

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

FKF

DEV-GENÇ TARİHİ

1965 - 1971 belgelerle bir dönemin serüveni

ALİ YILDIRIM

3. Baskı

FKF DEV-GENÇ TARİHİ

Ali Yıldırım

DORUK YAYIMCILIK / Tarih
FKF Dev-Genç Tarihi

Yazarı
Ali Yıldırım

Sayfa Tasarımı:
Cafer Çakmak
Kapak Tasarım:
Doruk Yayımcılık

Ali Yıldırım © Doruk Yayımcılık 2008
Tüm hakları saklıdır. İzinsiz alıntı yapılamaz.

ISBN:
978-975-553-479-4

Birinci Baskı: 1986
İkinci Baskı: Şubat 1997
Üçüncü Baskı: Mayıs 2008

Baskı Cilt
Ufuk Matbaası
1. Matbaacılar Sitesi No: 2/68 Topkapı / İstanbul
(0212) 544 92 30

Himaye-i Etfal Sokak No: 6/2 Cağaloğlu/İSTANBUL
Tel: (0212) 514 61 57 - (0212) 514 61 58
e-posta: info@dorukyayimcilik.com
www.dorukyayimcilik.com
Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

FKF DEV-GENÇ TARİHİ

**(1965-1971)
Belgelerle
Bir Dönemin Serüveni**

Ali Yıldırım

doruk

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Ali Yıldırım, 1962 Sivas/Gemerek doğumlu. A.Ü. Hukuk Fakültesi mezunu. 1986'dan beri avukatlık yapıyor. Çağdaş Hukukçular Derneği kurucu üyesi ve ilk genel sekreterlerinden. 12 Eylül sonrasının ilk siyasal dergilerinden *Mayıs*'ı yayınladı. (1986)

Yaziya şiirle başladı. İlk kitabı *Kimliksiz Asi Çiçek*. 1984'te yayımlandı. Diğer kitapları şunlar:

Bir Ayaklanmadır Gölüşün (1987).

Araştırma kitabının ilki Türkiye devrimci gençlik hareketinin tarihine ilişkin: *Belgelerle FKF/Dev-Genç* iki cilt (1988).

Sivas katliamını irdeleyen kitabı *Ateşle Semaha Durmak* (1993)

Pir Sultan Abdal Yaşamı/Sanatı/Değişleri (1995).

Başlangıçtan Günümüze Alevi Bektaşî Değişleri, 2 cilt (1995).

Karacaoğlan, Yaşamı/Sanatı/Şiirleri (1995).

Osmanlı Engizisyonu (1996) Musa Anter ve Basın Şehitleri Araştırma İnceleme Birincilik Ödülü.

İnsan Hakları/toplumsal hukuk sorunları konusunda çok sayıda makedesi yayınlandı.

Evli. Halen *Anadolu Sınıf Mücadelesi Tarihi* üzerinde çalışıyor.

İÇİNDEKİLER

Okura Özel Bir Not	19
İlk Baskının Önsözleri	21

1. KİTAP / FİKİR KULÜPLERİ FEDERASYONU

BİRİNCİ BÖLÜM

Forum Dergisi'nden Fikir Kulübü'ne	27
İlk Dev-Gençliler	27
Forum Dergisi	28
Yeni Anlayışın İlkeleri	28
Emperyalist İlişkilerle Yüz yüze	29
İşbirlikçi Sermayenin Günleri	30
DP: Demokrasi Adıyla Zorbalık	32
Helva Kağıdına Yazılan Telgraf	33
Fikir Kulübü Göze Batıyor	34
SBF'de İlk Eylem	35
Hocaların İstifası	36
29 Nisan Direnişi	36
555 K	37

İKİNCİ BÖLÜM

Sosyalist Canlanma ve Fikir Kulüpleri	39
27 Mayıs ve Sosyalist Canlanma	39
Yön'ün Yönü ya da MDD'ye Giriş	40
MDD Manifestosu	40
TİP'in Sosyalist Devrimi	41
Askeri Savcının "Kesintisiz Devrim"i - https://rantey.org	43

Tek Tek Fikir Kulüpleri	43
Sokaktaki İlk Eylem	44
Sosyalist Gençlerin Birliği ve Dönüşüm Dergisi	45
Federasyon'un Düşünsel Temeli	46
Siyasal Kantininde Federasyon Kararı	47
Fikir Kulüpleri Federasyonu Tüzüğü	48
Federasyonun İlk Yöneticileri	51
DTCF Dekanına Açık Mektup	52
Bu Oyun Sökmeyecek	53
Dean Rusk Olayı	54
Çorumlu İşçilerle Yürüyüş	54
Sosyalist Gençlik Eylemi	55
Görevimiz Neden Güç?	56
Örgüte Sahip Çıkmak	57
FKF Diskoteği	59
Sinema Günleri	59
Anti-Emperyalist Miting	60
FKF'nin Örgüt İçi Çalışmaları	61
Yönetime Yönelik Eleştiriler Başlıyor	62
FKF'nin İlk Genel Kurulu	62
FKF Birinci Dönem Çalışma Raporu	63
Kurultay Görüşmeleri	91
FKF'nin Genel Çalışma İlkeleri	91
FKF Stratejisi	92

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Kavga Özgürlük İçin	109
FKF Marşı	109
Yoğun Örgütlenme Dönemi	109
İkinci Dönem Çalışmalarına Başlarken	110
FKF'ye Bağlı Dernekler	110
FKF'de Eğitim Çalışmaları	111
Omuz Verin Derleniyoruz!	112
Hem Eleştir, Hem İş Gör	114
Sosyalist Örgüt ve Eleştiri	114
Bir Eleştiri Bir Yanıt	115
Gelen Eleştiriler	115
Merkez Yürütme Kurulu'nun Cevabı: https://rantey.org	115

İstanbul Sekreterliği Kuruluyor	115
İstanbul'da Örgütlenmemiz Tamamlanıyor	117
İstanbul Kolu Yeşeriyor	118
Yeni Adımlar	118
28-29 Nisan'ı Anma Toplantısı	120
28-29 Nisan Bildirisi	120
"Ormanlar Halkındır Özelleştirilemez" Yürüyüşü	121
Çetin Altan'ın Dokunulmazlığı	122
Bu Oyun Sökmeyecek	122
Kavga'nın Özel Sayısı	123
Nguyen Van Troi'ye Mektup	124
Kardeşim Nguen Van Troi	124
Sekreterlik Lokali Açılıyor	126
Emperyalizmin Çıkmazı	127
Atom Bombasına Kınama	127
Doğu Mitinglerine Destek	128
6. Filo'ya Karşı Açlık Grevi	128
Özel Okullara Hayır Yürüyüşü	129
İbrahim Kaypakkaya ve	
Yüksek Öğretmen Okulu Fikir Kulübü	129
Tartışmalı II. Kurultay	130
FKF'li Kardeşlerim!	131
FKF II. Dönem Çalışma Raporu	132
Kurultay Tartışmaları	157
Gençlik Emperyalizme Karşı Mücadele Etmelidir	157
Perinçek Genel Başkanlığa Seçiliyor	158
Eylemde Birlik, Tartışmada Hoşgörü	159
Perinçek Nasıl Seçildi?	162
Behice Hanım Konuyu Verirdi	163
Aybar Müdahale Etti	164
Sinan Cemgil Başkan Olsun İstiyordum	165

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

1968 Baharı	167
Gençliğin Baharı	167
Devrimci Mücadelede Gençliğin Yeri	167
Bağımsız ve Demokratik Türkiye	168
Devrimci Güç Birliği (Dev-Güc) Olmalı	169

FKF'nin Dev-Güç Üyeliği	169
Devrimci Güç Birliği Programı	171
FKF'nin Tutumu Doğrudur	174
FKF ve Güç Birliği	174
29 Nisan Mitingi	175
29 Nisan'ın Bugünkü Anlamı	177
FKF Başkanı'nın Değerlendirmesi	178
Dev-Güç Mitinginin Ardından	178
İstanbul'da NATO'ya Hayır Haftası	180
Hafta Etkinlikleri	180
Eyleme Katılan Örgütler	181
Emperyalizmin Sömürü Aracı NATO'ya Hayır	181
Haziran İşgalleri	184
DTCF'de Boykot Başlıyor	185
İşgal Komitesinin İstemleri	186
Komitenin Çalışmaları	186
Senato İşgal Konseyini Dinlemelidir	188
Meclis'ten Göstermelik Destek	189
Boykotun Getirdikleri	190
MDD Eylemi Alkışlıyor	192
Gençliğin Direnişi	192
FKF Hayatın Her Alanında	194
FKF'nin Üniversite Kapısındaki Kardeşlerine Sözü Var	195
FKF Genel Yönetim Kurulu'nda Darbe	197
FKF'de Neler Dönüyor	198
Bir Salonda İki Toplantı	199
İki Fraksiyonun Çekişmesi	200
Eski Kimlik Yeni Yönetim	201
FKF' nin Dev-Güç'ten Çıkma Kararı	201
FKF Dev-Güç'ten Neden Ayrıldı?	202
Eylem Çizgisi İstanbul'da	204
6. Filo'ya Karşı	205
Önce Taksim'e Yürünecek	205
Dolmabahçe'ye Dolmabahçe'ye	206
Akın Var Akın	207
Amerikan Askerleri Denize Atıldı	208
FKF Yanlışını Düzeltiyor	208
Barış İçin Emperyalizmle Savaş	209

Beyazıt Meydanı'nda Laf Devrimciliği.....	209
Laf Yok Hareket Var.....	210
Harun Karadeniz'in Sözleri.....	211
Çetin Altan'ın Nüktesi.....	211
Örgüt Disiplini Eylemsizlik Değildir.....	212
FKF'ye Baskın.....	212
Vedat Demircioğlu' nun Ölümü.....	212
Çekoslovakya'nın İşgalini Protesto.....	213
İşgali Kınıyoruz.....	214
FKF'den Üyelerine Mektup.....	215
Yarınlar İçin Gençliğin Görevi.....	215
Kardeşler, Yeni Öğretim Yılı Başlıyor.....	216
Yeni Dönemin Eğitim Çalışmaları.....	218
Gençlik Mübarek Halkına Borcunu Ödemeli.....	218
10 Kasım'ın Yıldönümünde.....	219
Ulusal Bağımsızlığa Doğru.....	219
Devrimci Öğrenci Birliği (DÖB).....	221
Devrimci Öğrenci Birliği Tüzüğü.....	221
DÖB'ün Kurucu Üyeleri.....	222
DÖB Nasıl Kuruldu.....	223
Eylem Halinde Bir Örgüt.....	223
Yollar Yürümekle Aşınmaz.....	224
DÖB'lülerin Yürüyüş Günlüğü.....	224
Amerikan Emperyalizmine Karşı	
Millî Kurtuluş Yolunda İzindeyiz/DÖB.....	225
DÖB Fiilen FKF'ye Katılıyor.....	231
Gençlik ve Anti-Emperyalist Kavga.....	231
3. Kurultay'a Doğru.....	232
FKF Muhalefeti Uyarıyor.....	234
Yönetimde İki Fire.....	235
İstifa Mektubu.....	235
Kurultay Toplanıyor.....	236
FKF 3. Dönem Çalışma Raporu.....	236
İstanbul'un Eylem Bilançosu.....	255
Kurultaya Sunulan Çalışma Çizelgesi.....	255
Kurultay Tartışmalarla Devam Ediyor.....	257
FKF Bildirisi.....	260
Genel Yönetim Seçimleri.....	261
FKF Genel Yönetim Kurulu Üyeleri.....	261

BEŞİNCİ BÖLÜM

FKF'ye Yeni Kan	263
Muhalefetten Yönetime.....	263
Savcının Kurultay Değerlendirmesi	266
FKF Kongresi Ardından	267
Yönetimde Yeni Kan: Yeni Yönetim.....	269
Yeni Yönetimden Deniz'e Telgraf.....	269
FKF Merkez Yürütme Kurulu'nun 1 Numaralı Bülteni.....	270
FKF'de Ayrılığın Ayak Sesleri	271
FKF'nin Ege Tütün Mitingleri	273
Demokratik Türkiye İçin Ege Direnişi	274
6. Filo ve Kanlı Pazar	278
6. Filo'ya Karşı Anayasal Direniş	278
Bayrağımızı Paspas Yapanlara Karşı	279
Ve 6. Filo Geldi!.....	280
Beyazıt Kule'sine Vedat Bayrağı	280
Kanlı Pazar Kan İçinde	280
Planlı Programlı Katliam	281
Hazırlıksız Yakalandık.....	282
Sıcağı Sıcığına Kanlı Pazar	282
Emperyalizme Karşı Görevlerimiz	283
Eylemleri Halka Mal Etmeliyiz	283
Eyleme Bayram Kıyafetiyle Gidilmez	284
Harun Karadeniz'in Ortak Çağrısı	285
Bağımsız Türkiye Bülteni.....	286
Bağımsız Türkiye Yaşasın İkinci Kurtuluş Savaşımız	286
FKF İçinde Kesin Tasfiyeye Doğru	292
İstanbul Sekreterliği İstifa Ediyor	292
Oportünistler Kurtuluşu İstifada Buldu	293
Devrimcilerin Birliği Sorunu	294
Sosyalistlere Çağrı	295
Toprak ve Özgürlük.....	297
Son Gençlik Hareketleri Üzerine	298
Yoksul Köylülerin Toprak İşgalleri ve FKF	301
Diyarbakır Mitingi ve FKF'nin Özgürlük Talebini Sahiplenişi	302
Diyarbakır Mitingi Hakkında Rapor	302
FKF'nin Yolu ve Kâğıt üzerinde Güç Birliği.....	303
Yargıtay Başkanı İmran Öktem'in Cenazesi	304

Şeriata Karşı Yürüyüş	305
1969 Haziran'ı ve Üniversiteler	306
FKF İşgal Hareketlerinin Başında	306
Anadolu Gençliği de Ayakta	307
PDA'nın Döneme Eleştirisi	308
Devrimciler Teker Teker Katlediliyor	309
Bir Mehmet Düştü	309

2. KİTAP / TÜRKİYE DEVRİMCİ GENÇLİK FEDERASYONU BİRİNCİ BÖLÜM

Yaşayacak Bir Gelenek Dev-Genç	317
Olağanüstü Kurultay	317
FKF Olağanüstü Kurultayı Çalışma Raporu	317
Dünya, Türkiye ve Gençlik Nasıl Değerlendiriliyor?	325
Dünya, Türkiye ve Gençlik	325
Kurultay Siyasal'da Toplanıyor	337
Gündem "Oportünistlerden Temizlikle" Açılıyor	338
İhraç Edilenler Yanıt Veriyor Emek Çevresinin Görüşleri	341
İhraç Değil, İstifa!	341
Ant Çevresinin Görüşleri	344
Dev-Genç'liler Kendini Forumda Sanıyor	344
Ayrı Örgütlenme mi? Mücadeleye Devam mı?	347
Örgütümüz Dev-Genç'tir	347
Ayrılık Tohumları	350
Kişiliklerinde Devrim Yapmayanlar Devrimci Olamazlar!	351
Devrimci Gençler Politik Bilinçlerini Bilediler	351
Perinçek: "Ben Yazdım"	359
Bir Yıl Sonra Muhasebe	359
Yol Ayrımının İşaretleri	360
Sağ Sapma Devrimci Pratik ve Teori	360
Biz ve Diğerleri	367
Dışardan Bir Tanıklık Arolat Anlatıyor	369
Uzlaşmanın Bakışı	369
Tartışılrsa da Birlik Beraberlik	370
1 No'lu Dev-Genç Bildirisi	370
Taylan' ın Babasına Onursal üyelik	371
Dev-Genç İşçilere ve Köylülere Açılıyor	371

Düşünceден Eyleme: Tüzük Değişiyor	371
Türkiye Devrimci Gençlik Federasyonu (TDGF) Tüzüğü	372
Yeni Anlayış Yeni Hükümler	375
Ve Seçimler Yapılıyor... ..	376
Yeni Dönemin Gündemi	380
Dev-Genç Görevini Başaracaktır	380

GÖRSEL BELGELER	385

İKİNCİ BÖLÜM

Örgüt İçi Demokrasi/İşçi-Köylü İlişkileri	401
Gecekondu Halkıyla Dayanışma	401
Örgüt İçi Demokrasi	402
Dev-Genç Üyelerine Hesap Veriyor	403
Siyasal Mücadelenin İpuçları	407
Ekonomik-Demokratik Mücadele ve Ötesi	407
Hayat Denilen Kavga Girdik	412
İşçi Sınıfı Saflarında	414
Haziran Sıcığında	415
15-16 Haziran Telefon Konuşmaları	417
Orada Dev-Genç Vardı	423
15-16 Haziran Günlüğü	423
Dev-Genç'in Köy Eylemleri ve Köylü Birlikleri	436
Rapor: Kır Etkinlikleri (Mayıs-Ekim 1970)	437

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Tartışma ve Eylem İç içe	455
Derlenip Toparlanmak	455
Yerli Malı Haftası	456
Emperyalizme Karşı Yerli Malı Haftası	457
Deniz Gezmiş Okuldan Atılıyor	459
Arkadaşımıza Sahip Çıkacağız	460
İki Devrimci Daha Katlediliyor	461
TDGF Bildirisi	461
Ölümler Üzerine Söylenmiştir	462
6. Filo İzmir'de	465
Go Home Yankee	466
Eylem İbresi İzmir Gösteriyor	467

Öğretmenler Boykotuna Destek.....	468
Kurultay Tartışmaları Ayrılık Getiriyor.....	469
Türk Solu Dergisi.....	470
Aydınlık Sosyalist Dergi Proleter Devrimci Aydınlık	470
PDA'cılar Sağ Sapma İçindedir.....	471
Çatlak Büyüyor	473
"Eski Aydınlıkçılar" Sol Sapma İçindedir.....	473
İkinci İhraç: PDA'cılar	
Dev-Genç Yönetiminden Tasfiye Ediliyor	476
Ayrılıklar Üzerine Açık Oturum	478
Açık Oturum Notları.....	478
Kopuş Süreçleri.....	481
Akhisar'da Tütün Mitingi	482
Tütün Ekicisi, Tütün Yetiştiricisi, Köylü Kardeşler	483

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Yürüyüp Gelen Yeni Mevsim Bağımsızlık

İçin Omuz Omuza....	485
Hapisteki Dev-Gençliler	485
Dev-Genç "İleri"yi Çıkartıyor.....	486
Yusuf Küpeli Konuşuyor	486
El Fetih Saflarında Dev-Gençliler	492
Türkiye Halkına	493
6. Filo'ya Karşılama	495
Bağımsızlık Haftası	495
Bağımsızlık Haftası Takvimi	495
Ankara'da Bağımsızlık Haftası	497
Nasıl Çalışmalı?.....	498
Nasıl Çalışmalıyız?	500
Hareketimizin İtici Gücü	501
Dev-Gençliler "Kurtuluş Savaşının Meclisi"nde	503
Mustafa Kemal'in Meclisi'nde Dev-Genç Kararları	505
Üniversite Özgürlüğünü Savunma Mitingi ve MGK'ya Yanıt	505
Bağımsız Kıbrıs Kampanyası.....	508
Demokratik Bir Kıbrıs İçin	508
SBF Yurduna Baskın.....	510
Adak	510
İşkence ve Ölüm.....	513

Etiman ve Aslan'a İşkence	513
Bir Yiğit Daha Düştü	514
Anti-Faşist Mücadele	514
Faşizm ve Anti-Faşist Mücadele	515
Deniz ve Arkadaşlarının Öngörüsü	517
Önümüzdeki Günlerin Getirecekleri	517

BEŞİNCİ BÖLÜM

Kopacak Olan Fırtına	519
Tartışmalı Günlere Doğru	519
Yeniden Şehirlere	519
Devrimci Gençliğin Milli Cephe Çağrısı	520
Kavgaya Bilinçle Atılmak	521
Teorik Eğitimin Önemi	522
İleri'yi Düzenli Çıkarabilmek	527
Merkezi Yayın Sorunu	528
Selam Olsun Dünya Halklarına	528
Ekim Devrimi	529
Taylan Özgür'ün Anılması ve Giritlioglu' nun Ölümü	530
Çayan Çevresinin Dönem Değerlendirmesi	531
Gençliğin Gelişen Eylemi	532
PDA'cılar Ne Diyor?	535
İlkesiz Birlik Cephesinin Çürüyüşü	535
V. Kurultay: "Aynılar Aynı Yere"	536
Baskılar Bizi Yıldırılmaz	536
Bu Dönem Neler Yaşandı	538
Gençlik ve Mücadelesi	538
Savcının Kurultay Tutanakları	547
Su Yüzüne Çıkan Ayrılıklar	548
Kuliste Hazırlanan Son Kurultay	548
İşıksız Kurultay	549
Geriye Kalan Kafa Karışıklığı	549
Devrimcilik ve Oportünistlerin Yolları	550
Çekilen Kesin Çizgi	550
Sağ Sapmanın Yenilgisi	553
Dev-Genç'in Yeni Yönetimi	554
İstanbul Yöneticileri	554
29-30 Ekim Toplantısı ve ASD'ye Açık Mektup	555

Devrimci Hareketin Program Taslağının İlkeleri.....	556
Devrimciler Kurultayı.....	557
29-30 Ekim Toplantısı Bildirisi	558
Dev-Genç Kendi Yolundan Yürüyor	559
Devrimciler Kurultayı Gerçek Yüzleri Açığa Çıkardı.....	559
Dev-Genç'in Siyasi Yolu	563
ASD'ye Açık Mektup	563
Dev-Genç Genel Başkanı Konuşuyor	565
Gençlik Dinamitin Fitolidir	566
Kurtuluş "Devrim İçin Savaşmayana Sosyalist Denmez"	575
12 Mart Muhtırası	579
12 Mart Darbesine Karşı Dev-Genç'in Tutumu.....	580
Durumun Vahameti Fark Ediliyor	582
"Dev-Genç Hükûmete Karşı Çıktı"	582
Generallerin Emri Var! Dev-Genç Kapatılıyor.....	585

ALTINCI BÖLÜM

Dev-Genç Marşı Afiş ve Sloganlar	587
Dev-Genç Marşı	587
Dev-Genç Kimliği.....	589
Devrimci Gençliğin Andı	589
Afiş ve Sloganlar.....	590
Afişler.....	590
Sloganlar	593
Sıkıyönetim Savcısından Slogan Yorumları.....	594

YEDİNCİ BÖLÜM

Dev-Genç Davaları ve Dev-Genç Sanıkları.....	599
Ankara Davası	599
Suç: Sınıfsal Temelli Örgüt.....	603
İstanbul Davası.....	606
Notlar.....	613

OKURA ÖZEL BİR NOT

Onlar, halkı kurtuluşa azmettirenler

Her özel not, her sunuş sözü yazıldığı günlerin havasını, düşünme tarzını, rengini, kaygılarını yansıtıyor. Bu kitabın ilk baskısının üzerinden yaklaşık on yıl geçti. İlk sunuş yazısını yazarken henüz 12 Eylül'lü günlerin penceresi aralanmakta idi. Ve yaptığım çalışmayı, askeri diktatörlüğün devrimci gençliği tarihsizleştirip kimliksizleştirme tutumuna karşı bir duruş olarak nitelemiştim. Yani "hayır, bizim bir tarihimiz, bir mücadele geleceğimiz var ve yine olacak" haykırışı şeklinde.

Bugün kitap yeniden yayınlanıyor. İçeriğine bazı notlar ve başlıklar koymanın dışında hemen hemen hiç dokunulmadı. Fakat kitap hakkında yapacağımız bir nitelime yalnız on yıl öncesinin değerlendirmesi olmayacak. O günkü söylenenleri de içeren ama onu çok çok aşan bir özellik arz ettiği, taşıdığı düşüncesindeyim çalışmanın. Ortada son derece önemli bir perspektif, çok değerli bir tarihsel serüven var.

Anadolu insanının kitlesel olarak solla, sosyalizmle tanışması 1960'lı yıllarda gerçekleşiyor. Bir yanda TIP bir yanda MDD ve ikisinin arasında bir egemenlik alanı olarak FKF/Dev-Genç.

Sosyalizmle coşkuyla, "çocukça" tanışma. Kemalist eksenin sol bir söylemle bezenmesi. Ülkenin dört bir yanına koşturan kişisel hiçbir beklentisi, çıkar hesabı olmayan genç insanlar. Üniversitelilerin, işçilerin, köylülerin, "doğuluların" arasında, onları kurtuluş mücadelesine azmettiren devrimci yumruklar.

Ve kitlesel devrimci çalışma tarzı. Fabrika önlerinde; fındık, pamuk, tütün tarlalarında; gecekondu yıkımları karşısında, Zap suyuna köprü kurarken, fakülte amfisinde...

Hey Dev-Gençli, Hey Dev-Gençli...

Bu tarihsel serüven öylesine deneyimlerle dolu ki!
Herkesin kafasına, beynine ve özellikle de yüreğine seslenen bir yön
var bu süreçte.
Dönüp bakın, baktığınıza degecek doğrusu.
Sevgiyle, dostlukla...

Dikmen, Ocak 1997
Ali YILDIRIM

İLK BASKININ ÖNSÖZLERİ

I.

Gelenektir; diktatörlükler bellekleri silmeye kalkışırlar.

Tarih bir darbe gecesiyle başlayacaktır.

Milat kendileridir artık.

Öncesine ilişkin iyi güzel ne varsa lanetlenmelidir!

Resmi ideoloji dünü yok sayarak, ortadan kaldırarak, kitleleri tarihsizleştirip hiçleştirerek, emir komutaya bağlı, itaatkar, uysal bireyler yaratacaktır. Dün yoktur; bütün emekler, bütün çabalar boşunadır! Şimdi üniformalı ağızdan ne çıkıyorsa yasadır! Şaşmaz doğrudur! Toplum tek tip giyerek hizaya geçecektir.

Ama fayda etmiyor.

Ne namlular, ne işkence tezgâhları ne demir parmaklıklar fayda etmiyor.

Coşkun bir sel gibi tarih kendi yolunda yürüyor.

Direnmenin tarihi yazılıyor, ekleniyor sürece.

Adını söylemiyor işkencedeki, mücadele günlerini anlatıyor.

Parçalıyor mavi, kirli tek tip; kınıyor toplumun boynundaki cendere.

Geçmişi olmayanın geleceği yoksa, işte kalkan yumruk haykırıyor:

Anılarımıza gözlerimizi kapar kapamaz ölürüz. Mücadele ise, kavga ise dün-bugün-yarın var. Bu yaşanan bizim.

FKF DEV-GENÇ devrimci gençlik hareketinin tarihinde özgün yeri olan bir örgüt. İlk olmanın acemiliklerini taşıyor. Her şeyi kendi keşfediyor, buluyor. Yerli yerine koymaya uğraşıyor. Ulusal yönü ağır basan anti emperyalist bir çıkış noktasından bilimsel sosyalizme evrilmeyi adım adım yaşıyor. FKF DEV-GENÇ kendi deneyimleriyle demokratik kitle örgütüne ilişkin soruları bir bir yanıtlıyor. Örgütün yapısı, örgütlenmesi, ideolojisi, çalışma tarzı, siyasal örgütlenmeyle ilişkisi açıklığa kavuşuyor.

FKF-DEV-GENÇ'in tarihi 60'lı yılların sosyalist hareketinin de tarihi. Eylem zemininden, tartışma gündemine dek her şeyi orda izlemek olası. TIP ve sosyalist devrim çizgisi, YÖN, Türk Solu, Aydınlık Sosyalist Dergi ve Milli Demokratik Devrim çizgisi; bölünmeleriyle, çatışmalarıyla FKF DEV-GENÇ'in oluşumunda gözlenebiliriyor.

İşçi sınıfı partisinin yokluğunun gençlik örgütüne yüklediği işlevler, teorinin bulunup şekillendirilmesi, 70'li yılların örgütlenmelerine kaynaklık eden ayrımlar DEV-GENÇ'in bağrında.

Gençlik hareketinin bir mücadele tarihi var; bu DEV-GENÇ'tir. Onu bilmek bir yandan geçmişi öğrenmek iken, bir yandan da bugün söz söyleyebilmek için zorunlu gözüküyor. Hiçbir şey yoktan var edilmiyor. Bir birikimi, bir derleyimi yok saymak, yadsımak mümkün değil.

Bellekleri canlı, taze tutmak gerekiyor. DEV-GENÇ'i bilmek gerekiyor.

Yazmak keyifli bir iş. DEV-GENÇ'i yazarken öğrendim, tanıdım. Bu araştırmanın bu denli heyecan verici coşkulu bir olay olacağını hiç düşünmemiştim. Her bulduğum belge, her ulaştığım kaynak beni daha da yazmaya itti.

Bu kitap kolektif bir çalışma. Onlarca insanın emeğiyle ortaya çıktı. Her birinin en az benim kadar payı var.

Araştırmada iki kaynak kullandık. Yazılı basılı kaynaklar ile canlı kaynaklar. Biri diğerini doğruladı, diğeri yeni yeni boyutların ortaya çıkmasını sağladı. Yüzlerce kaynak ve belge hazır edilip yazılmaya başlanacaktı ki, bu kez de bir gece yarısı güven ve huzur için ve aynı zamanda yasadışı olarak hepsine el konuldu. Onları tekrar almak ise ne mümkün!

Ama bir kez DEV-GENÇ aşkı başlamıştı ve onu kalbime gömmem imkansızdı. Her bir yazıyı-çiziye eksiksiz yeniden derleyip toparladım, işte bu kitap çıktı.

Onca insanın hepsinin adını sayamıyorum, ancak anmadan geçemeyeceklerim var.

Önce kitabın oluşmasında hiçbir yardımı esirgemeyen FKF'li, DEV-GENÇ'li Kudret Ulutürk, Salih Er, Alper Aktar, Işıtan Gündüz, Osman S. Arolat, Mustafa Lütfü Kıyıcı, Doğu Perinçek, Fahri Aral, Yalçın Küçük'e;

Başta çalışmayı birlikte yürüttüğümüz arkadaşım Suat Çelebi'ye;

Çalışmam için gerekli kolaylıkları ve özveriye gösteren bizim ev halkı ve sevgili arkadaşlarıma;

Çalışmanın kitaplaşarak bir an önce okura ulaşmasını sağlayan yayıncı dostum Niyazi Koçak'a teşekkür ediyorum.

DEV-GENÇ bir düş değil,

II.

Dünyada büyük alt-üst oluşlar yaşanırken mücadele tarihine, Dev-Genç'e sahip çıkmanın onurlu bir iş olduğunu düşünüyorum. Bu gerekli; çünkü yeryüzünde bunca yoksulluk ve acı hüküm sürerken tek bir seçeneğimiz var. Kurtuluş yolumuzu her şeye rağmen sosyalizm aydınlatıyor. Dev-Genç ise Türkiye'deki sosyalizm çizgisinin önemli bir kilometre taşı, kitlesellik, dinamizm ve coşkuyu ifade ediyor.

Dev-Genç tarihi bu ikinci kitapta bir açıdan tamamlanıyor. 1960'ların anti-empyralist, anti-feodal karakterli, sosyalizmle yeni yeni tanışan gençlik kitle örgütü TDGF 12 Mart sonrasında şekli olarak "tarih" oluyor. Bunu doğal görmek de gerekli. Zaten 1971'e gelindiğinde TDGF demokratik kitle örgütü olma vasfından hızla uzaklaşarak siyasal bir oluşuma evriliyor. Dev-Genç gibi bir örgütlenmenin o anki yapısıyla üzerine düşen siyasal görevlerin altından kalkması hayli güç. Şöyle ifade etmek de mümkün, TDGF kitle örgütü olarak 12 Mart sürecinde bir anlamda işlevini tamamlıyor. Dev-Genç siyasal yönelimiyle birlikte bağrına ayrılık tohumlarını da ekmeye başlıyor. Önce TIP'li sosyalist devrim görüşünü savunan üyeler tasfiye ediliyor. Örgüt bir "MDD Partisi" görünümü alıyor. Ardından PDA çevresi kopuyor. Sonrasında M. Belli ile yollar ayrılıyor. "MDD Partisinin" fraksiyonlarından THKP-C, THKO, TİİKP ve TKP/ML çizgileri doğuyor. Kısa bir zaman aralığında kimliklerini tamamlayan bu yapılar kendilerini çoğaltarak 12 Mart sonrasında birçok siyasal şekillenişine eksen oluşturuyorlar.

Kuşkusuz 1980 öncesinin hiçbir yapısıyla Dev-Genç'i bir tutmak, aynı görmek olanaklı değil. Ayrıca Dev-Genç'in en geniş kitleyi barındıran, içine alabilen, geniş perspektifli, hoşgörülü demokratik ortamını, mücadeleciğini, Eylül öncesinde siyasal çizgilerin paralelinde örgütlenen "kitle" örgütlerine benzediğini iddia etmek de güç. Buna rağmen Dev-Genç geleceğini ifade eden, yaşatan unsurlar var. Bunlar: Mücadele ve kitlesellik. Haklı ve meşru bir eylem çizgisi-anlayışı. "Hangi taşı kaldırırsan altından Dev-Genç çıkıyor" dediterebilecek kadar hayatın bütün hücrelerine yayılan bir oluşum.

Dev-Genç anlayışının, geleneğinin gençlik hareketi açısından yaşamsal önemi haiz deneyimler içerdiği inancındayım. Bu araştırmaya Eylül diktatörlüğünün bellekleri silme, tarihsizleştirme operasyonuna karşı bir tepki olarak başlandı. Ama araştırma ilerledikçe, derinleştikçe yeni yeni güzellikler keşfetmek beni oldukça heyecanlandırdı. Daha da önemlisi araştırma salt bir tepki olmaktan çıktı, kendi kimliğine kavuştu. FKF ve

Dev-Genç kitapları benim için harcanan emeğe, zamana, sıkıntıya fazlasıyla değdi. Doğrusu değerli bir öğrenme süreci yaşadım. Bunu bir kez daha belirteyim.

Dev-Genç kitabını oluştururken mümkün olduğunca nesnelliği elden bırakmadım. Ve mümkün olduğunca yorum yapmaktan kaçındım; istedim ki belgeler anlatsın ve okur kendi yorumunu bizzat kendisi çıkartsın. Ne yazık ki bu yöntemin yeterince verimli olduğunu söyleyemem. Gözlemim şudur: İnsanlarımız malzeme değil, "işlenmiş bilgi" istiyorlar. Hemen tüketilecek yorumlar bekliyorlar. Yüzeysel yazılan gazeteci kitapları gibi. Yaratıcı olmak değil tüketici olmak tercih ediliyor. Bunu onaylamıyorum. Ancak bu kitapta da ilk kitaptaki tavrımı korudum. Fakat yazılan dönemi kendi teorik perspektifimden yorumlama düşüncesini de yabana atıyor değilim. Şunu da söyleyeyim: FKF kitabı son zamanlarda keşfedilip okunmaya, kaynak olarak kullanılmaya başlandı.

Dev-Genç tarihine iki farklı yaklaşım konusunda görüşümü yazmak istiyorum. Sınıfsal çelişkilerden, zaman ve mekandan soyutlanmış bir nesnelliği kabul ediyor değilim. Ancak kimin kaleminden çıkarsa çıksın "özel tarih yazıcılığına" da karşıyım. Bugünkü bakış açımız, özelemlerimiz, istemlerimiz elbette önemli ancak özelemlerimizi gerçekliğin yerine koyamayız! Somut söyleyeyim: Örneğin Dev-Genç'i Kemalizm'den bütünüyle arındırmaya olanak yok... Dev-Genç sosyalist bir örgüt değil. Bunları görmezlikten gelmekle başka bir şey oluyor. Bir diğer hatalı eğilimi de "savunma güdüsüyle" yazılan tarih anlayışı oluşturuyor. İnsanlar kendilerini bir savunma çizgisinde tanımlayabilirler, buna kimsenin bir itirazı olamaz. Fakat ortak bir gelenek bütünüyle gericiliğe, faşistlere karşı bir savunma çizgisine indirgeniyor ve öyle yazılıyorsa bu tavra da onay vermek olanaklı değil. Mahkemelerde "savunma" amacıyla yapılan ve bir "yargılamaya" dönüşmeyen tarih yazıcılığı bu türe örnek teşkil ediyor. "Biz masumuz, faşistler saldırdı, biz de kendimizi koruduk" sözleriyle dile getirilen olaylar kronolojisi ne mücadele tarihi olabilir ne de Dev-Genç tarihi.

Yürümek için geçmişe bakmak gerekiyor, tabi devrimci bir tutumla...

FKF gibi Dev-Genç kitabı da onlarca insanın çabasıyla gerçekleşen kolektif bir çalışma.

Burada çalışmaya katkıda bulunan bütün arkadaşlara teşekkürlerimi yazıyorum.

Dev-Genç'se yaşayan bir gelenek! Fazla söze gerek var mı?

BİRİNCİ KİTAP

FKF
FİKİR KULÜPLERİ
FEDERASYONU

Birinci Bölüm

FORUM DERGİSİ'NDEN FİKİR KULÜBÜ'NE

İLK DEV-GENÇLİLER

FKF Dev-Genç çizgisinin ilk tohumları, Demokrat Parti'nin sınırsız iktidarını kullandığı yıllarda Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde atılıyordu. 1971'de Dev-Genç'in geldiği ideolojik yapılanmayla çok farklı bir sınıfsal kaynaktan beslenen SBF Fikir Kulübü'nün kurucu ve öncüleri burjuva liberalleriydi. Salt bu tutumları dolayısıyla ilk Dev-Gençliler olarak adlandırılabilir olan Turhan Feyzioğlu ve Aydın Yalçın'ın yayınlamaya başladıkları Forum dergisi ve kuruluşunda görev aldıkları Fikir Kulübü sonradan bütünüyle karşı oldukları bir anlayışın «eline geçti». Diğer kurucu Muammer Aksoy ise demokrat kimliğini sonraki yıllarda da korudu, hatta bir mektup dolayısıyla da Dev-Gençli olarak sıkıyönetim mahkemesinde sanık oldu.

SBF'nin genç öğretim üyeleri İngiltere'de Oxford-Cambridge Üniversite sistemi içinde eğitim görmüşler, batının liberal düşüncesini kendi kurumlarına taşıma çabasında olmuşlardır. Bu çaba 2. Dünya Savaşı sonrası Türkiye'sinin iktisadi yapısıyla birleşerek Forum hareketini ortaya çıkardı.

Forum dergisi ile aynı yıl içinde kurulan Fikir Kulübü ideolojik alanda tam bir ayniyet içindedirler. Fakat Forum Fikir Kulübü'nden daha geniş olarak Siyasal'ın dışında Hukuk, İstanbul İktisat öğretim üyelerine de sayfalarını açmıştır. FK bir örgüt, Forum onun yayın organıdır da denilebilir. FK'ya ilişkin doğrudan belge bulunmaması sıkıntısı Forumun irdelenmesiyle ortadan kalkmış olacaktır.

FORUM DERGİSİ

«Partisiz Türk aydınlarının» ortak platformu olarak FORUM'un ilk sayısı Ocak 1954'te yayınlanıyordu. Dergi çıkışından başlayarak partiler üstü konumunu ısrarla vurguluyor, bilimsel nesnelliği ön plana çıkartıyor, tarafsızlığını karakteri olarak belirtiyordu. Ancak yine de «tarafsızlığı miskinlik olarak görmeyen» dergi, çeşitli «memleket meselelerini ameliyat masasına yatırmaktan» uzak durmuyordu.

Forum anlayışını, yayın ilkelerini tanımlarken: «memleket sorunlarına ilmin ve objektif tahlilin ışığında yaklaştıklarını, siyasi iktidar mücadelesinin organı olmayıp saha mecmuası olduklarını, hiçbir şahıs ve teşekkülün propaganda vasıtası olmadıklarını, olmayacaklarını, içtimai meseleleri tarafsızca münakaşa edeceklerini ancak tarafsızlığın miskinlik olmadığını, sosyal dertlere göz yumarak Danimarka Parlamentosu'ndan, Arjantin'deki rejimden bahsetmeyeceklerini, hiçbir siyasi teşekkülün düşmanı veya müdavisisi olmadıklarını memlekete hizmet amacıyla kurulduklarını, hiçbir şahsa ve partiye boyun eğmeyeceklerini» belirttikten sonra programı şöyle formüle ediyordu: «Tarafsız Forum hürriyetin, demokrasinin, içtimai adaletin, ileri ve müreffeh Türkiye'nin tarafıdır. Hürriyetçi Forum daima aşırı sol ve aşırı sağ şeklindeki iftiralarla mücadele etmiştir. İster komünizm ister dini irtica kılığına bürünsün her türlü totaliter ve hürriyet aleyhtarı cereyanla mücadele edecektir. Forum demir perde arkasındakilere benzer sahte demokrasilerin değil, gerçek demokrasinin kök salmasını özlemektedir. Bunun için her türlü şahıs, parti, zümre, sınıf diktatörlüğüne karşı koyacaktır. Forum Türk milliyetçilerinin dergisidir, fakat bu memleketi sonu gelmez felaketler içine yuvarlayabilecek olan her türlü ırkçılığın, dar görüşlü gelenekçiliğin ve irticanın düşmanıdır. Bu milletin muasır medeniyet seviyesine ulaşmasını imkansız hale getirecek olan gerilik hareketleriyle mücadele edecektir. Türk inkılabını tehdit eden din istismarcılığına karşı koyacaktır. Forum, Türkiye'yi Avrupa birliği ve Atlantik camiasının dayandığı temel prensiplere, yani ancak hür cemiyet nizamı sayesinde milletlerarası işbirliğinin ve düzenin sağlanacağına inanır ve yerinin batılı devletler cephesinde olduğu görüşünü belirtir.» deniliyordu¹. Bu içeriğine bağlı kalarak dergi, sayfalarında burjuva demokrasinin hak ve kurumlarını Türkiye için tartışıyordu.

YENİ ANLAYIŞIN İLKELERİ

Hızlı ve planlı kalkınma, hukuk ve bağımsız sendikalar, ispat hakkı, çifte

meclis, tarafsız yargıç güvencesi, radyo, basın özgürlüğü üniversite özerkliği başlıca konularıydı. Bu haliyle Forum hareketi 1950'lerde rasyonel burjuva düşüncesini temsil ediyordu. Çok geçmeden, 27 Mayıs Anayasası ve Forum'un Türkiye için sınırlarını çizdiği demokrasi yürürlüğe konulacaktı.

Forum Hareketi ve 1961 Anayasası'nda maddi güce dönüşen ilkeleri 1946'lar sonrasının iktisadi yürüyüşünün üst yapıdaki doğal bir sonucundan başka bir şey değildir. Değişik bir anlatımla burjuva liberal düşüncelerin ülkeye ithal edilirken körelip gitmeyerek yeşermesine maddi bir zemin gerekiyordu. Bu da burjuvazinin blok içi çatışması ve bloğun çatlamasıyla sağlanmış oldu.

Bu anlamıyla Forum'a ve giderek de Fikir Kulübü'ne can veren iktisadi koşulları çok genel çizgileriyle de olsa irdelemek gerekiyor.

Fikir Kulübü ve Forum dergisinin savunduğu düşünceler, dile getirdiği burjuva ve demokratik istemler 27 Mayıs ile iktidara gelmiştir. Forum'un ve Fikir Kulübünün Bayar, Menderes iktidarına muhalifliğinin sınırını da bu belirlemektedir. Forum hareketi elbetteki baskının, sömürünün ortadan kaldırılmasını, ulusal bağımlılığa son verilmesini istemektedir. O yalnızca baskının-sömürünün estetize edilmesinden yanadır, o kadar. Bu nedenledir ki dergi Menderes'i eleştirerek bir noktada onu uyarmaktadır. Her olaya komünist taktiği olarak bakılmaması istenir ve «hükümet memleketteki son hürriyet kalıntılarını da ortadan kaldırmak için harekete geçmekte, bunun için de Hitler'den, Mussolini'den, Salazar'dan kalma komünizme karşı mücadele bahanesini ortaya atmakta» denilmektedir. Kaybetmiş bir CHP yerine görüntüsel de olsa demokratik yoldan iktidara gelecek olan DP tercihini doğal görmek gerekir. Bütün burjuva demokrasilerinde olduğu gibi çok partili rejim yalnızca burjuvazinin çıkarları doğrultusunda, onun lehine işliyordu. Toplumsal ve ekonomik politikaya baskıları itibarıyla ayırım noktaları fazla olmayan CHP ve DP birbirlerine karşı amansız bir rekabete girişirlerken ilerici sosyalist hareketin ezilmesi konusunda tam bir ittifak içindeydiler. 1946'da Cemiyetler Kanunu'nun değiştirilmesinin hemen akabinde kurulan Türkiye Sosyalist Emekçi Köylü Partisi ve ilerici sendikalar, kurulduktan birkaç ay sonra kapatılıp yöneticileri, önderleri sıkıyönetim mahkemelerinde ağır cezalara çarptırılıyorlardı.

EMPERYALIST İLİŞKİLERLE YÜZ YÜZE

Amérikan emperyalizminin yeni sömürgecilik politikasının esiri olan Truman Doktrini ve Marshall Planı'nın uygulanmasına daha CHP hükü-

meti döneminde başlandı. Türkiye ekonomisinin uluslararası yeni iş bölümüne uyarlı olarak emperyalizmle bütünleşmesini hedefleyen anlayış DP programında açıkça ortaya konuluyordu. Devletçilik tasfiye edilecek ve özel sermayenin kârlarını çok fazla artırmasına yönelik bir üretim gerçekleştirecek, yabancı ve özel sermayeye olanaklar tanınacak, dış ticaret serbest bırakılacaktı. 1950'de iktidara gelen DP seçim alanlarında verdiği sözlerin bir kısmını unuttu. Demokrasiyi işler kılacağına, sendikalara özgürce kurulma ve çalışma izni vereceğine, grev hakkı tanıyacağına, köylüye toprak dağıtacağına dair vaatlerini inkar yoluna gitti. ABD emperyalizmi DP'nin iktidara gelmesiyle hakimiyetini hızla pekiştirdi. Bakir bir pazarın kapıları ardına kadar açılmıştı artık. Dış ticaretin yanı sıra iç ticaret de Amerikan ekonomisinin bir parçası haline geldi. Marshall planına göre Türkiye'nin tarımsal üretim yapması öngörülürken, sanayi alanında da işbirlikçi burjuvaziyle Amerikan ortaklı şirketler, bütün ülke sathında yeni yatırım alanlarına yöneliyorlardı.

Şubat 1952'de NATO'ya giren Türkiye, emperyalizmin Ortadoğu'daki ileri karakolu ödevini üstleniyordu. İşbirlikçi tekelleci burjuvaziye, toprak sahiplerine, dinci gericiğe dayanan DP iktidarı ekonomik alandaki liberal kimliğine denk düşen bir kimliği siyasal alanda taşımaktan kaçındığı gibi bu alanda hep hırçın ve saldırgan olmuştur. Faşist İtalyan Ceza Yasası'ndan alınan TCK'nın 141. ve 142. maddelerindeki suçların cezaları olmadık ölçüde arttırılırken, 1951'de yapılan tevkifatla İstanbul, Ankara ve İzmir'de yüzlerce ilerici, Komünist Partisi'yle ilişkili oldukları savıyla tutuklanmış ve çeşitli cezalara çarptırılmışlardır. İlericiler, demokratlar üstünde baskı ve sindirme politikası, siyasal alandaki saldırganlığı o kerteye vardırmıştır ki burjuva muhalefeti bile susturulma yoluna gidilmiştir.

İŞBİRLİKÇİ SERMAYENİN GÜNLERİ

Bütün bir Demokrat Parti iktidarı dönemi boyunca işbirlikçi burjuvazi ve ortaklarının üretilen değerlerde aldığı pay giderek artan bir seyir izlemiştir. Devlet aygıtı bütününü burjuvazinin kârını en çoklaştırmaya yarayan bir mekanizmaya dönüşmüştür. 1954'de çıkartılan Yabancı Sermayeyi Teşvik Kanunu ile yine aynı yıl çıkartılan Petrol Kanunu bu olgunun çok küçük hukuksal düzenlemeleridir yalnızca. Demokratiği yalnızca adında olan DP iktidarına destek veren diğer kanat, pazar için üretim yapan toprak sahipleri ise devletin tarıma uyguladığı dünya fiyatlarının çok üstündeki bir fiyat nedeniyle destekçisi oluyorlardı. Uluslararası yeni işböl-

lümüne göre tarımsal üretimin artırılması için hızlı bir makineleşme siyaseti izleniyor, az topraklı-topraksız köylüler proleterleşirken işsizlik artıyor, iç göç olgusu gündeme geliyordu.

Uygulanan bu ekonomi politikası sonucu Türkiye'nin dış ticaret hadleri 1947'den başlayarak sürekli açık vermeye başlamış, emperyalist kuruluşlardan alınan krediler ise açıkları kapatmak bir yana dış borçları bile ödemekte yetersiz kalmıştır. Türk Lirası'nın değeri sürekli düşüş gösterirken enflasyon bir yükselme çizgisi izler olmuş, hayat pahalılığı katmerleşirken, emekçilerin maddi yaşam koşulları daha da kötüleşmiştir. 1954 sonrasında DP iktidarı bir durgunluk dönemi yaşamaya başlar. Uluslararası tekeller ve işbirlikçileri kârlarına kâr katarlarken büyük toprak sahipleri de ekonomik güçlerini artırır. Ancak iktidarı elinde tutan egemen blok içerisinde çatlaklar meydana gelirken blok dışında kalan tüm sınıf ve katmanlar da tam bir yoksullaşma süreci içerisine girmişlerdi. Bütün ülke düzeyinde huzursuzluk ve muhalefet kendisini duyururken DP iktidarı da siyasal egemenliğini ayakta tutabilmek için baskı ve terörü sistemleştirme yoluna gidiyordu. 1958'de IMF'nin emir ve talimatları doğrultusunda gerçekleştirilen devalüasyon ve 1959'da yapılan anlaşma ile tekellerin hakimiyeti iyice pekişirken geniş halk kitleleri için sonuç pahalılık, işsizlik, karaborsa ve yoksulluk anlamına geliyordu. Ancak uluslararası tekeller ülkedeki üretime doğrudan doğruya müdahalede bulunabilmek için kapitalist sömürü düzeninin önünde bir engel teşkil eden büyük toprak sahiplerinin iktidar bloğundan yavaş yavaş tecrit edilmesini, ekonomik alanda bir kenara bırakılmalarını işbirlikçi ortaklarının sınırsız egemenliğini arzuluyorlar, öngörüyorlardı. «Oysa Türk toplumunun iki egemen kesimi arasındaki ittifak ve onun sonucu olarak ortaya çıkan parlamenter biçim büyük toprak sahiplerine çok önemli siyasal bir erk sağlamaktaydı. İş böyle olunca daha 1959 anlaşmalarının yapılmasından başlayarak Türkiye'de yürürlükteki rejimle, ne toprak ve tarım reformu ne de ekonomik planların gerçekleşmeyeceği gün gibi açıldı»² Demokrat Parti'nin uyguladığı anti demokratik yönetim, anayasanın yasallığının çiğnenmesi, halk yığınlarının yaşam koşullarının her geçen gün biraz daha zorlaşması, ulusal egemenliğin Amerikan emperyalizmine peşkeş çekilmesi gibi olaylar muhalefetin kimi karşı çıkış dayanaklarıydı. İşçiler örgütsüzdüler, sermayenin buyurduğu koşullarda üretim yapılıyordu, sarı sendikalar ise iktidarla kol kola yürümekteydi. Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

DP: DEMOKRASİ ADIYLA ZORBALIK

Sınıf esasına dayalı sendika ve parti kurmak yasaktı. Toplantı, gösteri hakkı olmadığı gibi, basın katı bir sansür altındaydı ve muhalif yazarların her yazısı kovuşturmalara uğruyordu. İspat hakkı kaldırılarak, hırsızla hırsız demek yasaklanmış, yargıç güvencesi yok edilmişti. Sınırlı var olan üniversite özerkliğine son verilirken ABD banş gönüllüleri aracılığıyla emperyalizmin kültür politikası ülkeye yayılıyordu. Dinci gericiilik ise açıkça siyasal gericiilikten beslenerek boy atıyordu.

Burjuva basınının büyük bir kısmı bile iktidarı eleştirmekte, işçi hareketi içinde özellikle de üniversite gençliği içinde DP iktidarına karşı açığa çıkan muhalefetin sesi yükselmekteydi.

Meclis Tahkikat Komisyonu ülkede tam bir terör estiriyordu!

1946'da çözülme sürecine giren oligarşik blok daha fazla dayanamadı ve çatladı. İşbirlikçi burjuvazi iktisadi alandaki gelişkinliğine ve hakimiyetine uygun olarak üst yapılar oluşturmak için dayatıyordu. Egemen blok içerisindeki mücadele ve sonrasında işbirlikçi burjuvazinin tavrı 27 Mayıs askeri darbesinin niteliğini belirledi. Çünkü oligarşik bloğun hukuksal düzeydeki ifadesi olan 1924 Anayasası yeni koşullara uygun düşmüyordu. İşbirlikçi burjuvazinin eteklerine takılan ve kendisini ilerlemekten alıkoyan ittifaklarından, eski yol arkadaşlarından arınması gerekiyordu. Zaten yaşanan 1946-1960 dönemi de adım adım bu sonucu oluşturdu.

Demokrat Parti iktidarı süresinde sosyalist sola tam bir tahakküm uygulanmıştı. Sosyalist sol sindirildi, dağıtıldı, zindanlara gönderildi. Sosyalist sol dağıntı, örgütsüzdü. Ülkede yükselen muhalefete önderlik edemediği gibi ona etkiye de bulunamıyordu. DP iktidarı döneminde muhalefetin karakterini en üst noktada ifade edebilen Forum hareketiydi. Batı burjuva demokrasisinin istemlerini dile getiren Forum hareketi ile işbirlikçi burjuvazinin iktidara doğrudan el koyması bir noktada çakıştıverdi.

Forum hareketini karakterize eden koşullar İkinci Dünya Savaşı sonrası Türkiye'nin liberal (!) ortamıdır. Dünya savaşından demokrasicilik galip çıkmıştır. Amerikan emperyalizmi hür dünyanın yeni hamisidir artık. Daha savaş yıllarında ABD Türkiye'ye dostluk elini uzatarak yardımlarda bulunmuş 1947'de Truman Doktrini ile dostluk iyice pekişmiştir. Yani savaş sonrasında Türkiye'nin siyasal yaşantısında birbirleriyle bağlantılı iki olay gündeme gelmiştir. Bunlar, savaş yıllarında yoğun bir yağma furyasıyla sermayesini kat kat artıran tekelle burjuvazinin iktidarda doğrudan ağırlığını koymaya kalkmasıyla, ülkenin yeni ABD emperyalizminin egemen-

liğine girmesidir. İşte emperyalizmin himayesindeki liberal bir kalkınma için ona uyarlı olarak siyasal yapıların da dönüşmesi gerekiyordu. Yerli tekeli burjuvazi ile emperyalizmin ortaklığı görüntüsel bir parlamenter demokraside ifadesini buluyordu.

Geleneksel oligarşik blok 1946'da girdiği çözülme sürecini 1950'de Demokrat Parti'nin iktidara gelmesiyle daha da artırdı. Türkiye egemen güçleri 1946'da çok partili rejime geçerken DP tekeli burjuvazi ile emperyalizmin çıkarlarını birleştirme misyonuyla ortaya çıkıyordu. Ne var ki Cumhuriyet Halk Partisi de özel teşebbüse bakışıyla, yabancı sermayeye bakışıyla, laiklikten verilen tavizlerle DP'den hiç de farklı değildi. Ancak sermayenin yıpranmış, halkın gözünde itibarını kaybetmiş kesimini temsil ediyordu.

HELVA KÂĞIDINA YAZILAN TELGRAF

SBF Fikir Kulübünün resmi kuruluş tarihi 4 Aralık 1954 olarak kaydediliyor.

Bu araştırma çalışmasına başlarken kullandığım kaynaklarda kuruluş tarihi tahmini olarak belirtiliyordu. Osman Saffet Arolat, Sosyalist Kültür Ansiklopedisi'nde bu tarihi 1957 olarak yazarken; Yalçın Küçük gerek kendisiyle konuşmamızda, gerekse Türkiye Üzerine Tezler 3'de tarih olarak 1956'yı veriyor. Tarihin birbirini tutmaması çelişkileri nedeniyle işin kaynağına gitmek zorunluydu. Böylece gerçek tarihi ilk FK başkanından öğrenmiş olduk. Dernekler yasasına göre kurulmuş olan FK amacı ve kimliğine uygun olarak kurucuları arasında öğrencilerin yanısıra öğretim üyelerini de barındırıyordu. Forumun girişimci genç hocaları üyeler arasındaydı. Batı burjuva demokrasisinin tartışma özgürlüğü eksenine oturan FK Türkiye için yeni bir oluşumdur. Kulübün yazılı bir tüzüğünü bulmak mümkün olmadı. Ne var ki Forum'un genel ilke ve amaçlarının FK için de geçerli olduğunu yazmak bu eksikliği giderici olabilecektir.

Fikir Kulübü'nün ilk başkanı Ertuğrul Baydar'dır.

Adı gereği FK, öğrenci derneklerinden farklı bir statüye sahipti. Derneklerin yapmadığını yapan kulübün saygın bir yeri vardı. SBF'de FK'ya bir oda dahi ayrılmıştı. Fikir Kulübü kuruluşundan başlayarak bir dizi seminerler düzenledi, konferanslar organize etti, paneller, açık oturumlar topladı.

Açık oturum ilk kez FK'nın kullandığı bir tartışma yöntemi idi. Forum, kulübün düzenlediği bir toplantıdan sonra okurlarına panel discussion'un

ne olduğunu anlatıyor ve fikir geliştirmede verimli bir yöntem olduğunu övünçle yazıyor³.

Kulübün düzenlediği tartışmalar öğrenci ve aydın kesim içinde geniş ilgi uyandırıyordu. Konuşmacı olarak seçkin bilim adamları, politikacıların yanı sıra öğrenciler de yer alıyordu.

FIKIR KULÜBÜ GÖZE BATIYOR

Bir ilgi odağı oluşturan FK tartışmaları çok geçmeden DP hükümetinin ve besleme basının da ilgi alanına girmekten kurtulamadı. Her yapılan toplantı iktidar organı basında bir siyasal muhalefet şeklinde yorumlanırken Forum dergisi ve Fikir Kulübü komünist parmağı olarak ima edilmeye başlandı. İktidar organı Zafer gazetesi sayfalarında FK'yı «politika yapmakla, muhalefetin aleti olmakla, talebelerin kapılarını zehirlemekle, kürsüyü parti propagandasının meydanı yapmakla, talebeleri ayaklanmaya hazırlamakla» suçlayan yazılara bolca yer ayırıyordu⁴. Zamanın başbakanı Adnan Menderes ise meclis kürsüsünden «bir siyasi teşekkül vücuda getirilmiş, Fikir Kulübü denmiş, Forum denmiş, şu bu türlü teşekkülü» diyerek Zafer'i tekrarlıyordu⁵. Forum yazarları iktidarın tavrından duydukları rahatsızlığı, gerek bilim özgürlüğü üstüne yazdıkları makalelerle gerekse düzenlenen açık oturumlarda yakınlara dile getiriyorlardı. Aydın Yalçın yaptıklarının masumluluğu üzerinde durarak, «fikir kulübünde yaptığımız ve hür batı aleminde her üniversitede yapıla gelmekte olan tartışmalı bir konuşmada söylediklerimiz tahrif edilerek günlerce resmi çevrelerin hücumlarına hedef oldu» şeklinde üzüntülerini belirtiyordu.

Forumcuların tüm kendilerini temize çıkartma gayretlerine, politikayla ilğimiz yoktur haykırımlarına karşın bir muhalefet odağı oluşturdukları, politikadan ekonomiye, sanattan dış dünyaya kadar genel bir programları olduğu, bugün Forum koleksiyonları incelendiğinde yadsınmayacak şekilde ortaya çıkıyor.

Forum'a karşı DP iktidarının yayın yoluyla geliştirdiği karşı tavır Aralık 1956'da fiiliyata döküldü. SBF'nin geleneksel açılış töreninde Forumcu ve Fikir Kulübü üyesi Dekan Turhan Feyizoglu'nun yaptığı konuşma vesile edilerek bakanlık emrine alındı. Üniversite özerkliğini büyük ölçüde ortadan kaldıran yasa aleyhinde Forumcular etkili bir muhalefet gerçekleştirmelerine karşın yeni yasanın ilk kurbanı olmaktan kurtulamadılar. Feyizoglu SBF'deki açılış konuşmasında öğrencilerden «nabza göre şerbet sunan, kötüye, zararlıya fetwa veren birer sözcük münevver haline gelmemelerini»

istemişti. Bu sözleri politika yapmak olarak niteleyen iktidar, Turhan Feyizoglu'nun konuşmasına ilişkin AÜ Senatosu'nun 6435 sayılı üniversiteler yasasının 2. maddesinin uygulama alanı bulunmadığı yönündeki görüşüne karşın, görülen lüzum üzerine Feyizoglu'nu bakanlık emrine alıyordu.

SBF'DE İLK EYLEM

Bakanlık emrine alma olayı basında, üniversite çevrelerinde tepkiyle karşılandı. Öğrenciler de Fikir Kulübü öncülüğünde bir dizi eylemlere giriştiler.

1 Aralık 1956 günü dekanı bakanlık emrine alan yazının üniversiteye ulaşmasından sonra öğrenciler arasında eylemler tartışılıp uygulamaya konuldu. O günkü gazeteler 2 ve 3 Aralıkta SBF'de olanları şöyle yansıtıyorlar. Öğrenciler kıymetli dekanlarının bakanlık emrine alınmasından dolayı duydukları teessürü sessiz bir şekilde ifade ederek derslere girmemişlerdir. Gece fakültenin hiçbir tarafında ışık yakmamışlar (O yıllarda SBF'de bir de yatılı kısım bulunuyordu) ve karanlıkta koridorlarda dolaşmışlardır. Atatürk büstünün etrafı ise mumlarla aydınlatılmıştır.

Sabahsa yakalarına siyah kurdeleler takan öğrenciler idarenin adeta yalvarmalarına rağmen derslere girmemişlerdir. Öğrenciler arasında sık sık sivil polislerin de dolandığı görülmüştür. Siyah matem bantları takan erkek öğrencilerin yanı sıra kız öğrenciler de baştan aşağıya siyah elbiseler giyerek protestoya katılmıştır.⁶

Siyasal Bilgiler öğrencilerinin eylemlerine destek veren komşu Hukuk Fakültesi 3 ve 4. sınıf öğrencileri de derslere girmiyorlardı.

Okula o yıl başlayan Fikir Kulübü üyesi Yalçın Küçük: «0 gün yalnızca dersleri boykotla yetinmeyelim, başka eylemler de yapalım dedik. Cumhurbaşkanı telgraf çekme fikri böyle ortaya çıktı. Ve ben bir metin kaleme aldım. O kadar çabuk hazırlandı ki, kim ne tür kalem bulduysa onunla imzaladı, ne tür kağıt bulduysa ona imza attı. Hazırladığımız protesto telgrafını mektup olarak postaya vermek istedik, posta almıyor, o kadar korkuyor ki Cumhurbaşkanı hitap eden bir zarfı almıyordu. Sonunda Ulus'taki büyük postanede aldılar.» diyor ve ekliyordu, Celal Bayar çok kızmış, metnin içeriği konusunda değil de kağıtların buruşukluğu, helva kağıdına yazıldığı konusunda açıklamalarda bulundu.⁷

Helva kağıdına yazılan telgrafta şöyle demişti öğrenciler: «Fakültemiz dekanı Prof. Dr. Turhan Feyizoglu'nun bakanlık emrine alınması, biz SBF öğrencileri arasında derin bir teessür uyandırmıştır. Bütün yazılarını ve

konuşmalarını alaka ve istifade ile takip ettiğimiz kıymetli profesörümüzün politika yaptığına bizler asla kani değiliz. Sizin de aynı düşüncede olduğunuzu ümit ederek, alınan kararın iptali cihetine gidilmesi hususunda tavassutunuzu rica eder hürmetlerimizi sunarız.»

HOCALARIN İSTIFASI

SBF idaresi 4. sınıfların derslerine ara verirken birçok öğrencinin yanı sıra Doçent Muammer Aksoy da emniyete götürülerek sorgulanıyor; ayrıca yine SBF idaresi, çoğunluğu Fikir Kulübü üyesi 9 öğrenciye 15 günden 3 aya kadar değişen muvakkat ihraç cezaları veriyordu. Hükümeti protesto eden öğretim üyelerinden Turhan Feyizoğlu, Aydın Yalçın, Muammer Aksoy, Münici Kapani, Şerif Mardin, Coşkun Kırca istifa ediyorlardı.

Fikir Kulübü dekanlı-öğretim üyeli kurulduğundan fakültede bir odası bulunmaktaydı, hükümet olaylar üzerine kulübün odasını yıktırma yoluna gitti. Kulüp okul dışına çıkarıldığı günlerde de faaliyetlerine devam etti. Açık oturumlar, konferanslar düzenleniyor, birlikte sinemaya, tiyatroya gidilip ortak eleştirilerde bulunuluyor, şiir günleri yapılıyor.

SBF Fikir Kulübü'nün ikinci dönem başkanlığını Taner Timur, üçüncü dönem başkanlığını ise Yalçın Küçük yapmıştır.

29 NISAN DİRENİŞİ

SBF Fikir Kulübü'nün öncülük ettiği gençlik eylemleri arasında 29 Nisan ve 555 K'yı anmak gerekiyor.

Tarih 29 Nisan 1960. Yer Cebeci.

Hukuk Fakültesi öğrencileri ilk dersten sonra bahçeye çıkarak toplanmaya başladılar. Dün İstanbul'da öldürülen arkadaşları için saygı duruşunda bulunacak, onların yanında olduklarını haykırarak ve iktidarı kınayarak, tutumunu protesto edeceklerdi.

Öğrenciler saygı duruşu için yerlerini alırken bir muhbir vatandaş bildik telefon numarasını çevirerek «Hukukta nûmayiş» olduğunu arz ediyordu amirine. Öğrenciler saygı duruşundan sonra hep bir ağızdan «hürriyet, hürriyet» sloganını atarlarken bir elinde cop, bir elinde silahlarıyla polislerin çemberiyle sarılıyorlardı. Ankara'nın ünlü kurmay valisi Dilaver Arın, emniyet müdürü Cemal Koktan, sıkıyönetim komutanı Namık Argüç "hadise mahallinde" karargahlarını kurmuşlardı.

'Dağın' sözlerine öğrencilerin, "Menderes istifa, hürriyet hürriyet, hürriyet"le karşılık vermesi üzerine atlı polis saldırıya geçiyordu, Bahçedeki

coplamalar, yerlerde sürüklemeler, fakülte binasının içinde de bütün şiddetiyle devam etti. Polisler atlarının üzerinde bir kahraman gibi büyük salondaki Atatürk büstünün etrafında dolaşıyorlardı. Birçok öğrenci yaralanmış, saldırıdan öğretim üyeleri de paylarını almışlardı.

Bu arada da SBF'li öğrenciler arkadaşlarının yardımına koşuyor, polisleri taş ve kömür bombardımanına tutuyorlardı. Atlı polisin toparlanıp üzerlerine atılması üzerine öğrenciler okula çekilerek kapıları kapattılar «Hürriyet, hürriyet, Menderes istifa et» sloganları yine Cebeci'de yankılanıyordu.

İçişleri Bakanı Namık Gedik “öğrencilerin taşkınlığını” izlemek üzere teşrif etmişti. Mülkiye mezunu 1. Şube Müdürü ise yoğun arabuluculuk faaliyeti içindeydi. Fakat öğrenciler bir türlü “ikna” olmuyor, «istifa» sözcüğünü dillerinden düşürmüyorlardı.

Görevlilerden biri parlak bir fikir önerdi. Bunun üzerine bir itfaiye arazözü getirilerek fakülteye rasgele tazyikli su sıkılmaya başlandı. Fakat arazözü ele geçiren öğrenciler polisleri ıslatıyorlardı bu kez. Polisler silahlarına sarılıp fakülteyi ateşe tutuyorlar, öğrenciler taş ve kömürle karşılığa devam ediyorlardı. Anlaşma zemini yavaş yavaş ortadan kaybolurken sıkıyönetim komutanı anlaşma için şansını denemek istedi. Öğrenciler ondan da istifa etmesini istediler. General yarın istifa etmeye söz verirken öğrenciler şimdi diye tutturdular. Generalin bağırıp çağırması üzerine yangın musluğuna taktıkları hortumla onu da bir güzel serinlettiler. General çileden çıkmıştı, yanındaki yüzbaşıya «ateş» emri verdi, yüzbaşı emri duymamazlıktan gelince aynı emri bu kez de kendisi bağırdı. Makinelilerden çıkan mermiler SBF duvarlarını paramparça ederken, fakülteye giren emniyet güçleri öğrencilere kurşunlar, coplar armağan ediyorlardı. Onlarca öğrenci yaralanmıştı.

58 siyasal öğrencisi cezaevine gönderilirken, hükümet olayı CHP milletvekillerinin SBF'ye giderek yarattığını kamuoyuna duyuruyordu.

555 K

Siyasal Bilgiler Fakültesi Fikir Kulübü'nün üyeleri 29 Nisan'daki direnişte ön saflarda yer almışlardı. Öğrenciler Hukuk ve Siyasal'a yapıları yanıtlamak ve hürriyet sloganını haykırmak için büyük bir eylem örgütlemeye başladılar. 555 K. Gençler iki tür protesto biçimi geliştirmişlerdi. Sakallarını kesmiyorlar ve ıslıkla Gazi Osman Paşa marşının melodisini çalıyorlardı. 555 K büyüklü bir sözcük olarak kulaktan kulağa günlerce yayıldı.

Planlandığı gibi 5. ayın 5'inde saat 5'de Kızılay'da yapılan gösteri binlerce insanın katılımıyla gerçekleşti Polis, Kızılay meydanının bir köşesindeki gurubu dağıtmaya çalışırken, diğer köşeden aynı marş, aynı sloganlar bağırılmaya başlanıyordu. Korsan miting polisi deliye döndürmüştü. Bütün ağızlarda Osman Paşa marşına uyarlanmış sözler vardı:

Olur mu böyle olur mu
Kardeş kardeşi vurur mu
Kahrolası diktatörler
Bu dünya size kalır mı

DP'nin aynı gün için karşı gösteri örgütleme çabaları boşa çıktı. Tutukları kiralık adamlar 15 bin kişilik kalabalıkta bir avuç kalınca Kızılay meydanında o gün Menderes lehine düzenlenen senaryo boşa çıkmıştı. Aksine Menderes'e armağan edilen “yuh”, “istifa” seslenişleriydi.⁸

İkinci Bölüm

SOSYALİST CANLANMA VE FİKİR KULÜPLERİ

27 MAYIS VE SOSYALİST CANLANMA

1960'lı yılların başında sosyalist canlanmanın iki ayrı koldan yürüdüğü görülür. Bu damarlar kullandıkları ayrılık sloganlarına karşın çoğu temsilcileri ortak; düşünceleri, çözümlemeleri birbiriyle benzeşiktir.

Bunlardan birincisi Türkiye İşçi Partisi, diğer ise Doğan Avcıoğlu'nun yönettiği YÖN dergisidir.

TİP "Sosyalist Devrim" hattına oturup bu saptamasını ısrarla savunup Türkiye'ye ilişkin tezlerine hareket noktası yaparken sonraki yıllarda da bu karakteristiğini korumuştur.

YÖN dergisi ise evrilerek Milli Demokratik Devrim (MDD) hattına dönüşmüş, giderek de farklı farklı MDD'lerin ortaya çıkmasına neden olmuştur. Türk Solu Dergisi, Aydınlık Sosyalist Dergi, Kurtuluş, Proleter Devrimci Aydınlık şu ya da bu oranda olsa da YÖN'ün yönündedirler.

Günümüze kadar ulaşan ve geçerliliğini koruyan Sosyalist Devrim anlayışlarının ilk nüveleri olan TİP programı ile YÖN dergisine kısaca baktığımızda söylenen sözlerin, ileri sürülen tez ve düşüncelerin çok da farklı olmadığı açıkça görülebilecektir. Ancak eylem zemini kurumsal birlikteliği ortadan kaldırıp ayrılığın netleşip derinleşmesine neden olmuştur. Araştırma konumuz olan Fikir Kulüpleri Federasyonu (FKF) kuruluş ve ilk dönemlerinde TİP'in ideolojik rengini alırken, yoğun bir MDD muhalefeti sayesinde MDD'ciler yönetime gelmişler ve örgütü büsbütün değiştirmişlerdir.

FKF'nin kuruluşunu, örgütlenmesini, faaliyetlerini, mücadelesini daha iyi anlayabilmek için bu iki kola çok kısa da olsa değinmek gerekiyor.

YÖN'ÜN YÖNÜ YA DA MDD'YE GİRİŞ

YÖN'ün ilk sayısı 150 aydının imzasını taşıyan bir bildiri ile 20 Aralık 1961'de yayınlanıyor. YÖN 30 Haziran 1967'de kapanırken onun düşünsel mirasıyla Türk Solu dergisi 17 Kasım 1967'de yayına başlıyor.

YÖN bildirisinde Türkiye'nin toplumsal yapısının ayrıntılı bir çözümlemesi yapılmamış, genel saptamalarla yetinilmiştir. Özellikle de eylem alanına ilişkin söz etmekten kaçınılmıştır. Bildiride: "Türk halkının çok çetin iktisadi, siyasi ve sosyal meseleler ortasında, kendini bütün özlemlerine kavuşturacak bir yön aramakta olduğu, ciddi bir iktisadi ve sosyal buhran yaşandığı, çağdaş uygarlık düzeyine ulaşamadığına işaret ediliyor ve batılılaşmayı sağlamak hızlı bir kalkınma için üretim seviyesini yükseltmek, bunun içinse üretimde planlı bir devletçiliğin zorunluluğu yazılıyordu. Planlı ekonomi ile sosyal adalet sağlanacak, istismar önlenecekti, ancak bu felsefenin hayata geçebilmesi için topluma yön verebilecek şekilde olan öğretmen, yazar, politikacı, sendikacı, müteşebbis ve yöneticilerin görüş birliğinde olmaları gerekiyordu."¹ denilmektedir.

YÖN yazarları bildirinin kısırlığını makaleleri ile aşma uğraşı verdiler. İlkın Türkiye'de kapitalist gelişmenin zayıf olduğu, bunun temelinde ise emperyalizme olan bağlılığın yattığı sonucuna varıldı. Kapitalizm yeterince gelişmediği için feodalizm de kuşkusuz varlığını sürdürecekti. Bu ekonomik çözümlemenin politik sonuçları Türkiye'nin «yarı sömürge, yarı feodal» bir ülke olduğu şeklinde üretildi. Bağımlılığa son vermek, feodalizmi tasfiye etmek gerekiyordu. Ancak işçi sınıfı öncülüğü ele alıp demokratik devrimi gerçekleştirecek bir güce erişemediği için bir «milli cephe» nin kurulması zorunlu idi.

MDD MANİFESTOSU

İşte bu anlayışla sonraki yıllarda MDD tezleri geliştirilmeye başlandı. Mihri Belli, Mehmet Doğu imzasıyla ve bir okur mektubu olarak Yalçın Küçük'ün «MDD manifestosu» dediği yazısında MDD'nin politik tablosunu çiziyordu. Belli: «Bu günün Türkiye'si dünün bağımsız, anti-emperyalist, Kemalist Türkiye'si değildir. Zamanla gittikçe güçlenen, çıkarı ve kaderi emperyalizme bağlı bulunan ticaret burjuvazisi feodal unsurlarla uzlaşmıştır. Ve bu komprador ağa ittifakı Türkiye'nin geri, yabancıya muhtaç, tâbi bir ülke durumunda kalışı, bu egemen çevrelerin çıkarlarına uygundur. Bunlar gerçek demokrasiye, Türkiye'nin sanayileşmesine, gerçekten kalkınmasına karşıdır.

Gelişmenin bu safhasında bulunan Türkiye'nin önündeki ödev, milli bağımsızlığı ve demokratik inkılabını gerçekleştirmektir. Türkiye'nin bütün ilerici zinde kuvvetlerinin kutsal ödevi de emekçilerin yararına gerçek bir kalkınma ve gerçek bir demokrasiyi hedef tutan köklü reformların başarılması için birleşerek gerici cepheye karşı durmaktır.

Bu karşı duruş, zorunlu olarak anti emperyalist bir mahiyet taşıyacaktır. Çünkü dünyanın her yerinde olduğu gibi bizim yurdumuzda da emperyalizm en geri sosyal düzenin temsilcileri ile ittifak halindedir. Bu bakımdan bugün Türkiye'de halk düşmanı gerici cepheye el kaldıran karşı-sında emperyalizmi de bulacaktır. Demek ki Kemalist kuvvetlerin savaşı sadece demokrasi uğruna anti feodal bir savaş olarak kalmaz, bu savaş aynı zamanda emperyalizme karşı bir milli savaştır.

Demokratik devrim ve milli hareketler, en geniş anlamda emekçi kitlelerin küçük burjuvazisinin ve hatta bağımsız bir Türkiye'yi özleyen burjuvazinin bir kısmını da yanına alır. Yani bağımsızlık ve demokrasi uğruna savaş, bir avuç sömürücü dışında bütün Türk milletinin savaşıdır. Onun için milletin en geniş surette temsil edileceği, bütün ilerici çevrelerin desteğini sağlamış bir milli cepheyi kurarak, bu savaşı yürütmenin zorunlu olduğu aşikardır.

Bağımsız ve gerçekten demokratik Türkiye'yi özleyen her Türk yurt-severi, politik ve meslek teşkilatlarıyla işçiler, köy ve şehir emekçileri, Atatürkçü aydınlar, Kemalist gençlik bu çağrıya kayıtsız kalmayacaktır.»² diye yazıyordu.

YÖN hareketinin mimarı Doğan Avcıoğlu da şöyle yazmaktadır. «Türkiye için bugünkü temel ve hayati mesele sosyalizm değil fakat anti-emperyalist mücadeledir. Sosyalizm anti-emperyalist mücadelenin başarısına bağlı yarının meselesidir.»³

İlk olarak YÖN'le ortaya sürülen MDD tezleri asıl gelişkinliğine Türk Solu dergisiyle ulaştı. Yine MDD tezlerinin kitlelere bir eylem kılavuzu olması gençlik hareketini etkilemesi Türk Solu ile gündeme gelmiştir. MDD'nin anti-emperyalist yönü 1960'lı yılların havasıyla uyum içindedir. Ve önceleri TIP çizgisinde olan FKF örgütlenmesi de MDD kanalında ak-maya başlamıştır.

TIP'İN SOSYALİST DEVRİMİ

Türkiye İşçi Partisi 13 Şubat 1961'de 12 sendikacı tarafından kuruluyor. FKF' yi kuran ve ilk dönemler yönetiminde bulunan gençler de TIP örgütlen-

mesi içinde yer alan, TIP' in siyasal görüşlerini benimseyen gençler oluyor.

TIP tüzüğünde kendisini «İşçi sınıfının ve onun demokratik önderliği etrafında toplanmış bütün emekçi sınıf ve tabakaların kanun yolundan iktidara yürüyen örgütü» olarak tanımlıyor ve «olayları işçi sınıfı ve emekçiler açısından değerlendireceğini ve onların hak ve özgürlüklerini gerçekleştirmek için mücadele edeceğini» belirtiyordu. Partinin amacı ise «Türkiye'nin ileri bir toplum haline gelmesi, emekçilere söz ve karar hakkı, insanca yaşam şartlarına kavuşturmak.» olarak vurgulanıyor ve «işçi sınıfını ulusal kalkınma ve ilerlemenin bilinçli itici kuvveti yapmak, anayasal özgürlükleri koruyarak, büyük toprak sahiplerinin ve şehirli büyük sermayenin demokratik rejimi aksatan ekonomik kalkınmayı, sosyal ve kültürel gelişmeyi frenleyen, sosyal adalet ve güvenliğe karşı koyan zararlı nüfuz ve hakimiyetlerini önlemek, sanayileşmeye öncelik veren planlı, emekten yana bir devletçiliğin ulusal ekonomide, sosyal ve kültürel hayatta temel kuvvet olmasını sağlamak, böylece de daha ileri bir toplum düzenine demokratik yoldan geçiş şartlarını hazırlamak, insanın insan tarafından sömürmesine son vermek» istendiği açıklanıyordu.

Sosyalizm sözcüğünün kullanılmadığı programda, kapsamlı bir devlet sektörü, geniş bir toprak reformu öngörülüyor, kır-kent, kafa işçiliği ile kol işçiliği ayrımlarının kaldırılacağı, emeğe göre gelir ilkesinin gerçekleştirileceği belirtiliyordu.⁴ Eski TIP yöneticilerinden Rasih Nuri İleri'nin yazdığı gibi, TIP'in tüzük maddeleri ve programı anti-emperyalist (milli, ve demokratik özgürlüklerden yanadır) yani değişik bir terminoloji ile milli demokratik devrimcidir.⁵ Buna karşın TIP sosyalist devrim sloganına var gücüyle sarılmış, atılacak ilk adımın sosyalist devrim adımı olduğunu ısrarla vurgulamıştır. Anti-emperyalist savaşın doğal olarak anti-kapitalist yani sosyalist mücadelenin içinde yer aldığını bu nedenle de sosyalizm mücadelesinin özü gereği emperyalizme karşı mücadeleyi de kapsadığını ileri sürmüştür. Ne var ki sosyalist devrim sloganı anti-emperyalist mücadeleye kayıtsız kalmak için bir gerekçe olarak algılandığında TIP'in günlük eylemlilik sürecinin dışına düşmesi de kaçınılmazlaşmıştır. FKF gibi bir gençlik örgütlenmesinde inisiyatifi yitirmesine bu noktadan bakmak gerekecektir. «Biz sosyalist devrimciyiz, sosyalizm için mücadele ederiz, bu da zaten anti-emperyalizmi içerir, salt anti-emperyalist mücadele bizim işimiz değil» formülasyonu, gelip dayatan mücadelenin reddi, pasifizmin diğer adı olmuştur. Bu çizgi üzerinde daha da yoğunlaşılması ise kayıtsız kalınmanın ötesinde «eylem yapmayalım, faşizm gelir» anlayışıyla mücadelenin, eylemliliğin reddini, yadsınmasını beraberinde getirmiştir.

ASKERİ SAVCININ “KESİNTİSİZ DEVRİMİ”

İki siyasal çizgiyi biçimlendirmiş MDD/SD ayrımını DEV-GENÇ iddianamesini hazırlayan savcılık önemli bir fark olarak görmeyip iki olguyu aynı sürecin birbirini izleyen parçaları olarak mütalaa etmiştir: «Yukarıdan beri zikir olunan yazıların ışığı altında milli demokratik devrimin sosyalist devrimin ilk aşaması bulunduğu Marksist-Leninstlere göre, milli demokratik devrimin gerçekleştirilmesinden önce sosyalist devrimin gerçekleşmesinin düşünülmemeyeceği, bu devrimin sosyalizme geçiş için gerekli ortamı hazırladığı, bu devrim aşamasının her yönden tam bağımsızlığı hedef alarak anti-emperyalist, anti-feodal mücadeleyi kapsadığı, amacının dış ve iç sömürden, feodal kalınlardan arınmış Türkiye yaratmak ve her sınıf ve zümreden meydana gelen halk iktidarını gerçekleştirmek olduğu, milli demokratik devrim mücadelesini işçi sınıfının öncülüğünde bütün anti emperyalist, millici sınıf ve tabakalar ile yürütüleceği bu mücadelenin Amerikan emperyalizmine, onun yerli işbirlikçilerine ve feodal mütegalibeye karşı verildiği, komünist partilerin toplumlarının kapitalist dönemden sosyalizme geçişinde uyguladıkları bir strateji, kat edilmesi zorunlu bir aşama olduğu milli demokratik devrimin tahakkuk ettirilmesi olduğu sonucuna varılmaktadır»⁶ Anlaşılan askeri savcı, sosyalistler kadar bu ayrımı önemli bulmamakta, aralarındaki sürekliliği kavramaktadır(!)

TEK TEK FİKİR KULÜPLERİ

Mülkiyeli Alper Aktan 27 Mayıs sonrası SBF'yi şöyle anlatıyor: «Okula geldiğimizde 27 Mayıs'ın coşkusu sürüyordu. Ama bir CHP programının yetersizliğini görüyorduk. Bu arada bir TIP in kurulması, bir YÖN'ün yayınlanması bilgilenmemiz açısından önemli işlevler gördü. Siyasal Fikir Kulübü'nün 1962'de 15'e yakın üyesi vardı. Bu yıl mezun olanlar Kulüp yönetimini bırakırken fazlaca bir çalışma yoktu. Çabalarımızla kulübü çok dar ve dışa kapalı olmaktan çıkardık. Arkadaşlar kendi aralarında yayınlanan kitapları, çevirileri izliyorlar, birlikte tartışıyorlardık. Türkiye'de belli uzmanlık alanına sahip insanların konuşabileceği açık oturumlar düzenliyor, katılıyorduk. Yurt ve dünya olaylarına ilişkin bildiriler yayınlarken diğer fakültelerde de Fikir Kulüplerinin kurulmasına öncülük yapıyorduk. Bu hareketler hızla ODTÜ'de, Fen Fakültesi'nde Gazi'de, Dil Tarih'te, Ziraat'ta meyvelerini verdi.»⁷

SBF Fikir Kulübü'nün sokaktaki ilk eylemi 17 Nisan 1963'de Köy Enstitüleri için yapılan yürüyüşüydü. Çok az bir katılımla gerçekleşen yürüyüşün

önemi ilk kez sokakta olmasıdır. Bunu Kozlu olayı üzerine yapılan yürüyüş izlemiştir. Zonguldak'ın Kozlu bölgesinde çalışan maden işçileri «günlüklere yapılan zammın adil dağıtılmadığı» gerekçesiyle ocağa inmemişler ve «biz grev yaptık» diyerek işi bırakmışlardır. SBF Fikir Kulübü olayı bir yürüyüşle kınama kararı almıştır. Ancak kararın öğrenci derneğince de benimsenerek bütün okulun yürümesi istenmiş fakat öğrenci derneğindeki muhalefet üzerine öneri benimsenmemiş, bunun üzerine de SBF Öğrenci Derneği başkanı Ömür Sezgin istifa etmiştir.

SOKAKTAKİ İLK EYLEM

Fikir Kulübü'nün düzenlediği sessiz yürüyüş çok sıkı polis denetiminde gerçekleşirken bazı senatör ve milletvekillerinin de yürüyüşü izledikleri görülmüştür. 80 kişiye yaklaşan öğrencilerin polis tek tek fotoğraflarını çekerken Ankara Radyosu Gazi Osman Paşa marşını çalmaktadır. Yürüyüş kolunun önünde üzerinde yazı bulunmayan siyah bir pankart taşınırken, diğer pankartlarda, «Amele değil işçi», «kurşun hak değil», «mebusa zam işçiye gam», «satılık basın, sarı sendika, mutlu azınlık», «memlekette patronlar mı hakim kanunlar mı», «tarihi uyanışı kurşun durduramaz» yazmaktadır. 17 Mart 1965 günü yapılan yürüyüşün ardından Basın-İş, Yapı-İş, Pancar-İş, Sağlık-İş, Motor-İş, SBF-FK ve Hukuk Fakültesi Derneği'nin imzalarıyla yayınlanan işçi-üniversiteli bildirisinde: «İnsanca yaşamak hakkı hiçbir kişinin, sınıfın tekelinde değildir. Çalışan ve üreten herkes mutlu olmak hakkına sahiptir. Köleler ve onların efendileri devri insan aklının ve ahlakının zayıf çağları olarak her gün biraz daha geride kalmıştır, kalmaktadır ve kalacaktır. Türkiye milli gelir dağılımındaki adaletsizlik, okuma bilenlerin azlığı, hastalık, ölüm, pahalılık ve işsizlik oranlarıyla çağdaş dünyanın en geri kalmış ülkelerinden biridir. Türk insanı çaresizliğin yoksulluğun bunalımıyla kıvrınmakta, Türkiye iktisadi ve ahlaki bir buhran içinde bulunmaktadır. İşçileri kurşunlayarak hiçbir şey halledilemez. Hiçbir meseleye çözüm getirilemez ancak buhran artırılır. Türk işçisi vatanseverdir. Yıllardır savaşlarda onun kanı akmıştır. Gözümün gördüğü her şeyi onun alın terine ve kanına borçluyuz.» demişler ve Fikir Kulübü'nün yürüyüşü büyük yankılar yaratmış, günlük basın yürüyüşe önemli yer ayırmış bu arada Türk-İş yürüyüşe karşı olduğunu duyurmuştur. Yürüyüş gençliğin işçi hareketine sahip çıkması, onunla dayanışma içerisinde olduğunu göstermesi açısından da ayrıca önemli görülmüştür.

SOSYALİST GENÇLERİN BİRLİĞİ VE DÖNÜŞÜM DERGİSİ

1965 baharında yayınlanmaya başlayan DÖNÜŞÜM dergisi sosyalist gençliğin toparlanmasını, Fikir Kulüpleri Federasyonu'nun kurulmasını sağlamada işlevsel olmuştur. Dönüşüm olayı bir yandan sosyalist gençliğin potansiyelini ortaya koyarken, diğer yandan da bu gençlerin birlikte hareketlerinin ilk ürünüdür. Dönüşümün 22 Nisan 1965'de çıkan ilk sayısında Sadun Aren, Aziz Nesin, Cem Eroğul, Mohit Sen, Hami Lefebure, Bertrant Russel'in yazı ve çevirileri yer almıştır. Dönüşüm başyazısında «derginin yurt içinde ve dışında hep halkın, sömürülenlerin, baskı altında tutulanların sesi olacağını, üniversite gerçeğine eğileceklerini, sözde gençlik temsilcisi olduğunu söyleyenlerin neden maşa olduklarını açıklayacaklarını» dile getirmişlerdir. Sahipliğini DTCF'den Ataol Behramoğlu'nun yaptığı derginin satışı sırasında gençler gericilerin saldırısına uğramış, buna rağmen dergi 2. baskısını yapabirmiştir.

15 günde bir yayınlanan derginin her sayısının Kızılay'da elden satışı olaylara neden olurken 9 Haziran 1965 günlü Akşam gazetesi şu haberi geçiyordu. «SBF öğrencilerinin önceki akşam Kızılay'da Dönüşüm dergisini satarken kendilerine mukaddesatçı gençlik adını takan bir grubun saldırısına uğrayıp tartaklanması ve polisin de tarafgirane bir tutumla öğrencileri copla dövmesi üniversiteler arasında büyük bir tepki uyandırmış ve olay protesto edilmiştir. SBF-FK, Toplumcular Derneği, Hukuk Fakültesi Sanat ve Fikir Ocağı ile ODTÜ-FK yayınladıkları ortak bildiride: «Olayların benzeri 27 Mayıs öncesinde de oldu. Genç adam Kızılay'da, kendi üniversitesinde kurşunlandı. Ne var ki bunları yapanların sonları belli. Bugün anayasayı çiğnemenin yeni örnekleri veriliyor. Buna karşı her türlü direnme hakkını kullanacağız» derlerken, ODTÜ-FK ve SBF-FK başkanları, Cumhurbaşkanına, hükümete, partilere çektikleri telgrafta polisin tutumunu kınamış ve «gericiliğin ve faşizmin gelişini desteklemek namussuzluktur»⁸ diye haykırmışlardır.

Dönüşümcülere saldıranlar ise Dönüşümcüleri komünistlikle niteliyor ve «aldırmayanlara gereken ders her zaman verilecektir» tehdidinde bulunuyorlardı.

TMTF (Türk Milli Talebe Federasyonu) ve AÜTB (Ankara Üniversitesi Talebe Birliği) ise bildirilerinde olaylarda yer alanları temsil yetkisi olmayan, bazı siyasi partilerin bünyesinde çalışan küçük gruplar olarak adlandırıyorlardı.

Ataol Behramoğlu, Hüseyin Ergün'ün de bulunduğu 10 kişi gözaltına alınıyordu. Saldırıya uğrayanların gözaltına alınması üzerine TİP genel başkanı Mehmet Ali Aybar, başbakana telgraf çekerek olayda polisin güdüm-lü hareket etmesini kınıyordu.

Dönüşümcü gençler ertesi gün serbest bırakılırken İstanbul Üniversitesi Fikir Kulübü de polisin tutumunu kınayıp hükümeti istifaya çağırıyordu. Bağımsız senatör Niyazi Ağımaslı da başbakana çektiği telgrafta «Dönüşüm dergisinin satışına kaba kuvvet gösterileriyle engel olanlar yerine saldırıya uğrayanların emniyet müdürlüğünde baskı altına alınmasını demokratik rejimin kaderi bakımından endişeyle karşılıyor, sınavlarına giremeyerek yıl kaybetmekle karşılaşan gençlerin haklarında gerekli işlemlerin yapılmasını» istiyordu.

Dergi yayınına bir süre ara verdikten sonra yeniden yayınlandı. Önceki yayın dönemine ilişkin değerlendirme yazısında: «Dönüşüm hareketi Türkiye Üniversitelerinde öğrenim gören sosyalist gençlerin yarattığı harekettir. Hareket kaynağını Ankara Üniversitesi'nde bulmuş oradan İstanbul Üniversitesi'ne ve öbür üniversitelere yayılmıştır.

Ankara Üniversitesi Fakültelerinde okuyan solcu gençler geçen yılın ilk aylarında düşüncelerini basın yoluyla yaymak için sosyalist bir gençlik dergisi çıkarmak gerektiğinde anlaştılar. Reform ve devrim kavramlarını bir arada akla getiren taptaze sözcük, solcu gençlerin özlemlerini çok iyi anlatıyordu.

Dönüşüm büyük ilgi yarattı. Halk, dergilerini kendi elleriyle satan kurtuluş yolunun ancak sosyalizm olduğunu bağırarak ilan eden gençleri sevgi çemberiyle kuşattı.

Birinci Dönüşüm hareketinin sonuçları: Dergi, üniversite öğrencisi sosyalistlerin tümünü bir eylem içinde toplamış, onlarda eylem ve birlik bilincinin kökleşmesini sağlamıştır. Halka sosyalist üniversite öğrencilerinin güçlü sesini duyurmuştur. Sağcı örgütlerin dağınıklığını ve temeldeki çürüklüğünü ortaya koymuştur.»⁹ deniliyordu.

Gerçekten de Dönüşüm dergisi olayı Ankara'nın çeşitli fakültelerindeki sosyalist gençlerin birliğini sağlamada, Fikir Kulüpleri Federasyonu'nun kurulmasında önemli bir adım oldu.

FEDERASYON'UN DÜŞÜNSEL TEMELİ

1965-66 öğretim yılının başlamasıyla birlikte Fikir Kulüplerini bir federasyon örgütlenmesi içerisinde birleştirmek gerektiği görüşü ortaya atıl-

maya başlanıldı.

Ancak Fikir Kulüpleri etrafında yer alan öğrencilerin çoğu Türkiye İşçi Partisi ile ilişki içerisindeydiler. Ve TIP kendi gençlik kollarının dışında bir gençlik örgütlenmesi oluşturulması düşüncesine pek de sıcak bakmıyordu.

«Partinin gençlik meselelerinden sorumlu Nihat Sargın, Ankara gençlik örgütlenmelerinin bazı temsilcileriyle bir toplantı yaparak bir federasyon olayını tartışmıştı.¹⁰ Toplantıda Fikir Kulüpleri üyelerinin yanında partinin gençlik kesimiyle uğraşan arkadaşlar da vardı. Atilla Sarp gibi. Bunlar partinin gençlik kolu var, ayrıca bir fikir kulübüne ihtiyaç yoktur görüşünü savunuyorlardı.»¹¹ Nihat Sargın da «tamamen kendi inisiyatifinde gençlik önderleriyle görüşüğünü, gençlik kolunun mu, federasyonun mu daha uygun olduğunu sorduğunu, partili gençlerin Fikir Kulübü'ne yalnızca üniversitelerin üye olduğunu gençlik koluna ise işçi-köylü gençlerin de üye olabileceklerini söylediğini, durumu değerlendirdiğini ve olayı partiye ilettiğini bunun sonucunda da partinin gençlik kolu yerine Fikir Kulübü'nün canlandırılması kararının alındığını» söyledi. Ankara Merkez Kapalı Cezaevi'nde konuya ilişkin sorumu yanıtlayan¹² Nihat Sargın ayrıca partinin gençlik bürosu ile Fikir Kulübü arasındaki ilişkiyi Sadun Aren'in sağladığını da belirtti.

Hemen hepsi TIP üyesi olan Fikir Kulübü üyeleri, partinin paralelinde ama ondan daha esnek hareket edebilme yeteneğine sahip entelektüel düzeyi yoğun bir gençlik örgütlenmesini hedefliyorlardı. Fikir Kulübü'nün kendilerine özgü ayrı bir yeri vardı.

SIYASAL KANTİNİNDE FEDERASYON KARARI

Ankara'nın çeşitli yüksek öğrenim kurumlarındaki Fikir Kulüplerindeki gençlerin başlattığı görüşmeler, tartışmalar ekim ayı içinde bütün hızıyla devam etti. Farklı düzeylerde yapılan toplantılardan sonra 12 Kasım'da Siyasal Bilgiler Fakültesi kantininde bir genel görüşmenin yapılmasına karar verildi. SBF kantinindeki karar toplantısına Ankara'daki on iki yüksek öğrenim kurumundan 126 kişi katılıyordu. O gün açık, hareketli tartışmalar yaşandı. Gerekçeler açık seçik ortaya konulmasa da Sinan Cemgil'in de yönetiminde bulunduğu ODTÜ Fikir Kulübü ile Ziraat Fakültesi Fikir Kulübü, Federasyonun kuruluş sürecinin dışında kaldılar.

Başta FKF dışında kalıp sonradan FKF'ye katılan bu kulüplerin bütünüyle MDD çizgisinde olduğu görülüyor.

Kurucu kulüplerin belli olması üzerine tüzük ve program çalışması-na başlanıyor. Artık başvuruyu yapıp örgütü resmileştirmek gerekiyor. Alper Aktan anlatıyor: «Hüseyin Ergün'le fakülteden çıktık. Sıhhiye'ye kadar yürüdük. Aramızdaki kuruluş tartışmaları çok uzamıştı. Tartışmaya bir son verip, Hüseyin ile federasyonu hemen kurmamız gerektiği kanısında birleştik.»¹³ «Kurucu arkadaşlar Siyasala geldiler. Kuruluş bildirisi-ni, tüzükleri imzalayacaklar. Fakültede, üst katta hocaların çay ocağının orda 16 Aralık akşamı imzalar atıldı. 27 Mayıs öncesi kurşunlanan cam-lardan tablolar yapılmıştı. Onların önünde tören havasında Federasyon gerçekleşti».¹⁴

Hazırlanan tüzük 17 Aralık 1965 günü Ankara Valiliği'ne verilerek Fi-kir Kulüpleri Federasyonu resmen kurulmuş oldu ve tüzel kişilik kazandı.

19 kişi ve 5 Kulüp kurucu üye olarak görülüyordu. Kurucu Fikir Ku-lüpleri ve kurucu olan öğrenciler şunlardı:

SBF Fikir Kulübü'nden: Hüseyin Ergün, İsmet Özel, Kudret Ulutürk, Erdal Türkkan, Ümit Hassan

DTCF Fikir Kulübü'nden: Ataol Behramoğlu

Fen Fakültesi Fikir Kulübü'nden: Asaf Koksall

Hukuk Fakültesi Fikir Kulübü'nden: Zülküf Şahin, Taylan Türker, Şirin Yazıcıoğlu

Yüksek Öğretmen Okulu Fikir Kulübü'nden: Mevlüt Korkmaz, Talip Özey, Rifat Murat, Dudu Körücekli.

FIKİR KULÜPLERİ FEDERASYONU TÜZÜĞÜ

Madde 1 - Ad ve Merkez: Fikir kulüpleri federasyonu cemiyetler kanununa gö-re kurulmuş bir dernekler birliğidir. Merkezi Ankara'dadır.

Madde 2 - Nitelik ve Amaç: Fikir kulüpleri federasyonu bilimsel düşünme ve davranma yetisine ulaşmış yüksek öğrenim gençlerinin aralarındaki dayanışmayı karşılıklı eğitime iş ve eylem birliğine dayanan örgüttür.

Fikir kulüpleri federasyonu, gençlik yurt ve dünya olaylarını bir bütün olarak alır, gençlerin mutluluğunu, insanın kendini yetiştirebileceği olanakların var olduğu bir düzende görür, bu ileri düzene ulaşabilmek için gençlere ödevler düştüğü ka-nısındadır. Gençlerin ödevlerini yerine getirebilecek olgunluğa erişmesi, bilinç-lenmesi, eş güdümlü ve örgütlü eylemlere girerek yurda ve dünyaya yön vere-bilmesini amaçlar.

Amacına varmak için toplantılar, yarışmalar düzenler, sergiler açar, yasalarca ya-saklanmayan her türlü eğitim ve sanat, çalışmalarını yapar.

Madde 3 - Üyelik: Federasyona Türkiye'de Yüksek Öğrenim veren kuruluşlarda

kurulan fikir kulüpleri üye olabilirler. Üyelğe kabul için merkez yürütme kurulunun onayı gerekir. Üye kulüplerinden biri bu karara karşı çıkabilir, bu durumda genel yönetim kurulu kesin karar verir, fikir kulüpleri federasyonu üyesi bir kulübe üye olmak, merkez yürütme kurulunun onayına bağlıdır.

Madde 4 - Üyelerin Hakları ve Ödevleri: Federasyon seçimlerinde, seçmek ve seçilmek her üye kulüp temsilcisinin hakkıdır, seçilmek için temsilci olmak ve kurultayda hazır bulunmak şart değildir. Her kulüp merkez yürütme kurulunca belirtilen ölçüye göre federasyona gelirinin belli bir bölümünü verir. Federasyon yetkili organlarınca verilen kararlar kulüpleri ve kulüp üyelerini bağlar, kulüpler genel kurul kararları olarak özgürce federasyondan ayrılabilirler.

Madde 5 - Federasyon Ödevleri: Fikir federasyonunun örgenleri şunlardır:

- a) Kurultay
- b) Genel yönetim kurulu, e) Merkez yürütme kurulu.
- d) Merkez denetim kurulu,
- e) Merkez onur kurulu,
- f) Sekreterlikler.

Madde 6 - Kurultay: Kurultay, fikir kulüpleri federasyonunun en yüksek organıdır. Kurultay genel başkan, eski başkanlar, kurucular, genel yönetim kurulu üyeleri, merkez denetim kurulu üyeleri, sekreterlik ve sekreterlik üyeleri, kulüp genel kurullarında seçilecek genel kurula katılma hakkına sahip her on üye için bir kurultay temsilcisi üyeden oluşur. İki kurultay arasında genel kurulunu yapmamış kulüpler kurultaya katılamazlar, genel yönetim kurulu aksine karar vermedikçe olağanüstü kurultaylara katılabilmek için kulüplerin genel kurullarını yapma zorunluluğu yoktur.

Kurultay, genel yönetim kurulu üyelerini, merkez onur kurulu üyelerini, merkez denetim kurulu üyelerini seçer, gençlik, yurt ve dünya sorunlarını görüşür, genel yönetim kuruluna güdülecek politika konusunda ısk tutucu kararlar alır, hesapları inceler, genel yönetim kurulu raporunu tartışır, anıdırma konusunda karar verir, toplantı yeter sayısının üçte ikisinin oyu ile federasyon tüzüğünde değişiklik yapabilir.

Kurultayı genel yönetim kurulu toplantıya çağırır.

Madde 8 - Merkez Yürütme Kurulu: Merkez yürütme kurulu, federasyonun en yüksek yürütme organıdır. Genel yönetim kurulu adına iş görür.

Merkez yürütme kurulu genel yönetim kurulu üyelerinin merkezde oturanları arasından seçilen sekiz asil, dört yedek üye ile genel başkandan oluşur. Genel başkanın başkanlığında haftada en az bir kez toplanır. İlk toplantıda bir genel yazman ve bir genel sayman seçer.

Merkez yürütme kurulu, federasyon tüzüğü ve genel tutumuna, kendi kararlarına

kulüp tüzüğüne aykırı davrandığı veya örgüte zararlı olduğu kanısına vardığı kulüp yönetim kuruluna işten el çektirebilir. Ancak yerine üç kişilik bir geçici kurul kurar. Bu kurul bir ay içinde genel kurula gitmek zorundadır. Merkez yürütme kurulu federasyon çalışmalarının gerektirdiği işlerin yürütülüşü ile görevlidir. Gerekli gördüğü çalışma ve uzmanlık kollarını kurar.

Madde 9 - Genel Başkan: Genel başkan genel yönetim kurulu üyeleri arasında, seçilir. Yeri boşalınca genel yönetim kurulu üyeleri arasından ve kurultaya dek görevli olmak üzere bir yenisini seçer.

Genel başkan federasyonu temsil eder, federasyon adına demeç vermek yalnız genel başkanın hakkıdır. Genel başkan, temsil etme ve demeç verme yetkilerini merkez yürütme kurulunun onayı ile geçici olarak belirli bir konuda başkasına devredebilir.

Genel başkan federasyonunun birliğini korur, örgenler arasında eşgüdümü sağlar, federasyonun etken bir örgüt durumuna gelmesi için merkez yürütme kurulu ile birlikte gereken bütün işleri yapar.

Genel yönetim ve merkez yürütme kurulu toplantılarına başkanlık eder. Bu kurulları toplantıya çağırır.

Madde 10 - Merkez Onur Kurulu: Merkez onur kurulu kurultayda seçilen üç asil, bir yedek üyeden oluşur, bu kurula bir kulüpten iki üye giremez.

Kulüpler, kulüp yönetim kurulu üyeleri, kulüp onur kurulu üyeleri hakkında disiplin cezaları verir. Ayrıca üst yargı yeri olarak da iş görür.

Merkez onur kurulu, genel başkan, genel yönetim kurulu üyeleri, merkez denetim kurulu üyeleri hakkında disiplin cezası vermez. Bu hak kurultayıdır. Merkez onur kuruluna, merkez yürütme kurulu, merkez denetim kurulu ve kulüp yönetim kurulları karar alarak başvurabilirler.

Madde 11 - Merkez Denetim Kurulu: Merkez denetim kurulu kurultayda seçilen üç asil ve bir yedek üyeden oluşur, görevi genel merkezde genel saymanca tutulan hesapları denetlemektir.

Madde 12 - Sekreterlikler: Sekreterlikler en az üç üye kulübün bulunduğu ve genel yönetim kurulunun uygun gördüğü kentlerde kurulur. Genel yönetim kurulu sekreterliği feshedebilir. Sekreterlik bir sekreter ve genel yönetim kurulunun herkes için uygun göreceği sayıda sekreterlik üyelerinden oluşur. Sekreterlik üye sayısı merkez yürütme kurulu üye sayısını aşamaz. Sekreter ve sekreterlik üyelerini genel yönetim kurulu o kentteki kulüp üyelerinden atar.

Sekreterlikler bulundukları kentteki kulüpler ve bu kulüplerle federasyon genel merkezi arasındaki eşgüdüm ile ilişkiyi sağlamakla görevlidirler. Merkez yürütme kurulundan ya da genel başkandan açıkça yetki almadan federasyonu dışı karşı yük altına sokacak hiçbir davranışta bulunamazlar, merkez yürütme kuruluna

bağlıdır.

Madde 13 - Kulüpler: Kulüpler federasyon tüzüğüne, kurultay genel yönüm kurulu, merkez yürütme kurulu kararlarına ve genelgelerine uymak zorundadırlar. Bunun dışında kendi tüzüklerine göre çalışırlar.

Madde 14 - Federasyon Gelirleri: Federasyonun başlıca gelirleri şunlardır:

- a) Üye kulüplerden alınan ödenekler,
- b) Bağışlar,
- c) Piyango, temsil, konser, gösteri, yarışma vs. gibi eğlenceler düzenlemekten elde edilecek gelirler.
- d) Federasyon malları ve yayınlarından elde edilecek gelirler.
- e) Takvim, rozet, kimlik kartı gelirleri.

Madde 15 - Ortak Hükümler: Federasyon tüzüğü ve üst örgen kararları, ait örgenleri ve kulüpleri bağlar.

Madde 16 - Bu tüzükte düzenlenmeyen ayrıntılarda merkez yürütme kurulunca hazırlanacak ve genel yönetim kurulunca onanacak iç tüzüğe ve orada da yoksa Türkiye Büyük Millet Meclisi iç tüzüğüne başvurulur.

Madde 18 - Bir kurulu ya da bir kimseyi atayan ya da seçen kurul o kurula ya da o kimseye el çektirebilir.

Madde 19 - Federasyondan çıkarılan, kapatılan ya da feshedilen kulübün federasyon örgenlerindeki üyesinin görevi iş gördüğü kurul ya da üst örgen, tersine karar almazsa sürer.

Madde 20 - Fesih durumundaki federasyon malları ve varlığı, merkez yürütme kurulunun kararına uygun olarak dağıtılır. Bu kurul karar almazsa mallar ve zenginlikler, Türkiye Kızılay cemiyetine kalır.

FEDERASYONUN İLK YÖNETİCİLERİ

21 Aralık günü kurucular kurulu genel yönetim kurulunu seçti. GYK da aynı gün toplanarak FKF'nin ilk merkez yönetme kurulunu göreve başlattı. Buna göre:

Genel Başkan : Hüseyin Ergün
 Yazman : Mevlüt Korkmaz
 Sayman : Asaf Koksall, Ataol Behramoğlu, Zülküf Şahin,
 Üyeler : Kudret Ulutürk.
 Yedek Üyeler : Orhan Ali Yücealp, Erol Temelkuran,
 Ahmet Ali Arlı oldular.

FKF'nin kuruluşundan sonraki ilk dönemi «örgütlenme dönemi» olarak tanımlanabilir. Bu toparlanma döneminde örgütün organik olarak

oturtulması, bunun yanı sıra da kendi içinde bir hareketliliğin sağlanması esas tutulur. Başka Fakültelerde Fikir Kulübü örgütlenmesi olanları federeasyona katma önemli bir faaliyet olarak yürütülür. İçerik yöneltik olarak eğitim çalışmaları, sosyal çalışmalar üzerinde durulur.

FKF'ye ilk saldırı, DTCF Fikir Kulübü yönetim kurulu üyelerine dekanca verilen ihtar cezasıdır. Şubat 1966'da öğrencileri Fikir Kulübüne çağırarak amacıyla dağıtılan bildiri üzerine dekan harekete geçiyor ve yönetim kurulunu cezalandırıyor. Olay nedeniyle FKF genel başkanı imzasıyla DTCF dekanına bir açık mektup yazılıyor. 18 Şubat 1966 tarihli YÖN dergisinde yayınlanan açık mektup FKF'nin ruh halini de sergiliyor¹⁵.

DTCF DEKANINA AÇIK MEKTUP

Sayın Önen,

Sizinle DTCF-FK yönetim kurulu üyelerine verilen ihtar cezası üzerine konuşmak istiyorum. İlk bu cezanın verilmesine yol açan olayı anımsayalım. DTCF-FK fakülteli arkadaşlarına seslenebilmek, onlara görüşlerini duyurabilmek için bir bildiri yayınlıyor. Bildiride suç sayılabilecek en küçük bir sözcük bile yok. Üstelik olsa bile bununla ilgilenmek polisin, savcının, yargıcın görevi. Durum böyle iken arkadaşlarımız bildirinin içeriği ve kulüple ilgili sorularla sorguya çekiliyor. Sonunda söz konusu cezayı alıyorlar. Olaylara bütünsel olarak bakmayanlar, düşmesini değiştirmekle ceketini yenilediklerini sanırlar. Türkiye 1960 yılında bir devrim yaşamıştır. Haksızlıkların, hırsızlıkların, sömürmenin söylenmesini engelleyen yasalar, baskılar bu devrime yol açmıştır. Halk bütünüyle –evet bütünüyle– bunların söylenmesinden yanadır. Onun için karşı koyma olayına rastlanmamıştır. Yukarıdakileri göz önüne alarak düşününce şunu açık-seçik görürüz. Halk hırsızların, sömürmenin, haksızlıkların, söylenmesinden yana olduğu için bu özgürlükleri kısmaya kimsenin gücü yetmez. Hem yolsuzluklar söylensin hem de bunlar çözümsüz bırakılsın, buyusa akla aykındır.

İşte hem yolsuzlukların ortaya çıkmasında hem de bunlara getirilen çözümde tek doğru düşünme yolu toplumsallık, bu yüzden gücünü halktan almaktadır. Onun için hiçbir baskı yolu başarıya ulaşamayacaktır. Akıllı gerici bu anlamışlardır. Eskiden olduğu gibi doğruyu söyleyen bir kaşık suda boğmak için bütün sapa yolları denemek onların bulduğu bir yöntemdir. Ne var ki halkın artık buna izin vermeyeceğini biliyorlar.

Üniversite özgür düşünceden yana olmalı.

Tersi olsa yani yurttaşlar henüz ayıkmamış olsalar baskı yapma olanakları varolsa bile, özgür düşünceyi savunma kalelerinin üniversiteler olması gerekir. Oysa

olayımızda tutumunuzla öyle bir ters doğrultuya girmiş bulunuyorsunuz ki akıl almıyor. Polisin, savcının kovuşturma konusu yapmadığı bir bildiri –hem de Atatürkçülüğü savunan bir bildiri– hakkında dekanlık kovuşturma yapıyor. Burada ceza gerekçesinin başka olduğunu söylemeniz durumu kurtarmayacaktır. Çünkü o gerekçeler –Fakültenin adını kullanmak gibi– hem yürürlükteki hukuk karşısında geçerli olmayan, hem de bildiri yayınlanmadan önce varolan olgulara dayanmaktadır.

Eğer bu türlü baskıların bizi doğruları savunmaktan alıkoyacağını sananlar varsa aldaniyorlar. Burada korkacak olan bizler değiliz. Bize karşı baskı yolunu deneyenler korksunlar. Unutulmasın ki evrende değişmeyen tek şey 'değişme' temel kuralıdır. Bu düzen böyle sonsuza dek sürmeyecektir. Bizlerin yaşları henüz 20-25, mutlaka başarıya ulaşacağız.

Bizimle kavgayı göze alanlar tarihi, bugünü, yarını, dünyayı ve yurdumuzu şöyle bir bütünüyle düşünmeliler. Kendilerinin dününü, bugünü, yarını gözden geçirmelidirler. İplik pazarında kimsenin yüzünün kara çıkmasını istemeyiz. Açıkça 'kaç nasiye var çıkacak, pak-ı dirahşan' diyoruz. Bilinmeli ki artık bir öğrencinin üniversiteden çıkarılmasını öğrenciler isteyecek olursa bu kişi geçmişte olduğu gibi doğrudan yana olan biri olmayacaktır.

Umudumuz olayın bir takım yanlış anlamalar ve uzaktan edinilen yanlış izlenimler sonucu olduğudur. Özgür düşünmeyi savunmakta sizinle yan yana olmakla övünç duyacağız.

Analarımızın, babalarımızın, kardeşlerimizin, emekleriyle yapılan kamu malı yapıpırlardan yararlanmakta bizlere kolaylık göstereceğinizi umuyoruz. Saygılarımla.

Hüseyin Ergün

FKF Genel Başkanı

BU OYUN SÖKMEYECEK

Dekanın ihtarını polisin saldırıları izliyor. FKF sokağa çıkıp eylem yapmıyor ama yine de polis baskılarından kurtulamıyor. Belki de Federasyonun güvenli davranışları rahatsız ediyor polisi. 10 Mart günlü merkez yürütme kurulu toplantısında saldırıları kınamak için genel başkanca yazılan «Bu Oyun Sökmeyecek» başlıklı bildiri okunuyor. Bildiri 15 bin adet bastırılarak Ankara, İstanbul, İzmir, Erzurum'da dağıtılıyor.

18 Mart'ta ise bu kez gericiler FKF tarafından düzenlenen Mehmet Ali Aybar'ın SBF'deki konferansında olay çıkartıyor. Fakat olay çıkaranlar gereken dersi almaktan kurtulamıyorlar.

DEAN RUSK OLAYI

Tarih 19 Nisan, ABD Dışışleri Bakanı Dean Rusk «Cento» toplantılarına katılmak üzere Ankara'ya geliyor. FKF Amerikan Emperyalizmini, Nato ve Cento'yu protesto etme kararı alıyor. Tercüman gazetesi olayla ilgili şu haberi geçiriyor:

«Rusk'un geçiş yolu olan Lozan Meydanı ile Kızılay arasında toplanmaya başlayan ve ellerinde pankartlar taşıyan gruplar bakanın yolunu değiştirmesi üzerine Halkevi genel merkezi önüne gelmişlerdir. Olayı daha önce haber alan ilgililer Kavaklıdere civarında tertibat almışlar ve gençlerin yürüyüşüne mani olmuşlardır. İlk olarak polise mukavemette bulunan 17 genç nezaret altına alınmış, diğerlerinin yakalanacağı sırada normal seferini yapmakta olan bir belediye otobüsü meclis durağına yanaşmıştır. Belediye otobüsüne binerek kaçmak isteyen gençleri otobüsü durdurarak polis aşağı indirmiştir. «Nato ve Cento bağımlılıktır» diye bağırarak ve ABD'nin tutumunu tasvip etmedikleri yolunda çeşitli pankartlar taşıyan 80'e yakın genç adalete sevk edilmiştir. Sorgunun uzaması üzerine Prof. Muammer Aksoy'un kefaletiyle gençler serbest bırakılmışlardır.

70 kişinin mahkemeye sevkini protesto etmek amacıyla SBF öğrencileri ve yargılanan bir grup öğrenci Zafer anıtına siyah çelenk koydu. Bu arada bazı gençler protestocuların üstüne yürüyerek çelengi parçaladı.

Orduevine yemeğe gelen Rusk'u bir grup öğrenci yuhaladı.

MTTB (Milli Türk Talebe Birliği) 2. başkanı ise «konuksever Türk gençliği mel'un hadiseyi tel'in eder, Dean Rusk'a hoş geldiniz der» demiştir.¹⁶

FKF çalışma programında protesto gösterilerinde bulundukları için, genel başkanın da gözaltına alındığı bu durumun FKF için onur kaynağı olduğu belirtiliyor.

ÇORUMLU İŞÇİLERLE YÜRÜYÜŞ

«Yaptığımız eylemler halkın gözünü dolduran, onu biran olsun düşündüren eylemler olmalıdır. Ve halk anlamalıdır ki sosyalist gençler şimdiye değin tanıdığı gençlikten ayrıdır. Bu yoldaki ilk eylemimiz Çorumlu işçilerle birlikte arkadaşların yürümesidir.»¹⁷ Çorumlu işçiler 27 Haziran'dan başlayarak Çorum'dan yürüyüşe geçtiler. Adalet Parti'li belediye başkanı Genel-İş'le imzaladığı toplu iş sözleşmesini çığır. 73 işçiyi işten atarak lokavt ilan eder. Danıştay lokavt kararını iptal eder. 750 kilometrelik Çorum-Ankara-İstanbul yürüyüşü bunun üzerine başlar. FKF genel başkanı

Hüseyin Ergün ile MYK üyesi Ahmet Ali Arlı Çorumlu işçilerle Ankara'dan İstanbul'a kadar birlikte yürürler.

Kudret Ulutürk Kavga'da FKF'nin eylem anlayışını şöyle değerlendiriyor:

SOSYALİST GENÇLİK EYLEMİ

Sosyalist gençler yani bizler, Türkiye'de sosyalizmin halkla beraber kurulacağını biliyoruz. Halktan ayrı, temelden kopmuş davranışların, kavgaların bizlere, halkımıza yarar getirmeyeceği açıktır. Gençlik ve aydın yıllardır hep halkın karşısına çıkmış, onun giyinişini, yaşayışını yadırgamış, her zaman her çabasında ondan ayrı düşmüştür. Çünkü hiçbir zamanı temeldeki gerçeklere eğilememiştir.

Bugün bizim en büyük görevimiz «züppe gençlik», «boynu kravatlı aydın» takımından ayrı olduğumuzu eylemlerimizle de halka gösterebilmektir. Halk bu iki tabakaya daima karşı çıkmıştır. Bu karşı çıkışın yüzeydeki nedeni, belki çok sudan olabilir. Ama temelinde «Ekmek Davası, Yaşama Kavgası» nedenleri yattığı açıktır. Halk bunları «oy»una karşı çıkan insanlar olarak bilmektedir. Sosyalist Gençler, bunların, kendilerinden ayrı olduklarını, kendilerinin daima halkla beraber olduklarını gösterebilmelidir.

Bunun için göz önünde tutulması ve bundan sonraki eylemlerimizi bunlara göre sürdürmemiz gereken noktalar vardır.

Bir kere, halkta, «oy» una karşı çıktığımız kanısını uyandıracak sokak gösterilerine, son günlerde olduğu gibi Başbakan veya Bakanları istifaya çağırmaya katılmayız. Doğrudan doğruya halkın sorunu olmayan, onun «EKMEK» ve «BAĞIMSIZLIK» davasıyla onun yaşama kavgasıyla doğrudan doğruya bağıntılı olmayan eylemlere girilemeyiz. Bunların hiçbir yararı olmadığı gibi, icabında FAŞİZM'i bile çağırabilir.

Yapacağımız eylemler halkın gözünü dolduran, onu bir an olsun düşündüren eylemler olmalıdır. Ve halk anlamalıdır ki, sosyalist gençler şimdiye değin tanıdığı gençlikten ayırdır. Ve daima kendisinin yanındadır. Bu yolda verilen ilk eylem, Hüseyin Ergün ile Ahmet Ali Arlı dostların Ankara'dan İstanbul'a kadar Çorumlu işçilerle beraber yürümeleridir.

Üzerinde özenle durmamız gereken ikinci nokta, sosyalizmin halka verilecek bir lütuf olmadığıdır. Sosyalizmin halkla beraber ve hepimiz için kurulacağını bildiğimiz an «Bilimsel Sosyalizm»i biliyoruz demektir. Köyde bir evin tuvaletini badanalamak, gecekonduya oturarak görevimizi yaptığımızı sanmaktan tutun da Kızılay'da toplum polisiyle çarpışmak, tutuklanmak ve küçük kahramanlıklar peşinde koşmaya kadar hiçbir eylem sosyalizme yarar getiremez.

Ve bu tür davranışların ilk başta kendimize çok zararı olur. Görevimizi yaptığımız kanısına kapılınz. Bu, bizim devinmemizi durdurur. Artık kendimizi aşamayız.

Halkla yan yana, örgüt ve eylem içinde yürüyeceğiz. Yılmadan yürüyeceğiz. Gençlik, ancak bu yolla sosyalizme bir katkıda bulunmuş olabilir. Ve ancak bu yolla halkla beraber olabilir.

Bütün Fikir Kulüpleri Federasyonu üyeleri bunu böyle biliyorlar ve bu yolda yeni eylemlerle yeni başarılar kazanacaklar.¹⁸

Çorumlu işçilerle İstanbul'a kadar yürüyen Mehmet Ali Arlı da devrimci eylemin niteliği konusunda Kavga'da görüşlerini açıklar. Şimdiye kadar gençlik adına ortaya çıkan örgütlerin birer tabela örgütü olarak kaldığını, gençlerin gözünü açacağı yerde önünü kapadığını, FKF'li gençlerin bu sorunları aşarak kendilerini yenilemek zorunda olduklarını dile getirir.

GÖREVİMİZ NEDEN GÜÇ?..

Ahmet Ali Arlı, FKF MYK Üyesi

Yeryüzü, sömüren, sömürülen ülkeler.. Sömürülenlerden yurdumuz.. Yıllarca dönen oyunlar., karşıda halk, ve biz!.. Biz, böyle bir ortam içindeyiz. Bu ortam içinde uğraşmaktayız, uğraşacağız. Ortamı, ortam içindeki işlevimizi iyi görmek başımızın ilk koşuludur.

Belli bir eğitim biçimi uygulanmıştır yıllardır bizlere. Yıllardır belli bir toplum düzeni işletilmiş, beyinler belli bir yönde yıkanmıştır. Var olan ilişkiler doğal insanı köleleştirdi, olgular olağan gösterilmiş, yığınlar kendi yararlarını görme olanaklarından uzak tutulmaya çalışılmıştır. Yığınlar yararına olmayan bir düzeni sürdürmeyi amaçlayan bu çabalar bütün, toplumun her dalını etkilemiştir.

Bütün içinde, kurulan sözde gençlik örgütleri de amaçlanan niteliğe uygundur. Örgütler gençlerin gereksinmesiyle değil yöneticilerin dürtüleriyle kurulmuş, işleyiş biçimi örgütlerin etkin olmamasını sağlayacak bir ustalıklı düzenlenmiştir. Büyük gençlik kitlelerini, temsil ettiklerini savunan örgütlerin yönetim organları gençlik ve öğrenci olmayanların kararları ile oluşmakta, sonucu en azından işi özünden uzaklaştıran kulisler dedikodular belirlemektedir. Yani temel sorunu örtmek, bir kenara itmek için ne denli gereksiz, çetrefil oyun varsa hepsi tekmidir. Ve bu sözde örgütlerin yönetim kadrolarıyla gençler, öğrenciler arasında en küçük bir bağ, bir ilinti yoktur, Böylesi bir cemiyetçilik oyunuyla gençler bir süre asıl sorundan uzak tutulabilmişlerdir. Sonuçta, bu tür örgütlerin ne kadar göz doldurdukları, halk gözünde ne kadar iyi oldukları ise besbellidir.

Bizler, tüm bunlara karşın olanların, dönenlerin farkına vardık. Varacaktık, çünkü bunu tarih zorluyordu; tarihin akışı bu yönde idi. Bizler, amaçlanan işleyiş biçimini yırttık. Yırtacaktık, çünkü ülkemizin somut koşulları buna zorluyordu bizi. Sonuçta bizler, yığınların gücünü gördük; yığınların, tümün, toplumun

yararına bir düzen amaçladık.

Demek ki bizler, bugünkü ortamda apayrı nitelikte kişileriz. Bizler, büyük bir işi başarmak amacındayız. Bu yolda yapacağımız ilk iş gençlik kesiminde, öğrenci kesiminde adamakıllı örgütlenmektir. İşimiz gerçekten ciddidir. Başarmak için, örgütümüz öteki sözde örgütlerden kesinlikle farklı olacaktır. İşleyişi farklı olacak, çalışma yöntemleri farklı olacak, örgütümüz bütünüyle farklı olacaktır. Onlardaki gevşeklik yerine sıkılık, özden uzaklaşma yerine öze sarılma olacak; dedi-kodu değil iş, kulis değil, açık tartışma yapılacaktır. Örgütümüz, örgütçe, örgütün yetkili örgenlerince saptanan bir eyleme bütünüyle yönelecektir. Zaten örgütlenmekten amaç da budur.

Örgüt içindeki tutumumuz, örgüte karşı tavrımız da öteki örgütlerdekinden açıkça başka türlü olmak zorundadır. Örgüt bizlerden, üyelerden ayrı, soyut bir şey değildir. Örgüt bizlerden oluşur; işlemesinden de her üye sorumludur. Örgüt, toplumumuzun yaptıklarıyla işleyecek, işlevini yerine getirecektir. Örgütün her birimi, her üye yetkili örgenlerden iş istemek, iş önermek, iş yapmak zorundadır. Ayrıca, davranışlarını örgütün bütünsel işleyişine uydurmak zorunda olduğunu da kesinlikle bilincine yerleştirmelidir.

İşte arkadaşların, içinden çıktığımız, içinde olduğumuz ortamla bunlar karşılaştırılınca anlarız ki görevimiz gerçekten güçtür. Bizlerde yırtarak içinden çıktığımız işleyişin etkileri, kalıntıları vardır. Ve bizi amaçladığımız nitelikleri kazanmaktan alıkoyacak pek çok sebep yaratılmaya çalışılmaktadır. Bizler eskinin kalıntılarının kurtulma, kendimizi geliştirme süreci içindeyiz. Bizler, amaçladıklarımıza ulaşabilmek için gittikçe KENDİMİZİ AŞMAK, yenilemek zorundayız. Bunlar güç olmasına güç.. Ama, temel sorulum farkına varabilen, doğru bir anlayışla işe koyulabilen bizler, görevinizi bütünüyle BAŞARACAĞIZ'da...¹⁹

FKF'nin yayın organı Kavga'da imzasız olarak yayınlanan "örgüte sahip çıkmak" başlıklı yazıda da FKF' nin mücadelesinde her üyenin örgüte aktif olarak sahip çıkmasının önemine değinilerek, örgütü var eden üyedir, yargısının altı çiziliyor. Örgütüye ilişkisinde bugün de geçerliliğini koruyan bu yaklaşımı dile getiren yazıyı buraya alıyorum.

ÖRGÜTE SAHİP ÇIKMAK

Geçen sayıda en önemli sorunun örgütlenme olduğunu, toplumcu eylemin örgütlenme olmadan yürüyemeyeceğini belirtmiştik. Örgütlenmenin başarılı olabilmesini ise üyelerin etkin olması koşuluna bağlamıştık.

Gerçekten de bir kuruluşun doğru dürüst işlemesi, üyelerinin bu kuruluşla ilgilenme ölçüsüyle doğru orantılıdır. Ne demek etkin üye olmak, biraz araştıralım. Kısaca örgütüne sahip çıkan üye demek. Üyenin örgütün durumunu adım adım

izlemesi gerek. Neler yapılmaktadır? Nasıl yapılmaktadır? Yanlış yönleri, eksik, güdük yönleri nedir? Bunu en iyi yapmanın yolları nelerdir? Daha başka neler yapılmalıdır? Niçin yapılmalıdır? Bunları her gün kafasında tartmalı ve sonuçlarını yani olmasını istediklerini hemen yetkili kurullara iletmelidir. İsteklerinin gerçekleştirme olanaklarını iyiden iyice düşünmeli, bunun yollarını da dilekte bulunurken ortaya koymalıdır.

Yani, ey yetkililer, demelidir. Siz şu işi yaparken şöyle yanıldınız. Şunları eksik yaptınız. Şimdi yapmanız gereken şunlardır, bunları yapmanın olanağı vardır. Yararlanacağınız işgücünü, parayı v.b.ni şuradan sağlayabilirsiniz. Bu işleri söylediğim gibi yaparsanız elde edilecek yararlar da şunlardır. Eğer siz bu işin başarılancağından kuşkulu iseniz, bana yetki verin, ben yapayım.

Ve bütün bunları ayaküstü, laf arası falan değil ciddi olarak yazıyla söylemelidir. Yani başvurmalarını, eleştirilerini, dileklerini yazılı yapmalıdır.

Oysa bugün görülen bu değildir. Bir takım arkadaşlar örgüte karşı açıkça ilgisizdirler. Bunu toplumcu bir kişinin tavrına yakıştırma olanağı yoktur. İnsan iş başında yetkili örgenlerde bulunanları beğenmeyebilir. Ne var ki örgüt içi demokrasi sonucu oraya gelenlerin kişilikleri değil, örgütün başarıya ulaşması önemlidir. Herkes elinden geleni yaparak, örgüt içi disipline uyup, verilen her göreve koşarak, hatta iş isteyerek bunu sağlamaya çabalamalıdır.

Şimdiye kadar hiçbir arkadaştan yukarıdaki gibi ciddi bir eleştiri gelmemiştir. Eleştiriler, dedikodu biçiminde ve genellikle bütün içinde önemi olmayan, toplumculukla ilgisiz, duygusal ve egemen sınıf ideolojilerince bize aşılanmış değer yargılarına dayanmaktadır. En çok ta işin yalnız bir yanına bakılarak eleştiride bulunulmaktadır. Sözgelimi, şunun yapılması gerekir, denmekte; fakat nasıl, hangi olanaklarla kim tarafından yapılacağı, yapılıncaya yararının ne olacağı, bu yararın bize mal oluşunu karşılayıp karşılamayacağı, egemen sınıflara ne ölçüde yarayacağı düşünülmemektedir. Yani işin dört bir yanı düşünülmeyen, özlemlerimiz olabilir istekler gibi ortaya konmaktadır.

Bunu yapan arkadaşlar görev yapmanın gönül rahatlığı içinde olabilmektedirler. Bir de, yetkili örgenler bize iş verseler de çalışsak diyen arkadaşlar vardır. Bu da yanlış bir tutumdur. İş, bir takım insanların sırtına yüklemenin bir başka yoludur. Böyle bir şey bir ölçüde gerçekleşebilse bile, büyük ölçüde gerçekleşmesi şimdilik zordur. Örgütün daha iyi işlemesi bunu belki kolaylaştıracaktır. Doğallıkla üyelerin gelip iş istemesi, iş önermesi en iyi yoldur.

Açıkça belirtmek gerek ki bir takım üstün insanlardan işaret bekleyerek zaman geçiremeyiz. Çünkü böyle bir şey hiçbir zaman olmayacaktır. Herkes işe koyulmanın bir yolunu bulmak zorundadır. Dedikodu eleştirisinden kurtulup, iş yapma durumuna geçmeliyiz.

Hiç su götürmez bir gerçek olarak söyleyelim ki yönetimde bir tekel kurmak söz konusu olamaz. Bu kanıyı veren üyelerin yönetime katılma konusunda gösterdikleri ilgisizliktir. Yönetimde bir tekel kurma söz konusu olsa örgütün gerektirdiği işler yapılamaz. Asıl ve hemen sağaltmamız gereken yara yöneticileri yalnız bırakmak durumudur.

Üyelerin Örgüte Sahip Çıkmaları Gerekmetedir.

Artık hep birden iş başı edelim. Yapacak çok işimiz var.²⁰

FKF DİSKOTEĞİ (!)

FKF yönetimi üyelerin bir araya gelebilecekleri bir lokale olan gereksinimden yola çıkarak Ankara'nın merkezi bir yerinde bir lokal açılması kararını alır.

MYK toplantılarının ilkinde lokal yönetmeliği kabul edildi. Bu yönetmeliğe göre atamalar yapıldı.

Açılan lokal daha sonraları MDD'ci gençlerin yoğun eleştirilerine maruz kaldı.

Amerikan emperyalizmine karşı her türlü aktif mücadeleyi reddeden TIP oportünist yöneticiliğin elinde FKF hızla bir batağa doğru sürüklendi. FKF merkez binası önüne çöreklenmiş korkak, kariyerist yöneticilerin elinde içkili, kumarlı bir dans salonu haline geldi. Bu yer haklı olarak 'FKF diskoteği' diye anılmaya başlandı.²¹ Lokale ilişkin Yusuf Küpeli'nin bu sert eleştirilerine karşı şu savunma yapılıyordu: «Biz her zaman içinde bulunduğumuz kitlenin sorunlarından soyutlanmamaya özen gösterdik. Onun için yurt, kitap, eğlence, tatil sorunları bizim için önemli oldu... Bunlara yanıt vermeye çalıştık. O zaman diskotekler yeni açılmıştı. Üniversiteli arkadaşlar kız arkadaşlarıyla dans etmek, içki içmek için oralara gidiyorlardı. Biz dedik ki orada içki içeceğine üye arkadaşlar gelip lokalde içsin. Bu aynı zamanda örgüte önemli gelir de sağlıyordu. Gençliğin bir gereksinimi varsa örgütü bunu karşılamalı²². Daha sonraki yönetimler sırasında 'FKF diskoteği' sorunu hep tartışma konusu olacaktır.

SİNEMA GÜNLERİ

FKF' nin Temmuz başlarında gerçekleştirdiği önemli bir etkinlik de sinema günleri düzenlemek oldu. Dünyanın seçkin yönetmenlerinin önemli filmleri bir toplu gösterimle üyelerin seyrine sunuldu. FKF yönetimi üyelerinin her türlü gereksinimine yanıt vermeyi amaçlıyordu. İki dizi halinde sunulan filmlerin programı şöyleydi.

İlk dizi:

Andrzej Munk: Yolcu

Zoltan Fabri: Profesör Anibal

Georges Rouguler: Farrebigue

Henri Colpi: Codine

Jacques Demy : Lola

İkinci dizi:

Roman Polanski: Sudaki Bıçak

Yulo Radev: Şeftali Hırsızı

Zoltan Fabri: Cehennemde İki Devre

Akira Kurosawa: Yedi Samurai

ANTI-EMPERYALİST MİTING

Türk-İş Amerikan üstlerinde çalışan işçiler üzerindeki baskıyı protesto etmek için Cemal Gürsel meydanında bir miting düzenleme kararı alır. Mitinge çeşitli demokrat, ilerici örgütler de katılır. FKF içindeki bir anlayış mitingden uzak durmaya çalışsa da federasyon gösteride yerini alır.

12 Kasım 1966 tarihindeki anti-emperyalist hareketi Akşam gazetesi «Türkiye Sömürge Olamaz» manşetiyle veriyor ve habere şöyle devam ediyordu. «Türkiye tarihinde ilk kez dün Amerika aleyhinde bir protesto mitingi düzenlenmiştir. Gürsel alanındaki mitinge katılmak için Tandoğan alanından yürüyüşe geçen öğrenciler, işçiler

- Kahrolsun Amerika
- Türkiye Sömürge Değildir
- Yanke Go Home,

Şeklinde bağırışlar, bazı marş ve şarkılar adapte ederek hep bir ağızdan söylemişlerdir. Gençler, işçiler bu arada «gül ağacı değilim» şarkısını adapte ederek, «çek elini üzerimden ben sömürge değilim» demişlerdir. Türk-İş başkanının «Amerika aleyhindeki ilk halk hareketini başlatıyorum» sözleriyle başlayan yürüyüşte, 'Go Home, Topraklarımızın Altında Üstü de Bizimdir, Gençlik İşçi El ele, Türkiye Johnson'un Çiftliği Değildir, Emperyalizme ilk yumruk iniyor, Kahrolsun Emperyalizm, AP ile ABD Sevişir Arada Türkler Ezilir' dövizleri taşınmıştır. Çok sıkı güvenlik önlemleri alınırken polislerin durmadan fotoğraf çektikleri görülmüştür.

Miting dağılırken kitlenin bir bölümü polisin engeline rağmen Kızılay'a yürümüştür. Amerikan haberler merkezinin önünde 'Kahrolsun Amerika, Yaşasın Sosyalizm' diye bağırarak binaya bayrak çekilmesini istemişler,

Atatürk Bulvarı'na oturarak yolu kapamışlardır. Amerikan Haberler Merkezi'ni korumaya kalkışan AP gençlik kollarının örgütlediği kendisine milliyetçi diyen gençler mitingcilere saldırmaya kalkışmış, çıkan çatışmadan sonra mitingci gençlerden 26'sı gözaltına alınırken Demirel «sokaklarda bağımsızlık şarkıları söyleyenler ihanet ve delalet içindedirler» açıklamasını yapmaktan çekinmemiştir. Bu gençlik eyleminde 6 kişi tutuklanıyor, aynı zamanda bu ilk tutuklama oluyor.»²³

FKF 1. Dönem çalışma programında, FKF'nin miting ve yürüyüşteki tavrından övgüyle söz ediliyor.

FKF'NİN ÖRGÜT İÇİ ÇALIŞMALARI

FKF Yönetimince aralık ayı içinde örgütü güçlendirip yaymaya, onu kuramsal açıdan güçlendirmeye yönelik bir dizi faaliyet gündeme alındı.

Bunun ilki ATÜT (Asya Tipi Üretim Tarzı) seminerleri oldu. O günlerde toplumların klasik evrim aşamasının batı dışındaki toplumları açıklayamadığı savunuluyor ve yeni bir biçim olan “Asya Tipi Üretim Tarzı” üzerinde duruluyordu. Ortaya çıkan ATÜT konusunun sosyalist eylem içindeki yerinin belirlenmesi ya da en azından konunun aydınlatılması açısından federasyon konunun uzmanlarını bir araya getirdi, üç gün boyunca seminerler düzenlendi. Seminerleri verenler, seminer konuları ve tarihleri şöyleydi:

- 16 Aralık; Selahattin Hilav : Marx ve Engels'de ATÜT Kavramı
- 17 Aralık; Atilla Tokatlı : Maurice Godelier'in ATÜT Görüşü
- 18 Aralık; Kemal Tahir : Türkiye ve ATÜT

İlk FKF'lilerin bu ATÜT seminerlerinin yapılış amacına ilişkin görüşleri ise oldukça ilgi çekici: «ATÜT bizim partinin ideolojisi içinde değildi. Zaten seminerler biraz da yadsıma amacıyla yapılmıştı. Fakat biz Türkiye sosyalist ortamında ortaya çıkan değişik görüşleri tanıtmak, sunmak, tartışmak amacındaydık. Parti bu anlayışa soğuktu. ATÜT olayına da müdahale edip yadsıma yolunu seçti. Hatta Behice Boran bir konuşma yapmak ihtiyacını hissetti, konuştu da.»²⁴

İkinci seri konferanslar ise Ocak'ta yapıldı. Kültür ve yayın kolunun birer hafta arayla düzenlediği konferansın ilk haftasında

7 Ocak; Refik Hammaş: İktisadi Devlet Teşekkülleri ve Plan İkinci haftasında,

14 Ocak; Behice Boran: Sosyalist Hareketin Karşılaştığı Meseleler üçüncü haftasında,

21 Ocak; Yılmaz Akyüz: Marksist Emperyalist Teori
Konularında birer konuşma yaptılar.

FKF' nin 1. Kurultay hazırlıkları sürerken Kavga adlı bülten yayınlanmaya başlandı. Bülten önce teksirle çoğaltılırken 3. sayısından sonra matbaada basılmaya başlandı. Kavga 2. sayısında:

«İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesi Kimya Topluluğu Fikir Kulübü başkanı Emre Dölen ocağın ilk haftasında Ankara'ya geldi. Dölen FKF genel merkezinde MYK üyeleri ile İstanbul sosyalist gençliğinin durumu FKF ile olan ilişkileri ve İstanbul'da girilecek yeni örgütlenme çabaları hakkında görüşmeler yaptı.» Haberin yanı sıra 6 Ocak'ta kurulan Eğitim Fakültesi Fikir Kulübünün de Federasyona katıldığı haberini veriyordu.

YÖNETİME YÖNELİK ELEŞTİRİLER BAŞLIYOR

Merkez Yürütme Kurulu FKF 1. Kurultayının 22 Ocak 1967'de yapılmasını kararlaştırmıştı. Ancak bu arada FKF' nin "pasifist çizgisi" üstüne eleştiriler yoğunlaşmaktaydı.

«Yönetimimiz devam ederken karşı çıkışlar başlamıştı. MYK üyelerinden Erol Temelkuran ve birkaç arkadaş devamlı eleştirilerde bulunuyorlardı. Güzel bir çalışma yapılmadığı, kitleye daha kapsayıcı bir şekilde yaklaşılmadığı yolunda. Yaygın bir kitle hareketini öneriyorlardı. O sırada Mihri Belli'nin etkisi gençlik kesiminde duyulmaya başlanılmıştı. FKF içindeki bazı arkadaşlar Mihri Belli'nin evinde yapılan toplantılara katılıyorlardı. Bir muhalefet hareketi FKF içinde de başladı.»²⁵

FKF'NİN İLK GENEL KURULU

FKF bir yılı aşan bir çalışma döneminden sonra 22 Ocak 1967'de birinci kurultayını yapıyordu. Bu kurultay dönemi 16.12.1965-12.1.1967 tarihlerini kapsıyordu.

Kurultay genel başkan tarafından çalışmaların Türkiye ve tüm dünya halklarına yararlı olması umuduyla ve sosyalist gençlik eyleminin daha da güçlü, daha da olumlu sürmesi dileğiyle açıldı.

Kurultayda ilkin Yüksek Öğretmen Okulu Fikir Kulübü'nün temsilcileri sorunu tartışma konusu yapıldı. YÖÖ-FK'sı kurultaya göndereceği temsilcileri seçimle değil atama yoluyla saptamıştı. Bu atanmış temsilciler kurultaya kabul edilmediler. Çünkü FKF tüzüğüne ve «alttan gelen bir Örgütlenmenin üst kademeye kadar selamete ulaşabilmesi gereği» ilkesi ihlal edilmişti. Karar yoğun itirazlarla karşılandı. Ancak YÖÖ'nun yeni bir

genel kurul yaparak temsilci göndermesinin olanaksızlığı gözetilerek atanmış temsilciler kurultaya kabul edildi.

Daha sonra raporların okunmasına geçildi. FKF Genel Yönetim Kurulu kurultaya 28 sayfalık bir çalışma raporu sundu.

Bu çalışma raporunu olduğu gibi buraya alıyorum. Rapor döneme, FKF'nin örgütlenme sürecine, dünyaya, Türkiye'ye, olaylara yaklaşımına ve bir yılda yaptıklarına ilişkin bilgiler veriyor.

FKF BİRİNCİ DÖNEM ÇALIŞMA RAPORU

Birinci Büyük Kurultaya Sunulur

A - Giriş

Türkiye'de ilk kez toplumcu bir gençlik örgütü kurultayını yapıyor. Bir yıl önce bir sürü belirsizliklerle dolu bir başlangıç, bugün elle tutulur, gözle görülür bir olgu olarak karşımızda. Yalnız birisi doğru dürüst işleyen beş kulübün birleşmesi ile kurulan örgütümüz, bugün, varlığını en istemezlere bile kanım satmış durumda. Doğum sancılarını da büyük ölçüde içinde taşıyan bir yıldan sonra, burada, durumu gözden geçirmek için toplandık. Kurultayımızdan, örgüt üzerine daha açık-seçik bilgilerle, eksik ve gediğinizi daha iyi anlamış olarak ayrılacağız. Kurultay, bir yıllık uygulamaya, burada bir düğüm atarak geleceği daha hazırlıklı karşılamamızı sağlarsa, kuruluş sancılarının çoğunu geride bırakmaya yararsa, görevini yerine getirmiş olacaktır.

Şimdi konumuza daha aydınlık bir ortamda bakabilmek için, dünya, yurt ve gençlik olaylarına kısaca göz atmak zorundayız. Ancak durumumuzu bu çerçevede içinde değerlendirdiğimizde doğru bir sonuca varmamız olanağı ortaya çıkar.

B - Dünya ve Türkiye

Her geçen gün, emperyalizmin ölüm çırpınışlarını daha belirgin olarak görüp tanımamızı sağlıyor. Emperyalizm gerilediği her adıma karşılık, çılgınca tepkiler gösteriyor. Öyle ki yığınları afyonlamak için kullandığı soyut kavramlarla bile çelişkiye düşüyor. Ekonomik temellerinin çöküşü yüzünden, ideolojik kavgasında kullandığı temel kavramları da hiçe saymasını gerektiren davranışlara zorlanıyor. Emperyalizm bakımından yılımızın en önemli olayı, kuşkusuz Vietnam. Amerika'nın burada saplandığı bataklık, emperyalizmin dayanaklarından büyük bir kesimi yutacağına benzer. Özellikle, özgürlük, insan severlik gibi, ideolojik propagandasının dayandığı temel kavramları hiçe sayan davranışlara kendini zorunlu duyması, kendi ülkesinde bile gözleri açmaya başladı. Amerikan uydusu hükümetlerden başka, bütün siyasal destekleyicilerini yitirmiş durumda. Vietnam halkı

kahramanca, imrenilecek, yarışılacak direnişle her gün, sömürsüz bir dünyayı gerçekleştirmek yolunda bir adım daha ilerlediğimizi gösteriyor.

Emperyalist kesimde Fransa gibi Amerikan boyunduruğuna hayır diyenler çıkıyor. Yani bütünlükten uzaklaşıyor emperyalist kesim. Kendi içinde önemli çatışmalar var. Amerika'ya karşı, Batı Avrupa toparlanmaya çabılıyor

Almanya'da kapitalist ekonominin düştüğü açmaz çöküşün bir başka yerden uç veren belirtisi. Yurdumuzu da yakından ilgilendiren bu ekonomik daralma bir efsaneyi sona erdirdi. Şimdi herkesin gözü yeni bir efsane yaratılacak mı, nazizm hortlayacak mı diye, korkuyla açılmış.

Bir başka önemli olay yeryüzünün en kalabalık ülkesinde oluyor. Kültür devrimi, Çin'de bir durulganlık olasılığına karşı savaşı gösteriyor. Yüz binlerce insan daha doğru sandıkları yöntemin kavgasını veriyorlar. Canlı, kaynaşan, devingen bir topluma tanık oluyoruz. İşin en ilginç, daha doğrusu en görkemli yanı, bunun tam bir demokratik süreç içinde olagelmesidir. Devlet ve parti kademelerinin türlü yerlerindeki önemli kişiler birbirlerinden ayrı düşünüyorlar. Bunları kendileri gibi düşünen yüz binlerce Çinli'nin desteklediklerine, gösteriler yaptıklarına tanık oluyoruz. Ne var ki hiçbir kırım hareketine, polis baskısına rastlamıyoruz. Yığınlar demokratik bir biçimde doğruluğuna inandıkları düşüncelerin kavgasını veriyorlar.

Yurdumuzda da, umut verici gelişmeler karşısındayız. Emperyalizme karşı bilinçlenme hızla ilerliyor Daha düne gelinceye dek Amerikan hayranlığını başlıca özellik sayanlar, bugün, biz de onlara karşıyız demek gereğini duyuyorlar. Sosyalist eylem ağırlığını herkese benimsetmiş durumda. Sosyalizmin yıllar yılı en amansız düşmanları şimdi politikalarını bu gerçeğin üstün gücüne göre ayarlıyorlar?

Yeryüzünde ilk ulusal kurtuluş savaşını yapan Türkiye, savaş sonrası 27 Mayıs Anayasası'nın yürürlüğe girmesine dek faşizan bir yönetim altında kalmıştır. Özellikle 1938'e dek bağımsız bir dış politika uygulayan bu yönetim, içte devlet eliyle kapitalist yetiştirme yolunu tutmuştur. Böylece Türkiye'nin politikasına egemen olan güçlerde bir değişiklik başlamış ve dizginler her geçen gün kapı kulunun elinden biraz daha çıkmıştır. Özellikle 1945'lerden sonra, bu durum emperyalizmi çağırarak zorunluluğunu duyurdu. Ne var ki emperyalizme bağlı politika bir 27 Mayıs olayını doğurdu. Gene, batıya göre değişik toplum yapımız egemen sınıfların hiç de yararına olmayan bir anayasa yaptırdı onlara.

Şimdi, bu anayasanın güvencesi altında, biçimsel demokrasi ortamında toplumcu eylemi yürütüyoruz. Seçim propagandasının temel noktalarından birini, toplumcu eyleme karşı olmak olarak saptamış parti işbaşında. Buna karşın öylesine eli kolu bağlı ki, haklarınıza dokunamıyor. Yani Türkiye'de toplumcu eylem öteki ülkelerden çok değişik koşullarla karşı karşıya.

Toplumcu bir parti, temsilciler sokmuş durumda. Örgütlenmesini hızla yürütüyor. İlk kez halk bu yoldan işin içine giriyor. Halkın işin içine karışmasıyla aydınlar kendilerine çeki-düzen vermek zorunluluğunu duymaya başladılar. Artık, kendimiz konuşup kendimizi dinlemekten uzaklaşmaya başladık. Toplumcu aydınlarla halk bir örgüt içinde, el ele, eğitişerek güzel günleri kurmaya hazırlanıyorlar. Türkiye'de bu yolda ilk kez ayakları suya giren bir kuram oluşuyor. Masa başında edilen lafların ne denli kof olduğu günden güne anlaşılıyor. «Toplumcu aydın sayısı kadar, toplumcu kural» günleri artık gerilerde kaldı. Halkla devinen eylem, belli bir yörengeye zorluyor herkesi. Elbet eksikler gedikler pek çok. Ne var ki bunları da ancak fil dişi kulemizden çıkararak, eylemin içinde adım adım çözeceğiz. Bizim becerikliliğimiz, yeteneğimiz bu işi ne denli hızlandırdığımızla belirlenecek. Son günlerde açıkça anlaşıldı ki halkla birlikte yürümek yolundan başkasını seçenler, ya yanlışlıklarını anlayıp geri dönmek zorundadırlar, ya da toplumcu eylemin onları ayıplayıp, etkenlikten uzaklaştırmasıyla karşı karşıya kalmışlardır.

Geçtiğimiz yıl, bir başka olayı daha gözlerimizin önüne sermiştir. Cumhuriyetle birlikte varolan bir parti, tutumunu değiştirdiğini, sola kaydığını açıklamak zorunda kalmıştır. Bu toplumcu akımın büyük bir başarısıdır. Sola karşı, bugün sağda olduklarını söyleyenlerin bile uygulamadıklarını, amansız bir zorbalığı uygulayanlar, kalkmış sosyalizme yakınlıklarını tanıtmaya çalışıyorlar. 1938'den 1951'e dek bir insanın hiçbir suçu yokken 13 yıl hapiste tutanların, aynı adamlar olduklarını bilmesek belki kanarız. Türk halkına yapılan zulümleri duymamış olsak, acaba deriz. Bu adamlar yakın günlerde hükümet etmemiş olsalar belki geçmiş de unuturuz. Gene kendi ağızlarıyla, Amerikan Konsolosu'nun icazetinden, iş çevrelerinin kendilerini desteklediklerinden söz etmeseler toplumcu geçinen bir takım dostların da çabalarıyla, kim bilir, olur ya inanırdık. Bu değişiklik bir tek yönden olumlu bir sonuç doğurdu. Toplumcu eylemin gücüne olan kuşku-muzu gidermesi yönünden. İşçi hareketlerine çok yeni bir gelişme geleceğe olan umudumuzu daha da artırıyor. Artık işçimiz Amerikan polisinin emrinden çıkmak üzere. Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu'nun kuruluşuna ne denli sevinirsek azdır. Bir de grevlerle, lokavtlarla işçilerimizin günden güne bilinçlendiğini düşünürsek umutlarımız daha da artar.

Neden zorluklardan değil de gelişmelerden söz ettiğimize gelince, bunu zorunlu buluyoruz. Herkes engellerden söz ediyor. Dışardan bakan biri, bir adım bile atmadığımızı sanacak. Aldığımız yolu bilmek zorundayız. İşin başında olduğumuz doğru. Ama umut verici bir sürü gelişmeye de göz yumamayız. Ayrıca amacımız toplumcu eylemin gelişmelerini belirlemek. Kendi örgütümüze sıra gelince engelleri, eksikleri bir bir ortaya koyacağız.

Egemen güçler, ideolojik kesimdeki yenilgilerinin yanında ekonomik açmazlarla da karşı karşıyalar. Halkın umutla oy verdiği iktidar dertlere çözüm getiremez durumda. Enflasyonist baskı günden güne hızlanıyor. İşsizlik günden güne artıyor. Almanya işçi almaz durumda. Hele geri göndermesi olasılığı, iktidara korkulu düşler gösteriyor olsa gerek.

C - Gençlik ve Gençlik Örgütleri:

Çok genel çizgileriyle dünyaya ve Türkiye'ye değindikten sonra, yurdumuzdaki gençlik devinimlerine geçmek, bunu biraz daha ayrıntılıca incelemek gerekiyor. Ne yazık ki gençlik hareketlerinin dünyadaki gelişimi üzerine belgelere dayalı, yaygın bir bilgiye sahip olamadık. Onca çabamıza karşı, henüz elde edemedik. Türk gençlik devinimini, dünya gençlik hareketleri içinde yerine oturtmak epeyce yararlı olacaktır. Bu konuyu kendi tarihimiz içinde incelemekle yetineceğiz şimdilik.

1. Tarihimizde Gençlik ve Gençlik Örgütleri:

a - Çok Partili Döneme Kadar:

1865'te Jön Türkler amacı Meşrutiyeti getirmek olan bir örgüt kuruyorlar. Bu geçmişte gördüğümüz ilk örgütlü gençlik hareketi. Jön Türkler pek yayılamıyorlar, sınırlı kalıyorlar. Zaten Abdülhamit baskıyla iş yapamaz duruma getiriyor bunları. İkinci örgütlenme denemesi 1899'da oldu. Askeri Tıbbiye Mektebi'nden beş öğrenci «İttihat-ı Osmani» adlı bir örgüt kurdular. Paris'teki Ahmet Rıza Beyle devindikten sonra İttihat ve Terakki Cemiyeti adını aldılar. Ahmet Rıza Beyin başında bulunduğu Paris'teki Jön Türkler de Cemiyetin Paris Şubesini oluşturdular. Örgüt İstanbul'da yayıldı. Mülkiye, Harbiye, Tıbbiye öğrencilerinden destek gördü, yandaş buldu. 1908'de partiye dönüştü.

Bu hareket Abdülhamid'in baskıcı, zorba yönetimine karşı Avrupa'daki liberal düşüncelerden esinlenen genç okumuşların direnme hareketi idi. Özgürlük gelirse her şey çözülecek, yoluna girecek sanılıyordu. Bilimsel bir irdeleme ile zaman zaman büyük tehlikelere karşı savaşılan bu okumuşları, emperyalizmin aracı olduklarını ortaya koyarsak şaşmamak gerekir. Gerçi, henüz bu konuda geniş ve derin bir araştırma, yoktur. Ne var ki sonuçta, yalan-yanlış, yalınkat bir özgürlük isteğiyle yola çıkmış ve sonra gemi batırılmıştır.

Hareket bir direniş olması bakımından önem taşır. Yoksa, tutarlı bir düşünce dizgesine sahip olmak, toplumsal sorunlara doğru bir bakışta yaklaşmak bakımından tam bir başarısızlıkla karşı karşıyayız. 27 Mayıs öncesi olaylarla, bu olaylar arasında bir takım benzerlikler olduğuna şimdilik değinerek, geçelim.

1908'den sonra ve Birinci Dünya Savaşı sırasında gençlik hareketlerine rastlamıyoruz. Aralık 1916'da MTTB'nin kurulduğunu görüyoruz. Ne var ki hiç bir etkinlik

göstermiyor bu kuruluş da.

Cumhuriyet CUMHURİYET'in kuruluşundan 1945'e dek Atatürk'e suikast v.b... olaylarda birkaç protesto hareketi dışında, tutarlılıktan yoksun, saman alevi gibi parlayıp sönen bir iki devinimden başka bir şey yok.

b - Çok Partili Dönem (1945-60)

Bu dönemde MTTB'nin süregittiğini ve bu arada yüksek öğrenim kuruluşlarında Öğrenci Derneklerinin kurulduklarını görüyoruz.

1948'de İTÜ Talebe Birliğinin ön ayak olmasıyla TMTF kuruluyor. Amacı, özellikle Yüksek Öğrenim Gençliğini dış ülkelerde temsil etmek. 1952'de TMGT, bir takım kadın ve izci demekleri, Kızılay kurumu, Yeşilay gençlik kolu ve TMTF nin birleşmesiyle kuruluyor. Bu kuruluşu Milliyetçiler Derneği de katılıyor ve sonra çıkarılıyor. Sonradan Teksif İşçi Konfederasyonu ile Türk Devrim Ocakları da buraya katıldı. WAY'e Üyedir.

1956'da SBF Fikir Kulübü kuruluyor. Amaç demokratik özgürlüktür. Yani biçimsel demokrasiyi savunmak için kuruluyor. Kuruluşta öğrenci ile öğretim üyesini yan yana görüyoruz.

MTTB, TMTF, TMGT'yi amaçları bakımından incelersek şunları görürüz:

TMTF ve TMGF gençlik örgütlerinin birleşmesinden yana, MTTB değil. MTTB ayrıca Milliyetçi düşünceleri geliştirmek istiyor.

TMTF ve MTTB olarak Yüksek Öğrenim Gençliğinin sorunları ile, her üçü bütün gençliğin sorunları ile ilgilenmeyi amaç duyarlar.

TMTF ve TMGT başka ülkelerin gençlikleriyle dayanışmadan, dış ilişkiden yana, MTTB'nin böyle bir amacı yok.

Her üç örgüt de devrimlerin yerleşmesini sağlamak istiyor.

Etkinlikleri Bakımından:

Bu kuruluşlar; dergi, broşür, kitap çıkarmak, açık oturum düzenlemek gibi kültürel etkinlikler yapıyorlar.

Gezi, balo, tiyatro, şenlik düzenliyorlar.

Paso ve turizm işleriyle uğraşıyorlar.

Ve genel olarak harcı-alemlerinde mitingler ve yürüyüşlere ön ayak oluyorlar, bildiri yayınlıyorlar.

Kısacası belli başlı etkinliklerine somut olarak değinirsek konumuza epeyce açıklık getirmiş olacağız.

16 Nisan 1950'de Fevzi Çakmak'ın cenaze töreninde, tekbir getiriliyor, sonra Atatürk anıtlarına saldırılar görülüyor orada, burada. TMTF bu işe seviniyor gibi bir tutum içinde. MTTB olayları yeren bir bildiri yayınlıyor.

13 Ocak 1951'de, Diyanet İşleri Başkanı Ahmet Hamdi Akseki'nin ölümü dolayısı ile TMTF bir anma töreni düzenliyor. Ankara Halk Evinde. Burada fatiha okunuyor.

1952'de Samsun'da Atatürk devrimlerini yeren bir yazıyı TMTF protesto ediyor. Yazarı DP'den atılıyor.

16 Ağustos 1957'de Bursa'da «Halifeliği İhya» için bir örgüt kurulduğu haberi üzerine, MTTB karşı bildiri yayınlıyor.

1958'den sonra Nurculuğa karşı bildiriler yayınladıklarını görüyoruz.

Diyanet işleri Başkanının «Kur'an Türkçe'ye Çevrilmez» yolundaki demecini TMTF ve MTTB karşı bildiride cevaplıyorlar.

Komünizme karşı bildiriler yayınladıklarını görüyoruz. Nazım Hikmet'in 1950'deki genel aftan yararlanmasına bildiri ile karşı koyuyorlar. MTTB bildirisinde «Hürriyetlerin çiğnendiği diyarlarda hüküm süren bir rejimin ideolojisini memleketimizde yaymaya çalışan bir kimseye hürriyet veremeyiz...» diyor,

Ankara Telgraf Gazetesi'nde, Ziraat Fakültesi'nde komünizm propagandası yapıldığı yolunda bir haber yayınlanınca her iki kuruluş da bildiri yayınlıyorlar.

1950-60 arasında Cumhuriyete bağlılık bildirileri görürüz. 'Kıbrıs Türktür' bildirileri görürüz.

Çok partili dönemde gençlik örgütlerinin amaç ve etkinliklerini birkaç örnekle birlikte gördük. Bir noktaya daha değinelim de şimdilik bu konuyu kapayalım. 1950-60 arası MTTB, CHP'yi; TMTF, DP'yi tutuyordu. Yani durum şimdikininki tersi idi.

c - 27 Mayıs Öncesi Olayları:

27 Mayıs'a ön gelen olaylar, gençlik hareketlerimiz içinde özel bir önem taşır. Ne var ki bu olayın da doğru bir değerlendirilmesini yapmak çoğumuzun duygularını inciteceğinden, kimse bu yola gitmedi. Hep, kahraman Türk gençliğinin diktatörlere karşı şahlanışı gibi sözlerle olay geçiştirildi. Elbet bir takım insanların işine bunun böyle olması elveriyordu. Asıl üzücü olan, toplumculardan çoğunun da bu yanılığın sürdürmesi oldu. Oysa gerçeğe göz kırpmadan bakmak zorundayız. Şimdi olayımızın yorumuna dönelim.

27 Mayıs öncesi olayların anlamı nedir? Yakın geçmişten söz ettiğimizden hem yanılmak, hem de gerçeği yakalamak daha kolay olacak. Gerek 28-29 Nisan olayları gerek öncesi ve sonrası kuşkusuz bir direnme, bir karşı koyma hareketiydi. Gene hep biliyoruz büyük ölçüde örgütlü değildi. Gençlik kuruluşlarından çok, CHP yöneticilerinin desteklerine sahipti. Bunu söylerken bir küçük düşürme amacı taşımadığımızı belirtmek gerek. Ama gençliğin baskıya, zorbalığa karşı gerilimi çok küçük bir iki itiş, büyük sonuçlara ulaşıyordu. Kurşunlamaya dek varan olayların direnme yığılması açısından yüz ağartıcı olduğunu belirtmeliyiz. İşin bir başka yönüne bakarsak, bu direnmenin pek de tehlikeli bir direnme olmadığını anlarız. Çünkü çatışma, egemen güçler içindeki iki kanadın çekişmesi idi. Halk gene işin içinde yoktu. Gençlik özgürlük ve demokrasi kavramlarının

arkasında bir durma hareketi yürütüyordu. Yalnız gençler değil, bir sürü kocabaşta sanıyordu ki, herkesin düşüncelerini söyleyebilmesi derterimizi çözecektir. Gene söylenecek şeylerin toplumcu düşünceler olarak düşünülmediğini, hele gençlerin böyle şeylerden haberli olmadığını hep biliyoruz. Yani bilinç açısından bu hareketin de Jön Türk'ler ya da İttihadı Osmani hareketlerinden pek farklı olmadığını söyleyebiliriz. Ne var ki sonuçları açısından bizim emperyalizmin boyunduruğuna temelli girmemiz sonucunu doğururken, 27 Mayıs öncesi olayları emperyalizme bir dur demenin başlangıcı oluyordu. Bir yüz yıla yakın zaman içinde böylesi bir durumu, koşulların değişmesi bakımından olağan saymak gerekir. Şu var ki, direnme yiğitliği açısından imrenilecek, yüz ağartıcı bir devinim olan bu olaylar, bilinçsizlik bakımından yüz kızartıcı bir gerçeklik olarak önümüzdedir.

Kısaca 27 Mayıs öncesi olayları, egemen güçlerin bir kanadının desteği ile yapılmış, sonuçları bakımından bizi aydınlığa götürecek, gözü pekçe, ama bilinç bakımından kısır bir gençlik hareketi olarak nitelemek gerekiyor. Buna gönlümüzle karşı koysak da, aklımızla doğru demek zorundayız.

d -1960 Sonrası:

Yakın günleri anlatırken, yer tarih belirlemeden yapmanın bir sakıncası yok. Hemen hepimiz beş-altı yılı ansınız. Bunun için kabaca anlatıp bir değerlendirmeye bitirmekte yarar var.

İki adı büyük gençlik örgütü (TMTF, MTTB) bakımından son altı yılın başarılı geçtiğini söylemek aşağı yukarı olanaksızdır. Bu kuruluşlar, olayların gerisinde kalmışlar, halkı hiç hesaba katmayan davranışları sürdürmüşlerdir. Etkinlikleri tutarlı bir politikanın uygulaması olmaktan çok, esen yele göre eğilmek biçiminde olmuştur.

MTTB devrimden sonra hızla AP çizgisine kaymış, bütün etkinliklerini bu örgütün paralelinde yürütmüştür. Son günlerde ırkçıların da büyük etkinlik gösterdiği bir kuruluş durumuna girerek iyiden iyiye halka karşı bir tutum takındı.

TMTF'yi kendince ilerici bir doğrultuyu tutturma çabasında görüyoruz. Bu ilercilik, ilkin «Atatürk devrimleri»ni korumakla başlıyor. Buna Atatürk heykellerini de diyebiliriz. Sonra bir takım kişilerin kişilikleriyle emperyalizme karşı bir çizgiye de ulaşabildi.

Bu iki adı büyük gençlik örgütünün (TMGT'yi ayrıca saymak gereksiz, TMTF ile özdeş durumda) son yıllardaki önemli etkinliklerine bir göz atalım. Kıbrıs mitingleri, Atatürkçülük bildirileri, AP'yi basma, bir takım gazeteleri taşıma olayları, 28 Nisan mitingleri, bayramlarda kuyruk-düşük edebiyatının bolca kullanıldığı bildiriler gelir, ilk ağızda. Sonra kavgalı genel kurullar. Her ikisinde de çifte seçimler, çifte başkanlık öyküleri... Bir de büyük paralar yendiği dedikoduları.

Bunlardan çok sonra bir «petrolleri millileştirme kampanyası»nı anırsız. Bu anımsamak istemediğimizden değil, bu eylemin gerçekten yanıp sönen bir saman alevi oluşundan. Ahmet Güryüz Ketenci gibi başkanların kişiliklerine bağlı oluşundan.

Özellikle MTTB gerici çizgide bile, gülünç bir «Komünizmi halka anlatma kampanyası»ndan öte bir şey yapamamıştı. Zaten bu kampanyayı da Amerikalılardan sağlanan film ve bunlar gibi gereçler ve 130.000 liralık parayla yaptığı söylentileri işin ne menem bir şey olduğunu ortaya koymaktadır.

1965'in ilk yarısında gerçekten önemli bir gençlik olayına rastlıyoruz. Bu Dönüşüm'ün çıkışıdır. Bir takım gençler hiçbir yerden destek görmeden salt kendi çabalarıyla bir dergi çıkarıyorlar. Halktan yana, sömürüye karşı bir dergi çıkardılar. Beş sayı gittikçe artan bir ilgi yaratarak sürdürdüler. Kiralanmış adamlar, aldatılmış gençler üzerlerine sürüldü. Polis yasa dışı tutumları destekledi. Asıl suçlular dururken, Dönüşüm'cüler suçlandı. Ama hareket beklenen sonucu aldı. Gençlik içinde önemli sayıda toplumcu genç olduğu anlaşıldı. Bu yiğitçe bilinçli hareket 27 Mayıs sonrası gençliğin göğsünü kabartan belli başlı davranışlardan biri oldu. Şimdi olaylara kısaca değindikten sonra özellikle, iki adı büyük gençlik kuruluşunun 27 Mayıs sonrası içine düştüğü açmazı anlatıp, değerlendirmemizi yapmalıyız. Bunları yapmadan FKF olayına geçmek çok ters sonuçlara varmamıza yol açabilir. Yoksa her şeyin durup dururken olduğunu sanabiliriz.

II- Değerlendirme

Kısaca tarihini incelediğimiz gençlik hareketleri içinde ayrıntı küçük olaylar bir yana, bir ana niteliği yakalayabiliriz. O da şu: Şimdiye dek bu olaylar Dönüşüm dışında hiç halktan yana bir öz kazanmamış, hep egemen sınıflar içindeki kavgaların, çatışmaların bir ürünü olmuştur. Tutarlı bir yargılamadan, bilimsel bir değerlendirmeden kaynaklanan hareketler yoktur. Bilinçsizlik yüzünden iyi bir iş yapamıyorum sanısıyla, emperyalizme bile araç olunmuştur. Bir başka ortak nitelik bu türlü devinimlerin halktan kopuk oluşudur. Her şeyin Kızılay'da ya da Taksim'de olup biteceği hesabı içinde davranılmıştır. Henüz bu tutumdan vazgeçildiğini gösteren belirtiler yoktur.

Şimdi, isterseniz biraz daha soyutlayarak, iki adı büyük gençlik örgütünün neden devrimci bir görev göremeyeceğini de belirtelim de, bu olmayan şeylerin, durup dururken değil, bir takım nedenler yüzünden olmadığı anlaşılsın. Yoksa bir takım toplumcularımız, hala gençlik denince, «genç»likle bir bağı olmayan bir takım kişileri anımsamakta ve düş kırıklığına uğramakta devam edecekler.

İki kuruluş başlıca üç çelişme ile sakattır. Onun için devrimci bir öz kazanmala- rı olanaksızdır. Yalnız devrimci eyleme ikincil destek olmak bakımından bir önem taşıyabilen güçler bir yerde böyle bir gereksinme duymuş ve bu gereksin-

meye elverecek biçimde örgütlenmeyi kışkırtmışlardır. Büyük iç çelişmeler de buradan doğmaktadır. Ve bu çelişmeler sanki önceden bilinçle hazırlanmış olduklarını sanısını yaratıyor. Şimdi bu çelişmeleri görelim:

Birinci çelişme, tüzüksel bir çelişmedir. Yani bu kuruluşların çatısı derli toplu bir disiplin içinde çalışmaya elvermeyecek gibi kurulmuştur. Yetki-sorumluluk ilişkileri karmakarışıktır. Üst örgen-alt örgen ilişkisi yoktur nerdeyse. Her birlik birimi kendi başına buyruttur. Öylesine ki söz gelimi, genel başkanlığın «ak» dediğine ikinci başkanlık «kara» diyebilmektedir. Ve bunun hesabını soracak bir düzenek konmamıştır. Bir dernek üst örgenlere tam tamına karşı bir tutum aldığında yapılacak hiçbir şey yoktur. Üst örgenin bir komut vermesi olanağı elinden alınmıştır. Bütün bunlar rasgele olaylar değildir. Düşünüldüğü taşınılmış ve gençlerin bir birlik içinde olmasının bir gün sakıncalı olabileceği düşünüldükten tüzük böyle hazırlanmıştır. Eğer bir gün bir uçtan ilerici bir hareket başlarsa buna öteki uçtan karşı çıkabilme olanakları yaratılmıştır. Kısaca birlikten korkulmuştur. Bu çelişmenin örgütü sakatlaması yüzünden üst örgenler devrimcilere geçse bile eşgüdümlü disiplinli bir çalışma olamayacağından köklü bir eyleme girişmek büyük zorluklarla karşı karşıya kalacaktır. Herkesin gönlünü etmek hele kökten bir karşı çıkma da pek zordur.

İkinci çelişme örgütle üye arası bağın kopukluğudur. Herkesin kanısı yüz bilemedin iki yüz kişinin kendi aralarında bir oyun oynadığıdır. Gerçekten de öğrenci olup bitenleri anlayamaz bir türlü. 27 Mayıs sonrası azıcık saygınlık kazanan bu iki kuruluş kısa bir sürede bunu da yiyip bitirmek zorunda kalmışlardır. Şimdi hiçbir saygınlık uyandıran yanları yoktur. Kimse kendini örgüte bağlı saymamaktadır. Zaten seçimlerde eskiden alttan alta şimdi açıktan dönen oyunlar bir takım hukuk oyunlarının gölgesine sığınma davranışları bu kuruluşları gülünç bir duruma düşürmüştür. Öğrenci böylesi oyunlarla sözcüleri yemek ısmarlama, elbise yaptırma, birkaç kişiyi belli bir kentte barındırma yolu ile seçim kazananlara kendi temsilcisi gözü ile bakmamaktadır. Parası çok olan seçimi kazanmaktadır. Genel kural budur. Düşünsel tartışma gibi şeyler akla bile gelmemektedir. Fedailer beslenmektedir nerdeyse. Bu kuruluşlar eylemlerini de bu yüzden öğrencinin eğilimlerine göre değil seçimi kazanma olanaklarını kendilerine verenlerin isteklerine göre düzenlemektedirler. Özellikle bir takım toplumcuların yanıldıkları bir nokta var. Sanılır ki ilerici adamlar kazansa buradaki seçimleri, iyi işler çıkar. Bu büyük bir yanılmadır. Aslında üst kurullarda ilericilerin yokluğu yüzünden bir kayıp söz konusu değildir. Bir iş yapmak isteyenler vardır. Ne var ki özellikle bağların kopukluğu yüzünden içinde bulundukları açmaz iş yapmayı önlemektedir. Onun için devrimci bir eyleme istemediklerinden değil başaramayacaklarını az çok anladıklarından girmemektedirler. FKF'nin kuruluşu ile çok daha belirgin

olarak ortaya çıkmıştır. MTTB'nin gerçekten hiç bir gücü olmadığını çoğumuz ke-since biliyoruz da TMTF'ye gelince ilerici söylevler yüzünden gönümüz bu ger-çeği benimsemek istemiyor. Ama gerçek budur.

Üçüncü büyük çelişme değirmeni döndüren suyun başka kaynaktan gelmesidir. Yani bu kuruluşlara parayı hükümet verir. Böylece göbek bağlarından egemen sı-nıflara bağlanmışlardır. Bu parayı çekip alınca kiralarnı bile veremezler. Bir de şimdi örgütü kavga dövüş ele geçirmek isteyenlerin bir tekini bile orada göremez-siniz. Yüz binlerce liranın harcadığı bu kuruluşlarda dişe dokunur hiçbir iş ya-pılmaz. Paranın nereye harcadığı belli değildir. Ya da bellidir. Hesap sorma ola-nağı yoktur hemen hemen. Hiçbir şeyi olmayan bir takım adamların örgütün bir takım örgenlerinde çalıştıktan sonra mal-mülk sahibi olduğu görülmedik şeyler-den değildir. Egemen güçler para vererek nerdeyse Türk Gençliğinin örgütlerini satın almışlardır. Her zaman dizginleri ellerinde tutarlar böylece. Zaten kaynakla-rını başkasının sağladığı bir örgütlenmenin gerçek bir örgütlenme olmadığını da bilirler. Boşuna vermezler parayı, gençlerin omuz omuza bir ürün yaratması teh-likelidir çünkü. Hoşlanmazlar bundan.

Bu iki adı büyük kuruluşun dışında Milliyetçi Türk Gençlik Teşkilatı Türkiye Mil-liyetçi Gençlik Derneği, Kuvayı Milliye Derneği gibi bir takım dernekler daha tü-redi son günlerde. Ne var ki hiç bir etkinlikleri yok. Besleme ve zorlama kuruluş-lar. Gelişme olasılıkları da yok gibi.

Bir de Sosyal Demokratlar Derneği hareketi görüyoruz. Toplumcu kardeşlerimizin bu hareketin sahteciliğini adım adım izleyerek su yüzüne çıkarmaları gerekme-ktedir. İlk ağızda ideoloji kavgasında daha iyi donanmayı gereksinebiliriz. Yapay ve zorlama bir hareket olmasına karşı egemen güçlerden göreceği destekle kısa bir süre için de olsa kafaları sapırtmasına engel olmak için hazır olmalıyız.

Bir noktaya daha değinerek bu konuyu bağlayalım. Denebilir ki raporda yalnız öğ-renci gençlerden söz edilmekte, işçi köylü gençlerden söz edilmemektedir. Doğru ama henüz böyle bir gençlik hareketinin elle tutulur bir biçimde olmaması yüzün-den geleceğe değin sözleri bugünden söylemek, şimdilik bir yarar sağlamaz. Gelecek yıl raporda bu konudan uzun uzun söz edilmesi gerekeceğini umuyoruz.

Kısaca konumuzu daha iyi değerlendirmek için yurdumuzdaki gençlik olaylarını ve örgütlerini ortaya koyduk. Toplumcu eylem bakımından değerlendirdik. Gör-dük ki şimdiye kadar olanlar pek de öyle yüz ağartıcı değil. Bir takım şeyleri bil-gisizliğimiz yüzünden abartıyoruz, yanlışlarımız var. Zaten Türkiye'de böylesi bir inceleme ilk yapılıyor. Merkez Yürütme Kurulumuz konuyu açık seçik ortaya koymak günleri geldiğine karar vererek raporda bu durumun belirtilmesini uy-gun görmüştür.

Şimdi kendimizi ortaya koyup tartışalım:

D - Fikir Kulüpleri Federasyonu

1 - Kuruluş:

Fikir Kulüpleri Federasyonu toplumcu gençleri örgütlemek gereksinmesinden doğdu. Baştan beri anlattığımız koşullar devrimci gençlerin böyle bir örgüt içinde toplanmasını gerektiriyordu. İşin en önemli yanı kuruluşun kendiliğinden olması idi. Hiç kimse sırt sıvazlayıp göz kırparak kurdurtmadı. Yalnız o kadar da değil. Kurma kararı verildikten sonra da tüzük hazırlanmasından barınak bulunmasına, çalışma stratejisinin saptanmasına kadar her şeyi, her şeyi genç adamlar kendileri yaptılar. Maddi kaynağı kendileri buldular.

Fikir Kulüpleri Federasyonu'nun kuruluşunda iki önemli öge etken oldu. İlki on yıllık bir geçmişi yerleşmiş gelenekleri olan SBF Fikir Kulübü'nün varlığıdır. FKF kurulmaya karar verildiğinde Fen Fakültesi Fikir Kulübü ile DTCF Fikir Kulübü vardı: Ama aşağı yukarı bu iki kulübün de hiçbir etkinliği yoktu. Yeni kurulmuşlardı. Ve düzenli bir çalışma geleneği kuramamış, kendilerini fakülteleri kamuoyuna benimsetememişlerdi. İkinci önemli öge DÖNÜŞÜM'dür. SBF Fikir Kulübü'nün varlığı DÖNÜŞÜM'ün çıkmasının kaynağıdır. Ve dergi buradaki arkadaşların çabaları ile çıkarılmış işleyişinde de geniş ölçüde buradan destek almıştır. İşin asıl önemli yanı DÖNÜŞÜM'ün bir gerçeği ortaya koymasındır. Derginin satışı sırasında olan olaylar birçok Fakültede çok sayıda toplumcu gencin eyleme girmek üzere hazır olduğunu ortaya koydu. Bu arkadaşları bir örgüt içinde toplamak ve amaca birlikte yürümenin gücünden yararlanmak gerekiyordu. Her olaydan sonra Dönüşümcüleri destekleyenlerin çoğalması açıkça durmak zamanı olmadığını anlattı.

12 Kasım 1965'te kuruluş için on iki yüksek öğrenim kurumundan, 126 kişinin toplanması ile ilk toplantı yapıldı. Aşağı yukarı bir ay sonra 17 Aralık 1965'te SBF Fikir Kulübü'nden Hüseyin Ergün, Kudret Ulutürk, İsmet Özel, Erdal Türkkan ve Ümit Hassan'ın, DTCF Fikir Kulübü'nden Ataol Behramoğlu'nun Fen Fakültesi Fikir Kulübü'nden Asaf Köksal'ın, Hukuk Fakültesi Fikir Kulübü'nden Zülküf Şahin, Şirin Yazıcıoğlu ve Taylan Türker'in YÖÖ Fikir Kulübü'nden Mevlüt Korkmaz, Talip Özay, Rıfat Murat, ve Dudu Körücekli'nin bir gün önce imzaladıkları kuruluş bildirimi ve tüzüğün valiliğe verilmesi ile 4247 sicil numarasıyla, Fikir Kulüpleri Federasyonu kuruldu. 21 Aralık 1965 günü kurucular toplanarak Genel Yönetim Kurulu'nu seçtiler. Buna göre Genel Yönetim Kurulu'na Hüseyin Ergün, Kudret Ulutürk, Ahmet Ali Arlı, Asaf Köksal, Erol Barutçugil, Ataol Behramoğlu, Orhan Ali Yücelalp, Zülküf Şahin, Erol Temelkuran, Mevlüt Korkmaz, Dudu Körücekli G.Y.K. yedek üyeliklerine ise Aysel Baytan, Şirin Yazıcıoğlu, Halis Aydın, Ünal Çelenk ve İsmet Özel seçildiler.

0 gün toplanan Genel Yönetim Kurulu Genel Başkanlığı'na Hüseyin Ergün, Merkez

Yürütme Kurulu üyeliklerine ise Asaf Koksall, Ataol Behramoğlu, Zülküf Şahin, Mevlüt Korkmaz, Kudret Ulutürk ve Dudu Körücekli asıl üye, Orhan Ali Yüccalp. Erol Temelkuran, Ahmet Ali Arlı da yedek üye olarak seçildiler. İlk toplantıda (25 Aralık) Dudu Körücekli Genel Saymanlığa, İkinci toplantıda da (4 Ocak 1966) Mevlüt Korkmaz Genel Yazmanlığa getirildiler.

1 Ocak'ta da Ambarlar Yolu Beyaz Saray Apartmanı'nın 22 Nolu Dairesi konut olarak tutuldu. Böylece bir buçuk aya yakın bir zaman içinde kuruluş ve yerleşme işi bitirilmiş oldu. Yerleşme denince daireyi tuttuğumuzda yalnız bir tek başkanlık masası ile bir tek evrak dosyasından başka hiçbir şeyimiz olmadığı hatırlanmalıdır. Oturacak sandalye bile yoktu ilk günlerde. Karar defterlerinin alınması bile daha sonra oldu. Önceleri dosya kâğıtlarına tutanak tutulurdu. Nerden nereye geldiğimizi anlamak bakımından bunlar çok önemli.

2. GYK, MYK Toplantıları, Alınan Kararlar ve Uygulama Durumları:

a - GYK Toplantıları:

FKF Genel Yönetim Kurulu yıl içinde dört toplantı yaptı, ilk toplantısında (21.12.1965) Genel Başkan ve MYK üyelerini seçerek dağıldı. İkinci toplantı 19 Şubat 1966'da Erol Temelkuran ve Mevlüt Yılmaz'ın isteği üzerine yapıldı. Yazılı bir dilekçe ile işlerin iyi gitmediğini belirterek 15 Şubatta Genel Başkanlığa başvuran arkadaşlarımız özet olarak FKF'nin kuruluş amaçlarına ters bir yönde çalıştığını, varlığını gösterip sesini duyuramadığını yurdumuzdaki olaylarda gerekli tepkiyi gösteremediğini alınan kararların uygulanmadığını ve bu durumun genel bir yılgınlık ve güvensizlik doğurduğunu ayrıca gelir işlerinin de kâğıt üzerine geçirilmediğini, lokal işletmesinin beğenilmediğini belirtiyorlardı. Bir de strateji yokluğundan yakınılıyordu. GYK durumu görüştü. Genel Başkan Hüseyin Ergün yapılan işlerden birinci kertede sorumlu olduğunu, yapılanların belli bir tutarlılık içinde yapıldığını söz konusu eleştirilerin olanaklar bakımından haklı olmadığını belirtti. Ancak GYK'ya davranma özgürlüğü sağlamak bakımından görevinden şimdi ayrıldığını belirtti. Yapılan yeni Genel Başkanlık seçiminde başka aday çıkmadı ve Hüseyin Ergün oybirliğiyle yeniden genel başkanlığa seçildi. Merkez Yürütme Kuruluna ise Kudret Ulutürk, Asaf Koksall, Dudu Körücekli, Ahmet Ali Arlı, Zülküf Şahin ve O. Ali Yüccalp asıl üye, Mevlüt Korkmaz, Erol Temelkuran, Ataol Behramoğlu ise yedek üye oldular. Daha sonra Hüseyin Ergün'ün hazırladığı FKF çalışma stratejisi okunarak kabul edildi. Bu strateji kurultayımızın da oyuna sunulacaktır. Üçüncü toplantı, Hüseyin Ergün'ün askere gitmesi nedeniyle Genel Yönetim Kurulu Yedek üyesi İsmet Özel, Hüseyin Ergün'ün yerine Genel Yönetim Kurulu asıl üyeliğine alındı ve Merkez Yürütme Kurulu üyeliğine seçildi. Son Genel Yönetim Kurulu toplantısında ise 22 Ocak 1967 tarihinde Kurultayın toplanmasına karar alındı. Böylece kuruluş yılımızda da bir

sürü engellere karşı Genel Yönetim Kurulu'muz olağan toplantılarını yaptı.

b- MYK Toplantıları:

Merkez Yürütme Kurulumuz bir yıl içinde 23 toplantı yaptı. Bu toplantılarda birçok kararlar alındı. Sonuçlar tartışıldı. Burada hepsini ayrı ayrı ele almayıp önemli bir takım noktalara dokunmakla yetinelim. İlk beş Fikir Kulübünün Federasyona katılma isteği kabul edildi. 18 Ocak 1966'da Ziraat Fakültesi Fikir Kulübü, 1 Şubat 1966'da İTİA Fikir Kulübü, 24 Mart 1966'da İÜ Orman Fakültesi Toplumcu Fikir Kulübü, 31 Mart 1966'da İÜ Fen Fakültesi Kimya Topluluğu Fikir Kulübü, 24 Mayıs 1966'da ise Atatürk Üniversitesi İktisat Fikir Kulübü Federasyon üyesi oldular.

Bir yönetmenlik, lokal yönetmeliği kabul edildi. Lokal yönetimine atamalar yapıldı. Merkez Yürütme Kurulu'nda olan değişiklikler hakkında kararlar alındı. 4 Ocak 1966'da Kudret Ulutürk'ün ayrılması üzerine 11 Ocak 1966'da Ali Yücelalp asıl üyeliğe alındı. 10 Mart 1966'da Mevlüt Korkmaz, Erol Temelkuran ve Ali Yücelalp'ın GYK ve MYK üyeliklerinden ayrılma istekleri kabul olundu. Ali Yücelalp'ın yerine Merkez Yürütme Kurulu'na Ataol Behramoğlu alındı. 1 Mart 1966'da Genel Yazmanlığa Kudret Ulutürk, Genel Saymanlığa Dudu Körücek'li seçildi.

Bir takım kollar kuruldu ve kimi arkadaşlara görevler verildi; 6 Ocak 1966'da Kitap Satış ve Eğitim kolu İsmet Özel'e verildi. Bu kol, eğitim işinde, bir eğitim semineri düzenleme işini başardı. Birçok konferanslar düzenledi. Son olarak ATÜT seminerini de bu arkadaşımız hazırladı. Kitap satış işi başlanmadı. İç tüzük koluna, Erol Temelkuran, Erdal Türkkan, Şirin Yazıcıoğlu atandı. Şirin Yazıcıoğlu arkadaşımız tek başına bir iç tüzük tasarısı hazırladı. Ne var ki MYK iç tüzük sorununun uygulamadan alınacak sonuçlara göre daha sonraya kalmasını uygun gördü. (6 Ocak 1966)

Günlük olayları izleme kolu Ayhan Başaran, Aysel Baytan ve Rifat Murat'tan kuruldu. Özellikle yayın sağlanamadığından bu kol işlemedi. (6 Ocak 1966)

24 Şubat 1966'da geliri FKF'ye kalmak üzere bir Fen-Dil dershanesi açılması için gerekli çalışmaları yapmak üzere Mevlüt Korkmaz görevlendirildi. Arkadaşımız bu konuda somut bir öneri ile MYK'ya gelmedi. Böylece bu işten hiçbir sonuç alınmadı.

Gene aynı toplantıda Ali Yücelalp'a bir okuma odası kurma görevi verildi. Bu arkadaşımız da bu işe gereken önemi vermediğinden başarıya ulaşamadı.

Kitaplık kolu için 28 Nisan 1966'da Nail Gürman arkadaşımız, 12 Aralık 1966 da ise Ergun Demirel arkadaşımız görevlendirildiler. Ne var ki iki arkadaş da bu işi bir sonuca ulaştıramadı.

12 Aralık 1966'da İzzet Ararat Tiyatro Kolu Yönetmenliği'ne atandı. Çalışmalarını sürdürüyor.

12 Aralık 1966'da Salih Er, Kültür Kolu Yöneticiliği'ne getirildi. «Kavga»nın çıkarılması ve birçok konferansın verilmesini sağlayarak başarılı bir çalışma gösterdi. Sinema Kolu Yöneticiliği'ne atanan Asaf Koksall, başarılı bir çalışma ile hem kültürel etkinlik bakımından hem de para bakımından büyük yararlar sağladı. Görüldüğü üzere verilen görevler bazen yerine getirildi, bazen getirilemedi. Kimi eksik-gedik getirildi. Öyle ki görevleri gereği en sorumlu davranması gerekenler buna hiç dikkat etmediler.

DTCF Fikir Kulübü Yönetim Kurulu'nun bildiri dağıttığından ötürü sorgulanması üzerine, Dekan'a bir mektup yazılması ve bunun yayınlanması kararına varıldı ve Genel Başkanca bu yerine getirildi. Mektup «YÖN»de yayınlandı. (8 Şubat 1966)

Bu arada iki toplantı için karar verildi. 1 Martta yapılan MYK toplantısında özellikle Federasyon işlerinin tartışılması için 8 Martta bütün Kulüplerin bütün üyelerini toplantıya çağırarak kararlaştırıldı. Hemen hemen kimse gelmedi. 10 Mart 1966'da ise kurucular toplantısı için yazı ile çağrılmalarına karşı kurucular arasında çoğunluk sağlanamadı. Bu, nasıl ilgisizlik dönemlerinden geçildiğini gösteren bir belge olması bakımından önemli.

10 Martta yapılan MYK toplantısında, Genel Başkanca yazılan «Bu oyun sökmeyecek» başlıklı bildirinin bastırılıp dağıtılmasına karar verildi. Ve bildiğiniz gibi bu bildiri 15.000 basılarak, Ankara İstanbul, İzmir ve Erzurum'da dağıtıldı.

Ayrıca defterde «Kavga»nın çıkarılması, ATÜT seminerinin yapılması, Kulüplerin Genel Kurullarını yapması yolunda kararlar var. Bir sürü ayrıntı karardan söz etmek yersiz.

Yalnız belirtilmesi gereken bir nokta her konuda karar alma söz konusu olmadığından, bir çok işlerin MYK'ın genel yürütme görevlerinden sayılarak yürütüldüğüdür.

Bu bölümde hiçbir ayrıcalık gözetmeksizin kararların uygulama bakımından başarılan durumlarını ortaya koyduk. Her şeyin belgeleriyle açık-seçik bilinmesinde yarar vardır.

Şimdi konuyu böylece ortaya koyduktan sonra genel çalışma ilkeleri çerçevesinde konumuzu eleştirebiliriz.

3 - Genel Değerlendirme:

Toplumcu düşünce ve eylemin ustalarından biri «bir meseleyi incelerken öznelliğe, tek yanlılığa ve üstünkörülüğe düşmemeliyiz... Düşmanı ve kendini tanırsan, yenilmeden yüzlerce savaşı yürütebilirsin» diyor. Yapmamız gereken nedir? Raporumuzda elden geldiğince buna özen gösterdik. İçinde bulunduğumuz koşulları ortaya koymaya çalıştık. Şimdi de kendimizi biçimsel veriler dışında tanımayarak çalışalım. Bunu kurultayımızın onayına sunacağımız genel çalışma ilkeleri

çerçevesinde yapmağa çalışacağız.

Başlamadan bir noktaya değinelim. Kimilerinin sandığı, kimilerinin olmasını istediği, kimilerinin de öyle göstermeye çalıştığı gibi FKF kafa sporu yapılan bir takım adamların düşünsel etkinlik gereksinmelerini karşılayan, toplumcu düşünce gevezeliği edilen bir yer değildir. Hiçbir zaman da olmayacaktır. Kötü niyetten, ruhsal gerilimlere, çokcası da bilgisizliğe dayanan bu kanılar yanlıştır. Amaç, toplumcu düzenin kurulmasıdır. Ve bunun siyasal bir çözümle mümkün olacağını hep biliyoruz. Yapılmak istenen ise, başarabildiğimiz kadar çok genci, bu işe katmak, örgütlü, eşgüdümlü çalışmanın eğitiminden geçirmektir. Şimdi konumuza dönelim. Kolaylık olsun diye soruna iki ayrı yönden bakalım. Birincisi FKF'nin etkiye alanları nelerdir ve bu alanlarda gösterilen etkinlikler neler olmuştur? İkincisi, etkinlik konuları hangileridir ve burada da başarı ne olmuştur? Kurultaya sunacağımız genel çalışma ilkeleri tasarınsında her iki konuya da genişçe yer verdiğimizden burada kabaca bir değerlendirme yapacağız. Daha doğrusu düşünülenlerin ne denli gerçekleştiğini ortaya koymaya çalışacağız.

a - Etkime Alanları:

FKF kendisine kaba çizgileri ile dört etkileme alanı saptadı. Kamuoyu, öğrenciler, Kulüp üyeleri, kulüp üyeleri içinden en etkin olanlar.

aa - Kamuoyu:

Bu deyimle yurdumuzda yaşayan ve olaylara ilgi duyan herkesi –ki herkes derece derece bir olaya, ya da önem vererek belli olaylara ilgi duyar– amaçlıyoruz. Yapılması gereken bu adanları gücümüzün yettiğince toplumcu eylemin yararına uyarmak, onlara gerçekleri anlatmak, bir de, karşı güçleri baskı altına almaktır. Örgütümüzün bu alanda yaptığı şeyler pek çok değildir. Kısaca değinelim.

Hepimiz hatırlarız, bir sıralar yurdumuzda pek gülünç bir oyun oynanıyordu. Bir takım adamlar gün aşırı bilmem ne komitesi adıyla, bildiriler yayınlıyorlardı. Rastlantı mıdır, nedir bunlar genellikle sol örgütlerin bulunduğu yerlere atılıyordu. Emniyet müdürleri, Fikir kulübüne girmeyi bile düşünmemiş arkadaşları, ikinci başkan olarak ilân ediyordu. Birinci şube, sanki hiç yer kalmamış gibi gelip Fikir kulüpleri federasyonunda arama yapıyordu. Bu iş, bir yerde gülünçlükten uzaklaşıp, ciddileşmeye başladı. O zamana dek hiç bildiri yayınlamamış olan örgütümüz, «Bu oyun sökmeyecek» başlıklı bir bildiri yayınladı. Ve işin bir CIA oyunu olduğunu, hükümetin yanlış yönde araştırmalar yaptığını, dünyanın başka yerinde ilericileri bu tür oyunlarla alt eden CIA'nın Türkiye'deki bu tuzağına düşecek kimse'nin bulunmadığını belirtti. Bildiri 15.000 basılıp dört üniversite kentinde dağıtıldı. Ankara'da olaylar oldu ama ondan sonra da hiçbir komite bildiriyi yayınlamadı. Federasyonumuza onur veren bir başka olay ise Amerikan Dışişleri Bakanı'nın Türkiye'ye gelişindeki protesto hareketlerinden dolayı suçlanan(!) gençlerin büyük

çoğunluğunun, içlerinde genel başkanımız da olmak üzere örgütümüz üyesi olmaları idi.

12 Kasım 1966'da yapılan anti-emperyalist mitingde ise, Tandoğan alanından Kurtuluşa dek olan yürüyüşü örgütümüz üyeleri yönettiler. Yol boyunca binlerce kişi «Sosyalist Türkiye» diye hep bir ağızdan durmadan haykırdılar. Ertesi gün ilerici geçinen gazetelerimizin «satılmışlar kahrolsun» başlığını atması onların politikaları gereği idi. Yürüyüşün boyuna yinelenen sloganı toplumcu bir slogandı: «Sosyalist Türkiye». Bir takım ters etkiler altındaki arkadaşların FKF'yi bu mitingden uzak tutma çabalarının ne denli yanlış olduğu hemen tanıtıldı böylece. Hareket yozlaşmaktan kurtuldu.

Bir başka eylemimiz ise yurdumuzda ilk kez yapılan bir şeydi. Çorumlu işçilerle birlikte iki arkadaşımız Ankara'dan İstanbul'a, FKF adına yürüdüler. Genel Başkan Hüseyin Ergün ve MYK üyesi Ahmet Ali Arlı böylece FKF'nin halkın yanında olduğunun elle tutulur bir örneğini, laftan öte geçen bir örneğini verdiler. Hareket gösteriş amacını taşımadığından kamuoyunu belki gereğince etkilemedi. Ne var ki gelecekte bir tutanak noktası olarak yararlanılacak bir eylemdir.

FKF, elbet kamuoyunu daha çok etkilemek ister. Bu yapılanların, bir tutumu ortaya koyması bakımından önemli, görevimizi yapmak bakımından yetersiz olduğuna biliyoruz. Şu var ki, özellikle akçalı olanaklar bakımından daha öteye geçmenin de olanaksızlığını gözden uzak tutamayız.

bb - Öğrenciler:

Bu kesimde doğrudan, özel bir etkiye hareketi yok. Ama dolaylı etkiye örneklerine rastlıyoruz. Fikir kulüplerinin çalışmaları var. Özellikle dernek seçimleri sırasında örgüt olarak toplumcu düşüncüyü savundular. Bir takım konferanslar, dağıtılan bir-iki bildiri, doğrusu, bu alanda pek cılız çabalar olarak göze çarpıyor. Bu etkinlik azlığını özellikle kasıma dek çok büyük olanaksızlık, örgütlenme eksikliği, örgütü yaşatma savaşı gibi nedenlere bağlayabiliriz. Kasım sonrası ise olanaksızlıklar yanında, iç koşullara özellikle önem verme gereğinin ortaya çıkması buna yol açtı.

Gerekçeler ne denli inandırıcı olursa olsun artık bu alana el atma günü geldi sanıyoruz. Yoğun bir ideolojik kavga vermek ve öğrenci sorunlarına elimizden geldiğince, ciddi bir tutum içinde sahip çıkmak zorundayız. Bu, her şeyden önce kuruluş sancılarının artık sona erdirmek, yani örgütümüze dört elle sarılarak kavgamızı yürütmenin bilincine varmak ve bu bilincin gereğini yapmak üzere kolları sıvamakla olur. MYK'mız yeni seçilecek arkadaşlara bu konuda bir öneri getirmeyi de düşünmektedir.

cc - Kulüp Üyeleri;

Çok düzenli bir eğitim uygulanamamasına karşın kısa sürede iyi sonuçlara varıldığını görmekteyiz. Bu alanda yapılanlar, bir takım konferanslar, söyleşiler gibi

sayısı 15'i geçmeyen toplantı ile, Kulüp Genel Kurullarında yapılan konuşmalar ve özellikle sorumlu bir takım arkadaşlara, Kulüp yetkilerine genel tutumun açıklanması, örgütlenme bilincinin belirtilmesi gibi çabalar oldu. Bir yıl içinde ortak bir yorumlama anlayışına kaba çizgileriyle de olsa ulaşmak olanağı bulundu. Söz gelimi 12 Kasım'da yapılan anti emperyalist gösterinin bitiminden sonra çıkan olaylarda hemen hemen hiçbir FKF üyesinin yer almayışı bunu gösterir. Örgütlenme bilinci, örgüt disiplini alanında şaşırtıcı bir bilinçlenmeye tanık oluyoruz. Yurdumuzda bir başka örgütün bu denli kısa bir süre içinde bu anlayışa varabileceğini hiç sanmıyoruz.

Bu alanda son olarak çok önemli bir adım atıldı. İlk kez toplumcu bir örgüt, salt üyelerini eğitmek, ortak bir anlayışa ulaştırmak, örgütlenme bilinci ve örgüt disiplini pekiştirmek, özellikle örgüt sorunlarını dile getirip çözüm yollarını tartışmak için bir yayın organı çıkarıyor. «Kavga»nın çıkışı gerçekten çok önemli bir adımdır. Örgütümüzün, dokusunda harç olarak, birleştirici olmak bakımından katkılan büyük olacaktır.

Elbet bütün bunların yeterli olmadığı, daha ileri adımlar atmak gerektiği ortadadır. Daha başka birleştirici araçlar bulmak, etkinlikler yaratmak gerekmektedir. Bu alanda, işin, belki en büyük ağırlığı Kulüplerin omuzlarına düşecektir. Merkez eşgüdüm, plânlama işlerini yürütecektir.

dd - Etkin Üyeler:

Herkesin bir konuda özdeş coşkuyu duyamayacağı ya da herkesin olanaklarının, işe özdeş ölçüde girmesine elvermeyeceği su götürmez bir gerçek. Örgüt içinde de daha etkin olanların bu enerjilerini değerlendirmek gerçekçi bir tutum olur. Bunu göz önüne alan MYK'mız geçen yıl bir eğitim semineri düzenledi. Genel çizgileriyle toplumculuk arkadaşlara anlatılacak, onların gelişmelerine kılavuzluk edilecekti. Bu işe coşku duyanların katılmasını, işin daha ciddiyetle ele alınmasını sağlamak ve örgüte gelir gelmesi için de seminerin paralı olmasını uygun gördü. Hep biliyoruz ki seminer başarısızlıkla sonuçlandı. Daha yarınsına gelmeden (yani birinci ayın bitiminde) işin yürümeyeceği anlaşıldı. Heyecanlı işe başlayan arkadaşlar bir süre sonra savaştılar işi.

Anlaşıldı ki, paralı olması bile ciddiyeti sağlamaya yetmedi. Konuya eleştirel bir gözle bakarsak görürüz ki bu seminere gelen arkadaşların çoğu, sanki «Yaşasın sosyalizm, kahrolsun kapitalizm» edebiyatı dinlemek ya da buradan sosyalizmi öğrenerek çıkıp gitmek isteginde idiler. Oysa yapılan iş, bir takım kapıları göstermek, bilimsel bir bakış açısı kazandırmak, yani gerçeklikleri açıklamaktı. Gene, bir kılavuz edinmekten öte herşey kişinin kendisine kalyordu. Belki, bu sonucun alınmasını bir takım düzenleme eksiklikleri de hızlandırmıştır.

Şimdi, bu olguları göz önüne alan MYK'mız eski deneyden ders almış olarak yeni

bir seminer düzenledi. Mart başında başlayıp Nisan sonunda bitecek. Alınan önlemlerle daha verimli bir sonuca ulaşacağımızı umuyoruz. Bir de bu seminer paralı olmayacak. Başka yollarla güvenlik sağlanacak.

Etkin üyelerin eğitilmesi bakımından, asıl önemli katkıyı, örgütün varlığı kendiliğinden yaptı. Örgüt sorunlarına duyduğu ilgi, örgüt içinde yüklendiği görev ölçüsünde çok sayıda arkadaş, oldukça iyi bir eğitimden geçmiş oldular.

Özellikle, daha yaygın ortaklaşa çalışma alışkanlığının yaratılması, sürekli iş görmenin öneminin kavranması, örgüte sahip olma bilincinin aşılması, oldukça ayrıntılara kadar özdeş anlayışta bir yorumlama yeteneğinin kazanılması v.b gibi birçok konuda büyük çabalar harcamak gerektiği ortadadır.

b - Etkinlik Konuları:

Eylemin öğrettikleri ile, örgütün etkinlik konularını elden geldiğince düzenli ve tutarlı bir esasa bağlamaya çalıştık. «Genel Çalışma İlkeleri» tasarımızda ayrıntılı olarak anlatacağımızdan burada yinelemeye düşmek istemiyoruz. Örgütün çalışma konularını şöylece iki ana kola ayırdık:

1. Temel Etkinlikler
2. Yan Etkinlikler

1 - Temel Etkinlikler:

Bu başlık altındaki çalışmaları ise altı ana başlık altında topladık. Bunlar örgütlenme, eğitim ve bilim, eylem, eşgüdüm ve haberleşme, yayın ve son olarak gelir.

aa - Örgütlenme:

Bu konuyu dörde ayırarak inceleyebiliriz:

Örgütü Yayma:

FKF, beş fikir kulübünün: SBF, Hukuk Fakültesi, DTCF, Fen Fakültesi ve YÖÖ Fikir Kulüplerinin birleşmesi ile kuruldu. Başlangıçta Ankara'daki bütün Fakültelerde Fikir Kulüpleri kurulduktan sonra birleşmek istendi ise de bunun işi çok uzatacağı anlaşıldı. Ve Federasyon kuruldu. Kuruluştan sonraki bir yıl içinde yüzde yüzü aşan bir yayılma ile, Federasyon içindeki örgüt sayısı 11'e çıktı. Ziraat Fakültesi, İktisadi Ticari İlimler Akademisi ve Eğitim Fakültesi Fikir Kulüpleri Ankara'dan, İÜ Fen Fakültesi Kimya Topluluğu ve İÜ Orman Fakültesi Fikir Kulüpleri de İstanbul'dan Atatürk Üniversitesi İktisat Fikir Kulübü ise Erzurum'dan katıldılar.

Bu sonuç örgütü yayma bakımından başarı sayılabilir. Kurultay sonrası gireceğimiz çalışma döneminde ise daha yoğun bir çalışma göstermek, konuyu plânlamak ve 11 Kulübü en az bir kat artırarak örgütü yayma sorununu daha da ileri götürmek mümkündür. Yalnız bir noktayı unutmamak bu çabada başarılı olmak için zorunludur. Şimdi yedek üye olan kulüpler daha çok karşılıklı değinmelerle

böyle bir örgütün gereğine yöneticilerin inandırılması sonucunda girmişlerdir. Böyle birkaç kulüp daha bulunabilir. Zaten bir yıllık geçmişin elle tutulur ürünlerine de sahibiz. Ama artık bunlar bile bir yerde yetmeyecek gibidir. Söz gelimi İstanbul'da üç kulüp daha girmek gereğine inandırılmışken girmekten kaçınmışlardır. Yapılacak şey onların da yararını yadsıyamayacakları düzenli etkili işlere girmektir. Bu aşamaya gelmiş sayılabiliriz. Kurultayca seçilecek arkadaşlarla kulüplerin, üyelerin tek bir vücut gibi çalışma çabasına girişmeleri engelleri aşmamıza yetecektir.

Örgütü Güçlendirme:

Bir yerde kulüp sayısının, üye sayısının önemi azalmakta örgütün nasıl işlediği sorunu büyük önem kazanmaktadır. Bu yüzden belki de örgütü yaymaktan çok güçlendirmeye önem vermek zorundayız.

Örgütü güçlendirme üst-alt örgen ilişkilerinin iyi olması yukarıdan verilen bir komutun yerine getirilmesi alt örgenlerin isteginin üst örgenlere ulaşması üyelerin birbirini tanıması ve örgüte etkin bir tavırla sarılması türlü etkinlik konuları bakımından örgütün bütün üye ve örgenlerinin eşgüdüm içinde bulunması herkesin bu ortak eylem içinde kişisel sivriliklerini törpülemesi herkesin bir işe sahip olması gibi açılardan ne denli yol aldığımızı anlatan bir kavramdır.

Egri oturup doğru konuşmak gerekirse bu yolda henüz çok başlarda olduğumuzu belirtmek zorundayız. Yani FKF işleyen bir örgüt olamamıştır henüz. Bırakın üyelerle sağlam ilişkiler kurmayı Kulüp Yönetim Kurulları bile yukardan istenene gereken karşılığı vermemişlerdir. Daha kuruluşun ilk günlerinde bütün kulüplere gönderilen genelgeyi uzun süre hiçbir kulüp yanıtlamadı. Bu genelge özetle kulüpler hakkında bilgi edinmek amacını güdüyor, bir takım konularda nasıl davranılması gerektiğini belirtiyordu. Sorulan sorulara cevap verilmemesi bir yana üye ad ve adreslerini edinmek için girilen bir çaba bile uzun süre karşılıksız kaldı. Her üyeye iki örnek «Üye giriş bildirimi» doldurtulacak bunun bir örneği FKF'ye verilecekti. Henüz bu görevi yerme getirmemiş kulüpler vardır. Örgütün en çok para sıkıntısı çektiği dönemlerde üye basma bir lira olarak saptanan ödenti genel olarak alınamamıştır. Kulüp Yönetim Kurulları özel yazı ile toplantıya çağrılmış, çok azı gelmiştir. Üyelerin hepsinin katılacağı bir toplantı yapılmak istenmiş, kulüp başkanları bile gelmemiştir. Kurucuları toplamak çabası da çoğunun bu toplantıya gelmemesi yüzünden yapılamamıştır. Kulüplere Federasyon binasında bir oda ayrılmış bütün bürokratik işlerini görmek, toplantılarını yapmak, evraklarını koymak için büyük bir yer ihtiyacı duyan kulüpler odayı kullanmamışlardır.

Öteki bakımlardan da çok farklı bir duruma rastlamıyoruz. Örgüte sahip çıkma gereğini anlayan üye sayısı çok sınırlı kalmış, örgenler ve üyeler arasında eşgüdüm

geniş ölçüde kurulmamış, kişilik gösterilerine bol bol rastlanmış, örgüt içinde herkese iş bulunabilecekken çok az adam iş tutmuştur.

Yalnız bütün bu söylediklerimizin özellikle Aralık 1966'dan önceki dönem için geçerli olduğunu şimdi durumun biraz daha iyi olduğunu belirtmek gerekir. Kısaca örgütün örgenlerle ilişkileri bakımından durum iyileşti, üyeler örgütle daha çok ilgilenir oldular. Bir takım arkadaşlar kendileri gelip iş istediler. Bir arkadaş görüşlerini MYK'na yazılı olarak bildirdi. MYK arkadaşlara önerileri üzerine görüşlerini iletti ve uygun görülenlerin uygulamaya nasıl koyacağını belirtti. FKF'de yapılan her toplantı üyelere ve bir takım ilgililere yazı ile duyuruluyor, birçok arkadaş örgüt disiplinine uymanın kişinin özgürlüğünü kısıtlamadığını, tersine özgürlüğünü gerçekleştirme ve tatma yolunda yürütmesine yaradığını kavradılar. Gerçekçi olursa her şeyin bir çırpıda olamayacağını görürüz. Birkaç tümceyle anlattığımız olumlu gelişmelerin FKF olmasaydı bir gereksinme olarak bile farkına varamayacaktık. Hele kuruluşun birinci yılında bu denli yol almak dahi başarı sayılabilir.

Daha önce değindiğimiz gibi «Kavga»nın çıkışı bu alanda tek başına çok önemli bir adımdır. Bu harcı iyi kullandığımız ölçüde iyi kaynaşacağız.

Bir de lokalin varlığı kaynaşma bakımından bize büyük yararlar sağlıyor. Bir sürü şeyin yararını ancak ya olmasaydı diye düşününce anlayabiliyor insan. Lokal için de durum böyle. Olmasaydı kuşkusuz bugüne bakarak çok geride olurdu.

Başka Örgütleri Etki Altına Alma:

FKF yeryüzünde tek örgüt olmadığına göre kendisi ile özdeş doğrultuda, kendisine karşı bir takım örgütlerle de ilişkileri olacaktır. Nasıl kişileri etkilemeyi düşünüyorsa örgütleri de etkimeyi düşünecektir. Özellikle gençlik örgütleri açısından bu böyle olacaktır. Böyle etki alanlarını daha genişletip toplumcu eyleme katkılarını daha da çoğaltacaktır.

Bu konuda Fikir Kulüplerinin, FKF'nin eşgüdümü olmadan eylemlere giriştiklerini görüyoruz. Özellikle öğrenci demeklerinin toplumcu arkadaşlarca yönetilmesini amaçlayan bu çabalar çoğu yerde sonuca ulaşılmadıysa da çok yararlı oldu. Siyasal Bilgiler Fakültesinde öğrenci demegi seçimini toplumcu arkadaşlarımız kazandılar. Fikir kulübü disiplini olmasa başarıya ulaşmak belki söz konusu olamazdı. Toplumcu arkadaşları kulüp saptadı, seçim propagandası tek elden yürütüldü ve başarı da kesin oldu. Öteki Fakültelerde de buna benzer çabalar görüyoruz. DTCF'de Kulüp dışında kalan toplumcularla ortaklaşa girilen seçimde bir önceki yıla bakarak dört kat çok oy alındı. Toplumcuların kuvveti tanındı. Sindirme çabaları boşa çıkarıldı. YÖO'da seçimleri ikidir kulüp üyesi arkadaşlar kazanıyorlar. Geçen kez Güven Oyu denen oyun demegi almalarına engel oldu. Bu yıl yine aynı engel var. Fen Fakültesinde Fen Birliği Başkanlığına gene Kulüp üyesi

bir arkadaşımız seçildi. Ziraat Fakültesi'nde gerçek toplumcular gene kulübün içinde birleşerek seçimlere gittiler ve güçlerini tanıttılar. Hukuk Fakültesi'nde gerçek toplumcular gene Fikir Kulübü çevresinde toplanmışlardı. Burada kulüp disiplininin iyi işlememesi ve bir takım egemen sınıf oyunları ile akçalı olanaksızlık seçimlerde başarıya ulaşmayı engelledi. Ne var ki bu da kulübün daha sağlam temellere oturmasına yol açacağı benzediğinden daha sevindirici oldu. Eğitim Fakültesi Fikir Kulübü'nü kuran arkadaşlar daha önce toplumcular olarak derek seçimlerine girdiler ve bir tek oyla yitirdiler. Bu başarılarına az da olsa FKF'nin varlığı FKF üyesi bir takım arkadaşların desteği yardımcı oldu.

Örgütümüzün amacının dereklerle uğraşmak olmadığı su götürmez. Ne var ki onları etki altına almak istememiz de olağan karşılanmalıdır. Bu bir destek uğraş olarak yapacağımız işlerdendir.

Anlattıklarımızdan ortaya çıkan şu ki eğer bu konudaki çabaları birleştirmek eşgüdüm sağlamak olanına sahip olsaydık çok daha iyi sonuçlar alırdık. Varolmak-yok olmakla ilgili derter konuyu dört bir yanı ile ele almamızı şimdi yedek engelledi. Daha sıkı bir dayanışma gösterirsek kısa sürede ummadığımız sonuçlara varırız.

bb - Eğitim ve Bilim:

FKF'de eğitim ve bilim denince çoğu kimsenin aklına geldiği gibi eylemden kopmuş, kapalı odalarda olagelen şeyleri amaçlamıyoruz. Bütün öğrendiklerimizi bir şeye yarasın diye öğreniyoruz. Kendimizi eğitmenin tek yolunun öğrendiklerimizin bilimsel olup olmadığının tek ölçütünün iş, yani uygulama olduğunu biliyoruz.

Bir yıl içinde bilgilenmek bakımından daha önce de söylediğimiz gibi konferanslar, söyleşiler, eğitim semineri dışında düzenli bir çaba yok. Eğitim seminerinden istediğimiz sonucu alamadığımızı söyledik. Bütün bunlar işin başında oluşumuzdan kavgamızın yaşama, varlığını sürdürmek kavgası oluşundan doğdu. Sonuçlarını toplumcu eylemin hizmetine sunmak istediğimiz bilimsel araştırmalar yapmak istiyorduk, olmadı. Eğitim semineri toplumcu düşüncenin ilke ve esaslarını öğretmeyi amaçlıyordu, olmadı. Konferansları bir düzene göre hazırlayamadık. Gene bunlar da Aralık 1966'dan öncesi için geçerli sözler.

Bu yıl Asya Tipi Üretim Tarzı üzerine bir seminer yaptık. Selâhattin Hilav, Atilla Tokatlı, Kemal Tahir konuyu açıklığa kavuşturmaya çalıştılar. Seminer büyük ilgi gördü. Bu konuda bir seminer yapmaktan amacımız Türkiye üzerine tutarlı bir kurama erişme konusunda duyulan gereksinmeye bir noktadan değişik bir cevap verildiği içindi. Toplumcu oldukları su götürmez bazı aydınlar şimdiye dek denenlerden başka bir şey diyorlardı. Tarihimizden gelen her şeyi silip atmadığımızı göre bugün durum çok değişmiş olsa da bir takım yararlı sonuçlara varabiliriz. Hiç olmazsa insanların bilincinde, üst yapı ilişkilerinde eskinin derin izlerini

taşıdığımız düşünülebilirdi. Seminer kendisinden bekleneni verdi. Toplumumuza daha değişik bir açıdan bakmanın mümkün olduğunu gösterdi. Özellikle genç toplumcularımıza, bilim adamlarımıza çok iş düştüğünü ortaya koydu.

«KAVGA» eğitim konusunda bize çok yardımcı olacak, bunu da çok söyledik.

Eğitim ve bilim konusunda örgütle ilgili arkadaşların sorunlara cevap aradıkları, ayakları suya değerek düşündükleri için oldukça büyük kazançlar sağladıklarını da belirttim.

cc - Eylem:

Eylem sözünden FKF dışına, yani kulüpler ve üyeler dışına dönük uğraşları amaçlıyoruz.

Bu alanda yapılanlar daha önce belirttik. «Bu oyun sökmeyecek» başlıklı bildiri-den Dean Rusk olayından, 12 Kasım'daki anti-emperyalist gösteriden, Çorumlu işçilerle yürüyen iki arkadaşımızdan söz ettik.

Daha çok iş yapamamanın iki temel nedeni var:

Birinci olanaksızlık, MYK'mız hakkından gelemeyeceği, baş edemeyeceği eylemlere girişmeyi örgütün ve toplumcu eylemin saygınlığı bakımından sakıncalı buldu. Özellikle akçalı kaynak yoksunluğu daha çok yaygın ve para isteyen çabalara gereksinen eylemlere girişmeyi önledi.

İkinci neden toplumcu eylemin esenliği oldu. Öyle zamanlar oldu ki birtakım kişilerin serüvenciliklerine ayak uydurulsa Kızılay'da ya da benzeri yerlerde olay çıkarmak işten bile değildi. Bunun için yalnız içimizden arkadaşlar değil demokrasiden yana olmadıkları bilinen kişi ve kurumlar da bizi böyle yönere itmeye çalıştılar. Yapmayı tasarladıkları bir sürü işten bizden destek alamayacaklarını anlayınca vazgeçtiler. FKF'nin bu duruşanlığı çoğu kez iyi niyetli ara sıra da kötü niyetli eleştirilere yol açtı. Ama biz yapabileceklerimiz ve toplumcu eyleme getireceği sakıncalar bakımından yapmamamız gerekenleri iyi değerlendirdiğimiz kanısındayız. Yani kimi işleri olanaklarımız elvermediğinden yapmadık. Ama üstesinden gelebileceğimiz bir takım işler ise faşizme davetiye yazmak olacaktı. Onları da onun için yapmadık.

dd - Eşgüdüm ve Haberleşme:

Örgütümüzün eşgüdüm ve haberleşme konusunda içinde bulunduğu durumu örgütü güçlendirme başlığı altında anlattık. Yeni öğrenim dönemiyle birlikte bu alanda olumlu gelişmeler olduğunu söyledik ve alınacak yolun henüz başında olduğumuzu da belirttik. Örgüt içi eşgüdümü sağlamak yönünden Ankara'daki sekiz Fikir Kulübünden yedisinin kabul ettiği örnek tüzüğü hatırlamak gerekir. MYK'ca hazırlanan bu tüzük eğer uygulamaya geçirilebilirse hem eşgüdüm bakımından hem de daha iyi işleme bakımından önemli yararlar sağlayabilir.

Eşgüdüm ve haberleşmeyi yalnız kendi örgütümüzün bir iç derdi olarak değil de

bütün toplumcu eylemin bir sorunu olarak aldığımızdan etkinlik konularımız bakımından temel bir dal olarak saptadık.

İlkeri örgütler arasında olsun, tek tek orda-burada askıda toplumcu aydınlar arasında olsun bir kopukluk apaçık ortada. Türkiye'nin orasında, burasında her gün bir sürü işçi hareketi, grevler v.b. olaylar olagelmekte ve bunlardan birinin içinde bulunan bir kişinin ötekinden haberi yok. Bütün bu darmadağınlık yüzünden çok şeyler yitiriyoruz, çok insan bunun acısını çekiyor. Böyle bir etkinlik alanı düşünürken karma karışıklığa kopukluğa tek başınalığa da biraz olsun çözüm getirilebilir diye düşündük. Kuruluş döneminde düzenli, plânlı bir çabaya bu alanda girişemedik. Belki tek başımıza kalırsak gene de başarılı bir sonuca ulaşmak çok zor olacak.

ee - Gelir:

Toplumcu eylemin elini kolunu bağlayan en büyük engel, en zor kınlan zincir belki de bu. Bir sürü eksiklik, birçok işin yapılamaması sonunda gelip buraya dayanıyor. Kavgamızın bir kesimi de ekonomik desteğe sahip olmak alanında veriliyor.

Fikir Kulüpleri Federasyonu hiçbir yerden beş para yardım almadan kuruldu. Çalışmalarını bilançoda göreceğiniz gibi genel olarak üye ödentisi, bağış gibi kaynaklara dayanmadan yürüttü. Gerçekte böyle desteklere kalsaydı şimdi çok çok gerilerde olurdu. Çoğu kimse ölüm kalım savaşının bu alanda verildiğinin farkına bile varmaz. Para yokluğundan yakınsanız bağış toplayalım, ödenti toplayalım der. Bunun pek de kolay olmadığını bilemez. En azından herkesin bağış vermek, ödenti vermek için çok büyük paralarla başarılabilecek işler görmek istediğini bilmiyoruz. Yani o yoldan gidemezdik.

Bir başka ilkeden yürüdük. Bu düzen içinde yaşadığımıza göre bu düzende nasıl para kazanılıyorsa biz de öyle kazanalım dedik. Yani örgütümüzü iyi kötü bir işletmeye dayamanın daha gerçekçi bir tutum olacağını hesapladık. Ve bir lokal işletmesiyle örgütü desteklemeye karar verdik. Lokalin örgütlenmeye, kaynaşık birleşmeye yararı olması da göz önüne alınırsa girişimin olumlu bir girişim olduğu anlaşılır. Uygulama da bizi doğruladı. Hesap raporunda gelirin çok büyük bir kesiminin buradan elde edildiğini görüyoruz. Böyle bir işletmeye girişirken başkaları ile yarışmak zorunda olduğumuzu biliyorduk. İşin tek aksayan yanı da bu oldu. Yani ilk paramız, sermayemiz az olduğundan yarışma gücümüz de zayıf oldu. Eğer daha iyi bir işletme kurulabilse daha çok yatırım yapılabilse idi kazanç da çok daha büyük olurdu.

Açık konuşmakta yarar var. Örgütün nasıl yürüdüğünden iyice haberli olmayan arkadaşlar sanki tek aksayan yan buymuş gibi lokali çok eleştirdiler. Bu arkadaşlara her zaman lokal geliri yerine başka bir kaynak bulun, burayı istediğiniz biçime sokalım. Ya da işletmeyi üstlenin ve örgüte ayda belli bir para verin istediğiniz

gibi düzenleyin dendi. Ve asıl derdin bir ahlâk sorunu olmadığı, halkı uyarmak için maddi kaynaklara sahip olmamız gerektiği anlatıldı. Henüz bu konu bir bakıma kanayan bir yaradır. Ayrıca şunu belirtmekte yarar var: Örgütü insanların günlük yaşantısından koparmanın bir anlamı yok. Günlük hayatın içinde de örgüte üyelerin bağ kurmasından yararlanmalıyız. Bir üyenin başka yere gideceğine lokale gelmesi pek de kötü olmasa gerek. İşin üzerinde bu denli durmak belki yersizdi. Ne var ki bir iki ruhsal tepkime içindeki arkadaş genç arkadaşlarımızın bu konudaki duyarlılığını kötüye kullanmakta ve örgüte dolayısıyla toplumcu eyleme zararlı olmaktadır.

Lokalden başka film gösterilerinden de iyi sayılacak bir gelir elde ettik. Gösteriler hem Ankara için bir film şöleni oldu. Hem de örgüte paraca çok büyük destek sağladı. Bu işi başaran arkadaşlara teşekkür borçluyuz. Geçen yıl düzenlenen eğitim semineri bu yılki ATÜT semineri de bize bir miktar para sağladı.

Arena Tiyatrosu'nun Yılanların Öcü'nü yaranımıza oynatarak gösterdiği yardıma bir kez de burada teşekkür etmeliyiz.

Bir takım bağışlar ve kulüp ödentileri de geri kalan gelirlerimizi oluşturdu.

Gelir konusunda daha ileri çözümlere gereksindiğimiz ortada. Sağlam, belli bir düzeni tutturan ve sürekli gelir kaynakları bulmak zorundayız. Yoksa bir kısır döngü içinde elimiz kolumuz bağlı yapmak istediklerimizi yapamamış bir duruma düşeriz. Şimdilik lokalimizi işletmecilik bakımından daha iyi bir duruma getirmek için uğraşmak en gerçekçi çaba olur. Herkese tek tek iş düşüyor bu konuda.

Yayın

Yayın konusu üzerinde çok durmak gereksiz. Yayın'ın haberleşme aracı olarak, eğitim aracı olarak önemini hepimiz biliyoruz. Kuşku yok ki bütün etkinliklerde temel dayanaklardan biri olarak kullanılması gerekir. FKF'de bu araçtan büyük ölçüde yararlanmak zorundadır. Bu denli yarana karşı iki güçlkle karşılaşınız yayın konusunda. İlki bilimsel yeterlik. Yani kime nasıl söylemek gerektiğini iyi belirlemek. Aracımızdan en büyük verimi sağlamamız buna bağlı. Asıl büyük güçlük yayının paraya dayanan bir eylem olmasında. Para sorununu doğru dürüst bir sağlamlığa kavuşturunca yayından çok büyük kazançlar elde edeceğimiz gün gibi ortada.

FKF'nin yayın konusundaki yayın deyince sürekli yayın, bir ilkeye bağlanmış yayın anlıyoruz - iyi bir başlangıcı var. «KAVGA». Dönüp dolaşıp aynı şeylerden söz edişimizin nedeni yayının her etkinlik alanında karşımıza çıkışından ve «KAVGA»nın gerçekten alanında bir ilk adım oluşundandır. İyi değerlendirmek zorundayız.

Yan Etkinlikler

FKF, insanların bir araya geldiği bir örgüt olduğuna göre insancıl etkinlik alanlarının amacına aykırı olmayanlarından çoğunu kapsamak zorundadır. Yani insan-

larla bir takım düşünceler dışında da bağ kurmak gerekir. Böylece soğuk yüzlü bir örgüt olmaktan da kurtulmuş olur. Ayrıca bu tür uğraşlar insanlar arası bağlan kurup berkitmekte, onları coşkuyla bir amaca koşturmakta büyük yararlar sağlarlar.

Sanata değin uğraşlar böyledir. Edebiyat, müzik, folklor, tiyatro, sinema, resim v.b. gibi daha başka uğraşlar saflarımızı sıkılaştırmakta işimize çok yarayacaktır. Spor çalışmaları da böyle. Toplumcu eyleme saflarımızı sıkılaştırmak bizi bir arada tutmak bakımından katkısı bir yana, her birimizin gelişmesine de azımsanmaz getirimleri olacaktır. Devrimci eylem içinde yaşantımızı daha yaşanılabilir kılacaktır.

Bu alanda işin henüz başındayız. Bir tiyatro kolu kurma, folklor çalışmaları yapma gibi çabaları henüz pek aşamadık. Yalnız sinema kolu somut ürünlerini aldığımız bir gösteri dizi düzenledi. Şimdi bu alanda da yeni hazırlıkları saymazsak bir durgunlukla karşı karşıyayız. Her alanda olduğu gibi bu konuda da işbaşı etmeliyiz.

Birinci Kurultay Çalışma raporunda bir başka konuya daha değinmek gerekirdi; o da örgütün biçimsel kuruluşu, kuruluş çatısı. Bunu burada anlatmayacağız. Sunacağımız «Genel Çalışma İlkeleri» tasarısında anlatmaya çalıştık. Şu kadarını belirtelim ki örgütümüzün tüzüksel çatısı toplumcu eylemin isterleri göz önüne alınarak kurulmaya çalışılmıştır. Demokratik merkezîyetçi bir işleme düzeni kurmak amaçlanmıştır. Yalnız FKF tüzüğünün buna yetmediği görülmüş kulüplerin de tüzüklerini bu ilkeye uydurmaları genel olarak sağlanmıştır. Hazırlanan örnek tüzüğün amacı budur. Ve Ankara'daki yedi Fikir Kulübü genel kurullarında bu tüzüğü kabul etmişlerdir.

E - Eleştirî Bekliyoruz:

FKF'nin durumunu elimizden geldiğince ortaya koyduk. Şimdi kurultayımızdan durumun tartışmasını yapmasını bekliyoruz. Şu var ki eleştirî üzerine düşüncelerimizi de belirtmeliyiz. Bunu daha önce de bir sözünü aldığımız toplumcu düşünce ve eylem ustalarından birinin sözlerini destek alarak yapacağız. Ayrıca içindeki sözler ona ait olacaktır. «Partide (örgütte) çelişme ya da çözülecek ideolojik çatışma yoksa partinin (örgütün) hayatı sona erer». Bir şey içindeki çelişmenin, çatışmanın o şeyin gelişmesinin temel nedeni olduğunu biliyoruz. Onun için eleştiriden korkmadan, çekinmeden davranmak zorundayız. Eleştiriyi hoşgörüyle karşılayıp desteklemekle yükümlüyüz. Unutmayalım ki «bir sosyalist örgüt içindeki çelişme, eleştirme ve kendini eleştirme yöntemi ile çözülür».

Yalnız iyi bir eleştiride bulunmanın bir takım koşulları vardır. Bunlar yerine getirilmezse yarar yerine zarar getirir. İlk konumuzu iyi bilmek bütün yanlarıyla

bilmek zorundayız. Özellikle bilgi edinmenin tek yolunun uygulama olduğunu unutmamalıyız. «Bir şeyi bilmek için bütün taraflarını bütün bağınlarını ve ara bağınlarını iyice kavramamız incelememiz gerekir. Bunu tam başaramazsak bile, çok yanlışlık, hata ve katılığa karşı en iyi garantidir». Konumuzu ele alırken her yanı ile ele almayı, iyice deşmeyi bilmeliyiz. Uygulamayı bilgilerimizin doğruluğuna biricik ölçüt olarak almalıyız. «Marksizm sadece pratik yoluyla doğru bilgiye çıkan yolları açmıştır. Sonuç olarak biz öznel ve nesnel'in teori ve pratiğini bilme ve yapmanın somut tarihi bilgisinden yanayız ve «sağ» ve «sol» olsun bu somut tarihten ayrılan hatalı ideolojilere karşıyız.»

Eleştirirken eleştirimizin olanaklara, içinde yaşadığımız ortama ne denli uyduğunu iyi düşünmeliyiz. «İnsan işinde başarıya ulaşmak istiyorsa düşüncesinin kendisini çevreleyen nesnel dünyanın kurallarına aynen uymasını sağlaması gerekir. «Kimi zaman başka koşullar altında çok doğru olabilecek görüşlerimiz içinde yaşadığımız duruma uymadığı için bizi açmazlara düşürür. Kimi zaman düşündüklerimiz başka bir yerde doğru olabilecekken amacımızı gözden çıkardığımız için yanlış olabilir. Genel olarak dürüstlük sayılan bir davranış, halkın kavgasını yürütmesi için gerekli olanaklara sahip olmasını engelliyorsa ya da toplumcu eylem başka bir yönden zararlı ise hayınlığın ta kendisidir. Böylesi tutum ve anlayışlar çokçası içinde yaşadığımız toplumun üzerimizden atamadığımız ideolojik etkileridir. «Sınıflı bir toplumda herkes belli bir sınıfın statüsü içinde yaşar ve her düşünce biçimi bir sınıfın damgasını taşır.»

Bir takım başarısızlıkların olmasını, yanlışları da olağan karşılamak, bundan ürkmemek, korkmamak gerekir. «Öyle zamanlar olur ki ilk fikirler, teoriler, plânlar ya da programlar kısmen ya da tamamen gerçeğe uymaz ve kısmen ya da tamamen hatalıdır. Birçok hallerde hatalı bilgi düzeltilinceye, objektif sürecin kanunlarına uygun düşünceye kadar, yani böylece öznel şeyler nesnel şeylere dönüştürülünceye kadar pratikten beklenen sonuçlar alınıncaya kadar başarısızlıkların tekrarlanmaması gerekir.» Şükür biz böylesi yanlışlara düşmüş görünmüyoruz.

Eleştiri konusunda dikkat etmemiz gereken bir başka nokta düşüncelerimizin toplumcu eylemin nesnel gelişme aşamasına uygun düşüp düşmediğidir. Çünkü eleştirirken günü geçmiş bir istekte bulunabileceğimiz gibi, gelecekte başarılması olanaklı şeylerin bugün yapılmasını da isteyebiliriz. Ya da diyelim altı ay önce şu iş neden yapılmadı da bugün yapılıyor dediğimizde, o zaman o işin yapılamayacağını hesap etmemiş olduğumuzdan eleştirimiz yersiz olur. Baştan beri sözlerinden yararlandığımız toplumcu düşünür bu konuda aynen şunları söylüyor: «Biz aynı zamanda sözde solcuların «laf ebeliğine» de karşıyız. Bunların fikirleri nesnel sürecin belli bir gelişme aşamasının önündedir. Bunların bazıları kurdukları

düşlere gerçek diye bakarlar. Diğerleri ise ancak gelecekte gerçekleştirilebilecek bir fikri hemen gerçekleştirme çabasına düşerek o anda çoğunluğun katıldığı pratikten o günün gerçeklerinden ayrı düşerler ve eylemlerinde kendilerini maceracı gibi gösterirler. Idealizm, mekanik materyalizm, oportünizm ve maceracılık öznel ile nesnel arasındaki kopukluktan ve bilginin pratikten ayrılmasından ileri gelir.»

Eleştiri üzerinde bunca durmak yersiz gibi gözükebilirse de son birkaç aydır toplumcu eylem içindeki eleştirilerin durumu ve özellikle örgütümüz üzerine yapılan tartışmalar bizi bunları söylemeğe zorladı. Gördük ki birçok toplumcu düşünür, kimi arkadaşlarımız ağaçlar yüzünden ormanı göremiyorlar. Oysa her ikisini de görmek ve eleştirmeyi ona göre yapmak zorundayız. Bütünü gözden uzak tutup ayrıntılara gereğinden çok ağırlık verirsek açmaza düşeriz

Bu konuda son sözümüz: «eleştirilerimizde ağaçların ormanı gizlememesine dikkat etmeliyiz.» olacaktır.

F - Sonuç:

Raporumuzu yazarken bilimsel olmaya, işe her yanıyla bakmaya çalıştık. Özellikle eksikler, yapılamayanlar üzerinde durduk. Dertleri deşmeye sonuçları ortaya koymaya çabaladık. Bunu böyle yapmak bir zorunluluktur. Bir işin içinde bulunanlar –eğer doğru düşünme yolunu biliyorlarsa– o işi en iyi değerlendirebilecek kimselerdir. FKF konusunda da bu böyle. Hele eksiklikleri aksaklıkları bilmek, hangi yaranın daha çok kanadığını söylemek işin içinde olanların yapması gereken bir şeydir. Dertler en çok onları düşündürmüş, acılar en çok onları kıvrandırmıştır. En çok neyin ellerini kollarını bağladığını yakından bilirler. Toplumcular dertlerin ortaya konmasından kaygılanmazlar. Bu çözüm bulmayı kolaylaştıracağı için sevinirler.

Raporumuzda kısaca dünyadaki duruma toplumcu eylem bakımından yurdumuzdaki gelişmelere, yurdumuzdaki gençlik hareketlerine değindik ve FKF'yi bu çerçeve içinde değerlendirmeye çalıştık.

Gençlik hareketleri açısından şunu gördük. Dönüşüm hareketine dek aşağı yukarı hepsi egemen sınıflara bağlı kalmıştır. Egemen sınıf içindeki kanatlardan birini ya da ötekini tutmuştur. Bilimsel bir bakıştan ve tutarlılıktan yoksundur. İlericiliği şapkadan, Türkçe ezandan yana olmak, gericiliği ise şeriat istemek biçiminde anlamışlardır. Hiçbir zaman sınıfsal bir bakış açısına ulaştığını görmüyoruz. Yapılan hiçbir eylem egemen sınıflara karşı olmadığı için ne denli yığıtçe olduğu da tartışma götürür.

Gençlik örgütü diye bilinen kuruluşlar bakımından da durum hiç iyi değildir. Bu kuruluşlar daha başlangıçta iş yapamaz duruma düşürülmüştür. Yukarıdan verilen komutla kurulduklarından komutu verenlerin çıkarına uygun bir çatıya sahiptirler. Geçmişlerini incelediğimizde tutarsızlıklarla dolu olduğunu görüyoruz.

Ancak egemen sınıflar içinde kendini destekleyen kanat hadi deyince bir işe girişmişlerdir. Temsil ettiklerini iddia ettikleri yığınla hiçbir bağları yoktur. Akçalı kaynak bakımından egemen sınıflara bağlıdırlar.

Kısaca toplumcu gençlik eylemi bakımından bu kuruluşlardan yararlanmak olanaksızdır. Bir sürü toplumcu aydın da bu konuda yanlışlı içindedirler. FKF bu ortam içinde kurulmuştur. İşlevini olanakları ölçüsünde yerine getirmektedir. Ta baştan beri belli bir tutumu, bilimsel bir değerlendirmeye dayanan bir politikası vardır. Genel Yönetim Kurulu'nca kabul edilen bu politika geliştirilmiş olarak kurtayımıza sunulacaktır. Birkaç noktaya daha değinerek raporumuzu bitirelim. Bilinmesi gerekir ki hiçbir işte başkalarından yardım, destek beklemeyiz. Her şeyi kendimiz kurmak zorundayız. Bir takım insanlardan işaret beklemek yanlış bir davranıştır. Yapılması gereğine inandığımız işe, toplumcu disiplini de hesaba katarak bir ucundan başlamalıyız. Görev verilmesini beklersek daha çok bekleriz. FKF olayı somut bir olaydır. DÖNÜŞÜM'ün ilk çıkmasında da böyle olmuştu. Toplumcu eylemde hadi demek için herkes aynı ölçüde sorumludur.

Devrimcilik kavramı artık yeni bir öz kazanmıştır. Eskiden düşüncelerini korkmadan söylemek atılganlık, gözû peklilik anlamına alınan bu sözcük toplumcu eylemde örgütlemeye gidildikçe başka bir içerik kazanmaktadır. Şimdi yalnızca yukarıda sayılan nitelikler yetersiz kalmakta, uzun süreli, disiplinli çalışma, örgüt içinde çalışma gibi anlamlar kazanmaktadır. Toplumcu gençler içinde özellikle FKF'nin kuruluşundan sonra bu değişiklik daha da çok geçerli olmuştur.

Şunu yer yer ortaya çıkan kuşklara karşı bir kez daha belirtmekte yarar var. FKF toplumcu eylemin siyasal bir çözüme bağlanmadıkça hiçbir değeri olmadığını bilmektedir. Ereğimiz elimizden geldikince buna katkıda bulunmaktadır. Gene örgütümüz toplumcu eylem bütünü içinde bir disiplin varlığından haberdirdir. Bunu titizlikle yerine getirmektedir. Son olarak bir yıl sonra yeni bir aşamaya gelmiş bulunuyoruz. Doğum sancılarını büyük ölçüde geride bıraktık. Omuz omuza verecek çok önemli işler görebiliriz. Girdiğimiz dönemde daha planlı, daha düzenli bir çalışma yürütmeye hazır olmalıyız.

Hepimiz yeni seçilecek arkadaşlara destek olmak için elimizden gelen çabayı göstermeliyiz. Saflarımızı sıklaştırdıkça emperyalistlere, halk düşmanlarına, sömürücülere karşı kavgamızda çok daha çabuk başarıya ulaşacağız.

Saygılarımızla. Ankara, 22 Ocak 1967

FKF Genel Yönetim Kurulu

Halis Aydın

Dudu Körüçekli

Aysel Baytan

Ataol Behramoglu

Ünal Çelik
 Kudret Ulutürk
 Ahmet Ali Arlı
 İsmet Özel
 Zülküf Şahin
 Şirin Yazıcıoğlu
 Asaf Koksall

KURULTAY GÖRÜŞMELERİ

Kongrede tartışmaların odak noktasını «yaygın bir kitle hareketine sırt çevrilmesi» tezleri oluşturdu. Özellikle Yüksek Öğretmen Okulu delegeleri bir yandan yöneticileri pasifistlikle suçlarken diğer yandan da FKF yönetiminin «burjuva çocuklarından» meydana geldiği, «halk çocuklarına» yönetim kapılarının sıkıca kapatıldığı iddiasındaydılar.

Ancak iddiaların teorik hatları tam olarak ortaya konulamıyor, daha çok sezgisel düzeyde eleştiriler yapıyordu. Bu nedenle genel yönetim kurulunun sunduğu 'FKF Stratejisi' oy birliğiyle kabul edildi.

Pasifizm suçlamasına da bir anlamda yanıt oluşturan stratejinin özü şu idi: «Bugün Türkiye önemli günlerini yaşıyor. İki bölük gibi gözükten egemen güçler aslında ortak bir oyun oynuyorlar. Bu işi gençlik hareketleri ile yapıyorlar. Yakında işçileri de bu işe karıştırıp sokağa dökmek isteyecekler. Sokak kavgasının ise Türkiye'yi nereye götüreceği açıktır. Bu davranışlar Faşizmi çağırmaktan başka bir işe yaramayacaktır. Türkiye sosyalist gençliği bu oyuna gelmeyecektir. Bu gün FKF güçlü bir örgüt olarak egemen güçlerin karşısına çıkabilmiştir. Bu egemen güçleri gıcındurmuştur. Bu durumu burada olduğu gibi görmek ve stratejimizi buna göre sap-tamak gerekir.»²⁶

FKF'NİN GENEL ÇALIŞMA İLKELERİ

FKF'nin mücadele anlayışını ortaya koymak için Genel Yönetim Kurulu'na kurucu başkan Hüseyin Ergün'e "genel çalışma ilkeleri" taslağı hazırlama görevi verilmişti. Hüseyin Ergün'ün hazırladığı taslak 19 Şubat 1966 günlü GYK toplantısında görüşüldü, tartışıldı ve genel çalışma ilkeleri ya da FKF stratejisi adıyla kurultaya sunulma kararı alındı. Ve kabul edildi.

Hüseyin Ergün'ün ayrılması üzerine genel başkanlık görevini üstlenen Kudret Ulutürk tarafından FKF genel kuruluna sunulan 15 sayfalık stratejide

«sokaktaki eylem zemini»ne karşı tam bir husumet görülüyor. Sokaktaki gençlik hareketlerinin bir provokasyon olduğu, eylemlerin egemen güçlerin oyununa gelenlerce yapıldığının söylenmesi dikkati çekiyor. Hatta eylemlere ağır bir sorumluluk da yükleniyor.

Bu düşünceler «eylem yapmayalım, faşizm gelir» formülasyonu ile yıllarca savunulacaktır.

Diğer yandan örgütlü mücadelenin sağlıklı yürütülmesi konusunda bugün bile geçerliliğini yitirmeyen ayrıntılı görüşler de içeren bir belge özelliğini de taşıyordu. FKF'nin çalışma ilkelerini, mücadele anlayışını dile getiren belgeyi buraya alıyorum.

FKF STRATEJİSİ

A - Genel Olarak

Emperyalizmin her gün biraz daha gerileyip hızla azgınlığı bir dünyada yaşıyoruz. Emperyalizme karşı uyanma ve direnme gün gün daha da artıyor.

Yurdumuz, yarı sömürge iken, bir kurtuluş savaşı vererek emperyalizme karşı siyasal bağımsızlığını elde edeli yarım yüzyıla yaklaşıyor. Ne var ki ekonomik bağımsızlığımızı elde edemediğimiz için hiçbir zaman emperyalizmin etkisinden bütünüyle kurtulamadık. İkinci Dünya Savaşı sonrası ekonomik bağımlılık, siyasal bağımlılığı zorunlu kıldı.

27 Mayıs ertesi bir ikinci kurtuluş savaşı gitgide gelişip, yerine oturuyor. Toplumcu eleştiriye, toplumcu örgütlenmeye, toplumcu eyleme açılan kapı, bu savaşın gerçekten bir kurtuluşla sonlanacağını gösteriyor.

27 Mayısla aralanan kapının, önceki birikimlerin bir sonucu olduğu, bir iyi niyet gösterisi, bir lütuf olmadığını belirtmeliyiz. Tarihimizden gelen nedenlerle egemen sınıf ve tabakaların kendi aralarındaki uyumsuzluk, söz konusu kapının açılmasını zorunlu kılmıştır. Aralarında anlaşmadıkça bu kapıyı kapamaya, açıktan, doğrudan görüşmeleri zordur. Gene tarihsel koşullar, sözgelimi geri bırakılmışlık ve değişik bir üretim tarzına sahip olma yüzünden, kolayca anlaşmazlar.

Toplumculuk, en çabuk, bugünkü gibi açıktan etkime ve örgütlenme ile kurulabileceğinden; biçimsel demokrasiyi, biçimsel özgürlükleri savunmak gerekir. Bu daha açık bir deyimlerle anayasadan yana olmak ve son altı yılda görüldüğü gibi adım adım, eylemli olarak, eleştiri, örgütlenme ve eylem hakkı sınırlarını genişletmektir. Toplumculuğun Türkiye'de, Türkiye'nin koşullarından en iyi yararlanarak kurulabileceğini unutamayız. Bir yandan iktidarı anayasaya saygılı olma ya zorlarken, öte yandan anayasa düzenini yıkmaya yönelik davranışlara karşı durmak, en azından katılmamak gerekir.

B - FKF'nin Niteliği - Amacı ve Konusu

Örgütümüzün niteliği tüzüğümüzde «Fikir Kulüpleri Federasyonu bilimsel düşünme ve davranma yetisine ulaşmış yüksek öğrenim gençlerinin; aralarındaki dayanışmaya, karşılıklı eğitim, iş ve eylem birliğine dayanan örgütüdür» denerek açıklanıyor.

Demek ki FKF yüksek öğrenim gençlerinden belli niteliklere ulaşmış olanların örgütüdür. Salt bir öğrenci örgütü değildir. Öğrenci, öğretim üyesi, mezunlar bir arada bulunurlar. Üyeleri arasında dayanışma, karşılıklı eğitim, iş ve eylem birliği esastır.

Federasyonumuz, gene tüzüğümüze göre; «Gençlerin mutluluğunu insanın kendisini geliştirebileceği olanakların varolduğu bir düzende görür. Bu ileri düzene ulaşabilmek için, gençlere ödevler düştüğü kanısındadır. Gençlerin ödevlerini yerine getirebilecek olgunluğa erişmesi, bilinçlenmesi, eş güdümlü ve örgütlü eylemlere girişerek yurda ve dünyaya yön verebilmesini amaçlar.»

Amacımız, insanın kendisini sınırsızca geliştirebildiği olanakların varolduğu bir düzene ulaşmak için eğitilip, bilinçlenerek, yurda ve dünyaya yön vermeğe yönelik eylemlere girişmektir.

Tüzüğümüz amaca varmak için yasalara uygun her türlü çalışmanın yapılabilmesini söylüyor. Yalnız, iktidara gelmeye yönelmek ya da iktidara gelme savaşı veren bir kuruluşu açıkça desteklemek, yani siyasete karışmak örgütümüzün konusu dışındadır.

C - FKF'nin Etkime Alanları

Örgütümüzün kimlere, nasıl sesleneceğini, bunda hangi araçları kullanacağını, gereksinme ve olanakları göz önünde tutarak belirlemek zorundayız.

İlkin kabaca etkiye alanların gördükten sonra, gerçekçi bir çözümleme ile bunların hangisine neden ağırlık vereceğimizi tartışabiliriz.

Kamuoyu

FKF için en geniş alan budur. Bu deyimle yurdumuzda yaşayan ve olaylara ilgi duyan herkesi amaçlıyoruz ki herkes derece derece bir olaya ya da önem vererek belli olaylara ilgi duyar- buradaki herkes deyimini kişileri kapsadığı gibi örgütleri de kapsar. Yapılacak iş kişileri ve örgütleri toplumcu eylem yararına uyarmak, onlara gerçekleri anlatmak, bir de karşı güçleri baskı altına almaktır.

Bu alanı örgütler, okumuşlar ve halk olarak ayrımlayabiliriz. FKF tutumuyla, çabalarıyla bir takım dernekler, bir takım sendikalar üzerine etkiyebilir. Onların genel olarak belli bir cephede ya da tek tek olaylarda birleşmelerini sağlayabilir.

Kamuoyu kesiminde, okumuşlar diye nitelenen küme de gene başka bir etkiye alanıdır. Bunların içine sanatçılar, memurlar, öğretmenler, subaylar, doktorlar, avukatlar v.b. gibi serbest meslek sahipleri girer. Bu alan, özellikle ülkemizin bu

günkü sosyal yapısı göz önüne alındığında önemli bir etkiye alanıdır. Birçok şey burada olup biter.

Halk deyince işçi, köylü, esnaf, zanaatkar v.b. anlaşılır. Bu en yaygın, en büyük sayıyı bulan bölüktür. Toplum makinesini işletenler gerçekten bu bölükte olanlardır. İleriye dönük bir çözümlemede açıkça görüleceği gibi toplumun değişip gelişmesinde temel etkileyici güç olan bu bölümün etkiye alanı olarak önemi ortadadır. İlke olarak uğraşlar kamuoyu kesiminin bu bölümüyle yaklaşmayı sağlayıcı nitelikte olacak, bu bölümden kopmaya sebep olabilecek girişimlerden sakınılacaktır.

2. Yüksek Öğrenim Gençliği

Bu kesim federasyonumuzun içinden çıktığı, kaynaklandığı kesimdir. Oldukça yaygın ve canlı bir bölüktür. Bunları da örgütümüz açısından dörde ayırarak düşünebiliriz. Yandaşlar, karşı olanlar, yan tutmayanlar ve gençlik dernekleri.

Örgütümüze ya da örgütümüzün düşüncelerine yatkın olanlar bu kesim içinde kabarıp bir sayıya varırlar. Her devrimde, her eylemde bunların göz önüne alınması gerekir.

İki yana karşı çekimser olanların de epeyce olduğu su götürmez. Bunların belki yansına yakın bir kesiminden hayır gelmez. Onlar kendi kabuklarından taşmaya özel bir özen gösterirler. Geri kalanı ise önemli bir etki alanıdır.

Gençlik dışardan bakılınca oldukça iyi dernekleşmiş görünür. Hele bunlardan ırıyan görünen bir ikisi pek kocaman lâflarla elli binin üstünde genci temsil ettikleri savındadırlar. Gerçekte, bunlar kartondan kaplandırırlar ve gün gün ne idükleri ortaya çıkmaktadır. Egemen güçlere dayanmış olarak onlardan koparılan paralarla yaşarlar. Bunların birinde para yeme dedikoduları az çok yakın olanların kulaklarını aşındırır. Yüzü bulmayan insan kendi aralarında oyun oynar dururlar.

Yalnız, durum böyle de olsa yadsınamayacak bir olanakları vardır. Para gücü. Ayrıca kamuoyunu yanıltmakta bir araç olarak kullanılmalan da buna eklenebilir. Bu yüzden önemli bir ilgi konusudurlar. Etkilerini yok etmek, daha iyisi toplumcu güçlerden yana kazanmaya çalışmak gerekir.

Üyeler

FKF açısından en dar etkiye çevresi budur. Belki de en yoğun etkiye çevresi burası olacaktır. Örgütün temeli, güç kaynağıdır. Bu çekirdek çevresine aydınlık getirecektir. Üzerinde çok önemle durulması gerekir. Mutlaka niteliklere sahip, belli aşamalardan geçmiş kimseler üye olmalıdır. Üye alımında koşullar göz önünde tutularak en büyük titizliğin gösterilmesinde yarar vardır. Bu insanların, geleceğin toplumcu Türkiye'sine doğru gidişte, toplumcu Türkiye'nin kuruluşunda omuzlarına önemli yükler alacak insanlar oldukları çok iyi bilinmelidir.

Kafa gücü bakımından, beden sağlığı, ruh sağlığı bakımından mutlaka zor günlere,

büyük engelleri aşmağa hazır, yürekli, babayiğit kimseler olmalıyız.

Etkin Üyeler

Herkesin her konuda özdeş bir coşku duyamayacağı ya da herkesin olanaklarının, işe özdeş ölçüde girmeye elvermeyeceği su götürmez bir gerçektir. Bu durum göz önüne alınarak örgüt içinde daha etkin olabilecek üyelerin enerjilerini değerlendirmek gerçekçi bir tutum olacaktır. Bunlar eğitim seminerleri v.b. ile kuramsal yönden geliştirilirken sürekli yetki ve görev de verilerek pratik yönden de bütünlenmelidirler.

D- Çalışmada Göz Önüne Alınacak Noktalar

İlkin FKF'nin öteki gençlik örgütlerine amacı, kuruluşu, işleyişi, üyeleri v.b. yönünden benzemeyen bir dernek olduğunu ortaya koymak gerekir.

Öteki büyük ya da adı büyük gençlik örgütleri büyüklerimizin desteği, itmesi ile, yani güdümlü kurulmuşlardır. Biz bu işi kendimiz başardık. Gereksinimler bizi bir araya getirdi.

Bizim amacımız açık seçik ortada: Toplumcuyuz. Onlar, esen yele göre yön alırlar. Kim başına geçerse, kim daha çok para bulursa düşünceleri o yöne doğrulur. Eylemleri de bu güne dek harcı âlem konuların dışına pek çıkmamıştır.

İşletme düzenleri darma dağınıktır. Belirsizdir. Kimin kime karşı sorumlu olduğu belli değildir. Bir kuruluş içinde her telden çalana rahatça rastlayabiliriz. FKF böyle değildir ve olmayacaktır. Bir bütün olarak çelişkisiz davranacaktır.

Üyelerimiz, öyle herkes, rasgele insanlar değildir. Tüzüğümüzde yazılı niteliklere ulaşmış belli, seçme insanlardır.

Böyle değerlendirme ile FKF'nin çalışma biçimi de biraz daha değişik olacaktır. Başta bütün davranışlarımıza ciddiyet ve bilimsellik egemen olmalıdır. Yani yapabileceğimiz, gerçekleştirebilecek işlere girişmeliyiz. Her eylemimizde gücümüzle, Türkiye'nin koşullarını birlikte düşünüp tartışmalıyız. Gösteriş için, ad duyurmak için değil, gerektiği için bir eylemde bulunmalıyız. Vurduğumuz yerden ses getireceğimize güvenmeden hiçbir girişime kalkışmamalıyız. Çünkü böyle gereksiz davranışların ... (asıl metinde okunmuyor -A.Y.) az yolları denemekten, zorlamaktan vazgeçmek gerekir. Ya da ancak başka bir şey yapılamıyorsa, olanak içinde etkili kılarak, değişik bir görünüş vererek yapmak yoluna gitmeliyiz. Sözgelimi, bildiri yolu eski yıpranmış, etki gücü az bir yoldur. Bir kez elden geldigince az bildiri yayınlanmalıdır. Yayınlanınca buna bir de eylem havası katmak gerekir. Diyelim ki bastırıp dağıtarak, sözle eylemi birleştirip etki gücünü çoğaltmalıdır. Eğer bu türlü eylemde bulunulmazsa, kuşkusuz bir yandan eğitmek istediklerimizi eğitemeyeceğiz, öte yandan etkilemek, yanlış yoldan çevirmek, ilgilerini ko-numuza çekmek istediklerimiz bizi umursamayacaktır. Bir de bu türlü davranışların örgütün ciddiyetini kamuoyunda azaltacağı düşünülürse sakıncanın daha da

büyüdüğü anlaşılır. Kendimizi kamuoyunda saygın bir sorunu enine boyuna deşmeden lâf etmeyen, her davranışını bilimsel bir temele oturtan, ciddi bir kuruluş olarak tanıtmanın her bakımdan yararları açıktır.

Bu arada davranışımızda yasallığa son derece önem vermek, egemen sınıfların bizi yasa dışına düşürme oyunlarına gelmemek gerekir. Böylece toplumculuğa karşı belli başlı silâhlarından birini ellerinden almış oluruz.

E - Örgütün İşletme Düzeni

FKF Merkezi bir örgüttür. Üyeleri, üye kulüpleri, federasyon organları ile bir bütündür. Merkez bütün kararlarda en son sözü söyler. Bu doğru dürüst işlemenin baş koşuludur. Yoksa dağınıklık, başıboşluk, savrukluğun içinde toplumcu kavganın yürütülmesi düşünülemez.

Zaman, zaman FKF'nin de sözgelimi, TMTF, MTTB gibi bir örgütlenmeye gitmesi gerektiği yolunda genellikle iyi niyetli dilekler gelir. Bu aradaki farkı iyice kavramamış olmaktan gelen bir şeydir. Oysa FKF ötekilerden birçok önemli noktada ayrı niteliklere sahip bir kuruluştur. Kuruluşları bu yüzden bir disiplin yaratmaya elverişsiz, gevşek ve çok başlıdır. Zaten kuruluş amaçları, egemen sınıf politikasına hizmettir. Gençleri yurt sorunlarından saptırmak, bir de çok harcıalem konularda gençliğin desteği, coşması gibi laflardan yararlanmak için kurdurulmuşlardır. Ve tarihleri de buna iyiden iyiye hizmet ettiklerini göstermektedir. Sözgelimi Kıbrıs, komünizmi tel'in mitingleri böyledir. Gevşek kuruluşun, çok başlı kuruluşun bir başka yararı da gençliği bölmekte, onların sıkıca örgütlenmesini engellemekte çok yararlı oluşlarıdır. Gençlerden bir bölümü diyelim biçimsel olarak en üst örgünde bulunanlar, ilerici bir devinime girişmeğe kalkınca, hemen aynı örgüt içinden bir takım organlar buna karşı çıkacaklardır. Hesap budur. TMTF genel başkanlığı ile ikinci başkanlığının «Dönüşüm» üzerine yayınladıkları ardarda bildirilerde birbirlerine tam ters düşmeleri bundandır.

Demek ki, toplumcu bir örgütte tek başlı merkezi bir çalışma, kavganın zorladığı bir şeydir. Yalnız bu merkeziliğin demokratik bir özü olduğu unutulmamalıdır. Bütün örgenlerin yetkilerini genel kurullardan, tüzükten aldığı bir yönetim söz konusudur. Ama bu demokratik sürecin sonucuna uymak bütün organlar ve üyeler için bir namus borcudur. Merkezi yönetimde kararlar öyle geliş güzel alınmaz. DANIŞMALI alınır. Bunun yaygınlaşması, genelleşmesi örgütün iyi işlemesine bağlıdır. Doğallıkla daha iyi işlemesi ise buna yukardan aşağı ve aşağıdan yukarı iyi bir haberleşme ağı kurulunca hemen bütün önemli kararların ortaklaşa alınması olanağı doğacaktır. Ancak çok iyi bilinmesi gereken nokta bir son söz söyleyecek yerin bulunması gereğidir, işte bu sonsöz söylenene dek her türlü tartışma, düşün alışverişi yapılabilir. Bundan sonra herkes yetkili örgen ya da kişinin söylediği son sözün ışığında görevini en iyi nasıl başaracaksa, öyle çalışır.

Artık tartışma bitmiştir. Kararların tartışılma yeri hesap yeri genel kurullardır. Herkes eleştirisini orada yaymaya hazırlanmalıdır.

Düşünce ayrılıklarından dolayı kırınglıklara düşülmemesini sağlamak bütün yönetim organlarına ve üyelere düşen görevlerdir.

Örgüt, hiç kimsenin malı değildir. Hepimiz bir arada oldukça vardır. Herkes kendine düşen görevi yerine getirecektir. Bunu, şunun, bunun hatırı için değil, örgütünün ve amacının başarısı için yapacaktır.

Örgütün işleme biçimi konusunda dikkat edilecek en önemli nokta, çalışmaların kişisel düzlemde çıkarılmasıdır. Tek tek kişilerin çalışmalarından elde edilecek başarıların aldatıcı olduğunu bilmek gerekir. Her konuda mutlaka kurul çalışması alışkanlığını geliştirmeye özel bir önem verilmelidir. Bir işbölümü-işbirliği anlayışı ve alışkanlığını yerleştirmek gerekir. Ortaklaşa, dayanışmalı çalışma erdemi ve yararı üzerine bilinç kazanmak ve bunu uygulamakla sürekli ileriye doğru yol alabiliriz.

Bununla ilgili bir başka önemli nokta sürekli aralıksız, kesintisiz iş görme alışkanlığı edinmektir. Günlük kahramanlıklarla bu işin yürümeyeceğinin bilincine hepimiz varmalıyız. Parlak, gösterişli, kısa süreli, kahramanlık taslamaya yarayan işleri yapmak kolaydır. Asıl kahramanlık, küçük, günlük, fakat sürekli; örgütün yaşaması, işlerin yürümesi açısından gerekli, büyük ün sağlamayan işleri yapmaktır. Asıl böyle arkadaşlar, toplumculuğa doğru gidişte en büyük katkıyı yapmış olacaklardır.

F - Çabaların Kaynakları

FKF'nin çalışma konularını saptayıp, bunların etkiye alanları ve olanaklarla ilgisini kurmakla oldukça büyük bir aydınlığa kavuşacağız. Etkinlik konularını, örgütümüzün işlevini görmesiyle temelden ilintili olanlarla bunların başarılmasında yan destek olacaklar arasındaki farkı gözeterek önce iki ana dala ayırıyoruz: Temel etkinlikler, yan etkinlikler.

Temel Etkinlikler

Örgütlenme, eğitim ve bilim, eylem, eşgüdüm ve haberleşme, yayın ve gelir bu ana dal içine girer.

Örgütlenme:

Örgütlenme sorununu birkaç bölüme ayırarak gözden geçirebiliriz.

Örgütü Yayma

FKF'nin bütün yüksek öğrenim kuruluşlarına yayılan bir örgütlenmeyi sağlaması demektir. Bu oldukça yoğun ve düzenli bir çalışmayı gerektirir. Her yüksek okulda bir üye kulübün bulunması konusu kadar önemli bir sorun da, bu kulüplerin hepsinin belli bir doğrultuyu benimsemesi, ana çizgileriyle FKF'nin genel tutumuna uygun davranabilecek bir niteliği taşıyor olmasıdır.

Bugünkü durumuyla örgütlenmede oldukça büyük eksikliklerimizin bulunduğu ortadadır. Ankara'da bile henüz bütün fakültelere yayılmış değiliz. İki tıp fakültesinde, eczacılık fakültesinde, ilâhiyat fakültesinde, veteriner fakültesinde fikir kulüpleri henüz kurulmamış durumda.

ODTÜ Fikir Kulübü henüz FKF üyesi değildir. EYÖO'nda kurulmak üzere olan kulüp boykot yüzünden kurulamamıştır. Gazi Eğitim Enstitüsünden henüz hiçbir ses çıkmamıştır.

İstanbul'dan yalnız iki fikir kulübü federasyona üyedir. Kurulu altı kulüpten en az üçünü üye olarak almakta hiçbir sakınca yoktur. Bunlar İTÜ Tıp Fak. ve Ed. Fak. Fikir Kulüpleridir. Gazetecilik Yüksek Okulu'nu da bunlara katabiliriz. Hukuk ve İktisat Fakültesi Fikir Kulüpleri ile de yakından ilgilenmek zorunludur. Eczacılık Fak. Güzel Sanatlar Akademisi, Robert Kolej gibi yerlerde herhalde kulüp kurmak isteyenler vardır. Yıldız Teknik Okulu ile Maçka Teknik Okulu'nda da koşullar yoklanmalıdır.

Ege Üniversitesi Fikir ve Sanat Kulüplerini Federasyona katmak, Eskişehir İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi'nde kulüp kurmak da bu arada üzerinde önemle durulması gereken konulardır.

Her yüksek öğrenim kuruluşunda bir kola sahip olmak örgütümüzün en büyük gereksinmesidir. Bunun yolu mutlaka bulunmalı.

Sağlam bir düşünsel yapıya düzenli ve sürekli bir para kaynağına sahip olması, üyelerine bir takım yararlar sağladığının ortaya konması örgütü yaymada büyük kolaylıklar sağlayacaktır. Bu açıdan bakılınca, fazla ivedi davranmamakta, örgütü biraz daha güçlendirmek, sonra üye kulüp sayısını çoğaltmayı düşünmekte yarar olduğu görülebilir.

Her ne olursa olsun örgütün özellikle akçalı kaynaklarının sürekli ve verimli olması işi hemen bitirilmeli ve örgütü yayma sorunu da en çok Nisan'da çözümlenmiş olmalıdır. Bunun için, uzaklık, güçlük, etkinlik, kolaylık, yararlılık gibi bir takım ölçütlere göre varolan... (asıl metinde okunmuyor -A.Y.) kulüpler bir sıraya konmalı ve bu sıra ile kulüpler federasyon çatısına alınmaya çalışılmalıdır. Bunun yanında kulüp kurulmamış, yüksek öğrenim kuruluşlarında hemen kulüp kurmanın yollarına gene bir program içinde bakmak gerekir. Hatta, umut kesilmiş kişilerin elinde bulunan kulüplerin yerine, güvenilen tutarlı arkadaşlara kulüp kurdurularak, onların FKF içine alınması bile düşünülebilir.

Örgütü Güçlendirme

Elimizde kurulu bir örgüt var. Ne var ki örgütlenme yönünden bir sürü eksiklerle dolu. Olanaksızlıklar dışında olanaklı olup da yapılmayan birçok şey var.

Örgüt, bir amacı benimseyen insanların, bir araya gelerek amacın gerçekleşmesi için güçlerini birleştirip eylemde bulunmalarından oluşur. Kısaca, sıkı bir değinme,

haberleşme, karşılıklı eğitim, dayanışma bağı kurmak, el ele, omuz omuza, kafa kafaya olmayı sağlamak zorundayız.

Bu konuda yapılabilecekleri gözden geçirelim.

Üyeye örgüt bilinci aşılamak, yapılacak işlerden biridir. Buna herhalde, örgütlü çalışmanın zorunlu olduğunu anlatmakla başlanmalıdır. Kavganın yürümesinin tek yolu budur. Çağdaş insanın özgürlüğünün örgüt içinde olduğu bir gerçektir. Sonra örgütümüzün gerekçesini anlatmak gerekir. Gerçekten bir gereksinmeye karşılık olarak kurulduğu günden güne bu yerini kazanmaya doğru gittiği ortaya konmalıdır.

Arkasından üyenin örgüt içindeki önemli yeri anlatılmalıdır. Bu kişinin «statü»sü sorunudur. Statünün yükseldiğini örgütün üyesi olmanın kendisi için bir övünç nedeni olduğunu sezdirmek gerekir. Bunu ek bir takım gösterilerle ve gerçekten önemli ve yararlı bir takım zorunluluklarla da desteklemek gerekir. Sözgelimi, rozet, kimlik, başkasının giremeyeceği toplantılar, yalnız üyenin katılabileceği törenler, bir de, asıl, her yıl hazırlamak zorunda olduğu bir ödev, vermek zorunda olduğu bir konferans, dahası bunların bastırılması, örgüt içinde herkese bilinen bir görev yüklenmiş olma v.b. desteklerle «statü» duygusu doyurulabilir. Örgütün üye bakımından, üyenin örgüt bakımından önemi konusu bir iyice işlenmelidir.

Haberleşme bir kurum için nerdeyse en önemli bağıdır. Aşağıdan yukarıya, yukarıdan aşağıya her türlü haberin gidip gelebildiği, dedikodular yerine bir sorunun sorumlu ve yetkili yere iletildiği; bir örgenin bütün ilgililerine seslenebildiği bir haberleşme ağı kurmak gerektir. Bunun bir yanı bir ilgi aracı kılmaktır. Demek ki üye ile örgüt arasında ilginin aralıksız sürebilmesi için bir takım araçlar kullanmak gereklidir. Bizim olanaklarımız içinde olan iki şey hemen akla geliveriyor. İlki bir yayın aracı. Bu şimdilik haftalık bir teksir olabilir. Bütün üyelerin adreslerine gönderilir. Yedi günün olaylarının özeti ve kısaca yorumu ile federasyon, kulüp haberleri işlevinin, bunda araştırmalar, özetler, üyelerin, yetkililerin bir takım düşünceleri, tartışmaları yer alabilir. Bunun örgütün varlığından, diriminden üyeyi sürekli haberli kılmak gibi bir üyenin yanında, eğer sağlayabilirse, bir de, tartışma ortamı yaratarak birçok kişiyi olaylarla ilgilenmeye, örgüte sahip çıkmaya zorlamak gibi bir yararı olacaktır.

İkinci araç bir toplanma yeri ya da birçok toplanma yerleridir. Bu, yüz yüze iltiyi sağlayacaktır. Burası hem oturup söyleşme, buluşma yeri, hem de bir takım düşünsel toplantıların yapılabildiği bir yer olabilir. Yani bir salondur.

Bu iki aracın bir başka bakımdan da yararı var. O da örgütle ilgiyi zorlama olmaktan çıkarp kişinin yaşamı içine sokması, bu çok önemli bir nokta. Yaşamının bir parçasını örgütle ilgilendirmek demektir. Üye kendisini zorlamadan hani özel

olarak örgütle ilgilenmeden, günlük yaşamasının bir parçasını örgüt içinde geçirmiş olacaktır. Sözgelimi, bir yere gidip oturmak, arkadaşlarıyla buluşmak, plâk dinlemek gereksinmesini örgüt içinde, örgütün bunlara cevap verecek bir salonunda giderecektir.

İyi bir yazışma düzeni kurmak örgütlenmede bir araç olarak gene önem kazanmaktadır. Hem bütün üyelerle, hem kulüpler kollar ve sekreterliklerle, hem de başka örgüt ve kişiler zamanında, düzenli, kovuşturması yapılan sonuca bağlanan yazışmalardan kazanacağımız çok şey vardır. Sözgelimi kültür kolu raporuna hemen bir cevap gerekirdi.

Örgütün güçlenmesinde bir başka araç, örgütü yalnız öğrencilere özgü olmaktan çıkarmak, öğrenci olmayan etkin üyelerde sağlamaktır. Belki şimdiye dek öğrenci olmadan üyelerin uğraşma istek ve alışkanlıkları yoktur. Bir kez böyleleri örgütten çıkarılmalıdır. İkinci olarak ilgilenmek isteyip de ilgilenemeyenler söz konusu olabilir. Bunlardan yararlanmaya bakmalıdır. Yalnız bunların işe koşulmasında, görevlendirilmelerinde, kişisel ağırlıkları yüzünden örgütü yönünden saptırma ile yavaşlatma olanakları önemle dikkat edilecek noktalardır. Asıl yeni örgütlenme ile bundan sonraki üyelerin öğrencilikten sonra da ilgilerini sürdürmeleri bağlarını koparmamaları sağlanmalıdır.

Örgütün işleme düzeniyle ilgili olarak değindiğimiz bir konuya burada da değinelim. Örgüt çalışmalarında işlerin kurullar biçiminde yürütülmesine çalışılmalıdır. Elbette kurulların bir başı ya da baş sorumlusu —eğer gerekiyorsa— olabilir. Ama asıl eğitsel ve bilimsel konularda, üyelerin birbirleriyle düşün alışverişi yapabilmeleri, çekinmeden tam içtenlikle konuyu ortaya koyabilmelerine kurul çalışmalarının büyük yararı olacaktır. Sözgelimi etkinlik konularına koşut iç örgenlerin bu tür bir çalışmayla yürütülmesi hem işlerin yürütmesi hem de üyelerin eğitilerek gelişmesi yönünden çok büyük yarar sağlayacaktır.

Kurullar her yıl bir de bir konuda seminer hazırlamakla görevlendirilebilirler. Örgütün, başlangıçta, üyelerinin ya da yandaşlarının ilgisini toparlanmayı sağlamak için yapılacak işlerden biri de, bir takım olayları kullanmak, ilgi konusu yapmaktır. Böylece bir olay üzerine yaratılacak heyecanla bir sürü insanın örgüt çevresine üşüşmesi sağlanabilir. Bunları duruma göre örgüt çevresinde sürekli tutmak için yollar aranır. Ama herhalde, arada sırada bir de kan verici yan destekleri kullanmak yararlıdır. Ayrıca bu, üyeler dışında yandaşların ilgisini toplamanın, gücümüzü yoklamanın başlıca yollarından biri olabilir. Yalnız çok ihtiyatlı olmanın gereği ortadadır.

Örgütü yayma ve güçlendirme bir arada değerlendirilince, örgüt, sağlam işleyişini sürdürebildiği ölçüde ya da sürdürerek yayılmalıdır. Örgütün varlığının toplumcu örgütlenme anlayışına uygun bir işleyişe bağlı olduğu unutulmamalıdır.

Başka Örgütleri Etki Altına Alma

FKF bir katı çekirdek, bir öz olarak başka bir takım örgütleri, kendi anlayışı çerçevesinde davranmaya zorlayabilir. Bunlar toplumcu örgütler olabileceği gibi olmayabilir de. Değilse yapılacak iş onları ele geçirmektir. Bu konuda hemen yapılması gereken iş öğrenci derneklerine plânlı olarak el atmaktır. Her ne olursa olsun bir fakültedeki fikir kulübü, federasyonla ilgi kurup, yardımlaşarak, her öğrenci derneği seçimine denetimi elinden kaçırmayacak biçimde girmelidir. Yani başka ilerici güçler olsa da mutlaka çoğunluğu örgüte sıkı sıkıya bağlı bir takım hevesler peşinde koşmayan bir liste ile girmelidir. Yapılacak işbirliğinin bize yaraması gerektiği hiç gözden uzak tutulmamalıdır. Bu da örgüt komutlarına, örgütün genel tutumuna uyacak kişilerle bu işe girmek gerektiğini, bir günde başarıya ulaşmak sevdası yerine sağlam ve hep öne doğru adım atmaya verilecek önemi anlatır. Hatta bir takım yerlerde toplumculukla ilgili olmayan sloganlarla da seçime girilebilir. Ama kazanıldığı zaman ele geçen olanakları örgütümüzün istediği yönde kullanacak kişilerin kazanmış olması gerekir. İşin püf noktalarından biri de budur. Açıktır ki fakültelerde bu çabaya girişmenin doğal sonucu sonunda, derneklerin üst örgenlerini de ele geçirmeyi amaçlamaktır. Yeniden söyleyelim böyle bir uğraşa girmenin temel nedeni söz konusu kuruluşların ellerindeki olanakları ele geçirmektir. Bunu unutunca bir sürü sapmaya düşebiliriz.

Atılan başlıkla ilgili olmayan bir konuya daha değinerek örgütlenme konusunu bitirelim. Örgütün yayılması ve amacına doğru yol alması için, üyelere çevrelerindeki sorunlara sahip çıkmak, bunun kavgasını yapmak görev bilinci aşılmalıdır. Böylece üyelerimiz önder olma durumu kazanacaklar, bu da örgütün etkinliğini artıracaktır.

Eğitim ve Bilim

Eğitim ve bilim örgüt çalışmaları, kuruluş döneminin belirsizlikleri yok oldukça daha önemle ele alınması gereken can alıcı bir konudur. Konu öyle gözüküyor ki yurdumuzda toplumculuğun yerleşmesi için çözülmesi gereken ilk konulardandır.

Eğitimi İki Kesimde Ele Almak ve Ona Göre Düşünmek Gerekliyor.

Üyelerin Eğitimi:

Katı bir çekirdek, bir ışık kaynağı olarak, üyelerin mutlaka oldukça iyi bir eğitimden geçirilmesi, belirli ve tutarlı bir düşünme ve davranma düzeyine ulaşmaları gerekir.

İlkin öğretiy yönünden üyeleri iyice donatmak toplumcu düşünceyi, gelişimiyle bugünkü durumuyla, en azından, olaylara ortak bir açıdan bakmayı sağlayacak, çözümlemelerde ortaklaşa bir yöntemi uygulayacak denli bilecek duruma getirmek gerekir. Bunun birazı örgütün bilim çalışmaları ile elde edilebilirse de bu konuda bir program hazırlanması ve bir ilkeye göre bütün üyelerin, belki kademeli

bir eğitimden geçirilmesi gerekebilir. Yalnız bu konuda geçen yılki eğitim semineri deneyinin tam bir başarısızlıkla sonuçlandığı göz önüne alınmalıdır. Akla daha küçük topluluklar biçiminde bir eğitim denemesine girişmek geliyor. Sözelimi, yedişerli öbekler halinde ve kendi aralarında bir kitabı, bir konuyu tartışan topluluklar bir yol olabilir. Bunlar merkezden plânlanan bir diziye göre çalışmalarını yürütürler. Arada, öbeklerden üçünün, beşinin bir araya gelmesiyle daha büyük tartışmalar yapılabilir. Öbek üyeleri zaman zaman harman edilerek yenden dağıtılıp hizipleşmelerin doğması önenebilir. Bu bir yandan da örgütlenmeyi güçlendirerek ikili görev görebilecektir. Öğreti konusunda örgütün yayınları da merak uyandırıcı ve konunun olguya uygulanışını gösterici olarak oldukça büyük bir yarar sağlayabilecektir.

Eğitimin bir başka yönü, üyelerde, üye sorumluluğunu, görev bilincini ve toplumcu ahlâkı geliştirmek yönünde olabilir. Bu da zaman zaman yapılan uyarmalar, örnek davranışlar ve asıl ortaklaşa çalışma ile iş içinde edinilir. Örgüt yönetim örgenleri bu havayı yaratmalı ve olanakları sağlamalı, örgütlemesini yapmalıdır. Daha öncede değinildiği gibi kurul çalışmalar konusu eğitim bakımından da büyük önem taşır. Üyelerin gerek kendilerini aşmaları gerek bir arada, örgütlü, eşgüdümlü çalışmaya alışmaları, gerekse bencillik duygusunu ortak çalışmanın hazzında eriterek yücelmeleri böylece elde edilebilecektir.

Üyelerin çevrelerinde öncü olmalarını sağlamakta bir yere kadar eğitimle ilgilidir. Çevrelerinde ortaya çıkan sorunlarda, sözelimi öğrencilerin, mahallelerinin haklarını sonunda başarıma şansı azda olsa savunmak, haksızlıklara karşı çıkmak oldukça büyük yararlar sağlayacaktır. Üyelerin bu yolda zaman zaman dürtülmeleleri, özel söyleşilerde buna değinilmesi, yavaş yavaş da olsa bu yolda yürünmesini sağlayacaktır. Ders araçlarının pahalılığı konusunda bir üyenin öncü olarak bu sorunun kavgasını yapması böyle bir etkinliktir.

Başkalarının Eğitimi

Burada söz konusu olan üyeler dışındaki etkiye alanlardır. Her birine nasıl etkileyebileceğimizi hemen saymak kolay değildir. Basın yoluyla, görüşmelerde, gösterilerle, sanat çalışmalarıyla bilimsel çalışmalarla, toplantılarla, ortaklaşa etkinliklerle, yayımla etkilemek olanağı vardır.

Yalnız dikkat edilecek nokta özellikle toplumculuğu benimsetmeye çalışırken, somut konulardan çıkmak gereğidir. Bu da, araştırmaya dayanan, Türkiye ile ilgili ve kolay, açık doğrudan deyimleme ile konunun ortaya konmasını gerektirir. Ortaya konduktan sonra arkasını bırakmamak, hangi aşamada nerelere kadar gideceğini önceden saptamak, bu programı uygulamaların ışığında gözden geçirip gerekli düzeltmeleri yapmak da gene tutarlı, ciddi, ağırbaşlı olmanın zorunlu sonucudur.

Bilimsel Çalışmalar Konusunu da İkiye Ayırarak Düşünebiliriz Genel Olarak

Toplumsal, ekonomik konularda genel doğruları öğrenmeye yarayacak bilimsel çalışmalar. Bu bir yandan da dünyayı tanımak başka ülkelerin bize benzeyen, bizden ayrılan yanlarını toplumculuk kavgalarını öğrenmektir.

Bu diyalektik materyalizmi öğrenmek demektir. Bir bakıma Türkiye'nin koşullarında bu tür çalışmanın nasıl yapılacağını bir araştırma ile ortaya çıkarmak, düzenli bir bilimsel öğrenimin ilkelerini ortaya koymak, bir program saptamak gerekir. Gerek yayınlar gerek toplantılar bakımından bunun bir çizelgeye bağlanması bize oldukça açıklık getirecektir.

Yurdumuzla İlgili Olarak

Bilimsel çalışmalar konusunda asıl yapılması gereken, Türkiye'nin ne olduğunu ortaya çıkarılmasıdır. Tarihiyle, bu günüyle ortaya konması. Herhalde büyük araştırmalara şimdilik gücümüz yetmez. O, henüz düşüneyeceğimiz ölçüde büyük bir olanak işidir. Yalnız, Türkiye'de toplumcu eyleme –siyasal olsun, olmasın– ışık tutacak, yol gösterecek kadar, bilimsel araştırmaya elveren verilerin olduğunu sanıyoruz. Bir yere kadar derine inen böylesi bilimsel çalışmaların yapılması artık bir örgütlenme ve kolları sıvayıp işe girişme sorunu olmuştur. Çünkü, Türkiye'yi tanıma artık, oldukça çok insanın kafasını kurcalayan bir konudur.

Bilimsel çalışmalarımızın amacını, toplumcu eyleme ışık tutuculuk olarak saptarsak bu yolda oldukça ilerlemek olanakım buluruz. Yurdumuzda geçmişteki üretim ilişkilerinin ne olduğunu ortaya çıkarmak, emperyalizmin etkilerini kalem kalem göstermek, halk, devlet ilişkilerinin ne olduğunu biraz ışığa kavuşturmak, üzerinde büyük tartışmalar doğacak olsa da bize eylemimizde dayanak olacak ölçüde yapılabilir sanıyoruz.

Yapılan ATÜT konusunda bir seminerden başka somut araştırma konuları olarak şunlar akla gelebilir.

– Emperyalizmi kalem kalem ortaya koyacak bir araştırma. Besin alanında, petrolde, madende, dış ticarete, tarımda, ilaçta, siyasal ilişkilerimizde, sosyal yaşamımızda, öğretim düzeninde v.b.

Türkiye'nin etnik ve dinsel yapısını ortaya çıkaran bir araştırma.

– Türkiye'nin türlü bölgelerin ekonomik bakımdan bir haritası. Yani, ürünleri ile bunların pazarlama, satış durumları.

Bu sonuncu, bir Türkiye'yi tanıma çalışması içinde yaz araştırmaları olarak üyelere görev verilmesi yoluyla yapılabilir. Üst yapı özelliklerinin incelenmesi de gene bu çerçeve içinde düşünülmelidir.

Eylem

Eylem sözü ile FKF dışına, yani, kulüpler ve üyeler dışına dönük uğraşları amaç-

lıyoruz. Öteki çalışmalarla –örgütlenme, eğitim ve bilim... v.b.– örgüt, belli olaylar ya da durumlar karşısındaki tutumunu ortaya koyacak bir eyleme bütünüyle girişme yeteneği kazanabildiği an bu konuda güçlenmiş demektir. Eylem, örgüt çalışmaları bakımından belki en yararlı ama o ölçüde de zor bir konu. Yani, yerini, zamanını, biçimini seçmek bakımından zorluklarla dolu.

Eylem konusunda genel olarak şu ilkelerden yürümekte yarar var.

Somutluk

Katılacak ya da katılması istenen kişilerin ilgisini çekebilecek olması demek bu. Sorun, eyleme karar verildiği anda kişilerin kafasında ön planda olmayabilir. Ne var ki kişinin bununla ilgilendirilmesi işi, bir programın çerçevesi, düşünülmeli ve son vuruşun yapılacağı gün, ilgilenmesi gerektiği düşünülenlerin çok büyük bir kesimi için önemli bir sorun olmalıdır.

Bu da ya Teknikerler Olayı'nda olduğu gibi yalnız bir bölüm insanı ilgilendiren somut bir konudur; ya da petrol, kıyı yağmacılığı, ilaç soygunu, besin emperyalizmi gibi herkesi ilgilendirebilecek bir konudur. Burada teknikerler olayı daha çok teknikerler, son deprem daha çok doğulular için önemlidir ve onların somut bir derdidir. Sayılanlardan ikinci tip olanlar genel olarak herkesi ilgilendirir. Bu durumda, ilgilenebilecek herkesin ilgisini toplamak için konuyu somutlamak, kolayca anlaşılır duruma getirmek, günlük yaşamayla ilgilendirmek gerekir.

Güçle Oranlılık

Her girişimde unutulmaması gereken nokta, üstesinden gelebilmek, kestirdiğimiz işlere kalkışmaktır. Bir şeyi yapmak çok iyi olacak diye ölçüp biçmeden girişmek, umulan yaran getirmemesi yanında çoğuncası zarar getirir. Ya gülünç duruma düşürür ya da güçsüzlüğümüzü gösterir. Bu özellikle işbirliği durumlarında önemlidir. Yeterince güçlenmeden yapılacak işbirliği, gerçekte bizden yana olmayanların eline silah verir. Elimizi vermek isterken kolumuzu kaptınnz. Onun için özellikle işbirliği durumlarında bizim olabilecek bir silahın başkalarının yani ege-men güçlerin eline geçmemesine çok dikkat etmelidir.

Güçle oranlılık; bir konu, yer, zaman ve biçim seçimi sorunudur. Neyi ne zaman, nerde, nasıl ve neyle yapacağımızı, sonunun nereye varacağını bir iyice kestirmemiz, ona göre tutum takınmanın yolu bilimsel bir değerlendirmeye dayanmak ve bir program yapmaktır.

Gerek eyleme ilgi yaratmak, gerek gücümüzle bunu ölçüştürmek ancak olanak içinde çok veriye dayanmak, verilerin birbirleriyle olan ilişkilerini ve verilere verilecek ağırlıkları iyi hesaplamakla olur. Bu duruma göre bir araştırma sorunudur. Bir eyleme girişmeden önce geniş bir araştırma dayanak olmayabilir. Konu programlanır. Araştırma sonuçlarından hangisinin hangi aşamada kullanılacağı

belirlenir. Bu program içinde eyleme geçilir. Böylesi bir eylem birden bire ortaya çıkan olaylarda olanaksızdır. O zaman araştırma daha dar tutulabilir. Yalnız gene bir program yapmak, neyi, nerede, ne zaman neyle, nasıl yapacağımızı ortaya koymak gerekir.

Burada bir ilke daha söyleyelim. Somut sorunlardan çıkmak, genel konulardan yürüyerek eylem konusu yapmaya yeğlenebilir.

Hemen akla geliveren eylemler neler olabilir. İlk bir gençlik örgütü olarak öğrenci sorunlarıyla ilgili eylemler akla gelir. Somut öğrenci dertleri bir başlangıç noktası olabilir. Sözgelimi, üniversiteye giremeyenler ile Teknikerler konusu böyledir. Bunları eylem konusu yaparken genellikle yurt ve dünya içindeki yerine oturtmalı, yalnız bu soyutlamanın yanında, somut çözümleri de önermekten sakınmamalıdır. Günün koşulları içinde koparılabilecek bütün ödünlere koparmaya çalışmalıdır. Çok fazla havalarda dolaşmanın, olmayacak şeyleri istemenin, büyük anlamı yoktur. Şu var ki gerçekte olması gereken de ortaya konulmalıdır.

Bir de yurt ve dünya olayları ile ilgili olarak yeni toplumcu siyasal eylem yardımcı olmak üzere eyleme girilmesi olanaklıdır. Buna da hem somut, hem genel konular eylem konusu olarak alınabilir. Sözgelimi bir gecekondu kanunu, bir deprem olayı somut konulardır. Ve de önemli bir eylem konusudurlar. Petrol, maden, ilaç soygunu, Vietnam, Johnson'un yargılanması v.b. gibi olaylarda genel olan eylem konulardır. Bu gibi konuları somut olarak, kolay anlaşılır bir biçimde ortaya koymak, Türkiye ile, hatta her kişinin kendisi ile ilgilendirmek eylem içinde düşünülmelidir.

Bütün eylemler, toplumcu siyasal eylem yardımcıdır. Bir ortam yaratmak, konuları kamuya benimsetmek amacını güderler.

Eylem bir okul, bir kent çapında olabileceği gibi yurt çapında da olabilir. Akla gelen bir başka eylem türü de işçi ve halk hareketlerine destek olmak yolunda yapılacak olanlardır. Bunlar bir takım ilgi gösterilerinden başlayıp, yürüyüş, miting, toplantı, konferans hatta katılma gibi eylemleri de kapsayabilir.

Eylem sorunu ile ilgili olarak akla bildiri sorunu geliyor. Kısaca bu silah etkinliğini yitirmiş, yıpratıcı bir silâhtır. Günü geçmiştir. Eylemle birleştirilerek yapılmalıdır. Ya da eylemin bir aracı olarak kullanılmalıdır.

Nasıl sorusuna verilecek yanıt konusunu azıcık deşmekte yarar var. Sözgelimi sokakta kavgaların toplumcu kavgaya zarar verdiği görüldüğünde bundan bir süre için vazgeçilip, köye ya da gecekonduya buradaki güçleri de kaydırmak böyle bir şeydir. Bildiri yolu etkisini yitirince, bunu eylemle desteklemek de böyledir.

Doğaldır ki eylem konusunda tüm bu söylenenlerin üstünde girişimlerin örgütümüzün temel amacına uygunluğu tartılacak, zaman içinde ortama ve gelişmeleri göre eyleme girilecek ya da girilmeyecek, başlanmışsa durdurulabilecektir.

Eşgüdüm ve Haberleşme

Eşgüdüm ve haberleşmeyi yalnız kendi örgütümüzün bir iç derdi olarak değil de tüm toplumcu eylemin bir sorunu olarak ele aldığımızdan etkinlik konularımız bakımından temel bir dal olarak değerlendiriyoruz.

Sola yakın çevrelere, dışardan bakılınca oldukça çok görünüyorlar. Ne var ki gene bildiğimiz bir şey bu çevrelerin ne büyük verimle çalışmadıkları, nedeni daha çok dağınıklık. Kimsenin, ötekinden haberi yok. Herkes bir şey tutturmuş gidiyor. Bir kişi ya da kuruluşun aldığı yolu ötekiler yeniden arşınıyorlar.

Görev girişimleri pek çok. Arada bir sürü güç boşa harcanıyor. Birçoğu da boş duruyor. İşte bu çevreler arasında etkili bir eşgüdüm ve haberleşme ağı kurulusa kazanılacak çok şey var. Bu ağın kurulması için bir merkeze gereksinme var. Merkez FKF olabilir.

Eşgüdüm ve haberleşme hem kişiler, hem de örgütler arasında sağlanabilir.

Bir takım kuruluşlarla sözgelimi öğrenci örgütleri, sendikalar, ilerici derneklerle ilkin haberleşme sağlanabilir. Karşılıklı yayın alışverişi yapılabilir. Üyelerinin birbirlerinin toplantılarına katılmaları sağlanabilir. Daha ileri aşamalarda bir takım belli, sınırlı konularda ortak eylemlere girişilebilir. Sözgelimi SKD (Sosyalist Kültür Derneği) ile SBF Öğrenci Derneği'yle, ya da herhangi bir sendikayla olabilir bu. Kuruluşlar dışında kalmış sola yakın bir takım bilim adamları, gazeteciler vb. onlara çengel atılabilir. Toplantılara çağınır. Konuşma verilir. Bir araştırma hazırlanması istenir. Örgüt yayınları gönderilir. Birçok adama hazırlatılan türlü konulardan bütün bir yapıt elde edilebilir.

Yurt dışı gençlik örgütleriyle ilinti kurup, haberleşmek hatta dayanışmak da olanaklıdır.

Eşgüdüm ve haberleşme konusunda önemli bir şey de işçi hareketleri ve öteki toplumsal olaylarla yakından ilgilenmek, bunların birbirleriyle ilgisini sağlamaktır. Diyelim ki yurdun birkaç yerinde grev var. Bunun hem örgütümüzün yayıldığı yerlerde kamuoyuna duyurulması görevini üstlenmek hem de, ayrı ayrı yerlerdeki grevcilere ötekilerden haber vermek oldukça iyi bir etkinlik olacaktır. Ya da İstanbul'da gecekondu yıkımına başlandığında Ankara gecekondualarında bunu duyuran bir toplantı yapmak.

Yayın

Yayını, her türlü etkinlik konusunda temel bir araç olarak kullanmak olanağı açık. Tüm alanlarda bu denli önemli olmasından ötürü yayını da temel bir etkinlik konusu olarak görüyoruz. Üyeler arası haberleşme aracı olarak, eğitim aracı olarak ve bunlar yoluyla örgütü güçlendirme aracı olarak yayının önemi ortadadır.

Ayrıca, yayın yoluyla kamuoyu üzerine, öğrenciler üzerine etkimek, böylece genel olarak örgütün saygınlığını arttırmak ve tek tek olaylarda örgütler ve kişilerin

bizden yana tavır takınmalarını sağlamak da olanaklıdır.

Yayın konusunda bu denli yararlarla karşı iki tür güçlükle karşı karşıyayız. Bunlardan biri bilimsel yeterlidir. Aracımızdan gereken verimi sağlamamız buna bağlıdır. Neyin kime, ne zaman ve nasıl söyleneceğini iyi saptamak, her yayının işlevini iyi anlamak gerek.

İkinci ve şimdilik bizim açımızdan belki de en önemli güçlük para sorunudur. Bu iki güçlük yenildiği ölçüde yayından büyük yararlar elde edeceğimiz gün gibi ortada.

Gelir

Gelir konusu Federasyonun kuruluşundan bu yana bizi en çok uğraştıran konu olmuştur. Düş kurmazsak gelir sorununu çözmenin tek yolu örgütü bir takım işletmelere dayandırmaktır. Bu, bir yerde bir ilk para, anapara işidir.

Aklımıza gelen gelir kaynaklarını sıralayalım:

Lokal, çay, balo v.b. toplantılar, liseli öğrenciler için dersane açmak, okullardaki kantin, yemekhane, v.b. işletmek, ödentiler, sinema gösterileri ve turizm kolu kurmak. Bir de bir takım gösteriler düzenleyerek para kazanmak yolu denenebilir. Bu tür gösteriler düzenlemekte, FKF yan etkinlik konularına koşut iç örgenlerden yararlanabilir.

Böylesi kendi gelir kaynaklarımız dışında, kurultayın devlete başvurması yolunu düşünebiliriz. Bütçeden maliye bakanlığı yoluyla ödenek almak için çalışılabilir. SSYB'ye, Ankara Valiliği'ne, Belediyeye başvurmak da düşünülebilir.

FKF'nin gereksinme duyduğu geliri sağlamak üzere tüm bu yollara başvurmayı, gelir sağlamak için başka olanaklar araştırmayı sürekli yürütecek bir mali büro kurulmasında işlerin düzenli yürütülebilmesi bakımından büyük yarar vardır.

Yan Etkinlikler

FKF insanlardan oluşuk bir örgüt olduğuna göre insancıl etkinlik alanlarından amacına aykırı olmayanların çoğunu kapsamak zorundadır. İnsanla bir takım düşünceler dışında da bağ kurmak, soğuk yüzlü bir örgüt olmaktan kurtulmayı sağlayacaktır. Bu tür uğraşlar insanlar arası bağları kurup bekitecek.

Kişileri kaynaştıracak, onları coşkuyla bir amacı koşturmakta büyük yararlar sağlayacaktır.

Yan etkinlik konuları olarak edebiyat, müzik, folklor, tiyatro sinema v.b. gibi uğraşlar saflarımızı sıklaştırmakta işimize çok yarayacaktır. Spor çalışmaları da böyle.

Bu tür uğraşların toplumcu eylemde saflarımızı sıklaştırmak, bizi bir arada tutmak bakımından katkısı bir yana, her birimizin gelişmesinde de yararları büyük olacaktır. Böylece soyut bir örgütlenmeye gitmenin sakıncası önlenecek, insanların gerçek ilişkileri içinde sağlam bir işleyiş kurulabilecektir.

Üçüncü Bölüm

KAVGA ÖZGÜRLÜK İÇİN

FKF MARŞI

Ha deyip sırtımızı halklara dayamışız
Halklar en önde diye girmişiz bu halaya.
Bu günü kuran bilek, yarına atan nabız
Kavga özgürlük için yığınlar için kavga.

Önümüzden kaçışan köleliktir, zulümdür
Gürleyip kan katarız tarihin akışına.
Dostlarım omuz verin nerdeyse sabah olur
Kavga özgürlük için çocuklar için kavga

YOĞUN ÖRGÜTLENME DÖNEMİ

1. Kurultayda muhalefet kendini ifade etmiş olsa da bunu açık seçik bir programa, seçimlerde ayrı bir seçeneğe dönüştüremedi. TIP'in 1966 sonlarında Malatya'da yapılan büyük kongresinde ortaya çıkan muhalefet genel olarak sosyalist harekete bunun bir parçası olarak FKF'ye yansıyor.

Kongrede oybirliğiyle seçilen genel yönetim kurulu 28 Ocak'ta yaptığı ilk toplantısında genel başkan ve merkez yürütme kurulunu seçti. MYK'da kendi içinde görev bölüşümü yaptı. Buna göre:

Genel Başkan: İzzet Ararat
Genel Yazman: Ahmet Ali Arlı
Genel Sayman: Asaf Koksall
Üye: Ergun Türkoğlu

Üye: Burhan Gürcan

Üye: Mustafa Kamer

Üye: Nail Gürman

Genel yönetim kurulunda FKF başkanlığına seçilen İzzet Ararat yeni dönemde mücadele anlayışını, FKF'nin önüne koyduğu görevleri dile getiriyor.

İKİNCİ DÖNEM ÇALIŞMALARINA BAŞLARKEN

İzzet Ararat, FKF Genel Başkanı

Fikir Kulüpleri Federasyonu bir yıl gibi kısa bir süre içinde beklenilenden fazlasını yapmış ve bu dönemde 11 Fikir Kulübü Federasyona bağlanmıştır.

Şunu iyi bilmekte yarar vardır. Federasyon bir oluşum içindedir. Çalışmalarımızın niteliği bu oluşumu tamamlamak olacaktır. Bunun için de iki kademeli bir yol izleyeceğiz: Birincisi, kurulmuş olup da FKF'ye bağlı olmayan kulüplerle ilinti kurarak onları FKF'ye bağlamak. İkincisi, Fikir Kulübü olmayan okullarda Fikir Kulübü kurulmasına yardım etmek.

Bunları yaparken de demokratik merkezîyetçi sistemden ayrılmamak, sosyalist disiplin içersinde Federasyon-Kulüp, Federasyon-Üye ilişkilerini sağlamak gereklidir.

Önümüzdeki aylarda çalışmalarımızın ana konusu, İstanbul ve İzmir Fikir Kulüplerini kendi aralarında birleştirerek birer sekreterlik kurmak, Erzurum ve Trabzon'la ilintimizi sıklaştırarak FKF'yi çalışan bir makine durumuna getirmek olacaktır.

FKF ne yaptı, hangi sokak hareketine katıldı gibi gülünç iddialara ise yanıtımız: FKF bir oluşum içindedir ve bu oluşum henüz tamamlanmamıştır. Üzerinde özenle durulması gereken bir nokta da, halkın yararına olmayan konularda FKF

kimin yararına sokağa çıkacaktır? Türkiye'de sosyalizm iktidara gelmek için demokratik yolu seçmiştir. Özü halk olan FKF bir takım kimselerin sosyalizm kuracağına inanmaz. İnandığı tek şey, sosyalizmi halkın kendi eliyle kuracağıdır.

Durum böyle olunca, konusu asıl halk olmayan konularda FKF olmayacaktır.

Amacımız halk yararına olan eylemlere çok güçlü olarak girmek, bunun için de sıkı örgütlenmeyi, başkaca yararlı koşulları hazırlamaktır.¹

FKF'YE BAĞLI DERNEKLER

FKF'nin ikinci genel başkanı da somut görevin örgütlenme olduğunu belirttikten sonra «sokak hareketlerini» bir çırpıda yargılayıp yadsıma yoluna gidiyordu. Başkana göre 'Sokağa çıkmakta halkın bir yararı yoktu'.

Gerekçe bu olunca halka zarar verici bir tutum takınmamak için örgütün sokağı reddi ve zararsız çalışma biçimleri bulması gerekiyordu. FKF yöneticilerinin bu anlayışı dönem boyunca hep tartışılacak, eleştirilecek ve 2. Kongrede bu kez alternatifte dönüşecektir.

1. Kurultayın yapıldığı sırada Federasyona üye olan Fikir Kulübü sayısı 11 iken bu sayı 2. Kurultaya dek 26'yı bulacaktı. Bu 26 kulüp ve federasyona giriş tarihleri şöyleydi:

SBF-FK Kurucu, 17 Aralık 1965

DTCF-FK Kurucu, 17 Aralık 1965

Fen Fakültesi FK, kurucu, 17 Aralık 1965

Hukuk Fakültesi FK, kurucu, 17 Aralık 1965

Yüksek Öğretim Okulu FK, kurucu, 17 Aralık 1965

Ziraat Fakültesi FK, 18.1.1966

İTİA FK, 1.2.1966

İst. Üniv. Orman.Pak. Toplumcu FK, 24.3.1966

İst. Üniv. Fen Fak. Kimya Topluluğu FK, 31.3.1966

Erzurum Atatürk Üniv. İktisat Fak. FK, 25.5.1966

Eğitim Fak. FK, 6.1.1967

Karadeniz Teknik Üniv. FK, 23.2.1967

İ.T.Ü. Edebiyat Fakültesi FK, 15.4.1967

Ankara Üniversitesi Tıp Fak FK, 22.4.1967

İst. Üniv. Tıp Fakülteliler Toplumcu FK, 16.6.1967

Ank. Teknik. Öğ. Okulu FK, 4.11.1967

İzmir İTİA FK, 5.1.1968

İst. Güzel Sanatlar Ak. FK, 9.1.1968

İst. Hukuk Fakültelileri FK, 10.11.1968

Erz. Üni. Türk D. ve Ed. FK 15.1.1968

Ege Üniversitesi FK, 3.3.1968

İst. Üniv. İktisat Fak. FK, 21.1.1968

FKF'DE EĞİTİM ÇALIŞMALARI

1. Çalışma döneminde teksir olarak yayınlanan FKF bülteni Kavga, 15 Nisan tarihli 4. sayısından başlayarak matbaada basılıp dağıtılmaya başlandı.

Mart ayı boyunca yapılan «Türkiye'de Kapitalizmin Gelişmesi» seminerlerinde olabildiğince farklı anlayışlardaki kişiler görüşlerini sundular. FKF bu seminerlerden «Türkiye'nin Ekonomik ve Toplumsal Yapısının»

açık seçik ve doğru olarak ortaya konulmasını ve gerek örgüt açısından gerek sosyalist hareket açısından elle tutulur sonuçlara ulaşılmasını amaçlıyordu.

28, 29, 30 Mart tarihlerinde FKF genel merkezinde yapılan seminerlere Sencer Divitçioğlu, Sadun Aren, Hikmet Kıvılcımlı katılıyor ve seminerler ilgiyle izleniyordu.

Kavga'nın haberine göre 2 Nisan'da da Nihat Sargın FKF'de «Türkiye'de Gençlik ve Öğrenci Hareketleri» konusunda konuşuyor ve şunları ifade ediyordu: «Türkiye'de bir süre olumlu gençlik hareketleri varolmuştur. Belirli devrelerde karanlık evrelere girmiştir. Ancak 27 Mayıs ertesi gelişen ve gittikçe toplumcu rayına oturan gençlik hareketlerinin sağlam ve güçlü bir şekilde dinamizmini yitirmeden gelişeceğine inanıyorum»².

Eğitim çalışmaları bir yana bırakılırsa FKF'de birkaç aydır bir durgunluğun yaşandığı görülüyordu. Bu durumu çeşitli Fikir Kulüpleri raporlarıyla da belirtiyorlardı. İşte Kavga'da imzasız olarak yayımlanan «omuz verin derleniyoruz» ve «sosyalist örgüt ve eleştiri» yazıları da bu durumu tartışıyor.

OMUZ VERİN DERLENİYORUZ!..

Arkadaşlarım; hep biliyoruz, ülkemizde amaçladığımız, coşkuyla istediğimiz gelişme düzeyine, toplum düzenine ulaşmamıştır. Amacımız, herkesin, yeteneklerini sınırsızca geliştirebileceği olanakların varolduğu bir düzene ulaşmaktır. Biz, bu yolda gençlere ödevler düştüğünü biliyoruz. Ve gene biliyoruz ki, öğrendik ki üstümüze düşenleri yapmak için örgütlenmek, örgütlü ve sürekli çalışmak zorundayız.

İşte arkadaşlarım, örgütümüz bu temel gereksinmeye karşılık olduğundan da yapılabilecekler en iyi bir bütündür. Bu yüzden de yeri adam akıllı sağlamdır. Yerinin sağlamlığından, gerçek bir gereksinmeye karşılık olduğundan da yapılabilecekler en iyi biçimde yapılamadığı halde kısa bir sürede büyük gelişme göstermiştir.

Bugün örgütümüz büyümüştür. İşlevimizi başarıma yolunda, yapacağımız bir sürü iş var karşımızda. Başlangıçta, örgütümüz yeterince gelişmeden yapma olanağı olmayan bir sürü iş şimdi sırada bekliyor. Bugünkü çalışma düzeni gereksinimleri karşılayamıyor. Yani işlevimizi başarıma yolunda gerekenleri yetiştiremiyoruz.

Şimdi arkadaşlarım, göreceğimiz işleri sergileyerek çalışma düzenini nasıl geliştirebileceğimizi araştıralım.

1. Kurultayda hep birlikte onayladığımız stratejimizde belirtildiği gibi işlevimizi başarmak için bir takım alanlara etkimemiz gerek. Bu alanlar kamuoyu, öğrenciler ve üyelerimizdir. (Kamuoyu olaylara ilgi duyan herkesi kapsar. Öğrenciler ör-

gütümüzün kaynaklandığı, içinden çıktığı kesimdir. Üyelerimiz örgütü yürütecek olanlar, üstlerine büyük görevler düşenlerdir.)

Bu alanlara etkiyebilmek için de birtakım konularda çalışmalar yapmak gerekmektedir. Çalışma konularımızı önce, işlevimizi gerçekleştirmekle temelden ilgili olanlarla, bu konuda yan destek olanlar olmak üzere iki ana dala ayırıyoruz: Temel etkinlikler yan etkinlikler.

Bunlardan «temel etkinlikler»i kendi içinde şöylece ayrımlıyoruz: Örgütlenme, eğitim ve bilim, eşgüdüm ve haberleşme, yayın, eylem, gelir.

Yan etkinlik konularında ise şimdilik ele alınabilecek olanlardan şunlar sayılabilir: Müzik, tiyatro, folklor, edebiyat vs.

Çalışma konularındaki başarımız, örgütün tümüyle işlemesini, amaçlarımıza doğru gitmeyi sağlayacaktır. Örneğin örgütlenme alanındaki çalışmalarla örgütün güçlenmesi, sosyalist bir örgüt niteliğinde merkezce işlemesi, örgütün yayılması, başka örgütler üzerine etkimesi başarılabacaktır.

Eğitim ve bilim konusundaki çalışmalarla bir ölçüde kamuoyuna, geniş ölçüde öğrenciler ve üyelerimiz üzerine etkiyeceğiz. Yayın konusundaki çalışmalarla öteki konulardaki çabalarımızı pekiştireceğiz. Eşgüdüm ve haberleşme işini yürütmekle başka çevrelerle, başka örgütlerle ilişkiler kuracağız.

Gelir konusunu düzenli olarak yürütmekle tüm öteki konulardaki tasarılarımızı uygulama olanaklarını hazırlayacağız.

Ve bunların tümünü başarmakla bir ölçüde eylem konusunu da başarmış olacağız gibi dışa dönük eylemlere girişme gücü de kazanacağız. Yan çalışma konularıyla kuru bir örgütlenmenin sakıncalarını önleyerek, yaşama ilişkilerimizle de bağ kurup saflarımızı sıkılaştıracız.

Ama arkadaşlarım, bu konudaki çalışmalarımızı nasıl başaracağız?.. Nasıl bir yöntemle işleri doğru dürüst yürütebileceğiz?

Bugüne dek ağır aksak görev bölüşümleri ile işler yürütülmeye çalışılmışsa da istenilen verim sağlanamamıştır. Örgütümüzün gelişme sürecine uygun bir «iç örgütlenme»ye gitmek zorunludur. Artık bu aşamaya geldik.

Bu iş nasıl gerçekleştirilecek, temel dayanakları neler olacaktır?.. Bu konuda yukarıdaki açıklamalar ışığında ortaya çıkan iki temel ilke ile karşı karşıyayız. Bunlardan biri her çalışma konusuna koşut birer örgen geliştirilmesi, ikincisi de bu örgenlerin kişisel çabalara bağlı olmaktan kurtarılıp kurumsallaştırılması, daha açığı örgenlerde kurul çalışmasının esas olmasıdır. Bunlardan ilki ile tam bir görev bölüşümü yapılmış olacak ikincisi de işlerin aksamadan yürütmesini sağlayacaktır. Örneğin her organda –kolda– beş, on kişi topluca çalışacak, bunlardan birkaç kişi ayrılrsa bile örgen kurul olarak çalışmasını sürdürecektir işlevini aksatmadan görebilecektir.

Arkadaşlarım, görüyoruz ki işleri başarmak örgütümüzü aşamadan aşamaya itebilmek için böyle bir işleyişi kurmak zorundayız. Böyle bir düzende pek çok örgen ve her örgende pek çok kişinin çalışması gerekmektedir. yani bu işi başarmak üç beş kişinin harcı değildir. Bu işi ancak toptan başarabiliriz.

İşte önümüzde bir sürü örgen, iş görecektir bir sürü kol. Gelin Omuz verin!.. Görev isteyin!.. Sorumluluk yüklenin., örgütümüzü işletecek, koşturacak olan bu çalışma düzenini kuralım, geliştirelim. Derlenelim!..

HEM ELEŞTİR, HEM İŞ GÖR

Yeni dönemde Kavga Dergisi örgüt içindeki kimi sorunlara ve konulara ilişkin görüşlerin, önerilerin, eleştirilerin yer verileceği bir tartışma sayfası açar. Hem eleştir, hem iş gör başlığı ile açılan sayfada ilkin eleştirinin önemine dikkat çekilir.

SOSYALİST ÖRGÜT VE ELEŞTİRİ

Sosyalist örgütlerin belirli bir disiplin içinde ve sağlam adımlarla ilerlemesinin ilk koşullarından biri de güçlü sosyalist bir eylemi eleştiri dışında düşünmek olanaksızdır. Sürekli bir devrimin olabilmesi; örgütlerin, kişilerin aşamalardan aşamalara varabilmesi, bir ölçüde , sosyalist eleştirinin vereceği dürtüklemeyle bağlıdır. Eleştiri, bu güne kadar aldığımız yolu, içinde bulunduğumuz durumu, sağlam ve olumlu stratejimizi ortaya çıkarabilmede yararlı bir araçtır.

Yalnızca «eleştiri» değil de «sosyalist eleştiri» diyoruz. Doğrudur. Sosyalist eleştiri, bize, kitaplarda öğretilen ve «bir şeyin iyi ve kötü yanlarını belirtme» diye tanımlanan eleştiriden farklıdır. Sosyalist eleştiri, bu tanımda bulunan niteliklerden daha başkalarını da kapsar: «Sosyalist örgütün demokratik merkezîyetçi niteliğini bozucu olamaz. Somut zaman ve yer koşulları içinde yapılmalıdır. Kafamıza doğru olarak gelen her şeyin söylenmesi, zaman ve yerin düşünülmemesi birliği bozucu yönde olur ve söylenenler havada kalır.»

Bu nitelikleri kapsadıktan sonra, her konuda, her yerde açık eleştiri, hiç çekinmeden, yılmadan yapılabilir. Yapılmalıdır da.

Her sosyalist örgüt gibi Fikir Kulüpleri Federasyonu da sürekli ve geçerli bir eleştiri altında olmalıdır. Eleştiriler, örgütün yapısı içinde sorumlu makamlara, gerek yazı ile gerek sözle yapılmalıdır. Bu makam; Kurultay olabilir, kulüplerin genel kurulları olabilir. Genel Yönetim Kurulu ve Merkez Yürütme Kurulu olabilir. «KAVGA»nın çıkmaya başlaması ile eleştiri için yeni bir olanak daha doğdu.

KAVGA sütunlarında, durumumuzu, Fikir Kulüpleri Federasyonu'nun gidişini açıkça eleştirebileceğiz. KAVGA'nın bu sayfası bundan böyle açık eleştirilere

açılmıştır. Bütün Fikir Kulüpleri Federasyonu üyeleri, Fikir Kulüpleri Federasyonu üzerine, uzaktan-yakından düşünen her kişi bu sayfaya eleştirisini gönderebilir. Yapılması gerekenleri yazabilir. Yapılacakların düşünsel ve maddî olanaklarını anlatabilir. Yapılmakta olan işlerin aksaklıklarını belirtebilirsiniz.

Amacımız, yarının Sosyalist Türkiye'sine, saflarımız daha da sık ve birlik içinde, güçlü olarak ulaşabilmektir.

Eleştirilerinizi Bekliyoruz:

BİR ELEŞTİRİ BİR YANIT

Kavga'nın yazısında eleştirinin örgütün mücadele ivmesini arttırıcı özelliğine dikkat çekildikten hemen sonra bir örnekle konu somutlanır.

GELEN ELEŞTİRİLER

Şimdiden bu tür eleştirileri kapsayan iki rapor MYK'ya gelmiştir. Raporlardan ilki Hukuk Fakültesi Fikir Kulübü'nce sunulmuştur. Raporda özetle, şu sırada örgütümüzde bir durgunluk olduğu, bunun da birtakım sakıncalar doğurduğu: kulüple-re merkez ve kulüpler arası ilişkilerin istediğimiz kadar sıkı olamadığı belirtilmekte ve bunlan giderecek tedbirler önerilmektedir.

İkincisi SBF Fikir Kulübü üyesi Kudret Ulutürk tarafından verilmiştir. Burada özetle, örgütümüzün sürekli bir dinamizm içinde olması, gittikçe yenileşip gelişmesi gereği belirtilmekte ve gene bazı tedbirler önerilmektedir.

MERKEZ YÜRÜTME KURULU'NUN CEVABI

Önce eleştiri sahiplerini kutlarız. Arkadaşlarımızın eleştirileri yerindedir. Örgütte dayanışmanın artması, ilişkilerin sıkıştırılması gerçekten örgütümüzün yaşaması ile sürekli gelişip güçlenmesiyle ilgilidir. MYK'mız bugünkü aşamada, örgütümüzdeki çalışma düzeninin gereksinimleri karşılayamadığı temeline dayanarak, iç örgütlenmede yeni bir hamle yapmanın gerekliliğini ve yeni çalışma düzeninin biçimini ortaya koyan uzun bir tasarı hazırlamıştır.

Yapacağımız atılımla kuracağımız bu yeni çalışma düzenine değin taslak, arkadaşlarımızın önerdiği tedbirleri de içermektedir. Bir kaç gün içinde taslak bütün kulüplere ulaştıracak ve hep birlikte bu çalışma düzenini kurmaya başlayacağız.

İSTANBUL SEKRETERLİĞİ KURULUYOR

Askeri savcı yarbay Naci Gür, FKF-Dev Genç iddianamesinde Fikir Kulüpleri'nin İstanbul'daki gelişimini anlatırken, «İstanbul'da fakülte ve yüksek okullarda fikir kulübü adı altında öğrenci örgütlerinin kurulmasına

1963 yılında başlanılmıştır. İstanbul'da ilk olarak 8.2.1963'de Hukuk Fakültesi Fikir-Sanat Kulübü kurulmuş bunu 2.5.1963'de İktisatlılar Fikir Kulübü izlemiştir.

İ.Ü. Hukuk Fikir Kulübü'nün kurulması ile birlikte TIP bu örgütle ilişki kurma çabasına başlamıştır. Özellikle TIP gençlik kolları seminer çalışmasını planlamıştır. TIP Fikir Kulüplerine açıktan açığa ismini vermekten kaçınmış, Hukuk Fikir Sanat Kulübü'ne bağlı bir sinema kulübü kurularak diğer fakültelerdeki TIP gençlik kolları üyeleri bu kulübe girerek üye kaydolunmuştur.

1964-65 yıllarında hemen her fakülte ve yüksek okulda Fikir Kulüpleri kurulmuş ve 1962 yılından başlayarak ülkemizde sosyalist potansiyele hakim olan TIP paraleline girmiştir.»³ demektir.

Ancak FKF İstanbul örgütlenmesi savcının iddialarındaki anlatımı kadar kolay gerçekleşmemiştir. Sekreterlik kuruluş çalışmaları Ankara'daki örgütlenmeyle koşut olarak yürütölmeye girişilmiş ancak Fikir kulüplerinin kimisinde sosyalist dünya görüşünden uzak kişilerin yönetime girmesi, kimisinde ise hiçbir örgütlenme hareketi içinde yer almamış deneyimsiz kadroların varolması olayı sekteye uğratmıştır.

Hatta İstanbul'da kurulu Fikir Kulüpleri «Federasyon» kurmak üzere toplantılar yapmıştı. Fakat FKF merkezinin girişimiyle yeni federasyon önleendi ve Kimya Topluluğu Fikir Kulübü ile Orman Fakültesi Fikir Kulübü FKF'ye katıldılar.

İstanbul sekreterliğinin kuruluşu ikinci dönem çalışma programında ayrıntılarıyla anlatılıyor. Bunlara ek olarak: İstanbul Fikir Kulüplerinin tek tek yöneticileriyle FKF merkez yöneticileri birçok kez bir araya gelerek görüşmelerde bulundular.

Yoğun örgütlenme faaliyetleri sonucunda İstanbul Fikir Kulüpleri sosyalist gençlik örgütlenmesinin FKF içinde olması gerektiği tezini benimsedi. Kavga'da bu gelişim anlatılırken: «FKF örgütlenme kolu mart ayının ikinci yarısında oldukça yoğun bir çalışma geçirdi: İstanbul FKF'nin kuruluş çalışmalarından bu yana sürekli bir gelişim içinde. Bir çok kez FKF yöneticileri İstanbul'a gittiler ve kurulmuş olan Fikir Kulüplerinin Federasyona katılmaları gerekliliği, zorunluluğu üzerinde sayısız konuşma yaptılar. Bu kez İstanbul'la sosyalist kardeşlerimiz de birlikte olmanın bir merkezden yönetilmenin erdeminin gördüler» denilmektedir. İstanbul'daki Fikir Kulüplerinden dördünün Federasyona katılması üzerine tüzüksel koşul da gerçekleşmiş oldu.

Kavga'da İstanbul Sekreterliği'nin kuruluş süreci ayrıntılı olarak anlatılıyor. Buraya ahyorum.

İSTANBUL'DA ÖRGÜTLENMEMİZ TAMAMLANIYOR

Fikir Kulüpleri Federasyonu örgütlenme kolundan üç arkadaşımız geçen hafta İstanbul'a gitti. Oradaki sosyalist gençlerle, Fikir Kulüpleri yöneticileriyle günümüz Türkiye'sini konuştular. Sosyalist gençliğin örgütlenmesini ve bu gençliğin gittikçe zayıflayan ama azgınlaşan emperyalistler ve onların yerli yarıdakları karşısında stratejinin ne olacağını tartıştılar.

Yarının Türkiye'sini omuzlayan gençler olarak, sosyalistler olarak, sosyalist eylemin ancak bir örgüt içinde ve sosyalist bir disiplin anlayışıyla yürüyebileceğini biliyoruz. Bundan ötürü İstanbul'daki sosyalist gençler de Fikir Kulüpleri Federasyonu'nun bünyesinde toplanarak güçlü, derli-toplu eylemlere hazırlanıyorlar. Mayıs ayının ilk yarısında, İstanbul'da «Fikir Kulüpleri Federasyonu Sekreterliği» kurulmuş olacak. Kuruluş için gerekli bütün işler hemen hemen bitmiştir. Gerekli para üyeler ve devrimci aydınların bağışları yoluyla sağlanmaktadır. Sekreterlik binası, Beyazıt, Aksaray ve Çağaloğlu gibi öğrencilerin ve sosyal hareketlerin yoğun olduğu semtlerden birinde tutulacaktır. Tutulacak binanın yüzüüz elli kişiyi alabilecek bir salonu olması çok yararlı olacaktır.

İstanbul'daki Fikir Kulüpleri yöneticilerinin yaptıkları son toplantıda on üç kişilik bir komite kurulmuştur. Bu komite, sekreterlik kuruluşuna kadar gerekli bütün işleri yapacak ve sorumlu olacaktır. Komitede görev alan arkadaşlar, Edebiyat Fakültesi'nden; Veysi Sarısözen, Mürsel Engin, Abdi Ayhan, Mehmet Salmanoğlu, Osman Sahan, Orman Fakültesi'nden; Fahri Aral, Abdülkadir Özdemir, Fen Fakültesi Kimya Topluluğundan; Emre Dölen, İstanbul Teknik Üniversitesi'nden Esat Yazar, Ömer İnce Tıp Fakültesi'nden; Aysin Erem, Tülâ-y Edeş, Şafak Kutsal'dır. Biz, bu arkadaşların kısa zamanda, yani Mayıs ayının onuna dek sekreterlik örgütünü güçlü bir şekilde kuracaklarına inanıyoruz.

Fikir Kulüpleri Federasyonu'nun eylemi, gerek Genel Merkez olarak Ankara'da, gerek FKF Sekreterliği olarak İstanbul'da gittikçe daha geniş anlamlar kazanmaktadır. Artık, Fikir Kulüpleri Federasyonu örgütünün dışında kalan gençlik ve bir yerde halk, gençliğin gerçek temsilcisi olarak FKF'yi görmektedir. Bunu pekiştiren örnekler gün geçtikçe çoğalmaktadır. Üniversite gençliği ve halk, diğer gençlik örgütlerinin eylemlerine değil FKF'nin eylemlerine katılmaktadır. Ve onlara değer vermektedir. Bunun son örneği, 28-29 Nisan olaylarının yıl dönümünün kutlama törenleridir. TMTF Birinci Başkanlığı'nın öncülüğünde, Ankara'da, Zafer Anıtında yapılan törene 300-400 kişi katıldığı halde, FKF'nin yaptığı törene 1500-2000 kişi katılmıştır. İstanbul'da henüz FKF Sekreterliği kurulmadığı için tören yapılamamıştır. Fakat diğer öğrenci örgütlerinin 28 Nisanın yıl dönümünü anma törenleri üniversite bahçesinde, heykel önünden yürüyüşe çıkan 70-80 kişi ile olabilmektedir.

Bu örnek acıdır ama gerçek gençlik örgütlerine duyulan gereksinmeyi ve bu örgütlerin sağlamlığını bir kez daha ortaya koymuştur.

İstanbul'da sosyalist gençlerin örgütlenmesi, Ankara ve diğer illere göre daha da avantajlıdır. İstanbul, sendikacılığın yoğun olduğu bir şehirdir. Sosyal gelişim daha hızlı ve temel çelişki daha belirgindir. Yani sosyalist örgütlerin işlerliğini sağlayan ÖRGÜTLENME, EYLEM VE EĞİTİM olanakları İstanbul'da daha da boldur.⁴

İSTANBUL KOLU YEŞERİYOR

Kısa bir sürede FKF'nin İstanbul'da örgütlenmesi tamamlanacak ve yarım-yamalak, sözde gençlik örgütlerini silip süpürecektir. Ve de o gün Fikir Kulüpleri Federasyonu daha büyük anlamlar kazanacaktır.

FKF tüzüğü'nün 12. maddesinde sekreterlikler düzenlenmiştir. Buna göre: «en az üç üye kulübün bulunduğu ve genel yönetim kurulunun uygun gördüğü kentlerde» sekreterlikler kurulabilecek ve «bulundukları kentteki kulüpler ve bu kulüplerle federasyon genel merkezi arasındaki eşgüdüm ile ilişkiyi sağlamakla görevli» olacaklardı.

21 Mayıs 1966 tarihli genel yönetim kurulu toplantısında İstanbul Fikir Kulüplerinin durumu değerlendirilerek, FKF İstanbul sekreterliğinin kuruluş kararı alındı. Yöneticiler atandı. Sekreterliğin kurucu yöneticileri şu isimlerden oluşuyordu.

Sekreter	:	Veysi Sarısözen
Üye	:	Fahri Aral
Üye	:	Aysın Eren
Üye	:	Esat Yazar
Üye	:	Emre Dölen

Sekreterliğin 1. Kurultayda kabul edilen stratejisi doğrultusunda çalışması, Örgütü İstanbul'a yerleştirmesi, üye sayısının artırılması için ödevli kılındı.

FKF'nin İstanbul'da kuruluş serüvenini bir de İstanbul Sekreteri Veysi Sarısözen'in ağzından dinleyelim.

YENİ ADIMLAR / Veysi Sarısözen

Bir örgütün kuruluş süreci, o örgütün amacını belirler. Gerçekten de gerek TMTF, gerekse MTTB'nin kuruluş ve eylemleri bize bunu çok iyi anlatır.

Daha kuruluşunda; hükümetin çabaları, eylemlerini yürütürken de devlet bütçesinden alınan paralar bu iki örgütün, tutarlı bir eylemle değişken olmayan bir

amaca yönelmelerini önlemiştir.

Devlet parasıyla, Atatürk heykellerinin kırılmasına karşı yapılan gösteriler, yine aynı devlet parasıyla Bursa Nutku'na karşı girişilen kampanyalar, ortaya açıklanması zor görünen bir durum çıkarmıştır. Nasıl oluyor da aynı kaynaklı iki örgüt, ilk bakışta iki ayrı eylem sahibi oluyor?

Bunu anlamak için Türk Demokrasi tarihine kısa bir bakış yeterli olacaktır.

Bu tarih, bize devletin türlü dönemlerde günün gereğine göre «muvazaa partileri»ni ve «muvazaalı» eylemleri desteklediğini daha da ileri giderek örgütlediğini gösterir. Ne var ki, bazen bu muvazaalı işlemler, oynanan oyunu göremeyen «saf» ve ülkücü kişilerce benimsenip, yöneltilmeye başlanınca, devlet silahın teptiğini görür. Muvazaalı partiye de muvazaalı eylemlere de son verilir.

Örneğin, Cumhuriyet'in ilk dönemlerinde kurdurulan komünist partileri, çok partili döneme geçerken kışkırtılıp sonra kapatılan Milliyetçiler Derneği, DP'lilerin affına karşı yapılan yürüyüşlerden önce yararlanılmak istenip, sonradan bunu düzenleyen grupların tasfiyeleri ve son TMTF olayları, sağ ve sol tüm partileri elinde tutmakta yarar görenlerce hazırlanmamış mıdır?

Şu halde; sosyalist gençliğin, «rüştünü ispat» etmesi, yönetiminde (dünya görüşünden kaynakladığı) işçilerin ve emekçi halkın ağırlığını duyulmadığı hükümetlerle, «ülke yaranna» sloganlarına dahi bakmaksızın en ufak yardım dilenmemesi gerekmektedir.

FKF'nin doğuş nedeni bu zorunlulukta yatar.

İstanbul'da bunu böylece anlamak, eyleme bu yönlü katılmak itiraf edelim ki, çok zor oldu.

Eski alışkanlıklarımızı yenmek, özgürlüğü «zorunlulukların kabulü» şeklinde anlamak, kısaca merkezi bir örgüt içinde disipline olmak, kuramı hayata uygulayabildiğimiz ölçüde gerçekleşecektir. Nitekim, yukarda belirlediğimiz gerçeklere varabilmek için, hayatı gözlemledik. Gençliğin içinde örgütlendiği «adı büyük» kuruluşları inceledik. İçine düştükleri durum bize çok şey öğretti.

Eylemin Tutarlılığı

Örneğin, FKF'de disiplinli bir şekilde örgütlenmenin gerekliliği bu sırada iyice belirdi. Eylemlerimizin tutarlı olabilmesi için altyapıyı gözden ırak etmemeyi, insansız ve halksız eylemlerin son tahlilde egemen güçlerin işine yaradığını yine bu sırada öğrendik.

İlkin iki kulüp katılma kararını bu görüşten kalkarak aldı. Şu anda, FKF stratejisiyle tam uyum sağlayan beş kulüp var. Ayrıca yürekli ve bilinçli arkadaşlarımız Hukuk Fakültesinde örgütleniyorlar. Onların katılmasıyla da, FKF hareketi İstanbul'da gerçek gücünü bulacak.

Burada yararlı olacağını umduğumuz örgütlenme deneyimimizden söz etmek isterim.

Arkadaşlarımız bugüne değin kurulu örgütlerde eylemlerini sürdürdüler. Eylemin insanı saran, heyecan uyandıran yanıyla bir araya geldiler. Gerçekten de kurulu örgütlerde bir militana düşecek temel görevlerden biri de buydu. Ne var ki, bu alışılmış çalışma biçimi örgütlenme döneminde bizlere ayak bağı oldu. Örgütlenmenin biraz sıkıcı ve tekdüze görünüşü, doğal olarak arkadaşlarımızı yoruyor, onlarda isteksizlik doğuruyordu.

Bunun üzerine, örgütlenme çabalarımızın yanında, itici-yan eylemler yapmayı öngördük. Bir Açık oturum düzenledik. Orman Kanunu Tasansı'nı protesto mitingine katıldık. Konuyla ilgili bir bildiri yayınladık.

Gerçekten de bu itici-yan eylemler arkadaşlarımıza canlılık getirdi.

Şimdi, İstanbul'da yukarıdan-aşağıya değil, tersine, ortaklaşa düşünmenin ve çabanın erdemine varmış arkadaşların bir araya gelip çalışmalarıyla, tabandan-yukarıya bir örgütlenmeye gidiliyor.

1961'den buyana halktan yana kuruluşlar, gelenegın dışında aşağıdan-yukarıya doğru örgütleniyor. Yarının mutlu Türkiye'sinde anılacak olan bu sağlam yöntemde, FKF'nin de kuşkusuz yeri olacaktır.

Örgütün başansı, disiplinli, halka dönük, her türlü spekülasyondan arınmış eylemlere dayanacaktır. İstanbul'daki dostlarınız bunu böyle biliyor.⁹

28-29 NISAN'I ANMA TOPLANTISI

Gençlik örgütleri 28 Nisan anma törenlerini birlikte yapmak için TMTP'nin çağrısıyla bir araya geliyorlardı.

FKF'de ilkelerinden ödün vermeden işbirliğine girişmenin yararını düşünerek hazırlık toplantılarına katıldı. Ancak «gençliği temsil etme iddiasında olan bir kuruluş ve diğer kuruluşların halktan kopuk girişecekleri eyleme hayır» dedi ve anma gününde Çetin Altan'ın FKF'de yaptığı konuşmayı iki bine yakın kişi izlerken TMTP'nin Zafer Anıtında yaptığı törene 300-400 kişi katılıyordu. FKF yönetimi 28-29 Nisan olaylarını: «Yeni 29 Nisanlar Değil, Yeni Türkiye» sloganıyla değerlendiriyordu.

FKF Yönetimi 28-29 Nisan'ın yedinci yıldönümünde bu gün için yapılan anma toplantısının çok farklı anlamları olduğu görüşündeydi.

28-29 NISAN BİLDİRİSİ

1960 yılına varana dek Türk politik çekişmesi yalnız egemen sınıfların yürüttüğü bir çatışmaydı. Mayıs 1960 darbesine yol açan gelişmeler su yüzünde ilk belirtisini 28-29 Nisan öğrenci hareketleri ile gösterdi. Öğrenci hareketleri kendine saldırın hedefi olarak DP'nin iktisadi siyaseti özel teşebbüsçülüğün yabancı sermaye

ile sıkı işbirliğine ve birikmiş devlet altınları üzerindeki hovardalığa dayanıyordu. Buna karşı olan görüş daha akıllı bir özel teşebbüsçülüğü ve DP'nin alabildiğine zarar verdiği memur-asker kitlesinin çıkarlarını savunuyordu. 28-29 Nisan öğrenci hareketi bu görüşe sahip olanlarca büyük ölçüde destekleniyordu. Bu yüzden (yani esasta hareketin iki hakim sınıfın, çatışması olması yüzünden) özü bakımından halktan yana ama halktan kopuk bir hareketti. Nitekim öğrenci hareketlerinin yol açtığı Mayıs darbesi, getirdiği özgürlük ortamıyla gerçek halkçı bir hareketin doğuşunu zorunlu kıldı. Bu bakımdan 29 Nisan, emekçi halkımızın tarih sahnesine bilinçli çıkma yolundaki çabasının ileri bir aşamasıdır. Türkiye Cumhuriyeti'nin tabana oturma hamlesidir. 60 gençliğinin özlemleri; çift meclis, ispat hakkı, basın özgürlüğü vb. gibi klâsik burjuva özgürlüğünün belirtileri olan kurumlardı. 1967'nin bilinçli gençliği ise yurdun kurtuluş sorununu daha temelden kavrayıp gerçek bağımsızlığa ve halkın sonsuz serpilip gelişme olanaklarına kavuşma dileğine vardı.

Bugün 28-29 Nisan anmanın iki anlamı var. Bir: AP ağababası DP'nin deneylerinden yararlanmalıdır. Bu yararlanmayı ancak demokratik düzene bağlı kalmakla başarabilir. CHP olağanüstü kurultayı'nın 28 Nisan'da başlaması bu bakımdan çok manidardır. Acemi yabancı sermaye muhiplerinin, daha bir deneyimli olanların (CHP) gözdağını hesaba katmaları gerekir. Bunun yanı sıra 28-29 Nisan'a başka bir ruhla katıldığını unutmamalı. Biz gençliğin bilinçli, yiğit sesiyle savaşın bir bölümünü üstlendik. Bu görevi Türkiye halkı verdi bize.»

"ORMANLAR HALKINDIR ÖZELLEŞTİRİLEMEZ" YÜRÜYÜŞÜ

1945 yılında özel kişiler elindeki ormanlar devletleştirilmişti. Meclise Nisan ayında «orman olma niteliğini kaybeden yerlerin» eski sahiplerine geri verilmesini onaylayan bir tasarı sunuldu. Bu arada Karadeniz bölgesindeki bazı orman alanlarına Amerikalılar talip oluyordu. Tasarı üzerine Orman Fakültesi Toplumcu Fikir Kulübü bir bildiri yayınlarak olayı kamuoyuna duyurdu. FKF ise 8 Mayıs günü Tandoğan Meydanı'ndan başlayıp Cemal Gürsel Meydanı'nda biten bir yürüyüş düzenledi. Polisin yasadışı engellemelerine karşın yürüyüş duyuruldu ve «orman halkımızdır», «akıllar başlara devşirilmelidir» pankartları ve «ormanlarımız, petrollerimiz, sahillerimiz, madenlerimiz ve bütün zenginliklerimiz için kavga», «biz halkın ormanlarını vermeyiz, madenlerimizi vermeyiz, petrolerimizi vermeyiz, biz halkız, önümüzde kimse duramaz» sloganlarıyla tasarının meclisten geri çekilmesi istendi ve hükümet protesto edildi.

ÇETİN ALTAN'IN DOKUNULMAZLIĞI

Ege Üniversitesi Fikir Kulübü, Ege Üniversitesi'ndeki öğrencileri Fikir Kulübü'ne üye olmaya, gençlik ve ülke sorunlarına sahip çıkmaya çağırarak bir bildiri yayınlamış ve bildiriye Atatürk'ün «Bursa Nutkunu» da eklemiştir. İzmir Borçova savcısı sözlerin Atatürk'ün olmadığı gerekçesiyle Kulüp yöneticileri hakkında dava açmıştı. Bunun üzerine Çetin Altan Akşam Gazetesi'nde «Borçova Savcısı Lütfen Dinleyin» başlıklı bir yazı yazmış, bu yazıyı mecliste okuyarak tutanaklara geçirmiş, durumunu Anayasanın 79. maddesinin güvencesine sokmuştu. Altan'ın yargılanabilmesi için dokunulmazlığın kaldırılması gerekiyordu. AP'li milletvekilleri de milletvekili dokunulmazlığının kaldırılması için meclise bir önerge verdiler.

FKF Kavga'nın bir sayısını «Çetin Altan Özel Sayısı» olarak «Bu Oyun Sökmeyecek» başlığıyla yayınladı.

BU OYUN SÖKMEYECEK

HÜKÜMET KAPİTALİST BİR HÜKÜMETTİR

Demokrasi düşmanlarıyla demokratik güçler yirmi yıldır memleketimizde bir savaş veriyorlar. 1950 seçimleriyle iktidara gelen DP'nin ilk yıllarında, o günkü koşulların zorunlu kıldığı halkçı tutum toplumsal hayatta bir canlılık, ve ümit getirmiştir. Ama DP'nin gerçek yüzü olan vurgun ve yağmacılık, bu geçici ve rastlantısal halkçılığı hızla bir kenara itivermiştir. Ekonomik alandaki açmazlar çok geçmeden etkisini politik alanda göstermiş ve bu gerilim baskı tedbiriyle, terörle önlemek istenmiştir. Ekonomik ve siyasal alandaki tıkanıklıklar 27 Mayıs'ı doğurmuştur.

27 Mayıs ertesi toplumcu örgütlenmeye, toplumcu eleştiriye açılan kapı gittikçe gelişip yerine oturmuş ve toplumcu bir parti Kamutay'da temsilcilerini sokmuştur. Bu gelişim, halkı, kendini sömürenlere karşı uyanmaya yöneltmiştir. Önceleleri CHP ve DP'nin süreği olan AP'den başka almaşık göremeyen ve CHP'nin faşizmi altında yıllarca ezildiği için tek eyleminde AP'yi seçen halk, artık kendi yaşantısının bilincine varmaya başlamıştır. Bu güne ulaşmak kolay olmamıştır. Derebeylik kalıntısı ilişkilerden tamamen kurtarılmamış ve komprador burjuvazinin korkunç ideolojik silâhlara sahip olduğu bir alanda savaş verilmiştir. Her türlü baskı, yanıltma ve aldatma araçlarının kullanıldığı ortamda halkın, kendi temsilcilerine sahip çıkması kolay değildir.

Bu savaş, Çetin Altan ve Çetin Altan'larla verilmiştir; veriliyor. Çetin Altan, halk adına, haksızlıklara, kalemi ve milletvekili olduktan sonra meclis çalışmalarıyla karşı koymuş yiğit bir kişidir. Soygunların, dönen dolapların, soyguncuların ve ihanet şebekelerinin amansız düşmanıdır. Çetin Altan halkın haksızlıkları lanetleyen

nabzdır. İşte onun haklarını elinden almak isteyenler Türkiye'de dönen bütün kirli işlere sahip çıkanlardır.

Rotatif sahipleri kendisinden eglenceli yazılar yazmaya zorladıklarında halktan yana yazılar yazması, gerçekleri ortaya dökmesi, zorbalığa cesaret ve iftiralara gerçeğe karşı çıkması egemen sınıfları çileden çıkarmıştır.

Çetin Altan Halkın Sesidir

1965 seçimlerinde milletvekili olan Çetin Altan milletvekilliğini sonuna kadar hak edenlerden biridir. Bu gerçeği hazmedemeyenler Anayasa'nın 79. maddesini bir kenara iterek karma komisyonda dokunulmazlığının kaldırılmasına karar verdiler. Bu hareket Çetin Altan'a karşı girişilmiş bir hareket değildir. Türkiye sosyalizmini engelleme çabasıdır. Siyasi hayatın vazgeçilmez bir unsuru olan bir siyasal partinin önüne set çekmek istenmesidir. Hâkim sınıflar acz içinde kıvrınmaktadırlar. 141. ve 142. maddeler de artık kendilerine destek olamadığı için yeni kanunlar hazırlanıyor. Halkın gerçek temsilcileri bertaraf edilmek isteniyor. Anayasayı hiçe sayarak, parlamento gelenegini bozarak verilen dokunulmazlığı kaldırma kararından sonra, devrimci aydınların, gerçek sendikacıların yarın tutuklanmayacağına kim garanti verebilir.

Oyunun kurallarını bilerek oynayalım. Yunanistan'da seçimlerden bir ay önce yapılan darbenin benzeri Türkiye'de bu tür oyunlarla yapılmak isteniyorsa yanılıyor. Türkiye'de bir faşist dikta rejimi kurmak kolay değildir. Ama heveslenenler çıkabilir. İşte o zaman demokratik güçlerin ağırlığı ve dayanışması ile karşılaşılacaktır. Anayasaya aykırı kanunların, verilen kararların Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilebileceği unutulmamalıdır.

Bir dokunulmazlığın kaldırılması kararı meclise telgraflar yağmasına, binlerce imzalı protesto gönderilmesine yol açtı. Emekçi halkımız kimin neyi savunduğunun farkındadır artık. Halkımız Çetin Altan'ın kişiliğinde kendi özgürlüğünün kavgasını verecektir.

Bir faşist darbenin, yasal yollarla gerçekleştirilebilme çabasına, emekçi halkımız ve tüm devrimci örgütler oyunun kurallarına uygun olarak karşı çıkacaklardır. Protesto telgraflarını, protesto mitingleri, yürüyüşler izleyecektir. Meydan azgın atların, gemsiz dolaşacağı kadar boş değildir artık.

Eğer hukuktan yollardan geçip de, Çetin Altan mahkemeye verilirse, yargılanmanın yapılacağı yer ve saat tüm Türk sosyalistlerinin buluşma parolası olacaktır. HALK her zaman yenecektir.

KAVGA'NIN ÖZEL SAYISI

Özel sayıda ayrıca Mehmet Ali Aybar'ın «Neymiş Suçu Çetin Altan'ın» "Komprador Diktası Kırılacaktır» başlıklı yazıları çeşitli kitle örgütlerinin

dokunulmazlığın kaldırılmasını kınayan açıklamaları yer alıyordu.

Bir yandan da Altan'ın yaptığı aynı konuşmayı FKF yöneticileri afiş olarak basturdılar ve altına meclis tutanağından aldıklarını belirttiler. Güvenceleri «mecliste söylenilen sözlerin meclis dışında tekrarından» kimse-nin sorumlu tutulmayacağı Anayasa maddesiydi. Ancak savcılık 13 kişi hakkında dava açtı. Mahkeme dava açılan gençler hakkında beraat kararı verdi. Yargıtay bozdu, yeniden başlayan yargılama ancak 1974 affıyla orta-dan kalktı.

NGUYEN VAN TROI'YE MEKTUP

FKF'ye baskıların yoğunlaştığı günlerde «Bir Türk Devrimcisi» imza-sıyla Amerikan askerlerince kurşuna dizilen Vietnam'lı gence seslenilerek örgütün sorunlarını işleyen iki mektup yayınlandı Kavga'da.

Baskılar sürüyordu. DTCF-FK yöneticileri okuldan uzaklaştırılmış, Erzurum'da İktisat Fikir Kulübü'nün odası basılmış, FKF aleyhine kapat-ma istemiyle sekiz dava açılmıştı. SBF-FK siyasetle uğraştığı gerekçesiyle kapatılmıştır.

Bir Türk devrimcisi imzasıyla Kavga'da yayınlanan açık mektupta em-peryalizme karşı Anadolu'da verilen mücadelenin özelliklerine değiniliyor-du. Buraya alıyorum.

KARDEŞİM NGUYEN VAN TROI

Bir Türk Devrimcisi

Buradan, yüzyılların yoğunluğu Anadolu halkı içinden sana yazmak hem şevk, hem garip bir burukluk veriyor içime. Hepimiz senin bir halkası olduğun insan-lık zincirinde yerimizi almaya çabalıyoruz. Burada düşman napalm kullanmıyor, daha sessiz kemiriyor içimizi. Bize gazoz içilerek, margarin yedirerek, bebelerimi-zin geleceğini karartma çabalarıyla, petrolümüzü, madenlerimizi, giderek ahlakı-mızı yağma ederek ezmeye çalışıyor bizi. Düşman sizin orada olduğu denli kor-kunç yöntemlerle çalışıyor ülkemizde de. Ve kardeşim «Kendi köpek döllerimiz» düşmandan çok daha fazla bize düşman. Bize yani Türk halkına, onun umuduna ve geleceğine.

Sana yaraşmak ülkemizde sizinkinden çok değişik tavırlarla mümkün olacak. Ca-navar size her gün saldırıyor ve sizin karşı koymanız açık seçik bir eylem oluyor. Burada eylem anlayışı sizinkinden çok değişik bir biçimde ortaya konulmalı. Ama konulamıyor. Bizim devrimimiz bütün ülkelerinkinden değişik bir görünümde. Gerek halkımızın bilinç durumu, gerekse ülkemizin sınıfsal yapısı bakımından

demokratik dediğimiz oyla halkın siyasi iktidarı ele geçirme yolunu seçmiş bulunuyoruz. Bu, örneklerini ancak kendimizin yaratabileceği bir eylem türüdür. Düşmanın ve onun azgın kuklalarının kullandığı silahları karşılayacak bir eylem türü. Önümüzdeki bu çalışmaların ayrıntılarını gelecek mektubumda açıklayacağım.

Kardeşim Nguyen Van Troi,

Elifbamız, güzel ve doğru uğruna çarpışmak. Senin ve benim. Ama gözü kapalı savaşılabılır mi? Düşman senin ülkeni gözle görünen, elle tutulan bir biçimde yıkıyor, yangına veriyor. Benim ülkemi ise okşayarak kemiriyor, damarlarımıza afyon salarak ciğerimizi söküyor. Gözümüz açıldı diyoruz; ne kadar? Savaş içindeyiz diyoruz; ne kadar barut harcıyoruz?

Kendimizi aldatmadan girişmeliyiz işe. Halkımızı ve içinde bulunduğu koşulları –bilebildiğimiz kadarıyla– göz önüne alarak çalışmalıyız. Toplumcu eylemde geldiğimizi nasıl kapatacağımızı kendimiz bulacağız. Başka ülkelerin deneyleri ne kadar örnek alınabilse de uzak düşüyor bize. Türkiye’de devrimci ne yapılabilir diye düşünecek ilkten. Ve benim gücüm diyecek, bu yapılacak işe nasıl bir katkı olabilir? Soyutlayalım: Türkiye’de devrimci yaftasını taşıyan herkes attığı her adımı, yuttuğu her lokmayı varılması gereken noktaya göre ayarlıyor mu? Diyelim, radyolarımızı, basınımızı dolduran reklamların canavarca bir düşünce katliamı olduğunu çevresine yayıyor mu? Yabancı ve yerli kapitalist işletmelerin nasıl halk aleyhine ticari katakulliler peşinde olduğunu anlıyor, anlatıyor mu? Her haksızlığın hesabını soruyor, ezileni –hangi koşullarda olursa olsun– savunuyor mu? Kısaca, hepimiz günde kaç saat devrimciyiz?

Ülkemizde kapanması gereken gedik çok büyük. Bu herkesin, kendi olanaklarının farkına vararak çalışmasını gerektiriyor. İyi bir marangoz olmak, iyi doktor, iyi öğretmen, başarılı öğrenci olmak başta geliyor. Bir de örgüt adamı olma sorunu büyük önem taşıyor. Örgüt adamı olmak, bunu kendine en önemli iş seçmekle mümkündür. Örgütler içinde bencillığe, kişiselliğe paydos! Nefer olmanın erdemini kavramak önemli. Nefer olmak! Verirken yitirmeyip kazanmak! «Ben» denilecek, «insanın ışıması ve yücelmesi için çalışıyorum. Hiç bir zaman fedakârlık yapmıyorum. Eğer varlığının maddi ya da manevi bir yanını bu uğurda harcıyorsam, bu olanaklar bende var olduğu içindir.» Bir Türk devrimcisinin ayağı bu çok değerli topraklarda olacak. Egemen sınıfın beyinlere çaktığı yukardan bakma alışkanlığının zerresi onda olmayacak. Alçak gönüllü ama dik başlı.

Ortaklık ışıyacaksa, tek tek kişilerin küçük sanılan çabalanyla ve o çabaların birliğiyle ve hep birliğiyle ışıyacak. Benim üyesi olmaktan onur duyduğum bir gençlik örgütü var. Fikir Kulüpleri Federasyonu. Bu örgüt Türkiye’deki bütün gençlik örgütlerinden değişik. O, kendi kendini var etti. Kuruluşu, işleyişi, politikası ne herhangi bir egemen sınıfın itkisine bağlıdır ve hatta ne de devrimci bir kuruluşun

kanadı altındadır. Halkın itkisiyle, topluma borcunu ödüyor. Bu örnekler derinliğine ve genişliğine çoğalacak.

Türkiye'de ve her yerde insanı, insanın özünü yıkmaya yönelik hangi güç varsa alaşağı edilecek. Bu yüzden ki sana yazıyorum can yoldaşım, kardeşim.⁶

SEKRETERLİK LOKALİ AÇILIYOR

FKF İstanbul Sekreterliği'nin Aksaray'daki lokali Prof. Sadun Aren tarafından açılıyordu. 9 Temmuz günlü açılış töreninde bir FKF üyesi olarak Aren: «Sosyalist gençlik Türkiye'de sömürücülüğe karşı savaştırmaktadır. Bu savaşın başarıya ulaşması için disiplin içinde yürütülmesi zorunludur» diyordu. FKF'nin aynı gün düzenlediği «Anayasa ve Sosyalizm» konulu açık oturuma Çetin Özek, İbrahim Türk, Sadun Aren, İlhan Selçuk katılıyor ve konuşmacılar «Anayasanın sosyalizme açık olduğu» görüşünde birleşiyorlardı.

FKF İstanbul Sekreteri Veysi Sansözen ise Ant dergisinin düzenlediği açık oturumda gençlik ve yurt sorunları konusunda diğer gençlik liderleriyle tartışıyor ve «gençliğin sorunlarıyla ülke sorunlarının özdeşliğini» vurgulayarak konuşmasını şöyle sürdürüyordu.

«Üniversite öğrencisinin yalnız kendi yaşantısını düşünerek memleket sorunlarına yabancılaşmasını önlemek lâzımdır. Kendi sorunları ile yurt sorunlarının paralelliği ortaya konulmalıdır.

Tıpkı işçi sendikalarının mücadelesi gibi. Bazı hakları elde etmesi, işçi sınıfını daha ileri mücadelelere iter. Biz de kendi gücümüzle bir takım şeyler sağlayabiliyorsak, muhakkak ki toplum sorunları için mücadelemiz daha güçlü olacaktır.

Önce gençliğin ne olduğunu tespit etmek lâzımdır. Gençlik her şeyi öğrenmek safhasındadır. Bu safhada gençlik her etkiye açıktır. Sağa, sola... Ne olacağı belli değildir. Bir bakarsın Tan'a saldırır, bir bakarsın Yeni İstanbul'a hücum eder, bir bakarsın akli başında sosyalist eylemde bulunur. Bu, gençliğin organize edilmesini ve bilinç seviyesini artırmayı gerekli kılar. Bu bakımdan ayaklan yerde örgütlerin gençliği eğitici fonksiyonları olması lazımdır. Eğitilmiş gençlik kitlesine dayanmayan örgüt ne anayasayı uygulatıcı mücadele içinde olabilir, ne de kendi sorunlarını halledebilir. Diyoruz ki, eğitim bozuk, ona paralel olarak Türkiye'nin sorunları çözülmeğe muhtaç... Gençliğin fonksiyonları ne olacak? Gençliğin hiçbir zaman iktidara gelmek kaygısı yoktur. Bu gelip geçici bir dönemdir. İktidara gelmek söz konusu değildir. Gençliğe düşen temelli görevlerden biri, baskı grubu fonksiyonunu yerine getirmektir. Baskı grubu olmak, esasında Türkiye'nin demokratik düzeninin de Anayasayı uygulatmak platformu

olduğunu bilmekle mümkündür. Gençlik bunun dışında bir de kendi kendini eğitmek durumundadır. Bu iki fonksiyonu bir arada etkili olabilir. Gençlik fonksiyonları son tahlilde çözümleyici değildir. Ancak çözümleyici organların, sınıfların yan desteği mahiyetinde olabilir. Türkiye'de cereyan eden sonuç alıcı mücadelenin politik mücadele olduğunu biliriz. Her ne kadar bu politik mücadelenin içinde bulunmasak da, bu politik mücadelenin ne olduğunun farkındayız. Sonuç alıcı politik eylem yapan organların mahiyetleri hakkında fikir sahibi olmak zorunluluğumuz vardır. Çeşitli akımlar vardır, bunların yürütücüleri vardır. Bunlar hakkında gençlik fikir sahibi olur. Türkiye'nin sorunlarını çözümleyebilecek akımın yürütücüleri hakkında sahip olduğu fikre göre temayülünü belli eder.

Öğrenci birlikleri seyyar tabana oturdukları için her zaman yıkılabilir. Onun için Fikir Kulüpleri Federasyonu sadece sosyalist öğrencilere dayanarak kurulmuştur. Bir takım oyunlarla el değiştirmesi mümkün değildir. Birlikler ve diğer kuruluşların yıkılması halinde elbette devrimci kanat büyük bir güç kaybetmiş olabilir. Bunu giderebilmek için Fikir Kulüpleri Federasyonu kendi örgütünü ayakta tutmayı amaç gütmektedir.

Örgütlerin kapatılması, böyle bir baskının başlaması bizim mücadele şeklimizi değiştirir. Şu andaki mücadele demokratik düzen içerisinde yapılmaktadır. Amacımız demokratik düzen içinde sosyalist hareketin gelişmesidir. Demokratik düzenin kalkması, örgütlerin kapatılması halinde meşru müdafaa durumu doğacaktır. Antidemokratik düzende mücadele o düzenin çizgileri içerisinde ele alınır»⁷

EMPERYALİZMİN ÇIKMAZI

FKF İstanbul Sekreterliği 10 Eylül'de «Emperyalizmin Çıkmazı» konulu bir açık oturum düzenliyordu. Doğan Özgüden'in yönettiği açık oturumda Çetin Özek, Türkkaya Ataöv, Hüseyin Baş, Ali Sirmen konuşmacı olarak yer alıyorlardı. Konuşmacılar emperyalizmin dünyanın çeşitli bölgelerinde yürüttüğü insanlık dışı savaşları irdeliyorlardı. Açık forumda ayrıca Vietnam savaşıyla ilgili belgesel bir film gösterildi.

10-11 Kasım'da ise İdris Küçükömer, Fethi Naci, Mehmet Barlas'ın söyleşileriyle eğitim çalışmaları sürüyordu.

ATOM BOMBASINA KINAMA

FKF merkez yönetimi Amerika'nın Hiroşima'ya atom bombası atmasının 22. yıldönümünde olayı bir bildiri ile kınadı: «Elinde atom bombasıyla Japonya'da yüz bin-

leri eriten Amerikan Emperyalizmi, bugün de tehditleriyle milyonları sömürmeye çabalamaktadır» deniliyordu.

DOĞU MİTINGLERİNE DESTEK

TİP' in Diyarbakır'da düzenlediği «Doğu Mitingi»ni FKF destekliyordu Miting çağrısında: «Bugün Türkiye planlı bir şekilde kalkınırken, sen yine planlı bir şekilde geri bırakılmaktasın. 2. Beş yıllık kalkınma planı doğu-batı uçurumunu daha da derinleştirmektedir. Bütün bunlar yetmiyormuş gibi seni öz yurdundan kovmak için düşünen Faşist-Turancı zihniyete karşı hükümet kayıtsız kalmıştır. Doğuluları hor gören zihniyeti takbih ediyoruz» deniliyordu. Miting gerici basında bir telaş uyandırdı, 'isyan var' manşetleri atıldılar. FKF İstanbul sekreterliği anayasal hakları kullananlara asi diyenleri demokrasi düşmanı ilan ediyor ve bu uyanış kardeşin kardeşle kavgası değil, ezenlerle ezenlerin kavgasıdır diyordu.

6. FILO'YA KARŞI AÇLIK GREVİ

«Amerikan 6. Filosunun sırf gövde gösterisi yapmak ve mürettebatına kadın sağlamak»⁸ üzere İstanbul limanına demirlemesini protesto etmek amacıyla FKF İstanbul sekreterliği "açlık grevi" düzenliyor. Bu amaçla Dolmabahçe'de grev çadırı kurulmuş, grevi başlatan Şafak Kutal, Hüseyin Karşlı, Hasan Özasan, Adnan Elçi polis tarafından göz altına alınmış, grev çadırı battaniye, pankartlar ve Türk Bayrağı da suç unsuru sayılarak müsadere edilmiştir.

Ancak bu kez Taksim'de çadır kurularak açlık grevine devam edilmiştir. Bu kez '6. Filo Defol' grevine FKF İstanbul sekreteri Veysi Sarısözen, TMTF 2. Başkanı Faruk Yalnız, Şair Fazıl Hüsnü Dağlarca ve Şükran Kurdakul katılmıştır. TIP lideri Mehmet Ali Aybar açlık grevlerine çektiği telgrafta «açlık greviniz Amerikalıya karşı pasif direnme kampanyasının yeni ve güçlü bir adımıdır. Amerikalıyı güzel yurdumuzdan mutlaka çıkartacağız. Hepinizi gözlerinizden öperim» demiştir.

6. Filo'nun İstanbul'dan ayrılması üzerine Taksim'de Amerikan bayrağını yakarak açlık grevine son veren FKF'li gençler düzenledikleri basın toplantısında: «Emperyalizmi protestonun açlık grevi şeklinde yapılmasında, kendi iç bünyemizde kültür emperyalizminin dejenere edici tahrifatını önlemek ve onarmak kaygısı yatmaktadır. Geri kalmış ülke halklarının ve gençliğinin eylem gücünü nötralize etmekle ün salmış Amerika Türkiye'de aynı operasyona başvurmaktadır. İktidarın ise bu operasyonları kırıcı, engelleyici bir davranışları da olmadığından, başarıya da ulaşmaktadır.

Gençlik kendi sorunlarıyla yurt sorunları arasında ilişki kuramayacak şekilde sefalet ve imkansızlığın içine atılmıştır. Açlık grevi, sosyalist gençliğin, tüm uyuşturulmak istenen gençliğe

«MORAL MANİFESTOSUDUR» görüşlerini dile getiriyorlardı.

Gözüne alınan 6 öğrenci yargılama sonucunda 6 (altı) şar ay hapis ve 500'er lira para cezasına çarptırıldılar.

ÖZEL OKULLARA HAYIR YÜRÜYÜŞÜ

«Özel okullar sorunu uzun zamandır tartışılıyor ve konu bir türlü çözüme gitmiyordu. Eğitimi ciddiyetten uzak hale getirmesi resmi okul öğrencilerini de rahatsız ediyordu. Özel okullarda sınıf geçme oranları çok yüksekti. Özel okullarda eğitim daha başarılı da sayılmazdı. Öte yandan bu okullar düpedüz bir ticari işletme gibi çalışıyorlardı.»⁹

İstanbul'da öğrenci örgütleri sorunun önemini kamuoyuna anlatmak amacıyla Ankara'ya yürüyüş kararı almışlardı. Yürüyüşçüler «halkçı eğitimin yıkılmak istendiğini, özel okulların bu amaçla açıldığını ve büyük kazanç konusu haline geldiğini, Anayasanın 39. maddesi gereğince özel okulların devletleştirilmesinin gerektiğini, aksi halde Türkiye'yi karanlık yarınların beklediğini, yıkılacak binaların, patlayacak fabrika kazanlarının bir felaket yaratacağını» bildirilerinde açıklamışlardı.

Yürüyüşün etkin kılınması için yürüyüşe katılmayanların okullarda boykotla destek olması gerekiyordu.

7 Kasım günü yürüyüş başladı. Yol boyunca bütün il ve ilçelerde miting düzenlendi. Bütün köylerde konuşmalar yapıldı. Yürüyüşe yaklaşık 150 öğrenci katıldı ve yürüyüş 20 Kasım'da Ankara'da düzenlenen mitingle sona erdi.

FKF İstanbul sekreterliği örgüt olarak yürüyüşe doğrudan katılmadı. Ancak tek tek Fikir Kulüpleri üyeleri yürüyüşte yer aldı. FKF merkez yönetimi ise yürüyüşçüleri Kızılcahamam'da 12 kişiyle karşılamış, çiftlik yakınlarında ise örgüt olarak katılmıştı.

İBRAHİM KAYPAKKAYA VE YÜKSEK ÖĞRETMEN OKULU FİKİR KULÜBÜ

1968 Ocak'ta İbrahim Kaypakkaya ve arkadaşları (M. Oruçoglu, H. Sağlam, H. Koçer, M. Çetin, A. Taşyapan, P. Yavru, Ş. Kaynak) okullarında Fikir Kulübü kurma çalışmalarına başladılar. Ancak Yüksek Öğretmen Okulu yönetimi öğrencileri siyasetle uğraşmakla suçladı ve bir ay okuldan

uzaklaştırmakla cezalandırdı. Gençler yürütmeyi durdurma istemiyle Danıştay'a başvurdular.

Okul müdürü öğrencileri disiplin kuruluna verirken «okul içinde ve dışında siyasetle uğraşmanın yönetmelikçe yasaklanmış olduğunu, gazete-de yayınlanan YÖÖFK'sı tüzüğünün okul duvarına asılmasının suç olduğunu» iddia ediyordu.

Öğrenciler ise «siyasetle uğraşp-uğraşamayı takdire okul yönetiminin yetkili olamadığını, yöneticilerin yayınladıkları bildirileri savcıya teslim etmelerinin bir muhbirlik olduğunu ayrıca yönetmelikte yer alan okul dışında da öğrenci siyasetle uğraşmaz hükmünün Anayasaya aykırı olduğu» savunmasında bulunmuşlardı.

TARTIŞMALI II. KURULTAY

(23 - 24 Mart 1968)

FKF'nin 2. kurultayı 23-24 Mart 1968 tarihinde Ankara'da yapıldı. Bu kurultay çalışmaları içinde FKF' nin yapısı üzerindeki hem görüşler billur-laştı, hem de somut olarak ilk ayrılık ortaya çıktı.

FKF genel başkanı İzzet Ararat aynı zamanda Proleter dergisinin yazı işleri yönetmenliğini yapıyordu. Proleter'de, Nazım'ın «Kerem Gibi» şiirini yayınladığı gerekçesiyle kurultaydan bir gün önce 22 Mart'ta tutuklandı. Bu nedenle ikinci çalışma döneminin çalışma raporunu genel yazman Salih Er kurultaya sundu.

Kurultay'da ayrılık daha kongre başkanının seçimi sırasında ortaya çıktı. Osman Saffet Arolat 90 oy alırken diğer aday 40 oy alabiliyordu.

Kongre oybirliği ile tutuklu başkan İzzet Ararat ile Vietnam halk hareketini desteklemek üzere Ho Şi Min'e Türk sosyalist gençliği adına birer telgraf çekme kararı alınmıştır.

Kongreyi TIP genel başkanı Mehmet Ali Aybar ile milletvekili Sadun Aren de bir süre izlemiş, Aybar'da ayrılık belirtileri üzerine yaptığı konuşmada «Türkiye'nin darboğazlara sürüklendiği şu sıralarda gençliğin tek vücut olması gerektiğini» belirtmiştir.

Aybar'ın coşkuyla karşılanan konuşmasından sonra kürsüye gelen Genel Sekreter Salih Er önce bir konuşma yapmış daha sonra da ikinci dönem çalışma raporunu okumuştur.

Genel sekreter Salih Er ilk konuşmasında şöyle konuşmuştur:

FKF'LI KARDEŞLERİM!

"Türkiye Sosyalist Gençliği hızla geliyor, çığ gibi büyüyor. Bu gelişmeyi yaratan en büyük faktör, yurdumuzda bir sosyalist partinin yani TIP'in varlığıdır. Fikir Kulüpleri Federasyonu'nun doğuşu, sosyalist parti gerçeğinin bir sonucudur. Sosyalist gençliğin büyümesini sağlayan ikinci faktör, örgütümüzün kuruluşudur. Üç yıl gibi kısa bir zamanda, Ankara'da olduğu gibi İstanbul, Erzurum, İzmir, Trabzon ve Eskişehir'deki sosyalist arkadaşlarımızın fikir kulüpleri kurmaları ve kulüplerini FKF'ye bağlamak sureti ile demokratik merkeziyetçi yönetime katılma bilincini göstermeleri FKF gerçeğinin bir sonucudur.

FKF, Sosyalist gençleri örgütleme gereksiniminden doğmuştur. Yeni girdiğimiz üçüncü yılda örgütlenme şemamızı çizersek, bu amacın gerçekleşme yolunda olduğunu göreceğiz. Beş fikir kulübünün katılmasıyla kurulan örgütümüz yapısında, bu gün yirmi dört fikir kulübü yer almaktadır. Genel merkezimizin bulunduğu Ankara'da on bir fikir kulübünün bulunması, Ankara sosyalist gençliğinin iyi örgütlendiğinin bir belirtisidir. Geçen yıl İstanbul'da Sekreterlik kurulmuş ve sekiz kulübümüz bu yapı içinde örgütlenmiştir. Erzurum'da üç fikir kulübünün bulunması, tüzüğümüze göre bizi yeni bir sekreterliğe götürecektir. Trabzon ve İzmir'de örgütümüze bağlı birer kulüp vardır. İzmir ili çalışmamız olumlu yoldadır ve İzmir Sekreterliği'nin kurulması uzak değildir.

Bugünlere ulaşmak kolay olmadı.

Bir yandan doğuş ve kuruluşun getirdiği sancılarla, öte yandan hakim sınıfların bir körpecek yavruyu kurşunlama oyunlarıyla karşılaşıldı.

Sosyalist gençler merkezi bir yönetim sistemi içinde örgütlendikçe örgütümüze yönelen baskı hareketleri arttı. Bu hareketler genel başkanımıza kadar uzandı DTCF'de altı yönetici arkadaşımızın okuldan uzaklaştırılışı ve «Sosyalist Grup»un seçimlere sokulmayışı, SBF ile Eskişehir İTİA Fikir Kulüplerinin kapatılışı, ETYÖO Öğrencileri Fikir Kulübü'nün kurucularına verilen üç gün okuldan uzaklaştırılma cezası, İstanbul'da «Açlık Grevi» sırasında girilen baskılar, Erzurum'da kulüp yöneticisi arkadaşlarımızın odasına ses alma cihazı kurulması... ve de yayın organımız KAVGA'ya ve her yayınladığımız bildiriye karşı kamu savcılığınca açılan davalar.

Bütün bu hareketler uyanık, bilinçli sosyalist gençler tarafından yasalar çerçevesinde durdurulmuş ve her girilen baskı, bizleri Türkiye'nin Sosyalist Yolu üzerinde daha da kuvvetlendirmiştir. Bizler yasalar içinde kaldıkça acz içindeki hakim sınıfların oyunları bozulmuş ve kendileri yasalar dışına düşmüşlerdir.

Kardeşlerim!

Sosyalist gençleri yasalar dışına taşıramayan hakim sınıflar örgütümüze karşı kirli,

kötü oyunlar tezgahlayabilirler. Hepinizi, her zamandan daha çok uyanık olmaya çağınıyorum. İçimize adamlar sokup, bizi birbirimize düşürmek isteyenlere göz açtırmayın. Çünkü Türkiye'nin gelen günleri dar boğazların daha da darlaşacağı günlerdir. O günler daha çok birlik, dayanışma ve eylem içinde olacağımız günlerdir.

Örgütümüz, Türkiye'nin NATO'dan çıkması için açılan kampanyada kendine düşen görevi yapacaktır. Türkiye Sosyalist Hareketi'nin stratejisi ışığında eylemlerini sürdürecektir. Yurdumuz sorunlarının çözümünün siyasal yolla olacağına inanıyoruz. Ve de Sosyalist Gençlik Örgütü olarak amacımızın iktidara yürümek olmadığını biliyoruz. Bu noktalar çerçevesinde Türkiye'nin NATO'dan çıkmasını dobra dobra söyleyen ve verileri ortaya koyarak tartışmadan kaçınmayan siyasal partiyi destekleyeceğiz. Siyasal partilerin NATO konusunda tutumlarını gözden geçiren örgütümüz, bu konuda, TIP'in Türkiye gerçeklerine ve emekçi halkımızın çıkarlarına en uygun yolda olduğuna inanmıştır.

Kardeşlerim!

Her geçen gün biraz daha kuvvetliyiz. Gençlik kesiminde en güçlüyüz. Fikir Kulüpleri Federasyonu yeni bir gençlik örgütüdür. Türkiye gençlik hareketine yepyeni bir öz getirmiştir. Ve Türkiye gençlik hareketi içinde, ortanın solu maskesi ile çıkan ve ne olduğu belirsiz hareketler gün geçtikçe silinmektedir. Ve de silinecektir. Zafer bizim olacaktır.”

Genel sekreterin konuşmasından sonra Genel Yönetim Kurulu'nca hazırlanan 22 Ocak 1967-23 Mart 1968 dönemini kapsayan II. dönem çalışma raporunun görüşülmesine geçildi. Döneme ilişkin son derece önemli bilgiler içeren raporu buraya alıyorum.

FKF II. DÖNEM ÇALIŞMA RAPORU

I - Genel Olarak

Baskılar ve imkansızlıklar içinde örgütlenme savaşı sürdüren örgütümüzün, burada, durumunu gözden geçirmek için toplandık. İkinci Kurultay, aksaklıklarımızı görüp, Türkiye'nin koşullarına uygun çözüm yolları bulduğu ölçüde amacına ulaşacaktır.

Önce dünya, yurt ve gençlik olaylarına kısaca değinecek, sonra da eylemlerimizi sıralayarak, değerlendirmelerine geçeceğiz.

Dış Olaylar

Ümüğüne her geçen gün biraz daha basılan emperyalizm, kolunu uzattığı ülkelerden pınlı-pırtısını toplayıp, kovulacağı günleri sayıyor. Vietnam halkı, kuvveti

gittikçe artan tokatlarıyla dünya halklarının yenilmezliğini ortaya koyuyor. Uyanan dünya halkları, kapitalizmin olmadığı yeni bir dünya kurmaya hazırlanıyor. İngiltere'nin kendi adasına gün be gün çekildiği şu sıralarda, dünya emperyalizmin baş temsilcisi Amerika'nın dünya hegemonyası kurma emellerini anlamak için, yalnız Vietnam'a bakmak yetmez. Çünkü, bu ahtapotun kollarını uzattığı her yerde, ezilen uluslara karşı bir küstahlık var. Uzak Doğu'da, Orta Doğu'da, Latin Amerika'da ve kendi ülkesinde Birleşik Devletler Emperyalizmini bir bütün olarak görmek, insanlığa karşı bu küstahı daha iyi tanımamıza yardımcı olacak.

Vietnam'ın stratejik önemi Amerika'nın gözünden kaçmamış ve Fransa'nın çekilmesinden yararlanarak kollarını buraya uzatmıştır. Uzmanlar göndererek, yardım diyerek, üs ve tesislerini saldırıya karşı korumak üzere askerlerini yerleştirerek müdahaleyi sağlayan Amerika, kukla yönetimleri de bulmakta gecikmemiştir. Ulusal kurtuluş cephesine karşı savaş uzun süre Amerikalılar yönetimi altında güney Vietnam ordusu tarafından yapılmış ama başarısızlıklar Amerika'nın fiilen müdahalesine yol açmıştır. Yarım milyon asker ve görülmemiş imkânlarla Kuzey Vietnam'da «Tırmanma Politikası» paravanasıyla bombardımana başlamıştır.

Ama, ne Amerika'nın yarım milyonu da aşan ordusu, ne de zehirli gazları bilyeli bombaları, napalmı Vietnam halkını yıldıramamıştır. Aksine, Vietnam Halkının kin ve nefretini daha da artırmıştır. 1961 de Güney Vietnam'ın %20-30'unu kontrolü altında bulunduran Milli Kurtuluş Ordusu bu gün aynı bölgenin %80'inden fazlasına hakim durumdadır. Artık Milli Kurtuluş Cephesi Kuvvetleri, gerilla savaşı vermek safhasından çıkmış, düzenli ordu birlikleri halinde taarruzlara geçmiştir. Amerikalılar, bu azimli halk güçleri karşısında savunma durumuna düşmüşlerdir. Tarihin en erdemli savaşını, çeliğe karşı bambunun savaşını veren Vietnam halkı, sömürsüz bir dünyayı gerçekleştirme yolunda, emin adımlarla, zafere ve barışa gitmektedir.

Emperyalizm, Orta Doğu'da da halk direnmeleriyle karşı karşıyadır. Son İsrail - Arap Savaşı, sömürülen Arap halklarının emperyalizmle çatışmasından başka bir şey değildir. Emperyalizm, İsrail'i bir piyon gibi kullanarak savaşı kazanmıştır. Ama bu başarı, ezilen Arap ulusları ile emperyalizm arasında çelişkiyi daha da keskinleştirmiş ve Arap milliyetçiliğini emperyalizme karşı güç birliğine yöneltmiştir. Bu güç birliğinin karşısında, Orta Doğu'daki çıkarları, Amerika'nın çıkarlarına paralellik gösteren İngiltere'nin çekilmesiyle, yalnız Amerika kalmıştır.

Arap - İsrail Savaşının sonuçları, Türkiye, Yunanistan ve Kıbrıs'ın önemini daha da artırmıştır. Amerika, «tutunacağı dal» gözüyle baktığı Yunanistan ve Türkiye'de, yerini sağlamlaştırmak için kirli oyunlara girmiştir. Yunanistan'da seçimlerin yaklaştığı sırada, seçim sonuçlarından emin olan Amerika, Yunan sol hareketini bir askeri darbe ile ezdirme fırsatını bulmuştur. Gerçi, Kraldan beklediği bu

darbenin, bir cunta tarafından yapılması Amerika'yı şaşırtmıştır ama, darbe sonu ortamı ile «umduğuna değil bulduğuna» dört elle sarılmıştır.

Aynı oyun Türkiye'de başka yollardan tezgahlanmak istenmektedir. Bu konuya iç olaylarda değineceğiz.

Kıbrıs'ın Orta Doğu'daki sosyalist gelişmeye set çekmek bakımından stratejik önemi, Amerikan temsilcilerine merkezler arasında mekik dokutturmuş ve bu patlar fiçinin yanmakta olan alevini şimdilik söndürmek mümkün olmuştur.

Gelelim Latin Amerika'ya

Burunlarının dibinde bir Küba'nın çıkivermesini hazmedemeyen ve çeşitli oyunlara girip , yüzüne gözüne bulaştıran Amerika, bu kez karşısında Latin Amerika Halklarını bulmuştur. Latin Amerika devrimci güçlerinin katılmasıyla Havana'da yapılan «Latin Amerika Dayanışma Konferansı» sonunda alınan «emperyalizme karşı silahlı direnme kararı» kurtuluş savaşları için yanan ateşin bir parçasıdır. Gerçi Amerika kendisine sadık adamları ile işleri yürütmektedir. Ama Che Guave-ralar da çoğalmaktadır. Che Guevera ölmüştür, ama Che'nin «tüm yoksul ve sömürülen halkların hedefi emperyalizme karşı birleşmektir.» sloganı ile kavga sürmektedir.

Amerika kendi ülkesinde de huzursuzdur. Ekonomik yapı günden güne açmazlara girmektedir. Zenciler, haklarını almak için direnme hareketlerine başlamışlardır. New York'ta yapılan «Kara Kuvvet Konferansı»nda alman «Zencilerin tahammül edilmez şartların kurbanı oldukları takdirde, isyana ve şiddet hareketlerine başvurabilecekleri» kararı uygulanır hale gelmiştir. Alman kararın, şiddet hareketlerini teşvik etmek anlamına gelmediği, şiddete yol açan şartların zaten var olduğu belirtilmiştir. Zenci hareketinin, giderek, sınıf bilincine ulaşacağı umudu göz önüne alınırsa, hareket daha büyük bir anlam kazanır.

Görülüyor ki dünyayı dört bir yandan sarmak isteyen Amerika, dört bir yandan uzanan kollarla sarılmaktadır. Devirdiği her yurtsever gövde, emperyalizmin tabutuna bir çivi çakmaktadır.

Emperyalizmi Nato, Seato, Cento gibi paktlarla yürütmek isteyen Amerika, bu araçlar içinde de birlik sağlayamama durumundadır. Cento ve Seato'nun önemi kalmamıştır. Bunlar yerine, az gelişmiş ülkelere, emperyalizmin bekçiliğini yaptıracak yeni paktlar ortaya atılmakta, bunlar da tutmamaktadır.

Uluslararası güçler dengesi değişmiş, sosyalizm için ve dünyanın ezilen halkları ve ulusları için son derece elverişli, emperyalizm ve tüm gerici tutucu düzenler için ise, aynı derecede tehlikeli bir duruma gelmiştir. Bununla beraber sosyalist kamp ile, emperyalist kamp arasındaki, kapitalist ülkelerdeki proletarya ile burjuvazi arasındaki, ezilen uluslarla emperyalizm arasındaki çelişkiler ve tekeli kapitalist grupların, emperyalist ülkelerin aralarındaki çekişmeler sürmektedir. İşte

bu çelişkilerin, onları çözümlemeye yetecek halk devrimlerine yol açmaları kaçınılmaz bir olaydır.

Birleşik Devletler Emperyalizmi, saldırı ve savaş politikasını bütün dünyaya kabul ettirmeye çalışırken, zorunlu olarak, sonuç onun istediğinin tam tersi olmaktadır ve olacaktır. Bu çabalar, bütün ülkelerdeki halkların uyanışlarını ve devrimlerini çabuklaştırmaktan öte bir işe yaramayacaktır.

Halkların mücadeleleri, bugün, dünya barışını savunan çok büyük bir güçtür.

İç Olaylar

Tarihte, büyük kurtuluş savaşlarına ilk ışığı yakan, ilk ulusal kurtuluş savaşını başaran Türkiye halkı, ezilen ulusların direnir savaşlarına yabancı değildir. Halkımız, artık bizim içimize, hayatımızın en gizli noktalarına kadar sızmış olan emperyalizmi, çirkin yüzüyle tanımaya başlamıştır.

Bundan 45 yıl önce siyasal bağımsızlığımız kazanılmış, ama ekonomik bağımsızlık kazanılmadığı içindir ki, emperyalizmin nüfuzu altına girilmiştir. Bu gün de, kapitülasyonlar artık yoktur ama, 1947'den beri yabancı sermayeyi teşvik eden iktidar vardır. Halkımızı uşaklaştırmak için köylerimizde, öğrencilerimizi halkından koparmak için okullarımızda barış gönüllüleri vardır. Ekonomimizin her kesimi yabancıların denetimi altındadır.

Nato Türkiye'yi kendi iradesi dışında, haberi bile olmadan bir üçüncü dünya savaşına girme ve atom başlıklı füzelere hedef olma tehlikesi içinde bulundurmaktadır.

İzlenen dış politika, millî haysiyetimize yaraşır, kişiliği olan bir dış politika anlayışından uzaktır. Bu tür bir dış politika anlayış ve uygulamasından uzaklık, özellikle Kıbrıs sorununda iyice belirir ve çözüm emperyalist ülkelerden beklenmiştir. Gerek Zürih ve Londra anlaşmalarının yürürlükte olması, gerekse Kıbrıs'ta bulundurulmuş silahlı Türk kuvveti konularında ısrarla durulmamış ve bu iki çözümümüz değerlerinden çok şey yitirmiştir. Kıbrıs için gerçekçi çözüm yolu bellidir. Bu da «birleşmiş milletler»in garantisi altında, üstlerden anılmış, bağımsız, federatif bir devlet kurulmasıdır.

Bağımlı Dış Politika

Nato gibi yurdumuz çıkarlarına taban tabana zıt bir pakttan çıkmamızın söz konusu olmadığının belirtilmesi, İslam paketi kurulması yolundaki gelişmelerde kesin tavrımızın konmaması, ortak pazara girme çabaları, Birleşmiş Milletlerde bağımsızlığı için mücadele eden uluslara karşı takınılan tavırlar, dış politikamızın bağımlılığını gösteren örneklerdir.

Emperyalizmin nitelik değiştirmesi, artık yabancı sermayenin girdiği ülkelerde yerli sermayeyi ezmeyerek, onunla işbirliği yapması sonucudur ki, çıkarları dışa dönük bir sermayedar takımı, sömürsünü işbirliği içinde sürdürmektedir.

Yurdumuzun çıkarları söz konusu olduğunda, emperyalistlerin yanında iç sömürücüler hemen yer almakta, sömürünün avukathlığını yapmaktadırlar. Siyasal alanda daha somut örneklerini gördüğümüz bu durum, emperyalizme karşı mücadele ederken, aynı zamanda sosyalizm için de mücadelenin gerekliliğini, iç ve dış sömürüye karşı mücadelelerin birbirinden ayrılmayacağını ortaya koyuyor.

Ekonomik alanda karşılaşılan güçlükler ve çelişkiler alt edilememiş ve tıkanıklıklar politik alanda anayasa dışı davranışlara yol açmıştır. İktidarın ekonomi ve demokrasi anlayışının, anayasa ile çelişmesi, toplumsal gelişme kanunlarına aykırılığı sürdükçe, rahatsızlıklar da artacak, dönemeçler daha zor dönecektir.

Emperyalistler ve içerdeki ortakları debelenip dururlarken, sevindirici ve umut verici gelişmeler artıyor. Sosyalist hareket ağırlığını koya koya, gerçekleri sere sere amacına doğru yürüyor.

Temsilcilerini yüce Meclise sokan sosyalist bir parti, emekçi halk yığınlarında kökleşirken dünya kamuoyunda da sesini duyurmaya başladı. Uluslararası Savaş Suçları Mahkemesi'ne ve Akdeniz İlerici Partiler Konferansı'na Türkiye sosyalistlerinin çağrılmaları ve bu toplantılara katılarak ağırlıklarını duyurmaları biz Türkiye Sosyalistleri için onur vericidir.

Sosyalist hareketin içerde ve dışarda artan etkinliği Türkiye toplumunun çeşitli katlarında da yansımıştır.

Az gelişmiş bir kapitalizmin varlığı sonucu, nitelik ve nicelik yönlerinden gelişmeyen işçi sınıfımız, giderek sınıf bilincine ulaşmaktadır. İşçiye ihanet çizgisi üzerinde yürüyen Türk-İş erimekte, işçiler Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu'nun -DISK- yapısı içinde örgütlenmektedirler. Anayasanın güvencesi altında, anayasanın kendilerine tanıdığı hakları kullanmaktadırlar.

Milli gelirden, az da olsa, olan artışı, sermaye çevrelerine kayması, halkın yaşantısında bu rahatlığı duymaması geniş tepkiler yaratmıştır. Ürettiği mahsulünden emeğinin karşılığını alamayanların yaptıkları yürüyüşler, hakim sınıfların korkularını artırmıştır. Nato'dan çıkmak için açılan kampanya, başarı ile yürümektedir. Amerikalı, Dolmabahçe'ye, Esenboğa Havaalanı'na inemez olmuştur.

Yasa sınırları içindeki bu tepkiler, hakim sınıfları iyice dağıtmakta, mecliste kan dökmeye kadar götürmektedir. Demokratik rejimi tehlikeye düşürecek yollara kadar sapılmaktadır.

Sorunlar çözüm beklemektedir.

2 - Gençlik Hareketleri

A - Yurt Sorunlarının Çözüm Yolu ve Gençliğe Düşen Görev

Sorunların çözülmesinin, halkımızın sosyalizmi kurmasına bağlı olduğu açıktır. Ancak yurdumuzun somut koşulları içinde «sosyalist Türkiye'yi» kurma yöntemini, bu yoldaki uğraşı süreci içinde gençliğin yerini ayrıntılıca belirtmek yararlı

olacaktır. Bu, hem örgütümüzün kuruluşundan bu yana izlediği tutumun açık-seçik kavranmasını sağlayacak, hem de gelecek dönem çalışmalarımıza yön vermede yardımcı olacaktır.

Genel deyiimiyle, sosyalizmi halk kuracaktır. Emekçiler, halk yığınları siyasal bilinçle örgütlenecekler, hukuki deyiimi ile, kendi siyasal örgütleri içinde kaynaşacaklardır. Ve halk siyasal örgüt yolu ile sosyalizmi kuracak; sorunları çözümleyecektir. Sorunlara çözüm getirilmesi, siyasal yolla olacaktır.

Kurtuluşun ana çizgisini böylece belirledikten sonra, gençliğe düşeni de açıkça ortaya koymak gerek. Gençlik, bir siyasal parti olarak örgütlenemediğine.. gençlik olarak iktidara gelme amacı gütmeyeceğine göre; gençliğin görevi, halkın iktidara gelmesine yardım etmek olacaktır. Yani gençlik, halkın politik bilince ulaşmasına, siyasal örgütlenmesine yardımcı olduğu ölçüde görevini yapmış sayılacaktır. Öte yandan, halkın ileri Türkiye'yi kurmasının, gençliğin bu yolda üstüne düşenleri başarabilmesinin, ancak örgütlü ve sürekli çalışmasıyla mümkün olacağı da açıktır.

Bu konuda gençlik, iki şeyi bütün çıplaklığı ile göz önüne alacaktır. Bunlardan ilki, Sosyalist Türkiye'yi kurma yolunda gösterilen her kesimdeki çabanın, bütünlük içinde yürütülmesi gereği, ikincisi de, gençliğin kendi üstüne düşenleri yaparken, bir bütünlüğe uymaktan başka, kendi iş ve eylemlerini de örgütlü ve sürekli yürütmek zorunda oluşudur.

Bu özellikleri taşımayan, genel hareket içinde yerine oturtulmadan, rasgele yapılan hareketler, ancak tesadüfen ve geçici bazı yararlar sağlayabilir.

B - Gençlik Kesiminde Görülen Çabalar

Bu dönem içinde görülen gençlik hareketleri, yukarda koyduğumuz genel çerçevede içinde değerlendirilmelidir.

Böyle bir değerlendirme yapıldığında, örgütümüz dışında gençlik kesiminde yürütülen çabaların, genellikle dağınık kaldığı, Türkiye'de sosyalizmi kurma hareketi ile bir bütünlük ve eşgüdüm sağlamadığı görülmektedir. İçinde yaşadığımız toplum düzeni, egemen sınıflar yararına bilinçle yürütülen eğitim sistemi göz önüne alındığında, bu durumu olağan saymak gerekir.

Kapitalist düzen içinde verilen eğitim, yerleştirilen örgütlenme anlayışı, elbette doğruların açıkça ortaya çıkmasına yarayacak nitelikte olamazdı. Elbette egemen sınıflar, gençliğin örgütlü ve sürekli çalışarak, sorunlara doğru çözüm getirip, halkın yanında yer almasını istemeyeceklerdi.

Bu yüzden, örgütümüzün hep belirttiği gibi, öğrenci gençlik kuruluşları onların dürtüsüyle iş çıkarmayacak laçka örgütler olarak geliştirilmiştir. Öğrenci demeklerinin üst örgeni TMTF'nin bu dönem içinde tümüyle silinmesi ancak bazı öğrenci derneklerinin tek tek ve üst örgenden kopuk eylemlerde bulunması, baştan

beri ortaya koyduğumuz bu savı iyice doğrulamıştır.

Ortaya koyduğumuz bu ve benzeri nedenlerden dolayı, örgütlü ve sürekli, halkın egemenliği açısından tam yararlı bir çalışma anlayışının yerleşmesi kolay olamamakta, bozuk düzenin yerleştirdiği alışkanlıklar, değer yargıları gençlik kesiminde gösterilen çabaların, tümüyle, en başta koyduğumuz çerçeveye uygun olarak yürütülmesini engellemektedir.

Ortanın Solu Hareketine Gelince

Bu arada geçen dönemde ortaya çıkan «Ortanın Solu» hareketine de değinmekte yarar var. Geçtiğimiz dönem içinde, ortanın solu adıyla sunulan reçetenin öteden beri yürütülen bildiğimiz bir tutumun, yeni bir adla yutturulma çabasından başka bir şey olmadığı, hem genel olarak, hem de gençlik kesiminde bütün çıplaklığı ile anlaşılmıştır.

Bu, bilinçlenme süreci içinde olan Türkiye toplumunda, sorunlara temelli bir çözüm getirmeyecek, yapay reçetelerin, artık kandırıcı olmadığını göstermesi bakımından sevindiricidir. Gittikçe bilinçlenen gençliği doyunduracak bir öze sahip olmadığından, başlangıçta olduğu gibi, yeniden zorlama bir orta sol yaratılmaya çalışılsa bile, hareketin, emekçi halk yığınlarında olduğu gibi, gençlik kesiminde de tutma şansı yoktur.

Bir de emekçi halka karşı, halkın örgütlerine karşı bilinçli olarak yürütülen hareketler var. MTTB ve bilinen çevrelerce yürütülen bu çabaları, gerçekte gençlik hareketleri olarak nitelendirmek zordur. Egemen sınıfların, kendi soygun düzenlerini sürdürmek için zorbalık yapmaları, bu yolda kullanacak maşalar bulmaları her zaman mümkündür. Görülen bu nitelikteki hareketler, emekçilerin uyanışını önlemek için, egemen sınıfların başvurduğu faşist yöntemlerden yalnızca bir bölüğüdür.

Sonuç olarak, gençlik hareketleri konusunda şu genel çizgiler belirginleşmektedir: Halka ve halktan yana örgütlere, bilinçle karşı olan girişimler gençlik kesiminde etkili bir yandaş kitlesi bulamamaktadır. Halktan yana hareketler ise aynı kesimden bu gücü sağlayabilmektedir. Ne var ki, bu nitelikteki eylemler dağınık kalıp, genel hareket içindeki yerine oturtulmadığından ve örgütlü yürütülmediğinden; toplumsal koşullar ve temel çözüm yolu göz önüne alınarak yapılan iyi bir değerlendirme ile tam yararlı olamadığı gibi, zararlı da olabilmektedir.

Aksaklıklarına karşın, gençlik hareketleri rayına oturma yolundadır. Gençlik kesiminin halktan yana oluşu, örgütümüzün hızla gelişmesi ve eylemini temel çözümü sağlayacak genel hareket içindeki yerine oturtabilmesi, bu gidişin açık belirtileridir.

Gerçekten, örgütümüzün kuruluşu ve çalışmalarıyla gençliğin işlevi, gerçek niteliği ile ortaya çıkmakta ve bu temel işleve göre biçimlenen eylemlerimizin, gençlik

hareketleri içindeki ağırlığı gittikçe artmaktadır. İçinde yaşadığımız toplum düzeni, egemen sınıflarca bilinçle yürütülen eğitim sistemi vb. gibi açıkladığımız nedenlerin sonucu olan gençlik kesimindeki karmaşa ve dağınıklık, gelişme ve bilinçlenme süreci içinde ortadan kalkacak, gençliğin eylemleri gittikçe tümüyle halkın iktidarına yardımcı olmaya yönelecektir.

C - Sosyalist Gençlik Örgütü - FKF

Bilindiği gibi örgütümüz, toplumsal gereksinmenin zorlamasıyla, gençliğe düşen görevlerin başanya ulaşmasını sağlamak üzere doğmuştur. Temel çözümün başa-rılması yolunda gençliğin işlevinin ne olduğunu açıkça kavramış, örgütlü ve sürekli çalışmanın gerekli olduğu bilincine ulaşmış gençlerin işlevinin ne olduğunu açıkça kavramış, örgütlü ve sürekli çalışmanın gerekli olduğu bilincine ulaşmış gençlerin kaynaşarak oluşturduğu bir kuruluştur. Örgütümüz, gelişme gücünü ve etkinliğini, toplumsal yapıdaki yerinin sağlamlığından, örgüt olarak işlevini doğru saptayabilmiş olmaktan almaktadır. Ve gençlik kesiminde bu nitelikte tek örgüttür. Baştan beri ortaya koyduğumuz genel çözüm yolu şeması ile birlikte, örgütümüzün bu niteliğini de göz önüne alarak, FKF'nin işlevini şöylece belirleyebiliriz:

Örgütümüzün işlevi, genel olarak, «emekçi halkımızın sorunları temelden çözmesine yardım etmek» olmak üzere, iki ana dala ayrılmaktadır. Bunlardan biri gençlik hareketlerinin yerine oturmasını, temel çözüme yardımcı bir nitelik kazanmasını sağlamak; ikincisi de kendi çalışmalarıyla, eylemleriyle, sosyalist gençlik örgütü olarak, sorunların gerçek çözümüne yardımcı olmaktadır.

Örgütümüzün işlevini yerine getirebilmesi, bu iki daldaki eylemleri ve aşağıda belirteceğimiz çalışmaları yaptığı ölçüde mümkün ve amaca ulaşmada yararlı olacaktır.

a - Gençlik hareketlerinin rayına oturmasını sağlamada, bir yandan iç güçlenme geliştirilecek, öte yandan, diğer örgütlere etkimeye çalışacaktır. Disiplinli işleyiş ve gittikçe genişleyen tabanı ile örgütümüz, gençlik kesimindeki her türlü girişimde zorunlu bir ad olarak kendisini kabul ettirmek, ciddi-bilimsel çalışmasıyla, kamuoyunda saygınlık kazanarak, eylemleri sonucu kamuoyunun desteğinden alacağı güçle, gençlik hareketlerine ağırlığını koyup, bu hareketlerin disipline ve olumlu bir öze ulaşmasına yardımcı olacaktır. Bu alanda yapacağımız çalışma, örgütümüzün sosyalist niteliğini sürdürerek yayılıp büyümesi, diğer örgütlerle haberleşmeyi geliştirmesi ölçüsünde gerçekleşecektir.

Gelişmeleri iyi değerlendirip, doğru çözümler önererek, izlediğimiz sağlam tutumu, koşullara uygulayarak, elde edilen deneylerden de yararlanarak sürdürmemiz, bunu sağlayacaktır.

b - Gençlik, ileriye dönük bir niteliğe sahiptir. Sınıfsal çıkarlardan anklığı, egemen sınıf baskısına karşılığı dolayısı ile ileriye dönük niteliği ve eylem potansiyeli

vardır. Bu nitelik, gerçek demokrasiyi saptırmak isteyenlere, gençliğin karşı çıkmasıyla kesinlik kazanmıştır. Ancak, bununla yetinilemez. Anayasacı, gerçek demokrasiden yana çevrelerin desteğini ve işbirliğini de sağlamak gerekmektedir. Gençliğin sorunlarıyla bugüne dek gençlik kuruluşlarının bile yakından ilgilenmemesi ve de gençliğin sorunlarının giderek artması, gençliği arayış içinde bırakmıştır. Yurtların azlığı, burs ve kredi yetersizliği, eğlence ve kendini yetiştirme olanaklarının elverişsizliği... gibi somut olarak beliren sorunlar karşısında tavır takınarak çalışmalarda bulunmamız, bu aranışı örgütümüze doğru yöneltebilir. Gençliğin sorunlarına sahip çıkarken, gençlik örgütleriyle de sıkı ilişkiler kurulacaktır.

FKF, genel gençlik örgütü olmak dışında, sosyalist gençlik örgütü olarak da önemli işleri başarmayı ve sonuca götürmeyi sağlayacaktır. Bunların başında, örgütlü çalışmayı sürdürüp sağlamlaştırmak geliyor. Yani, örgüt içinde, örgütlü çalışma, ortaklaşa değerlendirme ve bu yolla kendini aşma alışkanlığını yerleştirmek. Buna bağlı olarak, sosyalist hareket için gerekli, dinamik ve gelişmeye açık, sosyalist kuramı davranışlarıyla eşdeştirebilen elemanlar yetiştirmek.

Bu elemanlar, sosyalist disiplin içinde, yurt sorunlarıyla ilgilenecek halkın iktidarına yardımcı olmak görevini taşıyacaklardır.

Yurt sorunlarının çözüm yolunu, bu yolda gençliğin görevlerini ve sosyalist gençlik örgütü olarak, örgütümüzün işlevini belirttik. Şimdi, belirttiklerimiz ışığında, ikinci dönem çalışmalarımızı inceleyelim:

III - Örgütümüzün Çalışmaları

A - GYK, MYK Toplantıları

a - Genel Yönetim Kurulu Toplantıları:

Genel Yönetim Kurulumuz, örgütümüzün ikinci dönemi içinde, üç kez toplanmıştır. 28 Ocak 1967'de yapılan ilk toplantıda Genel Yönetim Kurulu Genel Başkanlığa İzzet Ararat'ı getirmiştir. Merkez Yürütme Kurulu asıl üyeliklerine Ahmet Ali Arlı, Asaf Koksall, Mustafa Kamer, Ergun Türkoğlu, Burhan Gürcan ve Nail Gürman; yedek üyeliklerine ise Gülseren Ergün, M. Ali Canbaz ve Salih Er seçilmişlerdir.

İkinci toplantı 20 Mayıs 1967'de yapıldı. İstanbul'daki sosyalist kardeşlerimizle değinimlerimiz incelenerek sekreterliğin kurulmasının gerekli olduğunda karar kılındı. Sekreterliğe Veysi Sarısözen, sekreterlik asıl üyeliklerine Fahri Aral, Aysin Eren, Esat Yazar, Emre Dölen; yedek üyeliklerine Mehmet Salmanoğlu, Şafak Kutsal ve Ömer İnce atandılar.

Örgütümüzün ikinci dönem içinde 20 Mayıs'a kadar olan ve MYK'ca sunulan raporda belirtilen çalışmalar ve çalışmalarda görülen aksaklıklar, eksik-güdük yanlar gözden geçirilip tartışıldı. Çalışmalarımızda kurul çalışmalarının gerekliliği,

akçasal durumun düzenlenmesi ve örgütlenme çabamızın hızlandırılmasında görüş birliğine varıldı. Genel Yönetim Kurulu üyelerine büyük görevler düştüğü ortaya konuldu. Ayrıca mali rapor gözden geçirildi. Son toplantı 2 Mart 1968'de yapıldı. Kurultayın 23 Mart 1968'de başlamasına karar verildi.

Merkez Yürütme Kurulunun çalışmalarına geçmeden önce, GYK'nın örgütümüz çalışmalarında gerekli titizliği göstermediğini, kendi içinden seçtiği Merkez Yürütme Kurulu'na ışık tutma görevini yapmadığını belirtelim.

b - Merkez Yürütme Kurulu Toplantıları:

Bir yılı aşkın bir çalışma dönemi içinde Merkez Yürütme Kurulu kırk beş toplantı yaptı. Bu toplantılarda birçok kararlar alındı, uygulamalar ve sonuçları değerlendirildi. Birçok işler de. Merkez Yürütme Kurulu'nun Genel Yürütme görevlerinden sayıldığı için her konuda da karar alınmadı. Alınan kararların ayrıntılarına girmeden önemli noktaları ele alıp sergileyelim. 28 Ocak 1967'de yapılan ilk toplantıda görev bölüşümüne gidilmiş ve genel yazmanlığa A. Ali Arlı, genel saymanlığa Asaf Koksall atanmıştır.

On dört fikir kulübünün federasyona katılma isteği kabul edildi. 23.2.1967 de Karadeniz Teknik Üniversitesi Fikir Kulübü, 15.4.1967 de İstanbul Teknik Üniversiteler Fikir Kulübü ve İstanbul Edebiyatçılar Fikir Kulübü, 22.4.1967'de Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Fikir Kulübü ve İstanbul Tıp Fakülteliler Toplumcu Fikir Kulübü, 16.6.1967'de Atatürk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Fikir Kulübü, 4.11.1967'de Ankara Erkek Teknik Yüksek Öğretmen Okulu Öğrencileri Fikir Kulübü, 5.12.1967'de İstanbul Yüksek Öğretmen Okulu Öğrencileri Fikir Kulübü ve Ankara Basın Yayın Yüksek Okulu Fikir Kulübü, 5.1.1968'de İzmir İTİA Fikir Kulübü, 9.1.1968'de İstanbul Güzel Sanatlar Akademileri Fikir Kulübü, 10.1.1968'de İstanbul Hukuk Fakültelileri Fikir Kulübü, 15.1.1968'de Atatürk Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Fikir Kulübü, 3.3.1968'de Ege Üniversitesi Fikir Kulübü ve 21.1.1968'de İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Fikir Kulübü Federasyon üyesi oldular. Ayrıca, örgütümüz kurucu Kulüplerinden SBF Fikir Kulübü'nün mahkeme kararıyla kapatılması sonucu kurulan SBF Sosyalist Fikir Kulübü 7.7.1967'de örgütümüze katıldı.

Merkez Yürütme Kurulu üyelerinden Nail Gürman, Asaf Koksall, Burhan Gürcan'ın ayrılmaları sonucu yerleri yedek üyeler tarafından dolduruldu. Nail Gürman, aynı zamanda GYK ve Hukuk Fakültesi üyeliklerinden de ayrıldı.

Genel Yazman A. Ali Arlı'nın İstanbul'a atanması sonucu, genel yazmanlığa 5.1.1968 tarihinde Salih Er getirildi.

Temel ve yan etkinlik alanlarında birçok kollar kuruldu. Bazen başarılı, bazen de ağır aksak çalışmaları görüldü. Bu konulara etkinlik alanlarında da değineceğiz.

B. Etkinlik Alanları

a - Temel Etkinlik Alanları

1 - Örgütlenme

Örgütü Yayma

Sosyalist gençleri örgütleme gereksiniminden doğan FKF, ikinci dönemde örgütü yayma alanında başarılı bir çalışma göstermiştir. Birinci dönem içinde on bir Fikir Kulübünü yapısında barındırırken, bugün 26 Fikir Kulübünün bağlı olduğu bir kuruluş haline gelmiştir. Birinci dönem çalışma raporunda belirtilen 11 Fikir Kulübünü bir kat daha artırarak, örgütü yayma, daha ileri götürme gerçekleştirmiştir.

Bu dönemde örgütlenme çabamızda atılan en önemli adım, İstanbul Sekreterliğinin kurulması oldu.

Sekreterliğin Kuruluşu

Fikir Kulüplerinin İstanbul'da kuruluşu, bir arada toplanma gereksinimi duyusu Ankara'dan farklılıklar göstermiştir.

FKF'nin İstanbul da örgütlenişi üç dönemli bir çalışma sonucu olmuştur.

İlk Çabalar

1965 yılında Ankara'da girişilen örgütlenme hareketine paralel olarak İstanbul'da da bazı girişimler oldu. Bu paralellığe karşı, Ankara'da kuruluşun taşıdığı espriyle, İstanbul'da düşünülen kuruluşun istenen esprisi birbirinden farklı oldu. Ankara'da mevcut öğrenci kuruluşlarının ışığında onlarla organik bağ taşımaksızın, apayrı bir yapıda sosyalist esaslara dayalı bir örgütlenmeye gidilmişti. Mevcut öğrenci kuruluşlarının, Türkiye'de gereksinmesi açıkça duyulan dengeli, tutarlı ve sürekli bir gençlik eylemini sürdüremeyeceği anlaşılmış, bu yüzden sosyalist gençler kendi örgütlerini kurmak gereğini duymuşlardır.

Gerçekten de Ankara'da mevcut gençlik örgütleri bırakalım sosyalist eylemi, kendi başlarına tutarlı olmak olanaklarından yoksundular.

İstanbul'da yukarıda sözünü ettiğimiz ilk örgütlenme girişimleri ise bambaşka koşullar içinde oldu, 1965-1966 yılları içinde bu değişik koşullar içinde kurulmuş şu fikir kulüplerini görmekteyiz:

Toplumcu Tıbbiyeliler Fikir Kulübü, İ.Ü. Orman Fakültesi Fikir Kulübü, İ.Ü. Edebiyat Fakültesi Fikir Kulübü, İktisat Fakültesi Fikir Kulübü, Kimya Topluluğu Toplumcu Fikir Kulübü, İ.T.Ü. Fikir Kulübü, Gazetecilik Enstitüsü Fikir Kulübü, İ.Ü. Hukuk Fakültesi Fikir Kulübü.

İlk bakışta, Ankara'daki harekete paralel olarak gelişen örgütlenme hareketi sevindirici olmuş ve genel merkezle kurulan ilişkilerle ilk federasyona bağlanma çabaları başlamıştı.

Ancak kısa zamanda bu hızlı gelişimin sağlıklı bir yönde olduğu göze çarptı. Fikir

kulüplerinden bir kısmı sosyalist dünya görüşüne karşı kişiler tarafından, diğer bir kısmı da o güne kadar hiçbir örgütlenme hareketi içinde yer almamış, dene-yimsiz arkadaşlar tarafından kurulmuş olduğu anlaşıldı.

Bununla birlikte FKF Genel Merkezi sektör bir tutum takınmamak için, uzun süre bu derme çatma, yerine oturmamış kulüplerle ilişkisini sürdürdü.

Adı verilen kulüplerin çoğu ile toplantılar düzenlendi. Toplantıların genel eğilimi Ankara Merkezli Fikir Kulüpleri Federasyonu'na katılmak yerine İstanbul'da ayrıca bir Federasyon kurmak yönünde idi.

İstanbul Ayrı Havadaydı

Nitekim bu eğilim sonucu Hukuk Fakültesi'nin bir amfisinde İstanbul Fikir Kulüpleri Federasyonu'nun kurulması yolunda son hazırlık toplantısı yapılarak protokol, tüzük ve federasyon mühürü hazırlandı. İki eksikle kabul edildi. Edebiyat Fakültesi Fikir Kulüpleri yöneticilerinin ve Teknik Üniversite Fikir Kulübü üyesi birkaç arkadaşın son anda toplantıya katılmaları, ayrı federasyon tezine karşı durmaları iyi niyetli arkadaşları uyardı ve ayrıca federasyon kurma girişimini de önlemiş oldu. Gerçekten de bir süre sonra Kimya Topluluğu Toplumcu Fikir Kulübü ile Orman Fakültesi Fikir Kulübü FKF'ye katılma kararı aldılar.

FKF'nin İstanbul'da giriştiği örgütlenmenin birinci safhası budur. Çalışmalar adeta Türkiye çapındaki sosyalist gençlik hareketinin bölünmesine karşı durmak şeklinde olmuştur.

Genel Merkezin o günler içinde 27 Mayıs Milli Devrim Derneği, 27 Mayıs Fikir Kulübü çevrelerinin alışık oldukları yöntemlerle arkalarına TMTF ve hatta ikisi hariç bütün Fikir Kulüplerini de alarak giriştiği bölücü faaliyeti durdurması, şu anda İstanbul'da FKF içinde çalışan arkadaşlarımızın yanlış bir eylem yapmalarını önlemesi, üzerinde gerçekten durulması gereken bir başan olmuştur.

İstanbul'da girişilen örgütlenme hareketinin bu ilk safhasının nasıl olup da olumsuz bir yönde geliştiğini anlamak için o günkü ortamı bilmek gerekir.

İstanbul'da Fikir Kulüplerinin ansızın kurulması yalnızca Ankara'da sosyalist örgüte duyulan gereksinme ile olmamıştır.

İstanbul'da Fikir Kulüpleri TMTF'yi içinde bulunduğu çıkmazdan kurtarmak için adeta yan örgütler olarak düşünülmüştür. Öyle ki Ankara'da TMTF'nin FKF'ye karşı takındığı ters tavıra karşılık İstanbul'da kulüpler arası toplantılar TMTF salonunda, üstelik TMTF yöneticilerinin katılmalarıyla yapılmıştır.

Bu neden böyle olmuştur?

1. Kulüp yöneticilerinin bir kısmının belirttiğimiz üzere sosyalist örgütlenmenin karşısında olmaları, bunların kaçınılmaz biçimde Kulüpleri TMTF'ye de, diğer örgütlere dayanak olarak görmelerini zorunlu kılmıştır.
2. Diğer kulüplerin yöneticilerinin ise deneyimsiz olmaları, sosyalist gençlik

hareketine karşı girilen oyunları görmelerine engel olmuştur.

3. İstanbul'daki gençlik örgütlerinin yüzeysel eylemleri ilk bakışta deneyimsiz arkadaşlara cazip gelmiş TMTF'siz eylem olamayacağı sanısı uyanmıştır.

Gerçekten de bu dış görüntü FKF'nin İstanbul'da örgütlenmesinin gecikmesinde büyük etken olmuştur. Bu durumu «Dönüşüm» olaylarında TMTF'nin Ankara'da karşı, İstanbul'da yandaş çıkışları somut bir örnek olarak açıklar sanırız.

Durgunluk Dönemi

1966'nın başından 1967'nin Mart aylarına kadar İstanbul'da FKF örgütlenme hareketi hızını kaybetti. Bu görünüş ters atılmış adımlardan sonra bir kendini bulma dönemi niteliğini taşımaktaydı. Fikir kulüplerinin içine sızmış bir takım ard düşünceli ya da dejenere olmuş müzmin cemiyetçiler diğer örgütler içinde kısa dönemli bir çalışma imkanı bulduklarından, kulüplerle uğraşmaktan vazgeçtiler. Kulüpler giderek kendiliğinden arındı. Gerçek sosyalist arkadaşlarımız ilk dönemin hesaplaşmasını yaparak geçirdikleri deneyimi değerlendirdiler.

Bu dönemde örgüt kurmak, kulüpleri canlandırmak eyleme sokmak gerçekleşmedi ama, yanlış olarak da herhangi bir çıkış yapılamadı.

FKF Genel Merkezi'nin bu dönemde bazı çevrelerden gelen eleştirilere örgütü yayma isteklerine İstanbul'da uymayışı, sekreterliğin bugünkü kuruluşunu hazırlama bakımından son derece yerinde oldu. Gerçekten de bu dönemde bilinçsiz bir örgütü yayma hareketi başlatılsaydı, FKF İstanbul'da ölü bir çocuk doğurmuş olacaktı. Yukarda değindiğimiz ilk kuruluş çabalarında kulüplerin FKF'ye katılmaları bir yana, Türkiye çapındaki sosyalist gençlik hareketinin bölünme tehlikesinin bertaraf edilmesi ile uğraşıyordu. Sonra İstanbul'da içine girilen eylemsiz bir durgunluk dönemi. Kısaca bir örgütün kurulması açısından son derece önemli objektif koşulları titizlikle incelemeden ne pahasına olursa olsun sadece iş yapmış görünmek için İstanbul'da örgüt bu dönemlerde kurulsaydı işte o zaman ciddiyetten ve bilimsellikten uzak bir tutum içine düşülmüş olacaktı. Bu saptanan strateji dışına düşmemiz anlamına gelecekti, çünkü İstanbul'da hesapsız yöntemsiz bir örgütlenmeye gidecek, «vurduğumuz yerden ses» gelemeyecekti.

Sekreterliğin Kuruluşu

FKF'nin İstanbul'da örgütlenmesinin zamanını seçmede başlangıç hatasını saptamada TMTF olayları büyük etken oldu.

İlk kuruluş çabalarında FKF hareketinin İstanbul'da TMTF'yi kurtarma hareketi olarak gelişme eğiliminde olduğunu belirtmiştik. Bu nedenle de o dönem içinde örgütlenmenin başaramadığımız, örgütlenme olsaydı bunun FKF anlayışından uzak başka bir örgütlenme olacağını da söz konusu etmiştik. 1966'nın sonralarında tıpkı 1965 yılı içindekine benzer bir şekilde TMTF yönetimi de el değiştirme tehlikesiyle karşılaştı. Yine tıpkı 1965 yılı içindekine benzer bir şekilde bir takım

kişiler fikir kulüplerini harekete geçirmek için hazırlıklara girişti. Anlaşılacağı gibi bu harekete geçirme yine TMTF'yi kurtarma doğrultusunda oldu.

FKF Genel Merkezi'nin bu dönemdeki gözlemleri son derece önemlidir. FKF Genel Merkezi'nin karşılaştığı iki sorun vardı. 1. Başlangıç noktasına dönerek yeniden Türkiye sosyalist gençlik hareketinin bölünmesine yönelik çalışmalara ortam hazırlamamak. 2. Artık gerekli olan İstanbul örgütlenmesini gerçekleştirmek. Bu sorunların çözümü kurulu fikir kulüplerinin tutumları TMTF olaylarının başlamasıyla ortaya çıktı. Genel olarak kulüpler TMTF'ye de diğer harcilem örgütlerinin yapıları hakkında yeteri kadar aydınlanmış oldular TMTF olayları temelsiz sosyalist örgütlenme anlayışından uzak örgütlerin katıksız devrimci eylem yürütmeyeceklerini eğitici, bilinçlendirici bir işlev göremeyeceklerini görseler bile bunu uzun zaman devam ettiremeyeceklerini açıkça göstermiş oldu. Bu gerçekçi görüşe ulaşmakta şüphesiz tek etken TMTF olayları değildir. Ancak sosyalist örgütlenme gereğini apaçık ortaya çıkarmada somut bir örnek olmuştur.

Birkaç tanesi hariç kurulu fikir kulüpleri yöneticileri bu olaylar sırasında FKF anlayışı dışında kişilerin etkilerini kesinlikle kırdılar. Amacın «keçi boynuzu çiğner gibi cemiyetçilik yapmak değil, köklü sağlıklı bir örgütlenmeye gitmek» olduğunu ortaya koydular.

FKF Genel Merkezi yukardan beri anlatılan bu durumu İstanbul'la kurduğu türlü ilişkilerle yakından izledi. 1965 yılı içinde başlayarak kurulan ilişkilerle İstanbul'daki arkadaşlara Ankara'da yapılanlar, elde edilen deneyimler ve buradan kalkarak sosyalist örgütlenmenin esasları anlatıldı. Ortada kurulu bir örgüt olmayışı ister istemez ortaya yığınla tartışma çıkıyordu. Ne var ki, bu tartışmaların örgüt kurulduktan sonra esaslı bir şekilde söneceği açıktı.

FKF Genel Merkezi'nin zaman zaman İstanbul'a gönderdiği komisyonlar yaptıkları çalışmalarla artık İstanbul'da da anlattığımız gibi gereksinmesi duyulan sosyalist örgütlenmenin FKF içinde gerçekleştirilebileceğini –bir kaçı hariç– fikir kulüplerine benimsetmiş oldu. Kısa zamanda FKF'ye katılma kararları alındı.

21 Mayıs 1967 tarihli Genel Yönetim Kurulu toplantısında FKF İstanbul Sekreterliği kuruldu.

FKF İstanbul Sekreterliği'nin oluşmasından sonra, İstanbul'da yapılacak çalışmaların ne olacağı üzerine uzun tartışmalar yapıldı. MYK'nın yönergeleri ışığında çalışma biçimi saptandı.

Şüphesiz bu çalışmalara 1. Kurultay'dan geçen strateji temel olmuştur. Ne var ki, henüz örgütün yeni oluşu sekreterlik çalışmalarını etkilemiştir. Zaman zaman çalışmalar başarısız, hatta yarar dışı olmuştur. Bu durum da doğaldır. Gerçekten örgütsel çalışma ilerledikçe, sekreterliğin eylemlerindeki tutarlılık gözle görülür ölçüde arttı. Sekreterliğin kuruluşundan bugüne kadar geçirdiği aşama, örgütlü

çalışmanın yararlarını, merkezli olmanın verdiği tutarlılığı ortaya koyma bakımından önemlidir.

FKF Merkezi, sekreterliğin kuruluşundan hemen sonra, sekreterlik yöneticilerini örgütü İstanbul'da yerleştirmekle görevlendirdi. Bunun gerçekleştirilmesi için ortada iki amaç vardı. Birincisi, üye sayısını artırma çabasına paralel olarak arkadaşları kısa zamanda içinde gerçek birer FKF'li yapmak, ikincisi de örgütü diğer öğrenci örgütleriyle aynı etkinliğe ulaştırmak.

İşte bu nedenlerle, kendisinden kaynaklandığımız öğrenci kitlesine sesimizi duyurmak, belki en önemlisi, sosyalist arkadaşlara kendi örgütleri içinde toplanmalarını anlatmak ilk dönemlerde başlıca hedef oldu.

Çalışmalar, FKF'nin iç bünyesinde genel bir gelişim yaratmaktan çok, FKF'nin gelişimine ortam hazırlamıştır. (...) (asıl metinde okunmuyor -A.Y.).

Veteriner Fakültesi Fikir Kulübü'nün kaulma dileği inceleniyor. Öte yandan, ODTÜ Sosyalist Fikir Kulübü Yönetim Kurulu'nun çağrısı üzerine, örgüte katılma konusunda bir genel kurul yaptı. 64'e karşı 72 oyla «katılma» kararına rağmen, tüzükleri gereği 2/3 çoğunluk sağlanmadığından katılma kararı alınamadı. Erzurum'da örgütümüze bağlı üç fikir kulübü, sekreterlik kurulmasının çalışmalarında yararlı olacağını belirttiler. Örgütlenme kolu üyesi İhsan Bozdoğan, Erzurum'a iki kez giderek değinimlerde bulundu. Sekreterliğin kurulması konularda, yazışmalar da bulunduk ve bu konuyu ikinci kurultay'a getirmeyi uygun bulduk.

İzmir'de Durum

İzmir ili çalışmalarımız olumlu yolda gelişti. İktisadi Ticari İlimler Akademisi Fikir Kulübü ve Ege Üniversitesi Fikir Kulübü örgütümüze katıldılar. Diğer yüksek okul ve fakültelerdeki arkadaşlarla ilinti kuruldu. Genel yazman Salih Er ve örgütlenme kolu başkanlığına getirilen Ömer Özerturgut, İzmir'de değinimlerde bulundular. Geçen döneme göre yüz yüze temaslarımız arttı. Olanaklarımız ölçüsünde her yere gitmeye çalıştık. Zaten üye olan kulüpler daha çok karşılıklı değinimler sonucu demokratik merkeziyetçi bir yönetim sisteminin gerekliliği arkadaşlarımıza inandırılarak girmişlerdir. Bu arada yüz yüze değinimde bulunamadığımız kulüplerin katılma dilekleriyle de karşılaştık. Bu durum, sosyalist gençlik örgütü gerçeğinin, sesimizi duyurmamızın bir sonucudur.

Örgütü Güçlendirme

Yukarda belirttiğimiz gibi, bir yandan sesimizi duyurmamız, öte yandan gençliğin bilinçlenip örgütlenişi, üye sayımızı artırmıştır. Bu kuşkusuz sevinilecek bir durumdur. Üye sayısının artması yanında, önemli bir nokta, örgütü güçlendirmedir. Örgütü güçlendirme, örgütün iyi çalışmasını sağlamak demektir. Üst örgen, ilişkilerinin rayına oturması, yani üst örgence verilen komut ve yönergelerin alt örgenler tarafından yerine getirilmesi, alt örgenlerin dilek ve isteklerinin, üst örgene

ulaşması örgütün bütün üye ve örgenlerinin eşgüdüm içinde ortak eylemde bulunması, kişisel ve yapay ayrılıkların atınarak amaca yönelmesi demektir. Bugünkü işleyiş ve durumuyla, FKF iyi çalışan bir örgüt durumunda değildir. Üst örgenle alt örgenler arasında haberleşme koridoru kurulmamış, kurul çalışması-na geçilmemiş ve çok kez eşgüdüm sağlanamamıştır. Sağlam ilişkilerin kurulmasında ilk bakışta üst örgen suçlanabilir. «Sizi, örgütün yönetimine niçin seçtik, görevinizi yapmadınız» denebilir. Bunda elbette bir gerçek payı vardır. Üst örgen, kulüplerle daha disiplinli bir işleyiş kurabilir. Çalışmayan kulüplerin yönetim kurullarına işten el çektirerek müteşebbis heyetler kurulabilirdi. Bu durumlar, üst örgence göz önüne alınmadı değil. Ama bir yandan kulüplerin genel kurullarını yaparak işlerlik kazanmalarının mümkün olması, öte yandan omuz veren arkadaşların azlığıdır ki, bazı işlerin yapılmasını engelledi.

Sağlam ilişkilerin kurulmasında alt örgenlerin ilgisizliği önemli bir faktör oldu. MYK'nın kulüp yönetim kurullarıyla yaptığı toplantılara birçok kulüp yöneticisi katılmadılar. Alt örgenlerden istenen kulüp listelerinin getirilmesi «aday üye giriş bildirimi ve soru kağıdı»nın dışında kimlik kartlarının dağıtımı ve üst örgene ulaştırılması, Genel Merkez'e verilecek ödenti tutarlarının verilmesi konularında ısrarla durulduğu halde, bazı kulüpler tarafından hâlâ yerine getirilmedi. Öte yandan, kol yönetmenlerinden eylül ayında «geçen dönem çalışmalarının sergilenmesi ve yeni yıl için düşündükleriniz» konulu bir rapor istendi. Yayın kolu dışında hiçbir kol, rapor sunmadı. Deneyimler, aksaklıkları ve yapılması gerekenleri gösterdi. Kan dolaşımının istenilen biçimde sağlanamaması, bizi karamsarlığa, kuşkuya itmedi. Ders alıp, yeni yöntemler bulmaya yöneltti. Yapılan hataları, eksiklikleri gördükçe, bunları giderme yollarını buldukça gelecekteki başarılarımızı da hazırlıyorduk. İç örgütlenme çalışmalarına geçildi ve uzun çalışmalardan sonra «İç Örgütlenme Raporu» doğdu. Raporda bildiğiniz gibi, Genel Merkez, Sekreterlikler ve kulüplerin çalışma ilkeleri yer alıyordu. Etkinlik alanlarında çalışmaların kurul çalışması niteliğinde olması ve böylece birçok arkadaşta yetki verilerek göreve koşmasının sağlanması konuyordu. Bu durum, bir yandan yöneticilerin yalnız kalmalarına engel olacak, öte yandan örgüte sahip çıkan üyeleri arttıracaktı. Gerçekten, yetki ve sorumluluk çemberini yayma, karar vermeye katılma, ortaklaşa çalışma sonunda bir yerlere varma, belirtilerini gösterdi.

Son aylarda, örgüt içi haberleşme ve eşgüdüm, giderek düzeldi. 25 Fikir Kulübü'nden 21'inin ortak tüzüğü kabul etmesi, hem örgüt için eşgüdüm, hem de çalışmalarımız açısından son derece yararlıdır. Genel kurulların ocak ayının sonuna dek tamamlanması için MYK'nca verilen yönerge, birçok kulüpler –Ankara'da tüm kulüpler– tarafından yerine getirildi. Genel kurullarını yapan kulüpler daha canlı işler hale geldiler. Yönetim kurulu ve söyleşi toplantılarını FKF'de yapmaya

başladılar. Etkinlik alanlarında kurulu çalışmasına geçildi. Kulüp yönetim kurullarıyla yapılan toplantılar istekleri öğrenme ve haberleşme bakımından yararlı oldu. Bir diğer önemli nokta, birbirimizle kaynaşmamız. Kavgı, bu alanda iyi bir harçtır. Sürmesinde yarar vardır. Lokalin varlığı da bu açıdan önemlidir.

Gerçi lokal çok deşilen bir yaradır. Ama lokalin yararlarını görüp, bir de olmadığını göz önüne alsak, önemini daha iyi anlarız. Konferansların, toplantıların yapılması, toplanıp konuştuğumuz, dertleştığımız, bir arada bulunmamızı sağlayan bir yer olması, tanışıp kaynaşmamız açısından önemlidir.

Başka Örgütleri Etki Altına Alma

FKF'nin diğer örgütlerle ilişkilerinin olması doğaldır. Etkime, daha çok gençlik örgütleri açısından ve dernek seçimlerine katılma yoluyla olmaktadır. Amacımız, elbette derneklerle uğraşmak değildir. Ama bir yandan kamu oyundaki eylemlerini halktan yana dönüştürmek öte yandan mâli olanakları ıvır zıvır işlerle değil amaçladığımız düzene ulaşmak için kullanmak gereği var.

Önce dernek seçimlerinin sonuçlarına bakalım:

İstanbul Orman Fakültesi ve İktisat Fakültesi Talebe Cemiyetleri seçimlerini sosyalistler kazandılar. Orman Fakültesi Cemiyet Başkanı ve dokuz yönetim kurulu üyesi, örgütümüz üyesi bulunmamaktadırlar. SBF'nde yapılan öğrenci temsilcisi seçimlerinin üçüncü yılında da, Fikir Kulübü adayları kazandılar. DTCF'de arkadaşlarımız seçimlere sokulmadılar. Hukuk Fakültesi'nde üç tur seçimlere katılmamıştır. Geçen yıl alman 220 oya karşı, bu yıl alınan 465 oy, artık sosyalistlerin gruplar arasında denge olmaktan çıkıp, cemiyeti almaya yönelen bir güç haline geldiklerini göstermiştir. Ziraat Fakültesi'nde ve Erkek Teknik Yüksek Öğretmen Okulu'nda yapılan seçimlerde, fikir kulübü üyeleri ve sempatizanlar, yönetim kurullarına girmişlerdir. Eğitim Fakültesi'nde karşı grupla arada geçen yıla göre fark olmakla beraber gelişme vardır. İstanbul Edebiyat Fakültesi seçimleri, Toplumcu Grubun kazanma şansının fazlalığından ötürü yaptırılmamıştır.

Geçen yıla göre gelişme olmakla beraber, gene de fikir kulüplerinin FKF'nin eşgüdümü olmadan, eylemlerini sürdürdüklerini gördük. Bu durum, çoğu yerde aksaklıklar doğurdu. Karşılaşılan sorunlarda, ve bunların çözümü için alınan tedbirlerde gecikmeler görüldü. Bazı kulüplerde birlik havası kurulamadı. Bu aksaklıklar bize gösterdi ki önümüzdeki seçimlerde üst örgen alt örgen eşgüdümü içinde gidilmesi ve adayların kulüp yönetim kurulu tarafından saptanması en uygun yoldur.

Demek seçimleri, kulüplerin işleyişlerini hızlandırmak, canlılık kazandırmak bakımından yararlı olmaktadır. Fikir kulübü'nden haberi olmayan ve böyle bir örgüt gereği duyan arkadaşlarla karşılaşıldı. Yalnız, Fikir kulübünün görevi, sadece dernek seçimlerine girmek değildir. Bu seçimlerde çok iyi çalışmak, ama bununla

yetinmek, bize yarar değil zarar verir. Çünkü bu çalışmalar amaca ulaşmakta salt bir araçtır. Bir başka dikkat edilmesi gereken nokta, seçimlerde tavis verilerek öteki kuruluşlarla işbirliğinden kaçınıp, «sosyalistler» olarak seçimlere girildiğinin açıkça belirtilmesidir. İşbirliği, tavis vermeden yapılamaz. İşbaşına gelenler «sosyalistler» olmalıdır ve sosyalist strateji ışığında eylemde bulunmalıdırlar. Acelemiz yok. Ağır ama emin adımlarla ilerlemek, hedefimize bir daha geri dönmek üzere ulaştırır bizi.

Eğitim ve Bilim

Kuruluş ve örgütlenme dönemlerinin belirsizlikleri, bugüne dek tam anlamıyla üzerinde durulmasını ve ele alınmasını geciktirmiştir. Örgütümüzün işleyişi açıklığa kavuştukça, işleyişin önemli can damarlarından biri olan eğitim ve bilim üzerinde özenle durulacağı kesindir. Bugün ulaştığımız aşama ile bu konu işlenebilecek duruma gelmiştir.

Örgütümüzün giderek büyümesi yapılacak işleri arttırmış ve örgütlenme kesiminde değindiğimiz iç örgütlenme çabalarına gidilmiştir. Daha çok üyeye yetki ve sorumluluk verirken eğitim yoluyla üyelere üye sorumluluğu, görev bilincini ve sosyalist ahlaki geliştirmek ve ortak çalışma yoluyla dinamizmi sağlama gereği vardır. Bunun yanında öğreti yönünden bilgilendirmenin, Türkiye'nin koşullarına uygun olarak olaylara ortak bir açıdan bakmayı sağlayabilecek yöntemi bulmanın da yararları açıktır.

Geçen döneme göre, daha iyi yapılmasına karşın, yapılanlar iç açıcı değil. Konferanslar, söyleşiler bazen düzenli, bazen aksayarak sürdü. Üyelerin eğitimi için iktisat, felsefe ve toplumbilim konularında bir eğitim semineri düzenlendi. Bu seminere kulüplerden MYK'ca saptanan arkadaşlar çağrıldılar. Daha sanra katılanlar oldu. Ne var ki, ilgi ile başlayan seminerin sonu gelmedi. Arkadaşlar seminere katılmamaya başladılar.

«Türkiye'de Kapitalizmin Gelişmesi» konulu bir seminer yapıldı. Seminere Sadun Aren, Sencer Divitçioğlu ve Hikmet Kıvılcımlı katıldılar. Seminerin yankısı büyük oldu. Bu tür seminerleri yapmamızın amacı, üyelerimizin eğitiminden çok, Türkiye toplumunun ekonomik ve sosyal yapısının açık seçik ve doğru olarak ortaya konmasına ve sosyalist eylemin daha güçlü ve sağlam yolda ilerlemesine yardımcı olmaktır. Açık oturumlar düzenledik. Köy enstitülerini anma gününde Hürrem Arman, Aydın Aydemir ve Tevfik Yılmaz'ın katıldığı açık oturumda köy enstitüleri çeşitli yanlarıyla ortaya kondu.

Açık oturumdan sonra, Aziz Nesin ve TÖS Genel Başkanı Feyzullah Ertuğrul konuşular. İstanbul sekreterliği, bu konuda başarılı çalışmalar gösterdi. İlkini, 9 Temmuz 1967'de Sadun Aren, İlhan Selçuk, Çetin Özek ve İbrahim Türk'ün katıldığı ve Doğan Özgüden'in yönettiği «Anayasa ve Sosyalizm» adlı açık oturum yapıldı.

Bunu 10 Eylül'de «Emperyalizm Çıkmazı», 10-11 Kasım tarihlerinde de İdris Küçükömer, Fethi Naci ve Mehmet Barlas'ın katıldığı bir diğer açık oturum izledi. Kulüplerin üyeleryle yaptıkları seminer ve söyleşiler giderek arttı. Atılan en olumlu adım ise kitaplığın kurulması oldu. Şirin Yazıcıoğlu'nun başarılı çalışmaları sonucu işler biçime gelen kitaplık, bilgilendirme görevine yerine getirdi. Kitap fiyatlarının yüksekliği nedeniyle okuma gereğini karşılayamayan birçok arkadaşın kitaplıktan yararlandığı bir gerçektir. Yeni yeni arkadaşlar tanıdık. İlk zamanlar birçok kitap kayboldu ama sonradan kurul çalışmasına geçilmesi ve kitaplığa sahip çıkılması, kitaplığın öneminin arkadaşlarca kavrandığını ortaya koydu. Eğitim alanında bir başka araç KAVGA. Yayın organlarımızda yayınlanan «Türkiye'yi Tanımlayalım» yazısıyla üyelerimizin gittikleri yerlerde araştırma yapmalarının yararını belirtmiştik, ama sonuç alamadık. Bunda anket kağıtlarının basılması yanında, yarar üzerinde durulmaması da rol oynadı.

3- Eylem

İlk bakışta FKF'nin parmakla sayılabilecek kadar dışa yönelen eylemlere giriştiği söylenebilir. Ama giriştiğimiz eylemleri sergileyip değerlendirdiğimizde örgütümüzün amaçlarına uygun olduğunu görüyoruz.

Sosyalist hareketin bütünlüğü içinde olaylar karşısında tavrımızı ortaya koyduk. Gücümüzle orantılı üstesinden gelebileceğimiz eylemlere girdik. Kaş yaparken göz çıkarmamaya dikkat ettik.

Gençlik kesiminde, gençlik örgütleri temsilcilerinin katıldıkları açık oturumlarda, gençliğin üstüne düşen görevler konusunda açıklık getirerek gençlik hareketlerinin rayına oturtulmasına çalışıldı. Robert Kolej'de yapılan «Gençliğin Görevi» konulu açık oturuma Genel Yazman Ahmet Ali Arlı katıldı ve yayınlanan ortak bildiride, genellikle görüşlerimiz yer aldı. ANT dergisinin düzenlediği «Gençlik Örgütleri, Sorunları ve Aralarındaki İlişkiler» konulu toplantıda İstanbul Sekreteri Veysi Sarısozen örgütümüzün görüşlerini ortaya koydu. Bu toplantılar, öteki gençlik örgütlerini aşma yolunda yararlı oldu.

29 Nisan toplantısı için TMTF örgütümüzü de çağırmıştı. İlkelerimizden ödün vermeden işbirliğine girişmenin yararını düşünerek hazırlık toplantılarına katıldık. Gençliği temsil etme iddiasında olan bir kuruluş ve diğer kuruluşların halktan kopuk girişecekleri eyleme «hayır» dedik.

Çetin Altan'ın FKF'de verdiği konferansı 1500'den fazla kişi izlerken, Zafer anıtında yarı sayıda tören yapıldı.

Devrim Haftası

27 Mayıs dolayısıyla düzenlenen «Devrim Haftası» için de hazırlık toplantılarında aynı durumu gördük ve katılmadık. Bu toplantıların sonucu bize gösterdi ki, can çekişen adı büyük gençlik örgütlerinin bu koşullar içinde olmaları olanaksızdır.

Çelişmelerin illeti içindedirler.

Özel okulları protesto etmek için İstanbul'dan Ankara'ya yürüyüş düzenlendi. Yürüyüşe Kızılcahamam'da on iki kişiyle, Çiftlik yakınlarında da örgüt olarak katıldık. Yürüyüşün en etkin gücüyüydük. Özel okullara karşı yapılan bu hareket, özel okullarda okuyan arkadaşlarımızı gençlik örgütleriyle ilgilenmeye zorlamış ve bu ara da FKF ile de ilişki kurmalarına yol açmıştır.

Madenlerimize, petrollerimize ve bunun gibi zenginlik kaynaklarımıza elatan bir takım kişiler, bir ara ormanlarımıza göz diktiler. Özel sektöre devretmeye kalktılar. Bu durumu, 7 Mayıs 1967'de düzenlediğimiz bir sessiz yürüyüşle protesto ettik. Bu protesto, kamuoyundaki diğer tepkilerle birlikte, tasarının meclisten geri alınmasına etken oldu. Öte yandan, bu yürüyüş gücümüzün belli bir sayıya eriştiğini gösterdi. İlk ağızda 300 kişiyle «Ormanlar için» yürüyüş yapmak, pek büyük başan gibi görünmeyebilir. Şu var ki, 300 kişi «biz halkız» diyecek bir bağdaşıklıkla, bir örnekliğe erişmiş 300 kişi ise iş değişir. Kaldı ki, iyi bir örgütlenme ile özdeş bağdaşıklıkta 1000 kişiyi bize sağlar.

«Ormanlar için» 9 Mayıs'ta İstanbul'da yapılan yürüyüşe katıldık. Sekreter resmen atanmadığı için, yayımlanan bildirilere tüm kulüplerin imzası atıldı.

Emperyalizme Karşı

Emperyalizme karşı uyanış, gençlik hareketlerinde kendini gösterdi. Amerika'yı Vietnam'da işlediği suçlardan ötürü yargılamak üzere kurulan ve çalışmalara başlayan «Uluslararası Savaş Suçları Mahkemesi»ne, yurdumuzdan, sosyalist bir partinin genel başkanı katıldı. Mahkemenin çalışmalarını izledik. Kopenhag'taki toplantıya şu telgrafı çektik: «Türkiye Sosyalist Gençliği, emperyalist Amerika'yı yargılayan mahkemenize başarılar diler.»

Bir ara, İstanbul'a sık sık gelen «Altıncı Filo»nun, İstanbul'dan defolup gitmesi için 10 Ekim 1967'de açlık grevine başlandı. Grev, 16 Ekim saat 18.30'da sona erdi. Bildiriler, basın bültenleri ile kamuoyuna grev yansıtıldı. Dolmabahçe'ye de çıkamayan Amerikalı artık İstanbul'a gelemeyi başardı.

Anayasa Sosyalizme Açıktır

Anayasa ve yasalara aykırı davranışlar arttı. Anayasanın sosyalizme kapalı olduğunu belirten demeçler çoğaldı. Cumhurbaşkanı Cevdet Sunay'ın bu yolda bir demeç vermesi üzerine, aşağıdaki telgrafı çektik:

«Anayasanın dördüncü ve on ikinci maddelerinin emrettiği gibi egemenliğin kullanılmasını belli bir sınıfın inhisarında bırakmamak amacıyla emekçi sınıfların örgütlenerek siyasi yönetime ağırlıklarını koynalarını gaye edinen sosyalizm, temel yaşamımızın sözüne ve ruhuna tamamen uygundur.

Anayasanın eksiksiz uygulanmasını öteden beri savunan sosyalizmi benimsemiş gençler olarak anayasamızın sosyalizme açık olduğunu belirtmeyi görev biliriz.»

Anayasa'nın halk oyuna sunulmasının altıncı yıldönümü üzerine parti liderlerine telgraf, Cumhurbaşkanı ve başbakan'a anayasa yollandı. Taksim anıtına çelenk konarak Anayasa'nın halk oyuna sunulduğu yıldönümü kutlandı.

Türkiye sosyalizmini boğma oyunları yavaş yavaş oynanmaya başlandı. Sosyalist bir Milletvekilinin dokunulmazlığının kaldırılması geniş tepki doğurdu. Basın bültenleri ve meclise çekilen telgrafların yanında, Kavga'nın Çetin Altan özel sayısını çıkardık, «Bornova Savcısı Lütfen Dinleyiniz» başlıklı yazıyı Meclis tutanaklarından alarak çoğalttık. Her iki hareket yalnız Ankara'da kalmadı. Örgütümüzün bulunduğu illere ve Anadolu'nun birçok yerlerine kadar yayıldı.

Anayasa mahkemesinin kararı, yanlış hesabın Bağdat'tan döndüğünü gösterdi. İktidar, ekonomik alanda her gün açmazlara girdikçe, halkın uyanışı, bilinçlenişi hızla arttıkça faşizan tedbirlere yöneldi. Son olarak Anayasa teminatı altındaki sosyalist bir partinin temsilcilerine yüce Mecliste saldırıldı. Bu davranış karşısında Basın bültenleri, bildiriler vererek gidişin tehlikeli bir yol olduğunu belirttik. Anayasa mitingine katıldık. Bildiğiniz gibi bu miting, efendilerinden işaret alan halk düşmanlarının ve onlarla işbirliği yapan polisin kanunsuz davranışları sonucu amacına ulaşamadı. Bundan bir gün sonra İstanbul'da yapılan otuz bin kişilik bir topluluğun katılımıyla başarıya ulaşan II. Uyanış Mitingi'ni İstanbul Sekreterliği'miz ve diğer öğrenci kuruluşları ortaklaşa düzenlediler. Bu mitingde de aynı yönlü zorbalık hareketlerine girişilmek istendi. Bir önceki mitingden deneyim elde eden arkadaşlarımız gerekli güvenlik çalışmalarını yaptılar. Faşist zorbalara ve efendileri umduklarını bulamadılar.

Yeni iş kanununu protesto etmek için, DISK tarafından düzenlenen mitingün bütün çalışmalarına katıldık. 5000 kişinin izlediği miting başarılı oldu. Türk-İş sendikasına bağlı belediye temizlik işçilerinin grevinde, grev sırasında çıkan olaylarda, grevin yasaklanması üzerine yapılan mitingde, sınav dönemi olmasına rağmen üyelerimiz hazır bulundu.

Aralık 1967 ayı içinde Singer grevi ile ilgili olarak sendika ile işbirliği kurulmuştur. Sekreterliğe gelen grev biletleri satılmıştır. Grevin tamamen sona ermesi üzerine çalışmalar durmuştur.

Kimya-İş'in Sincan grevi özellikle SBF Sosyalist Fikir Kulübü üyeleri tarafından izlenmiştir. Şubat ayı içinde, yabancı bir ilaç kampanyasına karşı Kimya-İş tarafından girişilen harekete, İstanbul Sekreterliği bildiri yayınlayıp fabrika önünde dağıtmakla başlamış ve 17 Şubatta düzenlenen yürüyüşe katılmıştır.

Öte yandan, Türkiye'nin siyasal hayatında, amaçladığımız düzenin yolu üzerinde yürürken, karşı olgulara karşı bildiriler, basın bültenleri yayınlarak ve bunları eylemle birleştirerek hareket ettik.

Doğu mitingleri ile ilgili bildiriler İstanbul'da Ankara'da dağıtıldı. Doğu Mitingi-ne telgraf çektik. «Yüksek Öğrenimli Arkadaş» bildirisi 15000 basılıp örgütümüzün bulunduğu her yerde dağıtıldı ve yankısı açık oldu. Mc Namara'nın gelişini protesto, 10 Kasım'da «Türkiye NATO'dan Çıkmalıdır» uyarısı vb. gibi konularda tavrımızı ortaya koyduk. Son yayınladığımız bildiri «NATO'yu Yurdumuzdan Kovalım» bildirisi oldu. Elli bin tane bastırdığımız bildirileri Ankara'yı iyice taryarak dağıttık. Kurultayın iki gün sonra olması nedeniyle Ankara dışına yollanmadı.

Eşgüdüm - Haberleşme

Eşgüdüm ve haberleşme konusuna paralel olarak Eşgüdüm ve Haberleşme Kolu kurulamadı. Bu alana giren çalışmalar Örgütlenme Kolu tarafından yerine getirildi. Gençlik örgütleriyle sendikalarla, TÖS'le yakın ilişkiler kurmaya çalıştık. Özellikle sendikalarla olan ilişkilerimiz sonuç verdi. Bunda DİSK'in kurulması büyük faktör oldu. Basın-İş genel kurulunu örgütümüz salonunda yaparak DİSK'e katıldı. Ankara Bölge Temsilciliği'nin çağrısıyla başlayan ve örgütümüz, ODTÜ Öğrenci Birliği ve DİSK'e bağlı sendika yöneticilerinin katıldığı toplantılar olumlu oldu. İşçi Fikir Kulübü'nün kurulması, Yeni İş Kanunu'nu Protesto Mitingi bu toplantılar sonucu oldu. İstanbul'daki ilişkilerimizin, Sekreterlik aracılığıyla ve MYK tarafından görevlendirilip İstanbul'a giden arkadaşlarca sürdürüldü. İzmir'de NATO'ya karşı kampanya ortak yürütülüyor. Mitinglerin düzenlenmesinde yayınlanan bildirilerde DİSK ile FKF yan yana idi.

Gençlik örgütleriyle yapılan değinimler, ortak eylemlere yol açtı. Ama çok kez, örgütlenme anlayışı arasındaki fark ilişkileri azalttı.

Yurt dışı örgütlerle de, gidip gelen bildiriler dışında, bir ilişki kurulamadı.

Geçen yıllara göre, ilerici örgütler ve aydınlar arasındaki dağınıklık biraz giderilmesine rağmen, kopukluk aşılamadı. Haberleşme yönünden koridorun kurulamaması, zamanında ve yerinde olaylar karşısında beraber bulunmayı önledi.

Gelir

Gelir kesiminde daha çetinleşerek sürdü. Döner sermayeli bir işe kavuşarak gelir işini düzene bağlama gerçekleşemedi. Lokal gelirleriyle, bağışlarla ve ödentilerle bu kesimdeki savaşı sürdürdü. Yalnız, geçen yıl olmayan bir uygulamaya giriştik. Dayanışma fonu kurduk. Her ay 25 lira vermeyi taahhüt eden namuslu yandaşlarımız, üyelerimiz bulunabileceğini hesaplayarak bu işe girdik. Yazıyla, sözle fonun FKF için önemini belirttik. Bugün yirmiyeye yaklaşan dayanışma fonu üyemiz var. Para sıkıntısının elimizi-kolumuzu bağladığı zamanlar çok oldu. Bazı arkadaşlarımız, parasızlıktan ötürü bazı işlerin yapılamaması karşısında tepki gösterdiler. Zamanla işin içine girip somut olarak durumu kavrayınca hak verenler çok oldu. Gelir sorununun çözülmesi gerektiği bir yere vardık. Yöneticiler kadar

üyelerin de bu konuda düşünmeleri ve düşüncelerini MYK'ya iletmeleri gerekmektedir. Aklımıza gelen bir yöntem kooperatifçilik yoluyla döner sermayeyi sağlayacak bir işe kavuşmak oluyor.

Yayın

Yayının, bir yandan örgütü kaynaştırma aracı olarak haberleşmeyi, eğitimi sağlaması ve bunlar yoluyla örgütü güçlendirmeye yönelmesi, öte yandan kamuoyu üzerine etkileyerek örgütün saygınlığını artırması ve seslendiği kurum ve kişilerin bizden yana tavır takınmalarına yol açması açılarından önemi büyüktür.

FKF'nin kuruluşundan beri eksikliği duyulan, gereksinilen bir yayın organına geçen dönem çalışmalarında kavuşulmuştur. İkinci dönem çalışmaları içinde de yayın organımız KAVGA Haziran ayına dek sürdü. 25 Ocak 1967'de teksir şeklinde üçüncü sayı çıkarıldıktan sonra, baskıya dönülmesinde yarar görüldü. Dördüncü, beşinci, altıncı sayılarla «Çetin Altan» özel sayısı baskı şeklinde çıktı.

Yaz tatilinde ve sonrasında KAVGA'nın çıkınmamasının nedeni mali olanaksızlıktır. Olanaklarınızı zorlayarak çıkması ve kendini finanse edememesi iledir ki, bu önemli araçtan uzun süre yoksun kalınmıştır.

Yalnız, gelecek dönem çalışmaları için düşündüklerimizi belirtmekte yarar umuyoruz: KAVGA, bir yandan örgütün harcı olmalı yani iç güçlenmeyi sağlamalı, öte yandan dışa açılan kapımız, seslenen ağızımız olmalıdır. İç güçlenmeyi sağlaması, yani sağlam bir ideolojik temel vermesi, örgüt disiplini pekiştirmesi, örgütün işleyişinden, güçlüklerinden, başarılarından üyeleri haberdar kılması, görev ve sorumlulukla ahlakı aşılması, yapılacak işlere koşmayı sağlayacak coşkuyu yaratması, örgütümüz açısından son derece önemlidir.

Üye olmayanlara seslenirken yapacağımız, sosyalizme ısındırmak, örgütün varlığından ve görüşlerinden haberi kılarak çevresinde bilinçle toplanmalarını sağlamak, onların sorunlarına sahip çıkarak birlik olduğumuzu göstermek olacaktır. KAVGA bu iki işlevi birden görürken, hem sosyalizmi benimsetecek, hem de örgütün ve örgütlü çalışmanın erdemini ve coşkusunu aşılacak ve eylemde bilinçli olarak bulunmayı sağlayacaktır.

B- Yan Etkinlik Alanlarında

Sosyalizm, insanın ekonomik ve düşünsel olanaklarını olduğu kadar, günlük yaşamla uyusabileceği yeteneklerinin de gelişimini amaçlayan bir dünya görüşüdür. FKF insanlardan oluşuk bir örgüt olduğuna göre, insanlar arası bir bağ kuracaktır. Bu bağ kurabilmek için amaca ulaşma yolu üzerinde yararlı olacak çalışmalar yapacaktır.

Bu alanda da, bazı kollarında çalışmalar oldu. Ne var ki, sürekli bir düzen kurulmadı. «Folklor» kesiminde kısa süreli bir çalışma yapıldı, «Müzik»te ise kurulan "devrimci koro" umut verici bir çalışma yaptı.

Temel etkinlik alanlarındaki çalışmaların sağlam bir düzene girmesi bu alan çalışmalarının istenilen biçime ulaşmasına yardımcı olacaktır.

C- Egemen Sınıfların Engelleme Çabaları

Örgütümüzü kuruluşundan beri dikkatle izleyen egemen sınıflar, hızla örgütlenmemiz karşısında tedirgin oldular. Örgütümüzü bulunduğu yerlerde enine boyuna tartmadan baskı hareketlerine girdiler. Mutlu bir dönemeçte olduğumuzun belirtileri olan bu hareketler sosyalist gençler tarafından yasalar çerçevesinde durduruldu. Hakim sınıfların çabaları sonuçsuz kaldı.

Aralarında Genel Başkanımız İzzet Ararat'ın da bulunduğu DTCF Fikir Kulübü yöneticilerine altışar ay okuldan uzaklaştırılma cezası verildi. Cezaya yol açan Dil ve Öğretmenlere baskı konusunda yayınlanan bir bildiriydi. Danıştay arkadaşlarımıza haklarını geri verdi. DTCF yönetimi sosyalist arkadaşlarımız üzerinde ısrarla duruyor, en ufak bir hatayı yakalamaya çalışıyordu. Nitekim cemiyet seçimlerinde Anayasamızda «Sosyal Devlet İlkesi» olup sosyalizmin yeri olmadığı ve bu adı taşıyan grupların seçimlere katılamayacağı gerekçesiyle sosyalist grubu seçimlere sokmadılar.

Siyasal Bilgiler Fikir Kulübü, peş peşe açılan davalardan birinin temyiz süresinin geçmesi sonucu kapatıldı. Ardından, bir önceki davada verilen kapatma kararını temyizde bozulduğu bildirildi. Eskişehir İTİA Fikir Kulübü okul yönetiminin yapılan baskılar sonucu kapandı. Kurucular kaldıkları yerlerden çıkarıldı. Son kapatma karar YÖÖ Fikir Kulübü hakkında alındı. Temyiz cevabı bekleniyor.

ETYYÖÖ Öğrencileri Fikir Kulübü nefes alışlarının bile izlenmesi yönünde özellik gösteriyor. Kuruluş bildirisinden tutun da, bülten çıkarmaya, cemiyet seçimleri için grup toplantısı yapmaya kadar her hareket, disiplin kurulunun kovuşturmasına uğruyor. Sonunda üç kurucu arkadaşımıza, yapılan hareketleri için «içtimai vicdanı incittiği ve yüksek okul öğrencisi seviyesiyle bağdaşmadığı» gerekçesiyle, üç gün süre ile okuldan çıkarma cezası veriliyor.

Yüksek Öğretmen Okulu Müdürlüğü, Fikir Kulübü kurucularını disiplin kuruluna vermiş, siyasetle uğraşınlarını oysa okulda ve dışarıda siyasetle uğraşmanın yönetmelikle yasaklanmış olduğunu, okul ve idaresinden izinsiz gazetede yayınlanan tüzüğün okul duvarına asılmasının suç olduğunu iddia etmiştir.

Okul yöneticilerine, kulübün siyasetle uğraşıp uğraşmadığının takdirinde kendilerinin yetkili olmadığını ispatlamış, büyük bir olasılıkla da okul yöneticileri bildirileri savcılığa teslim ederek kendi öğrencilerinin muhbiri olmuşlardır.

Ayrıca, okul yönetmeliğinde okul dışında siyaset yapılmaz maddesinin varlığı anayasaya aykırılığı bakımından dikkat çekmiştir.

Erzurum'da Dinleme Aleti

Erzurum'da yayınlanan bir bildiriden ötürü kürsü başkanı dekanlığın tahkikat için emir verdiğini ve yazılı ifadenin kendisine verilmesini söyleyecek kadar yetkilerini aşıyor. Arkasından, İktisat Fikir Kulübü'ne verilen bir oda bir baskınla geri alınıyor. Böylece oda zorla idarenin tasarrufu altına alınıyor. Bununla da yetinmeyen kişiler, Atatürk Üniversitesi Öğrenci Yurdu'nda kulüp yöneticilerinin kaldığı odanın duvarına ses alma cihazı ve kablo şebekesi yerleştiriyorlar. Anayasa teminatı altındaki sosyalist gençlerin durumu anlaması ve meselenin meclise kadar yansması üzerine müfettiş yollanarak konuyu örtbas etmek istiyorlar. Fakültelerde kulüp panolarına dekanlar tarafından el uzatılıyor. Okuldaki polis sayıları arttırılıyor. Birinci şubeden resmi uğraştırıcı yazılar peş peşe yağıyor.

Öte yandan yayınladığımız her bildiri, yayın organımız KAVGA'da çıkan her yazı dava konusu oluyor. Genel başkanımız hakkında açılan on iki dava, genel yazmamız hakkında açılan sekiz dava ile İstanbul Sekreterimizin uğradığı soruşturmalar ve hakkında açılan davalar, gittikçe büyüyen korkuların telaşından başka bir şey değildir. «Bornova. Savcısı Lütfen Dinleyiniz» yazısı meclis tutanaklarından alınmasına ve bu durumun Anayasaya göre mahkemece bilinmesine karşın savcı üç arkadaşımız için on beşer yıl, 10 arkadaşımız için yedi buçuk yıl hapis cezası istiyor. Birçok davalar bilirkişilerin elinde inceleniyor.

Öte yandan mitinglere, doğu gecesinde asit, tabanca, cop kullanarak dinleyicilere saldırılar olmuştur. Polis saldırılara seyirci kalmakta, yakalananlar suçüstü mahkemesinde yargılanmaksızın serbest bırakılmaktadırlar.

Bu konu ile ilgili önemli bir olay da genel başkanımız İzzet Ararat'ın gıyaben tevkifine karar verilmiş olmasıdır. Kurultayın toplanmasından iki gün önce 21 Mart Perşembe günü. Fikir Kulüpleri Federasyonu Genel Başkanı İzzet Ararat'ın tutuklanması anlamlıdır.

Fakat bir yandan kaba kuvvet gösterileri öte yandan ağır suçlamalarla yüklü davalarla sosyalist gençlik, yılmadı sadece bilendi.

IV - Sonuç

Yukarıda Yurdumuzun ve Dünyanın Kısa Bir Genel Durumu Anlatıldı. Gençlik Sorunu ve Gençlik Eylemi Üzerinde Duruldu. FKF'nin Geçen Ondört Ayı İçersinde Yapmaya Çalıştığı Eylemi; Karşılaştıkları Güçlükler, Başarı ve Başarısızlıklarıyla Anlatıldı. Bu Çalışmalar Yarınm Sosyalist Türkiye'sini Omuzlayan Genç Adamların Eylemlerinde Sadece Küçük Bir Noktadır. Sosyalist Hareketin Süreci İçinde Az da Olsa Gerekeni Yaptığımızı Sanıyoruz. Ama Bu Görevin Dünden Daha İyi Yapıldığını, Yarına Bir Başlangıç Olduğunu Biliyoruz.

23 Mart 1968

Saygılarımızla

Fikir Kulüpleri Federasyonu Genel Yönetim Kurulu

İzzet Ararat, Salih Er

Gülseren Ergün, Mustafa Kamer

Ahmet Ali Arlı, Ergün Türkoğlu

Asat Koksall, Burhan Gürcan

Alev Ateş, Mevlüt Korkmaz

Kuddusi Öztaş, Fikri Çiftçi

Rukneitin Biryol, İhsan Karahan

Osman Kiper, Doğan Uyuklu

M. Ali Canbaz, Ebubekir Kaya

Hamza Kırmızı, Emre Dölen

A. Sezai Sansoy, Halûk Timuroğlu

KURULTAY TARTIŞMALARI

Ankara, İstanbul, Erzurum ve İzmir Fikir Kulüplerinden gelen delegeler eski yönetim kurulunun çalışma raporu hakkındaki eleştirileri sunmuşlardır.

Muhalefetin eleştirileri «FKF'nin eylemsizlik çizgisi» üstüne yoğunlaşmış ve sosyalist gençliğin eylem isteği dile getirilmiştir. Muhalefet sözcüleri «sokak gösterileri faşizmi hızlandırır mantığının yanlış olduğunu, faşizmi teşvik eden gerçek kuvvetin emperyalizm olduğunu, Türk devrimcilerinin davranışlarının ve devrimci hareketin büyümesi sonucunda karşı devrimcilerin çıkarlarını tehlikede gördükleri an devrimci hareketi yok etmek amacıyla bu yola başvurduklarını, o halde bunun tarihi gelişiminin sonucu olduğunu, devrimcilerin görevinin düşmanın üstüne üstüne gitmeyi bilmek olduğunu, faşizm gelir diye harekete geçmemenin faşizme teslim olmak anlamına geleceğini» ifade etmişlerdir.¹⁰

GENÇLİK EMPERYALİZME KARŞI MÜCADELE ETMELİDİR

Bugünün Türk toplumunu da hakim çelişkinin emperyalizm ile geniş halk kitleleri arasında olduğunu belirten muhalefet grubu sözcülerinden Doğu Perinçek, emperyalizme ve kökü dışarıda olan kapitalizme karşı, gençliğin bir bütün halinde mücadele etmesi gerektiğini savunmuş¹¹ ve sözlerini şöyle sürdürmüştür: «FKF sosyalist gençliğin hareketidir. Sosyalist gençler eylemlerini ortaya atarlar ve bu hareketin etrafında diğer gençliği etkileyerek bu hedefe yöneltirler. Artık Türkiye'nin gelişiminin sürükleyicisi sosyalistlerdir. Biz sosyalist gençliği ve sosyalist gençliğin önderlik

ettiği Türkiye gençliğinin eylem birliğini emperyalizme karşı savaşta nasıl temin edebiliriz. Şu şekilde temin edebiliriz. Örgütümüz içerisinde bütün sosyalistleri toplamak, bunların bilinç seviyesini yükseltmek, bu hareket içerisinde onlara disiplinin ne demek olduğunu öğretmek suretiyle sosyalist hareketin eylem birliğine bütün gençleri katabiliriz. FKF sosyalist gençlik hareketinin önderi, sosyalist hareketin eylem birliğinin başıdır.»¹²

Perinçek değerlendirmesine yıllar sonra devam ediyor:

«FKF yönetimi kendilerine muhalif olanları örgütten atıyorlardı. Sözgelimi Ziraat FK'sını toptan federasyondan çıkarmışlardı. Veteriner Fakültesi'ni kabul etmiyorlar, en önemlisi de ODTÜ Fikir Kulübü'nü eylemci diye almıyorlardı. Yine YÖÖ dışlanmaya çalışıyordu. Bu militan kesimler ağırlıklı olur, elimizden önderlik gider, partinin önderliği de FKF içinde kaybolur endişesiyle yeni katılmalara karşı çıkıyorlardı. Teorik olarak da bir içerik getirmeye çalışıyorlardı. Türkiye'nin önündeki adım sosyalizm değil, bağımsızlık ve demokrasidir. Muhalefet bu temalarla çıktı. FKF yönetimi sosyalist gençliğin önemli bir kesimiyle birleşmek istemeyen ve onları dışlayan bir tavır takınıyordu. Kongre süresince bunu tartıştık. Devrimci bir cevap vermediler, gerçekler aydınlandıkça büyük sayıda delege muhalefet tarafına geçti.»¹³

PERİNÇEK GENEL BAŞKANLIĞA SEÇİLİYOR

Eleştirilerden sonra eski yönetim kurulu aklandı ve seçimlere geçildi. 57 kişilik yeni genel yönetim kurulu üyeleri belirlendi.

Muhalefet gurubunun federasyon stratejisi üzerindeki eleştirilerini içeren «eylemde birlik tartışmada hoşgörü» başlıklı önergesi vakit geç olduğu ve salonun boşaltılması gerektiği için tartışılmazken, önerinin kabulü ya da reddi konusunda yeni genel yönetim kuruluna tam yetki veriliyordu.

Ertesi gün toplanan genel yönetim kurulu FKF genel başkanlığına tek dereceli seçimle Ankara Hukuk Fakültesi Kamu Hukuku Kürsüsü Asistanı Doğu Perinçek'i seçti. Merkez yönetim kuruluna ise, Ömer Özerturgut, Adnan Altıparmak, Gün Zileli, Ruhi Koç, Gülhan Germenyan, Ahmet Kozat, Ekrem Öztürkler, Yavuz Tarakçıoğlu seçildiler.

İstanbul Sekreterliğine de çoğunluk oyuyla yine Veysi Sarısözen getirildi. Daha sonra Doğu Perinçek ve arkadaşlarının kongreye sundukları karar tasarısı üzerinde görüşme açıldı. FKF'de ilk temel ayrılığa yol açan tartışmalarda, yeni genel başkanın savunduğu karar tasarısında FKF'ye düşen görevlerin sadece üniversite gençliğini örgütlemek olmadığı, işçi ve köylü

gençliğin örgütlenmesinin de FKF içinde ele alınması gerektiği öne sürülüyordu. İstanbul delegasyonu bu görevin parti görevi olduğunu öne sürerek böyle bir kararın FKF amaçlarına aykırı olduğunu, partileşme adımı olduğunu öne sürdüler. Bu karar alınırsa FKF'nin Türk sosyalizminin gelişmesinde görevini yerine getiremeyeceğini ayrıca da kararın ilk kongrede tespit edilmiş stratejisine ve federasyon tüzüğüne aykırı olduğu savunusunda bulundular.

Görüşmelerden sonra yapılan oylamada kararın kabul edilerek durumun bir bildiri ile kamuoyuna açıklanmasına 5'e karşı 11 oyla karar verildi.

FKF Genel Yönetim Kurulu'nda oyçokluğu ile kabul edilen ve FKF'ye yeni bir yol-yön çizen karar buraya alıyorum. Genel Yönetim Kurulu imzasıyla yayınlanan karar örgütün yönelimine ilişkin önemli unsurlar barındırıyor.

EYLEMDE BİRLİK, TARTIŞMADA HOŞGÖRÜ

«Bütün dünya emekçilerinin ve geri bırakılmış ülkelerdeki mazlum halkların baş düşmanı olan emperyalizmin ve işbirlikçi sınıflar egemenliğinin sonu yaklaşmaktadır. İkinci Dünya Savaşı'ndan sonraki dönemde dünya olaylarına biçim veren temel çelişkiler, birbirlerini de etkileyerek, amansız bir keskinlik noktasına gelmişlerdir.

Tekelci sermaye gruplarının, dünya çapındaki sömürü düzenini kurabilmek, kurduğu yerlerde bunu devam ettirebilmek için güttüğü dış politika hedeflerinin kaçınılmaz sonucu olarak Amerikan emperyalizmi, geri bırakılmış ülkelerdeki mazlum halklarla, sosyalist ülkelerle, diğer ikinci dereceden emperyalist ülkelerle çelişme halinde bulunmuştur. Amerikan toplumundaki iç çelişkiler de, ilk defa bu derece bilinçli ve örgütlü bir biçimde kendini göstermiş, Amerikan emekçileri (asıl metinde okunmuyor- A.Y.) iç-sömürü düzenine karşı çıkmışlardır. Yaz boyunca bütün büyük Amerikan şehirlerinde baş gösteren şiddet hareketlerinin bundan başka bir anlamı yoktur.

ABD, çelişkilerle başa çıkabilmek ve yukanda belirttiğimiz dış politika hedeflerine ulaşarak tekelci sermaye gruplarının talan ve ganimet açlığını doyurabilmek için, tarihte eşi görülmemiş bir askeri güç meydana getirmiş, dünya jandarmalığı görevini üstlenmiştir, sosyalist ülkeleri NATO, CENTO, SEATO, ANZAS gibi askeri bloklarla çember içine almak istemiştir. Bu askeri bloklar içindeki müttefiklerini kendi 'ideolojik sınırları' içinde saymış; sosyalist ülkelerle bunları çemberleyen ülkeler arasındaki sınırlardan başka bir şey olmayan bu 'ideolojik sınırlar'ın gerisinde çıkabilecek her türlü harekete, her türlü gelişmeye kendi iç

meseleşi gözûyle bakmıştır. ‘İdeolojik sınırlan’nın içgüvenliğini sağlayabilmek için kendisine müttefik ölkelerde iç işlere karışabilmek yetkisi veren ikili anlaşmalar imzalatmış, askeri ve iktisadi yardım programları yoluyla bu ölkeleri kendisine bağımlı hale getirmiştir.

ABD, ganimetin muhafazası çaresini, her türlü kurtuluş hareketini çıplak kuvvetle boğmakta görmektedir. “Yeni bir Küba’ya izin yok.” sözü, ABD’nin tehlikesiz saldırılar yapabilme imkânına sahip bulunduğunu gösteriyor. Nitekim, ABD, Latin Amerika’da böyle birçok saldırıda bulunmuştur. Fakat buna karşılık, Latin Amerika’daki milli kurtuluş hareketleri de büyük bir gelişim göstermektedir. İşçiler, köylüler, öğrenciler, aydınlar, hatta din adamları, hep birlikte, Amerika’nın silâhlı tehdidine ve içindeki işbirlikçilerine karşı çıkmaktadırlar. Bu kıta, emperyalizmi ürküten bir barut fıçısı haline gelmiştir.

Afrika’da siyasal kurtuluş hareketleri açık sömürü düzenini yıkmıştır. Geçmişin acı anıları tazeliğini koruduğu için, emperyalist ölkeler bu kıta üzerindeki niyetlerini dolaylı yollardan gerçekleştirmek durumundadır. Fakat gelişme kesintisiz devam etmekte, açık sömürgeciliğin yerini yavaş yavaş yeni sömürgecilik almaktadır.

Asya’da tarihin gelişim çizgisini açıkça gözler önüne seren önemli gelişmelere özel bir dikkat göstermek gerekiyor. Burada çelişkiler birikmiş, bir arada ve birbirlerini etkileyerek açık çatışmalara yol açmıştır. Vietnam Savaşı, bir yandan sosyalizmle kapitalizmin, öte yandan emperyalizmle geri bırakılmış ölkeler halklarının bir çatışmasıdır. Bu savaş, ikili bir nitelik göstermektedir. ABD, Güney Kore, Japonya, Tayland, Güney Vietnam ve Tayvan’dan geçen bir çemberle Çin’i kısıktırak sarmak istemektedir. Güney Vietnam bu stratejik çemberin en önemli bir halkasıdır. Fakat Vietnam’daki savaş, artık, ABD’nin dışta emperyalist, içte kapitalist düzeni için kesin bir yenilgiye dönüşmüştür. Savaş devam etmekle birlikte, Wall Street milyarderleri bu yenilginin buruk tadını duymuşlardır. Durumun geri döndürülemediğini teslim etmektedirler. Vietnam savaşı, Amerika’nın iç çelişkilerindeki gelişmeleri de etkilemektedir. ABD’de, sermayedarlarla siyaset adamları arasında bir güvensizlik havası esmektedir. Tekelci Amerikan sermayedarları, sermayelerini ve devletin yönetimini yeni ve kendileri için daha güvenilir ellere teslim etmenin hazırlığı içindedirler. Bu yıl içinde yapılacak seçimlerde, Amerikan emperyalizminin ricat politikasını çizecek ve yürütecek olanlar işbaşına geleceklerdir. Bütün bu çizdiğimiz tablo, hiçbir ülkenin, ne kadar güçlü olursa olsun, bütün geri kalan ölkelere bir ganimet alanı gözûyle bakmasının ve dünya çapında bir sömürge imparatorluğu kurmasının imkânsız olduğunu açıkça gösteriyor. Bugünkü şartlar içinde buna kimsenin gücü yetmemektedir ve yetmeyecektir. Amerika Birleşik Devletleri, dünyada ve Vietnam’da, askeri ve mali gücünün

sınırlarına gelmiştir. Normal zaman koşulları içinde kaldıkça, askeri ve iktisadi bir seferberliğe girişmedikçe, çatışma alanlarındaki kuvvetlerini artıramayacaktır. Kuzey Kore'de ikinci bir cephe açılması ihtimali karşısında gerilemiştir. Vietnam'daki askeri giderlerini karşılayabilmek için uzay programlarını kesmek zorunda kalmıştır. Orta Doğu'da Amerikan emperyalizmi, kalelerini ve etkinliğini kaybetmiştir.

Emegin egemenliği yakındır. Dünyanın sömürülen sınıfları ve mazlum halkları için güneş doğmaktadır. Günümüzün görülmemiş derecede keskinleşen çelişkileri ve bunlardan doğan kavgalar, yepyeni bir dünyanın habercisidir.

Bütün dünya halklarının emperyalizme karşı yürüttükleri savaşın bir cephesi de Türkiye'dedir. (...) Çalışan sınıflar, kendi ideolojilerinin etrafında toplanıyorlar. NATO'nun Türkiye'nin milli savunması ile bağdaşmadığı, emperyalizmin emellerine, Amerikan tekellerinin çıkarlarının korunmasına hizmet ettiği bilinen ve yayılan bir gerçektir. Emperyalizmin işbirlikçisi egemen sınıflara karşı halkımızın içinde devrimci hareketler doğuyor, geliyor, emperyalizmi ve onun Türkiye'de dayandığı güçleri tehdit ediyor. Türkiye'deki işçi sınıfı sayıca ve nitelikçe gelişiyor. Tarım emekçileri, az topraklı köylüler, genişleyen piyasa düzeni içinde kendilerini de pençesi altına alan sömürüye karşı bilinçleniyorlar. Halktan yana aydınlar, yedikleri ekmeğin hakkını ödeme yarışına girmişlerdir. Türkiye'de emperyalizmle ve kapitalizmle savaşan güçlerin safları sıklaşmaktadır.

Bu, gittikçe amansızlaşan çatışma içinde gençliğin yeri, halkımızın içindedir, emperyalizmin karşısındadır. Sosyalist düşünce, günümüzde burjuva ideolojisinin tekeline dağıtmıştır. Burjuvazi, Türkiye'de fikir ve hareket yaratan tek büyük merkez olma niteliğini yitirmiştir. Bütün cephelerde emekçi sınıfların ideolojisi, burjuva düşüncesinin etkinliğini yıkmaktadır. Son yıllarda görülen en anlamlı gelişme budur. Sosyalizmin aydınlatığı gençlik, her geçen gün daha büyük güçler halinde, emperyalizmin karşısına dikilmektedir.

Gençlik, bir sosyal sınıf değildir. Gençliğin kendine özgü sınıf çıkarları, hedefleri bunun ifadesi olan ideolojisi yoktur. Bunun yanında, gençliğin, emperyalizmle ve onun işbirlikçileriyle ortak bir çıkarı da yoktur. Gençlik, emperyalizme karşı savaştığı, çalışan sınıfların içinde yer aldığı ölçüde tarihin akışına uygun bir eylem gösterir. Sosyalist gençliğin ödevi bu noktada önem kazanmaktadır. Sosyalist gençlik, gençliğin en ileri ve bilinçli kesimidir. Ödevi, bilimsel sosyalizmin gösterdiği doğru hedefler etrafında bütün gençliği birleştirmek, emperyalizmle savaşta gençliğe önderlik etmek, emekçi sınıfların bilinçlenmesi ve örgütlenmesine, kapitalizme karşı mücadelesine destek olmaktır.

FKF, sosyalist gençliğin örgütüdür. Bütün sosyalist gençliği birleştiren ve onun eylem birliğini sağlayan örgüttür. 'Sosyalist gençlik, bir araya! FKF, bilimsel

sosyalizmin çerçevesi içinde değişik görüşleri savunan bütün gençleri toplar. Bunların eyleminde birlik ve disiplini gerçekleştirir. Üyelerinin sosyalist bilincini, bilimsel düşünme gücünü geliştirir.

FKF, emekçi sınıfların hareketinin gelişmesine destek olan sosyalist gençliğin eyleminde birliği sağlar. Eylemde birlik, tam bir disiplinle uygulanır. Sosyalist gençlik, tek başına hedefler koyamaz. Onun görevi, emekçi sınıfların hareketinin yürütülmesine düşünce ve eylem alanında yardımcı olmaktır.

Sosyalist hareket gelişmektedir. Egemen sınıfların sömürü düzeni ergeç son bulacaktır. Sosyalist hareketin sömürü düzenini tehdit eden gücü arttıkça tarihin akışı kaba kuvvetle durdurulmak istenecektir. Demokrasiyi ve anayasa düzenini bütün ilkeleriyle yaşatma ödevi çalışan sınıfların ve gençliğin omzuna yüklenmiştir. Çelişkiler Amansızlaşmaktadır.

Sosyalist gençlik, bir araya!

Eylemde birlik, tartışmada hoşgörü.

Yaşasın sosyalizm, yaşasın Türk emekçileri!

Yaşasın emperyalizmle dövüşen dünya halkları!»

PERİNÇEK NASIL SEÇİLDİ?

TIP Bilim Kurulu Üyesi Doğu Perinçek'in FKF genel başkanlığına seçilmesinin ilginç bir serüveni var. Bu serüven TIP'lilerin, Yusuf Küpeli'nin, Perinçek yanlılarının ağızda bambaşka bir olay niteliği kazanıyor.

Perinçek'in başkanlığa seçilmesini Küpeli yıllar sonra Dev-Genç broşüründe¹⁴ şöyle anlatacaktı: «FKF tabanının yeni bir arayış içerisinde olduğu Türk solu hareketinin giderek sempati kazanmaya başladığı bir dönemde, Doğu Perinçek başkan adayı olarak ortaya çıktı. Perinçek Dönüşüm dergisinin fiyaskoyla sonuçlanan 1967 yılındaki ikinci çıkışında kendinden emin, büyük bir gönül rahatlığıyla hain TIP yönetici kliğinin goygoyculuğunu yapmış, Türkiye'nin meseleleri sokakta halledilemez, Türkiye sosyalist devrim aşamasındadır', diye yazarak YÖN dergisinde kapitalist olmayan yol tezini E.Tüfekçi adıyla savunan Mihri Belli'ye cevaplar vermiş, son güne kadar da TIP bilim kurulunda! görev almıştı. Bu çabalarından dolayı TIP yönetici kliğinin itimadını kazanmış olan burjuva politikacılığının ustası Doğu Perinçek, FKF kurultayında kafasının içindekileri bir bezirgan kurnazlığıyla saklamasını bildi ve önemli bir muhalefetle karşılaşmadan başkanlığa seçildi.»

İkinci Kurultayda başkanlık divanı seçimini Perinçek'e karşı açık farkla kazanan Osman S. Arolat günü anlatırken: «Perinçek başkan adaylığını Aybar'ın desteğiyle sürdürdü. Kurultayda öyle bir MDD/Sosyalist Devrim

tartışması olmadı, Sadun Aren ise FKF yöneticisi Siyasal kadroyla işbirliği içindeydi ama tavrı çok açık kongreye yansımada. Perinçek'in karşısına başkan adayı çıkarılmadı ve Perinçek başkan oldu» diyordu.¹⁵

Isıtan Gündüz anlatıyor: «İstanbul'dan kongreye gittik. Doğu bizi karşıladı. Hepimizin ihtiyaçlarıyla tek tek ilgilendi. Ayrıca hakkında yanlış söylentilerin olduğunu, kendisinin partili olduğunu, hatta Aybar'ın TIP bilim kuruluna geldiği zaman ilk olarak kendisinin elini sıkıldığını söylüyordu.

Biz Doğu'nun başkan adaylığından hoşnut değildik. Sadun hocanın evinde İstanbul delegasyonu olarak toplantı yaptık. Hoşnut değiliz dedik, Doğu'dan başkası başkan olsun dedik. Sadun hoca ısrar etti. Başkası mümkün değil dedi.

Aybar gibi gölgesinden huylanan bir adamın bulunduğu bilim kurulunda MDD'ci birinin yer alması olası değildi. Aybar FKF kurultayında Perinçek'i seçmeyin deseydi Perinçek bir oy bile alamazdı. Tam tersine kongrede bir oy bile boş çıkmadı, Perinçek oy birliğiyle başkan seçildi.»¹⁶

BEHİCE HANIM KONUYU VERİRDİ

Alper Aktan, Kudret Ulutürk, Salih Er, Erhan Tezgör, Ayhan Başaran anlatıyor:

«TIP'in 1966 Malatya kongresinde ortaya çıkan muhalefet ve tasfiyeler gençlik kesimindeki hareketlilik ve bunların massedilememiş olması FKF içine de yansdı. Perinçek MDD görüşünü gizleyerek, gençliği kanallize etmek amacıyla partili kimliğiyle çıktı. Ve 2. kongrede TIP'in başkan adayı Perinçekti.

Dönüşüm'ü çıkartırken Perinçek başyazılar yazardı. Behice Boran konuyu verir, Doğu yazar sonra Behice hanım görür ve yazı yayınlanırdı, Doğu Behice hanımdan icazet alıyor, Aybar okey diyor, Sadun Bey de çekimser kalıyordu.

Yoğun bir kitle hareketi vardı. FKF yönetimi olarak onun baskısı altında iddik. Hareketi massedemiyorduk. İşler nesnel olarak gitmiyordu, federasyon bizim elimizden çıkmak üzereydi. Perinçek hareketli bir insandı, çalışkandı, parti bilim kurulunda yer alıyordu ve parti FKF'yi onun götürmesini istiyordu. Partinin FKF'ye ilk ve tek müdahalesi Doğu'nun başkanlığını dayatması oldu. Aybar bizim Doğu'ya karşı çıkmamız üzerine genel başkanlık odasına çağırıp, niye karşı çıkıyorsunuz dedi, başka adayımız var mı, hayır aday çıkartmayacaksınız dedi. Açık bir talimattı bu. Kurultayda öyle sosyalist devrim mi, millî demokratik devrim mi tartışması olmadı.

İdeolojik bir mücadele yaşanmadı. Sorun başkan Hüseyin Ergün mü olacak, Perinçek mi şeklinde ortaya çıkıyordu. Ancak yönetime karşı muhalefet edenler Perinçek'in yanında hareket ediyorlardı. Kongre günü partinin kesin talimatı vardı: Aday çıkmayacak! Ne var ki delege sayısı bizim elimizdeydi ve hatta divan başkanı adayımız bile belliydi. Kurultay açıldı bizim aday ortada yok, gidip partide bulduk. Bize parti Doğu'yu desteklerken divan başkanlığına aday olamayacağını söyledi. Bunun üzerine Arolat'ı gösterdik ve seçildi.

AYBAR MÜDAHALE ETTİ

Aybar da kurultayı izliyordu. Doğu Perinçek konuşması sırasında MDD tezlerini sezdirmeden serpiştirmeye başlamıştı ki Aybar oturduğu yerden müdahale etmek zorunda kaldı. O anda kongrenin havasında bir sertlik olmuştu. Ama yine de FKF yönetiminin yeni bir liste çıkarması söz konusu değildi. İkinci günün akşamı Sadun beyden bir haber geldi, liste çıkarın diye. Geçti. Şu anda çok açık, öyle bir sert hareket vardı ki Doğu seçilmeseydi başka biri seçilecekti.

Üç ay geçmeden Aybar'dan talimat geldi. «Gidin ne yaparsanız yapın şu adamı başkanlıktan indirin»¹⁷

Doğu Perinçek anlatıyor: «TIP üyesi bir genç olarak gözümü açtım. Sosyalizmle öyle tanıştım. Partili mücadele anlayışı içinde büyüdüm, yetiştim.

Kongre döneminde de kendimi samimi olarak TIP'in bir üyesi olarak görüyordum. Fakat bir buçuk yıl önce yazdıklarımı da doğru olarak nitelilemiyordum. Gelişmeler ve olaylar içinde hatamı anlamıştım. Bir uyanma söz konusuydu ve kongreden daha bir ay önce net olarak TIP yöneticilerinden farklı bir tavıra girdim. MDD'nin yaptığı muhalefet yavaş yavaş bizi etkilemeye başladı.

Biz sağlıklı bir gençlik hareketi geliştirmek istiyorduk. Şunları da kavramaya başlamıştık: Bu gün Türkiye için sosyalist devrim şiarı doğru değildir. Gençlik için diğer gençlik kitlelerinden, CHP'nin nüfuzu altındaki gençlik yapılarından kopmak ve onlara düşman gibi bakmak son derece yanlıştır. Onlar da anti emperyalist, demokratik bir geleneğin içinden gelmektedirler. Onları ancak ortak hareket ederek sosyalizme kazanabiliriz. O zaman Mihrici olarak tanınan Atilla Sarp'lar, Cengiz Çandar'lar FKF'yi iflah olmaz olarak görüyor ve başka bir örgüt öneriyorlardı. Bizse sosyalist birikim, bugün burada, mücadeleyi bu zeminde vermek gerekir diyor-duk, ve sosyalist gençlik örgütünün eylem birliği ve tartışma, hoşgörülle

hareket etmesi tezini savunuyorduk. Tezimiz tuttu. O zaman bir Türkiye tahlili yaptık. Bu tahliller Mihrilere yakındı. TIP'in sağ sektör görünüşüne karşı tahlillerdi.»

SİNAN CEMGİL BAŞKAN OLSUN İSTİYORDUM

«FKF başbakanlığına aday değildim. Sinan Cemgil olsun istiyordum.

ODTÜ kongreye katılmayınca ve muhalefet de adım etrafında birleşince mecburen aday oldum.

Kongrede yukarıdaki anlayışı savundum. Bunun üzerine Mehmet Ali Aybar çıkıp bize karşı bir konuşma yaptı. Sadun Aren geldi, gençleri etkilemeye çalıştı. Doğulular parti aleyhtarı bir gruptur onları seçmeyin diye. Ama biz bir ihtiyacı, eylem ihtiyacını temsil ediyorduk. Parti gençlik içinde etkin olsa da çizgisiyle bir çıkmaza girdiği için gençliğin mücadele etmek isteyen kesimi bizimle tavır aldı. Kurultay divan başkanlığını 90-40 kaybetmemize karşın ikinci günün sonunda ezici bir çoğunlukla kazandık.

Küpeli'nin iddialarına gelince: sözleri bazı doğruları, bazı çok önemli yanlışları barındırıyor. Doğru, ben Dönüşüm'de doğru olmayan şeyler yazdım, sokağa çıkmaya, eylem yapmaya karşı yazıyordum. Bunlar TIP'in aşırı işçici anlayışının yansımasıydı. Aydınları, gençleri hiçe sayan bu tavır çok yanlıştı. Kendi içimde bir ideolojik dönüşüm yaşadım ve hatamı anladım.

Ama biz ne bezirgânlık yaptık nede kafamızda bir şey sakladık. Muhalefetimiz açık ve netti. Kongrede iki günlük bir mücadele oldu. Açık ideolojik mücadele ve tavırla kongre kazanıldı. Sonuç ne bir gecede olan dönüşle ne de komployla alındı. Mehmet Ali Aybar'ın bir saatlik muhalefet karşıtı, sosyalist devrimi savunan ve sakın muhalefeti seçmeyin demeye getiren konuşmasına karşın kazandık.

Bir başka nokta da şu, bir taraf daralmak istiyordu, pasif ve eylemlerde baltalayıcıydılar. Her gençlik hareketinin karşısına pürüz çıkartıyorlardı. Onlara karşı bir tepki doğmuştu, bu tepkiyi ben temsil etmesem mutlaka başka biri temsil edecekti.»¹⁸

Bir genel kurul böyle tamamlandı. Tartışmalarla, yeni bir çizgi arayışıyla. Ortaklık bir anlık da olsa sakinliğe kavuşmuştu. Sakinlik içinde capcanlı bir hareketliliği gizliyordu.

Dördüncü Bölüm

1968 BAHARI

GENÇLİĞİN BAHARI

FKF 1968 Baharına sancılı giriyor. Örgüt geleneksel çizgisini terk ederken kendi içinde de bir hesaplaşma yaşıyor. Kolay olmuyor bu. Perinçek grubu yönetime gelmiş olsa da Genel Yönetim Kurulu'nda sosyalist devrimcilerin soluğunu ensesinde duyuyor. PDA yani Proleter Devrimci Aydınlık Dergisi yıllar sonra FKF'nin 2. kurultayını ve sonrasını şöyle değerlendiriyor: Kurultay FKF tabanının isteklerini temsil eden muhalefetle, yönetici klik arasında geçti. Dar klikçi yöneticilere karşı ortak mücadele temelinde bir araya gelen devrimci muhalefet güçlü bir mücadele verdi. Devrimci muhalefet FKF yöneticilerinin gençlik mücadelesini köstekleyen ve TIP yönetici kliğine bağlamak isteyen politikasına karşı gençliğin örgütsel bağımsızlığı ilkesini savundu. Bu devrimci bir ilkeydi, çünkü oportünist bir kliğe bağımlılığa karşı çıkıyor ve gençlik hareketlerinin gelişme yollarını açıyordu... Kurultaydan sonra FKF gençlik kitlesi ile bağlarını geliştirdi, devrimci gençlik hareketinin önünde yer aldı. Saflarda bilimsel sosyalizmin öğrenilmesi ve temel eserlerin okunması hız kazandı. FKF kadroları bilimsel sosyalizmi kavramaya yöneldi. FKF ilerici, anti emperyalist kuruluşlarla birlikte Devrimci Güç birliğinin (Dev-Güç) kurulmasında başı çekti.¹

Burada Perinçek'in kurultay sonrası yaptığı konuşmaya yer veriyoruz. Ondaki dönüşümü görmek açısından önemli.

DERİMCİ MÜCADELEDE GENÇLİĞİN YERİ

Türk Solu dergisinin düzenlediği açık oturumda Ankara'daki gençlik

örgütleri liderleri 'devrimci eylemde gençliğin yeri ne olmalıdır' sorusunu tartışıyor. FKF başkanı Perinçek de görüşlerini dile getiriyor: «Bu soruya cevap verebilmek için önce Türkiye'nin toplumsal yapısını çok iyi bilmemiz, bugün içinde bulunduğumuz devrim adımını doğru tespit etmemiz gerekir. Belli ki Türkiye emperyalizmin hakimiyeti altındadır. Türkiye'nin ilerleyebilmesi için emperyalizmin ve yurdumuzdaki işbirlikçilerinin sökülüp atılması gerekir. Bu görevi yerine getirebilmek için kim bağımsızlıktan yanadır, kim karşıdır, önce bunun tespit edilmesi gerekir. Emperyalizm kapitalizm öncesi bir ülkeye girdiği zaman kendisine işbirlikçi olarak feodaliteyi buluyor ve komprador bir burjuvazi geliştiriyor.

Devrimde baş düşmanımız emperyalizm ve onun yerli işbirlikçileridir. Bu bir avuç düşman dışında bütün halkımızın menfaati emperyalizmle çalışmaktadır. Bu gün bütün halkımız bağımsızlıktan ve bizden yanadır. Bağımsızlık savaşının en sağlam unsurları şehir ve köy emekçileridir. Çünkü emperyalizme karşı ortak menfaatlara emekçiler sahiptir. Gençlik ise emperyalizme karşı mücadelede büyük rol oynamaktadır. Gençlik bu çok önemli görevini yerine getirirken kısır çekişmeler ve gevezelikleri bir yana bırakmalı, görevinin sorumluluğunu duymalıdır.

Gençlik çeşitli ideolojiler çevresinde toplanmıştır. Bunların içinde emperyalizme karşı sağlam gençlik unsurları sosyalistlerdir. Çünkü emperyalizme karşı verilecek mücadeleyi en doğru ve sağlıklı şekilde tahlil edip stratejiye dönüştüren sosyalistlerdir. Ama sosyalist olmayan gençler yani küçük burjuva reformizminden gelen unsurlar da emperyalizme karşı savaşta yer almaktadır. Bu bakımdan kısır çekişmeleri, bölücülüğü bırakıp faşizme karşı –çünkü faşizm emperyalizmin zorbalığıdır– devrimci bir cephede gençliği toplamalıyız.

Beraber bulunduğumuz güçleri doğru tespit etmemiz gerekir. Dostu düşmanı iyi bellemeliyiz. Hepimizin ittifak halinde olduğu nokta şudur: Emperyalizmin işbirlikçileri olan komprador burjuvazi ve feodal kalıntılar, düşmanımızdır. Beraber olduğumuz güçler ise, bunların dışında kalan halk, bütün tabaka ve sınıflardır. Dostu, düşmanı iyi tespit ettikten sonra hedefleri tespit etmemiz gerekiyor.»

BAĞIMSIZ VE DEMOKRATİK TÜRKİYE

İlk işimiz, bağımsız ve demokratik Türkiye'yi kurmaktır. Bağımsızlık ve demokrasinin muhtevasını doğru olarak belirlemeliyiz. Yoksa, bağımsızlık ve demokrasi boş kavramlar olur. Yani komprador burjuvazi ve

feodalite tasfiye edilmelidir. Bunun için NATO'dan çıkmamız zorunludur. Üsler tasfiye edilmelidir. Milli kültürümüz üzerinde emperyalist etkilerin kesin olarak kökünden yok edilmesi lazımdır. Bütün bunların yanı sıra ikili ittifaklar kaldırılmadıkça Türkiye bağımsız bir ülke olamaz.

İkinci hedefimiz ise, gerçekten demokratik bir Türkiye'dir. Mesela 141. ve 142. maddelerin olmadığı, herkesin özgürce görüşünü söyleyip savunduğu bir ülke istiyoruz. Sosyalistlerin milli güçlerin bir bölümünden ayrılan tarafları var. Ama bu ayrılıklar, içinde bulunduğumuz aşamada güç birliğini engelleyemez.

Bizim düşüncemize göre, bağımsızlık mücadelesi içinde Türkiye'yi ileri götürecek düzenin sosyalizm olduğu iyice tespit olunacaktır. Emperyalizme karşı demokratik mücadele sonunda ulaşılabilecek bağımsız ve demokratik Türkiye, bizi kaçınılmaz bir şekilde sosyalizme götürecektir»²

DEVİRCİ GÜÇ BİRLİĞİ (DEV-GÜÇ) OLAYI

1968 Martı sonunda Ankara'da dinci gericiler "2. Şahlanış Mitingi" düzenleyecekti. Dinci gericiliğin emperyalizmin ve kökü dışında kapitalizmin bir uzantısı olduğu ve tam bağımsızlığın önünde önemli bir engel oluşturduğu düşüncesiyle 27 Mayıs Milli Demokratik Devrim Derneği demokratik kitle örgütlerini ortak tavır almaya çağırdı. Devrimcileri gericiliğe karşı güç birliğine çağıran toplantıya 20 örgüt temsilcisi katıldı. Toplantıda örgüt temsilcileri teker teker konuşarak görüşlerini dile getirdiler.

Gericiliğe karşı ve tam bağımsızlık anlayışı içinde Anayasanın ilkelerinin eksiksiz gerçekleştirilmesi için güç birliği yapan örgütler bir bildiri ile bunu ilan ettiler. Bildiriyle Türkiye Devrimci Güç Birliği kurulmuş oldu. (27 Mart 1968) ³

Dev-Güç eylemlerini çizilen genel ilkeler içinde beş kuruluşun temsilcilerinden oluşan bir yürütme kurulunca gerçekleştirme kararı alıyordu. Yürütme kurulunda 27 Mayıs Milli Demokratik Devrim Derneği, FKF, DISK, TMTF ve TÖDMF yer alıyordu.

FKF'NİN DEV-GÜÇ ÜYELİĞİ

Toplantıya katılıp bildiriye imza koyan FKF, Dev-Güç üyesi olurken yürütme kurulunda da yer alıyordu. Dev-Güç fiili bir yapı, bir eylem birliğiydi. Temel ilkelerini, savaş hedeflerini ve çalışma yöntemlerini ayrıca saptama yolu seçildi. Birliği ilan eden bildiri şöyle:

«İnaniyoruz ki zafer müspet düşünceli Atatürkçülerin olacak ve yüce

Türk halkı, kaderini gölgeleyen bu musibetler zincirini kırıp hür düşünceli ve adaletli bir toplum düzeni içinde, kendi aklının, azminin ve emeğinin gücü ile, çağdaş uygarlığın aydınlık yolunda hızla yürümek imkânına kavuşacaktır. Yine inanıyoruz ki büyük Atanın önderliğinde kurtuluş savaşının bayrağını dalgalandıran büyük milletimiz ulusal ülküyü bir bütünlük halinde yürütmeye devam edecektir.

Hedef, tam bağımsız ve gerçekten demokratik bir Türkiye'nin kurulması için, Türk halkına düşman bütün güçlere karşı mücadeledir.

Bildiriye imza koyan ve güç birliğine katılan kişiler şunlardır:

27 Mayıs Milli Devrim Derneği Başkanı Mucip Ataklı, TÖDMF başkanı Prof. Bahri Savcı, TMTF başkanı Sencer Güneysoy, DISK adına Uğur Cankocak, TGMT adına Nusret Selen, TÖS adına Ahmet Cenani, FKF başkanı Doğu Perinçek, AÜTB başkanı Bilâl Moğol, AYOTB başkanı Necle Macit, TDD başkanı A.Emre Egesel, ODTÜÖB başkanı Mustafa Akgül, Mülkiyeliler Birliği başkanı Mehmet Can, Hacettepe ÜÖB başkanı Tevfik Akoğlu, AÜ Tıp Fak. TD başkanı Mesut Kırgız, AÜZFTC başkanı Aziz Ekşi, DTCFTC başkanı Celâl Karpit, ETYÖO başkanı İsmail Baysal, SBFÖD adına Zafer Kutlu, ODTÜ ÖBSFK başkanı Sinan Cemgil ve AÜ Fen Fak. öğrenci örgütü başkanı Ömer Özturgut.»

Zamanının FKF başkanı Dev-Güç'ün kuruluşunu anlatırken: «Büyük bir kitle hareketi yaratabilmek sosyalistlerin kitle mücadelesi içinde önderliğini gerçekleştirebilmek, daha doğrusu tutarlı bir anti-emperyalizmi yayabilmek için güç birliğine koşarak katıldık.»⁴ diyor.

FKF'nin Dev-Güç'e katılması örgüt içinde olumlu karşılanmıyor ve yoğun tartışmalar doğuyor. TIP de Dev-Güç'e sevimli bakmıyor: «Parti olaya soğuk ve baltalayıcı bir yaklaşım gösterdi. Bizi çağırdılar ve kesinlikle güç birliğinden çıkacaksınız, ayrılacaksınız şeklinde tavsiyelerde bulundular. Biz de FKF'nin parti örgütüne bağlı olmadığını, partiden emir almaması gerektiğini, gençliğin bağımsızlığına saygının önemini anlattık.»⁵

Parti'nin uyanlarıyla Dev-Güç olayı FKF genel yönetim kuruluna geliyor. İstanbul sekreterliği genel merkeze tavrı alıyor. GYK'da Dev-Güç muhalifleri «bağımsızlık için mücadelenin ancak sosyalizm mücadelesi ile anlamlı olacağını ileri sürüyorlar. GYK'da oylanıyor. Oylama 22-22 bera bere sonuçlanınca FKF, Dev-Güç'de kalıyor.

FKF' nin de içinde yer aldığı ve yürütme kurulunda bulunduğu Dev-Güç'ün kendisine çizmiş olduğu programı buraya alıyorum.

DEVRİMCİ GÜÇ BİRLİĞİ PROGRAMI

Devrimci Güç Birliği adı ve kavramı altında görüş birliği yapan elliye yakın devrimci nitelikteki öğrenci, işçi, öğretmen ve çeşitli halk kuruluşları aşağıdaki hususlarda tam bir görüş birliğinde olduklarını kamuoyuna açıklarlar.

1 - Bugün ülkemiz, görünür görünmez, açık kapalı bir şekilde emperyalizmin yani yabancı sermayenin kontrol ve çıkarlarının baskısı altında bulunmaktadır.

a) Köylerimize kadar sokulan Barış Gönüllüleri adı altındaki Amerikan araştırmacıları ile,

b) Bakanlıklarımıza yerleşerek görevlerinden çok daha etken faaliyette bulundukları şüphesiz olan yabancı uzmanlarla,

c) Sadece bizce bilinmesi gereken bütün askeri harekâtımızı rahatlıkla kontrol edip gözetleyebilen ve milli güvenliğimizi tehlikeye düşüren askerleri ve askeri imkânları ile,

d) 32 Milyona mezar hazırladıkları artık iyice bilinen atom üsleri ile,

e) Yurdumuzda kolaylıkla üretebileceğimiz tüketim mallarını gözler önünde pervasızca satan Amerikan Pazarları ile,

f) Suçluyu yargılamak hakkımıza bile set çeken ikili anlaşmalarla,

g) Yurdumuzda kendi çıkarlarına göre kredi dağıtabilen Bankaları ile,

h) Mali politikamızı kontrol edip, müsaadesine baş vurmaya ve yasaklarına uymaya mecbur tutulduğumuz konsorsiyumları ile,

i) Temel sanayimizin gelişmesine engel olan ve gittikçe tekelleşme yönünden gelişen ve iki misli pahalılıkla mal satan montaj sanayi ve bunun arkasındaki yabancı şirketlerle,

j) Ve nihayet ikide bir Dolmabahçe önünde ve İzmir'de demirleyerek gençlerimizi birbirine kırdırıp dostluk ziyaretlerini çok aşan filoları ile,

Emperyalizmin ne denli ve ne derece etken bir şekilde ülkemizi tahakküm zincirine vurmaya çalıştığı açıkça görülmektedir.

Üstelik bir başbakanın da kendi ulusunun gençlerini Amerika'ya şikayet ederek, üzülmemelerini sağlık vermesi karşısında büyük Atatürk'ün heyecanla dile getirdiği Tam Bağımsız Türkiye'den söz edebilmek mümkün olur mu?

Bu acı veren gayri milli durum karşısında, Türk Ulusuna, bütün yurtseverlere düşen görev kurtuluşa devam etmektedir.

2 - Yeni milli kurtuluş savaşı aralıksız sürdürülerek Türk halkına mal edilecektir. Bu mücadele şüphesiz ki, pençesini ensemizde hissettiğimiz Amerikan emperyalizmine ve onun içimizdeki işbirlikçilerine karşı yapılmaktadır.

Bunun anlamı, yarınımızı gözetleyen fırsatçı diğer bir emperyalizme ve tahakküm fikrine boyun eğmek demek değildir.

Yeni milli kurtuluş mücadelesi, tıpkı, kökünün bulunduğu Anadolu kurtuluş

mücadelesi niteliğinde ve tıpkı onun lideri Mustafa Kemal'in dediği gibi «İstiklâli Tam»ımızı zincire vuran bütün tahakkümlere karşıdır.

Hedef, TAM BAĞIMSIZLIKTIR.

Uluslararası bütün ilişkilere karar verirken, dolaylı dolaysız hiçbir yabancı devletin peşine takılmamak ve baskısına boyun eğmemek ancak tam bağımsızlıkla mümkün olacaktır.

3 - Yeni kurtuluş mücadelesi, sadece Türk halkının çıkarlarından yana ve onun düşüncesine bağlı bir mücadeledir. Ve bu mücadele, ancak, devrimcilige, milliyetçilige, Mustafa Kemal kurtuluşçuluğuna ve toplumculuğa inanmış güçler tarafından yürütülecektir. Zira, düşünceleri ile ve tutumları ile yabancı desteğine dayanan ve hatta himayesini düşünebilen gayri milli çevrelerin sahte milliyetçilikleri ile, emperyalizme karşı savaş yürütülemez.

Hele, şeriatçılığını cumhuriyetimize, ümmetçiliğini milliyetçiliğimize feda eden ve kaynaklarımızı yabancılara peşkeş çeken gayri milli zihniyete, büyük Türk ulusunun hiçbir ihtiyacı bulunmayacaktır.

4 - Ülkemiz ve ulusumuz, Ortadoğu ve Balkanlar coğrafyasında, birçok uluslara örnek olacak ve bütün uyanan milletlerin umutlarını kendisine yöneltirecek müstesna bir şansa sahiptir. Mustafa Kemal kurtuluşçuluğunda kullandığı bu şansını yeniden kullanabilmesi ancak, tam bağımsız ve kendine güvenli bir politikanın sahibi olmakla ve çok hızlı bir kalkınmaya yol açacak yeni bir ulusal düzeni kurmakla kabildir.

5 - Emperyalizme karşı savaşta esas hedef, yabancı desteğine bel bağlayan ve onunla işbirliği yaparak halkımızı sömüren ve sömürülmesine göz yuman yabancılarla işbirlikçi çevrelerdir. Bunlar gayri millidirler, yabancılara paravanlık etmekte onlara maskelik yapmaktadırlar. Bu paravan yırtılıp maskeler düşürülmedikçe, emperyalistin gerçek yüzü görülmez. Çünkü, yeni emperyalizm saklı ve sinsî karakterde, paravanlı ve maskeli bir tiptir. Hedef, paravanı yırtıp maskeleri düşürerek, emperyalizmin gerçek yüzünü Türk halkının tükenmez gücünün ve sarsılmaz inancının karşısında bırakmaktır. Bu gücün ve inancın neler yapabildiğine tarih ve Tanrı şahittir.

6 - Ülkemizde başlamış olan yeni kurtuluş mücadelesi, ne fikir ne de metot bakımından hiçbir yabancı kaynakla irtibatlandırılmaz. Amaçları tamamen değişik olan dış kaynakların ağzına ve propagandasına bakarak, bu kutsal savaşın mücahitlerini dışa bağlamak hevesine kapılan gafil ağızlar artık susmalıdır. Vatanseverlik ve dürüstlük odur ki, bu gibi durumlar tespit edildiğinde hıyanet suçluları kanunların pençesine teslim edilmelidir. Bu yapılmayıp da, Türk halkının uyanışını bastırmak için, bütün ilerici ve devrimci milli hareketlere aynen geçmişte olduğu gibi kızılılık damgası vurarak hıyanetini örtmek isteyen gayri milli davranışlar

elbetteki yakın bir gelecekte Türk ulusunun haklı şamarına hedef olacaklardır. Zira, yeni kurtuluş mücadelesi Cumhuriyet tarihinden gelmekte ve kökleri Mustafa Kemal kurtuluşçuluğunda bulunarak onun bir devamı olmaktadır. Unutmayalım ki, esir milletlere, hür olmanın tadını yeniden tatıran mücadele, Mustafa Kemal önderliğinde Türk ulusunun inancı ile ve gücü ile başarılmıştır.

Meşru Savunma Hakkını Kullanacağız

7 - Vatandaşın toplantı ve gösteri yürüyüşleri şeklinde Anayasal haklarını kullanmasında iktidarın hiç bir emniyet sağlamadığı ve sağlamak niyetinde de olmadığı artık açıkça belli olduğundan, kişilerin ve devrimci milli kuruluşların, gayri milli çevrelerin saldırganlıklarına karşı, aynı usullerle meşru savunmalarını yapmaları doğal bir hak haline gelmiş bulunmaktadır ve bu şekilde hareket edilecektir.

8 - Anayasaya uygun kurulu düzenden anladığımız anlamadığımız odur ki,

- a. Bu düzen, milli demokratik lâik, sosyal hukuk devleti ilkelerine dayalı bulunmalı ve bu ilkelere göre kurumsallaştırılmış olmalıdır.
- b. Ferde huzur ve sosyal adalet getirmeyen ve hukuk eşitliğini gerçekleştiremeyen bütün iktisadi, siyasi, sosyal ve kültürel engeller devlet eliyle kaldırıldığı zaman bu düzen gerçekleşmiş olacaktır.

c. İktidarlara, devlet adına bu görevi yapmaya zorlamak için;

1. Emperyalizm ile,
2. İktisadi sömürü düzeni ve toprak ağalığı ile,
3. Din sömürücülüğü ile,
4. Cehaletle ve mevcut eğitim düzeni ile,
5. Keyfi idare ile,

Şiddetle mücadele etmek ve bu mücadeleyi hem kişisel olarak hem de topluca sürdürmek herkesin bir Anayasa hakkı ve görevidir.

Eski düzenin dayanakları böyle bir **5 Yönlü Demokratik Savaşla** çökertilmedikçe Anayasanın başlangıç kısmında belirtilen ve bütün sosyal ve hukuki temelleri ile kurulması ulusça emredilmiş bulunan düzen kurulamayacaktır.

Bu düzen,

Tam Bağımsız ve Gerçekten Demokratik Bir Halkçı Düzendir.

d. Ancak bu **5 Yönlü Demokratik Savaş** ile yürütülecektir ki,

- 1) Tam bağımsızlık
- 2) Temelde plânlı devletçilik ve toprak reformu.
- 3) Dinsel inançlara saygı, baskısız ve eşit işlem,
- 4) İşe dönük eğitim, yoksula ve köylüye eğitim önceliği,
- 5) Devlet kapısında vatandaşın eşitçe ve hakça sözünün geçerliği, bulunan **5 Köklü Yeni Ulusal Düzen** kurulabilecektir.

9. Gerek 5 Yönlü Demokratik Savaşın, yeni milli kurtuluş savaşının yürütülmesinde gerekse 5 Köklü Ulusal Düzen'in kurulmasında inançlarını ve güçlerini birleştirmek üzere bütün devrimci milliyetçi güçlerin bu mücadeleye katılmaları ve Dev-Güç adı ve kavramı altında işbirliği yapmaları tarihsel bir görevdir. Bu hususları yüce Türk ulusuna duyurur ve kesinlikle belirtmek isteriz ki, Amerikan Emperyalizmine Karşı Olmak Rusya'ya ya da Bir Başkasına Bağlı Olmayı İstemek Değildir.

Ülkenin Bütün İmkânları Kendisininindir. Yaşasın Tam Bağımsız Türkiye.

FKF'NİN TUTUMU DOĞRUDUR

FKF'nin Dev-Güç'e girmesi geleneksel çizgisinden bir farklılaşmayı ifade ettiği için itirazlarla karşılaşır. Bir kısım FKF yöneticisi ise tavırlarının doğru olduğunu, tam bağımsızlıktan yana, demokratik Türkiye'yi savunan güçlerin birliğinin zorunlu olduğunu dile getirirler.

FKF'nin kararının doğruluğunu Orman Fakültesi Talebe Cemiyeti ikinci başkanı ve FKF üyesi Celal Soycan şöyle gerekçelendirir.

FKF VE GÜÇ BİRLİĞİ

Toplumların diyalektik gelişimlerinde maddi koşullar kadar, devrimci kadroların tarih konjonktüründe saptadıkları stratejik değerlendirmelerin de etkenliği bir gerçektir. Bugün Türkiye'de tartışma ortamı bulmuş stratejik tartışmaların tarihsel gelişimine itici katkısı reddedilemez. Ancak değişen koşulların ve gelişen olayların puan kazandırdığı stratejiye doğru yönelmek, devrimci ahlakın vazgeçilmez bir prensibi olmak gerekir. Aksi takdirde iç çelişmeler bir noktada körü körüne bir zıtlasmaya döner ki, bunun da anlamı burjuva oportünizminden başka bir şey değildir.

Bugün sosyalist gençliğin en büyük örgütü Fikir Kulüpleri Federasyonu (FKF) dur. Ancak FKF'nin kuruluşundan bu yana ısrarla yürütmeye çalıştığı yanlış strateji, bu örgütü kendi dar çapının içine tutsak kılmış ve giderek diğer öğrenci örgütlerinden tam bir kopuşa itilmiştir. Türk toplumunun önündeki ilk devrimci adımın anti-emperyalist mücadele olduğu artık tartışma kabul etmez biçimde teorik ve tarihsel kanıtlarla ortaya konulduktan sonra devrimci gençlik örgütlerinin zaman zaman sert çelişmelere düşmesinin üzücülüğü ve affedilmezliği ortadadır. Geçen hafta Ankara'da yapılan FKF büyük kurultayında bu gerçeği görebilen ve Türk devrimci hareketinde en doğru stratejiye eğilimli bir kadronun iş başına geçmesi çok önemli bir gelişme olarak dikkate alınmak gerekir. Yeni kadronun saptadığı karar tasarısından aldığımız şu satırların «milli demokratik devrim için

anti-emperyalist milli geniş cephe» sloganını ortaya atanlarını savundukları stratejiyle olan sevindirici paralelliğine dikkat edelim:

«Gençler bir sosyal sınıf değildir. Gençliğin kendine özgü sınıf menfaatleri ve bunun ifadesi olan ideolojisi yoktur. Bunun yanında gençliğin emperyalizmle ve onun işbirlikçileriyle de ortak bir çıkarı da yoktur. Gençlik emperyalizme karşı savaşta çalışan sınıfların içinde yer aldığı ölçüde tarihin akışına uygun bir eylem gösterir. (...) Gençliğin yaşantısında onu doğrudan doğruya sosyalist mücadeleye itecek ilişkileri yoktur. (...) Gençlik yalnız Öğrencilerden oluşmaz, çalışan gençlik de vardır. (...) Düne kadar emperyalizme karşı savaşta yerini açıkça tayin etmemiş olan kimi gençlik kuruluşları emperyalizme karşı olduklarını açıkça ilân etmişlerdir. Bu, Türkiye'deki emperyalizme karşı eylemin etkinliğini gösteren sevindirici bir olaydır. (...) Emperyalizmin boyunduruğunu kırarak çalışan şurlardan yana güçleri çoğaltmak, gençliği bundan da ileri hedeflere yönelmek asıl görevimizdir. (...) Sosyalist gençlik örgütünde emekçi sınıf hareketlerine has disiplin anlayışı aynıyla uygulanamaz, bu disiplin anlayışı, emekçi sınıf örgütlerinin yapısına has bir anlayıştır.

FKF'de ortaya çıkan bu yeni görüşlerin ilerde daha da kesin çizgilerle saptanması yolunda eyleme girişileceği şüphe götürmez. Bugün her devrimci örgüt, yan çelişkilere aldırmaksızın asıl düşman olan emperyalizme karşı savaşta hızlı bir örgütlenmeye gitmek zorundadır, ideolojik ve politik görüşü ne olursa olsun bütün anti-emperyalist güçleri milli bir cephe altında birleştirme çabalarının dışına düşen bir devrimci örgüt, bir noktada Türk toplumunun maddi koşullarının da dışına düşüyor demektir.

Anti-emperyalist milli cephenin Türk devrimci hareketinde en doğru strateji olduğunun hızlı bir biçimde anlaşılmasına başlanması, karşı-devrimci güçlerin telaşını gittikçe artırmaktadır. TÜRK SOLU'nun iki kıymetli yazınının tevkiyle gelişen olaylar bunun en katı delilidir. Bu hızlı gelişim içerisinde bütün devrimci güçlerin kısır bürokratik çatışma ve yanlış değerlendirmelerden bir an evvel kendilerini kurtararak ortak düşmana karşı el ele vermeleri gerekmektedir. Devrimci öğrenci örgütlerinden beklenen de bu birleştirici tutumdur.»

29 NİSAN MİTINGİ

29 Nisan'ın 8. yıldönümünde Dev-Güç içinde yer alan örgütler «Tam bağımsız ve gerçekten demokratik Türkiye için, emperyalizme ve işbirlikçilerine karşı devrimci güç birliğini ortaya koyan» bir miting düzenliyorlardı.

Ankara Zafer Alanındaki mitinge binlerce kişi katılıyor, mitingde Aziz Nesin, Kadri Kaplan, İlhan Selçuk birer konuşma yapıyorlar, sözleri coşkuyla karşılanıyordu. Konuşmacılar «tam bağımsız ve gerçekten demokratik bir

Türkiye için, Nato'nun dışında, yabancı üslerden arınmış, emperyalist sömürüye son vermenin zaruret olduğunu» dile getiriyorlar, «emekçiden yana bir düzenin kurulabilmesi için Türkiye'nin yüz karası derebeylik düzeni kalıntılarının silinip süpürüleceğini» ifade ediyorlardı.

Dinci gericiiler mitinge saldırıyor, polis de yasal mitingi dağıtmaya çalışıyordu. Öğrenci örgütleri (FKF, TMGT, TMTF, AÜYOB, AÜTB, AÜÖB, ODTÜÖB) ortak bildirileri ile olayı kınıyorlardı:

«Meşru ve kanuni bir toplantı olan 29 Nisan anma töreni emperyalistlerin yurdu-muzdaki ortakları tarafından beslenen ve tahrik edilen ve maalesef hepimizin candan bağlı olduğumuz milliyetçiliğin kisvesi altına saklanan gerici ve ümmetçi saldırganlar tarafından dağıtılmak istenmiştir.

Polisin saldırganları koruması ve saldırıyı önlememesi karşısında, polisin görev yapmasına engel olmak gibi hiçbir maksat taşımazken, bağımsız ve demokratik Türkiye için savaşıyan gençlik, meşru müdafaa durumunda kalmış ve kahredici sillesini saldırganlara vurmuştur.

Türk halkının bağımsızlık mücadelesine karşı satılmışların giriştiği bu kanun dışı hareketler, polis tarafından önlenmediği ve müsamaha gördüğü sürece meşru müdafaa durumunda kalacak olan devrimci gençlik, kendi güvenliğini, kendi gücü ile sağlayacaktır. Bu güce sahip olduğunu, son olaylarda ispat etmiştir.

Görevi meşru ve kanuni toplantıyı korumak olan polis, görevini yapmamış. Amerikan uşağı saldırganları himaye etmiş, hatta zaman zaman onlarla birlikte devrimci gençliğe ve halka saldırmıştır.

Polis, Aziz Nesin'in konuşması sırasında copla saldırarak toplantıyı dağıtmaya teşebbüs etmiş, Türk polisine karşı duyulan güvenin bir ifadesi olarak, polis karakolundan aldığımız cereyanı kesmiş, toplantıyı sabote etmek istemiştir.

Öğrencilikle ilgisi olmayan çapulcuların kanunsuz «karşı miting» yapmalarına göz yummuştur. Soruyoruz: Emperyalist uşağı hurafeci çapulcuların kullandıkları megafonun polise ait olduğu doğru mudur?

Emniyet kuvvetlerinin tarafsızlığına olan güven zedelenmiş, 27 Mayıs Anayasasının getirdiği fikir ve toplantı özgürlükleri ihlal edilmiştir.»

Gençler bütün Cumhuriyet kurumlarını ve anayasanın teminatı olan müesseselerini göreve çağırıyorlardı.

Mitingde «Türkiye'nin bağımlı geri bir ülke olarak kalmasında sınıf çıkarı olan bir avuç işbirlikçi dışında tüm Türk ulusunu gerçekten temsil eden güçler, güç birliği saflarında yerini almaya» davet ediliyordu.

Mitingde FKF genel sekreteri de bir konuşma yapıyordu.

FKF'nin içinde bulunduğu yeni yönelimi anlamak açısından genel sekreterinin görüşlerini buraya alıyorum.

29 NİSAN'IN BUGÜNKÜ ANLAMI

Ömer Özerturgut / FKF Genel Sekreteri

Dünya tarihinde ilk defa kurtuluş savaşı veren, mazlum milletlerin uyanışına bayrak olan Türk halkı, bağımsızlıktan, özgürlükten yana devrimci gençlik. Selam sana. 29 Nisan 1960 gençlik hareketi, emperyalistler ve onların işbirlikçilerine ve onların zorbalıklarına, faşizme karşı savaştı.

Bugün Türkiye mazlum milletlerin baş düşmanı Amerikan emperyalizminin sömürü alanıdır. Mustafa Kemal kurtuluş savaşı verdi. Ama, toprak ağalığı ve emperyalizm İkinci Dünya Savaşından sonra sinsice ve kallesçe yurdumuza girdiğinden, bugün ikinci kurtuluş savaşı vermek durumundayız.

1947'de Marshall yardımı ile başladı iş. Sonra madenlere, petrole el atıldılar.

Tüm doğal kaynaklarımıza, giderek ekonomimize hakim oldular.

Arkasından bağımsızlığımıza gölge düşüren, asıl amacı Amerikan emperyalizminin Orta doğudaki çıkarlarını korumak olan, NATO ve ikili anlaşmalar imzalandı.

Ordumuz NATO emrine verildi.

Kardeşler,

Türkiye geri bırakılmış bir ülkedir. Biz bu fakir halkın verdiği vergilerle okuyan, onun emeğiyle geçinen gençleriz. Ne olduğumuzu bilelim.

Bilelim ki, bugün Amerikan emperyalizmi dünyanın ve Türkiye'nin baş düşmanıdır. Amerikan emperyalizmini yurda sokanlar kendi sınıf çıkarları için onunla işbirliği eden kompradorlar ve Amerikancı bürokratlardır. Derebeylik kalıntısı ağalar da bunlarla işbirliği halindedir.

Toprak, kara saban düzeyinde bir üretim biçimi ile işlenmektedir. Kalkınmamız için temel şart olan toprak reformu yapılamamakta ve sanayi kurulamamaktadır, kurulamaz da.

Türkiye'de sanayi kuracak kadar sermaye birikimi yoktur ve aslında sermayenin çıkarı da sanayi kurmak değil, montaj gibi yollarla yoksul halkımızı sömürmektir. Ağaların çıkarı da toprak reformu yapmak değildir elbet.

Bu temel üzerinde emperyalistler kültürümüze de el attılar. Gençliğin kendi çıkarlarına göre yetişmesi için milli eğitimi baltadılar. Köy enstitülerini kapatanlar yine bunlardır.

Ama tarih boyu gençlik bütünüyle olmasa da daima ilerici hareketler yapmıştır. Devrimci geleneği vardır. Bugün de gençliğin yeri Amerikan emperyalizmi ve yerli ortakları kompradorlar, Amerikancı bürokratlar yanında olmak değil, bu sınıflara karşı halkımızın yanında ve onun uyanışını hızlandırmaktır.

Bu gençliğin görevi emperyalizme ve işbirlikçilerine karşı bağımsız ve gerçekten demokratik Türkiye için savaşmaktır.

Aydınların görevi geri bırakılmış ülkelerde bu bakımdan çok büyüktür. Ve kutsal

bir görevdir.

Biz bu görevi mutlaka yerine getireceğiz. Türk halkının uyanışını hızlandıracamız.

Kahrolası Amerikan emperyalistlerini yurdumuzdan kovacağız,

Bağımsızlığımıza gölge düşüren NATO ve ikili anlaşmaları mutlaka feshedeceğiz.

Ve emperyalizm çökecektir.

Emeğin egemenliği yakındır.

Kahrolsun Amerikan emperyalizmi ve onun işbirlikçileri.

Yaşasın emperyalizmle dövuşen dünya halkları.

Yaşasın emekçi halkımız.

Yaşasın bağımsızlıktan, özgürlükten, eşitlikten yana gençlik.

Ne mutlu yarınım bağımsız ve emekten yana Türkiye'sini kuranlara.

FKF BAŞKANI'NIN DEĞERLENDİRMESİ

Dev-Güç önderliğinde gerçekleşen 29 Nisan'ı anma toplantısına FKF başkanı da bütün gücüyle sahip çıkar. Emperyalizme karşı başlatılan bu cephenin daha da sağlamlaştırıp geliştirilmesi gerekliliğini ifade eder.

Doğu Perinçek ve Şahin Alpay'ın ortak görüşlerini buraya alıyorum.

DEV-GÜÇ MİTINGİNİN ARDINDAN

Doğu Perinçek - Şahin Alpay

Bir süre önce, Türkiye'nin ilerici kuruluşlarından önemli bir kısmını bir araya getiren Türkiye Devrimci Güç Birliği, 29 Nisan Mitingi ile ilk eylemini başarıyla verdi. Miting, yurdumuzdaki, emperyalizme karşı, demokratik bütün güçlerin ilk defa geniş bir cephe halinde ve doğru hedefler etrafında toplanmaları bakımından son derece önemlidir. Anti-emperyalist ve demokratik güçler, düşmanlarını doğru tespit etmişlerdir. Hareket, toplumumuzun ilerlemesini engelleyen emperyalizme, onun baş temsilcisi Amerika'ya emperyalizmin yerli ortaklarına, ajanlarına, gelişmemizi köstekleyen ve emekçi halkımızı yan-köle durumunda tutan bütün derebeylik kalıntılara, kökü dışarıda kapitalizme, kısaca, Türk halkının düşmanlarına karşı yapılmıştır. 29 Nisan Mitingi, milli ve demokratik güçlerin, aralarına emperyalizmin ektiği uyumsuzluk tohumlarını tasfiye ederek atıkları ilk güçlü adım olmuştur. Bu ilk adım, emperyalistlerle yerli işbirlikçilerini, komprador ve ağa takımım telaşa düşürmüştür. Ankara'daki Amerikan kolonisine sokağa çıkmama emri verilmiş; miting, emperyalistlerin aldattığı birtakım bilinçsiz kimseler tarafından baltalanmak istenmiş; görevi mitingin güvenliğini sağlamak olan polis, görevini unutarak, mitingi sabote etmek hayaline kapılanları korumuş, yasaların teminatı altında miting yapan demokratik güçlere saldırmıştır.

Bugüne kadar, yurdumuzdaki ilerici, yurtsever güçlerin bölünmesini kendi iktidarlarının devamı için bir garanti olarak gören işbirlikçi sınıfların telaş ve endişeleri mitingden sonra da devam etmiş, emperyalizme uşaklık eden yayın organları yaygarayı koparmışlar, birtakım uydurma haberlerle zihinleri bulandırmak, emperyalizme şirin görünmek istemişlerdir. Ama yine de hareketi en doğru teşhis eden, emperyalizm ve onun işbirlikçileri olmuştur. 27 Mayıs hareketini yapan asker ve sivil aydın zümrenin en bilinçli kesimlerinin de günümüzün anti-emperyalist mücadele çizgisine girmiş olmaları, emperyalistlerin yerli ortaklarını yalnızlık psikozuna kaptırmıştır.

Önemli Bir Nokta

Öte yandan, güç birliğini meydana getiren güçler arasında, güç birliğini bugünkü haliyle olduğundan daha kuvvetli görme, bir ilk adım olduğunu unutmamak şeklinde tanımlayabileceğimiz eğilimler görülmüştür. Özellikle bu eğilim karşısında, güç birliğinin bir sınıflar arası ittifak olduğu, olması gerektiği konusu üzerinde önemli durmak gerekir. Türkiye'de anti-emperyalist mücadeleyi, emperyalizmle işbirliği yapan komprador burjuvazi ile toprak ağaları ve kilit mevkieledeki üç-beş bürokratin dışında kalan bütün Türk halkı yürütecektir. Bunlar milli burjuvazi, küçük burjuvazi, orta ve küçük köylülerle şehir ve köy proletaryasıdır. Objektif olarak bütün bu sınıf ve tabakaların çıkarları emperyalizme karşıdır. Bugün eksik olan, bu sınıf ve tabakaların bütününü anti-emperyalist bilince ulaştırmamış ve mücadeleye girmemiş olmalarıdır. Devrimcilerin sık sık düştükleri hata, bugün mücadeleye girmemiş olan sınıfları statik olarak tahlil edip, bunların hiçbir zaman anti-emperyalist mücadeleye girmeyecekleri görüşünü ileri sürmelidir. Bu statik tahlil, özellikle küçük burjuvazinin anti-emperyalist potansiyelini değerlendirememektedir. Küçük burjuvazinin kaypak karakteri bizi yanıltmamalıdır. Günümüzde, anti-emperyalist mücadeleyi devrimci teoriye uygun olarak doğru bir şekilde ortaya koyan bir toplumcu hareket vardır; oysa dün yoktu veya yok denecek kadar azdı. Küçük burjuvazi, toplumcu hareketin önderliğinde doğru bir yöne yöneltilebilir, yöneltilmesi zorunludur.

Bir İlk Adım

Devrimci Güç Birliği, gerçek bir anti-emperyalist güç birliğine doğru atılan bir ilk adımdır, demiştik. Bugünkü haliyle, Güç birliği içinde, toplumcu unsurlar yanında, küçük burjuvazinin en bilinçli, en uyanık kesimleri yer almıştır. Bu çekirdek güce düşen görev, emperyalizme karşı mücadeleyi bütün halk tabakalarına mal etmektir. Bunun sağlanması, büyük örgütlerin güç birliği çizgisine sahip çıkmaları ile mümkün olabilir. Emekçi halk yığınları anti-emperyalist mücadele içine çekilmediği sürece, güç birliği gerçekleşmiş sayılamaz.

Güç birliğinin düşmanları üzerinde durduk. Bunun yanında, güç birliğinin doğru

çizgisini saptırmak için her an harekete geçmesi mümkün olan küçük burjuvazinin kaypak unsurlarını da unutmamak gerekir. Bunların kaypaklığı ancak mücadele içinde giderilebilir. Bu engeller karşısında eğer güç birliği gelişemezse, buna yalnız emperyalistler ve ortakları sevineceklerdir. Güç birliğinin doğru çizgide gelişmesi, toplumcuların bu hareket içinde bütün güçleriyle yer almalan ve önderlik görevlerini tam olarak yerine getirmeleriyle mümkündür. Toplumcu güçlerin sorumluluğu buradadır: Güç birliğine girmek ve onu doğru çizgide geliştirmek!..

İSTANBUL'DA NATO'YA HAYIR HAFTASI

Ankara'da Dev-Güç çalışmalarım sürdürürken İstanbul'da aralarında FKF İstanbul sekreterliğinin bulunduğu 17 gençlik örgütü NATO ve ABD emperyalizmini teşhir etmek üzere bir hafta düzenliyorlardı.

FKF'deki ayrışma iyice su yüzüne çıkıyordu. Merkez Dev-Güç'le hareket ederken İstanbul sekreterliği bağımsız tavır geliştiriyordu. Merkezde Milli Demokratik Devrim yanlıları varken, İstanbul Sekreterliğinde TIP merkezinin desteklediği sosyalist devrimciler bulunuyordu. Ne var ki gerek genel merkezin gerekse İstanbul sekreterliğinin eylemleri anti-emperyalist nitelikteydi. Bu pratiğin zorunlu yönü idi.

NATO'ya Hayır Haftası'nın yönetici kadrosu arasında FKF'de bulunuyordu. Hafta 14-19 Mayıs tarihlerinde gerçekleştirildi.

HAFTA ETKİNLİKLERİ

14 Mayıs sabahı Taksim'de Atatürk anıtı önünde toplanan gençler, 6 metrelik bir NATO amblemini yakarak haftayı başlattılar. Orada yaptıklarını açıklamada şöyle diyorlardı:

«Varlığım yoksul ülkemizi sömürmekle sürdürebilen emperyalist Amerika bu çıkar düzenini devam ettirebilmek amacıyla askeri bir garanti aradı ve NATO'yu kurdu. (1949)

Bir umacı yaratarak soyduğu ülkeleri «komünizm» tehlikesiyle korkuttu. Ve yandaş birer güç olarak bu örgüte kattı. Nitekim yer yüzünde emperyalizme karşı ilk kurtuluş savaşını vermiş olan Türkiye'miz, ne gariptir ki, bu oyuna düşerek, kurtuluş savaşının baş düşmanı ve emperyalizmin sömürü aracı NATO'ya girdi. (1952)

O günden bu yana NATO hep aleyhimize çalıştı. Emperyalizme karşı ilk kurtuluş savaşını veren ordumuz, sonradan NATO'ya girmemiz nedeniyle Kıbrıs'ta bile kendi öz çıkarlarımızı korumaktan alıkondu.

Emperyalistlerin tepesinde kurulduğu merkeziyetçi NATO kumanda zincirinden dolayı Türkiye'nin NATO içinde kalıp yeni statüler arama olanağı yoktur.

Bu nedenlerden emperyalist Amerika'nın hasta ekonomik yapısının askeri uzantısı olan NATO'ya hayır demek şarttır.

NATO'ya hayır diyoruz, çünkü, Amerika'ya karşıyız.

NATO'ya hayır diyoruz, çünkü, emperyalizme karşıyız.

NATO'ya hayır diyoruz, çünkü, emekçi halk yığınlarının yani Türkiye'nin çoğunluğunun çıkarlarından yanayız.

14-19 Mayıs tarihleri arasını NATO'ya HAYIR haftası olarak ilan eden aşağıdaki Örgütler bu gün bağımsızlık kahramanı Mustafa Kemal'in anıtı önünde bizi bağimli kılan NATO'nun amblemini yakarak haftayı açıyoruz.

Amacımız bağımsızlık sorununu yalnızca biz gençlerin ve aydınların sorunu olmaktan çıkarıp emekçi halkımıza mal etmektir.

Çünkü her zaman halklar galip gelmiştir. Vietnam'da böyle olmuştur. Türkiye'de de olacaktır.»

EYLEME KATILAN ÖRGÜTLER

İTÜÖB, TÖS İstanbul Şubesi, İÜ. İkt. Fak. TC, Tekniker O. TB, Ege Ü. Fen Fak. T.C, ODTÜ İl. Fak. ÖD, İTÜTB, FKF, İst. Sek. İ.Ü. Orm. Fak. TC, İÜ Cer. Tıp Fak. TC, Siyasal Bilgiler Fakültesi ÖD. Halk Ozanları Der., ODTÜ. Mak. Mün. ÖD.

NATO'ya HAYIR Haftası içinde çeşitli kesimlere seslenen değişik gösteriler düzenlendi, konuşmalar yapıldı. Açık hava sinemalarında toplantılar, halkoyunları ve halk ozanlarının konserleri, açık oturumlar, özellikle işçilere yönelik olarak NATO'nun emperyalizmin bir kolu olduğunu anlatan söyleşiler düzenlendi. Hafta boyunca yapılan gösteriler zaman zaman polis engeliyle, bazen de gericilerin saldırısıyla karşı karşıya kaldı.

Haftaya katılan örgütlerin katkılarıyla «Emperyalizmin Sömürge Aracı NATO'ya Hayır» başlıklı küçük bir broşür bastırılıp devrimci örgütlere ve halka geniş ölçüde dağıtıldı.

Söz konusu broşürün bazı bölümlerini buraya alıyorum.

EMPERYALİZMİN SÖMÜRÜ ARACI NATO'YA HAYIR

NATO'YA HAYIR;

Çünkü Türk Ulusu Kore'de kurbanlık koyun gibi cepheye sürülmüştür. Bundan sonra da isteğimiz dışında, Amerikanın istemesi ile savaşa girebiliriz.

NATO'YA HAYIR;

Çünkü NATO'da kaldığımız sürece düşmanlıklarımız ve dostluklarımız ve savaşa girip girmemiz Amerikanın çıkarlarına ve kararlarına göre ayarlanacaktır.

NATO'YA HAYIR;

Türkiye Amerika için değil, Türkiye için savaşmaktır.

NATO'YA HAYIR;

Çünkü NATO yardım diye soktuğu silahlarla, milli silah sanayimizi yok etmektedir.

NATO'YA HAYIR;

Çünkü NATO anlaşmasına üye olan devletlerin hepsi (yalnız Türkiye hariç) eskiden beri fakir dünya halklarını sömüren ülkelerdir.

NATO'YA HAYIR;

Çünkü Türkiye'yi Amerika'ya ekonomik yönden bağımlı kılan imtiyazların bekçiliğini yapmaktadır.

NATO'YA HAYIR;

Çünkü semalarımızda çok yıldızlı Amerikan bayrağı istemiyoruz.

NATO'YA HAYIR;

Çünkü amacımız özgür ve mutlu Türkiye'dir.

Amerika, Fransa, İspanya, İtalya, Hollanda, Almanya, Portekiz gibi batılı ülkeler yüzyıllar boyu Afrika, Asya ve Güney Amerika'nın mazlum haklarını ezerek yok ederek onları sömürge haline getirdiler. Fakir ülkelerin zenginliklerini kendi ülkelerine taşıyarak kendilerini daha zengin onları ise daha fakir bıraktılar. İspanyollar Güney Amerika'da 8 milyon yerli halkı esir ettiler, öldürdüler, derilerini yuздüler. Madenleri, kauçuğu, buğdayı, kahvesi, Avrupa'nın kullanımındaydı. Güney Amerikalılar ise açlığa mahkum edildiler.

Amerikalılar 15 milyon kızılderiği öldürdü. Afrika'nın zenci halkı yüz yıllar boyu esir olarak Amerikanın pamuk tarlalarında, fabrikalarında öldüresiye çalıştırıldı. Amerikalıların zenginliği milyonlarca mazlum halkın alnteri üzerine kuruldu. İngiltere koskoca Çin halkını afyon, esrar ve kültür emperyalizmiyle yüz yıllarca uyuşturup zenginliklerini İngiltere'ye kaçırdı. Afrika, Güney Amerika ve Asya hakları yüz yıllarca Amerika ve Avrupa'yı besledi, doyurdu ve zenginleştirdi. Her Amerikalı ve Avrupalının alını yüz yıllar boyu öldürdükleri milyonlarca mazlum insanların kanları ile damgalıdır.

Amerika ve Avrupa devletleri zenginliklerini korumak için, fakir halkları esirleştirmek, onların ülkelerini soymak ve mallarını fakir ülkelere satmak zorundadırlar. Bu yüzden fakir halkların gerçek düşmanı Amerika ve Avrupa devletleridir. 20. Yüzyılda ezilen dünya ulusları kendilerini sömüren ülkelere karşı kurtuluş savaşları verdiler ve veriyorlar. Ülkelerini kanlarıyla sulayarak bu savaşı kazanan halklar özgürlüklerine de kavuştular.

Türkiye ezilen dünya ulusları arasında kurtuluş savaşını ilk veren ülkedir. İngiltere,

Fransa, İtalya, Yunanistan ve perde arkasındaki Amerika'yı kurtuluş savaşı ile, bu gün Amerika 6. Filosunun demirlediği limanlardan denize dökmüş ve ülkesinden kovmuştur. Mustafa Kemal'in deyişiyle «ezilen uluslar ezenleri bir gün mutlaka yok edecektir.»

Bir çok mazlum ülkenin özgürlüğünü kazanması ile dünya jandarmalığından yorulan ve gücünü kaybeden İngiltere yerini Amerika'ya bırakmak çabası ile 1947'de General Marshall ve Ernest Bevin arasında özel ve gizli görüşmeler başladı. Ve nisan 1949'da 12 emperyalist devlet NATO askeri anlaşmasını Birleşmiş Milletler anlaşmasına ve dış işleri bakanları konseyi kararlarına aykırı olarak imzaladılar.

Bundan sonra ise Amerika ve silah arkadaşlarının, emperyalizmin dünya üstüne çıktığı, Amerikan jetleri, topları Kongo'da çıplak ve aç zencilerin üzerine kan kustu. Çünkü Kongo en zengin madenlere sahipti ve bu madenleri Amerikan şirketleri işletiyordu. Bu gün Amerika ve silah arkadaşlarının çıkar savaşları Vietnam'da Afrika ve Güney Amerika ülkelerinde bütün şiddetiyle devam ediyordu.

Türkiye Nato'ya Giriyor

26 Nisan 1949'da Başkan Truman, İnönü'ye «NATO'nun gelişinin aynı zamanda Türkiye'nin de güvenliğine hizmet ettiğini» belirtir ancak Türkiye'nin NATO'ya girmesini kabul etmez.

1948'de ABD Genel Kurmay Başkanı, Amerikan yurttaşlarını kurtarmak için ilk darbeyi vuracak deniz aşırı ileri karakol ülkelere ihtiyaç olduğunu Temsilciler Meclisine ihtar eder. Bundan sonra Türkiye'nin ileri bir karakol olarak NATO'ya alınması düşünüldü.

1950 DP İktidan ve onun dayandığı egemen sınıflar dış kapitalizm ve emperyalizmle işbirlikçiliğe başlamıştır.

1 Temmuz 1950'de TBMM'nin savaş açma yetkisini hiçe sayan DP ve işbirlikçileri Kore savaşında emperyalist devletlerle kurtuluş savaşı veren, sömürülen mazlum Kore halkına karşı savaşa karar verdi. Ve Türk askerleri sömürücü Amerikan askerleriyle birlikte mazlum Kore halkını öldürdü ve kendileri de öldü. Bize bu utanç verici savaşı, bugün bile zafer olarak yansıtıyorlar.

Bunun mukafatı ise, Kore topraklarında on binlerce şehidimiz, 113 madalya ve NATO'ya kabulümüz oldu. 1951 de Ottawa'da alınan bu kararlardan hemen sonra DP iktidan ve işbirlikçilerinin başbakanı Amerika'nın sömürüsünün polisliğini yapan NATO'yu halka «İnsan dehasının keşfedebileceği en kuvvetli ve teminatlı müdafaa manzumesi» olarak sundu.

Ancak NATO'ya girerken Türkiye batılı ülkelere büyük tavizler verdi. Ülkemizde üsler, radar istasyonları kuruldu. Amerikalılar Türkiye üzerinde 35 milyon metre karelik bir toprağa yerleştiler. Ve Türkiye NATO'nun silah deposu haline geldi.

54 ikili anlaşmayla Amerika'ya bağlandık. Ve Amerika'nın baş ş gönüllüleri adı verilen casusları, misyonerleri ve uzmanları Türkiye'ye doldu.

İkili anlaşmalardan sonra binlerce askeri ile Türkiye'ye yerleşen Amerika'lılar kurdukları üsler ile Türkiye'yi savunacaklarını söylüyorlardı. Aslında bütün bunlar Türkiye'yi koruyan değil harbe sokan unsurlar olacaktır. Bir oyun düzenleyen batılıların, Yavuz Zırhlısı vasıtasıyla harbe istegimizin dışında sokmaları gibi. Amerika'nın yurdumuzdaki üsleri gelecekte bizi istemediğimiz bir harbe sokacaktır. Böylece Türk milletinin kaderi Amerika ve Rusya arasındaki anlaşmaya bağlıdır. NATO anlaşmasından sonra Türk ordusu NATO'nun emrine verilmiş, ABD'deki NATO başkanlığına bağlanmıştır. Türkiye orta doğuda İngiltere'nin petrol çıkarlarını koruyan Bağdat Paketi'ne girmek zorunda bırakılmış, bu ise Türkiye'nin Araplarla arasını açmıştır. Bağdat Paketi'nin yıkılmasından sonra ise aynı nitelikteki Cento kurulmuştur.

Kurtuluş Savaşında kovaladığımız sömürücü batı şirketleri, Türkiye'nin NATO'ya girmesinden sonra kredileri ve yatırımları ile tekrar Türkiye'nin üzerine çöreklen-diler. Hammaddeleri dışarıdan gelen montaj fabrikaları ile sağladıkları milyonlar-la lirayı her yıl ülkelerine taşıdılar. Ve montaj fabrikaları ekonomik yönden bizi baunun esiri haline getirdi. Çünkü, bu fabrikalar batıdan hammadde ve yedek parça gelmezse çalışmazlar. Üstelik bu fabrikalar Türkiye'nin temel ihtiyaçlarına cevap verecek nitelikte değildir. Hepsi lüks ihtiyaçları karşılayan fabrikalardır. Örneğin, radyo, buzdolabı, TV gibi... Diğer taraftan yapılan her yatırım anlaşma-sı ekonomik yönden bizi Amerika'ya daha çok bağlamakta ve onun eline bakar durumda bırakmaktadır. Ekonomik özgürlüğünü kaybeden bir ülkenin siyasi öz-gürlüğünü koruyabilmesi şüphelidir. Örneğin, Türkiye BM'de Amerikanın bir uy-dusu gibi davranmış, Amerika'nın evet dediğine evet, hayır dediğine hayır demiş-tir. Ülkesini sömüren Fransızlara karşı kurtuluş savaşı veren Cezayir aleyhine sömürücü ülkelerle birlikte oy kullanmıştır.

Milli gelirin % 5'ini NATO'ya ayıran Türkiye ekonomik yönden olduğu gibi NATO'nun askeri stratejisine dev sanayi ve nükleer gücü ile yön veren Ameri-ka'ya askeri yönden de bağımlı olmaya başlamıştır.

NATO için Türk Milleti, Amerikan sömürüsünün Orta doğudaki bekçiliğini ya-pan kurbanlık koyun olamaz. NATO demek Amerikan sömürüsü demektir.

NATO'YA HAYIR!>

HAZİRAN İŞGALLERİ

Türk Solu dergisi 1968 Haziran'mda üniversite ortamını şöyle betimliyor. «Bir üniversite ki çatısı altında bilimsel yaratma niteliğinde tek eser yazılmaz. Hocala-rından bir kaç Türkiye emekçilerinin davasına biraz ilgi gösterdi diye kapı dışarı

edilirler. Devrimci açıdan ele alınan doçentlik tezleri reddedilir.

Bir üniversite ki, profesörleri yabancı petrol şirketlerinin ücretli propagandacılığını eder, doçentleri işbirlikçi sermaye kurumlarına danışmandırlar. Profesörleri fikir özgürlüğü düşmanındırlar. Yazdıkları iki satırlık fetvalarla insanlığın övünç kaynağı klasikleri aforoz ederler. Fikirlerinden ötürü adam hapsettirirler.

Bir üniversite ki, profesörleri başkalarının eserlerini çalar ve virgülünü bile değiştirmeden kendi imzasıyla yayınlar. Kürsüden burjuva iktisadı okutup sokakta sosyalist olurlar. Kimse bu çelişkiyi sormaz. Bir üniversite ki bilim kurumuyula ilgisi yoktur.

Üniversitenin böylesi ancak emperyalist sistem içinde, işbirlikçi sermaye, feodal ağa takımının tahakkümü altına alabilir. Üniversite bu günkü sömürü düzeninin bir ürünüdür. Üniversitede reform davası özünde bugünkü sömürü düzeninin emekçi halkın yararına değiştirilmesi davasının başarısına bağlıdır.»⁶

Türk Solu «Bozuk düzene, köhne eğitime karşı» işgal eylemini destekliyor, verilen üniversite reform mücadelesinin siyasal mücadeleyle bağlantısına dikkat çekiyordu.

DTCF'DE BOYKOT BAŞLIYOR

Haziran eylemleri 10 Haziran'da DTCF'deki boykotla başlıyordu. Üniversitede köklü reformları gerçekleştirmek üzere büyük çapta bir hareket için devrimci öğrenci kuruluşları uzun süreden beri çalışmaktaydılar. Ancak bu hareket için 1968 Sonbaharı düşünülüyordu. Kendiliğinden gelişen eylemler bu planı bozdu. Devrimci öğrenciler bu hareketin başına geçerek eyleme tutarlı bir içerik verdiler.

DTCF'de boykot başlarken açıklama yapan öğrenci derneği başkanı K.Kargılı: «Dünya gençliği bizden çok daha iyi şartlar altında bulunurken, daha iyi imkanlara kavuşmak için mücadele verirken, pek ilkel şartlarda ve en ilkel yönetmeliklerle tahsilimize devam etmemiz Türk gençliğinin devrimcilik görüşü ile bağdaşamamaktadır. Biz bu hareketle Türkiye'deki bütün üniversite gençliğinin devrimci hareketlerine, fakültemiz alanını mücadele alanı olarak tahsis ettik.»⁷

DTCF'den boykot Hukuk ve Fen Fakültelerine sıçramış, onları da İstanbul Hukuk izlemiştir. İstanbul Üniversitesi'ndeki boykotta önce bir düzensizlik görünüyordu «Ne sağ ne sol boykot var» sloganı bunu ifade ediyordu. Daha sonra kurulan yeni işgal komitesi yayınladığı 11 maddelik bildirisi ile öğrencilerin isteklerini açıkladı. Bildiride: öğrenci sayısının sınırlandırılması, yeni şubat hakkı tanınması, belgenin kaldırılması, üç sözlü hakkı verilmesi, Nisan muafiyetinin son sınıfa kadar uzatılması, pratik çalışmaların çoğaltılması, kitapların hacimlerinin ve fiyatlarının düşürülmesi"

isteniyordu. Bildirideki en önemli istemi ise İTÜ-ÖB'nin bir kaç ay önce ortaya atıp mücadelesini verdiği öğrencinin de üniversite yönetime katılması unsuru oluşturunuyordu. İktisatlılar ise istemlerine yönetime katılma, halkçı eğitim, az gelişmiş ülkeler kürsüsü kurulmalı maddelerini de ekliyordu.

Boykot bir hafta içinde bazı özel okullar da dahil olmak üzere bütün İstanbul okullarına yayılıyor, başta olaya uzak duran sosyalist öğrenciler de bütünüyle etkileyici olmaya başlıyorlardı. Boykot hareketinin tamamen devrimcilerin ve sosyalist öğrencilerin hakimiyeti altına girmesinden sonra bir toplantı yapan «İşgal Üst Komitesi» üniversite reformu ile ilgili isteklerini şu şekilde tespit ediyordu:

İŞGAL KOMİTESİNİN İSTEMLERİ

1. Halkın parası ile okuyan gençler olarak diyoruz ki: a) Öğrenim halka dönük olmalıdır, b) Bilimsel araştırmalar yurt gerçeklerini yansıtmalıdır, c) Öğretim sistemi kopyacılıktan çıkarılmalı, Türkiye gerçeklerine uygun olmalıdır.

2. Öğrenciler mutlak surette yönetime katılmalı, yönetimde söz ve oy sahibi olmalıdır.

3. Öğrencilerin ekonomik ve sosyal sorunları kesin çözüme ulaştırılmalıdır, a) Burslar ve krediler günümüzün koşullarına göre ayarlanmalıdır, b) Türk Eğitim Vakfı'nın denetimi, üniversiteler arası bir kurula bırakılmalıdır, c) Öğrencilere staj ve iş sağlanması için üniversitece yeni bir kurum tesis edilmelidir, d) Yüksek öğrenim gençliğinin konut sorununun çözümü için bütçeye konacak yeterli ödeneklerle kaliteli ve ucuz yurtlar açılmalıdır, e) beslenme sorunu ucuz, kaliteli, yeterli ve devamlı şekilde düzenlenmelidir.

4. Devlet üniversitelerindeki öğretim üyeleri, üniversite dışında maddi çıkar için hiçbir görev almamalıdır. Asistanlık seçimi keyfilikten kurtarılmalı, adilane bir esasa bağlanmalıdır.

5. Lisan öğretimi bozuk, yetersizdir. Bu uygulama yeniden düzenlenmelidir.

KOMİTENİN ÇALIŞMALARI

«İstanbul Üniversitesi İşgal Komiteleri Yüksek Konseyi», her fakülte-den bir temsilcinin katılımıyla oluşturulmuştu. Konsey yoğun bir çalışma sonunda öğrencilerin isteklerini 48 sayfalık bir broşür haline getirerek

üniversite rektörüne sunmuştu. Broşürde: «Belli çıkar gruplarının kendi çiftlikleriymiş gibi yönettikleri üniversitelerde yıllardır süren düzensizlikler sonunda bu patlamaya yol açmıştır. 27 Mayıs Devrimi'nden sonra çıkartılan 115 sayılı Üniversiteler Kanunu'nu yarının hukukçularını yetiştiren, bizlere kanun saygısını aşılayacak olan hukuk profesörleri, uygulamamışlardır. Bu tür örnekler saymakla bitmeyecek kadar çoktur.

28. Maddeye göre kürsü kurullarının her yarı yılın başında ve sonunda olmak üzere yılda en az dört defa toplanarak kürsünün öğretim ve bilimsel araştırma işlerini demokratik bir biçimde görüşmesi gerekirken, bu maddeye hiç uyulmamış, ya da göstermelik olsun diye kürsü dosyasına sadece toplandığına dair bir belge konmakla yetinilmiştir.

43. Maddeye göre üniversite genel sekreteri bile fakülte sekreterlerinin yüksek öğrenim diplomasına sahip olmaları gerekirken, bu hüküm de yıllardır uygulanmamaktadır.

Öte yandan öğrenci ve asistan temsilcilerinin yılda en aşağı iki kere yönetim kurulu toplantılarına katılmaları gerekirken bu hususta gerçekleştirilmemiştir.

Üniversiteye hakim olan, kanun ve nizam tanımayan bu ortaçağ paternalist zihniyetine artık son verilmesinin zaman gelmiştir.

Bugün üniversitede orijinal bir esere rastlamak oldukça zordur. Kitapların çoğu yabancı dilden bir iki kitabın çeviri ve kopyasından başka bir şey değildir. Türkçe eserlerden kopya çeken öğretim üyelerine bile üniversite hiç tepki göstermemektedir.

Kitapların hacmi büyüdükçe, fiyatı da artmakta, buna bağlı olarak sağladıkları kar artmakta, hocaların itibarının da kitabının kalınlığı ölçüsünde arttığı sanılmakta, bir takım lüzumsuz belgeler öğrencinin kafasına zorla doldurulmaya çalışılmaktadır.

Öte yandan bu geniş hacimli kitaplarda bu günün yurt ve dünya sorunlarına dönük bilgiye pek rastlayamazsınız.

İşte bizim boykotumuz her şeyden önce bu bozuk düzene son verilmesini hedef almıştır.

Üniversiteyi esas üç eleman meydana getirmektedir. Öğretim üyeleri, yardımcıları, öğrenciler. Fakültelerin yönetiminde bunların her üçünün de söz sahibi olmaları gerekir. Başka türlü bu paternalist zihniyete son veremeye imkan yoktur. Bu gün asistanlardan kişilik sahibi olanlar kürsü başkanlarının gazabına uğramaktadırlar. Çoğunlukla evet efendim'ciler tutunabilmektedirler.

Öğretim üyelerinin büyük çoğunluğu öğrencileri yok farz etmektedirler.

Beri taraftan yönetmeliklerdeki aksaklıklar öğrencilerin mağdur olmasına, bilgi dağarcıklarına yeni bir şey katmadan yıllarını boş yere kaybetmelerine yol açmaktadır.» deniliyordu.

Öğrenci gençliğin istemleri önce fakültenin özgül sorunundan başlıyor, yoğunlup bir senteze varılarak üniversite sisteminde reform istemleri şeklinde dile getiriliyordu. Hatta ANT dergisi işgal eylemini «Gençlik Reform Değil Devrim İstiyor» başlığıyla veriyordu.

Öğrencilerin eylemleri halk tarafından ilgiyle izleniyordu. Eylemde «öğrencilerin de üniversite yönetimine katılması» istemi üzerinde önemle duruluyor, kendilerinin de söz sahibi olmadığı bir reform çalışmasının sonuç vermeyeceğini biliyorlardı. İşgalci gençler üniversite yönetimlerinin «İşgal Konseyi'ni» muhatap kabul etmedikçe işgali sürdüreceklerini de ilan ediyorlardı.

FKF İstanbul Sekreterliği ise yayınladığı basın bildirisinde I.Ü Senatosu'nu uyarıyordu.

Sekreterliğin basın bildirisini buraya alıyorum:

SENATO, İŞGAL KONSEYİ'Nİ DİNLEMELİDİR

1) 12 Haziran'da başlayan, kaynağını tüm öğrencilerden alan işgal ve boykot hareketleri meşrudur.

Bu meşruluk, işgal komitelerini muhatap almasa dahi yetersiz de olsa üniversite içi değişikliklere karar veren İstanbul Üniversite Senatosu'nca bizzat tespit edilmiştir.

Meşruluğun diğer bir ispatı, 27 Mayıs Devrimi'ni meşru kılan ilkelerdir. Bu ilke, hareket yöneticilerinin tüm tabanın desteğini ve gücü sağlamasıdır.

2) Bütün bunlara rağmen, İstanbul Üniversitesi Senatosu bilerek ya da bilmeyerek şöyle bir oyunun içindedir. Ve öğrenci hareketinin meşruiyetine şu biçimde gölge düşürmek istemektedir.

a - Tüm öğrencinin temsilcisi İşgal Komiteleri İcra Konseyi ile I.Ü. Senatosu muhatap olmak istememektedir.

b - Görüşmelere yanaşmadan 23 Haziran'da işgalin kalkmasını şart koşturmuş. 1 Temmuz'da okulu açacaktır.

c - El altından kıskırttığı bir takım kimseleri 23 Haziran ya da 1 Temmuz'da üniversitede olay çıkarmaya zorlayacaktır.

d - Şüphe yok ki, burada düşünülen ve istenen, meşru öğrenci gücünün, hareketi kırmaya kalkışanları bertaraf etmesi ve kan dökmesidir.

e - Demogöjiyle kürsülerinin verdiği yetkileriyle boykot ve işgal hareketlerinin meşruiyetine gölge düşürmeyenler, bu yolda işgal komiteleri icra konseyini kanun

dışı yollarla saptırmak isteyeceklerdir.

f - Meşru hareketler ancak gayri meşru yollarla kınılır. İ.Ü. Senatosu bunu bilmektedir ki bu yola sapmaktadır.

g - Eger oyunları başarıya ulaşırsa gayri meşru duruma düşecek olanlar kardeş kanı akmasına sebep verebilecek bir inat içinde kurnazlıkla İşgal Komiteleri İcra Konseyi ile görüşmeyi kabul etmeyen senato üyeleridir.

Senato Üyeleri'ne sesleniyoruz:

Anayasamızın başlangıç kısmını bir kez daha okusunlar. Haksız yönetime karşı direnmenin meşruluğu orada yazmaktadır.

İşgal Komiteleri İcra Konseyi haksız bir fiili ortadan kaldıracı haklı bir direnme içindedirler. Bu direnişe karşı durmak, oyunlar hazırlamak elbette «bozuk eğitim düzeninin sahiplerince» vazgeçilmez bir haktır. Ancak tarihîmizde, öğrenciyi öğrenciye kırdırarak ikbal sürdüren hiçbir üniversite senatosu görülmemiştir. Eger Türkiye'mizde bu endişe verici durum yaratılmak isteniliyorsa, sonucun yükleyeceği sorumluluklara da katlanmak gerekecektir.

FKF İstanbul Sekreterliği öğrenci birlik ve beraberliğinin, giderek halkımızın birlik ve beraberliğini bozucu her girişimin karşısında olduğunu bu kez daha kamu oyuna duyurmak ve sayın rektörün şahsında tüm senatoyu realist olmaya davet etmek gereğini duymuştur. Saygılarımızla. 21.6.1968

MECLİS'TEN GÖSTERMELİK DESTEK

Öğrenci hareketlerini bir türlü kontrol altına alamayan iktidarın bulduğu çare ise, meseleyi parlamentoya getirmek olmuştur. Üniversite olayları hakkında açılan görüşmede, bütün partilerin sözcüleri, öğrencilere hak vermekte birbirleriyle yarış etmişler ve yayınlanan bildirilerden aldıkları cümleleri, sanki kendi teklifleri imiş gibi kürsüden tekrarlamışlardır. O kadar ki, en sağcı partiler dahi, öğrencilerin üniversite yönetimine katılması görüşünü desteklemişlerdir. Sadece TİP sözcüsü, üniversite olaylarını geniş bir açıdan ele alarak, eğitim politikasının kalkınma politikası ile birlikte düşünülmesi gerektiğini, sadece öğrenci isteklerinin karşılanmasıyla eğitim sorununun çözümlenemeyeceğini söylemiş ve «önce temel öğretim ilkeleri ele alınmalıdır» diyerek gençlerin «eğitimde devrim» görüşünü desteklemiştir.

Üniversite yönetimi ise işgalci öğrencilerle aynı masaya oturmamak için türlü yolları denemişse de bir yere varamamış ve İstanbul Radyo'sunda Abdi İpekçi'nin yönettiği bir açık oturumda rektör Egeli İşgal Konseyi Sözcüsü Toygun Eraslan ile aynı masaya oturmak zorunda kalmıştır.

1968 Haziran üniversite işgal ve boykotlarını Milli Demokratik Devrim ve Sosyalist Devrim çizgilerinde bulunanlar farklı şekilde değerlendirmişlerdir.

FKF İstanbul Sekreterliği gençlik hareketine TIP'in bakış açısını ortaya koyan bir tavır içindedir.

Sekreterliğin değerlendirmesini buraya alıyorum.

BOYKOTUN GETİRDİKLERİ

Veysi Sarısözen / FKF İstanbul Sekreteri

Üniversite gençliği kendi payına düşen bir görevi daha başardı. Mağrur fakat köhnemiş Osmanlı yapısı üniversite, çağdaş çizgiye getirilmek üzere, temelinden sarıldı. Bir yandan Osmanlı kalıp bir yandan da batı düşüncesini alarak, eğitimi sözde burjuvalaştıran, bu nedenle birey özgürlüklerini en vazgeçilmez ilke edinir görünen Türkiye üniversitelerindeki Osmanlılık kırıldı. Kısaca çömez-hoca ilişkisi fiilen sona erdi. Üniversite öğrencisi kendi sorumluluğu içinde tüm aydınları uyardı. Bu nedenle 28 Nisan'dan sonra öğrenci kitlesi ikinci «meşru direnme hakkını» kullanarak, bir kez daha görevini yerine getirmiştir, diyoruz.

Böylesi bir hareketi, burada ayrıntılarıyla tahlil etmek ve sonuçları üzerine kesin fikir yürütmek için henüz kısa bir zaman geçmiştir. Bununla birlikte birkaç kalın çizgiyle olayı açıklamak yine de mümkündür.

Önce işgal ve boykot hareketinin yöneldiği hedefi tayin etmek gerekir. Çünkü, her hareketten bir bereket umanlar ile, her hareketi solu tasfiye için fırsat sayanların hesap hataları bu noktada düğümlenmektedir. Spontane bir hareketin kendine realist bir hedef seçemeyeceği kanısı, bir yandan «aceleci tepeden inmecî» gruplara umut kaynağı olurken, diğer yandan hakim sınıfların hafiyelerinde, Sol'u tasfiye etme fırsatının yakalandığı sevincini uyandırdı.

Oysa, spontane hareket bir süre sonra realist bir hedef bulmuş, kendini Türkiye gerçekleri içine oturtmuştur.

İşgal ve Boykot hareketi «özerk üniversite»nin kendi içinde, kendisini yenileme özgürlüğü gibi legal bir temele dayanırken, hareketin görünür, illegal olarak nitelenen biçimi (binaların işgali vs.), Anayasa'nın başlangıç kısmındaki «direnme hakkı»ndan kaynaklanmıştır.

Hareket ilk günlerinde itiraf etmeli ki, gerçekten «aceleci»lerle, «fırsatçı»ları haklı çıkaracak ölçüde kendine belli bir hedef edinememiştir. Ancak yığınla provokasyon kırıldıktan sonradır ki, hedef ortaya çıktı. Bu hedef eğitimde reformdur. Eğitimdeki aksaklığın kökünden düzeltilmesi, hele sosyalist bir öze kavuşturulması gibi ilk bakışta cazip amaçlara yönelmek, sonra da Türkiye'nin düzenini değiştirici eylemlere girişmek gibi hayali çözümler iltifat görmedi. Gençlik kendisini kendine yabancılaştırıcı, gücünün üstünde, emekçi halka rağmen sosyalizmi kurma iddiasını doğrulamadı. Bu çarpık eğilime sahip olmadığını gösterdi. Seçilen hedef ilk bakışta mütevazı, fakat **ülkemizi kökle dönüşümlere** hazırlayıcı

birikime katkıda bulunmuştur. Gençliğin iki haftadır verdiği güçlü savaş, gerçekten iyi değerlendirilip, tüm aydınlarca benimsenir, sahip çıkılırsa, Osmanlı tipi üniversite tarihe karışmış olacaktır.

Eğitimde Reform

Böylelikle, hür ve demokratik bir üniversite içinde, eşit şartlarla boy verecek olan düşünce akımları, bilimsel yoksulluğumuzu bir ölçüde giderecektir. Üstelik, gelişme şansı açısından, ilkimizin tarihi doğrultusuna ters düşen düşünce akımlarına karşılık, herhalde en şanslı olan akım sosyalist dünya görüşüdür. Kısaca, gençlik, emekçi halkımızın ihtiyaç duyduğu ideolojik gelişime sağlam bir ortam hazırlamak gibi gerçekten büyük bir savaşı başlatmıştır.

Çünkü, emekçi halkımızın, örgütlenerek, politik yelpazede yerini alması ve sosyalist ekonomiye yönelmesi yolunda şüphe yok ki, yığınla engelden bir tanesi de eğitimin egemen sınıfların hizmetinde ve halka sırt çevirmiş Osmanlı tipi aydınların elinde olmasıdır. Emekçi halkımız sosyalizm yolunda, sosyalistçe savaşırken, her geçen gün DEVRİM yolunda ilerlerken, gençlik de, bu yoldaki engelleri kaldırmakta, REFORM'larla ortamı hür ve demokratik kılmayı amaçlamaktadır.

Bize kalırsa, emekçi halkımızla gençlik arasında temelli organik bağ budur ve son olaylar, gençliğin bu yoldaki görevini bilinçle yerine getirdiğini göstermektedir.

Bu arada, son yıllarda uzun tartışmalara yol açan noktalardan biri de iyice ortaya çıkmıştır. Bu nokta, sosyalist mücadelede toplum tabakalarına yüklenen görev taksimindeki şaşırmadır. Güç birliği adı altında, emekçi sınıfları görmezlikten gelerek emekçi sınıfların görevlerini asker-sivil aydın zümreye yükleyenler bu yanlışlığı içindedirler.

"Şematik bir izahla", önce Demokratik Türkiye, sonra Sosyalist Türkiye diyenler, bu olaydan ders almalıdırlar. Bir yandan sosyalist hareket güçlenirken, diğer yandan demokratik hareket yürümektedir. Bu iki hareketin birbiriyle uyum içinde oluşmasını sağlayanlar ise, şüphe yok ki, sosyalist örgütlerin, emekçi halkın örgütlerinin ta kendisidir.

Eğitimde Demokratik Devrim

İşgal ve Boykot hareketine Eğitimde Demokratik Aşama, kısaca Eğitimde Reform diyerek katılıp, fırsatçı ve acelecileri yanıltanlar, oyunları boşa çıkaranlar, sosyalist disipline bağlı kişiler olmuştur. Bu sosyalist kişiler, kendi örgütleri içinde, halka dönük, sosyalist eylemlerini yürütürken, spontane hareket içine katıldıklarında suplesli davranma bilincini göstermişlerdir. Bu gençlerin, hareket dışına, üstelik millici-demokratikçi sosyalistler tarafından itilmek istenmeleri, bilmiyoruz ne ölçüde güç birliği kavramına sığmaktadır? Üstelik bu gençler, hangi ideolojik sapma içinde olduklarından dolayı bu hareket içinde yıpratılmak istenmiştir? Eğitimde Demokratik Devrim dedikleri için mi?

Kısaca, sağlıklı bir doğrultuda olan Türkiye Sosyalizmi artık, aratabakalarla ciddi ve realist bağlar kurma yolundadır. Eğitimde reform hareketini yürüten gençlik, bir süre sonra kitleler halinde sosyalist harekete getirdikleri katkıyı anlayacak, bu yolda bilinçlenecektir. Hareketin sahipleri bilerek ya da bilmeyerek emekçi halkın sosyalizme giden yolundaki ayrı kollarını temizleme görevini nasıl yüklediysen, bu savaşın sosyalistlik yükünü omuzlayarak, emekçi halkla kopuk gibi görünen ilişkisini gerçekten kuracaktır.

Türkiye tarihinin genel akışı bunu göstermektedir.

MDD EYLEMİ ALKIŞLIYOR

MDD hareketinin teorik önderi Mihri Belli ise Haziran Eylemleri'ni değerlendirirken Amerikan emperyalizminin güdümünde olduğunu belirttiği siyasi iktidarı şiddetle eleştiriyor ve eylemin anti-emperyalist cepheyi genişlettiğini, işbirlikçilerin yüreğine korku saldığını ifade ederek eylemdeki gençliği alkışlıyordu.

GENÇLİĞİN DİRENİŞİ

NERDE HAREKET, ORDA BEREKET

Mihri Belli

Üniversite'deki işgal ve boykot olaylarını iktidar sözcüleri meclis kürsüsünden yorumladılar. Dediklerini yumuşatmak için arada bir «gençliği anlamak gerek, itidalden ayrılmayacağız» anlamına gelen sözler, bir Demirel'in, ya da bir Aydın Yalçın'ın bu en önemli konumuz karşısında olumsuz tutumlarını ve şiddete başvurma özelemlerini gizleyememektedir. Demirel'in daha önceki beyanlarıyla çelişkiye düşerek, üniversite özerkliğinin genç üniversitelilere karşı da korunacağını söylemesi ve «biz çocuklarımıza boyun mu eğeceğiz?» tehdidini savurması başka biçimde yorumlanamaz. İktidarın daha kültürlü (!) geçinen sözcülerinden Aydın Yalçın bu tehdidi ve ardından geleceğini umdukları gençlik hareketini polis kuvvetiyle bastırma özlemini haklı gösterecek gerekçeyi başbakanıdan daha açık bir dille ifade etti. Her millici her devrimci davranışı «komünist komplosu» olarak göstermede pek gayretli olan bu eski profesör, öğrenci hareketini destekleyen «aşırı sol» kuruluşlara çatı ve TÜRK SOLU'nun da sözünü ederek Devrimciler Güç Birliği üzerinde özellikle durdu. Yalçın'a göre: «Devrimciler Güç Birliği teşkilatı dikkate şayan bir teşekküldür. İçlerine profesyonel ihtilalcilerle, TIP tarafından bile çok mülfiit bulunan birtakım eski komünistlerin katıldığı bu hareket... Üniversite bağımsızlığından faydalananarak, Türk üniversitelerini, Güney Amerika'daki bazı üniversiteler gibi çete harplerinin, gerilla savaşlarının karargahları haline getirmek hayali içindedir...»

Güdülen amaç bellidir:

AP iktidarı gençliğe karşı değil de, «Türk gençliğini, memlekette anarşi yaratarak kendi çıkarları için paravana yapmak isteyen cuntacılar, demokrasi düşmanlarına, ihtilâlcı Marksistlere» karşı hareket ettiği bahanesiyle üniversite gençliğinin haklı çıkışını bastırmayı tasarlamaktadır. Güdülen bir ikinci amaç da yıldınmları Dev-Güç üzerine çekmek ve Türk halkının tam bağımsızlık özlemini, gerçek demokrasi özlemini yansıtan bu millî kuruluşun saflarına, eski anti komünizm silahından yararlanılarak nifak sokmaktır. Ayrıca AP iktidarı sözcüsünün söylediklerinde, sosyalistin makbulü, iyisi ile, sosyalistin kötüsü makbul olmayı arasında yapılan ayırımı da; gözden kaçırmamaktadır.

AP iktidarı sözcülerinin polis terörüne başvurma anlamını taşıyan tehditleri ile İstanbul Üniversitesi Rektörü Egeli'nin üniversitenin kapatıldığını ilan eden beyanı aynı zamana rastlamıştır. Egeli'nin «kapatılan üniversitenin malı mülkü devlettir. Devlet malını ise hükümet kuvvetleri korur» yolundaki sözleri kapatma kararının üniversiteye polis çağırma anlamını taşıdığı konusunda en ufak bir şüpheye yer bırakmamaktadır.

Böylece emperyalizm –işbirlikçi sermaye– feodal ağa üçlü ittifakının siyaset alanında başlıca temsilcisi olan AP iktidarı ile bu üçlü ittifakla şu ya da bu biçimde yakınlığı olan bazı akademik karaborsacıları, klinik ticareti uzmanları, kitap hırsızları, ya da hepten kitapsızlar arasında üniversite gençliğine karşı doğal bir ortaklık meydana gelmiş bulunmaktadır.

Üniversite Gençliğinin Haklı Davası

Ama bu bilim simsarları ile politika simsarlarının gençliğin haklı direnişini, zora başvurarak bastırma planları gerçekleştiremeyecektir. Cuntacıların, ihtilâlcı Marksistlerin harekete sızma hikâyeleri kimseyi kandıramayacak ve Türk kamuoyu, şu anda yaptığı gibi, üniversite gençliğini haklı davasında desteklemeye devam edecektir.

İşte bu kamuoyundan, Türkiye'deki tüm millici güçlerden destek alan üniversiteli, karşısına dikilenlerin hangi sınıfların çıkarlarını temsil ettiklerini bilmek zorundadır. Ancak namuslu öğreticiler kadar bilinçli öğrencilerin de katıldığı bir üniversite yönetimi bu çıkmazdan kurtuluş yolunu bulabilir ve o yolu izleyebilir. Henüz mücadelenin başında olduğumuzu ve üniversiteliyi çetin deneylerin beklediğini iyice bilmemiz gerekir. Kısa vadeli istekleri, dertlerin kökenine giderek bütünün içine yerleştirmeyi bilmemiz gerekir.

Üniversitedeki boykot ve işgal hareketi, iktidarın iddia ettiği gibi hiç de dıştan kışkırtmalarla başlamamıştır. Batı taklitçiliği de söz konusu değildir. Bir sömürü düzeni içine yerleşmiş berbat bir eğitim sistemi şartlarında, türlü maddi, manevi mahrumiyetler içinde yüksek öğrenimini yapmaya çalışan Türk gencinin bunalımının

dışa vurmasıdır son olaylar. Gençliğin bütün çevreleri, sağcısı da, solcusu da, ortanın solcusu da bu bunalımın içindedir. Onun için daha ilk günden işgal ve boykot hareketi belirli bir siyasi eğilimi yansıtmamıştır. AP iktidannın anlaşılması kolay düşmanca tutumuna rağmen ve oy hesaplarından başka bir şey düşünmeyen TIP yöneticilerinin acayip ilgisizliğine rağmen, tabandaki sağcı genç de, solcu genç de çürümüş bir eğitim düzenine karşı durmuşlardır. Ama her şeye rağmen, gençliğin bu hareketi özünde ilerici, devrimci ve bu yüzden de solcu bir nitelik taşımaktadır. Bu nitelik her geçen gün biraz daha belirli bir hal alacaktır. Tabanın baskısıyla hareketten yana gözükmek zorunluluğunu duyan sağcı kuruluşlar, hareketi, mümkün olduğu kadar, kısır yollara yöneltmek çabasındadırlar. Devrimcilerin çabası, harekete gerçek niteliğini, sömürü düzeninin bir parçası olan halktan kopmuş, halka karşı çürümüş bir eğitim sistemine karşı hareket niteliğini kazandırma yolunda olmalıdır.

Çürümüş Eğitim Sistemine Karşı

İlk adım atılmıştır. Üniversiteli hakkın verilmediğini, alındığını gözleriyle görmüştür. Ve hakkın ancak kolektif mücadeleyle alınabileceğini de görmüştür. Gençlik devrimci sezgisiyle eylem içinde sekter çıkışların, ilk bakışta devrimci gibi görünen, ama mücadeleye katılmış olan güçlerin bölünmesine sebep olacağı için, özünde gerici nitelik taşıyan aşırı isteklerin gereksizliğini deneyleriyle anlamıştır. Gençliğin hareketini «ortanın solunun bir manevrası», ya da AP iktidannın bir oyunu, yahut da herhangi bir sağcı cuntanın maceracı çıkışı gibi görmek ve bu bahaneyle eylemden kaçmak sol gevezelikten başka bir şey değildir.

Son olaylar bunu açıkça göstermiştir. İşçinin daha yüksek ücret uğruna grevine karşı çıkmak ne ise, Üniversitelinin, yönetmelikle ilgili sınırlı isteklerle giriştiği mücadeleye «Sosyalizmin sözü edilmiyor» diye katılmamak da aynı şeydir.

İlerici odur ki, devrimci odur ki, sosyalist odur ki, kafasında küçük hesaplar, küçük çıkarlar olduğu halde keskin sosyalist görünerek gençliğin eylemine katılmamak için onu baltalamak için her türlü bahaneler icat eden düzenbazın maskesini düşürmede kusur etmez ve tam bir disiplin içinde, hareketin ön safında yerini alır, gece yarılan fakülte kapısında nöbetini bekler. Atalarımızın öğüdünden ayrılmalım: «Nerde Hareket, Orda Bereket!»⁸

FKF HAYATIN HER ALANINDA

Boycot ve işgallerde FKF örgüt olarak yer alırken bir yandan da kendisine özgü faaliyetlerini sürdürüyordu.

FKF Merkez yürütme kurulu yaz aylarında sosyalist teoriyi üyelerine öğretmek amacıyla «eğitim çalışması» başlatıyordu. Bu eğitim çalışması Türkçe de yayınlanan önemli teorik kitaplar incelenerek yapılacaktı. Eğitim

çalışmasında belirli konuları işleyen seçilmiş kitaplar analiz edilecek, irdelenecek, kitabın analizi yapılırken ya yapıtı Türkçe'ye çeviren ya da konuyu iyi hazırlanmış bir konuk davet edilecekti. Türk Solu dergisi şu kitapların eğitim çalışmasına konu olacağını yazıyor: Felsefenin Başlangıç İlkeleeri, Yaşasın Halk Savaşının Savaşçıları, Tarihi Diyalektik Materyalizm, Emperyalizm, Kapitalist Ekonominin Tenkidi.

Üyelere yönelik çalışmanın yanı sıra FKF Genel Merkezi üniversite sınavları öncesi üniversite adaylarına seslenmek için bir bildiri hazırlayıp yoğun bir şekilde dağıtıyordu.

FKF hayatın her alanında varolmak için yoğun bir uğraş içerisindeydi. Sınavlara girecek gençlere seslenen bildiriye buraya alıyorum.

FKF'NİN ÜNİVERSİTE KAPISINDAKİ KARDEŞLERİNE SÖZÜ VAR

Kardeşim,

Yurdumuzun dört bir köşesinde yetişmiş olan sizler, aynı saatlerde, aynı sorulara cevap vererek üniversite giriş imtihanlarına katılıyorsunuz. Cevapların elektronik beyinlerde tarafsız olarak değerlendirileceği söyleniyor. Oysa zarlar çoktan atılmış, taraflar çoktan tutulmuştur. Bugün gireceğiniz imtihanlarda ne derecede başarı gösterirseniz gösterin karar önceden verilmiştir: üniversitede okumak isteyen 51.000 arkadaşımızdan 40.000'i elenecek. İmtihanlara giren on arkadaşımızdan sekizi, ağızlarıyla kuş tutsalar, en doğru cevapları verseler gene de elenecekler. 40.000 gencin üniversitede okumak, bir iş ve meslek sahibi olmak hayalleri bir anda sönecek. Binlerce gence iş ve meslek sahibi olmak hakkını ve imkânını tanımayan, binlerce kabiliyeti bir kalemde körelten bu adaletsizlik çarkım hangi hain el döndürüyor?

Düşünün kardeşler, sonbaharda asılacak listelerde imtihan sonuçlarını okuyan 40.000 arkadaşımızın gözlerindeki ümit ışığı, yerini hayal kırıklığına terk edecek. Ve o zaman hangi insafsız iddia edebilir bu elemenin tarafsız olduğunu? Anadolu liselerinde öğretmensiz okuyanlar, her türlü sosyal, ekonomik ve kültürel imkânlardan yoksun olarak imtihan kapılarına gelenlerle, iyi yetiştirilmek için bütün devlet ve aile imkânlarının seferber edildiği arkadaşlarımız arasında eşit şans olduğunu söyleyenlerin vicdanları hiç sızlamayacak mı?

Kardeşler, büyük çoğunluğunuz çoktan elendiniz. Daha doğarken ve bugüne kadar yaşadığınız şartlar içinde çoktan elendiniz. Cebir dersleriniz, İngilizce, fizik, kimya dersleriniz öğretmensiz geçerken elendiniz. O zaman sizleri öğretmensiz bırakanlar, veya sağdan soldan derlenen, derme çatma «vekil öğretmen» kadrolarıyla

idare-i maslahat edenler elediler sizi. Kitap parasını denk getirmek için lokmanızı kısırkən elendiniz.

Amansız Bir Yarışın Bir Safhası Bu İmtihanlar.

Öyle bir yarış ki, tok ile aç, iyi yetiştirilmişle kasten ihmal edilmiş, bu yarışta eşit şansa sahip diyorlar. «Beş parmak birbirine benzemez» denir; ama 40.000 arkadaşımızın talihi birbirine benzeyecek. Bu imtihanlar ve eğer kazanırsanız bundan sonraki öğreniminiz bir danışıklı dövüş kardeşler. Hakemler adaletsiz kararlarını çoktan vermişler; böyle dönüyor bu kahpe düzenin çarkı. Bu sene de Üniversiteye girebilenlerin ancak % 5'i göstermelik olarak köylü ve işçi çocuklarından olacak. En itibarlı fakültelere, çoğunlukla iyi yetişme imkânlarına sahip olanlar girecek. Elbette bu arkadaşlarımızın bir kabahati yok. Bütün bu haksızlıkların sebebi, hepimize iyi yetişme şartları sağlamayan, aynı imkânları vermeyen, çoğumuzun yüzüne üniversite kapılarını kapayan bu adaletsiz düzendir.

Zaten kardeşler, bugün sizler imtihana girerken, halka karşı bir yönetim, sizin yaşta yarım milyon kardeşinize okuma imkânı vermemiş ve yıllarca evvel onları saf dışı bırakmıştı. Bugün siz çağda milyonlarca kardeşimiz, elinde değnek çobanlık yapmakta veya en güç şartlar altında boğaz tokluguna çalışmakta, ya da işsiz ve sahipsiz dolaşmaktadır. Çünkü, devlet bütçesinden Amerikan iş adamıyla ortaklık kuran ithalat tüccarına milyonlarca lira kredi verilirken, köylerimize bir ilkokul binası yapmak, yeteri kadar öğretmen yetiştirmek halkımıza çok görülmüştür. Gene insanca yaşama imkânlarını halkımıza çok görenler, Amerikalılarla ortaklık kurup kendi menfaatleri peşinde koşanlar değil midir ki, sizi yarın üniversite kapılarında çaresiz bırakacaklardır.

Eleme Üniversite Giriş İmtihanlarında Bitmiyor Kardeşler.

Çark, siz fakülte sıralarındayken de dönecek. İmkânsızlıklar büyük çoğunluğunuzu fakülte sıralarında eleyecek. Burs bulamadığınız için eleneceksiniz. En kötü şartlarda yurt köşelerinde eleneceksiniz. Kitap parası bulamadığınız için eleneceksiniz. Üniversitede öğretilenler, hayattan ve gerçekten kopuk olduğu için eleneceksiniz. Bu milletin çocuğu olarak eleneceksiniz.

Her üniversiteye giren mezun olsa, çoğu iş bulamaz. Çünkü, Türkiye'nin sanayileşmesini, yeni iş sahaları açılmasını istemeyenler var. Türkiye'nin geri bir ülke olarak kalıp yabancı ülke sanayilerinin müşterisi olmakta devam etmesinde menfaatleri olanlar var. Onlar ileride sizlere iş sahası açamayacakları için Üniversiteden mezun olmanızı da istemiyorlar. Ferman çıkmıştır bir kere: Küçük bir azınlığınız bugün avutulmak için üniversiteye alınacak, ama daha sonra üniversite sıralarında elenecekler. Bugün imtihana giren on arkadaştan ancak iki tanesi üniversiteye girebilecek, bu iki kişiden ise ancak biri mezun olacaktır.

Bu Düzenin Yasaları Her Yerde Egemendir.

Ve bu yasalar amansızdır, adaletsizdir, insafsızdır. Gençliğiniz, seneleriniz, kendinize güveniniz bu amansız makinenin çarkları arasında törpülenip gidecek. Üniversiteye girenleriniz anlayacaklar ki, üniversite gençliğini saran boykot ve işgal hareketleri sebepsiz değilmiş. Yapılan araştırmalara göre, bu düzen üniversiteli gençlerin yarısında ruhi bozukluklar yaratmıştır. Üniversite öğrencilerinin çoğunluğu ayda 200 liranın altında parayla yaşama savaşı içinde. Bu şartlar altında fakülte ve yüksek okullara girenlerin yansı, senelerini, hayal kırıklıklarıyla birlikte fakülte dershanelerine gömerek yüksek öğrenimlerini yanda bırakmak zorunda kalacaktır.

Ya fakültelerini bitiren arkadaşlar, onlar acaba güvenlik içinde mi olacaklar? Bir Üniversite mezununun değerlendirileceği işlere ancak tanıdık aracılığıyla, torpil ile girilir. Mezunların çoğunluğu, insan onuruna uygun olmayan bir şekilde aylarca bakanlıklarda, genel müdürlüklerde iş ararlar; en sonunda yaptığı öğrenimle her zaman ilgisi olmayan bir büro memurluğuna razı olurlar. Uzmanlıklar, en önemli görevler, yabancılara ayrılmıştır zaten. Halkla beraber olmayanlar, bu memleketin çocukları arasından bilgili, hünerli insan yetişmesini istemiyor. Yurdumuzun önemli işlerini, Amerika'dan, şurdan buradan getirttikleri uzmanlara gördürmekte menfaat umanlar var. Biz diyoruz ki, en bilgili, en değerli uzmanlar bu yurdun çocukları içinden yetiştirilmelidir.

Bu Adaletsizliklere Hepimizin Bir Sözü Olsa Gerek.

Gençlik yurdumuzun geleceği demektir. Mustafa Kemal gençliği, dürüst niteliği, yurtseverlik ve cesaret duygularıyla halkımızın gözbebeğidir.

Bizlerin eğitilmesine, en iyi bir şekilde yetişmesine imkân tanımayanlarla mücadele, tüm halkımızın geleceği için mücadeledir.

Hiçbir genç «gemisini kurtaran kaptandır» sözüyle aldatılamaz. Kaptan odur ki, halkımızın ve onun gözbebeği olan gençliğin geleceği için mücadele eder.

Yüreğinde insan sevgisi, halk sevgisi taşıyan her yurtsever bu mücadelede gençliğin yanında olacaktır.

Senin okuman, yetişmen çok önemli kardeşim! bütün güçlüklerle, önüne çıkan engellere rağmen üniversitede okumak için girişeceğin demokratik mücadelede, fikir kulüpleri federasyonu, olanca gücüyle yanındadır.

FKF GENEL YÖNETİM KURULU'NDA DARBE

Doğu Perinçek başkanlığındaki FKF Merkez Yürütme Kurulu daha 4. ayını tamamlamadan alaşağı ediliyordu. Perinçek başkanlığındaki FKF sancılı bir dönem yaşamıştı. Taban ve merkez arasındaki uyumsuzluk, İstanbul sekreterliğinin bağımsız hareket ederek adeta özerklik kazanması örgütü sarsıyordu.

29 Nisan mitingi öncesi toplanan GYK'da ateşli tartışmalar yaşanmış fakat yönetim başta kalmıştı. 29 Nisan mitinginde TIP milletvekili Çetin Altan yerine merkezin Aziz Nesin'i konuşturmak istemesi bir vesile olmuştu.

Sosyalist devrimci muhalefet Türk Solu dergisinden pasajlar okuyarak FKF genel merkez yöneticileriyle MDD'ci Türk Solu dergisi arasındaki ilişkiyi kanıtlamaya çalışmışlardı. TIP çizgisini, Sosyalist Devrim tezini savunan genel yönetim kurulu üyeleri FKF merkezinin MDD'ci olmasını kabul edilemez buluyorlardı. Ve varolan durumu Sosyalist devrimciler Türk Solu ilişkisiyle anlatmak niyetindeydi. Sonuç da mantıkla doğru orantılıydı. «Bu adamlar MDD'ci, öyleyse FKF'nin başında ne işleri var.»

GYK'da yapılan güven oylamasında 22-22 berabere kalınıyor ve Osman Saffet Arolat'ın verdiği bilgiye göre Doğu Perinçek "başkanın yani kendinin oyunu iki oy sayarak" GYK'da düşürülmekten kurtuluyordu. Türk Solu dergisi ise oylanmanın 20-22 sonuçlandığını belirtiyor.

Perinçek'in seçilmesi olduğu gibi başkanlıktan düşürülmesi de tartışmalı. Çünkü Perinçek başkanlığındaki FKF yönetimi GYK toplantısının daha sonraki bir tarihte yapılacağını kendilerinin düşürüldüğü toplantının usulsüz olduğunu öne sürüyorlardı. Türk Solu'nda olay, «FKF'de neler dönüyor» başlığı altında şöyle anlatılıyor.:

FKF'DE NELER DÖNÜYOR

«İkinci olağan genel yönetim kurulu toplantısı için, merkez yürütme Kurulu 14 Temmuz tarihini saptamıştır, fakat genel yönetim kurulundaki oportünistler, usulsüz olarak 8 Temmuz pazartesi günü genel yönetim kurulu toplantısı yapmak istemiştir.

FKF Genel Başkan Doğu Perinçek, genel yönetim kurulu toplantısının 14 Temmuz tarihinde yapılacağını açıklayarak oportünizm ve revizyonizm konusunda üyelerle sohbet toplantısı yapılacağını ilan etmiştir. Genel Yönetim Kurulu üyelerinin bir kısmı ve diğer FKF üyeleri başkanların etrafında toplanarak sosyalizmde sağ ve sol sapmalar konusunda tartışmaya başlamışlar, Kautsky'den ve Bernstein'dan pasajlar okuyarak, oportünizm ve revizyonizm tehlikesinin Türkiye'deki sosyalist hareket içinde de baş gösterdiğine işaret ederek, sosyalizmi içerden hançerlemek amacıyla olan bu tür sapmalara karşı amansızca mücadele etmenin zorunluluğu üzerinde görüş birliğine varmışlardır.

Zülküf Şahin Genel Başkan

Diğer yandan, oportünistler örgüt disiplini anlayışına taban tabana

aykırı bir tutumla aynı salonda usulsüz olarak genel yönetim kurulu toplantısı yapmağa başlamışlardır. Kendilerine bu toplantının 14 Temmuz tarihinde yapılacağı, bu yüzden yaptıkları toplantının meşru olmadığı hatırlatılmıştır. Bu arada, bir konuşma yapan eski FKF Başkanı İzzet Ararat'ın, Doğu Perinçek'in kardeşi kardeşe kırdırmak istediğini ileri sürmesi protestolara yol açmıştır.

Oportünistler, aralarında genel başkanları ve Merkez Yürütme Kurulu'ndan bir tek kişi olmadığı halde, toplantıya devam ettiler. Verilen bir önergeyle güven oylaması yapılmış ve Doğu Perinçek ekibi yönetimden düşürülmüştür. Bunun üzerine, yeni Merkez Yürütme Kurulu seçimine geçilerek, Zülküf Şahin başkan seçilmiştir.»

Doğu Perinçek ve PDA dergisinde yaptıkları FKF'deki TIP hareketi konusundaki değerlendirmede kendilerini şöyle savunuyorlardı: «TIP yöneticileri FKF'nin başındaki yönetimi devirmek için çalışmalarını hızlandırdılar. Temmuz ayında FKF tüzüğüne aykırı olarak toplanması sağlanan GYK'da FKF'nin devrimci MYK'sı TIP yöneticilerinin zorbalık tertibi ile düşürüldü. FKF'nin başına TIP yöneticilerine bağlı en geri unsurlar getirildi. FKF'nin devrimci üyeleri zorbalıkla FKF'nin genel merkezi dışına çıkarıldı. Devrimci yönetimin devrilmesi FKF'de içkili bir toplantı ile kutlandı.

FKF'de devrimci yönetimin devrilmesinde İstanbul'dan gelen delegelerin TIP yöneticilerinin kesin etkisi altında olmasının büyük etkisi olmuştu. İstanbul'da FKF İstanbul sekreterliğe Aren'e bağlı unsurlar hakimdi. Bu kliğe karşı muhalefet ise yanlış bir şekilde FKF dışında geliştirilmiş ve sonunda ayrı bir örgüt olarak Devrimci Öğrenci Birliği (DÖB) meydana çıkmıştı. İstanbul'da mücadelenin örgüt içinde yürütülmeyişi ve ideolojik mücadeleye önem verilmeyişi, İstanbul'da FKF yönetici kliğinin ayakta kalmasına ve Ankara'daki devrimci yönetimin devrilmesinde etkili olmasına sebep olmuştu. Yönetim kurulu başkanlığından GYK içinde bir Parti hareketi ile indirilen Doğu Perinçek yıllar sonra bize olayı şöyle değerlendirirdi:⁹

BİR SALONDA İKİ TOPLANTI

Biz gençlik hareketlerinin içine girince TIP yönetimi bize karşı cephe aldı. Bütün gücüyle bizi düşürmek için çalışmaya başladı. Tek tek insanları çağırıp 'bunlar Mihri'ci, parti düşmanı' dediler. Yönetimimiz denge üstündeydi. GYK için İstanbul'da toplantı kararı alındı. Bu bizim hatamız oldu çünkü oraya gitmek güçtü. Biz toplantıyı bir ay erteledik. Ancak onlar

bizim arkadaşımız olan Ömer Özerturgut'u tahrik ettiler. O gitti ve İstanbul'da GYK toplantısını açtı. MYK'dan bir kişi gerekiyordu ve Ömer parti'nin baskısına direnmedi. GYK'da aldıkları kararla Ankara'ya geldiler.

Bir salonda iki toplantı yapılıyordu. Bizimkisi anti-revizyonist içerikliydi, onlarınki ise bizi yıkmaya yönelikti. Orada bizim yasal kabul etmediğimiz bir düşürme kararı aldılar. Biz toplantının usulsüz olduğunu, asıl toplantının bir ay sonra yapılacağını söyleyerek binayı terk etmedik. Gittiler, kuvvet toplayıp gelip binayı bastılar, bizi zorla çıkarttılar.»¹⁰

İKİ FRAKSİYONUN ÇEKİŞMESİ

Yusuf Küpeli ise Dev-Genç broşüründe iki tarafla da arasına bir sınır çizdikten sonra oldukça eleştirel bir biçimde GYK'daki darbeyi anlatıyordu: «Perinçek'in başkanlık devresi uzun sürmedi. Esas yüzünü göstermesiyle önümüzdeki adımın MDD adımı olduğunu küçük burjuva anlamda savunmasıyla, TIP yönetici kliğinin şimşeklerini de üzerine çekti. TIP yönetimi Perinçek'i devirme faaliyetlerine hız verdi. Ve içinde güçlü olduğu GYK'yı vaktinden önce toplantıya çağırarak Perinçek yerine Zülküf Şahin'i yönetime getirdi. Perinçek yönetiminin FKF merkezinden atılması, iki oportünist fraksiyon arasındaki mücadeleye yakışır biçimde içkili bir toplantı ile kutlandı.

Perinçek yönetiminin kısa süre içinde devrilmesi aslında doğal sonuçtur. Bir kere Perinçek yönetimi TIP oportünizmine karşı açık bir ideolojik mücadele ile değil de, hile ile iktidara gelmişti. Çünkü TIP oportünist yönetici kliğini aldatmışlardı. Bu nedenle GYK'da ve hatta başlangıçta MYK'da bile TIP oportünizminin büyük etkisi vardı. İkincisi Perinçek yönetimi iktidara geldikten sonra TIP oportünizmine karşı sağlam bir ideolojik mücadele veremedi. Zaten temsil ettikleri küçük burjuva oportünist fraksiyonunda böyle bir ideolojik mücadele vermesi de beklenemezdi. Dönüşüm dergisinin sayfaları arasında Türkiye'nin meseleleri sokakta halledilmez diye bar bar bağırان Doğu Perinçek birden bire daha gerçekçi Türk Solu oportünizminin 'Milli Demokratik Devrim' stratejisini keşfedivermişti. Bu büyük keşfi (!) sayesinde milli demokratik devrim adımını bir türlü temellerine oturtamıyor, sosyalist devrim adımına geçebilmek için, MDD adımı için gerekli olan proletaryanın öncülüğü gerçeğini masumane (!) unutuyor. MDD adımı ile sosyalist devrim adımı arasına bir Çin Şeddi çekiyordu. Sözün kısası TIP oportünizminin, küçük burjuva pasifizminin en keskin sözcülerinden biri iken birden bire küçük burjuva kuyrukçuluğunun

en keskin sözcülerinden biri oluvermişti. Kendi saflarından bir başka küçük burjuva oportünist fraksiyonunun saflarına birden bire sıçrayan Doğu Perinçek'i TIP oportünizmi affetmedi. Hemen alaşağı ederek Perinçek'in temsil ettiği akımın pratikte de açığa çıkmasına meydan vermedi.»¹¹

ESKİ KİMLİK YENİ YÖNETİM

8 Temmuz tarihli GYK "darbesi" ile Sosyalist Devrim eğilimi FKF'deki ağırlığı ile tekrar yönetime geliyordu. Perinçek çevresi GYK toplantısının usulsüz yapıldığı iddiasını tüzüğe dayanarak yapıyordu. Fakat anlatımlardan da çıkartılacağı gibi GYK toplantısı için biçimsel bütün koşullar tamamdı.

Genel Yönetim Kurulu'nda yapılan yeni seçim sonucunda, yeni MYK oluşuyordu. Buna göre:

Genel Başkan	: Zülküf Şahin
Üye	: Günhan Germeyan
Üye	: Sami Urfalı
Üye	: Olcay Girgin
Üye	: Adnan Celayir
Üye	: Nuri Yıldırım
Üye	: Ekrem Öztürker
Üye	: İnanç Kutluer

FKF'NİN DEV-GÜÇ'TEN ÇIKMA KARARI

Aynı gün ikinci kez toplanan MYK ilk iş olarak FKF' nin Dev-Güç'ten ayrılması kararını alıyordu. Böylece FKF, TIP'ın bir kaç aydır karşı olduğu bir oluşumdan ayrılıyordu. FKF diyordu ki: «Sosyalist mücadele tarihi bize göstermektedir ki, emekçi sınıfların zaferi ancak bilinçli sınıf mücadeleleri yoluyla mümkündür. Köhneleşmiş, yozlaşmış sınıflarla uzlaşarak, anlaşarak, işbirliği yaparak zafere ulaşmayı düşünmek temelinden sosyalizme ters düşmektir.» Bu gerekçe ile Dev-Güç'e çekilen telgrafla oluşumdan ayrıldığı bildiriliyordu. «Tarihsel öneminden ötürü» bu telgraf Çalışma Programı'nda aynen yer aldı.

Genel başkan Zülküf Şahin imzasıyla Dev-Güç'ün o andaki yürütme konseyi başkanlığını yürüten 27 Mayıs Milli Devrim Derneği başkanlığına ayrılma kararı iletilirdi.

27 Mayıs Milli Devrim Derneği DEVRİMCİLER GÜÇ BİRLİĞİ İCRA KONSEYİ BAŞKANLIĞI'NA ANKARA

Fikir Kulüpleri Federasyonu milli bağımsızlık için mücadeleyi sosyalizm için mücadeleye saydığından, milli bağımsızlıktan yana anti-emperyalist bütün yasal kuruluş ve güçlerle ortak bir cephede ve ortak bir çizgi üzerinde birleşmeyi amaçları içinde sayar.

Bu nedenle işçi ve emekçi sınıfların sosyalizmi kurmak için vereceği kavgada emekçi halkımızın yanında, ona yardımcı olan Fikir Kulüpleri Federasyonu üyeleri, anayasadan yana tüm yasal güçlerin ortak bir cephede birleşmesine, emekçi halkımızın bilinçlenip pratik bir güç niteliğini kazanması gereğine inandığı ve bu yolda eylem yaptığı ölçüde yararlı bulur.

Oysa Devrimciler Güç Birliği içindeki ara tabaka temsilcilerinin kendi burjuva ideolojilerini hakim kılmak ve emekçi halkın örgütüne kuşku ile bakıp –onu tecrit etmek istemeleri– çeşitli kuruluşları içine alan Devrimciler Güç Birliği'nin yapısı, kuruluşu ve izlediği politika itibariyle Türkiye Sosyalizmi yaranna olmadığına inandığından 8 Temmuz 1968 günü yapılan Genel Yönetim Kurulu ikinci oturumunda toplantıya katılan üyelerin oy birliği ile Devrimciler Güç Birliği'nden ayrılmayı kararlaştırmıştır. Bilgi edinilmesini dilerim.

Zülfü Şahin

Fikir Kulüpleri Federasyonu Genel Başkanı»

FKF'nin Dev-Güç'ten ayrılması çeşitli tepkilere neden oldu. H.Ü. Fikir Kulübü Başkanı Türk Solu'nda olayı şöyle değerlendiriyordu:

FKF DEV-GÜÇ'TEN NEDEN AYRILDI?

Ersen Olgaç

Geçen hafta, bir iki gazetenin iç sayfalarında dikkati çekmeyen ufak bir haber yer aldı. Haberde, «izlediği politika itibariyle Türkiye Sosyalizmi yaranna olmadığı» gerekçesiyle Fikir Kulüpleri Federasyonunun Türkiye Devrimciler Güç Birliği'nden ayrıldığı söyleniyordu. Biz burada FKF'nin ileri sürdüğü iddia üzerinde duracağız. Yani, Devrimciler Güç Birliği'nin «izlediği politika itibariyle Türkiye sosyalizmi yaranna olmadığı» iddiası üzerinde.

Türk Solu dergisinin aylardır haykırdığı bir gerçek var. Defalarca yazılan ve söylenen bu gerçeği bir kez daha tekrarlamak gerekiyor, FKF'nin Devrimciler Güç Birliği karşısındaki tutumunu da değerlendirmek için: Türkiye emperyalizmin sömürdüğü, halkının gerçek anlamıyla demokratik haklarına sahip olamadığı,

halkının büyük bir kısmının feodal baskı altında yaşadığı bir ülkedir. Bir toplumun içinde bulunduğu gelişme aşaması o toplumun önündeki devrimi belirler. Türk toplumunun içinde bulunduğu gelişme aşaması Milli Demokratik Devrimin ilk devrimci adım olduğu gerçeğini açık seçik ortaya koyuyor. Yani devrimin şartları bağımsız bir Türkiye, halkın demokratik iktidarının kurulduğu bir Türkiye ve köklü bir toprak reformunun gerçekleştirildiği yani feodal kalınlarının tasfiye edildiği bir Türkiye özlemini ifade eder. Toplumun belli aşamalarda belli devrimci şartların atılacağı ve toplumdaki ana çelişkinin öncelikle çözülmesinin zorunluluk olduğu, sosyalist teorinin en basit bir kuralıdır. Bunu anlamak için büyük incelemelere ve derin teorik bilgiye gerek yok. «Eğer bir sosyalist burjuva demokratik devrimini küçümser, gevşeklik eder, ya da biraz bile olsun yavaşlar ve ona en ufak bir sadakatsizlik ve sogukluk gösterir, ya da onun uğruna kanını dökmeye veya canını vermeye isteksiz olursa, böyle bir kişi bilerek veya bilmeyerek sosyalizme büyük ya da küçük ölçüde ihanet ediyor demektir ve pek tabii siyasi bilince varmış güvenilir bir devrimci değildir. Sosyalizme ancak demokrasi aşamasından geçileceği, bilimsel bir kanundur.»

Önümüzdeki Adım Demokratik Devrimdir

Türkiye'de sosyalist geçinen bazı kişiler «Yüz elli yıldır burjuvazi öncülüğünde demokratik devrim yapıyoruz, sıra sosyalizme gelmiştir» deseler de bu hiçbir şeyi değiştirmez. Önemli olan yüz elli yıldır burjuvazi öncülüğünde demokratik devrim yaptığımız demagojisi değil, Türkiye'nin bugünkü gerçeğidir. Bunu iddia etmek emperyalizmi yok farz etmektir. Gerçek demokrasiye büyük bir engel olan ünlü 141. ve 142. maddeleri yok farz etmektir, halkımızın büyük kısmının vatandaşlık payesine ulaşmasına engel olan feodal kalıntıları yok farz etmektir.

Evet, hedefimiz milli Demokratik Devrimi gerçekleştirmektir. Türkiye Devrimciler Güç Birliği'nin amacı budur. Dev-Güç İcra Komitesi Başkanı Kadri Kaplan, Türk Solu dergisinde yayınlanan yazısında «Çok iyi bilinmektedir ki, Devrimciler Güç Birliği hareketinde, burcu burcu kokan bir millilik, toplum yararına ve halkın çıkarına dönük bir devrimcilik inancı vardır. Bu inanış **tam bağımsız ve gerçekten demokratik Türkiye** sloganı ile ülküleştirilmiştir. DEV-GÜÇ hareketinde, sosyalist olan ve olmayan iki devrimci akım işbirliğindedirler. Her ikisi de Mustafa Kemal mihverinin dışında değil, içindedirler.» diyor.

Ülkemizden emperyalizmi kovacak ve Demokratik Devrimi sonuna kadar götürecektir olan pek tabii ki emekçi halkımızdır. Onu bilinçlendirmek ve eyleme sokmak başlanması gerekli bir görevdir. Ancak bugünün Türkiye'sinde mücadeleyi genellikle küçük burjuva bürokrasisi yürütmektedir, geniş halk yığınları değil.

Bu böyledir diye Türkiye'nin en devrimci kesimi yani sosyalistler anti emperyalist Dev-Güç hareketine katılmayacaklar mıdır? Dünyanın en ünlü dergilerinin

sütunlarına aldığı Dev-Güç hareketine sosyalistler katılmayacaklar mıdır? Sosyalistlere düşen tüm devrimci sınıf ve tabakalara önderlik etmektir. Devrimciler Güç Birliği hareketine hakim şuurlarla aynı paralele düşerek bakanlar gerçek düşmanı unutup, yurtseveri yurtsevere düşman etmek, asıl çelişkiyi bir yana bırakıp ikinci derece çelişkiyi hakim çelişki imiş gibi göstermek emperyalizmin ekmeğine yağ süren bir davranıştır.

Dev-Güç'ten Ayrılma Kararı Yanlıştır

Evet FKF izlediği politika itibarıyla Türkiye Sosyalizm'ine yararlı olmadığı iddiasıyla Dev-Güç'ten ayrılması yanlış, tutarsız, sosyalizm bilimine aykırı bir davranıştır. Dev-Güç'ün politikası nasıl bir politikadır ki boykotlar konusunda mecliste konuşmalarda bütün güçleri ile ona ateş püskürülmüştür. Bu nasıl bir politikadır ki hakim sınıflar tatlı su sosyalistlerini bağırklarına basarken anti-emperyalist Dev-Güç'ü boy hedefi haline getirdiler. Çünkü bu doğru bir politikadır. O halde FKF, Dev-Güç'ten neden ayrılma gereğini duydu?

Tarihin her devrinde sosyalistler arasında bölünmeler olmuştur. Marksizmi çok iyi bilen ve ona katkısı olan Kautsky sonunda sosyalizme ihanet etti. Bernstein'da aynı akıbete uğradı. Yurdumuzda dünyada istisna bir ülke olmadığından herkes gerçek kimliğini uzun sürede buldu. Emperyalist sistem içerisinde geri bir ülke olan Türkiye'de de bu çeşit olaylar kaçınılmazdı. Hele anti-emperyalist mücadeleyi yalnız sosyalistlerin yürüteceği yolundaki bölücü iddia emperyalizmin ve işbirlikçilerinin pek hoşuna giden bir davranıştır. Devrimci mücadeleyi dört yılda bir mühür basma eylemi olarak anlama ve parlamentodaki kelle sayısı ile devrimci gelişmeyi güçlendirme iddiası Türkiye'deki oportünizmin özüdür. Buna göre güçlü politika hesaplarıyla her tür anti emperyalist hareket tekele alınmalı yoksa iftiralarla yasa dışına itilmeli, teori düşmanlığı yapılmalı, sosyalist eğitim bir yana bırakılmalıdır. İşte gerçek Türk sosyalisti emperyalizmle olduğu kadar bu tür tehlikeli sapmalarla da mücadele etmelidir.

FKF'de yönetimi alan klik, sosyalizmin değil oportünizmin temsilcisidir. FKF'nin Dev-Güç'ten ayrılmasının nedenleri Türkiye sosyalist hareketi içerisindeki oportünizme kendisini kaptırmış olmasıdır. Devrimci ve sosyalistliğinden en ufak bir şüphe duymayan FKF tabanının ağırlığını duyurması uzak olmasa gerek.»

EYLEM ÇİZGİSİ İSTANBUL'DA

Daha Haziran işgallerinin sıcaklığı soğumadan bu kez de 6. Filo'nun İstanbul'a gelmesi üzerine eylem çizgisi yükselmeye devam etti.

6. Filo geliyordu ve filonun gelişini anti-emperyalist bir gösteriye dönüştürmek, kendiliğinden gelişen sıradan tepkiler olarak değil de örgütlü ve bilinçli bir tavır sergileyebilmek için 76 kuruluş ortak davranmak için

bir araya geliyordu. Devrimci örgütler arası «eğitim kurulu» 6. Filonun geldiği günün akşamı filoya karşı yapılacak eylemleri ele almış ve bildiri-den mitinge kadar bir dizi eylem kararında bileşilmişti. Ancak toplantı dağılırken polis 11 kişiyi nedensiz olarak gözaltına alıyordu.

İstanbul FKF, Dev-Genç iddianamesinde ise olay şöyle anlatılıyordu: «Amerikan 6. Filo'sunun ziyareti münasebetiyle 15.7.1968 tarihinde protesto etmek için kanunsuz ve izinsiz olarak toplanmıştır, öğrenci topluluğunu teşvik ve tahrik ile sevk ve idare ederek gösteri yapmışlar, gece saat 22.00 sıralarına kadar süren bu toplantı ve gösterinin dağılması için Taksim'de kendilerine yapılan müteaddit ihtar ve ikazlara rağmen dağılmamışlardır.»¹²

6. FILO'YA KARŞI

Ertesi gün FKF'li gençler gözaltına alınma olayını ve 6. Filo'yu kınamak amacıyla Dolmabahçe iskelesindeki göndere bir Türk Bayrağı çekiyor sonra da bayrağı yarıya indiriyorlardı.

17 Temmuz akşamı bu kez polis Gümüşsüyü Öğrenci Yurdu'nu basıyordu. Amerikan askerlerine karşı çeşitli hareketler yapan öğrenciler üniversite özerkliğinin güvencesi ile yurt binasına sığınıyor, bu durum üniversiteye giremeyen polisin sınırlarını bozuyordu! İTÜ Senatosu baskılar sonucu geri adım atmak zorunda kaldı ve yaptığı kaçamak açıklama ile «yurt binasının üniversitenin eklentisi kabul edilemeyeceğini bu nedenle de özerklik güvencesinden yararlanamayacağı» kararını aldı. Bunun üzerine polis Gümüşsüyü Öğrenci Yurdu'na giriyor ve çıkan çatışma sonucunda 47 kişi yaralanıyor, 30 kişi de gözaltına alınıyordu. Baskın sırasında Hukuk Fakültesi öğrencisi Vedat Demircioğlu pencereden atılıyor ve ağır yaralanıyordu.

ÖNCE TAKSİM'E YÜRÜNECEK

Yurt baskınına karşı kendiliğinden gelişen eylem konusunda ne tür tavır alınacağı FKF İstanbul Sekreterliği'ndeki sosyalist devrimcilerle, MDD tezlerini benimsemiş Devrimci Öğrenci Birliği üyeleri arasında oldukça önemli görüş ayrılığı ortaya çıkarttı. Fakat FKF daha sonra bir özleştirir vererek o günkü tavırlarının yanlış olduğunu açıkladılar.

Türk Solu 23 Temmuz tarihli 36 sayısında 18 Temmuz gününü sıcaklığına anlatıyor: «Haber İstanbul'da bir bomba gibi patladı. Duyan herkes Teknik Üniversite'ye koştu. Yurt avlusu ana baba günüydü. Gelenler polis tarafından yerle bir edilen demir kapının üzerine basarak içeri giriyor

ve iki taşın arasına bir sopayla raptedilmiş pankarta bakıyorlardı. '**Kardeşimizin kanını takip et**' pankartının arkasında kan izleri metrelerce uzuyor ve bir kan golüyle bitiyordu. Kulaktan kulağa haberler yayılıyordu, Miting saat 12'de, Dolmabahçe'ye yürünecek. Bütün gençlik yurt avlusunda toplanıyordu. 'Dağ Başını Duman Almış' marşı söyleniyor, hep bir ağızdan 'Kahrolsun Amerika' sloganları atılıyordu.

Bu sırada avluya asılmış olan hoparlörden, yürüyüşün saat 13'de başlayacağı, yürüyüşü Teknik Üniversite Öğrenci Birliği'nin ve İTÜ-TOBT'nun düzenlediği ve onların direktifleriyle hareket edileceği bildiriliyordu. Yürüyenler, kısa bir tartışmadan sonra durdular. Beklediler. **Hasan Yalçın**, avlu kapısının damına çıkmıştı. Elindeki megafonla konuşuyordu: «Hareketlerin belli bir disiplin içinde ve örgütlü olarak yapılması gerekir. Aksi takdirde, başarı şansı yoktur. İçimizden bazı anarşistler çıkıp, sizleri aşırı hareketlere itmek isteyebilirler. Böylelerine iltifat etmeyiniz. Örgüt disiplinine uyunuz.» Gençler sustu, bekledi. **Harun Karadeniz** geldi, konuştu. «Arkadaşlar, hareketi yöneten örgütler olarak, içerde oturduk. Meseleyi enine boyuna görüştük. Her ihtimali düşünerek, her ihtimali hesaplayarak şu karara vardık ki: yürüyüş, Dolmabahçe'ye değil, Taksim'e yapılmalıdır. Biz üçbeş Amerikan denizcisine değil, en geniş anlamıyla emperyalizme karşıyız. Ve emperyalizmi tel'in etmek için, Taksim'e yürüyeceğiz. Aramıza anarşistler karışmış olabilirler, onların tahriklerine kapılmayın, örgütlerinizin direktifine uyun;» Harun'un konuşmasından sonra gençler Taksim'e yürüdüler. Sloganlar şunlardı: «Bağımsız Türkiye», «Kahrolsun Amerika», «Amerikalı İt, Evine Git», «Tanklarıyla Toplarıyla Gelseler Bile Bağımsız Olacak Türk'ün Ülkesi.»

DOLMABAĞÇE'YE DOLMABAĞÇE' YE...

Taksim Anıtı'na varıldı, çepeçevre sarıldı ve bayrak yarıya çekilerek nutuklar atıldı. Teknik Üniversite Öğrenci Birliği Başkanı Harun Karadeniz, FKF adına genel yönetim kurulu üyesi Osman Arolat, Orman Fakültesi Talebe Cemiyeti adına başkan ve FKF genel yönetim kurulu üyesi Fahri Aral konuşular. Miting bitmişti. Miting tertipçileri yurda döneceğini söylediler. Konuşan yönetici, şöyle diyordu: «Bugünkü hareketimiz burada sona ermiştir. Bugün Dolmabahçe'ye inilmeyecektir. Hareketi düzenleyen örgütler olarak, arkadaşları disiplin içinde yurda dönmeye davet ediyoruz. İçimizde bulunan anarşistler, Dolmabahçe'ye inmek üzere sizleri tahrik edebilirler. Onlara uymayın. Örgüt disiplinine karşı gelenler, ihanet içindedirler, haindirler.»

Soğuk bir hava esti. Küçük bir grup, flamaları ile yurdun yolunu tuttu. Gece dövülen arkadaşlarının hesabını sormak isteyen kitle kalakalmıştı. Kararsızdı. Birden Taksim Anıtı'nın kaidesine bir genç fırladı. «Arkadaşlar» dedi, «Biz buraya nutuk dinlemeye gelmedik. Biz tâ Beyazıt'tan Teknikli kardeşlerimizle Dolmabahçe'ye inmeye geldik. Orada kadınıma kızıma saldıranlara gerekli dersi vermeye geldik kimse bizi boş laflarla yolumuzdan alıkoymaya muktedir olamayacaktır. Hedefimiz Dolmabahçe'dir, yürüyelim arkadaşlar.» Kalabalık dalgalandı.

Heyecan yükseldi. «Dolmabahçe'ye, Dolmabahçe'ye» sesleri Taksim'i cınlattı. Gençler yürüdüler.

AKIN VAR AKIN

«Ölenler dövüşerek öldüler
güneşe gömüldüler
vaktimiz yok onların matemini tutmaya
akın var
akın
güneşe akın
güneşi zaptedeceğiz güneşin zaptı yakın»

Gür bir ses omuzların üzerinden okuyordu bunu, diğerleri katıldılar. «Güneşin zaptı yakın.» Kalabalık gittikçe artan hızıyla aşağıya iniyordu. «Öndeki kardeşler katılır diyorlardı onlar da katılırlar.»

Dolmabahçe'ye giden yol Gümüşsuyu'ndan geçer. Yani Teknik Üniversite Yurdu'nun önünden. Yurda gidenlerle, Dolmabahçe'ye gidenler aynı yoldaydılar. Yurda dönenler önde, Dolmabahçe'ye gidenler arkada. Gümüşsuyu'na yaklaştıkça, FKF'liler Dolmabahçe'ye inenleri durdurma çabalarına hız verdiler. «Safların arasına giriyor, anarşistlere uymayın» diye öğüt veriyorlardı. Yurda gelindi. O ne? Önde gidenler yolda barikat kurarak Dolmabahçe'ye inenleri durdurmaya hazırlanıyorlardı. Şiir okuyan ses gürledi! «Dolmabahçe'ye inmemizi engellemek isteyenlere, bir kere daha hatırlatınız. Biz nutuk dinlemeye değil, Dolmabahçe'ye inmeye geldik.» Öndeki gruptan megafon, disiplin gereği yurda dönüleceğini tekrarlıyordu: «Anarşistlere uymayın.» Fakat kenetlenen saflar yarıldı; kalabalık Dolmabahçe'ye aktı. Bir grup yukarıda kalmıştı. Ama Dolmabahçe yavaş yavaş doluyordu. Merdivenler koşar adımlarla inildi. Rıhtıma aynı hızla girildi. Amerikan denizcileri kendilerini motorlara güç attılar. Kaçıyorlardı. Kalabalık gittikçe arttı. Bir gece evvelki Sükan'ın aslanları ortada görünmemişler, Amerikan denizcilerini koruyamamışlardı.

AMERİKAN ASKERLERİ DENİZE ATILDI

Olaylar çıkış gibi gelişti. Tutulan Amerikan erleri denize atılıyor, kamyon kamyon gelen Amerikan malzemesi yakılıyor ya da denize atılıyordu. Yağma yapılmadı: Dolmabahçe'de saatler ilerledikçe, öğrenci kadar, halk da katıldı protestoya, lüks bir Amerikan arabası geçiverdi oradan daha doğrusu geçemedi. Camları çerçeveleri indirildi, lastikleri parçalandı. Kalıverdi ortada. Hızla yukarı kaçmak istiyordu. Beton bloklar nazik cildini çizdi, eğdi, buruşturdu. İçindeki Amerikan çavuşu ellerini başına koymuş, korkudan fincan kadar açılan gözleriyle bakıyordu koltuğunun altından. Protestonun böylesi olur muydu ya! İnsan gibi protesto edilmeliydi. Öyle protestoya onlar da razıydı. Ama böylesi... Böylesi olmamalıydı. Saatler ilerlerdi. Öğrenciler yavaş yavaş yurtlarına döndüler ama, işinden dönen halk birikmişti rıhtıma; 2000, 3000, 4000 kişi... halktı bu halk! Onlar da anlamıyorlardı protestonun nazikçesini. Geleni denize atıveriyorlardı. Hıncı vardı bu halkın. Ankara'da ezilen 8 Mehmetçigini, Samsun'da öldürülen kardeşini, Adana'da sarkıntılığa uğrayan bacısını unutamıyordu, hıncı vardı bu halkın ve hıncını nazikçe anlatamıyordu.

Saat 21 oldu. Hareket 7 saattir sürüyordu. Ne nutuk atan vardı ortada, ne de yöneten. Ama 7 saat olmuştu. Hâlâ dağılmıyor «karaya çıkmayız» diyorlardı. Gerilmiş sinirler yavaş yavaş gevşedi. Alay edilmeye başlandı Amerikalılarla. Tam bu sırada, birden coplar sardı etrafı. Bunlar gece çıkıyorlardı ortalığa. Vahşi bir saldırı başladı. İki çember çevrilmişti. Birinci çemberden kurtulan, ikincisine düşüyor, dövülüyordu. 17-18 yaşlarında bir genç yaklaştı, abi dedi, «iyi cop yedim ama, iyi de kafa attım.» Gencin ensesi davul gibi şişmiş, ortası yarılmış kanıyordu... Bir başkası kenara çömelmişti, hafiften inliyordu. Yaklaşınca başını kaldırdı. Burnu yoktu âdeta. Davul gibiydi onun suratu da. Ağzı kan içindeydi. Önündeki toprakta kan göllenmişti. Arkadaşları koluna girdiler, hastaneye götürdüler. Sukan'ın aslanları bu gece de iyi «iş» görmüşlerdi. Görmüşlerdi ama, Amerikalılar da bir temiz dövülmüşlerdi.

FKF YANLIŞINI DÜZELTİYOR

Dolmabahçe'ye inen öğrencilerin önüne göstermelikte olsa bir barikat çekilmişti. FKF'nin TIP'li Yöneticileri: «Aynı gün Dolmabahçe'ye inildi. Örgütümüze bağlı bazı üyeler İTÜ'lü bazı arkadaşlarla bu hareketi yanlış değerlendirdi ve barikatla Dolmabahçe'ye iniş engellenmek istendi. Örgüt sonradan bu hatayı kavramış direnişe katılan arkadaşların çoğunlukla

FKF'li gençler olduğu anlaşılmış, Dolmabahçe Direnişi adlı bir gazete bu nedenle diğer örgütlerle birlikte çıkartılmıştır.» diyerek özeleştiri verdiler.

Diğer bir TIP'li Harun Karadeniz ise eylemdeki tutumlarının doğruluğunu savunuyordu. Bu eylemden yola çıkarak Karadeniz MDD çizgisinin eylemlere bakışı, yaklaşımı ile kendilerinin farklılıklarını somut gerekçelerle açıklamaya çalışıyor, MDD anlayışının yanlış eylem çizgisinde olduğunu ileri sürüyordu: "Yurt baskınından sonra öğrencilerde belli bir yılgınlık görüyorduk. Bu nedenle yeni bir çatışma olsun istemiyorduk. Çünkü çatışma çıkınca filo olayı ortadan siliniyor ve geriye sadece çatışma haberi kalıyordu. MDD'ci arkadaşlar bir potansiyel buldular mı derhal en sert eyleme yöneliyorlardı, biz ise hareketi ölçülü yapalım istiyorduk. Onlar her potansiyeli bir çatışmaya sürükleyerek kullanıyorlar ve bunun sonucu olarak zaman zaman öğrenciden büyük destek gördükleri halde bazen da yapayalnız kalıyorlardı. Onların çatışmaya yönelik tavırlarının en önemli kaynağı ise 'devrimci bir cunta'(!) umudu oluyordu. Biz potansiyele göre değil, plana göre çatışmaya yönelik olmayan bir biçimde eylem planlıyorduk ve bunun sonucu kitle ile bağımız sürekli idi."¹³

BARIŞ İÇİN EMPERYALİZMLE SAVAŞ

Son gelişmeleri de dikkate alan FKF 20 Temmuz günü Beyazıt Alanı'nda "Barış İçin Emperyalizmle Savaş" mitingi düzenleme kararı aldı. Miting MDD'cilerce eylemsizliğin propagandası olarak nitelenip çok sert biçimde eleştiri konusu yapıldı. Türk Solu dergisinde mitingi değerlendiren Cengiz Çandar'ın yazısı "Beyazıt Meydanında Laf Devrimciliği" başlığını taşıyordu.

FKF'ye üye SBF Fikir Kulübü üyesi mitinge ilişkin şu değerlendirmelerde bulunuyordu.

BEYAZIT MEYDANI'NDA LAF DEVRİMCİLİĞİ

"20 Temmuz cumartesi günü, Ankara'dan gelip Beyazıt Meydanı'na koşanlar arasında ben de vardım. Türkiye'de gittikçe gelişen anti-emperyalist tepki, 20 Temmuz'da doruğuna ulaşmıştı. Daha dün denilecek kadar kısa bir süre önce, ABD Başkanı Johnson'a Türk Başbakanı tehdit edecek gücü veren Amerikan 6. Filosu, aylardır Akdeniz'de biriktirdiği cinsel arzularını yeryüzünün emperyalizme karşı ilk millî kurtuluş savaşını veren ülkesi Türkiye'ye boşaltmak için, İstanbul'a gelmişti.

6.Filo İstanbul'da güçlü bir anti-emperyalist tepkiyle karşılanmış, bu tepki bütün

yurda yayılmış, Ankara'da, İzmir'de, Denizli'de, Trabzon'da yurtseverler ayağa kalkmışlardı. İstanbul'da geneleve gelmiş havasında olan Amerikan denizcilerine karşı onurlu bir mücadeleye giren gençler, Sûkan'ın polislerinin, vahşi baskınlarına mâruz kalmış, kimisi gözünü kimisi hayatını kaybetme durumuna düşmüştü. Ankara'da ise gençler, yurtseverlik görevlerinin ödülünü tevkiif olunmakla görmüşlerdi. Ama İstanbul'da bir 9 Eylül yaşanmış, Amerikan denizcileri, dövülerek denize dökülmüşlerdi. 20 Temmuz 1968'de, 9 Eylül 1923'ün Mustafa Kemal'i, Türkiye'nin dört bir yanında Mustafa Kemaller olarak doğruluvermişti sanki. İşte 20 Temmuz tarihi «Barış için emperyalizmle savaş» isimli miting, böyle bir ortamda, muhteşem bir görüntü içinde başladı. Sekiz yıl önce, demokratik bir Türkiye uğruna, faşist kurşunları ile can veren Turan Emeksiz'i bağına basan Beyazıt meydanı, bu defa işçisi, esnafı, aydını, öğrencisi ile binlerce yurtseveri bağına basmıştı. Miting, öğrenci temsilcilerinin konuşması ile açıldı ama, bir türlü de kapanmadı. Bir, iki, üç, dört, öğrenci temsilcilerinin ardı arkası kesilmiyordu. Her gelen aynı lafları, değişik cümle dizileri ile tekrarlıyordu. Dakikalarca haması, dramatik konuşmalar yapıyordu. Mitingdeki dinamik gücü oluşturan bir grup –ki bu grup 17 Temmuz günü oportünistlerin bütün engellemelerine rağmen, büyük bir kalabalığı Amerikalıları denize dökmek için Dolmabahçe'ye sürükleyen gruptu– sabırsızlanmaya başlamış ve bunca büyük anti-emperyalist bir potansiyelin kaybolacağını farkına varmıştı.

LAF YOK HAREKET VAR

Kürsüde bir türlü bitmeyen gevezeliklere karşı «laf yok, hareket var» sloganı atıldı. Bir müddet sonra, mitingdeki devrimci grubun etrafı işçilerce kuşatıldı. Ne olup ne döndüğü sorulduğunda, işçiler miting tertipleycilerinin emriyle bu harekete giriştiklerini açıkladılar.

Miting tertipleycileri, Dolmabahçe'ye uzak diye, Taksim yerine miting alanı olarak Beyazıt'ı seçenler, iki hafta önce, Ankara'da Genel Yönetim Kurulu'ndaki ucuz ve basit ayak oyunları ile Doğu Perinçek ekibini düşüren ve devrimcileri FKF binasından zorbalıkla dışarı çıkaran FKF'nin İstanbul'daki oportünist dalı idi. Miting tertipleycileri, Dolmabahçe'ye inen yurtseverlerin önünde barikatlar kuranlar ve örgüt disiplini adı altında eylemsizliğin disiplinini savunanlardı.

Devrimciler, oportünizmin iğrenç yüzünü bir kere daha görüyorlardı. İşçilerden bu basitliğe tenezzül etmemeleri ve yerlerine dönmeleri istendi. Ve işçiler isteneceğine yerine getirdiler. Ama mitingdeki konuşmalar da iyice rayından çıkmıştı. Kimisi Sosyalist Türkiye'den, kimisi de 1969'dan dem vuruyordu. Dolmabahçe'de demirleyen 6. filo unutulmuş, anti-emperyalist tepki, yerini bir siyasi partinin seçim topantısına terk etmişti.

HARUN KARADENİZ'İN SÖZLERİ

Devrimcilerin, "Dolmabahçe'ye" sloganına, İTÜ Talebe Birliği Başkanı Harun Karadeniz: «Önemli olan, bugün Dolmabahçe'de demirlemiş Amerikan emperyalizminin sembolü 6.Filo değil, bu kötü düzendir» diyerek oldukça ciddi (!) cevaplar veriyordu. Bu arada Dolmabahçe'ye yürünmesi halinde, yürüyenlerin miting tertipleycileri tarafından dövüleceği ve bu yürüyüşe önderlik etmesi muhtemel bazı kişilerin, sosyalist olduklarını ileri süren, ünlü bir gençlik örgütünün İstanbul'daki yöneticileri olan kimselerce önceden polise ihbar edildiği öğrenildi. Oportünizm, 20 Temmuz günü, en şaşalı devrini yaşıyordu.

ÇETİN ALTAN'IN NÜKTELERİ

Çetin Altan'ın kürsüye gelmesi ile oldukça yatışmış olan heyecanın, gene artacağını uman çok kişi, kısa bir süre sonra, yanıldıklarını anladılar. Çetin Altan anti-emperyalist, coşku dolu bir konuşma yerine, Demirci'den, Sukan'dan nükteli bir dille bahsediyor, Amerikan emperyalizmine başkaldırmak amacıyla oraya gelen binlerce kişinin dikkatini böylesine nüktelere topluyor ve emperyalizmle savaş seslerinin yerini dinmek bilmeyen kahkahalar alıyordu.

Anti-emperyalist heyecan ustalıkla uyuşturulmuş, yerini saz şairlerinin nağmeleri, Çetin Altan'ın her zamanki nükteleri almıştı. Yani anti emperyalist bir gösteride bulunmak şöyle dursun, Beyazıt Meydanı binlerce kişinin tatlı bir öğleden sonra geçirdiği bir yer halini almıştı.

İdris Küçükömer'in konuşmasından önce, devrimciler mitingi terk etmeye başladılar ve bir süre sonra, sazlı sözlü, ama yalnız sazlı sözlü bir anti-emperyalist (?) gösteri de böylece sona erdi.

20 Temmuz 1968 Türk devrimci yaşantısında kaçırılmış, ender ele geçecek bir fırsattır. 20 Temmuz 1968, oportünizmin maskaralıkları yüzünden heba olmuş bir gündür. Ancak, 20 Temmuz 1968 İstanbul'lu devrimciler için de bir dönüm noktası oldu. FKF içindeki bayağı oportünist dolaplara karşı Ankara'daki genç devrimciler Doğu Perinçek ekibinin düşürüldüğü gün nasıl bilendilerse, 20 Temmuz 1968'de Beyazıt Meydanı'nda İstanbul'lu genç devrimciler de öyle bilendiler. Ve bundan sonra, gençlik içinde nereden geldiği açık olan oportünist uzantılara karşı amansız bir mücadele açılmaktadır. Artık şu noktalar açıkça ortaya çıkmıştır: Gençlik içindeki oportünistlerin en belirgin özelliği, keskin devrimci görünmeleri, çok laf etmeleri, ama devamlı olarak eylemden kaçmalarıdır. Örgüt disiplini kavramını eylemsizliğin disiplini olarak yorumlamaları ve bu kılıf altında devrimcilere karşı en iğrenç tertiplere başvurmalarıdır. Oysa örgüt disiplini, devrimci örgütler için geçerli olan ve devrimci eylemi kesin başarıya ulaştırmak için, eylem çizgisinde sapmaları önlemek için konulmuş zorunlu ve gerekli bir kavramdır. Yoksa eylemsizliğe, ihanete kılıf bulunması için değil.

ÖRGÜT DİSİPLİNİ EYLEMSİZLİK DEĞİLDİR

Gençlik içindeki oportünistler, devrimcilere faşizm geliyor ödleklği içinde, anarşist sıfatını anarşizmin bilimsel sosyalizm açısından yorumunu bilmeden, ikisi arasındaki farkı kavramadan yakıştırmakta, böylece Faruk Sükan'ın anarşizm anlayışı ile tam bir benzerlik kurmaktadırlar.

Oportünistler, faşizmin de ne olduğunu, nasıl geldiğini bilmemekte ve bu bilgisizlikle her yerde sorumsuzca hareket etmektedirler. Bu yanlışlıklarını düzeltmek için ise, hiçbir davranışta bulunmamaktadırlar. Böyle bir eğilim göstermemektedirler. Kısacası 20 Temmuz mitingi, Amerikalılar İstanbul'da keyif sürerken, bir lâf salatası olmaktan ileri gitmedi. Ve gençlik arasındaki oportünizmi kesinlikle belgeledi. FKF içindeki sosyalistlere karşı gösterdikleri yığıtlığı, Amerikan emperyalizmine karşı gösteremeyenlerin yeri ve sonu belli olmuştur. Bundan böyle, anti-emperyalist mücadele ile sosyalistlerin arasına karışmış olan oportünistlerle mücadele, birbirinden ayrılmayacaktır.

FKF'YE BASKIN

İstanbul'da olaylar sürüyor. Polis FKF Sekreterlik binasında patlayıcı madde varolduğu gerekçesiyle arama yapıyor. Polisin bomba aramak gerekçesiyle baskın yapmasından bir gün sonra bu kez sekreterlik binası Milliyetçi olduklarını iddia eden bazı AP militanları tarafından basılırken iki FKF'li genç de bıçaklı saldırıdan yara alıyor. Sağcı gazetelerin FKF'lilerin bir tecavüzü gibi gösterdikleri bu olay üzerine FKF yayınladığı bildiride : "Türk halkının uyanması yolunda çaba gösteren gençlik örgütleri ve FKF üzerine iktidar çevrelerince sinsice oyunlar düzenlenmektedir. Bu saldırıyı düzenleyenler şunu kesinlikle bilmelidirler ki, Türk Gençliği, hele sosyalist gençlik saldırılarla hiçbir şekilde susturulamaz. Çünkü Türk emekçisinin aydınlık Türkiye'yi kuracağına inanmıştır. Çünkü tam bağımsız ülkesinin kurulması yolunda son Amerikan neferi yurdumuzdan kovulunca ya kadar savaşmaya and içmiştir" diyordu.

VEDAT DEMİRCİOĞLU'NUN ÖLÜMÜ

Polisin Gümüşsüyü Öğrenci Yurdu'nu basması sonucu ağır yaralanan Vedat Demircioğlu komadan çıkamayarak öldü. Bunun üzerine FKF İstanbul Sekreterliği ile Devrimci Öğrenci Birliği farklı farklı eylem kararı aldılar.

FKF'nin muhaliflerce "Bildircın Harekatı" olarak da adlandırılan ve İstanbul Dev-Genç iddianamesine de geçen eylemi şöyle geliştiriyor: Aksaray'daki sekreterlik binası önünde toplanan gençler kollarına siyah kurdeleler

bağlayıp, siyah pankartlar ve aralarında Vedat'ın resmi olduğu halde yürüyüşe geçiyorlar. Vilayete kadar yürünecek ve siyah çelenk konulacak. İddianameye göre ellerinde pankartlar, Türk Bayrağı, siyah bir bayrak ve siyah çelenk olduğu halde Beyazıt'ta Turan Emeksiz anıtı önünde saygı duruşunda bulunduktan sonra kalabalık, vilayet önüne geliyor, binada toplum polisi ile görevli amirin 'dağılın' uyarılarına uymuyorlar.

İşte eylemin adının daha sonra 'Bildircın Harekatı' olarak konmasının nedeni de burada ortaya çıkıyor. FKF yürüyüşü öncesinde polisle karşılaştığı takdirde çatışmama, bulunulan yere oturularak pasif direnme gösterilmesi kararını alıyor. Karara uygun olarak da Vilayet önünde yürüyüşçüler oldukları yere oturuyorlar. Bunun üzerine polis gençleri 'kuş gibi' teker teker alarak arabalara dolduruyor. Gözaltına alınan 47 kişiden 43'ü FKF üyesi. İddianame eylemin yürütücüsü olarak Osman S. Arolat, Atilla Coşkun, Fahri Aral, Nihat Behramoğlu, Nabi Yağcı'yı gösteriyor. Tarih 24 Temmuz 1968

Vedat için cenaze töreni yapılacak, ne var ki Vedat'ın ölüsü gizlice kaçırılıyor. DÖB'lı gençler Vedat'ın sembolik tabutuyla tören yapmakta kararlı. Türk Solu dergisi olayın gerisini şöyle anlatıyor: «Öğrenciler gene üniversitede toplanmışlardı. Sabah tören vardı. Vedat'ın töreni. Sabah oldu tören başladı. Konuşanlar konuştu ve bayrağa sarılı tabutun ardından binler yürüdü. Tabut sembolikti. Vedat'ın cenazesini gece Konya'ya kaçırmışlardı. Ama binler Vedat'ın cenazesini el üstünde taşıyor, kimseye vermeyiz diyorlardı.»¹⁴

ÇEKOSLOVAKYA'NIN İŞGALİNİ PROTESTO

"İşgal" sözcüğünü FKF, 3. dönem çalışma raporunda kendisi kullanıyor. Çekoslovakya'daki olaylar üzerine aynı askeri paktın üyesi olmak sıfatına dayanarak Sovyetler Birliği'nin giriştiği askeri hareket daha o gün İstanbul Sekreterliğinin yayınladığı bir bildiri ile kınanıyor. İşin ilginç yanı ise MDD tezlerini savunanların bu duruma sessiz kalmış olmaları. FKF çalışma programında işgali kınama gerekçelerini açık seçik yazıyor:

Sosyalist kampın birlik ve beraberliği bugünde sağlanamamıştır. Zaten 1960'dan sonra ortaya çıkan uyuşmazlıklar, zaman zaman çatışmalara yol açmış, dayanışma ve birlik ilkesi zedelenmiş, komünist partilerin yaptıkları toplantılarda belirli ilkelerde görüş ayrılığı komünist ve işçi partilerin mensubu bulunduğu ülkelerin tek başına hareket etmesine yol açmış ve giderek karşı devrimci bir çizgiye kadar varmıştır.

Bu açıdan bakılınca Çekoslovakya'da olanlar gerçekten ilginçtir. Çekoslovakya'da öteden beri bir Çek-Slovak çekişmesi sürmekte, Slovakya'nın geri kalmışlığı yüzünden parti içindeki Slovak yöneticiler Sovyetlerin paralelinden uzaklaşmak gereği üzerinde ısrar etmekte idiler. 1963 yılından itibaren özellikle yazarlar ve gazeteciler tarafından rejime ve yöneticilere karşı saldırılara girişilmiş, bu en olgun meyvelerini 1967 başlarında vermeye başlamıştır. Çekoslovakya'da liberalleşme ve özgürlük adı altında rejime karşı bir hareket söz konusudur. Bunun altını çizmekte kuş-kumuz yoktur. Bu karşı devrim hareketi özellikle bürokratlar, entelektüeller ve öğrenciler tarafından istenmekte ve desteklenmekte idi. Harekete karşı çıkan işçiler derhal susturuluyordu. Önceleri Çekoslovakya'nın iç işlerine karışmama sloganıyla hareket ettiğini söyleyen Rusya, 1968 Ağustosunda Varşova Paktı üyelerinden beşi ile beraber Çekoslovakya'yı işgal etti. Bu işgal hareketinin temelinde yatan bir diğer gerçek de Çekoslovakya'nın Batıya açılan bir kapı oluşu ve emperyalizme kucak açarak Rusya'nın askeri ve iktisadi açıdan güvenliğini tehdit edici bir nitelik kazanma halidir.

Bütün bunlara rağmen Sovyetler'in Çekoslovakya'yı işgali **sosyalizme ne kazandırmıştır?** Bizce mesele bu açıdan ele alınmalıdır.

Tohumları yıllardır serpilen bir karşı devrim hareketine Sovyetler neden son kertesine değin izin vermişlerdir? Düşüncemiz odur ki, bu karşı devrim atmosferinin yaratılmasında Sovyetlerin payı büyüktür. Ayrıca şurasını da belirtelim, tarihi sorumluluğunu bir anda unutarak kendi savunduğu barışçı politikaya ters düşen bu işgal olayı emperyalistlerin ellerine geniş propaganda malzemesi vermiştir. Giderek kaderini ve umudu sosyalizme bağlamış dünya halklarının kurtuluş kavgalarına bizce gölge düşürmüştür. Çekoslovakya'nın Varşova Paktı tarafından işgali, gerek sosyalist kamptaki gerekse batı bloğundaki devletlerin girmiş olduğu askeri ittifaklar konusunda üye devletleri düşündürmeye yol açmıştır. Söz buraya gelmişken emperyalistlerin çıkacak bir dünya savaşından Türkiye'yi bir sıçrama tahtası olarak kullanmayı sinsi ve hain planlarla tezgahladıkları NATO'yu unutmamak gereklidir.¹⁵

TIP paralelindeki Sosyalist Devrim eğilimli FKF İstanbul Sekreterliği bu gerekçe ile yayınladığı 21 Ağustos tarihli bildiride de şöyle diyordu:

İŞGALI KINIYORUZ!

Sovyetler Birliği'nin Varşova Paktı müttefiklerinden bir kısmıyla birlikte pakt üyesi Çekoslovakya'yı işgal etmeleri, dünya barışma ve özgürlüğüne indirilen bir darbedir. Bu nedenle Türkiye Üniversite Gençliği adına kınarız. Ulusların iç işlerine müdahale, hangi gerekçeler ileri sürülerek yapılırsa yapılsın, özgürlüğü ve insanca

yaşamayı engelleyicidir. Ve tehlikeli sonuçlar doğurur. Sovyetler'in ve davranışlarıyla uydu müttefik durumuna düşen ülkelerin en kısa zamanda Çekoslovak topraklarını terk etmeleri, yanlışlıktan ortadan kaldırmaya dahi, bugün için yapılması gereken ilk harekettir. Bu olay gösteriyor ki: Türkiye halkı NATO ve ikili anlaşmalarla kendi isteği dışında yönetime itilebilecek bir noktadadır. Vedat Demircioğlu'nun ölümünden çok kısa bir süre sonra emperyalizme karşı zaferimizin bayramının kutlandığı 30 Ağustos günü Amerikan 6. Filosu'nun ısrarla limanlarımıza gelmek istemesi, bilinmesi gereken katı ve çirkin bir gerçektir. Yukarıda belirtilen tehlikenin en belirgin işareti olması bakımından üzerinde dikkatle durulması gereklidir. Bütün dünya uluslarının tam bağımsızlık içinde yaşaması için, yapılan saldırıyı kınar, sosyalizmin halkların kendi kendilerini yönetmesinin ve mutluluğunun sağladığı düzen olduğunu bir kere daha açıklarız.¹⁶

FKF'DEN ÜYELERİNE MEKTUP

1968 Yazı boyunca kesintisiz olarak süren eylemlerin Eylül'de de sürdüğü görülüyor. FKF Genel Merkezi üniversitelerde öğretim yılı başlarken FKF Mektubu adıyla bir bülten yayınlamaya başlıyor. Ekonomik zorluklar nedeniyle yayın organı KAVGA'yı çıkarmak ise mümkün olmuyor.

FKF eylemlerle girilen yeni öğretim yılında gençliğin temel görevinin ve eylemlerinin yönünün emekçilerin uyanışına katkıda bulunmak olduğunu belirtiyordu.

YARINLAR İÇİN GENÇLİĞİN GÖREVİ

Gençliğin bu güne değin olaylar karşısında takındığı tavır ve gösterdiği tepkilerin çeşitli görüş ve anlayış karışıklığı içinde olmasının nedeni, gençliğin, kapsamı ve içeriği belli bir teoriye dayanmaması, sahip olmamasıdır. Nitekim yapılan bütün protesto ve gösteriler karşısında istekler hiçbir zaman kabul olmamış, aksine tam ters yönde gelişmiş ve gençliğin isteklerine ters düşen davranışlar hızlanmıştır. Çünkü, gençliğin istekleri, iktidarların temsil ettiği egemen sınıfların isteklerine aykırı düşmektedir.

Gerçekten sorunlar yalnız siyasal iktidarlar tarafından çözümlenebilir. Siyasal iktidarlar temsil ettikleri sınıfın çıkarlarını olanakları ölçüsünde korudukları için ona onun dışında akıl hocalığı etmek boşunadır. Şu halde gençliğin değiştirilmesi uğrunda mücadele ettiği ters tutumların tek bir nedeni vardır. Bu neden, burjuva sınıfının istemlerini karşılamaya elverişli bir yapıda kurulmuş bulunan ve emekçi sınıfının çıkarlarına aykırı işleyen iktidarların varlığıdır. Böylece ortaya çıkan tek neden karşısında, gençliğin görevi üretici güçlerin aynı zamanda yönetici

güçler olabilmesi için eylemde bulunmak ve bu eylemlerini genel strateji içinde bir taktik konusu olmaktan öteye götürmemektir. Bu görev belirlendiği zaman gençliğin stratejisi de ortaya çıkmakta ve gençliğin gücünü kullanacağı alanın sınırlarıyla birlikte neleri nasıl yapacağının temel ilkelerini de vermektedir. Yani genç adam, emekçi sınıfların bilinçlenmesi ve örgütlenmesine yardımcı olacak ve ana sınır içinde bunu temel görev bilecektir. Çünkü aydın da olsa halkı, belirli bir kadronun vesayeti altına koyan bir sistemin adı sosyalizm olamaz. Sosyalizmi en son çözümlemede uygulayacak olan halktır.

Bunun için, gençlik, kendi ideolojilerini uygulayacak halk yığınlarını kendi iktidarlarına hazırlamak için tarihi ve devrimci görevini yüklenmelidir.

KARDEŞLER, YENİ ÖĞRETİM YILI BAŞLIYOR

Yeni yüksek öğretim yılı bugünlerde başladı. Hemen bütün üniversiteler öğretime açıldı. Ne var ki, biz gençler, bu olayı sevinçle karşılamaktan çok uzagız.

Çünkü, yeni öğretim yılı, bizim için yeni imkânlar getirmiyor. Eski dertlerimiz olduğu gibi sürüp giderken, bunlara yenileri ekleniyor. On binlerce lise mezunu genç kardeşimize üniversite kapıları kapalı.

Kardeşler, şüphesiz bu kötü durumun nedenini biliyoruz. Bir ülke geri ise her şeyiyle geridir. Eğitim işleri de, sağlık işleri de, ekonomisi de, hepsi hepsi kötü yürür yahut yürümez.

Eğitim konusunu ele alalım. Görürüz ki, emperyalizmin pençesinde bir ülke olmanın bütün izlerini taşır. Eğitimimiz Türkiye'nin ihtiyaçlarını karşılamaktan uzaktır. Yurt içindeki küçük bir azınlığa emperyalist ülkelerin eleman ihtiyarlarını karşılamak üzere eğitim yapılır. İktisatçı ancak ileri kapitalist ülkelerde işe yarayacak iktisat bilgileri öğrenir. Mimar lüks konut yapımı üzerine uzmanlık edinir. Hekim ancak ileri bir ülkede işe yarayacak şekilde yetişir. Hukukçu yurt gerçeklerini hesaba katmayacak bir anlayışta hazırlanır. Yeni yetişen gençlerin yurt gerçeklerinden uzak ve büyük halk yığınlarının işine yaramayacak bir eğitim görmesi sağlanır.

Geri kalmış bir ülkede teknik eğitime, kalkınmış ülkelerden çok daha fazla önem verilmesi gerekirken, bizde tam tersi yapılmaktadır. Bugün üniversite kapılarında bekleyen kardeşlerimizin durumlarının bir nedeni de budur.

Eğitim esas olarak küçük bir azınlığın çocuklarının tekelindedir. Yani eğitimde fırsat ve imkân eşitliği yoktur. Zengin birinin çocuğu en iyi imkânlarla en iyi öğrenimi yaparken, yoksulun çocuğu çoğu zaman ilkokula bile hasrettir. Hele orta ve yüksek öğrenim ancak durumu ortadan yukarı ailelerin çocuklarının erişebildiği bir nimettir.

Eğitimde Fırsat Eşitliği Yoktur

Peki kardeşler, öğrenim olanağı bulanlar hallerinden hoşnutlar mı? Degiller! Çünkü sözelimi üniversiteye giren kardeşlerimizin yakasına da genellikle bin bir dert yapışır. Hele hali vakti yerinde olmayan bir ailenin çocuğuysa vay haline! Burs bulamaz, doğru dürüst yurt bulamaz, kitaplar ateş pahasıdır. Yemek içmek için elverişli fiyatlı yerler yoktur. Sandviç ile nefsinı körletir. Yani maddî sıkıntı için dedir.

Öğretim sistemi, hocaların öğrenciye tek yanlı öğretmesi şeklinde olduğundan yaratıcı insan değil, robotlar yetişir. Öğrenci sanki düşünme yetisinden yoksundur. Hocaların dediği doğru, başka hepsi yanlıştır. Yani öğrenme özgürlüğü yoktur. Belleme, ezberleme söz konusudur. Bunlar yetmezmiş gibi öğrenciyi sınıfta bırakmak esasına dayanan yönetmelikler vardır. Bu yönetmelikler yüzünden bir yığın genç yıllarını yitirir, hatta sırf bu yüzden öğrenim dışı kalır.

Ayrıca yukarıda değindiğimiz gibi öğretilen şeyler yurdumuza göre ayarlanmamıştır. Kültürümüz, emperyalizmin soysuzlaştırıcı etkisine bu yönden de açıktır. Bütün öğretim emperyalist ülkelerdeki öğretimin üstünkörü bir kopyasıdır. Sözün kısası kardeşler, üniversiteye girebilenler de hallerinden memnun değillerdir, olamazlar.

Öte yandan, lise mezunu genç kardeşlerimizden üniversiteye girmek için başvuruların dörtte üçü yüz geri olmuşlardır. Yani devlet üniversiteleri, yer yokluğu gerekçesiyle bunları almamaktadır. Bunun görünüşte nedeni puan düşüklüğüdür. Üniversite giriş sınavları bir oyundur kardeşler. Bir eleme oyunudur. Bunun böyle olması pek açıktır. Söz gelimi bütün sınava giren öğrenciler aynı puan alsalardı hepsini üniversiteye alacaklar mıydı? Almayacaklarsa bu oyun niye?

Bu oyun bir eleme yöntemidir. Peki, elenen kimdir? Elbet en iyi imkânlarla okumuş zengin çocukları değil. Çoğu zaman hoca bulamamış, bir tek yardımcı kitap bulamamış Anadolu kardeşlerimiz elendiler. Zaten zengin çocukları için özel yüksek okullar var. Parayı verir diplomayı alır onlar. Ama özel yüksek okullar yalnız zengin çocukları ile yetinemeyeceği için, göreceksiniz gece eğitimine geçileyecektir. Yoksul çocuklarının, orta halli aile çocuklarının da özel yüksek okullara başvurması sağlanacaktır. Onlar da çaresiz ekmek paralarından keserek özel yüksek okul patronlarına kâr sağlayacaklardır. Tabii imkânları son derece sınırlı olanlar ise kabiliyetleri ne olursa olsun, okuyamayacaklardır.

Eğitimin Bozukluğu Düzenin Bozukluğundandır

İçinde yaşadığımız düzenin bir parçası olan eğitim işlerindeki bozukluk bizi, belki en yakından etkileyenidir. Bu bozukluğun düzene bağlı olduğunu unutmayalım. Gözlerimizi asıl bu düzenin çürüten temellerine çevirelim. Olup biteni araştıralım. Bu konuda bizlere çok iş düşmektedir.

Bu arada, zengin bir tarihi olan toprakların çocukları olarak bize yaraşan eğitim düzeni konusundaki isteklerimizi de sıralayalım. Bunların gerçekleştirmelerini isteyelim. Birbirimizi uyaralım.

Eğitim düzenimiz yabancı etkilerden kurtulmalı, yurdumuzun ihtiyaçlarına göre düzenlenmelidir.

Eğitimde fırsat ve imkân eşitliği sağlanmalıdır!

Öğrencinin yaratıcılığını teşvik eden bir eğitim düzeni kurulmalıdır.

Yoksul öğrenciyi maddi imkânla desteklemelidir!

İşçi ve köylü çocuklarının da yüksek öğrenim görmesi için tedbir alınmalıdır.

Eğitimimiz emperyalist kültürün baskısından kurtarılmalı, millî kültürümüze, öz değerlerimize göre ayarlanmalıdır.

Ve de kardeşler, özel yüksek okullar devletleştirilmeli,

Üniversiteye giriş sınavları kaldırılmalıdır! Yerine ancak bir seçme sınavı konması uygun olabilir. Bu da öğrencinin yeteneğine göre bir fakülteye girmesini sağlamalıdır!

Kardeşler, el ele verelim. Haksızlıklara karşı, bozuk düzene karşı birleşelim. Hak kımızı isteyelim, alalım.

Güzel günleri yaşamak inancıyla...

YENİ DÖNEMİN EĞİTİM ÇALIŞMALARI

FKF'nin 11 Kasım tarihli 2. Mektubunda, ODTÜ Sosyalist Fikir Kulübü'nün FKF'ye katıldığı haberi yer alıyor. Ayrıca FKF çalışma kolları bürosunun kurulduğu, basın-yayın, eğitim ve bilim, dış ilişkiler, iç örgütlenme ve gelir birimlerinde çalışmak isteyenlerin başvurusu isteniyor. Eğitim ve Bilim Kolu'nun düzenlediği ilk konferansın konusunun ise "Az Gelişmiş Ülkelerde Eğitimin Planlanması" olduğu belirtiliyor, ikinci Mektuptaki başyazı ise "Ulusal Bağımsızlığa Doğru" adını taşıyordu.

GENÇLİK MÜBAREK HALKINA BORCUNU ÖDEMELİ

Gençlik toplumumuzun en etkin, en dinamik güçlerinden biridir. Kökten dallara yürüyen sular gibidir. Ama bu genç adamlar, geçim sıkıntısından, eğlencelerinden, yalnızlıklarından tutun da çalışma ve incelemelerine kadar türlü dertlerin altında ezilirler.

Öğrenci gençlik, gençlik kesimi içinde önde gözükenidir. İşçi gençleri, köylü gençleri, para bulup okuyamadıkları için, bu kap-kaççı düzen, bunu vermediği vermeyeceği için, öğrenci gençlik arasında bugüne kadar görmedik. Bu nedenle, gençlik hareketlerini yapanlar hep öğrenci gençlik oldu, üniversiteliler oldu.

Öğrenci gençlik ise bir sınıf ve bir sosyal tabaka değildir. Ne var ki, aile kökenlerini, yaşama şartlarını gözden geçirirsek, çoğunluğunu küçük burjuvazi olarak sınırlandırmamız gerekir. Ama bu kesimin bu düzenin sürmesinde hiçbir çıkar yoktur. Tersine genç adam ileri, gelişmiş bir vatanda yaşamak ister. Düzene çıkarıyla derinden bağlanmamıştır. Kaybedilecek şeyi azdır. Düzenin kendi davranışlarını kısıtlayan geleneklerinden dolayı, düzenle çatışma içindedir. Bir de korkusuzdur, ekmek kaygısı yoktur, heyecanlıdır. Bu yüzden devrimcidir genç adam. O halde devrimci öğrenci ne yapmalıdır?

Devrimci öğrenci, halkının yanında olması gerektiğini bilmelidir. Bilmekle de kalmamalı, onunla kaynaşarak bunu ispatlamalıdır. Yalnız büyük kentlerin bulvarlarında, meydanlarında değil, onun köyünde, kasabasında onunla birlikte çalışıp eğlenerek ve de onu örgütleyerek mübarek halkına karşı namus borcunu ödemelidir. Artık zaman gelmiştir. Hep birlikte, tek bir adam gibi, ileri!

10 KASIM'IN YIL DÖNÜMÜNDE

FKF Mektubunda 10 Kasım'ın yıldönümü vesilesiyle yazılan yazıda 1. Milli Kurtuluş Savaşı'nı vermiş olan Türkiye'nin yeniden sömürge olduğu ve bundan kurtulmak için seferber olunması isteniyordu.

ULUSAL BAĞIMSIZLIĞA DOĞRU

«Bizi mahvetmek isteyen emperyalizme karşı ve bizi yutmak isteyen kapitalizme karşı milletçe savaşmayı uygun gören bir doktrini izleyen insanlarız.»

MUSTAFA KEMAL

Birinci Milli Kurtuluş Savaşı'mızın önderi Mustafa Kemal'in ölümünün otuzuncu yıl dönümündeyiz. Böyle günlerde Milli Kurtuluş Savaşı'mızın anlamını bir kere daha hatırlamak ve bu anlamı günümüz Türkiye'sinin ekonomik ve siyasi bağımsızlığı sorunu ile daha da perçinlemek, Türkiye'li her genç adamın, yüksek öğrenim gören her gencin en büyük görevidir.

Birinci Milli Kurtuluş Savaşı'mızın zaferi yıllar öncesinde kaldı. Türkiye halkının zafer sevinçleri uzun süreli olamadı. Bugün yine saldırgan devletlerin sömürü ağına düştük emperyalist devletler yerli ortaklarıyla işbirliği ederek madenlerimize, petrolerimize, milli bağımsızlığımıza el koydular. 23 Nisan 1920'de ilan ettiğimiz Ulusal Bağımsızlığımız bu duruma engel olmadı.

Olamazdı da. Daha 1923 İzmir İktisat Kongresi'nde Mustafa Kemal aynen şöyle diyordu: «Siyasi, askeri muzafferiyetler ne kadar büyük olurlarsa olsunlar, iktisadi muzafferiyetlerle sağlamlaştırılmazlarsa, husule gelen zaferler payidar olamaz, az zamanda söner.» Gerçekten de öyle oldu.

Emperyalist devletler zengin Türkiye'nin bütün kaynaklarını satın aldılar. Petroler Amerikan şirketlerine akmaya başladı. Madenler sömürgecilere peşkeş çekildi. Bütün sahiller parsellendi, yabancılara satıldı. Otuz beş milyon metre kare toprağımız, yüze yakın Amerikan üs ve tesisi için yabancılardan işgaline terk edildi.

Şerefimizle Bağımsızlığımızı Korumalıyız

Bir millet olarak şerefimizi korumak; çağdaş dünyada başı dik olarak yürüeyebilmek; insan olarak kendimizi, millet olarak bağımsızlığımızı kurtarabilmek yine bize düştü. Namuslu insanlara; emekçi halkımıza, ilerici gençliğimize düştü.

Ülkemizi komünizm tehlikesinden (!) güya korumak amacıyla katıldığımız NATO teşkilatı; Amerikan kumpanyalarının ileri karakolu durumundadır, Gerek Amerikanın Türkiye'deki çıkarlarını korumak gerek işbirlikçilerin saltanatını sürdürmek üzere yapılmış ikili anlaşmalar, bağımsızlığımızın en büyük engeli oldukları gibi, ağır aksak yürüyen, güdük demokratik ve anayasa düzeninin en büyük tehlikeleridir. Amerikancı bürokrat, toprak ağası ve komprador burjuvazi ittifakının gayri millî iktidarının çağrısı üzerine, Amerikan emperyalizminin Vietnam'da yenilmek üzere olan güçleri Türkiye'ye fiilen girebilecek ve yönetime el koyabileceklerdir. Böylece Amerikan harp sanayi Türkiye'deki pazarlarını daha da geliştirmiş olacaktır. Bu vahşet her an gerçekleşebilecek durumdadır.

Yine ikili anlaşmalara göre Anadolu'nun büyük bir kesimi, çıkacak bir dünya savaşında «tehlikeli bölge» haline sokulacak, sosyalist bloğa karşı kapitalist-emperyalist dünya, radyoaktiviteden ölen milyonlarca Türkiyenin cesetleriyle korunacaktır.

Aklımızı başımıza devşirelim. Çağdaş dünyada insanca yaşayabilmek bu gidişe dur demekle başlar.

Amerikan Emperyalizmine Dur Diyelim

Bütün yüce değerlerimize sahip çıkalım. Şerefimize, halkımızın alın terine, petrolümüze, madenlerimize ordumuza, kültürümüze sahip çıkalım. Eğer, tarih boyunca yenilmez bir millet olmanın gururuyla yaşamak istiyorsak yabancı unsurlara parsellenmiş şuurlarımızdan tutun da bütün yurdumuza karşı karşıya sahip çıkalım. Amerikan emperyalizmine dur diyelim.

Geri bırakılmış bir ülkenin genç adamı olmak kolay değildir. Bunun büyük sorumluluğu vardır. Adama sonra sorarlar. Yeni kuşaklar sorar. Körpe yavrular sorar. Onlara yiğitçe cevap verebilmenin gücü, emperyalizme ve yerli ortaklarına karşı durmakla kazanılır.

Birinci Kurtuluş savaşımızdan kırk sekiz yıl, Mustafa Kemal'in ölümünden otuz yıl geçti. Ama bugün Samsun'dan Ankara'ya yürüyen gençler yine Bağımsız Türkiye için yürüyorlar. Vedat Demircioğlu yine bağımsız Türkiye için ölüyor. Yazarlar, düşünürlere, gerçek halk kahramanları bunun için yargılanıyor.

Bağımsızlığımızı koruyabilmek için el ele verelim. Çağdaş dünyanın gidişine ayak uyduralım.

DEVİRİMCİ ÖĞRENCİ BİRLİĞİ (DÖB)

Başında Deniz Gezmiş'in bulunduğu Devrimci Öğrenci Birliği (DÖB), FKF İstanbul Sekreterliği'nin eylemsizlik çizgisine karşı alınan tavırlar sonucu kendiliğinden ortaya çıkıyor. 1968 yazı boyunca Haziran işgallerinde ağırlıklı olarak yer alan, Dolmabahçe direnişini gerçekleştiren, Vedat'ın sembolik tabutu ile vilayete yürüyen DÖB'lü öğrenciler oluyor. DÖB'ün resmi bir tüzükle resmen kuruluş tarihi ise Ekim 1968. DÖB'ün Türk Solu dergisinde yer alan tüzüğü şöyle:

DEVİRİMCİ ÖĞRENCİ BİRLİĞİ TÜZÜĞÜ

1) Adı ve Merkezi;

1) Derneğin adı «DEVİRİMCİ ÖĞRENCİ BİRLİĞİ» (DÖB) dir.

2) Genel Merkezi İstanbul'dadır. (Ardahan Sok. No: 471/2 Tünel Beyoğlu)

ii) Amacı:

1) Derneğin amacını ve tüzüğünü benimseyen kanunî şartlara haiz ve iki üyenin salık verdiği her yüksek öğrenim genci, Şube Yönetim Kurulu'nun tasdiki ile derneğe üye olabilir. Üye şubelere kayıt edilir. Genel Yönetim Kurulu gereğince üye kaydedilir. Ve asli üyelerin Genel Yönetim Kurulu'na itiraz hakları vardır. Fakülte ve yüksek okullarda şubesi bulunmayan öğrenciler dayanışma şubesine üye olur.

iii) Dernekten Çıkış :

a- Üyeler üyelikten yazılı bildirim sureti ile ayrılabilirler.

b- Amaca aykırı davranışlarda bulunan üyeler 5 üyenin veya Yönetim Kurulu'nun teklifi ile Onursal kurulunun 2/3 nin en fazla bir ayda vereceği kararla üyelikten ihraç edilir.

c- Öğrenci niteliği düşenlerin üyelikleri kendiliğinden düşer.

iv) Organlar :

1) Genel Kurul DÖB' nün en yetkili organıdır. Genel Başkan, Genel Yönetim Kurulu üyeleri, Şube Başkanları şube delegasyonlarından oluşur. Her on kişiye bir delege düşer. Normal olarak Aralık ayının ilk haftasında toplanır. Olağanüstü toplantısı ise üyelerin 1/5'nin veya Yönetim Kurulu'nun isteği ile olur.

Görev ve yetkileri:

a) Genel Başkanı seçer.

b) Onursal Kurulu seçer.

c) Denetim Kurulunu seçer.

II) Genel Yönetim Kurulu: Genel Başkan ve 8 asil üyeden oluşur. Ayrıca 4 yedek üye vardır. 1. ve 2. Sekreteri, Genel Saymanı kendi arasından seçer.

III) Merkez Yürütme Kurulu : G. Başkan, 1. ve 2. Sekreter ve G. Saymandan oluşur.

IV) Onursal Kurul: Genel kurulca seçilen 3 kişidir. Disiplin organıdır.

V) Denetleme Kurulu : G. Kurulca seçilen 3 kişidir. Kurulları denetler.

VI) Şube Yönetim Kurulu: Bir Başkan, Sekreter ve Saymandan oluşur. Gereklikçe bürolar kurup yönetir. Büroların kurulmasında G. Yönetim Kurulu'nun tasvibini alır.

v) Gelir Kaynakları:

Yılda en az 12, en fazla 120 lira üye aidatı; bağışlar ve çeşitli çalışmalardan elde edilen gelirler.

vı) Derneğin Feshi:

Genel Kurulun 1/5'inin veya Genel Yönetim Kurulu'nun teklifi ve 3/5 çoğunluğunun kararı ile feshedilir.

Dernek feshedilme anında mallar Genel Yönetim Kurulu'na kalır.

DÖB'ÜN KURUCU ÜYELERİ

KURUCULAR:

Adı	Tabiyeti	Baba Adı	Doğum Yeri	Doğum Tarihi	Adresi
Deniz Gezmiş	T.C.	Cemil	Ayaş	1947	Harem İskeleyi Sk.No:54 Selimiye/İST.
Cihan Alptekin	T.C.	Eşref	Ardeşen	1947	Kadırga Öğrenci Yurdu Kadırga/İST.
Ahmet Özdemir	T.C.	Şerif	İstanbul	1949	Kadırga Öğrenci Yurdu Kadırga/İST.
M.Lütfi Kıyıcı	T.C.	Ethem	Sivas	1946	İETT Sitesi No:47 Etiler/İST.
M.İlker Gürkan	T.C.	Mehmet	Amasya	1948	Emekli Subay Evleri Blok 12/B Esentepe/İST
Deniz Çamlıbel	T.C.	Hasip	Malatya	1947	Petrol Sitesi No:26/1 Levent/İST.
Erol Karabilgin	T.C.	Sezai	İzmir	1943	Samatya Cad.Durak Apt. No:14/2 Aksaray/İST.
Cevat Erişli	T.C.	Tayyar	Malatya	1940	Dede Ef. Sok. No:24/4 Beyazıt/İST.
Zeki Diren	T.C.	İ.Hakkı	Silivri	1946	Dede Ef. Sok. No:24/4 Beyazıt/İST.
M.Mehdi Beşpınar	T.C.	Halit	İstanbul	1948	Koşuyolu Ç. Şehabbettin Sok.No:12 Kadıköy/İST.
Ender Ünay	T.C.	Hüsnü	Eregli (Konya)	1948	Ardahan No:411/2 Tünel/İST.
Selâhattin Okur	T.C.	Sadık	Silifke	1947	Çağaloğlu Erkek Öğrenci Yurdu Çağaloğlu/İST.

DÖB NASIL KURULDU

DÖB' ün kurucusu ve aktif üyelerinden Mustafa Lütü Kıyıcı kendisi ile yaptığımız söyleşide örgütlerini anlatıyor: Hukuk Fakültesi'nde 1966-67 öğretim yılı başlarken sağcıların elindeki öğrenci cemiyetlerini ele geçirmek amacı ile bir amfide toplandık. Katılanlar anti emperyalist insanlardı. Deniz de vardı, Mustafa Gürkan da. Cemiyeti ele geçiremedik ama bir topluluğumuz oluştu. O kadro ile Devrimci Hukukçular örgütünü kurduk. Anti-emperyalist, demokrat insanlardık. O zaman sosyalist ölçülerimiz, sosyalizmden anladığımız farklıydı. Devrimci Hukukçular Haziran işgalleri sırasında oldukça etkili oldular. FKF İstanbul Sekreterliği, işgal hareketi için erken olduğunu, başarısızlığa uğranılacağını iddia ediyordu. Biz o zaman devrimci insanla oportünist insanı iki ölçüye dayandırıyorduk, eylem içinde yer alıyor mu? Meselelere bakarken at gözlüğünün dışına çıkabiliyor mu? İşgal hareketi tutunca FKF bizim yanımıza geldi ve olayı sahiplendi.

Eylemler sonrasında DÖB'ü kurduk. DÖB daha kristalize bir örgüttü. Sosyalist eğilimli unsurlar daha fazla idi. Ancak yine de eylemci yanımızı ağırlıklı tutuyorduk ve salt bu nedenle bizim yanımızda olan insanlar vardı. DÖB devamlı hareket halinde olan bir yapıydı. O sırada Türk Solu çıkmaya başlamıştı ve onu okuyorduk.

EYLEM HALİNDE BİR ÖRGÜT

15 kişi dolayında bir kadromuz vardı. Eylem içinde birliği savunuyor, hareket içinde ajite oluyorduk. Hatta bazen 'bu gün ne tür eylem yapılabilir' diye gazeteye baktığımız oluyordu. Eylem alanı gerçekten bakir bir ortamdı. FKF'yi eylem zemininde aşabileceğimizi biliyorduk. Onlarla konuşmuyor, siyasi tartışma yapmıyor, belli sloganları öne sürüyorduk. Deniz 'FKF'liler ile tartışmayın, aşağılık duygusuna kapılırsınız, çünkü herifler bütünüyle lafazan, biz onları eylemle halledeceğiz' derdi. Biz FKF'lilere göre avantajlıydık. Seyyar bir birlik gibi çalışıyorduk. Demek kayıtlarındaki yerimiz ise sembolikti. Bir araya gelmemizle hareket yeteneğimiz farklıydı. FKF ise bir karar için yönetim kurulu toplayacak karar alacak, sonra ilgili yerlere danışacak, bir de okey alacaktı. Neticede FKF gençliğin istemlerine yanıt vermekte zorlandı.

Samsun-Ankara yürüyüşünü gerçekleştirdik. Amacımız Mustafa Kemal'ci olarak Amerikan emperyalizmine karşı milli bilinci geliştirmekti. O zaman 'ikinci kurtuluş savaşı' diye bir slogan ortaya atmıştık.

O zaman cuntacılık ile suçlandık. 27 Mayıs Devrim Demeci içindeydik.

TMGT'yi kullanıyorduk. Hem DÖB'lüyüm hem de TMGT'nin MYK üyesiyim, böyle bir iç içeliğimiz vardı. TMGT küçük burjuva bir örgüt olarak görülüyordu.

10 Kasım Yürüyüşü'nden sonra gelip FKF 3. kurultayına katıldık.¹⁷

YOLLAR YÜRÜMEKLE AŞINMAZ

Anti-emperyalist bilinci geliştirmek ve 2. Milli Kurtuluş Savaşı'nda Mustafa Kemal'in yolunu izlediğini göstermek için gençlik örgütleri TMGT'nin önerisi ile bir araya geliyordu. Samsun'dan Ankara'ya yürünecek ve 10 Kasım günü Anıtkabir ziyaret edildikten sonra büyük bir anti-emperyalist miting yapılacaktı. "Tam Bağımsız Türkiye İçin Mustafa Kemal Yürüyüşü"üne TMGT, DÖB, AÜTB, ODTÜÖB, TÖDMF, 27 Mayıs Devrim Derneği, HÜÖB, Ankara Yüksek Okullar Talebe Birliği, Aşıklar Derneği katılıyordu.

Samsun'da ilk engel polisten geldi. Polisin gözaltına aldığı öğrencileri mahkeme serbest bırakınca yürüyüşe devam edildi. Yürüyüş kolu Ankara'ya girerken tüm Ankaralıları mitinge çağıran bir bildiri hazırlanıp imzalandı. Bildiride:

"Büyük Türk Milleti!

Atatürk için toplanalım!

Mustafa Kemal'in millî kurtuluş idealini yaşatmak için,

Mustafa Kemal Devrimine saldıran karanlık güçlere dur demek için,

Milletçe yabancı uşaklığına düşmekten kurtulmak için,

Tam Bağımsız, Gerçekten Demokratik Türkiye İçin,

Gazi Mustafa Kemal'in Milli kurtuluşçu saflarında toplanalım!

Yaşasın Türkiye! Yaşasın Yarının Bağımsız Türkiye'si İçin Mücadele" deniliyordu.

Bildiri yüz bin adet bastırıldı. Ancak TMGT il başkanı, ODTÜÖB başkanı, AÜÖB başkanı bildirideki imzalarını geri aldıklarını vilayete bildirdiler. Bunun üzerine bildiri dağıtılamadı.

FKF İstanbul Sekreterliği "Tam Bağımsız Türkiye İçin Mustafa Kemal Yürüyüşü"ne sekiz kasımda örgüt olarak katılma kararı alıyordu. FKF 3. dönem çalışma raporunda bu durum ayrıntılı olarak anlatılıyordu.

DÖB'LÜLERİN YÜRÜYÜŞ GÜNLÜĞÜ

Tam Bağımsız Türkiye İçin Mustafa Kemal Yürüyüşü adı ile yapılan eylemi yürüyüşe katılan, önderlik eden DÖB'lü öğrenciler gün gün rapor etmişlerdi.

Bu raporlardan yola çıkılarak hazırlanan "eylem günlüğü" tüm sıcaklığı ile Samsun-Ankara yürüyüşünü resmediyor.

Buraya alıyorum.

AMERİKAN EMPERYALİZMİNE KARŞI MİLLİ KURTULUŞ YOLUNDA İZİNDEYİZ / DÖB

Bu günlük, Samsun'dan başlayıp Ankara'da biten Tam Bağımsız Türkiye İçin Mustafa Kemal Yürüyüşü'ne katılan ve Devrimci Öğrenci Birliği'ne bağlı gençler tarafından örgüte verilen rapordan alınmıştır.

28 Ekim 1968

Yine devrimci bir harekete karar verdik. Bu harekete katılmak isteyen bütün arkadaşlarımız saat 21.30 da TMGT'de toplandı. Katılmak isteyen bir çok devrimci arkadaşlarımız da bazı önemli sebepler yüzünden gelemediler. Gece saat 00.30'da Kadıköy'den Ankara'ya hareket edildi.

29 Ekim 1968

Sabah saat 9... Ankara'da hava yarı kapalı ve sağanak halinde yağmur yağıyor. İstanbul'dan gelen arkadaşlar (yani bizler) 27 Mayıs Millî Devrim Derneği'nde toplandık. Öğleden sonra ortak hareketimizin düzenleyicilerinden AÜTB, TMGT, ODTÜÖB temsilcileri geldi. Onlarla hareketin niteliği üzerinde hareketin neyi kapsayıp neyi kapsamayacağı, uzun boylu görüşüldü, tartışıldı. Neticede: isim **Tam Bağımsız Türkiye İçin Mustafa Kemal Yürüyüşü** olarak kabul edildi. Biz Devrimci Öğrenci Birliği olarak hareketin niteliğinin, özünün Amerikan Emperyalizmine-Feodalizme-İşbirlikçi sermaye çevrelerine karşı bir mücadele, gerçek demokrasi için bir mücadele olacağını belirttik. Zira Tam Bağımsız Türkiye, ancak bu güçlere karşı savaşın başarıya ulaşması ile gerçekleşebilirdi. Biz Mustafa Kemal gençliği olarak, Türkiye'nin istiklâlinin zedelendiğini, elden gittiğini görüyorduk. Onun için atılması gereken devrimci adımın İstiklâli Tam Türkiye için olacağını, gerçekleştirilmesi gereken ilk amacın Tam Bağımsız Türkiye olduğuna inanıyorduk. Ve bu fikrimizde de direndik.

Sosyalist şiarlar atmadığımız için diğer örgütler tedirgin olmadılar. Fikrimiz üzerinde ufak tefek itirazları olmalarına rağmen kabul ettiler. Hareketin finansmanını örgütler ortaklaşa karşılamaya karar verdiler. Yürüyüş için asgari şartlar yerine getirildi. Bir otobüs, Türk Bayrağı, üzerinde **Tam Bağımsız Türkiye İçin Mustafa Kemal Yürüyüşü** yazılı bir bez ve bir miktar para ile, gece saat 22.00 de Ankara'dan Samsun'a hareket edildi.

30 Ekim 1968

Sabah saat 8.30'da Samsun'a indik. Önce Türkiye Öğretmenler Sendikası'nı bulduk ve TÖS'de zeytin ekmek ve çayla kahvaltı yaptık. Bu, aynı zamanda öğle yemeğimiz de oldu. Arkadaşların ayaklarına lastikler aldık. Bu arada peynir, ekmek, zeytin ve helva stoklarımızı da yaptık. Saat 13.30'da toplu halde Atatürk anıtı önüne giderek bir dakikalık saygı duruşunda bulunduk. Ardından İstiklâl Marşı'nı söyleyip, bayrağımızı ve üzeri yazılı bezi açarak yola koyulduk.

24 çift beyaz lastikli ayak, 24 devrimci kafa, marşlar türküler söyleyerek şehirden çıktık. Ankara asfaltına düştük... Bu genç insanlar neşeli ve gür adımlarla önde bayrak yola koyuldu. Şehri 15-20 kilometre uzakta bıraktık. Akşam olmak üzere... Birden asfaltın sağ tarafında 2 pikap, 2 cip ve 1 siyah taksi durdu. İçinden 15 kadar polis inip yolu geçerek bize yaklaştılar. Durduk... Sonradan, Emniyet Müdür Muavini olduğunu öğrendiğimiz genç, orta boylu bir zat konuşmaya başladı. Başlangıçta gayet sert bir şekilde pikaplara binip Emniyet Müdürlüğü'ne gitmemiz gerektiğini belirtti. Biz, hangi suçtan ötürü götürülmek istendiğimizi sorduk. Bu söylenmediği takdirde gitmeyeceğimizi bildirdik. Zaman zaman tartışmalar sertleşti, yumuşadı. Sonra hakkımızda ihbar yapıldığını, ihbar mevzuunun da izinsiz gösteri ve yürüyüş yapmak olduğunu açıkladılar. Hepimizin gitmesi gerektiğini bildirdik. Sonra üç arkadaşımızın onlarla gidip meseleyi öğrenip gelmesini kararlaştırdık. Teklifimizi olumlu buldular. 3 arkadaşımız ciplerle götürüldü. Bizle birlikte beş altı polis ve iki pikap kaldı... Yarım saat sonra tekrar polisler geldi bizi de götürdüler. Saat 17.00'de Emniyet Müdürlüğü'ne vardık. Hepimiz sabahki yedigimiz zeytin ekmekle duruyorduk... Açtık, susuzduk, sinirliydik. Emniyet mensuplarından izin alarak iki arkadaşımızı otobüsteki ekmek peynir ve soğanları almaya yolladık. Arkadaşlar onları getirdiler. Saat 22.00'de ifadeler ancak bitti. 22.30 sıralarında Emniyet Müdürlüğü'ne gelen Yeni İstanbul foto muhabiri içeri sokulmadı ve polisler tarafından feci şekilde dövüldü. Olaya müdahale etmek zorunda kaldık. Kendilerine basın özgürlüğünü çiğnediklerini, bu durumun çok aleyhlerine olacağını söyledik. Gazeteciyi serbest bıraktılar.

Biraz sonra polislerin bulunduğu odada foto muhabirinin dövülmesi olayı üzerine kendi aralarında sert tartışmalar çıktı. O kadar ki, sesleri bize kadar geliyordu. Emniyet Müdürlüğü'nün geniş bir odasında, masalar ve sandalyeler üzerinde sabahladık.

31 Ekim 1968

Saat 9.30'da topluca adliyeye götürüldük. Savcılık tarafından ifadelerimizin alınması 12.30'a kadar sürdü. Öğleden sonra duruşmamız saat 15.30'da I. Asliye Ceza Mahkemesi'nde başladı. Arkadaşlarımız genellikle iyi ifade verdiler. Duruşma sırasında bir arkadaşımız (burada yargılanan biz değil. Gazi Mustafa Kemal'dir) dedi. Bu söz üzerine yargıç hepimizi etkileyen şu cevabı verdi: "Burada bütün

hâkimlik sıfatımı ve birikimi bir kenara bırakarak şunu belirtmek isterim ki, Türkiye'de hiç bir mahkemenin Atatürk'ü yargılamaya gücü ve yetkisi yoktur".

Bu, Türk Hâkiminin Atatürkçü ve millîci geleneğe bağlılığının bir kanıtı idi; bizim için çok şey ifade ediyordu: Yürüyüşümüzdeki amaca ve öze katıldığını, yargıç adetâ bürokrasinin ilerici kanadı adına açıklamış oluyordu.

Tanıklardan birisi siyasi polisti.. Ve verdiği ifadenin ne yazık ki gerçeğe ilgisi yoktu. Zaman zaman üzerinde durulan bir konuda, bizim için canlı bir belge idi: Türkiye'de siyasi polisin bir kısmı devletin bir emniyet kuvveti olmaktan çıkıp, siyasî iktidarın baskı unsuru durumuna gelmiştir. Yargıç duruşmayı erteledi. Adliyeden çıktıktan sonra otobüsle Havza'ya kadar geldik. Zira alıkoyduğumuz yolu programımızı aksatmamak için almamız gerekiyordu. Burada şuna değinmek istiyoruz. Bu devrimci eylemimizin başından beri, basın bize karşı tutumunu ilgiyle izledik. İlk gün bazı gazetelerde hareketimiz manşet atılarak duyuruldu. Fakat daha sonra bu ilginin en küçük bir şekilde devam etmediğini gördük. Bu bize oldukça anlamlı göründü: Çünkü gazeteler bizimle birkaç röportaj yapmışlardı ve bunların hiçbirini basılmadı.

1 Kasım 1968

Saat 6.30. Yola koyulduk. Havza Merzifon 25 kilometre... Yol boyunca çok neşeliydik. Türküler, marşlar söyleyip, fıkralar anlatarak arada sırada birbirimize takılıyorduk. İniyor çıkıyor, tepeler aşıyorduk... Yol kıvrım kıvrındı. Çevre tamamen çıplak, bozardı. Pancar taşıyan kamyon ve traktörlerle karşılaşılıyorduk. Yollara dökülen pancarları toplayıp yiyorduk. Amasya yol ayrımını üç kilometre kadar geçmiştik. Bir tepenin başında hem su içtik hem dinlendik. O sırada asfaltın karşısında yüz, yüz elli kadar kadın ve çocuk gördük. Yırtık pırtıktı elbiseleri. Kömür artıkları arasında insana hüznü veren görüşleri vardı. Yanlarına vardık... Tam o anda kömür artığı yüklenmiş damperli bir kamyon geldi yanaştı. Kalabalıkta bir hareket sezdik. Arabanın demir kasasının ön kısmı kalktı arkadaki kapak yan açıldı, kara taş yığınları dökülmeye başladı. Büyük bir uğultuyla paçavralar içindeki kadın ve çocuk kalabalığı arabadan dökülmekte olan maden artıklarının içine daldı. Arabanın boşalmasını bile beklemeye tahammülü olmayan bu insanlar dökülen yığınlar altında kalma pahasına bile bir parça kömür ele geçirmek için birbirleriyle yarış ediyorlardı. Halk bunların içinden kışın yakacak kömür arıyordu. Mola sona erdikten sonra yolumuza devam ettik. Merzifon'a bayraksız girdik. Zira kanunun bazı maddeleri bizim için pekâlâ uygulanabilirdi. Ve biz işlemediğimiz bir suçtan dolayı yolumuzdan bir kere daha alıkonulabilirdik. Merzifon'da daha önce hazırladığımız devrimci bir bildiriye bastırmak istedik, Matbaalar doluştık, bunların sahipleri genellikle gericiydiler. Bizim bildirimizi basmamak için uygun tabiriyle çamura yattılar. Ugradığımız kasaba ve şehirlerde bu durumla her

zaman karşılaştık. Gözlemlerimize dayanarak şunu rahatlıkla söyleyebiliriz ki Anadolu'da karşı-devrim tezgahlanmaktadır. Bunun Alaca'daki son görünümünü herkes bilmektedir... Geçtiğimiz bütün kasabalarda İmam Hatip Okulları vardı. Bazı yerlerde Risale-i Nur'lar ücretsiz olarak dağıtılıyordu. Çorum'da Hak Ses adlı gerici bir derginin, adliyede çalışanlara ücretsiz olarak dağıtıldığını gördük. İmam Hatip Okullarında, hattâ camilerde yayılan ve derinleşen bu hareket Mustafa Kemal Devrimlerinin, Cumhuriyetin dayandığı temellere yöneliktir. Hangi kaynaklardan beslendiği malûmdur. Bu son hareketlerin en belli başlı savunucuları eşraf diye vasıflandırılan mütegalibe takımıdır. Halk, özünde Atatürk'e karşı değildir. Fakat kendi üzerinde sulta kurmuş güçlerin hakkından gelmesini bilememektedir. Çünkü bu ona öğretilmemiştir, sorumluluk halkın değil, aydın geçinenlerindir. Halka yaşadığı gerçek dünya'da, şeriatın dine dayanan devlet idealinin yerine koyabileceği somut bir şey gösterememiş ve verememiş olanlarındır. Merzifon'dan saat 16.30'da ayrıldık. Hava kararmaya başladı. Karşımızdan gelen arabaların farları gözümüzü alıyordu.

Gene marşlar ve türküler söyledik, Hava gittikçe soğuyordu... Geceyi bir dağ lokantasının önünde otobüste geçirdik. (Otobüs eşya taşımak ve geceleri yatmak içindir.) Sabaha kadar gözlerimize uyku girmed.

2 Kasım 1968

Bir çok arkadaşımızın tabanları patladı. Bazı arkadaşlarımız hastaydılar. Buna rağmen sabah erkenden kalktık. Otların üzerindeki çigler buz tutmuştu. Isınmak için ateş yaktık, çay kaynattık ve öğleye kadar dinlendik. Saat 12 sıralarında tekrar yola düzüldük. Akşama kadar yürüdük. Saat 17.30'da Çorum'a girdik. Çorum'da TÖS salonunda geceledik. Halk aşığı Hüseyin Çırakman söyledi, biz dinledik...

Yolda, uğradığımız her yerde öğretmenlerden büyük ilgi gördük. Tam Bağımsız Türkiye için Mustafa Kemal Yürüyüşü karşısında, Türk öğretmenlerinin ve aydınlarının tutumu milliyetçi nitelikteydi, hareketin başarıya ulaşması için ellerinden gelen fedakârlığı gösterdiler. Atatürkçü ve Laik Türkiye Cumhuriyeti'nin en etkin kuvveti olan öğretmen tabakasının, Türkiye'deki ilerici güçler arasında önemli bir yeri vardır. Bu niteliği ile öğretmenler, memleketimizde bazı çıkarıcı çevrelerle sık sık çatışmak zorunda kalırlar. Zira asla karşı-devrimden yana değildirler. Sonuna kadar Laik, Demokratik, Bağımsız Türkiye mücadelesinin içindedirler.

3 Kasım 1968

8 sıralarında kalktık. Gece Ankara'dan bir grup arkadaş daha geldi. Bugün daha kalabalıktır... Saat 10'da hareket ettik. Öğleden sonra Alaca'ya uğradık. Birkaç gün önce burada Atatürk büstünün dikileceği yer yüzünden, kaymakam ve halka karşı birkaç mütegalibenin tezgâhladığı, şeriatçı ve ümmetçi takımının aktörlüğünü yaptığı bilinen olaylar çıkmıştı. Halk bizi alkışlarla karşıladı. Bir saat kadar onlarla

konuştuk. Atatürk büstünün dikileceği yere taşlar taşıdık. Saat 15.00 sıralarında, geldiğimiz yoldan Ankara asfaltına çıktık ve yola devam ettik: Geceyi Hamdiler Köyü'nde geçirdik.

4 Kasım 1968

Yürüyüşe katılanlar çoğaldı. Yürüyüşün daha disiplinli ve düzgün olmasını sağlamak için 7 kişilik bir komite seçtik. Hamdiler Köyü'nden sabah 7.45'de ayrıldık. Öğle yemeğini yol üzerinde bir köyde yedik... Komite, akşam Çavuşlar Köyü'nde kalınmasını kararlaştırdı. Gece Çavuşlar Köyü'nde ateşler yakıldı... Köylülere Türkiye'nin meseleleri anlatıldı. Köylüler bizi üçer dörder kişilik gruplar halinde, evlerine davet ettiler.

4 Kasım 1968

Çavuşlar Köyü'nden 7.30'da ayrıldık. Öğleye kadar 15 km. yürüdük. Öğle yemeğini Sungurlu'da TÖS salonunda yedik. Bir gün önce Ankara'ya gönderdiğimiz bir arkadaşımız 1.500 bildiri bastı getirdi. Sungurlu'da halka bildiri dağıtıldı. Bildiri de: **Sayın Türk Halkı**

Karşımızda düşmanımız : Amerikan emperyalistleri onların içindeki işbirlikçileri (ithalatçılar, ihracatçılar, aracılar, tefeciler, kapkaççılar) ve Amerikan emperyalistinin müttefiki ağalardır. Bu kuvvetlere karşı tüm Türk halkı (işçisiyle, topraksız, az topraklı köylüsüyle, gençliği ile, asker-sivil aydınıyla) artık mücadeleye geçmek zorundadır.

Anti-emperyalist ve anti-feodal mücadelemiz, **Tam Bağımsız Gerçekten Demokratik Türkiye** içindir. Bu mücadele sonunda Türk halkı kendi mutluluğunu kendi sağlamış olacaktır.

Bugün Samsun'dan Ankara'ya Yürüyen Mustafa Kemal Gençliğinin Amacı Amerikan Emperyalizmini Protesto Etmektir.

Yürüyüş Tertip Komitesi

Atatürk anıtına bir buket konularak bir dakikalık saygı duruşunda bulunuldu. Daha sonra halka, Türkiye'nin Amerika ile olan ilişkileri açıklandı. Saat 12.30'da tekraryola koyulduk. Gece Kocabaş Köyü'nde konakladık. Yolda uğradığımız bütün köylerde, köylüler bize karşı ellerinden gelen bütün misafirperverliği gösterdiler. Onlara anlattığımız bütün meseleler ilgi ile karşılandı. Radyo ve gazete yüzü görmeyen bütün bu insanlar yeni ve doğru şeyler öğrenmenin mutluluğu içindeydiler.

6 Kasım 1968

Sabahleyin köyden ayrılarak asfalta çıktık. 13.30 sıralarında öğle yemeğini yemek için mola verdik. Bu sırada yürüyüşümüze FKF'den arkadaşlarımız katıldı. Bugün yürüyüşe başladığımızdan beri en uzun yolu aldık. Kocabaş Köyü'nden Kırıkkale'ye kadar 65 kilometre. Kırıkkale'ye vardığımızda gece saat 1.30'du. Yemek

yedikten sonra TÖS salonunda masalar üzerinde yattık.

7 Kasım 1968

Saat 10 sıralarında tekrar yola koyulduk. İstanbul'dan gelen bir grup arkadaş daha katıldı. Kırkkale'de hareketimizden önce halka, 500 kadar bildiri dağıttık. Akşam üzeri bir benzin istasyonunda mola verdik. Orada aşık Nesimi ile karşılaştık. Aşık bize deyişlerini okudu. Biz de ona katıldık. Molamız sona erdiğinde gece olmuştu. Hedefimiz Elmadag'ı idi... Yağmura aldırmadan yola koyulduk. 4-5 saat hiç dinlenmeksizin yokuş tırmandık. Gece zifiri karanlıktı. Kafilenin önünde, gemici feneri taşıyan arkadaşlarımız vardı. Karşıdan bir araba geldiğinde feneri sallayarak işaret veriyordu. Bazı arabalar durup neden yürüdüğümüzü sordular. (Bağımsızlık yürüyüşü, Amerika'ya karşı...) diye cevap verdik. Yüreklüğümüzün aydınlığı bacaklarımıza güç veriyordu sanki... Elmadag'a geldiğimizde saat 22.30'du... Bir kahveye girdik. Yolda pek farkında değildik ama, hepimiz sırlıslıkla olmuştuk. Sıcak bir şeyler içerek biraz sohbet ettik. O geceyi, 2 ayrı otelde yemek yemeden geçirdik.

8 Kasım 1968

Sabahleyin Kadri Kaplan ve Kâzım Kolcuoğlu geldi. Bir kenara çekilip hareketin bundan sonraki biçimi hakkında, Kadri Kaplan'ın yaptığı konuşmayı dinledik... Tam bu sırada İstanbul'dan bir grup arkadaş daha geldi. Yarın saat geçmeden Ankara'dan da bir grup geldi. Bu arada üzücü bir haber aldık. İstanbul'dan Devrimci Öğrenci Birliğine bağlı arkadaşları getiren otobüs, İstanbul-Ankara yolu üzerinde trafik kazası geçirmiş, beş altı arkadaşımız ağır, yedi sekiz arkadaşımız da hafif olarak yaralanmışlar... Bu, bizim için pek iyi olmadı. Güvendiğimiz, militan arkadaşlarımız, harekete iştirak edemeyeceklerdi.

9 Kasım 1968

Öğleye doğru Ankara'ya gönderdiğimiz iki arkadaşımız geri geldi. Haberler hiç de hoş değildi. Bizimle birlikte fiilî gücü olmamakla beraber, hareketi düzenleyen, küçük burjuva örgütleri (TMGT, ODTÜÖB, AÜTB) bizi terkettiler. Bu gayet normaldi... Zira küçük burjuva tabakasının mücadeledeki yeri bellidir. Kaypak bir niteliği vardır. İşte böyle 427 kilometre olan yolun 410'uncu kilometresinde mücadeleyi terkedebilirler. Bu durumda kanuni engeller yüzünden Ankara'ya belki yarın giremeyecektik. Ankara'da yapılan bütün hazırlıklar suya düştü. Belki de 10 Kasım'da Atatürk'ün mezarı başında saygı duruşunda bulunamayacaktık. Bizi Anıtkabir'de iki dakikalık saygı duruşunda bulunmaktan, mahrum etmek istiyorlardı. Basının satılmışlığı daha da ortaya çıktı. Devrimci olarak bildiğimiz bir gazetede hakkımızda, Anıtkabir'de hâdise çıkartacağımız yazılıyordu. İktidar partisinin genel başkanı 10 gündür bizimle uğraşıyordu... Ana muhalefet partisi bize cephe aldı. Hava gerçekten çok kötüydü. Yolda mütemediyen, gericilerin bizi

basacakları haberi geliyordu. Bu kötü şartlar karşısında Komite yürüyüşü durdurmaya karar verdi. Basın toplantısı yapmak istedik, bir muhabir bile gelmedi.

10 Kasım 1968

Öğleden evvel Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde toplandık. Yürüyüşün sonunu bağlamamız gerekiyordu. Biz Anıtkabir'e varmak ve Ata'nın huzurunda ona bağlılığımızı, hiç değilse saygı duruşunda bulunarak göstermek istiyorduk. Dağınık halde, çeşitli yollardan Anıtkabir'e doğru gittik. Saat 13'de Anıtkabir'in önünde toplandık. Her türlü tertiplere azgınlıklara rağmen yılmayan üç yüz bilinçli kafa... Türk Silahlı Kuvvetleri'nin bir subayı bize gereken, en mükemmel kolaylığı sağladı. O sırada çelengimiz getirildi. Çelengin üzerine "Amerikan emperyalizmine karşı millî kurtuluş yolunda izindegiz - Samsun yürüyüşçüleri" yazmıştık. Önde çelengi taşıyan Türk Silahlı Kuvvetlerinin iki eri, arkasında altışar sıra olmuş üç yüz Kemalist gençlik temsilcileri, Ata'nın huzuruna çıktık. Saygı duruşunda bulunduk ve deftere : "Amerikan emperyalizmine karşı ikinci millî kurtuluş savaşımızda gerçekten izindegiz. Millî Kurtuluş Savaşı'mız yok edilemez. Onu yok etmek için bütün Türk milletini yok etmek gerekir. Tam Bağımsız Türkiye için Mustafa Kemal yürüyüşçüleri..."

DÖB FİİLEN FKF'YE KATILIYOR

Samsun-Ankara Yürüyüşü için ne düşündüğü kendisine sorulduğunda Başbakan Süleyman Demirel "Yollar Yürümekle Aşınmaz" diyordu. Yürüyüş geniş yankılar uyandırmıştı.

DÖB resmi olarak hiçbir zaman kendisini feshetmedi. Ancak FKF içinde MDD eğiliminin ağırlık kazanmasıyla DÖB'lü gençler FKF ile birlikte hareket etmeye başladılar. FKF içindeki TIP'lilerin 'tasfiye' edilmesinde başlıca rolü de oynadılar.

DÖB hareketinin kurucusu, yürütücüsü Deniz Gezmiş'in o günlerde yazılan, bulabildiğim tek yazısını buraya alıyorum.

GENÇLİK VE ANTİ-EMPERYALİST KAVGA

Deniz Gezmiş

Çağımız, devrimcilerin Amerikan emperyalizmini adım adım kovaladığı bir çağdır. Çağımız, gençliğin Çekoslovakya'da ve diğer revizyonist ülkelerde karşı devrimci olduğu çağdır. Çağımız biz yastakilerin Vietnam'da, Dominik'te, Meksika'da, Amerikan emperyalizmine karşı dövüşerek öldüğü bir çağdır.

Azgelişmiş dünya halkları emperyalizme karşı bir savaş verirken gençlik bunun dışında kalamaz, Biz daima ezilenden yana çıkınak zorundayız. Eğer bizim kavgamız

anti-emperyalist kavganın paralelinde yürümezse, ayaklarımız havada kalır.

Yalnız, gençlik bu paralelde savaşırken, politik partilerden bağımsız olmak zorundadır.

Geçmişteki örnekler bağımlılığın zararlarını göstermiştir. Bu hataları bir kere daha tekrar etmenin hiçbir anlamı yoktur. Gençlik yalnız devrime karşı sorumludur, politik partilere değil. Zaman olur ki, bütün politik partiler karşı devrimci olabilirler. (Bugün Türkiye'de olduğu gibi). Bu nedenlerden ötürü gençliğin görevi anti emperyalist kavgaya katılmak, fakat bağımsız olmaktır.

Bugün bu zorlu kavgada tek umut olması gereken devrimci gençlik bölünmüştür. Bunda şüphesiz ki, oportünist kişilerin rolü büyüktür. Dürüst, yiğit, devrimci kardeşlerimizden bir kısmı, sekterlikleri yüzünden oportünistlerin etki alanına girmiştir. Bu giriş, onları, giderek karşı devrimcilerin safına düşürmüştür. O kadar ki, Amerikan erlerini denize atmak isteyenlere engel olmak için barikat kurmaya kadar götürmüştür. Bu gidiş onları aktif direnmenin başladığı yerde pasif direnmeye itmiştir. Çagaloğlu'nda görüldüğü gibi. Bu oportünist kişiler hiçbir şey yapamadıkları zaman faşizm gelir fobisini ortaya atarak devrimci gençliği eylemden çekmeyi denemişlerdir. Bu fobi, kısmen başarı sağlamış ve devrimci eyleme büyük darbe vurmuştur.

Bu iddiayı dikkatle incelemek gerekir. Sosyalist örgütün % 3 oy aldığı bir ortamda faşizme gitmek için hiçbir sebep bulunmazken, bunu söyleyenler Hürriyet Meydanı'nda ve Kızılay'da hiçbir şey halledilmez diyenlerle aynı düşünceye sahiptirler. Fakat bütün bunları olağan karşılamak gerekir. Çünkü, küçük burjuva sosyalistlerinden daha fazlası beklenemez. Onlar, elbette ki, rahat mücadeleyi tercih edeceklerdir. Bizim bu gibilere söyleyeceğimiz tek şey şudur:

Düşmesin bizimle yola

Evinde ağlayanların gözyaşlarını boynunda

ağır bir zincir gibi taşıyanlar

Devrimci gençlik Amerikan emperyalizmine ve oportünizme karşı duran gençliktir. Onun görevi, sayısının azlığına düşmanın çokluğuna bakmadan. Amerikan emperyalizmine karşı sonuna kadar dövüşmektir. O, en iyi biçimde karar veren ve uygulayandır. O, boş gecelerini değil, boylu boyuna ömrünü bu kavgaya verendir. Yaşasın tüm bağımsızlık savaşı veren dünya halkları!

3. KURULTAY'A DOĞRU

FKF 3. Olağan Genel Kurulu öncesinde MDD çizgisindeki devrimci gençler yönetime yönelik eleştirilerini, muhalefetlerini yoğunlaştırıyorlardı. Sonraki yıllarda PDA dergisinde o günlerde yaşananlar analiz edilecekti. FKF içindeki huzursuzluklar giderek artıyordu. Muhalefetin iddiasına

göre FKF yönetimi gençliğin eylem istemine yanıt ermekten çok uzaktı. Gençliği derleyip toparlayamıyor, ona öncülük edemiyordu. Zaten var olan yönetimin kitle tabanı da yoktu. Yeni bir seçimle her şey tersine dönebilirdi. FKF içinde devrimci muhalefetin bütün gücü ile katıldığı mücadele hem ideolojik hem de sosyal pratikte yürütüldü. 1968 yaz ayları boyunca yürütülen mücadeleye karşı TIP yöneticileri hakim sınıflarla uzlaşma politikası izledi. FKF yöneticileri anti-emperyalist gösterileri durdurmak istedi. Fakat örgüt içi muhalefet hızla gelişti. FKF yöneticilerinin pasifist tutumu, parlamenterist-reformist görüşleri mahkum edildi. FKF yöneticileri gençlik kadrolarındaki kendilerine karşı gelişmeyi engellemek ve kadroların devrimci fikirlerle temasa geçmesini önlemek için fikir kulüplerinin devrimci yönetim kurullarını fesih yoluna gittiler. Kulüplere üye olarak geri ve sosyalizme yabancı unsurlar dolduruldu. Bu unsurlara dayanılarak ayakta kalmaya çare arandı. FKF yöneticileri bu unsurların seçtiği delegelerle kurultayda yönetimlerini sürdürmeyi umdular. Oy hesaplarına battılar. Bütün bunlara rağmen devrimci gelişmenin önüne geçemedikleri kulüplerde yönetimlerini zorbalığa ve kaba kuvvete dayandırarak sağlamayı amaçladılar. Ne var ki 3. kurultaya yaklaşırken FKF yönetimi parçalanma halindeydi.¹⁸

Yusuf Küpeli ise FKF'nin son altı ayını değerlendirirken kendi söylemiyle şu saptamalarda bulunuyordu: Perinçek'in devrilmesi ile FKF'de yönetimi tekrar ele geçiren TIP oportünizminin artık FKF bünyesinde ve dışında gelişen devrimci hareketi köstekleyecek gücü kalmamıştı. Elmalı'da toprak işgalindeki köylülerin yanına koşuluyor, DÖB'li ve FKF'li militanlar Amerikan askerlerini denize dökebilecek için önce TIP oportünistlerinin kurdukları barikatları parçalıyordu. Ankara'da tabanın baskısına dayanamayan FKF-MYK'sı Amerikan Haber Merkezi'ne ve diğer. Amerikan binalarına saldırılar yapılmasına boyun eğmek zorunda kalıyordu. 6. Filo'nun İzmir ziyaretinde ise yine tabanın baskısıyla İzmir'e gitmek zorunda kalan MYK, diğer gençlik teşkilatlarına karşı takındığı sekte tavırla hareketin zayıflamasına sebep oluyordu.

Kendiliğinden gelişen işçi, köylü, gençlik hareketleri, giderek keskinleşen sınıf mücadelesi karşısında TIP oportünizmi iyice iflas ediyordu. TIP oportünizminin etkisinden kurtulmaya başlayan sosyalist gençlerin öncülüğünde anti emperyalist gençlik hareketleri giderek güçleniyordu.¹⁹

MDD'ci gençler eylem alanlarından gelerek örgütü, yönetimi sarsıyorlardı.

Bir grup yönetici düzeyindeki FKF üyesinin yönetime verdiği "uyan mektubunu" buraya alıyorum.

FKF MUHALEFETİ UYARIYOR

Biz, aşağıda adlan yazılı FKF Genel Yönetim Kurulu üyeleri ve Fikir Kulübü Başkanları, 17 Kasım 1968 günü toplanması gereken FKF Genel Yönetim Kurulu'nun çoğunluk bulunmaması yüzünden toplanamaması karşısında, Türkiye'deki sosyalist gençlik ve onun örgütü ile ilgili görüşlerimizi açıklamayı devrimci bir görev sayarız. Sosyalist gençliğin örgütü olan Fikir Kulüpleri Federasyonu'nun, oportünist tutumlarıyla Türkiye'deki sosyalist hareketi yozlaştırmaya çalışan ve gençliğin devrimci gücünü körelten, bilimsel sosyalizmi inkâr eden tutuma katılarak bunun sorumluluğunu taşıyan kişilerin uydusu durumuna sokulmasına her zamanki gibi bugün de karşıyız. FKF sosyalist gençliğin bağımsız örgütüdür. Sosyalist gençliği, bilimsel sosyalizmin ilkeleri dışında, Türkiye'nin bağımsız ve demokratik bir ülke olması için verilen mücadele dışında hiçbir kimse ve örgüt bağlayamaz. FKF hiç kimseden emir almaz ve tabanındaki devrimci gençliğin yapısı gereği, oportünizmin ve sosyalizmin düşmanlığının uydusu olamaz.

Türkiye'deki sosyalist hareketin unsurları olarak, parlamentarizmi tek mücadele aracı olarak görüp, demokratik hakları eylem içinde sonuna kadar kullanmaktan vazgeçen ve bütün millî sınıflara anti-emperyalist bilinci, en devrimci sınıf olan proletaryaya kendi ideolojisini kazandırma mücadelesini terk eden ve buna karşı çıkan oportünist tutumla mücadeleyi, emperyalizmle mücadeleden ayırmıyoruz. FKF Merkez Yürütme Kurulu üyelerinin çoğunluğu sosyalizmi yozlaştırmaya çalışan oportünist tutuma hizmet yolundaki çabalarının hesabını vermekten kaçmış ve Genel Yönetim Kurulu toplantısına gelmemiştir. Bu Yürütme Kurulunun, bilimsel sosyalizme bağlı gençliğin devrimci düşünce ve eylemini temsil etmediğini ve bundan böyle de etmeyeceğini açıklarız.

Sosyalist gençler olarak, Türkiye'nin bağımsızlık ve demokratik mücadelesinin ayrılmaz bir parçası olduğumuzu; sosyalizmin yollarını açacak olan ve sosyalizm biliminin günümüz Türkiye'si için öngördüğü devrimci mücadelede, millî-demokratik devrim mücadelesinde bütün millî güçlerin emperyalizme ve onun kaba gücü olan faşizme karşı beraberliğini sağlamak ve Türkiye'nin en devrimci sınıfı olan şehir ve köy proletaryasını devrimci mücadeleye kazandırmak yolundaki çalışmalarımızdan hiçbir gücün bizi alıkoyamayacağını belirtiriz. Faşizm geliyor! sloganlarıyla devrimci gençliğin dinamizmini köreltmek ve bu suretle gençliği sindirmek isteyen emperyalizmin (ve faşizmin) aleti olan davranışlara karşı uyanık olduğumuz bilinmelidir.

Emperyalizme ve faşizme ve işbirlikçilerine karşı, bütün millî ve demokratik güçleri harekete geçirmek, sosyalist gençliğin sarsılmaz birliğini bütün demokratik gençlik yığınlarıyla perçinlemek yolundaki çalışmalarımızda kararlıyız.

Biz, Ankara'daki 24 FKF Genel Yönetim Kurulu üyesinden 16 arkadaş ve 12 kulüp

başkanından 8 arkadaş, toplantıya gelmedikleri için görüşlerimizi bildiremediğimiz İstanbul, İzmir, Erzurum ve Trabzon'daki Genel Yönetim Kurulu üyesi ve Kulüp Başkanı arkadaşlarımızı yukarıda tespit ettiğimiz görüşler etrafından birleşmeye çağırır ve bunu devrimci bir görev olarak onlardan bekleriz.

FKF Ankara'daki Genel Yönetim Kurulu Üyelerinden:

Doğu Perinçek, Ömer Özerturgut, Olcay Girgiç, Naif Türetken, Gün Zileli, Yaşar Ünlüçayaklı, Ünal Çelenk, Yavuz Tarakçıoğlu, Selçuk Özdemir, Ahmet Kozat, Burhan Gürcan, Ekrem Öztürker, Zekâî Bakar, Mustafa Ulusoy, Ruhi Koç, Adnan Altıparmak.

FKF Ankara'daki Kulüp Başkanlarından:

Atıl Ant (Hukuk Fakültesi), Zekâî Bakar (Ziraat Fakültesi), Ruhi Koç (Tıp Fakültesi), Vahdi Çağlayan (Dil Tarih Coğrafya Fakültesi), Ahmet Kozat (Yüksek Öğretmen Okulu), Adnan Altıparmak (Erkek Teknik Yüksek Öğretmen Okulu), Ekrem Öztürker (Eğitim Fakültesi), Selçuk Özdemir (Veteriner Fakültesi.)

YÖNETİMDE İKİ FİRE

MDD'ci muhalefet, FKF merkez yürütme kurulu içinde tek etkili olur. Perinçek yönetiminin devrildiği toplantıda MYK'ya seçilen iki üye MDD saflarına geçerek istifa ederler.

Istifa mektubunu buraya alıyorum.

İSTİFA MEKTUBU

Fikir Kulüpleri Federasyonu

Merkez Yürütme Kurulu Başkanlığı'na

Fikir Kulüpleri Federasyonu Genel Yönetim Kurulu'nun 8 Temmuz 1968 Pazar-tesi günü oturumunda çalışmalarının aklanmasından kaçman fakat devrimciliği su götürmez olan Genel Başkan ve Merkez Yürütme Kurulu güven oyu alamayıp düşmüştü.

Yerine seçilen Genel Başkan ve Merkez Yürütme Kurulu, Fikir Kulüpleri Federasyonu'nun doğru bir devrimci çizgide birlik ve bütünlüğünü sağlayarak devrimci düşünce ve eylemi yürütmeyi üstlenmişti.

Oysa bugüne dek geçen dönem bunu gerçekleştirmekten çok uzak kaldı.

Bu durumda Merkez Yürütme Kurulu üyelüğinden ayrılmak zorunda kaldığımızı belirtirken; tam bağımsız ve gerçekten demokratik Türkiye için Amerikan emperyalizmi ve onun yerli işbirlikçilerine karşı vermekte olduğumuz ulusal kurtuluş savaşımızda arkadaşlarımızı, içinde bulundukları ve karşı-devrimcilerin yararlan-dıkları gafletten dolayı uyandırız.

Olcay Girgiç-Ekrem Öztürker

KURULTAY TOPLANIYOR

Fikir Kulüpleri Federasyonu Üçüncü Genel Kurul Toplantısı 4 Ocak 1969 günü Aksaray Küçük Opera Tiyatrosu'nda başlamıştır. 5 Ocak 1969 günü TÖS salonunda devam eden kongre aynı günün gece yarısı yapılan Genel Yönetim Kurulu seçimleriyle son bulmuştur. 160 delegenin katıldığı kongreyi çoğunluğunu gençlerin meydana getirdiği bir izleyici grubu baştan sona kadar ilgiyle izlemiştir.

Kongrenin açılmasından sonra İstiklâl Marşı söylenir. Atalay Savaş, Vedat Demircioğlu ve bütün devrim şehitleri için saygı duruşunda bulunulur. Yapılan seçim sonunda kongre başkanlığına Adil Özkol ve ikinci başkanlığa Erdem Hançer seçilirler. Çalışma raporunun okunmasına geçilmeden önce hapiste bulunan devrimci öğrencilere ve yazarlara birer telgraf çekilmesi oybirliğiyle karar altına alınarak görev kongre başkanlığına verilmiştir.

Raporların okunmasına geçilmeden önce yapılan diğer bir çalışma da delegasyon durumları itirazlı olan üç kulüp üzerine açılan tartışmalar olmuştur. Bunlardan ilki İzmir Yüksek Öğretmen Okulu Fikir Kulübü yönetim kurulu hakkında. Merkez Yürütme Kurulu tarafından alınan tedbir kararından dolayı delegelerin kongreye katılamaması üzerine olmuştur. Tartışmalar sonunda bu kulüp delegeleri kongreye kabul edilmişlerdir. Hacettepe Üniversitesi Sosyalist Fikir Kulübü ile İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesi Fikir Kulüplerinin Federasyona bağlanması da delegeler tarafından kabul edilmiştir. Hacettepe Üniversitesi Sosyalist Fikir Kulübü'nün, geçen yıllardan örnekler gösterilerek delegelerinin oy kullanması isteğiyle, genel kurulda çoğunlukla reddedilmiştir.

Bu kararlar sonunda Genel Yönetim Kurulu ve Sekreterlik Kurullarının raporları okunmuştur.

FKF Genel Yönetim Kurulu'nca hazırlanan ve 7 Temmuz 1968 tarihi ile 4 Ocak 1969 tarihleri arasındaki çalışmalara ilişkin raporu buraya alıyorum.

FİKİR KULÜPLERİ FEDERASYONU

3. DÖNEM ÇALIŞMA RAPORU

Devrimci Kardeşler,

Ulusal Kurtuluş Savaşları hızla geliyor. Zincirlerinden başka kaybedecek şeyleri olmayan mazlum dünya halkları, ağır ve nasırlı ellerini toprağa basıp usul usul doğruluyorlar. Emperyalizm geriliyor. Duvarlar çatlıyor ve sömürü saltanatının milyonların cesetleri üzerinde yükselen sarayından hesap soran devrimcilere intihar çığlıkları cevap veriyor. Mazlum halklar kahraman bir sabahı karşılamaya

hazırlanıyorlar. Emperyalizm toptan bir çöküşe doğru yol alırken, emekçiler yapıp-yaratan yorgun ve yaralı dünyayı alınteriyle, namusla yogurarak yeniden onarıyorlar. Emperyalizmin kanını, iligini emdiği topraklardan sosyalizm boy vermiş yükseliyor.

Artık sosyalist düzenin gücü ve kudreti gittikçe artmakta ve uluslararası etkisi günden güne büyümektedir. Diğer yanda kendi ölümünü karnında büyüten kapitalist ülkelerdeki sınıf kavgaları keskinleşmekte ve yerini insanın insanı sömürmediği, alın terinin, emeğin en yüce değer bilindiği sosyalizme terk ettiği günleri beklemektedir. Bu günler sayılı ve yakındır.

Düşmanı Tanıyalım

Devrimci Kardeşler,

İçinde bulunduğumuz çağ, iki zıt düzenin birbiriyle çatıştığı bir düzendir. Eğer dünya halklarının üçte ikisi bugün daha zulmün, sömürünün baskısı altındaysa, bunun nedeni, emperyalizmin bu halklar üzerindeki baskısı ve egemenliğindenidir. Bu yüzden emperyalizmi iyi tanımamız gerekir.

Lenin'in deyimiyle 'emperyalizm kapitalizmin en yüksek aşamasıdır.' Çok sayıda iktisadi işletmelerin yerini, onları yutarak dev tekellerin alması, sermayenin büyüyerek belirli bir azınlığın (Oligarşinin) eline geçmesi ile evrensel bir nitelik kazanan kapitalizmin bu yeni aşamasında yani emperyalizme dönüşmesinde bütün yükü az gelişmiş ülkeler çekmektedir.

Çünkü, emperyalizmin gelişmesi ve de yaşaması; kapitalizmin gelişmemiş olduğu, hammaddelerin ucuz ve ücretlerin düşük olduğu alanları bulmasına bağlıydı. Emperyalist ekonominin işlemesi, iç pazarda azalan satın alma gücünün yerine devamlı dış pazar bulmak, sanayi üretimi için yeterli olmayan hammaddeyi dışardan temin etmek ve karlılığın azamileştirilmesi için en ucuz hammadde ve emek kaynaklarını ele geçirmek zorundadır.

Bunun için en elverişli olan az gelişmiş ülkelerdir. Bu gün az gelişmiş ülkeler emperyalist ülkelerin bir hammadde kaynağı, yatırım alanı ve üretim fazlası mallarını tüketen pazarlar durumundadır.

Emperyalizmin bu ülkelerde egemenliğini sürdürebilmesi o ülkedeki işbirlikçilerin sayesinde olmaktadır. Zira emperyalizmin, egemenliğini yatırım yaptığı ülkelerde sürdürebilmesi kendine bağlı bir sermaye örgütü kurmasına ve bu örgütün politik ve ekonomik gücü elinde tutmasına bağlıdır.

Millî Kurtuluş Savaşlarının güçlenmesi –Millî Kurtuluş Savaşının geliştiği ülkelerde– emperyalizm sık sık bu yola yani kendine bağlı, yandaş kimseleri iş başına getirmeyi denemekte ve de başarısını gerekirse silah zoruyla perçinlemektedir. Bu genel tahlil ve tanımlamadan sonra dünya sorunlarına kısaca bir göz atmak gözlemlerimize açıklık getirmesi bakımından yararlı olacaktır.

Emperyalizmin Saldırganlığının Temsilcisi:

Amerika Birleşik Devletleri

Bu gün emperyalizmin baş temsilcisi durumunda olan Amerika melun çıkarlarını sürdürürebilmek için, amaçladığı dünya hegemonyasını gerçekleştirebilmek için örümcek ağı gibi kollarını her tarafa uzatmakta ve mazlum dünya halklarının basma bela kesilmektedir. Dünya nüfusunun % 6'sının yaşadığı ABD, elinde dünya kaynaklarının % 60'ını tutarak dünya nüfusunun 2/3'sinin açlığına sebep olmaktadır. Amerikan kapitalizmi dünya politikasıyla, askeri ittifaklarla egemenliğini sürdürmeye çalışmaktadır. Ama bu savaş ve saldırı politikası ezilen halkların uyanışına ve devrimlere hız katmaktan başka işe yaramamaktadır. Kan ve ateş pahasına olsa da... Vietnam destanı bunun açık bir örneğidir.

Vietnam Destanı

Yıllardan beri devam eden ve alabildiğine vahşice sürdürülen savaş devrimci Vietnam halkının karşısında Amerika tam bir çıkmaza girmiş, yalnız politik değil aynı zamanda askeri bakımdan da tam bir yenilginin eşiğine sokulmuştur. Amerikan ekonomik gücünü son haddine kadar zorlayan bu savaşı Vietnam'ın kazanması, emperyalizmin boyunduruğu altında bulunan bütün halklara özellikle Güneydoğu Asya'nın bağımlı halklarına kurtuluş yolunu şimdiden açmıştır. İnancımız odur ki; tarihte ilk Millî Kurtuluş Savaşı'nı vermiş ama bugün yine emperyalizmin ağına düşmüş Türkiye, Vietnam halkının kurtuluş mücadelesini desteklemelidir.

Kukla Diem hükümetinin davetlisi olarak Vietnam'a müdahale eden Amerika'nın 1959 yılında Türkiye ile imzaladığı ve Dolaylı Tecavüz Hareketi belirttiği takdirde Türkiye'ye müdahale hakkı tanıyan bir anlaşmanın varlığını bilen biz sosyalist gençler, kendi bağımsızlığımızın da bir gün Amerikan silahlı saldırısına uğrayabileceğini düşünerek ve de emperyalizme karşı düşman olduğumuzdan, kesinlikle kahraman Vietnam halkının yanında, onun destekçisi olacağımızı buradan duyurmayı bir görev sayarız.

Kaynayan Kazan: Ortadoğu

Araplarla İsrail arasında geçen yılın Haziran ayında çıkan savaş halen aralıklı olarak yer yer devam etmektedir. Amerika'nın ilerici Arap rejimlerini devirmeyi amaçlayarak planladığı bu savaş istenilen sonucu vermemiş, tam tersine Ortadoğu'da emperyalizme karşı duyulan tepkiyi artırmış ve Arap halklarının bilinçlenmesine yol açmıştır. Arap-İsrail savaşında büyük devletlerin yan tutması, bu yüzden Sovyet Rusya'nın filolarını Akdeniz'e çıkarması ve Amerikan filosunu tehdit edici bir güç halinde, her giden gün deniz gücüne önem vermesi bu savaşın dünya barışı için bir tehlike olacağı tezini kuvvetlendirmektedir.

Emperyalizme Karşı Halk Savaşı

Emperyalizmin saldırganlığı yalnız Ortadoğu ve Vietnam'da değil Afrika ve Latin Amerika'da da devam etmektedir. Son üç-dört yılda üçüncü dünya devletleri dediğimiz bu ülkelerde sömürgelelikten kurtularak bağımsızlığına kavuşan bir kısmında zaman zaman hükümet darbeleri olmuş, iş başında olan hükümetler yönetimden uzaklaştırılarak emperyalizme hizmet eden kukla hükümetler iş basma getirilmişlerdir.

Üçüncü dünya devletleri genel olarak emperyalizme karşı bağımsızlık çizgisi üzerinde birleşmelerine rağmen temel sorunlarının çözümünde nasıl bir yol izleyeceklerini kesin olarak saptayamamakta, devlet kapitalizmi ile sosyalizme gidecek anti-kapitalist yol arasında bocalamaktadırlar. Bu bocalamaya o ülkedeki iktidarın niteliği sebep olmaktadır. Zira üçüncü dünya devletlerinde geleneksel toplum düzeninin artıkları henüz silinmemiştir. Halk kitleleri henüz bilinçlenmiş, uyanmış olmadıklarından yönetimi ellerinde tutanlara karşı zaman zaman örgütlü güç olarak ordu müdahale etmektedir.

Bu ülkelerin baş sorunu olan bağımsızlık ve bu uğurda verilen savaşta önemli ve dikkat edilmesi gereken şey öncülüğün burjuvaziye kaptırılmadan bağımsızlık savaşının rotasını sosyalist doğrultuda geliştirmek olacaktır. Bu ülkeler sosyalist rota içinde halk kitlelerinin bilinçlenmesini sağladıkları sürece gerçek kurtuluşları sağlayabilirler, ancak.

Gözden kaçırılmaması gereken nokta, bu ülkelerin pazar olarak emperyalistler tarafından bölüşülmesi için kapitalist-emperyalist ülkelerin kendi aralarındaki mücadele; bu ülkelerin de Üçüncü Dünya devletlerini bağımsızlıklarını kazanmak ve sosyalist bir rotaya girmesiyle yerini ortak savunmaya terk etmekte ve hatta emperyalist ülkeler bu az gelişmiş ülkelerin iç işlerine müdahalede birleşebilmektedirler.

Ne var ki, emperyalistlerin müdahalelerinin, gerici, hakim çevreleri destekleyerek bir yığın kirli işler ve darbeler tertiplemelerine rağmen buradaki devrimci akım yenilmiş hatta gerilemiş bile değildir.

Ocak 1966'da, seksen iki ülkenin temsilcilerinin Havana'da toplanarak, emperyalizme karşı toplu hareket, aktif politika izlenmesi gereği üzerinde anlaşmaları bunu uygulamaya başlamaları bir kanıttır sanırız.

Her devrimci kıpırdanışı ezmeye, oranın hakim çevreleri ile birleşip karar alan Amerika'ya rağmen, Latin Amerika'daki devrimci meşalenin sönmeyip elden ele dolaşması bu kararın uygulanışının açık bir örneğidir.

Sosyalist gençler olarak görüşümüz odur ki; Türkiye'mizin yeri ve geleceği üçüncü dünya devletlerinin yanındadır.

Tarihte ilk millî kurtuluş savaşını vererek mazlum halklara kurtuluş bayrağını

açan Türkiye bugün az gelişmiş ülkelere göre daha gelişmiş ve gelişebilecek durumda olduğundan o ülkelere liderlik yapabilecek yeteneklere haizdir.

Emekçi sınıf ve tabakaları örgütleyip bilinçlendirerek, kendi siyasi ve ekonomik bağımsızlığını kazanma yolunda attığımız adımlar bizlere ülkemiz halkının ve diğer mazlum halkların kurtuluşunu muştulamaktadır.

Sosyalist Kampta Çatışmalar ve Çekoslovakya Olayları

Emperyalizmin kendi egemenliğini sürdürmek için saldırı ve savaş politikası izlemesi ve durumunu askeri ittifaklarla garantiye bağlaması, giderek sosyalist ülkelerin bu paktlarla kuşatması, sosyalist ülkelerin birlikte hareket etme ve dayanışma içinde bulunmasını gerekli kılmaktadır. Ne var ki bu birlik ve dayanışma 1960'a kadar sürebilmiş, bu tarihten sonra yer yer çatlamlar ve ihtilaflar sosyalist kampta baş göstermiştir.

Hiç şüphe yok ki, sosyalist kampta en derin çatlak SSCB ile Çin Halk Cumhuriyeti arasındadır. Son zamanlarda bu iki ülke arasında ihtilaf daha da derinleşmiştir. Çin Halk Cumhuriyeti, Sovyetlerin "barış içinde bir arada yaşama" sloganı ile emperyalizme teslim olduğunu iddia etmekte, Sovyetlerin bu tutumunun emperyalizmin boyunduruğu altında ezilen dünya halklarının bağımsızlık savaşlarına bir çözüm getirmeyeceği inancındadır.

Çin Komünist Partisi'nin iddiasına göre: Barış içinde bir arada yaşama ilkesi, kapitalist devletlerle sosyalist devletler arasındaki ilişkilerde söz konusudur. Yoksa bu ilke ezilen halklarla emperyalizmin, kapitalist ülkelerde proletarya ile burjuvazinin barış içinde bir arada yaşaması şeklinde yorumlanamaz. Yine iddiaya göre, sosyalizmin dünyada muzaffer olabilmesi az gelişmiş ülkelerin bağımsızlıklarını kazanıp sosyalist rotaya girmesi ile mümkün olacaktır. Zira az gelişmiş ülkelerdeki millî kurtuluş hareketleri gelişip bu ülkeler bağımsızlıklarını kazanıp sosyalist bir rotaya girince emperyalizmin pazar olarak kullandığı alan daralacak, emperyalist ülke kendi işçilerinin hayat şartlarını taviz vererek bir düzeyde tutamayacak ve alan daraldıkça içte huzursuzluk artacak, böylece burjuva iktidarı yerine sosyalist yönetime bırakacaktır. Bunun içindir ki, az gelişmiş ülkelerin millî kurtuluş savaşları desteklenmeli ve gerekirse silahlı çatışmadan kaçınmadan bu hareket yürütülmeli ve hatta üçüncü dünya savaşı bile göze alınmalıdır, şeklinde bir gerekçeye dayanmaktadır.

Buna karşılık Sovyet Rusya barış içinde bir arada yaşama ilkesini savunmakta ve komünist topluma geçildiği ileri sürülerek bu aşamada üretimi daha da geliştirebileceğini ve kapitalist ülkelerle rekabet edip sosyalist ekonominin üstünlüğünü dünyaya ispat edebileceğini iddia etmekte ve kapitalizmin dünya emekçi halklarının gözlerinde itibardan düşeceğini ve kapitalist batı toplumundaki işçi sınıfının böylece sosyalizme kazanılacağını savunmaktadır.

Bunun içindir ki, üçüncü dünya savaşı böylesine yaklaşılan bir hedefi bükerek daha geriye atabilir, denilmekte ve mümkün olduğunca barışın korunması gereği üzerinde durulmaktadır.

İki ülke arasında böylesine bir çatışma olduğu halde bu çatışma her iki ülkenin de temel davranışında pek farklılık yaratmamaktadır.

Bu iki tezden hangisinin bu gün için daha geçerli olduğu üzerinde fikir yürütürken objektif koşulları değerlendirip ona göre karar vermenin gerekliliğine inanan biz sosyalist gençler, az gelişmiş ülkelerdeki millî kurtuluş savaşlarının sonuna dek desteklenmesini ve gerekirse silahlı mücadeleye baş vurulması hakkındaki inancımızı belirtir, ancak bu silahlı çatışmanın belirli bir döneme kadar dünya barışını tehlikeye sokmamasını da gönülden arzu ederiz. Zira millî kurtuluş savaşlarının körpe olduğu bir dönemde çıkacak bir üçüncü dünya savaşının bu ülkelerin yararına olmadığı inancındayız.

Sosyalist ülkeler arasındaki çelişmenin uzlaşmaz bir çelişki olmadığını bilen biz sosyalist gençler, az gelişmiş ülkelerin girişmiş oldukları mücadelenin bütün sosyalist ülkeler ve sosyalist güçler tarafından desteklenmesinin kaçınılmaz bir zorunluluk olduğunu belirtir, bu ülkelerin verdikleri millî kurtuluş savaşlarının yalnız kendi halklarının değil aynı zamanda bütün mazlum halkların kurtuluşuna açılan bir umut kapısı ve bir kurtuluş kıvılcımı olduğunu da hatırlatırız.

İçimizdeki Düşman: Nato

Türkiye bu gün girmiş olduğu askeri paktlar ve yürütülen dış politika bakımından önemli ölçüde tehlikeli bir yeredir. Üyesi bulunduğu NATO ittifakı sayesinde Türkiye, her an bir savaşa sürüklenebilir. Üçüncü dünya savaşının patlak vermesi anında Türkiye'nin seçme hakkı olmayacaktır. Türkiye'nin karar verme hakkı olmayacaktır. Nitekim dünya savaşının patlamasına hazır bir kritik durum devam etmektedir.

Orta Doğu'daki gerginlikten ötürü donanmalarını Akdeniz'e çıkaran Rusya ile Amerika arasında en ufak bir sürtüşme anında Türkiye bir atlama noktası görevini yüklenecek ve nükleer bir hedef olacaktır. Bu kaçınılmazdır. Kaldı ki, NATO ittifakı üye devletler arasında eşitlik esasına dayanan kolektif bir dayanışma ittifakı da değildir. NATO, Amerikan emperyalizminin hegemonyasını sürdürmek, emperyalizmin çıkarlarını savunmak için kurulan bir paktır. Nitekim Çekoslovakya olaylarından sonra Amerika'nın paktları güçlendirme sloganı ile ortaya çıkıp bu yolda Batı Almanya'yı kışkırtması, NATO'nun kapitalist, emperyalist devletlerin çıkarlarına hizmet niteliğini göstermesi bakımından kayda değer.

Ülkemizin hayatıyetine kasteden, böylesine hain, böylesine düşman bir kuruluşu daha hâlâ güvenlik edebiyatı ile daha hâlâ vesayete muhtaç olma şarlatanlığıyla ve de halkımızın gözlerine baka baka haykıran yurt satıcılarına ne denli rezil bir

demagojinin içinde olduklarını bir kez daha hatırlatmayı görev sayarız.

NATO'ya girmek nedeni olarak ileri sürülen Sovyet saldırısı iddiası bugün aklı başında bir kimseye inandırıcı bir delil değildir. Kaldı ki o günden bu yana dünya koşulları çok değişmiştir.

1919'larda emperyalist ülkelere karşı savaş verilirken hiç bir pakta bağlı değildik. Anadolu ihtilali içinde kişiliğini bulan Mustafa Kemal aksiyonu bağımsızlığımıza kast edenleri nasıl kendi gücü ile yendi ise, bugün için de bağımsızlığımızı korumak için NATO gibi kapitalist toplum düzenini korumayı amaçlayan ve emperyalizmin egemenliğini sürdürme niteliği taşıyan bir paktın koruyuculuğuna ihtiyacımız yoktur. NATO'yu savunmamız için gerekli bir pakt olarak gösterenler; kendi egemenliklerini sürdürmek isteyen emperyalizm ve onun işbirlikçileridir. Türkiye NATO ittifakına dayanılarak Amerikan emperyalizminin cirrit attığı bir ülke olmuştur. NATO sayesinde 54 ikili antlaşma imzalanmış ve bu antlaşmalar sayesinde Amerika Türkiye'de 20.000 asker barındırma, 35 milyon metre karelik toprağımızda üsler kurma, binlerce barış gönüllüsü ve uzman kılıklı ajanlarını bakanlıklarımıza sokma hakkını elde etmiştir. Bugün bu antlaşmalar 1535 kapitülasyonlarına taş çıkartacak kadar bizi bağımlı bir duruma sokmuştur.

Mesele bu kadar ciddi iken Türk hükümetinin AP iktidarının bu konudaki politikası ülkemizin çıkarlarını korumaktan uzaktır. Hükümet çevreleri NATO'yu her zaman Sovyet saldırısına karşı ve üye devletlerin eşitliği esasına göre kurulmuş bir pakt olarak kamuoyuna duyurmuşlardır. Oysa bu mesele saklanamayacak kadar ortadadır. Sovyet saldırısı bahane edilerek ülkemizi yabancı bir devlete bağımsızlıkla asla bağdaşmayan ayrıcalıklar tanımak milli bir politikanın gereği değildir elbet.

NATO'nun gerekliliği konusunda hükümet çevreleri ile aynı paralele düşen muhalefet partilerinden de söz etmek gerekir. AP politikasını memleketi iflasa götürdüğünü iddia eden CHP, NATO konusunda hükümetle üç aşağı beş yukarı görüş birliği içindedir. Yüzde yüz memleket çıkarlarına aykırı ve bağımlı olduğumuzu ortaya koyan kendi denetimimiz dışında üslerin bulunması, bu üslerden havalandıran Amerikan uçaklarının her an bizi bir harbe sokacağı bir gerçek iken; halen Amerika'ya karşı düşmanca bir tavır takınmamamız gerektiğini söyleyen CHP'nin bu tutumu samimiyetten uzaktır.

Şunu bir kez daha ifade etmek isteriz ki:

Bilerek veya bilmeyerek emperyalizme hizmet edenler ne derlerse desinler,
Türkiye Nato'dan Çıkacaktır.

İkili Antlaşmalar ve Üsler Topraklarımızdan Sökülüp Atılacaktır.

Bunu gerçekleştirecek güç ancak ve sadece emekçilerin iktidarındır. NATO çıkarmasını böylece belirttikten sonra Türkiye'nin böylesi yanı bağımlı yanı sömürge

durumuna nasıl getirildiğini kısaca belirtmekte yarar vardır sanırız.

Türkiye'nin batının emperyalist ağına düşmesi çok öncelerden başlar. Osmanlı Devleti'nin 16. yüzyılda başlayan çözülmesi batıda oluşan sanayi devrimi ile hızlanmış, içe kapalı Osmanlı düzeni, batının emperyalist etkileri altında kültürel ve ekonomik yönden değişmeye başlamıştır. Osmanlıların batının nüfus ve hakimiyeti altına girmesi ile Avrupa sanayinin malları Osmanlı pazarlarını işgal etmiş ve bu durum Osmanlı toplumunun sınıf yapısını temelden sarsmıştır.

Bu durum karşısında küçük zanaat erbabı pazar için üretime geçme olanağını yitirmiş, Osmanlı toplumunda kapitalizmin gelişmemesine yol açmış, fakat bunun yanında dış ticaret burjuvazisi komprador olma yolunda büyük bir güç haline gelmiştir.

1. Kurtuluş Savaşı'ndan sonra da savaşa öncülük eden burjuva-bürokrat yönetici kadro Osmanlı imparatorluğunun toplum yapısını batı modeline uygun olarak kapitalist bir yolla değiştirip geliştirme çabaları etmiştir, nedir ki, toplum yapısı ve koşullar el vermediğinden ister istemez emperyalizmin ağına düşülmüş ve bugünkü duruma gelinmiştir. Ve son zamanlarda bu bağımsızlık zincirine bir halka daha eklenmiştir.

Ortak : Emperyalizm

Pazar : Türkiye

Egemen sınıfların kendi çıkarları uğruna Türkiye'yi batı kapitalizmine peşkeş çekip ülkemizi dar boğazlara sürüklemesinin son örneği Ortak Pazar anlaşmasıdır. Böyle bir antlaşma ile Türkiye bugünkünden daha fazla olarak yabancı sermayeye kapılarını açacak ve bu antlaşma ile yerli küçük sanayimiz ortadan kalkacaktır. Kısacası komprador kapitalizminin dışa bağılılığı günden güne artmaktadır. Bu bağılılık Türkiye'yi dar geçitlere sürüklemekte, hayat pahalılığının artmasına ve ezilen halk yığınlarının insafsızca sömürülmesine yol açmaktadır.

Çözüm

Türkiye'nin bu bağımlı durumdan kurtulması, emperyalizmin bütün unsurları ile ülkemizden defolup gitmesi, bu insafsız sömürü düzeninin değiştirilmesini zorunlu kılmaktadır.

Hakim sınıfların yararı elbette ki bu düzenin değişmemesindedir. Bu bakımdan hakim sınıfların temsilcisi AP iktidarı düzeni sürdürmek için her çareye başvurmakta, emperyalizme ve komprador kapitalizmine karşı yasal hareketleri anayasa dışı bir tutumla önlemek istemektedir. Geçen dönemden bu yana düzeni değiştirmek sloganı ile ortaya çıkan CHP ise komprador-aga ittifakına kapırdığı iktidarı alabilmek için sürdürdüğü eski politikayı ortanın solu reçetesi ile halka sunmaktadır ve bu yolda emekçi kitlelerinin oyunu alarak halka rağmen iktidara gelmek sevdasındadır.

Yıllardır komprador-ağa, diğer yanda burjuva bürokrat kadroları arasında iktidar el değiştirmekte, sınıf olarak uzun müddet yeterli bir varlık gösteremeyen işçiler ve diğer emekçi yığınlar örgütlenip siyasi iktidara ağırlığını koyamadığından siyasi ve iktisadi çark egemen sınıfların yararına işlemekte; batı modeli demokrasi ise bir azınlık demokrasisi olarak emekçi yığınların uyanışını engellemek ve halkı sömürmek için egemen sınıfların elinde bir oyuncak olmuştur.

Sömürücü sınıfların egemenliğinin son bulması, emperyalizmin bütün unsurlarıyla Türkiye'den defolup gitmesi, bu haksız, bu insafsız düzenin değişmesi:

İşçi sınıfının ve ezilen halk tabakalarının bilinçlenip örgütlenmesi ve iktidara sahip çıkması ile olur ancak.

Söz buraya gelmişken emekçi sınıf ve tabakaların tek siyasi sosyalist örgütü olan TIP'den söz etmek gerekir.

1960'dan sonra emekçi halk yığınlarının gerçek sesi ve de biricik umut kaynağı olan TIP kısa zamanda sevindirici ve umut verici gelişmeler kaydetmiş, sosyalist hareket emekçi halk yığınlarının bağrında kök salıp boy vermeye başlamıştır. Biz bu gelişim sürecinin kritiğini yapmayacağız. Sadece son aylarda parti yöneticileri arasında çıkan fikir ihtilafı hakkında düşüncelerimizi belirteceğiz.

Yönetici kadro arasındaki bu ihtilaf genel başkanın son zamanlarda bilimsel sosyalizme ters düşen beyan ve demeçleri olmuştur. Özellikle Çek olaylarından sonra yönetici kadro arasındaki anlaşmazlık giderek tabana da sirayet etmiş ve genel başkan TIP tarihinde ilk kez büyük bir muhalefete karşılaşmıştır.

Genel başkanın son zamanlarda hürriyetçi sosyalizm, güler yüzlü sosyalizm, tarih, hürriyet kavgalarından ibarettir, sosyalist ülkelerin maskelerini düşüreceğiz vb. garip laflar etmesi bilimsel sosyalizmin evrensel nitelik taşıyan kuralları üzerinde şüpheler uyandıracak şekilde konuşması; gerçekten umudunu sosyalizme bağlayan genç militanları ciddi olarak endişeye düşürmüştür.

Kaldı ki partinin hayatyeti ile ilgili olan bu mesele gerek genç militanlara gerekse kamu oyuna kişisel, hiyerarşik, hiç değilse biçimsel bir sorunmuş gibi aksettirilmiş mesele bir yerde karşılıklı suçlamalara kadar varıdırılmıştır.

Sanınız endişemiz haklı ve yerindedir.

Ne halkımızın ve ne de varlıklarını sosyalizme adayan biz gençlerin sosyalizmin yozlaştırılmasına, saptırılmasına tahammülümüz yoktur.

Gençlik Hareketleri

Geçtiğimiz dönem, dünyada ve Türkiye'de bir çok gençlik hareketleri oldu. Önce, sanayileşmiş batı toplumlarında başlayan bu hareketler, o ülkelerin sınırları içerisinde kalmamış, diğer azgelişmiş ülkelerle sosyalist ülkelere de sıçramıştır.

Ne var ki, gençlik hareketlerinin nedenleri her ülke için aynı olmamıştır. İleri kapitalist ülkelerdeki gençler, içinde bulundukları sosyal ve ekonomik sistemin, onları

yabancılaştırıp umutsuzluğa ve bunalıma yöneltmesine karşı baş kaldırırken, az gelişmiş ülkelerdeki gençler, ülkelerinin gelişmiş ülkelerin sömürü alanı olması-na karşı çıkmaktadır. Az gelişmiş ülkelerdeki gençlik hareketleri toplumun öz sorunlarından kaynaklandığı için, temelde emperyalizme ve işbirlikçilerine karşı bir hareket olarak hızlanıp gelişmekte ve giderek ciddi bir öz kazanmaktadır. Az gelişmiş ülkelerin, gelişmesinin kapitalist yolla mümkün olamayacağını bilen gençlik, zorunlu olarak devrimci olmakta, halkının kurtuluşu ve ülkesinin kalkınması için emperyalizme ve kapitalizme karşı mücadele etme gereğini duymaktadır. Nitekim Türkiye'deki son gençlik hareketleri temelde emperyalizme karşı olarak başlamış, hızlanıp geliştikçe emperyalizme karşı ve sosyalizm için mücadele niteliğini kazanmıştır.

Kuşkusuz Türkiye'de gençliği harekete geçiren temel unsur, Amerikan emperyalizmi ve komprador kapitalizmidir. Bunun neden böyle olduğunu belirtmeden önce tarihsel gelişimi içinde Türkiye'deki gençlik hareketlerine kısaca bir göz atalım: Türkiye'deki ilk örgütlü hareket 1865'deki Jöntürk hareketidir. Bunu 1889 yılında askeri tıbbiye öğrencilerinin kurduğu İttihat-ı Osmani hareketi izlemiştir. Bu hareket, 1998'lerde parti eylemini dönüştürerek İttihat ve Terakki adını almış ve iktidara gelmiştir. Bu hareketler, belirli bir öğretiyeye dayanmayıp, Abdülhamid 'e karşı bir direniş hareketidir.

1916'da MTTB kurulmuş, Cumhuriyetin ilanına kadar önemli gençlik hareketleri olmamıştır. Cumhuriyetin kuruluşundan çok partili döneme kadar gözümüzüze çarpan önemli bir hareket yok.

Çok partili dönemde kurulan TMTF uzun bir süre gençliği dışarıda temsil etme amacını gütmüştür.

Bu sıralarda Kore'ye asker gönderilmesini, eğitim sisteminin bozukluğuna karşı çıkışları yürüten, İstanbul ve Ankara Yüksek Tahsil Dernekleri, Türkiye'de öğrenci hareketleri içinde ilk belirli ve bilinçli düşünce sistemine dayanan çıkıştı denilebilir.

27 Mayıs öncesi gençlik hareketlerinin temel niteliği klasik hak ve özgürlükleri korumaktır. Bu hareketlerin belirli bir düşünce sistemine dayandığı iddia edilemez.

27 Mayıs hareketinden sonra sosyalist gençler de kendi örgütlerini kurdular.

1964-65'e kadar bir sokak gösterisi niteliğinde olan, olumlu ve tutarlı bir öz taşımaktan yoksun olan gençlik hareketleri, 1965'den sonra sosyalist gençlerin örgütlenmesiyle bürokrasinin yönetiminden yavaş yavaş sıyrılarak; halka dönük bir eylem niteliği kazandı.

GENÇLİĞİN GÖREVİ

Sömürme ve sömürülme ikileminde direkt taraf olmayan genç, yaşından gelen et-kilerle araştırmacı ve heyecanlıdır. Esasen okuma yeteneğini ele geçirdikten sonra

düşünme yetisini daha çok kazanan genç insan, haksızlığa karşı çıkmakta, devrimci mücadele içine girebilmektedir.

Gençlik ne bir sosyal sınıf, ne de bir sosyal tabakadır. Bu yüzden gençliğin verdiği kavganın hedefi iktidar olmamaktadır... Oysa ülke sorunlarının çözümü politiktir, çözüm politik olunca iktidarı hedef almak gerekir. Sınıfsal bir niteliği olmayan gençliğin iktidara yürümesi düşünülemez. Böyle olunca gençlik için birinci amaç; ne tek başına emperyalizmle mücadele ne anayasayı korumak, ne şu veya bu alanda sömürüyle savaştır. Zira, gençlik tek başına bunların hiçbirini çözemez. Çözemeyeceği için de, bu sorunların çözümü için kavga veren ve burjuva iktidarını demokratik yoldan devirmeyi amaçlayan emekçi sınıfların hareketini gençlik desteklemek zorundadır.

Nitekim, Türkiye son zamanlarda gençlik hareketleri bu amaç etrafında gelişmiş ve yeni düzenin ana sorunları üzerinde birleşebilen gençler, miting ve yürüyüşlerde 'Sosyalist Türkiye', 'Emekçi Türkiye' gibi sloganlar atarak hareketlerini, emperyalizme karşı, sosyalizm için mücadele olarak tayin etmişlerdir.

Nesnel koşulların gereği Türkiye'de sosyalizmi emekçi halk kuracaktır. Halkımızın sosyalizmi kurabilmesi, bilinçlenip örgütlenmesiyle mümkündür. Bu alanda gençliğe önemli görevler düşmektedir.

İktidarı hedef alan emekçi sınıfların demokratik hareketine ve bu yolda emekçileri bilinçlendirip örgütlenmesine yardımcı olmak gibi ciddi bir işi omuzlamak gençlerin görevidir.

Gençliğin devrimci olmaya hak kazanabilmesi bu görevini yapmasıyla mümkündür.

Sosyalist Gençlik Örgütü: Fikir Kulüpleri Federasyonu

İşte Fikir Kulüpleri Federasyonu, gençliğe düşen görevin başarıya ulaşmasını sağlamak üzere kurulmuştur.

Örgütümüz, çalışmalarında, esas olarak emekçi halkın sorunlarının temelden çözümlenmesine yardımcı olmak amacını gütmüştür.

Bu işlevini yerine getirirken, gençliğin sosyalist hareketin bütünlüğü içinde yer aldığını, sosyalist hareketin hedeflerini emekçilerin hareketinin tayin ettiği ve bu bütünlük içinde eyleme girmesi gereğini hatırdan çıkarmamış ve çalışmalarını bu ilkeler ışığında sürdürmüştür.

Genel olarak Dünya'nın ve Türkiye'nin içinde bulunduğu duruma değindik. Türkiye'de gençliğin görevinin ne olduğunu kısaca belirtmeye çalıştık. Şimdi bu söylenenlerin ışığında yaptığımız çalışmaları inceleyelim.

Örgütümüzün Çalışmaları

GYK ve MYK Toplantıları: 25 Mart 1968'de ikinci olağan kurultaydan sonra yönetime getirilen Doğu Perinçek ve arkadaşlarının, örgütümüzde küçük burjuva bürokrasisinin ideolojisini egemen kılmak, giderek sosyalist saflarda bozgunlar

yaratmak eğilimi içine girmeleri karşısında; 7 Temmuz'da İstanbul'da toplanıp, toplantısına 8 Temmuz 1968 günü Ankara'da devam eden GYK tarafından güvenoyu alamayarak işten uzaklaştırılmıştır.

Aynı günkü toplantıda Genel Başkanlığa Zülküf Şahin, MYK asil üyeliklerine İnanç Kutluer, Günhan Germeyan, Sami Urfalı, Nuri Yıldırım, Adnan Celayir, Olcay Girgiç, Ekrem Öztürker, yedek üyeliklerine ise Yılmaz Şenyüz, Tahir Pekmezci, Ünal Çelenk ve Mustafa Ulusoy seçilmişlerdir.

Bundan sonraki GYK toplantısı 17 Kasım 1968'de yapılması gerekirken çoğunluk sağlanamadığı için yapılamamıştır. Bu yapılamayan toplantı 8 Aralıkta Ankara'da yapılmıştır. Toplantıda, yurt ve dünya olayları tartışılmış ve MYK'e yapılan çalışmalar eleştirilmiştir.

İtiraf edelim ki, yapılan eleştiriler olumlu yönde olmamış, sistemli olarak bir grup tarafından yıpratma hareketi ve bölücülük GYK'da da sürdürülmüştür. Bu toplantıda Kurultay tarihi saptanarak toplantıya son verilmiştir.

Beş aylık çalışma dönemimizde on bir toplantı yaptık. Çalışma dönemimiz içinde yirmi iki toplantı yapmamız gerekirken on bir toplantı yapılması ilk bakışta yadırganabilir. Ama olayların çok hızlı geliştiğini karar alma olanağının bulunmadığı ve yaz aylarında MYK üyelerinin çoğunun tatile gittiğini düşünerek on bir toplantıyı normal saymak gerekir. Esasen önemli işlerde MYK'ca karar altına alınmış bir çok işler de MYK'nın genel yürütme görevinden sayıldığı için karara gerek duyulmamıştır.

MYK ilk toplantısını 10.7.1968'de yapmış ve bu toplantıda görev bölüşümüne gidilerek İnanç Kutluer'i Genel Yazmanlığa, Günhan Germeyan'ı Genel Saymanlığa atamıştır.

MYK üyelerinden Sami Urfalı'nın ayrılması üzerine yerine ilk yedek Yılmaz Şenyüz çağırılmıştır. Daha sonraları Ekrem Öztürkler ve Olcay Girgiç istifa etmiş ve MYK'mız uzun süre altı kişi ile çalışmıştır.

Örgütlenme

Örgütü Yayma: Kuruluşunun henüz dördüncü yılında bulunan FKF, görevinin gerçekten bilincine varmış, yürekli militanları, izlediği genel politika ve bunun doğal sonucu olan başarılı eylemleriyle, artık egemen sınıfların karşısına sarsılmaz bir bütünlükle dikilmiştir. Bundan kimsenin kuşkusu olmaya.

Bu durumda genel olarak genişlemesine örgütlenmesini geniş ölçüde tamamlayan FKF, artık derinlemesine örgütlenmeyi ön plana almakla beraber henüz fikir kulübü bulunmayan ya da kurulmuş olup federasyonumuza bağlı olmayan fakültelerde bu konularda yoğun bir faaliyet göstermiştir. Bu çabaların en olgun meyvesi ODTÜ SFK'nın örgütümüze katılması oldu. Bu arada Sosyal Hizmetler Akademisi, Özel Zafer Mimarlık ve Mühendislik, Özel Başkent Gazetecilik

Okullarında, Özel Yükseliş Koleji, Gazi Eğitim Enstitüsü. AÜ Eczacılık Fakültesi'nde fikir kulübü kurmak üzere ön çalışmalar yapıldı. İzmir'de Ege Üniversitesi Fikir Kulübü fesih edilerek yerine: Fen, Tıp, Ziraat olmak üzere üç ayrı kulüp kuruldu.

Örgütü Güçlendirme: Egemen sınıfların örgütümüzün çalışmalarını engellemek amacı ile giriştiği tüm baskı ve tertiplerine, bir de bir kısım üyeler tarafından, ki acıdır, sosyalist ahlâka, sosyalist disipline ters düşen «tabiri caizse» provokasyonlar eklendi. Ve egemen sınıfların yanı sıra, devrimci eleştiri ile sokak politikasını birbirine kanıştıran bu grupla boğuşmak zorunda kaldık. Uzlaşma sözcüğünü kesinlikle kullanmayan bu grup, devrimcilik adı altında sistemli ve sürekli provokasyonlarla örgütün çalışma düzenini sulandırmaya uğraştılar. «İlerde bu konu ayrıntılarıyla anlatılacaktır». Bu durum karşısında özellikle felç olma durumu ile karşı karşıya kalan alt örgenleri canlandırmak, örgütümüze kan vermek amacı ile etkin üyeler her kulüpten bir araya gelerek Çalışma Kolları Bürosu'nu kurduk. «Bilim ve Eğitim» kollarından oluşan kuruluş, kısa zamanda gerçekten büyük gelişmeler kaydetmiş, örgütü, sokulmak istenen kaostan kurtarmakta çok etkin bir rol oynamıştır.

Şüphesiz örgütü güçlendirme, örgütün iyi çalışmasını sağlamak demektir. Bu ise iyi bir haberleşme ağının kurulmasıyla, alt örgen-üst örgen ilişkilerinin rayına oturmasıyla, verilen kararların alt örgenlerce yerine getirilmesiyle mümkündür. FKF merkezli bir örgüttür, bütün kararlarda son söz merkezindir. Ancak merkez son sözü söyleyecekse, son sözü söyleyecek ana kadar alınacak kararlara ışık tutması dileğiyle, alt örgenlerin fikirlerini almak bir tartışma ortamı hazırlamak gerçekçi bir kararın alınması için gereklidir.

Çalışma dönemimizde bu kurala titizlikle uyduk. Önemli konulara ilişkin kararlarda kulüp başkan ve yönetim kurullarını toplantılara çağırdık. Görüşlerini, önerilerini bildirmelerini, dile getirmelerini istedik. Alt örgenlerin isteklerinin merkeze ulaşması için kulüp başkanlarını çalışma süremiz içinde 7 kez toplantıya çağırdık. Ne var ki bu dönemde görüş ayrılığı bahanesiyle bir takım duygusal çıkışlar yapılmış, merkezin kararlarını hiçe sayabilecek ölçüde sosyalist disiplinle bağdaşmayan, bir tutumla bazı kulüp başkanları ters davranışlar içine düşmüşlerdir. Kişisel kararlarla takınılan bu tavır çoğu yerde FKF'nin gücünü yeterince gösterme sonucunu doğurmuş, çalışmalarımızı önemli ölçüde aksatmış, örgütün başı bozuk bir hale gelmesine yol açmıştır.

Bütün bunlara rağmen son aylarda örgüt içi haberleşme ve eşgüdüm önemli ölçüde düzelmiş, yapılan fikir kulübü kongrelerine yetkili kişiler olarak katılmış, ve seçilen yeni yönetim kurullarıyla haberleşme iş ve eylem birliği kısmen de olsa sağlanabilmiştir.

Diger Örgütleri Etki Altına Alma:

FKF içinde kurulan çalışma kollarına bağılı dış ilişkiler bürosu, FKF'nin diğer öğrenci örgütleriyle olan ilişkilerine önem vermiş, çalışma dönemimizde Ankara'daki öğrenci örgütleriyle sık sık toplantılar yapmış ve giderek SBF, Gazi Eğitim, Sosyal Hizmetler, Orta Doğu Mimarlık, İdari İlimler, Elektrik Fakültesi öğrenci dernekleriyle yapılan toplantılar sonucunda öğrenci örgütleri dayanışma konseyi diye fiili bir kuruluşa gidilmiştir.

Amacı gençlik hareketlerini tutarlı ve olumlu bir öze kavuşturmak, karşılıklı iş ve eylem birliğine dayanan bu konsey; üniversite içinde öğrenci sorunlarıyla, üniversite dışında ise Sosyalist gençlik örgütünü ve eylemlerini destekleme görevini gerek İstanbul ve gerekse Ankara'da başlarıyla yürütmüştür.

Çalışma dönemimizde bir bütün olarak gerek Ankara gerekse İstanbul, Erzurum, İzmir'de çeşitli öğrenci kuruluşlarıyla temasa geçilmiş, öğrenci derneği, öğrenci temsilciliği seçimlerine katılmış, İstanbul'da bu konuda büyük başarılar elde edilmiştir

Eğitim Bilim:

İtiraf edelim ki bu dönemde en büyük eksikliğimiz bu konuda oldu. FKF belirli bir düzeye gelen kişilerin aralarındaki dayanışmaya, karşılıklı eğitime, iş ve eylem birliğine dayanan örgüttür.

Kuşkusuz, belirli bir düzeye gelmek, üyelere örgüt bilinci vermek, üyelere görev bilincini geliştirmek ancak eğitimle olur. Tutarlı eylem teorisi iyi bilmekle olur. Yine üyelerimizin olaylarla ortak bir açıdan bakması ciddi bir eğitimle olur.

Eğitimin gerekliliğine her zamandan daha fazla önem verilmesi gereken bu dönemde yeterli eğitim çalışmaları yapılmadı. Çalışma kollarına bağılı olarak kurulan Eğitim ve Bilim Kolu, çalışmadı. Eski yöneticiler tarafından hazırlanan eğitim listesi, yönetime geldiğimiz gün yeniden gözden geçirilmiş, ancak gerek yaz döneminin araya girmesi gerek sosyalist hareketin son durumu yüzünden yapılamamıştır.

Bu eksikliğimizi böylece belirtmek, bizden sonraki yöneticiler için bir uyarı olur sanırız.

Yayın:

Yayının örgütümüz için önemi azımsanmayacak denli büyüktür. Üyeler arası haberleşme aracı olarak, eğitim aracı olarak bir yayın organına kavuşmak arzuladığımız şeydir. Gerek kamuoyu gerekse öğrenciler üzerine etkimek için, kuşkusuz yayına ihtiyaç vardır. Bu nedenle, bundan önce örgütümüzün yayın organı olan KAVGA'nın yeniden çıkarılabilmesi için girişimlerde bulunulmuş, maddi şartlar elvermediği için çıkarılamamıştır. Ancak, bunun yerini tutabilecek haftalık bir bülten çıkarmak için çalıştık. «FKF Mektubu»nun çıkarılması için Yayın Koluna

bağlı «Yazı Kurulu» oluşturulmuş ve çalışmalara başlayarak, üniversite öğrencilerine temel konularda bilgi vermek, FKF hakkındaki haberleri üniversite çevresine duyurmayı amaçlayan bir bülten çıkarılmıştır.

Maddi olanaksızlıklar yüzünden ve de dağıtımın yeterince yapılmamasından ötürü, ikinci sayısından sonra çıkarılamamıştır. Kulüplerin ödenti ödemeleri ve üyelerin dağıtım görevini aksatmaları, böylesine bir yayın organından bizi yoksun bıraktığı için üzücüdür.

Eylem

Çalışma süremizde giriştiğimiz uğraşlar halka dönük olma özünü taşır. Yaptığımız eylemler belki azdır ama bu eylemler niteliği ve önemi açısından değerlendirilirse tutarlı ve olumlu olduğu, sosyalist hareketinin bütünlüğünü zedelediği görülür.

Yönetime seçildiğinden hemen sonra, GYK'nın verdiği bir kararı uyguladık.

Sosyalist mücadele tarihi bize göstermektedir ki, emekçi sınıfların zaferi ancak bilinçli sınıf mücadelesi yoluyla mümkündür.

Köhnemiş, yozlaşmış sınıflarla uzlaşarak, anlaşarak işbirliği yaparak zafere ulaşmayı düşünmek temelden sosyalizme ters düşmektir.

Bu inancı bizler, FKF'nin üyesi bulunduğu «Devrimciler Güç Birliği»nin inandığımız ve savunduğumuz ilkelere aykırı hareket ettiğini gördük. GYK'nın verdiği direktife uyarak, FKF'nin Güç Birliği'nden ayrılma kararını bir telgrafla Devrimciler Güç Birliği İcra Konseyi'ne bildirdik. Telgrafın tarihsel önemi var.

17 Temmuz'da 6. Filonun İstanbul'a gelmesi üzerine olağanüstü bir toplantı yapan Merkez Yürütme Kurulu'muz durumu gözden geçirmiş, Amerikan Emperyalizminin koruyuculuğunu yapan 6. Filo'nun gelişini protesto hareketleri sırasıyla İstanbul-Ankara-İzmir-Trabzon'da örgütümüzce başlatılmıştır.

Teknik üniversiteyi polisin hunharca basıp devrimci kardeşlerimizi yaka paça karakollara götürmesi, Vedat kardeşimizin şehit edilmesi bardağı taşıran son damlalar olmuştur. Teknik Üniversitedeki olaylardan ötürü TÜTB Başkanı Harun Karadeniz'e bir telgraf çekilmiş, polisin genç kardeşlerimize reva gördüğü muameleyi tel'in için bu **gidişe dur denilecektir** başlıklı bir bildiri yayınlanmıştır. Bildiri Ankara'nın ve sekreterliklerin bulundukları illerin çeşitli semtlerinde yerlerimiz tarafından dağıtılmıştır.

İstanbul olaylarında, polisin öğrenci hareketlerine karşı almış olduğu tavır, gittikçe yasal sınırları aşmaya başlayınca Ankara'da bir takım öğrenci örgütleri protesto hareketlerinin yanı sıra, parlamentoyu olağanüstü toplantıya çağırarak ve yöneticileri uyarmak amacı güden oturma grevini TBMM önünde başlattılar. Yurtsever öğrencilerin bu hareketi sömürücüleri ve onların ağababaları Amerika'yı terdirgin etse gerek, arkadaşlarımız dağıtılmaya uğraşmış, yakalananlar karakola ve

oradan da adliye sevk edilmişlerdir. Arkadaşlarımızın yargılanışı sırasında polis yine görevini unutmuş ve yargılamayı izlemeye gelen devrimcileri adliyeden dışarı atmıştır. Bu çatışma bize gerçekten pahalıya mal oldu: Çatışma sırasında devrimci kardeşimiz **Atalay Savaş'ı** kaybettik.

Ağır yaralı olarak hastaneye kaldırılan Atalay için FKF olarak derhal kan bağışi kampanyası açtık, fakat Atalay'ı kurtarmak mümkün olmadı. Atalay hukuken sorumlu olmasa bile fiilen ve vicdanen sorumlu tuttuğumuz polisin, hunharca davranışları yüzünden şehit oldu.

Bu gerginlik içinde, genç insanların biriken dinamizmi, taşan potansiyeli bilinçli bir örgütlenme ile emperyalist Amerikanın fesat yuvalarına karşı fiilt protestolar halinde kanallize edilirken, Genel Merkez Binası'nda bir basın toplantısı düzenleyerek şehit edilen kardeşlerimizin sorumlusunun, kana bulanık ve böylece meşruluğunu yitiren iktidar ve onun polisi olduğunu basın mensuplarına anlattık; başbakan ve içişleri bakanına protesto niteliğini taşıyan birer telgraf çektik.

Bu arada **Atalay Savaş** için FKF'de bir tören hazırladık. Federasyondan Hacettepe Hastanesi'ne, oradan Atalay'ı alarak Hacı Bayram Camii'ne kadar büyük bir kitle halinde yürüdük. Sonra Atalay'ı ebedî istirahatgahına götürdük.

Ağustos ayı içinde dünya olaylarında detaylarına değindığımız Çek olayları patlak verdi. Bu konuda yayınladığımız bildiride sosyalist Sovyetlerin tarihi sorumlulugundan, azgelişmiş ülkelerin biricik umudu, biricik kurtuluş yolu olan sosyalizme karşı emperyalistler tarafından yönetilen iftira kampanyasına bir halka daha eklenmesine neden olan emperyalizme özgü saldırı politikasını bizzat sosyalist bir ülkenin yaptığından söz ederek hareketi kınadık.

Belirli bir gruptan kaynaklanan suçlama kampanyası bu bildiri nedeniyle bir kez daha işletilerek, genç üyelerin kafasında istifham mı yaratılmaya çalışılmıştır.

İstanbul'daki olaylardan ötürü MYK kararı ile 3 arkadaşımız görevli olarak İstanbul'a gönderilmiş, olaylar gerek MYK'ca, gerekse İstanbul Sekreterliği'nce genel başkanın katıldığı toplantılarda üyelerle birlikte enine boyuna tartışılmış, eylemin bundan böyle düşünsel alana aktarılması kararı bütün sekreterliklere duyurulmuştur. Bu olaylardan sonra bir süre durulan ortaklık, 6. Filo'nun ağustos sonlarında tekrar İzmir'e gelişi ile yeniden bir canlılık kazanmış örgütümüzce yeniden protesto hareketlerine girilmiştir. 6. Filo'nun İstanbul'a gelişi ile iki kardeşimizin şehit olması, bu kez bizi daha temkinli davranmaya zorluyordu. Biliyor ve inanıyorduk ki; emperyalizme karşı mücadelenin gerçekten başarıya ulaşması bu mücadeleye emekçi sınıf ve tabakaların katılmasıyla mümkündür. Bu gerçeği göz önünde tutarak, İzmir'de TMTF Mahallî İcra Komitesi'nin çağrıda bulunduğu toplantıya katılmak üzere genel başkanımız İzmir'e gitti. Toplantıya 15 örgütün başkanı katıldı. Toplantıda ilkelerimizden ödün vermeden halkın bu hareketin

içine sokulması gereği üzerinde durduk. Pasif Direnme'ye halkı davet etmek için bir komite kurulması tarafımızdan önerildi. Ve kabul edildi. Daha filo gelir gelmez bir miting yapılması gereğine, henüz erken bulduğumuz için karşı çıktık. Bize göre miting bir deşarj aracı değildir. Ve mevcut potansiyel olmadan yapılacak bir mitingin aleyhimize sonuçlanacağını söyledik. Toplantıya katılan örgütler önce görüşümüze uygun davranarak mitingden vaz geçtiler. Fakat hemen o akşam kimi siyasal çevrelerin zorlaması ile miting kararı verildi. Ve bu mitinge FKF'yi katmak istemediler. Üstelik yapılan miting Amerikan emperyalizmini teline çok sosyalizmi tel'in niteliği taşıyordu. Zira İzmir'de belirli örgütler tarafından kamuoyuna yapılan duyurular ve propagandalarda Çek olayları bahane edilerek Sosyalizmin emperyalizminden bahsedilmekte Çek olaylarından ötürü sosyalist düzenler karalanmaktaydı.

Örgütümüz böyle bir mitinge katılamazdı. Ama egemen güçlerin kukla örgütlerin böylesine emekçi halktan kopuk eylemler yaparken, FKF'de emekçilerin oturduğu kenar mahallelerde, bastırdığı 25.000 adet neden Amerika'ya karşıyız başlıklı bildiriye dağıtmakta, halkı pasif direnmeye davet etmekte, duvar afişleri İzmir'in her semtine yapıştırlarak protesto hareketinden geri kalmıyordu. İzmir'de açtığımız pasif direnme kampanyası tutmuş, şehrin çeşitli semtlerinde gerek şoförlerin Amerikalıların taksilerine bindirmemeleri, gerek lokantacıların Amerikalılara yemek satmamaları gibi sevindirici başarılar elde edilmiştir. Bu arada DISK, TÖS ve DISK'e bağlı yedi sendika ile ortak bir basın toplantısı düzenlenmiş, Amerikan emperyalizminin Türkiye'de tezgahlamak istediği oyun kamuoyuna açıklanmış, Cumhurbaşkanının 30 Ağustos Zafer Bayramı münasebetiyle vermiş olduğu 6. Filo'nun gelişinin Türkiye açısından memnuniyet verici bir durum yarattığını ifade eden beyanatu şiddetle kınanmıştır.

Basın toplantısından sonra, yine adı geçen örgütlerle bir miting yapmaya karar verildi. Ve bu karar İzmir'li bütün örgütlere duyuruldu. Ne var ki partiler üstü olduğunu iddia eden birtakım örgütler bu verilen kararın uygulanmaması için ellerinden gelen çabayı sarf etmekten geri durmadılar. 7 Eylül'de yapacağımız mitingi sabote etmek için yine bazı siyasal çevrelerin zorlamasıyla TMTF yeni bir miting yapmaya, karar vermiş, ancak bizim ayın 7'sinde yapacağımız mitingi felce uğratmak, sönük geçmesini sağlamak için ayın 6'sında miting yapacağını kamuoyuna duyuruyordu. Bütün engellemelere rağmen miting yapmaktan vazgeçilmemiş, polis miting alanına güvenlik gerekçesi ile kimseyi sokmak istememesine rağmen, bini aşkın insanın geldiği bir miting yapılmış ve bu mitingde Prof. Sadun AREN, Şair Can YÜCEL ve FKF genel başkanı konuşarak amerikan emperyalizminin Türkiye için doğurduğu tehlikelerden bahsetmişlerdir.

Bütün bu olaylar olurken bir yandan da TÖS'ün 5 Eylül'de topladığı Devrimci

Eğitim Şurası'na Ankara'dan 5 üyemiz. İstanbul'dan da üyesi olduğumuz Öğrenci Örgütleri Dayanışma Kurulu adına 15 kişi katılmış ve (halka dönük eğitim) ilkesinin bu şurada kabul edilmesi için olumlu çalışmalar yapmışlardır.

Bu arada FKF'nin devrimci üyelerini, hayatlarını sosyalizme adayan yürekli militanlarını gerçekten inciten (Tam bağımsız Türkiye için Mustafa Kemal Yürüyüşü)ne başlandı. Bizi inciten, yürüyüşü düzenleyen kuruluşların örgütümüze karşı düşmanca davranışlar içine girmesiydi. Sosyalist bir öğrenci örgütü olan federasyonumuz elbetteki burjuva ahlak anlayışıyla bu davranışa ilgisiz kalmayacaktı. Nitekim kalmadık ve yürüyüşün üçüncü gününde bir grupla yürüyüşe katıldık, bunu bir bildiri ile kamuoyuna duyurduk.

Bildiride:

"1968 yılının sonuna yaklaştığımız şu günlerde devrimci gençler olarak, birinci milli kurtuluş savaşının bilincini ve heyecanını yüreğimizde taşıdığımızın bir işareti olan Mustafa Kemal Yürüyüşü'nü dünyada ilk milli kurtuluş savaşı veren halkımızın seneler sonra yeniden emperyalizmin boyunduruğu altına girmesiyle başlayan ikinci milli kurtuluş savaşımızın bir halkası olarak görüyoruz."

Yannın mutlu ve aydınlık Türkiye'sini kurabilmek için, bugün verilen bu soylu kavgada devrimci gençlerin büyük görevi olduğunu biliyor ve bu görevi yaparken gücümüzü Mustafa Kemal önderliğinde emperyalizmi yurdumuzdan kovan kahraman Türkiye halkından alıyoruz." diyerek görüşümüzü belirttik. Yürüyüşün beşinci günü ikinci bir grupla tekrar yürüyüşe katıldık. Karşılaştığımız manzara gerçekten şaşırtıcı idi. Detaylarına inmek gözlemlerimize bir açıklık getirmeyecek. Yürüyüşün 8. günü FKF İstanbul Sekreterliği'nde büyük bir grupla yürüyüşe katıldığını kaydedelim.

Sayın delegeler,

Yürüyüşün 8. gününde yürüyüşün katiyen anti-amerikan anti-emperyalist sloganlarla götürülemeyeceği gibi oportünist bir görüşle, kilometrelerce yol yürüyen militanların gerçekten saygı duyulacak bir nitelik gösteren eylemi ve yürüyüşü sabote edildi. Ankara'ya giremedik! Ve 1968 yılı biterken Vietnam'da pasifikasyon -halkı imha etmek- hareketinin uygulayıcısı halk celladı Kommer Türkiye'ye atandı. Bu onur kınıcı davranışı protesto ettik. Bunu bir bildiri ile kamuoyuna duyurduk. Aynı bildiride tüm yurtsever, devrimci kuruluş ve güçleri bu elçinin cumhurbaşkanına sunacağı itimatnamenin red edilmesi için açtığımız kampanyaya çağırdık. Bildiri bütün fakülte ve halk mahallerinde dağıtıldı. Olanaklar nispetinde Ankara dışına gönderildi. Federasyonumuz, Kommer'in gelişine değin yoğun bir propaganda hareketine girişti ve Esenboğa'ya toplanan binlerce genç halk celladını hava alanına indirmedik.

Baştan beri sözünü ettiğimiz ve gerçekten tehlikeli provokasyonlar yaratan

bozguncu küçük burjuva anarşistleri, başıbozuk devrimciler bu eylemi rotasından sapırmayı denediler. Bunun sonucu olarak tasarlanan daha etkin hareketler topluluğun vaktinden evvel çözülmesi sonucu yapılamadı.

Devrimci kardeşler,

Çalışmalarımızı başta açıkladığımız görüşümüze uygun olarak yaptık. Bu çalışmalarımızın yeterli olduğu iddiasını taşımıyoruz.

Yetersizlikleri eleştirmek kaçınılmaz bir zorunluluktur. Ama bu eleştiri öylesine düzenlenmiştir ki öne sürülen her öneri yönetim kurullarının incelemesine ve kararına sunulmalıdır.

Eleştirici gerçekten sosyalistçe eleştiri yapmak iddiasını taşıyorsa çalışmalara doğrudan doğruya katılarak örgüt içinde yöneticilerin yaptığı yanlışların düzeltilmesini deneyerek sağlamalıdır. Ve de eleştirinin somut kalmasına işçi sınıfı düşmanlarına yarayacak şekilde bir biçim almamasına dikkat etmelidir.

Bizler eleştiriye açık kişiler olarak atılan her yeni adımın sonuna kadar eleştirilmesine ve kesin olarak doğru bir çizgiye vardıkdan sonra gene sonuna kadar gerçektirmek için çalışmaya hazır olmak durumdayız.

Hedefimizi net olarak görüp, enerjimizi boşa harcamadan hareketlerimizi bilinçle yoğunlaştırıp başarı yolunda etkinliğimizi daha da artırmak zorundayız.

SONUÇ:

Emperyalistlerin tezgahladıkları ve emperyalizmle işbirliği halinde olan egemen sınıf ve tabakaların başrolü oynadıkları soygun ve talan düzeni can çekişmektedir. Emekçiler uyanıyor, elbetteki bu uyanış alınteri üzerine çöreklenen soyguncuları ürkütmektedir. Artık korkuyorlar. Korkunun çılgın öfkesi ile uyanan ve devrimci saflarda örgütlenen yurtseverlerin üzerine gazaplarını, kinlerini püskürtmektedirler. Bu cehennemi saldırı geniş ölçüde genç militanları hedef almaktadır.

Öyleyse bir kez daha belirtelim:

Yılmayacağız

Amerika'yı

Ve Son Zerresine Kadar İşbirlikçileri

Halk Soyguncularını

Yurdumuzdan Sürüp Atana dek

Kavgaya Devam Edeceğiz.

Yaşasın Emperyalizme Karşı Savaşan Dünya Halkları

Yaşasın Emekçi Türkiye Halkı

Yaşasın Sosyalizm.

Saygılarımızla

Fikir Kulüpleri Federasyonu

Genel Yönetim Kurulu

4 Ocak 1969

İSTANBUL'UN EYLEM BİLANÇOSU

FKF İstanbul Sekreterliği de 3. Kurultay'a kendi çalışmalarını gösteren, gün gün mücadelelerini dile getiren bir çalışma çizelgesi sundu. Çalışma Raporu'ndan sonra sekreterliğin eylem bilançosu kurultayda okundu. Eylem çizelgesini buraya alıyorum.

KURULTAYA SUNULAN ÇALIŞMA ÇİZELGESİ

FKF İstanbul Sekreterliği

2 Nisan 1968: NATO'ya Hayır Haftası diğer öğrenci örgütleriyle birlikte düzenlendi. Aynı günlerde Yüksek Öğretmen Okulu Fikir Kulübü üye ve yöneticilerine karşı girişilen yıldırma hareketine karşı duruldu. Bildiri yayınlandı, okulda gösteri düzenlendi.

18 Nisan 1968: Spor Sergi Sarayı'nda 17 kuruluşla birlikte Köy Enstitüleri Günü dolayısı ile bir toplantı düzenlendi. Açık oturum ve folklor gösterisi yapıldı.

20 Nisan. 1968: Yol-İş Sendikası Bekir Yenigün'ün Türk-İş Kongresi'nde dövülmesi olayı diğer kuruluşlarla birlikte protesto edildi.

21 Nisan 1968: Robert Kolej Öğr. Bir. tarafından düzenlenen Türkiye'de, 'Dinci-Gerici-Milliyetçi Akımlar' konulu açık oturuma diğer örgütlerle birlikte katılındı.

28 Nisan 1968: 28 Nisan olaylarının yıldönümü dolayısı ile FKF lokalinde diğer örgütlerle birlikte bir basın toplantısı yapıldı.

19 Mayıs 1968: 19 Mayıs 1919 anti-emperyalist mücadelenin başlangıcı olarak ele alındı ve diğer örgütlerle birlikte ortak basın toplantısı düzenlendi.

27 Mayıs 1968: 27 Mayıs dolayısı ile bürokratik kadrolar üzerine çalışmalar yapıldı ve bir açık oturum düzenlendi.

12 Haziran 1968 boykot ve işgaller. Spontane olarak başlayan bu harekette örgütümüz kendine düşen görevi yerine getirdi.

15 Temmuz 1968: 6. Filo'nun gelişini protesto etmek amacıyla bir miting düzenlenmesi için hazırlık toplantısı yapıldı. Toplantıdan çıkan arkadaşlar anlaşılmayan bir nedenle polis tarafından yoldan toplandı.

16 Temmuz 1968: 6. Filoyu protesto etmek üzere Dolmabahçe'de bayrak yarıya indirildi.

17 Temmuz 1968: Teknik Üniversite Toplum Polisi tarafından basıldı. 30 kişi tutuklandı. 47 kişi yaralandı.

18 Temmuz 1968: Basma olayını protesto etmek amacı ile Taksim'de bir miting düzenlendi.

Aynı gün Dolmabahçe'ye inildi. Sert çatışmalar oldu. Örgütümüze bağlı bazı üyeler İTÜ'lü bazı arkadaşlarla bu hareketi yanlış değerlendirdi ve barikatla

Dolmabahçe'ye iniş engellenmek istendi.

Örgüt sonradan bu hatayı kavramış, direnişe katılan arkadaşların çoğunlukla FKF'li gençler olduğu anlaşılmış, Dolmabahçe Direnişi adlı bir gazete bu nedenle diğer örgütlerle birlikte çıkarılmıştır.

20 Temmuz 1968: Beyazıt'ta 'Barış İçin Emperyalizmle Savaş Mitingi' düzenlendi. Aynı gün faşist bir grup FKF binasına saldırdı bir kişi sırtından diğer bir kişi bашından yaralandı.

22 Temmuz 1968: Polis FKF binasını patlayıcı madde arama bahanesiyle bastı. Olay bir basın toplantısı ile protesto edildi.

23-24 Temmuz 1968: Vedat Demircioğlu'nun ölümü üzerine bildirimsiz olarak Çağaloğlu'na sessiz bir protesto yürüyüşü yapıldı. 43'ü FKF üyesi olmak üzere 47 kişi tutuklandı.

25 Temmuz 1968: Çağaloğlu'nda polisle yapılan çatışmada FKF yöneticileri ve etkin üyeleri nezarete bulunduğu için çalışma yapılamadı.

27 Temmuz 1969: TMGT'nin düzenlediği yasalara saygı mitingine bu örgütün dışında diğer devrimci örgütler katılmama kararı aldı.

28 Temmuz 1968: Öğrenci Örgütleri Dayanışma Kurulu kuruldu. Bu kurula FKF, İTÜÖB, İTÜOTB, İYTOTB, İFTC, OFTC, GSATC. SBF, Robert Kolej TC. Almanya'da kurulu ATÖF ve Türk Toplumcular Ocağı... vs. katıldılar.

18 Ağustos 1968: Seyyar satıcıların Açlık ve İşsizlik yürüyüşü (istek üzerine) organize edildi.

21 Ağustos 1968: Çek olayları ile ilgili bir bildiri yayınlandı.

30 Ağustos 1968: Emperyalizmin boyunduruğu altında ve 6. Filo'nun gölgesi altında 30 Ağustos'ları kutlayamayacağımızı ve bunun nedenlerini halka anlatan bir broşür tören anında halka dağıtıldı.

28 Ağustos 1968: 6. Filo'nun gelişi ile ilgili olarak Sunay'a, İnönü'ye Tural'a ve Harp Gazilerine bir telgraf çekildi.

1 Eylül 1968: Sunay'ın 30 Ağustos yıldönümü dolayışı ile radyoda yaptığı konuşmaya karşı, yamılgıların ortaya koyan geniş bir basın bildirisi yayınlandı. Bu bildiri bir çok çevrede geniş yankı uyandırdı.

4-8 Eylül 1968: TÖS'ün düzenlediği Devrimci Eğitim Şurası'na katılındı. Aynı günlerde 6. Filo'nun İzmir'e gelmesi dolayısı ile İzmir'e bir grup arkadaş gönderildi. Bu arada Öğrenci Örgütleri Dayanışma Kurulu tarafından gençliğin protestolarını halka anlatan bir Direniş Gazetesi çıkarıldı, Anadolu'daki öğretmenlerin adreslerine de yollandı.

9 Eylül 1968: Bu tarihten çok önce başlayan ve giderek yaygınlaşan işçi hareketlerine katılındı. Derby, Fin Finish Emaye Taş, Kavel, Magirus grev işgallerinde çalışmalar yapmak üzere izleme komiteleri kuruldu.

Bu çalışmaların olumlu bir sonucu olarak Magirus grevi ertesinde 1500'ü aşkın işçinin üye olduğu bir İşçi Fikir Kulübü kuruldu.

1 Kasım 1968: Üniversitenin açılışı dolayısı ile Vedat Demircioğlu'nun anısına bugün 'Vedat Demircioğlu Haftası' olarak ilan edildi. Rektörün açış, kutlama töreni düzenlememesi üzerine bir açılış töreni düzenlendi.

Bu arada üniversite bahçesinde başlayan açılış töreni bir grup sağcı tarafından saldırıya uğradı, 20'yi aşkın genç yaralandı.

8 Kasım 1968: Bir süre önce bir grup genç tarafından başlatılan Mustafa Kemal Yürüyüşü'ne örgüt olarak katılma kararı alındı.

28 Kasım 1968: ABD Büyükelçisi ve CIA ajanı Kommer'in gelişini protesto eden arkadaşlardan beşi tevkif edildi.

Yine Kommer'in gelişini protesto etmek için üniversite bahçesinde Sunay'a çekilen telgrafın büyütülmüş örneği önünde bir basın toplantısı yapıldı.

16 Kasım 1968: Özel Hukuk Okulu'nun açılışını protesto etmek amacı ile başlayan boykotlar geliştirildi. Demokratik Üniversite Forumu ile bitirildi.

Magirus grevcisi 60 işçinin bu foruma katılması sağlandı.

20 - 30 Aralık 1968: Montaj Sanayini protesto etmek amacı ile ortak bir İzmit-İstanbul yürüyüşü düzenlendi.

26 Aralık 1968: Bir asistanın doktorasının usulsüz olarak reddi üzerine girişilen protesto hareketi karşısında rektörlüğün takındığı olumsuz tavır yerildi. Bildirilerle anlatıldı.

3 Ocak 1968: Memur kıyımını protesto hareketinde yandaş olduğumuzu açıklayan bir basın bildirisi yayınlandı.

NOT: FKF İstanbul sekreterliğinin, bunların dışında planlı ve sürekli olan çalışmaların örgütlenme ve eğitim konusunun kapsamı içinde olduğundan ayrıca yazılmadı.

Bu iki konuya ilişkin rapor ise çoğaltılamamıştır. 2 Ocak 1968

KURULTAY TARTIŞMALARLA DEVAM EDİYOR

14 Ocak tarihli Ant dergisinde Kurultay'ın devamı şöyle anlatılmakta:

Eleştirilere geçilmeden, kongre üyelerinden bir kısmının verdiği bir öneriyle, aynı gün Türkiye Öğretmenler Sendikası'nın düzenlediği mitinge katılmak üzere kongre çalışmalarına ara verilmiştir. Toplu halde mitinge katılan delegelerden Veysi Sarısözen bir konuşma yaparak ülkesel sorunlar ve eğitim üzerinde durmuştur.

Atilla Sarp'ın Konuşması

5 Ocak 1969 sabahı kurultay, raporların eleştirileriyle çalışmalarına başlamıştır. Raporların eleştirilmesi sırasında, bu maddenin gündemde bulunan yurt ve dünya sorunlarının eleştirilmesi maddesiyle birleştirilmesi

gerekliliği ortaya atılarak kabul edilmiştir. Atilla Sarp sosyalistlerin kendi eylem sahalarını belirlemeleri gerektiğini söylemiş, daha sonra, bugünkü mücadele ortamını belirlemek için, Anti-Amerikan hareketleri sadece büyük kentlerdeki eylemler açısından ele almamak gerektiğini ortaya koymuş ve köylerde geniş halk kitlelerinin Anti-Amerikan bir bilince doğrudan ya da dolaylı ulaştığını ifade etmiştir. Anti-Amerikan eylemleri ise, daha geniş kapsamlı ele almak gerektiğinden söz ederek, kapitalist işletmedeki büyük toprak sahibine, tarikatçılığa, hilafetçiliğe karşı çıkmayı anti-emperyalist bir eylem olarak nitelendirmiştir. Buna paralel olarak örgüt içerisinde mücadeleyi engelleyen küçük burjuva ideolojisine sahip kişilerin tasfiye edilmesini ileri sürmüştür.

Sıtkı Coşkun'un Sözleri

Kendisinden sonra konuşan Sıtkı Coşkun, devrimin bütünü içerisinde emekçilerin rolünü bilmek ve bunu hiçbir zaman unutmamak gerektiğini açıkladıktan sonra devrimin mutlak öncüsü emekçilerin hangi şartlarda hangi sınıf ve tabakalarla işbirliği yapabileceği üzerinde durmuştur. Bu sınıfları ve tabakaları ve de bunlarla işbirliği yapılacak dönemi emekçilerin tayin edecek güce ulaşmasıyla sapsız sıhhatli bir işbirliğinden söz edilebileceğini belirtmiştir. Ayrıca Millî Demokratik Devrim sürecinin, kesinlikle Sosyalist Devrim sürecinden kopuk düşünülmemesini ortaya koyarak, Milli Demokratik Devrimin, Sosyalist Devrime gidiş yolunda geçilecek bir nokta olduğu üzerinde durmuştur.

Münir Aktolga Söz Alıyor

Münir Aktolga ise, Türkiye'de sol hareketin kopuk ve dağınık bir dönemde olduğunu ifade ederek sözlerine başlamış ve aydın kesimde solun üç noktada toparlanabileceğini belirtmiştir. Aktolga'ya göre aydın kesimin ilk meselesi okumaktır. Metot kavrandıktan sonra, ülke şartlarının iyi tahlil edilmesi ve genel doğrulara varılması üzerinde durulmalıdır. Davranışların uygulanması ile, ancak bu dönemde kitleyle organik ilişki mümkün olabilir. Daha sonra Milli Demokratik Devrim gerekliliğini belirten konuşmacı, bunda başarının ancak emekçi sınıfların öncülüğünde olabileceğini ortaya koymuştur.

Aktolga'dan sonra konuşan Erdoğan Güçbilmez, son dönem yönetim kadrolarının niteliği, eylemciliği, düşüncesi üzerinde durarak; gördüğü yanlışları ve tezatları belirtmiştir. Bu konuşma sonunda söz alan bir Trabzon delegesi konuşmacıların gençlik sorunları üzerinde durmadıklarını belirterek, kongrenin asıl görevinin gençlik üzerine kararlar almak olduğunu açıklamıştır.

Gün Zileli'nin konuşmasından sonra arada cevap için söz alan Genel Başkan Zülküf Şahin, İzmir mitingi ve Kommer'in Türkiye'ye gelişi sırasında eylemlere açıklık getirmek gerektiğini belirtmiştir.

Perinçek'in Savunması

Genel Başkanın bu konuşmasından sonra söz sırası kendisine gelen eski Genel Başkan Doğu Perinçek, 10'ar dakika ile kısıtlanmış olan sürenin kendisi için iki misline çıkarılmasını önermiş, delegelerin onayı ile süresi uzatılmıştır. Merkez yürütme kurulunun çalışmadığından söz ederek konuşmasına başlayan Perinçek, eğitimde, ideolojik tutumda ve sosyalist eylemin özünde merkezin büyük hataları olduğunu iddia etmiş, geçen kurultayda ortaya attığı tartışmada hoşgörü, eylemde birlik sloganını tekrarlamıştır. Fakat, bu sloganın bu yıl bütün örgüt üyelerini kapsamayı amaç bilmediğini, çünkü az da olsa bir oportünist kadronun yönetimde olduğunu, bunlarınsa hoşgörüsüz olarak örgüt dışı bırakılmaları gerektiğini, aksi halde kendilerinin örgütte çalışmayacaklarını açıklamıştır. Konuşması sırasında eylemde öncülük meselesine de değinen Perinçek, öncü olunmadı diye, başka güçlerin örgütleri eyleme öncülük ediyor diye eylem dışı kalmayacağını, kim yaparsa yapsın öğrenci eylemlerine katılmak gerektiğini belirtmiştir.

Daha sonra konuşan Nihat Emeksiz, Mustafa Ulusoy, Nedim Öztaş ve Mehmet Demir örgütün ve ülkenin çeşitli sorunlarına değinmişlerdir. Trabzon delegesi Fikret Ersezen ise, tartışmaların öznel değerlerden kalkarak büyük ve parlak laflar üzerine oturtulmak istendiğini açıklanmış, gençliğin stratejiyi saptayacak sınıfsal nitelikte olmadığını, sosyalist örgüte paralel strateji uygulamak gerektiğini söylemiştir. Konuşmasında önemli bir kısmını eski Genel Başkan Perinçek'in eleştirisine ayıran Mümtaz Kotan, okuduğu belgelerle Perinçek'e karşı çıkmıştır.

Ömer Özerturgut'un yanı feodal bir toplumdaki adımın Milli Demokratik Devrim olduğunu söylemesinden ve devrimin sürecini anlamayan bir kadronun yönetime ağırlığını koyması halinde uyuşmazlıklar doğacağını açıklaması üzerine konuşan Alev Ateş, çatışmayı uzlaşmaz noktalara itmemek gerektiğini belirterek, ayrılmayı şantaj gibi tekrarlayanların örgütten ayrılmasını istemiştir.

Açıklamalarında İstanbul'daki son işgal hareketine katılanları suçlaması üzerine Ertuğrul Günay'ın konuşmasına dinleyici sıralarında oturan Devrimci Öğrenci Birliği üyeleri tarafından müdahale edilmiştir. Tartışmalar delegeler arasına da sıçramışsa da, başkan tarafından kısa zamanda düzenli konuşma ortamına dönüştürülmüştür.

Hasan Yalçın'ın Sözleri

Son olarak Teknik Üniversite delegelerinden Hasan Yalçın, bağdaşabilir fikirlerin bazı delegelerce uzlaşmaz bir zıtlasmaya yöneltildiğini, bütün delegelerin bundan kaçınmaları gerektiğini belirtmiştir. Eylem içerisinde birliğe varılabileceği inancında olduğunu açıklayan Hasan Yalçın, eleştiri ve özeleştirisinin ayrılmazlığını belirtmiştir. Konuşmacı son olarak örgütün eylemlerinde gençlik sorunlarından ayrı düşmemesi gerektiğini ileri sürmüştür.

Veysi Sarısözen'in Yanıtları

Merkez Yürütme Kurulu adına ilk konuşmayı yapan Veysi Sarısözen, bu güne kadar yapılan çabaların örgütün kendini kabul ettirme zorunluluğundan doğduğunu belirtmiştir. Güçlenme, çekirdek olma döneminin başarıldığını açıklayan Sarısözen, hareketi bundan sonraki dönemde yeni kişilere bırakmanın şart olduğunu söylemiştir. Daha sonra güç birliğini ele alan Veysi Sarısözen, güçbirliği için güçlenmiş olmanın gerekliliği üzerinde durmuştur. Sarısözen eleştirilere cevap verirken, ithamların daha dikkatli yapılması gerektiğini belirtmiştir. Zülküf Şahin'in cevap konuşmasından sonra son söz sahibi delege Nurkalp Devrim konuşmuştur. Devrim, özellikle Perinçek grubunun nihai karar olarak belli görüşleri getirmesinin yanlışlığını açıklamıştır.

Daha sonra kararlar komisyonuna sunulan iki önerinin görüşülmesine geçilmiştir. Karar taslakları üzerine yapılan konuşmalarda yine Türkiye'nin yapısı, sınıflar sorunu ve gençliğin yeri üzerinde durulmuştur. Komisyon tarafından hazırlanıp yayınlanması istenen bir bildiri de önergeyle son bölümü değiştirilerek yayınlanmıştır.

FKF BİLDİRİSİ

FKF bilimsel sosyalizmi kendisine eylem kılavuzu edinmiş gençliğin örgütüdür. Sosyalist gençliğin örgütü olarak FKF bilimsel sosyalizmin emperyalizm ve onun yerli işbirlikçilerine karşı bağımsızlık ve demokrasi yolunda mücadeleyi görev bilmiştir. Doğal olarak, sosyalizme gidiş sürecinde en devrimci sınıf olan şehir ve köy emekçisini devrimci mücadeleye kazandırmak, giderek bu yolda tüm anti emperyalist ulusal güçlerin emekçilerin mutlak önderliğinde ve de yönetimi altında emperyalizme ve onun zorbalığı olan faşizme karşı toparlanması için mücadelenin gerektirdiği uyarıcı, aydınlatıcı eylemi yerine getirmekle yükümlü olduğunu kabul etmiştir.

FKF bu çerçeve içerisinde tüm sosyalist gençliğin birliğini bütün demokratik gençlik yığınlarıyla perçinlemek durumundadır.

Yaşasın Sosyalist Türkiye

Yaşasın Emperyalizme Karşı Savaşan Dünya Halkları.

GENEL YÖNETİM SEÇİMLERİ

Kurultay sonunda genel yönetim kurulu seçimi yapılmış ve 68 üye FKF'nin yeni genel yönetimini meydana getirmişlerdir. Başkanlık, merkez yönetim kurulu ve sekreterliklerin seçimleri hafta sonunda Ankara'da toplanacak Genel Yönetim Kurulu toplantısına bırakılmıştır.

Yeni seçilen FKF Genel Yönetim Kurulu üyeleri şu üyelerden oluşmuştur:

FKF GENEL YÖNETİM KURULU ÜYELERİ

ANKARA: Alev Ateş, Mehmet Yüksel, Nurettin Dirim, Asuman Erdost, Ömer Yılmaz, Mümtaz Kotan, Tuncer Eşsizhan, Mustafa Ulusoy, Yusuf Kara, Peyami Arık, Yusuf Küpeli, Hasan Dönertaş, Kamer Dünya, Recep Dinç, Adnan Altıparmak, Mustafa Ataç, Ruhi Koç, Saim Ergün, Gürkhan Fişek, Yusuf Uzun, Çetin Özkarar, İbrahim Yaraman, Mustafa Yürüsün, Çağatay Anadol, Münir Aktolga, Mehmet Demir, Ahmet Bozkurt, Süleyman Coşkun.

İSTANBUL: Nihat Emeksiz, Mürsel Engin, Ertuğrul Günay, Rahmi Aydın, Kemal Parlak, Ömer Güven, Ahmet Ayhan, Temel Yılmaz, Necmi Demir, Ragıp Zarakolu, Mustafa Yiğit, Yusuf Kayabaşı, Ertuğrul Tıgılay, Hasan Yalçın, Savaşkan Oral, Erol Karacay, Emre Dölen, Hüseyin Doğan.

İZMİR: İbrahim Polat, Ünal Kaynak, M. Nuri Sarmaşık, İzzet Öğül, Uğurcan Özkan, Ahmet Sar, Rebii Yanık, Doğan Askan.

ERZURUM: Haluk Uysallar, Mehmet Metin, Kadir Manga, Tuncer Sümer, İsmet Urcan, M. Ali Kılıç, Etem Tolon, M. Ali Adıgüzel.

TRABZON: Fikret Ersezer, Necdet Sökücü.²⁰

Beşinci Bölüm

FKF'YE YENİ KAN

MUHALEFETTEN YÖNETİME

Ant'ta kurultay için sakin bir atmosfer çiziliyordu. Ancak olayı MDD cephesinden yorumlayanlar ve askeri savcı pek de o kanıyı paylaşmıyordu.

Doğu Perinçek çevresi kurultayı şöyle değerlendiriyordu:

Kurultayda, parçalanmış olan FKF yöneticileri devrimci muhalefet karşısında aralarındaki anlaşmazlığı hasır altı ederek anlaştılar. Devrimci muhalefete karşı birleşerek 'Kutsal İttifak'larını kurdular Devrimci muhalefet az sayıda kişiyle temsil edilmesine karşın etkili bir mücadele verdi. Milli Demokratik Devrim kavramı etrafında birleşen muhalefet, FKF yönetimini çökertti. Oportünist fikirler bozguna uğratıldı. Kurultay sonunda yapılan seçimlerde devrimciler belli ölçüde yönetimde yer aldı. Tereddüt içinde olan delegeler, ideolojik hakimiyetin etkisiyle bir yandan devrimci yönetimin iş başına gelmesi yönünde oy kullanırken, diğer yandan o güne kadar oportünizme karşı mücadelede en ön safta olanlara karşı yöneltilen hücumların etkisi altında kaldılar. Bunun sonucu olarak, devrimci grubun en ön safında mücadele veren arkadaşların yönetime gelmesi önlendi. FKF İstanbul sekreterliği ise Aren oportünizmine bağlı yöneticilerin elinde kaldı. Bunun nedeni İstanbul'daki muhalefetin FKF dışında kalması ve DÖB tarafından temsil edilmesiydi. DÖB yöneticileri FKF'ye girmemek ve oportünistleri 'döverek' yenilgiye uğratmak yolunu seçtiklerinden sekreterlik TIP yöneticilerine bağlı unsurların hakimiyetinden kurtarılamadı. Bu sonuçlarıyla FKF'nin 3. kurultayı saf devrimci bir kurultay olmadı. Esas olarak devrimci ideolojinin kendisini kabul ettirme kurultayı oldu.¹

Çayan çevresi de kurultay değerlendirmesinde esas olarak geçmiş yönetimi eleştiriyordu:

Kurultayda FKF oportünizminin söyleyecek pek bir şeyi yoktu. Tek demagoji vasıtaları, 'Demokratik Devrim' anlayışını Türk Solu çizgisinde savunanların küçük burjuva kuyrukçuluklarını pek açık şekilde ortaya koyan, proletaryanın demokratik devrimde öncülüğü meselesinin ele alınması ve partisiz cephe çığıklarıydı. İşte bu nedenle, bir sürü inanmış saf militanın hala kafası karışıyor, sol gevezelikler yapan TIP oportünizmini daha sevimli görebiliyorlardı. Bu durumda kafaları karışık olan delegeler genellikle eylemlerde tanıdığı arkadaşlarına oylarını verdiler. TIP oportünizminin ancak birkaç sözcüsü GYK'ya girebildi.²

Türk Solu ise kurultaydaki gelişmeler ve muhalefetin genel olarak ortaya koyduğu tezlerle ilgili şöyle yazıyordu:

FKF 3. Genel Kurulu, 3 ve 4 Ocak tarihlerinde İstanbul'da toplandı. İlk toplantı günü usûl tartışmalarıyla geçti. Eski yönetimin tüzüğü çiğneyerek Genel Kurul'a kabul etmek istemediği İzmir Yüksek Öğretmen Okulu Devrimci Kültür ve Sanat Kulübü delegeleri, Devrimcilerin müdahalesiyle Genel Kurul'a alındı. Daha sonra, Hacettepe Üniversitesi Sosyalist Fikir Kulübü'nün FKF'ye katılmak için on gün evvel başvurmasına rağmen, Merkez Yürütme Kurulu'nun bu konuda bir karar vermemesi üzerine, konu Devrimci Grup tarafından Genel Kurul'a getirildi. Küçük oy hesaplarıyla, İzmir Yüksek Öğretmen Okulu delegelerini Genel Kurul'a kabul etmek istemeyen, Ege Üniversitesi Fikir Kulübü'nü fesheden, Ankara'da Dil ve Tarih-Coğrafya ve Hukuk Fakülteleri Fikir Kulübü kongrelerinde yolsuzluklardan medet uman yöneticiler, Hacettepe Sosyalist Fikir Kulübü'nün Genel Kurul'da temsiline de karşı çıktılar. FKF tüzüğü, Genel Kurulun bütün üye kulüp delegelerinden oluşacağını öngördüğü halde, bu hükme aykırı olarak, Hacettepe Sosyalist Fikir Kulübü'nün Federasyon'a katılması kabul edildiği halde, delegeler Genel Kurul'a kabul edilmedi.

Genel Kurul'un ikinci günü, gençlik içinde proleter sosyalizmini savunan devrimcilerle, oportünist parti yöneticilerinin gençlik içindeki bir avuç kuklası arasındaki mücadele şiddetlendi. Aybar ve Aren taraftarları, devrimci gençlerin karşısına tek vücut olarak çıktılar. Aralarında hiçbir ideolojik çatışma olmadığı, hareket içinde bir defa daha ortaya çıktı. Devrimci grubun sözcülerinden birinin de belirttiği üzere, Aybar ve Aren taraftarları arasındaki sandalye kavgası bitmiştir. Devrimciler karşısında, emperyalizmle barış ilân edenlerin, Aybar ve Aren oportünizminin mukaddes ittifakı hemen kurulmuştur.

MDD Çizgisinin Genel Kurul Tutumu

Oportünizmin mukaddes ittifakına karşı, devrimcilerin eleştirileri amansız oldu. Gündemin eleştiriler bölümünde devrimci grup dışında çok az delege söz aldı. Devrimci görüşleri dile getiren Erdoğan Güçbilmez, Doğu Perinçek, Sait Kocacıoğlu, Gün Zileli, Ömer Özerturgut, Atilla Sarp, Münir Aktolga, Mehmet Demir'in eleştiri ve görüşlerini toplu olarak belirttim:

Türkiye'de sosyalist hareketin başına musallat olan oportünist parti yöneticilerine bağlı bir klik, oportünist parti yöneticilerinden aldıkları emirlerle FKF'ye yön vermek istemektedir. Bunların bugüne kadarki çabası, sosyalist gençleri oportünist yöneticilerin elinde bir dama taşı haline getirmektedir. Nitekim Aybar-Aren oportünizminin telkinlerine boyun eğmeyen Doğu Perinçek ve arkadaşları bu sebeple yönetimden uzaklaştırılmıştır.

Oportünistlerin gençlik içindeki kuklaları, oportünist parti yöneticilerinin emriyle yönetimden uzaklaştırılan devrimcilerden sonraki yönetime damgasını vurmuştur. Bu yönetim, lâfta keskin devrimci olduğu nispette, harekette emperyalizmle uzlaşmakta, barış ilân etmekte, hattâ bu tutumları faşistlerle işbirliğine kadar varmaktadır. Elmalı'da toprak mücadelesi veren köylüye destek olan devrimcilerle, parti yöneticilerinin emrinde bu dayanışmaya karşı çıkanlar bunlardır. 29 Nisan'da Ankara'da yapılan anti-emperyalist mitingde faşistlerin saldırılarına karşı mücadele veren devrimcilerin saflarını da gene bu oportünist yöneticilerin emrindekiler bölmeye çalışmışlardır. Dolmabahçe'de Amerikan 6. Filo'suna karşı yapılan gösteride, devrimci gençlerin önüne barikat çekmeye çabalamaları da bu grubun eseridir. Kommer'in karşılanmasında devrimci mücadeleyi köstekleme tutumu son hadde varmış, Esenboğa havaalanına içkili olarak gelen Zülküf Şahin, hareketi baltalamak ve devrimci gücü köreltmek için elinden geleni yapmıştır. İzmir'de 6. Filo'nun gelmesine karşı anti-emperyalist hareketlerde, FKF, milli kurtuluşçu güçleri ve eylemi bölmeye ve parçalamaya çalışmıştır. Son olarak bunlar, faşist komandalara hedef olarak devrimcileri göstermiştir. Faşizm karşısında dayanışmayı bile göze alamamışlar, ihbarcılık etmişlerdir.

Yanlış Hesap Dönüyor

FKF'de üç aylık devrimci yönetim zamanında başlanan ve bilimsel sosyalizmin temel kitaplarının öğrenilmesi için yapılan eğitim çalışmalarına son verilmiştir. Gençliğin devrimci hareketini baltalamak isteyenler, sosyalizmin biliminden, iplerini ellerine teslim ettikleri parti yöneticileri gibi, köhnemiş, kalıplaşmış fikirler diye söz etmişlerdir. Çekoslovakya'daki

emperyalizmle işbirliğine varan Dubçek yönetimi, FKF'nin karşı devrimci yöneticileri tarafından –tıpkı Aybar ve Aren gibi– alkışlanmış, Çekoslovakya'daki karşı-devrimci hareket Johnson'la aynı paralelde demokratlaşma ve liberalleşme olarak nitelenmiş, FKF'nin bu yoldaki bildirisi TRT ajans bültenlerinde okunmuştur.

FKF'nin somut eylemlerle ifadesini bulan, emperyalizmle uzlaşan bir yola girmesi, tutarlı ve doğru bir ideolojik tutumu olmayışından ileri gelmiştir. Küçük burjuvanın yer yer karşı-devrimci çizgiye düşen kararsız ve tutarsız ideolojik tutumu, devrimci grup yönetimden uzaklaştırıldıktan sonra FKF yönetimine hâkim olmuştur.

Devrimci grup sözcüleri bu eleştirileri, FKF'nin devrimci bir yola girmesi için kabul edilmesi gerekli tezlerle tamamlamışlardır:

FKF oportünist parti yöneticilerinden emir almayan, bağımsız karar veren bir örgüt olmalıdır.

Faşist saldırı ve baskıların artmakta olduğu bu dönemde, sosyalizmin örgütü ve disiplinli birliği gerçekleştirilmelidir.

Sosyalist gençliğin birliği doğru ilkeler etrafında bir birliktir. İlkeye dayanmayan, ideolojik özü olmayan birlik, aldatıcıdır ve dağılmaya mahkumdur.

Sosyalist gençliğin birliğine temel olan ilkeler, sosyalizmin biliminin ilkeleridir. Sosyalizmin bilimi, yarı-bağımlı, yan-feodal ülkelerde, sosyalizme giden yolun milli-demokratik devrimden geçtiğini tespit etmiştir. Sosyalist gençliğin görevi, bilime uygun olarak, Türkiye'nin bağımsızlık ve demokrasi mücadelesinde bütün millici ve demokratik güçler arasında devrimci dayanışmanın gerçekleşmesine çalışmaktır.

Üç aylık devrimci yönetimin getirdiği tartışmada hoşgörü, eylemde birlik ilkesi yaşatılmalıdır.

SAVCININ KURULTAY DEĞERLENDİRMESİ

İstanbul FKF-Dev-Genç iddianamesinde kurultayda “Devrimci Kurultay Üyeleri” başlıklı bir bildirinin dağıtıldığından söz edilmekte ve bildiride şöyle denildiği yazılmakta:

Bildiri de birlik, beraberlik ve devrimci kardeşliğin ancak bilimsel sosyalizmin temel ilkeleri üzerinde olacağı, stratejinin ideolojiden ayrılmayacağı ve ideolojinin belli bir dönemde belli bir ülkenin yapısına uygulanmasının strateji demek olduğu bu nedenle yarı bağımlı ve yarı feodal bir yapıya sahip olan ülkemizde bilimsel sosyalizmin emrettiği tek doğru stratejinin

millî demokratik devrim olarak saptanması gerektiği, millî demokratik devrimin, sosyalizme giden yolda, sosyalizmin önündeki engellerin kaldırılmasını öngördüğü, bu doğru strateji çizgisinde proleter sosyalizmini savunan herkesi eylem birliğine çağırdıkları kaydedilerek, şu ilkelerin uygulanması istenilmiştir :

- a. Bilimsel tartışma ortamının gereği olan devrimci teorik eğitim,
- b. Bilimsel sosyalizmin emrettiği devrimci strateji doğrultusunda birleşmek ve saflarımızı çelikleştirmek,
- c. Parlamenterizmi temel mücadele biçimi olarak gören ve sınıf mücadelesini mebuslar mücadelesi haline getiren sağ-oportünist eğilim ile mücadele,
- d. Bilimsel sosyalizmin aşamalar kavramını unutan ve önümüzdeki devrimci aşamayı yanlış saptayan ve anti-emperyalist cephede bölücü rolü oynayan ve aslında sosyalizme varışı geciktiren sekterizm ile mücadele,
- e. İşçi sınıfı ile organik ilişkiler kurmak ve işçilerle saflarımızı paylaş-tırmak,
- f. Gençlik içindeki bütün millî demokratik ve anti-faşist güçleri birleştirmek ve onları yönetmek bu koşullar altında güçlü bir şekilde eylemlere girişmek öngörülmekte ve bildiri "Yaşasın halk savaşlarının zaferi, yaşasın proleter sosyalizm" sözleri ile son bulmaktadır.³

Kurultayda MDD çizgisini savunan ve Genel Yönetim Kurulu üyeliğine seçilen Rahmi Aydın'ın kurultay ve sonrasındaki gelişmelere ilişkin değerlendirmesini buraya alıyorum:

FKF KONGRESİ ARDINDAN

Rahmi Aydın GYK Üyesi

Geçen Martta yapılan FKF ikinci olağan kurultayında bilimsel sosyalizmi savunanlar yönetime gelmiş, ancak daha sonra oportünist parti yöneticilerinin işine gelmeyen bu yönetim görevden uzaklaştırılmıştır. Doğru devrimci ideolojik görüşleri ve bunun gerektirdiği eylem yolunu izlemeleri sebebiyle oportünizmin hücumlarına hedef olan bu arkadaşlar neyi savunuyordu?

"Türkiye'de millî demokratik devrim yapılmadan sosyalist devrime geçilemez." Düşürülme olayından sonra örgüt içindeki devrimci kanat gelişmesine devam etti. Buna paralel olarak da örgüt dışında bu görüşe katılanların sayısı çoğaldı. Bu örgüt dışı birikim daha çok İstanbul'daydı. Eğer üçüncü olağan genel kurulda devrimci görüşü benimseyenler, tek başlarına yönetime gelseydi, örgüt dışı birikimin örgüte katılması ve sosyalist gençliğin devrimci ilkeler etrafında ve tartışmaya açık bir örgütte birleşmesi, güçlenmesi gelişimin olağan sonucu olacaktı.

Tartışmaya açık diyorum, çünkü bugüne kadar yöneticiler kendileri gibi düşünmeyenlere iyi niyetli davranmamışlardır. Küçük burjuva çekingenliğiyle devrimci ilkeler etrafında örgüt içinde tartışma ortamının açılmasından kaçınmışlardır. Bunun son örneği herkesçe tanınan bir çok sosyalist arkadaşımızın üyeliklerinin genel merkezce reddedilmesidir.

Yukarıdan beri sözünü ettiğimiz tartışmaya açık bir ortamda ve devrimci ilkeler etrafında tüm sosyalist gençliğin bütünlüğünü yeni yönetimin sağlayıp sağlamayacağını önümüzdeki günler gösterecektir.

Burada bu konuyu kesip, asıl amacım olan son kurultaydaki teorik tartışmaların anlatımına geçmekte yarar görüyorum.

Örgüt içindeki devrimci muhalefet ikinci kurultaydaki teziyle üçüncü kurultaya geldi. Fakat bu görüşün karşısında olanlar, bu kez kendi görüşlerinin iflâs ettiğini görünce yön değiştirdiler. Ve şöyle der gibi oldular:

"Biz zaten, söylüyorduk. Milli demokratik devrim yapılmadan sosyalist devrime geçilemeyeceğini..."

Fakat gene tartışmalar neticesinde teorik tutarsızlıkları ortaya çıktı. Bu kez ortaya çıkışları şöyle oldu:

"Biz önce sosyalistlerin sayısını çoğaltacağız. Güçlü olduğumuz zaman da güç birliğine gideceğiz."

Oysa Türkiye'de sınıflar ve bu sınıfların emperyalizm ve işbirlikçileriyle müttefik durumunda olan diğer güçlerle ilişkileri iyi saptandığında bu dönemde ne yapılması gerektiği daha da durulaşır. Sosyalizmi öğretip güçlenmek?... Ama kime, nasıl?... Şehir ve köy proletaryası ve yarı proleter unsurlara ise evet... Bilinçlendirmenin şekli devrimci teorinin ışığında pratikte saptanır. Fakat bunu yaparken emperyalizm ve müttefikleriyle çelişir durumda olan sınıfları ihmal edip, emperyalist ideolojinin etkisine terk etmek bu sınıfları düşman edinip, emekçi sınıflar edebiyatıyla kör dövüşüne girmek gibi oportünist bir tutum ne ile açıklanabilir?... Oysa bu sınıfların milli demokratik devrim için saflarımızda tutmak veya hiç değilse karşımıza almamak devrimci tutumumuzun zorunlu bir sonucu olmalıdır. Devrimciler hakim sınıflardan korkup emekçi sınıfların davasından taviz vermek olan, kör dövüşüne girmek gibi bir tutumla da mücadele etmeyi kendilerine görev bilirler. Gerçekten proletaryanın kendi mücadelesi içerisinde sosyalist bilince varıp hızla güçlenmesi için bu stratejinin uygulanması zorunludur. Yani içinde bulunduğumuz ortamda düşmanı iyi saptamak. .. Yani emperyalizme, işbirlikçilere ve bunların müttefiklerine karşı mücadelede ara tabakaları karşı güçlerin kucağına itmemek...

Tabanı devrimci bilinci almaya hazır sosyalist partimizin yöneticileri, teoriden sapsamış durumdayken devrimci gençlerin görevi, doğru devrimci stratejiyi saptamaktır.

Ancak böylece sosyalist partimizin tabanının kendi öz örgütüne sahip çıkmasına katkıda bulunabiliriz. Emperyalizmin zorbalık yönünde örgütlenerek komandolarla karşımıza çıktığı bu dönemde, devrimci ilkeler etrafında birlik ve beraberliğe ihtiyacımız daha da artmaktadır. Devrimci görüşü yani sosyalizme varmak için milli demokratik devrimin gerçekleşmesinin zorunlu olduğunu ittifakla karar altına alan kurultay, ideolojik bakımdan doğru yönde bir adım atmıştır. Kendilerini, çeşitli oyunlarla seçtiren veya tavsiye listeleriyle kendilerine yakın olanları seçtirme yoluna gidenlere, dur demek zorundayız. Devrimci gençlik tavsiye listelerinden değil, devrimci düşünce ve eylemden yönetici çıkarmak durumundadır."

YÖNETİMDE YENİ KAN: YENİ YÖNETİM

İstanbul'daki 3. Kurultayda seçilen Genel Yönetim Kurulu ilk toplantısını 12 Ocak'ta Ankara'da yapıyordu. GYK'da yapılan seçimlerde MYK "taze kandan" oluşurken İstanbul Sekreterliği değişmedi. FKF Genel başkanlığı için TİP'li Hüseyin Ergün ile MDD eğilimli Yusuf Küpeli aday oldu. Seçimler şöyle sonuçlandı:

Genel Başkan: Yusuf Küpeli

Genel Sekreter: Mehmet Demir

Sayman: Tunççetin Özkarar

Üyeler: Münir Ramazan Aktolga, Çağatay Anadol, Tuncer Eşsizhan, Ruhi Koç, Mustafa Ulusoy, Süleyman Coşkun.

İstanbul Bölge Sekreteri: Sıtkı Coşkun

İzmir: Ömer Karabulut

Erzurum: Mehmet Metin

YENİ YÖNETİMDEN DENİZ'E TELGRAF

MYK ilk toplantısında cezaevinde bulunan Deniz Gezmiş ve arkadaşlarına telgraf çekiyordu. Telgrafta: "Aynı kavganın erleri olduğumuzu bildirir, siz yiğit kardeşlerimizi sevgiyle kucaklarız" deniliyordu.

Dev-Genç Gerekçeli Karar ve Hüküm adlı kitapta genel yönetim kurulunda: "FKF bilimsel sosyalizmi kendisine eylem kılavuzu edinmiş gençlerin örgütüdür. Sosyalist gençliğin örgütü olarak FKF, bilimsel sosyalizmin, Türkiye gibi yarı bağımlı, yarı feodal ülkeler için ön gördüğü emperyalizm ve onun yerli işbirlikçilerine karşı bağımsızlık ve demokrasi yolunda mücadeleyi görev bilmiştir." biçiminde bir kararın alındığı yazıyor.⁴

Yeni Merkez Yürütme Kurulu görüşlerini dile getiriyordu:

FKF MYK'sının 20 Ocak'ta yayınladığını ve MDD tezlerini içeren bir numaralı bülteni şöyle:

FKF MERKEZ YÜRÜTME KURULU'NUN 1 NUMARALI BÜLTENİ

Merkez Yürütme Kurulu 12 Ocak 1969 tarihinde yaptığı ilk toplantısında, Türkiye'deki hakim çelişkinin Amerikan emperyalizmi, işbirlikçileri, feodal kalıntılar ile proletarya ve diğer millici sınıf ve tabakalar arasında olduğu görüşünde birleşmiştir. Yine proletarya ile diğer millici sınıf ve tabakalar arasında da çelişkinin söz konusu olduğu, ama bu çelişkinin diğeri yanında zayıf ve öncelikle çözümlenmesi gerekmeyen bir çelişki olduğu görüşünde de bileşilmiştir. Bu durumda en üretken ve en çok ezilen sınıf olması nedeniyle devrimci potansiyeli de en büyük sınıf olan proletarya, nihai hedefini, yani sosyalizm hedefini bilerek, ön aşama olan Amerikan Emperyalizm'i, işbirlikçileri ve feodal kalıntıların temizlenmesi yolunda diğer bütün millici sınıf ve tabakaları bir araya getirip, tarihi önderliğini yerine getirmek zorundadır.

Önümüzdeki Adım

Proletaryanın bu önderlik görevini eksiksiz olarak yerine getirebilmesi için, bütün proleter unsurların bir örgüt içinde birleştirilip, kendilerine bilimsel sosyalizm öğretisinin derinliğine verilmesi, bu öncülüğe hazırlanmaları gerekmektedir. Yapılacak olan, ikili eylem biçimini bir arada yürütmektir. Bütün millici sınıf ve tabakalarla organik bağlar kurup, onların Amerikan sömürgeciliğine karşı olan devrimci potansiyellerini harekete geçirerek cepheyi genişletirken, proletarya örgütünün de tamamlanması yolunda hızla harekete geçmek gerekmektedir. Şüphesiz, proletarya örgütü öncülüğünde Amerikan sömürgeciliğinden rahatsız olan sınıf ve tabakalar arasında kurulmaya çalışan güç birliği, en geniş anlamıyla sıcak savaşın en sert olduğu devrede ortaya çıkacaktır. Bütün bunları bilerek, önümüzdeki milli demokratik devrim aşaması, yani Amerikan sömürgeciliği, işbirlikçileri ve feodal kalıntıların temizlenmesi yolunda proletarya örgütünün millici güçleri bir araya toplayacak sistemli devrimci eyleme girişmesi gerekmektedir. Kısacası, stratejik planda milli demokratik devrim aşaması için harekete geçirirken, sosyalist örgütlenme ve bilinçlendirme işleri de hızla yürütülecektir. Bunun aksini düşünmek, sosyalist devrim aşamasında olduğumuzu zannederek proletaryayı tek başına kavgaya sürmek, millici demokratik devrim için öncülük görevini yerine getirip, sonunda sosyalizmi kuracak kadroları ölüme sürmekle eşanlamlıdır. Bunu düşünmek maceracılık, bilerek veya bilmeyerek sosyalist kavgaya ihanettir.

Gençlik Olarak

Bizler bu kavganın gençlik kesimi olarak kendi örgütümüzü sağlamlaştırmak, millici güçlerle proleter devrimcileri arasında organik bağlar kurulmasına da önyak

olabiliriz. Zaten bilerek veya bilmeyerek Amerikan sömürgeciliğinin maşalığını yapan bir avuç komando bozuntusuna karşı bu birlik doğal olarak sağlanmaya başlanmıştır. Bundan sonra da Amerikan sömürgeciliği kovuluncaya dek sürecektir. Ayrıca gençlik, proletaryanın örgütlenmesinde ve bilinçlendirilmesinde kendine düşen görevi elinden geldiği kadar başarmaya çalışacaktır.

Amerikan sömürgeciliğinin emrindeki bilinçli faşistler, halka söyleyecek sözleri olmadığı için, bir komando miti yarayıp, lise eğitimi ile beyni yıkanmış fakir halk çocuklarını, düzenin bozukluğu sonucu iş bulamayan gençleri ve ümmetçi grupları bu mit etrafında toplayarak devrimci güçlere karşı kullanmaya çalışmaktadırlar. İşin farkında olmayan fakir halk çocukları akıllarını başlarına toplamalıdır. Kendi kendilerini vurduklarını, kendilerini karanlığa kitlediklerini anlamalıdır. Cahillikleri de bir gün affedilmeleri için yeterli mazeret haline gelmeyecektir.

Emperyalizmin Tertibi

Amerika'ya karşı yapılan protestolara gelince, bunlar hepimizin ortak hareketleridir. Şimdi yapılacak olan eylemler zincirini durdurup, olayın meyvelerinden mümkün olduğu kadar yararlanmak, olayı geniş halk kitlelerine mal etmektir. Amerikanın istediği ise, proleter devrimcilerini halktan kopuk terörist eylemler zincirine sokarak, kendi örgütlerini sağlamlaştırmadan ve diğer millîci güçlerle de organik bağlar kurmadan toparlamaktır. Sonuç olarak da, sosyalist ve anti-emperyalist hareket geriye atılacak, halkımızın kurtuluşu gecikecektir. Şimdilik bunu başaramamış ve olay da geniş halk kitlelerine mal olmağa başlamıştır. Bu başarısızlıklarının verdiği öfkeyle aptalca bir plân hazırlayarak, kendi ikmal merkezlerine zararsız bir bomba koymuşlardır. Şu anda da halkın alaycı gülümseyişi karşısında, yalancı ve şaşılca bir telâşa suçlu aramaktadırlar.

Maceradan Uzak Durulum

İçinde bulunduğumuz devre, sosyalistler için stratejik teşkilatlanma devresidir. Bu devrede halktan kopuk her teröristçe atılış maceracılık olur, harekete zarar verir. Yapacağımız eylemlerin mümkün olduğu kadar kitle eylemleri olmasına dikkat etmemiz gerekmektedir. Sosyalist militanların bunu dikkate alarak, merkezin kontrolünden kopuk, kendi başlarına harekete girişmemeleri gerekmektedir.

FKF'DE AYRILIĞIN AYAK SESLERİ

Genel kurul sonrasındaki gelişmeleri bir de o günlerde Mahir Çayan çevresinin sözcüsü olarak görülen Yusuf Kûpeli'den dinleyelim.

Kûpeli'nin kaleminden çıkan ve fakat tüm bir çevrenin görüşlerini dile getiren broşürde genel kurulun aynı zamanda çeşitli çevreler arasındaki ayrılığın ayak seslerini de yankılandığı söyleniyor.

İkinci MYK'nın 1 nolu bildirisi ele almıyor, ardından o gün tam olarak

kavranılmayan bazı düşünceler üzerinde duruluyordu.

FKF MYK'sının yayınladığı ilk bültende, Millî Demokratik Devrim'de proletaryanın öncülüğü meselesinden söz ediliyor ve yapılacak eylemlerin kitlelere mal edilmesi gereğinin üzerinde duruluyordu. Bu bültenle birlikte FKF MYK'sı ile Aydınlik yazı kurulu içindeki Doğu Perinçek ve arkadaşları arasında ilk sürtüşme başladı. Perinçek ve arkadaşları "proletaryanın öncülüğünden söz etmek Aybar oportünizmini diriltmektir" diyerek demagojik saldırı kampanyası açtılar. FKF içinde daha TIP oportünizmi kesinlikle yenilgiye uğratılmadan, küçük burjuva kuyrukçuları ile FKF MK'sı arasında sinsi bir mücadele başladı. İdeolojik gerilik nedeniyle, Türk Solu hareketinin ve Perinçek'in sağ oportünizmleri daha kesinlikle anlaşılamıyor, bunlara karşı açık bir ideolojik mücadele yürütülemiyordu.

Aslında bu bültenin eleştirilecek yanı yok muydu? Şüphesiz vardı. Bu bültende ve daha sonra yayınlanan çeşitli bültenler, bildiriler ve yazılarda milli demokratik devrimde proletaryanın öncülüğünden bahsediliyordu, ama FKF merkez yürütme kurulu üyelerinin ideolojik düzeyleri doğru yolu tam bir aydınlık içinde görebilecek kadar ileri olmadığı için bu gerçek M-L temellerine oturtulmuş, tam bir teorik aydınlığa kavuşturulmuş değildi. Proletaryanın MDD'de öncülüğü ve devamlı bir özem olarak dile getirilen M-L örgüt meselesi son derece soyut olarak konuyor, hatta teorik yetersizlik nedeniyle zaman zaman sosyalist terminoloji yanlış kullanılıyor veya hiç kullanılmıyordu. Bütün bunlara rağmen, bu yazılarda ve çeşitli zamanlarda yapılan konuşmalarda Türk Solu hareketinin sağ çizgisi, modern revizyonizmin kapitalist olmayan yoldan sosyalizme geçiş tezini savunan çizgisi hiçbir zaman söz konusu değildi. Şüphesiz küçük burjuva kuyrukçularından bu yönde yoldaşça eleştiriler yapmaları beklenemezdi. Onların bütün derdi eksikliklerine rağmen filizlenme yolunda olan devrimci hareketi pasifize edebilmek, küçük burjuvazinin kuyruğuna takabilmektir.

Bunların küçük burjuva kuyrukçularının, küçük burjuva radikalleri ile kapitalist olmayan yol oyununu tezgahlayabilmek için gençlik kitlesinin başındaymış gibi gözükmeye çalıştıklarını, aktif anti emperyalist gençlik hareketlerine geniş halk kitlelerini bilinçlendirme açısından değil, küçük burjuvazinin asker-sivil aydın kanadının iktidarına yol açabilmesi açısından baktıklarını FKF MYK üyelerinin bazıları seziyorlardı. Teorik yetersizlikleri nedeniyle bunlara karşı açık ideolojik mücadeleye giremedikleri için, sadece pratikte dediklerini yapmamakla, Dev-Güc içinde ve her yerde sosyalist olduklarını gizlememekle kendi bildikleri yolda giderek pasif bir direniş göstermekle yetiniyorlardı. Kuyrukçular da, gençliği karşılarına

olarak kapitalist olmayan yol oyununda küçük burjuva radikalleri ile arayış açmamak için meseleyi ufak tefek sitemkar sözlerle geçiştiriyorlardı. Bazen dostça yapılmaya çalışılan eleştirileri kabul ediyormuş gibi gözüküp gençlik kitlelerinden işlerine geldiği biçimde yararlanmaya çalışıyorlardı.

Böyle bir ortam içinde FKF'nin ilk kitle eylemleri köylülerle oldu. Akhisar ve Ödemiş'te iki tütün mitingi yapıldı.⁵

FKF'NİN EGE TÜTÜN MITİNGLERİ

FKF'de iç tartışmalar altan alta sürerken başa gelen MDD'ci yönetim her türlü kitle hareketinde tereddütsüz yer alıyordu. Zaten ilk alınan MYK kararında da maceracılıktan, kişisellikten uzak durulması, halkın içinde olunması ve her türlü sorununa sahip çıkılarak onun bilinçlendirilmesi ve kendi sorununa sahip çıkar hale getirilmesi gereği üzerinde birleşilmişti.

İşte Ege tütün mitingleri bu anlayışın somut uygulanması idi.

Türk Solu dergisi 11 Şubat tarihli 65. sayısında konuya ilişkin şu haberi veriyordu:

Fikir Kulüpleri Federasyonu, Ege Tütün Piyasası'nda köylülerin, tüccar ve tefeciler karşısında mahkûm edilmesini protesto etmek ve demokratik köylü hareketini geliştirmek amacıyla Akhisar'da 7 Şubat Cuma günü büyük bir köylü mitingi yapmıştır.

Miting, çıkarıcıları ve siyasî iktidarı büyük ölçüde ürkütmüş ve çeşitli tertiplerle mitinge engel olunmak istenmiştir.

7 Şubat Akhisar

Ancak tertipler, köylülerin ve gençliğin kararlı direnişi karşısında etkisiz kalmıştır. Son yılların en büyük ve en heyecanlı köylü mitingi esnasında önce şehir cereyanı kesilerek hoparlör çalışmaz hale getirilmiş, böylece ilginin dağılması amaçlanmış, bu sağlanamayınca tütün tüccarlarının yönetimindeki Komünizmle Mücadele Derneği'nin topladığı 50-100 kişi ile miting sabote edilmek istenmiştir. Ancak meydana toplanan 4-5000 köylü ve genç bu saldırıya sert bir karşılık vermiş ve köylüler saldırganları fena şekilde dövmüşlerdir. Bunun üzerine olay yerine gönderilen polis, saldırganları köylülerin elinden güçlkle kurtarmış, bu arada köylüler ve gençler "köylü gençlik el ele" sloganını tekrarlayarak mitinge devam etmişlerdir. Daha sonra şehir içinde yürüyüş yapmak isteyen mitingciler polis tarafından önlenmek istenmiş, ancak bu büyük ve kararlı kitlenin önünde durmak kabil olmamıştır. Böylece şehre giren binlerce köylü ve genç, köylü gençlik el ele diye bağırarak ve AP iktidarını, tüccarları, tefecileri,

emperyalizmi protesto ederek yollarına devam etmişlerdir.

Yürüyüş sona erdikten sonra otobüslerle İzmir'e dönen FKF'li gençler, yolda jandarma tarafından durdurulmuş ve İzmir Üniversitesi Ziraat Fakültesi Fikir Kulübü Başkanı Burhan Atalay saldırganlardan birini feci şekilde dövdüğü iddiasıyla Akhisar'a götürülmüştür.

Tütün Bildirisi

Mitingi düzenleyen FKF'nin köylülere dağıtılan bildirisinde şöyle denilmektedir.

... Böylece yarın ne olacağınızı bilemediğinizden, 1 yıllık alın teriniz, göz bebeğiniz tütününüzü tüccara düşük fiyatla kaptırdınız.

Seni soyan tefeciye, vurguncu tüccara borcunu ödeme! Aslında sen ona değil, o sana borçlu. Onlar tefecilikle, bin türlü piyasa oyunları, hem de gâvurla ortaklaşa seni soyuyorlar.

Kahrolsun sömürücü vurgun şirketleri

Kahrolsun vurguncu tüccarlar ve soyguncu tefeciler

Kahrolsun halktan yana olmayan iktidar

Yaşasın tütün ekicileri ve köylü!

Yaşasın Bağımsız ve müreffeh Türkiye!

Gazeteler Mitingi Küçültüyor

Tütün mitingi, Akşam hariç, diğer gazeteler tarafından kamuoyuna tamamen yanlış aksettirilmiş ve gençleri kesin bir biçimde destekleyen binlerce köylüden hiç söz edilmemiştir. Ancak haberin hemen hemen bütün gazetelere Hürriyet tröstünün Ajansı, Haber Ajansı tarafından iletildiği düşünüldüğünde bunun normal olduğu anlaşılabacaktır.

Fakat bütün bu yanıltma çabalarına rağmen, köylülerin demokratik hareketini durdurmak kabil olmayacaktır. Bugün Akhisar'da Ödemiş'te, obür gün Menemen'de ve daha niceleri...

FKF'nin Ege Tütün Mitinglerine genel başkan Yusuf Küpeli de katılmış, konuşmalar yapmıştır.

Küpeli' nin Ege derslerini buraya alıyorum.

DEMOKRATİK TÜRKİYE İÇİN EGE DİRENİŞİ

Yusuf KÜPELİ, FKF Genel Başkanı

Fikir Kulüpleri Federasyonu olarak Ege'de 100'den fazla köy gezip, Akhisar ve Ödemiş'te toplam olarak 10.000'den fazla köylünün katıldığı iki büyük miting tertitledik. Ayrıca Anayasanın verdiği hakka dayanarak, Atalan ve Gollüce köylerinde ağaların gasbettiği 22.000 dönüm kadar araziye açlıkla karşı karşıya kaldıkları için süren 1500 köylüyle ilişkiler kurup, haklı ekmek kavgalarını sonuna dek

yürekten desteklediğimizi bildirdik. Bu devrimci eyleme, diğer devrimci gençlik örgütlerinin de katılmasını, hareketin ortaklaşa yürütülmesini çok isterdik. Ne yazık ki, kendilerine erken haber vermemiz ve emperyalistlerin 6. filolarının gelişi ile gençliğe büyük kentlerde yeni devrimci eylem alanlarının açılması, omuzlardaki yükün birden artması, harekete fiilen girmelerini engelledi. Buna rağmen, işgalci köylülere dağıttığımız bildirinin altına imzalarını koyarak -28 devrimci örgütün imzası- hareketimizi yürekten desteklediklerini gösterdiler.

Köylü Gençlik El Ele

Akhisar civarında gezdiğimiz köylerde, köylünün sıcak sevgisiyle karşılandık. Köylü, gençliğin devrimci, anti-emperyalist hareketlerinden haberdardı. Bu hareketleri yürekten destekliyorlardı. Birinci Kurtuluş Savaşı'mızı yaşamış yigitler vardı aralarında. İkinci bir Kurtuluş Savaşı'na da hazırdılar. Kurtardıkları bu toprakları tekrar Amerikan gâvuruna kimlerin sattığını, tefeci bütün tüccarlarının Amerikan kumpanyalarıyla ortaklaşa kendilerini nasıl sömürdüğünü çok iyi biliyorlardı. Yıllardır alçakça sömürünün acısını çekiyorlar, yoksa Birinci Kurtuluş Savaşı'nı boşuna mı yaptık? ... diye hayıflanıyorlardı. Evleri, arazileri ipotekliydiler hepten. Bu gidişe dur demenin zamanı gelmişti artık. İşte, bilemedikleri tek şey, nasıl dur diyecekleri idi. Bir kurtarıcı bekliyorlardı. Henüz kendi güçlerini kullanıp da teşkilatlanırlarsa neler başarabileceklerinin farkına varmamışlardı. Onlara, aslında çok güçlü olduklarını, bir araya gelirlerse karşılarında hiçbir kuvvetin duramayacağını, hiçbir yerden kurtarıcı beklemeden, 3,5 sömürücünün kafasına tek bir yumruk gibi inebildikleri an her şeyin hallolacağını anlatmaya çalıştık. Akhisar mitingine ve ondan sonra yapacaklarımıza katılmalarını istedik. Bu hareketlerin birleşmenin ilk adımı olduğunu, sömürücülere gücümüzü göstermenin, sesimizi duyurmanın bir biçimi olduğunu anlattık. Hareketimiz, fındık, pamuk, tahıl üretiminde ve başka alanlarda aynı biçimde sömürülen köylülere örnek olacak, memleketimizde daha geniş alanlarda aynı biçimde sömürülen köylülere örnek olacak, memleketimizde daha geniş demokratik köylü hareketlerinin başlatılmasını sağlayacaktır. Mitinglere geleceklere söz verdiler. Bu kavganın kendi kavgaları olduğunu söylediler. Bizleri evlerinde yatırıp, fakir sofralarına büyük bir cömertlikle buyur ettiler. Ayrılırken birbirlerine kuvvetle sarılan eller, gövdeleri sıkan güçlü kollar, ortak isyanın coşkusunu, sevgilerin en derinini yürekten yüreğe taşıyorlardı.

10 Şubat 1969 Ödemiş

Ödemiş çevresinde ise, 59'dan fazla köy dolaştık. Oralarda da aynı şekilde karşılandık. Köylünün, tüccar kontrolündeki gazetelerin hakkımızda yazdığı yalanlara inanmadığını gördük. Köylü, yayın organlarının sermaye çevrelerinin elinde olduğunu, kendisine karşı çalıştığını anlamış, onlara bakmıyor, yaşadığı sert hayatın

kendisine öğrettiklerine göre tavır takınıyordu. Oralardan da aynı sevgi dolu kucaklaşmalarla ayrıldık.

Söz verdikleri gibi Ödemiş futbol sahasını erkenden doldurmuşlardı. Beş bin civarındaydılar. İktidar yine zorluklar çıkartmış, hükümet meydanında miting yapmamızı engellemişti. Bu kez hazırlıklı gelmiştik. Hoparlörümüzü pille çalıştırıyorduk. Akhisar'da zürraya saldıran satılmışlarsa, yedikleri dayaktan ders almış olacaktı ki, ortaklıklarda gözüküyorlardı. Siyasî iktidar da köylüye aklı sıra baskı yapmak, bizlerden ayırmak amacıyla bir grup toplum polisini meydana dizmişti. Şu şartlar altında köylülerle tam bir işbirliği halinde yürütülen mitinge başladık. Açılış konuşmasını Ödemişli ve FKF üyesi omuzdaşımız Mustafa Kemal Çamkran yaptı. Coşkulu bir konuşmaydı. Öz olarak köylünün 'ekmek kavgasına katkıda bulunmayı bir borç bildiğimizi, 2,5 milyon zürranın 90 tane tefeci tüccara ve gâvur Amerika'ya karşı birleşmesi gerektiğini söyleyip, her köyden bir konuşmacı çağırarak mikrofonu terk etti.

Söz Köylünün

Kaymakçı nahiyesinden bir köylü söz alarak her yıl gibi bu yıl da tütün fiyatlarının geç tespit edildiğini, taban değil tavan fiyatı diye uydurma bir fiyat tespit edip, zürrayı tefeci tüccarın eline teslim ettiklerini anlattı. Tüccarların anlaşmalı olarak fiyatları devamlı düşürdüğünü, tekelinde buna alet olduğunu, çünkü, siyasî iktidarın tefeci tüccar ve Amerikan şirketlerinin elinde olduğunu söyledi. Sözlerini kilosu elli kuruştan tütün satmak zorunda kaldığını, zürra olmayan birinin bunu anlayamayacağını, zürranın gençleri istediğini belirterek bitirdi.

Kirazlı bir köylü, zürranın her yıl tüccar tarafından sömürüldüğünü, bu oyunlara karşı birleşip ortak hareket etmek gerektiğini, bundan sonra köylünün ve gençliğin devamlı işbirliği halinde olacağını söyledi. Arkasından tütünün nasıl ucuza kapatıldığını, emeklerinin nasıl boşa gittiğini, şimdi de tefeciden borç almak zorunda kaldıklarını ve tarlalarının ipotekte olduğunu anlattı.

Başka bir köylü, kendi yazdığı tütün destanını okuyarak, tefeci tüccara ve gâvur Amerikan şirketlerine çatı.

Özkan Mert'ten Şiirler

Şair omuzdaşımız Özkan Mert, gençlerin köylere girişlerini, köylülerle ilişkilerini, tütün kavgasını ve bağımsızlık savaşımızı anlatan şiirini okudu.

Atilla Sarp, köylülerle olan sevgi dolu ilişkilerimizi onlardan neler öğrendiğimizi anlattı.

Başka bir köylü dost ise, aralarında birleşmezlerse, bu gidişin sonunun alınamayacağını, mutlaka birleşmek gerektiğini, hangi partiden olursa olsun tefeci tüccar ve onların adamlarının meclise yollamamak gerektiğini söyledi. Son konuşmayı da ben yaptım. Öz olarak. Amerikan kumpanyalarıyla ortaklaşa çalışan 90 tane tefeci

tüccara karşı 2,5 milyon zürranın yapay olarak yaratılmış eski parti kavgalarını bir yana atarak birleşmesi gerektiğini, bu birliğin tüccarlara korkulu rüyalar gördüğünü, birleşip, sömürücü Amerika ile birlikte bu parazitleri kovarak kendi kanunlarımızı kendimiz çıkartmaya, kendi malımızı kendimiz ihraç etmeye başladığımız an, kesin olarak kurtulacağımızı anlatmaya çalıştım.

Otobüsleri beklerken, köylülerle sohbet edip, resimler çektirdik. Tekrar geleceğimizi, bundan sonra bu kavgayı kendilerinin yürüteceğini söyleyip ayrıldık.

Atalan Köylüleri

Atalan'dan geçerken, köylüler otobüsümüzü durdurup, bizleri kahveye çağırdılar. Daha önce ilişkilerimiz olduğu için birçokumuzu tanıyorlardı. Jandarmalar tekrar toprakları almaya gelmişti ellerinden. Sonuna dek direnmeye kararlıydılar. Seslerini basına duyurmamızı istiyorlardı.

Konuştuğumuz köylüler, babalarımız cephede dövüşürken, ağalar eşkiyalarla bu topraklara el koymuşlar. Neden bizi askere alıp cepheye sürerler? Bizi aç bırakan ağaların topraklarını bekliyelim diye mi dövüşeceğiz?.. diyorlardı. Atalan'da ağanın tapulu toprağının 1500 dönüm olduğunu, adamın 4500 dönüm arazi için sahte tapu çıkarttığını, 13500 dönüm hazine arazisini de yıllardır ektiği halde, işgalci sayılmadığını anlattılar. Daha önceleri ağa pamuk eker, köylüleri de boğaz tokluğuna yanında çalıştırır. Toz toprak içinde insan kıtlığından çıkmış köylülerin önüne kova içinde hamur halinde gelmiş makarna kor, başka bir şey çıkartmazmış. Köylüler çok zor gelse bile, kurtuluş yolunu bilmedikleri kimse ellerinden tutmadığı için katlanırlarmış bu gidişe. Ağa bu yıl buğday ekince iş çıkırından çıkmış. Tek bir köylüye bile iş vermeden, getirmiş traktörü bitirmiş işini. Adamların ölülerini gömecek toprakları bile yok. Başka hiçbir yerde de iş yok. Artık toprak, ölüm-kalım meselesi haline gelmiş. Onlar da Anayasanın verdiği hakka dayanarak sürüp, toprak reformunu kendi kendilerine yapmışlar. Daha başka çiftlikleri olan, ihracatçılık ve fabrikatörlük yapan milyoner ağa, arazinin bir dönümünü vermemek için bir milyon lira harcayacağını diye konuşmuş. Bu ne gözü aç adamdır, işte meydan, gücü yeterse gelsin alsın hakkı olmayan araziye... diyor buna karşılık köylüler. Tam bir birlik halinde olduklarını muhtarın, kendilerini satması için teklif edilen iki yüz bin lirayı reddettiğini söylediler arkadan da. Şimdi de aralarında paylaşıp parselledikleri arazilerden bir kısmının işgalini başlangıçta meşru sayıp, diğerlerini saymayarak onları bölüp zayıflatmaya çalıştıklarını, ama bu oyuna gelmeyeceklerini anlattılar.

Gollüce Köylülerinin Ortaklığı

Gollüce köylüleri ise, parsellememişler bile araziye. Ortak ekip, kazandıklarını paylaşmaya kararlılar. Atalanlılar da parsellediklerine pişmanlar şimdi. Keşke bizler de onlar gibi yapsaydık, birlik daha iyi sağlanırdı diyorlar. Ama ne olursa olsun,

kanlarının son damlasına kadar hakları olan toprakları korumaya hazır olduklarını söylüyorlar. Gençlik olarak bizlere sonuna dek güvendiklerini, bu haklı ekmek kavgalarında, yanlarında olmamızı istediklerini, sahtekâr yayın organlarının söylediklerine aldırış etmediklerini tekrarlayıp duruyorlardı.

FKF üyeleri olarak, Ege'de yaptıklarımız ve gördüklerimiz bunlar. Tekrar söylüyoruz ki, emekçi halkımızın nerde olursa olsun verdiği haklı ekmek kavgasının daima yanında olacağız!

6. FILO VE KANLI PAZAR

10 Şubat'ta 6. Filo yine geliyordu. Vedat Demirçioğlu ve Atalay Savaş'ın ölümü gençliğin belleğinde taptaze duruyordu. Harun Karadeniz'in deyişi ile: Filo hiçbir şey olmamış gibi yeniden geliyordu. Acımız ve kinimiz büyüktü. Temmuzdaki protesto hareketlerimiz çok dağınıktı. Plansız, programsızdı. Bu kez filonun geleceğini ocak ayında öğrendik. İlk iş olarak İstanbul'daki devrimci örgütleri 28 Ocakta toplayarak bir 'dayanışma kurulu' oluşturduk. Kurul eylemleri planlayacak ve yürütecekti.⁶

Eylemler 6. filo gelmeden başlatılacak, filonun bulunduğu sırada sürdürülecek ve büyük bir mitingle sona erdirilecekti.

Aralarında FKF, DÖB ve İTÜÖB'ün de bulunduğu 22 gençlik örgütü önce Cumhurbaşkanlığı ile Genelkurmay Başkanlığı'na birer telgraf çekerek: Amerikan emperyalizminin bekçisi bu filoyu ve askerlerini kendi donanmamızdan ve Mehmetçiklerimizden daha fazla görmekten **usandık**. Soruşturması hâlâ açılmayan Vedat ve Atalay'ın öldürülmesi **olayının doğurucusu** Amerikan askerlerini görmek istemiyoruz, diyorlardı. **Yayınladıkları ortak bildiride** ise filoya karşı halkı anayasal direnişe **çağırıyorlardı**

6. FILO'YA KARŞI ANAYASAL DİRENİŞ

Halktan yana gençlik örgütleri olarak Amerikan 6. Filosu'nun gelişine karşı direneceğimizi açıklıyoruz. Halktan yana olan bütün **güçleri de** bu filonun gelişini protesto etmeğe **çağırıyoruz**.

6. Filo, 54 tane ikili anlaşmanın ve 101 tane Amerikan üssünün bekçisidir ve hal-kımıza dost değil, düşman bir kuvvettir.

6. Filo, hazine arazilerine el koyan toprak ağalarının düzenini beklemektedir.

6. Filo, düşük ücretlerle ağır şartlar altında **çalıştırılan işçilerin** değil, bu işçileri sömüren, bu işçileri ücret kölesi **olarak çalıştıran sömürgeci** şirketlerin düzenini beklemektedir.

6. Filo, Keban'da 1400 **işçiyi bir defada işten atan**, işçinin kendi hakkını aramasına

izin vermeyen sömürgeci firmaların düzenini beklemektedir.

6. Filo, petrolümüzden bakımımıza bütün yeraltı kaynaklarımızı soyan yabancı şirketlerin düzenini beklemektedir.

6. Filo, Türkiye'de ağır sanayinin kurulmasını engelleyen ve montaj sanayi ile Türkiye'yi daha kolay sömürme ortamını hazırlayanların düzenini beklemektedir.

6. Filo, tütün üreticilerinden tütünü 8 Lira'ya alıp 80 Lira'ya satanların düzenini beklemektedir.

6. Filo, ülkenin çıkarlarını düşünmeğe başlayan öğrencilerin öğrenim dışı bırakılmasına çalışanların düzenini beklemektedir.

Kısaca, 6. Filo bu çürümüş ve halk düşmanı düzenin bekçiliğini yapmaktadır. Emperyalizm Türkiye'deki çıkarlarını bir yandan 6. Filo bekçiliğinde sürdürürken, öte yandan daha iyi sömürme planlarını gerçekleştirme peşindedir. Bu amaçla da elçi olarak Türkiye'ye Kommer'i göndermiştir.

Halktan yana gençlik örgütleri olarak, 6. Filo'nun gerçek yüzünü halka ileteceğiz. İnanıyoruz ki, bu filonun gerçek yüzünü gören halk bu düşmanı içimizden atacaktır.

BAYRAĞIMIZI PASPAS YAPANLARA KARŞI

Devrimci örgütler dayanışma kurulunun hazırlamış olduğu iki bildiri ile bir broşüre el konuluyordu. Hiçbir gerekçe gösterilmeksizin alıkonulan bildirilerde: "Amerikan gavuruna ve 6. Filo'ya direniyoruz, sen de katıl. Türkiye Halkına! Amerikan 6. Filosu gene geliyor. 1969 yılı içinde 6 defa gelecek. Hani Kıbrıs'taki kardeşlerimize yardıma giden Türk donanmasının yolunu kesen bir filo vardı ya, işte o filo geliyor... Amerikan genelevi şeklinde çalışır. Polisler bu Amerikalıları yakalamıyorlar da ona karşı çıkan gençleri dövüyorlar... Bütün bunlar niye oluyor? 6. Filo niye üst üste geliyor? Bu işte kâr var da onun için geliyor... Efes otelinde Türk bayrağını paspas olarak kullandılar, yerleri sildiler bayrağımızla. İnsan haklarından bahseden kendi başkanlarını bile vurup öldürüyorlar. Türkiye'mizin 101 yerinde askeri üsler kurdular. Bizim milli savunma bakanımızı bile bu üslere sokmuyorlar. Başkanları 'Amerika'nın sınırları Kars'tan başlar yani Türkiye Amerikanın sınırları içindedir' diyor. Dost diye içimize girdi, sinsi sinsi bizi soyuyorlar. Vatandaş! Bu vatan sizin, bu vatan hepimizin. Bu vatani bu sinsi gavurlardan kurtarmak lazım. Bunun için direnmeliyiz. Anayasanın, kanunların vatandaşlara tanıdığı protesto mitingleri düzenleyerek, 6. filo'nun bir yılda 6 defa gelişine dur demeyenlere protesto telgraf-ları çekerek, bildiriler yayınlayarak bu direnişe katıl. Yapacağın direnişte gençliğin datma seninle beraberdir. Bu vatanın gerçek sahibi bütün vatan-

daşlara sevgi ve saygılarımızı iletiriz" deniliyordu. 9 Şubat günü İstanbul Valisine telgraf çekildi. Telgrafta hiç bir mahkeme kararına dayanmayan el koyma hareketini şiddetle protesto ederiz. Bize kanunların uygulanacağını söyleyen siz bu el koyma hareketini nasıl izah edeceksiniz.? diye soruluyordu. Telgraflar çekilirken vilayete asılan pankarta ise Vedat Demircioğlu'nu unutmamak! 6. Filo'yu istemiyoruz! yazılıyordu.

VE 6. FILO GELDİ!

10 Şubat 1969, 6. Filo geldi, Dolmabahçe rıhtımına demirledi.

Filo'yu boğaz sularında gören insanlar gençlik örgütlerinin çevresinde toplanıyorlardı. Yazılar, pullamalar, afişler yazılıyor, asılıyor, değişik eylemler filoya karşı sürdürülüyordu.

İTÜ'de toplanan kalabalık "Filo defol", "geldikleri gibi giderler", "kahrolsun emperyalizm" sloganlarıyla Taksim'e yürüyorlar ve Taksim Atatürk Anıtı'na koydukları çelenkte "Atam geldikleri gibi gitmişlerdi, yine geldiler, geldikleri gibi gidecekler!" yazıları yer alıyordu.

BEYAZIT KULESİ'NE VEDAT BAYRAĞI

11 Şubat'a İstanbul Üniversitesinde forum yapılıyor, Beyazıt Yangın Kulesi'ne üstünde Vedat'ın resmi bulunan bir flama asılıyordu. Sağcı basın Vedat'ın flamasını 'kuleye kızıl bayrak çekildi' şeklinde tahrif ederek haber yapıyordu.

KANLI PAZAR KAN İÇİNDE

Sonradan "Kanlı Pazar" olarak adlandırılacak olan 16 Şubat mitingini devrimci örgütler dayanışma kurulu 6. Filo'yu protesto kampanyasını noktalayacak bir eylem olarak öngörmüşlerdi.

Protesto haftası planlanana yakın şekilde gerçekleşmişti. Ancak bu hareketlere katılanların çoğunun öğrenci olduğu görülüyordu. 16 Şubat mitingine ise daha çok bir işçi eylemi olarak düşünülmüş ve o doğrultuda çalışmalar yapılmıştı.

Yürüyüşün adı "Emperyalizme ve Sömürüye Karşı İşçi Yürüyüşü" olarak konuldu. 16 Şubat pazar günü Beyazıt'ta toplanan kalabalık Taksim'e doğru yürüyüşe geçti. Yaklaşık 30 bin kişilik yürüyüş kolunun bir bölümü Taksim alanına girmişti ki yürüyüş kolu ile alana giren kitlenin ilişkisi birdenbire kesildi ve alanda kalan insanlar üzerine bombalar, mermiler, taşlar yağmaya başladı. Kalkanlı polisler yürüyüşçülerin alana girmesine engel

olmuştu. Kalabalık panik içinde dağılıyordu. Alanda yüzlerce insan yaralanıyor, Duran Erdoğan ve Turgut Aytaç adlı işçiler yaşamlarını yitiriyordu.

Kanlı Pazar sonrası olay yine farklı kesimlerde ve farklı gerekçelere dayanılarak açıklanmaya çalışıldı.

PLANLI PROGRAMLI KATLİAM

Sonradan yapılan iki değerlendirmeden birincisinde TIP'li Harun Karadeniz şöyle anlatıyor:

Yürüyüş öncesinde, yürüyüşü kontrol altına alabilmek için, bir çok arkadaş görevlendirildi. Yürüyüşe hakim olmak önemli bir sorundu. Çünkü en olmadık zamanlarda bir provokatör çıkabilir ve topluluğa yanlış bir iş yaptırabilirdi. Bu provokasyonu önlemek ve yürüyüşü istenen şekilde gerçekleştirerek protestoyu noktalayabilmek için gruplar halinde öğrenciler görevlendirildi. Bu arkadaşlar daha çok öğrenciler arasından seçilmişti, çünkü yürüyüş tecrübesi olan öğrencilerdi. Ve biz daha çok öğrencileri tanıyor ve güvenilir kişileri onlar arasından bulabiliyorduk... Biz olaylara genel çizgileriyle hakimdik. Fakat kendi aramızda da her alanda birlik söz konusu değildi. Aksine aramızda Cunta'ya oynayan bir çok arkadaş vardı. Onlar için önemli olan cunta müdahalesine imkan hazırlamaktı. Bunun yolu ise yönetimi acze düşürmekten geçiyordu. Evet onlara göre yapılması gereken yurt ve dünya sorunlarını iktidara ters ve fakat yurt çıkarlarına uygun bir biçimde koymak ve bu arada iktidarı yıpratmaktı. İktidar yıprandıkça bir 'Devrimci Cunta'(!) gelecek ve sorun kökünden halledilmiş olacaktı. O halde bütün çaba iktidarı yıpratmak olmalıydı. Biz ise hiçbir cuntanın faydalı olmayacağına inanıyor ve cuntaya yönelik her eyleme karşı tavır alıyorduk. Bizim amacımız yurt sorunlarını halka götürmek ve halkın kendi sorunlarına sahip çıkmasını sağlamaktı. Bu yol uzun ve uğraş isteyen bir yoldu. Bir başka deyişle onlar iktidara karşıydı, biz ise düzene karşıydık. İktidara karşı olanlarla, düzene karşı olanlar ayrımı 68-69 yılları içinde kendi aramızda kullandığımız bir belirleme idi. Evet, son tahlilde cuntacı olan o dönemin MDD'cileri için iktidar değişmeli ve yurtseverler iktidara gelmeliydi. Biz ise tepeden inme bir iktidar değişiminin yarar sağlamayacağına inanıyorduk. Kaldı ki her cunta hareketi bizim için, içinde bir çok iyi niyetli temiz insanı barındıran fakat içinde az ya da çok ajan parmağı bulunan hareketlerdi. Bütün protesto olayları sırasında MDD'cilerle aramızda ufak da olsa bir sürtüşme sürüp gitti. Bir grup arkadaş taşla bile olsa silahlanmak taraftarı idi.⁷

HAZIRLIKSIZ YAKALANDIK

MDD'ci Yusuf Küpeli ise sonradan aynı olayı değerlendirirken: Kanlı Pazar adıyla anılan İstanbul'daki yürüyüş, diğer gençlik ve işçi kuruluşlarıyla birlikte hazırlandı. Amaç Amerıkan emperyalizmini ve 6. Filo'yu protesto etmekte. Halkın da katılmasıyla yürüyüş kolu 25-30 bin kişi yi buldu. Taksim'e giren dar yokuşun ağzında polis, yürüyüş kolunun önündeki ufak parçayı gericiilerin tuzağına bırakıp, kalan kısmını da kendisi dağıttı. İki kişi öldü, yüzlerce kişi de yaralandı ve Taksim'de miting yapılamadı. Bu başarısızlığın çeşitli nedenleri vardı. Bir kere koskoca yürüyüş kolunun savunmasını sadece bir grup FKF'li genç üstlenmişti. Ve hazırlıkları kendilerinden sayıca çok üstün olan silahlı gericileri alt etmeye yeterli değildi. Sendikacılar ve diğer gençlik temsilcileri kendi gruplarını hazırlamamışlardı. İkinci olarak 25-30 bin kişilik kitleyi gören yöneticiler, kitlenin hazırlıksız olduğunu düşünmeden büyük bir rehavete kapılmışlar ve tuzağa d ş m şlerdi. Öte yandan o zamana kadar Türkiye'de bir  rneği olmadığı için böylesine silahlı bir saldırı beklemiyorlardı. Bu kalabalığın hiçbir zaman dağıtılamayacağını hesaplamışlardı. Hesapları yanlış çıktı.⁸ diyerek eksikliklere dikkat çekiyordu.

SICAğI SICAğINA KANLI PAZAR

Sonradan yapılan değerlendirmeler böyle iken Kanlı Pazar'dan hemen sonra Ant dergisinde Osman S. Arolat'ın yönettiği "Emperyalizme Karşı Strateji Ne Olmalıdır" konulu açık oturumda iki gençlik  nderi Kanlı Pazarı' sicağı sicağına irdeliyorlardı.

Gençlik  nderleri Harun Karadeniz ve Yusuf Küpeli idi. İkisi de iki siyasal çizginin temsilcisiydi.

Ant açık oturumu şöyle sunuyordu.

16 şubat Pazar günü yapılan 'Emperyalizme Karşı İşçi Yürüyüşü', Taksim'de iktidar çevrelerinin ve emperyalizmin işbirlikçilerinin kişkırtmasıyla girişilen kanlı saldırıdan dolayı kamuoyunda büyük yankı yarattı. Saldırganlar ve teşvik ileri sağduyu sahibi herkes tarafından mahkûm edildi.

Ancak Kanlı Pazar olayları, bir gerçeği daha ortaya koydu. Yürürlükte Anayasaya ve diğer yasalara rağmen, devlet kuvvetleri artık tarafsız olmaktan çıkmış, kesin olarak gerici güçlerle birlikte devrimci ve anti-emperyalist halk kuvvetlerinin karşısında yer almıştır.

Taksim Olayları'ndan sonra, bu gerçekten hareket eden devrimci güçler kendi aralarında saldırının kritiğini yaparak bundan sonra tutulması

gereken yolun ne olacağı konusunda tartışmalarda bulundular.

Biz, Amerikan emperyalizmine karşı direnişte ön safta yer alan gençlik liderleri ile bir konuşma yapmayı, olaylara açıklık getirmek bakımından yararlı bulduk.

EMPERYALİZME KARŞI GÖREVLERİMİZ

Küveli Yanıtıyor:

Emperyalizme karşı savaşta hangi dönemde bulunduğumuzu saptar mısınız?

Emperyalizme karşı stratejik teşkilatlanma aşamasındayız. Türkiye'de millici, anti-emperyalist örgütler olarak, kesinlikle emperyalistlere ve işbirlikçilerine karşı ortak bir cephede bir araya gelmemiz, gereklidir. Sosyal pratikte ortaya çıkmış olan anti-emperyalist sloganlarla ortak bir program altında harekete geçerek kavgayı yürütmemiz gereklidir. Kavgamız büyüdükçe küçük kentlere ve köylere ulaşacaktır. Türkiye'nin her yerinden yeni yeni anti-emperyalist cepheleler açmak zorundayız.

Sosyalist örgütler olayların çok gerilerinde kalan diğer millici güçlerle işbirliğine girmekten kaçınan yöneticileri temizlemek zorundadır. Kesin kes merkezî bir örgütlenmeyi üyelerine nihai hedef gösteren, fakat önümüzdeki hedefin emperyalistleri ve işbirlikçilerini temizlemek olduğunu ortaya koyan bir taktik uygulamalıdır. Bunun için de diğer millici güçlerin örgütlenmesinde, harekete geçirilmesinde en büyük sorumluluğa sahip olduklarını unutmamalıdır. Üyeler bugün anti-emperyalist kavganın önünde dövüşmezlerse nihai hedefe varamayacaklarını anlatan bir eğitimden geçirilmelidirler. Kısacası sosyalistler iki yönlü bir eylem biçimini gerçekleştirmek; bir yandan Amerikan emperyalizmine karşı geniş cephenin kurulması, diğer yandan da kendi örgütlerinin sağlam bir biçimde geliştirilmesi yolundan harekete geçmelidirler.

EYLEMLERİ HALKA MAL ETMELİYİZ

Karadeniz Yanıtıyor:

Biz, gençler olarak uzun bir süredir bir yanlışı sürdürmekteyiz. O da işçiye mal edilmiş eylemleri bile gençliğe mal etme yönünde hareket eder oluşumuzdur. Bu yaptığımız toplantıda bile bu yanlışı sürdürmekteyiz. Son eylemde işçilerin gençlerle yaptıkları eylem başarıya ulaşmıştır. Sorun işçi kitlelerine mal edilmiştir. Bu noktadan hareket ederek eylemleri sürdürmemiz gerekir. Biz, bu günden öte eylemleri sadece gençliğe mal edici

yönde gelişecek en küçük hareketten kaçınmalıyız.

Bu harekette görülen, bir yığınlaşma olduğu kadar, belki bir bilincin anti-emperyalist eylemin yansımasıdır. Ayrıca bu eylem işçilere ve bize özellikle savaşın bu döneminde bir mitinge gelirken bayram kıyafetiyle gelinmeyeceğini öğretmiştir. Anti-emperyalist bir mitingin gerçekten tam anlamıyla bir kavga olduğunu anlatmıştır. İşçilerin bu kanaatte olup olmadıklarını bilmek gerekir. Yoksa öğrenciler küçük gruplar halinde bir iki sert çıkışla bu eylemi daha keskin noktada gösterebilirler. Ama bu eylemin yozlaştırılması olur.

Son eylemde 30 bin kişiye ulaşılması gösteriyor ki, Amerika'nın 6. Filosu'nun gerçek yüzü geniş halk kitlelerince ve özellikle işçilerce görülme-ye başlanmıştır. Bu günden öte yapılacak eylemlerde bir düzenleme ve duyurma eksikliği olmadığı sürece daha büyük kalabalıkların katılacağı kesindir. Çünkü, zaten ortaya çıkmış olan Amerika'nın sömürge yüzü ve Türkiye'deki işbirlikçilerinin uşaklığı Kanlı Pazar ile kesin olarak belirmiş ve Türkiye kamuoyuna mal olmuştur.

EYLEME BAYRAM KIYAFETİYLE GİDİLMEZ

Küpelî Konuşuyor:

İşçilerin başlattığı anti-emperyalist yürüyüş Taksim'e yaklaştığında halkın da katılmasıyla 30 bin kişilik bir bağımsızlık ordusu haline gelmiştir. Halkımızın içinde bulunduğu çirkin sömürü çarkını anlatmayı amaç bilen bağımsızlık ordusu, doğal olarak silahlanmamış ve savaş düzeyine girmemişti. Buna rağmen İzmir, Ankara, Trabzon, Adana ve Gaziantep gibi büyük kentlerde başlayan ve yavaş yavaş köylü kitlesine mal olma durumuna gelen anti-emperyalist mücadele, Amerika ve işbirlikçilerinde korkunç bir panik yaratmıştır. Bu panik onların Taksim'de saldırı düzenlemesine sebep olmuştur. Bunu düzenleyenler Taksim alanında parlayan anti-emperyalist ateşi söndürebileceklerini sanmışlardır. Onun için 30.000 kişilik kitleden çok az bir kısmı alana girdikten sonra diğerleri polislerle önleri kesilerek alan dışında bırakılmıştır. Alan içerisine giren bağımsızlık savaşçılarına ise taşlar atılmış, polisler, beyni yıkanmış ırkçı militanlar, feodal kalıntının düşünce planındaki temsilcileri ümmetçi gruplar tarafından saldırılmıştır. Bu saldırıda tabancalar, alçak seviyeden yana doğru parça teleri yapan bombalar, şişeler, saldırmalar, baltalar, sopalar ve coplar kullanılmıştır. Bu şekilde yapılan saldırıda 6. Filo'ya karşı namaz kılıp kendilerini Müslüman sayan aldatılmışlar; ellerine geçirdikleri kişileri ölüm halinde

yaralamaktan ve öldürmekten çekinmemişlerdir. Sokak aralarında yapılan çatışmalarda ise bağımsızlık savaşçıları, ellerine düşen satılmışlara ve aldatılmışlara gereken dersi vermişlerdir.

Bu olayda finans kapitalin kontrolunda olan basın da, Amerikanın her yerde uyguladığı taktiğin içine düşmüştür. Olaylar basit bir ilerici-gerici, dinci-komünist çatışması olarak yansıtılmaya çalışılmıştır. Kesinlikle bunun bağımsızlık savaşı veren halkımızla kafaca ve midece satılmış, aldatılmış emperyalizmin elindeki güçlerin kavgası olduğu ortaya konmamıştır. Bu, Amerikan emperyalizminin klasik taktiğidir. Sömürdüğü ülkelerde menfaatleri aynı sınıflar arasında gruplar, kendi menfaatleri yolunda ordular kurarak halkı birbirine düşürmeğe çalışır. Bir yerde gerçek milliyetçiler bu düzmece güçleri yok etmeye başladığı an, hürriyeti koruyorum, çatışmayı önliyorum yaygarasıyla kendi zalim silahlı kuvvetlerini fiilen harekete sokar. İşte Türkiye'de yavaş yavaş oynanmaya başlanan oyun budur. Son Taksim Olayı da budur. Bu gibi davranışlar bağımsızlık savaşçılarını yıldırmayacak aksine daha bilenmiş olarak, daha inançlı olarak eyleme sokacaktır. Emperyalistlerin ve uşaklarının aptallıklarında ısrar etmeleri, tek yumruk olarak örgütlenen bu kitleyi karşılarına daha güçlü olarak dikmekten başka hiçbir işe yaramayacaktır. Aslında emperyalist uşakları her yeni hareketleriyle kendi kendilerini kurşunlamakta ve karanlığa kilitlemektedirler. Birinci Dünya Savaşı sonu işbirlikçilerinin hazin sonu bu işbirlikçilere en somut örnektir. Emperyalist zırhlıları ülkemizi terk ederken kaçacak delik arayan işbirlikçilerinin büyük bir çoğunluğunu kurtuluş savaşçılarına bırakmıştır. Onlara Mustafa Kemal tarafından verilen ders örnek alınmalıdır. Akıllar başlara toplanmalıdır. Emperyalistlere ve onlara karşı savaşımız başlamıştır. Parolamız ya bağımsızlık ya ölüm dür.

HARUN KARADENİZ'İN ORTAK ÇAĞRISI

Türkiye'nin bağımsızlığından yana bütün işçilere, köylülere, öğrencilere aydınlar kısaca bütün halka çağrımızdır:

Her şeye rağmen savaşımız zafere ulaşacaktır. Çünkü bu savaş Türkiye halkının bağımsızlığa ve mutluluğa erişme savaşıdır.

16 Şubat pazar günü Taksim Alanı'na 30 bin kişi ile yürüyen bizler, halkın desteğiyle Amerikan emperyalizminin ve onların işbirlikçi çevrelerinin hakimiyetine son vereceğiz. Yürüyüşte polis görevini yapmadığı gibi, yasal yürüyüş yapmakta olan bizleri bombaladı ve din duygularıyla istismar edilmiş saldırganlarla birlikte hareket ederek dağıttı. Biz her zaman

dağılmayacağız.

Bundan sonra kesinlikle şu bilinmelidir ki, kendimizi savunmak zorundayız. Amerika ve işbirlikçilerinin nitelikleri ve niyetleri açığa çıkmıştır. Bu durumda Türkiye'nin bağımsızlığını savunurken yasal miting yapanları dağıtmaya polisin gücü yetmeyecektir. Zafer daima bağımsızlık savaşçılarıdır.

Amerika ve onun işbirlikçileri polis ve aldatılmış kişilerle bağımsızlık kavgasını yozlaştıramayacak ve engelleyemeyeceklerdir.

Şunu kesinlikle belirtelim ki, bizler yasal sınırlar içinde savaşımızı sürdürmek dileğindeyiz. İktidar yasal hakları kullanmamıza engel olmaya kalktığı an gayri meşru bir çizgiye düşecektir. O zaman bizler için her türlü araçla kendimizi savunmak meşru yoldur.

Zaten bilinen bir gerçektir ki, bağımsızlık savaşları emperyalistlerin ve işbirlikçilerinin ruhsatına tabi değildir,

Türkiye'nin bağımsızlığından ve mutluluğundan yana olan bütün halkımızı Amerika ve işbirlikçilerine karşı direnmeğe çağırırız.⁹

BAĞIMSIZ TÜRKİYE BÜLTENİ

Kanlı Pazar'dan hemen sonra FKF Genel Merkezi Bağımsız Türkiye adıyla bir bülten yayınladı.

Buraya alıyorum:

BAĞIMSIZ TÜRKİYE, YAŞASIN İKİNCİ KURTULUŞ SAVAŞIMIZ

Amansız Bir Savaşa Girdik

Kardeşler, amansız bir savaşa girdik. Bağımsızlık, ölüm-kalım, namus kavgası bu. Ya bu topraklar üzerinde kendimizi savunup Amerika'ya ve ortaklarına sömürtürmeden insan gibi yaşayacağız, ya da öleceğiz. Bu kavga, Amerika ile ortaklık etmeyen herkesin, hepimizin kavgasıdır!..

Amerika'nın Dünyayı Sömürmeye Başlayışı

Anayurtlarını, işçilerini sömürmekle işe başladı Amerikan şirketleri. Büyüdükçe ülkeleri dar gelmeye, dışta yeni sömürü alanları aramaya başladılar.. Denizaşın ülkelerdeki yaranı korumak için de, giderek dev bir donanma kurdular...

1823'de Monro doktrini ile Güney Amerika ülkelerini yalnız kendilerinin sömüreceğini ilân ettiler. Yine o yıllarda Akdeniz'e, Çin'e ve tüm Pasifik Adalarına el atmaya başladılar...

Türkiye'ye İlk Girişleri

İlk Amerikan zırhlısı 1800'de İstanbul'a geldi. Sömürgeci bir ticaret ilişkisinin

kurulmasına çalıştı. 1825'de gizli olarak görüşmeler başladı. 1830'da Amerikan çıkarlarının gerektirdiği her yere birer konsolos atanmasını, sömürgeci ticaretin başlamasını sağladılar. Ankara'dan da elde ettikleri menfaatleri korumak için, savaş gemilerini karasularımıza soktular...

Amerikalılarla İlk Kavgalarımız ve Kovulmaları

Birinci Cihan Savaşı'ndan önce Amerika'nın üzerimizde kurduğu sömürü ağını silâhla korumak için. Amerikan savaş gemileri tekrar karasularımıza dolmaya başladılar. İki Amerikan zırhlısı 1914'de İzmir limanına gelip demirlediler. Amerikalı komutan teklifsizce filika indirip, karaya çıkmaya kalktı. Bu sırada karadan atılan üç top, geriye dönmelerine sebep oldu. Hiddetlenen Amerikalı da İzmir Valisini telsizle arayıp, gemilerinin toplarıyla İzmir'i yakacağını bildirdi. Vali de mecburen bu alçağı arabasıyla İzmir'de gezdirmek zorunda kaldı.

İstanbul işgal edildiği zaman, Amerikan zırhlıları da işgal kuvvetlerinin yanındaydılar. İşgalcilerin haber alma işlerine yardım ediyorlar, başta Standart Petrol Kumpanyası olmak üzere sömürgeci ticaret şirketlerinin menfaatlerini koruyorlardı. Gemilerden birinde de aleyhimize gazete yayınlanıyordu...

Yunanlıların İzmir çıkarmasında da Amerikan zırhlıları görevliydi. Savaş boyunca karasularımızdan ayrılmayıp, işgal ordularına yardım ettiler. Zafer bizlerin olunca da tahliyelerinde görev aldılar. Atatürk'ün Türk Milliyetçileri Amerikan zırhlılarını karasularında görmek istemiyor, sularımızdan çıkıp gidiniz... emriyle muzaffer kurtuluş ordularımız İstanbul'a girmeden iki gün önce 6'şar gemilik 40. ve 41. destroyer gruplarıyla çekip gittiler.

Bildiğimiz gibi I. Kurtuluş Savaşı'mızın olduğu yıllarda, Amerikan Cumhurbaşkanı Wilson da Türkiye'nin Amerikan mandası olmasını istiyordu. Aramızdaki birtakım satılmışlar da bu Amerikan sömürgesi olma isteğini hararetle destekliyorlardı. Bütün bunlara rağmen Mustafa Kemal ve arkadaşları sömürülen halkımızla birlikte, işgalci ordulara ve onları destekleyen Amerikaya karşı dövüşüp bağımsızlığımızı sağladılar.

21 Yıl Sonra Tekrar Girdiler Yurdumuza

Dövüşerek kanımız pahasına koruduğumuz topraklarımıza girmenin, bizleri sömürmenin yeni yollarını aramaya başladı Amerikan şirketleri. Hemen birtakım tüccarlarla, satılmışlarla ortaklıklar kurdular. Amerika ile ortak olan bu satılmışlar, bu ortaklık sayesinde daha fazla kâr edebilmeyi, halkımızı daha fazla sömürmeyi düşünüyorlardı. Bu amaçla 1947'de soktular sömürgeci Amerikan sermayesini yurdumuza. Vaktiyle silâhlarıyla giremeyen sömürgeciler, birtakım satılmışlarla ortak olup dost adı altında girdiler içimize. İşçilerimiz, köylülerimiz emekçi halkımız teşkilatlanıp siyasi iktidara ağırlığını koymadığı için; engelleyemedi bütün bu alçaklıkları. Sahip çıkmadı kanıyla koruduğu vatanına...

Üzerimizde Kurulan Sömürge Ağı

Bildiğiniz montaj fabrikaları, gazoz fabrikaları ve ufak tefek şeyler imal eden fabrikalar kurulmaya başlandı sağa sola. Buralarda işçilerimizi ucuza çalıştırmaya, yaptıklarını bol kârlarla halkımıza satmaya, kazandıkları paraları da Amerikaya kaçırmaya başladılar. Böylece ağır sanayimizin kurulmasını, kalkınmamızı engellediler. Haklarını isteyen işçilerimizin üzerine de işin farkında olmayan kendi polisimizi, üniforma giymiş kardeşlerimizi saldırtmaya başladılar. Son olarak Amerikan Singer fabrikasında ve Keban barajı inşaatında olan olaylar hepimizin aklındadır...

Petrolümüze, madenlerimize el atıldılar. Petrol sahalarını kapatıp, petrol çıkartmamızı engellediler. Dışardan getirdikleri petrolü dünya piyasasından % 30 daha pahalı fiyatla bizlere satmaya başladılar. Gördüğünüz gibi sağı solu yabancı markalı petrol istasyonları kapladı. Başta Volfram madeni olmak üzere en değerli madenlerimizi yok pahasına ellerine geçirdiler...

Ziraatımıza el atıldılar. Zeytinyağı üretimimizi baltaladılar. Bunu, daha kötü olan soya yağını ve margarinlerini satabilmek için yaptılar. Dünya piyasasında yalnız kendileri pahalı fiyatlarla pamuk satabilmek için, pamuğun yanında değeri çok az olan zanora 69 buğdayını ekmeye zorladılar bizleri...

Bankacılığımıza, ticaretimize el atıldılar. İçimizdeki alçak tefeci tüccarlarla birlikte fındık ekicisini, tütün ekicisini ezdiler. Denizcileri için oteller kapatılmakta, Amerikalı komutan yoksulluğumuzla alay edercesine göbek atmaktadır. Bütün bu masrafların parası da sırtımızdan çıkmaktadır. Millî onurumuz hiçe sayılarak, üniforma giymiş kardeşlerimiz fuhuş yapan Amerikalıları beklemekle görevlendirilmektedir..

Kanunlarımızı İşlemez Hale Getirdiler

Çolugumuzu çocuğumuzu ezen, bayrağımızı yırtan Amerikalıları kendi mahkemelerimizde yargılayamamaktayız. Bu alçaklıkları yapanlar, birer mükâfat izni alıp başka yerlere yollanmaktadırlar. İçimizdeki şiş göbekli ortakları ve karıları ise veda partilerinde Amerikalılarla kucak kucağa dans etmektedirler...

Herifler, kanunlarımıza aykırı olarak özel posta, radyo ve televizyon teşkilâtları kurmuşlardır. Devlet içinde devlet gibidirler. Devamlı bizleri aşağılamakta, küçük görmekte, millî haysiyetimizi yok etmeğe çalışmaktadırlar..

Amerikalıların İtirafı

Aşağıdaki satırlar tamamen Amerikalılara aittir. Kendi ağızlarıyla dünyayı nasıl sömürdüklerini anlatmaktadırlar. Bunlar, elimizde bulunan belgelerle her an ispat edilebilir:

Biz kendi ülkemizde olduğu gibi dışta Tröstler (birleşmiş sömürücü dev şirketler) kurmak istiyoruz; Yabancı pazarlara serbestçe girmek dışında bizi hiçbir şey

tatmin etmeyecektir: Hiçbir ülkenin yapamadığı biçimde istilâ ettik, sömürgeleştirdik ve toprak bakımından büyüdük...

Bizleri Aldattılar

Üzerimizde kurulan sömürü ağını hissetmememiz için, satın aldıkları basın vasıtasıyla devamlı bizlere yardım ettiklerini yaydılar. Bozuk süt tozlarını, kokmuş peynirleri yardım ediyoruz yaygarasıyla verdiler. Aslında getirdikleri buğdayların karşılığını bile aldıkları nakliye parasından kat kat çıkarttılar. Ordumuza yardım adı altında verdikleri bozuk taşıtların karşılığını da, sattıkları petrol ve yedek parçalardan fazlasıyla çıkarttılar. Kısacası, bizleri aldatmak için yardım adıyla verdikleri eşyalar aracılığıyla bile sırtımızdan milyonları vurdular. Bir verdilerse bin aldılar. Birin yaygarasını yaptılar, bini gizlediler. Utanmadan bizleri borçlu gösterdiler...

Milli Savunmamıza El Attılar

Kimsenin haberi olmadan yapılan ikili antlaşmalar ve NATO aracılığıyla yurdumuzda askeri üsler kurdular. Amerikan sömürgeciliğinin koruyucusu olan NATO vasıtasıyla aşağı yukarı ordumuzun kontrolünü ellerine aldılar. Nefes alışlarımızı bile kontrol eder oldular. Barış gönüllüsü adı altında içimize sokulan CIA ajanları halkımızı birbirine düşürecek, bizleri içten yıkacak politikanın verilerini hazırladılar. Başka Amerikan ajanları da idare ve ordu kademelerinde satın alınacak alçakları, öldürülecek vatanseverleri, fakir halktan yana olanları tespit etmeye başladılar. Tunç Kanat Raporu bunun en açık delilidir...

Bugün yurdumuzda 100'den fazla Amerikan üssü, 35 binden fazla Amerikan askeri vardır. Amerikan üslerine Türk subay ve erleri giremezler. Zamanın Genel Kurmay Başkanı Cevdet Sunay bile Atatürk'ün Kurtuluş Savaşı için ilk ayak bastığı Samsun'da kurulan Amerikan üssünün askeri kısımlarına sokulmamıştır. Mehmetçiklerimiz, sömürgeciliğin bekçisi olan bu üslerin dışında çadırlarda kalıp, sahra helalarına giderken; kanımızı emen Amerikalılar en lüks kaloriferli dairelerde oturmakta, yurdumuzun bütün nimetlerinden yararlanmaktadırlar. Ayrıca, hiç haberimiz olmadan bu üslerden kalkan uçaklar bizleri korkunç bir atom harbinin içine sokabilirler. Buradan kalkan uçaklar, sömürgecilğe karşı kurtuluş savaşı veren Müslüman Arap halklarının üzerine bombalar yağdırıp, paraşütçüler indirirler. Yarın bizler silâha sarılıp, defolun yurdumuzdan dedigimiz anda da aynı şeyi bizlere yapacaklardır...

En basit silâhlardan tutun da, gemi ve uçağa kadar her türlü silâh ve cephaneyi kendilerinden almaya zorladılar bizleri. Bu vesileyle de bol bol kârlar elde etmeye başladılar sırtımızdan. Dolayısıyla silâh sanayimizin gelişmesini engellediler. Böylece, vasıtalı olarak bir yandan daha ordumuzu kendilerine bağlamış oldular. Silâh, cephane, taşıt ve yakıt ikmalî ellerinde olduğu için, istedikleri an askeri

birliklerimizin hareket kabiliyetini engelliyebilecek dununa geldiler. Son Kıbrıs olayı da açıkça bunun böyle olduğunu gösterdi: Uçaklarımıza yakıt verneyerek, kendilerinden aldığımız silâhları kullanamayacağımızı, bundan sonra da silâh vermeyeceklerini bildirerek ve 6. Filo'yu da gemilerimizin önüne çıkartarak Kıbrıs hareketını önlediler.

Yurdumuzu Fuhuş Yatağı Yaptılar

Sarhoş Amerikalılar karılarımıza kızlarımıza sarkıntılık etmektedirler. Bulundukları her yerde fuhuş almış yürümüşdür. Amerikan denizcileri limanlarımızı genelev olarak kullanmaktadırlar.

Amerikan Papazları da Sömürgeciliği Destekliyor

Bunlardan Josiah Strong, 'Ülkemiz adlı kitabında; Anglosakson ırkının (İngiliz ve İngiliz dölünden gelen Amerikalılar) saf bir ruhsal Hristiyanlığı temsil ettiğini, dünyayı Amerikanlaştıracığını... söylüyordu. J. R. Mott da 'Dünyanın İşgalinin Stratejik Noktaları' adlı kitabında; Tanrı, Amerika'yı iki okyanus arasına bilerek yerleştirmiştir. Bunu, dünyayı ele geçirerek Hristiyanlaştırmamız için yapmıştır... diyordu. John Hcary Barrows ise, Asya'nın Hristiyanlar tarafından işgali adlı yayınında; Dünyanın Hristiyanlaştırılmasında Amerikalıların rolü olduğunu, Amerikan ticareti ile Amerikan Hristiyanlığının el ele gelişeceğini ileri sürüyordu...

Yurdumuz Hakkında Söyledikleri

Amerikan Altıncı Filosu'nun aptal komutanı yayınladığı Türkçe broşürde şunları söylemektedir: Biz istense de istenmese de yabancı ülkelerin karasularına **girmek, limanlarına uğramak**, oralandaki ticari menfaatlerimizi ve hammadde kaynaklarımızı korumak zorundayız. Açıkçası herif, üzerimizde kurdukları sömürü ağının bekçiliğini yaptıklarını ilan ediyor...

Amerika'da yayınlanan Washington Post gazetesi ise; Altıncı Filo'nun ziyaretleri dolayısıyla ortaya çıkan isyan hareketleri, pek çok Amerikalıya bir köpeğin kendini besleyen ve koruyan eli ısırması gibi gelir... diye utanmadan alçakça yayın yapmaktadır. Bağımsızlık isteyen halkımız köpege benzetilmektedir.

Yine Samsun'daki Amerikan üssünün subayları, orada çalışan bir arkadaşımıza, kurtuluşu isteyen halkımızı gösterip; Şu köpeklere bak, bir de bize karşı geliyorlar!... demeye kalkışmışlardır. Bunun üzerine hiddetlenen arkadaşımız, siz benim de Türk olduğumu unutuyorsunuz galiba!... diye sert bir karşılık vermiştir. O zaman da, biz seni Türk saymıyoruz. Sen bizlerden **sayılırsın. Bizler** gibi eğleniyor, yiyor içiyorsun, sen bu vahşi, aşağılık adamlardan **olamazsın. Bir kadına yanaştığımız zaman, bizleri öldürmeye kalkıyor bunlar... demek cesaret ve küstahlığını göstermişlerdir. Daha sert bir karşılık veren arkadaşımız da** hemen işinden atılmıştır...

Amerika'nın Her Yerde Oynadığı Oyun

Amerikalılar, uyanışı engellemek, kurtuluş savaşlarını yok edebilmek amacıyla halkı ikiye bölüp birbirine vurdurmaya çalışırlar. Bazı alçakları satın alırlar. İnsanları aldatmak için onların kutsal dinî duygularını bile kendi amaçlarına yarayacak biçimde hile ile kullanırlar. Aldattıklarından milli birliği bozacak düzmece ordular kurmaya çalışırlar. Halkı aldatmak için, bu oyuna gelip düzmece ordulara girenlere Milliyetçi adını takarlar. Gerçek milliyetçilere, kurtuluş savaşçılarına da Komünist derler. Böylece akılları sıra onlar gözden düşürdüklerini sanırlar. Satılmışları kurtuluş savaşçılarının üzerine sürerler.

Bağımsızlık savaşçıları, gerçek milliyetçiler bu düzmece orduları satılmışları yenmeye başlayınca da; kendi zalim ordularıyla işe karışırlar. Hürriyeti koruyorum yaygarasıyla yurda girip, halkın üzerine saldırırlar. Vietnam'da ve başka birçok ülkede olduğu gibi kurtuluş savaşçılarına çeşitli işkenceler yaparlar. Tarlalarına zehirli kimyasal maddeler atar, çocuklarını öldürürler...

Yurdumuzda da bu gün bu oyun oynanmaya çalışılmaktadır. Ankara, İstanbul, İzmir, Trabzon, Adana, Malatya, Bursa gibi illerimizde Amerikan sömürgeciliğine karşı yürüyen 100 binlerce köylü, işçi ve gencin üzerine polisle birlikte satılmışları saldırtmaktadırlar. Bu saldırganlar; gâvur bayraklarının altında bir Müslüman'ın namaz kılamayacağını düşünmeden aldatılıp gâvur Amerikan gemilerini kible ederek namaz kılan zavallı kardeşlerimizdir. Bu saldırganlar; kendilerine milliyetçi deyip, gâvur Amerika'ya karşı çıkanlara saldıran CMKP'nin aldatılmış sözde komandolarıdır. Bu saldırganların bir kısmı da; parayla satın alınmış kaçaklardır. Bunların tümü bilmeyerek veya bilerek Amerikan sömürgeciliğine alet olmakta, vatan hainliği etmektedirler. Amerika'ya satılmış basında; olayları basit bir ilerici-gerici, dinci-komünist çatışması olarak göstermeye çalışmaktadır. Bunun, hürriyet savaşı veren halkımızla, Amerikalılar ve köpekleri arasında kavga olduğunu gizlemeye çalışmaktadırlar...

Kavga Hepimizin Kurtuluş Kavgasıdır

Kardeşler, birinci kurtuluş savaşında neden dövüştük? Kendi ektiğimizi kendimiz biçelim, alın terimiz başkalarının kesesine akmasın diye dövüşmedik mi? Namusumuzla yaşayalım diye dövüşmedik mi? Dövüştükçe sonunda ne oldu? Silâhla içimize giremeyen sömürücü gâvur orduları da şehitlerimizin kemikleri çürümeden hile ile yurdun dört bir köşesine girdiler. Şehit kanyıyla sulanan bu Müslüman topraklarında gâvur bayrakları dalgalanmaya başladı.

Kardeşler, tekrar bir araya geleceğiz. Sıkılmış tek bir yumruk gibi dikileceğiz Amerikan ordularının karşısına.

Tanklarıyla topraklarıyla gelseler dahi bağımsız olacak Türkün ülkesi...

Ya istiklâl Ya Ölüm!...¹⁰

FKF İÇİNDE KESİN TASFİYEE DOĞRU

FKF içinde ideolojik ayrılıklar iyice su yüzüne çıkmaya başlamıştı. Gerçi TIP çevresinden gençler ile MDD çevresinden gençlerin görüşleri çok da farklı değildi. Ne var ki pratikte çıkan farklılıklar birer teorik ayrılık konusu yapıliyordu.

Ayrım çizgilerini önce Mahir Çayan çevresinden dinleyelim.

Kommer olayı, bütün mitingleri, Kanlı Pazar olayında toplanan kitle ve yine aynı günlerde Ankara, İzmir, Adana, Malatya, Trabzon ve Samsun'da yapılan büyük anti-emperyalist mitingleri kararsız birçok militana TIP oportünizmi, pasifizmini bütün çıplağıyla gösterdi. FKF yönetiminin doğru çizgisi sosyal pratikte iyice açığa çıktı. Artık FKF içindeki TIP oportünizminin temsilcilerine kesin darbeyi vurmanın zamanı gelmişti. Daha önce TIP oportünistlerinin oy kaygısıyla almadıkları bütün devrimci gençler ve FKF dışında örgütlenmiş olan DÖB üyeleri FKF'ye kaydılar. Peşinden TIP oportünistlerinin kontrolünde olan 6-7 kadar Fikir Kulübü'nün yönetimleri feshedildi. Ideolojik mücadelenin yanında devrimci şiddet metotları da kullanılarak oportünistler ezildi. En önde gelen elemanları yavaş yavaş kulüpten atıldı. TIP oportünizminin yanında olan İstanbul Sekreterliği de istifa etmek zorunda kaldı. Sonunda FKF merkez yürütme kurulu İstanbul sekreterliğini de kontrolü altına aldı.¹¹

FKF'de her türlü yöntemlerle TIP'lilerin tasfiyesine yönelindiği anlaşıyordu.

Bu durumu Harun Karadeniz şöyle ifade ediyordu:

İTÜOB'un MDD'cilerce ele geçirilmesinden sonra, MDD'cilerin tek hedefi FKF İstanbul Sekreterliği oldu. İstanbul Sekreterliğinde, Veysi Sarısözen ve Sıtkı Coşkun özellikle saldırılan iki isim oldu. Sekreterliğe yapılan baskı kaba kuvvete kadar döküldü. Sekreterlik çalışmaz duruma geldi ve istifa etti.¹²

İSTANBUL SEKRETERLİĞİ İSTİFA EDİYOR

Nisan başlarında, başında Sıtkı Coşkun'un bulunduğu FKF İstanbul sekreterliği genel merkezle olan çelişkileri nedeniyle istifa ediyor ve yerine seçimlerde Sıtkı Coşkun karşısında kaybeden Rahmi Aydın atanıyordu.

Bir kısım sosyalist devrim eğilimli gençlerin karşı çıkmalarına rağmen istifa eden İstanbul Sekreterliği, askeri savcı Naci Gür'un FKF Dev-Genç iddianamesinde belirttiğine göre istifa dilekçesinde şöyle diyordu: Yaşasın işçi sınıfının aydınlık geleceği!

FKF sosyalist bir gençlik örgütüdür. FKF sosyalist bir örgütün gerektirdiği demokratik merkeziyetçi bir hiyerarşiye sahip olmak zorundadır.

Sosyalist gençlik örgütü olarak FKF görevini iyi saptamalı ve görevinin iki yanını unutmamalıdır.

Yapı birimi bakımından her şeyden önce bir gençlik örgütüyüz. Öyleyse örgütümüz öğrenci içinde sağlam bağlar kurmak zorundadır. Öğrenci ile organik ilişkilerini koparmamalıdır. Öte yandan bu küçük burjuva unsurları devrimci hız ve enerji vererek devrimci harekete daha geniş kitleler katmak ve böylece devrimci hareketi genişletmek görevimizi unutmayacağız. Ne var ki, bunu yaparken sosyalist dünya görüşümüzden en ufak bir taviz vermemeli ve görüşümüzü en kesin biçimde açıklamalıyız. Demokratik üniversite forumumuz bu görüşün uygulanmasından başka bir şey değildir. Orada sosyalist olduğumuzu söyledik. Sosyalist olmanın gereği işçi, öğrenci dayanışmasının somut örneğini verdik. İlk defa işçiler üniversiteye girdiler ve ilk defa aristokrat kürsülerden konuştular.

Salt gençlik örgütü değiliz. Sosyalist gençlik örgütüyüz. Temel niteliğimiz bu. Ve bu temel görevimizi de bu niteliğimiz belirtmektedir. Marksizm'in bilinç proletaryaya dışardan götürülür kuralını her halde hepimiz biliriz. Sosyalist gençlik örgütünün yukarıda saydığımız görevleri yanında temel görevinin şehir ve köy proletaryasına bilinç taşımak olduğu açıktır... Kısacası görevimiz işçi ve köylüye yönelik ekonomik ve siyasi ajitasyondur. Görevimiz, işçiler ve köylüler görevlerini bizden devralana dek somut öncülük yapmaktadır. Bizlerin devrimciliği için tek şaşmaz ölçü, işçi ve köylü kitlelerine gitmektir.¹³

Şıtkı Coşkun'un yerine Genel Merkezce atanan sekreter Rahmi Aydın ise Türk Solu'nda "Oportünistler kurtuluşu istifada buldu" diyor ve istif edenleri kınıyordu:

OPORTÜNİSTLER KURTULUŞU İSTİFADA BULDU

Rahmi Aydın / İstanbul Sekreteri

Sosyalist gençlik örgütümüzdeki son gelişmeleri ve bugün nerde bulunduğumuzu anlamak için geçmişe kısaca göz atmak gerek. Başlangıçta FKF'nin tartışma ortamı ve iç dinamizmi yoktu. Uyuşuk, ölü bir havası vardı... Bu havayı doğuran nedenler de vardı. Bu dönemi karakterize ettiği için o zaman yönetici olan bir kişinin şu sözlerine bakmak yeter. Bu yönetici eleştirilere karşı şu cevabı veriyordu: "...Tabanın bilmediği birçok önemli şeyler olabilir. Biz yüksek yerlerdeki kişilerle irtibat kurarız, bunları öğreniriz. Ve bir eylemin yapılıp yapılmayacağına karar veririz. Faşizmin ne zaman gelip gelmeyeceğini yüksek yerlerdekilere daha iyi

bilirler... Onun için bizim kararlarımız eleştirilemez." O zamanki yöneticilerin oportünizmden icazet aldığı bu sözlerden anlaşılıyor. Fakat çok geçmeden oportünizme ve ondan icazet alan gençlik yöneticilerine karşı sıkı mücadele başladı. Oportünizm gittikçe bir dar çemberin içine sıkışyordu. Nihayet son genel kurulda, genel merkezde tamamen ve sekreterliklerde kısmen elendiler. Bu arada eski yöneticilerden doğruyu görüp proleter sosyalistlerin saflarına katılanlar oldu. Gene de çoğunluğu tartışmada ve devrimci eylemde arkada kalmaya devam etti. Bunlar pusuya yatıp fırsat kollamaya devrimcileri yıpratmak için yalanlar uydurmaya başladılar. Onlar bu yolda uğraşa dursunlar... Özellikle İstanbul sekreterliğinin tabanında devrimci kanat gün geçtikçe güçleniyordu. Bu hızlı gelişim oportünizmin nefesini kesiyordu. Tek çıkar yolu istifada buldular. Eski kılığın de etkisiyle grup halinde istifalarını açıkladılar. İstifa gerekçeleri şuydu:

"... Tam bağımsızlıktan ve demokratik devrimden yana güçlerle güç birliği yapmak sağ oportünizmdir (!) Genel merkez DEV-GÜÇ'e girdi. Zaten genel merkezle bizim aramızda stratejik planda uyumsuzluk vardı. Biz bu uyumsuzluğun eylemde ortaya çıkmayacağını umuyorduk. Umduğumuz gibi olmadı..."

Ortaya koydukları gerekçede bile tutarsızlıkları ortada. Şöyle ki:

Bir kere değişik stratejileri benimseyen organların eylemde uyuşmalarını düşünmek Marksist ayrımla bağdaşmaz. Bu davranış biçimi düpedüz küçük burjuva kaypaklığıdır... Aynı gerekçeyi başlangıçta göstererek istifa edebilirlerdi veya inandıkları yolda mücadele edebilirlerdi. Bu yolu seçmemeleri sonuçta art niyetli olduklarını gösterdi.

Bizim onlara iki çözümümüz olacak:

Bir kere biz emperyalizmin boyunduruğundayken "Sosyalist Türkiye" rüyaları görmüyoruz. Emperyalizme ve işbirlikçilerine karşı savaşılan tüm örgütlerle güç birliği yapınız. Bizim hedefimiz eylemde tüm anti-emperyalist ve demokratik güçlerin güç birliğini sağlamak, güç birliğinde ve en ön saflarda emperyalizme işbirlikçilerine ve feodal kalıntılara karşı savaşmak ve giderek tüm emekçi sınıflarla birlikte cephemizi güçlendirmek.

Onlar devrimcilerin ayağına dolaşmaktan vazgeçsinler.

Yaşasın tam bağımsız ve gerçekten demokratik Türkiye için savaşanlar...

DEVİRİMCİLERİN BİRLİĞİ SORUNU

Bir yandan FKF içinde tasfiyeler, istifalar sürerken ve örgütte bir ayrışma yaşanırken diğer yanda da devrimcilerin birliği zorunluluğu kendisini iyiden iyiye duyuruyordu.

FKF başkanı sonraki yıllardaki sert söyleminin tersine düzene karşı olan tüm güçlerin birliği ihtiyacını dile getiriyordu.

SOSYALİSTLERE ÇAĞRI

Yusuf Küpeli / FKF Genel Başkan

Doğru konuşalım! Son olaylar sosyalist cephenin içinde bulunduğu dağınıklığı bir kez daha gösterdi. Yayılmamıza paralel sağlam, derinliğine bir örgütlenmeye gidemediğimiz gün gibi açık. Yine bu sömürü düzenine karşı çıkan, uzlaşmaz sosyal menfaat çelişkilerinin olmadığı bir düzeni kurma uğrunda savaşıyan sosyalistlerin; sağlam, derinliğine bir örgütlenmeye gidemeden dünyanın hiçbir yerinde iktidara gelemedikleri de gün gibi açık.

Kimlere karşı çıktığımızı iyi bilelim:

Sırtını dünyanın en büyük emperyalist ülkesi ABD'ne ve onun ordularına dayamış; hukukuyla, polisiye kendini muhafaza altına almış, sömürü çarkını tıkır tıkır işleten hakim sınıflara karşı çıkıyoruz. Karşı çıktığımız bu adamların siyasi partilerinin ayrıca derinliğine bir örgütlenmeye gitmelerine hiç gerek kalmıyor. Buna karşılık bizleri; aynı onların siyasi partileri gibi teşkilatlanıp seçimlere girerek iktidara gelmeyi düşünmemizde ham hayallere dalmaktan öteye gitmiyor. Keşke bu anayasa düzeninin sürmesine, rahat rahat gerçekleri anlatarak halkı uyandırmamıza ve iktidara gelmemize müsaade etseler...

Değil sosyalist bir Türkiye istemek, bağımsız bir Türkiye istemek bile adamların çılgına çevirmeye yetiyor. Bizler yayıldıkça, Anadolu'nun uzak köşelerine sesimizi ulaştırdıkça; onlar sertleşiyor, saldırganlaşıyorlar. Kendi kurdukları sömürü düzeninin resmi güçleri yetmiyormuş gibi, bağımsızlık savaşçılarını ve onların önündeki bizleri daha iyi tepeleyebilmek amacıyla bildiğiniz yedek birtakım güçleri de örgütleyiyorlar. Davranışlarıyla, Anayasa düzenini de daha uzun süre devam ettirmemeye kararlı olduklarını açıkça gösteriyorlar.

Şüphesiz bunların hiçbiri bizleri korkutmuyor. Zaten bu kavgaya inanarak girenler, bütün bunları göze alarak geldiler. Ayrıca, sömürü düzeninin başlangıçta ne kadar güçlü olursa olsun kendi iç çelişkisini de içinde taşıdığını, zamanın lehimize işlediğini, sömürülenlerin giderek bu kavgaya mutlaka girecekleri, çağımızın proletarya devrimleri çağı olduğunu da biliyor, güvenle dövüşüyoruz. Yine de zaman lehimize işliyor diyerek işi oluruna bırakmayalım, görevimizin insanlığın kurtuluş sürecini; devrim sürecini hızlandırmak olduğunu unutmamanın da Marksist kadercilik olduğunu, bizleri kavgaya ihanet durumuna düşüreceğini de unutmamamız gerekiyor. Eğer hâlâ doğru stratejik görüşü benimsemiş sosyalistleri derinliğine örgütleme eylemine girmiyor, bu işi samimiyetle ele almıyor, buna karşılık hakim sınıflara da bağırıp çağırmaya devam ediyorsak; yel değirmenlerine saldıran Donkişot'tan farkımız yok demektir. Daha kötü bir ihtimal de; bu işi maksatlı yapıyor, hainlik ediyoruz demektir!

En Geniş Güç Birliği

Gördüğüm kadarıyla sosyalistlerin büyük bir çoğunluğu; Türkiye'nin hakim çelişkisinin Emperyalist Amerika, işbirlikçileri, feodal kalıntılar ile proletarya ve diğer millici sınıf ve tabakalar arasındaki çelişki olduğu görüşündedir. Hakim çelişkiyi böyle kabullendiğimiz zaman, nihai hedefimize (Sosyalizm hedefine) varabilmemiz için; ikili bir eylem biçimini bir arada yürütmemiz gerekiyor. Kendi proletarya örgütümüzü kurma, proletaryaya bilimsel sosyalizm öğretisini derinliğine verme, ona hedefini göstererek aşılması gereken ara hedefin "Milli Demokratik Devrim" olduğunu öğretme, yürütülecek eylemin bir yanısıdır. Diğer yan ise; aramızda çelişkiler olan millici sınıf ve tabakalarla Emperyalizm ve işbirlikçilerine karşı ortak bir cephe kurma, onların anti-emperyalist devrimci potansiyellerini harekete geçirme yönünde eyleme girmektir. Ortak vereceğimiz bu kavga, Emperyalizmden zarar gören sınıf ve tabakaların en geniş anlamda işbirliğini sağlayabilecek, proletaryanın asgari diğer millici sınıf ve tabakaların da azami hedeflerini içinde toplayan Milli Demokratik Devrim programı etrafında yürütülecektir. Proletaryanın bu birliğe, içinde bilimsel sosyalizm teorisinden sapmalar gösteren unsurların bulunmadığı tertemiz, sağlam bir örgütle girebilmesi istediğimiz en iyi biçimdir. Ancak o zaman proletarya, Milli Demokratik Devrim hareketindeki öncülük görevini, diğer millici sınıf ve tabakaları da teşkilatlayıp anti emperyalist kavgaya sürmedeki rolünü en iyi biçimde yerine getirip, arkadan da kendi düzeyini kurabilir. Yalnız bu demek değildir ki; önce sağlam bir sosyalist örgüt kuralım, sadece bu iş için uğraşalım, arkadan da güç birliği meselesini düşünerüz... Yine bunun aksine; birkaç sosyalist olarak emperyalizme ve işbirlikçilerine karşı sadece diğer millîci birtakım güçlerle ortak bir cephe kurma meselesini ele alalım, esas gücümüz olan proletarya örgütünün kurulması meselesini şimdilik pek önemsemeyelim. Millî Demokratik Devrim olsun; sonra nasıl olsa teşkilatlanır sosyalizmi kurarız demekte ikinci büyük bir yanlış yapmaktır. Bu ikili eylem örgütlenme biçimi; hem sosyalist örgütlenme, hem de anti-emperyalist örgütlenme yan yana birbirlerini karşılıklı etkileyip geliştirerek yürütülecektir. İstedğimiz anlamda en geniş Millî cephe ve bu cephe içindeki en sağlam sosyalist örgüt de; anti-emperyalist sıcak savaşın en keskin olduğu devrelerde kurulabilecektir.

Sosyalistler Kavgaının Öncüsü

İçinde bulunduğumuz şu günler, anti-emperyalist millî cephe ve de onun bir parçası olan bu cephenin kurulması yolunda en büyük çabayı sarf eden, anti-emperyalist kavgaının en önünde dövüşen sosyalistler açısından da stratejik teşkilatlanma devresidir. Buna karşılık, alabildiğine enlemesine yayılmış sosyalistlerin sesini duyurmaya, kendiliğinden patlayan işçi ve köylü hareketlerine ulaşip onlara doğru bir yön vermeye çalışan, Amerikan emperyalizmine karşı gereken tepkiyi

gösteren örgütler olarak; sosyalist gençlik örgütleri ve birkaç dermekten öteye gidememekteyiz. Durum böyle olunca; işçi ve köylülerle olan ilişkilerimiz kesik kesik olmakta gereken sağlığa kavuşmamaktadır. Yine aynen sosyalist hareket gibi dağınık olarak gelişen anti-emperyalist hareketi de bu örgütlerle kontrol altına alamamaktayız. Diğer yandan, bu anti-emperyalist hareketi geliştirmek, kontrol altına almak, disiplinli bir biçimde yürütmek amacıyla Millî Demokratik Devrim programı çerçevesinde millîci sınıf ve tabakaların temsilcilerinin bir kısmıyla ortaklaşa kurduğumuz Devrimciler Güç Birliği örgütü de, içinde oldukça zayıf temsil edildiğimiz için; sağlıklı bir biçimde harekete girememekte, olayların gerisinde kalmaktadır.

Bütün bunlardan sonra; sosyalist pratiğin de şimdiye dek genel hatlarıyla doğruluğunu gösterdiği Millî Demokratik Devrim stratejisini benimseyen sosyalistleri içinde barındıran sağlam bir merkezi örgütlenmeye gitmemizi istediğimi anlamışsınızdır zannederim. Benim ve çoğumuzun üye olduğu Türkiye İşçi Partisinin bilimsel sosyalizm teorisinden sapan yöneticiliğine karşı olan tabanı gerçekten temsil edebilecek, olayların gerisinde kalmayacak, parti içi eğitimi ve teşkilatlanmayı hızla ele alacak yeni bir yönetici kadroyu getirmek mi mümkündür, yoksa tüm temiz sosyalistleri bünyesine çekecek yeni bir teşkilatlanmaya mı gitmek daha yararlıdır? Anayasa düzeninin daha ne kadar sürebileceğini, bu devre içinde ilerideki keskin şartlara en iyi nasıl hazırlanabileceğimizi hesaplayarak; iki alternatiften birini seçmenin yarar ve zararlarını veya daha iyi çözüm yolları varsa onları da göz önüne alarak hemen harekete geçmemiz, bir araya gelerek bu meseleleri konuşmamız gerekiyor. Tekrar söylüyorum; bu meseleyi tüm dürüst, inanmış sosyalistler olarak düşünmek, konuşmak zorundayız. Zafer bizlerindir!

TOPRAK VE ÖZGÜRLÜK

1969'un Nisan ayı içinde Söke ve Diyarbakır köylü mitinglerinde FKF temsilcileri konuşurlarken Ankara'da da büyük bir anti-emperyalist yürüyüş yapıldı ve bütün üniversitelerde ve bazı yüksek okullarda işgallere gidildi. Başta AP ve CHP olmak üzere bütün siyasi partiler kendi aralarındaki çıkar çelişkilerini bir yana atıp bu anti-emperyalist direniş karşısına ortaklaşa dikildiler. Bu partilerin tehditlerinden korkuya kapılan FKF içindeki ve dışındaki TIP oportünistleri saflarda panik yaratarak hareketi provoke etmeye, çökertmeye çalıştılar. SDDF'nin (sosyal demokrat dernekleri federasyonu) CHP kuklası samimiyetsiz kaypak yöneticileri, başlangıçta bir sürü mızıkçılıkla harekete girmelerine rağmen baskı altında hareketin karşısına geçiverdiler. FKF'yi yalnız bırakarak direnişi çökertmek, böylece onun gençlik arasındaki prestijini yok ederek gerilemesini sağlamak

istediler. Bu davranışıyla bir kere daha anti-emperyalist gençlik hareketine ihanet ettiklerini, emperyalizmin ve yerli ortaklarının ekmeğine yağ sürdüklerini açıkça ispat ettiler. İçten ve dıştan yapılan bütün provakasyonlara, baskılara rağmen hareketin gerilemediği görülünce de ODTÜ Rektörü Kurdaş, üniversiteye polisi soktu. Polisin ODTÜ'ye girmesiyle birlikte baskılar ve TİP oportünistlerinin provakasyonları da yoğunlaştı. Bütün bunlara rağmen SDDF'nin tabanının önemli kısmının desteğini de almayı becerecek FKF yönetimi, hareketi kararlılıkla sürdürdü ve istediği şekilde ve zamanda bitirdi. FKF bu hareketlerle güçlendi ve gençliğin tek kitle örgütü haline geldi.¹⁴

MDD çevresinin önde gelen isimlerinden Mahir Çayan'da bir durum değerlendirmesi yaparak gençliğin ve de dolayısıyla FKF' nin önüne bazı temel görevler koyuyordu.

SON GENÇLİK HAREKETLERİ ÜZERİNE

İÇİNDE BULUNDUĞUMUZ EVRE VE GENÇLİĞİN DURUMU

Mahir Çayan / FKF Üyesi

Türkiye gibi yarı sömürge ve az gelişmiş kapitalist ve feodal ilişkilerin yan yana bulunduğu bir ülkede, ülkenin kurtuluş mücadelesinin iki devrim sürecinden geçeceği bugün artık tüm bilimsel sosyalistler tarafından bilinen bir gerçektir. Tam bağımsız ve gerçekten demokratik Türkiye, proletaryanın sevk ve yönetiminde tüm devrimci sınıfların oluşturduğu gerçek bir demokrasiyi betimler. Tam Bağımsız ve Gerçekten Demokratik Türkiye'yi kurma mücadelesi de kendi içinde ayrıca evrelere ayrılmış bir sürü aşamadan geçecektir. Ve de her aşama belli ittifakları gerektirecektir. Karşı devrim cephesi de çeşitli birliklerden yararlanacaktır bu süreç içinde. İçinde bulunduğumuz evre proletaryanın kendisi için sınıf durumunda olmadığı ve proleter sosyalist bir partinin bulunmadığı bir evredir. Bu aşamada, Amerikan emperyalizmine karşı mücadelede anti-emperyalist etkin azınlık ne denli önemli ise anti-emperyalist gençlik de o denli önemlidir.

İçinde bulunduğumuz dönemde proleter sosyalistlerin ikili bir mücadele biçimi içinde olmaları gerekmektedir. Bir yandan emperyalizme karşı mücadelede tüm millici sınıf ve tabakaların yanında yer almak, anti-emperyalist ve anti-feodal mücadeleye hız vermek, diğer yandan proletaryaya politik bilinç vererek örgütlenmesini sağlamaktır.

Bu ikili mücadele diyalektik bir bütündür ve birbirinden ayrı düşünülemez. Bu ikili mücadelenin herhangi bir yanını ihmal etmek sosyalistleri oportünizmin kucağına iter.

Gençlik bilindiği gibi bir sınıf değildir. Öğrenci gençlik genellikle küçük burjuva kökenlidir ve tüketici durumundadır. Tüketici durumunda olması yurt ve dünya sorunları ile yakından ilgilenmesini sağlamaktadır. Ayrıca gençlik doğası gereği atılgandır, coşkuludur, yürekli. Her türlü çıkar duygusundan ve art niyetten uzaktır. Ve de toplumun en az bozulmuş tabakasını oluşturur. Doğaldır ki bu nitelikleriyle gençlik emperyalizmin karşısında, bağımsızlıktan yanadır.

Gençlik devrimci yığınların politik bilincine ulaşamadıkları yan sömürge bir ülkede, bağımsızlık mücadelesinde toplumun devrimci sınıf ve tabakalarını hareketle geçiren bir dinamit fitilidir.

Demokratik Öğrenci Hareketleri:

CHP ve FKF

Bilindiği gibi demokratik öğrenci hareketleri, önce her fakültenin kendi fakülte içi mesleki hak istemelerinden başlamış ve bir süre sonra kendine özgü hak istemenin ötesine geçmiş ve Amerikancı iktidara hatta sisteme karşı siyasal bir takım belirtiler haline dönüşmüştür.

Başlangıçta öğrenci hareketlerini destekleyen CHP bir süre sonra bu hareketlerin karşısında yer almıştır. Bunun nedenlerini şöylece özetleyebiliriz:

CHP küçük burjuva kaypaklığı içinde bocalayan bir partidir ve CHP doğası gereği herhangi bir devrimci harekette sonuna dek yürüyemez. İçinde bulunduğumuz Millî Demokratik Devrim mücadelesinde atacağı doğru slogan ve yapacağı eylemlerle CHP'yi etkileyecek bir proleter sosyalist partinin hali hazırda olmaması ve de içindeki anti-emperyalist güçlerin varlığına karşın işbirlikçilerin bugün için ağırlık olması da CHP'nin bu bocalamasında ve gerici tavrında çok etkilidir.

Emperyalizme karşı olan güç birliğindeki tüm sınıflar, savaşın kendi yönetiminde yürütülmesi için mücadele ederler. Bu toplumsal mücadelenin her katı için geçerlidir. Bu nedenle ve eski paternalist alışkanlığının da etkisiyle CHP gençliği daima kendi denetimi altında tutmak ister.

Bu son gençlik hareketlerinde şu açık seçik ortaya çıkmıştır: Bugün gençlik CHP'nin dilediğini kanalize ettiği 1960 öncesinin gençliği değildir. Köprünün altından çok sular aktı, artık gençlik gerçeğin temeline indi. Bugün Türkiye gençliği anti-emperyalist ve anti-feodal mücadelede doğru sloganlar atan öğrenci kesimindeki bilimsel sosyalistlerin peşinden gitmektedir. Öyle ki, son gençlik hareketlerinde Sosyal Demokrasi Dernekleri Federasyonu'nun bütün tabanı "Tam Bağımsız ve Gerçekten Demokratik Türkiye" sloganlarının etrafında devrimci tavırlarını alarak, hareketin baltalanması için CHP'den komut alan Sosyal Demokrasi Dernekleri Federasyonu yöneticilerini yalnız bıraktılar. Bu durumda gençlik kesiminde egemenliğini kaybetmek istemeyen CHP'nin, FKF'nin meslek istemlerinden hareketle anti-emperyalist bir hedefe yönelttiği demokratik öğrenci hareket-

lerinin karşısında yer aldığını gördük. Amacı hareket içinde FKF'yi yalnız bırakarak tecrit edip, güçsüz bir duruma düşürmekti.

CHP'nin bu gerici tavır alışı tam ters bir sonuç doğurdu. FKF bu demokratik öğrenci hareketlerinde, öğrenci yığınlarının büyük desteğini alarak daha çok güçlenmiştir. Böylece FKF demokratik köylü hareketlerinden sonra, demokratik öğrenci hareketlerinden de başarıyla, alınının akıyla çıkmıştır.

FKF'nin bugünkü yöneticileri gerek içte oportünizme karşı verdikleri amansız mücadeleyle, gerekse de dışta demokratik köylü hareketlerini ve öğrenci hareketlerini kendine özgü hak istemlerinden hareket ederek politik bir amaca yöneltmeleriyle, proleter sosyalist olduklarını eylemde de kanıtlamış oldular. Proleter sosyalistler, toplumun çeşitli kesimlerinin kendi öznel koşullarını bilimsel sosyalist teorisinin ışığı altında yorumlayarak yığınları kanalizasyon ederler.

Yığınları kavganın hizmetine koymak bu kitlelerin hak istemleriyle ilgili çalışmalara kayıtsız kalmak değildir. Tersine kendi çıkarları için savaşacak olan yığınları bu hak istemi mücadelesinin çevresinde örgütleyebilir, harekete geçirebiliriz. Her halk kesiminde çözülecek sorunlar vardır. Bilimsel sosyalistlerin rolü bu ortak unsurları aramak toplumsal sorunları dinamit fitili haline getirmek için bunlara siyasal bir biçim vermektir. Yığınları öyle bir yere getiririz ki, yığınlar mücadeleye doğrudan doğruya katılır.

Son Gençlik Hareketlerinde Oportünizmin Tutumu

Son gençlik hareketlerinde oportünizmin gerçek yüzünü bir kere daha gördük. Anayasa dışına düşmüş olan Amerikancı iktidara karşı demokratik direnme hareketleri olan öğrenci protesto hareketlerini, öğrenci kesimindeki oportünistler akıl hocalarından aldıkları talimat ile baltalamak için her yolu denediler. Öyle ki, hareket içinde bu hareketler faşizmi getirir, Halk bu hareketlere karşıdır ve bu hareketler AP iktidannın işine yaramaktadır diyerek aynı yorumları yapan, kendi tabanının bile karşı olduğu Sosyal Demokrasi Demekleri Federasyonu yöneticileriyle sıkı bir işbirliği içine girdiler.

Bu hareketler faşizmi getirir söz çok komik ve ciddi olmaktan uzak bir sözdür. Kapitalizmin diktasının hangi koşullar altında geleceğini bilmek için değil bilimsel sosyalist teoriyi, birazcık sosyoloji bilmek bile yeterlidir.

Halk demokratik öğrenci hareketlerine karşıdır ve bu hareketler AP iktidannın işine yarıyor iddiası da soyut, açık olmayan ve de yanlış bir iddiadır. Halkın hangi kesimi, neye niçin karşıdır?

Halk soyut bir kavram değildir. Halk ülkenin içinde bulunduğu devrim aşamasında çıkarları devrimde olan sınıf ve tabakalardır. Milli Demokratik Devrim aşamasında olan Türkiye'mizde halk, şehir ve köy proletaryası, şehir ve köy küçük burjuvazisi, orta köylü, esnaf, zanaatkar, memur kesimi ve çekirdek halinde olan

milli burjuvazidir. Halkın hangi kesimi anti-emperyalist ve anti-feodal sloganların atıldığı demokratik öğrenci hareketlerinin anlam ve niteliğini anlamıyor ve de karşı tavır alıyor? Yoksul köylü, topraksız köylü bizatihi kendisi toprak işgalleri yapmakta ve öğrenci boykot ve işgallerinin temelindeki gerçeği anlamaktadır. Anadolu'nun çeşitli yerlerinde halk öğrenci hareketlerinin niteliğini merak etmekte, araştırmakta ve de öğrenmektedir. Örneğin, Söke'den gelen arkadaşlardan öğrendiğimize göre Söke'deki köylüler öğrenci hareketlerinin anlamını anladıklarını ve de desteklediklerini, mücadelenin aynı olduğunu söylemişlerdir.

FKF'nin yönettiği demokratik öğrenci hareketleri toplumsal dinamitin fitilini ateşlemiştir. Toplumun çeşitli kesimlerinde var olan toplumsal patlamalar hızlanmış, topraksız köylünün toprak işgal hareketleri, işçi grev ve fabrika işgalleri yer yer filizlenmeğe başlamıştır.

Şimdi, "Bu hareketler AP iktidarının işine yarıyor." diyenlere sormak gerekir; Amerikan emperyalizmine ve işbirlikçi burjuvazi ve feodalitenin iktidarına karşı, toplumun çeşitli kesimlerinde anti-emperyalist ve anti-feodal kıpırdanmalar yaratan demokratik öğrenci hareketleri mi Amerikan emperyalizminin ve onun iktidarının işine yaramaktadır?

Son gençlik hareketlerinde şu gerçek artık iyice açığa çıktı; Türkiye'de oportünistler –teorik yetersizlikten dolayı yanlış yolda olan omuzdaşlarımız sözümüzün dışındadırlar– aktif bir biçimde ihanetin bataklığı içinde kulaç atmaktadırlar.

Bize sorarsınız sizin asıl yeriniz bataklıktır. Ve oraya varmanız için size her türlü yardımı yapmağa hazırız.

Siz o bataklığa saplandıkça, siz Türkiye sosyalist hareketinden ve gençlik kesiminden, FKF'den temizlendikçe Türkiye sosyalist hareketi güç kazanacaktır. Ve de FKF daha güçlü ve daha tutarlı bir sosyalist gençlik örgütü olacaktır.

YOKSUL KÖYLÜLERİN TOPRAK İŞGALLERİ VE FKF

ODTÜ ve diğer okullarda Amerikan emperyalizminin teşhir edilmesi amaçlı boykotlar sürerken 16 Nisan'da Söke'de ise bu kez toprak reformu ve emperyalizmle mücadele mitingi yapılyordu.

Söke'de toprak ağalığına karşı FKF İzmir Sekreterliği, Demokratik Devrim Derneği ve TIP Söke İlçe Örgütü'nün çabalarıyla gerçekleştirilen miting için bir köylü şöyle diyordu: "Köylü nutuktan bıktı. Hareket devamlı hareket, eylem içinde bilinçlenir bu köylü." Miting öncesi FKF İzmir Sekreterliği'nden öğrenciler köylere giderek propaganda çalışmalarında bulundular. Köylülerle temasta bulundular. Köylülere "Söke'nin somut çelişkisi olan büyük toprak mülkiyeti ile topraksız ve az topraklı köylü arasındaki zıtlık ve Amerikan emperyalizminin Söke'deki çelişkisinin toprak

ağaları lehine devamının sağlanmasındaki rolü" anlatılıyordu.

Miting alanında çoğu köylü elli binden fazla insan yerini almıştı. Köylüler toprak ağalarının kışkırtmalarına, kiralık adamlarının sözlerine pek kulak asmamışlardı. FKF adına konuşan İzmir Sekreteri "partili ve partisiz bütün topraksız ve az topraklı köylülerin ortak dertleri olan topraksızlık davası etrafında birleşmeye ve anayasanın verdiği haklardan yararlanmaya" çağırıyordu.

Aydınlık Sosyalist Dergisi adına konuşan Erdoğan Güçbilmez ise konuşmasında: "Üniversitede işgal var, neden? Öğrenciler ne istiyorlar? Onlar bugün burada sizin istediğinizi istiyorlar. Onlar bu miting gibi toplanmaların olmaması, buradaki gibi sözlerin söylenmemesi için iktidarın getirdiği baskı kanunlarını istemiyorlar. Türkiye'deki köylü, işçi ve öğrenci hareketleri, amacı köylünün kölelikten kurtarılması, Türkiye'nin bağımsızlığa kavuşması olan aynı devrimci hareketin parçalarıdır, hepsi gücünü birbirinden alır. Sizinle aynı safta çarpışan öğrenci kardeşleriniz faşist iktidarın yalan sözünde olduğu gibi küçük bir azınlık olmadıklarını dün üç fakültede yapılan forumlarla göstermişlerdir." derken miting alanında sürekli "kahrolsun emperyalizm ve işbirlikçileri, kahrolsun tefeciler ve ağalar, yaşasın köylümüzün demokratik hareketi, yaşasın tam bağımsız, gerçekten demokratik Türkiye" sloganları atılıyordu.¹⁵

DIYARBAKIR MİTINGİ VE FKF'NİN ÖZGÜRLÜK TALEBİNİ SAHIPLENİŞİ

"Bu yazı FKF Genel merkezinin Diyarbakır mitingini izlemek üzere görevlendirdiği genel yönetim kurulu üyelerinin genel merkeze verdiği rapordur." Türk Solu, aşağıya aldığımız raporu bu notla yayınlıyor. FKF'li gençler üniversite, toprak sorununda olduğu gibi bu kez de kitlelerin "hürriyet" talebinin yanında yerlerini alıyorlardı.

FKF'nin bazı genel yönetim kurulu üyeleri Diyarbakır'da yapılan özgürlük mitingine katılıyor ve doğu sorununu sahipleniyordu.

DIYARBAKIR MİTINGİ HAKKINDA RAPOR

13 Nisan pazar günü Anayasa Nizamını Koruma Kanun Tasarısı'm protesto ve halkın ekmek ve hürriyet isteklerini dile getirmek için düzenlenen miting başarıyla yapılmıştır. Miting tertip komitesi şehrin belediye meydanında yapılacak miting için duvar ve el ilanları bastırarak dağıttırması ve duvarlara yapıştırmıştır. Miting saatinde alana 3000 civarında Diyarbakır, Lice, Siverek, Suruç, Batman, Van,

Muş ve Malazgirt bölgelerinden vatandaşlar toplanmıştır. Ellerindeki pankart ve dövizlerde doğu – ekonomik sosyal farklılığı, Anayasanın doğuda uygulanmayışı, doğu halkının yoksulluğu ve yapılan baskıları belirten söz ve sloganlar bulunmaktaydı. Halkın taşıdığı bir döviz ilgi çekicidir. Bayar'ın mirasçısı Morisson (Süleyman) sakın ha ellerini köle sahiplerinin kafalarını parçalayan çarkın dişlilerinin önüne sokma! Onu durdurmak için tutma!

Hoparlör tesisatı çok iyi kurulmuş çift amplifikatör ve üç hoparlör kullanılarak çok iyi bir konuşma imkânı sağlanmış iken, miting başlar başlamaz partizan yönetim tarafından cereyanın önce kesilip, çok kısa bir süre sonra çok yüksek bir voltajda gönderilmesi ile hoparlör tesisatı işlemez duruma sokulmuştur. Bir saate yakın uğraşıldıktan ve yeni hopörler bulunduktan sonra miting devam edebilmiştir.

Konuşmacılar arasında FKF GYK'dan iki sosyalist ile FKF Erzurum Sekreterliği de bulunmaktaydı.

Yapılan konuşmalarda yeni tasarı kanunlaştığı zaman Doğu halkı üzerinde daha da yoğunlaşacak olan faşist baskılar, Anayasa ve yasalann uygulanmaması ve ülkede anti-emperyalist ve anti-feodal mücadele sorunları dile getirilmiş, Nazım Hikmet'ten "Memleketim" şiiri okunmuştur.

Miting öncesi aleyhtar bir bildiri dağıtılmış, sağcılarn mitingi basacağı söylentileri çıkarılmış ve ortalık ajanlardan geçilmez iken miting hadisesiz, demokratik bir başkaldırma biçiminde geçmiş ve halkın demokratik devrimci istekleri dile getirilmiştir. Polis gerek toplantı sırasında, gerekse sonrasında sürekli film çekmiştir. Geçen yıl yapılan Doğu Miting'lerinden sonra bu ilk Anayasa Nizamını Koruma Kanun Tasarısına karşı "Hürriyet" mitingi şu bakımlardan önem taşımaktadır.

Gençlik dışında, sistemin baskı kanunlarına karşı halkın ilk çıkışıdır.

Doğu halkının ağalara, şeyhlere, işbirlikçi burjuvaziye ve şoven milliyetçiliğe karşı "Ekmek ve Hürriyet" kavgasının son örneğidir.

Tam bağımsızlık ve gerçek demokrasi için mücadelemizin yani MDD stratejisinin Doğu sorununu dışında bırakamayacağını, sömürüden kurtuluşun ayrı olamayacağını ve bu sorunun Doğu halkının objektif olarak haklı istekleri yönüne çözümlemesi gerektiğini ortaya koymuştur.

İşte bu nedenlerle başta sosyalistler olmak üzere, bütün milli ve demokratik güçler Doğu halkının sorunlarına sahip çıkmalıdır. Emperyalizmin böl ve yönet kuralına karşı durulmalıdır.

FKF'NİN YOLU VE KÂĞIT ÜZERİNDE GÜÇ BİRLİĞİ

1969 Baharı. Çayan çevresi sonraki yıllarda geriye dönüp o günler hakkında şunları yazacaktır.

"Örgüt üzerinde hakimiyetini kesinlikle kuran FKF merkez yürütme

kurulu, Dev-Güç kuruluşuna da tekrar katıldı. Dev-Güç içindeki tek mücadeleci kuruluş olan FKF'nin yöneticileri küçük burjuva kuyrukçuluğunun batağına saplanmamak için büyük çaba sarf ettiler. Bütün gençlik hareketlerinde ve diğer hareketlerde kitlelere anti-emperyalist bilinç götürmeyi, kadrolar ortaya çıkartmayı tek amaç olarak ele aldılar. Dev-Güç içerisinde her zaman işçi sınıfının ideolojisini benimsemiş bir kuruluş olduklarını açıkça belirttiler. Bu ilkelerden taviz vermeme ve kendini gizlememe konusundaki tavırlarını Doğu Perinçek ve çevresinin muhalefetine rağmen kararlılıkla sürdürdüler. FKF MYK üyeleri, TIP oportünistlerinin "aman faşizm çıkıyor, kıpırdamayalım!" demeleri ile Türk Solu çevresinin "aman küçük burjuva devrimcilerini küstürmeyelim, milli cephe (!) yıkılır!" diyerek sosyalizm yasağı uygulamaya kalkmaları arasında pek önemli bir fark olmadığını çok iyi anladılar.

Kâğıt Üzerinde Güç Birliği

Kısa bir süre sonra Dev-Güç'ün ne biçim bir "milli cephe" olduğu, sağlam devrimci bir gücü temsil etmeden, ciddi bir kavga vermeden kendisine sosyalist sıfatı yakıştıran bir kaç küçük burjuva aydını ile yine küçük burjuvazinin asker-sivil aydın kanadını bile temsil ettiği şüpheli olan diğer birkaç küçük burjuva aydınının aynı masaya oturmasıyla milli cephenin karikatürünün bile oluşamayacağı açıkça ortaya çıktı. Güç birliklerinin öyle kâğıt üzerinde kurulamayacağı, Dev-Güç deyince ortada tek bir gençlik örgütünün, FKF'nin olduğu anlaşıldı. Dev-Güç'ün bütün ömrü boyunca ancak iki tane 29 Nisan mitingi yapabilmesi de bu gerçeği açıkça ortaya koyuyordu. (Aslında bunları da FKF'nin Dev-Güç kuruluşu içindeyken yaptığı eylemler demek daha doğru olur.) Bütün Dev-Güç masalının gerisinde yatan gerçek "milli cephe" çığlıklarıyla gençlik kitlesini modern revizyonizmin kapitalist olmayan yol mavalı uğruna kullanabilmektir. Dev-Güç'ün gerçekten güçlü anti-emperyalist bir milli cephe oluşturma; geniş halk kitlelerini uzun vadede anti-emperyalist bir bilinçle eğitme gibi niyetleri yoktu. Böyle devrimci niyet ve çalışma olmayınca, sosyalist gençlik de ilkelerinden taviz vermeyince, bütün kâğıt üzerindeki güç birlikleri gibi ortada Dev-Güç diye bir şey kalmadı. Ama anti-emperyalist gençlik hareketi daha da büyüdü, güçlendi.¹⁶

YARGITAY BAŞKANI İMRAN ÖKTEM'İN CENAZESİ

1 Mayıs günü Yargıtay Başkanı İmran Öktem ölmüştü. Çeşitli aydın çevreleri bildiriler yayınlayarak O'nun Anayasanın yürekli bekçilerinden

biri olduğunu belirttiler. 3 Mayıs'taki cenaze törenine İlahiyat Fakültesi öğrencileri, Komünizmle Mücadele Derneği üyeleri, bazı AP'lilerden oluşan dinci gericiler Allahsızın namazı kılınmaz diye saldırıyorlardı.

FKF Erzurum Sekreterliği cenaze törenine saldırıyı kınayan bir bildiri yayınlarak olayı protesto ediyordu. "Emperyalizmin ateş çemberi Türkiye'mizi de iyiden iyiye sarmıştır. Amerikan emperyalizmi halkları halklara düşürmek, kardeşi kardeşe kırdırmak ve bu kaos içinde kendi sömürüsünü ilelebet sürdürmek içinde yeni ideolojiler bulmaktadır. Bu yeni ideoloji şeriatçılık oyunudur. Bile bile uyandırılmamış halkımızın dini duygularını, inançlarını istismar ederek cihat avazeleri altında bu bölücü, parçalayıcı, amansız oyunu gerçekleştirmek ve kendisine köpeklik edecek faşist cuntayı getirmek planı ve hesabı içindedirler. Daha önce denemesi yapılan Konya olaylarını, İzmir'de tertiplenen bomba olayını, İstanbul'da sahneye konan Kanlı Pazarı ve bunları takiben Erzurum'da bir şiir ve folklor gecesi fırsat bilerek açılan cihat bayrağını ve nihayet geçtiğimiz cumartesi Yargıtay birinci başkanı sayın İmran Öktem'in cenazesine saldırı olayını yaratan zihniyetin hareket noktası aynı kaynaktan gelmektedir. Bu açıkça Amerikan emperyalizmi ve onun izindeki ortaklandır."¹⁷

ŞERİATA KARŞI YÜRÜYÜŞ

7 Mayıs günü saldırı olayını protesto etmek amacıyla hukukçular yürüyordu. Resmi cübbelerini giymiş Yargıtay, Sayıştay ve Danıştay başkanları ve üyeleri başta olmak üzere bine yakın hukukçu, üniversite rektör ve dekanları, öğretim üyeleri, yargıçlar ve binlerce öğrenci yürüyüşe katılıyordu. "FKF'nin şehir küçük burjuvazisiyle giriştiği en büyük kitle eylemi Mayıs ayı içinde Ankara'da yapılan Yargıtay Yürüyüşü oldu. İrticayı protesto etmek amacıyla tertiplenen yürüyüşe FKF'nin katılmaması için polis elinden gelen provokasyonu yaptı. "Yargıçlar FKF'yi istemiyorlar" diye yalan haberler çıkarttı. Doğu Perinçek ve çevresi de "aman küçük burjuvazi şahlandı, siz slogan atmayın, sessizce onları izleyin" diyerek her zaman olduğu gibi küçük burjuvazinin kuyruğuna takılmayı FKF yöneticilerine öğütlediler. Provokasyonlara ve küçük burjuva kuyrukçularının öğütlerine kulak asmayan FKF yöneticileri, irtica ve emperyalizmin ilişkisini ortaya koyan bir bildiri yayınladılar ve en önde yürüyüşe katılarak harekete anti-emperyalist bir nitelik kazandırdılar. Eğer FKF militanları hareketin en önünde anti-emperyalist sloganlar atmasalardı, küçük burjuva devrimcileri hiç bir zaman irtica ile emperyalizm arasındaki bağı kuramayacaklar, soyut

"Kahrolsun Gericiler" ve "Atatürk Geliyor" sloganları ile 20-25 bin kişinin potansiyelini boşa harcayacaklardı".¹⁸

1969 HAZİRAN'I VE ÜNİVERSİTELER

1969 yılının en büyük gençlik hareketleri de Haziran ayında oldu. Üniversite reform tasarısı kanunlaşmadan Meclis'in tatile girmesi üzerine, İstanbul ve Ankara üniversitelerinde bazı öğretim üyeleri idari görevlerinden istifa ettiler. Bunun üzerine, İstanbul Üniversitesi'ndeki devrimci gençler, öğretim üyelerini desteklemek amacıyla bütün fakülteleri işgal ettiler. Diğer bütün öğretim üyelerini de idari görevlerden istifaya çağırdılar. Akademik nedenlerle başlayan hareket, kısa zamanda Amerikan emperyalizmini ve işbirlikçi siyasi iktidarı hedef alarak politik bir nitelik kazandı. Böylece Ankara, İzmir, Erzurum ve Eskişehir'e sıçrayacak olan büyük Haziran hareketleri başladı.

İstanbul Üniversitesi Senatosu, üniversiteye polis soktu. Polis nezaretinde sınavları yaptırmaya kalkıştı. 9 Haziran günü bu durumu protesto eden öğrencilerin üzerine polis saldırdı, birçoğunu yaraladı. Tek tek yakaladıklarını bayıltuncaya kadar dövdü. Polisin bu saldırısı üzerine, İstanbul'da üniversite gençliğinin büyük bir kısmı FKF Sekreterliği etrafında birleşti. Olaylar üniversiteye askerin girmesine kadar sürdü. Sonunda üniversite kapatıldı ve sınavlar ertelendi.

FKF İŞGAL HAREKETLERİNİN BAŞINDA

Bu olayların öncesinde genel bir öğrenci hareketinin olabileceğini bekleyen FKF Merkez Yürütme Kurulu, fakültelerindeki fikir kulüpleri yöneticilerine, akademik nedenlerle de olsa öğrenciler arasındaki bir kıpırdanışın hemen başına geçilmesini, akademik nedenlerle başlayan harekete, her zaman politik bir nitelik kazandırılabilceğini söyledi. Fikir kulüpleri yöneticilerinden durumu iyi değerlendirmelerini istedi. Buna rağmen Doğu Perinçek ve arkadaşlarının SBF'deki temsilcilerinden Cemiyet ve Fikir Kulübü başkanları ortak bir bildiri yayınlayarak, yapılacak herhangi bir boykot veya işgalin tembel öğrenci hareketi olacağını, cemiyetin ve fikir kulübünün bu hareketin kesinlikle karşısına dikileceğini açıkladılar. Yine aynı günlerde, FKF üyesi olan AÜTB ikinci başkanının da imzasıyla "bugünlerde yapılacak bir gençlik hareketi siyasi iktidarın işine yarar, vb..." gibisinden saçma sapan tahlillerde dolu bir bildiri daha yayınladı. Bu bildiriler yüzünden az kalsın FKF geniş öğrenci kitlesiyle karşı karşıya geliyor,

gençlik üzerindeki prestijini yitiriyordu. SDDF'nin yöneticilerinin ve ajanların eline bunlardan daha mükemmel provokasyon araçları zor geçirdi. Neyse ki İstanbul'daki olayları fırsat bilen FKF Merkez Yürütme Kurulu, duruma hemen müdahale ederek geniş bir provokasyon ortamı yaratılmadan işgal hareketlerini başlattı.

Üniversite özerkliğinin çiğnenmesi ve İstanbul gençliğinin destekleme gerekçeleriyle önce SBF'de başlayan işgal hareketi, hızla bütün fakülte ve yüksek okullara yayıldı. Hareket, FKF'nin öncülüğünde anti-emperyalist bir nitelik kazandı. Fakülte ve yüksek okullarda geniş öğrenci kitlesinin yararına çeşitli akademik taleplerde de bulunuldu. Öğrenci kitlesinin isteğine uygun olarak "üniversite özerkliğinin çiğnendiği bir ortamda sınavlara girilemeyeceği" belirtildi ve sınavların güz dönemlerine ertelenmesi istendi. İşgallerin ancak sınavların ertelenme kararından sonra kaldırılacağı açıklandı. Hareket, DTCF'de yapılan genel forumla birlikte sokağa taşı. Bağımsızlık Andı içerek yürüyüşe geçen 3 bin kadar genç, yolda bir Amerikan arabasını tahrip etti ve Sıhhiye'deki Amerikan İkmal Karargâhı Tuslog'u bastı. Böylece, 1969 Ankara gençlik hareketleri de en üst noktasına erişmiş oldu. Milli demokratik devrim hedeflerini içeren uzun bir bildiri yayınlanarak gençliğin amaçları kamuoyuna duyuruldu.

ANADOLU GENÇLİĞİ DE AYAKTA

Hareketler kısa zamanda İzmir, Erzurum Üniversitelerine ve Eskişehir İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi'ne de sıçradı. FKF İzmir Sekreterliği yönetiminde İzmir devrimci gençliği, faşistlere karşı üniversiteyi yığitçe savundu. Erzurum ve Eskişehir'deki FKF'li gençler de yığitçe mücadele ettiler. Fakat, bölgelerinde faşist güçlerin iyi örgütlenmiş olması ve gençlik kitlesinin pek büyük olmaması nedenleriyle İstanbul, Ankara, İzmir üniversite gençliğinin yarattığı kadar büyük direnişler yaratamadılar.

Tuslog baskınından sonra hareket Ankara'da başarıyla yürütülürken, Doğu Perinçek ve çevresi her zaman olduğu gibi yeni bir provokasyon daha yaptılar. SBF dekanı ile özel bir görüşme yapan cemiyet başkanı, fikir kulübü başkanını da yanına alarak SBF Fikir Kulübü'nü toplantıya çağırdı. Dekanın zor durumda olduğunu, polisin fakülteyi basmasının iyi olmayacağını, "devrimci" dekana destek olmak gerektiğini anlattı. İşgalin hemen bitirilmesini istedi. Böylece dekan da saflarımıza kazanılacak ve anti-emperyalist "milli cephe" genişleyecekti! Bu teklif kabul edilseydi eğer, SBF öğrencisi SBF Fikir Kulübü'nün karşısına dikilecek ve FKF büyük bir güç

kaybına uğrayacaktı. SBF'de işgalin kaldırılması diğer fakülte ve yüksek okullarda da işgallerin çöküntüye uğramasına sebep olacaktı. Böyle bir teklif kabul edilemezdi. Ve edilmedi! İşgaller, sınavlar erteleninceye kadar sürdürüldü.¹⁹

PDA'NIN DÖNEME ELEŞTİRİSİ

Proleter Devrimci Aydınlik Dergisi 1 Kasım 1970 tarihli sayısında Kûpeli'nin FKF başkanlığı dönemini FKF'nin güçlenmesi ve yanlış eğilimlerin gelişmesi başlığı altında değerlendiriyor:

"Kurultaydan sonra seçilen Yusuf Kûpeli başkanlığındaki FKF yönetiminde Aren-Boran klîğine bağlı unsurlar da yer aldı. Bu durum, yeni yönetime uzlaşmacı bir karakter kazandırmıştı. Merkez Yürütme Kurulu Aren-Boran oportünizmine karşı mücadelede, ilk dönemlerde, kararsız ve gevşek davrandı. FKF de devrimci yönetimin düşürülmesinin gerekçesi olan Dev-Güç'e tekrar katılmakta tereddüt etti. Bir süre sonra devrimci kanadın zorlamasıyla yeni FKF yönetimi Aren oportünistlerine karşı mücadeleye girişti. Ancak bu mücadelede önemli hatalar yapıldı. "Oportünizmi açığa çıkar ve ideolojik mücadeleyle yık" ilkesine zaman zaman sırt çevrildi. Örgütten atma, şiddet ve zorbalık oportünizmle mücadelenin yöntemleri olarak gösterildi. Nitekim, bu yanlış mücadele anlayışı FKF'de yanlış eğilimlerin filizlenip gelişmesine yol açtı. Görünüşte "sol", özünde sağ eğilimler FKF içinde kuvvetlenmeye başladı. Örgüt işleyişi bireyci bir çalışma tarzına bağlandı. Örgütlü, planlı ve sabırlı çalışmanın yerine dağınık, örgütsüz çalışma tercih edildi. Gençlik içinde bireysel kahramanlık eğilimleri körüklendi. Buna rağmen FKF içindeki devrimci kanat, işçi ve köylü kitleleriyle bağ kurmanın önemini belirterek FKF yöneticilerine köylü kitleleriyle bağlar kurması yolunda uyarmalarda bulundu. Ödemiş ve Akhisar'da, FKF'nin yaptığı köylü mitingleri bu uyarmaların sonucu oldu. Devrimci gençler, Akhisar ve Ödemiş köylerinde devrimci bir çalışma uygulayarak, köylü kitlelerinin tefeci-tüccarlara karşı mücadelesini örgütleyen mitingler düzenlediler. Bu, devrimci gençlik hareketinde bir dönüm noktasıydı. FKF etrafında toplanan devrimci gençler, ilk olarak bu ölçüde köylü kitleleriyle kaynaşıyorlar ve başarılı köylü hareketleri örgütüyorlardı.

1969 Nisan ve Haziran aylarında fakültelerde yükselen boykot ve işgal hareketleri başladı. Bu boykot ve işgallerde FKF, gençliğin özlemlerini dile getirdi ve gençlik kitlelerinin öncülüğünü yaptı. Bu hareketler işçi ve köylü kitlelerine de seslenen bir duruma geldi ve Türkiye çapında etki

uyandırdı. Ancak, Haziran ayının sonunda işbirlikçi iktidar devrimci gençliğe ve FKF'ye karşı genel bir saldırıya girişti. İşte bireyci ve dağınık çalışma tarzının sonuçları bu anda kendini somut olarak gösterdi, gençlik hareketi yurt çapında bir dağınıklığa ve tecrite uğradı. 1969 yaz döneminde FKF, yöneticilerinin dağıldığı başıboş bir örgüt haline geldi. Bireysel kahramanlıklar pasifizme dönüştü. Örgüt yöneticisiz kaldığından, o anda ortalıkta olanlardan yeni ve geçici FKF yönetimleri kurulmaya çalışıldı. Ancak bu da FKF'yi dağınıklıktan kurtaramadı. Hareketin içine düştüğü dağınıklık ve tecrit durumundan kurtulmasının tek yolunun işçi ve köylü kitleleriyle bağ kurmak, bu bağları geliştirmek olduğu daha iyi kavrandı.²⁰

DEVRİMCİLER TEKER TEKER KATLEDİLİYOR

1969 Güz'üne gelindiğinde devrimci öğrencilere karşı planlı programlı örgütlü saldırılar olağan hale gelmişti. Devrimcilere karşı siyasi iktidarın gözetim ve denetiminde yetiştirilen "komandolar" ölüm saçmaya başlamışlardı. Devrimci hareketin geriletirilip sindirilmesi amacıyla önde gelen isimler seçilip, pusuya düşürülüp alçakça katlediliyordu.

BİR MEHMET DÜŞTÜ

Fahri Aral / FKF Üyesi

Emperyalizmle mücadele eden devrimcileri sindirme metotları uygulamakta olan iktidar bir hafta içinde iki devrimci kardeşimizi kahpece vurdurmuştur. Bütün devrimci ve ilerici hareketlerde en önde mücadele eden bu iki yiğit militan, karşı-devrimcilerin korkusunu ve nefretini üzerlerine çektikleri için vuruldular.

İktidar devrimci gençleri öldürmek için eğitim ihtiyacını istismar eden özel okul patronlarıyla işbirliği yapmaktan çekinmedi.

Nitekim ilk şehidimiz Mehmet Canteğin, Işık Özel Mimarlık ve Mühendislik Yüksek Okulu patronunun kiralık adamlarınca öldürüldü.

Işık Özel Mühendislik Okulu'nun öğrencileri, özel okulların Anayasaya aykırılığı konusunda yürütülen öğrenci hareketlerinin önderi durumunda idiler. Öğrenciler arasındaki birliği sağlamışlar, özel okulların Anayasaya aykırılığını Anayasa Mahkemesine götürmeyi başarmışlardı. Oysa patron, 1969-70 öğrenim döneminde kaydedecekleri öğrencilerden alacağı paralar ve bunun sağladığı banka kredileriyle Konya'da meşrubat sanayine yatırım yapmıştı. Öğrencilerin birliği ve güçlü direnişi, patronun, yeni öğretim döneminde alacağı para ve kredilerin suya düşmesine ve yaptığı yatırımda büyük ölçüde zarara girmesine yol açıyordu. Diğer yandan öğrencilerin bu öğrenim yılı başındaki sloganları "1969-70 döneminde

yeni öğrenci kardeşlerimizi patrona soydurmayacağız" idi.

Patronun, elindeki nakit paraları yeni yatırımlarda kullanması ve banka kredilerinin kesilmesi öğretim üyelerinin paralarını ödeyememesi sonucunu doğurdu. Öğretim üyelerinden bir çoğu istifa etti. Müdürler değişti. Özel okulların durumu kamuoyunda açığa çıktı.

İşte bu nedenler, etkili bir mücadele yürüten devrimci gençlere karşı, silahlı terapistler hazırlanmasını gerektirdi. Üstelik bu tertip, siyasi iktidarın ortaklığıyla hazırlandı. Son günlerde okula sivil polisler gelir gider oldu. Patron önceleri devrimci gençlere karşı ümmetçi takımını kullanmak eğilimindeydi. Ancak ümmetçiler çıkardıkları kavga sonucunda öğrenci kitlesini yanlarına alan devrimcilerden iki kez dayak yediler. Anlaşılan bu olay, devrimci gençlerin üstesinden ümmetçilerle gelemeyeceğini patrona iyice anlattı. 19 Eylül Cuma günü patron bütün tertibatını almıştı. Tutulan kiralık katiller, önce öğrencileri okula sokmadılar. Bunun üzerine aynı akşam toplu halde binaya gelen gençlerin üzerine 250 metreden adam öldürecek otomatik silahlarla ateş açıldı. İşte Mehmet Cantekin kardeşimiz bu saldırıda can verdi. Olay yerine kiralık katillerin saldırısının sona ermesinden sonra gelen polis katiller yerine devrimci gençleri yakalamaya uğraştı.

Bu olaydan bir hafta sonra ise Işık Özel Mimarlık ve Mühendislik Okulu patronunun Başbakan Demirel'in özel ilgisi ile kredi aldığı gazetelere aksediyordu.

Taylan Özgür de Katledildi

İÜTB kongresi dolayısıyla, Marmara sinemasının civarında arkadaşları ile bulunmakta olan ODTÜ öğrencileri Taylan Özgür ve Sait Kozacıoğlu, Sirkeci istikametinden gelerek karşı yola dönen ve Marmara sinemasının önünde duran siyah bir Chevrolet'den inen sivil polisler tarafından arabaya alınarak kaçırılmak istenmişlerdir. MTTB'nin cenaze töreni olduğu bir sırada tanımadıkları şahıslar tarafından kaçırılmak istenen arkadaşlarımız doğal olarak direnmişler ve Taylan arkadaş kaçma fırsatı bularak koşmaya başlamıştır. Diğer arkadaşların bu iki arkadaşın kaçırılmalarına izin vermek istememeleri üzerine, siyah polis arabası olay yerinden Sait Kozacıoğlu'nu alarak uzaklaşmıştır. Ancak, orada kalan bir polis tarafından, kaçmakta olan Taylan tabancayla arkadan vurulmuştur. Bundan sonra katil, hazır bulunan bir polis cipine binerek devrimci gençlerin ve halkın elinden kaçmıştır. Bu olay orada bulunan birçok kişi tarafından görüldüğü halde polis şeffaflığı katili ilân etmemişlerdir. Bilakis savcılığa katili teşhis etmek üzere gelen tanıkların karşısına 20-25 kadar memur çıkartılmış ve gerçek katil içlerinde olmadığından, teşhis etmek imkânı bulunamamıştır. Tahkikatı AP'nin eski hukuk danışmanı Vedii Alpyener savcı sıfatı ile yürütmekte, **gerek polis yetkilileri, gerekse savcılıktan kamuoyuna yanıltıcı ifadeler verilmektedir.**

Taylan Özgür ne iltir, ne de son. Halkımızın **emperyalizme, işbirlikçilerine ve**

onların uşaklarına karşı mücadeleleri güçlendikçe, karşı-devrimci gerici ittifakın dehşeti ve huzursuzluğu artmakta ve devrimcileri imha istekleri kabarmaktadır. Ülkemizde cirit atan tecrübeli CIA ajanları, durmadan menfur planlar tezgahlamaya devam etmektedir. Yalnız yanıldıkları nokta, halkların yenilemeyeceği ve Milli Kurtuluş Savaşlarının yok edilemeyeceğidir. Vietnam'da kitleleri toptan imhadan çekinmeyen ABD emperyalizminin Türkiye'de de karşı-devrimci teröre başvurmayacağını sanmak safillik olur. Bunun için halkımızın Milli Kurtuluş bilinci hızla gelişmektedir. Halkımız, işçisi, köylüsü, millici asker ve sivil aydınlarıyla emperyalizmi ve işbirlikçilerini Taylan'ın göllenmekte olan kanında boğacaktır.

Ben bir Memet öldürdüm galiba,

bir ikinci zamanı

Selimiye kışlasında,

taş merdivende.

Elinde ekmek vardı Memedin

Memet nerde bulmuş ekmeği?

Kim bilir?..

Memet sarı bıyıklıydı,

siyahtı ekmek.

Ekmek benim elimde

ve lâkin merdivenin taşında kan

canlı ve kırmızı

akar uzanır,

benim ipek kuşağa benzer,

Memetçik, Memet,

Memetçik, Memet,

Mücadele Adamıydı

Yağmurlu bir günde tanımıştım Mehmet'i. Sarı bıyıklarının üstünden çenesine doğru kayan damlaları elinin tersiyle silerek;

"Toplantıya gelecek misin?" dedi.

Hemen karşılık veremedim. Söz konusu ettiği toplantı, FKF'nin ilk örgütlendiği dönemlerde sürekli yaptığımız toplantılardan biriydi. Şivesinden, doğulu olduğunu anlamıştım. Ben de doğudan, uzak bir yerlerden gelmişim ama, ne şivem ne de başka hiçbir şeyim benzemiyordu onunkine. Sonra konuşmaya başladık, tek konuştuğu şey örgütlenmemizdi.

Bir gün TMTF olayları sırasında bizim Fikir Kulübü'nün imzasını taşıyan bir bildirisi geçti elimize. Yönetim Kurulu'ndaki arkadaşları bir telaş almıştı birden. Kim yayınlatabilirdi bunu, haberleri olmaksızın? Hemen araştırmaya başladılar. Ben

ise için için gülüyordum. Daha sonra öğrenildi kimin yaptığı. Meğerse her örgütün bildiri yayınlayarak olayları kınadığını gören Mehmet dayanamamış "benim de örgütüm var" diye kaleme sarılmıştı.

Sonraları eylem büyüdük, bizler büyüdük, Mehmet'te büyüdük. Boyu daha da uzamıştı, artık bıyıklarını dilediği gibi kıvrabiliyordu. Miting alanları, fabrika önleri, işçiler, köylüler her şeyden daha sıcaktı, daha candı Mehmet Cantekin için. Orman Muhafızları Sendikası'nın Bursa'da yapılan kongresine katılmıştı. Orada Orman Fakültesi bir devrimci olarak kendisini nasıl karşıladıklarını gözleri ışıltılı olarak anlatıyordu. Dostluğumuz daha da derinleşmişti. Her gün mutlaka beni bulur, konuşur tartışırdık. Arada bir hüzünlenir, doğduğu yeri Kâhta'yı düşünürdü. Kâhta'da kucak dolusu sevgi, kucak dolusu iyilik ve dürüstlük bırakarak gelmişti buralara. Yoksulluğun ne olduğunu bilerek savaşıyordu. Ezilmişliği dile getirirken sözleri alevleşir, hep şiir düğümlenirdi boğazına. Nâzım'dı, Ahmet Arif'ti sevdikleri.

Gün ola, devran döne, umut yetişer
Dağlarının dağlarının ardında
Degil öyle yoksulluklar, hasretler
Bir tek başak bile dargın kalmayacaktır,
Bir tek zeytin dalı bile yalnız...
Sıkıysa yağmasın yağmur,
Sıkıysa uykudan uyanmasın dağ
Bu yürek, ne güne vurur...

Lorca'yı da düşürmezdi dilinden. Onun yaşamını sevmişti derinden. Kendisinin de Lorca gibi faşist kurşunlarıyla öleceğini nereden bilebilirdi?

Biz de Ho Gibi Ölebilesek

Devrimci yüreği bütün kavgalara açıktı Mehmet'in. Halk savaşçıları için kendince ağıtlar dizer, yüceltirdi onları ve savaşlarını. Ho Amca öldüğü zaman evine gitmiştim. Duvarı Ho Amca'nın dergiden kesilmiş bir resmi vardı. Dalgın, dalgın bakarak,

"Bizler de O'nun gibi halkının yiğit mücadelesini görerek, içimiz rahat ölebilecek miyiz?" demişti.

Son gününde yine beraberdik. İşbirlikçinin kurşunu vücudunu deldiğinde, yüzündeki tatlı gülüş henüz kaybolmamıştı. Hastaneye götürüne kadar bu mücadelenin yiğit bir savaşçısının daha öleceği geçmiyordu aklımdan. Ama az sonra ölüm bir ok gibi deldi yüreklerimizi. Emperyalizme, yerli işbirlikçilerine karşı verdiğimiz mücadelede bir devrimciyi daha kaybetmiştik. Fakat hıncımız daha da artmıştı, daha da büyümüşü. Çünkü her birimiz bu kavganın sonunda ölüm olduğunu bilerek atılmıştık. Gücümüzü ona göre büyüttük, silahlarımızı ona göre

kuşanmıştık. Ölümünden öte bir dönüş yok artık bizler için...

Ve sen ölmedin Mehmet Cantekin.

Sen ölmedin Taylan Özgür,

Sizler ölmediniz!..

Daha büyük bir güçle yaşamaktasınız aramızda.

İKİNCİ KİTAP

DEV-GENÇ
TÜRKİYE DEVRİMCİ
GENÇLİK FEDERASYONU

Birinci Bölüm

YAŞAYACAK BİR GELENEK DEV-GENÇ

"Hey Dev-Gençli
Hey Dev-Gençli
Savaş vakti yaklaştı"

OLAĞANÜSTÜ KURULTAY

FKF Genel Yönetim Kurulu ülkedeki ve devrimci gençlik içindeki son gelişmeleri dikkate alarak FKF'nin bir olağanüstü genel kurul yapması kararını aldı.

FKF dönemin önüne getirdiği sıcak görevleri ancak yeni bir anlayış, yeni bir kadro ile yerine getirebilirdi. Böyle düşünüldü.

9-10 Ekim 1969 günü yapılan FKF Olağanüstü Kurultayı'nda FKF ad ve tüzük değiştirerek DEV-GENÇ oluyordu.

Önce FKF faaliyetlerine ilişkin olarak Kurultay'a sunulan çalışma raporunu buraya alıyorum.

FKF OLAĞANÜSTÜ KURULTAYI ÇALIŞMA RAPORU

Ruhi Koç / Genel Sekreter

Şimdiki Yönetimin Kuruluşu, Eylemler, Bugünkü Durum

Bundan önceki olağan kongremiz Aksaray'da Küçük Tiyatro'da özel koşullar altında açıldı. Gençlik içinde oportünizme karşı verilmiş olan mücadele, tabanda önemli gelişmeler yaratmış bulunmaktaydı. İstanbul'da DÖB içinde örgütlenmiş bulunan devrimci kadrolar örnek eylemle ortak eylemlerde egemenlik kurarak

oportünizme şiddetli darbe indirmişler, oportünist unsurları sindirmişlerdi. Ankara'da ise daha çok ideolojik düzeyde, fakat olumlu eylemlerle desteklenen bir mücadele biçimi yürütülmüş, oportünizm Ankara fakültelerinin delegasyonlarından geniş ölçüde tasfiye edilmişti.

Genel Yönetim Kurulunda çoğunlukta oldukları halde oportünistler, devrimcilerin aday gösterdikleri Yusuf Küpeli'yi genel başkanlığa seçmek zorunda kalmışlar, Merkez Yürütme Kurulu'na birkaç oportünisti seçmekle yetinmişlerdir. Yeni yöneticiler olarak ilk zamanlarda oportünizme saflarındaki devrimci öze sahip arkadaşları uyarmak ve devrimci saflara kazanmak için gerekli çabalar göstermiştir. Ancak bundan sonradır ki, oportünizme karşı uzlaşmaz bir mücadele açılmış, örgüt geniş ölçüde oportünist unsurlardan hızla temizlenmiştir. Yönetimimizin kısa dönem içinde gösterdiği bu başarıyı burada kaydetmeden geçmiyeceğiz. Ancak bu sayededir ki, en olumsuz koşullar altında FKF yönetimi olarak, yurdumuzdaki devrimci gelişmeyi derinden etkileyen olumlu eylemler için hareket serbestliğine kavuşabildik, bütün kusur ve eksikliklerine rağmen yönetim dönemimiz önemli devrimci hareketlerin arka arkaya sıralandığı bir dönem olabildi.

3. Olağanüstü kongrenin diğer bir önemli sonucu da, oportünizmin bütün engelleme çabalarına rağmen, daha sonra eylemlerimizde bizlere rehber olacak doğru devrimci düşüncenin eylem düzeyindeki sonucu olan milli demokratik devrim stratejisinin bir karar sureti şeklinde oylanarak kabul edilmesidir. Bu karar sureti kısa yönetim dönemimizde düşüncemize ve eylemlerimize ışık tutmuş, bütün eylemlerimizde ana çizgileriyle bu karar suretine bağlı kalınmış, bu metinde ifadesini bulan milli demokratik devrim tezinin gereklerine uyulmaya çalışılmıştır. Bilindiği gibi, daha önceki devrimci yönetimin milli cephe politikasının gereği olarak FKF'yi dahil ettiği DEV-GÜÇ'ten örgütümüzü, daha sonra işbaşına gelen oportünist yönetim ayırmış bulunmaktaydı, Yönetime geldikten kısa bir süre sonra ilk fırsatta FKF olarak DEV-GÜÇ içindeki yerimizi tekrardan aldık. Bu kuruluş içinde titizlikle üstümüze düşen görevleri yaptık. DEV-GÜÇ'ün bizim de katkımızla ortaya attığı ilkelerin yığınlarına kazandırılması yönündeki miting ve diğer ortak eylemlere katıldık.

Yönetimimizin işbaşında kaldığı dokuz aylık kısa süre çeşitli alanlarda gerçekleştirilmiş olan, Türkiye'deki devrimci hareketin gelişmesi bakımından birinci derecede önemli pek çok eylemler vardır. Bunları sistematik bir biçimde kısaca gözden geçirelim.

Yurdumuzu Vesayet Altında Tutan

Amerikan Emperyalizmine İndirilen Darbeler

Yeni sömürgecilik yöntemlerini uygulayarak yurdumuza giren işbirlikçi burjuvazi ve feodal mütegalibe ile birlikte halkımızı ezen ve sömüren Amerikan emper-

yalizmi, Türkiye toprakları üzerinde artık eskiden olduğu gibi rahatça at koşturamamaktadır. Geçen dokuz aylık dönemde Amerikan emperyalizmi önemli gerilemeler kaydetmiştir. Bu sonuç başta örgütümüz olmak üzere millici güçlerin arka arkaya sıralanan, zaman zaman şehitler verilmesine yol açan mücadeleler zinciriyle sağlanmıştır.

Devrimcilerin Amerikan emperyalizmine karşı verdikleri sert mücadeleler, Ankara'da da yankısını bulmuş, filo ziyaretleri sırasında çeşitli Amerikan aleyhtarı eylemler yapılmıştır. Bu eylemlerin sonucu olarak bugün istilacı Amerikalılara ve aynı nüfus kâğıdını taşımaktan azap duyduğumuz yerli amerikancılara karşı en önemli ve devrimci mücadele tarihimizde dönüm noktası teşkil eden hareket, hiç şüphe yok ki, ODTÜ'de büyükelçi Commer'in arabasının yakılmasıdır. Bu işi başaran her kimse, onun yurtseverliğini saygı ile anarız. Commer'in gelişinde yapılan karşı gösteriler gibi, sözü geçen bu olay da Türkiye'ye Vietnam'da istihbaratçılık yapmış bir casus parçasını büyükelçi olarak layık gören Amerikan emperyalizminin, Commer'i geri alarak Türkiye halkına karşı daha saygılı bir tavır takınmasına etkili olmuştur. Commer olayı, Amerikan emperyalizmini bir ölçüde de olsa hizaya getirmekle kalmamış, Rektör Kurdaş gibi yerli Amerikancıların maskelerinin düşmesini de sağlamıştır.

Bu olay halkımızda emperyalizme karşı bilincin gelişmesinde büyük faydalar sağlamıştır.

Halkımızın Amerikan emperyalizmine karşı bilinçlenmesinde etkili olan diğer bir olay da, 29 Nisan 1969'da devrimci gençliğin Amerikancı DP iktidarına karşı ayaklanmasının yıldönümünde DEV-GÜÇ'ü oluşturan kuruluşlarla birlikte Zafer Meydanı'nda yaptığımız mitingdir.

Halkımızın Amerikan emperyalizmine karşı mücadelesinin bugünkü şartlarda doruk noktası şüphe yok ki Haziran ayında devrimci gençliğin işgalci Amerikan askeri kuvvetlerinin lojistik karargâhı olan TUSLOG önündeki gösterisi teşkil etmiştir.

FKF üyeleri, şehirlerde ve özellikle gençlik arasında yaygınlaşan ve gittikçe aktif mücadele biçimleri içinde kendini gösteren emperyalizme karşı uyanış ve bilinci çeşitli durumlarda temas ettikleri halkımızın değişik kesimlerinde de görmüşlerdir. Halkımızın emperyalizme karşı uyanışını hızlandırmak, milli sınıfların devrimci mücadeleleri ile devrimci gençliğin bağlarını kurmak amacıyla, FKF "Bağımsız Türkiye" adıyla bir gazete yayınlamıştır. Geniş şekilde dağıtılan bu gazete çok etkili olmuş, yararlı sonuçlar vermiştir. Daha sonra "İşçi-Köylü" gazetesinin yayın hayauna girmesi nedeni ile, "Bağımsız Türkiye"nin yayınına devam edilmiştir. Emperyalizme karşı halkımızın bilinçlendirilmesi konusunda, emperyalizme karşı çeşitli biçimlerdeki mücadelemizin olumlu sonuçlarının külelere mal edilmesi

işinde "İşçi-Köylü" gazetesiyle çok güçlü bir silaha kavuşmuş bulunmaktayız. Yurdumuzdaki emperyalizme karşı uyanış ve mücadelenin Ankara'daki bu teza-hürleri dışında, İstanbul ve İzmir'de, başka yurt köşelerinde geçen dokuz ay içinde aynı yönde önemli olaylar olmuştur. Emperyalizme karşı uyanış ve mücadele toplumuğumuzun bugünkü hayatının gelişme halindeki en önemli olayıdır. Bugünkü tarihimizin başlıca olayı, yarınki toplumsal gelişmemizin habercisidir. Emperyalizme ve yerli ortaklarına karşı, tam bağımsız gerçekten demokratik Türkiye için, milli demokratik devrim yönünde mücadele bilinci günden güne kitleleri sarmakta her geçen gün daha çok insanı, daha kalabalık grupları aktif mücadelenin için sokmaktadır. Bu gelişmelerin bir sonucu olarak Amerikan emperyalizmini son zamanlarda bazı önemli gerilemelere uğramıştır. Altıncı Filo ziyaretlerinin ertelenmesi, CIA ajanı Kommer'in geri alınması, yeni büyükelçi Handley'in şafak vakti arka yollardan habersizce şehre sokulmak zorunda kalması, ülkemizdeki Amerikan askerlerinden bir kısmının geri alınması, bir kısım üslerin Türk Silahlı Kuvvetlerine devredilmesinin söz konusu olması, oyalama için de olsa ikili anlaşmaların görüşülmesi oyununun sahneye konulmasına gerek duyulması, bu gerilemelerin örnekleridir. Çabamız bu yönde Amerikan emperyalizminin Türkiye'deki vesayetinin tam tasfiyesi, her türlü eşit olmayan ilişkiden ve vesayetten Türkiye halkının kurtulması yönünde, Mustafa Kemal'in "İstiklâl-i tam" ilkesinin bütün gerekleri ve unsurlarıyla yerine getirilmesi, Kemalist devrimlerin bu yönünün tekrardan perçinlenmesi uğrunda olacaktır.

Bütün Gücümüzle İşçilerimizin Mücadelelerinde Destek Olduk

Emperyalizme ve işbirlikçilerine karşı milli demokratik devrim mücadelesinde işçi sınıfının yeri konusunda kesin fikre sahip olan örgütümüz daima işçilerimizin mücadelelerinin destekleyicisi olmuştur. FKF üyeleri yurdun çeşitli bölgelerindeki işçi hareketleri yürüten işçi gruplarıyla bağlar kurmuşlar, ilişkiler aramışlardır. Ankara'nın dışında işçilerin yoğun bulunduğu İstanbul ve çevresiyle İzmir gibi şehirlerimizde de FKF'li arkadaşlarımız bütün işçi hareketlerini yakından izlemişler, üzerlerine düşen devrimci dayanışma görevini yerine getirmişlerdir. İşçi gençlik el ele şairinin birçok somut örnekleri verilmiştir. İşçi gençlik dayanışmasının sağlanmasının FKF'nin ilk ve en önemli görevlerinden biri olduğu daima somut davranışlarla gösterilmiştir. Bu dayanışmanın eksiksiz bir şekilde kurulmasının ve bunun bilincinin gerek gençliğe gerek işçilere, gerekse diğer millici güçlere kazandırılmasının önemine uygun biçimde hareket edilmesi yönetimimizin titizlikle uyduğu bir esas olmuştur. İşçi-Köylü gazetesinin üyelerimiz tarafından işçi semtlerinde, fabrika önlerinde, işçilerin işe gidiş ve dönüş saatlerinde banliyo trenlerinde satılması özellikle işçi-gençlik dayanışmasının pekiştirilmesinde çok yararlı olmuştur.

Demokratik Köylü Hareketleri Yarattık, Köylülerimizin Demokratik Mücadelelerini Bütün Gücümüzle Destekledik

İşçilerimiz gibi köylülerimiz de milli demokratik devrimimizin belli başlı güçlerinden biridir. Özellikle yoksul ve orta halli köylüler, toprağa açlık çekenler, ürünlerini değer pahasına satamayan, aracıya ve tefeciye kaptıran, banka borçlarından boğulan üreticiler şimdiden emperyalizm ve işbirlikçilerinin bugünkü egemenliğine yer yer güçlü hareketlerle başkaldırmaktadırlar.

FKF, yer yer köylülerimizi demokratik mücadelelere sokmuş, onların kendi başlarına başlattıkları mücadelelerin içinde yer almıştır. Arkhisar ve Ödemiş'te üye arkadaşlarımızın başardıkları büyük köylü mitingleri, Tanman gibi büyük toprak ağalarının yatağı olan Söke'de yardımcı oldukları "Bağımsızlık ve toprak reformu mitingi" Malatya'daki "Haşhaş mitingi" ve diğerleri ülkemizdeki devrimci gelişmeyi yayan ve yoğunlaştıran, köylü, gençlik dayanışmasını somutlaştıran örneklerdir. Atalan ve Gollüce köylüleri ile, Yozgat'ın Kayadibi köylüleriyle devrimci bağlar kurulmuştur. Kütahya'nın Değirmenözü köyünde devrimci köylülerle yapılan baskı üzerine köylü-gençlik dayanışmasının gerekleri yerine getirilmiştir.

Devrimci Gençlik Hareketleri Çığ Gibi Büyüdü

Son üç yıl içinde gençlik yurdumuzdaki devrimci hareketin büyük yükünü taşımıştır. Yurdumuzda demokratik köylü hareketleri, işçilerimizin iktisadi ve demokratik direnişleri, doğu halkının baskı hareketlerinin baskı politikasına karşı demokratik haklarını kullanışı, aydınlarımızın gittikçe devrimci saflar halinde toplanması şeklinde beliren, toplumumuzu derinden kavrayan devrimci süreç, son üç yıl içinde gençliğin devrimci mücadelesinin derin etkisi altında kalmıştır. Devrimci gençlik hareketlerine yön veren, hedef gösteren ana fikirler, bu hareketlerle her gün biraz daha yığınlara kazandırılmıştır.

Nisan ayında gerici AP iktidarının çıkarmak istediği anti-demokratik baskı kanunlarına, TRT özerkliğini kaldırmak amacı güden tasarıya, halkımızın devrimci uyanışını ve bilinçlenmesini önlemek için getirilen Anayasayı Koruma Kanun Tasarısına karşı yapılan boykotlar ve işgaller, bu konudaki eylemlerimiz arasındadır. Bu dönemde SEF Basın ve Yayın Yüksek Okulu'ndaki devrimciler TRT önünde grev gözcüleri gibi özerklik gözcülüğü yapmışlar, halkımızın dikkatini iktidarın faşist özlemlerine çekmişler ve daha sonra da bu tasarımı protesto için büyük bir yürüyüş düzenlemişlerdir.

Nisan ayındaki öğrenci hareketleri sırasında faşizmi kanunlaştırmak isteyen AP iktidarı oyununun bozulması üzerine, Amerikancı Rektör Kurdaş'ın da kaulmasıyla ve daha önemlisi küçük burjuvazinin sağa doğru yalpalayarak devrimci gençlik hareketini tecrit durumunda bırakmasından yararlanarak, ODTÜ'yü emniyet kuvvetlerine bastırmıştır. Oysa, ODTÜ'deki terör denemesine rağmen, diğer

fakültelerdeki devrimcilerin kolları kırılamamış, tecrit edilmiş durumda dahi kendi öz güçleriyle ayakta durabileceklerini, onları iktidarın faşist terörüyle karşı karşıya bırakanlara açık bir şekilde göstermişlerdir.

Gençlik, demokratik hakların korunması, daha da genişletilmesi, yurdumuzun tam anlamıyla demokratik bir ortama kavuşulması için mücadele edeceğini dostta düşmana ispat etmiştir.

Üniversitede reform isteklerinin yoğunlaştığı ve yaygınlaştığı bir ortamda iktidarın oyalama siyaseti gütmesi bardağı taşırmış, öğrenciler kendilerinin de parçası bulundukları üniversitelerde reformun bir an önce gerçekleştirilmesi, özel okul ticaretine son verilmesi, devrimci bir eğitim düzeni kurulması için öğretim üyelerinin hareketlerini desteklemek amacıyla mayıs ayı sonlarında tekrardan boykot ve işgallere girişmişlerdir.

Bu hareketler sırasında, İstanbul Üniversitesi'nin başında bulunan amerikancı iktidarın adamı, sosyete doktoru Ekrem Şerif Egeli'nin özerk üniversitenin kapılarını polise açması ve polisi devrimci öğrencilerin üzerine salması büyük tepkilere yol açmış, Ankara'daki hareketlerin genişlemesini sağlamış. Hacettepe Üniversitesi Akademik Konseyi'nin Ekrem Şerif Egeli ve benzerlerinin polisle işbirliğini açıkça kınaması, ilerici bir davranış olarak öğrenci-öğretim dayanışmasının güzel bir örneği olarak dikkatleri çekmiştir.

Mayıs sonlarındaki yeni öğrenci hareketlerini taviz politikasıyla, gerici güçlere göz kırparak kazanılacak oylarla ilerici işler yapabileceğini ileri süren tutarsız politikacı kadroları benimsememişler; daha da önemlisi işbirlikçi iktidarın karşı-devrimci şiddetine yeşil ışık yakmışlardır. Bunun sonucunda, DTCF önünde yapılan genel forumdan sonra yürüyüşe geçen ve emperyalizmin istilacı güçlerinin lojistik karargâhı TUSLOG önünde gösteriler yapan öğrenciler polis takibi altına alınmışlardır.

Bütün öğrenci önderleri, militan arkadaşlarımızın çoğu, polisin avına uğramışlar, birçoğu tutuklanarak yaz aylarını hapisanelerde geçirmişlerdir. Öte yandan bir çok üyemiz fakülte işgallerinden dolayı tutuklanmışlardır. Haziran ayından sonraki terör denemesi sırasında çeşitli şehirlerde yüz kadar arkadaşımız yaz ayları boyunca hapis kalmışlardır. Bu sırada dikkati çeken nokta, devrimci öğrenci hareketlerinin geniş çevreleri etkilemesi ve bunun sonucu olarak demokratik unsurların ve basının ilerici kanadının öğrenciler safında yer almasıdır. Bu olaylarda milli demokratik hedeflerimiz açıklık kazanmış, toplumumuzun bilincinde artan ölçüde yer etmeye başlamış ve milli demokratik hedeflerde devrimci gençlikle kader bağı bulunan millici unsurlarla devrimci bağlar kurulmuş, milli sınıflar arasında devrimci güç birliği yönünden ileri adımlar atılmıştır.

Son üç yıl içinde gençliğin devrimci saflarda birleşmesinin sonucu olarak geçen

Yıl içinde Ankara'daki öğrenci kuruluşlarının tamamına yakınının ve bu arada AÜÖB'nin yönetimi devrimcilerin eline geçmiştir.

Tam bağımsız ve gerçekten demokratik Türkiye için mücadele saflarında buluşan devrimci gençliğin meydana getirdiği büyük gücü, yıldırma, sindirme yoluyla parçalamak isteyen işbirlikçi iktidar, çeşitli bölücü oyunlar denedikten sonra çareyi devrimcileri katletmekte bulmuştur. İşbirlikçi iktidarın bu hareketinin ilk kurbanı Mehmet Cantekin ve Taylan Özgür'ün öldürülmesi bütün demokratik güçlerin tepkisine yol açmıştır. Arkadaşlarımızın katilini başta bizler olmak üzere bütün demokratik güçler, cezalandırılncaya kadar arayacak, takip altında bulunduracağız. Devrimci arkadaşlarımızı kahpece arkadan vuran vatan hainleri er geç bulunacak ve cezalandırılacaktır.

Başka Kuruluşların Devrimci Hareketlerini

Bütün Gücümüzle Destekledik

Geçirdiğimiz dokuz aylık dönemde buraya kadar sıraladığımız devrimci hareketlerde FKF daima başı çekmekle kalmamış, başka kuruluşların hazırladıkları devrimci hareketler içinde üstüne düşen görevleri de yerine getirmiştir. Proleter sosyalist hareket dışındaki güçlerin emperyalizm ve işbirlikçilerini hedef alan mücadelelerine bütün gücüyle katılmıştır.

Bu nitelikteki hareketlerin başında FKF'nin kurucu üyesi bulunduğu Dev-Genç'in hareketleri gelmektedir. 1968'de olduğu gibi 1969'da da devrimci gençliğin amerikancı Menderes hükümetine karşı direnişinin yıldönümünde yapılan güçlü miting içinde FKF yerini almıştır. Dev-Güc'ün de desteklediği büyük öğretmen kuruluşu TÖS'ün hazırladığı büyük Öğretmenler Yürüyüşü'nde FKF üyeleri öğretmenleriyle omuz omuza gitmişler, devrimci şiarları on binlerin bu hareketine mal etmişlerdir. Kemalist devrimlerin tasfiyesinin bugünkü noktasından güç alan emperyalizmin güdümündeki şeriatçı güçlerin Yargıtay Başkanı İmran Öktem'in cenaze töreninde çıkardıkları hadise üzerine yapılan büyük Hakimler Yürüyüşü'nde de FKF varlığını ortaya koymuştur. Bu yürüyüşte de devrimci şiarları, emperyalizme karşı mücadele bilincini kitleye kazandırma yolunda etkili olmak imkânları bulunmuş ve sonuna kadar kullanılmıştır. Nihayet Türkiye'de karşı devrimin perçinlenmesi, Kemalist devrimlerin yarı yolda kalması ve hatta bir ölçüde takviyesinden, Türkiye'nin tekrardan emperyalizmin egemenliğine sokulmasından suçlu Bayar ve şürekasının affıyla ilgili tartışmalar sırasında, 19 Mayıs 1969'da Tandoğan Meydanı'nda yapılan devrimci miting, büyük ölçüde FKF'nin devrimci gücüne dayanmıştır. Bu vesileyle FKF, toplumumuzdaki bütün ileri hareketlerin ve birikimlerin mirasçısı ve asıl sahibi olduğunu bir daha ispatlamıştır. 19 Mayıs 1969 mitingi proleter sosyalist kadrolarla sol Kemalist devrimciler arasındaki devrimci bağları sıklaştırmıştır.

Örgütümüzün Durumu

Başta da belirttiğimiz gibi yönetimimiz, oportünizmin henüz etkin bulunduğu ve geçen kongre delegasyonlarının da çoğunlukta olduğu şartlar içinde iş başına gelmiş ve Türkiye'deki devrimci harekette oportünizmin belinin kesin olarak kırıldığı yakın zamanlara kadar o yönden gelen engellemelere maruz kalmıştır. Daha önce söylendiği gibi, burada sizlere hesap veren yönetici kadro içindeki oportünistler baştan itibaren faydalı olmak yerine işleri aksatmakla uğraşmışlar, çoğunlukla tecrübesiz devrimci yöneticileri zor durumlara düşürmek istemişlerdir. Bu koşullar içinde günden güne çığ gibi büyüyen devrimci gençlik hareketinin yükü az sayıda arkadaşımızın omuzlarına binmiştir. Bu şartlarla Haziran ayından itibaren çöken polis takiplerinin, tevkiflerinin yarattığı dağınıklık da eklemek gerekir. Bu durumda, yoğun eylemler dönemi olan dokuz aylık yönetim süremiz içinde örgütümüzün zaman zaman yönetim buhranlarına uğradığı görülmüştür. Birbiri arkası sıra gelen ve her biri büyük cesaret, çalışkanlık, uyanıklık gerektiren hareketler içinde örgütümüzü içine düşürüldüğü dağınıklıktan kurtarmak için gerekli teşebbüslere girişilmekte yetersiz kalındığı olmuştur. Ancak son aylar içinde devrimci arkadaşlarımız hapishanelerden çıktıktan sonra yönetim daha belirli ve etkin bir biçimde sağlanmıştır. Örgütümüzü sorumluluğunun gerektirdiği teşkilatlanma düzeyine ulaştırmak ihtiyacından dolayı bu olağanüstü genel kurul toplantısına ihtiyaç duyulmuştur. Şimdiye kadar göğüs gerdiğimiz koşullardan daha ağır durumlarda dahi örgütsel bütünlüğümüzü koruyacak, yönetim sürekliliğini sağlayacak tedbirlerin alınması, bu olağanüstü kurultayın görevidir. Gene bu kurultay yönetici arkadaşların polis takibi altında dağıldığı durumlarda yapılmış, ferdi ve sorumsuz davranışları, bu şartlarda kazanılmış disiplinsizlik ve başıbozukluk alışkanlıklarının giderilmesi için gerekli tedbirleri de alacaktır.

Örgütümüzü ilke etrafında kopmaz birlik içinde tam bir devrimciler topluluğu haline getirmek için yönetim dönemimizin olumlu ve olumsuz tecrübelerinden çıkarılan dersler çok kıymetlidir. Bu derslerin en önemlisi, bizce, durum ne olursa olsun bütün devrimcilerin daima her şeyden birbirine karşı sorumlu olduklarının öğrenilmiş olmasıdır Dünyadaki geçmiş ve şimdiki devrimci hareketlerden, yurdumuzdaki devrimci pratikten çıkan pratik ve teorik sonuçların en kısa zamanda değerlendirilmesi ve üyelerimize bunun sağladığı bilincin kazandırılması da burada seçilecek arkadaşlarımızın yapmaları gereken ilk devrimci ödevidir. Hareketlerimizin ihtiyacı olan geçmiş tecrübelerin değerlendirilmesi işini yeni yönetici arkadaşlarımızın yapacağından eminiz.

DÜNYA, TÜRKİYE VE GENÇLİK NASIL DEĞERLENDİRİLİYOR?

Fikir Kulüpleri Federasyonu'nun 4. Kurultayı olağanüstü kurultay olarak 9-10 Ekim 1969 tarihleri arasında Ankara'da toplandı. FKF içindeki TIP görüşünden üyelerle MDD tezini savunan üyelerin aynı örgüt içerisinde yer almasının koşulları ortadan kalkmıştı. Artık MDD içerisinde farklı çizgiler de yoğun bir tartışma ve mücadele içerisinde görünüyordular. Bu tartışmalar ve bunlardan doğan ayrılıklar sonraki yıllarda Türkiye sosyalist hareketinin başlıca akımlarının ortaya çıkmasında da belirleyici olacaktır. Başında Yusuf Küpeli'nin bulunduğu FKF, olağanüstü kurultaya gelirken acaba Türkiye'yi, dünyayı ve gençliği nasıl değerlendiriyordu. Sorumuza FKF imzasıyla yayınlanan son broşürlerden biri yanıt veriyor. Bu broşür MDD çizgisini bütünsel ve özet bir şekilde içermektedir. Tanımlama ve buradan doğacak ayrılıkların ipuçlarını ifade etmesi açısından önem taşıyor.

Kurultayın atmosferini algılayabilmek ve kurultayın havasına girebilmek için buraya belge olarak alıyorum.¹

DÜNYA, TÜRKİYE VE GENÇLİK

1 - Dünyada Devrimci Mücadele

Yirminci yüzyıl, yeryüzünde insanı baskı altında tutan, sömüren, ezen ne varsa, tümünün ortadan kaldırılmaya başlandığı bir yüzyıl olacaktır. Dünyanın dört bir yanında milli bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm için verilen savaşlar, emperyalizmin ve kapitalizmin çöküşünü hızlandırmakta ve insanlık, insanın insanı sömüremediği bir düzene, sosyalizme doğru yol almaktadır.

Kısaca özetlenecek olursa çağımız, milli kurtuluş savaşları ve sosyalist devrimleri çağıdır. Yani çağımızda tarihsel akışın itici gücü milli kurtuluş savaşları ve sosyalist devrimlerdir.

Emperyalizm ve Milli Kurtuluş Savaşları

Milli kurtuluş savaşları, ezilen ve sömürülen halkların emperyalizme karşı giriştikleri bağımsızlık mücadeleleridir. Emperyalizmin doğru olarak bilinmesi, bu savaşların niteliğini daha açık bir şekilde ortaya koyar.

Emperyalizm, kapitalizm son aşaması yani onun içinden çıkmış bir sistemdir. Bilmediği gibi kapitalizm, üretim araçlarını ellerinde tutan sermaye sahiplerinin (Kapitalistlerin) üretim araçlarından yoksun olanları sömürdükleri bir toplumsal düzendir. Kapitalist toplumda ana çelişki, bu toplumun temel sınıfları olan burjuva ve proletarya sınıfları arasındaki çelişkidir. Kapitalizm, kendisine göre geri bir toplumsal düzen olan feodalizmin yıkılmasıyla ortaya çıkan ve serbest rekabete

dayanan bir düzendir. Kapitalizmin gelişmesiyle birlikte, 19. yüzyılın sonundan itibaren karteller, tröstler kurulmaya başlandı. Şirketler belli başlı üretim ve sömürü alanlarını aralarında paylaşarak rekabeti önlediklerinden mal fiyatları istenildiği kadar yüksekte tutuldu ve en yüksek kârlar elde edilebildi. Karteller ve tröstlerin kurulmasıyla uluslararası tekel doğdu. İşte emperyalizm, banka sermayesiyle sanayi sermayesinin birleşmesinden doğan mali sermayenin ve uluslararası tekellerin egemenliğidir.

Emperyalizmin doğuşuyla birlikte emperyalist dünya savaşları ortaya çıktı. Bu savaşlar, tekellerin dünya pazarlarını yeniden paylaşmak için yaptıkları savaşlardı. Yani tekeller arası kaçınılmaz rekabet, savaşları doğurdu. Birinci emperyalist dünya savaşından sonra dünyanın altıda birinde sosyalizmin kurulmasına başlandı ve aynı dönemde milli kurtuluş savaşları tarih sahnesine çıktı. İkinci emperyalist dünya savaşından sonra ise pek çok Avrupa ve Asya ülkesi sosyalist kampa dahil oldu. Sosyalizm, emperyalizm karşısında daha da güç kazandı.

Emperyalist Sömürü ve Geri Bıraktırlmış Ülkeler

Geri bırakılmış ülkelerin sömürülmesi, emperyalizmin varlığının birinci şartıdır. Emperyalizm yaşamak için mutlaka sömürmek zorundadır. Geri bıraktırlmış ülkelerin zengin hammadde kaynaklarına, ucuz işgücüne sahip oluşu, aynı zamanda bu ülkelerin emperyalizmin ürün fazlaları için iyi birer pazar olmaları, bu ülkelerin üzerindeki emperyalist sömürüyü yoğunlaştırdı. Ve onun sonucu olarak doğunun ve güneyin ezilen halklarının kalkınması, ilerlemesi, sanayileşmesi önleildi. Ne var ki emperyalizm, sömüreceği ülkeye bu ülkeyi ordusuyla istila ederek değil, dostluk anlaşmalarıyla, ülke halkına korumak gerekçesiyle yani güler yüzlü maskesiyle girer. Ve adı artık emperyalist, düşman, sömürücü değil; dost müttefik, koruyucu ya da dış yardımdır.

Emperyalizm, ülkeyi sömürmek için ekonomisini, sömürüsünü sürdürmek ve garantilemek için de siyasetini, milli savunmasını, kültürünü, eğitimini kontrol altına alır. Ülkenin sanayileşmesi önlenir. Çünkü bir ülkenin bağımsız bir sanayiye sahip olması, bu ülkenin emperyalizmin bir pazarı dolayısıyla bir sömürü alanı olmaktan kurtulması ve hammadde kaynaklarının, insan emeğinin bu ülke yararına kullanılması demektir. Bu yüzden geri bırakılmış ülkeler ekonomik bakımdan bağımlı kılınır. Emperyalizm, siyaset sahnesine çıkarlarını tehlikeye düşürecek güçlerin çıkmasını önler. Eğer sömürülen bir ülkede demokrasi varsa, bu emperyalizmin izniyle ve onun çizdiği sınırlar içinde vardır. Emperyalizm sömürüsünün bekçiliğini yapması için ülkede askeri üsler kurar. Ülkenin milli savunmasının kendisine bağlı olmasını ister. Ve yine emperyalizm, kitleleri uyutmak, sömürüsünü gizlemek için kültür ve eğitime de el atar. Bu ülkelerde okuma, öğrenme bir imtiyaz haline gelir. Daha küçükük yaşlardan insanlara baskı,

sömürü, yoksulluk vb. ortadan kaldırılamayacak, sonsuza dek var olacak şeyler olarak gösterilir. Bunlar insanların kafasına kontrolü emperyalizmin ve yerli hakim güçlerin elinde bulunan gazete, kitap, dergi, radyo, televizyon, vb. aracılığıyla sokulur. Yani sömürülen kitleler emperyalistler tarafından, emperyalizmin dileğince şartlandırılır.

Emperyalizmin Çöküşü: Milli Kurtuluş Savaşları

Yaşayan her şeyin kendisini yok edecek olan çelişisini içinde taşıdığı gibi emperyalizm de kendisini yok edecek olan çelişisini birlikte getirir. Emperyalizm, sömürsünü gerçekleştirmek için kendisine bağımlı da olsa, ülkenin sanayini bir ölçüde geliştirir. Bu sayede işçi sınıfının nicelik olarak çoğalması sağlanır. Öte yandan sanayinin bu gelişmesiyle birlikte ulaştırma alanına yatırımlar yapılır, yollar, köprüler, demiryolları kurulur. Her türlü haberleşme olanakları zorunlu olarak kurulur. Yabancı şirketler fabrikalarında bilgili mühendislere, teknisyenlere, uzmanlara, kaliteli işçilere ihtiyaç duyarlar. Bu, temelde emperyalizmin çıkarları için bile olsa, o ülkede eğitimin bir ölçüde gelişmesini sağlar. Okuma-öğrenme olanaklarına sahip pek çok insan çevresindeki gerçekleri görmeye başlar. Yavaş yavaş bu yabancı devletin bir dost, müttefik, koruyucu değil, sadece bir sömürücü olduğu görülür. Ülkenin bağımsızlığı ve ilerlemesi için girişilen hareketler, giderek emperyalist sömürden zarar gören tüm ülke halkının milli kurtuluş savaşına haline gelir.

İşte bu milli kurtuluş savaşları emperyalizme öldürücü darbeleri indiren savaşlardır. Bu savaşlar emperyalizmin bir avuç işbirlikçisi dışında tüm ülke halkının yürüttükleri savaşlardır. Bugün dünyanın dört bir yanında milli kurtuluş savaşları doğmakta, güçlenmekte ve zafere ulaşmaktadır. Latin Amerika halklarının Amerika Birleşik Devletleri emperyalizmine karşı mücadeleleri gün geçtikçe yoğunluk kazanmaktadır. Afrika halkları, emperyalizme karşı savaşlarını bugün daha bilinçli ve daha uyanık olarak yürütülmektedir. Arap halklarının milli kurtuluş savaşları gittikçe güçlenmektedir. Asya'da anti-emperyalist savaşlar kimi ülkelerde kıvılcım halindeyken; örneğin Vietnam'da zafere ulaşmaktadır. Vietnam'ın halkı ve Vietnam savaşını ezilen halklar için en iyi bir örnektir.

Varolmak için sömürmeye muhtaç olan emperyalizm, her milli kurtuluş hareketini en sert bir şekilde ezmeye, her ne pahasına olursa olsun milli kurtuluş mücadelelerini yok etmeye çalışacaktır. Ama halkları yok edemeyeceği için milli kurtuluş savaşları var olmaya ve zafere ulaşmaya devam edecektir.

Tarihsel Zorunluluk Sosyalist Devrimler

Emperyalizme karşı tüm milli sınıf ve tabakaların milli ve demokratik devrimci mücadelesinin hedefi, emperyalizmin ve onunla ittifak halinde bulunan sınıfların yenilgiye uğratılması, ülkenin milli ve demokratik bir yönetime kavuşmasıdır. Bu

amacın gerçekleştirilmesine milli demokratik devrim denir.

Ancak milli demokratik devrimi gerçekleştirmiş olan bir ülke yerinde sayamaz. İlerlemek, sosyalizme doğru ilerlemek zorundadır. Emperyalizm çağında kapitalist yoldan kalkınma, sanayileşme düşünülemez artık. Oysa milli demokratik devrimi gerçekleştirmiş bir ülke, tekrar emperyalizmin ağına düşmemek için milli bir sanayi kurmak, ilerlemek, kalkınmak zorundadır. Aksi halde bağımsızlığını sürdürmesi söz konusu değildir. Çağımızda milli kurtuluş savaşlarını başarıyla verdikleri halde kapitalist yoldan kalkınma hayallerine kapıldıkları için tekrar emperyalizmin ağına düşmüş ülke örnekleri çoktur. İşte bu nedenlerden ötürü sosyalist devrimler, milli bağımsızlıklarını kazanmış geri bırakılmış ülkeler için bir tarihsel zorunluluk halini almıştır. Çağımızın en devrimci sınıfı olan işçi sınıfının emperyalizme ve yerli ortaklarına karşı savaşta öncülüğü, milli demokratik devrim zaferlerinin kalıcı olmasının ve sosyalizme geçişin teminatıdır.

İnsanın insanı sömürmediği, her türlü baskının ve sömürünün ortadan kalktığı, insanın her bakımdan açılıp gelişme olanaklarına sahip olduğu bir toplumsal düzen olan sosyalizm, insanlar için bir düş olmaktan çıkıp bir gerçek haline gelmiştir.

Milli kurtuluş savaşlarını başarıyla vermiş ülkelerin sosyalizme doğru yol almasıyla ki sosyalist ülkeler topluluğu ve buna paralel olarak milli kurtuluş savaşları güçlenecek ve emperyalizm, dünya ölçüsündeki çöküşüne daha büyük bir hızla yol alacaktır.

Bütün dünyada barış, bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm için verilmekte olan devrimci kavgaya ilgisiz kalınamaz. Her devrimci, bu kavgada yerini almak zorundadır.

**Yaşasın Dünya Barışı, Bağımsızlık,
Demokrasi ve Sosyalizm İçin Mücadele!**

II. Türkiye ve Devrimci Mücadele

Türkiye bu gün Amerika emperyalizminin ekonomik, siyasal, askeri ve kültürel hegemonyası altında geri bırakılmış bir ülkedir.

Ekonomimiz emperyalist sömürünün kolaylaşması için dışa bağımlı tutulmuş, sanayi gelişmemiş ya da montaj sanayi gibi emperyalizme tatlı kârlar sağlayan bir biçimde geliştirilmiştir. Türkiye, emperyalizmin mamul maddeleri için iyi bir pazar, sağlam ve zengin bir hammadde ve ucuz işgücü kaynağıdır.

23 yıldır bir demokrasilik oyunu oynanmaktadır, Türkiye'de emperyalizmin ve hakim sınıfların propaganda araçları, gerçek bir demokrasinin varlığından söz etmektedirler. Oysa 1946'dan bu yana sandıklardan halka karşı, sömürü düzeninin savunucusu iktidarlar çıkmaktadır. Bu sandıklardan Amerikan emperyalizminin Türkiye'ye girmesini sağlayan ve onun varlığını savunan iktidarlar çıkmıştır. Fikir özgürlüğüne ancak Amerikan emperyalizminin icazetiyle yer vardır bu ülkede. Ve

hala yürürlüktedir, faşist İtalya ceza kanunundan alınmış 141. ve 142. maddeler. İnsanlar ileri bir düşüncenin savunmasını yaptılar diye hâlâ haislere atılmakta ve emperyalizme karşı çıktıkları için ileri atılanlardan hapishanelerde yer kalmamaktadır kimi zaman. Kısacası yürürlükte olan emperyalizmin hegemonyasını maskeleyen sahte bir demokrasidir.

Öte yandan Türkiye, Amerikan emperyalizminin bir numaralı bekçisi NATO'nun bir üyesi, onun ileri bir karakoludur. NATO içinde, nüfusuna göre en çok asker besleyen ikinci ülkedir. Ordumuzun büyük bir kısmı, Amerikan sermayesinin güvenliğini sağlasın diye Pentagon'un emrine verilmiştir. Hiçbir Türk subayının giremediği 101 Amerikan üssü ve 20.000 Amerikan askeri vardır Türkiye'de. Silah sanayimiz tamamen emperyalizme bağımlı kılınarak köretilmiş ve milli savunmamızın milli niteliği zedelenmiştir.

Emperyalizmin şartlandırma mekanizması, büyük kentlerimizden en ücra köyle-re dek faaliyetlerini sürdürmektedir. Köylerde, emperyalizmin varlığını savunan sözde Müslüman, gerici gazeteler bedava dağıtılırken, kuran kursları ülkenin dört bir yanını örümcek ağı gibi sarmışken, kentlerimizde düşünce yeteneğini daracık kalıplara döken ucuz aşk hikayeli fotoromanlar, sinema dergileri, cinayet haberli gazeteler her köşe başında satılmaktadır. Basın, radyo, televizyon elbirliğiyle aynı görevi yerine getirmektedir. Amerikan modasını izleyen, Amerikan zevkinin hayranları için kaçakçı Amerikan pazarları, Amerikan içkisi Coca-Cola ilanları, radyolarda Amerikan bilmem ne müziği hiç eksik olmamaktadır. Bütün bunlar yoğun bir şekilde sömürülen kitleyi etkilemekte, bilinçlenmeyi mümkün olduğu kadar geciktirmekte, sömürüyü, yoksulluğu, olağan, doğal ve ortadan kaldırılmaz olarak göstermek için çaba sarf etmektedir.

Ama bu şartlandırma mekanizması sonuna dek etkili olmamaktadır. Neden 10 yaşına gelmeden 1000 çocuktan 400 ünün öldüğü, neden kişi başına yılda sadece 14 kg. et düştüğü, neden 1,5 milyon insanın gecekonduarda yaşadığı, neden konutların % 60'ının oturulamaz durumda olduğu, neden halkın % 58'inin okuma-yazma bilmediği, neden yurt dışında 200 bin işimizin bulunduğu ve 600 bin kişinin de yurt dışına gitmek istediği, neden milyonlarca insanın gizli ve açık işsizliğe mahkum edildiği üzerine düşünölmeye başlanmıştır artık. Ve bu soruların cevapları ortadadır. Emperyalizmin sömürüsü altında kalkınmış, sanayileşmiş, ekonomik refaha kavuşmuş bir ülke örneği yeryüzünde yoktur daha. Ve olamaz da; çünkü emperyalizm sadece ve sadece sömürmek için vardır.

Ve işte Amerikan emperyalizmine ve yerli ortaklarına karşı milli ve demokratik mücadele gün geçtikçe gelişmekte ve güçlenmektedir. Bu kavgaya katılan kişi, karşıındaki düşmanın kim olduğunu, kimlerle birlikte, kime karşı mücadele etmekte olduğunu bilmek zorundadır.

Milli Demokratik Devrim Mücadelemizin Boy Hedefi:

Amerikan Emperyalizmi,

İşbirlikçi Burjuvazi, Feodal Kalıntılar.

Emperyalizm, bir ülkeye girdiğinde ekonomik sömürüyü gerçekleştirmek için bir işbirlikçi burjuvazi yaratır, işbirlikçi burjuvazinin çıkarları, emperyalizmin çıkarlarıyla özdeştir. İşbirlikçi burjuvazinin görevi, emperyalist sömürüyü kolaylaştırmak ve bu sömürüden pay almaktır. Öte yandan, emperyalizm, girdiği ülkede en gerici sınıfla ittifak kurar. Geri bırakılmış ülkemizde bu müttefik, feodal kalıntılardır. Feodal kalıntılar, sömürsünün güvenliğini emperyalizme borçludur. Feodal kalıntılar da kitleleri şartlandırmada ve sindirmede emperyalizme destek olurlar. Yoksul köylülerin ağalar, araçılar, tefeciler, tarafından sömürülmesini işbirlikçi iktidar, dolayısıyla emperyalizm desteklerken, feodalizmin ideolojisi olan irtica bayrak edilerek anti-emperyalist güçlere saldırılması, emperyalizm ve feodal kalıntılar arasındaki doğal ittifakın bir sonucudur.

Ama, Amerikan emperyalizmi, işbirlikçi burjuvazi, feodal kalıntılar gerici ittifakına karşı koskoca bir halk vardır. İşçisiyle, köylüsüyle, esnafı, zanaatkarı, memuru, aydını, subayı, gençliğiyle, kısaca bütün yurtseverleriyle emperyalizmin ve yerli ortaklarının sömürsünden zarar gören bir Türkiye halkı vardır. Bugün sürdürülen Bağımsızlık ve demokrasi mücadelesi tüm Türkiye halkının çıkarları doğrultusunda bir mücadeledir.

Milli demokratik devrim mücadelesi her geçen gün, milli sınıf ve tabakaları daha güçlü bir şekilde sarmaktadır.

En devrimci sınıf olan ve en ileri bir toplum düzeninin, sosyalizmin savunucusu olan işçi sınıfının mücadelesi gün geçtikçe gelişmektedir. İşçilerin şimdilik ekonomik anlamdaki mücadeleleri, onların sınıf bilincini kazanmalarında çok önemli bir etkidir. İşçi sınıfı, grev, işgal, yürüyüş gibi mücadele biçimlerini her geçen gün daha yoğun bir şekilde uygulamaktadır. İşçi hareketleri artık emperyalizmin ve yerli ortaklarının keyiflerini kaçırarak bir düzeye ulaşmıştır. Bu, onların, işçi sınıfının devrimci mücadelesine karşı gösterdikleri tepkiden anlaşılmaktadır. Derby lastik fabrikasındaki işgal, Magirus grevi, Finfinis grevi, Keban, Çamaltı, Amerikan işyerlerindeki grev, Emayetaş ve Demir Döküm işgalleri bunun en son örneklerindendir. Bu hareketler, işçilerin satılmış sendikacıların etkisinden yavaş yavaş kurtulmaya başladıklarını göstermektedir.

İşçi sınıfı devrimci mücadelesini geliştirirken, yoksul köylülerin de ağalara, tefecilere, araçılara karşı demokratik direnme hareketlerine giriştikleri görülmektedir. Az topraklı ya da topraksız köylüler toprak işgallerine girerlerken, aracı ve tefecilerin sömürsüne dayanamayan köylüler de demokratik mücadeleye katıldılar.

Elbette ki milli demokratik devrimimizin temel gücü olan işçi ve köylülerin devrimci hareketleri büyük bir etkinliğe ve yoğunluğa ulaşmamıştır. Ama devrimci mücadelenin tüm emekçi yığınları saracağından kimsenin kuşkusuz olması. Bu konuda propaganda ve örgütlenme yolunda çalışmalara girişmiş olan devrimciler büyük görevler düşmektedir. İşçi ve köylülerin devrimci mücadelelerinin yanında, satılmış basına karşı, milli demokratik mücadelemizin en güçlü silahlarından İŞÇİ-KÖYLÜ gazetesi çıkmaya ve anti-emperyalist, anti-feodal mücadeleyi işçi ve köylü yığınlarına ulaştırmaya başlamıştır.

Amerikan emperyalizmine ve yerli ortaklarına karşı milli ve demokratik mücadele, tüm milli sınıf ve tabakaların mücadelesidir. Bu savaşın öncü gücü işçi sınıfı, temel gücü ise köylülerdir. Bu mücadele bağımsızlık ve demokrasiden yana tüm yurtseverlerin güç birliğiyle tam zafere ulaşacaktır.

Yaşasın Türkiye Halkının Milli Demokratik Devrim Mücadelesi! Yaşasın Tam Bağımsız Gerçekten Demokratik Türkiye!

III- Gençlik Hareketleri

Özellikle son yıllarda etkili bir güç olarak ortaya çıkan gençlik, eylemleriyle toplumsal yapıyı sarsacak bir güç olduğunu göstermiştir. Ülkemizde ve dünyada sürdürülen devrimci kavgayı, gençlik hareketlerini göz önüne almadan doğru olarak değerlendirenleyiz.

Gençliğin Toplum İçindeki Yeri

Gençlik işçi sınıfı, küçük burjuvazi, bürokrasi vb. gibi bir sosyal sınıf ya da bir sosyal tabaka değildir. Bugün gençliği, yüksek öğrenim yapmakta olan genç insanların oluşturduğu ve durmadan değişen, yenilenen bir topluluk olarak tanımlayabiliriz. Toplum içindeki sosyal sınıf ya da tabakaların (işçi, köylü vb.) gençlik kesimlerinin bu tanım içine alınmayışının nedeni, onların sadece kendi sınıf ya da tabakaları içinde tahlil edilebilmeleri ve üniversite gençliğiyle yaşlarından başka ortak yanın bulunmayışındır. Gençlik diye adlandırdığımız bu topluluğun kendine özgü bir takım özellikleri vardır. Gençlik ekonomik bakımdan bağımsızdır, içinde bulunduğu toplumun hakim güçleri tarafından her ne kadar şartlandırılmak istense de okuma, öğrenme olanaklarına sahiptir. Aydın genç, kendi üzerinde etkisini büyük ölçüde duymadığı halde baskı ve sömürüyü görebilir. Bunların nedenlerini, çözüm yollarını araştırma çabasında bulunabilir. Genç insanın sömürme mekanizmasıyla doğrudan doğruya bir ilişkisi yoktur. Genç olduğundan dinamik ve uyanıktır, yeniyi ve ileriye açıktır ve ayrıca gençlerin sürekli olarak bir arada bulunmaları, etkileşimin fazlaşmasını ve gençliğin kolektif hareket etme bilincini çabuk kazanmasını sağlar. Bütün bu özellikler gençliğin içinde bulunduğu toplumun en duyarlı ve en bilinçli kesimi olmasını sağlar.

Dünyada Gençlik Hareketleri:

Kapitalist Ülkelerde Gençlik Hareketleri

Batının ileri kapitalist ülkelerinde gençler, kapitalist ilişkilerin insanı maddi ve manevi bakımdan ezen yapısına olduğu kadar, geri bırakılmış ülkelerin sömürülmesine ve milli kurtuluş hareketlerinin ezilmesine de karşı çıkmaktadırlar. Kapitalist ülkelerdeki gençlik hareketlerinden bazılarının örnek olarak verilmesi, bu yargıyı daha da kuvvetlendirir, Almanya'da, daha sonra oldukça güçlü bir şekilde gelişmiş olan gençlik hareketleri, A.B.D.'nin Vietnam savaşını protesto eden bir mitingle başlamıştı. Fransa'da öğrenciler önce bozuk ekonomik ve toplumsal yapının üniversitedeki yansımalarına karşı çıkmışlardır. Daha sonra işçi sınıfının da harekete katılmasıyla Fransa bir devrimin eşiğine kadar gelmiştir. İngiltere'de gençlik hareketi, İngiliz hükümetinin A.B.D. emperyalizminin çıkarları doğrultusundaki politikasına karşı çıkılarak gelişmiştir. Amerika Birleşik Devletleri'nde ise gençlik, ırk ayırımına, bozuk eğitim düzenine ve Vietnam savaşına karşı başkaldırdı. Bunlardan başka gençlik hareketleri İtalya'ya, Belçika'ya Hollanda'ya ve İskandinav ülkelerine de sıçradı. Bu ülkelerde de gençlik eylemlerinin nedenleri, sloganları ve yürütülüş biçimleri İngiltere, Fransa ve Almanya'dakinin benzeridir. Çeşitli ülkelerde –ileri kapitalist ya da geri bırakılmış– gençlik eylemleri değişik etkenlerle başlayabilir. Sloganları toplumsal koşullar gereği değişiklik gösterebilir. Bu eylemlerde mücadele biçimleri değişik olabilir. Ama bunların hepsinde bir ortak yan bulunduğunu, bu ortak yanın gençliğin, baskıya, sömürüye, sömürü düzeninin tutuculuğuna karşı çıkışı olduğunu söyleyebiliriz. Ne var ki bunları belirtirken gençlik hareketleri içinde de bazı istisnalar bulunabileceğini, karşı devrimci, gerici güçlerin kimi ülkelerde gençliği etkileyebileceğini ve gençliğin yüzye devrimci, ilerici gibi görünse de, temelde karşı devrimci bir tutum içine girebileceğini, gerici amaçlar için kullanılabileceğini gözden uzak tutmamalıyız. Gençlik eğer baskıya, sömürüye ve eşitsizliğe karşı ilerici ve devrimci bir mücadele içindeyse, tarihin akışı doğrultusunda devrimci eylemlerde bulunuyorsa görevini doğru bir şekilde yapıyor demektir.

Geri Bırakılmış Ülkelerde Gençlik Hareketleri:

Geri bırakılmış ülkelerin ekonomik, toplumsal ve kültürel yapıları kapitalist ülkelerinkinden farklı olduğundan, bu ülkelerdeki gençlik hareketlerini ayrı olarak değerlendirmek yerinde olacaktır.

Geri bırakılmış ülkelerin gençliği, ülke sorunlarını kavramaktaki ve bu sorunlar üzerinde mücadele etmekteki yeteneğiyle ileri kapitalist ülkelerin gençliğinden geri kalmadığını, hatta mücadelesinin zorluğuyla orantılı olarak onlardan daha da ilerde olduğunu ispatlamaktadır. Geri bırakılmış bir ülkenin gençliğinin rolü ve görevleri çok daha değişik ve çok daha zordur. Geri bırakılmış bir ülke sağlam bir

ekonomik yapıya, ilerleme, kalkınma olanaklarına sahip değildir. Ülkenin ilerlemesi, kalkınması dış ve iç egemen güçlerin baskısıyla önlenmektedir. Bu ülkelerin eğitiminin çok geri, kültür düzeyinin düşük oluşu, tam anlamı ile bir sanayinin kurulmamış olması, ezilen sınıfların devrimci mücadelede yerlerini almasını güçleştirmekte, geciktirmekte ve bu mücadelede en ağır yükü, ülkenin aydın kesimine, en büyük oranda da gençliğe yüklemektedir. Ne var ki sadece aydınların ya da gençliğin çabasıyla daha ileri bir düzene geçişin, sanayileşmenin, kalkınmanın bir hayal olduğu gerçeğini göz önünde tutarsak, gençliğin ülkenin ezilen ve sönmölen sınıf ve tabakalarını devrimci mücadele içine sokmak gibi önemli ve güç bir sorunla karşı karşıya bulunduğu sonucuna varırız. Geri bırakılmış bir ülkede gençliğin devrimci eylemi, ezilen sınıf ve tabakaları sarmaz yani gelişmezse hiç bir zaman sonuca ulaşamayacak, güdük bir eylem olarak kalır. Bu ülkelerde gençlik hareketleri ezilen ve sömürölen sınıf ve tabakaların devrimci mücadelesinden ya da en azından onun sorunlarından ayrı olarak düşünölemez.

Asya'da, Afrika'da, Latin Amerika'da ilk milli kurtuluş kıvılcımlarını oluşturan gençlerdir. Bu ölkelerin çoğunda emperyalizme ve yerli ortaklarına karşı mücadelelerin ön safında gençlik yer almaktadır.

Türkiye'de Gençlik Hareketleri:

Türkiye'deki gençlik hareketlerine geçmeden önce ölkemizde gençliğin toplum içindeki yapısına ve durumuna değinmek yararlı olacaktır. Türkiye'de eğitimin geri oluşu, yetersiz oluşu, üniversite çağındaki gençliğin sadece %3'ünün yüksek öğrenim yapabilmesi nedeniyle üniversite gençliği nicelik olarak toplumumuzun içinde büyük bir yer tutmaz. Ama bununla ters orantılı olarak gençlik, bu gün devrimci mücadelenin en önünde, en etkili bir güç olarak yer almaktadır.

Gençliğin toplumumuzun sınıf yapısı içindeki durumuna gelince; gençlik, ölkemizde genellikle küçük burjuva kökenlidir. İşçi-köylü çocukları ya da egemen sınıftan gelenler pek büyük bir yer tutmazlar.

Türkiye de gençlik hareketleri 28-29 Nisan 1960 olayları ile canlılık kazanmış ve 27 Mayıs'tan sonra yepyeni bir niteliğe kavuşmuştur. 1960'lara dek gençlik, cumhuriyetin ve devrimlerin bekçisi olarak tanıtılmış fakat bu konuda gençlik kitlesinin olumlu bir davranışta bulunduğu görölmemiştir. Gençler havada, ne olduğu pek belli olmayan soyut bir devrimciliğe kapılmışlardır. Daha sonraları gençlik kitlesinin bir kesimi üzerinde ilerici, sol fikirler hakim olurken, diğeri bir kesiminde de faşist, ırkçı eğilimler kendisini göstermiştir. 1950'den sonra ise gençlik hareketleri ne için yapıldığı belli olmayan Kıbrıs mitinglerinden öteye gidememiştir. Yani gençlik tam anlamıyla nötrale edilmiştir. 28-29 Nisan 1960 olayları böyle bir ortam içinde oluştuğu için, gençliğin faşist eğilimli işbirlikçi iktidara can pahasına karşı çıkabilmesi büyük bir önem taşır. Bu olaylar toplumumuzun tarihi

gelişimi içinde ileri bir adım niteliği taşıyan 27 Mayıs'ı hazırlamış ve onun gerçekleşmesinde güçlü bir etken olmuştur. Pek doğaldır ki 27 Mayıs 1960 öncesinin Türkiye'sinde, kişinin aydınlanmasını, çevresini gerçekçi bir gözle görmesini sağlayacak her aracın kitap, dergi vs. yasaklandığı bir ülkede gençliğin meselenin temeline değinen anti-emperyalist, anti-feodal sloganlarla hareket etmesi beklene mezdi.

27 Mayıs anayasasının getirdiği kısmi özgürlük ortamında gençlik, soyut bir milliyetçilikten, devrimcilikten, ilericilikten kurtulup, Türkiye'nin gerçeklerini, Amerikan Emperyalizmini, işbirlikçilerini, sömürü düzenini görmeye başlıyor ve mücadelesinin hedefi olarak bunları alıyordu. Artık biliniyordu ki milliyetçi olmak için, devrimci olmak için Amerikan emperyalizminin ve yerli ortaklarının ülkemiz üzerindeki sömürüsüne karşı çıkmak, yani tam bağımsızlıktan yana olmak ve bunun için mücadele etmek gerekir. Ülkemizde gençlik hareketlerinde bir dönüm noktası da 29 Nisan 1968 mitingidir. Bu miting, Ankara'da zafer meydanında milli ve demokratik bir güç birliğinin kurulması yolunda ilk önemli adım olan DEV-GÜÇ'ün düzenlemiş olduğu bir mitingdi. Bu mitinge bağımsızlıktan ve demokrasiden yana olan bütün kuruluşlar katılıyor ve miting gerçek milliyetçilerin omuz omuza güçlü bir gösterisiyle son buluyordu. Bu mitingle Türkiye'deki devrimci mücadelenin, yani milli demokratik devrim mücadelesinin temel sloganı on binlerce kişi tarafından tekrarlanıyordu:

"Tam Bağımsız Gerçekten Demokratik Türkiye"

1968 Haziran'ı ve İşgalleri:

Fransa da "mayıs ihtilali" diye adlandırılan, daha sonra öteki kapitalist ülkelere sıçrayan boykot ve işgal gibi gençlik hareketlerinin etkisi ülkemize dek ulaştı. Bu demek değildir ki bizde girişilen boykot ve işgaller batı taklitçiliğidir. Hayır. Ülkemizdeki boykot ve işgaller bizim kendi sorunlarımızdan kaynaklanmış ve kendi sorunlarımızla ilgili sloganları benimsemiştir. Boykot ve işgal hareketlerinin başlangıcında istekler eğitim sorunlarının sınırları içinde kalıyordu. Üniversiteler, çağdışı ve halktan kopuk ve hatta halka karşı eğitim yapan, batının kötü bir taklitçisi durumunda olan, yurt gerçeklerine ve sorunlarına ilgisiz, ezberci eğitime dayanan eğitim kurumlarıydı. Kısaca üniversiteler bozuk ekonomik ve toplumsal düzenin bilim adına savunucusu ve öğreticisi olmuştu. İşte bu sorunlardan çıkan gençler "halka dönük eğitim", "demokratik üniversite", "yönetime öğrencinin katılması" "özel okulların devletleştirilmesi" vb. gibi sloganlarla 1968 yılı haziranında boykot ve işgal hareketlerine giriştiler. Ne var ki geri bırakılmış, yarı-bağımlı bir ülkede eğitim sorunu, ülkenin bağımsızlığı, ilerlemesi ve sanayileşmesi gibi sorunlardan ayrı düşünülemez. Gençlik bu mücadelesinde bağımsızlık ve demokrasi savaşımızın sloganlarını, yani anti-emperyalist, anti-feodal sloganları temel

slogan olarak kabul etmekte gecikmedi. Bu temel sloganlarla ifade edilen devrimci hareket kısa sürede tüm üniversitelere yayıldı.

Emperyalizme Karşı Gençlik Hareketleri:

Amerikan emperyalizminin Akdeniz'deki çıkarlarının bekçisi 6. FİLO, 1968 yılı Temmuz'unda İstanbul'a geldi ve 6. Filo'nun gelmesiyle birlikte başta İstanbul olmak üzere daha pek çok şehirde, o zamana dek rastlanmamış ölçüde etkili ve yoğun gösteriler başladı. Gençler, İstanbul'da sulanmızı kirleten Amerikan askerlerine rahat vermiyorlar, mücadelelerini sürdürüyorlardı. 17 Temmuz günü, sabaha karşı o sıralar hareketin merkezi olan Teknik Üniversitenin Gümüşsüyü Öğrenci Yurdu'nu polis bastı. Baskın sonunda Vedat Demircioğlu adlı devrimci kardeşimiz polisler tarafından şehit edildi. Ve o gün yapılan bir gösteri sonunda Amerikan askerleri Dolmabahçe kıyılarından denize döküldü. Milli kurtuluş savaşımızın tarihine "Dolmabahçe direnişi" diye geçecektir bu olay. Ve İstanbul'da bunlar olurken anti-emperyalist mücadele, Ankara, İzmir ve öteki şehirlerimizde de sürdürülüyordu.

6. Filo, 30 Ağustos 1968'de de İzmir'e geldi. Devrimci direniş yine kendini gösterdi. Milli kurtuluş savaşımızın en önemli günü olan 30 Ağustos'ta Amerikan emperyalistleri kendilerini rahat hissetmediler İzmir'de.

Amerikan emperyalizmine karşı gençliğin öncülüğünde yürütülen devrimci mücadele durmadan geliyordu. A.B. D. Vietnam da pasifikasyon uzmanı olan, namı diğer "İşkenceci Commer"i Türkiye'ye elçi tayin ediyordu. Commer'e ve onun şahsında Amerikan emperyalizmine karşı gençliğin mücadelesi Commer'in İstanbul ve Ankara'ya gelişiyle başladı. Binlerce genç protestolarda bulundu. Ve ocak ayının ilk günlerinde Ülkemizin devrimci üniversitelerinden ODTÜ'ye giden Commer'in makam arabası yakılıyordu. ODTÜ'de yanan araba, milli kurtuluş mücadelemizin yolunu biraz daha aydınlatıyordu. Birbiri ardına, hiç dinmeyen, gün geçtikçe gelişen hareketler sonucu ABD Commer'i Türkiye'den geri çağırarak zorunda kaldı.

6. FILONUN SON GELİŞİ VE "KANLI PAZAR"

Amerikan 6. Filosu Şubat 1969'da yine geldi İstanbul'a. Daha filo karasulanmıza girmeden başlayan anti-emperyalist gösteriler, filonun gelişiyle büyük yoğunluk kazandı. İstanbul'da on binlerce kişi anti-Amerikan sloganları haykırıyordu. 16 Şubat günü Emperyalizme karşı işçi yürüyüşünde devrimci direnişin gücüyle orantılı olarak yurtseverlere bir saldırı düzenlendi. Toplum polisinin himayesindeki Amerikan uşakları, bağımsızlıktan yana olanlara saldırdı. Sonuç, iki ölü yüzlerce yaralı.

Emperyalizm ve işbirlikçileri bu tür saldırılarla milli kurtuluş mücadelemizi durduracaklarını sandılar. Ne var ki milli kurtuluş mücadelesi birkaç kayıpla duracak

değildir. Her ne pahasına olursa olsun gelişecek, güçlenecek ve zafere dek sürecektir.

Haziran 1969 Boykot ve İşgalleri

Haziran 1969 boykot ve işgalleri yine üniversitenin özel sorunlarından üniversite reformu tasarısının kanunlaşmasından patlak verdi. 9 Haziran'da üniversite yöneticilerinin polis copu altında sınav yaptırmak istemesi üzerine öğrencilerle polis arasında kanlı olaylar meydana geldi. 9 Haziran olaylarının Ankara'da duyulması üzerine işbirlikçi iktidarın ve üniversite yöneticilerinin, üniversite özerkliğini çiğneyen tutumlarını protesto amacıyla Ankara'daki bütün Fakülte ve Yüksek okullar işgal edildi. 12 Haziran günü DTCF bahçesinde büyük öğrenci forumu toplandı. Forumdan sonra yürüyüşe geçen binlerce genç Amerikan lojistik karargahı Tuslog'u tahrip etti. Böylece gençlik, her eylemde boy hedefi olarak Amerikan emperyalizmini ve yerli ortaklarını aldığını bir kez daha ilan etmiş oldu.

Gençliğin İşçi ve Köylülerle İttifakı

Amerikan emperyalizmine ve yerli ortaklarına karşı milli kurtuluş savaşımız tüm Türkiye halkının mücadele saflarına katılmasıyla başarıya ulaşacaktır. Ne yaptığını, ne için mücadele ettiğini çok iyi bilen devrimci gençlik milli kurtuluş savaşımızın temel gücü olan işçi ve köylü yığınlarıyla ilişki kurmayı ve bu ilişkiyi geliştirmeyi ihmal etmedi. Fabrikalarını işgal eden, grev yapan, gösterilerde bulunan işçiler gençleri yanlarında buldular. Magirus Horoz çivi, Finfinis, Singer, Derby, Emayetaş, Çamaltı, Amerikan işyerleri Demir Döküm grev ve işgallerinde işçiler ve gençler birlikte mücadele ettiler. Bu çabalar sonunda artık. Amerikan emperyalizmine ve yerli ortaklarına karşı savaşta işçilerle gençler omuz omuza yürümeye başladılar.

Öte yandan toprak ağalarına, araçılara, tefecilere ve onların bir numaralı destekçisi Amerikan emperyalizmine karşı mücadele eden köylülerin toprak işgali, miting, gösteri, yürüyüşü vb. gibi demokratik hareketlerine gençler de katıldılar. Amerikan emperyalizmine ve yerli ortaklarına karşı işçi-köylü-gençlik ve tüm milliyetçilerin ittifakı güç kazandıkça milli kurtuluş savaşımız zafere doğru yaklaşacaktır.

Yurtsever Gençliğin Öncüsü:

Sosyalist Gençlik

Burada belirtilmesi gereken bir nokta daha var. Bugün devrimci mücadele içindeki gençliğin en yigiti, en kahraman kesimini sosyalist gençlik oluşturmaktadır. İşçi sınıfının devrimci ideolojisiyle, yani bilimsel sosyalizm ile silahlanmış sosyalist gençler, halkımızın bağımsızlık ve demokrasi kavgasının en ön safında yer almaktadır. Onların yigitliği, güçlülüğü, etkinliği, çağımızın en devrimci sınıfı olan işçi sınıfının ideolojisini benimsemelerindendir. Bugüne dek yapılan her devrimci

gençlik hareketinde hareketin öncüsü, sosyalist gençliğin örgütü olan Fikir Kulüpleri Federasyonu olmuştur. Fikir Kulüpleri Federasyonu çevresinde kenetlenen sosyalist gençler, işçi ve köylü yığınlarıyla ilişkilerini daha da artıracaklar, bağımsızlık ve demokrasiden yana gençlerle ittifaklarını güçlendirerek devrimci mücadelelerini sürdüreceklidir. Yaşasın Halkımızın Bağımsızlık ve Demokrasi Mücadelesi!

Yaşasın İşçi-Köylü-Gençlik İttifakı!

KURULTAY SİYASAL'DA TOPLANİYOR

FKF olağanüstü kurultayı Siyasal Bilgiler Fakültesi'nin büyük amfisinde toplanıyor. Günlerden 9 Ekim 1969 Perşembe. Salon tıklım tıklım dolu. Ankara, İstanbul, İzmir ve Erzurum'dan 180'e yakın delege kurultaya katılıyor.

Kurultay neden olağanüstü toplanıyor?

Bu soruyu kurultay sonunda başkan seçilecek Atilla Sarp yanıtıyor:

"FKF emperyalizme ve işbirlikçilerine karşı verdiğimiz ulusal kavganın en güçlü gençlik örgütüdür. Bundan dolayı işbirlikçi çevrelerin baş hedefi olmuştur. İşbirlikçi sermaye ve feodal mütegalibe takımını temsil eden iktidar, yaz döneminde FKF militanlarına ve üniversite öğrencilerine karşı cüretkar bir terör hareketi denemesine girmiştir. Bu tutum karşısında toplanmak zorundaydık. Kurultay öncelikle bunu sağlamayı amaçlamıştır.

Olağanüstü kurultayımız oportünizmin tasfiyesi niteliğini de taşıyor. Milli cephe saflarında proleter devrimcilerin saflarını parçalama amacı güden ve ulusal kurtuluş ve demokrasi mücadelemizi baltalayan oportünistlerin FKF'den tasfiyesi gerekiyordu."

Saat 10'da kurultay açılmış ve kurultay divan başkanlığına İstanbul delegelerinden Selahattin Okur seçilmiştir.

Kurultay gündemi şöyle geliyor:

1. Açılış
2. Divan başkanlığı seçimi
3. Üç TIP'linin ihracı
4. Çalışma raporunun okunması
5. Eleştiriler
6. Tüzük değişikliği
7. Oportünistlerden arınma
8. Yönetim kurulunun çalışmalarının ibrası
9. Seçimler

GÜNDEM "OPORTÜNİSTLERDEN TEMİZLİKLE" AÇILIYOR

Kurultay çalışmalarına başlarken Devrimci Öğrenci Birliği (DÖB)'den Mustafa Lütfü Kıyıcı bir önerge verir. Gençlik içinde aktif mücadeleleriyle tanınan Hukuklu Kıyıcı, FKF eski yöneticilerinden, yakından tanıdığı üç TIP'linin örgütten kesin ihracını istemektedir. Önerisi şöyledir: "Genel kurulumuzun oportünist tutumlarından ötürü devrimci saflarda bölücülük yapan İstanbul İktisat Fakültesi Fikir Kulübü üyesi Sıtkı Coşkun'un, Edebiyat Fakültesi Fikir Kulübü üyesi Veysi Sansözen ve Osman Saffet Arolat'ın Fikir Kulüpleri Federasyonu üyeliklerinden kesin olarak çıkartılmasına karar verilmesini dileriz".

Önerge oya sunulur. Bazı üyelerin itirazlarına rağmen oy çokluğuyla benimsenir ve daha kurultayın başında Coşkun, Sansözen ve Arolat FKF'den ihraç edilirler.

Fakat bu ihraçlar üç kişiyle sınırlı kalmaz. Kurultay gündemine ek bir madde eklenir. "Örgütün oportünistlerden temizlenmesi" başlıklı 7. madde görüşülür ve görüşme sonucunda da çeşitli fikir kulüplerinden toplam 30 üye daha Türkiye Devrimci Gençlik Federasyonu'ndan çıkartılır. Kurultay süresince çok fazla tartışılmayan ihraç olayı, asıl olarak kurultay sonrasında ve ağırlıklı olarak da çeşitli dergilerde tartışılmıştır. Ihraç yönünde oy kullanan delegeler ya da MDD çizgisi ihracı 'oportünistleri ihraç ettik' diyerek kestirip atarken, 'sosyalist devrimci' FKF' liler çeşitli gecikmelerle sorunlarını dile getirmişler, ihracın üzerinde uzun uzun durmuşlardır. Önce MDD çizgisinin iddialarını Mustafa Gürkan'dan dinleyelim, Gürkan "neden ihraç edilmelidirler" diye soruyor ve yanıtlıyor. Türk Solu'ndan aktarıyorum.

Oportünistler Neden Ihraç Edilmeli?

"Evet biz şimdi sizlere nasıl yararsız ve zararlı olduklarını pratikteki bazı olaylarla anlatalım:

Örneğin siz FKF sekreterisiniz... Amerikan Emperyalizminin alçak siahlı 6. Filosu limanlarınızı kirletmiş... İlk gün tek eylem yok. Hatta yapılan ısrarlara rağmen (ki bunlar adeta yalvarma seviyesine varmıştır. Evet bir devrimci diğer bir devrimciye (!) emperyalizme karşı bir an önce harekete geçelim diye yalvarmaktadır.) İkinci gün yine hiçbir şey yapmıyorsunuz. Ama, bu iki gün zarfında bir grup devrimci İstiklal Caddesi'nde bir hareketi yalnız başlarına yürütmektedirler. Evet siz FKF sekreteri, 6. Filo erleri boyanırken, devrimciler polis tarafından tutuklanıp karakollara götürülürken, bihaber vaziyette içki içiyorsunuz, sonra sarhoş halde gittiğiniz

I.T.Ü. Yurdu'nda tesadüfen yakalanıp götürüldüğünüz nezarethanede ayılabiliyorsunuz ve siz Dolmabahçe olayları olurken tutuklu olduğunuz halde, bunun kahramanlığını üstlenerek devrimci ahlaki ayaklar altına alıyorsunuz. Ve şimdi siz saflarımızdan uzaklaşırken hata edildiğini kim iddia edebilir.

Sizi ayrıca eleştirmemiz uzun zamandan beri mümkün değil. Çünkü siz devrimci bir gençlik örgütünün üyesi olduğunuz halde onun eylemlerinde uzun zamandan beri yoktunuz. Tesadüfen katıldığınız bazılarında ise davranışlarınız bir militan gibi değil sıradan biriymiş gibiydi. Üstelik geçmişte FKF sekreteri olduğunuzu tekrar hatırlatırız.

Siz ANT Dergisi yazarı... Dolmabahçe Direnişi'ni yapan, yani Dolmabahçe'deki 6. Filo askerlerine karşı taarruza geçen Milli Kurtuluşçuları durdurmak üzere devrimci saflarda bozgunculuk yapıp, sonra açıktan oportünizmin barikatına katılan ve bu eylemi gayet faal yürüten liderlerden değil misiniz? Başka bir misal; Siz bir miting yöneticisisiniz. Bazı şeyleri bilmek veya öğrendiklerinizi doğru uygulamak zorundasınız. Ve şimdi, siz yöneticisi olduğunuz bir mitingte, potansiyeli son derece yükselmiş bir topluluğu durdurarak potansiyeli söndürüp, yirmi otuz bin kişilik konvoyu, bir bütün olarak sokması gerektiği meydana parçalara ayırarak sokarsanız, kitle ajitasyonunu en iyi başaran seksen-yüz yiğit devrimciyi kitleden soyutlayıp, onları beş bin kişilik azgın karşı kalabalığın ağzına sürerseniz, ünlü Kanlı Pazar ortamına bilerek veya bilmeyerek yardım edersiniz, ve de üstelik uyarmalara rağmen Kanlı Pazar gibi yenilgilerle saflarımızda yılgınlıklara sebep olursanız, yer yoktur aramızda sizin gibilere... sizler, aynı hatalardan ötürü hapsilere dahi girebilirsiniz. Bu bilgisizliktir. Bu berbat durum küçük burjuva bireyciliğin oportünizmle karışarak meydana getirdiği kozmopolit bir pozisyonudur.

Evet bir de İktisat Fakültesi Talebe Temsilcisi Sıtkı Coşkun var. Bu kişi objektif olarak ihanet denebilecek davranışlar içerisine zaman zaman girebilmektir. Fakat kimse Sıtkı hakkında "haindir" diyemez. Belki yanlış davranışları onu bu duruma itmiştir. O "dürüst" bir oportünisttir. Yalnız "Dürüst oportünistler, proletarya için en tehlikeli olanlardır," der F. Engels. Durumu böylece koyduktan sonra şunu belirtelim ki böyleleri kendi öz eleştirilerini yaparlarsa örgütümüz saflarına tekrar girebilir. Nedir Sıtkı Coşkun'un örgütümüz saflarından uzaklaştırılmasının sebepleri?

İÜTB Kongresi'ndeki tutumu yanlıştır. Ömer Güven kardeşimizle aralarındaki polemik bu meseleyi gün ışığına çıkacaktır.

FKF 5 Ocak 1969 Kurultayında oybirliğiyle alınmış karara katılmışlar,

fakat sonra, bu doğru devrimci karara karşı çıkarak, istifa edip, yanlış düşüncelerini belgelemişlerdir.

Bir insan ki önderlik etmek iddiasında olduğu kitleleri eylemin ısınmaya başladığı sırada "yanlıştır bu hareket" diyerek baştan terk etmeğe kalır. Sonra zorla sokulur işleme, fakat oportünizmin pasifizmi, kemirmektir onu. Yukarıdaki tutumuna devamla, eylemin orta yerinde önderi olduğu iddiasındaki kitleleri terk eder, ortalık durulunca sahip çıkmaya kalır. Olmaz böyle şey... oportünist bir önder, 10 Haziran öğrenci olaylarında bunu yapmıştır.

Ayrıca bu kişilerin savunmalarının alınmadığı meselesine gelince onlar delege oldukları halde kurultaya gelmemişler ve bizzat kendileri savunmadan kaçmışlardır.

Genel tutum hakkında söylenecek bir iki sözümüz daha var.

5 Ocak 1969 FKF Kurultayı'nda Oya Sencer meselesiyle ilgili protestoyu "işgal" diye niteleyip bunu DOB'lüler yapmıştır şeklinde jurnalleyip provokasyon yapanlara en ufak bir tepki gösterilmemiştir.

Bilakis bu tip şahıslara oportünistler kendi saflarında önemli görevler vermişlerdir.

En şiddetli eleştirileri yönelttikleri bir hareketin Hareket Komitesi'ne girmek için feryat edip, sonra eylemin yanlışlığı ortaya çıkınca da hemen kendilerini tecrit edip, "anarşistler, teröristler" diye saldırıya geçenler, yine oportünistler olmuştur.

Onlar, 12 Haziran 1968 öğrenci hareketine baştan sahip çıkmayıp, devrimcileri, karşı devrimciler karşısında yalnız bırakan ve ancak hareket devrimcilerin yönetimi oturunca, hareketin kuyruğuna takılanlardır. Bu tip davranışlar içerisinde bulunanların terminolojimiz içindeki adı: "küçük burjuva oportünistleridir. Devrimci kişi yeni hareketler yaratıp genel hatta yön verir, yahut hareketleri yönetmeye çalışır. Fakat asla hareket oturduktan sonra hareketin kuyruğuna takılmak durumuna düşmez.

Devrimci kişi en ufak bir tutuklanma olayını bahane edip, çarşaf yazılarla kendisini reklam etmez. Bu devrimci ahlaki ayaklar altına almaktır. Bu tevazudan habersiz olmaktır. Böylelerine küçük burjuva bireycisi denir. Ve ancak öyle örgütlerde görev alırlar.

Kimdir mücadeleyi küçük burjuvazinin palavracı, sözde kahramanlığına saptıranlar? Onlar; bir kila bir can hesabı yapıp, desteksiz atan, ve sonra da hiçbir şey yapamayan, ve de yapanlara karşı çıkarak devrimci ciddiyetle ve ağırbaşlılığa leke sürenlerdir. Devrimciler dikkatli hesaplarıyla ancak yapabileceklerini söylerler ve her dediklerini de yaparlar. Yapılamayacak

şeyleri söylemek hiçbir şey yapılmamasını istemektir. Eğer, söz konusu olan ajitasyon ise, biz devrimciler yaptığımız vaatleri bir dönem sonra uygulamayacaksak, kitlelerin bize olan itimadını sarsacak bu tip ajitasyon vasıtalarına başvurmamız. Bilgisizlik, yanlış düşünce, yanlış pratik, küçük burjuvazinin anlamsız inatçılığı, işte oportünizm! Sizler hatalarınızı kabul etmeyip, ısrar ettikçe devrimci gençlik eylemlerine katılmış olan herkesin şahadeti tepenizdedir. Bunu hatırlınızdan çıkarmayın.

Görülmektedir ki yanlış düşünceler, yanlış sonuçlar veriyor. Devrimci insan kendi ideolojisinin, hareket, örgütlenme, propaganda, eğitim, dayanışma ve istihbarat ilkelerini bilmek zorundadır. Öğrenmeye çalışmalıdır. Bütün bunlar anlatıldığı ve gerekli uyarılar yapıldığı halde yanlış tutumlarını bir çizgi haline getirenlerin, hele sorumlu yerlerdeyken bu hataları işleyenlerin, örgütümüz saflarında görev almalarına imkan ve ihtimal yoktur.

Elbette ki "örgütümüz oportünizmi, oportünizmle uzlaşanları ve uzlaşma eğilimi gösterenleri tasfiye ederek, kendisini arındırarak güçlenecektir."

İHRAÇ EDİLENLER YANIT VERİYOR

EMEK ÇEVRESİNİN GÖRÜŞLERİ

Emek dergisinin 20 Ekim 1969 tarihli 13. sayısında "ihraç" olayı küçük burjuvazinin gençlik örgütü; D.G.F başlığı altında irdelenmiştir. Yazıda sosyalist delegeler açısından ihraçtan değil ancak bir istifa'dan söz edilebileceği belirtilerek kurultayda olup bitenler o gün anlatılmış ve Dev-Genç'e yönelik kapsamlı eleştiriler getirilmiştir. Bu yazı TIP'li gençlerin gençlik hareketine bakışının da ipuçlarını vermektedir. Emek dergisinde imzasız olarak yer alan yazıyı belge olarak alıyorum.

İHRAÇ DEĞİL, İSTİFA!

Sosyalist gençlik hareketi açısından kurultayın en önemli yanı, sosyalist kanadı oluşturan delegelerin istifalarıydı.

Sosyalist delegeler adına bir temsilci söz alarak, "Fikir Kulüpleri Federasyonu amacından sapmış, sosyalist öz ve niteliğini yitirmiştir. Bunun nedeni örgüte, geldikleri sınıfın ideolojilerinden arınmamış kimselerin hakim olmasıdır. Uzun süreden beri yapılmakta olan strateji tartışmaları da artık yapılmayacaktır. Çünkü strateji ayrılığı altında gösterilmeye çalışılan ayrılığın, ideolojik bir ayrılık olduğu ak ile kara kadar açıklığa kavuşmuştur." İdeolojiler arasında tartışma olmaz. Ancak mücadele olur" diyerek istifalarını Başkanlık Divanı'na vermiştir.

Başkanlık Divanı istifaları oylamak istedi. Başkanlık Divanı'na ve Genel Kurula istifanın tek tarafı bir tasarruf olduğu ve oylamanın söz konusu olamayacağı hatırlatıldıysa da, istifalar oylandı ve kabul olunmadı. Ama, istifa eden delegeler kurultaydan ayrıldılar.

Kendilerine proleter sosyalistleri diyen ve adını aldıkları sınıfı ve ideolojisini inkar edenler, sosyalistlerle uğraşma olanığı istifalarla ortadan kalkınca "Aydınlık grubu" ve "Muhallifleri" olarak, yüzeyde, şekli bir tartışmaya girdiler. Tartışmanın temelinde kişisel çatışmalar ve bazı kişilerin "temizleme" hesapları bulunuyordu. Taraflar bu hesaplarını teorik bir paravana arkasına saklayarak sürdürüyorlardı. Bu yüzden de, sosyalistlerin, MDD tezine karşı genel olarak yönelttiği doğru teorik suçlamaları, birbirlerine karşı kullanıyorlardı. Sapmanın, temelde, MDD tezinin oturtulduğu tahlil ve düzmece verilerde olduğunu kavrayamıyorlar, bu tahlil ve düzmece veriler üzerine genel doğruları söyleyerek yeni bir ideolojik çıkış arıyorlardı. Kurultay boyunca birbirlerini ayın genel doğrularla mahkum etmeye çalışıp durdular.

Gündemin daha ileri maddelerinde, istifalarını kabul etmedikleri delegeleri ve delege olmayan bir grup sosyalisti kurultay kararı ile ihraç ettiler. Bu "temizlik" kampanyası oldukça garip olaylarla süslendi. Fikir Kulüplerine üye olmayanlar da bu arada, üye olmadıkları Fikir Kulüpleri'nden atıldılar. Ayrıca, daha önce Fikir Kulüpleriyle ilişkileri kesilenler kurultayda, işi sağlam tutmak için olsa gerek bir kez daha atıldılar.

Böyle bir ortamda, sağlam bir sınıfsal temeli olmayan sosyalist gençlik örgütü, bir yandan sürekli olarak küçük burjuva ideolojisi ve eylem-tarzı ile mücadele edip, örgütü küçük burjuva etkilerden arındırırken, diğer yandan da gençlik hareketlerini doğru taktik hedeflerle sosyalizme yararlı eylemlere götürmek zorundadır. Sosyalist gençlik örgütünün eylemlerinin tek ölçütü, bu eylemlerin genel sosyalist harekete yararandır.

Sosyalist gençlik örgütü olan olma niteliğiyle belirlenir. FKF yan örgüt olma niteliğini kaybetmiştir. Çünkü, FKF yönetici kadroları gençlik hareketlerinin sosyalist örgütlenme mihveri etrafında dönmesi gerektiğini kabul etmemektedirler. Onlarca, gençlik hareketleri tek başına anlamlı ve etkilidir. Bu, çalışma raporunda; "Geçen dokuz aylık dönemde Amerikan emperyalizmi önemli gerilemeler kaydetmiştir. Bu sonuç başta örgütümüz olmak üzere millici güçlerin arka arkaya sıralanan ve Nisan ayındaki öğrenci hareketleri sırasında faşizmi kanunlaştırmak isteyen AP iktidarı oyunun bozulması üzerine, Amerikancı Rektör Kurdaş'ın katılımıyla ve daha önemlisi küçük burjuvazinin sağa doğru yalpalayarak devrimci gençlik hareketini tecrit durumunda bırakmasından yararlanarak ODTÜ'yü emniyet kuvvetlerine bastırmıştır. ODTÜ'deki terör denemesine rağmen, diğer

fakültelerdeki devrimcilerin kılları kıpırdamamış, tecrit edilmiş durumda dahi kendi öz güçleriyle ayakta durabilecekleri onları iktidarın faşist terörüyle karşı karşıya bırakanlara açık bir şekilde göstermiştir." denilerek açık bir dille ifade edilmiştir. Daha sonra FKF çalışma raporunda "Bu vesile ile FKF, toplumumuzdaki bütün ileri hareketlerin ve birikimlerin mirasçısı ve asıl takipçisi olduğunu bir daha ispatlamıştır." denilerek, gençlik örgütü FKF, temel örgüt; dolayısıyla gençlik de temel güç olarak kabul ve ilan olunmaktadır. Bu tutum ve davranış bazı yayın organlarının savundukları Milli Demokratik Devrim sapmasının en doğal ve en kaçınılmaz bir ürünüdür. Yine bu tutum ve davranış işçi ve emekçi kitlelerin yaratıcı gücüne ve devrimciliğine karşı, küçük burjuvaların duydukları inançsızlığın her yerde görülen ve yine her yerde tarih önünde yerin dibine batan bir tezahürüdür. Milli Demokratik Devrim sapmasının sözcülüğünü yapan Aydınlık Dergisi 12. sayıda (s.464) "Türkiye'de proletarya bugün devrime öncülük edecek objektif ve subjektif şartlara tam olarak sahip değildir," derken, Türkiye'de hakim üretim biçiminin kapitalizm olduğunu unutmakta, Kapitalizm ve çerçevesinde, kapitalistleşmeye bağlı olarak ayrıca artan, gelişen, güçlenen, sosyalizme geçişin gerektiği üstün teknik ve kültür düzeyine ulaşan, belirli merkezlerde toplanan ve örgütlenen sınıfın işçi sınıfı olduğunu görmezlikten gelmekte, durumun Türkiye'de de böyle olduğunu ve bu nedenle objektif olarak devrimin öncüsünün işçi sınıfı olacağını gözden kaçırmakta, varlığını ve yaratıcı gücünü, devrimciliğini ve adına mücadele verilmesini bile reddettikleri proletaryanın adını, sırf sapmalarını ve küçük burjuva kuyrukçuluklarını örtbas etmek için almakta bir sakınca görmemektedirler. Daha da kötüsü, keyifleri dilediğinde sosyalist teorinin genel doğruları arkasına sığınan bu küçük burjuva uç beyleri, genel doğruları açıkça tahrif etmekte ya da bu genel doğrulardan bütünüyle habersiz bulunmaktadır. Örneğin Aydınlık, sosyalistlerin baş görevinin, işçi sınıfını, öncülüğün objektif (dikkat objektif) şartlarını kavuşturmak olduğunu söylerken (sayı 12, s.464) "objektif hazırlama" sözünden, acaba, sosyalistlere fabrika vb. kurmalarını mı tavsiye etmektedir?

Bu yanlıştır. Çünkü sosyalistlere düşen görev fabrika kurarak işçi sınıfını objektif bakımdan oluşturmak değil, objektif olarak var olan işçi sınıfını devrime öncülük edecek bilinç seviyesine ulaştırmaktır.

Sosyalist hareket içindeki küçük burjuva uzantısı Milli Demokratik Devrim tezinin doğal ve kaçınılmaz sonucu olarak, FKF yöneticileri, gençlik örgütü FKF'yi temel örgüt, gençliği de temel güç olarak görmeye başlamışlar, örgütü, sosyalist öz ve niteliğinden kendi tezleri doğrultusunda uzaklaştırılmışlardır. Böylece FKF, sosyalist gençlerin gençlik içindeki eylem aracı olmaktan çıkmış, küçük burjuva ideolojinin eylem aracı haline gelmiştir.

"Gençlik devrim yapabilecek bir güç değildir. Ama devrimci eyleme katkıda bulunabilir. Katkısını en iyi şekilde yapabilmesi için örgütlenmesi gerekir. Fakat bu örgütlenme ancak, ana örgüt çevresinde dönenen eylemin bir parçası ile anlamlıdır. Yoksa sosyalist gençliğin bu örgütlenmesi, ana örgüt bir yana bırakılınca, ti-pik bir küçük burjuva örgütlenmesi olur. Yalnız sloganları sosyalist literatürden alınma sloganlar olabilir, o kadar."

Sonuç:

FKF sosyalist öz ve niteliğini, Milli Demokratik Devrim tezi doğrultusunda yitire-rek, bir küçük burjuva gençlik örgütü olan DGF'yi doğurdu. Sosyalistlerin FKF yahut DGF içinde mücadele etmelerinin anlamı yoktu. Çünkü, gençliğin doğal ideolojisinin ve eylem tarzının temsilcisi olan bir gençlik örgütüne yeniden sos-yalist öz ve nitelik kazandırılmazdı.

Gençlik hareketlerini sosyalist örgütlenme mihranı etrafında döndürmek için, sos-yalist gençler yeniden örgütleneceklerdir. Bu yeni örgütlenmede, FKF deneyinin bize öğrettiklerinden yararlanılacak ve FKF'de düşülen hatalara düşülmeyecektir.²

ANT ÇEVRESİNİN GÖRÜŞLERİ

ANT dergisinin kurultayı izleyen sayısında ise sosyalist devrim görüş-lü, ihraç edilen üç eski yönetici Veysi Sarısözen, Osman Saffet Arolat ve Sıtkı Coşkun'un açıklamaları yer almıştır. Yine kurultay havasını ve o gün-lerin Türkiye'sinin politik ortamını yansıtmaları açısından belge olarak alı-yorum.³

DEV-GENÇ'LİLER KENDİNİ FORUMDA SANIYOR!

Veysi SARISÖZEN

Sıtkı COŞKUN

Osman S.AROLAT

9 Ekim 1969 tarihinde yapılan FKF Kurultayı'nda biz yukarıda imzaları olanların ihraçları istenmiş ve hiçbir sosyalist örgütte rastlanmayan laubali bir tarzda tartışılıp ciddiyetsiz bir oylamayla da ihraç kararı verilmiştir. İhraç kararının usulsüz-lüğü, anti-demokratikliği üzerinde tartışmayı gereksiz görmekteyiz. Zira FKF (Devrimci Gençlik Federasyonu) yönetimi, bir örgütün nasıl yönetileceği hakkın-da en basit kurallardan dahi habersiz görünmekte, kendilerini bir vesileyle top-lanmış forumlarda hissetmektedirler. Örgütün en doğru yönetiminden söz eder-ken örgüt yönetmeyi unutmak, sosyalizmden , onun taktik, stratejik meselelerin-den söz ederken, sosyalizmin gerektirdiğini yerine getirmeyi unutmak küçük burjuva heveskarlığının doğal sonuçlarıdır. Durum FKF Kurultayı'nda da başka

türlü olmamıştır. Proleter Sosyalistleri (!) nin saflarını çelikleştirmekten söz edip safları bölen "Oportünistleri atalım, FKFi güçlü bir örgüt durumuna getirelim" derken, uğruna mücadele verilen bu örgütün ongresini de, örgütün kendisini de yok saydıracak öylesine hatalar yapmışlardır ki, bu arkadaşların FKFi örgüt olarak ciddiye alıp almadıkları gerçekten su götürür olmuştur. Bunların hepsi "burjuva usulleri", "teferruat", "kırtasiye" şeylerdir denilse kendilerine, bunlara sıkı sıkıya uymak zorunda olduklarını, çünkü şu anda parlamentarizmin –mahdud da olsa– imkanlarından yararlanmayı kabul ettiklerini hatırlatmak isteriz.

Hakkımızda "oportünisttir atulsın bunlar" fermanını veren ve bunu destekleyenler, kısa bir süre sonra da birbirlerini "sağ oportünist, sol oportünist" diye suçlamışlar, aralarında ideolojik ayrılıklar olduğunu iddia etmişlerdir. Kendilerine itiraz eden herkese olur olmaz şekilde "oportünist" deme alışkanlığını edinenlerin, dönüp dolaşıp birbirlerine de aynı isnatları savuracakları elbette doğaldır. Doğal olmayan herkesin birbirine "oportünist" dediği bir kurultayda bizlerin "oportünist" sayılıp ihraç edilmiş olmamızdır. Beyler karar vermeli: Kimdir bu oportünist?

Kendi muhayyilelerinde bir oportünizm heyulası yaratıp, gerçek oportünistleri bir yana bırakanlar, bilmeliler ki, Türkiye İşçi Partisi'nin başarısız ve şaşmış yöneticileriyle bizleri aynileştirme çabaları beyhudedir. Bunun beyhude olduğunu, er veya geç küçük burjuva kuyrukçuluğuna karşı bizlerin şiddetle karşı dikileceğimizi, sosyalizmin doğru devrimci çizgisinde tahrif ve çizgiden sapmaları ortaya çıkarak bunun mücadelesini vereceğimizi çok iyi bildikleri için bu yola başvurmakta, bizleri TIP yöneticileriyle aynileştirmeye çalışmaktadırlar. Parti içinde çalışmanın bazı keskinlerce suç sayıldığı bir dönemde, sosyalistlerin tek bir disiplin altında politik mücadele vermeleri gerektiğini kabul eden bizlerin bugün açıkça saptadığı ortada olan parti yönetimine karşı tutarlı ve etkin bir muhalefet yürütmekteki kararımız, kimsenin karalamasıyla ortadan kalkmayacaktır.

1961'de TIP'in sosyalist güçleri bir araya getirmesi elbette önemli bir aşama olmuştur. Ne var ki, sosyalizmin gerçek disiplini olan sosyalist teorinin güdük, temellerinden uzak bir tarzda bizlerin önüne getirilmiş olması, partinin affedilmez hatalarındandır. Bu açıdan, partiye muhalif unsurların ideolojik itirazları ve çalışmaları, bütün sosyalistler için yararlı olmuştur. İtiraf etmeli ki, 1960 sonrası Mısır-İsveç sosyalizm anlayışına gelmişsek, sol yayın yapan, üstelik çoğu parti dışı olan bu insanların bunda büyük payı vardır. Korkulur ki Rus Marksisti Plehanov'un komik durumuna düşmesinler!

Zira sosyalizmin evrensel, teorik, stratejik ilkelerini tekrarlamakla elde ettiklerini sandıkları ideolojik üstünlük, Türkiye'nin doğru bir tahlilinden kalkmadıkları için, kısa zamanda Ortodoksluğun kısırlığına düşmeğe mahkum olacaktır, olmuştur bile. FKFi Kurultayı bu manada sadece temel ilkelerin tartışılması açısından

elbette olumludur. Hele bir fetiş haline getirilen millî demokratik devrimin tezi- ni yeniden temellendirme denemeleri umut vericidir. Ne var ki şu haliyle FKF içindeki gruplar temel ilkeleri Türkiye'ye doğru bir şekilde uygulamaktan çok uzaktırlar. Henüz tartışılan konu, millî demokratik devrimin sosyalist devrimle olan ilintisi üzerinedir. Bu kurultayın bir yanısıdır ve sosyalist hareketin halen bir arayış içinde olduğunun basit bir yansımasıdır.

Fakat kurultayın umut kırıcı olan bir başka yanı daha vardır. O da örgüte sızmış, kendilerine "sol Kemalist", "Kemalist" diyen ya da başka adı "gauchist" grupları- nın, maceracı güruhunun hegemonya kurma isteklerinin açıkça ortaya çıkması ve buna karşı "Marksistim" diyenlerin hiçbir itirazda bulunamayışdır. Bu umut kı- rıcıdır. Nitekim, bizler hakkında ihraç talebinde bulunan kişinin ne zaman sos- yalizmin disiplinli mücadelesine girdiği ve hele ne zamandan beri proleter sosya- listi olduğu ya da ne ölçüde böyle olduğu hiç açık değildir.

Burada önemli bir noktaya daha işaret etmeliyiz. Bu maceracı grubu kim musal- lat etmiştir sosyalist hareketin başına? Aydınlık yazı kurulunun reddettiği "hare- ket her şeydir, hedef hiçbir şey" görüşünü acaba kimler ithal etmiştir devrimci saf- lara? Geçen yılların gençlik ayaklanması karşısında Fransız emekçi örgütlerini, gauchiste Bendit ile ağız birliği edip kim eleştirmiş, mahkum etmiştir? (Partiye sosyalizmin iç meselelerine ilişkin değil, Bakuninci grupla dirsek teması kurup eleştirmektedir denilen) 1968 işgal ve boykot olaylarında kim bizleri pasifizmle suç- layıp "her harekette bereket vardır" diye yazılar döktürmüştür? Bütün bunları or- taya "proleter sosyalistiz" diye çıkanlar yapmıştır. Bu gün sol sapmalara karşı sa- vaş açanların geçmişte bize karşı bu unsurlarla mukaddes ittifaka girdiklerini iti- raf etmeleri şaşırtır. Ancak böylelikle "ilkeler etrafında birlik" teranesi ile ona bu- na çamur atmak alışkanlığından kurtulmaları mümkündür. Dün anılan grupla or- taklık kurup bizleri "sol oportünist" diye saldıranlar, bu gün dönüp ittifak kurduk- larına da "sol oportünist" diyorlarsa bu adamların ilkeler etrafında birlikten ziyade günlük politikanın çıkar ekseni etrafında toplandıklarını anlamak güç değildir. Özetle, FKF Kurultayı'nda sosyalizmle uzak yakın alakası olmayan bir takım kişi- ler bizleri "oportünizm"le suçlamış ihracımızı istemiş, "proleter sosyalistiz" diyen delegeler de buna destek olmuştur.

Bu güne dek davranışımız "örgüt ve eylem birliği"ni sağlamak ve korumak olmuş- tur. Marksizmi hazmetmemiş, hele hele marksist bile olmayan bazı gauchiste gruplar, abartılmış ve şematik bir strateji tartışmasının kaosu içinde birlik-kritik- birlik ilkesini de unutarak örgütü işlemez hale getirmişlerdir.

Kendilerine, içinde bulunduğumuz aşamanın stratejik örgütlenme aşaması oldu- ğunu belirttiğimiz bu kişilerin yanlışları artık düzeltilmez hale gelmiştir. Şüphe- siz bu noktada davranış biçimimiz eskisinden farklı olacaktır. Hiç şüphe yok ki,

sosyalist eylemi küçük burjuva acelecilerine ve anti-Marksist kalfalara bırakacak değil. Zafer sarhoşluğu içinde olanlar bilsinler ki, kendi muhayyilelerinin yaratıkları kartondan kaplan oportünizm ile mücadele etmiş ve yorgun düşmüşlerdir. Asıl kavga yeni başlamaktadır.

AYRI ÖRGÜTLENME Mİ?

MÜCADELEYE DEVAM MI?

Bu tartışmalar sırasında görüldüğü gibi Hüseyin Ergün Emek'te "Dev-Genç'ten bir iş çıkmayacağını, küçük burjuva bir örgüt olduğunu, ayrı bir örgütlenmenin gerektiğini" yazıyordu.

Nitekim ihracın üzerinden daha üç ay geçmeden sosyalist devrimci TIP'liler genel sekreterliğini Nihat Akseymen'in yaptığı Sosyalist Gençlik Örgütü'nü kurarlar. FKF çizgisinin devamcısı olma iddiasıyla kurulan SGÖ fazla bir etkinlik gösteremez. Fakat gençlik içinde örgütsel anlamda bir parçalanma böylece başlamış olur.

Bir kısım sosyalist devrimciler ise Dev-Genç'i terk etmeyip, içinde kalarak mücadele yolunu seçerler. Bunun gerekçelerini Güray Öz "örgütümüz Dev-Genç'tir" başlığı altında formüle eder. Her sıkıntılı anda o alanı terk ederek kendi "örgütünü" kurma yerine örgüt içi mücadeleyi seçen tutumun ifadesini buraya alıyorum.⁴

ÖRGÜTÜMÜZ DEV-GENÇ'TİR

Güray ÖZ (TIP'li Sosyalist Devrimci)

Dev-Genç'in şimdiki yönetimiyle uyumsuzluğu olan sosyalist militanlar "örgütsüz mücadele olmaz" ilkesini yeniden hatırlayıp; kendi aralarındaki toplantılardan çıkarak Dev-Genç içinde kendi birliklerini kurma işini doğru bir biçimde gerçekleştirmek zorundadırlar. Örgütten kopuk birliğin eylemde yarıyışsızlığını; hele "ayrı birlik" tesisinin bölücü deneyleri tekrarlamak olacağını hatırdan çıkarmamalıdır.

Yöneltilen yıkıcı eleştirilerin ve yönetim değişikliğinin yarattığı örgüte karşı kırılganlık havası, mutlaka kırılmalı ve böyle bir kırılganlığın kitapta yerinin olmadığı bir kere daha tekrarlanmalıdır. Örgüt içinde kendi birliğimizi kurma işlemi önemsenmesi gereken hayati problemidir. Çünkü hepimiz pek iyi biliriz ki, mücadelenin varlığı ve başarısı; örgütlü olmak, her zaman örgütlü olmaktır. Yanlış ve yanlışların üzerine gidilmediğinde, düzeltme yolu aranmadığında, suçlamalara doğru cevap verilmediğinde, kritik ve otokritik müesseseleri doğru bir biçimde işletilmediğinde varlığımız ve savaşınız yok demektir. Varlığımız ve savaşımızı yitirmek istemiyorsak, yeniden örgütlü ve disiplinli olunması gerektiğini bilelim.

Dev-Genç İçinde

Devrimci Görevlerimiz Vardır

Dev-Genç içinde kendi birliğimizi kurmalıyız. Zira henüz bu örgüt "arınma" dönemine girecek olgunluğa gelmemiştir. Bu nedenle Dev-Genç içinde "arınma" ve "arındırma" için toplanmalı ve birliğimizi sağlam bir biçimde kurmalıyız.

Diyalektğin bir kanunu da karşılıklı aksiyon ilkesidir. Her olay, her olgu bir diğeri üzerinde nasıl etkirse, insanlar da birbirlerini biçimlendirir, değiştirir ve geliştirirler. Dev-Genç içinde toplanmamızda, karşılıklı sosyalist biçimlendirmemizde birbirimizi zenginleştirmek, yenilemek ve geliştirmek amacını taşır. Örgüt dışı karşı yürüttüğü eylemleri yanında kendi içinde de aksiyon gösterir. Bu aksiyon belirttiğimiz gibi, birbirimizle olan ilişkilerimizin toplamından ibarettir. İlişkilerimizin en temelli vasfı ilmi bir dürüstlük, ilerleticilik ve değiştiriciliktir. Eğer örgütte, böylesi organik ve diyalektik bir ilişkiden söz edilmiyorsa, orada biçimsellik dışında yaşayan bir örgütün varlığından da söz edilemez.

İlkeler etrafında birlik temel ilkesi unutulmadan hemen belirtilmelidir ki; imkanlar son ana kadar kullanılmayıp, her uyuşmazlıkta örgütlerin sayısını artırma yoluna gitmek (çoğu kere anarşizme kadar varan) bir küçük burjuva tutumundan başka bir şey olmaz. Bu çözümlemenin diğer bir yanı da; yönetimde olanların her uyuşmazlıkta, yersiz ve zamansız, tasfiye makinesine başvurmaları yanlıştır ki, bu da öç alma veya hırs giderme gibi, küçük burjuva tutumlarının depreşmesinden başka bir şey değildir.

Böylesi bir gençlik örgütü içinde kalma, ve örgüt içinde birliğimizi kurma savaşını başarma sorumluluğu, işte bu noktada açık seçik belirmektedir. Örgütün yöneticilerine bir kere daha hatırlatmakta yarar vardır: Örgütümüz Dev-Genç'tir. Bu örgüt içinde savaşımızı yürütmemiz bir takım küçük burjuva alışkanlıklarının yeniden depreşmesiyle engellenmek istenirse, o zaman mutlaka savaş içinde istegimiz; yeniden ama zorunlu olarak, ayrıca örgütlenmemizi gerektirecektir. (Bu takdirde bir parçalanma olacaktır. Fakat herhalde diktatörlük görevini biz üstlenmiş olmayacağız.)

Dev-Genç'in Son Kongresinde

Alınan İhraç Kararları Usulsüzdür

FKF'nun Dev-Genç'e dönüşmesini yeni bir atılım, yeni bir gelişim diye değerlendirdik. Sosyalistlerin kendi örgütleri içinde sosyalizm dışındaki görüşleri barındırmayacakları, kendi örgütleri içinde sosyalizm dışı görüşlerle ittifaka gitmeyecekleri açık bir gerçektir. Bir başka kesin doğru da sosyalistlerin bu kimliklerini hiç bir zaman gizleme gereğini duymayacaklarıdır. Dilerdik ki, bu yeni atılımda sıraladığımız şu iki gerçeğin ışığında, örgütümüzün adı niteliğini açıklar bir biçimde olsun. Fakat temelinde sapmalar olmadığı sürece böyle biçimlendirmelerin

aşırı bir tehlikesi yoktur. Dev-Genç'in son kongresinde üç devrimci arkadaşımız birtakım kendini tatmin meraklarının isteği ve gayretiyle, örgütten ihraç edildiler. Onlar bu konuda kendi savunmalarını yaptılar ve yaparlar. Böyle bir ihraç kararı onları mücadeleden alıkoymaz. Savaşlarının hızı ve gücü artacaktır.

Bizim burada değinmek istediğimiz; temelinde önemli yanlışları taşıyan ihraç kararının, usulsüzlüğü meselesidir. Hemen belirtelim ki, böyle usulsüzlük iddiaları bazı keskin devrimci arkadaşlar tarafından istihza ile karşılanmakta ve bunların burjuva kuralları olduğu, önemli olmadıkları söylenmektedir. Oysa önemlidir. O kadar önemlidir ki Çarlık Rusya'sındaki "çoğunluk" ve "azınlık" tartışmalarının kökü buraya dayanır. Bu tür örgüt biçimciliğine (!) önem veren bizler şöyle diyoruz: "Örgüt bağı, resmi 'bürokratikçe' ifade edilmiş bir tüzük (disiplin dışı entelektüellerin görüşüyle bürokratik) üzerine kurulmalıdır. Buna sıkı sıkıya bağlanmak bizi gruplara özgü kaprislerden ancak koruyabilir."

İhraç kararlarının gelişigüzelliği, örgüt içinde kurulması gereken disiplini bozduğu gibi, giderek demokratik merkezîyetçilik ilkesini de yozlaşmaya götürür. Örgütün yaşama şartlarından birisi, içinde bulunduğu ortamı sonuna kadar kullanmak ve daha fazlasını istemektir. Geriye gitmek değil. Uyulması gereken belirli kurallar ihmal edildiğinde örgütün bir hiç yüzünden yıkılması sonucu bile doğabilir.

Evet, arkadaşlarımızın kongre kararıyla örgütten atılması usulsüzdür. Kongre delegeleri en üst organ olan kongrenin kararı ile bile örgütten atılamazlar. Çünkü bu giderek, kongrenin kendini yadsıması demek olur. Böyle bir uygulamadan çıkacak sonuç 51'in 49'u tasfiyesidir. Ve bu da komiktir sadece. (Hele hele, birbirlerini dahi oportünizmle suçlayanların, başkalarını oportünist diyerek atmaları halinde, bu komedi, trajikomik olur (!)...) Bu konu örgütün yöneticileri tarafından yeniden tartışılmalı ve doğru bir sonuca bağlanmalıdır. Ve arkadaşlarımızın örgüt üyesi kimliklerinin devam ettiği açıklanmalıdır. **Örgütümüz Dev-Genç'tir.** Dev-Genç içinde çalışma imkanları var olduğu sürece bu imkanları sonuna kadar kullanacağız. Ve biz aktif ideolojik mücadeleden yanayız. Çünkü aktif ideolojik mücadele örgüt içinde birliği sağlayan ve devrimci grupları bir araya getiren bir silahtır. Her devrimci bu silahı eline almalıdır. Dev-Genç'te yeniden birliğimizi kurarken, dikkat edeceğimiz en önemli hususlardan birisi kritik ve oto-kritiğin doğru kullanılması meselesidir. Bize karşı yöneltilen yıkıcı eleştiriler, bir yanlış içinde olmadığımız sürece (şu anda kendimizde, arkadaşlarımızda yığınla düzeltilecek sapma eğilimlerinin var olduğunu da unutmayalım) havada kalmaya mahkumdur. Örgüt içindeki kritik konusunda hatırdaki tutulması gereken bir diğer nokta da kritiği anlamsız şeylere bağlamamak, kritiğin diyalektik muhtevasını unutmamaktır. Bu örgüt içindeki kritiğin, en önemli bir özelliğidir. Kişisel hataların kritiği meselesine gelince: Eğer bu kişisel hatalar, politik hatalara ve örgütlenme

kusurlarına bağlı değilse üstlerinde fazla durmaya lüzum yoktur. Bu tür kritiğin artması örgütün dikkatini ufak şeylere (mesela bir iftiracının bir zamanlar "dindar Kemalist" olduğunu söylemek gibi şeylere) detaylara doğru yöneltir ve arkadaşlarımızı örgütün amacını unutmaya, birbirine güvensiz olmaya doğru iter. Örgüt içinde kritik kişisel hücumlar haline geldiğinde bundan yalnız kişiler değil örgüt de zarar görür. Ve bu, küçük burjuva bireyciliğinin bir neticesidir. Nitekim sosyalist hareketin tarihinde, doğru tartışma platformundan kaçmak isteyenlerin, bizde olduğu gibi (iftiracıların, Türk Solu, sayı 100'deki yazısı), kişisel saldırılara başvurdıkları ve kendi ayıplarını hayali skandallar yaratarak gizlemek istedikleri çok görülmüştür. İşte bir örnek; "yeni İskra (Menşeviklerin kontrolündeki gazete G.Ö.) bir yandan, devrimci kamuoyuna dikkat edilmesi gerektiğini söylüyor, (tıpkı bizimkiler gibi G.Ö.) bir yandan da Akimovların methiyelerini gizleyerek, partinin devrimci kanadının komiteleri hakkındaki ufak skandallara müsamaha ediyor (bu tür dedikoduları yayınlıyor. G.Ö.) Ne kadar çirkin! Bizim eski İskramızı (ta TMTF olaylarından başlayan tüm anti-Amerikan gösterilerdeki devrimci dayanışmamızı. G.Ö.) ne kadar itibarsız hale getirdiler." (Lenin) Sosyalistleri başkalarından ayıran önemli bir özellik otokritiği bilinçli bir şekilde uygulama imkanlarına sahip oluşlarıdır. Dev-Genç içinde kendi birliğimizi yeniden kurarken buna dikkat edelim. Yanlışlarımızı anında düzeltelim. Ve bunun zaman içinde gelişimin en büyük belirtisi olduğunu hatırlayalım. Ve şu Çin atasözünü de hiç unutmayalım: "Eğer hataların varsa düzelt, eğer yoksa kendini izle!" Savaşımızın hızını ve gücünü artıralım. Toplantılarda örgüt içinde kendi birliğimizi kurmaya doğru. Yaşasın sosyalizm yolunda bağımsızlık ve demokrasi savaşımız. Yaşasın sosyalizmin genç savaşçıları. Yaşasın Dev-Genç içindeki birliğimiz.

Devrimci gençlik içinde örgütsel alanda ilk kopuş, parçalanma böylece gerçekleşmiş olur. Sosyalist devrim görüşlü gençler belki de bir zorunluluk olarak ayrı bir örgütlenmeye giderler.

AYRILIK TOHURLARI

Yukarıda peş peşe sunulan üç belge TIP'lilerin kaleminden ihracın değerlendirilmesidir. Aşağıda Dev-Genç yönetiminin bakışı da sergilenecektir. Bu olayı demokratik kitle örgütleri açısından bir talihsizliğin başlangıcı olarak değerlendirmek mümkündür. Çünkü bu ilk parçalanma geometrik bir dizi olarak büyüyecek, 12 Mart sonrasında her eğilim kendi 'demokratik kitle örgütlerini' kuracaklardır. Tabi bunlara "kitle örgütü" demek söz konusu olabilirse (!).

Dev-Genç içindeki ihraca-istifaya uzunca yer verilmesinin nedeni gençlik içindeki bölünmeye, parçalanmaya yol açan ilk yanlış tutumlardan

birine dikkat çekmek içindir.

KİŞİLİKLERİNDE DEVRİM

YAPMAYANLAR DEVRİMCİ OLAMAZLAR!

Üç TIP'li eski FKF yöneticinin ihracından sonra kurultayın tansiyonu dinlenmedi; aksine tartışmalarla, eleştirilerle daha da yükselmeye yüz tuttu.

Başkan Yusuf Küpeli'nin kurultayda bulunmaması nedeniyle 3. dönem çalışma raporunu genel sekreter Ruhi Koç okudu.

Raporun okunmasından sonra eleştirilere geçildi. Gündemin çalışma raporunun okunması ve eleştiriler maddelerinin görüşülmesi bir buçuk gün sürdü.

Bu tartışmaların taraflarını Milli Demokratik Devrim çizgisi etrafında yer alan, Aydınlık Sosyalist Dergi (ASD) ve Türk Solu dergilerinde birlikte yazılar yayımlayan Mahir Çayan ve Doğu Perinçek çevreleri oluşturuyordu. MDD hareketinin teorik önderi Mihri Belli ise bir hakem edasıyla hareket ediyor, açıkça yan tutmaktan sakınıyor, uzlaşma yoluna gidilmesi konusunda ısrarlı davranıyordu.

Tartışmaların şiddetine rağmen Doğu Perinçek çevresi iki ay daha Aydınlık Sosyalist Dergi ve Dev-Genç yönetiminde yer aldıktan sonra MDD'den birinci kopuşu gerçekleştiriyordu. ASD yazı kurulundan ve Dev-Genç MYK'sından ayrıldılar.

Olağanüstü kurultay tartışma tutanaklarına ne yazık ki sahip değiliz. Tartışmaları yayın organlarında çıkan parçaları birleştirerek bir parça yansıtabiliriz. ASD ve Dev-Genç içindeki birlik bir süre daha devam ettiği için gerek ASD'de gerekse Türk Solu'nda genellikle tartışmaların olumlu geçtiğinden söz edilmekte, birlik beraberlik ruhu korunmaya çalışmaktadır.

Aydınlık Sosyalist Dergi'nin, Kasım 1969 tarihli 13. sayısında övgü dolu bir kurultay değerlendirmesi yapılır, ayrıntılar üzerinde pek durulmaz. Belge olarak alıyorum.⁵

DEVİRİMCİ GENÇLER POLİTİK

BİLİNÇLERİNİ BİLEDİLER

ASD Yazı Kurulu

9-10 Ekim 1969 tarihinde Ankara'da, Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde toplanan kurultayda sosyalist gençlerin örgülü FKF, Türkiye Devrimci Gençlik Federasyonu (TDGF) adını aldı. Kurultay, devrimci bir örgüte yakışacak şekilde, sosyalist gençlerin politik bilinç düzeylerini geliştiren bir çalışma oldu. Bilimsel sosyalizm

temeli üzerinde birliğe doğru yeni ve güçlü bir adım atıldı. Karşıdevrimci güçlerin sosyalist gençlik hareketini bölme ve baltalama çabaları boşa çıktı.

AYDINLIK, bu yazısında kurultaydan çıkarılması gereken dersleri ve kurultayın devrimci hareketimizin bugünkü aşamasındaki yerini tespitte çalışacaktır.

Öncelikle, her türlü çalışmalarımızda bize yol gösteren ilkeler üzerinde duralım. Proleter devrimci hareketin en güçlü silahı, onun ideolojik silahı olan bilimsel sosyalist teoridir. Ve tarihin tekerleğini ileriye doğru çeviren kuvvet, politik bilince varmış kitlelerin mücadelesidir. Proleter devrimci harekete yol gösteren, proleter devrimci hareketin dayandığı temel, bilimsel sosyalist teoridir. Proleter devrimci hareketin doğru yolda oluşunun tek güvencesi, bilimsel sosyalizmin çizdiği yolda yürümesidir; ne kişilere, ne gruplara bağlılık yolun doğruluğunun garantisi olamaz. Proleter devrimcilerini birleştiren bağ, bilimsel sosyalizme bağlılığın üzerine çıkarıldı mı, tutulan yol kişiyi en sonunda oportünizme götürür.

TDGF, sınıfsal kökenleri itibarıyla genellikle küçük burjuvaziden gelen öğrencilerin toplandığı ve çatısı altında proleter devrimcilerinin de bulunduğu, sosyalist bir gençlik örgütüdür. Geldikleri sınıflar, düşünüş şekilleri ve yaşama tarzları itibarıyla genel olarak, küçük burjuva karakterde olan gençler, bilimsel sosyalist teoriyi eylem kılavuzu olarak kabul ettikleri ve emekçi kitlelerle devrimci bağlar kurarak, proleter devrimciliğinin gerektirdiği eyleme girdikleri oranda, küçük burjuva devrimciliğinden arınıp, proleter devrimci aydınlar olarak proletarya hareketine dahil olurlar. Gençlik konusundaki bu genel tahlil, elbetteki TDGF için de geçerlidir. Geride bıraktığımız dönemde her "sosyalist devrim" diyenin sosyalist sayılamayacağı nasıl ortaya çıkmışsa, içinde bulunduğumuz dönemde de, "milli demokratik devrim stratejisini kabul ediyorum" demek proleter devrimcisi olmak için yetmez. Proletaryanın kendi öz partisine kavuşması ve Milli Güç Birliğinde layık olduğu öncü yeri alması uğruna mücadele verdiğimiz bu dönemde, proleter devrimci hareketin güçlenmesi için, bilimsel sosyalizmin gittikçe daha geniş kadrolar tarafından kavranmasını sağlamak, devrimci bilinç düzeyini sosyalist gençlik saflarında yükseltmek en esaslı görevlerimizden biridir. Eğer gerçekten güçlü olmak istiyorsak, devrimci gençlik saflarındaki proleter devrimci bilincin eskiye nazaran daha yüksek olmasıyla yetinmeyerek, devrimci bilinç düzeyini durmaksızın yükseltelim ve yaygınlaşturalım. Küçük burjuva devrimciliği ile proleter devrimci saflarımız genişlesin ve böylelikle milli güçlerin birliği sağlansın. Kendilerini açık bir biçimde Kemalist devrimci olarak ortaya koyanlara Kemalizm'de tutarlı olmaları için nasıl dostça eleştiriler yöneltiyorsak, bugünkü aşamada proleter devrimci saflarda bilinç düzeyimizde kalan küçük burjuva devrimciliğinin izlerini de kardeşçe eleştirelim. Bu eleştirilerin amacının saflarımızdaki devrimci ilke birliğini sağlamlaştırmak olduğunu hatırdan çıkarmayalım. Ancak

ilkeleri koruyarak, gerçek birliğimizi sağlamlaştırdınız ve güçleniriz.

Bilimsel sosyalizmin bir dogma gibi alınmayıp, ülkemizdeki devrimin pratiğine uygulanmaya başlanmasının açık bir belirtisi olarak, belirli teorik konularda proleter devrimci saflarda farklı görüşler ortaya çıkmıştır. Ve bu, devrimci hareketimizin canlı bir hareket olduğunun, geliştiğinin ve güçlendiğinin kanıtıdır.

İki yıla yakın bir zamandan beri FKF içinde verilen ideolojik mücadele sonucunda, oportünist Aybar-Aren çevrelerinin sosyalist gençlik üzerindeki etkileri tasfiye edilmiş ve gençlik hareketimiz proleter devrimcilerinin milli demokratik devrim çizgisinin mücadelemize uygulanması meselelerinde cereyan etmesi, şimdiye kadar yürütülen mücadelelerin sağladığı bir ilerlemedir. Atılmış olan bu ileri adımdan sonra da tartışmaların daha ileri bir düzeyde devam etmesi, bölünmenin değil, hareketin canlılığının bir belirtisidir. Ancak yerinde sayan hareketlerde tartışma yoktur. Ancak gelişen, ilerleyen bir harekette yeni meseleler, yeni konular ortaya çıkar ve bu konularda farklı görüşler ileri sürülebilir. Aramızdaki tartışmalar daha sağlam bir birliğe doğru ilerlediğimizi gösterir. TDGF içindeki tartışmalar, uzlaşmaz çelişmelerden ileri gelmemektedir. Ancak, görüş ayrılıkları örtbas edildiği, bilimsel sosyalizmin mücadelemize uygulanması konusunda farklı öneriler tartışmadığı ve ideolojik mücadele ile doğrular ortaya çıkarılmadığı zaman, görüş ayrılıkları hareketimizin gerilemesine yol açar.

Politik-ideolojik çalışmalarımızı yöneten ilkeler bunlardır. Ve biz bu ilkeleri kendi siyasi örgütümüze sahip bulunsak da bulunmasak da izlemek zorundayız.

Sosyalist gençlik saflarında, görüş ayrılıklarına dayanan tartışmalar olduğu gibi, kökü küçük burjuva bireyciliğinde yatan çatışmalar da görülmüştür. Ancak bu unsuru abartarak, görüş ayrılıkları bulunmadığını ileri sürmek saflarımızdaki devrimci birlik açısından doğru bir tutum olamaz. Öte yandan, kökü bireycilikte olan çatışmalara ideolojik kılıf aramakta bizi devrimci birliğe götürmez. Büyük çoğunluğunu küçük burjuvaziden gelen unsurların oluşturduğu, kitlelerle devrimci bağların henüz gelişmekte olduğu ve devrimci bir örgüte sahip olmayan sosyalist hareketimizde bu tür eğilimlerin bulunması olağandır. Hareketimizi küçük burjuva bireyciliğinden arıtma görevimiz vardır.

Proleter devrimci saflardaki görüş ayrılıklarını gidermenin yolu, görüşlerimizi en açık bir biçimde ortaya koymak, tartışmak ve birlikte doğru görüşlere ulaşmaktır. Şunu da belirtelim ki, hatalar da doğrular da iş yapıldığı, mücadele verildiği için ortaya çıkmıştır. Eğer mücadele vermiş olmasaydık, hata yapmaya yada doğruları ortaya koymaya imkan bulamazdık. Önümüzdeki devrimci mücadelelerimizle hatalar giderilecek, doğrular ortaya konacaktır. İşte TDGF kurultayı bu yönde atılmış bir adımdır. AYDINLIK, kurultayı bu açıdan değerlendirmektedir. Bu açıdan TDGF kurultayındaki tartışma konularının başlıcaları üzerinde durmayı gerekli buluyoruz.

Milli Cephe Politikası

Bütün devrimlerde temel mesele kendimizin, dostlarımızın ve düşmanın kim olduğunu doğru tayin etme meselesidir. Bu en temel meselede, milli cephe politikamızın yolunu çizecek olan bu esas meselede farklı görüşler vardır.

Milli demokratik devrimi gerçekleştirecek olan milli cephe, en mükemmel biçimiyle, proletaryanın ideolojik, politik ve örgütsel öncülüğünde, bütün milli sınıfların kendi öz örgütleriyle katıldıkları ve çıkarlarını temsil ettikleri sınıf tabakaların emperyalizme ve işbirlikçilerine karşı kitle halinde mücadeleye soktukları zaman gerçekleşecektir. Ne var ki, milli cephe, milli demokratik devrim zaferini sağlayacak bu mükemmelliğe hemen ulaşamaz. Ancak engellerin hemen bir anda ortadan kalkmasını arzu eden ütopyacılar milli cephenin en mükemmel haliyle hemen, bir anda gerçekleşebileceğini düşünebilir. Milli cephenin milli demokratik devrimi zafere ulaştıracak olgunluğa ulaşması, bu hedefe yönelen bir milli cephe politikasının izlenmesiyle ve bu yolda adım adım ilerleyerek mümkün olur. Milli cepheyi en mükemmel şekliyle düşünüp, bu hedefe yönelen ilerlemeyi adım adım görememek, hedefle o hedefe varacak olan süreci birbirine karıştırmaktır. Sürecin emrettiği eylemi yerine getirmeyen, o hedefe hiçbir zaman varamaz. Milli cepheyi gerçekleştirmek, proletaryanın müttefiklerinden çok proletaryanın devrimci hareketinin görevidir. Bu görevi yerine getirirken çetin ve zikzaklı bir yoldan ilerleyeceğiz. Bu bakımdan biz, hiç bir zaman "Biz devrimin hederlerini koyarız; onlar ister yanımıza gelirler, ister gelmezler" görüşünü ileri süremeyiz. Böyle bir tutumu benimsersek devrim çizgisine çekmek için olanca gücümüzle çalışmak zorunda olduğumuz küçük burjuvazi çevrelerinden kendimizi tecrit etmiş oluruz. Bu da karşıdevrimci güçlerin ekmeğine yağ sürmek demektir. Oportünistlerin bu hataya düşmeleri tabiidir. Ama biz düşmeyiz.

Milli cephe politikasını ileri süren ve en tutarlı biçimde savunan biziz, müttefiklerimiz değil, Milli cephenin kurulmasından, milli cephenin gerçekleştireceği milli demokratik devrimden en çok yararı olan sınıf proletaryadır. Bunun küçük burjuvazinin devrimle karşı devrim arasındaki bocalamaları, yalpalamalarına paralel olarak, biz de milli cephe politikasına soğuyup ısınmalıyız. Karşıdevrim saflarına yönelince küçük burjuvaziyi düşman ilân etmek, devrim saflarına yönelince hiç bocalamadan bu saflarda kalacaklarını düşünmek, bizim politikamız olamaz. Küçük burjuva aydınları devrimci bir tutum takındığı zaman aşırı iyimserliğe kapılmak, gerici eğilim gösterdiklerinde, bunu olağan saymayıp haklarında aşırı kötümser olmak bizim davranışımız olamaz. Davranışımız, küçük burjuvaziyi devrim saflarında tutmaya yönelik bir politikanın izlenmesidir. Devrimde dostlarımızla düşmanlarımızı birbirine karıştırmaya yönelik her çaba, sonunda bizi devrimci eylem olanaklarından uzaklaştırır. Biz bugün dostlarımızla, düşmanlarımız

arasındaki ayrımı eskisine nazaran, Aybar-Aren oportünizminin hâkim olduğu döneme nazaran daha iyi yapıyoruz ama daha bu işte tam bir başarı, ustalık kazanmış sayılmayız. Dostlarımıza karşı izlememiz gereken "hem birlik, hem ayrılık", "hem dostluk, hem eleştiri" politikasını henüz tam olarak kavramış değiliz. Üzerinde durmamız gereken başka bir mesele, devrimde öncülük ile milli cephe arasındaki bağıdır. Bir cephe söz konusu değilse, öncülük de söz konusu olamaz. Çünkü cephe bir öncü etrafında birleşen müttefikler topluluğu demektir. Milli cephe yoksa, proletaryanın öncülüğünden söz edilemez. "Önce proletaryayı öncü durumuna getirelim, önce kuvvetlenelim, sonra milli cepheyi kurarız" görüşü yanlıştır. Milli cephenin kurulması mücadelesiyle, proletaryayı devrimde öncü, milli cepheye öncü durumuna yükseltme mücadelesi ancak birlikte yürütülebilir. Milli cephe politikasını uygulamadan, demokratik ittifaklarımızdan yararlanmadan proletarya hareketini öncülük şartlarına kavuşturamayız; bunun yanında proletaryayı öncü olabilecek güce kavuşturmak için mücadele, milli cephenin sağlamlaşması uğruna mücadeledir de. Bütün bunlar yanında proleter devrimcileri olarak, her ileri yöndeki adımı ve mücadeleyi destekleyeceğiz ve devrimci yöndeki mücadelelerde öncülük meselesini pazarlık konusu yapmayacağız. Çünkü öncülük, bir pazarlık konusu olmayıp, güçler dengesinin bir sonucudur. Bugün ne proletarya ne de küçük burjuvazi kendi öz örgütlerine sahip değildir. Kendi öz örgütlerine kavuşmaları, milli cephe yönünde çok önemli bir adım olacaktır. Proletaryanın ve küçük burjuvazinin kendi öz örgütlerine henüz sahip olmamaları, biz proleter devrimcilerinin küçük burjuva devrimcileri ile milli cephe örgütleri kurmamamız gerektiği anlamına, gelmez. Öteden beri Dev-Güç karşısında takınılan yanlış tutumlar, bütün bu noktalardır ki hatalı çizginin ve anlayışın neticesidir. "Kitleler adına milli cephe kurma yetkisi kimsede değildir!"; "Proleter devrimcileriyle Kemalist devrimcilerin bir masada oturmaları, milli cephenin kurulması demek değildir!" sözleri bu sektör tutumu ifade eder. Dev-Güç milli cephe yönünde önemli bir adımdır ve Dev-Güç'ü baltalamaya yönelen görüş ve davranışlar alabildiğine eleştirilmelidir. Bu konuda yanlış görüşlerimizi mutlaka düzeltmeliyiz. Elbetteki Dev-Güç için çıkarları emperyalizmle çelişen, milli cepheye yer alması gereken bütün sınıfların örgütlerini bir araya getiren bir dayanışma teşkilatı denemez. Ama gene de Devrimci Güç Birliği halkımızın milli demokratik hareketlerinin bugünkü döneminde sosyalistlerin ve küçük burjuvazinin en bilinçli unsurlarının bir araya geldiği bir güç birliği hareketi haline getirilebilir. Dev-Güç kurtuluş savaşından sonra sosyalistlerle Kemalistler arasındaki ilk somut güç birliği hareketi olarak tarihi önem de taşımaktadır. Dev-Güç emperyalizmin sosyalistlerle Kemalistler arasına ekmek istediği uyumsuzluk tohumlarının tasfiyesine doğru olumlu bir adım olmuştur. Bütün bunlar, milli cephenin

sınıflar arası bir ittifak halinde, kuruluşuna doğru bir ilk adımdır.

Milli cephe meselesine bağlı olarak, müttefiklerimiz arasında yapılan ayrımlar konusunda da tartışmalar vardır. Toplumu, sınıfları, hep tek bir mütecanis kitle olarak göremeyiz. Bu bizi aldatıcı neticelere götürür. Bunun küçük burjuvazi meselesindeki örneğine bir bakalım. Türkiye'mizin nüfusu itibarıyla bir köylü ülkesi olması küçük burjuvazinin bilimsel sosyalist tahliline son derece büyük önem kazandırmaktadır. Ülkemizdeki politik gelişmeleri, bilimsel sosyalist küçük burjuvazi tahliline dayandırmadan çözümlemenin imkanı yoktur. Çünkü ülkemizde hemen hemen bütün önemli politik gelişmelerde küçük burjuvazinin önemli rolü vardır. Genel olarak, kapitalist ülkelerde küçük burjuvazi bağımsız sınıf hedefleri, kendine özgü bir ideolojisi olmayan, proletarya ile burjuvazi arasında bocalayan, hangisi güçlü ise onun peşinden giden bir sınıftır. Küçük burjuvazi, bir dönemde proletaryaya, devrime, başka bir dönemde burjuvaziye, karşıdevrime yönelebilir. Bu genel tahlile ek olarak; emperyalizmin egemen olduğu Türkiye'de küçük burjuvazinin çıkarlarının, emperyalizme karşı milli sınıflarla birleştiğini, bazı bocalamalar göstermekle birlikte Milli Demokratik devrim saflarında yer almasının kaçınılmaz olduğunu belirtelim. Uzun vadedeki bu bocalama, belirli bir dönemde bir devrimci, bir karşıdevrimci kanada bölünme şeklinde de tezahür edebilir. Küçük burjuva ideologları, bir dönemde devrimci akımın, başka bir dönemde devrime karşı akımın sözcülüğünü, temsilciliğini yapabilirler.

Milli Demokratik Devrim ve Öncülük

Aramızdaki diğer bir görüş ayrılığı milli demokratik devrim tezinin tartışılıp bitmiş olup olmadığı konusundadır. Bu görüşü gerçekten iyi temsil eden bir sözcük kurultayda aynen şunları söylüyor: "Milli demokratik devrim tartışması artık geride kaldı. Milli demokratik devrim tartışması artık bitmiştir. Şimdi, evet, milli demokratik devrim, ama nasıl? sorusuna cevap verilmelidir... Mücadele metotlarının tayini gereklidir."

Kurultaydaki tartışmalar, milli demokratik devrim tezi üzerinde düşünülecek, söyleyecek, tartışacak birçok önemli konular olduğunu göstermiştir. Söz alan bazı delegelerin kendilerinden "Milli Demokratik Devrimci" olarak söz etmeleri bunun kanıtıdır. Hemen hatırlayalım ki, proleter devrimcilerine bu adı oportünist çevreler vermek istemektedir. Görülmektedir ki milli demokratik devrimin proletaryanın devrimci hareketinin bugünkü aşamada önündeki görev, asgari programımız olduğu tam olarak kavranmış değildir. Verilen ideolojik mücadele sonucunda hareketimize katılımlar olmuştur. Saflarımıza yeni katılan arkadaşları eylem içinde eğitmek görevini tam olarak başaramadığımız için ideolojik birliğimiz henüz tam anlamıyla sağlam temellere oturmamıştır. Kısacası, saflarımızdaki politik bilinç seviyesinin, Aybar-Aren oportünizminin hakim olduğu döneme nazaran,

çok daha ileri, ama daha önümüzde duran uzun ve zorlu mücadeleler açısından yetersiz olduğu görülmektedir.

Devrimde hegemonyanın devrimci güçler dengesinin bir sonucu olduğunu belirttik. O halde proletaryanın önümüzdeki milli demokratik devrimde öncülüğü, milli sınıflar arasında en tutarlı ve güçlü devrimci sınıf olma potansiyelini taşımasından ötürüdür. Oysa bildiğimiz gibi proletaryanın tarih sahnesinde yer aldığı ilk dönemde bu sınıf "kendiliğinden sınıf" niteliği taşıyordu ve henüz "kendisi için sınıf" niteliğine ulaşmamıştı. Birinci durumdan ikinci duruma ulaşmak için, uzun ve çetin bir mücadele gereklidir. Ancak bu mücadele başarılı olarak verildiği takdirde proletaryanın sınıf bilincine sahip, örgütlü bir toplumsal güç olarak devrimde öncülüğünden söz edilebilir. Bu mücadeleyi vermeden proletaryanın öncülüğünün otomatik olarak gerçekleşeceğini sanmak çok yanlış bir tutumdur, yersiz bir iddiacılıktır. Böyle bir tutum, bize sosyalist militan kadro olarak, içinde bulunduğumuz şartlarda baş görevimizi, şehir ve köy proletaryasını bilinçlendirme ve örgütleme görevini ihmal ettirir. Toplumda proletaryanın bir sınıf olarak varlığı, gelişmenin herhangi bir anında mutlaka milli demokratik devrime öncü olabileceği anlamına gelmez. Proletarya belli bir aşamada "kendiliğinden sınıf" olarak varolabilir ki, bu durumda öncülüğü söz konusu olamaz. Ya da belli bir ölçüde bilinçlenerek "kendisi için sınıf" olma yolunda bir miktar mesafe kat etmiş bulunabilir ki, bu durumda da öncülük pek özel hallerde söz konusudur. Yahut da proletarya, tam bilinçli ve örgütlü sınıf olarak, devrimde ideolojik, politik ve örgütsel öncülüğünü öteki devrimci sınıf ve zümrelere gönüllü olarak kabul ettirir. Bu bakımdan besbelli ki proletaryanın bir sınıf olarak toplumda varoluşu, kaçınılmaz bir şekilde devrimde öncülüğü sonucunu doğurmaz.

Bugün proletarya devrimde öncü olsa idi, o zaman milli cephe kurmak, proletaryayı devrimde öncülüğe kavuşturmak diye bir meselemiz olmazdı. Bugün bu meselemiz vardır ve en temel meselemizdir. Proletaryanın ve öteki milli güçlerin öz örgütünün bulunmadığı şartlarda öncülüğünden söz edilemez. Proletaryanın öz örgütü, işçi sınıfının öncü kesimini içinde toplayan ve bilimsel sosyalizmin teorik, ideolojik, stratejik-taktik ilkelerine dayanan bir örgüttür. Türkiye proletaryası, henüz böyle bir örgüte sahip değildir. Böyle bir örgüte kavuşmak, öncülük sağlamaya giden yolda en önemli bir adımdır. Ama bu örgüte kavuşmak da, öncülüğün gerçekleşmesi demek değildir. Bu örgüt, hem işçi sınıfına hem de milli cephe vasıtasıyla bütün milli sınıflara yön gösterir bilinçli ve örgütlü kitleleri peşinden sürükler hale gelince proletaryanın öncülüğü gerçekleşmiş olur.

AYDINLIK'ın görüşü şudur: Proleter devrimci hareketin, bilimsel sosyalizmi eylem kılavuzu kabul etmiş aydın gruplarının teşekkülü döneminde olduğumuz şu sırada, proleter devrimcileri olarak görevimiz bir yandan milli cephenin kurulması

için mücadele ederken, bir yandan da proletaryanın öz örgütüne kavuşması için çalışmak, mücademizin tek ve tek doğru yönüdür. Bir yandan bütün milli sınıflar arasında emperyalizme ve işbirlikçilerine karşı milli ve demokratik bilinci yayarken ve bütün milli sınıfların emperyalizme ve işbirlikçilerine karşı mücadelelerini desteklerken, bir yandan da işçi sınıfına sosyalist bilinç götürmek, ana davamızdır. Milli cephenin kuruluşunu ve milli cephe de proletaryanın öncülüğünü gerçekleştirecek olan mücadele budur. Proletaryaya sınıf bilinci kazandırmak için sadece işçilere değil, bütün milli sınıflara gideceğiz; sadece işçilerin değil, bütün milli sınıfların mücadelelerini destekleyeceğiz. Bilimsel sosyalizm bunu emrediyor. Kitle çizgisi meselesi, işte burada büyük önem kazanmaktadır. Kitle çizgisi, proleter devrimcilerinin devrim anlayışının esasıdır. Kitleler devrimin gerekliliğine inanmadıkça devrim olamaz. Devrim, üç beş kişinin değil, bilinçli ve örgütlü kitlelerin işidir. Kitle çizgisi, milli demokratik devrim hareketi aşamasında olsun ve sosyalist devrim aşamasında olsun, politikamızın özüdür. Yalnız milli demokratik devrimi değil, sosyalist devrimi de bilinçli ve örgütlü kitlelere dayandıracamız ki, sosyalist devrim zaferi kalıcı olsun.

Kitle çizgisi, TDGF kurultayında bir delegenin en doğru bir biçimde ifade ettiği gibi, kitlenin bilinç seviyesinin "bir kol ilerisinde olmaktır". Yani kitleyle bağımlı koparmadan onun önünde olacağız. Kitlenin peşine takılmayacağız, onunla aynı yerde durmayacağız. Kitleyi devrim yolunda ilerleten ama ondan kopmadan, kitlenin "bir kol ilerisinde" yürüyeceğiz. Ne iki kol ilerisinde, ne de hizasında. Kitle çizgisi, popülizm, kitlenin mevcut bilinç seviyesine tapmak değildir. Kitleleri ileriye götürmenin biricik yoludur. Bir hareketin kitle çizgisinde olup olmadığı, o hareketin kaç kişi tarafından yapıldığı, ya da hangi biçimde yapıldığı tayin etmez. Her türlü eylem biçimi kitle çizgisinde olabilir. Bir hareketin kitle çizgisinde olup olmadığını tayin eden ölçü, o hareketin kitlelerin uyanışına, milli cephe politikasına hizmet edip etmediğidir. Kitlelerin uyanışına hizmet etmeyen, kitleleri hareketimizden tecrit eden eylemler, kitle çizgisine aykırı eylemlerdir.

Meselelerimizin bir kısmı bu noktalarda toplanmaktadır. AYDINLIK, bu görüşlerini ileri sürerken son sözü söylediği iddiasında değildir. Görüşlerimizi devrimcilerin tartışmasına sunuyoruz. Çünkü tecrübeler bize öğretmiştir ki, görüşlerimizi açıklayarak eleştirileri öğrendiğimiz zaman fikirlerimizi düzeltmek ve geliştirmek imkânı vardır. Bu görüş ayrılıklarının giderilmesiyle, yanlışlara karşı mücadele yoluyla doğruların bulunmasıyla hareketimiz bilimsel sosyalizm temeli üzerinde birliğe doğru yönelecektir. Devrimci hareketin gelişmesini yöneten kanun: "Birlik, bölünme ve hatta mücadele, sonra yeniden, yeni bir temel üzerinde birlik" tir. TDGF kurultayı kof olmayan, gerçek birlik yönünde son derece olumlu bir adım olmuştur. Devrimci safları bölmek isteyen yabancı unsurlar amaçlarına ulaşama-

mışlardır. Kurultayın olumlu etkileri şimdiden görülebilmektedir. Kurultay, devrimci harekete yeni bir güç, yeni bir hız kazandırmıştır; devrim bayrağının kitlelere ulaştırılmasına büyük katkıları olacaktır!

PERİNÇEK: BEN YAZDIM

ASD'de imzasız olarak yayınlanan bu yazıyı bir süre sonra PDA hareketi olarak ayrılacak çevrenin lideri Doğu Perinçek kendilerinin yazdığını söylemekte ve bu yazıya bir dipnot olarak bazı aykırı eklemeler yapmaktadır.⁶

BİR YIL SONRA MUHASEBE

"Olağanüstü Kurultay devrimci grup (kendilerini, PDA-Perinçek çevresini kastediyor, AY) ile kitlelerden kopuk, bireyci çalışma tarzını öneren, Aren tahlillerini yeni biçimler altında geliştiren ve devrimci çizgiye karşı olmak temelinde birleştiren küçük burjuva eğilimlerinin meydana getirdiği İlkesiz Birlik Cephesi (Mahir Çayan, Mihri Belli çevresini kastediyor, AY) arasında bir mücadele alanı oldu. FKF içindeki devrimci gençlik kadrolarının önemli bir kısmı bu iki çizgi arasındaki ayrılığı tam olarak kavrayamamıştı. FKF'nın kadroları ayrılığın temelini neden tam olarak kavrayamamıştı? Çünkü tartışmalar kitlelerden ve kadrolardan gizlenmek istenmişti. Tartışmalar esas olarak, Aydınlik(ASD) yazı kurulunda ve kapılar ardında ceryan etti. Kurultayda da tek liste olarak önerilen Genel Yönetim Kurulu yine kapalı kapılar ardında gençlik kadrolarının dışında tayin edildi.

İlkesiz Birlik Cephesi ve onun lideri Mihri Belli ile uzlaşmamız ve TDGF yöneticilerini gençlik kadrolarının dışında pazarlıkla tespit etmemiz, devrimci olmayan, son derece hatalı bir tutumdur. Bu tutum ilkesiz bir birliği koruma endişelerinden ileri geliyordu. Kadroların ve kitlelerin dışında yürütülen tartışmalar ve pazarlıklar devrimci olmayan küçük burjuva tutumdur. Bu tutum, sonunda düzeltilmezse kitlelerden ve kadrolardan kopma sonucuna varır, dar klikçi küçük burjuva eğilimlerini geliştirir.

FKF'nin 4. Kurultayının sonucunda seçilen Atilla Sarıp yönetimindeki Merkez Yürütme Kurulu iki çizgi arasındaki (kendilerini ve M. Çayan çevresini kastediyor. Fakat üç çizgi demek daha doğru olur. Çünkü Mihri Belli'nin başkan adayı Atilla Sarıp'ı da buraya eklemek gerekiyor. PDA kendi dışındaki herkesi bir gördüğünden bunu es geçiyor, AY) bir uzlaşma kurulu oldu. Kurultay sinsice yürütülen muhalefete rağmen Türk Solu, Aydınlik (ASD) ve İşçi-Köylü'nün halkımızın yürüttüğü milli demokratik devrim mücadelesinin propaganda ve eylem silahları olduğu kararını aldı."

YOL AYRIMININ İŞARETLERİ

Olağanüstü kurultayı değerlendiren bu dipnot ile ASD'de yapılan kurultay değerlendirmesi görüldüğü gibi birbirinden çok uzak iki yaklaşım biçimidir. İki yazı arasında ancak bir yıl kadar bir zaman diliminin bulunması 12 Mart öncesinde devrimci hareketin nasıl hızla evrildiğine işaret etmektedir. Perinçek çevresi ASD'de yazdıklarından esaslı bir dönüş yapmışlardır. Bu aynı zamanda kopuşlarının da gerekçelerinden biri olmuştur.

Mahir Çayan çevresi ise kurultayda gerek Perinçek çevresine gerekse Mihri Belli çevresine karşı açtığı ideolojik mücadeleyi giderek daha da şiddetlendirir. Daha kurultay sırasında Perinçek çevresine yapılan eleştiriler ASD sayfalarında devam eder.

Olağanüstü kurultayda Mahir Çayan'ın yaptığı konuşmanın metnini bulmak mümkün olmadı. Kurultaya katılan, kendileriyle konuşma olanağı bulduğum Dev-Genç'liler konuşmanın içeriğini Çayan'ın ASD'nin 15. sayısında yayınlanan "sağ sapma devrimci pratik ve teori" başlıklı yazının oluşturduğunu söylediler. Yusuf Küpeli de Dev-Genç broşüründe "kurultayda oportünizmin bütün fraksiyonlarına karşı bu yazıdaki görüşlerle mücadele verildi" şeklinde not düşüyordu.⁷ Mahir Çayan'ın yazısını tartışmaları tamamlayan bir metin olduğu için özetleyerek belge olarak alıyorum.

SAĞ SAPMA, DEVRİMCİ PRATİK VE TEORİ

Mahir Çayan

"Devrimci Teori Olmadan Devrimci Hareketten Söz Edilemez." Bu söz, küçük burjuva yaşantı ve düşüncesinin son derece etkin olduğu bizimki gibi bir ülkede çok daha önemlidir. Yankee emperyalizmi, yeraltı kaynaklarından dış ticaretine, ekonomisinden politikasına kadar feodal müttefikleriyle birlikte demokrasiciliğinin iktidar partisidir. Bugün Türkiye'de değil Marksist olmak, demokrasiden yana olmak bile yürek ve cesaret işidir. Çünkü, milli kurtuluşçu ve demokratik nitelikteki en küçük kıpırdanmalar bile ezilmeye çalışılmaktadır. Pasifist, korkak ve tabansız küçük burjuva entelektüel bozuntularının Marksist akımdaki bozguncu düşüncelerinin temelinde sözü edilen bu koşulların zorluğu aranmalıdır. İkinci olarak. Amerikan emperyalizmi ülkemizdeki hegemonyasını yalnızca işbirlikçileri aracılığıyla değil, devrimci ve millici akımlar içine soktuğu adamları aracılığıyla da çeşitli yöntemler kullanarak sürdürmektedir. Türkiye'deki Marksist hareket içindeki Aybar-Aren, Küçükömer-Divitçioğlu oportünizmlerini değerlendirirken

bu iki ana etkenin mutlaka dikkate alınması gerekir Yankee emperyalizmine karşı kurulması gereken Milli Cephenin, millici sınıflarını karşıya iten ve bu aşamada sosyalist saflarda eylemsizliği oluşturan "Sosyalist Devrim" şiarını ortaya atan Aren veya Emek oportünizminin bu yola sapmasının başlıca nedeni, Aybar'ı çarpan "oy mekanizması" politikasından farklı bir şey değildir. Bu Aybar'ın parlamentarizm teorisinin yıldızlanarak ileri sürülmesinden başka bir şey değildir. Emek oportünizmine göre, emperyalizmin işgali altındaki ülkemizde sosyalist devrim, çetin ve uzun bir halk savaşından sonra değil de önce yapılacaktı (!). Amerikan emperyalizmi ile çelişkisi olan sadece işçi sınıfı değildir; milli burjuvazinin, küçük burjuvazinin de çıkar çatışması açıktır. Küçük burjuvazinin en bilinçli kesimini oluşturan "Kemalistler" in Amerikan emperyalizmine karşı kıyasıya bir mücadele vermenin hazırlığı içinde bulunduğu, bilinen bir gerçektir. Her sınıf kendi iktidarı için mücadele edeceğinden Kemalistlerin Anti-Amerikan Milli Cephenin kendi önderliklerinde kurulmasına çalışmaları ve II. kurtuluş savaşımızı sevk ve idare etmek istemeleri çok doğaldır. Bu nedenle Kemalistler, Marksist saflarda kendi lehlerine bir "eğilim" yaratmak isteyeceklerdir. Bugün saflarımızda böyle bir sapma filizlenmiştir. Bunu kolaylaştıran pek çok etken vardır. Birincisi, Türkiye bir küçük burjuvalar ülkesidir. İkinci olarak, "aydın kesimden" sosyalist saflara geçişte Kemalizm'in zorunlu sayılabilecek bir durak olması söz konusudur. Üçüncüsü, milli ittifakları hiçe sayan sol "sekte" görünüşlü oportünizmin hem ideolojik planda iflasi ve hem de sosyal pratikteki bozgunu, saflarımızda küçük burjuva kuyrukçu görüşlere kuvvet kazandırmıştır. Dördüncü olarak, devrimci Marksistler ile birlikte küçük burjuvazinin azami programcılarında "emperyalizme teslimiyet" oportünizmine karşı Türkiye'nin genel doğruları sorununda, sıkı bir teorik mücadele vermişlerdir. Dolayısıyla, yakın zamana kadar, Kemalist çizgi ile proleter devrimci çizgi geniş yığınların nazarında açık seçik çizilmiş değildi. Beşincisi, –ki dördüncüsüne çok bağlıdır– küçük burjuva devrimci fraksiyonunun görevini teorik planda (hakim-tali) mükemmel yapması, Türkiye'ye ilişkin araştırmalar yaparak, onları kendi çizgisi açısından oldukça tutarlı değerlendirmesi de önemli sayılabilecek diğer bir etkidir.

Ayrıca, şu üç sebepten ötürü, eğilim halindeki saptmaları, Marksist teorisinin ışığında, gün ışığına çıkarmanın gereği vardır. Birincisi, proleter devrimci saflar henüz oluşum halinde olup, fizyonomisi henüz sağlam bir biçimde belirlenmiş değildir. İkincisi, proleter devrimci hareket, emperyalizme teslimiyeti empoze etmeye çalışan Aren (Emek) oportünizmi ile daha hesaplaşmasını bitirmemiştir. Üçüncüsü, Marksist hareketin dışındaki akımlar arasında küçük burjuva devrimci hareketi, emperyalizme karşı teorik planda kesin tavrını alarak (sevindirici bir olgu) "Milli Kurtuluş Cephesi" çağrısında bulunmaktadır. Ve bu hareket gün geçtikçe

büyümekte, güçlenmektedir.

Biz bu yazımızda genellikle, saflarımızda (MDD'yi savunan sosyalistler arasında) yeşermeye başlayan "Sağ sapma" üzerinde duracağız. Sağ görüş Türkiye proletaryasının bugünkü durumunu şöyle değerlendirmektedir: "Türkiye proletaryası milli demokratik devrime öncülük edebilecek objektif ve sübjektif şartlara tam olarak sahip değildir. Proleter devrimcilerinin bugünkü başlıca görevi, proletaryayı bu şartlara kavuşturmak için mücadeledir." Bu görüşün sağcı niteliğini iyice ortaya koyabilmek için, konuyu dört bölümde değişik açılardan ele almak gerekiyor. Bu nedenle, söz konusu görüşü;

- 1- Objektif Şartlar ve MDD Teorisi,
- 2- Derinleştirilen Ekonomizm ve Devrimci Teori,
- 3- "Köylü Devrimi" Olarak MDD,
- 4- Sağ Sapma ve Devrimci Pratik başlıkları altında dört bölümde eleştireceğiz.

Objektif Şartlar ve MDD Teorisi

MDD teorisi, Marksist-Leninist kesintisiz devrim teorisidir.

Kesintisiz devrim teorisinin temelinde, burjuva sınıfının tarihi misyonunu yitirmiş olduğu bir evrede, o ülkede, burjuva sınıfının omuzlayamayacağı burjuva devriminin, müttefikleri ile birlikte işçi sınıfı tarafından yapılması, sonra da işçi sınıfının bu "sürekli devrim anlayışı" içinde "sosyalist devrime" yönelmesi, düşüncesi yatar. Lenin, tekelci kapitalist dönemde, Marx'ın bu sürekli devrim anlayışını, tekelci kapitalizmin evrensel çelişkileriyle Çarlık Rusya'sının somut şartlarını birlikte tahlil ederek formüle etmiştir. Bu teori "Objektivizme" ve de Lenin'in yanı sıra anarşist diye nitelendirdiği Troçkist düşünceye karşı, Lenin'in siyasi pratiği içinde gelişmiş ve biçimlenmiştir. Her ne kadar bu düşüncelerin tohumları ve ilk unsurları Marx ve Engels'te görülmekteyse de, bu teori en mükemmel ifadesini Lenin'le birlikte emperyalist dönemde bulmuştur. Ve nihayet, tekelci kapitalizmin birinci bunalım döneminde, Mao Zedung "Leninist Kesintisiz Devrim Teorisine, emperyalizmin boyunduruğu altında yanı sıra sömürge bir ülke olan Çin'in somut pratiğine uygulayarak, "Milli Demokratik Devrim Teorisini" formüle etmiştir.

MDD, ancak proletaryanın öncülüğünde söz konusu olabilir. İşçi sınıfının öncü role sahip olması, hemen devrimi yapabilecek güçte olması demek değildir. MDD mücadelesi birkaç aylık bir hareket değil, yıllarca sürececek bir savaştır. Demokratik devrim ile sosyalist devrim arasında bir Çin Seddi yoktur. Stalin'in deyişiyle, burjuva demokratik devrim ile sosyalist devrimi bir tek zincirin iki halkası olarak ve bir tek tablo olarak görmek gerekir.

Bilindiği gibi sömürge ve yanı sıra sömürge ülkelerin sosyalizme geçişlerine ilişkin, yöntem sorununda, Marksist çevrelerde iki ayrı görüş vardır. Birinci görüş, "barış içinde bir arada yaşamak", "Barış içinde kapitalizm ile sosyalizmin ideolojik

mücadelesi" tezlerinin sömürge ve yarı sömürge ülkeler için uygulanması olan "Kapitalist olmayan yol" teorisini formüle etmektedir. İkinci görüş ise, gerek emperyalizme karşı mücadele ve gerekse de sosyalizme geçişte işçi sınıfının ideolojik, örgütsel ve politik öncülüğünü esas almaktadır.

Sağ görüşe göre, "asker-sivil aydın zümrenin" öncülüğünde uygulanacak genel demokratik program, ülkede belli bir sanayileşmeyi sağlayacak, toprak ve tarım reformları yapılacak, böylece işçi sınıfının öncülüğü için objektif şartlar yaratılmış olacaktır ve proleter devrimcilerin bugünkü görevleri bu küçük burjuva iktidarı için çalışmaktır. Bugün için bu görüşün Türkiye işçi sınıfına atfettiği rol ikincilidir. Oysa, MDD teorisinde, işçi sınıfının rolü artçı değil, öncü bir roldür.

Hortlayan II. Enternasyonal Oportünizmi ve Tekelci Dönemin Marksizmi

II. Enternasyonal düşüncesine "Objektivizm" veya "takipçilik" ideolojisi de diyebiliriz. Marksizmi öz bakımından ekonomik bir teori, sosyolojik ve tarihi bir veri olarak kabul eder. "Objektivizm", Marksizmin devrimci ruhu olan diyalektik bir tarafa bırakan bir düşüncedir. Bu düşünce, Marksizmi bu bilimlerin –tarih, sosyoloji ve ekonomi– bir yerde dar sayılabilecek çerçevesi içine hapseder.

II. Enternasyonalin mekanik düşüncesinin en belirgin örneğini, Kautsky'nin meşhur "üretici güçler teorisinde" görmekteyiz. Bu teori, sadece çelişkinin özgül karakterine dikkat çeker. Çelişkinin evrensel karakteri ve bunun özgülde yansımaları, bu teorinin hesaba katmadığı bir sorundur. Bu görüşün Çarlık Rusya'sındaki uzantısı, Rus Sosyal Demokrat İşçi Partisi'nin "Menşevik Hizbi"dir. Bu hizip, "Rusya'da proleter ihtilalci bir olanak yoktur" mihveri etrafında, Lenin'i kitlelerden kopuk, "komplocu bir Blanquist", "küçük burjuva maceraperesti" diye suçlayarak, Marksizm adına, Leninist çizgiyi en sert biçimde eleştirmiştir.

Emperyalist dönemle birlikte, tarihin lokomotifinin burjuvazi değil, proletarya olduğu esprisi, Leninist kesintisiz devrim düşüncesinin özüdür.

Şimdi gelelim sorunun en canalcı noktasına: Yarı sömürge, sömürge ülkelerin proleteryalarnın, Marksist-Leninist sürekli devrimi omuzlayabilecek objektif şartları var mıdır? Stalin meseleleri son derece açık bir şekilde koymaktadır: "(...) Şimdi devrim için objektif şartların dünya ekonomik sisteminin tamamında bir bütün olarak mevcut olup olmadığından söz etmek gerekir." Gelelim saflarımızdaki sağ eğilime: Kautsky'nin üretici güçler teorisine sıkı sıkıya sarılan bu görüşün temelinde II. Enternasyonal'in "takipçilik ideolojisi" yatmaktadır. Bu, kuyrukçu, artçı ve evrimci bir düşüncedir. Böyle bir görüşe MDD etiketi takmakla da "proleter sosyalist" olunamaz!..

"Köylü Devrimi Olarak" MDD Savaşı

Objektif şartların oluşması için "İşçi sınıfının köylülükle bağları tam olarak kopmalıdır" düşüncesi yanlış ve MDD'nin "köylü savaşı", "köylü devrimi" niteliğine

ters düşen bir sağ görüştür.

Bir kere, sömürge ve yarı sömürge ülkelerde, işçi sınıfı kısa bir geçmişe sahiptir ve büyük çoğunluğunun köylülerle bağları tazedir. Bu kötü bir şey değil, bilakis, MDD için elzem olan işçi-köylü ittifakını kolaylaştıran bir avantaj olabilir. İkinci olarak, MDD mücadelesi, işçi sınıfının öncülüğünde yapılan bir köylü devrimidir. "Çin inkılabı aslında köylülerin inkılabıdır... Japonya'ya karşı savaş da bir köylü savaşıdır... Yeni demokrasi siyaseti aslında köylüleri takviye siyaseti demektir." diyor, Mao Zedung. Lin Piao da, "Yaşasın Halk Savaşının Zaferi" broşüründe MDD'nin köylü savaşı niteliğini açıkça belirtmektedir.

Görüldüğü gibi, "işçi sınıfının objektif şartlarının olgunlaşması için köylülükle bağları tam olarak kopmalıdır" önerisi, MDD teorisinden habersiz olmanın ta kendisidir.

Sağ Sapma ve Devrimci Pratik

Sağ sapmanın tezleri, dünya proletarya hareketinin devrimci pratiklerini inkâr etmek demektir.

Bilindiği gibi Çin'de MDD, proletaryanın hegemonyası ile zafere ulaşmıştır. Ve proletaryanın ideolojik, örgütsel ve politik öncülüğü ile sosyalizme geçilmiştir, Fidel Castro'nun ikinci "Havana Bildirisi"nde söylediği şu sözler de soruna son derece açıklık getirmektedir: "Eğer Amerika kıtasının geri kalmış ülkelerinde işçi sınıfının sayıca nispeten az olduğu doğru ise, içinde yaşadığı insanlık dışı şartlar belli olduğuna göre, devrimci işçi ve aydınlar tarafından yönetilip ulusal kurtuluş mücadelesinde kesin bir rol oynayan sosyal bir sınıf var demektir. Ülkemizde egemen olan noktalar, sanayinin geri kalmışlığı ve tanının feodal karakteridir." Meseleyi böyle değil de sağ görüşün koyduğu biçimde koymak, teoride, Marksist önermeleri kof dogmalar haline getirmek ve Marksizmin diyalektiğinden hiç bir şey anlamamak demektir, pratikte ise, proleter devrimci hareketi küçük burjuva devrimcilerine teslim etmektir. Böyle bir tahlil, anti-emperyalist safları olduğundan daha az kuvvetli, Amerikan emperyalizmi + işbirlikçi burjuvazi + feodal mütegalibe cephesini de olduğundan daha "az zayıf" değerlendirmek demektir. Bu değerlendirme ise, "sağ oportünizmin", "PASIFİZM" in değişmez karakteridir. Bir ülkede halk savaşı vermek, devrim yapmak, her şeyden önce, kendine ve öz gücüne güvenmekle mümkündür. Ancak kendi öz gücümüze güvenerek bu ölüm kalım mücadelesinin altından alnımızın akıyla çıkabiliriz

"Ülkemizde proletaryanın milli demokratik devrimde öncülüğü için objektif şartlar mevcuttur" demek, "Türkiye'nin erişmiş olduğu iktisadi gelişme seviyesi, MDD stratejisine uygundur; objektif gücü bakımından Türkiye proletaryası bu mücadeleyi omuzlayabilecek bir potansiyele sahiptir" demektir.

Türkiye proletaryasının pratikte öncülüğü (fiili öncülüğü) için proletaryanın

sübjektif şartlarının (bilinçlenme ve örgütlenme düzeyinin yüksek olması) olgunlaşmış olması gerekir. ... Şehir ve köy proletaryasının öz devrimi sosyalist devrimden habersiz olması bir yana, ülkesinin işgal altında olduğunun bile farkında olmadığı bir evrede, proletaryanın fiili öncülüğünden bahsetmek, oportünizmin danişkasıdır. Böyle bir tutum, proleter devrimci harekete ihanet ve emperyalizme hizmetten başka bir şey değildir.

Objektif ve sübjektif şartları, aralarındaki ilişkiyi ortaya koymadan, birbirlerinden bıçak gibi ayırmak metafizik bir tutumdur. Objektif ve sübjektif şartlar birbirlerine kopmaz bağlarla bağlıdır; karşılıklı etki durumunda bulunurlar ve her an onların karşılıklı nispi önemlerini en yakından değerlendirmek gerekir.

Sanayisi belli bir seviyede olan Türkiye gibi yan-sömürge ve yan-feodal bir ülkede, bugünün devrimci şianı nasıl "Tam bağımsız ve gerçekten demokratik Türkiye" şianı ise, sekter ve gerici şiar da "Sosyalist Türkiye" şianıdır.

Türkiye'deki sosyalist hareketin yanm asırdan fazla bir geçmişi, bir tarihi vardır. Ayrıca, haldeki proleter devrimci saflardaki örgütsüzlük ve dağınıklık bizi yanıltmasın; gerçekte, hareketimiz büyük bir atılım yapmanın eşiğindedir. İçinde bulunduğumuz aşama demir gibi bir disipline sahip bir proletarya örgütünün içinde bu hareketi merkezileştirmektir.

"Sosyalist mücadele", "anti-emperyalizmi de içeriyor diye, millici sınıfları karşına alarak "sosyalist devrim" şianıyla ortaya çıkarsan, Amerikan emperyalizminin ekmeğine yağ sürerek Türkiye Ulusuna, Türkiye proletaryasına ve enternasyonal proletarya hareketine ihanetlerin en büyüğünü yapmış olursun!

Proletaryaya oportünizmin bütün biçimlerini göstererek, gençlik hareketlerinin anlam ve niteliğini, Kemalizm'in tarihi geçmişi ve milli kurtuluşçu geleneklerini tekrar tekrar anlatarak, II. milli kurtuluş savaşımızda işçi ve köylü kitlelerinin en yakın dost ve müttefiki olduğunu belirterek politik bilinç götüreceğiz. Ama bütün bunları yaparken proletarya hareketinin siyasi bağımsızlığını göz bebeğimiz gibi koruyacağız!...

Şimdi gelelim meselenin en can alıcı yerine: 'Bir yandan proletaryaya sosyalist bilinç götürüp onu örgütlemek, proletaryayı öz partisine kavuşturmak, diğer yandan da, millici sınıfların anti-emperyalist mücadelesine omuz vermek, onları öz örgütlerine kavuşturmak için çalışmak" şeklinde sunulan bu iki çelişkili görevden hangisi ana görev, hangisi tali görevdir? MDD mücadelemizin bu aşamasında proleter devrimcilerinin ana görevi nedir? Bugünkü taktik hedeflerimizin çizilmesi açısından bu son derece önemlidir.

Bu aşamada proleter devrimcilerinin görevi işçi ve köylüleri bilinçlendirmek, örgütlemek ve proletaryanın öz örgütünü kurmak, tali görev ise. diğer millici sınıfların öz örgütü için ve milli cephenin kurulması için çalışmaktır.

Kısaca özetlersek, sağ görüş şunları söylemektedir: Türkiye işçi sınıfının rolü art-çı, "destekçi" bir roldür. Kemalistlere destek olmaktadır. Bu küçük burjuva iktidan, proletarya öncülüğünün şu anda var olmayan objektif şartlarını oluşturacak (fabrikalar kuracak, toprak reformu yapacak), ülkede demokratik bir ortam yaratacak, böylece bu demokratik ortamda proletaryanın öz partisi kurulacaktır!...

Kemalizm, emperyalizmin boyunduruğu altındaki bir ülkede Doğu halklarının milli kurtuluş bayraklarını yükselten, emperyalizmi yenerek milli kurtuluş savaşlarını açan bir küçük burjuva milliyetçiliğidir. Türkiye'de küçük-burjuvazinin en radikal çizgisi olan Kemalizm'i karakterize eden yalnızca "milli kurtuluşçuluk" ve "laiklik" öğeleridir. Eşyanın doğası gereği Kemalizmin belirli bir iktisat politikası yoktur ve olmamıştır. Kemalizm'i sağ-sol diye ayırmak, çeşitli hataları içeren yanlış bir tahlildir. Dikkat edilirse, sağ görüş asker-sivil aydın zümre ile Kemalizm'i aynı şeyler olarak kabul etmektedir. Bu tamamen saçmadır. Asker-sivil aydın zümre küçük burjuvazinin bir tabakasıdır. Kemalizm ise bu kesimin veya küçük burjuvazinin en radikal tutumu, politik görüşüdür. Kemalizm'in sağ-sol diye ayrılması, artçı, pasifist teorinin zorunlu bir işlemidir.

Kemalistlere öncülük için açık bono verilerek Kemalizm abartılmakta, yüceltilmekte, diğer yandan da emperyalizmle uzlaşanlar da Kemalizm kapsamı içine sokularak Kemalizm azımsanmakta. aşağılanmaktadır.

Ülkemizin bugünkü sürecinde baş çelişmenin. Amerikan emperyalizmi ile bir avuç hainin dışındaki bütün Türkiye halkı arasında olduğu açıktır.

Kimileri "Gardrop Atatürkçülüğü" ile Kemalizm'i birbirine karıştırmaktadırlar... Milli cephe iki ittifak üzerinde yükselir; "Emekçi sınıflar ittifakı" ile "milli burjuvazi ve emekçi olmayan halk ile emekçiler arası ittifak" ve işçi sınıfının öncülüğünün sağlanabilmesi, milli demokratik devrimin başarıya ulaşması meselesi, proletaryanın öz örgütünün, köylüleri etrafında toplayarak sevk ve idare edip etmemesine bağlıdır.

Ancak ve ancak sapına kadar sosyalist olanlar, emperyalizme karşı mücadelede hem kendi saflarında hem de bütün anti-emperyalist sınıf, zümre ve örgütler arasında birleştirici ve yönlendirici olabilirler.

II. milli kurtuluş savaşımızda, esnek bir milli cephe politikası izlerken, emperyalizme ve müttefiklerine karşı millici güçler ile birlikte hareket ederken, işçi sınıfını ve sosyalizmin gerçekleşmesinin tarihi zorunluluğunu bir nebze bile aklımızdan çıkarmamamız gerekir.

Kitle çizgisi, Marksist hareketin bel kemigidir.

Kitle çizgisi, mücadelenin herhangi bir aşamasının herhangi bir evresinde, o evrenin şartları altında, çıkarları devrimde olan yığınlara dışardan verilecek olan bilincin biçim ve özelliklerini, taktik ve şiarların niteliklerini tayin eder.

Açıktır ki, kendi görüş ve çizgilerini kabul etmeyen, onların pasifizmine ayak uydurmayan kişi, her çeşit sağ sapmaya göre "sol maceracı" ve "sekte" dir. Ve gençlik kesimindeki proleter devrimcileri değerlendirmede, teslimiyet oportünizminin dilinde "Gauchiste" sözcüğü, sağ sapmanın ağzında "küçük burjuva maceracıları" olarak şekillenmektedir. Lenin'in belirttiği gibi, ister sağdan gelsin, ister soldan, temelin yanlış analizine dayanan bütün görüşler, nihai olarak çakışır. Ve Lenin ne kadar maceraperestse, sağ görüşün "maceracılıkla" suçladığı militanlar da o kadar maceracıdır!...

Saflarımızda sağ sapma oluşması, elbette kötü bir şeydir. Ama bu, varlığı objektif bir gerçek olduğuna göre; bunun ortaya çıkarılması, sosyalist hareketin esenliği, saflarımızın çelikleşmesi açısından bir zorunluluktur. Böylece, kötü bir şey, güçlü bir oluşumu sağlar...⁸

BİZ VE DİĞERLERİ

Mahir Çayan'ın teorik temellerini koyduğu ayrımlar üstüne Yusuf Küpeli oldukça sert bir değerlendirme yapıyor. Kurultaydan bir yıl sonra 1971'de Kurtuluş yayınlarından çıkan Dev-Genç broşüründe, Yazar, eleştirilerinin ardından kurultaya katılmamasını bir hata olarak görüp kendisini de eleştirmiştir. Kurultay sonrası ASD'de yayımlanan birlik beraberlik ruhlu yazıyla bir ilgilerinin olmadığını herhangi bir yakınlık duymadıklarını ortaya koyuyor. Küpeli'nin söylemi dönemin havasına uygun. Çizgileri keskin çizmiş, kendilerine oldukça güvenli bu nedenle de uzlaşma noktaları aramıyor.

Şöyle değerlendiriyor olağanüstü kurultayı.⁹

"Dördüncü FKF kurultayı, küçük burjuva kuyruklu (D. Perinçek çevresini kastediyor, AY.) ile proleter devrimcileri (kendilerini yani M. Çayan çevresini kastediyor, AY) arasındaki çatışmaya sahne oldu.

Gençlik hareketi içindeki yerlerini kesinlikle kaybetmek üzere olduklarını anlayan Doğu Perinçek ve çevresi, öteden beri FKF yönetimi hakkında sinsice sürdürdükleri provokasyon ve yıpratma kampanyasını bir yana bırakıp, FKF yöneticilerini açıktan açığa küçük burjuva anarşistliği ile suçlamaya başladılar. Provoke ettikleri gençlik hareketlerine sahip çıkmaya ve onların yöneticilerini anarşistlikle suçlamaya çalışarak, tekrar FKF yönetiminde söz sahibi olmak istediler. Onların FKF yönetiminde söz sahibi olmaları demek, gençlik hareketinin küçük burjuvazinin kuyruğuna takılması demekti. Proleter devrimciler şimdiye kadar FKF kurultayında olmayan bir biçimde küçük burjuva kuyrukçuluğuna ve oportünizmin her türlüşüne karşı ideolojik mücadele verdiler. Aren, Boran, Doğu Perinçek oportünizmlerinin ve aynı çizgide olan görüşlerin nasıl bir sağ sapmayı temsil

ettiklerini gözler önüne sergilediler. Bu ideolojik mücadeleyi daha iyi anlayabilmek için, Mahir Çayan arkadaşın Aydınlik Sosyalist Dergi'nin 15. sayısındaki "Sağ Sapma Devrimci Pratik ve Teori" adlı yazıma bakmak yerinde olur.

Bu kurultayda bütün ideolojik mücadeleye rağmen proleter devrimcileri kesin zafere ulaşamadılar. Bunun çeşitli nedenleri vardır. Bir kere, TIP oportünizminin saflarından koparken ortada tek alternatif olarak gözükken bir başka küçük burjuva oportünizmine, Türk Solu hareketine sempati duymaya başlayan gençlik, bu hareketin sağ propagandasının etkisi altında kalmıştı. Küçük burjuva kuyrukçuluğuna karşı verilen mücadeleyi hemen kavrayamıyor, kesin taraf tutamıyordu. İkincisi, Türk Solu hareketiyle gençlik çevrelerinde belirli bir etkinliği olan Mihri Belli, eklektik bir anlayışla küçük burjuva ideolojisini proletarya ideolojisi ile uzlaştırmaya çalışıyordu. O güne kadar gençlik hareketi içinde sözcülüğünü yapan kendisiyle aynı görüşteki Doğu Perinçek ve çevresini FKF'den tasfiyelerini engellemek isterken, gençlik hareketinin önde gelen liderlerinin küçük burjuva anarşistliği ile suçlanmalarına da karşı çıkar gözüküyordu. "Kemalizm"le sosyalizm arasında aşılmaz duvarlar yoktur" diyebilen Mihri Belli, FKF içindeki proleter devrimciler ile kendisi gibi kuyrukçuları uzlaştırarak, kuyrukçuluk politikasını, küçük burjuva radikallerine, gençliğe dayanarak yaranma politikasını rahat rahat sürdürmeyi umut ediyordu. Oysa, burjuva ideolojisi ile proletarya ideolojisinin arasını bulmak imkansızdı. Mihri Belli gibi düşünenlere Lenin, Ne Yapmalı adlı eserinde "yapılacak tek şey, burjuva, ya da sosyalist ideoloji arasında seçim yapmaktır. Başka yol yoktur. (Çünkü insan oğlu bir "üçüncü" ideoloji yaratmamıştır ve üstelik, sınıf çelişkileriyle bölünmüş olan bir toplumda, sınıf niteliği taşımayan ya da sınıflar üstü bir ideoloji olamaz.) Onun için sosyalist ideolojiyi herhangi bir biçimde küçümsemek, bu ideolojiye azıcık olsun sırt çevirmek, burjuva ideolojisini güçlendirmek anlamını taşır..." diyerek en güzel cevabı veriyordu. Ama Lenin'in bu cevabından habersiz olan ve ideolojik düzeyleri geri bazı gençlik yöneticileri, Mihri Belli'nin uzlaştıncı tavrının etkisi altında kaldılar. İki ideolojiden birini kesinlikle seçmeyerek, Doğu Perinçek'in sağcı ideolojisine, burjuva ideolojisine farkında olmadan yardımcı oldular. Kongrede böyle bir durumun ortaya çıkmasından FKF genel başkanı da sorumluydu. Hata etmeyip kongreye gelebilseydi eğer, küçük burjuva kuyrukçularının demagoji imkanları belirli ölçüde ortadan kaldırılabilirdi.

Sonuç olarak kongrede, okuma imkanı bulamadığım, ideolojik ayrıntılar konusunda bir görüşü olmadığını söyleyen ve iki tarafa da sempatik gözükmeye çalışan Atilla Sarp Genel Başkanlığa seçildi."

Anlatımlara ihraç edilen Dev-Genç'lilerden Osman Saffet Arolat'ın tavrını ekleyerek kurultay ortamını biraz daha canlılığıyla yaşayabiliriz.

Gerçi Arolat bir sözler düellosuna tanıklık yapıyor. Ama kurultaydan bir hafta sonra ASD) ve Türk Solu'nda yazılanlarla kurultay sırasında sarf edilen sözler o kadar farklı ki? ister istemez Mihri Belli'nin otoritesi, uzlaşır-macılığı ortaya çıkıyor.

DIŞARDAN BİR TANIKLIK AROLAT ANLATIYOR:

Münir Ramazan Aktolga: "Milli cephe küçük burjuvazinin yanlış eylemlerini poh-pohlamakla olmaz, Proletaryanın örgütü hareketin her alanında kurulabilir. Kim-se kitleler adına milli cephe yetkisine sahip değildir. Sol Kemalistlerle proleter sosyalistler arasında güç birliği yapılmaz. Yok böyle hikaye. MDD küçük burjuva politikacılarına alet olamaz" derken. Mahir Çayan; 'Kemalizmi sağ-sol diye ayırmak yanlıştır. Kemalizm milli kurtuluşçuluktur. Sağ kanat küçük burjuva reformistleri ve emperyalizmin hükmü altındadır. Burada yapılan konuşmalarda devrimci terör ile anarşizm birbirine karıştırılmıştır. Kişiliklerinde devrim yapamayanlar devrimci olamazlar konuşmasıyla Doğu Perinçek'i hedef alarak iki grubun ayrılmasının en önemli nedenlerinden biri oldu. Perinçek ise konuşması sırasında Çayan'a küfre varan laf atmalardan sonra, kürsüye gelerek 'örgütler kitleler içinde çalışmanın gerektiğini anlamamak biz gençler arasında yeni sapmalara sebep olmuştur. Demir Döküm ve Ereğli'de işçi grevdeyken yurdun çeşitli yerlerinde köylülerin toprak işgalleri fişkınrken ortada olmamak oportünizmdir. İstanbul'da hareket berekettir denilerek yapılan boykotlar sol sapmadır, aynı zamanda teori düşmanlığının örneğidir' dedi. Perinçek kendisine laf atmalar olunca da 'bana sataşanlar mütekait (emekliye ayrılmış-AY) devrimcilerdir, icazetli sosyalizm yapmaktadırlar' dedi. Perinçek'e cevap veren Atilla Sarp: 'eline kelepçe değmemiş biri icazetten bahsedemez. FKF proletaryanın politik örgütünün bazı görevlerini de yüklenmiştir. Birinci görevimiz gençliği örgütlemektir.' dedi."¹⁰

UZLAŞMANIN BAKIŞI

Buraya gerek Mahir Çayan gerekse Doğu Perinçek çevresince Mihri Belli'nin adamı olduğu belirtilen Atilla Sarp'm kurultay değerlendirmesini almak istiyorum. Atilla Sarp tam da uzlaşma sonucu seçilme biçimine uygun olarak konuşuyor;

FKF üyeleri arasında ideolojik tartışma ortamı, hem gelişmemiz bakımından, hem de proleter devrimcilerinin gençlik örgütü olarak ulusal kurtuluş kavgamızda doğru yeri gösterebilmemiz bakımından gereklidir, zorunludur. Kongrede devrimciler, ideolojik tartışmayı dostça ve proleter devrimcilerine yaraşır bir seviyede sürdürmüşlerdir. TDGF üyeleri arasında hiçbir uzlaşmaz çelişki yoktur. Eleştiri ve

özeleştirici ortamının mevcudiyeti, aramızda ikilik olduğunu değil, "birlik-eleştirici birlik" ilkesini uyguladığımızı gösterir. TDGF'nun uzlaşmaz çelişkisi, emperyalizm ve işbirlikçileriyedir. Bunun yanı sıra, ulusal kurtuluşçu safları bölme amacını güden ve son tahlilde emperyalizme hizmet eden oportünistlerle de uzlaşmaz çelişkimiz vardır"

TARTIŞILSA DA BİRLİK BERABERLİK

Hemen tanışmalar sonrasında tartışan tarafları birleştirici, uzlaştırmacı bir bildiri yayımlanır. Oybirliği ile yayımlanan bildiride "içinde bulunulan dönemde milli demokratik devrim mücadelesindeki görev" saptanır. Disiplinli, devrimci bir örgütlenmeden söz ederek işçi ve köylü yığınlarıyla bağ kurmanın gereği belirtilir. Yine Aydınlik Sosyalist Dergi, Türk Solu ve İşçi-Köylü Dergisi devrim hareketinin eylem silahları olarak kabul edilir. Bildiride adı geçen bu dergilerden ASD'nin yazı kurulu bir uzlaşmayı temsil etmesine karşın İşçi-Köylü Dergisi'ni Doğu Perinçek çevresi yönetmektedir. 1 No lu Dev-Genç bildirisini buraya alıyorum.¹¹

1 NOLU DEV-GENÇ BİLDİRİSİ

"TDGF sosyalist gençliğin düşünce eylem örgütüdür.

İçinde bulunduğumuz dönemde halkımızın milli demokratik mücadelesinde görevimiz:

1) Anti-emperyalist gençlik hareketlerine öncülük etmek ve bu amaçla üniversite gençliğini mücadele içinde örgütlemek, bu hedefe ulaşmak için devrimci örgütlenmemizi sağlamlaştırmak, devrimci disiplinimizi güçlendirmek ve eylem içinde devrimci ideolojik eğitimimizi sağlamak ve oportünizmle mücadele etmek.

2) Milli demokratik devrim mücadelemizin kesin zafere ulaşması için işçi ve köylü yığınları ile mücadele içinde devrimci bağlar kurarak işçi, köylü. gençlik dayanışmasını sağlamlaştırmak.

3) Emperyalizme, işbirlikçi burjuvazi ve kapitalizm öncesi kalıntılara karşı, bütün milli sınıfların devrimci güç birliğinin gerçekleşmesi için mücadele etmektir. Türk Solu, Aydınlik ve İşçi-Köylü gazetesi halkımızın yürüttüğü milli demokratik devrim hareketimizin propaganda ve eylem silahlarıdır.

FKF'nin Yusuf Küpeli başkanlığı dönemindeki devrimci yönetimi, milli demokratik mücadelemize doğru devrimci yolda ilerleyerek güç katmıştır.

Yaşasın halkımızın milli demokratik devrim mücadelesi

Kahrolsun emperyalizm

Yaşasın milli kurtuluş savaşımızın devrimci gençliği."

TAYLAN'IN BABASINA ONURSAL ÜYELİK

Bu arada başkanlık divanına verilen bir önerge ile devrimci mücadelede öldürülen Taylan Özgür'ün babasına Dev-Genç onursal üyeliği verilir. Bu tavır bir güzelliği sergiliyor. Teorik, politik atmosferin en yoğun olduğu anlarda bile Dev-Genç'lilerin insan yanlarını hep diri tuttuklarını dile getiriyor. Dev-Genç ruh halini bütünlediği için bir not olarak yazıyorum.

DEV-GENÇ İŞÇİLERE VE KÖYLÜLERE AÇILIYOR

Kurultay bütün delegelerin oybirliği ile yayınlanan bildiriye uygun davranma yoluna gitti. Fiili durum haline gelen işçi ve köylüler arasında çalışma, onları Dev-Genç örgütlülüğü altında toplama olgusu hukuksal olarak da saptanmalıydı. Bunun için üniversite öğrenci ve Öğretim üyeleri dışındakilerin örgüte üye olmalarını engelleyen tüzük hükümlerinin kaldırılması, değiştirilmesi gerekiyordu. Yine işçi ve köylülerin kurduğu devrimci gençlik örgütleri de federasyona üye olabilmeliydi. Üyelik kadar önemli bir konu da amaca ilişkindi. Fikir Kulüpleri Federasyonu'nun tüzük ve stratejisi düşünce yoğunlukluydu. Fikir üretimiyle ilgiliydi. Oysa artık en az düşünce kadar eylemde örgütün baskın karakteri olmuştu.

Bütün bunlar örgütün adını, amacını, üyelik koşullarını değiştirmeyi, yeni baştan düzenlemeyi zorunlu kılıyordu. İşte kurultay gündemine "tüzük tadili" maddesi bunun için konulmuştu.

DÜŞÜNCE DEN EYLEME: TÜZÜK DEĞİŞİYOR

Ad ve tüzük değişikliği kurultay tarafından şöyle gerekçelendiriyordu: "Fikir Kulüpleri" adı, emperyalizmin her türlü baskı yoluna başvurduğu bir dönemde, devrimcilerin dinamik görevini isim olarak yansıtmıyor. Görevimiz, Türkiye'nin devrimci gençliğinin yurt düzeyinde demokratik merkezîyetçiliğe dayanarak teşkilatlanmasını sağlamaktır. Türkiye Devrimci Gençlik Federasyonu adı, milli cephe politikamıza da uygun bulunmaktadır. Devrimci gençliğin federe örgütü olarak, yalnız üniversitelerde değil, yurt yüzeyinde devrimcilerin görevini yerine yığıtçe getiren ve özellikle işçi ve köylüleri de içeren kuruluşları çatımız altında toplamak, olağanüstü kurultayımızın bize yüklediği bir görevdir."

Kurultay tüzük değişikliğini gerçekleştirmek üzere bir komisyon oluşturdu. Bu komisyonda Atilla Sarp, Ruhi Koç, Cihan Alptekin, Doğu Perinçek ve Münir Ramazan Aktolga yer alıyordu. Görüldüğü gibi komisyonun bileşimi de kurultayın uzlaşma zeminine uygun olmuştur.

Komisyon Fikir Kulüpleri Federasyonu'nun adını Türkiye Devrimci Gençlik Federasyonu (TDGF) olarak değiştirmiş, kısa adını da DEV-GENÇ olarak saptamıştır.

Yakın tarihimizin en önemli gençlik örgütü Dev-Genç ad olarak böyle doğmuş oluyor.

Tüzük komisyonu FKF tüzüğünün 1. maddesinden 22. maddesine kadar 6. madde dışındaki bütün maddeleri değiştiren bir tasarı hazırladı. Tüzük Milli Demokratik Devrim çizgi ve anlayışına uygun olarak yeni baştan yazılmış oluyordu.

Kongrece aynen kabul edilen ve karar haline gelen bu tasarıya göre FKF adı değiştirilerek TDGF oluyor, 'sekreterlik' ve 'sekreterlik üyelikleri' kaldırılıyor, yerine 'merkez yürütme kurulu', 'merkez kurulu üyelikleri', 'bölge yürütme kurulu', 'bölge yürütme kurulu üyelikleri' kuruluyordu.

"Milli Demokratik Devrim" mücadelesinde sosyalist gençliğin düşünce ve eylem örgütü Dev-Genç tüzüğünü buraya alıyorum.¹²

TÜRKİYE DEVRİMCİ GENÇLİK FEDERASYONU (TDGF) DEV-GENÇ TÜZÜĞÜ

Ad ve Merkez:

Madde 1 - Türkiye Devrimci Gençlik Federasyonu, Cemiyetler Kanununa göre kurulmuş bir dernekler birliğidir. Merkezi Ankara'dadır.

Amaç :

Madde 2 - Türkiye Devrimci Gençlik Federasyonu emperyalizm ve feodal kalınlara karşı verilen halkımızın milli demokratik devrim mücadelesinde sosyalist gençliğin düşünce ve eyleminin geliştirilmesi amacı ile kurulmuştur.

Türkiye Devrimci Gençlik Federasyonu amacına ulaşmak için gerekli eğitim ve propaganda çalışmalarında bulunur, toplantılar, gösteriler düzenler, yayın yapar, sergi açar.

Üyelik :

Madde 3 - Federasyona, onun amacım benimseyen yüksek öğretim kurumlarındaki sosyalist öğrenci kuruluşları ve sosyalist işçi ve köylülerin kurduğu dernekler katılabilir.

Üyeliği kabul için Merkez Yürütme Kurulu'nun kararı gerekir. Merkez Yürütme Kurulu'nun herhangi bir demneğin müracaatını reddetmesi halinde, Genel Yönetim Kurulu'na başvurabilir. Bağlı dernekler sosyalizmin bilimini eylem kılavuzu edinen üyelerden oluşur.

Derneklerin Federasyona Karşı Hakları ve Ödevleri:

Madde 4 - Dernekler, federasyon organlarına, TDGF Tüzüğü gereğince temsilci yollarlar, her dernek Merkez Yürütme Kurulu'nca belirlenen oranda, federasyona gelirinin belli bir bölümünü verir. Federasyon yetkili organlarınca alınan kararlar dernekleri ve dernek üyelerini bağlar. Dernekler federasyondan ancak, genel kurullarının aldığı kararla ayrılırlar.

Federasyon Organları:

Madde 5 - TDGF organları şunlardır

- a. Kurultay,
- b. Genel Yönetim Kurulu,
- c. Merkez Yönetim Kurulu,
- d. Merkez Onur Kurulu,
- e. Merkez Denetim Kurulu
- f. Bölge Yürütme Kurulları.

Kurultay

Madde 6 - Kurultay Türkiye Devrimci Gençlik Federasyonu'nun en yüksek organıdır. Kurultay, genel başkan, eski genel başkanlar, kurucular, genel yönetim Kurulu üyeleri; merkez onur kurulu üyeleri, merkez denetim kurulu üyeleri, bölge yürütme kurulları başkanları ve kurul üyeleri dernek başkanları ile dernek genel kurullarında seçilecek genel kurula katılma hakkına sahip her on üye için bir kurultay temsilcisi üyeden oluşur. İki kurultay arasında genel kurul yapmamış dernekler, kurultaya katılamazlar. Genel Yönetim Kurulu aksine karar vermedikçe olağanüstü kurultaylara katılabilmek için derneklerin genel kurullarını yapma zorunluluğu yoktur. Kurultay, genel yönetim kurulu üyelerini, merkez onur kurulu üyelerini, merkez denetim kurulu üyelerini seçer. Gençlik, yurt ve dünya sorunlarını görüşür. Genel yönetim kuruluna güdülecek politika konusunda açık, tutucu kararlar alır, hesapları inceler, genel yönetim kurulu raporunu tartışır, arındırma konusunda karar verir.

Toplantı yeter sayısının 2/3'nün oyu ile federasyon tüzüğünde değişiklik yapılabilir.

Kurultayı, genel yönetim kurulu toplantıya çağırır, kurultay yılda bir kez toplanır.

Genel Yönetim Kurulu:

Madde 7 - Genel Yönetim Kurulu; kurultayca seçilen her dernekten ikişer üyeden oluşur. Aydınların kurultaya katılmış olması gerekmez. Bu durum, üye sayısının tek olması için kuruluş önceliği göz önünde tutulmak ve bir kurultay dönemi geçerli olmak üzere dernekler sırası ile genel yönetim kuruluna bir fazla üye verirler. Her dernekten bir yedek üye seçilir. Boşalan üyelige, varsa kendi yedeği, yoksa oy alış sırasına göre yedekler seçilir

Genel başkan bu kurulun da başkanıdır. Genel yönetim kurultay arasında fede-

rasyonu yönetir. Üyeleri arasından genel başkan ve merkez yürütme kurulunu ve bölge yürütme kurulları ile üyelerini seçer.

Merkez Yönetim Kurulu

Madde 8 - Merkez yürütme kurulu, federasyonun en yüksek yürütme organıdır. Genel yönetim kurulu kararlarını uygular ve federasyonun işlerini yürütür. Merkez Yürütme Kurulu, genel yönetim kurulunun merkezde oturanları arasından seçilen sekiz asil ve dört yedek üye ile genel başkandan oluşur, genel başkan başkanlığında haftada en az bir kere toplanır. İlk toplantıda genel sekreteri ve genel saymanı seçer, merkez yürütme kurulu federasyonun tüzüğü ve genel tutumuna, kendi kararlarına, dernek tüzüğüne aykırı davrandığı an ya da örgüte zararlı olduğu kanısına vardığı zaman dernek yönetim kuruluna işten el çektirir. Ancak, yerine hemen üç kişilik geçici kurul kurar. Bu kurul bir ay içinde genel kurula gitmek zorundadır. Gerekli gördüğü çalışma ve uzmanlık kollarını kurar.

Madde 9- Genel Başkan: Genel başkan, genel yönetim kurulu üyeleri arasından seçilir. Yeri boşalınca genel yönetim kurulu üyeleri arasından ve kurultaya kadar görevli olmak üzere bir yenisini seçer. Genel başkan, federasyonu temsil eder. Federasyon adına demeç vermek, yalnız genel başkanın hakkıdır. Genel başkan, temsil ve demeç verme yetkilerini merkez yürütme kurulunun onayı ile geçici olarak belli bir konuda başkasına devredebilir.

Genel yönetim kurulu, merkez yönetim kurulu toplantılarına başkanlık eder. Bu kurulları toplantıya çağırır.

Madde 10- Merkez Onur Kurulu:

Merkez onur kurulu, kurultayca seçilen üç asil, bir yedek üyeden oluşur; bu kurula bir dernekten iki üye giremez.

Dernekler, dernek yönetim kurulu üyeleri, dernek onur kurulu üyeleri hakkında disiplin cezaları verir. Ayrıca üst yargı yeri olarak da iş görür.

Merkez onur kurulu, genel başkan, genel yönetim kurulu üyeleri, merkez denetim kurulu üyeleri hakkında disiplin cezası veremez, bu hak kurultayındır. Merkez onur kuruluna, merkez yürütme kurulu, merkez denetim kurulu ve dernek yönetim kurulları karar alarak başvurabilirler.

Madde 11 - Merkez Denetim Kurulu: Merkez denetim kurulu, kurultayca seçilen üç asil ve bir yedek üyeden oluşur, görevi genel merkezde genel saymanca tutulan hesapları denetlemektir.

Maddi 12 - Bölge Yürütme Kurulu: Bölge yürütme kurulları, en az üç üye derneğin bulunduğu ve genel yönetim kurulunun uygun gördüğü şehir ve bölgelerde kurulur. Genel yönetim kurulu, bölge yürütme kurulunu feshedebilir. Bölge yürütme kurulu 1 başkan ve genel yönetim kurulunun tespit ettiği 5 ya da 7 üyeden oluşur. Bölge yürütme kurulu üyelerini ve başkanı genel yönetim kurulu o bölge veya

şehirdeki dernek üyelerinden tespit eder. Bölge yürütme kurulları bulundukları şehir veya bölgedeki derneklerle federasyonun genel merkezi arasındaki ilişkiyi sağlamakta görevlidir. Bulundukları bölgede federasyonu temsil ederler. Federasyon kararlarını uygularlar.

Madde 13 - Dernekler: Dernekler federasyon tüzüğüne, kurultay, genel yönetim kurulu kararlarına ve genelgelere uymak zorundadırlar. Bunun dışında kendi tüzüklerine göre çalışırlar.

Madde 14 - Federasyon Gelirleri: Federasyonun başlıca gelirleri, üye ödenekleri, bağışlar, federasyon malları, yayınlar, rozet, kimlik kartı gelirleridir.

Madde 15 - Ortak Hükümler: Federasyon tüzüğü ve üst organ kararları alt organları ve dernekleri bağlar.

Madde 16 - Yedek üyelerin bulundukları organda söz hakkı vardır. Oy hakkı yoktur.

Madde 17 - Bu tüzükte düzenlenmeyen ayrıntılarda merkez yürütme kurulunca hazırlanacak ve genel yönetim kurulunca onaylanacak iç tüzüğe ve orada da yoksa, Türkiye Büyük Millet Meclisi İç Tüzüğü'ne başvurulur.

Madde 18 - Bir kurula bir kimseyi atayan ya da seçen kurul o kurula ya da o kimseye işten el çektirebilir.

Madde 19 - Federasyondan çıkarılan, kapatılan ya da fesih edilen derneğin federasyon organlarındaki üyesinin görevi iş gördüğü kurul ya da üst organ terkiine karar almazsa sürer.

Madde 20 - Fesih durumunda federasyon malları ve varlığı merkez yürütme kurulunun kararına uygun olarak dağıtılır.

Madde 21 - Geçici Maddeler: Bu tüzüğün kurultayca kabulünden sonra merkez yürütme kurulu gerekli işlemleri yerine getirerek federasyona bağlı örgütlerin belgelerini ve onların üyeliklerinin durumlarını yani tüzüğü uygular.

Madde 22 - Merkez yürütme kurulu, federasyon tüzüğüne göre değişikliklerin yapılması için dernek yönetim kurullarına gerekli talimatı verir. Bu talimat üye Örgütlerinin genel kurullarına sunulur.

YENİ ANLAYIŞ YENİ HÜKÜMLER

FKF tüzüğünün 2. maddesinde "FKF bilimsel düşünme ve davranma yetisine ulaşmış yüksek öğrenim gençlerinin aralarındaki dayanışmayı karşılıklı eğitime iş ve eylem birliğine dayanan örgüttür.

FKF gençlik, yurt ve dünya olaylarını bir bütün olarak ele alır, gençliğin mutluluğunu insanın kendini yetiştirebileceği olanakların var olduğu bir düzende görür, bu ileri düzene ulaşabilmek için gençliğe ödevler düştüğü kanısındadır. Gençliğin ödevlerini yerine getirebilecek olgunluğa

erişmesi, bilinçlenmesi, eşgüdümlü ve örgütlü eylemlere girişerek yurda ve dünyaya yön verebilmesini amaçlar" şeklinde tanımlanan örgütün amacı TDGF tüzüğünde kısa ve yalın cümlelerle ifade ediliyordu. Açık ve politik bir anlatım seçiliyor ve TDGF'nin "emperyalizm ve feodal kalıntılara karşı verilen halkımızın milli demokratik devrim mücadelesinde sosyalist gençliğin düşünce ve eyleminin geliştirilmesini" amaçladığı açıklanıyordu.

Yine FKF tüzüğünde üyelik için yalnızca "yüksek öğrenim veren kuruluşlarda kurulan fikir kulüpleri" kabul edilirken, TDGF tüzüğü bunu "sosyalist işçi ve köylülerin kurduğu dernekler" de üye olabilir şeklinde genişletiyordu.

TDGF tüzüğüne göre örgütün en yetkili organı kurultaydır. Kurultay her üye derneğin iki kişiyle temsil edildikleri genel yönetim kurulunu seçiyordu. Genel yönetim kurulu ise kendi içinden bölge yürütme kurulu, genel başkan ve merkez yürütme kurulunu çıkarıyordu.

Tüzüğe göre genel kurulunu yapıp temsilcisini seçmemiş derneğin kurultaya katılabilmesi söz konusu olamıyordu. 18. Madde ise sosyalist demokrasinin önemli bir ilkesini düzenliyor, seçilenlerin seçenlerce geri alınabilmesini hükme bağlıyordu.

FKF dönemindeki 'sekreterlik' örgütleri bölge yürütme kurulu adıyla yeniden biçimlendiriliyor, BYK'nın oluşabilmesi için en az üç üye derneğin varlığı aranıyordu.

Dev-Genç tüzüğünün işleyişe ilişkin hükümlerinin bugün için de değerli olduğunu düşünüyorum. Bazı düzenlemeler hâlâ üst bir gençlik örgütünün yararlanabileceği canlılığı taşıyorlar.

VE SEÇİMLER YAPILIYOR ...

Yeni tüzük tasarısı hazırlanırken, tüzük kurulunca "örgütün oportünistlerden temizlenmesine" ilişkin bir tasarı da hazırlandı. Tüzüğün onaylanmasından sonra oya sunulan ihraç tasarısının gerekçesini üç eski yöneticinin ihracı için öne sürülen gerekçenin aynısı oluşturunuyordu. Bu tasarı da oylandı ve kabul edildi. Buna göre de Ankara, İstanbul ve İzmir sekreterliğine bağlı "devrimci eylemi baltalayan, proleter sosyalizmini benimsememiş" 30 üye TDGF'den ihraç ediliyordu.

Oportünistlerden arınarak baş başa kalan milli demokratik devrimciler artık gündemin seçimler maddesine geçebilirlerdi. Fakat o denli yoğun tartışmalardan sonra ortak bir liste çıkarmak mümkün olmayabilirdi. Mahir Çayan çevresi de Doğu Perinçek çevresi de birbirlerine oldukça 'soğuk' bakıyorlardı.

İki tarafla da iyi 'geçinen' bir tek Mihri Belli kalıyordu ortada. Mihri Belli ise bir çevre olarak tanımlanamayacak kadar az kişiyi toplayabilmişti. Ancak kendi dışında olsalar da M. Belli'nin gerek M. Çayan gerekse D. Perinçek çevresi üzerinde önemli derecede etki ve otoritesi söz konusuydu.

Mihri Belli'nin görüşmeleri sonucunda Merkez Yürütme Kurulu üyeleri ve Dev-Genç genel başkan adayları delegeler önünde açık bir tartışmada saptanmak yerine diplomatik yollarla belirlendi. Mihri Belli Yürütme Kurulu'nda Çayan ve Perinçek çevresine dörder üyelik ayırıyor, başkan olarak da kendi 'adamı' Atilla Sarp'ı öneriyordu.

Böylece delegelerin tamamına yakınının oyunu alacak adaylar kapalı kapılar ardında M. Belli'nin uzlaştırması sonucu saptandı ve oya sunuldu.

Seçime giren 'tek liste' seçimi kazanmış oluyordu. Buna göre genel yönetim kurulu şu üyelere oluşuyordu:

Genel Yönetim Kurulu Üyeleri:

ANKARA

ALTIA Necip Yılmaz, Ahmet Bozkurt
 DTCF Gün Zileli, Mehmet Yüksel
 EĞİTİM Mustafa Ulusoy, Ekrem Öztürker
 ETYÖO Adnan Altıparmak, Tayfun Demir
 FEN Ömer Özerturgut, Sezgin Büyükkuşoğlu
 SBF Oktay Etiman, Oral Çalışlar
 BYYO Aktan İnce, Aydın Çubukçu
 HUKUK Atıl Ant, Hüseyin Onur
 ODTÜ Tuncay Çelen, İrfan Uçar
 TIP Orhan Aybers, Ruhi Koç
 ZİRAAT Atilla Sarp (Genel başkan) Okan Alpar, Zekâi Bakar
 VETERİNER Behzat Usta, Abdullah Lokman Uyanık
 HACETTEPE Ergun Aydınoglu, Nurettin Öztürk
 YÖO Kamer Dünya, Naif Türetken
 GEE Latif Güvercin, Ali Mercan

İZMİR

YÖO Ömer Karabulut, Ramazan Karakale
 FEN Ali Karşılayan, Muzaffer Doyum
 TIP Yılmaz Akalın, Ferhat Soykan
 ZİRAAT Burhan ATALAY, Ayben Takan

ERZURUM

İŞLETME Kemal Ataseven, Cavit Göktürk
 ZİRAAT Muammer Aslan, Cengiz Baltacı
 TIP Taner Turan, Akil Muhtar
 EDEBİYAT Ayhan Kutlay, Mehmet Güneş

İSTANBUL

TIP Ömer Güven, Salâhattin Uzunismail
 EDEBİYAT Demir Küçükaydın, Eyüp Yıldırım
 HUKUK Cihan Alptekin, Haşmet Atanan
 İKTİSAT Selâhattin Okur, Nahit Özdemir
 GÜZEL SANATLAR Yüksel Gürsel, Erkan Şimşek
 İTÜ Mehmet Altun Sabetay Varol
 FEN A. Gani Yağcı, Bülent Arman
 KİMYA Yalçın Yalçın, Mustafa Karşıl原因
 YÖÖ Hüseyin Karanlık, Aydoğan Şahin
 ROBERT KOLEJ Turhan Gürcan, Nail Satlıgan
 IŞIK Ezel İnanc, Adil Ovalıoğlu
 ORMAN Sümmani Can, Fahri Aral

Kurultay Onur ve Denetim Kurullarına da şu üyeleri seçiyordu:
MERKEZ ONUR KURULU

Sinan Yücel
 Ümit Hasan
 Tunç Çetin

MERKEZ DENETİM KURULU

Yusuf Aslan
 Ali Orhan Yücelalp
 Tuncer Erciyas

Genel Yönetim Kurul yaptığı ilk toplantıda kendi içinden Merkez Yürütme Kurulu'nu seçti. Dev-Genç başkanlığına uzlaşma protokolüne uygun olarak Atilla Sarp getirildi. Diğer üyelerse şunlardı:

Atilla Sarp	Genel Başkan:	Ziraat Fakültesi
İrfan Uçar	Genel Sekreter:	ODTÜ
Aktan İnce	Genel Sayman:	BYYO
Tuncay Çelen.....	ODTÜ	
Ahmet Bozkurt	AITİ A	

Ergun Aydınoglu	H.Ü
Gün Zileli	DTCF
Oral Çalışlar	SBF
Ömer Özerturgut	Fen F.

Genel Yönetim Kurulu İstanbul Bölge Yürütme Kurulu'nun başına Cihan Alptekin'i seçti. Üyeler ise şunlardı:

Cihan Alptekin	Başkan: Hukuk Fakültesi
Haşmet Atakan	Hukuk Fakültesi
Demir Küçükaydın	Edebiyat Fakültesi
Ömer Güven	Tıp Fakültesi
Rafael Avidor	
Mustafa Zülkadiroğlu	

İzmir Bölge Yürütme Kurulu ise;

Ali Karşılayan	Başkan: Fen Fakültesi
Muzaffer Doyum	Fen Fakültesi
Ferhat Soykan	Tıp Fakültesi
Ramazan	YÖÖ
Burhan Atalay	Ziraat Fakültesi

Merkez yürütme kurulu genel başkan Atilla Sarp başkanlığında toplanmış, bu ilk toplantıda İrfan Uçar genel sekreterliğe seçilirken FKF'nin Dev-Genç'e dönüşümüne ilişkin kararlar da alınmıştır. Buna göre merkezde hazırlanacak ortak kulüp tüzükleri bütün kulüplere ulaştırılacak, kulüpler ilk yapacakları toplantılarda bu tüzüğü kabul edecekler, kulüp isimleri ise Devrimci Gençlik Derneği (DGD) veya Devrimci Gençlik Örgütü (DGÖ) olarak değiştirilecekti.

Karar genel sekreter İrfan Uçar tarafından bir genelge ile bütün örgütte iletildi ve gereğinin yapılması istenildi. Yine karar aynı hafta yayımlanan Türk Solu dergisinde de "duyum" olarak yer aldı.¹³

Adımız Dev-Genç Oldu

1- Fikir Kulüpleri Federasyonu tüzük değişikliği yaparak "TÜRKİYE DEVRİMCI GENÇLİK FEDERASYONU" TDGF adını almıştır.

2- Yapılan tüzük değişikliğine göre federasyona öğrenci olmayan üyelerden meydana gelen diğer devrimci dernekler de katılabilecektir.

3- Üstünde FKF yazılı makbuzlar geçerli değildir. Yanlarında bu makbuzlardan olan arkadaşların merkeze iade etmeleri gerekmektedir.

Adres: İnkılâp Sok. İnkılâp Apt. No. 5/15 Yenişehir /ANKARA

YENİ DÖNEMİN GÜNDEMİ

Genel Sekreter genelgesinde kulüplerin yaptığı eylemleri her ay genel merkeze bildirmelerini, yayınlarından ve bildirilerinden genel merkezi haberdar etmelerini, bölge yürütme kurullarının yaptıkları eylemleri hiç değilse ayda bir merkez kuruluna bildirmelerini, haberleşmenin mümkün olduğu kadar kurye ile yapılmasını istemektedir.

Dev-Genç Merkez Yürütme Kurulu seçildiği hafta ortasında genel merkezde bir basım toplantısı düzenlemiştir. MYK adına Atilla Sarp önce TDGF kurultayı ve Türkiye politik ortamı hakkında değerlendirme ve açıklamalarda bulunmuş sonra da bir gençlik örgütü olarak Dev-Genç'in devrimci mücadele içindeki yerini belirtmiştir. Ardından da gazetecilerin soruları yanıtlanmıştır. Belge olarak alıyorum.¹⁴

DEV-GENÇ GÖREVİNİ BAŞARACAKTIR

Geçen hafta Ankara'da toplanan Türkiye Devrimci Gençlik Federasyonu eski FKF Kurultayı, dayanışma halinde hareket etmeyi başaran proleter devrimcilerin zafereyle sonuçlandı.

Proleter devrimci hareket son yıllar içinde büyük ilerlemeler kaydetmiştir. Sosyalizmin biliminin Türkiye gerçeğine uygulanmasının bir sentezi olan milli demokratik devrim stratejisini benimsemiş olan bu hareket, artık dostun da düşmanın da hesaba katması gereken bir güçtür. Hareketin bu başarısı, izlemiş olduğu doğru siyasi çizgi kadar, harekette yer alan yetenekli militan kadronun yığıtçe mücadelesinin sonucudur. Dev-Genç Kurultayı bu başarının son örneğidir.

Türkiye'nin emperyalist sistem içinde sömürülen bağımlı ülke olarak varlığını sürdürmesinde çıkarı olan statükocu güçler, proleter devrimci hareketi durdurma, geriletme ve güçleri yeterse, yok etme özlem ve çabası içindedirler. Çeşitli yollardan saflarımızı bölme girişimleri bu yüzdendir. Çünkü pek iyi bilmektedirler ki devrimci dayanışma içinde omuz omuza durduğumuz sürece özelemleri kursaklarında kalacaktır. Saflarımızda birliği koruduk mu büyük bir güçüz. Bölündük mü, devrimciler olarak, emekçi halkın davasına hizmet görevimizi yerine getiremez durumlara düşeriz.

Başarılı bir mücadeleyle oportünizm artık tam bir ideolojik bozguna uğratılmış, etki alanı, saflarımızı bölme olanakları iyice sınırlanmıştır. Oportünizme karşı savaşta tecrübeliyiz. Karşımızdaki egemen sömürücü güçler ittifakı da, sosyalist akımın artık bu yoldan kolay kolay yozlaşırılamayacağı anlaşıyor. Cephemizin o kesimi kuvvetlidir. Zayıf noktamız başka kesimdedir. Bizim gibi komprador kapitalizmi şartlarında olup da, her geçen gün yeni katılmalarla safları genişleyen,

ama buna karşılık hâlâ siyasi bir örgütten, kendi öz partisinden yoksun bulunan bir proleter devrimci akım içinde kaçınılmaz olan kişisel sürtüşmelerin bölücü etkilerine karşı uyanık olmak zorundayız.

Kurultay öncesi günlerinde, bu bakımdan eksikliğimizden gelme olumsuz durumların meydana gelmesine izin verdik. Kurultay'da da bu olumsuz hava bir ölçüde sürdü.

Gerici parlamentarizme karşı mücadele, her seferinde işbirlikçilerin iktidarını sandıktan çıkararak Filipin demokrasicilik oyununa karşı ve Türkiye'de gerçek demokrasinin kurulması uğruna (parlamentarist olanaklar dahil) bütün olanaklardan yararlanarak mücadele, içinde bulunduğumuz şartlarda, biricik doğru tutumken, devrimci proleter hareketin tarihi boyunca yanlışlığı defalarca ispat olunmuş ve ancak pek özel durumlarda geçerli sayılabilen "Gerici parlamentarizme hayır!" gibi ancak boykot olarak yorumlanabilecek bir sloganın, birçoklarımız tarafından, bir süre için olsa bile, benimsenmesi, sosyalist taktik konusunda daha öğrenecek pek çok şeyimiz olduğunu göstermiştir. Bu durumun bize gösterdiği bir başka şey de, şimdiki herkesin başına buyrukluk haline bir an önce son vererek ilke birliği içinde disiplinli çalışmanın ortamını yaratmanın zorunlu olduğudur.

Oportünist yönetiminden ayırt ettiğimiz TIP'i "Örgüt olarak destekliyoruz." sloganı, bize seçim kampanyası şartlarında, şehir ve köy emekçilerine gidip, gerici parlamentarizme karşı mücadele olanaklarını sağlamıştır. Eğer eleştirilecek bir yanımız varsa, o da bu olanaktan yeteri kadar yararlanamamış olmamızdır. Bu sloganımız, TIP içindeki sosyalist tabanın durumunu güçlendirmiş, oportünist yönetimi daha da tecrit ederek zayıf düşürmüştür. Anadolu'nun dört bir yanındaki ilçelerden almakta olduğumuz mektuplar bu olumlu gelişmeyi doğrulamaktadır.

Hiç şüphe yok ki statükocu egemen çevrelerin, emperyalizmin de desteğiyle uzun hazırlıklardan sonra tezgâhladıkları ve etkisini yıllarca sürdürebildikleri Filipin demokrasiciliğine angaje oportünizmin yenilgiye uğramış olması, bunun sonsuzluğa dek kökünün kazındığının kanıtı sayılamaz. Oportünizme karşı devrimci uyanıklık her zamanki gibi gereklidir, çünkü bu eğilim bundan sonra, alışmadığımız biçimlere bürünerek boy gösterecektir.

Öte yandan küçük burjuvazinin bu kadar yoğun olduğu bir toplumda elbette ki, yer yer ve zaman zaman anarşizan eğilimlere de tanık olacağız; ve birinci eğilime karşı göstermek zorunda olduğumuz devrimci uyanıklığı, ikinci eğilime karşı da göstermekle yükümlüyük. Ama bu başka şeydir, olağan kişisel küskünlükleri, ille de bir ideolojik ayrılık olarak açıklama gayreti başka şeydir.

Sapma eğilimlerini doğru tespit edip onlara karşı zamanında ve en etkili biçimde mücadele açmakla proleter devrimci ilke birliğimizi savunmuş oluruz; ve böyle bir davranış saflarımızdaki dayanışmayı güçlendirir, yeter ki sapma dediğimiz

gerçekten bir ideolojik sapma olsun.

Ama hiç aklımızdan çıkarmayalım ki, proleter devrimci dayanışmanın hep birlikte "Hu!" çeken dervişlerin tekke dayanışmasıyla bir ilişkisi yoktur. Her geçen gün genişleyen ve güçlenen hareketimiz içinde tekke bağlıklıklarına, ahbap çevresi dayanışmalarına paydos diyecek devrimci bilinci göstermeliyiz. Saflarımıza gerçek devrimci dayanışmayı oturtmalıyız. Temel devrimci ilkeler altında, biricik doğru ortak devrimci platform, strateji ve taktiğimiz çevresinde birliğimizi kurmalıyız. Ve bilmeliyiz ki bu yolda çaba, "Ahmet'i sevenler demegi", ya da "Mehmet'i sevmeyenler kulübü" kurma çabalarıyla asla bağdaşmaz. Hele Ahmet'in sevapları yanında günahları, Mehmet'in de günahları yanında sevapları varsa...

Bugün karşılaşmakta olduğumuz meseleler, bizden çok daha elverişli şartlarda eylemde bulunan devrimci hareketlerde de görülmüştür. Büyüme ve güçlenme aşamasında bir hareketin bu meselelerle karşılaşması tabidir. Önemli olan devrimci dayanışma ile bağdaşmayan tutum, davranış ve eğilimlerin niteliğini doğru değerlendirmek ve bunları zamanında hissiz kılabilmektir. Bu bakımdan son günlerde, her şeye rağmen iyi sınav verdiğimizizi iddia edebiliriz.

Övünerek söyleyebiliriz ki, sonuçta, Dev-Genç Kurultayında proleter devrimci çizgi ve tutum üstün gelmiştir. Saflarımızda şu anda esmekte olan kardeşlik ve dayanışma havası bunu gösterir. Oybirliği ile seçilen Genel Yönetim Kurulu'nun bileşimi, oportünizmin ve her türlü yozlaştırıcı, bölücü eğilimlerin yenilgiye uğratıldığını kanıtlar. Dev-Genç proleter devrimci yönetimi altında, kendisine düşen devrimci görevleri başarabilecek bilinç ve yetenektedir.

Gençlik Örgütü Olarak Görevimiz ve Yerimiz Nedir?

Proleter devrimci hareket içinde özel, gelişmekte olan halkımızın milli demokratik devrim mücadelesinde genel olarak, gençliğin yeri ve görevleri devrimci saflarımızın aktüel sorunlarından birisidir. Bu aktüel soruna açıklığı, gençliğin görevlerini ve mücadelesini sınıflar arası kavgadan soyutlamadan sağlayabiliriz. Ve özellikle gençlik içinde hakim olan, sosyalist ideolojiyi benimsemiş örgütlerimizin görevlerini açıklıkla ortaya koymakla hem bu aktüel sorunu çözmüş, hem de gençliğe yeni boyutlar açmış olacağız. Bunun için yapabileceğimiz en tutarlı şey, bilimsel sosyalist ideolojiyi benimsemiş bir gençlik örgütünün görev ve yerini ana hatlarıyla kavrayabilmemizdir. Örgüt olarak ve onun militanları olarak görev ve yerimizi kavramak, önümüzdeki gittikçe gelişen eylemlerde daha tutarlı doğrultuda tavır alabilmemizi sağlayacaktır. Bunun yanı sıra, görevimizi aktarmakla halkımızın milli demokratik devrim mücadelesinde gençlik örgütlerinin sağlamlaşmasını ve devrimci gençlik hareketlerinin doğuş kaynaklarının sürekliliğini küçümseyen, gençliği dar kalıplara sokmaya çalışan gençliğin, dinamizminin gerektirdiği, niceliği az, önünde kitlelerin özlemini yansıtan milli kurtuluşçu gençlik

eylemlerine uzatan, küçük burjuva korkaklığının da, saflarımızda kök salmasına engel olabileceğiz. Örgüt olarak görevimizi biz, önümüzdeki devrimci mücadeleye bakarak, bir işçi sınıfı örgütü değil işçi sınıfı ideolojisini benimsemiş gençliğin "kitlevi teşkilatı" olduğumuzu bilerek, çağımızın sosyalist devrimlerinin ve milli demokratik devrimlerinin profesyonel devrimci kadrolarının çoğunlukla ilk öncülerinin gençliğin içinden çıktığı objektif gerçeğini kavrayarak, doğru tespit edebiliriz. İşçi sınıfı ideolojisini kavramaya çalışan ve onun öncülüğünde gençliğin kitlevi teşkilatını kurmaya çalışan bizler, önümüzdeki milli demokratik devrim mücadelesinde bir yan örgüt olarak görev alıyoruz. Önümüzdeki devrimci mücadele, gençlik örgütlerine, mücadelede doğru tavır alabilen devrimciler yetiştirmek, halkımızın yurt sathındaki milli demokratik devrim mücadelesine katkıda bulunmak, bunun için de, gençlik örgütümüzü yurt çapında işçi ve köylü gençliğine yayarak onları teşkilâtlandırmak görevini yüklemektedir.

Bir işçi sınıfı örgütü değil, işçi sınıfı ideolojisini benimsemiş gençliğin "kitlevi teşkilatı" olduğumuzu bilmeliyiz. Milli sınıf ve tabakaları, işçi sınıfı öncülüğünde devrim için teşkilâtlandıran ve milli demokratik devrim mücadelemizde hegemonyasını kuran bir siyasi örgütün olmadığı bu dönemde, gençlik örgütü olarak görevlerimiz hem bu gerçeği kavrayarak yürütülmeli hem de örgütün havadan gelmeyeceğini bilerek, devrimci pratiğin gösterdiği ikili görev üzerine örgütümüzü ve militanlarımızı düşünmeye sevk etmelidir.

İşçi sınıfı ideolojisinin gerektirdiği eylemleri yapmaya çalışan gençliğin kitlevi teşkilatları milli demokratik devrim mücadelemizin yan örgütleridir. Ve bunlar eylemlerinin daha tutarlı olması bakımından, mücadelelerinin daha genişlemesi, mücadelenin her biçimine hazırlanması ve geniş öğrenci, işçi-köylü gençlerin teşkilatlanması bakımından bağımsız olmalıdır. Dünya devrimci gençlik hareketlerinin pratiği, gençliğin kitlevi teşkilatlarının işçi sınıfı ideolojisinin hegemonyası altında ve onun gösterdiği devrimci mücadele doğrultusunda eylem yürüten bağımsız örgütler olmasını bize öğretmektedir. Milli demokratik devrim mücadelemizde de işçi sınıfı ideolojisini benimsemiş örgütümüz, ideoloji ve eylem bağımlılığını sürdürecektir, teşkilat bağımsızlığını devrimci mücadelenin yaygınlaşması bakımından koruyacaktır. Geniş çapta teşkilatlanmayı başarmış, geleceğe dönük, zafere inanmış, yıkılmayacak bir proleter devrimci gençlik örgütünü sağlamlaştırmak gerekir. Bu birbiriyle iç içe olan çalışmalarımızda, ki toplumumuzu oya gibi işleyen, milli sınıf ve tabakaların eylemlerinde milli kurtuluşçu tavır almalarına yardımcı olacak gençlik örgütleri ve militanları olmamızı sağlayacaktır. İşçi ve köylülerin genç kesimlerini örgütleyebildiğimiz, onları da dinamik olarak devrimci görevlere sokabildiğimiz ölçüde Türkiye devrimci gençlik hareketinin boyutları genişleyecektir. Genç işçi ve köylüler bu teşkilatlanmaylardır ki, geleceğin

devrimci kavgasına katılacaklardır. Önümüzdeki görev: proleter devrimci gençliğe, öğrenim gençliği nasıl umutla bakıyorsa, işçi ve köylü gençlerin de, aynı umutla proleter devrimci gençliğin doğrultusunda gitmelerini sağlamak olacaktır.

Seçimler Karşısında Düşüncelerimiz

Ülkemiz Amerikan emperyalizminin hegemonyasında yan bağımlı yan feodal bir ülkedir. Milyonlarca topraksız ve az topraklı köylü yan köle durumundadır. Ağaların, tefecilerin ve işbirlikçi sermayedarların tahakkümü ülkenin bütün milli şuurlarının üzerindedir.

Bu bakımdan, yan köle durumunda olan köylülerin bulunduğu, ağalığın tasfiye edilmediği, emperyalizmin hegemonyasının bulunduğu bir ülkede demokrasiden söz etmek gülünçlük olur.

Gerçek demokrasi ağalığın, tefeciliğin, tahakkümüne son verilmesi, Amerikan emperyalizminin vesayetinin kalkması, işçilerin demokratik haklara kavuşması ve binlerce köylünün toprağa hürriyete kavuşması demektir.

İşçi sınıfının kendi öz partisine izin verilmediği, diğer milli sınıfların kendi partilerine kavuşamadıkları bir düzene demokrasi denemez.

Bu seçim sonuçları toplumumuzdaki gerçek güçleri yansıtmamaktadır.

Gerçek demokrasi bütün milli sınıfların Amerikan emperyalizmini kovduğu ve toprak ağalığını tasfiye ettiği gün kurulacaktır.

- Samsun'da bayrağımızın Amerikalılar tarafından parçalanmasını kınıyoruz. Amerikan emperyalistlerinden bunun da hesabı sorulacaktır.
- Siyasi alfa karşıyız. Anayasa değişikliğine karşıyız. Siyasi af, anti-Kemalist karşı devrim yönünde atılacak bir adımı ifade eder.
- Önümüzdeki devrimci mücadelemizin esasları,
- Üniversite gençliğinin demokratik direnişine öncülük edeceğiz.
- Liseli kardeşlerimizin haklı mücadelesine destek olacağız.
- İşçilerin demokratik hakları ve iktisadi hakları uğruna yapacakları her türlü mücadelenin yanında yer alacağız. Şu günlerde Ereğli Demir Çelik işçilerinin haklı direnişini dikkatle izlediğimizi bildiririz.
- Köylülerin toprak ağalarına ve tefecilere karşı verecekleri demokratik mücadelelerin her zaman olduğu gibi yanında yer alacağız.
- Halkımızın Amerikan emperyalizmine karşı verdiği milli kurtuluş mücadelesini bütün yurtseverlerle omuz omuza yürüteceğiz. Milli cephe politikası, emperyalizme ve anti-demokratik güçlere karşı verdiğimiz mücadelenin esasıdır. Anti-emperyalist yurtsever hareketleri bütün yurt sathına yayacağız.

GÖRSEL BELGELER

TÜRK SOLU

18 ŞUBAT 19
FİYAT: 125 KURU
YIL : 2 8A

66

TAM BAĞIMSIZ VE
GERÇEKTEN DEMOKRATİK
TÜRKİYE İÇİN
BÜYÜK DİRENİŞ

Milli Demokratik Devrim tezini savunanların çıkardığı Türk Solu Dergisi.

proleter devrimci

AYDINLIK

Dev-Genç İzmir Bölge Yürütme Kurulu'nun devrimci mücadelede gençliğin rolünü değerlendiren broşürü (1970).

ugramış, buna rağmen canlarını kurtarıp .....
baskımızı yapıyoruz.

DÖNÜŞÜM

bugün yarına çıkar

Sahibi
Ataci BEHRAMOGLU
Sorumlu Yasa Isleri Müdürü :
Umit HASSAN

15 GÜNDE BİR ÇIKAR
SİYASİ GAZETE

Yıl : 1
22 - Nisan - 1965
PERŞEMBE
Fiyatı 1 Lira

1

DÖNÜŞÜM

[illegible]

gereksinimleri sonucudur.

DÖNÜŞÜM'ün tutumu açık ve konda olmaktadır. Yurt içinde, yurt dışında hep halikon, sömürükçülükler, basit altarda tutulularca, senin dırıcılığı.

Olayların bilimsel ve halkın açısından yorumlarını sunacağız.

Yurt ve dünya sorun-
larına, meidenlerince işerek
bilimsel yollarla öne si-
rereyiz .

Üçüncü olarak bilimsel amaç kabarmaya neden olan etkenleri belirlemek, üniversite öğrencileri temel etik değerleri söyleyen kurallardan sadece bir kısmı olduğunu gene DÜĞÜŞCÜ'ye belirtmek. DÜĞÜŞCÜ'ye kabarmaya ne birtakım maddi beslenişin ne de birtakım aral ve yasa hesaplarını etkilemedi kalmadın yukarıda söylemeleri yapacak niteliktedirler. Çünkü genç ve gerçek aydın olmaları için, kızı ve çocuklarını, sağla ve ös yargılarından uzak olmalarını sağlamak-tadır.

DÖNÜŞÜM hem şart-
daki dönüşümü hızlan-
acak hem de başlangıç
da bir dönüşüm bir reform
bir kalkıp olacaktır.

DÖNÜŞÜM

Demirsoy ve Tunç'un Gerçek Yüzü

İKİNCİ İZMİR SUİKASTİ

İnide bir "Ben sosyalistim..", "Sendikacılığın temelinde sosyalizm vardır..", teraneliyle ortaya çıkan Türk-İS genel sekreteri Halil İnci görevi sırasında platformu geçenlerde

İyi Liebertin bu jurnalı geride bırakı, çıkara çavırları ve onlar gibi düşünen bir takım kipleri pek sevindirdi. Denize düşen adam kırkta sürükler bu yalana.

OLBOKH ADJACH GANT DUVANI MI-
KAYED :

[illegible]

"Çorum Bölge Dairesi'ni ziyarette bulunduğum zamanlar (1961) Bay Haldun Demirsoy'un elinde, tam geliştirilmiş olan bu kurban olma ve Türk toplumunda bir kere daha toparlanma ve kaderi omuzlu kaybetmiştir."

De gollongin senuu baidir. Day Tung bir
Partido - AP den olon inuupile mutun-
dir - aday olonk, latta mutunol olonk
Parlamentoya guntir.

İşbu Türk-19'de post kavgasına devam edilecek, ilgili ayıklarla imzalarınca otaracaklar.

Ancaz, Türkiye'nin içişleri bakanlığı tarafından
erkek tahannüslü kabul edilir. Sanırım diğer
ödenekler ve rahat kıyafetler ağır ağır millet-
mektedir.

Reali Tunc bəzi yarıq dəvəni vurmuş-
tur. Artık işi bitmiştir.

BAŞIN TOPLANTISI - DÜŞÜN YAKIN
GÜNDÜZLERİ

(Devanagari 2 Sayfada)

2 BACK

**Sadun
AREN**

**Aziz
NEGIN**

**Cem
EROĞUL**

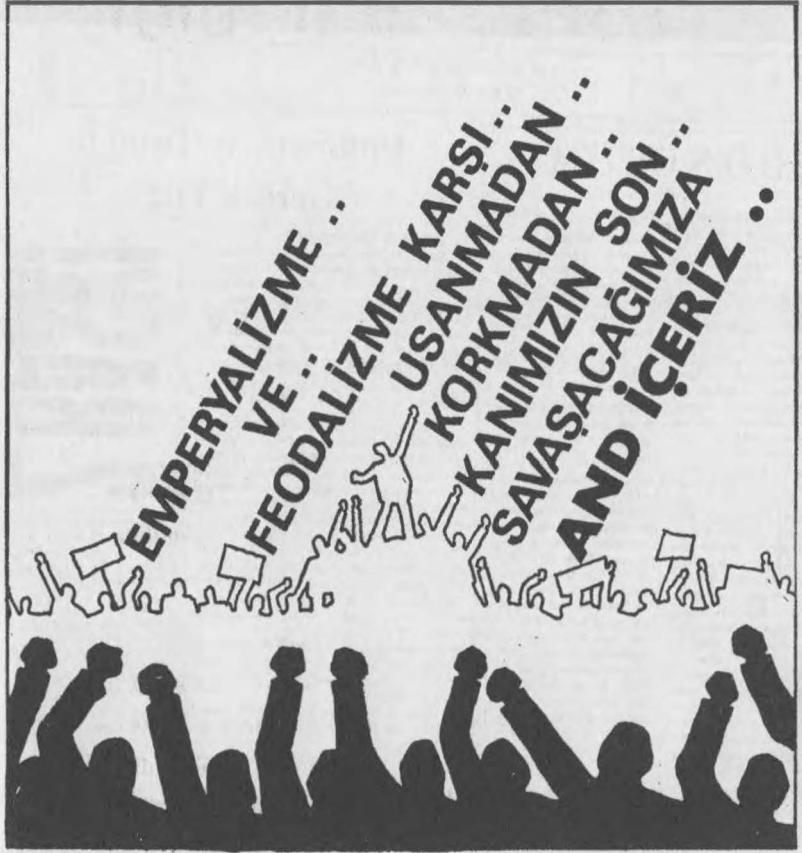
**Mohit
SEN**

**Henri
LEFEBVRE**

Bertrand
RUSSELL

İLERİ

TÜRKİYE DEVRİMCİ GENÇLİK FEDERASYONU

20 Kasım 1970

Sayı : 5

proleter devrimci

AYDINLIK

Temmuz 1970

7-21

MDD içindeki ayrımdan sonra ASD'den ayrılan Doğu Perinçek çevresinin çıkardığı
PDA (Kırmızı Aydınlik)

ILEE

TÜRKİYE DEVRİMCİ GENÇLİK F

FKF'nin öncülüğünü yaptığı 6. Filo protestoları

Devrimci Gençlik
tarafından
Dolmabahçe'de
denize atılan
6. Filo askerleri
denizden
çıkartılırken.

İlk baskımız Kızılay'da satışı s
uğramış, buna rağmen tamamen sat
baskımızı yapıyoruz.

DÖN

buğu

Hürriyet

KANLI PAZAR

Bu MİTING değil
kardeş kavgasıydı

Sığın ve saldıran Taksim Meydanında bir
baskın ve maddetli baskınla bir çarpış
2 ÖLÜ 100 YARALI

İki em rol 'Taksim'
maddetli baskınla bir çarpış
2 ÖLÜ 100 YARALI

16 Şubat 1969'da 6. Filo'yu protesto eden işçi ve gençlere yapılan saldırı sonucu iki işçi yaşamını yitirirken, o gün tarihe "Kanlı Pazar" diye geçecekti.

TKT

YENİ ÖĞRENİM YILI KARDEŞLER

Yarınlar İçin gençliğin görevi

Gençliğin bu güne değin o-
laylar karşısında takındığı
tavrı ve gösterdiği tepkilerin
çözümleri gördü ve anlayış kar-
şıldığı içinde olmasının nede-
ni, gençliğin, kapsama ve içe-
riği belli bir teoriye dayanan-
ması, sahip olmamasıdır. Nite-
kim yapılan bütün protesto
ve gösteriler karşısında işlek-
ler hiçbir zaman kabul olma-
mış, aksine tam ters yönde ge-
tişmiş ve gençliğin isteklerine
ters düşen davranışlar hiza-
mıştır. Çünkü, gençliğin ist-
tekleri, iktidarların temsil etti-
ği egemen sınıfların istekleri-
ne aykırı olmaktadır.

Gerçekten sorunlar yalnız et-
yasal iktidarlar tarafından çö-
zümlenebilir. Siyasal iktidarlar
temsil ettikleri sınıfları çıkar-
larını olanaakları ölçüsünde ko-
rudukları için ona ondan de-
vanda akıl bocalığı etmek bo-
sunabilir. Şu halde gençliğin
değiştirilmesi uğrunda müca-
dele ettiği ters tutumların tek
bir nedeni vardır. Bu nedenle,

Yeni yüksek öğrenim yılı bu
günlerde başladı. Hemen bütün
üniversiteler öğretime açıldı.
Ne var ki, bir gençler, bu olayı
sevinçle karşılamaktan çok uzan-
maz.

Çünkü, yeni öğrenim yılı, bi-
zim için yeni tükendiler getirmi-
yor. Eski derecelerimiz olduğu
gibi sürüp giderken, bunlara
yenileri ekleniyor. Onbinlerce
lise mezunu genç kardeşimiz
üniversite kapıları kapalı.

Kardeşler, kışpırsız bu kötü
durumun acısını biliyoruz.
Bir ülke geli ise her şeyyle ge-
ridir. Eğitim işleri de, sağlık iş-
leri de, ekonomisi de, hepisi hep-
si kötü yürür yahut yitiririz.

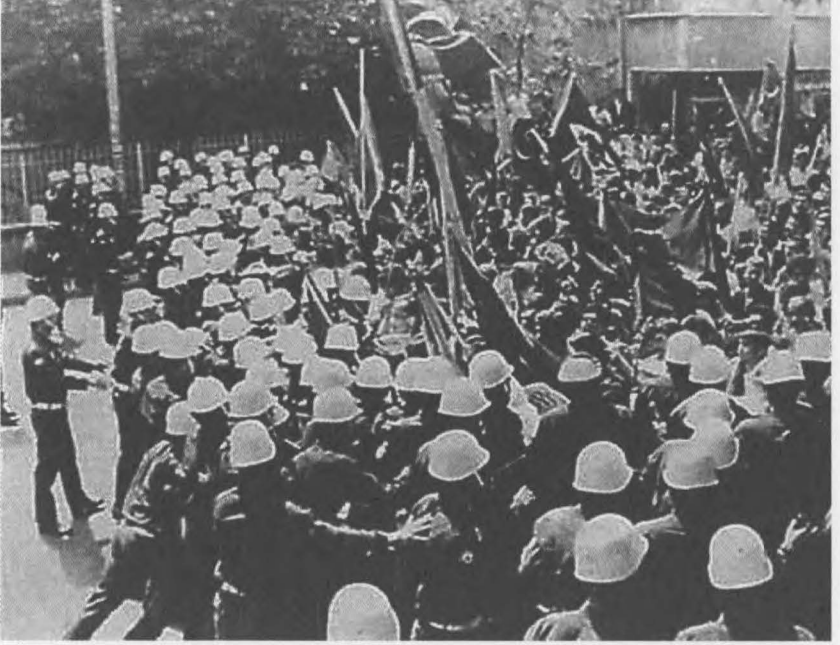
Eğitim konusunu da alalım.
Görürüz ki, emperyalizmin pon-
gesinde bir ülke olmanın bütün
kriterini kayır.

Eğitimimiz Türkiye'de inel-
yaclarını karşılamaktan uzaktır.
Yurt içindeki küçük bir azınlığa
emperyalizmin ülkelerin eleman ih-
tiyaçlarını karşılamak üzere eği-
tim yapılır. İktisatçı ancak ileri
kapitalist ülkelerde işe yaraya-
cak iktisat bilgileri öğrenir. At-

Peki ka-
da bulama-
maz? Değil
üniversite
zin yakas-
dort yapı-
rında olu-
şurken yay-
lırları dü-
tepler atı-
çmek içi-
yoktur. S-
letir. Yan-
dır.

Öğretim
reçelyle te-
lünde oldu-
değil, rob-
sanki dil-
sındır.
başka he-
renme bi-
me, erber
Bunlar ya-
sında b-
nan yöne-
netmelikli
genç yıla
bu yüzden

FKF üyelerinin
düzenlediği
bir gösteri.

Türkiye Devrimci Gençlik Federasyonu'na üye gençler 15-16 Haziran Büyük İşçi Direnişi'nde aktif olarak katılarak işçi sınıfının yanında oldular.

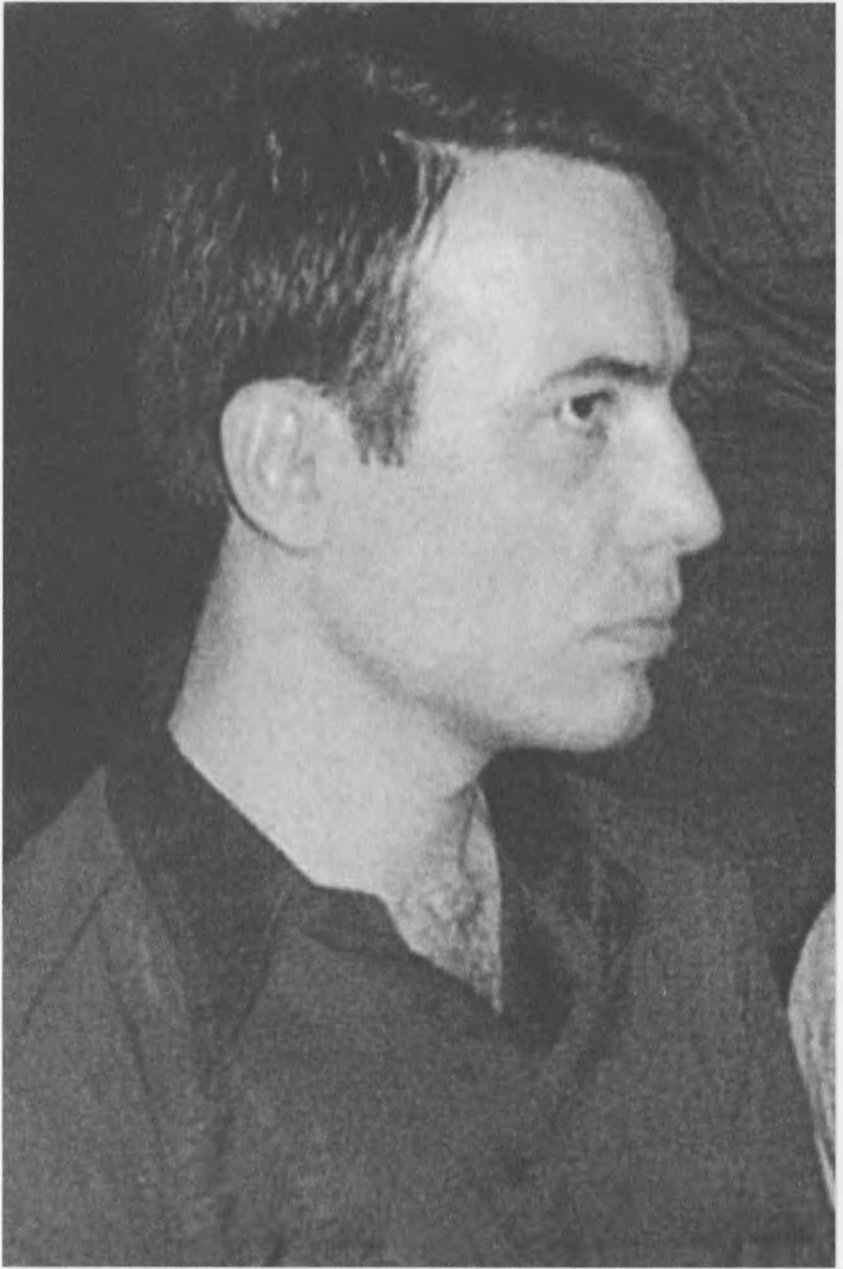

Devrimci gençliğin yaptığı gösteriler toplum polisi tarafından şiddetle bastırıldı.

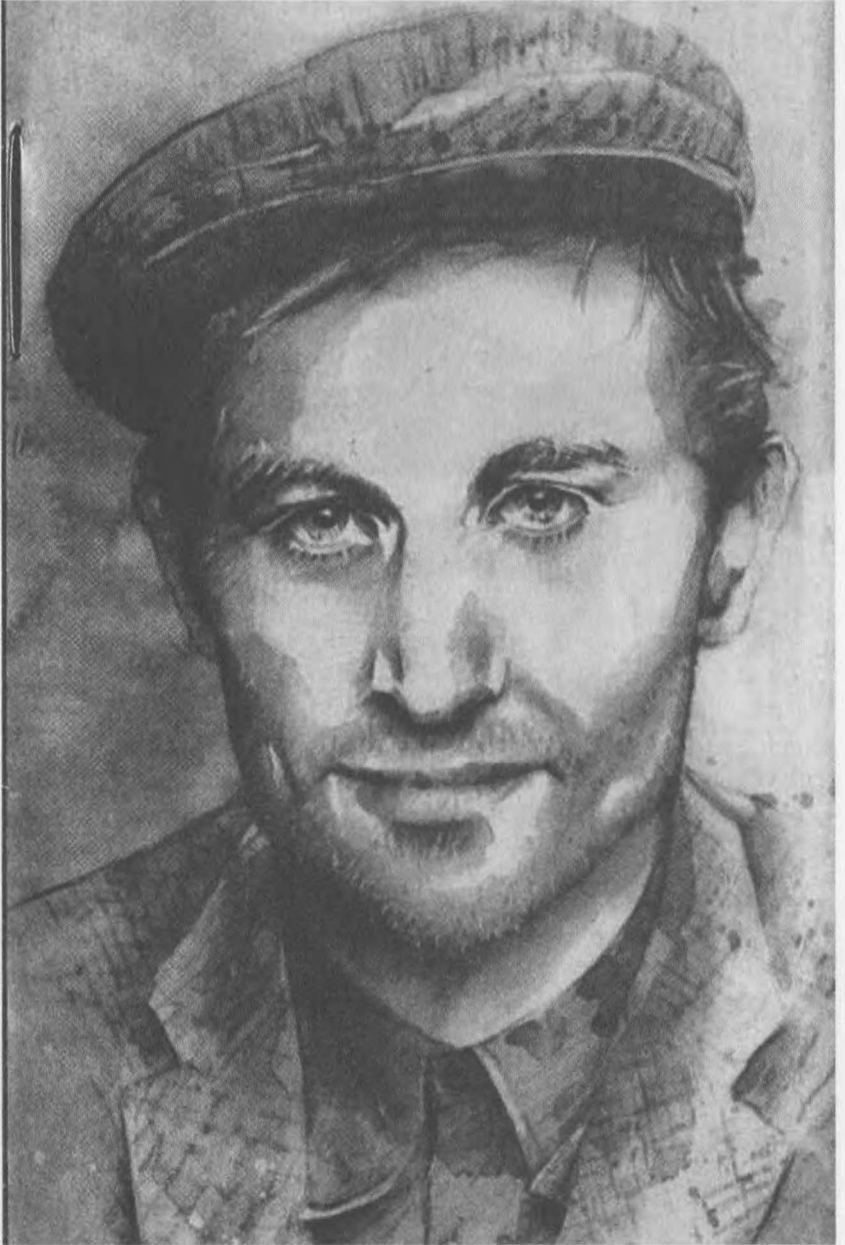

Deniz Gezmiş: Devrimci Öğrenci Birliği (DÖB) kurucusu, 1970'lerde siyasi önder.

Mahir Çayan: Dev-Genç'ten siyasallaşan hareketi önderi

İbrahim Kaypakkaya: Yüksek Öğretmen Okulu Fikir Kulübü kurucusu.
1970'lerde siyasi önder.

12 Mart askeri darbesi birlikte generaller 11 ilde sıkıyönetim ilan edip yönetime el koydular.

İkinci Bölüm

ÖRGÜT İÇİ DEMOKRASİ / İŞÇİ-KÖYLÜ İLİŞKİLERİ

"hayat denilen kavgaya girdik
çelik adımlarla yürüyoruz,
biz bu karanlığın ardından
doğacak güneşi bekliyoruz"

GECEKONDU HALKIYLA DAYANIŞMA

Dev-Genç'in çalışmaları öyle bir hale gelmişti ki kimin başı sıkışsa TDGF militanları onun yardımına koşuyordu. Akhisar'daki tütün üreticisinden Sungurlu'daki işçiye, 27 Mayıs kutlamalarından gecekondularla dayanışmaya kadar. Açıkçası Dev-Genç bir siyasal parti gibi tutum almaya çalışıyordu.

İşte bir örnek. Yer İstanbul Beşyüzevler birinci kondular mahallesi. Hazine arazisi üzerine yapılan evlerden 12'sini belediye yıkıyor. Bunun üzerine Dev-Genç gecekondular mahallesine koşuyor, ev ev insanlarla konuşuluyor ve durum anlatılarak eylem biçimleri saptanıyordu. 3 mayısta kondulular belediyeye yürüdüler. TDGF'li gençlerin öncülüğünde yürüyorlardı ve gençler konuşmalarında "halkın yararına olmayan yönetimde yıkımların da zulmün de süreceği, sorunun birleşerek ve bir yumruk olarak çözülebileceği" belirtiliyordu.

"Kondulular Birleşin", "Kondulular Buraya", "Amerika'ya üs çok fakirlere ev yok" sloganları atılıyordu. Miting tam bağımsız ve gerçekten demokratik Türkiye'yi kurma andıyla bitiyordu.

Dev-Genç genel merkezi ise kitlesel bir şekilde 29 Nisan'ın 10. yılını

anıyordu. Üniversitelere yönelik gerici saldırılar ve üniversitelerin kapatılmasına yönelik provokasyonların arttığı bir sırada 29 Nisan daha da önemli oluyordu. Saldırıları karşısında devrimci gençlik üniversite ve çevrelerinde etkinliklerini arttırarak okulların açık tutulması için çalıştılar. Fakat yine de Hacettepe Üniversitesi "güvenlik" nedeniyle kapatıldı.

Dev-Genç bir yandan bütün devrimci örgütleri bir araya toplayarak ortak bir amaç için enerji sarf ederken diğer yandan da Ankara'yı renge renk afişlerle donatıyor, bastırılmış olduğu 100.000 adet bildiriye her yana ulaştırıyordu. 28 Nisan sabahından itibaren ise bütün devrimci gençler Zafer Anıtında nöbet tutmaya başladılar. Nöbet tutanlar arasında yedek subaylar, parlamenter de bulunuyordu. 29 Nisan günü bütün okullarda yapılan anmalardan sonra Zafer Alanı'nda toplanıldı. İstiklal Marşı ve devrim şehitleri için saygı duruşundan sonra miting başladı. İlk konuşmayı Dev-Genç İstanbul bölge yürütme kurulu yapıyor, ardından da ODTÜ-ÖB başkarn, TÖS temsilcisi ve TMGT başkanı konuşuyordu,

Mitingde ayrıca Muammer Aksoy, Suphi Karaman, İlhan Selçuk ile TDGF başkanı Atilla Sarp da birer konuşma yaptılar.

Sonrasını İleri dergisi şöyle anlatıyor: "Konuşmalar yapılırken meydan hınca hınç doluydu. Konuşmalardan sonra binlerce devrimci bağımsızlık andı içti ve toplu halde Siyasal Bilgiler Fakültesi'ne gitmek için harekete geçildi. Ne var ki işbirlikçi hükümet bu kez devrimci gençliğin karşısına Türk ordusunu çıkartmıştı. Amaç ordu ile gençliği karşı karşıya getirmekti. Ama devrimciler bu oyuna gelmediler ve askerlerle çatışmadılar. O sırada "ordu gençlik el ele milli cephede" sloganı Kızılay'ı inletiyordu. 29 Nisan'ın 10. yılının anma toplantısında tesadüfen olay çıkmamıştı."

ÖRGÜT İÇİ DEMOKRASİ

Dev-Genç FKF döneminden gelen güzel bir geleneği pratikte canlı kanlı kılarak yaşatıyordu: Örgüt içi demokrasi FKF döneminde bu "hem eleştir hem iş gör" sloganıyla ifade ediliyordu. Yönetim kurulu üyesinden, sıradan militana kadar herkesin yönetimin tutumu üzerinde görüş, öneri ve eleştirilerini sunma olanağı ve kanalları canlı tutuluyordu. Yönetimi eleştiren ve yönetimin de eleştiriler karşısındaki yanıtlarını içeren yazılar gerek Kavga dergisinde gerekse İleri'de yer almıştı.

Örgütün organları arasında bulunan merkez yürütme kurulu ve genel yönetim kurulu belli periyodik aralarla toplanıp kitle ilişkilerinin ve tabanın sesini yönetimin eğilimi haline getirirken, asıl önemlisi fiili bir organ

olan "genel üye toplantıları"dır.

Genel üye toplantısı birim derneğin bütün üyelerinin katılımıyla toplanan ve üyesinin söz ve karar sahibi olduğu doğrudan demokrasinin son derece hayati bir örneğini oluşturur.

Saptanmış bir gündemle ya da aniden gelişen bir olay dolayısıyla yapılan genel üye toplantısında, üyeler demokratik bir biçimde sorunları tartışıp, düşüncelerini dile getirirler. Karar alınacaksa bu üyelerin genel çizgisinin ürünü olacaktır. Bu sayede alınan kararlar hayatın içinden çıkan ve yakıcı bir şekilde kendini hissettiren konularda olur. Üye karara katılır, kararın bir parçası olur. Genel üye toplantısını sürekli bir kurultay olarak da nitelemek mümkündür. Dev-Genç'in pratik mücadele içerisinde yaratıp geliştirdiği bu demokrasi anlayışı bürokratikleşmeyi önlerken örgütün özenli bir dinamizminin rezervini de teşkil eder.

Yine Dev-Genç'in örgüt içi demokrasisini sağlayan unsurlarından biri Sosyalist demokrasinin vazgeçilmez bir ilkesidir: Seçilenlerin seçenlerce geri alınabilme hakkı.

Bu ilke Dev-Genç tüzüğünün on sekizinci maddesinde şöyle düzenleniyordu: "Bir kurulu ya da bir kimseyi atayan ya da seçen kurul o kurula ya da o kimseye işten el çektirebilir." Bu madde aynı biçimi ile FKF tüzüğünde de yer almaktadır.

Buraya Dev-Genç MYK'sına yöneltilen soru ve eleştiriler ile MYK'nın yanıtlarını olduğu gibi alıyorum. Dev-Genç üyelerine hesap veriyor.²

DEV-GENÇ ÜYELERİNE HESAP VERİYOR

Anti-emperyalist ve anti-feodal mücadele içinde yaşayan bir güç haline gelen devrimci gençlik hareketinin güçlü örgütü TDGF (Dev-Genç) yanlışları ve doğruları ile üzerine düşen devrimci görevi yapmağa çalışmaktadır. MYK, Dev-Genç İstanbul Bölge Yürütme Kurulunun her hafta yapmakta olduğu "Genel Üye Toplantısı"nın Bölge Yürütme ve Genel Merkez tarafından en az on beş günde bir yapılmasını kararlaştırmıştır. Bu genel üye toplantısını yanında en az ayda bir kez de devrimci çevrelere eylemlerimizin hesabını vermek, onların eleştiri ve isteklerini dinlemek ve TDGF'nin devrimci çevrelerden belediklerini bildirmeyi amaçlayan toplantılar yapılması da kararlaştırılmıştır. Bu toplantıların sonunda eleştirilere cevap, istekler ve açıklamalar maddeler halinde İleri'de yayınlanacaktır. Aşağıda TDGF MYK'yla Hacettepe Üniversitesi Sosyalist Fikir Kulübü, Fen Fakültesi Fikir Kulübü, Ziraat Fakültesi Devrimci Gençlik Derneği, Veteriner Fakültesi Devrimci Gençlik Derneği üyeleri ile yapılan ortak toplantılardan, 8.5.1970 günü TDGF Ankara üyeleri ile yapılan genel toplantı ve kuruluş çalışmasında olan ve bağlanmak

isteyen Devrimci Gençlik Demeklerinden gelen eleştiri ve istekler ve cevapları sunuyoruz.

MYK üyeleri arasında tam bir ahenk yoktur. Her hangi bir pratik meselede MYK üyeleri ayrı ayrı önerilerde bulunuyorlar. Bu da militanların olaylar karşısında te-reddüt etmesine sebep olmaktadır.

TDGF MYK üyeleri Atilla Sarp (Z.F.), Oktay Etiman (S.B.F.), Ergun Aydınoglu (H.Ü.), Nurettin Öztürk (H.Ü.), Tuncay Çelen (F.F.), İrfan Uçar (O.D.T.Ü.) Ruhi Koç (T.F.), Ahmet Bozkurt (A.I.T.I.A.)'den oluşmuştur.

MYK üyeleri sürekli eylemin içinde oldukları için, şimdiye kadar disiplinli toplantılar yapamamışlardır. Önümüzdeki pratik olaylardan pek çoğu da spontane dediğimiz kendiliğinden patlak veren olaylar olduğundan, her birinin aynı doğrultuda kararlar vermeleri mümkün olmuyor. Bu durumda yapılacak olan, pratik olayı o sırada en yakın yerde olan MYK üyesine bildirmek, olayı birlikte tartışmak ve doğru yorumlamaya çalışmaktır. MYK üyelerinin de ayrı ayrı görevleri vardır. Oktay Etiman ve MYK yedek üyesi Hüseyin Onur bağlı kuruluşları denetlemek, Tuncay Çelen üyelerin adli meseleleri ile, Ergun Aydınoglu bağlı kuruluşlarla ve diğer devrimci kuruluşlarla ilişkilerle, Nurettin Öztürk federasyonun mali meseleleri ile görevlendirilmişlerdir. Bu konuları üye ve yönetici arkadaşlar görevli arkadaşlarla görüşmelidirler. Gün geçtikçe daha disiplinli hale gelmeğe çalışan Federasyon yetkililerini diğer üyelere ayrı düşünmemek gerekir. Bu da yukarıda belirttiğimiz gibi, pratik meseleleri görevlilerle tartışmak ve görevlinin vereceği kararı uygulamakla olacaktır.

Devrimci Gençlik hareketini yürüten militanların herhangi bir harekette topluca davranmaları, karşı-devrimci saldırılarda topluca aynı tavrı sağlamaları hakkında gerekli çalışma yapılmaktadır.

İşbirlikçi iktidarın cezaevi ile sindiremediği devrimci gençlik, şimdi de silahlı gerici saldırılar ile yıldırılmak istenmektedir. Miting, yürüyüş ve diğer çalışmaların yanında topluca hareket etmek hususunda en önemli konu bu gerici saldırılara karşı tutumumuzdur. Gericilere karşı bu dönemde stratejik alanda saldırı, taktik alanda savunma durumundayız. Anti-Amerikan, anti-empyralist, anti-feodal tüm eylemlerimiz stratejik anlamda gericiliğin yıkılmasına doğru attığımız adımlardır. Ama taktik alanda, işbirlikçi iktidarın desteği, gericilerin ellerini kollarını sallaya sallaya yaptıkları saldırılar, devrimcilerin maddi güçlerinin azlığı, gericilerin maddi güçlerinin fazlalığı vb. gericilerin bizden güçlü olduğunu bilmeliyiz. Özellikle bütün devrimciler taktik alanda gericileri küçümsememelidirler. Onların saldırılarına karşı topluca en etkin savunmayı yapmak için de bu şarttır. TDGF bugün, gericilerin silahlı saldırılarına karşı meşru müdafaa durumunda olan bir örgüttür. Bundan dolayı TDGF yöneticileri sıkı bağları olduğundan, önce bölge

yürütme kurullarının olduğu bölgelerde, giderek tüm teşkilatta sağlam bir savunma kurmaya ideolojik ve pratik alanda çalışmaktadırlar. Gericileri ideolojik alanda da artan bir hızla yenmeye çalışmak, onların halk düşmanı propagandalarını etkisiz hale getirmek görevimizi de pratik çalışmaların yanında ihmal etmemek gerekir. Önümüzdeki günlerde İstanbul'da yapılacak bu dönemin 2. Genel Yönetim Kurulu toplantısında bu yolda daha etkin bir birliğe gidilmeye çalışılacaktır. **ILERİ'nin, hedef gösterici, Örgütleyici niteliği olması gerekir. Ayrıca ILERİ çalışmalarına, Federasyona bağlı diğer örgütler de katılmalıdır.**

ILERİ dergisini çıkarmak üzere TDGF H.Ü. Sosyalist Fikir Kulübü üyesi Ersen Olgaç'ı görevlendirmiştir. İlk iki sayısında görülen temel aksaklık ILERİ'nin dağıtılma ve mali meseleleridir. Kulüpler ILERİ'nin satış işlerini düzenli olarak yürütmemektedirler. Ayrıca satılan ILERİ dergilerinin paraları da teslim edilmemektedir. ILERİ'yi kendi kendini finanse eden bir yayın organı haline getirmek için, dağıtım meselelerine ve mali meselelere gereken önemi vermemiz gerekmektedir. Ayrıca İstanbul, İzmir, Erzurum bölge yürütme kurulları ve illerdeki hareketleri ILERİ'ye haber şeklinde bildirecek bir kişiyi görevlendirmelidirler. Bundan başka bu konuda yetenekli arkadaşların dergide çalışmalarını ve derginin daha iyi bir şekilde çıkmasını sağlamak gerekir.

"Kulüplerin mali durumu meselesi."

Kulüplerin gelirleri, harcamaları oldukça fazla olan TDGF'nin gelirinin çok küçük bir kısmını teşkil etmektedir. Kulüpler aidatlarını ödemek bir yana federasyondan para almaktadırlar. Kulüplerin mali konulardaki en büyük görevleri kendi ihtiyaçlarını kendilerinin karşılamalarıdır. Kulüp üyelerinin aidatlarının düzenli bir şekilde toplanması ile bu sağlanabilir.

"İşçi Köylü gazetesine karşı tavrımız"

Bilindiği gibi İşçi-Köylü gazetesinin yöneticilerine bu gazeteyi birlikte çıkarma teklifi Ocak ayındaki Genel Yönetim Kurulu toplantısında yapılmıştı, bu teklife daha sonra cevap bile verilmemiştir.

İşçi-Köylü gazetesi bu gün üzerine düşen görevi yapmamaktadır. Buna rağmen Merkez Yürütme Kurulunun gazetenin satışını önlemek gibi bir kararı yoktur. Kısa bir süre önce işçi ve köylü yığınlarına seslenen, onlarla ilişkilerimizde önemli bir araç olacak olan Kurtuluş adlı gazete çıkmaya başlamıştır. Elbetteki Federasyonun üyeleri bu gazetenin gelişmesi, güçlenmesi, görevlerini yerine getirebilmesi için gerekli çabayı göstereceklerdir.

"Sosyal Demokratlarla aramızdaki ittifak konusunda tavrımız nedir?"

Üniversite içindeki Kemalist unsurları toplayan SDDF'nin bu günkü yöneticileri arasında milli ittifaklar konusunda gerici parlamentarizme bel bağlamış CHP

yöneticilerinin etkisi altında olanlar, gerici bir tutuma sahip olanlar çoğunlukta-
dır. Bugüne kadar geçirilen deneyler bize Sosyal Demokratların gerici yöneticile-
rini tecrit etmek, tabanlarına doğru hedefler göstermek, onların gerçek özlemle-
rini dile getiren yöneticilerini desteklemek görevini yüklemiştir. TDGF olarak
şimdiye kadar Sosyal Demokratlarla ilişkilerimizde ilkemiz, hem dostluk hem
mücadeledir. Giriştığımız her eylemi birlikte ve daha güçlü yapma çabasında bu-
lunduk. Ama bu çabamıza sekte vuran gerici yöneticileriyle, karşı-devrimci eği-
limlerle alabildiğine mücadele etmekten de geri kalmadık.

Onlarla birlikte ilişkilerimizi dostça sürdürmek, tartışarak, eleştirerek onları doğ-
ru çizgiye getirmek ilk görevimiz olmalıdır. Bütün fakültelerdeki Sosyal Demok-
rasi Dernekleriyle Federasyona bağlı kulüpler arasında sağlam, ilkelerden taviz te-
meli üzerine kurulmayan, art niyet taşımayan ilişkiler kurulmalıdır,

Sosyal Demokratlarla kuracağımız ittifaklarda temel ilke Amerikan Emperyalizmi
ve yerli ortaklarına karşı olmak, emperyalizmin ekonomideki hakimiyetini yık-
mak, Filipin Demokrasiciliğine, gerici parlamentarizme son vermek, emperyaliz-
min kültür, eğitim ve Milli Savunmadaki etkilerini silmek için birlikte mücadele
olmalıdır.

"Derneklerin kuruluş ve bağlanma meselesi"

TDGF'nin Ankara'daki Genel Merkezi ile İstanbul, İzmir, Erzurum, Trabzon'daki
Bölge Yürütme Kurulları dışında, Adana'da, Eskişehir'de, Bursa'da, Balıkesir'de,
Diyarbakır'daki öğrenim kurumlarındaki Devrimci Gençlik Örgütleriyle sıkı iliş-
kisi vardır. Bunlardan Diyarbakır Tıp Fakültesi Devrimci Gençlik Derneği Fede-
rasyona bağlıdır. Öte yandan Iğdır, Antalya, Şerefli-koçhisar, Silifke, Elbistan,
Konya ve Zonguldak'taki Devrimci Derneklerle ilişki halindedir.

Bugüne dek olduğu gibi, bundan sonrada taşrada kurulan her devrimci gençlik
derneğinin Federasyona bağlanması gibi bir durum yoktur. Kurulan her dernek-
le en sıkı ilişki sağlanmaktadır. Eğer o örgütü hukuki olarak Federasyona bağla-
mak, Federasyona güç katacaksa ve o örgütün gelişmesini hızlandıracaksa örgü-
tün Federasyona bağlanmasından söz edilebilir.

"Faşistlere karşı okul içindeki kesin tavrımız ne olacaktır?"

Devrimci Gençliğin kaleleri olan üniversitelerde hakimiyetimizi daha da güçlen-
dirmek, öğrenci kitlelerinin öncülüğünü sürdürmek görevimiz olmalıdır. Öğren-
ci kitleleriyle ilişkilerimizi, bağlanmayı kopartmadan, üniversitelerdeki anti-faşist
mücadeleyi yürütmek, yeni öğrenci kitlesini sokmak gerekir.

Üniversitelerde çeşitli yollarla faşistlere ve diğer gerici unsurlara karşı ideolojik
mücadeleyi sürdürmek ve bunun yanında da yine bu unsurların saldırılarını da
en sert şekilde püskürtmek, bu tür saldırılara karşı üniversiteyi kesin olarak sa-
vunmak zorundayız.

Üniversitelerde gerici grupların liderleriyle tabanları arasındaki bağı koparmak, bu yöneticileri öğrenci kitlesiyle birlikte tabanlarından koparmak tecrit etmek gerekir.

"Federasyonla, bağlı kuruluşlar arasında sürekli ilişki nasıl kurulabilir?"

Bölge Yürütme Kurulunun olduğu yerlerde (İzmir, İstanbul, Erzurum, Trabzon) bağlı kuruluşlar bağlantıyı BYK ile kuracaklardır. BYK yetkilileri merkeze en az haftada bir defa çalışmalar hakkında rapor vereceklerdir. BYK'larının olmadığı illerdeki kuruluşların merkezle bağlantısı, kurye, yazışma ve telefonla yapılacaktır. Yazışma adresi TDGF Genel Merkez İnkilap sok. 5/15 Yenışehir ANKARA Tel: 191399.

SIYASAL MÜCADELENİN İPUÇLARI

İleri'nin 3. sayısında İleri imzasıyla yayınlanan ve bu nedenle de Dev-Genç MYK'sının görüşlerini ifade edeceğini düşündüğüm tüzünca bir yazıda, TDGF yönetimi ekonomik-demokratik mücadele ile siyasal mücadele arasındaki ilişkiyi inceliyor ve görev olarak siyasal mücadeleyi önüne koyuyor. Burada Dev-Genç kadrolarının artık bütünüyle siyasal mücadeleye yöneliminin ipuçlarını görüyoruz. Bir gençlik örgütünün ötesinde siyasal bir örgütlenme gereği ağırlıkla vurgulanıyor. Yazıyı bazı zorunlu redaksiyonlar dışında belge olarak alıyorum.

EKONOMİK-DEMOKRATİK MÜCADELE VE ÖTESİ

Verilen mücadele doğru stratejiye yaslı, doğru taktikler güden ve "çok boyutlu" bir kavga olma niteliğini korumak, "yayılrken derinleşmek" zorundadır.

Bizim, propaganda ve ajitasyondan, giderek tüm çalışmalardan beklediklerimizi belirleyen de, bir kelimeyle, "çizgimiz" olabilir.

Bugün, atmakta olduğumuz adım nedir? Devrimin, varolan objektif koşullar içinde, devrimci güçleri hazırlama, devrim sürecine proleter ideoloji ile silahlanmış, politik bilince ulaşmış, örgütlü güçler olarak sokma; hareketin kök salması ve yeni bir toplumun o toplumun hem ana maddesi, hem de yoğurucusu olacak unsurların hazırlanması... Yani, bir ağın benek benek dokunması. Öyle bir ağ ki, bir yandan bütünleşmektedir, bir yandan da daha geniş kitleleri kazanmak için savrulmakta, gerektiğinde ise, toparlanabilmektedir.

Egemen güçler, kavgayı kırmak için her şeyi yapacaklar, ellerindeki bütün imkanları adım adım seferber edeceklerdir. Proleter devrimciler ise, ağı dokumak için elverişli görülen bütün araçları, bütün kaldıraçları harekete geçirmek zorundalardır.

Nedir bu araç ve kaldıraçlar? Nasıl kavramalı, nasıl kullanmalıyız?

Ezilenlerin kendi iktisadi durumları ile siyasi rolleri arasındaki bağın farkına varmaları ve örgütlü güçler olarak devrim sürecine katılmaları yolunda başvurulabilir bütün imkanlardır. Bu, şu demektir: Yoksul köylülerin demokratik hareketleri ile, işçilerin ekonomik mücadeleleri, bizim görev alanımızı hiç bir şekilde sınırlamamaktadır. Bu hareketlerin her biri, önemli "katalizörler" olarak her ajitatöre ve propagandacıya acil görevler yükler, fakat görev alanını çizemez. Evet, nerede "kendiliğinden" nitelikli bir hareket görülmüşse, ajitatörler, yerel militanlarla birlikte orada biteceklerdir; yalnız gazete satmak için değil, yalnız sohbet etmek için değil, yalnız belli bir öfke ve duyarlılık içine sokmak için değil... ve yalnız hareketin ekonomik demokratik niteliği içinde belkemiği olmak için değil, hareketi araç olarak kullanıp, siyasi doğrultuya kanalize edebilmek, proleterleri ve yandaşlarını örgütlemek ve yeni daha güçlü hareketlerin tohumlarını ekmek için (örgütlemeyi, siyasi bir doğrultuda belirlemeye yönelik bir çizgide, ilişkileri bütün ve düzenli olarak kavradığımızda, örgütlemenin sendika, kooperatif... biçimindeki görünüşü, bir anlamda önemini yitirir. Görüntü mesleki de olsa, özün siyasi öze doldurulması önemlidir. Bu tür örgütler ne kadar geniş olursa, bizim etkimiz de o kadar geniş olur... Bu arada, demokratik merkezîyetçiliğin temellerinin atılması saklı kalmak kaydıyla, yerel militanların birbirleriyle ilişkisi de sağlanmalıdır. Beri yandan, proleter devrimcilerinin örgütlenmesi ile, kitle örgütlemesinin farklı "kavramlar" oldukları da akıldan çıkarılmamalıdır). İkinci olarak, (İstanbul-Eyüp yöresi fabrikaları ve Nallıhan örneklerinde olduğu gibi), proleter devrimcilerinin üstten aksiyon koymaları, kitlenin sesine ses verebildikleri gibi, kendi seslerine, kitleden ses alabilmeleri söz konusudur. Ama, görev alanımız yine tamamlanmış değildir, "bütün imkanlar" burada bitmemektedir. Demokratik ve ekonomik mücadeleler, üretim güçleri ile üretim ilişkileri arasındaki temel çelişkinin patlamalı yansısı ise, ufak eşelemeler ve somut şartların doğru değerlendirilmesi ile araç olarak binilebilecek daha pek çok yansı açığa çıkarılabilir ve yansının, temel çelişkideki yeri, kökü gösterilebilir demektir. Öyleyse, işçilerin çalıştıkları ve yaşadıkları yerlerdeki çalışma, sağlık, beslenme, ile gidipgelme... şartları, her türlü baskı ve haksızlık; köylülüğün yol, su, okul, ışık, tohumluk, doktor, mevsimlik iş... istekleri ve ağa-tefecî baskısının yanı sıra, jandarma dayacağına kadar her türlü zulüm ve haksızlık... hepsi, -popülizm yapmak için değil, fakat araç olarak kullanabilmek için- kavranabilir, kullanılabilir durumlar olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu çalışma, dertlerinin ve içinde yaşadıkları şartların teşhiri, dertlerini dile getirebilecekleri ve kendilerinden söz edilen kürsülerin teşkili, somut, günlük isteklerden başlayarak çözüm yollarının gösterilmesi ve sonuç alıcı bir çalışmayla hem kitlelerin gözünde proleter devrimcileri olarak güven kazanılması,

hem de baskı unsurlarının gücü yıpratılarak kitlelerin kendilerine güvenlerini kazandırma, eğitim imkanlarını işleme, örgütleme... şekillerinde başlayabilir; bütün bu yaklaşımlar için de, farklı yaklaşım yolları olabilir; ama ajitasyon ve propaganda, siyasi niteliği, özünde mutlaka taşımalıdır. Tekrar ediyoruz, söylediklerimizi kesinlikle popülist anlamda koymuyoruz, meseleye, ne kadar önemsiz görünürse görünsün, her olaydan yararlanabilme açısından bakıyoruz. Ve ekliyoruz, gerici düzenin bütün belirtilerine karşı cihazlandırılacak her tepki, mutlaka genelleştirilmeli, yani Amerikan emperyalizmi-işbirlikçi burjuvazi, feodal mütegalibe ortaklığının belirlediği sömürünün tümünü kucaklayan tek bir tablo içinde gösterilmelidir... Evet, proleterlerin ve yandaşlarının, ilk elden, "istemesi" önemlidir, hatta iki metre yerine üç metre basma istemesi... Beri yandan, bütün halkın belli bir ilgisini toplayabilen sosyal ve siyasi gerçekler ve onlara bağlı konjonktürel durumlar (sözgelimi Kıbrıs sorununda konjonktürel durumlar, kurulan mebus pazarları, partilerin iç çekişmeleri, Demirel kardeşlerin kredi yolsuzluğu meselesi...) yine çalışma alanımıza girmektedir. Dünya devrimci deneyleri bize göstermektedir ki, toplumdaki bütün sınıfların belli bir tavra sokulması ve bu tavrın netleştirilmesi proleter devrimcilerinin önünde bir görev olduğu gibi, işçi sınıfının ve yoksul köylülüğün devrim düzeyine yükseltilmesi yolunda sadece onlara gitmek yeterli olmamakta, fakat toplumun bütün sınıflarına gitmek ve böyle bir doğrultuda da etkileşim kurmak gerekmektedir... İşte, kabaca, yaklaşım noktaları... Bu noktalara yaklaşım kurmak ise, keskin devrimci tavırla yürüyüp havada kalmak, ya da yaklaşım kurulacak ve kanalize edilecek acil isteğin -durumun sınırları içinde hapis olmakla mümkün değildir, proleter devrimci açıdan bir değeri yoktur. İşte görev: Şuurları dar tutmaksızın, son tahlilde ekonomizmin sınırlarına hapis olmaksızın ve kendiliğindencilığe boyun eğmeksizin, ya da popülizme düşmeksizin doğru değerlendirme, doğru yaklaşım, örgütleme ve siyasi harekete kanalize etme, devrimci mücadele şartlarını oluşturma ve mücadele tarzlarını sına, deneyleri anonimleştirme, giderek hareketi kendi kendini besler bir doğurganlığa kavuşturma... Burada, ajite edici çalışmaların, propaganda çalışmaları ve organize edici çalışmalar vb. ile birlikte etkinleşeceği ve bütünleşeceği de anlaşılmaktadır. Kitlelerle özdeşleşme yolundaki başarılarımızda ise, güven yaratılmasının bir rolü varsa, bunun tüm hakim güçlerin ve kırsal yörelerde özellikle toprak ağalarının, mütegalibenin politik prestijinin ve gücünün yıpratılması ve kırılmasıyla anlam kazanacağını, bu başarıların gel-geç değil, kalıcı hale gelmesini istiyorsak da atılan her adımdan sonraki adımın, kitle için - sözgelimi, toprak işgali organize edilen bir yöre köylüleri için belirtilmesi gerekecektir. Yoksa amaç, soyut bir şekilde, mümkün olduğu kadar çok grev işgal vb. değildir; yine, devrimci unsurların, devrimci potansiyellerinin tüketilmesi, düzene bir anlamda ve bir süre için

daha entegre edilmeleri değildir. (Onların belli bir duyarlılığa getirilmeleri ve diri tutulmaları, asgari bir sonuç olarak elde edilmeye çalışılmalıdır). Ama bu, şunu demek de değildir: "İşçilere ve yoksul köylülere bir takım yaşama kolaylıklarının, böylesi mücadeleci yollarla da olsa sağlanması, onları pasifize eder. Bırakalım, koşullar ağırlaşsın... vs." aslında, pasifizmin göbeğinde bir ağzın sözleridir bunlar. Bizim burada yaptığımız, egemen güçlerin, pasifize etmek için azar azar verdikleri, ya da hiç vermedikleri tavizcileri kendi elimizle koparmak değildir; bizim için söz konusu olan, kitleler için en başta gelen en haklı istekleri yerine getirmekten kaçmadıklarını göstermek, kitlelere sindirilen statizmi ve kaderciliği parçalamak, geriye dönük kıyaslamadan ileriye dönük kıyaslama aşamasına çekerek devrimci mücadele yollarını, bütünleşen ve sonuç alıcı hareketler içinde göstermek, her imkanı bir katalizör olarak kavramak ve önce ekonomik, sonra siyasi... sıralamalarına girmeksizin mutlaka işin siyasi özünü değişik dozlarda da olsa vermek... tir. Karşı saflarda sürekli yeni gedikler, devrim yolunda ise sürekli yeni mevkiiler elde etmek kısa zamanda, en iyi yöntemlerle, en çok sayıda kitleyi hazırlamak, yeni yeni kıvılcımlar, ama gittikçe güçlenen ve gittikçe bütünleşen kıvılcımlar uçurmak... tir. Tek bir noktayı ayrıntı turalım: İlk adımı attırdığımız çocuğa, ikinci adımı da göstereceğiz, ta ki çocuk, düşmeli-kalkmalı da olsa, yürüyene kadar: Yoksa çocuğun oturup kalması, hatta yeniden bir adım için araya süre koyması da bizim istemeden yol verdiğimiz ters bir sonuç olabilir. Bu sonuca düşmemek ise en azından meseleyi bir bütün içinde görebilmeyi, bir küçük parçanın, ancak bütünel bir anlam taşıdığını ve bütünü hareket ettiren bir görevle yüklü olduğunu anlamayı şart koşar. Bu da, yalnız "anlamak"la, "istemek"le değil, sistemleşmekle mümkündür; hatta, sistemleşmenin, bu yolda hızlı bir girişimine, devrimci yürüyüşümüzün halen en acil ihtiyaçlarından olduğunu, yüreklilikle söyleyelim. Devrimci çalışma ortamını, sabırlı, dostu-düşman dahil her şeyi hesap eden, yürekli, yoğun bir kendini vermişlik içinde, fakat mutlaka devrimci tevazuu sindirmiş, her adımını bütün içinde atmasını bilen, gerektiğinde teorik olmayan, ekipler halinde ve programlı çalışan, öncelikle katkının azını-çoğunu değil, adımın doğrusunu-yanlışını irdeleyen ve yine her adımında Örgütü, disiplinli bir gidişe katkıda bulunmaya çabalayan bütün arkadaşların, yani hepimizin daha verimli olacakları sistemli bir ortam haline daha büyük bir hızla sürükleyelim.

Bir de şu... İnisiyatifin proleter devrimcilerinde olması, umulabilir tertiplere olduğu kadar, umulamayan tertiplere karşı da tedbirli ve aksine, kendisini çözücü hareketleri koyabilir bir rahatlıkta kalabilmesi meselesidir. Bu ise devrimci deneyler ve bu deneylerin anonimleştirilmesi kadar, harekette disiplini-emniyeti-dinamizmi ve bir de, esnekliği gerektirir. Sözgelimi, dün için yoğun çalışma alanı, üniversite

kentleri idi; bugün Üniversite gençliği içinde proleter devrimci hareket kendi doğurganlığı noktasına hızla yaklaşıırken, proleter devrimcileri için fabrika yöreleri ve kırsal alanlar yoğun çalışma alanları olarak belirlenmiştir. Demek ki, büyük kentlerdeki hareketler –ki proletarya ve yoksul köylüler için, kentlerdeki hareketler güç kaynağı olmuş ve doğru mücadele tarzı örnekleri vermiştir– sürecektir, fakat yoğunluğu şimdilik artarak değil; çalışmalarda yoğunluk kırsal alanlara ve fabrika yörelerine toplanmaktadır. Arada, diyalektik etkileşim, elbette ki her iki yönde de sürecektir. Ve biz, halk düşmanları tezgahladıkları oyun gereği, faşist bozuntularını saldırtarak vb. yollarla hareketi büyük kentlere çekmeye çalışsalar bile, cevabımızı vereceğimiz zamanı yeri ve cevap biçimimizi biliyoruz ve onların zorlamalarına ve tahriklerine kapılmıyoruz. Bu doğru tavrı titizlikle hep koruyalım. Ve dost-düşman herkes, gün geçtikçe görmektedir ki, proleter devrimcilerinin tek bir nedensiz eylemi söz konusu değildir.

Toparlarsak; ajitasyon ve propaganda derken, yalnızca diri tutuma, öfke ve gerilime sokma, belli bir duyarlığa getirdikten sonra, o unsurlara öfkelerin kaynağını, gerici düzenin bütünleştirilen tablosu içinde göstermek, devrimci gözle açıklamak... olarak anlamıyoruz. Israrla üzerinde durduğumuz, siyasi özün mutlaka verilmesi, kitlelerin örgütlere kaydırılması ve her çalışmanın, mutlaka bir bütünün parçalarını teşkil edebilecek bir tarzda yürütülmesidir. Kar tanelerinin birikimci bombardımanına benzediği zaman bir anlam taşır, yani, her araç ve kaldiraç, tek başına değil fakat bütün bombardımanla birlikte sonuçlar sağlayabilir; bölük-pörçük, düzensiz bir çalışma, kar taneciklerinin toprağın bugusu tarafından yutulması gibi, varolan karşıdevrimci bombardıman içinde eriyip gitmeye mahkumdur. Proleter devrimcileri, her türlü siyasi ajitasyonun lokomotifliğini, doğrudan doğruya ve aktif olarak yüklenmelidirler. Bunun için ise, amaç o olmakla birlikte, yalnız işçi sınıfına, yalnızca yoksul köylülüğe değil, toplumun bütün sınıflarına gidilmelidir. Ve ajitasyon yalnızca ekonomik ve demokratik mücadele değil, sınırları dar tutmaksızın, bütün cerahatleri, bütün somut zulüm ve baskı örneklerine de taşarak yürütülmelidir.

Mesele, egemen güçlerin –deyim yerindeyse– "tutukladıkları" kitleleri, katalizörler, araçlar... kullanarak ve statizmi ve şartlamaları yıkarak, bir çözülme; ve devrimci öze doldurarak, örgütleyerek bir birikme sürecine sokmaktır. Bütün "arzu", "istek" kavramlarının namına, iş, "devrimcinin görevi devrim yapmaktır" ile bitmemektedir. Ve devrimcinin, tek başına, bildik anlamda bir devrim yaptığı görülmemiştir.

Burada, çok boyutlu çalışma meselesi üzerinde biraz daha duralım. Bu, en azından, sürecin hızlandırılması, kitlelerden kadroların çözülmesi ve kadroların yüksek ve pekişik bir bilinç düzeyinde olabilmeleri için gerekmektedir. Hareketi

saptıncılara karşı ideolojik mücadele, teorik eğitim, tarlada, fabrikada... konan eylem, eylem de hem ajitasyon ve propagandayla birlikte siyasi özü verme, hem örgütlenme, hem hareket içinde deney sahibi olma, mücadele tarzlarını sınaama, hem de eylemden ve eylemin konulduğu yöreden sağlanan materyali anonimleştirme, hem kitle örgütlemesi, hem örgüt uğrunda çaba... hem bildiri, hem dergi, gazete, broşür... yollarıyla, hem konuşma ve toplantılarla, hem araştırmalarla, hem sanat ve kültür araçlarıyla, hem salt pratik çalışmalarla... çözüp-biriktirici bombaardıman... Hem karşı saflarda gedik açma, hem yeni mevziler elde etme... Bütün bunları birlikte, fakat mutlaka düzenli ve sistemleşmeye yönelik tarzda yürütmek. Çok boyutlu çalışmada, hiçbir boyuta, diğer çalışmaları cılızlaştıracak kadar ya da gereğinden fazla ağırlık vermeden yürüme.

Ve işte yükümlülük; "meselelerin ortaya atılmasında, öneminin belirtilmesinde ve çözüme bağlanmasında herkesin önüne geçme yükümlülüğü"! Peki ama, hangi kadroyla? diyenlere, özellikle bu sözü dillerine dolayan yeni oportünistlere verilecek cevap vardır; yalnız açıklamaya değil, değiştirmeye yarayan bir silaha ve hiçbir şey ergin olarak, gökten zembille inmeyecekse. bu sorun da, "üzerine yürüyerek", kitlelerden kadrolara çöze çöze sonuca ulaştırılacaktır; bugüne kadar olduğu gibi... Aksi, açık bir yılgınlığın ve pasifizmin sözleridir. Kadroları, gittikçe genişleyen ve gelişen kadroları, biz kitlelerden çözebiliriz; elimizde ne varsa, hepsini—ama seferber etme yollarını bilerek, bir düzen dahilinde—seferber ederek, kitlelere gitme yollarını hem öğrenerek, hem göstererek, yetkin kadroları kurabiliriz. Toplumun bütün sınıflarına giderek, bütün şuurların, bütün unsurların toplumsal ve siyasal şartlarının "bütün özgül niteliklerini" inceleyerek, sabırla, yürekle, tevazuu koruyarak, eleştiri-özeleştirme mekanizmasının işleminde belirebilecek bütün aksaklıkları anında kırarak ve eleştirinin, ancak daha iyisini yapmakla anlam kazanacağını bilerek, eksiklerimizi olmadığını söylemek idealizme düşmek olur —irdeleyerek— eksikliklerin bilinmeleri ise, giderilmeleri yolunda yarı yolun alınması demektir, yürüyelim! Her gün daha etkili, daha başarılı yolları bula bula, smaya sinaya, bütün zorlukları göğüsleye göğüsleye ilerleyelim, yetinme bilmezsiniz!.

Kıvılcımları, bir aleve doğru bütünleşen kıvılcımları yayalım! At sineklerine, cümle sapkınlara tokadımızı savuralım. Tohumun atılmadığı yer bırakmayalım! İşte bu ağ, yarının aydınlık toplumunun temellerini kuracak ağıdır.

HAYAT DENİLEN KAVGAYA GİRDİK

Dev-Genç'in gittikçe siyasallaşan mücadelesinin ayaklarından birini işçi sınıfı mücadelesine katılma, onu ileri düzeylere sıçratma çabası oluşturur. Yalnızca üniversitelilerin örgütü olmakla yetinemez. TDGF işçi ve

köylülerin de örgütü olmayı tüzüğüne yazarken kuşkusuz sosyalist hareketin 1960'lı yıllarının gelişim seyrinin de görüntüsünü vermektedir. Dev-Genç tüzük maddesini işçi ve köylü birlikleri kurarak canlılığa kavuşturmuştur.

Dev-Genç'in işçi sınıfıyla, fabrikalarla bağı ve ilişkileri özellikle İstanbul bölge yürütme kurulunun çalışma alanına girmiştir. Bu durum İstanbul Dev-Genç iddianamesinde ve Ankara iddianamesinde önemli görülerek büyük bir başlık altında irdelenmiştir. İddianamede askeri savcı Naci Gür şöyle yazıyor: "Milli demokratik devrimi gerçekleştirmek için proletaryanın fiili ve ideolojik öncülüğünü sağlamak gerektiğinden (savcının MDD yorumu, A.Y.), Dev-Genç işçileri bilinçlendirme ve eğitime faaliyetlerine girişmiş, işçilerin fabrikaları işgal ve işyerlerindeki boykot olaylarında, grevlerde tahrik ve teşvikte bulunmuş, bu eylemlerin yurda yayılmasına ve gelişmesine çalışmıştır. İşçileri ideolojik yönden eğitmek ve teorik bilgilerini geliştirmek için işçi kesiminde Dev-Genç yayın organları ve bildiriler dağıtılmıştır. İstanbul'daki işçi olaylarında DISK ve Devrimci İşçi Birliği ile işbirliğinde bulunulmuştur. Dev-Genç'in işçi olayları üzerine yayınladığı bildirilere Devrimci İşçi Birliği'nin de imzası konmuştur..." –Albay Naci Gür Dev-Genç broşüründen yaptığı alıntı ile iddianamesine devam ediyor–broşürde:

"1970 Nisan ayı içerisinde, İstanbul'da altı un fabrikasında ve İzsal Döküm Fabrikası'nda grevler olmuştur. Balçova'da işbirlikçi sermayeye ait olan Klimasan Soğuk Hava Depoları ve Çelik Eşya Sanayi'nde işçiler, işgal eylemine girişmişlerdir. 18 Nisan'ı 19 Nisan'a bağlayan gece, Zonguldak Kömür Havzası'ndaki Karadon Bölgesi'yle bu bölgeye bağlı Gemlik ve Kilimli bölümlerinde çalışan 10 bin işçi, direnişe geçmişlerdir. Ocaklara girmeyerek şehre doğru yürümüşlerdir. Barikatları yararak şehre giren işçiler, Zonguldak Maden İşçileri Sendikası önünde sarı sendikacıları protesto etmişlerdir. Sarı sendikacıların da provokasyonlarıyla, işçilerin direnişleri güçlkle bastırılabilmiştir. Yine aynı ay içinde, Rize'de tefeci ve tüccar sömürüsü altında ezilen ve ürünleri ellerinde kalan binlerce küçük çay üreticisi, "hükümet istifa" sloganlarıyla direnişe geçmişlerdir. Bütün partilerin camlarını ve levhalarını indirerek çay fabrikalarını işgal etmişlerdir. Aynı günlerde, Ankara'da da teknik personel büyük bir miting yapmıştır. TDGF üyesi gençler, bütünü bu hareketlerle de ilişkiler kurmaya ve bunlara destek olmaya çalışmışlardır denildiğini belirtiyor.³

Dev-Genç'in işçi eylemlerine yaklaşımını, işçi sınıfı mücadelesine ilişkin tutumunu açıklamaya iddianameden alıntılarla devam edelim. Askeri

savcı DISK ile Dev-Genç'in ortak çalışmalarından ve İstanbul bölge yürütme kurulu üyeleri ile DISK yöneticilerinin Nisan ayında yaptığı toplantıdan söz ediyor. Aktarıyorum:

İŞÇİ SINIFI SAFLARINDA

"1970 Nisan ayında asgari müştereklerde birleşmek ve stratejinin tespiti maksadıyla DISK yöneticileri ile İstanbul bölge yürütme kurulu adına Ömer Güven, Mustafa Zülkadıroğlu, Nahit Töre, Namık Kemal Boya, Necmi Demir ve Mustafa Lütfi Kıyıcı'nın katıldığı bir toplantı yapılmıştır. Bu toplantıdaki konuşmalar banda alınmıştır. Toplantıda ilk konuşmayı yapan Ömer Güven eğer ülke demokratik devrim döneminde ise işçi sınıfı, köylüleri, geniş köylü yığınlarını ve emperyalizme karşı olan bütün aydın gerekirse asker, gerekirse sivil kadroları ittifakına alarak bu mücadeleye girer. Buradan dolayıdır ki, biz en devrimci sınıf olan işçi sınıfının, sosyalist gençlik olarak işçi sınıfının, yeni yeni örgütlenebildiği sendikalar içinde işçi sınıfı ile ilişkilerimizi geliştirmek gerektiğini hissettik. Sendikacı arkadaşlarımızla yapacağımız çalışmalar hem Türkiye'deki devrimci mücadelenin sıhhati açısından hem de işçi sınıfının nihai hedefi olan sosyalizmin kuruluşu açısından gereklidir. Biz sosyalistiz, bizim temel nihai hedefimiz işçi sınıfının iktidarındır. Tekrar üzerinde durayım, bizim nihai hedefimiz sosyalizmdir. Sosyalist gençleriz biz. Ancak işçi sınıfının iktidara gelebilmesi için önce Amerikan emperyalizmini ve yerli ortaklarını, toprak ağalarını, yanına köylüleri ve diğer sınıf ve tabakaları müttefik olarak alması, ikinci adım olarak da yanına yarı proleter unsurları alarak sosyalist devrimi yapması, temel görüşümüz budur. Bizim görüşümüze göre işçi sınıfı yani sosyalist iktidar bağımsızlık ve demokrasi mücadelesi kazanıldığında kurulabilir. Sosyalist devrime işçi sınıfı ile kavuşulur. Bize göre önce bağımsızlık ve demokrasi mücadelesi kazanılır. İşçi sınıfının önderliğinde ve ondan sonra müttefikler değiştirilir. Bu dönemde müttefikler köylülerse, bağımsızlık ve demokrasi mücadelesini kazandıktan sonra köy proleteryası ile, yani proleter unsurların ittifakı ile işçi sınıfı tek başına iktidara gelir. İki hamleli bir mücadelemiz var. Birinci hamlesi bağımsızlık ve demokrasi, ikinci hamlesi sosyalist iktidar.' demiştir. Dev-Genç adına ikinci konuşma Nahit Töre tarafından yapılmış, bu şahıs da Ö. Güven'le aynı düşüncede olduğunu ortaya koymuştur. Necmi Demir ise konuşmasında 'siyasal Örgüt ve eğitim çalışmaları hususunda durarak, eğitim çalışmalarından teorik eğitimi kastetmediğini, mücadele içinde eğitimden bahsettiğini, işçilerin

mücadele içinde bilinçlendirilmesi ve buna hız verilmesi gerektiğini' söylemiştir. İkinci kez söz alan Ömer Güven ise İşçilerin eğitimlerini seminerler, konferanslar, broşür, gazete, bildiri ve mücadele içinde eğitim, grevlerdeki görevleri, örgütlenmedeki görevler' olmak üzere iki büyük guruba ayırarak işçi-gençlik dayanışmasında, federasyonun gençlik içinde bugün Türkiye'de en etkin, en faal bir örgüt olduğunu, federasyonun sosyalist gençlik kesiminin en aktif, en militan, en yiğit unsurları içinde toplayan, 24 saat devrimci mücadele içinde yer alabilecek imkanları olduğunu' vurgulamıştır. Bu toplantıya DISK adına DISK genel başkanı Kemal Türkler katılmıştır."⁴

HAZİRAN SICAĞINDA

Askeri savcılık Dev-Genç'in 15-16 Haziran Büyük İşçi Direnişi'ne de aktif olarak katıldığını, yer yerde örgütleyip yönettiğini iddia ediyor.

Benzer iddialar gerek Ankara gerekse İstanbul Dev-Genç iddianamelelerinde yer alıyor. Buraya alıyorum: "15-16 Haziran 1970 tarihinde İzmit ve İstanbul'da vuku bulan işçi olaylarında İstanbul Bölge Yürütme Kuruluna bağlı Dev-Genç'lilerin gruplar halinde işçilerin arasına girip hareketi sevk ve idare ettikleri ve bölge yürütme kurulu üyesi sanıklar Haşmet Atakan, Gökalp Eren, Nahit Töre, Mustafa Zülkadiroğlu'nun ve diğer militanların faal rol oynadıkları, İstanbul Teknik Üniversitesi'nde yapılan aramada bulunan telefon konuşmalarının tespit edildiği bandın tepesinden anlaşılmaktadır. Bu konuşmalardan İstanbul Bölge Yürütme Kurulu üyelerinin Dev-Genç militanlarını gruplar halinde direnişin başladığı mahallelere sevk ettikleri, işçi hareketini sevk ve idare etmek için talimat verdikleri, işçilerle birlikte çarpıştıkları görülmüştür."⁵

15-16 Haziran Direnişi Dev-Genç broşüründe de işleniyor. Yine iddianamenin alıntı yaptığı Yusuf Küpeli' nin broşüründen aktarıyorum.

"Son yıllarda dünyada meydana gelen en büyük işçi direnişlerinden biri sayılabilecek ve sınıf mücadeleleri tarihimize "Büyük İşçi Direnişi" adıyla geçecek olan aşağı yukarı 100 bin işçinin katıldığı hareket, 15-16 Haziran tarihlerinde İstanbul ve İzmit bölgelerinde oldu. İşçi sınıfına politik bilinç verilmesi çabalarından umacıdan korkar gibi kaçan ekonomizmi tek eylem olarak seçen DISK'li işçi simsarları, 274 ve 275 sayılı kanunlarla rahat koltuklarından olacaklarını, bütün imkanlarını kendilerinden daha berbat Amerikancı satılık Türk-İş'e kaptıracaklarını anlayınca, işçi sınıfına

hareket işaretini çakıverdiler. Artan ekonomik baskılar, hayat koşullarının zorluğu karşısında yaşayamaz hale gelen işçiler, kavgaya dünden hazır dılar. Kendiliğinden ortaya çıkan doğal liderlerinin öncülüğünde fabrikalardan sokaklara bir sel gibi akan politik bilinçten yoksun DISK'li ve Türk İş'e bağlı bir kısım işçiler, barikatları yararak bazı fabrika idarehanelerine, Türk-İş binasına saldırdılar. Bir an silkinen devi ne kurşunlar ne de korku salmak ve gerektiğinde kullanılmak için sokaklara dizilen tanklar durdurabildi. Bu sefer de harekete getirdikleri devin dehşetine kapılan ekonomistler, köşe bucak saklanmaya, radyodan ve gazetelerden yayınladıkları mesajlarla devi teskin etmeye, hareketi durdurmaya çalış tılar. Öncü ML kadrodan yoksun, politik bilinci hemen hemen sıfır olan işçi sınıfının hareketi, hakim sınıfların çok daha büyük zor metotlarına başvurmalarına meydan kalma- dan ekonomistlerin ihanetleri, provokasyonları sonucu iki gün içinde pasifize edildi. Buna rağmen, İstanbul ve İzmir bölgelerinde çeşitli fabrikalar- da işçilerin giriştikleri pasif direniş hareketleri durdurulamadı. Devrimci gençler, bu hareketler boyunca işçilerle omuz omuza dövüştüler. Onlar- la birlikte hapishanelere girdiler ve örfi idare mahkemelerinin karşısına çıktılar.

Ekonomistlerin kişisel çıkarları uğruna başlattıkları ve sonradan kor- kuya kapılarak provoke ettikleri bu hareket, işçi sınıfına kendisi için sınıf olma yolunda yine de önemli tecrübeler kazandırdı. Ama ne yazık ki, der- li toplu, yetenekli, savaşçı bir kadronun daha ortaya çıkmış olmaması so- nucu, işçi sınıfının bu hareketi gerektiği gibi değerlendirilemedi, bu hare- ketten sağlam işçi kadrolar çıkartılamadı."⁶

İstanbul Dev-Genç iddianamesini hazırlayan askeri savcının yazdığına göre TDGF'nin 15-16 Haziran'daki rolü İTÜ'de yapılan aramada ele geçi- rilen bir teyp bandının çözülmesinden anlaşılmaktadır. Bu bantta TDGF İstanbul bölge yürütme kurulu merkezine 15-16 Haziran günlerinde açı- lan telefonların çözülme kayıtları vardır. Merkezde BYK üyelerinden Haş- met Atakan bulunuyor ve tüm telefon konuşmaları Haşmet Atakan ile ger- çekleştiriliyor. İstanbul'un dört bir yakasında bazen de Ankara'dan telefon- lar geliyor. Bu telefon konuşmalarını kimin, hangi amaçla banda kaydetti- ği belli değil. Ama İTÜ'de öğrencilerin elinde bulunduğuna göre Dev- Genç'lerin kaydetmiş olması muhtemel. Telefon konuşmalarının bant çö- zümünün bir bölümünü buraya belge olarak alıyorum.⁷ İlginç bir pano- roma çiziyor konuşmalar. Canlı, çocuksu ve coşkulu.

15-16 HAZİRAN TELEFON KONUŞMALARI

HAŞMET ATAHAH: (H) – İLKAY ALPTEKİN: (İ)

İ - Haşmet, burada çatışma oldu, işçi arkadaşlardan yaralananlar var.

H - Anlaşılmıyor.

İ - İşçi arkadaşlardan yaralananlar var, ne yapıyor bizim okulda yahu.

H - Bir saniye yahu anlaşılmadı.

İ - Ne yapıyor bizim orada?

H - Burada mı?

İ - Ha.

H - Ha, şimdi bak. An Bisküvi'nin önünde işçiler toplanmışlar, IV. Levent'e doğru yürüyüşe geçmişler.

İ - Tamam.

H - Bundan çatışmadan haberi varmış bu yürüyüşe geçen işçilerin.

İ - Evet.

H - Biz. buradan arkadaş çıkarttık oraya.

İ - Herifler devamlı bize ateş ediyorlar, arkadaşlara haber verin ha, tedbirlerini alsınlar

H - Sen neredesin şimdi.

İ - ..... ateş ediyor jandarma havaya ateş ediyor.

H - Sen neredesin şimdi?

İ - Ben şimdi 1. Levent'den bir yerden telefon ediyorum.

H - İşçiler filan daha hâlâ duruyor mu orada?

İ - Duruyorlar jandarma çekiliyor yavaş yavaş

H - Ateş filan ediyor mu hâlâ polis?

İ - Yok yok... evlere girmişleri evler tahrip oldu bütün her yerde

H - Haa, iyi, şimdi bak, orada başka arkadaşlar falan var mı?

H - İlkay'a söyle An Bisküvi'nin önünde işçiler yürüyüşe geçmişler, çoğu kadınmış hemen oraya gitsin.

İ - Tamam.

H - Buradan, on-on beş kişi var, şu anda on-on beş kişi geliyor.

İ - Alo, evet Haşmet?

H - Haa, İlkay, şimdi bak, An Bisküvi'nin önüne toplanmış işçiler, yürüyüşe geçmişler, çatışma ihtimali varmış, çoğu kadınmış bu işçilerin.

İ - Haa, gidiyorum ben oraya şimdi. Tamam.

H - Buradan on-on beş kişi çıkıyor, on-on beş kişi de Maçka'dan çıkıyor.

İ - İyi, gelecekler oraya yani.

H - Geliniyor.

- İ - Sen şimdi gelenlere durumu tenbih etsen, polis ateş açıyor.
H - Anlamadım İlkay.
İ - Bizim gelenlere tenbih et, polis ateş açıyor, dikkatli davranınlar.
H - Hı,Hı.
İ - Olur mu?
H - Olur.
İ - Olur mu?
H - Olur.
İ - Hadi eyvallah.
H - Hadi güle güle.

HAŞMET ATAHAH: (H) – TÛRKAN: (T) – FİKRET: (F)

- T - Haşmet Atahan orada mı?
H - Ben Haşmet, ne var Tûrkan?
T - Alo Haşmet sen misin?
H - Evet.
T - Ne yapıyorsun?
H - Siz kimsiniz?
F - (aynı kız sesi) Ben Fikret.
H - Haa, ha, ha, merhaba.
F - Ne haber?
H - Hiç ne yapacağız yahu?
F - Hani bugün denize gidiyorduk?
H - İmkansız.
F - Haa?
H - İmkansız.
F - Ne yapıyorsunuz orada?
H - Haa, biliyorsun işte, işçilerin direnişleri var, sağa sola koşturup duruyorlar.
F - Peki akşama doğru bir yere gelemiz misiniz?
H - İmkansız.
F - Hiçbir yere gidemez misiniz
H - Hı.
F - Bu kadar nasıl kesin konuşabiliyorsun?
H - İmkansız da onun için, gerçekten yahu.
F - Akşam Nuran da geldi, insan bir haber bırakır ayol, bütün gün sabahtan beri sizi bekledik biz, bugün denize gireceğiz diye.
H - Hiç bekletmeyeyim yani.

F - Peki.

H - Çok zor bir ihtimal.

F - Hadi hoşça kalın.

H - Hadi güle güle.

HAŞMET ATAHAHAN: (H) – ANKARA'DAN ŞABAN: (Ş)

NAMİK KEMAL BOYA: (N)

- 45 30 51?

- Evet.

- Ankara arıyor ayrılmayın.

- 453051 ?

- Evet Ankara yıldırım arıyor.

- Alo, bir dakika susun yahu.

- Alo kimsin?

- Ben Haşmet.

H - Ne var Şaban?

Ş - Gönderdiğimiz kitapları aldınız mı?

H - Bir dakika sana Namık'ı vereyim

Ş - Ne var ne yok orada ?

N - Adam, madam ölüyor işte buralarda.

Ş - Ne zaman öldü?

N - Profilo' da galiba, jandarma ateş açtığı anda, işçi filan ölmüş.

Ş - Alo Namık teferruatı ile anlatsana ne olur?

N - İşçiler yürüyüşe geçiyor.

Ş - Evet.

N - Polis saldırıyor. Önce polis dağıtıyor, sonra işçiler toplanıp polisi kovalıyor polis ateş açıyor ve polis kaçıyor sonra.

N - İşte bunları iletin, daha bir sürü hikayeler oluyor, her yerle haberleşme imkanı olamıyor birden.

Ş - Evet, Namık, ben telefonun başında bekliyorum, şu yaralı ve ölü sayısını kesin bir öğren de... öğrenerek acele bir telefon açın.

N - Olur.

Ş - Oldu mu? Bursa da bugün bir şeyler olacak herhalde.

N - Tamam, tamam.

Ş - Tamam mı, bizim çocuklardan yaralı filan var mı?

HAŞMET ATAHAN: (H) – HÜSEYİN: (X)

...

- X - Şimdi bak arkadaş bütün fabrikalar boşaltıldı bir kere
H - Topkapı'daki fabrikalar
X - Mezarlığın orada, GAMAK'ın orada, orada asker kordonu yarıldı.
X - Şehremine doğru gelirken... tanklar filan var, askerlere mermi verilmiş...
X - İşçide öyle bir potansiyel var ki, askerin üzerinde... şu anda yürüyüşü geri aldılar... fabrikalara... götürüyorlar.
H - Orada kaç arkadaş var? Şimdi Işıtan (Gündüz)'larla beraber misin sen?
X - Ben yalnızım.
H - Işıtan'lar filan yok mu yürüyüşte?
X - Ben tek başıma yalnızım. İkinci grupta.
H - Işıtan'ları falan görmedin yani.

...

- X - Bir şey yapılamaz yani. Yöneticiler bize karşı, adamlarla kavga edip duruyoruz.
H - Sen arkadaş, bak ne yap biliyor musun? Orada devamlı kal, oradaki durumu devamlı izle, ne oluyor, ne bitiyor, elinden gelen şeyi yap, fazla bir şey yapamazsın tek başına ya zaten, durumu sen sadece izle, bize bildirirsin.

HAŞMET ATAHAN: (H) – YAVUZ HAKYEMEZ: (Y)

- Y - Ben Yavuz, burası Çemberlitaş, 10.000'den fazla işçiye Çemberlitaş'a kadar getirdim.
H - Evet.
Y - Hala Sirkeci'ye doğru yürüyoruz.
H - Yürüyün, yürüyün.
Y - Şimdi tam Çemberlitaş sinemasının önündeyiz tamam mı? Sesler geliyor zaten duyuyorsun.
H - Duyuyorum.
Y - Şimdi belki vilayet yolu ile Sirkeci'ye ineceğiz. Belki Taksim'e kadar gidebiliriz.
H - Şimdi bak...
Y - Belki de bak, dinle, vilayette bir kapışma filan olabilir.
H - Olsun anasını.
Y - Sen ne diyorsun?
H - Olsun yahu.
Y - Haa.
H - Ortalık karıştı zaten, ben sana kısaca özetleyeyim.
Y - Oradan buraya ekip gönderebilir misin?
H - Gerekirse göndeririz.
Y - Gerekiyor şu anda göndersen çok iyi olur.

HAŞMET ATAHAH: (H) – NAHİT TÖREN: (N)

H - Kırk kadar tank geldi dediler.

N - Ee, ee.

H - Ve hareket pasifize oldu dediler, nedir durum anlatsana.

N - Nereye kırk tane gelmiş?

H - Demir Dökümün oraya.

N - Yahu, sabahtan beri var zaten tanklar filan Topkapı tarafında filan var.

H - Haa.

N - Önemli değil, yollar, üç dört tane yol açık durumda

H - Şimdi bak, yürüyüş yapma imkanınız var mı?

N - Var yahu, yalnız bu anasını avradını s... asabım bozuldu bu sendikacılara yahu.

N - Ya şimdi biz buradan arkadaş yanım saat içerisinde... bu i... telefon dinleniyor biliyorsun...

ERİM ŞÜREKAN: (E) – HAŞMET ATAHAH: (H)

E - Ne o ulan, köprüleri falan açmışlar ha?

H - Hı.

E - Vay anasını.

H - Sen neredesin?

E - Bakırköy'deyim ben.

H - Bakırköy'desin?

E - Burada bitti yürüyüş, fabrikalar falan yürüdük işte.

H - Bitti mi şimdi orada işler?

E - Bitti. Topkapı'ya getiremedik, asker, masker kesti işte.

H - Tamam, şimdi siz hareket edin Kartal'dan aldığımız haber şu sadece Kartal'dan Kadıköy'e yürümüşler büyük bir grup, bu tarafa geçmek istemişler vapur seferleri kalkmış, dükkanları falan yağma etmişler.

E - Nereleri?

H - Dükkanları.

E - Yok yahu?

H - Vallahi.

E - Vay aç herifler vay, bu kodoşlar böyledir zaten.

H - Tamam siz şimdi öbürküne gidiyorsunuz.

E - Biz afiş filan da yaptık, işçiler birleşin filan diye, bezden şip şak bir atış yaptık.

H - Çok iyi yahu.

E - Biz şimdi Demir Döküm'e hareket ediyoruz.

FARUK KURTULUŞ: (F) – DENİZ: (D)

- D - Oğlum bugün ne oldu?
 F - Olmayan yok ki.
 D - Ölen kalan var mı?
 F - Proletarya ayaklandı oğlum.

ŞÜKRAN KETENCİ: (Ş) – NAHİT TÖREN: (N)

- N - Bana bak Şükran o yarbayın ismini tespit ettiniz mi?
 Ş - O yarbayın yaraları ciddi değil, yüzüne taş gelmiş.
 N - Bak yahu, elinden makinalı tüfeği alıp tarayan, yarbayın kendisidir. Binbaşı ile yumruk yumruğa girdiler tamam mı.
 Ş - Binbaşı mani mi oldu.
 N - Tabii Binbaşı mani oldu, teçhizi kafasına geçirdi. Elindeki teçhizi, şey yarbay, yarbay geçiriyor teçhizi binbaşı kafa attı devirdi... edince askerler aralandılar, çavuşlar mavuşlar arayınca, yarbay kaptı makinalı tüfeği ile taradı, ilk iki sıra sapır sapır döküldü, bu Kartal'da olan.
 Ş - Hay Allah.
 N - Üsküdar'da olan daha başka.
 Ş - Anlıyorum ama, işte bunu yazmamakta fayda var anlıyorsun ya.

ŞABAN İBA: (Ş) – MUSTAFA ZÜLKADİR: (M)

...

- M - Şimdi Ankara'da ne oldu sen onu anlat.
 Ş - Ankara'da biliyorsun kardeşim TRT'nin dediği gibi değil.
 M - Haa.
 Ş - TRT'yi de tehdit ettik zaten, burada bir hareket falan hayalimde... İstanbul'dakinin...
 M - Hüseyin'in kaybolduğu haberini aldık, doğru mu?
 Ş - Hayır, hayır Hüseyin yaralanmış.

...

- M - Bakalım neler olur.
 Ş - DISK ne yapıyor böyle.
 M - Anlamadım.
 Ş - DISK.
 M - DISK mi rezalet oğlum.
 Ş - ...
 M - Şaban bir bildiri yayınlayın, genel direniş talebinde bulunun işte şartlar ne gerektiriyorsa onu işleyin.
 Ş - Ne yapalım.
 M - Yahu işte sendika yöneticilerine karşı falan işçileri harekete çağırın bir bildiri, çağında bulunun.

ORDA DEV-GENÇ VARDI

Askeri Savcı 15-16 Hazirana ilişkin olarak, Dev-Genç'in Ankara'da yaptıkları konusunda da şunları yazıyor: "Diğer taraftan, İstanbul ve İzmir'de işçi hareketlerine benzer bir hareketin, Ankara'da büyük sanayi çarşısında da meydana getirilebilmesi için büyük çaba sarf edilmiş, bu maksatla 16.6.1970 günü içlerinde Tuncay Çelen, Enis Sakili, Münir Aktolga, Hüseyin Onur ve Cengiz Çandar'ın da bulunduğu büyük bir öğrenci topluluğu sanayi çarşısına giderek, işçileri tahrik ve teşvik edip kanunsuz yürüyüşe ve işyerlerinin tahrip ve zarar hareketlerine geçirilmesi için faaliyet-te bulunmuşlar, ancak muvaffak olamamışlardır"⁸

Ölümlerle, direnişlerle, gözaltılarla, davalarla 15-16 Haziran da gelip geçiyor. Ve sıkıyönetim ilan ediliyor: 17 Haziran. Dev-Genç'liler tarafından tutulan 15-16 Haziran günlüğünü belge olarak buraya alıyorum.⁹

15-16 HAZİRAN GÜNLÜĞÜ

15 -16 Haziran 1970

Büyük işçi yürüyüşleri oldu. Ben de yürüdüm.

Davutpaşa, 17 Haziran

Örfi idare görevlileri, gün doğarken, polisin tanzim ettiği listelere göre insan avına başladılar erkenden. Kapılar çalınmadan köşe başları inzibatların kordonuna alınıyor. Askeri jeepler hanl hanl, ellerindeki listelere göre umutlanan insanları belirli yerlere ulaştırmak için yarış ediyorlardı adeta. Ameliyat masasında yatanlara kadar, yüzlerce işçi, aydın isimleri. Davutpaşa, Kartal, Selimiye, Balmumcu toplama kamplarına döndü adeta. Polis karakollarda sıra dayacağına yatırıyor bu insanları. Biz Davutpaşa'ya kapatıldık. Asker bize iyi davranıyor.

Davutpaşa, 18 Haziran

Çeşitli polis karakollarında feci şekilde dövülen işçi arkadaşların anlattıkları, Türkiye'de demokrasi vardır diyenlerin sahtekarlığını somut şekilde ortaya döküyor. Davutpaşa Kışlasına saat 14.00 sıralarında 4 kadın 19 erkek işçi daha getirildi. Kadın arkadaşlarımıza hunharca muamele yapılmış. Burada şok geçiriyorlar hemen tedavi altına alındı bir tanesi. Erkekler yemeklerini zor yiyebiliyorlar. Üstleri başları kan içinde, gözleri suratları mosmor olmuş. Ayakkabılarını giyemiyorlar. 2-3 kişi hariç askerliğini dahi yapmamış delikanlılar bunlar.

Davutpaşa, 19 Haziran

Emperyalistler ve içimizdeki uzantıları ağa, tefeci, komprador takımının satılık kalemşörleri veryansın ediyorlar. Sabah yemek yerken, herkes kaşıklara bakıyor; üzeri USA damgalı kaşıklara. Eksik olmasın başımızdakiler.

Son yakalandıkları zaman başlarından geçenleri anlatıyorlar. Neden hep bu ezilen hor görülen insanlar muhatap olurlar. Anlatıyoruz kendilerine. 274-275 sayılı kanun tezgahlanıp, TBMM'de onaylanıp işçinin mücadele alanları kimlerin yararına yok edilmek isteniyor. Türk-İş Konfederasyonu ile DİSK arasındaki farkı anlatıyoruz. Bu kanunun 27 Mayıs anayasasının getirdiği demokratik hakları geri alma niteliği taşıdığını. Emperyalizmin ne olduğunu, ağayı, tefeciye, işbirlikçi burjuvaziye anlatıyoruz. İşçiler zaten hayat pahalılığından şikayetçi, iş emniyetsizliğinden şikayetçiler. Yargıtay ve Danıştay kararlarının kimler tarafından uygulanmadığının, demokratik haklarının kimler tarafından geri alınmak istendiğinin bilincine kendiliklerinden varmaya başlamışlar bile zaten. Türk-İş'e bağlı Amerika'nın güdümü altındaki sendikalardan yakalarını zor bela mücadele ede ede kurtarmaya başlamışlar. Şöyle anlatıyorlar. Biz diyorlar onlara Amerikancı sendikacılar diyoruz. Toplu sözleşmeye patronla anlaşılıp oturuyorlar. Köpeğe kemik atar gibi bizlere hiç sormadan at imzayı diyorlar. Sonra şöyle ilave ediyorlar. 20 lira gündelik alan günde iki lira zam olsa 1000 işçi çalıştıran bir işveren her iş günü için 2000 TL. 365 gün için 730.000 TL. ödeyecek. Amma Amerikancı sendikalarla anlaşılıp 1 lira zam yaparsa 365.000 TL. ödeyecek 3 senelik toplu sözleşmede açıktan 1 milyon lira vuracak. Ama bizim sendikamız öyle yapmıyor. "Al arkadaş kağıdı yaz bakalım istediklerini" diyor. Hayat pahalılığını, zamları, diğer sosyal ve demokratik isteklerimizi, bizim onayımızı ve desteğimizi alarak masaya oturuyor ve alıyor. Sonra işverenler eskisi gibi işçiyi kulağından tutup kapı dışarı atamıyorlar. Birleşip direniyoruz. Biz birleşip ekonomik haklarımızı daha iyi savunuyoruz. Bizler ayrı ayrı fabrikalarda çalışıyoruz ama aynı işi yapıyoruz. DİSK'e bağlı işçiler 25 TL. yevmiye alıyor. Türk-İş'e bağlı işçiler 19-20 lira arası yevmiye alıyorlar. Tutuklu işçiler anlatıyor bunları. Siyasi kanaatleri değişik bu işçilerin. AP'li, CHP'li, GP'li de var bunları söyleyenlerin arasında.

Davutpaşa, 20 Haziran

Saat 14.00. Siyasi polis ifadelerimizi almağa geldi. Genellikle siyasi biyografi üzerinde duruyorlar. MIT ve siyasi polis, arşivlerini zenginleştirecek fotoğraflarımızı da çekmeyi ihmal etmediler. Sorguya çekilenler arasında fark gözetilmiyor.

Genellikle sorular şöyle:

Hangi partiye kayıtlısınız? TIP'le ilginiz var mı?

Dernek, sendika vs. gibi yerlerin hangilerine kayıtlısınız?

Demokratik Devrim Derneği, İşsizlik-Pahalılıkla Savaş Derneği, Devrimci İşçi Birliği'ne kayıtlı veya kurucu musunuz? Yönetici misiniz?

Sosyalist Aydınlik okur musunuz?

Mihri Belli'yi tanır mısınız?

Milli Demokratik Devrimi savunur musunuz?

Dev-Genç ile ilişkiniz var mı?

15-16 Haziran günü neredeydiniz?

24 yaşlarımda, Kars ilinden kopup gelen, inşaatlarda soğuk demircilik yapan işçi arkadaşımız şöyle anlatıyor: "İnşaatta çalışıyordum, baktım ki bir kalabalık kopmuş geliyor, bayraklar var pankartlar var ellerinde." Bizleri alkışlıyorlar. Ellerindeki bayrak rüzgârdan uçtu bizim çalıştığımız inşaata kadar. Çekici fırlattım elimden, bayrak mukaddestir askerde öğrendim. Biz mektep, medrese görmedik, diyor Karşlı arkadaşım. Alıp yürüyenlere götürdüm. Yürüyenler bir saat sonra uzaklaştılar. Çok kalabalıktılar. Asker gibi intizamlı yürüyorlardı. "Demirel istifa" diyorlardı. "İşçi-köylü-gençlik el ele Milli Cephe" diyorlardı. Ben ilk defa duydurdum bunları. Sonra iki adam geldi aldılar beni, sende bayrak varmış gel karakola bakalım dediler. İçeri girer girmez cop ve tekme yağmuru başladı. Ye babam ye, ne anamız kaldı ne avradımız ne satılmışlığımız. Yanlız vuruyorlardı. Kimse necisin demiyordu. Hızlarını alınca karanlık bir yere tıktılar beni. İçerden inilti-ler geliyordu. Her nöbet değiştirdikleri vakit yeniden dövüyorlardı. Polisi kim öldürdü diye soruyorlardı. 7-8 kişi kadardık. Bekçiler yorulunca polisler başlıyorlardı. Öyle zaman oldu ki hiçbir yerimiz ağrımaz olmuştu. Niçin geldiniz İstanbul'a orospunun evlatları. Niçin memleketinde çalışmıyorsun diyorlar. Evli arkadaşlarımıza ise siz şimdi buradasınız biz sizin evinize gidip karnızı kızınızı ananızı s.... gibi küfürler ediyorlardı. Karşlı arkadaşımız şöyle ilave etti. "Biz doğuda hayvanlara ot bulamıyoruz, nerede kaldı ki insanlara iş bulmak". Tam iki gün sürmüştü bu durum. Gömleğini sıyırdı, sırtındaki cop ve tekme izleriyle mosmor kan toplamıştı. Elleri kocaman ve nasırlı idi Karşlı Demirci Mehmet arkadaşımızın. Elimi tuttu, kafama bak dedi. Fındık büyüklüğünde şişler vardı orada. Karşlı Mehmet'e, Otosan'daki Boyacı Ali'ye, Şakir'e, Öğrenci Metin'e, Atabay İlaç Fabrikası'ndaki Ayşe'ye vuranlar da Anadolu'dan kopup gelen, orada işsizlikten, fukaralıktan, ağa zulmünden emperyalizmin iş gücünden yararlanmak için faydalandığı insanlardı. Gözleri bir tuhaftı Karşlı Mehmet'in, pazıları inceydi. Gün ola harman ola dedi...

Karşlı Mehmet var

Mesleği demirci.

Erzurum' lu Mehmet var

Karakolda bekçi.

Biri demirci, diğeri bekçi, ikisi de emekçi.

Bir Ayşe var ki köyde Mehmet'i bekler

Yalnız kalmışlığın gölgesiyle

Bir bekçi var ki şehirde Mehmet'i bekler

Bilinçsizliğin öfkesiyle.

Uyanıyor Ali'ciğim, Selim'ciğim, Hikmet'ciğim
Sıra sende Mehmet' ciğim....

Davutpaşa, 22 Haziran

Buradaki arkadaşların ekserisi 3-4 kişiye bakmak sorumluluğu taşıyorlar. DISK kendi üyelerine 50'er lira zam yaptı. Ekonomik durumu çok bozuk olanlara aramızda yardım kampanyası açılıyor. Arçelik Fabrikası'nda çalışan yeni evli bir arkadaşımız yüzüğünü gösteriyor. "1970 model küfür içtirik" diyor. "Niçin yürüyorsunuz" diye sormuşlar karakolda. Anayasadan bahsedecek oldum "Anayasanın da baba yasanın da avradına başlatma ulan..." dedikten sonra coplar çalışmaya başladı. "Biz" diyor "Üniversitelilerin, liselilerin bizlerin hakkına aradıkları için dövüldüklerini gazetelerden okur ve hiç üzerinde durmazdık ama şimdi anladık. Dayak yediğim için söylemiyorum. Bundan sonra omuz omuzayız. İfademizi bize sormadan yazdılar, zorla imzalattılar" diyerek bitiriyor sözlerini.

Davutpaşa, 23 Haziran

Haber bültenlerinde hiç bir vatandaşın dövülmediği, hiçbir vatandaşa kötü muamele yapılmadığı yayınlanıyor. Tam karşımda, İstanbul Teknik Üniversitesi Maden Fakültesi 1. sınıf öğrencisi bir arkadaşımız var. "Otobüsü sen devirdin" diye basmışlar sopayı. Öğrenci olup da dayak yemeden kurtulan kaç kişi var toplum polisinden acaba? Her tarafı mosmor, idranı kanlı geliyor. Askeri doktor bütün dövülenleri muayene ediyor; fakat, adli tıptan rapor almalarına müsaade etmiyorlar. Askeri usüllere göre tutanak tutuyorlar.

Davutpaşa, 24-25 Haziran

Dört kadın işçi (Atabay İlaç Fabrikası'ndan), 17 erkek işçi ve bir öğrenci örfi idare savcılığından gelen kararlar serbest bırakılıyorlar. "24 saat içinde hakim huzuruna çıkarılır" denilen kanun hükmünü develer yuttu galiba.

Davutpaşa, 26-27 Haziran

Mavi bir polis arabası, görevli askeri personel nezaretinde, 15 kişiyi Selimiye'deki askeri savcılığa götürüp, serbest bırakıyorlar. İfade almaya lüzum görmüyor savcılık. Ne biçim iştir anlayamadık biz de.

İstanbul, 28,29,30,31 Haziran

İspiyon ve ihbar müesseseleri tam randımanla çalışıyor. Yalancı şahitler, patronların yağcılar yüzlerce işçiyi ihbar ediyorlar.

Kartal, 1 Temmuz

Sabaha karşı, İstanbul Teknik Üniversitesi Yurdu'nu, askeri birlikler nezaretinde, siyasi polis aramış. "Misafirhane" denilen yatakhane de yatan 7 öğrenciyi alıp götürmüşler. Öğleden sonra aynı ekibin tekrar 6 kişiyi götürüşü başka anlam taşımaktadır öğrenciler arasında.

Polis, ne hikmetse her aramada hiç boş dönmez. Mesela, teksir mürekkeplerin

boş kutularını, aşçının bıçaklarını, kınlan masaların ayaklarını, gazeteleri vasıtası ile yayınlar. Bu defa dinamit ve bir adet silah bulmuşlar. Hazır örfü idare var, mesele halkımıza öğrenciler aleyhinde propaganda yapmak.

İşbirlikçi iktidar Türkiye'deki Sosyalist hareketi yozlaştırma, Bağımsızlık ve Demokrasi mücadelemizi kiralık katilleri vasıtası ile yok etme imkanlarının çıkar yol olamayacağını anlayıp; aradığı desteği sağlayamadığından, şimdilik gündeminden geri çekip, başka alternatifleri sahneye sürdü. Halkımız ile gençliğin omuzdaşlığını bozmak; gençliğin anarşist olduğu fikrini yaymak; İşte son Teknik Üniversite baskınının ve 13 arkadaşımızın mahkeme önüne çıkarılmadan tutuklamalarının genel karakteri. Devrimci Gençliğin, işçi sınıfımızın öncülüğündeki tam bağımsız ve gerçekten demokratik Türkiye'yi kurma doğrultusundaki savaşta yerini tam saptaması büyük işçi direnişinde kendini belirlemiştir.

13 kişilik katile, Emniyet 1. şubede sorguya çekildikten sonra, Harbiye'deki merkeze getirildi. Nöbetçi amiri binbaşı bizlere: "Burada misafirimsiniz. Sizlere yatacak yer temin edeceğiz. Merak etmeyin ve bizden hiç çekinmeyin", kabilinden sözler söyleyip gittikten sonra, bazı arkadaşlar "Biz binbaşıyı tanıyoruz" diyerek olayı şöyle naklettiler: "15 gün önce Üniversite lokalinde oturuyorduk. Amerikalılarla Türk subayları münakaşa edip adliyelik olmuşlar diye haber geldi. 300 kişi kadar Dev-Genç'li öğrenci, saat 19.00 sıralarında adliye sarayına gittik. Duruşmanın sonuna kadar orada kaldık, işte binbaşıyı oradan tanıyoruz. Amerikalılarla münakaşa edenlerden birisi de oydu".

Saat 22.00 sıralarında, evraklarımızın tamamlanmadığı gerekçesi ile tekrar 1. şubeye getiriliyoruz. Aramızdaki bayan öğrenci başka yere, biz 12 kişi müteferrika denilen misafirhaneye getiriliyoruz. Burası eski müteferrikaya hiç benzemiyor. Bir kaç defa buraya şeref misafiri olarak devrimci fikirleriniz ve eyleminizden dolayı gelmiş iseniz hiç yadırgamazsınız!

Şeklinde değişen önemli bir şey yok. Eşya ve paraları teslim alan mutemet polis memuru ve gardiyanın açtığı demir parmaklıklı kapı, 20x10 ebadında yüksek tavanlı iki ampulün aydınlattığı tek pencereli, yansı tahta ranzalı, havası amonyak kokan 125 kadar insanı barındıran bir yer burası. Burada sırasına göre 150-200 insanı barındırılmıştır. Burada suçlu suçsuz her çeşitten insanlar, betonlarda yatarlar. Burada esrar içmekten, ırza geçmekten, sarkıntılıktan yatar insanlar. Burada üçkağıtlıktan, hırsızlıktan, yankesicilikten yatarlar. Burada daha iyi yaşamak için suiistimal suçundan yatarlar. Burada, bağımsızlık savaşı veren işçiler, öğrenciler de yatarlar. Duvarlarında kadın isimleri vardır, resimler asılıdır. Herkes sevdiği, inandığı şeyleri yazar, çizer gizlice. "Tam bağımsız ve gerçekten demokratik Türkiye" "Halk Savaşı", "Devrim", "Kahrolsun Amerikan Emperyalizmi", "Dev-Genç" yazılan da yazılmaya başlamıştır bu duvarlara. Burada kardeşçesine yan

yana uyur insanlar,
 Volta atarlar,
 Bit ayıklarlar,
 Sayıklarlar,
 İnsanlar

Selimiye Kışlası, 2-5 Temmuz

Buradaki tutuklu işçiler, 2. şubede ve jandarma karakolunda dövülmüş, sonra serbest bırakılmışlar. Bunlar, fabrikalarda sarı sendikacılara karşı yiğitçe işçi sınıfının demokratik hakları için mücadele edenler. Örfi idareyi fırsat bilenler, çömezlerine emir verip ihbar ve iftira kampanyasını başlatıp yıldırma, işten çıkarma, dövdürtme işlemlerini rahatça sürdürüyorlar. Türk-İş'e bağlı iş yerlerinde DISK. adına sendikal faaliyetlerde bulunan özellikle Kartal tarafındaki fabrikalarda çalışanlar hem jandarmadan hem de polisten nasiplerini tam anlamı ile almışlar.

Selimiye Kışlası, 6-8 Temmuz

Özel okullardaki müdürler de fırsatı ganimet bilip devrimci öğrencileri Örfi Idare yetkililerine ihbar ederek yakalattırıyorlar. Örfi Idare Askeri Savcılığı ise 2-3 gün alıkoyup sonra serbest bırakıyor. Taksim'de turistik otelde çalışan 4 işçi temsilcisi de işçiler ile toplantı yaptığı gerekçesiyle otel müdürünün ihban üzerine 5 gün Harbiye'de tutuklu bırakıldıktan sonra buraya getirildiler. Otelde 45 kişi çalışıyormuş. Türk-İş'e bağlı sendikadan istifa edip DISK'e bağlı sendikaya girmişler. Otel müdürü önce tehdit edip "Vazgeçin bu işten" demiş. Bu tehditler sökmeyince "Siz bu işlere karışmayın, aradan çekilin, maaşlarınıza zam yapayım" demiş. Bu temsilci arkadaşlarımız yiğit insanlar "Biz satılık değiliz, arkadaşlarımızı satmayız. Ya hepimiz ya da hiç birimiz" diyerek diretmişler. Diğer işçiler de bu direnişe katılmışlar Aldıkları maaş 200 TL. ile 600 TL arasında, günde 14-15 saat çalışıyorlar. Patron istediği zaman tutup kulağından dışarı atıyor işçileri. Canlarına tak demiş, oturmuşlar "Hep birlikte olursak haklarımızı alırız" demişler. Sonrası malum; Gizli toplantı yapıyor gerekçesi ile tutuklanmışlar. Diyorlar ki, Otel Müdürü bütün işçileri salona topladı "Ben biraz sonra gelip istekleriniz hakkında sizlerle görüşeceğiz" dedi. Yarım saat sonra inzibatlar geldi, 45 kişinin içinden bizleri ayırttı ve yakalattı. Bu otelde tek kişilik yatak kirası 200 TL, 100 odası var diyorlar, hiç de boş kalmamış odalar. Bize gelince, ayda 200 TL'sını çok görürler. Pazar tatili yok, akşam yemeklerini saat 23.00 den sonra yiyebiliyoruz. Bazı günler ögle yemeği hiç yiyemiyoruz.

Örfi Idare Savcılığı, öğrenci ve otel işçilerinin sorgularını yapıp serbest bırakıyor. Saat 12.00 sıralarında İstanbul Teknik Üniversitesindeki aramada yakalanan 13 kişi savcılık tarafından serbest bırakılıyor. Siyasi Polis 3 arkadaşı 15-16 Haziran

olaylarından dolayı Selimiye Kışlası'nın kapısında tekrar yakalayıp 1. Şubeye götürüyor. 3 kişi birbirleriyle konuşturulmayarak tecrit ediliyorlar. Saat 19.00 sıralarında 1. Şube Örfi İdare yetkilileri tarafından sorguları tek tek yapılıyor. Odada 1 daktilo polis, 1 komiser, 1 yüzbaşı sorguları yapıyorlar. Sualleri soran ve yüzbaşı olduğunu söyleyen şahıs önce kendini tanıtıyor, hüviyetini gösteriyor, "Örfi İdare adına sorgunuzu yapıyorum. Sizlerin sosyalist olduğunuzu biliyoruz. Bizim fikirlere hürmetimiz vardır. Türkiye'de çıkan sol kitapları sizler kadar bizler de vazifemiz icabı takip ediyoruz. Şimdi bazı sualler soracağız ve sohbet edeceğiz." diyerek sorguya başlıyor.

2 polis nezaretinde tekrar sorguya çekilmek üzere tutuklandık.

İstanbul 1. Şube, 9 Temmuz

Akşam 19.30 sıralarında ifadelerimiz ayrı ayrı alınmak üzere aynı odaya sırayla götürülüyoruz. Dünkü kadronun dışında albay olduğunu sorgu sırasında öğrendiğimiz bir kişi daha var. Masanın üzerinde bir teyp var; teknisyen teybi çalıştırıyor. "Sorulara başlamadan dünkü anlattıklarınızdan değiştireceğiniz veya ilave edeceğiniz varsa söyleyin, aksi halde biz ispat edeceğiz, sonrasına biz karışmayız. Siz Kadıköy'de ve diğer yerlerde olaylara katılmışsınız, dün bize yalan söylediniz, şimdi hesaplaşacağız."

"... sen misin Kurtuluş için bu günkü olayları kısaca anlatacağını. Matbaaya vermedinizse mutlaka yer ayırın. Kadıköy'de çok ölü var 30 kadar, yaralı çok. Bir albay emir vermiş. Bu yürüyüş eskisi gibi değil, 50-60 bin kişi yürüyor, tankları barikatları aşiyor işçiler. Arkadaşlar olayları izliyorlar."

- 1) Bu konuşmayı sen yaptın. Kimlere satacaksınız Rusya'ya mı? Sen Teknik Üniversite'de ne arıyorsun?
- 2) Bu haberleri TKP'ye mi gönderiyorsun?
- 3) Milli demokratik devrimden sonra sosyalizmi kuracaksınız, sonra ne olacak?
- 4) Kürt ve Laz Devleti de kuracak mısınız?
- 5) Kimdir bu adamlar: Mihri Belli, Vahap Erdoğan?
- 6) Sizler Mao'nun dediği gibi serbest bırakıyoruz "Yüz çiçek açsın", sonra çiçekleri koparacağız.
- 7) Sen Devrimci İşçi Birliği ve D.D. Derneği'nin kurucususun, TIP içindeki faaliyetini harfiyen biliyoruz.
- 8) Öteki sol grupların hepsi palavracı, en örgütlü sizin grubunuz.
- 9) Gericileri de takip ediyoruz, 2 tane astın mı işleri tamamdır.
- 10) Gökalp telefonda sana "DISK'te arama yaptılar çocuklara söyle" diyor, söyleyeceğin nedir? Silahları nereye kaçırdınız?
- 11) Bizim elimizdeki teypte 16 Haziran günü Teknik Üniversite'ye gelen bütün telefonlar var, herkes ne konuştu ise burada.

- 12) Kaç grup halinde İstanbul'a dağıldınız?
- 13) Kimlere görev verdiniz? İsimlerini söyle.
- 14) Teknik Üniversite dahilinde anons yapılıp, öğrenciler dışarıya çağırılmış, kim çağırdı bunları?
- 15) Yaralı öğrenci kimdi? Ne yaptınız bu adamı? Kim tedavi etti?
- 16) Dev-Genç Bölge Yürütmede kimler var? Kimden emir alıyorlar? Sen toplanılara katıldın mı? Üye misin?
- 17) Dev-Genç'in kaç üyesi var? Kimleri tanıyorsun? 16 Haziranda Teknik Üniversite'de kimleri gördün?
- 18) Sosyal-Demokratlar sizinle niçin bu olayda işbirliği yapmıyorlar?
- 19 Şu bizim istediklerimizi yaz seni serbest bırakalım.
- 20) Merter Sitesinde Lastik-İş lokalinde neler konuşuldu?
- 21) Mihri Belli ve siz aynı yolun yolcususunuz, biz her şeyi biliyoruz, bu defa elimizden kurtulamayacaksınız.
- 22) Sizler küçük burjuva için kaypak diyorsunuz, sizin tahlillerinize göre bizde mi öyleyiz.

Tekrar 2 polis nezaretinde ayrı ayrı enterne edilip, dün geceyi geçirdiğimiz odaya getirildik.

Selimiye, 10 Temmuz 1970

Sabahleyin, gene ayrı ayrı olarak, Örfi İdare Savcılığı'na teslim edildik. Bizleri sorguya çeken albay bize dünkü sorgu esnasmdakinin aksine çok iyi davrandı burada. "Ben de Mustafa Kemal'ciyim Sağ-Sol anlamam" diyor. "Ama mertçe mücadele ediyorsunuz, bunu takdir ediyoruz, Ötekiler gibi kıvırmıyorsunuz. Şimdi her şey bizim elimizde, aklınızı başınıza toplayın ve vazgeçin bu işlerden anladınız mı?" diyor.

Selimiye, 11 Temmuz 1970

Özel Mimarlık Mühendislik Okulu'nda, Okul Müdürünün fırsattan istifade edip gammazladığı 6 devrimci daha getirildi. Aynı okuldan MHP'li bir öğrenci daha bu konuya dahil edilmiş. Devrimci öğrencilerin hepsi dogulu arkadaşlar. Anadolu'daki öğrenim yetersizliğini, İstanbul ve büyük şehirlerle mukayese ederek anlatıyorlar. "Bizler" diyorlar, "Ağa, tefeci ve emperyalizmin güdümü altındaki işbirlikçi iktidarlardan, sahte muhalefetin zulmüne uğramış fukara köylü çocuklarıyız. Bizim taraflarda köyler insanları ile satılır. Halin vaktin yerinde olursa ağa ve iktidarın dümen suyuna gidersen her şey yolundadır. Ama halkın durumunu göz önüne sürersen komünist veya kuyruklu kürt derler bizlere. Yüksek Okul sınavlarına büyük kentlerdeki arkadaşlarımızla kültür alanından eşit şartlar altında girmiyoruz. Şarkta çok derslerimiz hocasız geçmekte, aramızdaki bu farklılaşma giderekten okuma imkanlarımızı kısıtlamakta ve bizi Özel Okul denilen ticaretha-

nelere itmektedir. Kentlerde 500-600 liraya iş buluyoruz, bekar odalarına ayda 150 lira adam başına kira veriyoruz, 250 lira da okul taksiti. Geriye kalan para ile kitap, yemek ihtiyacımızı karşılıyoruz. Bunlara, devrimci olmayı bırakın, her düşünen insan itiraz etmez mi?"

MHP'li öğrenci Talat Aydemir'in ihtilal teşebbüsüne katıldığı için Harp Okulundan tardedilmiş, "ben" diyor. "Emperyalizm, ağa falan anlamam. Türkiye'yi Türkiyeş (Başbuğ) kurtarır. Büyük Türk Ulusu, Ergenekon'da dağdaki demirleri 72 bin metre derine inip 72 bin ton kömürü eriterek ortaya çıktı. Biz o ulusun çocuklarıyız. Türk Ulusu, yakında yer gök titreyecek ve kendine gelecektir."

Sungurlar ve diğer fabrikalardan işçiler getiriyorlar, çoğu polis ve patronların raporlarına göre tutuklanıyorlar. Otsan Fabrikası'ndan Çankırılı 4 çocuklu işçi arkadaşımızı, Kartal'dan, Emniyet 1. Şubeye götürülmek üzere polis memuruna teslim ediyorlar. Bir taksi tutmasını emrediyor memur efendi. "20 liram vardı hepsini verdim. Harem İskalesine gelince, 1 polis daha geldi yanımıza, beni iskelenin odasına soktular ve şimdiki duruma getirdiler" diyor. Kafasının bir yanı dövülmekten mosmor ve kan toplamış, bir gözü kapalı vaziyette, ağzını zor açıyor, sırtı harita gibi cop izleriyle kaplı, bacakları tekme izleri içinde. Zor taşıyor kocaman gövdesini, suyu dahi zor içiyor

Selimiye, 12 Temmuz

İşçi arkadaşımız sabaha kadar uyumadı. Mendili ıslatıp su içirdik kendisine. Ara sıra tutukluları ziyaret eden albay yakinen ilgilendi. Savcılık ifadesini alıp serbest bıraktı, bu işçi kardeşimizi.

Selimiye, 13 Temmuz

Askeri Savcılıkta görevli yarbay "Biz sizi serbest bırakıyoruz, polis tekrar yakalayıp getiriyor, ne biçim iştir bu" diyor bizlere. Devlet Mimarlık Mühendislik Akademisi'nden 7 arkadaş getiriliyor. 3 emperyalizm uşağı nurcu ihbar etmiş kendilerini, iddiaya göre şöyle demiş bu nurlar: "Bunlar devrimcidir, işçi hareketlerini desteklemek için bizi imtihanlara sokmak istemiyorlar ve sık sık dövüyorlar. 2 arkadaşımızı da ölümlle tehdit ettiler". Bunları söyleyince mesele halloluyor. Önce Emniyet Müdürlüğü'nde devrimcilerin hakkından geliniyor, sonra tutuklanıyorlar.

Selimiye, 14 Temmuz

Kurtuluş gazetesi satan iki arkadaşımız daha tutuklanıp Örfi İdare Kanunları gereğince İstanbul dışına sürgüne gönderiliyorlar.

Selimiye, 15,16,17,18 Temmuz

Savcılık ifadelerimizi almadan bizi sorgu hakimliğine çıkarttı. 5 kişi hakkında tevkif kararı verildi. Kartal Askeri Cezaevine getiriliyoruz.

Kartal, 19 Temmuz

İşçiler, Celal Beyaz'ın mensup olduğu Amerikan uşağı sendikadan DISK'e bağlı Lastik-İş Sendikasına kayıt olmak için direnişe geçtikleri zaman bu kişi de uşaklığını vesikalandırmış. Celal Beyaz, direnişi destekleyen öğrenci ve diğer işçi kardeşlerimize "bunlar komünist piçleridir" diyerek, o zaman mensup bulunduğu Kauçuk-İş Sendikası adına (Türk-İş'e bağlı) bildiri yayınlamaya karşı çıkan devrimci bir sendika ağasıdır. Sonradan Lastik-İş Sendikasına transfer olmuş ve başkan vekilliğine getirilmiştir. TIP Bakırköy ilçe kongresinde, ilçe üyesi kardeşlerimizi, aynı ilçenin proleter devrimci üyelerine Behice Boran-Şaban Yıldız takımı adına saldırtmak istemiş fakat Horoz Çivi Fabrikası'nda çalışan bu işçi kardeşlerimiz "Bizler bu devrimci işçileri tanıyoruz, toplum polisine ve patronun uşaklarına karşı omuz omuza haklarımızı müdafaa ettik" diyerek emperyalizmin ve polisin uşağı Celal Beyaz'a gereken cevabı vermişlerdir.

Kartal, 20 Temmuz

Tutukluluk müddeti içinde ordu mensuplarından yakın alaka ve anlayış gördük. Yalnız Selimiye Kışlası'nda adli amir olan bir albay (Örfi İdare Savcılığı ile hiçbir ilişkisi yok) bizleri, yani Teknik Üniversitede Örfi İdare tarafından tutuklananları sorguya çekti. Elinde öğrencilerin yazdığı "Türkiye Amerikan emperyalizminin askeri politik-ekonomik etkisi altındadır" cümlesini bizlere göstererek, arkasındaki görevli askere seslendi. "Gel oğlum buraya".

– Buyurun kumandanım

– Sen hiç Amerikalı subaydan emir aldın mı?

– Hayır kumandanım.

Sonra bizlere dönüp "Gördünüz mü ulan, var mı böyle bir şey. Biz sağın da solun da karşısındayız. Siz derslerinize çalışsanız daha iyi olmaz mı?

Kartal, 21 Temmuz

Buradaki tutuklu arkadaşlar 100 kişilik koğuştaki fabrika fabrika, ufak koğuştaki ise hep birlikte yemek yiyorlar. Dışarıdan gelen yiyecekler birleştirilip ortak kullanılıyor. Sendika yöneticileri ve işçiler ilk gün bu birliğe katılacaklarını ifade etmelerine rağmen nedense olmadı. 8 kişilik sendikacı grubu dışında herkes disiplinli olarak dayanışmayı sürdürüyor. İşçi arkadaşlar birliğin ve dayanışmanın yararını gördükten sonra "onların fazla yiyeceği geliyor evlerinden, bizimle paylaşmak istemiyorlar. Biz her şeyi anlıyoruz" diyorlar. Ve ağaların yüzüne baka baka söylüyorlar bunu. Biz ufak forumlar düzenleyerek sendikalarına sahip çıkmaları gerektiğini anlatıyoruz.

Kartal, 22 Temmuz 1970

Haymak Fabrikası'nda çalışan işçiler jandarma karakolunda en fazla dövülen kişiler. Burada jandarma çavuşu her işçiyi falakaya yatırdıktan sonra Haymak Fabrikası'na telefon edip "Görevimizi yerine getiriyoruz" diyor. Mahkemede bu durumu

anlattılar. Başka fabrikada çalışanların saçlarını koyun kırpar gibi traş etmişler, bazılarının kafalarının yalnız ortalarını veya yan kısımlarını sıfır numaraya vurmuşlar. İyice dövüldükten sonra çalıştıkları fabrika önlerinde ve oturdukları semtlerde teşhir edip caddelerde dolaştırmışlar. Karakolda, işçinin işçiyi falakaya yatırması istenmiş fakat bu aşağılık arzularına nail olamamışlar, bunun üzerine kendileri dövmeye sövmeye başlamışlar. "Ulan" diyorlarmış, "Hanginiz ulan, Karamürsel'de Amerikan üssünün önünde "Kahrolsun Amerika" "Bağımsız Türkiye, "Milli Ordu" diye bağırırdı...".

İzmit'te oturanlar bilirler, Türkiye'nin veya İstanbul'un herhangi bir yerinde işçi-köylü ve öğrenci hareketleri olsa Amerikalılar en seri vasıtalarla çocukları ve karıları ile Karamürsel'deki Amerikan hava üssüne kaçırırlar. Amerikalıların neden burada ve Türkiye'nin her yanında askeri üsler kurduğunu anlatıyoruz. Mustafa Kemal'i anlatıyoruz. I. Milli Kurtuluş Savaşı'nın anlamını, bu savaşın dünya tarihine nasıl geçeceğini, Vietnam'ı, Orta Doğu'daki ezilen Arap halklarının emperyalistlerin maşası İsrail ile savaşının özünü, Kıbrıs'ı, Libya'yı, Kore'yi karşılıklı tartışıyoruz. İktidarı, ağayı, tefeciye, satılmış işbirlikçi burjuvaziye işçi arkadaşlarımız bütün meseleleri kavıyor.

Kartal, 23 Temmuz 1970

Mahkemeler yeknesak şeklinde devam ediyor. İşçi arkadaşlarımız anlatıyor "Karakolda iki elim ve dizlerim üzerine çöktürdüler, üzerime eşeğe biner gibi binip, arkama cop ile vurup odanın içinde tur atturdılar. Ayakların çıplak olduktan sonra yere tuz döküp üzerinde dolaştırdılar. Sonra ifade bile almadan at imzayı diyorlar. Bu ifadeler savcılıkta reddederseniz, sizi, ister askeri hapisane olsun ister sivil hapisane olsun geri alır öldürünceye kadar döveriz".

Kartal, 24 Temmuz

İşçi arkadaşların mali durumları çok bozuk. Ziyaret günleri çocuklarına telin ardından ufacak şeker verememenin üzüntüsü belli oluyor. Ev sahiplerinin, bakkal ve diğer alacaklıların işçilerin ailelerini sıkıştırmaları hapisanedekileri tedirgin ediyor. Şinasi Kaya, Hilmi Güner işçi arkadaşların arasına girip bu gibi işlerin halledileceğini anlatıyor. Morallerini yükseltiyorlar. Alınan kararlardan en enteresasını (DISK Yönetim Kurulunda) sendika yönetici kadrosunda çalışanların (Kemal Türkler, Kemal Sülker, Cavit Sarman, Yaşar Önseli, Hilmi Güner, Şinasi Kaya) hapse maaşlarını tam olarak alıp almamalarını sordüğümüz zamanda "fakat biz de şimdilik tam maaş almıyoruz, avans şeklinde alıyoruz" diyorlar.

Kartal, 25 Temmuz

Burada işçi arkadaşların sofraları mütevazı, askere çıkan yemek ne ise onu yiyorlar. Sendika yöneticilerinin yemekleri, her şeyleri apayrı.

Kartal, 26 Temmuz

İşçiler ve öğrenci arkadaşlar olayların kritiğini yapıyorlar. Müthiş işçi sınıfımızın bu yiğit kitlesinde bir ilerleme ve bilinçlenme var. Bazı işçiler ise şöyle diyorlar: "Sizleri bize yanlış anlatmışlar, Kemal Türkler, Kemal Sülker; sizler bizlerin insanlarıdır. Biz de işçiyiz, alın terimizi satıyoruz, bizim köyde de ağa var, sizin köyde de. Bizim köyde de okul, su, elektrik, yol yok, sizin köyde de. Siz Türkiye'nin meselelerini biliyorsunuz, biz bilmiyoruz, bize öğretin".

İçlerinden bazıları Orhan Kemal'i, bazıları hiç okumadıkları Cumhuriyet, Akşam gazetelerini okuyor.

Kartal, 27 Temmuz

Akşam yemeklerinden sonra avluda 2. koğuşun mahkumlarıyla toplanıyoruz. Çöp tenekesinden darbuka yapıldı. Kaşık çalan arkadaşlardan kurulu saz takımıyla türküler söyleniyor. (Drama köprüsü dardır geçilmez, Köroğlu, Zeybek havaları...) ve milli oyunlar oynanıyor. Sonra marşlar başlıyor (Gün doğdu hep uyandık-Siperlere dayandık) (Olur mu böyle olur mu-Kardeş kardeşi vurur mu) (Ankara'da meclistesin Mebus musun yoksa nesen) (Hayat denilen kavgaya girdik-Çelik adımlarla yürüyoruz) (Hey Dev-Genç'li Dev- Genç'li Savaş günü yaklaştı.) Saat 22.00 de koğuşlarda Türkiye'nin ve dünyanın stratejik durumu ve okuduğumuz kitapların eleştirisi yapılıyor.

Kartal, 28,29,30,31 Temmuz

İşçiler ile hiç konuşmayan, bazı meseleler için (DISK başkanı olduğundan) kendisine danışanları büyüklük kompleksi içinde sırtını çevirip "Ben avukat mıyım? Git onlara sor" diye tersleyen, 8 kişilik sofrasında (Bu sofa işçilerin en kızdığı şey) her gün sabahları yağ, reçel, zeytin ezmesi, kurabiye, Macar salamı (Kemal Türkler her sabah çorbayı ihmal etmez), öğlen ve akşam yemeklerinde tavuk, acılı bulgur pilavı, midye dolması ve diğer yiyecekleri hiç vicdan azabı duymadan, hem de göstere göstere tavuk budunu piknikte yer gibi yiyerek, sonrada işçi sınıfının lideri pozlarında ahkam kesmek istemeleri bütün işçilerin nefretini kazanmaya yetti de arttı bile. Evlerine ekmek parası götürmememe sıkıntısı içinde olan insanlar her an patlamaya hazır.

İşçi arkadaşlarımız Türk-İş'e bağlı sanı Amerikacı sendikalardan kanları pahasına kahramanca mücadele vererek ayrılıp DISK'e bağlı sendikalara girmişler. 274-275 sayılı kanun onların bu çabalarını yok etmeği güttüğü için kendi sendikalarına yürekten bağlılar. Bütün bunların yanı sıra. 'madem ki bunlar sosyalist, şimdi böyle lüks hayat sürerlerse ilerde anamızı bellerler bizim. Ama bunun hesabını soranız biz adama" diyorlar. Sonra teybin kullanılmasına, seslerin banda alınmasına kim karar verdi diyorlar.

Sendikacı arkadaşların masasında sıralanış şöyle: Kemal Türkler (D.I.S.K. Genel Başkanı-Maden-İş Genel Başkanı), Kemal Sülker (DISK Genel Sekreteri), Şinasi

Kaya (Maden-İş Genel Başkan Vekili), Hilmi Güner (Maden-İş Genel Başkan Vekili-Eğitim Dairesi Başkanı), Cavit Sarman (Maden-İş Genel Başkan Vekili), Yaşar Önsen (Lastik-İş Genel Başkan Vekili), Celal Alçınkaya (Rabak Fabrikası Baş Temsilcisi), Remzi Çakar (Seçip-İş Genel Başkanı). Şurada yazılı isimler içinde Şinasi Kaya ve Hilmi Güner arkadaşımız her ne kadar aynı masada yemek yiyorlarsa da onları yukarıda yazılı bazı ithamların dışında tutmak daha doğru hareket olur. Esas kıstası daha köklü olaylar tayin edecektir.

Kartal, 1,2,3,4,5 Ağustos

Mahkemeler, avukatların savunmaları, basında yayınlanan bildiriler, bir zamanların ateşli sosyalisti Çetin Altan'ın kadın nasıl tavlansın veya buna benzer yazılan artık durumu kavrayan işçiler arasında tartışılıyor.

Bazı işçi arkadaşlarımızı ev sahipleri kapı dışarı ediyor, bakkallar veresiye vermiyor. Sungurlar Kazan Fabrikası'nda çalışan Adanalı işçi Mehmet Yasin Eren arkadaşımızın erkek çocuğu dünyaya gelmiş, akşam marşlar söylenerek kutlanıyor bu olay. İçimizde devrimci tiyatrolarda çalışan arkadaşlarımız temsili roller yaptılar. Bütün mahkum işçi arkadaşlar hep bir ağızdan "Hayat denilen kavgaya girdik-Çelik adımlarla yürüyoruz"u söylüyorlar. Nöbetçi üsteğmen kısa bir konuşma yaptıktan sonra, işçiler yeni doğan küçüğün ismi DEVRİM olsun diye ısrar ediyorlar.

Kartal, 6 Ağustos

Mustafa Figen isimli bir arkadaşımız buradakilerinin içinde en çok hırpalanıp, dövülen. Kendisine isnat edilen suç şöyle: 16 Haziran Olayları'ndan çok evvel İzmit Belediye seçimleri dolayısıyla seçim konuşmaları yapılıyor. Aynı konuşmacılar Kartal'a da geliyorlar, AP'li hatip başlıyor konuşmaya vatan, namus, din, komünistler. Bu palavralar, Kartal'da, yüznumara temizleyiciliğinden kundura boyacılığına, fabrikada 500 lira aylıklı işçiliğe kadar her işi yapmış, ayda 125 lira verdiği gecekondu karısı ile oturan Mustafa Figen'in canına tak demiş. "Yalan söylüyorsunuz, hepiniz memleketi satıyorsunuz" diye başlamış protestoya. Aradan epey zaman geçtikten sonra 15-16 Nisan olayları sırasında ilgililer hakkında şöyle tutanak tutmuşlar:

- 1) Kartal AP binasını tahrip;
  - 2) Kartal Emniyet Amirliği'ni kalabalık bir grupla gelip önce işgal edip sonra tahrip etmek;
  - 3) Emniyet Amirine "bayrak çek ulan" deyip zorla bayrak çekertmek;
  - 4) Kartal Kaymakamına "Kahrolsun Amerika, Demirel İstifa" diye bağırarak;
  - 5) Pendik Belediye binasına bayrak astırmak.
  - 6) Sopa ile karakolun camlarını kırarak;
- Mahkeme 12 aya mahkum etti kendisini. Temyizden sonra belli olacak arkadaş-

mızın durumu. Mahkemede son sözü ise "İsterseniz idam edin beni hiç fark etmez" oldu.

Kartal, 7 Ağustos

Mahkemede cereyan eden enteresan bir olay şöyle; İşçilerin aleyhine ifade veremeye giden polisler tekrar huzura çıkıyorlar. Hakim soruyor "Sen işçiler ile konuşmuşsun, ne konuştun?". Polis: "Bu adamlara sordum, niçin yürüyüş yapıyorsunuz, gayeniz nedir?". İşçiler bana "Seks hürriyeti istiyoruz" dediler ve "seks hürriyeti, seks özgürlüğü" diye bağınıyorlardı. Ellerindeki kartonlarda "seks özgürlüğü" yazılıydı diyor. Hakim: "Bizde resimler var memur bey, onların elindeki pankartlarda sendika özgürlüğünün kısaltılmış şekli "SEND. ÖZGÜRLÜĞÜ" yazılı. Sen nasıl olur da böyle okursun çık dışarı" diyor.

Kartal, 8,9,10, Ağustos 1970

İşçiler ile emperyalizmin uşaklığını yapan Babiali kalemşörleri arasında (Cumhuriyet hariç) Selimiye'de Örfi İdare Mahkemesi koridorlarında yer yer münakaşalar çıkıyor. "Niçin doğruları yazmıyorsunuz? Neden patronların uşaklığını yapıyorsunuz? Bütün fabrikalara haber yollayacağız. Sizin gazetelerinizi okutmasınlar, satın almasınlar" diyorlar. İşçi kardeşlerimiz Çetin Altan'a ve Abdi İpekçi'ye yazdıkları yazılardan dolayı protesto mektupları, devrimci gazete ve kuruluşlara dayanışma mektupları yazıyorlar.

Kartal, 11 -12 Ağustos

İzmitli işçilerin mahkemeleri görülürken MIT teyp koyuyor salona, İzmit'li işçiler itiraz ediyorlar teyp konulmasına, mahkeme heyeti "Bizim haberimiz yok fakat Yassıada Mahkemelerinde teyp kullanıldı" cevabını verince, işçi Sırtı Öztürk arkadaşımız "Biz vatan haini değiliz" diye bağınıyor ve sonunda teyp kaldırılıyor.

DEV-GENÇ'İN KÖY EYLEMLERİ VE KÖYLÜ BİRLİKLERİ

Dev-Genç ve işçi sınıfının kent merkezlerindeki eylemliliği 15-16 Haziran ile doruk noktasına ulaşıyordu. Sıkıyönetim ilan edilmişti ve dalga geriye dönüş eğilimi gösteriyordu. Fakat Dev-Genç yaz aylarında köylü eylemleri ve köylü birlikleri ile bu geriye dönüşü ya da halk muhalefetine düzeyini belli noktalarda tutma kararlılığındaydı.

Sosyalist hareketin siyasal örgütlülüğün yoksun olması (kuşkusuz MDD anlamıyla) ve dağınlılığı karşısında TDGF belli işlevler yüklenmek durumunda kalıyordu.

Dev-Genç kırsal alandaki mücadelesini üniversitelerin kapalı olduğu aylarda özellikle de Mayıs-Ekim döneminde yoğunlaştırmıştı. Dev-Genç

Merkez Yürütme Kurulu çeşitli bölgelerde çalışmak üzere birçok grup oluşturup görevlendiriyordu. Kırsal kesimdeki köy çalışmalarının büyük bölümü o bölgede düzenlenen köylü mitingleriyle sonuçlandırılıyordu.

Dev-Genç gerek işçi sınıfı içerisinde, gerekse kırsal kesimde mücadeleyi bir bütün olarak algılayıp çalışmalar yapıyordu. Siyasal örgütlülüğün olmaması nedeniyle kendi deyimiyle "bir gençlik örgütü olmasına rağmen böyle geniş ve çetin bir görevi de omuzlamak zorunda bırakılmıştı."

Kırsal alanda çalışmalarda bulunan Dev-Genç'liler çalışmalarını, gözlem ve deneylerini raporlar halinde genel merkeze ilettiler. Yaz boyunca yapılan çalışmaların anlatıldığı raporları TDGF merkezi değerlendirerek İleri'de yayınladı. Tek tek çalışmalar sıralandıktan sonra köy eylemlerinin eleştirisi yapılarak bundan sonraki çalışmalar üzerinde duruldu. Dev-Genç'in Mayıs-Ekim 1970 tarihlerindeki köy eylemleri raporunu buraya alıyorum.¹⁰ Bu belge gerek Dev-Genç hareketinin niteliğini ortaya koyması açısından gerekse 1970 yazında Türkiye kırsal panoramasını çizmesi açısından bana önemli geliyor.

RAPOR:

KIR ETKİNLİKLERİ (Mayıs-Ekim 1970)

Dev-Genç'in kırsal alanlardaki çalışmalarında görev alan devrimciler Merkez Yürütme Kurulunun isteği üzerine bu çalışmaları bir rapor halinde genel merkeze iletmişlerdir. Çalışmalardaki amatörlik, eksiklik raporlarda da kendini göstermiştir. Önce bu raporlara dayanarak yapılan çalışmaların bir özetini vereceğiz, Arkadan da bu çalışmaların eksik ve yanlış yönlerini açıklayacak ve bundan böyle bu çalışmalarda hangi yöntemin izlenmesi gerektiği konusunda görüşlerimizi belirteceğiz.

Çalışma raporlarının sonuçlarını il ve ilçe isimlerine göre sıraladık. Elimizdeki raporların niteliği bunları bölgelere göre sınıflandırmamızı engellemektedir.

I. DEV-GENÇ'İN YAZ AYLARINDA ANADOLU'DA YÜRÜTTÜĞÜ DEVRİMCİ MÜCADELE

KARS:

Ankara'dan 4, İstanbul'dan 3, ve Erzurum'dan 1 kişiden oluşan ve toplam 8 kişilik Dev-Genç ekibi 9-25 Haziran tarihleri arasında Kars köylerinde çalışmalarda bulunmuşlardır. 16 gün süren çalışmadan sonra hazırlanan rapordan çıkan sonuç şudur: Kars'da köylünün temel üretimi hayvan ve hayvan ürünleridir. Bunların yanı sıra köylü kendisi için buğday ve arpa üretiminde bulunur. Yalnız Iğdır ilçesinde

pamuk, meyva ve sebze de yetiştirilmektedir. Toprak genellikle (İğdır ovası hariç) çayır ve meralardan ibarettir. Arazinin büyük bir kısmı ağalar tarafından kapatılmıştır. Geriye kalan arazinin bir kısmı köy adına tapulu, bir kısmı da şahıslar adına tapuludur. Köyler arasındaki toprak dağılımına köylerin etnik ve din durumları da etki yapmaktadır.

Nakdi sermaye süt ve hayvan tefecilerinin ellerinde birikmiştir. Bu sermayenin hemen hemen tümü köylünün ürününün üretim mevsiminden önce kapatılmasında kullanılmaktadır. Geri kalan sermaye ise gayri menkullere yatırılmaktadır. Ayrıca mandıracıların ve ağaların elinde hayvan sürüleri de vardır. Üretim için verilen kredilerin yetersizliği ve kontrolden yoksun oluşu nedeniyle bunların hemen hemen tümü tüketimde kullanılmaktadır. Kredilerin üretiminde bir artış sağlamaması ve ileri teknolojinin yokluğu köylünün kredi borçlarını ödeyememesine yol açmaktadır.

Bu genel durumun yanı sıra yer yer meydana gelen kuraklıklar iktisadi bunalımı daha da arttırmaktadır.

Saf proleter unsurlar yok denecek kadar azdır. Ancak, süt fabrikasında çalışan ve köylülükle ilişkileri olan köylülerin yanı sıra el sanatlarında çalışan yarı proleter unsurlar vardır. Tarımda ise yarıcılık, ortakçılık, marabacılık ve ırgatlık mevcuttur. Ancak bunların kesin bir rakamını söylemek çok güçtür. Yalnız şunu hemen belirtmek gerekir ki, bütün köylüler dolaylı veya dolaysız olarak ağalara hizmet etmektedir.

Gizli işsizlik, mevsimlik işsizlik ve potansiyel çok fazladır. Bu yüzden de yurt içi ve yurt dışı göçler hızlıdır.

Kars'ta genellikle ilkel tarım araçları kullanılmakta olup yer yer traktör, pulluk gibi teknik üretim araçları mevcuttur.

Kars'ta polis, jandarma ve özellikle MİT'in baskısı son derece fazla. Dev-Genç ekibinin Kars köylerini taramasından sonra polisler de köyleri gezmiş ve karşı-devrimci propaganda yapmışlardır. MİT kurmuş olduğu teşkilatla Kars'ta kontrol altında tutma çabasıdadır. Sürekli propaganda ve ajitasyonla egemen güçlerin halk üzerindeki kontrolü büyük ölçüde kaldırılabilir.

Etnik meseleye gelince, burada Kürt ve Türk halkı yan yana yaşamaktadır. Ancak bu iki halkın birbirlerine yaklaşımları ve kaynaşmaları mümkün olmamıştır. Kürt şovenizmi son Irak olaylarından sonra biraz daha olgunlaşmaya doğru gitmektedir. Ancak, bu köylüler arasında değil de, Kürt ağaları ve Kürt aydınları arasında itibar görmektedir.

Kars köylülerinin büyük bir çoğunluğu gençlik hareketlerine yakınlık duyuyor. Kars'ta gerçekten büyük bir devrimci potansiyel var. Hemen hemen bütün köyler iktidara karşı. Kars bundan böyle devrimci çalışma ve mücadelenin yoğunlaştırılması

gereken bölgelerden birisi. Bölgenin bu genel durumunu koyduktan sonra Kars'taki çelişkileri şöyle özetleyebiliriz.

- 1) Süt fiyatlarının maliyetinden çok düşük olması. Bu yıl 150-200 kuruş arasında olması gereken fiyatlar 55-110 kuruş arasındadır.
- 2) Kombinanın ve hayvan tüccarlarının canlı hayvan fiyatlarını yine maliyetin altında tutmaları. Bu yıl 500-600 lira arasında olması gereken hayvan fiyatları 125-400 lira arasındadır.
- 3) Ağaların ve tüccarların hayvan ve hayvan mamullerini mevsiminden önce çok ucuza kapatmaları.
- 4) Bilinen kredi yolsuzlukları.
- 5) Çayır ve meraların yetersizliği ve buna karşı hiçbir tedbirin alınmaması.
- 6) Yol, su, okul ve sulama tesislerinin yetersizliği veya yokluğu.
- 7) Mezhep ve ırk ayırımı.

Kısacası, sonuç olarak Kars'ta genellikle topraksız köylüler çoğunlukta. Dev-Genç ekibi 20 güne yakın çalışması boyunca yüze yakın köy gezmiş ve bu gerçeği açıkça görmüştür. Süt ve hayvan tefecileri ile ağaların sömürüsü köylüleri son derece yoksullaştırmıştır. Köylülerin tümü kuraklıktan, işsizlikten, borçlu oluşlarından ve kredisizlikten şikayetçi.

Köylülerle kurulan bu ilişkiler sonradan geliştirilmemiş ve yazılan bir raporla Kars çalışması sona erdirilmemiştir. Bu ekip Haziran ayında çalışmasını sürdürmüş ve Kars'ta esas açlığın ve kuraklığın sonbaharda olduğunu öğrenerek raporda bunu belirtmiştir. Ama daha sonra burada hiçbir çalışma ve miting yapılmamıştır.

Kars ekibi tarafından hazırlanan raporun en ilginç yönü de çalışmaya katılanların her birinin gerek köylülerle ilişkilerde ve gerekse genel davranışları ile ilgili olarak yazılı bir eleştirinin de yapılmış olmasıdır. Bundan böyle Kars'ta girişilecek olan devrimci çalışmalarda yukarıda yazılanlar bir ön bilgi olarak değerlendirilebilir.

ÇORUM - AMASYA - TOKAT:

Bu bölgedeki ön çalışmalar da bir ekip tarafından yapılmıştır. Ekip bu bölgede 20 çalışma yapmış, bölgede haşhaşa ilgili 14.000 bildirinin köylülere dağıtılmasını sağlamış ve Çorum'da da bir haşhaş mitingi düzenlemiştir.

Çorum'da haşhaş ekimi merkez, Osmancık, İskilip, Mecitözü, Ortaköy ilçelerinde yapılmaktadır. Alman bilgiye göre haşhaş ekimi yapılmadan önce ekim bölgesi tespit edilmektedir. Ne kadar afyon sakızı çıkacağı kurulan heyet tarafından tespit edilmekte ve bu miktarı üretici vermek zorundadır. Devlet tarafından afyon sakızı üç kategoriye ayrılmakta C grubu 80, B grubu

90 ve A grubu 100 lira üzerinden alınmaktadır. Buna karşılık kaçakçılar ise afyon

sakızının kilosunu 250 ile 500 lira arasında almaktadır. Bu durum bölgede kaçakçılığın gelişmesine de yol açmaktadır. Haşhaş bitkisi tümüyle işe yaramaktadır. Afyon sakızı ilaç sanayinde ve morfin yapımında kullanılmaktadır. Yaprağı yine para etmekte ve D.D.T. yapımında kullanılmaktadır. Tohumu da satılmakta ve yenilmektedir. Sapı da yakacak olarak kullanılmaktadır. Görülüyor ki, haşhaş tümüyle para eden bir bitkidir.

Çorum'da 39 köyde 1410 üretici bulunmaktadır. Bunların 1204 dekar araziden komisyon tahminine göre 575 kilo afyon sakızı almaları gerekir. Ekicilerin büyük bir kısmının toprağı ve traktörü vardır. Bir kısmının ise, sadece traktörü vardır, toprak kiralayıp üretim yapmaktadır.

Çorum'da haşhaş mitingi çok başarılı olmuş, mitingi sabote etmek isteyen gerici-ler ezilmiştir.

Amasya: Amasya'da Merkez, Merzifon, Gümüşhacıköy, Göynücek ilçelerinde haşhaş ekimi yapılmaktadır. Taşova ve Suluova ilçelerinde önemsiz denecek kadar azdır.

Merkezde karşı-devrim örgütsüz durumdadır. Sadece Komünizmle Mücadele Derneğı vardır, militanı yoktur, yaptığı iş bildiri yayınlamaktır.

Amasya'da haşhaşla ilgili olarak Dev-Genç'in hazırladığı bildirinin dağıtımında TÖS'lü militanlar büyük ölçüde yardımcı olmuşlar ve Dev-Genç ekibiyle birlikte köyleri dolaşmışlardır.

Taşova ilçesi: Taşova'da haşhaş ekimi sadece dört köyde az miktarda yapılmaktadır. Taşova köyleri köy eylemleri için en uygun bölgelerden biridir. Taşova'da şimdiye kadar hiç miting yapılmamıştır. Burada TIP, AP ve CHP'den sonra gelmektedir.

Merzifon İlçesi: Merzifon Türkiye'de en çok haşhaş ekilen yerdir. Bu yüzden hükümetin haşhaş ekimi konusundaki kararını protesto etmek için köylüler hazır durumdaydı. Köy kahvelerinde tartışılan tek konu, haşhaş ekiminin yasaklanması idi. En koyu gerici-ler bile, iktidarın Amerika'nın işbirlikçisi olduğunu inkar edemiyordu. Merzifon'da düzenlenen mitinge köylerden gelen birçok köylü katılarak iktidarın haşhaş ekiminin yasaklanmasını şiddetle protesto ettiler.

Tokat: Tokat merkezinde haşhaş ekimi yasaklanmıştı. Turhal'ın bir kısmında ve Zile'nin tamamında ekim yapılmaktadır ve buralarda da bu yıl yasaklanacaktır. Zile'nin tek geçim kaynağı haşhaştır. Tokat'ta siyasi polisle birlikte çalışan bir nar-kotik şube kurulmuştur. Şubenin bütün köylerde ajanı vardır. Tokat'ta karşı-devrimciler örgütlü bir durumdadır.

Sonuç:

Dev-Genç'in 14.000 adet bastırdığı haşhaş bildirisi Çorum, Amasya, Tokat, Merzifon, Gümüşhacıköy, Suluova, Niksar, Turhal, Zile, Ortaköy ve Osmancığa bağlı köylerde dağıtılmıştır. Bildirinin köylere ulaştırılması şu şekilde sağlanmıştır:

- 1) Vasıta tutularak köyler dolaşmıştır.
- 2) Bu merkezlerdeki TÖSe gelen öğretmenlere köylerde dağıtılmak üzere ekici sayısı oranında bildiri gönderilmiştir.
- 3) Bu merkezlere gelen haşhaş üreticilerine bu bildiriler verilerek köylerinde dağıtım yapmaları sağlanmıştır.
- 4) Bu bölgedeki militanlara bildiriler verilerek köylere gönderilmiştir.

Ayrıca dağıtıma haşhaş üreticileri de yardımcı olmuşlar ve militanların uğradıkları köylerde üreticilere daha fazla bildiri verilerek bunların çevre köylere ulaştırılması sağlanmıştır. Bütün bu çalışmaların sonucu olarak da Çorum ve Merzifon'da başarılı birer miting düzenlenmiştir.

MALATYA:

Amerikan emperyalizmi dünya uyuşturucu madde piyasasının ve ilaç hammaddelerini tekeline alma amacı ile, afyon elde eden geri bıraktığı ülkelerde haşhaş ekimini yasaklatırması yoksul haşhaş köylüsü tarafından tepki ile karşılandı. Haşhaş ekicisinin elinden ekmeğini alacak olan işbirlikçi iktidarın haşhaş ekiminin yasaklanması için aldığı kararlara karşı Malatya'da da mücadele yürütüldü. Malatya Dev-Genç tarafından haşhaş ekicisine öncülük yapılarak düzenlenen köy çalışmaları ve miting, yörenin başarılı devrimci çalışmalarından birisi oldu. Proleter devrimci Malatyalılar önce bütün proleter devrimci yöneticileri içinde toplayan bir komite kurdular. Bu komite yoluyla planlı bir çalışmaya girdiler. Malatya köylerine gidilerek önce 5'er kişilik köy komiteleri, birkaç merkezi köy seçilerek bölge komiteleri kuruldu. Köy ve bölge komiteleri birer toplantı düzenleyerek, mitingden önce haşhaş ekicisine ekonomik meselesini ve Amerikan emperyalistlerinin haşhaş ekimini yasaklatmasını diğer bütün meselelerimize nasıl bağlı olduğunu ve Amerikan Emperyalistlerinin halkımızı nasıl sömürdüklerini anlattılar. Kurulan bölge komiteleri aracılığıyla yüzlerce köy gezildi. Komiteler aracılığıyla bütün köylerde bildiri dağıtıldı, afişleme yapıldı. Binlerce köylü ailesini ilgilendiren haşhaş ekiminin yasaklanması kararı Malatya köylülerinde ve Malatya şehir küçük burjuvazisinde Amerika'ya ve iktidara karşı mücadele azmini geliştirdi. Miting günü yaklaştıkça iktidarın provokasyonları, halkı ürkütme ve korkutma politikası arttı. Köylere kadar sızan Amerikancı ajanlar, mitingin yapılmaması ve yoksul köylünün mitinge katılmaması için çaba sarf etiler. Malatya yöresinde yapılan şimdiye kadarki çalışmaların en yoğun ve en tutarlı olan "haşhaş çalışması", mitinge umulandan az köylünün katılması ile sayıca başarılı olamadı. Bunda en büyük iki etken, köylünün uzak yerlere ekonomik nedenlerle gelememesi ile karşıdevrimci propaganda oldu. Miting, her köyden gelen köy temsilcilerinin anti-emperyalist konuşmaları ile nitelik bakımından oldukça güçlü idi.

ÇIVRIL (DENİZLİ):

Yine Haşhaş sorunu ile ilgili olarak bir Dev-Genç ekibi Çivril'e giderek köylülerle ilişki kurdular. Bütün köylerde köylülerin gençlere söyledikleri tek bir şey vardı: "Biz haşhaş ekemeysek ölürüz." Haşhaşın köyleriyle birlikte yılda Çivril'e getirdiği döviz 25 milyon civarında. Çivril ovası haşhaş ekimine elverişli olduğu için burada bütün köylüler haşhaş ekerler. Dev-Genç ekibi 15 günlük bir çalışmadan sonra 20 Ağustos'ta Çivril'de bir haşhaş mitingi düzenledi. Çivril'deki Ziraat Odası ve Ülkü Ocakları mitingi baltalamak istedilerse de başarılı olamadılar. Ve bunlar bazı köylerden de kovuldular. Miting günü sabah erken saatlerden itibaren köylüler miting meydanını doldurmaya başladılar. Gençlerin ön çalışma yaptığı ve mitinge katılan köyler şunlardır: Karayapşiler, Savran, Sanlar, Kavakköy, Kızılören. Emircik, Balçıkhisar, Çıtal, Alanköy, Tuğlu, Karamanlı, Irgılı, Sondulu, Sungüllü, Aşağı ve Yukarı Yakasamak, Kocayaka, Iğdır, Koçak, Bedirler, Yamanlar, Sökmen, Şenköy, Haydan, Ömciköy, Önceköy. Miting askeri birliğin kordonu altında yapıldı. Saat 11.00 sıralarında Belediye önünde toplanan köylüler yürüyüşe başladılar. Miting alanı olan Bayram yerine gelindi. Çivril mitingi başarılı bir şekilde sona erdi.

GAZİANTEP:

Gaziantep'in temel ürünlerinden olan fıstık ve üzümün taban fiyatları konusunda 5 Ağustos günü bir miting ve yürüyüş yapıldı. Gaziantep ve çevresi fıstık ve üzüm üreticileriyle Dev-Genç Gaziantep teşkilatının birlikte düzenlediği miting ve yürüyüş binlerce üretici katıldı.

Miting tarihinden bir ay önce Dev-Genç üyeleri, fıstık ve üzüm üreticileri arasında çalışmalara başladılar. 300'den fazla köyde fıstık ve üzümün taban fiyatlarının üretici lehine tespiti için neler yapılması gerektiği tartışıldı. Üreticiler arasında yoğun bir çalışma sürdürüldü. Yapılan köy çalışmaları sırasında Gaziantep Valisi, kaymakamlar, polis, jandarma köylülere baki yapmışlardır. Susuzluktan kıvranan Antep köylerine o güne kadar ayak basmamış olan vali ve kaymakamlar ve onların adamları, üreticilerin direnişlerini engellemek için köyleri gezdiler.

Bütün baskı ve zorlamalara rağmen miting ve yürüyüş çalışmaları sürdürüldü. Miting günü, polis ve gericiler Antep'in giriş noktalarında tertibat alarak köylülere mitingde kanlı çatışmaların çıktığını söyleyerek bir kısmının mitinge katılmasını önlemişlerdir. 100'e yakın köylü şehir mezarlığında polis tarafından alıkonuldu. Buna rağmen miting meydanını binlerce üretici doldurdu.

Mitingde konuşan fıstık ve üzüm üreticileri alınteri dökerek ürettikleri ürün olan üzüm ve fıstığın tüccarlar, tefeciler ve araçlar tarafından yok pahasına satın alın-

dığını, tüccarın adamlarının elinde bulunan kooperatifin üreticiye yardımcı olmadığını, devletin yaptığı alımlarla ve verdiği kredilerle tüccardan ve tefeciden yana çıktığını, üzüm ve fıstığın taban fiyatının istedikleri şekilde tespit edilmesini söylediler. Mitingden sonra istasyondan şehitler anıtına kadar büyük bir yürüyüş yapıldı. Şehitler anıtındaki saygı duruşundan sonra miting tertip komitesi üyeleri mitingin üzüm ve fıstık mitingi olduğunu, iktidara ve yetkililere fıstığın taban fiyatının 100 lira, yaş üzümün taban fiyatının 200 kuruş olması için ilk ihtarı yaptıklarını, bundan sonra ürünlerini değer fiyatına satmak için yeni ve daha güçlü direnişlere geçeceklerini bildirdiler.

EŞME (UŞAK):

Gün geçtikçe güçlenen demokratik köylü hareketleri karşısında ne yapacağını bilmez hale gelen iktidar devrimci gençlerin köylülerle olan ilişkisini de önlemeye çalışıyor.

Bir grup devrimci genç bütün sorununu yakından izlemek, sorunlara çözüm yolları bulmaya çalışmak ve bütün emekçilerini devrimci bir bütün ekicileri sendikası içinde birleştirmek için Eşme'ye gittiler. Eşme'de bir süre köylülerle ilişki kuran Dev-Genç'liler Güllü Köyü'nde bir kahve toplantısı düzenlediler. Kahve toplantısı sırasında gençler kanunsuz olarak yakalanıp götürüldüler. Isnat edilen suç köy asayişini bozmak idi. Savcının beraat istemesine rağmen karşı-devrimcilerin baskısı ile tevkif kararı verildi. Amaç belirli bir süre için de olsa, devrimcilerin köyleri gezmesini önlemek ve onların köylülerle olan bağını kopararak, kurulacak olan devrimci sendikayı baltalamaktı.

GÜLŞEHİR (NEVŞEHİR):

Bir grup Dev-Genç'li Gülşehir köylerinde on beş gün süren yoğun bir çalışmada bulundular. Gülşehir köylerini gezerek, köylülere neden üzüm fiyatlarının yıllardır düşük olduğunu anlattılar.

Gülşehir köylülerinin % 60'ı toprak sahibidir. Bir kısmı ise üzüm bağlarında ücretli olarak çalışıyor. Pazara giden ürün ise üzümdür. Bura köylüleri kendi tüketimleri için tahıl ve sebze üretiyorlar. Gençler Alkan, Civelek, Yeşilöz, Arafa, Dadağ, Alemlı ve diğer köyleri gezdiler.

On beş gün süren bu köy çalışmasından sonra Gülşehir Üzüm üreticileri işbirlikçi iktidarı, son devalüasyonu, üst üste binen zamları protesto etmek ve yıllardır aynı fiyata satılan üzümlerinin gerçek değerini alabilmek için Dev-Genç'in önderliğinde güçlü bir miting yaptılar. Yapılan mitingde üzüme resmi taban fiyatı konulması, kuru üzümün taban fiyatının 250 kuruş, yaş üzümün taban fiyatının 100 kuruş olması, piyasanın geç açılması yüzünden tüccarın kucağına itilen

üreticinin malına konacak bir resmi tarih ile ürünü tek el ve kooperatifler tarafından alınması istendi.

Kendilerine komando adını veren işbirlikçi iktidarın milis kuvvetleri de mitingden bir gece önce köyleri dolaşarak köylüye mitinge katılmamalarını öğütlediler. Pek çok köyden kovuldular. Gülşehir'de bir şey yapamayacaklarını anlayan karış-devrimciler mitinge önderlik eden Dev-Genç üyelerini takip ederek Nevşehir'de saldırıya geçtiler. Yedi devrimciye karşı yapılan alçakça saldırı komando birliğinin zamanında müdahalesi ile önlendi.

ANAMUR:

Bu bölgede köy çalışmalarına gidilmeden önce bir ön çalışma yapıldı.

Mahalli devrimci unsurlar geniş olmakla birlikte şu zaafı da içinde taşıyordu. Örgütsüzlük, dağınıklık ve birbirinden kopukluk. Proleter devrimci hareketimizin ilkelerini ve köylülük meselesinin önemini yeterince kavrayabilmiş değildi. Yine de ön toplantılar düzenleyerek köy çalışmalarının gerekliliği anlatıldı. Ve köy çalışmaları mahalli devrimci unsurlarla yürütüldü. TÖS ile ilişki kurularak bu örgütün ileri insanları ile dayanışma sağlandı. Köylerin taranmasında ve köylerle ilişki kurulmasında devrimci köy öğretmenlerinin katkısı büyüktü. Çalışmalar baştan sona TÖS-Devrimci gençlik dayanışması ile yürütüldü.

Köylerin somut durumunun tahlili açısından ön çalışma yapmanın gereği açıldı. Bu ön çalışma sonunda şu sonuç ortaya çıktı. Köyler yapılan açısından iki grupta toplanıyordu.

- 1) Orman köyleri: Genellikle topraksız köylüler çoğunlukta idi. Kimisi orman işçiliği de yapıyordu. Genellikle hayvancılıkla uğraşmaktaydılar. Köyler çok dağınık ve birbirinden uzaktı.
- 2) Sahil köyleri: Yoksul ve orta köylü çoğunluğu teşkil ediyordu. Yaygın ürün fıstıktı. Fıstık üreticisi fiyatların düşüklüğünden, tefecilikten, kredisizlikten şikayetçiydi.

Köyler birbirine yakın ve ilişki halindeydi. Bölgedeki fıstık kooperatifi tüccar ve zengin çiftçilerin elindeydi. Ve köylü bu kooperatiftan memnun değildi. Somut çelişki tefeci tüccarlarla küçük üreticiler arasında şekilleniyordu.

Mevsimin özellikleri, eldeki kadrolar, çalışma imkanları, hareket koyma ve örgütlenme kolaylıkları açısından çalışmaların ilk kez ikinci grup köylerde sürdürülmesi tercih edildi. Mahalli kadrolarla yapılan toplantılarda köylü birliğinin kurulması kararlaştırıldı. Ve devrimci köylerin de katılımıyla genişleyen bir kadroyla köy çalışmaları başlatıldı. Her köyde devrimci köylüler ve köy öğretmeni aracılığıyla bir ön çalışma daha yapılıyor ve köyün ortamı hazırlanmaya gayret ediliyordu. Böylece başlatılan çalışmalar köy toplantılarıyla sürdürüldü. Toplantılarda

somut çelişkiler ortaya konuldu. Somut çelişkilerden hareketle siyasi propaganda yapılmaya başlandı.

Köylerde köylü birliği örgütlenmesi için yapılan konuşmalar önemli bir yer tutuyordu. Köylü Birliği kuruluşu ve ilerde yürütülecek mücadeleyi köylüler itirazsız kabul ediyorlar ve aralarında temsilci seçiliyordu. Köy temsilcilerinin devrimcilerle birlikte diğer köylere gidişi olumlu sonuç verdi. Yirmialtı gün süren geziler sonunda köylerden seçilen temsilciler toplanarak Anamur Köylü Birliği'ni kurdular. Yönetime köylerin ileri ve devrimci unsurları seçildi. Anamur Köylü Birliği ilk olarak pahalılığı ve fıstık fiyatlarının düşüklüğünü protesto mitingi düzenledi. Miting ve yürüyüş çalışmalarını bu kez devrimci gençler, öğretmenler ve köylüler birlikte yürüttüler. 12 Eylül'de yapılan yürüyüş ve mitinge 7 bin köylü katıldı. Miting alanını dolduran köylüler pahalılığı protesto ediyor fıstığa zam ve kredi talep ediyorlardı.

II. KÖY EYLEMLERİNİN ELEŞTİRİSİ VE BUNDAN SONRAKİ ÇALIŞMALAR ÜZERİNE:

Dev-Genç'in bu yaz yürütmüş olduğu köy eylemlerine ilişkin raporlardan elimize geçmiş olanları özetlemeye çalıştık. Elbette ki, bunların hazırlanmasında da bir çok eksiklikler vardır. Bazılarında o bölgenin üretim ilişkilerinin tahlilinden çok, yapılan mitinglerin hikayesi anlatılmakta, bazılarında ise sadece o bölgenin sosyo-ekonomik durumu anlatılmakta, yürütülen çalışmanın niteliğinden hiç söz edilmemektedir. Yukarıdaki çeşitli bölgelerle ilgili çalışmalar incelendiğinde bu gerçek açıkça görülecektir. Biz, bu raporların önemli saydığımız bölümlerini seçerek bir değerlendirme yapmaya çalıştık. Bunu yapmaktaki amacımız, yalnızca bir haber yazma olarak değerlendirilemez. Belki raporların niteliği amaç bu olmasa da bu izlenimi verebilir. Bizim esas üzerinde durmak istediğimiz önemli mesele bu çalışmalardaki eksiklik ve yanlışların neler olduğu ve önümüzdeki dönemde aynı eksiklik ve yanlışlıkları yapmamak için nasıl bir yol izlemek gerektiridir. Birinci ve belki de en temel eksiklik şudur: Bir bölgede yapılan çalışmanın sonunda ortaya konan miting ile o bölgedeki eylemin uzun bir süre ve belki de tamamen sona erdiği bir gerçektir. Herhangi bir bölgeye giden bir ekip o bölgede köyleri tarayarak propaganda ve ajitasyon yapmakta ve eğer gereken potansiyel varsa bu çalışma miting yapılarak olgunlaştırılmaktadır. Köylü çalışmasını mitingle sonuçlandırmak nihai bir hedef olarak görülmektedir. Bu ise o bölgedeki çalışmanın sonuna dek sürdürülmesini engellemektedir. O bölgede çalışmanın yoğunlaştırılması ve gerçekten bu devrimci çabanın elle tutulur sonuçlarının alınması için o biriken potansiyel miting sonunda sönmeye terk edilmemelidir. Elbetteki bu

günkü dağınıklık ve örgütsüzlük ortamında bu görevin gerçekleştirilmesi kolay değil ama buna rağmen önümüzdeki dönemlerde bir bölgedeki gerçek devrimci eylemin mitingle sona ermesi değil başlaması alışkanlığı kazanmalıyız.

İkinci eksiklikse aslında birinciye bağlı olan bir eksiklik sayılabilir. Bu da şudur: Çalışmanın yürütüldüğü bölgede miting yapılıp yapılamayacağı meselesinin her zaman doğru olarak değerlendirilmemesidir. Kimi zaman miting potansiyelinin gerçekten varolduğu bir yerde ortam iyi değerlendirilememekte ve burada yalnızca bir süre devam eden köy çalışması ile yetinilmektedir. Kimi zaman da, çalışmanın yürütüldüğü bölgede gerekli potansiyel sağlanamamasına rağmen buradaki çalışma zorlama bir mitingle sonuçlandırılmaktadır. Bu yüzden bölgedeki üretim ilişkilerinin, devrimci potansiyelin ve ortamın mutlaka doğru olarak değerlendirilmesi şarttır.

Üçüncü eksiklik şudur: Bir bölgede çalışma yürüten ekibin o çalışma sonucunda dağılmasıdır. Aynı bölgede 15-20 gün birlikte çaba harcayan bir grubun o bölge hakkında ortak deneyleri, ortak ilişkileri ve ortak mücadeleleri vardır. Bu yüzden aynı bölgede bir süre sonra yürütülecek çalışmada aynı ekibin veya en azından bir önceki çalışmada görevli bir iki kişinin yine görev alması bizce son derece yararlıdır.

Şimdiye kadar yürütülen köy eylemlerindeki en büyük eksiklik yukarıda sözünü ettiğimiz, birbirinden ayrı gibi görünen fakat aslında bir bütün olan eksikliklerdir. Bunların dışında önemli sayılabilecek başka yanlış ve eksik yönler bulunabilir. Örneğin çalışmaya katılan ekiplerin niteliği, köylüyle ilişkiler, kadro içindeki sürtüşmeler, ekiplerin teorik düzeyi vs. Ama eleştiri alanını bu denli genişletmek anlamsızdır. Çünkü hareketimizin genel durumu ortadadır. Bu yüzden de eleştirilerimizde gerçekçi olmak zorundayız. Yapacağımız şey, şimdiye kadar gördüğümüz eksiklik ve yanlışları doğru değerlendirerek bundan böyle bu konudaki çalışmalarımızı daha sistematik bir biçime sokmak yönünde çaba harcamaktır.

Türkiye'de köylü kitesinin güçlü bir ekonomik mücadelesi var. Bu ekonomik, demokratik nitelikteki hareketi siyasi bir niteliğe dönüştürmek bütün proleter devrimcilerinin en önemli görevlerinden birisidir. Yoksul köylülük, en fazla sömürülen ve Türkiye nüfusunun yarısına yakın bir kesimini içine alan bir kitle olarak mutlaka örgütlendirilmelidir. Ama bugünkü aşamada köylülüğün demokratik mücadelesini gerçek bir siyasi niteliğe kavuşturacak ve yoksul köylülüğü örgütlendirecek bir siyasi örgüt yoktur. Gerçi sosyalist bir örgütün varlığında bile yoksul köylülüğün büyük bir kesimi yine siyasi örgütün yan destekleri niteliğinde olacak olan köylü birlikleri veya devrimci köylü sendikaları içinde örgütlenecektir.

Bugün köylülüğün demokratik mücadelesi genellikle köylü mitingleri şeklinde tezahür etmektedir. Bu böyle olduğu için mitinglerin bir üst düzeyine atlamak, köylülüğü mesleki örgütleri içinde örgütlendirmek daha yeni gündemimize girmiştir.

Köylü yığınları arasında onların demokratik mücadelelerini desteklemek için şu anda karşı karşıya bulunduğumuz görevler şöyle sıralanabilir: Köylü yığınları arasında ekiplerin ön çalışmaları, gerektiği yerlerde mitingler ve köylü birlikleri ve ya devrimci köylü sendikaları. Bu çalışmalar bir bütündür ve her biri bu bütünün unsurlarıdır. Tek başına hiçbirisi amaç olamaz.

Evet köylerde ön çalışmayı yürütecek olan ekipten işe başlayalım. Elbette ki, bu çalışmayı sürdürecektir olan ekibin ideolojik düzeyinin iyi olması gerekir. Ama bunu ancak bir süreç içinde gerçekleştirmek mümkündür. Bu yüzden bu aşamada ancak her ekipte teorik ve pratik (köy çalışmasında deneyi olan) düzeyi iyi olan bir veya iki kişinin olması söz konusu olabilir. En azından bunu mutlaka gerçekleştirmek gerekir. Milli Demokratik Devrim nedir? Kimler tarafından, hangi sosyal sınıfların ittifakıyla gerçekleştirilir? Kimlere karşı hangi amaçla yapılır? Toprak Reformu ve Kollektivizasyon nedir? Genel olarak ekibin bu sorulara cevap vermesi gerekmektedir. Bu konuda ciddi bir teorik çalışmaya girmenin zamanı çoktan gelmiştir. Federasyonun özellikle bu konuda merkezi ve özel bir seminer düzenlemesi şarttır. Bunun yanında il ve ilçelerdeki devrimcilerin köy ve köylü meselesi ile ilgili olarak şu kaynakları okumaları gerekmektedir:

OKUNACAK KİTAPLAR

- 1 - Köylü Meseleleri ve Sosyalizm - Lenin - Payel Yayınevi.
  - 2 - Toprak Meseleleri - Lenin - Sol Yayınları.
  - 3 - Ekonomi Politik - Nikitin - Sol Yayınları,
  - 4 - Leninizmin İlkeleri - Stalin - Sol Yayınları.
  - 5 - Sosyalist Ekonominin Meseleleri - Stalin - Sol Yayınları.
  - 6 - İşçi - Köylü İttifakı - Lenin - Sol Yayınları.
  - 7 - Doğu Anadolu'nun Düzeni - İsmail Beşikçi - E Yayınları.
  - 8 - Türkiye'de Azgelişmiş Kapitalizm ve Köylere Girişi - Bahattin Aşit - O.D.T.Ü. Öğrenci Birliği Yayınları.
  - 9 - Türkiye Tanımında Hakim Üretim İlişkisi Üzerine - Muzaffer Erdost - Aydın-lık Sosyalist Dergi - Sayı 13.
  - 10 - Yeni Oportünizmin Eleştirisi - Muzaffer Erdost - Aydın-lık Sosyalist Dergi - Sayı 19.
  - 11 - Milli Demokratik Devrim ve Köylü Meselesi - Ahmet Kardam - Aydın-lık Sosyalist Dergi - Sayı 24.
- İl ve ilçelerdeki devrimci bu kitapları ve yazıları okumalı, zorluklarla karşılaştığı

zaman merkezdeki örgütlere veya yayın organlarına başvurmalıdır.

Bu konuda gereken nitelikleri kazanan ekip veya ekipte en az bir veya iki kişinin katılmasından sonra köy ekibi kurulur. Ekip üyeleri arasındaki devrimci dayanışmayı sağlamak ve dışarıya karşı olan ilişkilerde birlik ve beraberliği gerçekleştirmek için bazı ana disiplin ilkeleri Dev-Genç yöneticileri tarafından saptanmalıdır. Böylelikle üyelerin birbirlerinden habersiz davranmaları önlenmiş olacak, karşı-devrimcilere karşı mücadele hep birlikte yürütülecek, dirliği bozan davranışlar önlenmiş olacaktır. Ekip üyeleri arasında bir yönetim anlayışı hakim olmalı, gerekirse üyelerin arasından bir sorumlu seçilmeli, bu sorumlu çevresinde karar alınarak, köye kimlerin gideceği, ne zaman gidileceği, hangi sınırlar içinde konuşulacağı disiplin altına alınmalıdır. Ekip arasındaki sürtüşmeler ve kişisel ayrılıklar mutlaka ortadan kaldırılmalıdır.

Sömürü oranı nerede daha fazla ise, çelişki nerede daha kesin bulunuyor ve köylüler nerede sömürüye karşı gelebilme durumunda ise öncelikle çalışmaya oradan başlamalıdır. Ayrıca uyanık köyler eylem bölgesinin seçiminde de önemli birer etken sayılabilir.

BÖLGENİN TAHLİLİ

Eylem alanında yapılacak çalışmalar, o bölgedeki gerçeğin tahlili ve tespiti ile başlar. Önce köylerdeki sömürme ilişkileri ve derecesi, bölgedeki devrimci potansiyelin ve ortamın tespit edilmesi gerekir. Bunun için bir bölgeye giden ekibe aşağıdaki soruları ihtiva eden anketler verilmeli ve gidilen köylerde bu soruların cevapları alınmalıdır. Bu cevaplara göre, Dev-Genç tarafından kurulacak bir komite köy ekibiyle birlikte sonradan bu anketleri değerlendirerek o bölge ve çalışmalar hakkında birlikte rapor hazırlamalıdır. Ancak böylece köy raporları yararlı olabilir.

Aşağıdaki sorular hem merkez tarafından teksir edilip anket olarak hazırlanabilir ve hem de Anadolu'daki devrimcilerin günlük çalışmalarında kullanılabilir.

I. İl, İlçe, Köy adı; köyün hane ve nüfus sayısı.

II. Köylünün geçiminde ana rolü oynayan ürünler.

III. Toprak mülkiyeti.

- 1) Topraksız köylü ailelerinin sayısı. Toprak sahibi çiftçi ailelerinin sahip oldukları arazi büyüklüklerine göre dağılımı (Örneğin: 1-50 dönüm: 1-8 aile gibi).
- 2) En büyük toprak sahibi ailenin (veya ailelerin) kaç dönüm toprağı var?
- 3) Büyük toprak mülkiyeti tapulu mudur? Köylüyle davalı mıdır?
- 4) Büyük toprak mülkiyetinin kaynağı nedir? Miras mı? Satın mı aldı? Hazine arazisine el mi koydu?
- 5) Bugünkü büyük toprak sahibinin atalarının durumu neydi?

IV. İŞLETME BİÇİMLERİ:

- 1) Köyde kaç traktör, kaç biçerdöver, kaç su pompası var?
- 2) Ortakçılık var mı (masrafların ve ürünün toprak sahibiyle ortakçı arasında paylaşılması hali) Kaç ortakçı ailesi var?
- 3) Toprağını ortağa veren aileler daha ziyade hangi grup köylülerdendir? Köyde oturmayıp kente göçmüş aileler mi? Toprağını işletmekten işlemekten aciz yoksul ve küçük toprak sahipleri mi? Büyük toprak sahipleri mi? Köyün ağası mı?
- 4) Ortakçı aileler hangi grup köylülerdendir? Topraksız köylü aileleri mi sahibi olduğu toprağı ortakçılıkla genişleten küçük-orta mülk sahipleri mi? Büyük toprak sahipleri mi?
- 5) Büyük toprak sahibi arazisini ortağa veriyorsa kendisi ile ortakçı aileler arasında şahsi bağıllık, tabiiyet, nüfuz ilişkileri var mı? Nasıl?
- 6) Ortakçılık şartları, yani ürünün ve masrafları ortakçı ile toprak sahibi arasında paylaşılma tarzı nasıldır?
- 7) Son 20 yılda ortakçılık şartları (paylaşma oranları) aynı mı kaldı? Ortakçının lehine mi, aleyhine mi değişti?
- 8) Kiracılık var mı? (önceden tespit edilen ve ürün miktarına tabi olmayan para veya ürün şeklinde kira)
- 9) Toprakların kiraya veren hangi grup köylülerdendir?
- 10) Toprak kiralayanlar hangi grup köylülerdendir?
- 11) Kiracılık şartları (toprak kirası) nasıldır?
- 12) Ücretli işçilik var mı? Ne kadar?
- 13) Ücretli işçilik yapanlar kimlerdir? (Dışarıdan gelen ırgatlar, köyün topraksız aileleri, küçük toprak sahipleri)
- 14) Ücretli işçi kullananlar kimlerdir?
- 15) Devamlı, yıl boyunca devam eden ücretli işçilik var mı? Kaç kişidir? Ücretleri ve çalışma şartları nasıldır?
- 16) Mevsimlik, geçici toprak işçilerinin ücretleri, çalışma şartları?
- 17) Köy halkı mahalli bir aşiret reisi, bey, şeyh gibi unsurlara karşı hediye, nakdi veya ürün şeklinde vergi, angarya çalışma gibi yükümlülük yaşıyor mu? Taşıyorsa bu sömürücü unsurların kimliği, geçmişi, mülkiyet veya tarikat ilişkileri vs. hakkında neler biliniyor?

V. TEFECİLİK:

- 1) Tefecilik var mı? Kimler tarafından tefecilik yapılıyor? (Köydeki büyük toprak sahibi, kasaba tüccarı, köylünün ürününü normal olarak satın alan tüccar.)

- 2) Bir yıl içinde köyde kaç aile tefeciden borçlanmaya mecbur kaldı? Hangi grup aileler?
- 3) Tefeci faizleri ne kadardır? Nasıl tahsil edilir?
- 4) Tefeciye borçlanırken arazi ipotek ediliyor mu? Son yıllarda bu yüzden toprağı yitiren köylü aileleri olmuş mudur? Bu topraklar kimin eline geçmiştir?
- 5) Banka kredilerinden yararlananlar hangi grup köylülerdir?

VI. TÛCCAR - KÖYLÜ İLİŞKİLERİ:

- 1) Köylü ürününün ne kadarını (Ortalama oranlar olarak) satıyor?
- 2) Köylü ürününü kime satıyor? Devlet alım kurumları, tüccar, ihracatçı firma? Hangi oranlarda? Ürünü alan tüccar kimdir? Satış köyde mi, belli merkezlerde mi yapılıyor? Köy dışında yapıyorsa, ürünü bu merkezlere taşıma imkanları bütün köylü aileleri için mevcut mudur?
- 3) Mahsul idrak edilmeden önce (ağaç üzerinde veya tarlada iken) avans karşılığı satılıyor mu? Bu halde ürüne ödenen fiyat mevsiminde teşekkül eden fiyattan ne kadar farklı oluyor?
- 4) Satıldığı ürün için köylünün eline geçen fiyat (En son rakamlar).

VII. KÖYÜN NİTELİĞİ:

- 1) Köy hangi partilere oy vermektedir?
- 2) Köydeki sınıflaşma parti tercihlerinde yansıyor mu?
- 3) Köydeki büyük toprak sahiplerinin, köylüyle iktisadi ilişkisi olan tüccarın tuttuğu partiler? Bunların parti tercihlerinde son yıllarda bir değişiklik meydana geldi mi?
- 4) Köyün hayatına iktisaden hakim olanlar köy nüfusuna muhtar seçimlerde ve genel seçimlerde hakim olabiliyorlar mı?
- 5) Köylülerin nurculuk, ticanilik, süleymancılık v.s. gibi gerici akımlara karşı tepkileri nedir?
- 6) Köye bugüne kadar devrimci herhangi bir yayın girmiş mi?
- 7) Köyde bugüne kadar hiç toprak hareketi oldu mu?
- 8) Köylü Birliği hakkında ne düşünüyorlar?
- 9) Köydeki devrimci veya sempoatizanların adları.
- 10) Tarih ve Yazanların adları.

Yukarda ki anket köylerde ön çalışma sırasında uygulanabilir. Hem o bölgedeki çalışmaların sürdürülmesinde ve harekete konmasında ve hem de daha sonra köy raporlarının hazırlanmasında son derece yararlı olacaktır. Yukarıda söyledığımız gibi tek bir merkezi komite tarafından bu cevaplar değerlendirilip raporlar da ortaklaşa hazırlanmalıdır.

KÖYLÜ BİR MİTINGİ ÖRGÜTLEMELİK

O bölgede yürütölen bir ön çalışmadan sonra ortam ve potansiyel müsaitse miting ve yürüyüş de yapılabilir. Şimdiye kadar ki pratikler de, köylölüğün güçlü ekonomik mücadelesinin kendini genellikle mitinglerle gösterdiğini doğrulamaktadır. Ama elbette ki bir proleter devrimcisi yalnızca bir mitingle yetinmez. O köylölüğün ekonomik, demokratik nitelikteki mücadelesini siyasi bir kimlik vermek için de uğraşır. Ama her şeyden önce önümüzdeki adımı, attığımız adımı iyi bir şekilde hesaplamalıyız. O da mitinglerin amaçlarının ne olduğunu, nerede ve nasıl bir çalışma ile yapılması gerektiğini iyi bilmelidir. Mitingin bizler için bir amaç değil araç olduğunu söyledik. Köylü mitinginde şu dört ilkeyi uygulamaya çalışmalıyız:

- a) Miting ile köylölüğü mücadeleye sokmak ve onlara asgari bir mücadele alışkanlığı kazandırmak;
- b) Bu ekonomik mücadele içinde onlara siyasi bilinç götürmek ve siyasi hedefler gösterebilmek;
- c) Bu mücadele sırasında kişileri ve olayları iyi izleyip değerlendirerek bir kadro oluşturmaya çalışmak;
- d) Ve bu kadroyu mitingden sonraki çalışma ile bir köylü birliği veya köylü sendikası içinde örgütlemek;

Köylü mitingini gerçekleştirmek için yukarıda belirttiğimiz ön çalışmaların miting yapmayı amaçlayan yöndeki gelişmesi şöyle olabilir: Belirli bir ön çalışmadan sonra köylüye meselesini somut bir şekilde koyan bildiriler ve afişler götürölür. Köylerin taranması sırasında her köyden öncüler saptanarak onlarla merkezde bir ön toplantı tertiplenir. Bu toplantıda sorular daha açık ve daha detaylı şekilde konur. Bu toplantıda köylülerle birlikte miting günü, saati, yeri ve konuşmacılar tespit edilir. Köylerin taranmasının üçüncü aşaması ise kısa çağrı bildirileriyle desteklenir. Bu aşamada köylülerin de bildiri dağıtma eylemine katılmaları için çaba harcamalıdır. Miting bu psikolojik hazırlık döneminde propaganda ve ajitasyon görevi hakkıyla yapılmalı ve bölge devrimcilerin etkisi altına alınmalıdır.

Gerek Anadolu'daki devrimci kardeşlerimiz ve gerekse bu eylemlere katılacak olanlar için yararlı olacağını umduğumuz bir pasaj ekliyoruz. Bu da mitingın gerçekleştirilmesi sırasında dikkat edilmesi gereken bazı önemsiz sayılabilecek ama aslında son derece önemli olan noktalardır.

MİTING NASIL DÜZENLENİR?

Mitingin yapılacağı yerde ikamet eden (en az 6 aydır) en az üç kişiden oluşan bir miting tertip komitesi kurulur. Komite üyelerinin kimlikleri, adresleri, baba adları, meslekleri, doğum tarihleri ve doğum yerleri bir kağıda yazılır. Mitingin hangi

saatte, nerede yapılacağını gösteren bildirim, bu kağıtla birlikte mitingin yapılacağı yerin en büyük mülki amirliğine, miting saatinden en az 48 saat önce verilir.

Komiteden istifa olduğu takdirde, boş kalan tertip komitesi üyeliğini doldurmak için, yeni girecek kişinin kimliği, açık adres, baba adı v.s. noter vasıtasıyla en büyük mülkiye amirine bildirilmelidir.

Tertip komitesi üyelerinin imzasını taşıyan ve mitingi idare edecek biri tertip komitesi üyesi üç kişinin (miting idare heyeti) ismi yazılı belge miting sırasında görevli memurlara gösterilmek üzere idare heyeti üyelerinin üzerinde hazır bulunmalıdır.

Mitingi duyuracak afiş, bildiri ve pankartların üzerinde tertip komitesi üyelerinden birinin imzası bulunmalıdır.

Miting meydanına yerleştirilecek mikrofon tesisatı, elektriğin kesilmesi tehlikesine karşı mümkün olduğu taktirde pilli tesisat veya akümülatör çalıştırılmalıdır.

Mitingi mikrofon başında sonuna kadar idare etmek için bir kişi görevlendirilmeli, bu kişinin elinde konuşmacı listesi, mitingde söylenecek slogan, marş vb. metinler olmalıdır.

Mitingdeki konuşmacılar bir gün önceden tespit edilmeli, konuşmacıların neler söyleyeceği öğrenilmeli, konuşmacıya bir kere daha genel politikamız anlatılmalı, konuşmacıya konuşacağı süre bildirilmeli, bu işler için bir kişi görevlendirilmelidir.

Miting süresince provokasyon ve saldırıya karşı belli sayıda bir grup gizli ve açık işaretler takarak görevlendirilmelidir.

Miting bittikten sonra veya miting yarıda kesildiği taktirde mikrofon tesisatını ve öteki malzemeleri toplamak için iki kişi görevlendirilmelidir.

Miting düzenleyecek örgütün yönetim kurulu veya komite, mitingden bir gün önce toplanmalı ve görev dağıtımı yapılmalıdır. Mitingde görevli sayısı karışıklık doğuracak derece çok olmamalıdır. Görevler emir şeklinde değil, herkesin isteğine ve kabiliyetine göre ve tartışarak verilmelidir. Mitingden bir gün önce görevlilerle toplanılarak, mitingde hangi sloganların atılacağı ve mitinge bir saldırı yapıldığı taktirde ne şekilde davranılacağı tartışılmalıdır. Bu konuda alman istihbarattan çok, gericiğin her yerde saldırgan olduğu gerçeğine önem verilmelidir. Mitingden sonra yapılacak işler, mitingin dağılması vb. komite tarafından tartışılarak karara bağlanmalı ve görevlilere bildirilmelidir.

Evet, bir köylü mitinginde öncelikle dikkat edilmesi gereken noktalar bunlardır. Yalnız köylü mitingleri ve köy çalışmaları konusunda dikkat edilmesi gereken bir nokta var. O da şudur: Köy çalışmalarına katılan bütün proleter devrimcileri köylülüğün demokratik mücadelesinin niteliklerini ve hedeflerini iyi tayin etmelidir. Köy çalışmaları sırasında ekonomist ve reformist eğilimlerin filizlenmesini önle-

yecektir. Elbette ki bu tür eğilimlerin ortaya çıkmaması için en büyük garanti bu bölümün başında da ifade ettiğimiz gibi ideolojik düzeyin yükseltilmesinden başka bir şey değildir.

Şehirlerde işbirlikçi patronlara karşı işçilerin bu dönemdeki mücadelelerinde örgütlenme biçimi olarak önemli bir yer tutan "işçi birlikleri" ve "işçi sendikaları"nın kırsal alandaki karşılığı ise "köylü birlikleri" ve üretici sendikalarıdır. Elbette bu örgütlenmeler proletaryanın, sınıf mücadelesinin, ideolojisinin kristalleştiği siyasi örgütlenme düzeyine kadrolar yetiştirecek örgütlenmeler olabilir. Bu örgütlenmeler devrimci hareket için geçici, yeni olan, devrimci pratikten çıkan ve mutlaka üzerinde önemle durmamızı gerektiren örgütlenme biçimleridir. Kırsal alanlardaki devrimci mücadelenin devamlılığını sağlayacak olan, yoksul ve ezilen yığınlarla organik bağları büyük ölçüde kuracak olan, mahalli devrimci kadroların her zaman var olan karşıdevrimci güçler önünde sağlam durmasını sağlayacak olan çabalarla bağlı olarak gerçekleştirilebildiği ölçüde şehirlerdeki işçi hareketlerini koyacağı eylemlerle destekleyecek olan ve nihayet "daha üst düzeyde örgütlenmeler" ve kadro yetiştirecek olan "köylü birlikleri", "üretici sendikaları" olacaktır.

Bu örgütlenme biçimlerinin gereğini kısaca belirttikten sonra, aralarındaki farkların ne olduğu ve nasıl kurulacaklarının da bilinmesi gerekir. Köy çalışmalarının sonucunu genel ilke olarak örgüte götürme amacımız mutlaka doğru olarak değerlendirilmelidir. Yani bu örgütlenmeleri sürdürecektir devrimci potansiyelin olmadığı şartlarda, zorlama olan, ille bir iş yapmış gözükmek için kurulan tabela örgütlerinin hiç bir yararı olmadığı gibi, hareketi soyutlaması gibi oldukça önemli zararları da olabilir. O halde çözmek zorunda olduğumuz her meselede olduğu gibi burada da "somut şartların somut tahlilini" yapmak zorundayız. Bu tür örgütlenmelere gitmek için, örgütün kurulmak istendiği bölgenin ya da köyün sosyo-ekonomik yapısı üzerine, mahalli devrimci kadroların yapısı üzerine, devrimci güçlerin etkinlikleri üzerine vb. sağlam verilere sahip olmalıyız. Bu verilerin doğru değerlendirilmesinden sonra kurmak ya da kurmamak için karar verebiliriz. Bu konuda olumlu bir örnek olarak "Karadeniz Tütün Üreticileri Sendikası (KATÜS)" verilebilir. Uzun süreli bir köy çalışması ile ve daha sonra yapılan mitingle ortaya çıkan devrimci kadrolar ve devrimci potansiyel bu örgüte kanallı edilmiştir. Halen tütün üreticileri içinde aktif olarak çalışan, onların taleplerini dile getiren ve onlara öncülük eden bir örgüt durumundadır.

Üretici sendikaları, üretim büyük ölçüde ya da tamamen "tek ürün"; tütün, çay, incir, üzüm, pamuk, vb. gibi bağlı olduğu yerlerde kurulabilir. Bu tür sınıai ürünlerinin pazarlanmasında, tüccarla ve tefecilerle olan ilişkide sendika üretici lehinde gereken mücadeleyi sürdürme olanağına sahiptir. Köylü Birlikleri ise, daha

geniş kapsamlı ekonomik ve demokratik talepleri karşılamak üzere (örneğin toprak meselesi) genel olarak her bölgeye kurulabilir. Yani köylü birliğinin kurulması için mutlaka tek ürün olması şart değildir ve özünde bu iki örgütlenme biçimi aynıdır.

Bu kitle örgütlerinin sınıf mücadelesini başarıya ulaştıracak örgütler olmadığını daha önce söyledik. Bu örgütlerin hangi amaçlarla kurulması gerektiği de kısa da olsa açıklandı. Bu yazıda da elbette ki eksiklikler vardır. Biz genel olarak önümüzdeki köy eylemlerinin niteliği üzerinde kısaca durmak istedik. Bu eylemlerde sonuç olarak köylü birliklerinin veya üretici sendikalarının kurulması gerektiğini savunduk. Bu örgütlerin siyasi niteliklerinin ve hedeflerinin daha kapsamlı olarak açıklanmasını gelecek sayıda yapacağız.

Üçüncü Bölüm

TARTIŞMA VE EYLEM İÇ İÇE

"gün doğdu, hep uyandık
siperlere dayandık
bağımsızlık uğruna
al kanlara boyandık"

DERLENİP TOPARLANMAK

Dev-Genç yönetimi ilk iş olarak önüne örgüte çeki-düzen vermek görevini koydu. Olağanüstü kurultaya gidilmesinin nedeni de buydu. Örgüt gerek teorik-bilgisel alanda gerekse biçimsel olarak, organik anlamda restore edilmeye muhtaçtı. Merkez yürütme kurulu farklı çizgilerden oluşsa da TDGF'ye dinamizm kazandırmakta, yeni bir ivme vermekte hemfikirdi.

Genel Sekreterin genelgesiyle birlikte örgütlenme çalışmalarına da hız verildi. Varolan dernekler, federasyona bağlanırken, yeni yeni dernekler de kurulup TDGF'ye katılıyordu.

Genel Merkez propaganda, eylem, eğitim ve örgütleme konularına özel bir önemle yaklaşıyordu. Yine önem verilen bir diğer konu ise örgütlerin kendi aralarında ve federasyon ile kuracakları iletişim ve haberleşmeydi.

Derneklerin yanı sıra bölge yürütme kurullarına yazılan yazılarla, kurulların bağlı dernekleri en az 15 günde bir genel üye toplantısı yapmaya çağırması, merkezi bir teorik eğitimin yapılması, yine eylemlerden genel merkezin haberdar edilmesi ve haberleşmenin mümkünse kurye aracılığıyla yapılması isteniyordu. Ayrıca Dev-Genç iddianamesinde genel merkez

ile bölge yürütme kurulları arasındaki haberleşmenin Siyasal Bilgiler Fakültesi'nin bir telefonu ile sağlandığı da ileri sürülmekteydi.

Kurultay sonrasında Türkiye'nin çeşitli yerlerinde dernekler kuruldu. Bunlardan bazıları; Gaziantep, Mersin, Kars, Silifke, Elbistan, Adana, ve Iğdır'da Devrimci Gençlik Dernekleri, Tarsus, Zonguldak, Malatya ve Bursa'da Fikir Kulüpleri, Konya Gençlik Birliği, Balıkesir, Antalya, Eskişehir ve Diyarbakır'da Devrimci Fikir Kulüpleri'dir.

Ayrıca Karadeniz Teknik Üniversitesi'nde Devrimci Gençlik Örgütü, Samsun 19 Mayıs Fikir Kulübü kurulmuş ve Trabzon'da oluşturulan Dev-Genç bölge yürütme kuruluna bağlanmıştır.

Böylece 4 ilde, İstanbul, İzmir, Erzurum ve Trabzon'da bölge yürütme kurulları faaliyet göstermeye başlamıştır.

YERLİ MALI HAFTASI

Dev-Genç 10 Kasım gününü "Bağımsızlık ve Mustafa Kemal Günü" olarak kutlamayı kararlaştırır, bunu da başkan Atilla Sarp imzalı bir yazıyla Türkiye Öğretmenler Sendikası (TÖS)'na iletir. TÖS'ün olumlu yanıtı üzerine bağımsızlık günü Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde birlikte düzenlenen bir programla kutlanır.

SBF'deki toplantıdan ayrılan Dev-Genç'li bazı öğrenciler Amerikan Haberler Merkezinin camlarını kırarlar, Amerikalılara ait bazı iş yerlerini tahrip ederler.

Bağımsızlık gününden sonra Dev-Genç'in 1-10 Aralık tarihleri arasında yürüttüğü "yerli malı haftası" kampanyası TDGF'nin toparlanıp aktiflik kazanmasında oldukça etkili olur.

Dev-Genç'in bu kampanyada da diğer devrimci örgütlerle ortak mücadeleyi gözettiği görülüyor. Genel Sekreter İrfan Uçar tarafından TÖS genel merkezine gönderilen 26 Kasım 1969 tarihli yazıda TDGF'nin 1-10 Aralık tarihleri arasında yerli malı ve bağımsızlık haftası düzenleme" kararı aldığı belirttikten sonra TÖS'le gerekli dayanışma için çağrıda bulunulur.

Yusuf Küpeli de Dev-Genç broşüründe yerli malı haftası kampanyasının önemine değiniyor: "TDGF üyeleri şehirlerde de önemli anti-emperyalist kitle hareketleri ve gençlik hareketleri tertipledikler. Yeni TDGF yönetiminin şehirlerde yaptığı ilk eylem, 10 Kasım'daki Mustafa Kemal yürüyüşü oldu. Aralık ayında yabancı sermayeye karşı bir yerli malları haftası düzenlendi. Sokaklarda Amerikan askerleri dövüldü ve Anıt-Kabir'e bir yürüyüş tertiplendi. Yerli malları haftasında yapılan eylemler sonucu belirli

ölçüde dağılmış olan TDGF tekrar toparlandı"¹

Yerli Malı Haftası 1-10 Aralık tarihleri arasında gerçekleştirildi. Dev-Genç tarafından ilan edilen kampanyaya diğer demokratik güçler de katıldılar. Kampanya süresince yerli mallarından yola çıkılarak bağımsızlık ve anti-emperyalizm düşünceleri işlendi, propagandası yapıldı. Bir yandan açık oturum, panel, forum gibi bilgilendirici-bilinçlendiren yöntemler kullanılırken bir yandan da afişler asılarak bildiriler dağıtılarak yabancı şirketlere karşı eylemler yapılarak kampanya yürütüldü.

Yerli Malları Haftası'ndan Dev-Genç önderliğinde Coca Cola, Pepsi, SHELL, Mobil, Pan-Am, Vagon-Lits, Hilton, Philips, IBM vb. şirketler de paylarını aldılar.

Dev-Genç yargılamalarına ilişkin "gerekçeli karar ve hüküm" kitabında hafta dolayısıyla TDGF'nin "boya, fırça ve tutkal stoklayıp, tükettiği" de dile getiriliyor.²

Dev-Genç yerli malı haftası nedeniyle yürütülen bağımsızlık kampanyasının anlam ve amacını 1 Aralıkta kampanyayı başlatırken kamuoyuna bir bildiri ile duyurup açıklamıştı. Kampanya boyunca binlercesi dağıtılan bu bildiriye belge olarak buraya alıyorum.³

EMPERYALİZME KARŞI YERLİ MALI HAFTASI

Mustafa Kemal'in Milli Kurtuluşçu döneminden kalan, fakat sonra yozlaştırılarak göstermelik bir hale getirilen Yerli Malı Haftası, devrimci gençlik tarafından tekrar ele alınmıştır. Halkımızın, emperyalizm ve işbirlikçilerine karşı mücadelede bilinçlenmesinde yarar sağlayacak, milli bilincin gelişmesinde katkıları olacak bir biçimde yürütülen bu hafta ile ilgili olarak TDGF ve diğer devrimci gençlik örgütleri çalışmaya başlamışlardır.

Emperyalizme karşı verdiğimiz 1. kurtuluş savaşında, emperyalizmin siyasi, iktisadi ve askeri hakimiyetine tüm Türkiye halkı olarak son verdik. Ancak tam bağımsızlığı elde etmek ve devamlı muhafaza etmek için askeri zaferleri iktisadi zaferlerle perçinlemek gerekiyordu. Kapitalizmin son aşaması olan emperyalizme karşı direnmek ve tekrar hakimiyetine girmek için yabancı sermayenin yurdu-muza girmesini önlemek gerekiyordu. Bunun için de ülkemizdeki bütün üretim güçlerini ve üretim kaynaklarını alabildiğine seferber etmek ve hızlı bir kalkınma seferberliğine girmek, yabancı malına muhtaç olmamak gerekiyordu.

İşte bunun içindir ki tam bağımsızlığı elde etmenin ve sürdürmenin temel şartının askeri zaferleri iktisadi zaferlerle perçinlemek gerçeğini halka mal etmek ve halkı da bu yönde seferber etmek amacıyla yılda bir hafta YERLİ MALLAR HAFTASI olarak ilan edilmiştir. BU HAFTADAN MAKSAT HALKIMIZIN DİKKATİNİ

EMPERYALİZMİN SÖMÜRÜ TEHDİDİNE ÇEKMEK VE BU YÖNDE UYANIK OLMASINI SAĞLAMAK İÇİNDİR.

Ancak emperyalizme karşı kurtuluş savaşlarını sonuna kadar götürebilecek, ülkenin bütün üretim güçlerini ve kaynaklarını alabildiğine, en verimli bir şekilde seferber edebilecek tek sınıf olan şehir ve köy proletaryası (işçi sınıfı) ve onun doğal müttefiki köylüler, birinci milli kurtuluş savaşımıza teşkilatlı bir şekilde damgasını vuramamıştır. Kurtuluş savaşının örgütlü olarak önderliğini yapan askersivil aydın kadronun sınıf olarak feodal beylere, toprak ağalarına ve eşraf tabakasına dayanmış olmaları, savaşın sonunda iktisadi zaferler gerçekleştirecek bir faaliyete girmeyi ve üretim güçleriyle kaynaklarını alabildiğine ve en verimli bir şekilde seferber etmeyi mümkün kılmamıştır. Milli sanayi kuracak güçte ve sayıda yerli sermayedarların (kapitalistlerin) olmayışı ve çelik gibi disiplinli bir parti önderliğinde işçi sınıfının da bu sürede ortaya çıkmayışi birinci kurtuluş savaşı sonunda kazanılan askeri zaferleri perçinleyecek iktisadi zaferlerin kazanılmasını mümkün kılmamıştır. Süngüyle söküp attığımız emperyalistler sonunda yurdu muza tekrar gelmiş; siyasi, iktisadi ve askeri alanda hakimiyetini kurmuş ve tam bağımsızlık kazanılmadan elden gitmiştir.

İşte bu andan itibaren ki artık yerli mallar haftası fındık, fıstık haftası haline gelmiş ve senede sadece bir gün, o da ilkokullarda fındık, fıstık, vs. yiyerek kutlanır hale gelmiştir.

Bu hale gelmiştir, çünkü: Amerikan emperyalizmi ve yerli ortaklarıyla toprak ağalarının üçlü ittifakı bugün ülkenin üretim güçlerini ve kaynaklarını tamamen Türkiye halkının aleyhine ve kendi lehlerine bir şekilde sömürmektedir.

Şöyle ki:

1. Bütün madenlerimiz Amerikan emperyalistleri ve diğer yabancılar tarafından işletilmekte ve Etibank'm ve Maden Tetkik Arama'nın faaliyet alanları gittikçe daraltılmaktadır.
2. Bütün petrol yatakları ve sahaları Amerikan ve diğer yabancı şirketler tarafından kapatılmakta, çarçur edilmekte ve Petrol Ofisi ile TPAO'nun çalışmaları baltalanmaktadır.
3. Ağır sanayinin kurulamayışı sonucu bir türlü gelişemeyen milli sanayimiz, Amerikan ve diğer yabancı MONTAJHANELERLE devamlı baltalanmakta ve milli üretim güçlüklerine ve kaynaklarına dayanan bir yerli sanayi kurulamamaktadır.
4. Tamamen Türkiye Halkı'nın ve diğer dünya halklarının HAKLI SAVAŞLARINI yürütmek ve desteklemekle görevli olan ordumuzun bütün araç ve gereçlerini sağlamak zorunda olan milli harp sanayimiz NATO, CENTO ve Amerikalılarla olan ikili anlaşmalar yolu ile devamlı baltalanmaktadır.

5. Halkımızı hasta yatağında soyup soğana çeviren ve çoğunda tedavi edici bir özellik bulunmayan, kökü dışında ilaç firmalarının yaptıkları ilaçların ve fiyatlarının durumu ise herkesçe bilinmektedir.
6. Bütün bunlara ilaveten yabancı sermayenin hakimiyetini perçinlemek ve yerli sanayiye kurma çabalarını tamamen ortadan kaldırmak üzere son olarak Ortak Pazar oyununu oynamaktadır.

O halde bugün yapılması gereken şey, bu haftayı tekrar canlandırmaktır. Daha önce emperyalizme karşı uyanık olmayı sağlamak amacıyla taşıyan bu haftayı, BUNDAN BÖYLE EMPERYALİZMLE SAVAŞMAK İÇİN BİR ARAÇ OLARAK KULLANMALIYIZ. Bu hafta içinde bütün öğretmenler öğrencilerine yabancı şirketlerin yurdumuzu nasıl soyup soğana çevirdiğini, yurdumuzun bağımsızlığı ile nasıl oynadığını anlatmalıdır. Bütün yurtseverler yabancı şirketleri, yabancı malları ve reklamlarını gördükçe emperyalizme karşı 2. bir milli kurtuluş savaşı vermenin gereğini kavramalı ve Amerikan emperyalizmi ile yerli ortaklarına karşı mücadeleye hız vermelidir.

Kahrolsun Yer Altı ve Yer Üstü Kaynaklarımızı Çar-Çur Eden Yabancı Maden Şirketleri!

Kahrolsun Petrol Sahalarını Kapatıcı Yabancı Petrol Şirketleri!

Kahrolsun Milli Sanayi Kurulmasını Önleyen Yabancı ve Yerli Montajcılar!

Kahrolsun Halkımızı Hasta Yatağında Sömüren İlaç Firmaları!

Kahrolsun Yabancı Sermayenin Hakimiyetini Kuran ve Harp Sanayimizi Ortadan Kaldıran NATO, CENTO ve İkili Anlaşmalar!

Kahrolsun Yabancı Sermayenin Silahlı Bekçiliğini Yapan Amerikan Emperyalizmi ve Yerli Ortakları!

Yaşasın Amerikan Emperyalizmine ve Yerli Ortaklarına Karşı Savaşan Tüm Türkiye Halkı!

DENİZ GEZMİŞ OKULDAN ATILYOR

İstanbul Üniversitesi Senatosu "öğrencilikle bağdaşmayan tavırlar içinde olduğu gerekçesiyle" Hukuk Fakültesi öğrencisi Deniz Gezmiş'i temelli olarak okuldan uzaklaştırma kararı alır. Senato Deniz Gezmiş'in son olarak yürüttüğü "Üniversitedeki devrimci asistanlara yapılan baskıyı protesto" eylemini de dayanak olarak gösterir.

Her anti-emperyalist eylemin gerek düzenleyicisi gerekse militanı olan Deniz'in öğrencilik yaşamını noktalama amacındadır İ.Ü. Senatosu. Gençliğin efsanevi önderi Deniz'in kendi öğrencileri olması kuşkusuz ki Senato'yu rahatsız etmektedir. Gerçi eylem alanlarıyla adliyeler arasında mekik dokuyan Deniz'in avukatlıkta, yargıçlıkta pek gözü yoktur ama

üniversiteler onun baba evidir. Nitekim ODTÜ'nün, öğrencisi olmadığı halde Deniz'i uzun süre barındırdığı bilinir.

Deniz'in okuldan atılmasını Dev-Genç İstanbul bölge yürütme kurulu başkanı Cihan Alptekin "arkadaşımıza sahip çıkacağız" diyerek protesto ediyor. Cihan'ın yazısını olduğu gibi alıyorum.⁴

ARKADAŞIMIZA SAHİP ÇIKACAĞIZ

Cihan Alptekin

İstanbul Üniversitesi'nin ortaçağ kalıntısı yönetimi Senato. Amerikan emperyalizminin ve uşakların egemen olduğu bir yönetim. Emperyalizmin yordakçılığını yapan 33 bilim adamı (!) Üniversite Senatosu'nda. Cüppe giyip Amerikan emperyalizminin borazanlığını yapanlar sayısız. O kürsülerden Amerikan 6. Filosu "hür dünya ülkelerinin garantisidir" deyip emperyalizme hizmetini sunan bilim adamları(!) Üniversite yönetimine kesin ağırlık koymuşlar. "Amerika dostumuz, NATO her şeyimizdir" fetvasını verdikten sonra Amerikan üniversite kürsülerinde ders alanların varolduğu üniversite. Yıllardır süren her geçen gün daha güçlenen genişleyen sağlam temellere oturan gençliğin bağımsızlık ve demokrasi kavgası bunları korkutmaktadır.

Yurtsever devrimci gençliğin bu kavgası yayılmakta, güçlenmekte yığınlara mal olmakta. Tunceli'den, Demir Döküm işçilerinden, Sökeli köylülerden sesler gelmektedir. Emperyalizmin uşakları efendilerine karşı görevlerini tam yapamamak kuşkusu içindeler. Bu CIA ajanı emperyalizmin uşakları görevlerini yapamamaktan doğan suçluluk kompleksi içlerine işlemiş, yakıp kahrediyor işbirlikçileri. Bu kompleks bir memurun amirine karşı var olan görevlerini yapamamak veya tam yapamamak korkusudur. Emperyalizmin uşağı bilim adamlarındaki (!) korku yıllardır sürüyor.

Bu bağımsızlık düşmanı, demokrasi, özgürlük düşmanı bilim adamları (!) emperyalizme hizmetlerini sundular. Deniz Gezmiş'i okuldan atarak, işbirlikçi iktidara karşı görevlerini yaptılar. Üniversite yönetimi mensupları efendilerine karşı görevlerini tam yapmış uşak rahatlığı içindedirler. Bağımsızlık kavgasının yiğit bir askeridir, gerçek demokrasi savaşçısıdır, bağımsızlık ve özgürlük kavgasını yiğitçe önderliğini yapmaktadır Deniz Gezmiş. Üniversitede devrimci asistanlara yapılan baskıyı protesto etmiştir. Bu üniversitenin demokratikleşme kavgasıydı.

Bu kavgayı durdurmaları gerekirdi. Artık kürsülerden "Amerika bizim dostumuzdur, 6. Filo bizim komünizme karşı garantimizdir" diyemiyorlar. Maskeleri düşürdü bu uşakların. Deniz Gezmiş'in suçu maskelerini düşürmekti. Amerikan emperyalizminin işbirlikçileri olduğunu söylemekti. Deniz Gezmiş'in suçu sokaklarda, meydanlarda, üniversitelerde binlerce genç arkadaşıyla bağırıyordu; "Kahrolsun

Amerika, kahrolsun işbirlikçileri" diye. Hazmedemediler Deniz'in bu güçlü kavgasını. Ve atıldılar Üniversiteden. Bağımsızlık kavgamızı durdurmanın çözüm yolunu devrimci gençlik öncülerini okuldan atmakta buluyorlar kendilerince. ODTÜ Üniversitesinde bağımsızlık savaşçısı 7 arkadaşımızı işbirlikçi Üniversite yönetimi çeşitli biçimlerde cezalandırdı. Devrimci gençlik bu gayri milli faşizmin baskısına dur diyecektir. Bu demokrasi ve özgürlük kavgamızın bir parçası olacaktır. Milli güçlerin Üniversite içinde ve dışında güçlenmesi olacak. Mustafa Kemal'ci yargıçlarımızda bunun karşısına çıkacaklardır. Gayri milli olan her şeye dur demek Mustafa Kemal'ciliğin gerektirdiği bir görevdir.

Deniz Gezmiş ve çeşitli biçimlerde cezalandırılan 7 arkadaşımıza sahip çıkacağız. Bu sahip çıkma devrimcilerin üniversite içinde güçlenmesi, sağlam temellere oturması demektir. Meydanları bu işbirlikçilere bırakmayacağız. Bu bağımsızlık ve demokrasi kavgamızın gereğidir.

İKİ DEVRİMCİ DAHA KATLEDİLİYOR!

Aralık ayı içerisinde iki devrimci öğrenci daha gericilerin kurşunlarına hedef olur.

Vedat Demircioğlu, Atalay Savaş, Taylan Özgür, Mehmet Cantekin'e YDMMA öğrencileri Mehmet Büyüksevinç ve Battal Mehettoğlu'nun eklenmesiyle birlikte Dev-Genç'in anti-emperyalist kavgada verdiği ölü sayısı 6'ya yükselir.

Mehmet ve Battal'ın ölümüyle Dev-Genç Marşı'nın ilk dördlüğü de bütün devrim şehitlerini adlarında temsil edecek şekilde tamamlanır.

"Vedat-Taylan, Battal-Mehmet devrim için ölürüz

Devrimciler ölür amma devrimler durmaz sürer"⁵

Battal'ın ölümünden sonra, İbrahim Kaypakkaya Türk Solu'nda ölümler üzerine duygulu bir yazı yazar. Yazıda tek tek ölenler anlatılarak bir panoroma çizilir. Şimdi buraya önce Mehmet Büyüksevinç'in öldürülmesi üzerine yayınlanan TDGF bildirisini, sonra da Kaypakkaya'nın yazısını alıyorum.

TDGF BİLDİRİSİ

Kısaca bu sefer de kahpece bir cinayet işlenmiştir ve herkesçe bilinen katiller serbestçe gezmektedirler. Ve belki de gene polis katillere göz yumacaktır ama, gerçek suçlular yakalanıncı hiçbir zaman kurtaramayacaklardır. Bugün devrimcileri sindirme hesabıyla kahpece tertipler peşinde koşanlar, yarın milli kurtuluşçu mücadelemizin devrimci seli karşısında kendilerini bile kurtaramayacaklardır. Bir

Mehmet'in yerini bin Mehmet alacaktır.

Amerikan Emperyalizmi ve onun yerli kiralık silahlı güçleri tekrar yoğun biçimde saldırıya geçtiler. İkinci Milli Kurtuluş Savaşımızın yurtsever kavgacısı Mehmet Büyüksevinç'i Emperyalizme ve işbirlikçi iktidara kiralanmış silahlı gericiler dün gece İstanbul Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademisi önünde kurşunlarla öldürdüler. Yanında duran iki yurtsever arkadaşımızı da ağır biçimde yaraladılar. Kiralık silahlı gericiler karanlıklar içinde kaybolup gittiler. İkinci Milli Kurtuluş Savaşımız böylelikle yedinci şehidini verdi.

Kanlarımız gölleniyor, emperyalizm ve uşakları göllenen kanlarımızda boğulacaklardır. Milli Kurtuluş Savaşları yok edilemez. Bir Millet yok edilmelidir Kurtuluş Savaşımızın yok edilebilmesi için, Mustafa Kemal'in önderliğinde Emperyalist yedi düvele karşı yapılan ilk Milli Kurtuluş Savaşımız yok edilebildi mi? O zaman Emperyalist yedi düvele karşı bir halkın bir milletin silahlı şahlanması vardı. İkinci Milli Kurtuluş Savaşımız böyle bir 'şahlanışla Zafer'in doruklarına ulaşacaktır.⁶

ÖLÜMLER ÜZERİNE SÖYLENMIŞTİR

İbrahim KAYPAKKAYA

Milli Kurtuluş Mücadelemiz yeni şehitler veriyor.

Şehitlerimizin kanı, milli kurtuluşçuların mücadele azmini ve bilincini keskinleştirip çelikleştirirken, emperyalizmin ve diğer milli kurtuluş düşmanlarının sonunu hazırlıyor.

Milli Kurtuluş mücadelemiz, şehitlerimizin gencecik, tertemiz ve soylu kanlarıyla sulanıp güçleniyor.

Nedim Özpulat, Turan Emeksiz, Ali İhsan Kalmaz katarına bir buçuk yıldır yeni savaşçılar eklendi. Bir buçuk yıl içinde adını bilebildiğimiz dokuz şehit daha verdik. Yani, iki ayda, bir şehit. Son bir buçuk ayda, bir şehit. Son iki ayda beş şehit verdik. Yani 12 günde bir şehit.

Bu demektir ki milli kurtuluş çıkarlarını gittikçe tehlikede gören Amerikan emperyalizmi ve uşakları saldırırganlıklarını arttırıyorlar.

Bu demektir ki milli kurtuluş mücadelemiz gelişip güçlenerek emperyalizmin yüreğine korku salıyor.

* * *

Yıl 1968. Aylardan Temmuz. Amerikan emperyalizminin Akdeniz'deki bekçisi altıncı filo, İstanbul Boğazı'na kara bir leke gibi oturmuş. Amerikalı denizciler, İstanbul otellerinde, kendi deyimleriyle, "moral takviyesi" yapıyorlar. Mustafa Kemal'in gençliği, "esir yaşamaktansa ölmek evladır" deyip ayağa kalkmış. Yürüyüşler, mitingler, bildiriler birbirini kovalıyor. Altıncı filodan gönderilen yemeklerle

tıkınıp ve Amerikan denizcilerinin otel bekçiliğini yapanlar bir sabah, uykunun en tatlı yerinde, devrimci gençlerin yuvası Gümüşsüyü Öğrenci Yurdu'na baskın yaparak yüzlerce genci copluyor ve VEDAT DEMİRCİOĞLU'nu ikinci kattan atarak bir milli kurtuluşçunun kanını akıtıyor toprağa.

Aynı günlerde Ankara gençliği de ayakta. Altıncı filoya karşı gösteri yapan gençlere yine saldırtılıyor. Coplardan kendini kurtarmaya çalışan ATALAY SAVAŞ, bir arabanın altında kalarak can veriyor.

Yıl 1969. Şubatın on altısı. Günlerden pazar: Kanlı Pazar. Yine 6. filo Boğaz'a demir atmış, Türkiye halkına meydan okuyor. Yine İstanbul sokaklarında, "moral takviyesi"ne çıkmış Amerikan askerleri. Mustafa Kemal'in gençleri durur mu; Mustafa Kemal olsa durur muydu? Durmazdı. Gençler de durmuyorlar. Halkımızın en devrimci gücü işçilerle el ele verip "Emperyalizme Karşı Bağımsızlık Yürüyüşü" düzenliyorlar. Hürriyet Alanından Taksime 30 bin yurtsever yürüyor. Öte yandan, Mustafa Kemal'e ölüm fermanı çıkaran Vahdettin çömezleri, Altıncı Filoya karşı namaz kılıp İslamlığı ayaklar altına aldıktan sonra Amerikan emperyalizmine karşı "kutsal" hizmetlerini yerine getirmek üzere Taksim'de toplanıyorlar. Yurtseverler alana girer girmez, Vahdettin çömezleri, tabanca, bıçak, muşta, taş, sopa, balta... ile saldırıya geçiyorlar. Sonuç, yüzlerce yaralı ve iki ölü... ALİ TURGUT AYTAÇ ve DURAN ERDOĞAN milli kurtuluş şehitlerimizin saflarına katılıyorlar.

Yıl 1969. Eylül'ün on sekizi. Özel okullarda ve bu arada İstanbul Işık Mimarlık ve Mühendislik Özel Yüksek Okulu'nda, eğitim ve öğretimi bir ticaret meta haline getiren, parayla diploma dağıtan özel okul patronlarına karşı bir direniş sürdürülmekte. İrticanın güçleri, her zaman ve her yerde olduğu gibi, bu direnişi de kırmak istiyorlar. Özel Işık'taki arkadaşlarına destek olmaya giden devrimci gençler, kiralık katiller tarafından ateş yağmuruna tutuluyor. İki genç yaralanıyor ve MEHMET CANTEKİN devrim şehitlerimizin saflarına katılıyor.

23 Eylül. Canteğin'in ölümü üzerinden beş gün geçmiş. Hürriyet alanında, güpegündüz, herkesin gözü önünde, bir yiğit kurtuluş savaşçısı daha, alçakça, kallesçe arkadan kurşunlanıyor. Vietnam halkına ettiği zulümlerden dolayı "Kasap" adıyla anılan Amerikan elçisi Kommer'in arabasını yakarak İkinci Kurtuluş Savaşımızın ilk meşalesini tutuşturanlardan biri olan TAYLAN ÖZGÜR; böylece, yurtsever baba Hasan Özgür'ün deyimiyle "Kommer'in acısı çıkarılıyor"!

Halkımızın mücadelesi geliştikçe, sömürü ve tahakkümün tehlikeye düştüğünü gören Amerikan emperyalizmi ve uşakları, saldırganlıklarında daha da ileri gidiyorlar. Milli Kurtuluşçu akıma karşı irticayı silahlandırmakta daha da ileri gidiyorlar. Öyle ki, MEHMET SEVİNÇBÜYÜK kardeş, pusu kurularak, durakta otobüs beklerken kurşunlanıyor. Öyle ki, aradan daha altı gün geçmişken, irtica,

polislerin gözleri önünde, okulunun kapısında nöbet tutan bir yiğit militanımızı, BATTAL MEHETOGLU kardeşimizi de öldürüyor. Battal'ın son sözü "BAĞIMSIZLIK SAVAŞINDAN DÖNÜLMEZ" oluyor. Ve irticanın, emperyalizm ve işbirlikçileri tarafından beslendiği bir kere daha ortaya çıkıyor. Akademi çevresinde yakalanan birkaç yobazın üzerinden büyük miktarda paralar ve Mıgırdıç Selefyan gibi milyarderlerden alınan yardımlara ait belgeler bulunuyor.

15 Aralık Pazartesi. Yurtsever gençlik kaynıyor. İstanbul Teknik Üniversitesi öğrencileri, sabahın erken saatlerinde, Maçka'da toplanarak Amerikan emperyalizmini, işbirlikçi iktidan ve onların silahlandığı irticayı şiddetle lanetliyor ve oybirliğiyle süresiz boykot kararı alıyor. Söz alan öğrenciler "Zorbalık, baskı ve terörle asla yıldırılamayacaklarını, kurtuluş savaşı yolundan döndürülemeyeceklerini" belirtiyorlar.

Aynı saatlerde, İstanbul Üniversitesi de olağanüstü günlerinden birini yaşıyordu. Devrimci öğrenciler, saat 8.00'den itibaren Üniversite bahçesinde toplanmaya başlamışlardı. Gençler, saat 10.00 sıralarında binlerce oldular. Düzenledikleri toplantıda dendi ki: Battal'ı öldürenler, işçilerin, köylülerin düşmanıdır; çünkü Battal işçiden, köylüden yanaydı. Battal'ı öldürenler, Türkiye halkının bağımsızlık mücadelesinin düşmanı, Amerikan emperyalizminin uşağıdır; çünkü Battal, yiğit bir bağımsızlık savaşçısıydı." Dendi ki: "Mustafa Kemal'e layık olmak istiyorsak, halkımızın bağımsızlığını ve özgürlüğünü istiyorsak, bir yumruk gibi beraber olalım." Binlerce öğrenci, sıkı yumrukları havada, Ata'nın Bursa Nutku'nu ve bağımsızlık andını tekrarladılar.

Toplantıdan sonra Adliye'ye gelen devrimci öğrenciler, Türk Yargıcına olan güvenlerini belirttiler ve Savcıyla görüşmek istediler. Daha sonra Üniversite bahçesinde, toplanan gençler, Ata'nın anıtı önünde saygı duruşunda bulundular ve o gece sabaha kadar, Üniversitede, meşalenin ışığında. Battal'm cenazesi başında nöbet tuttular. TIP Genel Başkanı Mehmet Ali Arslan da saygıya layık bir davranış göstererek, nöbete katıldı ve Aybar'ın suçlamaya bile yeltendiği gençlerin yanında yer aldı.

Türkiye Devrimci Gençlik Federasyonu İstanbul Bölge Yürütme Kurulu, İstanbul Teknik Üniversitesi Öğrenci Birliği, İstanbul Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademileri Öğrenci Birliği, İstanbul Üniversitesi Talebe Birliği, İTÜ Teknik Okul Öğrenci Birliği, Sosyal Demokrasi Dernekleri Federasyonu İstanbul Sekreterliği, Türkiye Milli Gençlik Teşkilatı, Türk Edebiyatçılar Birliği, Mimarlar Odası İstanbul Şubesi ve daha birçok yurtsever kuruluş, bildiriler yayınlayarak emperyalizmi ve irticayı şiddetle lanetlediler. Yine yurtsever subaylarımız Mustafa Kemal'e yaraşan bir davranışla, mert ve erkek seslerini dile getiren bildirileriyle Milli Kurtuluş cephesinde saf tuttular.

16 Aralık Salı günü, İstanbul Üniversitesi'nde düzenlenen toplantıya binlerce yüksek okul öğrencisi, liseli, askeri öğrenci, öğretmen, işçi ve subay katıldı. Devrimci Gençlik Federasyonu İstanbul Bölge Yürütme Kurulu Başkanı Cihan Alptekin, "Amerikan emperyalizmi ve işbirlikçilerin düzenlediği bütün tertiplere rağmen, ne pahasına olursa olsun, İkinci Kurtuluş Savaşımız başarıya ulaşacaktır." dedi. Çılgınca alkışlar ve sevgi gösterileri arasında konuşmaya başlayan emekli binbaşı Hasan Özgür, gençlere, "Hepiniz birer Atatürk'sünüz. Atatürk'ün, Türkiye Cumhuriyetini ve İstiklalini sizlere emanet etmekle haklı olduğunu defalarca ispat ettiniz. Hepinizi sevgiyle kucaklarım, yavrularım" diyordu. Battal'ın anası kısa ve özlü bir tel göndermişti gençliğe: "Battal öldü, zafer sizindir evlatlarım." Bir öğretmenin konuşması "Bağımsızlık mücadelemizde öğretmenler kendilerine düşeni yapacaktır" diye devam ediyor; bir işçinin konuşması "İşçiler sizlerle beraberdir. Yaşasın bağımsız Türkiye" diye bitiyordu.

Daha sonra gençler, devrimci mücadeleyi yılmadan yürüteceklerine dair hep bir ağızdan and içtiler. Ve İstanbul'un bütün üniversite ve yüksek okullarında süresiz boykota karar verdiler. Aynı saatlerde Ankara Üniversitelerinin öğrencileri de süresiz boykot kararı alıyorlardı.

İstanbul'dan eller üzerinde uğurlanan Battal'ın cenazesi Ankara'ya sokulmadı. İşbirlikçi iktidar, gençliğin Ankara'da düzenleyeceği yeni bir törenden korkuyordu. Battal, 17 Aralık akşamı, memleketi Malatya'ya iletili. Önce evine, sonra da Türkiye Öğretmenler Sendikası'na götürüldü. O gece sabaha kadar başında nöbet tutuldu. Sabahleyin Ata'nın anıtı önünde köylüsü ve kentlisiyle binlerce Malatyalı'nın katıldığı bir törenden sonra, Malatya'nın Turan Emeksiz'den sonra ikinci şehidi olan Battal, omuzlar üzerinde yumruklar sıkılı olduğu halde şehitliğe taşındı. Böylece devrimci saflardan bir yiğit asker daha eksildi.

Battal, ölmeyeceği önce "BAĞIMSIZLIK SAVAŞINDAN DÖNÜLMEZ" dedi.

BAĞIMSIZLIK SAVAŞINDAN DÖNÜLMEYECEĞİNİ bizlere, hayatını vererek öğretti Battal.

Milli Kurtuluş Şehitlerimizin anısına layık olmak için, bağımsızlık ve demokrasi yolundaki mücadelemizden bir an bile geri durmayalım, yılmayalım düşmeyelim, gerektiğinde Battal gibi yiğitçe ölmekte en ufak bir tereddüt göstermeyelim.⁷

6. FİLO İZMİR'DE

6. Filo yine geliyordu. Son iki yıldır, emperyalizmi şahsında cisimleştiren 6. filonun her gelişi büyük anti-emperyalist gösterilere ve çeşitli olaylara neden oluyordu. Fakat bütün olup bitene rağmen filo komutanları limanlarımızı "ziyaret" etmekten geri durmuyordu. Filo hangi limana gelse yerel yöneticileri bir düşünce alıyordu. Önceleri filonun o limanı ziyareti

yöneticiler için 'itibar' iken artık yerini 'kaygıya' bırakıyordu. Yine de esnaf iyi satış yapacağı için ellerini ovuşturuyor, genelev kadınları kendilerine çekidüzen veriyor, Amerikan askerlerinin kadın ihtiyacı için ilgililer seferber oluyordu. Genelev sokakları ise temizlenip badanalanıyordu.

Bir seferberlik halini de devrimci gençlik örgütleri yaşıyordu. Bütün örgüte alarm veriliyor, militanlar kendilerini eylem için hazırlıyor, filoyu anladığı dilden karşılayacak, üzerinde "go home yankee" yazılı pankartlar boyanıyor, afişler çiziliyor, deste deste bildiri yazılıyor, basılıyor, dağıtılıyordu.

Bu kez 6. filo İzmir'e geliyordu. Dev-Genç bölge yürütme kurullarına bir genelge göndererek filonun görkemli bir törenle karşılanması için gerekenin yapılmasını istemişti. Filo 19 Aralık cuma günü gelecekti. Ankara ve İstanbul'dan da İzmir'e gelen Dev-Genç'liler "tören için" çalışmaya başladılar.

Filo'nun gelişini değerlendiren TDGF bildirisini buraya alıyorum.⁸

GO HOME YANKEE

Amerikan emperyalizminin Akdeniz'deki silahlı gücü olan 6. Filo gene limanlarımızda. Türkiye halkının düşmanı olduğu açık seçik belli olan ünlü filo mutad ziyaretlerinden birini daha yapmakta.

Emperyalizm, dünya üzerindeki proleter devrimci hareketin ve ilerici güçlerin kavgasıyla gittikçe gerilemekte ve kendi yenilgisini kendisi hazırlamaktadır. Türkiye'de de durum bundan farklı değildir. Limanlarımıza gelen Amerikan 6. Filosu ilk başlarda protesto gösterileriyle karşılanmamış ve hatta hayranlıkla izlenmişti. Ama milli demokratik mücadelenin güçlenerek bütün millici sınıf ve tabakalara yayılması sonucu protestolarla karşılanmaya başlanmış ve artık istenmeyen ve düşmanlığı kesin olarak bilinen bir unsur haline gelmiştir.

Çağımız, emperyalizme karşı verilmekte olan milli kurtuluş savaşları ve sosyalist devrimler çağıdır. Türkiye halkının kavgası bu genel ve temel doğrudan ayrı olarak düşünülemez. Proleter devrimcilerinin yapması gereken, bütün dünyada zayıflatılmasına çalışılan emperyalizme burada da, kendi şiarlarımız içinde gereken darbeleri anında ve kesin olarak indirmektir.

Proleter devrimci hareketimizin temci gücünü teşkil eden işçi sınıfımız ve köylüler, bugün anti-emperyalist eylemlere gereken ağırlığını koyamamaktadır. Dolayısıyla gençlik hareketleri bu protesto hareketine öncülük etmekte ve diğer sınıf ve tabakaları oldukça önemli bir oranda etkilemektedir. Bunun en önemli misali gençlik hareketlerinin yayılmasıyla varılan Ankara ve İstanbul'daki anti-emperyalist gösterilerdir.

Amerikan emperyalizmine karşı verilen kavganın amacı, gençlik olarak en bilinçli ve yiğit kesim olarak yapmamız gereken Amerikan emperyalizminin 6. Filosuna ve onun askerlerine karşı yılmadan direnmektir. Vedat Demircioğlu, Ali Turgut Aytaç, Duran Erdoğan bu kavga uğruna korkmadan canlarını verdiler. İzmir'deki kardeşlerimiz de bunu yapmaktadırlar. Amerikan askerleri İzmir'de rahat dolaşamaz olmuşlardır. Gençler, polis saldırılarına karşı korkmadan direnmektedirler. Polis, onları tahta coplearla coplamakta ve nezarethanelere atmaktadır. Buna karşılık kavgamız umulanın aksine güçlenmekte ve gelişmektedir. Nitekim, İzmir'deki protesto gösterilerine Ankara'dan ve İstanbul'dan yüzlerce genç kardeşimiz katılmıştır. Kavgamız yavaş yavaş yurt sathına yayılmaktadır. Gençlik, halka Amerikan emperyalizminin ne menem bir şey olduğunu anlatmaktadır. Kimlerin halktan yana, kimlerin halka karşı oldukları kesin olarak belli olmuştur. Gericici güçler ittifakını kırmak bizim temel görevimizdir. Bu ittifakın kurulması uğruna ölenler bizlerin kardeşleri, en yiğit kavga arkadaşlarıdır.

Amerikan emperyalizmine karşı olan mücadelenin temeli bütün millici sınıf ve tabakaları işçi sınıfının önderliğinde bir milli kurtuluş hareketine sokabilmektir. 6. Filo'nun bu gelişindeki temel görevimiz de budur. Protesto hareketleri doğal olarak en heyecanlı ve yiğit olan kesimden, gençlik kesiminden başlayacaktır ama, esas görevimiz bütün millici sınıfları bu kavganın içine sokabilmektir.

Gençlik İzmir'de Amerikan emperyalizmine karşı yiğitçe direnmektedir. Bu kavga bütün millici sınıf ve tabakalara yayılmaktadır. Bütün milli kurtuluşçular bu hareket içinde gereken yerlerini almalıdırlar. Amerikan emperyalizmine vurulan her darbe milli kurtuluş hareketlerinin dünya üzerinde yayılması ve sosyalist devrimlerin çağının hızlanmasını getirmektedir. Amerikan emperyalizminin yenilgisi başlamıştır. Bu yenilgiyi hızlandıralım. Bu silahlarımızla emperyalizmin en zayıf noktasına yüklenelim. Bağımsız Türkiye kavgasını doruğa yükseltecek eylemler koyalım.

EYLEM İBRESİ İZMİR GÖSTERİYOR

18 Aralık perşembe, İzmir dışından gelen gençlerle İzmirli Dev Gençliler Ege Üniversitesinde bir araya geliyorlardı. İzmir polisine takviye olarak Ankara'dan Ankara'lı Dev-Genç'lileri taniyan, İstanbul'da da İstanbul'lu Dev-Genç'lileri taniyan polisler gelmişti.

19 Aralık cuma. 6. filo'nun beş gemisi İzmir limanına gelip demirledi. Ege Üniversitesinde ise "niçin direniş, nasıl direniş" konusu tartışılıyor, halk ozanları anti-emperyalist türküler söylüyordu. TDGF bildirisinden başka, TDGF, ODTÜ-ÖB, EÜ-ÖB, AÜ-ÖB, HÜ-ÖB, Sosyal Demokrat Demek-
leri Federasyonu, Üniversite Asistanları Sendikası, DISK bölge temsilcileri

Maden-lş bölge temsilciliği, TÖS, ILKSEN ve Devrimci Avukatlar Derneği ortak imzasıyla bir bildiri yayınlanıyor ve "6. filoya karşı çıkmak bir yurt-severlik görevidir. Yurtseverler, bağımsızlıktan yana olanlar 6. filoya karşı çıkanlar, katil filonun limanlarımızı kirletmesine göz yummayacaklardır." deniliyordu.

Gençler Konak alanına gelerek Hasan Tahsin anıtı önünde saygı du-ruşunda bulunuyor, Amerikan askerlerinin karaya çıkmasına izin ver-miyorlardı. Polis göstericileri dağıtıyor, rastgele gençleri gözaltına alıyor, bu sırada yanlışlıkla Ankara'lı sivil polisler de karakolluk oluyordu.

Filo komutanı programında olduğu halde Atatürk anıtına çelenk koy-mayı iptal ediyordu. İkinci gün gençler '6. filoya karşı direniş komitesi' oluşturuyorlar, komite imzasıyla yayınlanan bildirimde "ilk gün tüm yurtse-verlerin tepkisi çok sert olmuş ve son derece başarılı geçmiştir" demiyor ve filo komutanının çelenk koyamaması konusunda "böyle bir saygısızlığa imkan verilmemiştir". diye devam ediliyordu. İlk gün 100'e yakın genç gö-zaltına alınmıştı.

20 Aralık Cumartesi, gençler daha önce alman karar uyarınca saat 14.00'de Türk Milli Talebe Federasyonu (TMTF) binası önünde toplana-rak Cumhuriyet alanına doğru yürüyüşe geçtiler. Bardaktan boşanırcasına yağmur yağıyordu ve gençler "Devrimciler El Ele Milli Cephe, Amerika-lı İt Evine Git, Bağımsız Türkiye" sloganları atıyorlardı. Bir yandan da po-lis gençleri gözaltına almayıp o zamanın deyimi ile enterne (etkisiz hale ge-tirme) ediyordu.

Dev-Genç'in eylemleri etkisini göstermişti. O gece bar ve pavyonları gezen gazeteciler hiçbir Amerikalı ere rastlayamadılar. 6. filonun gelişi ne-deniyse İzmir'de yapılan gösteriler, İstanbul Ankara, Mersin ve Gaziantep'e de sıçramış, Dev-Gençliler bu illerde de anti-emperyalist gösteriler düzen-lemişti.⁹

ÖĞRETMENLER BOYKOTUNA DESTEK

1969 yılı biterken TDGF'nin aktif olarak katıldığı eylemlerden biri de "öğretmenler boykotu" olmuştur. Yerli malları haftasının hemen arkasın-dan (15-19 Aralık) Türkiye Öğretmenler Sendikası (TÖS) ve İlk Sen'in or-tak başlattıkları eyleme Dev-Genç de açık destek vermiş, genel başkan Atıl-la Sarp imzasıyla tüm örgüt birimlerine gönderilen 1 Aralık 1969 tarihli ve 21 sayılı genelgede: "Sizler de çevrenizdeki öğretmen kardeşlerimizle bu dört günlük boykot sırasında organik ilişkilerimizi pekiştiriniz. Sürekli

temas kurunuz, tüm gücünüzle eylemin içine girerek başarılı bir şekilde uygulanmasını sağlayınız. Bu konudaki çalışmalarınızı raporlar şeklinde merkezimize iletiniz" denilmiştir.¹⁰

Dört gün süren boykot boyunca her birimde öğretmenler "boykot komiteleri" oluşturarak eylemlerinin propagandasını yapmışlardır. Ankara Boykot Komitesi imzasıyla yayınlanan bildiride şu sloganlar bulunuyor:

- "Çocuk aç, babası aç, öğretmen aç. Bunun için boykot.
- Zengin semtlerinde 20 öğrenciye bir öğretmen, fakir semtlerde 70 öğrenciye bir öğretmen. Bunun için boykot.

- Fakire tezekli okul, zengine kaloriferli okul. Bunun için boykot."

Sıkıyönetim savcısı Baki Tuğ iddianamesine özellikle bunları almış. Bu sloganlarla komünist bir örgüt olduğunu kanıtlamaya çalışıyor TÖS'ün.¹¹

Dev-Genç TÖS ile gerek somut eylemler konusunda gerekse ülke sorunları konusunda çok sayıda ortak imzalı bildiri yayınlamıştır. Her seferinde de "Bağımsız Türkiye" sloganı yinelenmiştir.

"İşçisi, köylüsü, memuru, öğrencisiyle yoksul halkımız, bütün yurtseverler bir olup, bir avuç soyguncuyu alt edeceğiz. Amerikan emperyalizmini kovacağız. İşsizliğin, pahalılığın olmadığı bağımsız Türkiye'mizi kuracağız"¹²

KURULTAY TARTIŞMALARI AYRILIK GETİRİYOR

17-18 Ekim'de yapılan Dev-Genç Kurultay'ı sonrasında TDGF'nin de yayın organı görünümündeki MDD çizgisinin iki "esas" dergisi Türk Solu ve Aydınlik'ta (ASD) kurultay üzerine oldukça olumlu izlenimler yazılmıştır.

Geçen bölümde, tartışmaların şiddetine karşın Mihri Belli önderliğindeki uzlaşma eğiliminin kurultay ve sonrasına hakim olduğunu ifade etmiştik. 1 Kasım 1969 tarihli Aydınlik dergisinde: "Karşı devrimci güçlerin sosyalist gençlik hareketini bölme ve baltalama çabaları boşa çıkartılarak, bilimsel sosyalizm temeli üzerinde birliğe doğru yeni ve güçlü bir adım atıldı" deniliyordu. Türk Solu ise şu başlığı kullanmıştı: "Kurultay devrimcilerin! Dev-Genç görevini başaracaktır."

Bu sözlerden sonra MDD'nin teorik yayın organı Aydınlik ancak bir sayı daha birlikte çıkarılabildi. Türk Solu ise bir süre daha yaşamasına karşın fazla uzun ömürlü olamadı. Bu olay üzerinde biraz durmak gerekiyor. Çünkü dergilerdeki ayrılık olduğu gibi Dev-Genç'te de ifadesini buldu.

Aydınlik Sosyalist Dergi ve Türk Solu'nun Türkiye Sosyalist Hareketi'nin çok önemli iki yayın organı olduklarını düşünüyorum. Milli Demokratik Devrim Çizgisinin teorik formülasyon ve pratik propagandasını

gerçekleştiren bu yayın organları yeni bir bakış açısı, yeni bir açılımın temsilcileridir. MDD hareketini genişçe bir parti olarak tanımlarsak Aydınlik ve Türk Solu teoriiyi şekillendiren, pratikte yol göstericilik fonksiyonu üstlenen merkez yayın organlarıdır.

TÜRK SOLU DERGİSİ

Biçimiyle YÖN'ü andıran, 16 sayfa ve haftalık olarak çıkan Türk Solu'nun ilk sayısı 17 Kasım 1967'de yayınlanır. Merkezi Ankara Meşrutiyet Caddesi'nde olan dergi daha sonra İstanbul'a taşınmıştır. Derginin sahibi Malatya'da öğretmenlik yapmakta olan Şerif Tekben, yazı işleri müdürü Vahap Erdoğan'dur, Teknik yönetmenliğini de Ahmet Say yapmaktadır. TIP' den atılan Vahap Erdoğan'nun projesidir Türk Solu. MDD cephesinden parti politikası eleştirilmektedir. Mihri Belli de doğal olarak derginin önderi, mimarı, başyazarı olur. Derginin ilk sayısında Sosyalist hareketin birliğinden de söz edilir ve "Sol kanattaki güç birliği gerçekleşmeden, Türk solcuları ortak bir siyasal platform çevresinde toplanmadan tarihsel görevi yerine getirme olanağı yoktur... Bugün Türkiye'de devrimci savaş, emperyalizme ve yerli işbirlikçilere karşı tam bağımsız bir Türkiye uğruna, Demokratik Devrim uğruna savaştır." denilerek devrimci adım belirtilir.

Haftalık Türk Solu yoğun bir propaganda ve ajitasyon faaliyeti yürütmüştür. MDD çizgisinin 12 Mart öncesi açılımında devrimci bir niteliği olan dergi ne yazık ki sosyalist bir kimliğe bürünememiştir.

Dev-Genç ve Aydınlik'taki ayrılıktan sonra benzer bir olayın Türk Solu'nda da yaşanacağı düşünüldükçe Doğu Perinçek çizgisindeki yazı kurulu 14 Nisan 1970 tarihli 126. sayısıyla derginin yayınına son vermiştir.

AYDINLIK SOSYALİST DERGİ

PROLETER DEVRİMCİ AYDINLIK

Aydınlik Sosyalist Dergi'nin kurucuları ise Forum dergisinden ayrılan Doğu Perinçek, Şahin Alpay, Erdoğan Güçbilmez, Gün Zileli, Cengiz Çandar, Atıl Ant ile Vahap ve Seyhan Erdoğan çevresidir. İlk sayısı 1 Kasım 1968'de yayınlanan derginin sahipliğini kurucular adına Münir Ramazan Aktolga yapmıştır.

MDD'nin teorik açılımını gerçekleştiren ASD'nin yazarları arasında Mihri Belli, Hikmet Kıvılcımlı ve Mahir Çayan'ı da saymak gerekir.¹³

MDD içinde Dev-Genç kurultayı sonrası süren tartışmalar ilk sonucunu, öyküsü bir parça anlatılan Aydınlik dergisinin ikiye ayrılmasıyla verir.

Derginin 10 Ocak 1970 tarihli 16. sayısının matbaada çıkış hazırlıkları sürerken M.R. Aktolga sahiplik belgesiyle D. Perinçek çevresine ASD içinde yaşam hakkı tanımaz. Perinçek çevresinin "bunun bir el koyma olduğunu, devrimcilerin burjuva mülkiyet kurumuyla bağlı olmadıklarını, dergide Aktolga'nın adının sahibi olarak dahi gözükmediğini" ileri sürmesi bir anlam ifade etmez. Aydınlık Sosyalist Dergi yazı kurulunda Vahap ve Seyhan Erdoğan, Mihri Belli ve Mahir Çayan kalmıştır. Bir süre sonra derginin yazı işleri müdürlüğünü M. Çayan üstlenir.

Bunun üzerine D. Perinçek çevresi kurucular adına sahipliğini Gün Zileli, Cengiz Çandar, Atıl Ant ve Ömer Özerturgut'un yaptığı yeni bir dergi çıkarılır. Bu Ocak 1970'de 1-16 sayı olarak çıkartılan Proleter Devrimci Aydınlık (PDA) dır.

Aydınlık Sosyalist Dergi kapağındaki aydınlık yazısının renginden dolayı "beyaz aydınlık", PDA ise yine bu nedenle "kırmızı aydınlık" olarak da anılır.

Proleter Devrimci Aydınlık yazı kurulunda yer alan dört TDGF-MYK üyesi de yapılan ilk genel yönetim kurulu toplantısında tasfiye edilecektir.

Dergi sahipliğinin el değiştirmesi gibi görülen bu olay MDD içindeki ilk ve önemli bir ayrılık olmuştur. Nitekim MDD'deki ayrışma PDA ile sınırlı kalmayacak bir yıla kalmadan yeni yeni ayrılıklar gündeme gelecektir.

"Proleter Devrimci" gruptaki bu ayrılık üzerine taraflar görüşlerini ANT dergisine ayrı ayrı açıklarlar. ASD adına konuşan Mihri Belli "PDA" yı sağ sapma olarak nitelendirir." Belge olarak alıyorum.¹⁴

PDA'CILAR SAĞ SAPMA İÇİNDEDİR

Mihri BELLİ

Biz, proleter devrimci çizgimizin teorik tabanını güçlendirme amacını güden çalışmalarını teşvik etmeyi görev sayarız. Böyle çalışmaların sağlam bir devrimci eleştiri-özeleştirisi ortamını gerektirdiğini biliriz. Teorik çalışmalara eğilim gösteren genç arkadaşların 'katkı' diye sundukları şeylerin yetersizliği, gerçek katkıların mümkün olabileceği bir bilimsel yaratma ortamına ne büyük ihtiyacımız olduğunu göstermiştir.

Şu anda aklımıza gelen bu 'katkılardan' bir ikisi üzerinde kısaca duralım:

Bir genç arkadaş, bir yazısında emperyalizm çağında yaşadığımızı ve bu çağda bir ülkeyi tecrit ederek devrimin objektif şartlarının var olup olmadığı araştırmanın proleter devrimci bir tutum olmadığını unutarak 'tam' kavramının Marksist felsefe ile çelişen bir kavram olduğunu gözden kaçırarak, Türkiye'de proletaryanın 'devrimde öncülüğünün objektif ve sübjektif şartlarının tam olarak mevcut

bulunmadığını' iddia etmiştir. Bu yazar, yazısında, proletarya hakkında bu hükümü verdikten sonra, küçük burjuvazinin bu bakımdan hiç de daha elverişli olmayan durumuyla bir kıyaslama yapmadan, küçük burjuva radikalizminin olanaklarını abartan ve proleter devrimci hareketi küçümseyen sonuçlara varmıştır ki, bunu proleter devrimci bir tutum saymak mümkün değildir.

Bu cinsten bir başka 'katkı', 'Milli Demokratik Devrim' kavramı ile 'Milli Demokratik Hareket' kavramına, devrimci güç birliğindeki sınıf mevzilenmesi bakımından ayrı ayrı anlamlar atfetmek olmuştur. Atılan adımın objektif niteliği göz önünde tutulmayarak proletarya öncülüğünde atılan bir adım 'devrim' sayılacak, aynı adım küçük burjuva radikalleri öncü durumundayken atılmışsa, adım 'hareket' sayılacak!... Bu yeni terminolojiye neden lüzum duyulduğu üzerinde durulmalıdır; bir inceleme bizi ilginç sonuçlara götürür.

'Proletarya öncü olmadan devrim olmaz' deniliyor. 'Küçük burjuva radikallerinin öncülüğü ile atılan ileriye doğru adımlar harekettir' deniliyor. O halde, içinde bulunduğumuz aşamada 'proletaryanın devrimde öncülüğünün objektif ve subjektif şartları tam olarak mevcut olmadığına' göre devrim yapmak söz konusu değildir. Hareketler yapılacaktır. Örneğin Amerikan emperyalizminin vesayetine son verilmesi ve toprak reformu gibi Milli Demokratik devrimin başlıca iki görevinin yerine getirilmesi hep 'hareket' olacaktır. Ve biz devrim değil, Milli Demokratik harekette küçük burjuvazinin öncülüğünü savunmuş olacağız. Ve kimse bizi 'devrimde öncülüğü asker-sivil aydın zümreye peşkeş çekiyor' diye suçlayamayacaktır. 'Devrim' ile 'hareket'in böyle bir ayrımı Marksist-Leninist literatürde yoktur. Bu ayrımı savunanın dikkati bana çekildi ve bu ayrımın nereden çıktığı soruldu. Bilmem hangi derginin bilmem kaçınıcı sayısında böyle bir ayrımın yapıldığı cevabı alındı. Bu cevap yeni terminolojiyi benimsemek için yeter sebep değildir. Eğer yeni çıkan yazıya göre terminoloji değiştirirsek, gülünç duruma düşeriz. Bir üçüncü 'katkı' da, kategorizm dolu olan bu dünyada, devrimleri altı aşamaya ayırmak ve bu aşamaların ilk dördünde devrimde öncülüğü küçük burjuva radikalizmine vermek ve hele devrimci güç birliğini dostluklardan, desteklemelerden ibaret bir balayı sanmak, tarihin gerçeğini, devrimci güç birliği şartlarında da sınıflar arası mücadelenin sona ermeyeceği, olsa olsa başka biçimlere bürüneceği gerçeğini unutmak biçiminde tezahür eden ötekiler gibi, hep küçük burjuva radikalizmine devrimde öncülük konusunda taviz verme niteliğindeki 'katkı'dır. 'Katkılar' listesini uzatmayalım. Evet, hakiki katkılının mümkün olabileceği bir bilimsel ortama ihtiyacımız gerçekten vardır.

"Burada uyarı olarak şunu belirtmekle yetinelim: Aybar-Aren oportünizmi kesin bir yenilgiye uğramıştır ve artık sosyalist hareketi yozlaştırarak Filipin demokrasiciliğine kanalize etmek imkansızdır. 'Sosyalistlik seçimden seçime bizi miting

meydanlarında alkışlamak ve oylarınızı bize vermektir. Biz, Mecliste % 51 milletvekili çoğunluğunu aldığımız gün, Türkiye'de sosyalizmi kuracağız' diyen adam artık gülünç duruma düşer, ama bu, oportünizm artık yoktur demek değildir. Oportünizm, bir küçük burjuvalar ülkesi olan Türkiye'de, hele ülkemiz bu niteliğini muhafaza ettiği sürece, varlığını sürdürecektir. Yeni, daha inandırıcı kisvelere bürünecek ve öyle anlaşılıyor ki, yeni oportünizm artık 'milli demokratik devrim' temel sloganına sahip çıkacak, kendisini 'proleter devrimcisi' diye adlandırarak ortaya atılacak ve proleter devrimci hareketi yozlaştırarak küçük burjuva radikalizminin kuyruğuna takmak isteyecektir.

Yeni oportünizmin de sonu Aybar-Aren oportünizminden farklı olmayacaktır. Ya da bir bakıma farklı olacaktır: Çünkü ikincisinin ömrü birincisinden çok daha kısa olacaktır. Türkiye'de proleter devrimci kadrolar, bir iki yıl öncesine kıyasla çok daha yüksek bir bilinç düzeyine erişmiş bulunmaktadır ve ne kadar şekere bulanırsa bulansın, yeni oportünizme aldanmayacaklardır. Aldanmamaları için, biz payımıza düşeni yapacağız, onları uyaracağız. Nitekim, proleter devrimci çizgiye yukarıdaki cinsten 'katkı'da bulunma hevesine kapılanları burada uyarmaktayız. Proleter devrimci saflar, hatasını anlayana, özeleştiri yapana (ama içtenlikle özeleştiri yapana) açıktır.

Bu ilkeleri bütün derinliğiyle kavrayacak ve sindirecek teorik düzeye erişmek ve oportünizmi hangi yeni biçime bürünürse bürünsün, ilk kıpırdanışta teşhis etmek ve etkisiz hale getirmek, saflarımızda ilke birliğini gözümüzün bebeği gibi korumak, görevimizdir.

Çünkü surlarımızda ilke birliği şarttır. O olmadan, proleter devrimci hareket, dalgaların sürüklediği kılavuzsuz, rotasız gemiye benzer.

ÇATLAK BÜYÜYOR

Ant'ta çıkan açıklamalarında PDA'cılar ise eski arkadaşlarını "sol sapma" içinde olmakla suçluyorlar. Doğu Perinçek ve Şahin Alpay'ın yazısını buraya alıyorum.¹⁵

"ESKİ AYDINLIKÇILAR" SOL SAPMA İÇİNDEDİR

Doğu Perinçek / Şahin Alpay

Türkiye, emperyalizme bağımlı, geri ve ilkel bir kapitalizmin hakim olduğu ve bağrında feodal ve yarı feodal kalıntıları barındıran bir ülkedir. Türkiye'ye iktisadi, siyasi ve ideolojik her alanda emperyalizm-işbirlikçi burjuvazi-feodalite gerici ittifakı hakimdir. İşbirlikçi sınıflar dışında kalan bütün milli sınıflar, işçi sınıfı, köylüler, küçük burjuvazinin diğer kesimleri ve milli burjuvazi, bu gerici ittifakın

tahakkümü altındadır. Bütün halk sınıflarının menfaatleri, objektif olarak, emperyalizm ve yerli ortaklarıyla çelişme halindedir. Halkımızın gerçek ve kesin kurtuluşu, işçi sınıfının devrimci iktidarı altında sosyalizmin kuruluşuyla sağlanacaktır. Sosyalizme giden yolda halkımızın önündeki devrimci adım, işçi sınıfı ve onun partisinin öncülüğünde milli demokratik devrimdir.

"Milli demokratik devrim teorisi Marks, Engels, Lenin, Stalin ve Mao Zedung'un düşüncelerinden meydana gelen bilimsel sosyalizmin, emperyalizmin sömürü alanı olan ülkelerde, emperyalizme ve yerli uşaklarına karşı devrim teorisidir. Milli demokratik devrim, işçi sınıfının ideolojik, politik ve örgütsel öncülüğüne dayanır. Milli demokratik devrimde devrimin yolunu aydınlatan işçi sınıfı ideolojisi, işçi sınıfı kendi siyasi örgütü vasıtasıyla bütün milli sınıflara öncülüğünü, çeşitli deneylerden geçerek kabul ettirir. Milli demokratik devrimde öncü işçi sınıfıdır; milli demokratik cephe, işçi-köylü ittifakı temeli üzerinde bütün milli sınıfları kapsar. Milli demokratik devrim, işçi sınıfı öncülüğünde dört milli sınıfın siyasi iktidarı ele geçirerek milli demokratik ekonomiyi uygulamasıdır. Milli demokratik ekonomi emperyalizme bağımlı kapitalizmin ve feodal kalıntıların, sosyalizme geçiş yolundaki bütün engellerin tasfiyesini hedef alır. Milliyetler üzerindeki bütün baskıları kaldırır. İşçi sınıfı, milli demokratik devrimin tamamlanmasından sonra, yoksul ve orta köylülerle ittifak temeli üzerinde sosyalist devrime ve sosyalist kuruluşa ilerler. Milli demokratik devrim sosyalist devrime bir hazırlıktır; sosyalist devrim milli demokratik devrimin kaçınılmaz bir sonucudur. Milli demokratik devrimden sosyalist devrime geçiş bir "kader" meselesi değildir. Lenin olsun, Mao Zedung olsun, demokratik devrimle sosyalist devrim arasında bir Çin Seddi olmadığını belirtirler.

Türkiye'de işçi sınıfının yüzyıllık tarihi vardır ve bu tarih içinde iktisadi mücadelesi devam etmiştir. Yarım yüzyıldan beri de ülkemizde proleter devrimci hareket, işçi sınıfımızın kurtuluşu için mücadele vermektedir. Bununla beraber, bu gün, işçi sınıfımızın en uyanık kesimleri henüz iktisadi ve demokratik haklar için mücadele vermektedir. Bu şartlar altında, proleter devrimcilerinin esas görevi, proletaryayı bilinçlendirmek ve örgütlemek ve bir yandan da bütün milli ve demokratik unsurlarla milli cephe, demokratik ittifak politikası izlemektir. Ancak geniş işçi ve köylü yığınlarını bilinçlendirerek ve örgütleyerek, işçi sınıfının devrime öncülüğünü sağlayabiliriz. İşçi sınıfının devrimde öncülüğünün gerçekleşmesi, işçi sınıfının olduğu kadar, müttefiklerinin de bilinçli olmalarıyla ve işçi sınıfı partisinin politik yol göstericiliğini kabul etmesiyle mümkündür.

Proleter devrimcilerinin içinde bulunduğumuz bugünkü aşamada başlıca görevleri, bütün milli sınıflara giderek, bütün milli sınıf ve tabakaların emperyalizme ve işbirlikçilerine karşı mücadelelerini yürütmektir. Sınıf bilinci sınıf mücadelesi

içinde verilir. Milli demokratik devrimi, üç beş aydın değil, işçi sınıfı ve onun öncülüğünde halk kitleleri gerçekleştirecektir. Bugünkü esas görevimiz, devrimin sosyal ve psikolojik şartlarını hazırlamak amacıyla, tüm halk sınıflarını bilinçlendirmek ve örgütlemektir. Tüm eylemlerimiz bu hedefe yönelmelidir. Bu hedefe yönelmeyen, bu hedefe ters düşen eylem biçimleri, proleter devrimcilerinin çalışma tarzı olamaz.

TIP işçi sınıfının öz örgütü değildir. TIP, ilerici aydınları, bağımsızlık ve demokrasiden yana birçok unsurları çatısı altında toplayan bir partidir. Bunun yanı sıra TIP, içinde birçok proleter devrimcisi ve işçi sınıfının en uyanık unsurlarını barındırmaktadır ve bu haliyle ülkemizde siyasi yelpazenin en solunda yer alan bir siyasi örgüttür.

TIP kuruluşundan beri oportünist yönetici kadroların hakimiyeti altında kalmıştır. Ancak unutmamak gerekir ki, TIP, anti-emperyalist ve demokratik mücadelede önemli bir rol oynamıştır. Bu siyasi örgütün genel niteliği, ilerici ve sosyalizan bir küçük burjuva hareketi oluşudur. Lenin'in de belirttiği gibi, küçük burjuva devrimciliğinin bir yanı da, oportünizmdir. Biz bu sebeple TIP içinde proleter devrimci kadroların parti yönetimine gelmeleri amacıyla, oportünizme karşı ve bilimsel sosyalizmi geniş kadalara yaymak için mücadele ederken, TIP'i anti-emperyalist ve demokratik hareketlerinde örgüt olarak destekleriz de.

Ancak, proleter devrimcilerinin TIP'de yönetime gelmesi, TIP'i işçi sınıfının öz örgütü yapamaz. Çünkü TIP, milli demokratik devrime öncülük edecek ve devrimi gerçekleştirecek mücadele biçimine uygun bir işçi sınıfı örgütlenmesi olamaz. Ama bu durum, TIP içindeki devrimci mücadelenin önemini hiçbir zaman küçültemez. TIP demokratik hakları sonuna kadar kullanarak ve demokratik hakların gelişmesini zorlayarak, halkımızın uyanışına önemli katkılarda bulunabilir. Bütün bunlar TIP içinde oportünizme karşı amansız mücadele vermemizi ve TIP'i proleter devrimci bir yönetime kavuşturmamızı zorunlu kılar.

İşçi sınıfına siyasi bilinç dışarıdan, proleter devrimcilerinin mücadeleleriyle götürülür. İşçi sınıfı kendiliğinden sınıf bilincine varamaz. İşçi sınıfının iktisadi mücadele içinde kendiliğinden siyasi bilince ulaşacağını savunan görüşle, terör yoluyla bilinçleneceğini savunan görüş, Lenin'in de belirttiği gibi, aynı şeydir. İkisi de kendiliğindenciliktir. İşçi sınıfına siyasi bilinci, sadece işçi sınıfına değil, bütün milli sınıflara giderek, bütün milli sınıfların mücadelelerini yürüterek verebiliriz. Emperyalizm çağında tek tutarlı ve sonuna kadar milli kurtuluşçu akım, proleter devrimci akımdır. Biz proleter devrimcileri, ülkemizde genel olarak küçük burjuvazinin ve milli burjuvazinin siyasi akımı olan Kemalizm'e tutarlı milli kurtuluşçuluk olarak bakamayız. Küçük burjuvazinin ve milli burjuvazinin bütün siyasi akımları gibi Kemalizm de, bir yanıyla devrimci bir yanıyla teslimiyetçi, emperyalizmle uzlaşıcı bir akımdır.

İKİNCİ İHRAÇ:

PDA'CILAR DEV-GENÇ YÖNETİMİNDEN TASFİYE EDİLİYOR

Teorik dergi Aydınlık'taki ayrışmanın somutlanması kuşkusuz birebir olarak Dev-Genç'in örgütsel yapısına da yansyacaktı. Daha da önemlisi tartışmalar ve ideolojik ayrılık Dev-Genç içinde başlamıştı ve ne şekilde olursa olsun bir sonuca ulaşması gerekiyordu."

İdeolojik ayrılıkları, anlam ve nedenlerini Dev-Genç'in sıradan militanları kavrayamıyordu. Onlara yansıyan "kantinde PDA'nın sattırılmaması, örgüt olarak İşçi-Köylü'nün dağıtımını yapmamalıydı."

MDD saflarında ve Dev-Genç içinde olup biteni tartışmak-açıklamak amacıyla Dev-Genç Genel Yönetim Kurulu 18 Ocak Pazar günü SBF'de toplandı.

Büyük amfideki toplantıya geçen kurultayda seçilen her dernekten iki temsilci olmak üzere delegelerin tümüne yakını gelmişti.

Toplantıyı açan Dev-Genç genel başkanı Atilla Sarp, Merkez Yürütme Kurulu'nda çıkan ihtilafları açıklayan bir konuşma yaptıktan sonra faaliyetleri ve özellikle de Aydınlık dergisi sahipliği için çıkan olayları anlattı. Sarp ayrıca: "Proleter Devrimci Aydınlığın küçük burjuvaziye fazla prim veren bir sağ sapma olduğunu, küçük burjuva kuyrukçuluğu yaptığını, PDA ekibinin kendi aralarındaki masonik birlik sayesinde gençlik eylemlerini kendi emirlerine almaya çalıştıklarını ve pasifize etmeye kalkıştıklarını" ifade etti.

Arkasından söz alan PDA grubundan ve MYK üyeleri Gün Zileli ve Ömer Özerturgut Türk Solu dergisinden Mihri Belli'ye ait pasajlar okuyarak; "MDD'de proletarya öncülüğünün şart olduğunu", bunu ilk kez kendilerinin ortaya koyduklarını "M. Belli'nin tavrının sağ sapma olduğunu" söyledikten sonra ASD'nin mülkiyeti konusundaki olaylara değinerek "dergi mülkiyetinin devrimciler arasında bir sorun olduğunu, temsili anlamdaki burjuva mülkiyetini ve kaba kuvveti kullanmanın yanlış olduğunu" belirttiler.

İstanbul Bölge Yürütme Kurulu'ndan Ömer Güven ise PDA teorisyenlerinden Şahin Alpay'ın "bugün için Türkiye'de proletaryanın öncülüğü için gerekli şartlar olgunlaşmamıştır" görüşünü eleştirerek; "İşçi sınıfının gelişkin olduğunu, Alpay'ın bunu göremeyerek idealizme düştüğünü" öne sürdü.

PDA'nın görüşlerini savunan Robert Koleji delegesi Nail Satılğan ise Ömer Güven'i eleştirdi ve Mihri Belli'nin sağ görüşler savunduğunu örneklemeye çalıştı.

Her konuşmadan sonra Genel Başkanın eleştirileri cevaplandığı toplantı dinleyicilere de açıldı.

İTÜ-ÖB başkanı Tarık Almaç 'Ne Yapmalı' dan alıntılar yaparak bu kitabın örgütlenme konusunda yeniden yeniden okunmasını önerirken, İstanbul'daki arkadaşları adına konuştuğunu söyleyen Nahit Tören PDA'cılarını kastederek "sapmacılarla mücadele ettiklerini, sendikalarla ilişki kurduklarını" belirterek PDA'cılarının denetimindeki "İşçi-Köylü gazetesini sattırmayacaklarını" söyledi. İtirazlar üzerine Atilla Sarp "şimdilik İşçi-Köylü gazetesini için bir tavırları olmadığını ancak bazı şartları olduğunu" söyledi.

Daha sonra Dev-Genç Merkez Yürütme Kurulu için yeniden seçim yapılmasına ilişkin bir öneri kabul edildi.¹⁶

Genel Yönetim Kurulu'ndaki seçim sonucunda MYK üyesi 4 PDA'cı görevlerinden alınarak yerine yeni üyeler seçildiler. Aynı şekilde İstanbul Bölge Yürütme Kurulu da yeniden seçildi.

YÖNETİMDEN AYRILAN PDA'CILAR

MYK'dan PDA' cı,   Gün Zileli
                                          Oral Çalışlar
                                          Aktan İnce
                                          Ömer Özerturgut ayrıldılar.

YENİ YÖNETİM

Dev-Genç'in yeni Merkez Yürütme Kurulu şöyle oluştu:¹⁷

Atilla Sarp,   İrfan Uçar,
 Ruhi Koç,   Ergün Aydınoglu,
 Ahmet Bozkurt,   Nurettin Öztürk,
 Tuncay Çelen,   Hüseyin Onur
 Oktay Etiman

Yeni Merkez Yürütme Kurulu'nda genel sekreter İrfan Uçar bu görevini Yusuf Küpeli döneminin genel sekreteri Ruhi Koç'a bırakıyordu.

İstanbul Bölge yürütme Kurulunun yeni yönetimi ise şöyleydi:¹⁸

Cihan Alptekin,   Mustafa Lütfü Kıyıcı,
 Ömer Güven,   Necmi Demir,
 Haşmet Atakan,   Nahit Tören,
 Mustafa Zülkadiroğlu

AYRILIKLAR ÜZERİNE AÇIK OTURUM

ASD ve Dev-Genç içinde somutlanan MDD çizgisindeki ayrılık üzerine bir açıkoturum düzenlendi. TDGF genel yönetim kurul toplantısından iki gün sonra 20 Ocak 1970'de, yine SBF'de yapılan açıkoturuma PDA-ASD ve Dev-Genç temsilcileri katıldılar.

ASD adına Vahap Erdoğan, Seyhan Erdoğan, Dev-Genç adına başkan Atilla Sarp, PDA adına ise Doğu Perinçek ve Şahin Alpay konuşmacı olurken, toplantıyı Ahmet Say yönetiyordu.

İki taraf da dergilerinde ifade ettikleri görüşleri yineliyorlardı.¹⁹

PDA adına konuşan D. Perinçek Mihri Belli ve Mahir Çayan çevresini İlkesiz Birlik Cephesi olarak adlandırıyordu.

ASD çevresi ise PDA'cılarını küçük burjuva kuyrukçusu olmakla suçluyordu.

Açıkoturumda Ant dergisi tarafından tutulan notları belge olarak buraya alıyorum.²⁰

AÇIK OTURUM NOTLARI

Her konuşmacının "Milli Demokratik Devrim'in genel çizgilerini özetleyip, farklılaşan görüşleri belirtip, karşı tarafın görüşlerini eleştirerek kendi görüşlerini savunduğu, ifade ettiği açıkoturumu geniş kapsamıyla burada vermemize imkan bulunmadığından, sadece konuşmacıların vurguladıkları noktalara değinmekle yetineceğiz.

Şahin Alpay: Karşı tarafın ilkesiz birlik halinde olduğunu belirttikten sonra genel bilgi olarak dünya sosyalist hareketinde halen dört ayrı görüşün bulunduğu ileri sürerek bu görüşleri şöyle sergiledi: 1- Revizyonist Görüş: Sosyalist devrime hazırlık döneminde "kapitalist olmayan yoldan" bir kalkınma programının uygulanması gerektiğini, dünya aydınları arasında proleter ideolojisinin yaygınlaştığını, geri ülkelerde aydın kadronun-halka dayanmadan da olsa iktidara gelip kapitalist olmayan yolu uygulamaları ve sosyalist devrime zemin hazırlamaları gerektiğini ileri sürer, 2- Castro'cu Görüş: Leninist bir parti olmadan da proleter hareketinin yürüyeceğini ve yarı-sömürge ülkelerde ilk devrimci aşamanın sosyalist devrim olduğunu savunur. Regis Debray ve Douglas Bravo vb. 3- Troçkist Görüş: Leninist parti olmadan mücadelenin yürütüleceğini, işçi sınıfının kendiliğinden bilinçleneceği için sendikaların asıl örgütler olduğunu söyleyerek ilk devrimci aşamayı "sosyalist devrim" olarak kabul eder. 4- Marksist-Leninist-Mao Zedung'cu görüş: İlk devrimci aşamanın Milli Demokratik Devrim olduğunu, bu devrimin proletaryanın ideolojik, politik ve örgütsel öncülüğünde gerçekleşeceğini

ve tüm devrimci sınıf ve tabakaların mücadele vererek proletarya egemenliğinde iktidara geleceğini, sonradan sosyalist devrime geçileceğini belirtir. Alpay, ilk üç görüşü eleştirerek karşı tarafın meydana getirdiği İlkesiz Birlik Cephesinde dört görüşün de yer aldığını ifade etti. Türkiye'de işçi sınıfının 'henüz objektif olarak öncü olmadığını, 100 yıllık tarihine ve 50 yıllık proleter devrimci çabalara rağmen proletarya örgütlenememişe, objektif şartların yeterliliğinin yeniden dikkatle incelenmesi gerektiğini, kesin bir doğruyu ortaya koymadığını, bu konuda tartışma ve irdeleme gerektiğini söyledi. Öncülük konusunda, ideolojik, politik ve örgütsel öncülük bütünlüğünün gereğini belirtti.

Seyhan Erdoğan: Karşı tarafın dünyadaki çeşitli ayrımlara kapılarak Türkiye Proleter Devrimci hareketini fraksiyonlara ayırma çabasında olduğunu, bunun entelektüel bir fanteziden öte gidemeyeceğini, çok ciddi tehlikeler taşıdığını, örneğin Güney Amerika'da sosyalistlerin çok sayıda fraksiyonlara, partilere ayrıldığını belirterek, her şeye bir izm takmanın proleter devrimci hareketi parçalayacağını ifade etti. Ayrıca, "Amerikan kolej kampusu tipindeki Maoculuğun saflarımızda yeri yoktur" dedi.

Çin proletaryasının objektif şartlarının yeterli olmamasına rağmen devrimin başarıya ulaştığını söyleyerek sözlerini Mao'dan pasajlarla kanıtladı.

Diğer tarafın "Yurt çapında asıl mücadele işbirlikçilerle sol Kemalistler arasında geçmektedir, en büyük anti-emperyalist güç şimdilik Kemalist saflarda mevcuttur" dediğini söyleyerek şöyle devam etti: "Kemalizm bir küçük burjuva milliyetçiliğidir. Biz sağ ve sol Kemalistler diye ayrım yapmayız. Kemalistleri de yerli yerine koruz. Biz Kemalizm'in düşmanı değiliz, ama Kemalizm'in saflarımıza sürülmesine düşmanız, Ayrıca, "İttifaklar önce proleter devrimciler ve sol Kemalistler arasında kurulur, sonra kitlelere mal edilir" diyorlar. Bu yanlıştır. Önce işçi-köylü ittifakı kurulur, sonra diğer ittifaklara geçilir" diyerek sözlerini Lin Pio ile kanıtladı.

Seyhan Erdoğan, ayrıca, TIP'in, devrimci bir yönetime kavuşursa ve üye yapısı değiştirilip proleter örgüt ilkeleri partiye hakim kalırsa ve farklı eylemler uygulanırsa, işçi sınıfının öz örgütü haline gelebileceğini söyledi.

Karşı tarafın bir klik gibi çalıştığını belirterek, proleter devrimci militanları tasfiye etmek istediklerini, buna müsaade edilemeyeceğini belirtti... Kendilerine yönetilen sol sapma ve küçük burjuva anarşizmi ithamlarını reddederek, bu arkadaşların bir zamanlar Ecevit'in yuhalanmasını da aynı şekilde yorumladıklarını söyledi. Milli Demokratik Devrim'in, işçi sınıfı öncülüğündeki bir köylü hareketi olduğunu vurguladı.

Karşı tarafın kitle çizgisi konusunda, her bireyin ancak bilinçli olarak Milli Demokratik mücadeleye katılması gerektiğini söylediklerini, oysa Lenin'in devrimden

sonra "Devrimi yaptık, şimdi köylere gidip devrimi anlatacağız" sözünü örnek göstererek, belli bir bilinçlenme olmadan da bireylerin mücadeleye katılabileceğini belirtti, "proletaryanın öncülüğü için objektif şartlar vardır, görevimiz subjektif şartları yaratmaktır" dedi. Çin partisinde çok sayıda yoksul köylü de bulunduğundan için "ideolojik öncülük" terimini vurguladıklarını söyledi.

Doğu Perinçek: Karşı tarafın ilkesiz birlik cephesi halinde bulunduğunu, "ideolojik öncülük" demekle yetindiklerini, oysa milli demokratik devrimde ideolojik, politik ve örgütsel öncülüğün şart olduğunu söyledi. MDD'in köylü devrimi olmayıp proleter devrimlerinin bir parçası olduğunu vurguladı. Bölücülük ithamlarını reddetti. Proletaryanın öz örgütünün her dönemde kurulabileceğini, TIP'in ise "anti-emperyalist, sosyalizan, ilerici bir küçük burjuva örgütü" olduğunu, bu örgütün devrimci yönetime kavuşmasıyla bağımsızlık ve demokrasi mücadelesinde çok önemli görevler göreceğini, ama hiçbir zaman proletaryanın öz örgütü olmayacağını belirtti. Karşı tarafın görüşleri içinde küçük burjuva bireyciliğinin yer aldığını, kendisini ve arkadaşlarının bireyci terörist eylemlere haklı olarak karşı çıktıklarını ve çıkacaklarını söyledi. İlkesiz Birlik cephesinde her türlü görüşün, bu arada küçük burjuva destekçiliğinin, Aybar-Aren uzantısının da yer aldığını, yanlış fikirleri ortaya çıkararak ideolojik mücadeleyle yıkacaklarını belirtti.

Vahap Erdoğan: Bölücülüğe müsaade etmeyeceklerini, küçük burjuva kuyrukçuluğunun tasfiye edildiğini, karşı tarafın etiket yapıştırma ve fraksiyon yaratma çabası içinde bulunduğunu söyledi. "Milli Demokratik Devrim" ve "Milli Demokratik Hareket" diye ayırım yaparak, Milli Demokratik Hareket döneminde olduğumuzu ve bu dönemde radikal küçük burjuvazinin önem kazandığını söylediklerini belirtti.

Milli Demokratik Devrimin işçi sınıfı öncülüğünde köylü hareketi olduğunu belirterek, TIP'i adına layık bir parti haline getireceklerini, ancak TIP'te mücadele alanı kalmazsa, proletarya örgütünün kurulabileceğini açıkladı.

Oturumda gençlik adına konuşan Atilla Sarp ise, Proleter Devrimci Aydınlıkçıların militanları tasfiye emelinde olduğunu ileri sürerek, "Türkiye proleter devrimci hareketini dört ayrı akıma mahkum ediyorlar, oysa bunlardan beşincisi, yani Türkiye tipi de olacaktır. Nasıl ki Mustafa Kemal devrimi Afrika ülkelerine örnek olduysa, bizim proleter öncülüğündeki milli demokratik devrimimiz de ileride Afrika ülkelerine örnek olacaktır" dedi, TIP'ten ümit kesilirse, yeni parti kurulabileceğini söyledi.

Özetle:

ASD Çevresinin Görüşleri:

- MDD proletarya öncülüğünde köylü devrimidir.
- İşçi sınıfının öncülüğü için objektif şartlar vardır.

- Kitlelerin bazı kesimleri bilinçlenmeden de harekete katılabilir.
- Sağ-sol Kemalistler diye ayrım yapılamaz. Kemalizm küçük burjuva milliyetçiliğidir.
- Proletarya örgütünde, ülkemizin şartları gereği, yoksul köylü de olacaktır. İdeolojik öncülük bunun için çok önemlidir.
- TIP devrimci bir yönetim ve köklü dönüşümlerle proletaryanın öz örgütü haline gelebilir.
- TIP'te mücadele imkanı kalmazsa proletaryanın örgütü kurulur.
- Proleter devrimci militanlarımız terörist değildir. Onları tasfiye etmeyiz.

PDA Çevresinin Görüşleri:

- MDD milli sınıfların katıldığı bir proleter devrimidir.
- İşçi sınıfının objektif şartları mükemmel değildir. Ama bu proletarya öncülüğünü reddettiğimiz anlamına gelmez. Bu konuda subjektif katkı, sanıldığından daha çok olmalıdır.
- Katılma bilinçli olmalıdır.
- Sol Kemalistler vardır.
- Öncülük ideolojik-politik ve örgütseldir. Proletaryanın öz örgütü sadece proleter ideolojisinde olanlarla oluşur. Parti içinde ideolojik öncülük söz konusu olamaz. Çünkü partinin yapısı homojen olmalıdır.
- TIP devrimci bir yönetimle büyük hizmetler yapar ama, asla "öz örgüt" olamaz, yapısı buna elvermez.
- TIP'teki mücadeleden çabucak vazgeçmek yanlıştır. Militanlar arasında terörist ve anarşik eğilimler vardır. Bunları tasfiye etmek gerekir.

KOPUŞ SÜREÇLERİ

Dev-Genç mücadelesinde görülen odur ki; altı yıl boyunca tartışma ve eylem iç içe olmuştur. 27 Mayıs sonrası ülkenin geniş anlamda sosyalizmle tanışması, sosyalizmin farklı yorumları, emperyalizm ve feodalizme karşı bağımsızlık ve demokrasi mücadelesini sosyalizmle birleştirme çabaları; okuma, bilgilenme, teorik şekilleniş hep mücadele süreci ile birlikte yürümüştür.

Ocak ayı içerisinde PDA ile MDD'den birinci kopuş söz konusu olurken, TDGF yönetiminde bir tür tasfiye yani dışlama gündeme gelirken Dev-Genç'i karakterize eden mücadele özelliği yine kendisini hissettirmiştir.

Dev-Genç'in diğer gençlik örgütleriyle birlikte yürüttüğü, ocak ayı içerisinde gerçekleştirilen ilk eylem doğrudan öğrenci gençliğin bir sorunundan doğmuştur. Belediye ile yapılan anlaşma uyarınca öğrencilerin belediye otobüslerinden indirimli yararlanmasını sağlayan "paso"ları öğrenci

dernekleri verirken, yılbaşında belediye anlaşmayı bozmuş, pasoları kendi vermeye başlamıştır. Belediyenin bu tutumunu protesto etmek amacıyla Dev-Genç önderliğinde öğrenci örgütleri 5.1.1970 sabahı bindikleri bütün belediye otobüslerine el koyarak fakülte bahçelerine çekiyorlardı. Şoförlerle konuşup sorunlarını anlatan öğrenciler onlara çay ikram ediyor, birlikte türküler söylüyorlardı. O gün Ankara'da ulaşım önemli ölçüde aksayacaktı.²¹

AKHISAR'DA TÜTÜN MITİNGİ

Dev-Genç'in eylemleri yaygınlık gösteriyor. Çoğu militanı büyük şehirlerdeki üniversitelerden devşiren TDGF eylem alanını yalnızca şehirle sınırlamıyordu. Dev-Genç militanları öğrenci gençliğin sorunlarına sahip çıkıyor, üniversitelerde verilen mücadelenin başında yer alıyorlar, oradan fabrikalara koşuyorlar, işçilerle omuz omuza veriyorlardı. Sonra kırlara yürüyorlar, topraklarına sahip çıkan köylülerle birlikte oluyor, ürettiklerine sahip çıkan üreticilerin yanı başında boy gösteriyorlardı.

Dev-Genç'in köylülerin haklı istemlerine sahip çıkan eylemleri herhangi bir "suç unsuru" bulunmadığı da belirtilerek iddianamelerde uzun uzun anlatılıyor:

Tarih: 26 Ocak 1970 Çarşamba saat 11.00 Yer: Akhisar, İstasyon meydanı. İzmir ve Ankara'dan Dev-Genç militanları birkaç gün önceden gelerek "tütün mitinginin" hazırlıklarında yardımcı olmuşlardı. TDGF'nin çalışmalarıyla bir yıl önce kurulan Tütün Ekicileri Sendikası (TÜTÜS) kısa zamanda tütün ekicilerinden büyük ilgi görmüştü. Sendika devrimci gençlerle işbirliği içinde köylünün bilinçlenmesine ve örgütlenmesine çaba sarf ediyordu. Gençler miting öncesinde köylere ve Akhisar'ın kahvelelerine dağılmışlar tütün sömürüsünü anlatıp üreticileri dinlemişlerdi. Sık sık, "tütünümüzü ispanak fiyatına kaptırmayalım", "kahrolsun soyguncu tefeci ve tüccarlar", "tütün ekicileri malımızı Amerikan gavuruna kaptırmayalım", sözleri yenileniyordu. Miting alanında da benzer pankartlar taşındı: "Tütün ekicileri tütününü tefeci tüccara kaptırma, diren birleş", "sendikada birleş", "sigaranın kilosu 100 TL. tütünün kilosu 5 TL." Dev-Gençliler mitingde yaptıkları konuşmada "köylüye, işçiye, gençliğe zulmeden işbirlikçi iktidara ve Amerikan gavuruna karşı mücadelenin bir ve beraber olduğunu, tütün üreticilerini sonuna kadar destekleyeceklerini" belirttiler.

TDGF militanları şu tespiti yapıyordu: Köylü sömürüldüğünün bilincinde ve direnişe hazır.

Tütün Ekicileri Sendikası ile Dev-Genç'in Akhisar köylerinde dağıttıkları bildiriği buraya alıyorum.²²

TÜTÜN EKİCİSİ, TÜTÜN YETİŞTİRİCİSİ, KÖYLÜ KARDEŞLER!

Tütün piyasası gene açıldı. Gün 24 saat, çoluğun çocuğun kendi emeğinle aylarını vererek yarattığın tütüne değer biçilecek. Gerek devlet eliyle, gerek tüccar yoluyla balya balya tütünlerine verilecek olan para yoksulluğuna çare olacak mı? İçilen uykusuzluk hapları, birbirlerinin yüzüne uyumamak için çarpılan tas dolusu su, alaca karanlıkta tarlaya dizi dizi gitmeler, sabahlara kadar uykusuz tütün dizmeler, bin bir titizlik ve masrafla fide yetiştirme, tütünü çocuk yetiştirir gibi dikkatli büyütüp, bir çocuk gibi besleme, yani bin bir emek, alın teri, göz nuru, karşılığını, hakkını alacak mı? Cevabını birlikte veriyoruz: Hayır. Gene yazlarını plajlarda, sayfiyelerde bin bir eğlence ile geçiren ağalar, tefeciler, tüccarlar piyasa açılır açılmaz emeğini çalmak, tütününü bin bir dalavere ile ucuza kapatmak için başına üşüştiler. Sırtını sömürücü Amerika'ya dayamış iktidar da yanlarında. Her yılki sömürülerine, daha yeni karlar, daha yeni milyonlar katacaklar.

KÖYLÜ KARDEŞLER, TÜTÜN EKİCİLERİ!

Köylünün haklı sesini, yurdun dört bir yanında duyuran gençler düzenlenen mitinglere katılmaya, geldiler. Köylülerin gençlerden öğreneceği, gençlerin köylülerden öğreneceği çok şey var. Ağalar, tefeciler, aracılar, tüccarlar ve onları koruyan Amerika'ya sırtını dayamış iktidar nasıl köylü düşmanı ise, aynı şekilde de gençliğe düşmandır. Onun için gençlik-köylü el ele vermeli, meseleleri nasıl halledeceklerini tartışmalıdırlar.

GENÇ KÖYLÜLER;

Sizlerle aynı yaşta olan, ama şehirde oturduğundan yüksek okullara giden gençlerle omuz omuza olunuz. "Genç köylü teşkilatları" kurunuz. Dedelerimizin kanı ile, canla başla savaştığımız bu topraklarda soygun, yalan, sömürünün kökü kazınsın. Yoksulluğumuz bizden sonra gelenlere iletilmesin. Topraklarımızda Amerikan bayrağı, başımızda sömürücüler olmasın.

Dördüncü Bölüm

YÜRÜYÜP GELEN YENİ MEVSİM BAĞIMSIZLIK İÇİN OMUZ OMUZA

"Ankara'nın taşına bak
Gözlerimin yaşına bak
Yanke bizi esir almış
Şu düzenin işine bak?"

HAPİSTEKİ DEV-GENÇLİLER

TDGF'nin her kampanyası, her eylemi sonrasında birçok üyesi hiçbir gerekçe gösterilmeksizin gözaltına alınır, şubelerde tutulur çoğu zaman da haklarında dava bile açılmadan serbest bırakılırlardı. Bu durumu Dev-Genç'liler sıradan bir olay olarak değerlendirirdi. Hatta kimi zaman bu bir övünç vesilesi bile yapılırdı. Attila Sarp'ın Doğu Perinçek'e "eline kelepçe değmemiş olanlar icazetten bahsedemez" sözlerinde olduğu gibi.

Şubat ayı içerisinde öğrenci gençliğin doğal önderlerinden Deniz Gezmiş hâlâ cezaevinde tutuklu olarak bulunuyordu. Deniz yalnız değildi, Türk Solu'nda "arkadaşımıza sahip çıkacağız" diyen Dev-Genç İstanbul Yürütme Kurulu Başkanı Cihan Alptekin de bir komplo sonucu tutuklanmıştı.

Ankara Cezaevi'nde ise FKF eski başkanı Yusuf Küpeli ile M. Kemal Çamkıran ve arkadaşları FKF kurultayının bant çözümlemeleri gerekçe gösterilerek tutuklanmıştı.

TDGF tutuklamalar konusunda: "Dünyanın her yerinde bağımsızlık ve demokrasi mücadelesini yürüten devrimcilere karşı Amerikan emperyalizmi

ve işbirlikçileri çeşitli oyunlara başvururlar. Bağımsızlık uğruna kavga veren gençler, kiralık katillere vurdurulur, hapislere atılır, alçakça, provokasyonlarla halk düşmanı olarak gösterilmeye çalışılır –diye yorumlayarak– her şeye karşın bağımsızlık ve demokrasi mücadelesinin zafere ulaşacağı-nı" söylüyordu.¹

DEV-GENÇ "İLERİ"Yİ ÇIKARIYOR

Mart 1970'e gelinceye dek TDGF örgütlülüğü merkezi bir yayın organından yoksundu. Gerçi FKF döneminde "Kavga" çıkartılmış fakat uzun ömürlü olamamıştı. Dev-Genç'liler değişik dergilerde yazma olanağına sahiptiler fakat doğrudan örgüte seslenen bir yayının gerekliliği kendini hissettiriyordu. Tek tek fikir kulüpleri yerel yayınlar çıkartıyordu ancak yeterli olmuyordu.

TDGF merkez yayın organı olarak "İleri" yi çıkarmak üzere derginin aynı zamanda sorumlu yazı işleri müdürlüğünü de yapacak olan HÜ Sosyalist Fikir Kulübü üyesi Ersen Olgaçı görevlendirmiştir. Sahipliğini TDGF adına Atilla Sarp'm yaptığı İleri 6 sayı yayınlanabilmiştir. İlk sayısı Mart 1970, son sayısı Aralık 1970. İleri'nin 1. sayısında başkan Atilla Sarp, Minür Aktolga, Fakir Baykurt, Yusuf Küpeli'nin yazı ve konuşmaları yer almakta. Genel Sekreter Ruhi Koç imzasıyla yayınlanan genelgede (16.2.1970 tarihli) dergiye abone olunması isteniyordu.

Dergi ilk sayısında Yusuf Küpeli ile bir röportaj yapıyor ve ona çeşitli sorular yöneltiyor. Küpeli'nin TDGF ile ilişkili olan ve "iki ayrı Aydınlığın çıkmasıyla iyice su yüzüne çıkan ayrılık hakkında ne düşünüyorsunuz" sorusuna yanıtını buraya alıyorum.² Küpeli yanıtında FKF'yi şöyle bir "değerlendiriyor" ve TDGF'nin ne olup ne olmadığını "yetkili bir ağız" olarak anlatıyor.

YUSUF KÜPELİ KONUŞUYOR

Mahir Çayan omuzdaşımız Aydınlik dergisinin 15. sayısında sol hareket içindeki sapmaları gayet güzel ortaya koymuştur. Aynı şeyleri tekrarlamaktan kaçınarak Aybar-Aren oportünizminin çöküşüyle kendini etkin bir biçimde göstermeye başlayan küçük burjuva kuyrukçuluğunun gençlik hareketi içindeki bozgunculuk çabalarından birkaç örnek vererek bu yeni oportünizmi biraz daha belirgin hale getirmeye çalışacağım.

Aydınlik dergisinde ve gençlik hareketi içinde belirli devrelerde etkin durumda olan ufak klingen sağ oportünizmi F.K.F.'nin proleter devrimcilerinin eline geçme-

sinden itibaren çeşitli hareketler içinde yavaş yavaş kendini göstermeye başlamıştı. Genellikle küçük burjuva kökenli kişilerden oluşan, hiçbir zaman bir proletarya örgütü olamayacak veya proletarya örgütü gibi hareket edebilecek ama yine de proletaryanın ideolojisini benimsemiş olduğunu ve yönettiğini, proletaryanın ideolojik eğitimi yapmaya, eylemleriyle anti emperyalist kavganın en önünde gitmeye ve proletaryanın sınıf kavgasına yardımcı olmaya çalışan gençlik örgütü FKF'nin, şehir küçük burjuvazisi ile girdiği ortak eylemlerin çoğunda bu klığın mensupları "Aman küçük burjuvazinin ayrıını yine kabardı, bırakın sloganları onlar atsinlar, siz peşlerinden yürüyün., vs." gibi öğütlerde bulunmuşlardır.

Daha FKF'nin proleter devrimcilerinin eline geçmediği bir devirde, proleter devrimcileri ile küçük burjuva ideolojisine sahip kişilerin ortaklaşa yürüttükleri polis provokasyonu ve slogan anlaşmazlığı yüzünden başarıyla sonuçlanmayan Mustafa Kemal Yürüyüşünde, Amerika'ya dokunmadan sadece siyasi iktidara karşı soyut birtakım sloganlar atmak isteyen Kadri Kaplan'ı desteklemişler ve militanlara "Şimdilik böyle yapsak bir zararı olmaz, aşama aşama gider ileride Amerika'ya karşı da sloganlar atarız" diyerek öğütte bulunmaya kalkışmışlardır.

Yargıtay yürüyüşünde feodalizmin ideolojisi irtica ile emperyalizmin ilişkisini kurmadığı için "Atatürk Geliyor", "Kahr olsun irtica" sloganlarından başkasını atmak istemeyen küçük burjuva temsilcilerinin peşinden sessizce yürümemizi öğütlemişlerdir.

Bizleri ilkelerden taviz vermeye götüren bu öğütler dikkate alınmayarak yayımlanan bir bildiriyle kitlelere emperyalizmin irticayla olan ilişkisi anlatılmıştır.

Dev-Güç'ün gücü ise devamlı olarak abartılmıştır. Bu örgüt içine küçük burjuva ideolojisini temsil edenlerin emperyalizm ile siyasi iktidar arasındaki ilişkiyi kayrayamamaları sonucu veya başka nedenlerle Amerikan emperyalizmine karşı kesin tavır takınmaktan devamlı kaçınmaları karşısında haklı olarak bu davranışlarını en sert biçimde eleştirdiğimizde, sanki sınıflar arasında gerçekleşmiş en geniş anti emperyalist cepheyi parçalamaya teşebbüs ediyormuşuz gibi bizlere yüklenmişlerdir. Arzu edilen o en geniş cephenin böyle birden bire kurulması mümkün değildir. Daha başında ilkelerden taviz verir; küçük burjuva temsilcilerini doğru anti-emperyalist çizgiye getirmek veya gelmemekte ısrar edenleri silip atarak küçük burjuva kitlelerini doğru sloganlarla peşinizden sürüklemek yerine statik bir mantıkla düşünen küçük burjuva temsilcilerine boyun eğerek; emperyalizm ile ülke içindeki ortaklarını halka birlikte göstermezsek istenilen en geniş anti-emperyalist cepheyi nasıl kurabiliriz? Örgüt olarak Dev-Güç'ün sonu ortadadır. Küçük burjuva yöneticilerinin elinde, Türkiye'deki anti-emperyalist gelişmenin çok gerisinde kalan işlemez bir kuruluş haline gelmiştir.

Haziran işgalleri öncesinde çeşitli akademik sorunlar ve öğrencinin sınavlara

hazırlanmaması nedeniyle genel olarak Ankara Üniversitesinde ve SBF'de esen boykot havası karşısında öğrencinin bu tavrına karşı çıkılmaması, durum tahlil edilerek gelişme şansına sahip olan hareketlere öncülük edilmesi Lenin'in de öğrettiği gibi akademik nedenlerle başlayan hareketin politik bir nitelik kazanabileceği göz önüne alınarak her zaman harekete anti-emperyalist bir yön verme, sahip olduğumuz fakültelerdeki kulüp yöneticilerine FKF merkez yürütme kurulu tarafından bildirildi. Fakat bu klingen ilişki kurduğu küçük burjuva temsilcileri aynı fikirde değillerdi. Onlar gençlik hareketlerini ülke çapında anti-emperyalist bilincin uyanması açısından düşünmüyorlardı. Gençlik hareketlerini ancak kısır hesaplarına yarıyorsa onaylıyorlardı. Her nedense o sıralarda olabilecek bir gençlik hareketinin kesinlikle karşısındaydılar. Kuyrukçuların SBF'deki temsilcileri de bu ilişkilerinin etkisiyle FKF merkez yürütme kurulunun emrini hiçe sayarak, hareketin temel öğrenci hareketi olduğunu, herhangi bir boykot veya işgal hareketinin kesinlikle karşısında olduklarını bir bildiriyle duyurdular. Bu sırada İstanbul Üniversitesi öğretim üyelerinin bir kısmı, meclisteki üniversite kanunu tasarsının bir an önce kabul edilmesi için istifa ettiler. Devrimci İstanbul Üniversitesi öğrencileri de istifa eden öğretim üyelerini desteklemek ve diğer öğretim üyelerini de istifa ettirerek üniversite reformunu gerçekleştirecek daha geniş kapsamlı bir kanunun meclisten çıkmasını sağlamak için genel bir işgal hareketine gittiler. O zaman işbirlikçi rektör sonuçların ne olacağını hesaba katmadan polisi üniversiteye davet etti. Üniversite özerliğini hiçe sayarak polis nezaretinde sınavları yaptırmaya kalkıştı. Doğal olarak bu durum hareketin dışında kalan öğrencileri de çileden çıkardı ve hemen hemen hepsi sınavlara girmedikleri gibi üniversite bahçesinde emperyalistlerin ve işbirlikçilerinin bekçiliğini yapan toplum polislerinin üzerine saldırdılar. Her iki taraftan da yaralananlar oldu. Ancak bu şartlar altında Ankara'da durmak olmazdı. Üniversite özerkliğine indirilen bu son darbe, Ankara'da genel bir işgal için bütün şartları olgunlaştırmıştı. Aynı gün SBF'de forum toplatıldı. Harekete karşı çıkan kuyrukçuları temsil eden cemiyet başkanı ve Sosyalist Fikir Kulübü başkanının haberleri bile olmadan anti-emperyalist sloganlarla üniversite özerkliğine indirilen bu darbe karşısında sınavlara girilmeyeceği, sınavlar eylüle erteleninceye kadar hareketin sürdürüleceği bildirilerek SBF işgal edildi. On binlerce bildiri basılarak gerçekler bütün üniversite öğrencilerine ve halka duyurulmaya çalışıldı. Peşinden de hemen hemen bütün fakültelerde ve yüksek okullarda kendi iç sorunları da söz konusu edilerek anti emperyalist sloganlarla sınavlar eylül ayına erteleninceye kadar sürmek üzere işgal hareketlerine girildi. Kuyrukçular da bu durumu ister istemez kabullenmek zorunda kaldılar. Dil Tarih Coğrafya Fakültesi bahçesinde toplanan genel forum ve binlerce gencin Sıhhiye'deki TUSLOG genel karargahını basması bütün yıl boyunca sürdürülen

anti-emperyalist gençlik hareketinin en üst noktasını teşkil etti. Bu olayların peşinden fakülte yönetim kurulları direnmekten vazgeçip teker teker sınavları ertelemeye başladılar. Zaten istemeyerek harekete giren SBF cemiyet başkanı, dekanın isteği üzerine, kesin sonuç alınmadan, genel öğrenci kitlesinin tepkisini hiç hesaba katmadan işgal hareketini bitirmeye karar vererek SBF sosyalist fikir kulübünü söyleşi toplantısına çağırdı. Toplantıda dekanla görüşüldüğünü, okul yönetim kurulunda üç ayrı görüşün olduğu, bir grubun hemen polis çağırılmasını, diğerinin sınavların 15 gün ertelenmesini istediğini, dekanın da dahil olduğu üçüncü grubun ise öğrencilerin isteklerinin kabul edilmesinden yana olduklarını anlattı. Yalnız dekanın çok güç durumda olduğunu, işgal hareketi devam ederse polisin davet edilmesini engelleyemeyeceğini, ancak hareket boykota dönüşecek olursa, kendi tezinin kabul ettirebileceğini sözlerine ekledi. Bu şartlar altında ona göre yapılacak en iyi hareket işgali hemen boykota dönüştürmekti. Fakülteye polisin girmesi iyi olmazdı. İşin en komik tarafı da, dekanın prestiji kurtarılacak ve saflarımıza bir kişi daha katılacaktı. Bu yapılan geniş cephe stratejisinin gereği idi. Bir türlü somutlaştıramadıkları kitle çizgisi ilkesine karşılarındakileri karalamak için demogojik bir anlam kazandıran kuyrukçular, yaptıkları tahlile geniş öğrenci kitlesinin içinde bulunduğu durumu hiç hesaba katmıyordu. Tabii kendilerine gereken cevap verildi. Kulüp üyeleri dışında büyük bir çoğunlukla harekete katılan SBF öğrencisinin, oyalama taktığı izleyen okul yönetim kuruluna pek itimadı olmadığını, sınavların Eylülde ertelendiği resmen ilan edilmedikten sonra öğrencinin işgali bırakmak istemeyeceğini; sözlerinde büyük bir ihanet olarak büyütecekleri işgali bırakmak kararının bizlere pahalıya mal olacağını hareketin en güçlü olduğu yerdeki çöküntünün destek olunan diğer fakültelerde menfi etkisi olacağını; özellikle, ilk defa sağlam bir direniş hareketine girilen yüksek teknik öğretmen okulunda moralman çöküntüye sebep olacağını; hareketin çok daha zayıf olduğu yerlerde bile fakülte yönetim kurulları boyun eğdiğine göre kesinlikle SBF'de de başarıya ulaşılacağını, giriştiğimiz hareketlerde öncelikle birkaç öğretim üyesinin takınacağı tavrı değil geniş öğrenci kitlesinin tavrını ve bu hareketin emperyalizmden rahatsız olan halk kitleleri üzerinde uyandıracığı yankıları hesaba katmamız gerektiğini anlattık. Tartışmayı uzatmamak için Öğrenci demegî başkanını ve Sosyalist fikir kulübü başkanını hiç hesaba katmadan, F.K.F. merkez yürütme kurulunun işgali sürdürebileceğini söyledik ama kulüp üyelerinin de fikrini alarak hareket etmek için her iki öneriyi de oylamaya koyduk. Kulüp üyelerinin büyük bir çoğunluğu küçük burjuva kuyrukçularına oylarıyla gereken dersi verdiler. Devam eden hareket karşısında SBF yönetim kurulu da sınavları erteleme yolunu seçti.

İstanbul'da hareket, on binlerce gencin polisle sert bir şekilde çatışması sonunda

üniversitenin süresiz kapatılmasıyla son buldu. Ankara'da sınavların ertelenmesiyle başarılı bir şekilde sonuçlandı. İzmir Ege Üniversitesi'nde de hareket, polis desteklediği silahlı faşistlerin saldırılarına karşı yığılma dövüşülerek, üniversitelerin kapatılmasıyla sonuçlandı.

Binada söz konusu olan eylemler ve diğerleri yürütülürken Aybar-Aren oportünizminin FKF içindeki uzantılarına karşı da en sert ideolojik mücadele verilmiştir. Direndikleri fakülte örgütlerinde de usul gevezeliklerine katılmaksızın proletarya ideolojisinin gerektirdiği sertlikle yönetimleri feshedilmiştir. Doğru sloganlarla yapılan eylemlerin başarılarının da yardımıyla Aren oportünizmi saflarındaki militanların büyük çoğunluğu kısa zamanda doğru devrimci çizgiye gelmişlerdir. Küçük burjuva kuyrukçularının örgütlerine uyulsaydı, onların ağırlıklan FKF yönetiminde hissedilseydi, militanların birçoğu doğru devrimci çizgiye daha geç gelecekler, FKF gençlik arasında söz sahibi tek örgüt olma durumuna çok daha geç gelecekti.

Demagogik milliyetçilik sloganları ve saldırgan militanca eylem göstererek üniversite içinde örgütlenmeye çalışan faşistler, ideolojik mücadele verilerek ve Amerikan emperyalistlerinin ve işbirlikçilerine köpeklik yaptıkları ispat edilerek, bunların yanı sıra bilek gücü ile ezilerek üniversite çatısı altından kovulmuşlardır.

Gençlik zümresi içinde ve şehir küçük burjuvazisi ile anti-emperyalist eylemler yürütülürken gecekondu semtlerine de devamlı bildiriler dağıtılarak verilen kavganın onların özlemlerini dile getirdiği, kavganın bütün sömürülen halkımızın kavgası olduğu anlatılmaya çalışılmış, Ege'de Amerikan şirketlerine ve işbirlikçi bütün tüccarlarına karşı köylü mitingleri tertiplenmiş, elden geldiği kadar bütün köylü ve işçi hareketlerine bilinç götürülmeye çalışılmıştır. Hareketin zirveye eriştiği Tuslog olayından sonra da, emperyalizmden rahatsız olan bütün sınıf ve tabakaların özlemlerini dile getiren 50 kûsur maddelik bir milli demokratik devrim programı basma ve halka dağıtılarak, verilen kavganın bu amaçlara yöneldiği anlatılmaya çalışılmıştır.

Gençlik zümresi içinde küçük burjuva ideolojisini temsil edenlerle ve şehir küçük burjuvazisi ile yapılan bütün ortak eylemlerde, bizleri ilkelere taviz veremeye zorlayan, kendi bağımsızlık kavgalarına yan çizen sınıfların özlemlerini dile getiren sloganları kabullenmekten kaçınan, küçük burjuva temsilcileri silinip atılarak, küçük burjuva kitleleri doğru sloganlarla FKF'ye bağlı örgütlerin veya FKF'nin öncülüğünde harekete sokulmuşlardır. Kasap Kommer'in arabasının yakılmasından sonra bütün gençlik kitlesinin olaya sahip çıkması karşısında, sosyal demokrasi dernekleri federasyonu yöneticilerinin ve CHP ve SDDF örgütlerinin eylemlerimizi baltalama, ve FKF'yi gençlik kitlesinden soyutlayarak yalnız bırakma çabalarına rağmen sloganlarla Nisan ve Haziran işgallerinin başarıyla yürütül-

mesi bunun en somut örnekleridir. Kısacası yapılan bütün hareketlerle halkımızda anti-empyralist bilinç uyandırılmaya çalışılmıştır.

Devrimci gençlik örgütü FKF'nin eylemleri kısaca anlatılmaya çalışıldığı yönde iken küçük burjuva kuyrukçuluğu yapan bu klik devamlı olarak Aydınlık ve Türk Solu dergilerinde, somut örneklerini göstermeksiniz FKF yöneticilerini ima ederek küçük burjuva anarşizminden ve bunun ezilmesi gerektiğinden söz etmiştir. İşin en garip yanlarından biri de işgal hareketi sırasında yukarıda anlattığımız gibi davranan SBF cemiyet başkanının Aydınlığın 7. sayısında Haziran hareketleriyle ilgili olarak yazdığı palavra dolu yazıda utanmadan başıyla yürütülen hareketin içindeki küçük burjuva anarşistlerine de dikkat etmek gerektiğini görülmemiş bir ukalalıkla belirtmesidir. Doğru devrimci sloganları ve ilkeleri ağızlarında demagojik bir biçimde sakız yaparak ve proleter devrimci maskesinin arkasına gizlenerek kuyrukçuluklarını saklayabileceklerini sanan bu hainler, FKF'yi sanki bir proletarya Örgütüymüş gibi göstererek eleştirmişler, birkaç kişinin bu şartlar altında hiçbir zaman kontrol altına alınamayacak anarşistçe ufak tefek çıkışlarını son derece abartarak ve bu kişilerin davranışlarını FKF yönetimine mal etmeye çalışarak sistemli bir yıpratma çabasına girişmişlerdir. Örgüt içi ideolojik eğitimlerde ve genellikle üyelere seslenen yayınlarda Milli Demokratik Devrim adımıyla proletaryanın öncülüğü meselesini izah etmeye çalıştığımızda ise, "Bu proletaryanın öncülüğü meselesi de nereden çıktı?" "Aybar oportünizmini yeniden diriltiyorsunuz" diyerek bizlere yüklenmeye kalkışmışlardır.

FKF bir proletarya örgütü gibi eleştirmeye ve önü alınmayacak ufak tefek birkaç çıkışı son derece abartarak yeni sapmalar keşfetmeye kalkan bu proleter devrimcileri, öbür yandan da Türkiye'de proletarya örgütünün kurulabilmesi için objektif ve sübjektif şartların tam olarak mevcut olmadığını söyleyerek bizleri milli demokratik devrimde küçük burjuvazinin peşine takmaya kalkıyorlar. Kendi sapmalarının temelinde milli demokratik devrim ve proletarya devrimi adımlarını diyaletik bir bütünlük içinde kavrayamayışları yatmaktadır. Proletaryanın örgütlü hareketi olmadan kaypak küçük burjuva kitlesinin doğru anti-empyralist çizgiye çekilemeyeceğini ve milli demokratik devrim adımıyla proletarya devrimine tamamlanamayacağını kavrayamamaktadırlar. Büyük kentlerde proleter devrimciliği oynamak kolaylarına gelmektedir. Gençlik kitlesine dayanarak küçük burjuva devrimcileri ile pazarlığa oturmaya alıştıkları için gençliği kontrollerinden kaçırdıklarını hissedince söz konusu demagojik sistemli taarruz hareketine girişmişlerdir. Maceracı ve mavracı oldukları kadar da korkak olan küçük burjuva beylerimizin girdikleri yolun sonunda ne de olsa ucuz ve parlak başarılar vardır. Küçük burjuva kuyrukçuları yukarıda söylediklerimize bakarak, ittifaklar politikasını reddettiğimiz demagojisini yapmaya kalkışmasınlar. Anti-empyralist

mücadelede küçük burjuvazinin, hele bu gün için onun asker kanadının büyük önemini hiçbir gerçek proleter devrimcisi inkar edemez. Bizim gerçek anti-emperyalist küçük burjuva liderlerine ve emperyalizme karşı çıkan herkese sonsuz saygımız vardır. Yalnız, proleter devrimci maskesi ile saflarımıza sızan, proleter devrimci militanlara yanlış bilinç veren, örgütlenmeyi baltalayan, proletaryanın sınıf çıkarlarını salt küçük burjuvazi iktidarı için satışı çıkaran, militanlarımıza gerçek hedefimizi unutturmaya çalışan küçük burjuva ajanlarına hiç saygımız yoktur. Küçük burjuvazi ile güç birliğine gitmek demek; proleter devrimcilerini ve proletaryayı kendisi için örgütsüz bir şekilde küçük burjuvazinin peşine takmak demek değildir. Küçük burjuvazinin, örgütlenmemiş proletaryayı peşine takarak emperyalizmi yendiğini farz etsek bile, ardından proletaryaya "buyurun iktidara" diyeceğini düşünmek asla söz konusu olamaz. Proleter devrimi ile perçinlenmeyen Milli Demokratik Devrimin, ülkeyi yeniden emperyalizmin boyunduruğu altına alma olanağına karşı kesin bir garanti olmadığı gün gibi açıktır. Evet, bugün için kamuoyu içinde büyük bir ağırlık teşkil eden küçük burjuva asker, aydın kanadın emperyalizme karşı tavrı, proleter devrimcilerin emperyalist güçler tarafından kesinlikle ezilmemelerini belirli ölçüde engellemektedir ama hiçbir zaman da kesin garanti değildir. Proleter devrimcilerin kesin garantisi; proletaryanın kendisi için örgütlenmiş bilinçli gücüdür. Gerçek ittifaklar içinde emperyalizmin ve küçük burjuvazinin ajanlarını yaşatmayan, nihai hedefini bilen saf proletarya örgütü ile kurulur. Anti-emperyalist kavga içinde böyle bir proletarya örgütü oluştuğça, küçük burjuva devrimcileri de ister istemez bu örgütü kabul etmek ve onunla Milli Demokratik Devrim uğruna ittifaka gitmek zorunda kalacaklardır.

EL FETİH SAFLARINDA DEV-GENÇLİLER

Dev-Genç üyeleri Filistin'den dönerken yakalanıyorlardı. Polisin yakalama gerekçesi basında "Diyarbakır Tıp Fakültesi'ne bomba koymaya teşebbüs" şeklinde yer alıyordu. Oysa 11 TDGF üyesi Filistin kamplarına gitmişlerdi. Gençler gözaltına alındılar, işkence gördüklerini söylediler ve tutuklanarak Diyarbakır cezaevine konuldular.

Olayı yerinde değerlendirmek üzere Devrimci Avukatlar Derneği başkanı Niyazi Ağırnaslı, TDGF başkanı Atilla Sarp, ODTÜ-ÖB Sekreteri Fikret Nas, ODTÜ öğrenci forumu başkanı Aydinel Altmtaş'dan oluşan bir kurul Diyarbakır'a gitti.

Niyazi Ağırnaslı öğrencilerle görüştüktan sonra şu açıklamayı yapıyordu: "Gençleri Diyarbakır Cezaevinde ziyaret ettik. Bize El Fetih'e gittiklerini, Amerikan emperyalizminin öncü karakolu olarak Arap ülkelerine

saldıran İsrail'e karşı El Fetih saflarına katıldıklarını belirterek şöyle söylediler: Eger mümkün olabilse Vietnam'da, yurtseverlerle birlikte Amerikan emperyalizmine karşı omuz omuzla savaşmayı da şeref sayarız. Anti emperyalist savaş dünyada bir bütündür. Tıp fakültesini bombalama suçlamasını sahiplerinin suratına nefretle çarparız. Biz feyz aldığımız üniversiteyi bombalamak bir yana onu Amerikan emperyalizminin maşası durumuna getirilen Atatürk düşmanı gericilere karşı kanımız pahasına korumayı düşünen devrimcileriz."

TDGF başkanı Atilla Sarp da "Onlar can kardeşlerimizdir. Yiğit savaşçılardır. Maddi gücümüz yeterli değil ama, yüreklerimiz onlarla, eylemlerimiz yıkılmaya tutsak olan Amerikan emperyalizminin üzerine ilerliyor"³ diyerek gençlerle dayanışma içinde olduklarını vurguluyor.

Gençlerse bir bildiri yayınlayarak olayın gerçek yüzünü açıklıyor ve "tertibi" lanetliyorlardı. Belge olarak alıyorum.⁴

TÜRKİYE HALKINA

Teoman Ermete, Ercan Enç, Hüseyin İnan, Atilla Keskin, Kadir Manga, Müfit Özdeş, Alpaslan Özdoğan, Tuncer Sümer, Hamit Yakup, Ali Terk, B. Emanet. Bizler günlerdir kamuoyuna "Diyarbakır Tıp Fakültesi'ne sabotaj yapmak isterken yakalandı". "Türkiye'de sabotaj yapmak için El Fetih'de yetiştirilen sabotajcılar yakalandı" gibi kasıtlı, sansasyonel haberlerle kamuoyuna yansıtılan olaydan dolayı Diyarbakır cezaevinde tutuklu bulunan devrimcileriz.

Bu manşetler işbirlikçi iktidar yetkililerinin ve polisin kamuoyundaki maksatlı, asılsız suçlamaları, tertiplerdir. Hiç şüphe yoktur ki, bu tertiplerde diğerleri gibi er geç iflas edecektir.

Suçsuzluğumuz, ezilmişliğimiz kadar meşru, alın terimiz kadar kutsaldır. Tek suçumuz geri kalmış bir ülkenin çocukları olmamız ve emperyalizmin ne olduğunu bilmemizdir. Türkiye'nin gerçeklerinden haberdar olmamız ve emperyalizmin bütün dünyada tezgahladığı oyunları bilmemiz, emperyalizme karşı mücadele etmemiz, geri kalmış bir ülke olan Türkiye'de suçmuş gibi gösterilmek isteniyor.

Biz dünya halklarının baş belası emperyalizme karşı çarpışan Orta Doğu halklarının, haklı mücadelesini desteklemek için Filistin'e gittik. Amacımız bir taraftan Arap halklarının kurtuluşunu desteklemek, diğer taraftan, Türkiyeli devrimciler olarak bize düşen görevlerin bir kısmını yerine getirmektir.

Fakat biz, dünya halklarının dayanışmasına ve kurtuluş mücadelelerinin gelişmesine emperyalizmin tahammül edemediğini biliyorduk.

Emperyalizmin her türlü insanlık dışı metotları tatbik etmekten geri kalmayacağını da biliyorduk.

Artık BÜTÜN TÜRKİYE HALKI da son olarak bize karşı girilen tertip dolayısıyla emperyalizmi ve işbirlikçilerini bir kez daha tanımalı ve bilmelidir.

İşbirlikçi iktidar Arap halklarının haklı mücadelesi için gittiğimiz Filistin'e aramızdan ajanlarını göndermiştir, ileride tatbik edeceği oyunların planlarını hazırlamıştır. Yurda dönüşümüzde bizleri ustaca hazırlanmış tertiplerle yakalayıp, bizi kamuoyuna "sabotajcı", "kiralık ajanlar", olarak tanıtmak için TRT'yi ve basını da aynı tertip içine sokmağa çalışmıştır.

150 saatten fazla işkenceye tabi tutulduk. Önceden hazırlanmış ifadeler bize imzalatılarak suç dosyaları haline getirildi. Güdülen amaç Türkiye'de tüm devrimci hareketi, bu tertibin içine sokmak ve kitlevi tutuklamalarla bir faşist terör ortamı yaratmaya çalışmaktır.

Günlerce süren işkenceler ve insanlık dışı uygulamalar, adli makamlara "tahkikatı derinleştiriyoruz" şeklinde yansıtıldı.

Bütün bunlar: Altı günlük işkence, binlerce cop, sopa, küfür ve sayısız ifadeler işbirlikçilerin ve ortaklarının çıkarlarını korumak içindi.

Türkiye halkına şu noktayı kesinlikle açıklamak isteriz. Bizim şurayı ya da burayı bombalayacağımız, sabotaj yapacağımız iddiaları YALANDIR. KASITLIDIR, TERTİPTİR.

Biz devrimciyiz. Türkiye'nin devrimci mücadelenin neresinde olduğunu biliyoruz. Hepimizden kurşun kurşun toplanarak hepimizin parasıyla, emeğiyle, çilekeş Doğu Anadolu halkına bin bir güçlkle açılan bir üniversiteyi bombalamak hiçbir devrimcinin düşünebileceği bir şey değildir.

Bu tertipleri, ancak bütün dünya halkları gibi Türkiye halkını da inleyen emperyalizm ve işbirlikçileri düşünebilir.

Bu yalanlar, bu oyunlar halkların kardeşliğini, dostluğunu ve devrimci dayanışmasını bozmak içindir.

Bu yalanlar: Emperyalizme ve onun Orta Doğu'daki ileri karakolu saldırgan İsrail'e karşı savaşan Arap halklarının devrimci mücadelesini, bütün yüreğiyle destekleyen Türkiye halkının bu devrimci mücadele ile bağlarını gevşetmek, kuşkuya düşürmek için hazırlanan tertiplerdir.

İsnat edilen suç ne kadar ağır olursa olsun, zulüm ne kadar artarsa artsın, devrimci kavgamızdan asla dönmeyeceğiz.

Kavgamız dünya halklarının devrimci mücadelesinin bir parçasıdır. Emperyalizmin ve işbirlikçilerinin bu planı da suya düşecektir. Biz devrimci yolumuzda azimle, inançla, inatla sonuna kadar yürüyeceğiz.

Zafer mutlaka devrimci dünya halklarındır.

Yaşasın Bağımsızlık kavgamızın militanları

Kahrolsun emperyalizm ve bütün uşakları

Yaşasın Orta Doğu Halklarının Devrimci Kurtuluş Dayanışması

Yaşasın Halkımızın ve Tüm Dünya Halklarının Zafere Yönelmiş Devrimci Mücadelesi

Yaşasın tam Bağımsız Gerçekten Demokratik Türkiye.

6. FİLO'YA KARŞILAMA

Öte yandan 6. filo'nun bu kez de Antalya'ya gelmesini protesto amacıyla TDGF'li gençler Ankara'da Amerikan Haberler Merkezi'ne yürüyorlardı. 200 kişilik grup akşam saatlerinde anti emperyalist sloganlarla yürüyorlar "güzel sahillerimizi erlerinizin aşk merkezi Havai adalarına çeviremezsiniz" diyerek Kızılay'daki haber merkezini basıyorlardı.

Amerikan bayrağını yırtarak yerine ay yıldızlı Türk bayrağı çeken Dev-Gençliler İstiklal Marşı söyledikten sonra merkezi terk ediyorlardı. Zonguldak'ta ise açılan "Güney Vietnam Sergisi" devrimciler tarafından basılıyor, Atatürk'e hakaret sayılarak Dev-Gençliler tarafından parçalanıyordu.⁵

BAĞIMSIZLIK HAFTASI

16 Mart günü İstanbul Üniversitesi'nde yapılan bir forumda TDGF İstanbul Bölge Yürütme Kurulu Başkanlığı "Bağımsızlık Haftası"nı ilan ediyordu. İÜ'de Şubat tatilinden yeni dönülüyordu, öğrenci gençliğin canlandırılıp dikkatleri bağımsızlık sorununda yoğunlaştırıp siyasal bilinç seviyesini yükseltmek TDGF'nca amaçlanıyordu. Konuşmalar yapıldı. Duvarlara sloganlar yazıldı, afişler asıldı ve hafta başlatıldı.

Garip bir rastlantı, Devrimci Gençliğin Bağımsızlık Haftası'nın ilanından tam 8 yıl sonra bağımsızlık düşmanı faşistler İstanbul Üniversitesi'nde öğrencilerin üzerine bomba atıyorlar ve 7 genç insanı katlediyorlardı.

BAĞIMSIZLIK HAFTASI TAKVİMİ

Birinci Gün

Devrimci öğrenciler, sabahleyin forumdan önce derste NATO savunuculuğu yapan gerici bir öğretim üyesinin (Prof. Mahmut Melik) sınıfına girdiler. Bu öğretim üyesi, devrimci öğrencilerin dersi terk etme davetine kulak asmadı. Bunun üzerine derste olan öğrenciler sınıfı terk ettiler.

Haftanın ilk forumu İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nin büyük amfisinde yapıldı. Anfi hıncahınç doluydu. 2000 kadar öğrenci vardı. Forumda, devrimci öğrenciler, Profesör Edip Çelik ve Taylan Özgür'ün babası Hasan Özgür konuştu.

Devrimci öğrenciler konuşmalarında emperyalizmi, işbirlikçileri ve Filipin tipi demokrasiyi bir kere daha teşhir ettiler ve emperyalizmle feodalizme karşı sonuna kadar mücadele edeceklerini ifade ettiler. Profesör Edip Çelik, konuşmasında Türkiye'nin bağımlı hale geldiğini, ikili antlaşmaların birer kapitülasyon olduklarını ve işbirlikçi iktidarın kamuoyunu bu konularda yanılttığını anlattı.

Forumdan sonra öğrenciler kol kola girerek saflar halinde Üniversiteden dışarı çıktılar ve Hürriyet Meydanında Taylan Özgür'ün vurulduğu yere yürüdüler. Burada saygı duruşu yapıldı ve bağımsızlık andı içildi. Öğrenciler Sultanahmet'e yürüdüler. Bilindiği gibi bir hafta önce Sultanahmet meydanında Halide Edip Adıvar'ın büstünün açılış töreni yapılmıştı. Bu törene İstanbul Üniversitesi'nden devrimci öğrenciler de katılmış ve işbirlikçi Belediye Başkanı Fahri Atabey'in çelenğini parçalamışlardı. Sonra hafta içinde bir gece Halide Edip Adıvar'ın büstü meçhul kişiler (!) tarafından bombayla havaya uçurulmuştu.

Öğrenciler büstün kaidesi önünde saygı duruşunda bulundular ve konuşmalar yaptılar. Bu arada Çanakkale zaferinin yıldönümü dolayısıyla üniforma giymiş, istiklal madalyalı ihtiyar bir Gazi omuzlara alınarak öğrenci kitlesinin içine taşındı ve kendisine sevgi, saygı gösterileri yapıldı.

Bundan sonra Adliye Sarayı'nın önünde toplanan öğrenciler Bağımsız Adliye için gösteri yaptılar. Savcı teminatını savundular ve hapiste bulunan devrimci arkadaşları Deniz Gezmiş ile Cihan Alptekin'in serbest bırakılmalarını istediler. Buradan toplu halde Üniversiteye döndü.

İkinci Gün

Bağımsızlık haftasının ikinci günü (17 Mart) İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesi konferans salonunda bir forum yapıldı. Devrimci öğrenciler, Hasan Özgür ve Türkiye Devrimci Kadınlar Birliği'nin bir temsilcisi konuştu. Kültür emperyalizmine karşı mücadele konuları işlendi. Bu arada Kıbrıslı bir öğrencinin emperyalizmin "böl, parçala ve yönet" politikasını yeren, Kıbrıs Rum ve Türk cemaat yöneticilerinin işbirlikçi niteliklerini ortaya koyan konuşması ilgi çekti.

Forumdan sonra öğrenciler işbirlikçi Üniversite Senatosu'nun kuklası olan Rektörle konuşmak için rektörlüğe yürüdüler. Rektörlüğe girildi ve her yer adamakıllı arandı; her zaman olduğu gibi Rektör ortalıkta yoktu.

Üçüncü Gün

Bağımsızlık Haftasının üçüncü gününde ise İTÜ'de Mustafa Kemal Anfisi'nde forum düzenlendi. İTÜ'de boykot olmasına rağmen salon gene doluydu. Devrimci mücadelemize ait marşlar söylendikten sonra forum açıldı. Konuşan gençler Mili Demokratik Devrimimizin çeşitli meselelerini dile getirdiler. Forum uzun sürmedi, tekrar marşlar söylenmeye başlandı. Bu arada Gümüşsuyu'na gidilerek 2. Milli Kurtuluş savaşımızın ilk şehidi Vedat Demircioğlu'nun polis tarafından öldürül-

düğü yerde saygı duruşu yapılacağı söylenerek Maçka'dan Gümüşsuyu'na yürüyüşe geçildi. Tam belediye gazinosunun önüne gelindiğinde, yürüyen gençlere, "Birinci Kurtuluş savaşımızın planlarının hazırlandığı Mustafa Kemal'in Şişli'deki şimdi müze olan evine gidilecek" denerek hızla Cumhuriyet Caddesi yönünde bütün topluluk koşmaya başladı. Bu arada bir defa daha polis atlatılmıştı. Hilton otelinin yanındaki Pan-Amerikan şirketi Amerikan Emperyalizminin bir unsuru olarak taşlandı.

Yoldan bir sel gibi akan gençler Amerikan Dış Ticaret Bankası, Tercüman gazetesi ve AP Şişli ilçe teşkilatı gibi, patronluklarını emperyalizmin ve onun uşaklarının yaptığı kuruluşlar şiddetle protesto edildi, camları kırıldı.

Bundan sonra topluluk Şişli'de Mustafa Kemal'in şimdi müze olarak kullanılan evinin önünde bir toplantı düzenledi. "Hedefimiz Milli Demokratik Halk İktidarı", "İlkemiz Halk Savaşı", "Kahrolsun Amerika" sloganları Şişli'yi inletiyordu. Gençler İstiklal Marşını söyleyerek, Teknik Üniversite'nin Gümüşsuyu'ndaki Yurdunda tekrar toplanmak ve Vedat Demircioğlu'nun hatırasını anmak üzere dağıtıldılar.

Dördüncü Gün

Ertesi sabahın erken saatlerinde Gümüşsuyu Yurdu'na polis bastı. Yurda ve İTÜ Öğrenci Birliği'nin odalarına giren sivil polislerin ve toplum polisinin yaptığı ilk iş tahribat oldu. Teksir makinesi yere atılarak parçalandı. Kitaplar, evraklar, dolaplar parçalandı. Fotoğrafçılık kulübüne girilerek bütün malzemeler kırıldı, dö-küldü. Tabii bazı fotoğrafçılık malzemesinin, boş boya kutularının ve sandalye ayaklarının harp malzemesi olarak gösterilmek üzere Emniyet Müdürlüğüne götürülmesi ihmal edilmedi. Her yurt baskınında tekrarlanan bu oyun, artık kabak tadı vermeye başlamıştı.

Bunun dışında büyük çoğunluğu Çapa Yüksek Öğretmen Okulu öğrencisi olan 31 genç de nezarete alındı. Çapalıların götürülme sebebi başkaydı. Niçin İTÜ Yurdu'nda kalıyordu bu gençler?

Yüksek Öğretmen Okulu'nun ümmetçi ve faşistleri ile artık bütün devrimcilerin yakından tanıdığı emperyalist uşağı müdürü "Bağımsızlık Haftası" içinde yeni ter-tipler peşindeydi. Okul Mescidini silah deposu haline getiren bu ufak grup, dışardan getirdikleri başka azgın faşistlerle beraber, haftanın çalışmalarına katılan devrimci öğrencilere saldırmış, ancak devrimciler hazırlıklı olduklarından bozguna uğramıştı. Bunun üzerine polis aracılığı ile devrimci gençlerin yurda girmeleri engellenmiş, onlarda bu yüzden geçici olarak Gümüşsuyu Yurdu'na yerleşmişlerdi.⁶

ANKARA'DA BAĞIMSIZLIK HAFTASI

Ankara'da ise Bağımsızlık Haftası "Amerikan emperyalizminin kültür üslerinden" Hacettepe Üniversitesinde yapılan bir forumla başladı. Forumla

"devrim şehitlerinden" Turgut Aytaç'ın eşi, Battal Mehmetoğlu'nun annesi, Taylan Özgür'ün babası da katıldılar. Konuşmacılar: "İşbirlikçilerin devrimciler üzerine baskısının şiddetlendiğini, ancak devrimcilerin yılmayacağını; Amerikan emperyalizmine karşı tüm milli güçlerin birleşmesi gerektiğini, Türkiye'de Amerikan bayrağının dalgalanmasına bütün yurtseverlerin karşı çıkması gerektiğini" belirttiler. Daha sonra TDGF'li gençler "Bağımsız Türkiye" sloganlarıyla bir Amerikan bayrağı yakıyorlardı.

Bağımsızlık Haftası boyunca Ankara'da ayrıca "Emperyalizme Karşı Devrimci Gençlik" konulu bir fotoğraf sergisi açılıyor, Seyhan Erdoğan "Emperyalizm Nedir?", Muzaffer Erdost da "Emperyalizmle Mücadele" konulu konferansları veriyorlardı. TDGF hafta nedeniyle bir de Ruhi Su gecesi düzenliyordu.⁷

NASIL ÇALIŞILMALI?

AKTOLGA YANITLIYOR

Dev-Genç yayın organı lleri'de eski yöneticilerden Münir Aktolga "nasıl çalışmalıyız" diye soruyor ve yanıtını vermeye çalışıyordu. THKP-C'nin inşasında görev alacak, ASD'ye açık mektup broşürünün dört imzacısından biri olacak Aktolga iki ay önce de sahiplik belgesine dayanarak Aydınlık dergisine el koymuş ve Perinçek çevresinin dergiden uzaklaştırılmasına vesile olmuştu.

Aktolga'nın "nasıl çalışmalıyız" diye sorduğu günlerde SBF'de TDGF yönetimi PDA'cılara karşı açık tavır alıyor ve SBF'de PDA'nın satılmasını "yasaklıyorlardı". MYK üyesi Oktay Etiman 4 Mart günü PDA'yı satan kişilerin elinden dergiyi alarak durumu açıklıyordu. Ertesi gün PDA'cılar, bu kez daha kalabalık bir grupla SBF'de dergi satışına çıkıyorlardı. Bu kez Dev-Genç yönetiminden Atilla Sarp, Ahmet Bozkurt, Ruhi Koç satışa engel oluyorlardı. Başkan Sarp "TDGF Merkez Yürütme Kurulu'nun Proleter Devrimci Aydınlığı fakültelerinde sattırmamak yolunda kararı olduğunu, bu kararın uygulanmasına SBF'den başlanacağını, sonra diğer fakültelerde de uygulanacağını" söylüyordu. Genel Sekreter Ruhi Koç da "siz isim sahtekarlığı yapıyorsunuz. Derginizi sattırmayacağız. Ne zaman derginizin ismini değiştirirseniz, o zaman satarsınız" diyordu,

PDA'cılar ise "İlkesiz Birlik Cephesinin" bu tutumunu kınayarak Türk Solu'nda "saflarımızdaki çelişmelerin düşmanca bir hal alması ancak emperyalizmi ve işbirlikçilerini sevindirir" diye yazıyorlardı.

Ayrıca TDGF genel yönetim kurulunda bulunan bazı PDA'cı üyelerle

bazı dernek başkanları da Dev-Genç genel başkanlığına yazdıkları ortak bir yazı ile "devrimcilerin güç birliği yolunda çalışmalarını" istiyorlardı.⁸

Türkiye Devrimci Gençlik Federasyonu

Merkez Yürütme Kurulu'na

ANKARA

İçinde bulunduğumuz dönemde bütün ileri ve demokratik güçlerin dağınıklık içinde bulunduğunu görüyoruz. Halkımızın Milli Demokratik Devrim mücadelesinin güçlenmesi, geniş işçi ve köylü yığınlarının devrimci saflara kazanılması 27 Mayıs Anayasası'nda yer alan sınırlı demokratik imkanların geliştirilmesi için ileri unsurları harekete geçirmek görevimiz vardır. Mücadelemiz, çeşitli örgütler, gruplar ve hatta kişiler yaptığımız ortak çalışmalar içinde güçlenecektir. Milli Demokratik Devrimi başaracak olan ve işçi-köylü ittifakı temeline oturan devrimci cephenin gerçekleşmesi yolundaki çalışmalarımızda, toplumumuzdaki bütün ileri unsurlarla güç birliği yapmalı ve onları devrimci yönde ilerletmeliyiz. Bugün toplumumuzda ilerci ve demokratik eğilimler taşıyan birçok unsur, başıboş ve tutarsız bir görünüm içindedir. Önderlik, müttefiklerimizi ve toplumun bütün ileri birikimini harekete geçirmek ve değerlendirmek demektir. Güç birliği çalışmalarını içinde müttefiklerimizi daha tutarlı bir çizgiye getirebiliriz ve demokratik ittifaklarla emperyalizmin baskılarını da boşa çıkarabiliriz.

Devrimci Güç Birliği, mücadelemizin güçlü bir silahıdır. Oportünizmle en şiddetli mücadele bu mesele etrafında verilmiştir. Daha sonra güç birliği hareketi dağıldıysa, bu, sosyalistlerin güç birliği çalışmalarındaki görevlerini hakkıyla yapmalarını dolayısıyladır.

TDGF üyeleri olarak, örgütümüzün Merkez Yürütme Kurulu'na, toplumumuzdaki bütün demokratik eğilimler taşıyan unsurları en geniş bir şekilde devrimci hedefler etrafında toplamak için teşebbüse geçmesini öneriyoruz. Ve bu öneriyi yaparken, her türlü dar küçük burjuva rekabetinin, çekişmelerinin üzerinde kalmanın önemine işaret etmek istiyoruz. Biz, her unsurun en ufak olumlu yanını değerlendirmek ve söz gelişi "mercimeğin yağını çıkararak" devrimci mücadelemizi ilerletmek durumundayız.

Devrimci Güç Birliği yönünde girişilecek çalışmada verilecek görevleri yerine getirmeye hazırız.

Devrimci Saygılarımızla

Oral Çalışlar, GYK Üyesi

Gün Zileli, GYK Üyesi

Aktan Ince, GYK Üyesi ve BYYO FK Bşk.

Atıl Ant, GYK Üyesi ve Hukuk F. FK Başkanı

Ali Mercan, GYK Üyesi ve GEE FK Başkanı

Ömer Özerturgut, GYK Üyesi

Latif Güvercin, GYK Üyesi

Aktolga ise Dev-Genç yayın organında "nasıl çalışmalıyız"ı yazarken aslında devrimci gençlik hareketinin bir sorununu tartışmanın ötesinde devrimci hareketin çalışma anlayışını ve yöntemini irdelemeyi amaçlıyordu. Münir Aktolga'nın yazısı Dev-Genç'in gençlik örgütünden "genel örgütlülük" yönündeki evriminin ipuçlarını da veriyor. Belge olarak alıyorum.⁹ Yazar "gençliği" oldukça önemsiyor. Bunun yalnızca gençlik dergisine yazmasına bağlamak olanaklı olmasa gerek.

NASIL ÇALIŞMALIYIZ?

Münir AKTOLGA

Devrimci hareket içinde herhangi bir fikrin doğru ya da yanlış olduğunu belirleyen tek faktör, onun pratikle olan ilişkisidir. Sosyal pratikten kopuk ve hayatı ilgilendirmeyen bir teori, ya da bir fikir, sadece içi boş kalıplardan ibarettir. Hele bu içi boş çerçevelere dayanılarak kurulacak yapılar ise, "havada kurulacak şatolardan" farksız olur. Bu böyle bir şeydir ki, dünya devrimci hareketleri böyle bir sürü örneklerle doludur. Bunun arkasında, hep büyük işler yaptığını sanan, fakat gerçekte sadece kendi küçük burjuva ihtiraslarını tatmin eden kişilerin devrimci hareketin baş belası hastalıkları yatar.

Doğru düşünmenin ve doğru fikirler ortaya koymanın kaynağı nerededir? Bunlar, gökten mi inerler, yoksa sadece kendi kafamızda mı oluşurlar? Hayır. Tek kaynak sosyal pratiktir. Zıtların mücadelesinin, objektif süreci her geçen gün daha ileri ittiğini göremeyen ve devrimci mücadelenin her gün yeni boyutlar kazanma yolunda olduğunu anlayamayan geri kafalılar, yani politikada hata yapmamak için hep ileriye bakmanın şart olduğunu kavrayamayan muhafazakar görüşlü kimseler, hareketin başına her dönemde bela olmuşlardır. Devrimci, her geçen gün, kendine ne kadar mesafe kaydettiğini soran ve hatta günlük pratiğinden olumlu dersler çıkararak, hep daha ileri bir adım atabilme çabası içinde olan kişidir. Bu olmadı mı, bugün doğru çizgide olsak bile, mutlaka yarın yerimizde sayacağız ve sapıtacağız demektir.

Çalışma yöntemi olarak, 1- Genel çağrıntı, temel sloganı doğru tespit edebilmek ve 2- Buna pratikte öncülük yapabilmek. İşte bütün meselelerin kilit noktası budur. Devrimci hareket içinde, üç tip adam vardır. Birincisi, hep kafasını hazır formüllerle doldurur ve teoriyi iyi bildiğini söyler. İkincisi, tam tersine, hareket içinde kendini kaybetmiştir. Ve o kargaşalık içinden sıyrılıp, yaptığı işin hangi bütünün bir parçası olduğunu bile kavrayamaz. Ve hep pratisyen olduğunu söyler. Halbuki devrimci, öyle olmalıdır ki, önce, devrimci teorinin ışığı altında,

meseleleri yerli yerine oturtur ve bununla da yetinmez, onu pratikte uygulayarak öncülük eder. Bu diyalektik ilişkiyi kavrayamadık mı, ya hep ağzı boş laf yapan gevezeler olarak kalırız, ya da hareket budalası olur çıkarız.

HAREKETİMİZİN İTİCİ GÜCÜ

Bugün Türkiye'de bir mücadele veriliyor. Ve hareketimiz, her geçen gün yeni mesafeler kaydediyor. Hareketin geleceği kime bağlıdır? Hareketimizin itici gücü nerededir? Bunu objektif olarak ele aldığımızda görürüz ki, hareketimizin geleceği ve hatta bugünü genç kadrolara bağlıdır ve onların elinde olmak zorundadır. Şüphesiz, diğer güçleri bir kalemde silip atmıyoruz; ama asıl umut burada. Bunu bir kere, iyi kavramalıyız.

Gençlik hareketlerinin ve devrimci kadroların bugünkü çalışmalarını ne merkezdedir? Ve bugün nasıl çalışmaktayız? Devrimci teoriden, az buçuk nasibini almaya başlayan her devrimci, gittikçe işçi köylü yığınları ile bağ kurmanın temel görev olduğunu görmeye başladı. Bu durum, arkasından, belirli bir dönem için de olsa işin şarlatanlığını da beraberinde getirdi. Fakat zamanla, bu temel atılmadan devrimci mücadelenin zafere ulaşmasının mümkün olmadığı ve kitlelerden kopuk, yoz entelektüel tartışmaların bizi hiçbir yere götüremediği anlaşılmaya başlandı. Sonra, büyük bir hızla herkes sağa sola koşturmaya başladı, Bir şeyler yapma yoluna girdi. Bugünkü durum budur. Her gün, yeni bir toprak işgali ya da bölgesel olarak patlak veren yeni bir mesele çıkıyor ve oraya genç militanlar doluyor. Kitle çalışmalarımız bu merkezde, çalışma metodumuz da apaçık ortada: Bir yerden haber geliyor ve oraya gidip bir şeyler yapmaya çalışıyoruz. Ve sonra iş bitince dönüyoruz. Her şey bir tarafa, bu önemli bir adımdır. Kitlelerin kendiliğinden hareketlerinin kuyruğundan da gitmek olsa, gene önemlidir. Çünkü, tecrübeden yoksun genç militanlar her yeni hareketten sonra daha çok tecrübe kazanmaktadırlar. Ve bir sürü şeyler öğrenmektedirler. Fakat bu yeterli mi, böyle bir çalışma metodu ile Türkiye'nin dört bir yanında gelişen hareketleri belirli bir merkezde toparlayabilir miyiz? Mümkün değil. Bir diğer mesele de kaybolan fazla emek ve bazen gereksiz yere harcanan sınırlı imkanlar.

Bugün Türkiye'de devrimci hareket içinde düzenli ve kolektif bir çalışma içinde olmamamız, ister istemez, bütün devrimcileri kendi başına her meseleyi düşünmeye ve bir sürü işin altına girmeye itmektedir. Ve o zaman her işi yapmaya kalkınca da sonuçta pek az şey yapılabilir. Onun için bugün kişileri tembellikle, ya da çalışmamakla suçlarken buna dikkat etmeliyiz. Örgütlü bir çalışma deneyinden geçmeden her zaman bu damgayı vurmak yanıstır. Ancak kolektif bir çalışma içinde, bir görevi yükümlenen bir kişi bütün dikkatini ve enerjisini o noktaya toplayarak çalışabilir. Çünkü o zaman bilir ki, başka işlerin sorumluluğunu da

başkaları yükümlenmiştir. Aksi durumda, devrimci sorumluluğun verdiği güçle her devrimci, kaçınılmaz olarak hareketin, bütün meselelerin üzerinde kafa yoracak ve o yönde eyleme girişecektir. Ancak örgütlü bir çalışma ve devrimci kardeşlik ruhu kişiye gerçek değerini kazandırır.

Türkiye'yi kaba bir hesapla beş bölgeye ayıralım. Ve her bölge içinde en sınırlı imkanlarla bir kişi tespit edelim. Çalışma olanakları ve boğazını doyuracak imkanları sağlanmış bir kişi, örneğin, Karadeniz Bölgesi görevlisi olsun. Önce bu bir kişi, devamlı o bölgeyi tarar, oradaki devrimcilerle ilişkiler kurar. Bölgesel çelişkiler nedir, halkın somut problemleri nelerdir? Ya da, o bölgede kitleyi harekete sokmak için nasıl çalışmak lazımdır. Ve bunun gibi diğer bilgileri bir araya getirir. Arkasından örneğin, Samsun'da tütün meselesi ile ilgili hareket mi yapılabilir. Hareketin bütün planlarını çıkararak gerekirse merkezden adam ister. Ve o zaman o bölgeye gidecek kişiler, doğrudan doğruya belirli görevleri üzerlerine alarak düzenli bir çalışma içinde bulacaklardır kendilerini. Ve o iş bitip de döndüklerinde, bütün tecrübeler, ya da elde edilen pratik sonuçlar, bugün olduğu gibi yok olup gitmeyecektir. Orada kalacak bir tek kişi, fiilen o bölge de hareketin merkezi, bütün bilgilerin toparlandığı bir merkez haline gelecektir. Böyle bir çalışma, bütün bölgelerde yürütüldüğü takdirde birçok kazancımız olacaktır. Ve darmadağınlık ancak böyle bir çalışma ile toparlanabilir. Yani ilk adım bu olmalıdır.

Bugün birçok devrimci militan, işçilerle bağ kurmak isteği ile dolup taşmaktadır. Ama, nereden, nasıl işe başlamak gerekir, bu bir türlü aydınlanamamaktadır. Eger gerçekten ciddi olarak, meselelerin üzerine eğilmek ve iş yapmak istiyorsak, hele sabırlı ve bu oranda da gelip geçici ve çöştürücü işlere göre zor ve sıkıcı bir çalışmayı göze alıyorsak, durum değişir. O zaman, hareketin, gençlik hareketleri sınırını aştığını kavramak ve kendimizi uzun süreli bir mücadelenin içinde yer almaya hazırlamak zorundayız. Bu nasıl olacaktır? Bir büyük devrimci şöyle diyor "Kitlelere, kendi çıkarlarını temsil ettiğimizi, kendileri ile aynı havayı soluduğumuzu anlatabilmeliyiz. Öyle ki, buradan hareket ederek, kitleler teklif ettiğimiz daha yüksek çabaların devrim savaşı çabası olduğunu anlasınlar, devrimi desteklesinler, ülkenin her köşesine yaysınlar. Objektif düzenle ilgili sözlerimizi benimsesinler, devrimin son zaferine kadar mücadele etsinler." Onun içindir ki, geniş oranda işçilerle bağlantı kurmanın yolu, bugün onların, ekonomik mücadeleleri içinde yer alarak, sendikal mücadelenin sınırlarını genişletmekten geçer. Sendikaların önemini kavramak ve bu alanda bütün gücümüzle çalışmak zorundayız. İşçilerle ilişki kurmanın en önemli yolu sendikalardan geçtiğine göre, örneğin, devrimci militanlar tarafından kurulacak bir sendika ve onun etrafında bu işle uğraşan kişilerden oluşan bir grup birkaç iş yapmaya başlayınca, bu işle uğraşmak

isteyenleri de etrafında toparlayıp düzenli bir çalışma içine sokabilir. Ve bu çalışma işçi hareketleri konusunda yapılan çalışmaların merkezileşmesi için atılan somut bir adım olabilir. Pratik olarak yapılacak bir tek iş dahi alışageldiğimiz ve hiçbir işe yaramayan işçi bürolarından çok daha fazla yarar sağlayacaktır.

Sonuç

Bugün hareketimiz, bağrında, profesyonel devrimci kadroları yetiştirme sancısı içindedir. Çünkü ancak böyle bir kadro, en geniş meselelerimizi çözümleyebilir. Profesyonel devrimci yani işçi köylü gönüllüsü olmak ne demektir? –Bütün diğer temel kavramlarımızda olduğu gibi bu da entelektüel gevezeliklerin içinde yozlaştırılmak istenmektedir. – Bu hiç şüphesiz, yiyip içip yatan tembel adamlar demek değildir. Tam tersine, devrimi kendi içinde tamamlamış, bireysel artıklardan arınmış ve bütün zamanını devrimci harekete veren kişiler demektir. Onun için kendimizi iyi tartmalıyız. Ve boşboğazlıkla vakit öldürmemeliyiz. Hele parlak laflarla ve süslü çerçevelerin arkasına gizlenerek büyük işler yaptığımızı sanma hastalığından biran önce kurtulmalıyız ve kişileri değerlendirirken artık, söyledikleri sözlere göre değil, bunların arkasında yatan, yapmak istedikleri şeye göre karar vermeliyiz. Devrimci mücadele içinde başarının yolu, bazen önemsiz gibi görünen fakat aslında, o ön çalışmayı yerine getirmeden, daha ileri işleri yapamayacağımızı anlamaktan geçer. Gene bir büyük devrimci şöyle diyor: "Azgın bir ırmağı geçebilmek için mutlaka köprü lazımdır". Bunu hiç unutmamalı ve çalışmalarımızı buna göre düzenlemeliyiz.

DEV-GENÇLİLER "KURTULUŞ SAVAŞININ MECLİSİ" NDE

AP iktidarının bunalımlı günleri. İktidarın varlığını sürdürebilmek için gerçekleştirdiği "şaiBELİ" milletvekili transferleri ortalığı kaplamış görünüyor. Dev-Genç bu durumu ve ardında yatan gerçekleri kamuoyuna açıklamak için Ankara'yı afişlerle donatma kararı alıyor. Bunun üzerine gençler "soyguncu iktidara karşı mücadele –TDGF", "İşbirlikçi iktidara karşı birleşelim– TDGF" yazılı afişleri Bakanlıklardan başlayarak asmaya-yapıştırmaya çıkıyorlardı. Afişler asılarak Amerikan Haberler Merkezi'nin önüne gelindiğinde polis gençlere saldırıyor, silah çekiyor, iki taraftan da yaralananlar oluyordu. TDGF yönetimi ertesi gün için (14 Mart) Dil Tarih Coğrafya Fakültesi'nin bahçesinde bir genel forum ilan ediyordu.

DTCF bahçesinde Ankara'nın bütün fakültelerinden gençlerle halktan binlerce kişinin toplanmasıyla forum başladı. Hep bir ağızdan marşlar söyleniyor, "Bağımsız Türkiye", "Devrimciler El ele Milli Cephede" sloganları

atılıyordu. Öğrenci dernekleri temsilcileri konuşmalarında "milletvekili transferi ve iktidarın saldırgan tutumunu anlattılar, demokrasinin emperyalizmin sökülüp atılmasıyla mümkün olabileceğini, Vietnam, Laos halkının mücadelesinin kendilerinin de mücadelesi olduğunu" belirtiyorlardı.

TDGF genel başkanı Atilla Sarp ise "iktidarı, niteliklerini ve devrimci gençliğin mücadele hedeflerini" anlattıktan sonra "böylesine bir mücadele yürüten devrimci gençlik tarihe şerefle geçecektir ama işbirlikçiler hain olarak geçecektir, tıpkı Vahdettin gibi" diyordu.

Polis Zafer Anıtı'nın çevresinde ve Kızılay'da çok yoğun önlemler almış ve olası bir yürüyüşe karşı barikatlar oluşturmuştu. Bunun üzerine gençler aralarında tartıştılar ve polisi şaşırtarak Kızılay yerine Ulus'a yürüyüş kararı aldılar. Gerekçe olarak ise "Demirel'in temsil ettiği meclisi tanımadıklarını, milli kurtuluş savaşının meclisinin milli olduğunu, ilk TBMM binasına gidilip toplantı yapıldıktan sonra açıklamalarda bulunulacağını" bildirdiler.

Polis şaşkınlık içinde kalmıştı. Gençleri Kızılay'a beklerken onlar Ulus'a yönelmişlerdi. Artık yapılabilecek bir şey kalmamıştı. Forum katılanlar "Bağımsız Türkiye, Atatürk Geliyor" sloganlarıyla önde bir bayrak Ulus'taki ilk meclis binasına doğru koşar adım yürüyüşe geçtiler.

Dev-Genç'liler ilk meclisin toplantı salonunda yerlerini alıyor ve ülke sorunlarına sahip çıkarak tartışıyorlardı. Önce bir durum değerlendirmesi yapıldı. Şöyle deniliyordu:

"Mustafa Kemal'in yürüttüğü milli kurtuluş savaşımızın başarıya ulaşması için 23 Nisan 1920'de ilk toplantısını yapan Türkiye Büyük Millet Meclisi, onurlu bir ulusun parlamentosuydu,

Mustafa Kemal'in başkanlığında toplanan parlamento emperyalizmin kovulması, halkımızın kurtulması için kararlar alıyor, işgal kuvvetlerini atmak için planlar yapıyordu.

Biz Türkiye'nin milli kurtuluşçu, devrimci gençliği olarak böylesine onurlu bir parlamentoyu özlüyoruz.

Biz Amerikan emperyalizminin ve işbirlikçilerinin egemenliğindeki bir gerici politik düzeni değil, işçi köylü-asker ve gençliğiyle tüm ulusumuzu temsil eden devrimci ve demokratik bir politik düzeni özlüyoruz.

Biz, devrimci gençlik olarak, Amerikan uşaklarının, oy pazarında para ile satın alınan kişilerin, halkımızın sırtından milyonlar vuranların attığı bir politik düzeni tanımıyoruz.

Yaşasın Mustafa Kemal'in milli, onurlu parlamentosu! Yaşasın işçi köylü-asker ve gençliğin devrimci dayanışması!."

Tartışmalar sonrasında alınan kararlar Millet Meclisinin balkonundan Ulus alanındaki binlerce insana duyuruldu. Gençliğin Mustafa Kemal'in meclisinde yaptığı toplantının Milli Demokratik Devrim Programı ilkelerini buraya belge olarak alıyorum.¹⁰

MUSTAFA KEMAL'İN MECLİSİ'NDE DEV-GENÇ KARARLARI

1. Amerikan emperyalistleri, işbirlikçileri ve toprak ağaları halkımızın baş düşmanlarıdır.
2. Halkımızın ve gençliğin hiçbir siyasi partiye güveni yoktur.
3. Tam Bağımsız ve Gerçekten Demokratik Türkiye'yi kurmak için,
  - Yurdumuz bütün Amerikan askeri üslerinden ve tesislerinden, bütün Amerikan askerlerinden, barış gönüllülerinden ve bütün Amerikan sivil uzmanlarından temizlenmelidir.
  - Yer altı ve yer üstü servetlerimizi sömüren bütün yabancı şirketlere ve yabancılarla işbirliği yapan zenginlerin mallarına el konmalıdır.
  - Milli çıkarlarımızı zedeleyen bütün ikili anlaşmalar feshedilmeli, Nato ve Cento'dan çıkılmalıdır.
  - Toprak ağalığı ve tefecilik ortadan kaldırılmalı ve ağaların toprakları yoksul köylülere dağıtılmalıdır.
  - Bütün milli sınıf ve tabakaların, işçilerin, köylülerin, memurların, öğretmenlerin teşkilatlanmalarını ve demokratik mücadelesini engelleyen bütün kısıtlamalar kaldırılmalıdır.
  - Bütün ilkokullar, ortaokullar, liseler, yüksek okullar ve üniversiteler, bütün eğitim ve öğretim sistemimiz yabancılara değil, Türkiye halkına hizmet eder duruma getirilmelidir.
  - İstiklali tam Türkiye için mücadele, gerçek demokrasinin kurulması için mücadele devrimci görevimizdir.

Bu uğurda mücadeleye katılmak her yurtseverin hem hakkı hem de görevidir.

**MİLLÎ KURTULUŞÇU İLK BÜYÜK MİLLET
MECLİSİNDE TOPLANTI YAPAN
DEVİRİMCİ GENÇLER**

**ÜNİVERSİTE ÖZGÜRLÜĞÜNÜ SAVUNMA
MİTINGİ VE MGK'YA YANIT**

Gericiler Yüksek Öğretmen Okulu Fikir Kulübü başkanı Ahmet Kozat'a saldırıp yaralıyorlar fakat devrimcilerin elinden kurtulamıyorlardı.

Polis müdahale ediyor, gericileri "kurtarıyor" bir yandan da Fen Fakültesi-ne çekilen devrimcilerin üzerine taş, bomba ve kalkanla yürüyor, fakat kurulan barikatları aşamıyordu.

Bu kez ertesi gün gericiler İlahiyat Fakültesi'nde toplandıktan sonra sabahın erken saatlerinde "Müslüman Türkiye" ve "köpek ulmalarıyla" YÖO yurtlarına baskın düzenliyorlardı. Olayı toplum polisi izlemekle yetiniyor, müdahaleden kaçınıyordu. Gericiler yaralılarını dahi bırakarak kaçıyorlardı. Aynı şeyi öğlen de İTİA'da deniyorlar ama olmuyordu.

"İki gün üst üste Fen Fakültesi ve İTİA'ya ahıra girer gibi selamsız, sabahsız, izinsiz, davetsiz, üniversite özerkliğini hiçe sayarak polisin saldırması üzerine", AÜ Senatosu, HÜ Senatosu, ODTÜ Akademik Konseyi ve öğrenci örgütleri yayınladıkları bildiride "polisin ve silahlı şeriatçı grupların üniversiteye girmesini" protesto ettiler. Üniversite özerkliğinin toplum polisince çiğnenmesi üzerine fakültelerde boykot kararı alındı.

21 Mart Cumartesi günü için "üniversite özerkliğini savunmak ve protesto yürüyüşü yapmak" amacıyla TDGF'nin valiliğe başvurusu aynı gün SDDF (Sosyal Demokrat Demekleri Federasyonu) ye izin verildiği gerekçesiyle geri çevriliyordu.

Dev-Genç öğretim üyelerinin ve tüm üniversite gençliğinin katılımını sağlamak niyetiyle SDDF'ye mitingi ortak yapma önerisini götürüldü. Öneri olumlu karşılandı ancak miting günü Dev-Genç'in kitlesini ve sloganlarını görünce SDDF başkanı Nail Gürman "mitingi kendilerinin düzenlediğini, sloganları da ancak kendilerinin saptayacağını, kimlerin konuşacağına da kendilerinin karar vereceğini" bildirdi.

Tandoğan alanında "devrimciler el ele milli cephede" sloganı atılırken, TDGF yönetimi "anlaşmanın bozulmasına izin verilmeyeceğini ama gerekirse Kurtuluş'a kadar yürüyüp orada miting yapacaklarını" duyurdular. Ancak Dev-Genç kitlesi mitinge sahip çıkıyor ve Nail Gürman'ı yuhalıyordu. Sosyal Demokratlar geriliyor, alana TDGF'liler hakim oluyordu.

Gürman'ın konuşmasına izin verilmeyeceğini söylediği ODTÜ-ÖB başkanı Erhan Erdoğan, Seyhan Erdoğan ve Niyazi Ağırmaslı Dev-Genç adına konuşuyorlar, miting devrim andı içildikten sonra "devrimciler el ele milli cephede" sloganlarıyla coşkulu bir şekilde sona eriyordu.

Üniversitelerde yaşanan olaylar geniş kesimlerde tartışma konusu yapıyordu. Olaylar üstüne Milli Güvenlik Kurulu (MGK) 28 Martta bir bildiri yayınladı. Bildiride "gençliğin kardeşliğinden" söz ediliyordu. Dev-Genç yönetimi bu bildiriyi yanıtlayarak gerçek tehlike ve görevler sorunu-na dikkat çekti. Dev-Genç'in yanıtını belge olarak alıyorum.¹¹

MGKYA YANIT

1. Üniversitelerimizin bulunduğu bazı şehirlerimizde meydana gelen hadiselerde üniversite özerkliğinin sınırlarını aşanlar, dekanın çağrısı olmadan Fen Fakültesi-ne toplum polisini jop, kalkan, silah ve bomba ile saldıranlardır. Öğretim hürriyetini fiilen zedeleyenler bağımsızlık ve demokrasi kavgası veren devrimci gençliği yıldırma için Yüksek Öğretmen Okulu'na faşist ve şeriatçı güruhunu saldıranlardır.

2. Amerikan Emperyalizminin, CIA ajanlarının ve işbirlikçilerinin faşist ve şeriatçı güruhları silahlandığı ve bu güruhların Konya, Kayseri, Kanlı Pazar saldırıları ortada iken ve hele şimdiye kadar tek suçu Türkiye'nin bağımsızlığı ve gerçek demokrasi uğruna mücadeleyi temel alan sekiz devrimci kardeşimiz öldürülmüşken ve bunların katilleri mahkemeye bile verilmemişken, gerici güruhlar her gün yeni Konya olayları, yeni Kanlı Pazarlar, yeni Menemen faciaları gerçekleştirmek için silahlanırken ve üniversitelere silahlı baskınlar yaparken meşru müdafaa halindeki devrimci gençlerin üniversiteleri silah barınağı haline getirdiklerini ileri sürmek en azından hafifliktir.

3. Bildiride sözü geçen demokratik (!) rejimin bütün meselelerinin, Konya olaylarında, Kayseri olaylarında, Kanlı Pazarda ve katilleri mahkemeye bile verilmeyen sekiz devrimci kardeşimizin şehit edilmelerindeki tutumları konusunda Milli Güvenlik Kurulu kadar rahat ve iyimser değiliz. En azından bir Kanlı Pazar örneğinden sonra polisin bize yapılan saldırılarda görevini yerine getireceğinden emin değiliz.

4. Üniversite öğretim ve eğitim kadrolarının görev ve sorumlulukları; üniversite özerkliğini çiğneyerek polisin üniversiteye girmesine göz yummayı, üniversite içine sızmak isteyen faşist, şeriatçı, Atatürk düşmanı unsurları himaye etmeyi gerektirmez. Tersine bu görev ve sorumluluklar onların üniversite özerkliğini sonuna kadar savunmalarını ve bugün devrimci gençliğin en önde dövüştüğü Türkiye Halkı'nın bağımsızlık ve demokrasi mücadelesine 27 Mayıs Anayasası gereğince omuz vermelerini gerektirir.

5. Devrimci gençliğin demokratik, özerk ve halka dönük üniversite kavgasını, ve Türkiye Halkı'nın kurtuluşu için Amerikan emperyalizmine, yerli işbirlikçilerine ve toprak ağalarına karşı verdiği bağımsızlık ve demokrasi kavgasını "anarşik hareketler" olarak göstermeye ve bu mücadeleyi halkımızın gözünde küçük düşürmeye hiç kimsenin hakkı yoktur.

6. Yer altı ve yer üstü servetlerimizin başta Amerika olmak üzere emperyalist ülkelere peşkeş çekildiği, Nato-Cento ve ikili anlaşmalarla bağımsızlığımızın elden gittiği, halkımızın temel meselelerine çözüm getirmeyen parlamentoda mebusların parayla alınıp satıldığı söylentilerinin ayyuka çıktığı; Kıbrıs gibi haklı bir davada Faşist Yunan Cuntasının Amerika'nın Enosis'i gerçekleştirme çabalarına karşı

çıkamayanların iktidarda ve parlamenter muhalefette bulunduğu; işsizliğin ve pahalılığın arttığı, zamların işçinin, köylünün, memurun, öğretmen, subayın, esnafın, zanaatkarın belini büktüğü; deprem felaketine uğrayan vatandaşların radyolardaki nutuklar ve gazetelerdeki beyanatlarla avutulduğu, her deprem felaketinin yeni yolsuzluklar ve yeni adam zengin etmeler için fırsat bilindiği bir ülkenin devrimci gençliği adına; bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da şehitler vermeyi, zindanlara atılmayı ve insanlık dışı işkenceleri göze alarak, Amerikan emperyalizmine, yerli işbirlikçilerine, toprak ağalarına, tefecilere ve tüm gerici unsurlara karşı; halkımızın kurtuluşu ülkemizin bağımsızlığı ve gerçek demokrasi için korkmadan, yılmadan, usanmadan, yorulmadan, bıkmadan mücadele edeceğimizi ilan ederiz.

Bütün yurttaşlar, bağımsızlık ve demokrasi mücadelesi saflarında olsunlar.

BAĞIMSIZ KIBRIS KAMPANYASI

6 Nisan. Dev-Genç diğer gençlik örgütleri ve Kıbrıs'lı devrimcilerle birlikte emperyalizmin Akdeniz'deki oyunlarını teşhir amacıyla 'Kıbrıs Haftası'nı başlatıyordu. İstanbul'da emperyalist kuruluşlara karşı eylemlerde bulunurken İleri dergisinin 2. sayısında 'Kıbrıs Sorunu' ayrıntılı olarak İleri imzalı bir yazıyla işleniyordu. Yunan cuntasının faaliyetlerine dikkat çekilen yazının son bölümünde "emperyalizmin kontrolü altında olan ne Türkiye'nin ne de Yunanistan'ın soruna gerçekçi bir çözüm yolu bulması olanaklı değildir. Kıbrıs Türkleri için tek yol: emperyalizmin oyununa gelmemek, böl ve yönet politikasını başarısızlığa uğratmak ve bu iki halk arasındaki yıkılan köprüleri tekrar kurmaktır. Kıbrıs için bir tek çözüm yolu vardır: Türk ve Rum halklarının eşit haklara sahip olarak özgürce yaşayacağı, emperyalizmin kontrolünden kurtulmuş ve üslerden arınmış tam bağımsız ve demokratik Kıbrıs Federasyonunu kurmaktır." deniliyordu,

Dev-Genç'in Kıbrıs Türk Talebe Cemiyeti, Kıbrıs Türk Ulusal Öğrenci Federasyonu ve diğer gençlik örgütleriyle Kıbrıs Haftası dolayısıyla yayımladığı bildiriye buraya alıyorum.¹² TDGF bildirisinin içeriği kadar TDGF'nin bir örgüt olarak hayatın her alanına ilişkin politika üretmesi, söz söylemesi bana önemli geliyor.

DEMOKRATİK BİR KIBRIS İÇİN

Son günlerde Kıbrıs problemi Amerikancı faşist Yunan cuntası ve Amerikancı A.P. iktidan tarafından tekrar alevlendirilmiştir. Libya'da yapılan devrimci darbe ile Afrika'nın Akdeniz kıyılarından sökülüp atılan Amerikan emperyalizmi açısın-

dan Kıbrıs'ın önemi artmıştır. Amerika Kıbrıs'ı Orta Doğu'nun ikinci İsrail'i durumuna getirmek kararındadır. Amerikancı faşist Yunan cuntası tarafından durum şudur: İçte ve dışta itibarını kaybeden Yunan halkının demokratik özgürlüklerini ezen cunta, hiç olmazsa içteki itibarını koruyabilmek için yeşil adanın Yunanistan'a ilhakı demek olan ENOSIS'e dört elle sarılmaktadır. Bu yolda kendisine engel gördüğü Makariosa başarısız bir suikast tertiplemiştir.

Amerikancı AP iktidarı açısından durum şudur. Yurdumuzda ekonomik ve sosyal buhranlar gün geçtikçe derinleşmekte, işçiler, köylüler, asker-sivil aydın zümre ile Amerikan emperyalizmi işbirlikçi burjuvazi, feodal mütegalibe arasındaki çelişme uzlaşmaz bir karakter kazanmaktadır. Bu objektif ortam Amerikan emperyalizminin yurdumuzdaki sultasına son verilmesi için uygun bir ortamdır. Son yıllarda gelişen anti-emperyalist demokratik halk hareketleri bunu gösterir. Amerikancı AP iktidarı halkımızın dikkatlerini Kıbrıs buhranına çekerek düştüğü ekonomik sosyal bunalımı küllemek gayretindedir. Üstelik Kıbrıs sorunu için herhangi bir çözüm yolu önermediği gibi Amerikan emperyalizmine ve faşist Yunan cuntasına taviz üstüne taviz verilmektedir. Kıbrıs Türk yönetici kliğinin durumu bundan farklı değildir. Kıbrıs Türk halkını demokratik olarak temsil etmeyen İngiliz, Amerikan emperyalistlerinin Kıbrıs'taki çıkarlarını koruma ve gerçekleştirmede güvendikleri politikacılar olan Küçük-Denktaş ikilisi işbirlikçi yönetimin temsilcileridir.

Durum göstermektedir ki faşist cunta Yunanistan'ı ve AP iktidarı Amerika'nın getirdiği ve kendi işbirlikçi durumlarına uygun düşen "NATO'nun güçlendirilmesi" politik adını taşıyan ve ENOSIS'ten başka bir şey olmayan teklifi kabul etme yolundadır. Bu tez Kıbrıs'ın Orta Doğu'da ikinci bir İsrail durumuna getirilmesi, adadaki Türk halkının ya bir katliamla veya mecburi göç yoluyla tasfiyesini öngörmektedir ki Türkiye devrimci gençleri olarak böyle bir tezi reddeder NATO'ya ve ENOSIS'e HAYIR deriz. Biz İngiliz ve Amerikan üslerinden arınmış tam bağımsız ve Türk-Rum halklarının eşit haklarla kardeşçe yaşadığı demokratik federatif Kıbrıs Cumhuriyetinden yanayız. Bunun gerçekleşebilmesi, Amerikan emperyalizmi ve işbirlikçilerinin Türkiye halkı ve Amerikancı faşist Yunan cuntasının Yunan halkı üzerindeki sultasına son verilmesine bağlıdır.

KAHROLSUN AMERIKAN EMPERYALİZMİ

KAHROLSUN ENOSİSÇİ FAŞİST YUNAN CUNTASI

KAHROLSUN AMERİKA'YA VE YUNAN FAŞİSTLERİNE YEŞİL IŞIK YAKAN İŞBİRLİKÇİ AP İKTİDARININ EMPERYALİZME TAVİZ POLİTİKASI

YAŞASIN YABANCI ÜSLERDEN ARINMIŞ BAĞIMSIZ VE DEMOKRATİK FEDERATİF KIBRIS CUMHURİYETİ

Türkiye Devrimci Gençlik Federasyonu, Türkiye Milli Gençlik Teşkilat, İstanbul

Kıbrıs Türk Talebe Cemiyeti, Kıbrıs Türk Ulusal Öğrenci Federasyonu, İstanbul Teknik Üniversitesi Öğrenci Birliği İstanbul Üniversitesi Talebe Birliği İTÜ Mimarlık Mühendislik Fakültesi Öğrenci Birliği, İstanbul Devlet Mimarlık Mühendislik Akademisi Öğrenci Birliği, Robert Kolej Öğrenci Birliği, Devlet Güzel Sanatlar Akademisi Talebe Cemiyeti, İÜ Hukuk Fakültesi Öğrenci Cemiyeti, İÜ İktisat Fakültesi Talebe Cemiyeti, İÜ İşletme Fakültesi Talebe Cemiyeti, İÜ Kimya Fakültesi Talebe Cemiyeti, İÜ Orman Fakültesi Talebe Cemiyeti.

SBF YURDU'NA BASKIN

17 Mayıs Pazar günü öğle saatlerinde jandarma, toplum polisi ve sivil polislerden oluşan "güvenlik güçleri", "askerleri kanunsuzluğa karşı itaatsizliğe teşvik suçlarından haklarında giyabi tevkif kararı bulunanların yakalanması" gerekçesiyle SBF, BYYO ve SBF yurdunu basıyordu. Dekandan izin alınmaya gereksinim duyulmazken, sınıf ve koridorlardaki resimler indiriliyor, yırtılıyor ayrıca dekanın odası tahrip ediliyordu. Öğrenciler yurttan bir süre direniyor daha sonra barikatları kaldırıyorlardı. Birçok öğrenci dövülmüş, yerlerde sürüklenmişti. TDGF'nin açıklamasına göre "yurttan bulunan kız öğrencilere iğrenç el hareketleriyle sarkıntılık edilmiş, emniyete götürülen gençlere ağır işkenceler yapılmıştı." 86 öğrenci gözaltına alınıp çoğu daha sonra serbest bırakılmıştı. Dev-Genç başkanı Atilla Sarp öfkeli bir açıklama yapıyor ve "bugün Türkiye'de başta Demirel olmak üzere bütün suçlular dışarıda gezerken, gerçek suçsuzlar polis baskısı altında nezarethaneler ve cezaevlerindedir" diyordu.¹³

O günlerde BYYO öğrencisi olan ve genç yaşta öldürülen şair Arkadaş Z. Özger yurt baskınına duyarlı bir biçimde şiirleştiriyordu. Biraz soluklanmak ve önemlisi de somut bir olayın şiire dönüşümünün örneğini vermek amacıyla Özger'in bu şiirini buraya alıyorum.¹⁴

ADAK

- yurtlarını yigitçe savunanlara-

1.

nasıl anlatsam
değil, nasıl başlatsam
O şanlı günü
gecenin oynasını
cılgin güruhu
kanlı düşmanı

2.

biz üç yüz yurtseverdik
üç yüz antlı yurt bekçisi
umutla beslerdik kanımızı
yedğimiz al alma
içtiğimiz nar suyu
her birimiz bir çiçek
büyütürdük, görevimizdi bu
sevgiyle sökerdik ayırıkotlarını toprağın
sevgiyle ayıklardık yaramaz kurtlarını
açsın diye en güzel çiçek

3.

biz üç yüz yurtseverdik
bir gün sularken çiçeklerimizi
üç bin kişilik düşman ordusu
ve onun paralı sivil askerleri
saldırdılar yurdumuza

birden bastırıldık
kötü bastırıldık
ikinci güneşi vururken yüreklerimize
ve onunla beslerken çiçeklerimizi
ama andımız vardı üç yüz çiçeğe
vermeyecektik onu açtıran toprağı
bu yurdu büyütüp göverten gövdemizi

sil allımız çiçeklerdi
cephanemiz yüreğimiz
sayımız azdı ama
korkumuz yoktu

kaç saat vuruştuk
kaç yüzyıl saat
sayımızın azlığına
düşmanın çokluğuna bakmadan
kan tutmuş üç bin düşmana
üç yüz yurtsever
daha da vuruşurduk

daha kaç yüzyıl saat
 ah aymaz gece, oynas gece
 iğrenç karanlığıyla gelince
 yurdumuzun yarısı düşmanın eline geçti

gözü dönmüş kan tutmuş
 çılgın güruh
 kanlı düşman
 öfkesini tutsak ettiklerinden alırken
 direnmek onları feda etmek demekti

ah kalles gece, kancık gece
 sonunda teslim olduk işbirlikçi karanlığa
 ama kul aşkına söylemeli
 iyi direndik düşmana
 üç yüz açılmış çiçek aşkına
 iyi dayandık üç bin düşmana

4.

düşman ordusunun küçükbaşlarından biri
 elinde bir aygıtla bağırıyordu
 -söz veriyoruz, namus sözü
 namus sözü, kimseye dokunulmayacak
 kimseye vurulmayacak, hiç kimse dövülmeyecek
 teslim olun namus sözü
 biliyorduk hepimiz
 geçerse ellerine
 korkunç dövülme ve işkenceler
 ama namus sözü verdi bir baş
 dokunulmayacaktı kılıma bile

düşmanın namuslusu
 itin kudurmuşu

ah şaşıyorum nasıl ölmediğimize

üç bin kişilik düşman ordusu
 ve onun paralı sivil askerleri
 azgın düşman

çılgın güruh
kan mı tuttu sizi

vurdular, kötü vurdular
ne savaş kuralları
ne insanlık onuru
kara tarihlerinin
iğrenç bir zaferini daha
gövdemize kazdılar

gayrı bu kazıyla büyüyecek gövdemiz
bileyerek bilincimizin öfkeli keskinliğini

5.

bu vuruşmada ölü vermedik
ama ant içtik üç yüz yaralı
başlatmak için büyük savaşı
çoğaltacağız üç yüzleri
açıncaya kadar en güzel çiçek

İŞKENCE VE ÖLÜM

Yine yurt baskını sonrasında gözüaltına alınan Oktay Etiman'la ilgili bir haber var İleri'de işkence'ye değiniliyor. Nereden nereye gelindi diyerek buraya alıyorum.

ETİMAN VE ASLAN'A İŞKENCE

Türkiye Devrimci Gençlik Federasyonu Merkez Yürütme Kurulu üyesi Oktay Etiman polisin Siyasal Bilgiler Fakültesi'ni basması üzerine yakalanarak Emniyet Sarayına götürülmüştür. Bundan önce sivil polisler tarafından toplum polislerine iyice tanımları için gösterilen Oktay Etiman'a 29 Nisanda AİD deposu yaktığı isnat edilmiş ve bunu kabul etmesi için kendisine elektrik verilmek sureti ile işkence yapılmıştır. Yıllar önce devrimcilere kan kusturan parmaksız Hamdi'lerin işkencelerini gölgede bırakan bu yeni tür modern işkence usulleri devrimcilere karşı kullanılmaktadır. Bu usuller hiçbir dönemde kimseye fayda getirmemiştir aksine hakim sınırların çöküşlerinin habercisi olmuştur.

Yine aynı usul yani elektrik verme ile konuşturma taktiği ODTÜ'de devrimci kardeşimiz Yusuf Aslan'a da uygulanmıştır.

BİR YİĞİT DAHA DÜŞTÜ

Cebeci'nin havasını Özger'le birlikte soluyan hukuklu Mustafa Kuseyri'de yurt baskınından bir hafta sonra gericiler tarafından kurşunlanıyordu. Kuseyri BYYO öğrenci temsilciliğinde öldürülmüştü. Hukuk 2. sınıf öğrencisiydi ve gözü pekliliğiyle tanınıyordu.

Uyanlara rağmen okula gelen emniyet birinci şube müdürü yurt baskınındaki tavırlarından dolayı öğrencilerden korkunç şekilde dayak yiyor ve linç edilmekten zor kurtuluyordu.

Kuseyri'nin cesedi savcılığa verilmiyor, üzerine Türk bayrağı örtülerek sabaha kadar başında Dev-Genç'liler nöbet tutuyordu.

Ertesi gün Hukuk Fakültesi'nde tören yapıldı. Daha sonra Kızılay'a oradan da Zafer Anıtı'na yüründü. Buradaki konuşmalarda "Amerikan emperyalizmi ve yerli işbirlikçileri telin edilerek devrim andı içildi." Gençler Sıhhiye'de Amerikan Hava Kuvvetlerine ait bir aracı ters çevirerek yaktıktan sonra dağılıyorlardı.

Yayınlanan Dev-Genç bildirisinde ise "devrimci gençlik Mustafa Kemal Atatürk'ün dediği gibi ne meclise telgraflar yağdırmakta, ne Cumhurbaşkanlığı'na ne de İsmet İnönü'ye yakarmaktadır. Elinde nesi var nesi yoksa onunla savunma durumundadır. Mustafa Kemal'in emanet ettiği bağımsızlık ve Cumhuriyeti yeniden onurlu bir raya oturtma sınavını vermektedir" deniliyordu.

ANTI - FAŞİST MÜCADELE

Gericilerin saldırılarını artırmaları üzerine Dev-Genç zorunlu olarak militan savunmayı gündemine alıyor ve gerek eylemsel düzeyde gerekse teorik olarak yerli yerine koymaya çalışıyor.

Gericiler İTİA, Fen Fakültesi, Yüksek Öğretmen Okulu'nda olduğu gibi üniversiteleri basmaya kalkışıyor, Site yurdunu işgal ediyor ve devrimcileri tek tek öldürüyorlardı.

Bu durumda TDGF yönetimi pratik önlemlerin yanı sıra saldırıların arkasında yatan faşist zihniyeti çözümlüyor ve mücadelenin nasıl yürütüleceği konusunu tespit ediyor.

Faşizmin ne olduğu ve ona karşı mücadeleyi açıklayan TDGF merkezinin yazısını buraya alıyorum. O günlerin teorik düzeyini göstermesi açısından da ilginç.

FAŞİZM VE ANTİ - FAŞİST MÜCADELE

Geçtiğimiz ayda, en önemli eylemimiz Amerikancı iktidarın desteğindeki faşist saldırılara karşı devrimci hareketimizi, devrimci gençliği, üniversite özerkliğini savunmak oldu. Amerikan emperyalizminin Kamboçya saldırısının güçlü protestolara yol açmasını önlemek için iktidar sağcı saldırı teşvikçiliğini açıktan açığa yaptı.

İşbirlikçi iktidar, uzun yıllardan beri ilk kez "Türkçülük, Turancılık, Milliyetçilik" adı altında kafası yıkanan faşist komando bozuntularına açıktan açığa destek olmuştur. İktidarın bu önemli taktik değiştirmesinin nedeni "şeriatçı, hilafetçi, nurcu" olarak nitelendirdiğimiz gerici teşkilatların saldırılarından daha geniş bir cepheye karşıya alma durumuna düşmesidir. Battal Mehetoglu, Mehmet Sevinçbüyük kardeşlerimizin ölümüne yol açan, subayı, öğretmeni ve tüm devrimcileri hedef alan irtica saldırılarının, özellikle geleneksel irtica düşmanı asker-sivil-aydın zümre üzerindeki kamçılayıcı etkisi, iktidarın bu yeni taktiği denemesinde önemli faktör olmuştur. Bugün iktidarın desteğinde irtica kuvvetlerinin saldırısının yerini özellikle üniversitelerdeki propagandalarında irticaya "ecmail" adını takarak gericilerle aralarında ayrılık olduğunu ortaya koyan bu komando bozuntularının Amerikancı yönetimi destekledikleri de tescillenmiştir. Ayrıca Komando bozuntularının dokuz ışık yürüyüşlerinde bir karış sakallı irtica ile kafası yıkanmış bir avuç lise öğrencisinin yan yana yürümesi de bunun delilidir.

Faşistlere karşı mücadelede bütün devrimciler şunları bilmelidirler:

1 - Faşizm: Yönetimin, elindeki silahlı güçlerle kurduğu, tüm düşünce özgürlüğünü yok ettiği, sermaye diktatoryasıdır. Bu rejimi kurmak isteyen faşistlerde ve teşkilatlarında düşünce özgürlüğü, bilginin gelişmesi ve derinliğine araştırma diye bir mesele yoktur. Faşistler ve sempatizanlar baştaki lider gibi düşünmek, baştaki lider gibi davranmak ve baştaki liderin birer robotu olmak zorundadır. Alman SS'leri yani gestapolar, Führerleri Hitler gibi düşünmek, ona kul köle olmak, onun gibi davranmak zorundaydılar. İtalyan kara gömleklileri Demetçilerin (fasci) çatısı altında Mussolini'ye tapıyorlar onun robotu oluyorlar, düşünmeden, araştırmadan, Mussolini'nin gelecekte ne olacağını bilmedikleri emirlerini uyguluyorlardı. Bizim faşistler de, SS'lerin, fasci'lerin oldukça kötü birer kopyasıdır. Başbuğları gibi düşünmek, başbuğları gibi davranmak onun emirlerini düşünmeden ve sonuçlarını hesaplamadan uygulamak zorundadırlar. Bu komando bozuntuları başbuğlarının kafasındaki bin bir politik hesabı bilmeden, başbuğlarının ihtilâl ispiyonculuğu yapacak kadar aşağılık bir kişi olduğunu düşünmeden, gene sözde masonluğa düşman görünen başbuğlarının yahudi ticarethanelerini protesto eden genç arkadaşlarını yanından neden kovduğunu araştırmadan, onun peşinde robot gibi koşmak zorundadırlar. Ayrıca gene faşizmin genel kuralı olduğundan

bu konularda başbuğlarına soru sormamak, ihtilâl ispiyonculuğu ve benzeri karakterizasyonlarını araştırmamak durumundadırlar. Çünkü milyonlarca insanın yok olmasını sermaye adına sahneleyen faşizmin genel ve en alçak karakteri düşünme, öğrenme ve araştırmaya düşman olmasıdır.

2 - Faşistler için bütün mesele: toplumun karışıklıklardan yılması, olayları temelden araştırmaması, halkın bilinçsiz kalması ve bütün bunların sonucu olarak da kapkara, düşünce özgürlüğünün olmadığı, başında bir manyak bulunan faşist örgüte kurtarıcı gözüyle bakmasının sağlanmasıdır. Başa geldikten sonra da, yığın, soyut kavramlar peşinde koşan, robot aydın kadrodan oluşan bir toplum düzeni yaratarak sermaye diktatoryasını silah zoruyla devam ettirmesidir.

3 - Genel kural olarak faşistler milyonların katledildiği karanlık yönetimlerini ve bu amaca yönelik karanlık örgütlerini toplumun sınıflarına kabul ettirmek için, herkesi soyut bir hedefte birleştirmeye çalışmışlardır. Milyonların katili Hitler'in Alman halkını karanlık pençesine almak için gösterdiği hedef "Alman ırkının üstünlüğü" idi. Halk düşmanı Hitler Alman ırkının üstünlüğü adı altında, sermaye diktatörlüğünü perçinletti. Milyonlarca insanı kendi ırkından olmadığı için katletti, on milyonlarca insanın ölümüne yol açan İkinci Cihan Harbi'nin teşvikçiliğini yaptı. Mussolini de ülkeyi yönetemez hale gelen sermaye çevrelerinin "İtalyan ırkının üstünlüğü, güçlü dünyayı fetheden milliyetçi İtalyan devleti" adı altında ayakta kalmasını sağladı. O da İtalyan ırkının üstünlüğü adına kara gömlekli İtalyan gençlerini yoksul Habeş halkının üstüne saldırtarak milyonların katline yol açtı. Bizim faşist bozuntuları da "Turancılık, Türkçülük, Türk ırkının üstünlüğü, Türk ırkının dünyaya hâkim olması" gibi soyut hedefler etrafında kafaları yıkarak güç kazanmaya çalışıyorlar. Amerikan emperyalizminin ülkemizdeki durumunu örtbas etmek, sınıflar arası uçurumu ve doğal sınıf kavgasını toprak ağalarının ve yabancı sermaye çevrelerinin yararına unutturmak istiyorlar. Böylece temeli sallanmakta olan sermaye yönetimini Amerikan güdümünde bir diktatörlük haline getirmek amacıyla hareket ediyorlar. Bu amaca varmak için de örgütlerinde düşünce gelişmesine, araştırma eğiliminin belirmesine tahammül etmiyorlar. Çünkü faşistlerin başı bilmektedir ki, kafasını yıkadığı gençlerde düşünce özgürlüğü gelişirse, araştırma ve öğrenme çabası artarsa, faşistlerin hep sermaye çevrelerinin, vurgunculuğu ve emperyalizmin emrinde, halk düşmanı, niteliği ortaya çıkacaktır. Kafasını yıkadıkları kişiler uyanmaya başlayacak, eğer gerçek yurtseverlerse sokaklarda neden Amerikan askerinin dolaştığını, neden Amerikalılara üsler verildiğini, neden NATO yoluyla ordumuzun Amerika'ya muhtaç bırakıldığını sormaya başlayacaktır. Ve bilinçlendikçe de devrimci eylemlere, devrimcilere, devrimci kuruluşlara saldırıyı bırakıp, yurtseverlik görevlerini Amerika'ya karşı hareketlerle ispat edeceklerdir.

4 - Faşistler Almanya'da, İtalya'da, İspanya'da ve Portekiz'de gerek gelişme dönemlerinde, gerekse güçlendiklerinde hep saldırgan olmuşlardır. Bunun amacı da toplumun dikkatini üzerlerine çekmek istemeleridir. Az sayıda kişilerle yaptıkları dinamik hareketleri sansasyonel hale getirmek için türlü şaklabanlıklar yaparlar. Bütün üniversitelerde sayılan bini zor bulurken, sayılarının başbuğlarının ağzından yüz bin olduğunu açıklarlar. Bütün bunlardan amaç, dikkatlerin kurtuluş doğrultusunda olmasını önlemek, sermaye diktatörlüğü planını kandinilmiş yığınların üstünde kurmaktır.

Faşistlere karşı devrimciler iki yönlü mücadele yürütmelidirler:

1 - İdeolojik mücadele: yukarda genel hatlarıyla belirttiğimiz konuları daha derinliğine kitlelere anlatmak, dünyanın faşist yönetimlerden çektiği ızdırapları ve halkların faşizm tarafından ne şekilde katledildiğini göstermek. Kitlelere, toplumları neden millet, ırk, üstün ırk, güçlü devlet ve benzeri gibi soyut kavramlarla değil sınıflar açısından incelemek gerektiğini anlatmak.

2 - Pratik mücadele: Faşistlerin saldırılarını bertaraf etmek, onların ne yaptığını bilmezcesine yürüttükleri saldırılardan devrimcileri korumak, saldırılarını en sert biçimde bastırarak saldırmaya cüret edemeyecek duruma getirmek.

Bütün bunlar içinde devrimci örgütlerde, düşünen, araştıran, öğrenen her geçen gün daha da bilen üyelerimizi devrimci disiplin altına sokmaktır.

Faşistlerin yanlış ideolojilerine karşı, doğru devrimci ideoloji, faşistlerin yalan propagandalarına karşı gerçekleri yansıtan devrimci propaganda, faşistlerin saldırılarına karşı şiddetli karşı koyma devrimcileri geliştirecek, faşizmin gelişmesini ve halkımızın başına bela olmasını önleyecektir.

DENİZ VE ARKADAŞLARININ ÖNGÖRÜSÜ

Dev-Genç merkezi faşizmi ve anti faşist mücadeleyi böyle çözümlerken İstanbul'da militan gençlik hareketine öncülük eden Deniz Gezmiş ve arkadaşları "önümüzdeki günlerin getireceği" mücadeleyi kimi başlıklarla saptıyorlardı.¹⁵

ÖNÜMÜZDEKİ GÜNLERİN GETİRECEKLERİ...

1968'den beri yoğunlaşan gençlik eylemleri bu yıl nitelik bakımından büyük bir değişime uğrayarak yeni bir döneme girmiştir. Profesyonel devrimci kadrolar yetişmiş, emperyalizme karşı dövüşen dünya halkları ile organik bağlar kurulmuş ve en önemlisi militan örgütlenmeye doğru ilk adımlar atılmıştır. Bunlar yeni dönemin olumlu gelişmeleri. Buna karşılık Amerikan emperyalizmi-işbirlikçi sermaye-feodal mütegalibe üçlüsü devrimcileri silahla susturmaya yönelmişler, hapishaneler

hiçbir dönemde olmayan bir sayıda devrimci ile dolmuş ve kendilerine devrimci adını veren bir takım pasifist entelektüel eğilimler saflarımızda bozguncu çalışmalara girişmişlerdir. FILİSTİNDE YÜRÜTÜLEN DEVRİMCI MÜCADELENİN ÜLKEMİZDE DE etkisini göstermesi karşısında telaşa kapılan egemen sınıflar bir takım provokasyonlarla, Filistin'de emperyalizme karşı dövüşmüş devrimci kardeşlerimize aşağılık tertipler hazırlamıştır.

Önümüzdeki dönem karşı-devrimin silahlı saldırısını arttıracığı, egemen sınıfların faşist yöntemlere başvuracağı dönemdir. Her dönemin politik çizgisi tutarlı bir askeri çizgi ile birleştirilmedikçe başarıya ulaşamaz. Bu dönemde ne yapmalıyız?

1. Militan örgütlenmeye önem ve hız vermeliyiz.
2. Karşı-devrimcilerin silahlı saldırganlıklarını etkisiz bırakarak, mücadelenin her biçimine hazırlıklı olmalıyız.
3. Emperyalizmle dövüşen dünya halklarıyla bağlarımızı daha da sıklaştırmalıyız, bu bağ en güçlü en sağlam biçimde ülkemizde emperyalizme karşı mücadeleye kurulacaktır.
4. Saflarımızda bozguncu pasifist ve küçük burjuva entelektüel eğilimleri açığa çıkarıp etkisiz hale getirmeliyiz.
5. İşçi köylü yığınlarının kendiliğinden gelme hareketlerinin örgütleyicisi olmak ve proleter devrimci politik düzeye ulaştırmak.

Marksist her dönemde devrimcidir. En iyi Marksist odur ki mücadelenin her safhasında devrimci öfkesini pratiği ile birleştirendir. Her devrimcinin görevi devrim yapmaktır.

DENİZ GEZMİŞ, CİHAN ALPTEKİN,
ÖMER GÜVEN, İBRAHİM ÖZTAŞ,
RIFKI ERTUĞRUL

Beşinci Bölüm

KOPACAK OLAN FIRTINA

TARTIŞMALI GÜNLERE DOĞRU

TATİLDE KIRLARI KUŞATMAK

Gençlik hareketinin eylemlilik çizgisi genellikle üniversitelerin açık veya kapalı olmasıyla uygunluk gösteriyor. Dev-Genç'in yaz aylarında kır etkinliklerini yoğunlaştırmış olmasının bir açıklaması da bu. Üniversite kentlerindeki öğrenciler, başka bir deyişle Dev-Genç militanları okulların kapanması ile memleketlerine dönüyorlar. Doğal olarak bu dönüşte onlara aylar boyunca süren bir coşku da eşlik ediyor. Şehirlerin coşkusu kırlara taşınırken kır etkinlikleri de yaygınlık gösteriyor. Dev-Genç'in buradaki rolü önsel olarak varolan durumu saptayıp müdahale edebilmesiyle biçimleniyor. Önemli bir tutum bu.

YENİDEN ŞEHİRLERE

Eylül geliyor. Üniversiteler açılıyor. Taşradan militanlar şehirlere koşuyorlar. Buldukları, keşfettikleri malzemeyi örgütlerine aktarıyorlar. Dev-Genç merkezinin işi ise hayli zor. Bu fırtınalı bir döneme giriş oluyor. Bu dönemde Dev-Genç'i çetin görevler bekliyor. Yeni siyasal şekillenişler, büyük alt-üst oluşlar bekliyor.

Dev-Genç merkezi Eylül ayının başında bir durum değerlendirmesi yaparak bütün devrimcileri, bütün yurtseverleri güç birliği yapmaya çağırıyor. Dev-Genç'in ya da İleri'de yazıldığı gibi "gençliğin milli cephe çağrısını" buraya alıyorum.¹

DEVİRİMCİ GENÇLİĞİN MİLLİ CEPHE ÇAĞRISI

Devrimci gençlik olarak yurtsever ve devrimci bütün kuruluşları bütün grupları ve bütün kişileri ortaklaşa eyleme ve devrimci güç birliğini sağlam bir şekilde kurmaya çağınıyoruz.

1) Türkiye'mizi sömürü ve tahakkümüyle karanlıklara boğan emperyalizmi ve işbirlikçilerini tarih sahnesinden silip ülkemizi halkçı ve devrimci bir ülke yapmayı amaçlayan, milli kurtuluşçuluk bayrağını yükseltmek isteyen birçok kuruluş, birçok grup ve birçok kişi var. Yurtseverliği yüreğinde duyup Misakı Milliye gözebeği gibi koruyan bağımsızlık ve demokrasi için canını veren gençler ve işçiler gibi canını vermeye hazır milyonlarcamız var.

2) Eğer biz emperyalizmi ve onun doğal müttefiki gericiliği Türkiye tarihinden silmek istiyorsak bilelim ki, bu kendiliğinden olmayacaktır. Onu silecek olan, sömürü ve tahakkümünü kırarak olan halkımızın bilinçli ve örgütlü mücadelesidir. Halkımızın bilinçli ve örgütlü mücadelesi tarihimizin aydınlık yolunda karanlık bir kaya gibi duran emperyalizmi ve işbirlikçilerini yıkıp atacaktır. Çünkü bu, Türkiye devrim tarihinin yeniden yazılmasıdır.

3) Nasıl 1919'ların mücadelesi milli kurtuluşçuların devrimci cephesiyle, İngiliz, Fransız, İtalyan ve onların uşağı Yunan kuvvetlerinin karşıdevrimci cephesi arasında oldu ise, 1970'lerin mücadelesi de milli kurtuluşçuların devrimci cephesi ile Amerikan emperyalizmi ve işbirlikçilerinin karşı devrimci cephesi arasındadır. 1970 Türkiye'sinde bu cephele seçilmeye başlanmıştır. 1919 Milli Kurtuluş mücadelesi, 1923 Cumhuriyetin ilanı, 27 Mayıs 1960 devrimi çizgisinden sonra gelecek olan bağımsız ve demokratik Türkiye'yi kuracak olan devrimdir. Türkiye'nin tarih tekerleği bu yönde dönmektedir. Bunun karşısında gericilerde 1970'lerin Türkiye'sini emperyalizmin at oynattığı gericiliğin azdığı bütün aydınlık kurumlara karşı baskı ve terörün kurulduğu karanlık bir ülke yapmak özlemindedirler. Atmış oldukları adımı da, her geçen gün, bu özlemlerini gerçekleştirme yolunda onlar için bir zafer olmaktadır. Ancak, dünya halklarının boyunduruktan kurtulduğu, zaferin emperyalizmde ve bütün gericilerde olmayıp dünya halklarında olduğu, ezilen ve sömürülen sınıflarda olduğu çağımızda Türkiye'nin geleceği karanlık değil aydınlık olacaktır.

4) Gelecek kuşaklara aydınlık bir Türkiye emanet etmek bütün devrimcilerin ve bütün yurtseverlerin tarihi görevleridir. Devrim tarihimize bu görevi yerine getiren kuruluşlar, gruplar ve kişiler şerefle geçeceklerdir. Bundan dolayı bütün bu doğruları söylemekle yetinmemeliyiz. Türkiye devrim tarihini yazmak için yalnız kendi örgütlerimizde, yalnız kendi dar çerçevemizde çalışmak yetmemektedir. Görevimiz bütün çalışmalarımızı geniş halk kitlelerine propaganda, ajitasyon ve eylemlerle benimsetmek, örgütler arası gerçek dayanışmayı kurmak, devrimci

mücadeleyi Türkiye topraklarında yaşanan bir gerçek haline getirmek olmalıdır. Görevimiz, gericilerin gelip geçici zaferlerinin karşısında şaşımak değil, gericilerin gelip geçici baskı ve terörleri karşısında susmak değil, tersine daha güçlü ve daha cüretkâr çalışmalara girmek, bunun için de devrimci güç birliğini hızlandırmak, bu yolda ciddi adımlar atmak olmalıdır.

5) Biz, aşağıda imzası bulunan kuruluşlar boşuna şehitler vermediğimizi, cezaevlerinde boşuna yatmadığımızı, yurtsever halkımıza her türlü baskıya rağmen gerçekleri ve aydınlığı boşuna duyurmadığımızı bilerek Devrimci Güç Birliğini kurma yolunda bütün kuruluşları, bütün grupları ve bütün kişileri tutarlı adımlar atmaya davet ediyoruz. Yurtseverleri, devrimci mücadeleyi ve devrimci dayanışmayı toplumun bütün katlarına yaymaya; yeni eylem biçimleri ortaya koyma konusunda öneriler yapmaya, devrimci güç birliği konusunda ortak toplantılar düzenlemeye çağırıyoruz. Şimdiye kadar yapılan bütün ortaklaşa eylemleri ve kurulan bütün ortaklaşa örgütleri yeniden birleştirmeye ve yıkılmayacak bir devrimci güç birliği adımını atmaya davet ediyoruz.

Devrimci selâmlarla.

Türkiye Devrimci Gençlik Federasyonu (Dev-Genç)

(T.D.G.F'na bağlı 48 örgüt)

İstanbul Teknik Üniversitesi Öğrenci Birliği

Orta Doğu Teknik Üniversitesi Öğrenci Birliği

Ankara Üniversitesi Öğrenci Birliği

Hacettepe Üniversitesi Öğrenci Birliği

Ege Üniversitesi Öğrenci Birliği

İrtibat adresimiz: Ankara'da İnkılâp sokak 5/15,

Tel: 191399-124041,

İstanbul'da Teknik Üniversite Öğrenci Derneği,

Tel: 453051

İzmir'de Ege Üniversitesi Öğrenci Birliği-BORNOVA.

KAVGAYA BİLİNÇLE ATILMAK

DEV-GENÇ bir yandan tüm devrimci demokrat kurum ve kuruluşları devrimci güç birliğine, devrimci bir eylemliliğe, ortak bir örgütlülüğe çağırırken bir yandan da siyasal faaliyetinin yaygınlaşıp bütünselleşmesi nedeniyle kendi kadroları arasında ideolojik eğitimi ön plana çıkartıyordu.

Bazı kişilerin üstün teorik yetenek gibi kendilerini ortaya koymalarını eleştirerek bunun kaynağının saflardaki teorik düzeyin düşüklüğünde aranması gerektiğini vurguluyordu. Dev-Genç teori olmadan pratik olmaz anlayışını da belirterek; bunun için de Marksizm'i kavramayı, ülke somutunu

tanımayı önemli buluyordu.

Teorik eğitime yönelinmesinin bir diğer ve de başka unsuru ise Dev-Genç'in zorunluluk sonucu bir gençlik örgütü olmanın ötesine geçmesi ve ülke için bütünsel politikalar üretmekten başka seçeneğinin bulunmamasıydı.

Teorik eğitime ilişkin olarak İleri'de yayımlanan "ideolojik eğitimi gerçekleştirelim" başlıklı yazıyı buraya alıyorum. Ideolojik eğitime yaklaşımı bir de kendi ağızlarından dinleyelim.²

TEORİK EĞİTİMİN ÖNEMİ

Teori yığınlara mal olduğu zaman maddi güç haline gelir.

K. Marx

Bir bilim haline geldiğine göre, sosyalizmin bir bilim gibi ele alınması, yani öğrenilmesi gerekir.

F. Engels

Devrimci teori olmadan, devrimci hareket olmaz.

V. İ. Lenin

Önümüzdeki görevlerin en önemlilerinden birisi kadrolarımızın ideolojik eğitimi gerçekleştirme görevidir. Bugüne dek, teorik çalışmadan ve ideolojik eğitimden çok söz edildi. Bu konuda yazılar ve söylenenler, ya proleter devrimci kadrolarımızı küçümseyerek yukarıdan fetva vermek biçiminde, ya da birkaç genel tekerleme niteliğinde oldu. Sosyalizmi bildiklerini sananların bile, öğrenecekleri çok ama çok şey var. Bugünkü aşamada birinin bildiği diğerinden ya beş kelime fazla, ya da beş kelime azdır. Genel Marksizm doğrularının sergilenmesinin "üstün teorik yetenek" olarak nitelendirilmesinin nedenini saflarımızdaki ideolojik düzeyde aramalıyız.

Önümüzdeki dönemde kadrolarımızın ideolojik eğitimi gerçekleştirme görevini, bütün hepimiz elbirliği ile ciddiye almak zorundayız. Çünkü bir proleter devrimcisinin özelliği ve eyleminin önemi, onun bilimsel sosyalizmi kendine eylem kılavuzu olarak kabul etmesinden ve sosyalizmin bilimini proletaryanın ve diğer sömürülen sınıfların çıkarları yolunda pratiğe uygulama çabasından ileri gelir. Bunun için, ülkemizin özelliklerini iyi bilmek zorundayız. Dolayısıyla, bize sosyalizmin bilimi gerek.

Marksizm'in şu genel kanununu hepimiz biliriz: Diyalektik materyalizmin bilgi teorisi açıkça pratiğe öncelik tanımaktadır ve insan bilgisinin pratikten hiç ayrılmayacağına inanır. Marksizm, pratiğin önemini inkâr eden, ya da bilgiyi pratikten ayırmak isteyen bütün idealist görüşleri kesinlikle reddeder. Bu konu ile ilgili olarak Lenin şöyle diyor: "Pratik, teorik bilgiden daha üstündür; yalnız evrensel olarak kalmaz, aynı zamanda gerçeklik ile iç içedir."

TEORİ PRATİK İÇİCE

Diyalektik materyalizmin en önemli niteliklerinden birisi, bunun uygulanabilir oluşu, teorinin pratiğe bağlılığı üzerinde durması, dönüp dolaşıp pratik üzerinde durmasıdır. Bir teorinin doğruluğunun en iyi kanıtı, onun insanın sübjektif duygularına değil, sosyal pratikteki objektifliğine uyup uymamasıdır. Doğrunun tek ölçüsü sosyal pratiktir. Pratik diyalektik materyalizmin bilgi teorisinde ana noktadır. Pratikten gelen insan bilgisi, dönüp dolaşıp yine pratiğe hizmet etmektedir. Böylece Marksist felsefenin en önemli meselesi açıklığa kavuşmuş oluyor. Marksizm-Leninizmin amacı yalnızca objektif dünyanın kanunlarının anlaşılması ve böylece dünyayı açıklayabilecek gücün kazanılması değil, objektif kanunlar üzerinde elde edilen bilgileri uygulayarak dünyayı fiilen değiştirmektir. İşte, bu bakımdan, dünyayı değiştirme açısı bakımından, bize teori gerek. Ve bu, Lenin'in şu sözlerinde açıkça görülür: "Devrimci teori olmadan devrimci eylem olamaz." Ancak Marksizm-Leninizm teorinin önemini yalnızca eyleme kılavuzluk edeceği için belirtir, yoksa bu teoriyi bir dogma olarak saydığı için değil. Marks, Engels, Lenin ve Stalin'in teorisi evrensel olarak uygulanabilir niteliktedir. Ona bir dogma olarak değil ama bir eylem kılavuzu olarak bakmalıyız. Onu öğrenmek demek sadece cümleleri ve terimleri öğrenmek demek değildir. Marksizm-Leninizmi, devrimin bilimi olarak öğreneceğiz. Bu Marx, Engels, Lenin ve Stalin'in gerçek hayatı ve devrimci deneyleri enine boyuna inceleyerek elde ettikleri genel kanunların anlaşılması değil, ama onların görüş açılarını ve meseleleri kavrama ve çözme yöntemlerini anlamak demektir. Marksist teoriye hakim olmalı ve onu uygulamalıyız. Ama teoriye sadece onu uygulamak amacıyla hakim olacağız.

Diyalektik materyalizm, pratikte hiç kimse ondan kendisini kurtaramadığı için, evrensel bir gerçektir. Birçok teorilerin yanlışlığı, pratiğin verdiği sonuç ile ortaya çıkartılmıştır. Pratiğe, gerçeğin kriteri denmesi boşuna değildir. Devrimci mücadele içinde elimizdeki devrimci teoriyi pratiğe uygulayarak gerçek anlamda ilereleyebiliriz. Ancak bu teoriyi iyice sindirmiş kişi, günlük mücadeledeki sorunları doğru çözümler ve giriştiği eylemler tutarlı olur. Ancak devrimci teorinin ışığında saflarımızda tam bir ideoloji ve eylem birliği sağlayabilir, yeni kazanılan sempatizan arkadaşlarımızı harekete bağlar, saflarımızı sıklaştırırız.

BİLİNCİ KILAVUZ EDİNELİM

Teorik eğitimin her dönemde en önemli mesele olduğu ve teorinin yalnızca uzun vadeli meselelerin çözümü için değil, günlük kısa vadeli meselelerin çözümü için de büyük önem taşıdığı ortadadır.

Marksizm'in-Leninizm'in öğrenilmesi demek bu literatürün zengin kaynağının teker teker ezberlenmesi ve her söze başlandığında papağan gibi kitap satırlarının

tekrarlanması demek değildir. Teorik eğitimin kapsamı ise, yalnızca sosyalizmin klasiklerinin kuru kuruya okunması hiç değildir. Sosyalizmi öğrenmek için bu kitapları okumak gerek. Ama yalnızca okumak yetmez, onları etüt etmek gerek. Bu yapılmadan, sosyalizm şuradan buradan derme çatma bilgilerle inşa edilmiş çürük bir bina olur. O kitapları gerçek anlamda okumak ve etüt etmek demek, onları hayata geçirmek, pratiğin içinde kullanmak demektir. Ayrıca sosyalizmin klasiklerini kuru kuruya etüt etmek de yetmez. O ancak, bir kütüphane fareliği olur, sosyalizm olmaz. Sosyalist bilgi ancak pratiğin mihenk taşına vurularak bir bilim ve bilinç düzeyine yükseltilebilir. Eğer yalnızca kitapları okumak ve etüt etmek yetseydi bugün aramızdaki Marks'ların Engels'lerin sayılabileceği bile. Marks, ancak üniversite profesörlüğünü teptikten sonra Marx oldu. Engels elde silâh 1848 Alman devrimine katıldıktan sonra ünlü eseri Anti-Dühring'i yazdı. Yoksa, cilt cilt eserlerle bilim dünyasını alt üst ettiğini sanan Alman profesörü Dühring bilimsel sosyalizmi kurardı. Demek ki, teori ile pratik arasında Lenin'in de söylediği gibi diyalektik bir bağ vardır. "Yolu devrimci teori tarafından aydınlatılmayan pratiğin karanlıkta el yordamı ile yürütmesi gibi, devrimci pratik ile ilgisi olmayan devrimci teori de amaçsızdır."

YETERSİZLİKLERİ GİDERMEK İÇİN

Kadrolarımız arasında, teorik çalışmaların çeşitli nedenlerden dolayı ya hiç yapılmadığı, ya da yeterli olmadığı hepimizce bilinen bir gerçektir. Bu konuda, sıkı, disiplinli ve sabır isteyen bir çalışmaya girmemiz gerekiyor. Bu çalışma iki koldan yapılabilir. Birincisi kendi kişisel çabamızla özel olarak okuyup öğrenerek. İkincisi ise, grup halinde teorik eğitimler yaparak meseleleri toplu halde tartışarak. Bu çalışmaların her ikisinin bir arada yürütmesi elbette istenenin en iyisi olur. Toplu eğitim birçok biçimlerde yapılabilir. Ancak az ve yetersiz de olsa, bu konudaki deneylerimizden çıkardığımız sonuçlara göre, uygulamada, aşağıda anlatacağımız biçim esas alınırsa bizce çalışmalar verimli ve canlı olur.

Teorik eğitimde izlenecek yol hep birlikte kitap okumak olmamalıdır. Bunun birçok sakıncası vardır. Örneğin, katılanların dikkatlerinin bir süre sonra dağılması, uzun zamanda az yol kat edilmesi gibi. Kitap okuyarak kendisini eğitmek her devrimcinin mutlaka edinmesi gerekli temel alışkanlıktır. Ama grup halindeki tartışmalarda amacımız, kafamıza takılan sorunları çözmeye çalışmak, okuduklarımızdan elle tutulur sonuçları çıkarmak, teoriyi doğru ve kalıcı bir biçimde hazmetmek, Marksist-Leninist kavrayışı kazanmaktır.

Bir çalışma devresinde incelenen konular ilk eğitim saatinde, katılanlara açıklanmalıdır. Bu konularla ilgili kitap, dergi, gazete isimleri verilmeli, isteyenler bu konularla ilgili bilgi sahibi olabilmelidir.

Teorik eğitimleri yönetecek olanların sayısı iki veya üçü geçmemelidir. Bunun birçok yararı vardır. İş benimsenir, sorumluluk merkezileşir ve az sayıda arkadaşın eğitim saatinden önce toplanıp hazırlanması kolay ve pratik olur. Böyle olunca birkaç kişi sürekli olarak bu sorumluluğu duyacak, ve kimse bir kere hazırlanıp diğer konulara karşı ilgisiz kalmayacaktır. Hazırlanacak kişiler, yalnız incelemeyecek konuyu değil, diğer birçok meseleyi de kendi aralarında etüt etmeli, eğitim çalışmalarına katılanların tümünün, toplantılara o konuda en az bazı temel bilgileri kavrayarak gelmeleri sağlanmalıdır. Her konunun sonunda anlatılanlar tartışılmalı ve çeşitli kaynaklardan da pasajlar okunmalıdır.

EGİTİM YÖNTEMİ

Yapılacak teorik eğitimlerde tavsiye edilen bu yöntem, uygun görülürse izlenebilir. Ama bu tür çalışmalara girecek olanlar hangi yöntemin daha verimli olacağına elbette ki, kendileri karar vereceklerdir. Biz ancak, yardımcı olabilmek amacıyla böyle bir öneri getirdik. Hedef yalnızca kadrolarımızın ideolojik düzeyini yükseltmek ve Marksizm-Leninizm'le silâhlanmış kişiler yaratmaktır. Bunun büyük önemini, dünya devrimci hareketinin zengin deneyi bize göstermektedir. Çin Devrimi sırasında Mao Tse Tung, eğer partinin öncü kadroları arasında Marksizm-Leninizm'in sistematik ve pratik bir incelemesini yapan yüz ya da iki yüz kişi olsa, Japon emperyalistlerini yenebilecek durumda olabileceklerini söyler. Bu da, devrimci teoriyle silâhlanmış kadroların ne denli önemli olduğunu açıkça göstermesi bakımından ilginçtir.

Teorik eğitimde okunup incelenecek olan kitapların sistematik bir listesini vermeden önce aynı konuda başka bir ülkede, Vietnam'da yapılan bir çalışmadan söz edelim. Vietnam İşçi Partisinin kadrolarının politik ve ideolojik anlayış düzeyini yükseltmek amacıyla, Vietnam İşçi Partisi Merkez Komitesi ilk defa 7 Eylül 1957'de uzun süreli bir teorik eğitim kursu açmıştır. Nguyen Aı Quoc Okulu adını alan bu teori kursunun ilk açılış toplantısında bir konuşma yapan Ho Şi Minh öğrenimdeki tutumdan bahsederek, konuşmasını, bizler için de her zaman örnek alınması gereken şu sözlerle bitirmiştir:

- "1. Alçakgönüllü ve açık olmak. Partimizin ideolojik anlayış düzeyi oldukça düşüktür; bu konuda, iyiyim diye kimse övünemez. Bu nedenle alçakgönüllü ve samimi olmalıyız... Kibir, kasılma ve bencillik öğrenimin en büyük düşmanlarıdır.
2. Öğrenimi ne pahasına olursa olsun tamamlanacak bir görev saymalı, eğitim planının tamamlanmasına isteyerek katılmalı, güçlüklerle karşılaşılınca gayretlerinizi arturarak üstesinden gelmelisiniz.
3. Bağımsız ve özgür düşünceye önem vermek. Ak kâğıt üzerine yazılmış her kelimeyi, her cümleyi körü körüne bellemeden, her metni iyice anlamaya çalışmalı,

anlamadığı noktaları iyice sindirinceye dek tartışmaktan kaçınmamalıdır. Bir sorunla karşılaşınca "niçin?" sorusu sorulmalı ve bunun gerçek hayata uygunluğu dikkatle incelenmelidir. Kitaba körü körüne boyun eğmekten kaçınılmalıdır. Düşüncelerimiz daima olgunlaşmalıdır.

4. Doğruyu savunmak ve ilkeleri savunmak. Gelişi güzel "Evet efendimcilige" ve ilkesiz uzlaşmaya izin verilmemelidir.

5. Öğrenirken birbirine yardım etmek, yani bir temel üzerinde yeni bir dayanışma amacıyla cesur eleştiri ve kendini eleştiriden kaçınmamak.

Öğrenime karşı bu türlü bir tutum alışkanlık haline gelmelidir. Ancak bu şekilde teoriyi pratikle birleştirme ilkesini anlayabilir, eğitimimiz de amacına ulaşabilir. Bu amaç somut devrimci sorunları çözmede Marksist-Leninist tutumu, görüş noktasını ve metodunu uygulamaya yetenekli kadroları eğitmektir."

TEORİK EĞİTİM PROGRAMI:

KONULAR ve BAŞVURULACAK KAYNAKLAR

KONU : SOSYALİST TEORİ, DİYALEKTİK VE TARİHİ MATERYALİZM

- A. 1. Sosyalizmin Alfabesi- Leo Huberman - Sol Yayınları - 4 TL.
2. Diyalektik ve Tarihi Materyalizm -J.Stalin-Bilim ve Sos. Yayınları - 4 TL.
3. Felsefenin Temel İlkeleri - G. Politzer - Sol Yayınları - 20 TL.
4. Teori ve Pratik - Mao Tse Tung - Sol Yayınları - 10 TL.
5. En Güzel Dünya-Jean Baby- Anadolu Yayınları - 10 TL.
- B. 1. Ailenin, Devletin ve Özel Mülkiyetin Kökeni Engels - Sol Yayınları - 10 TL.
2. Anti - Dühring - F. Engels - Sol Yayınları (İki cilt bir arada) - 20 TL.
3. Felsefe İncelemeleri - K. Marx, F. Engels - Sol Yayınları - 7.5 TL.

KONU : EKONOMİ POLİTİK

- A. 1. Ekonomi Politik - Nikitin - Sol Yayınları - 10 TL.
2. Ücretli Emek ve Sermaye-K. Marx-Sol Yayınları - 4 TL.
3. Ücret, Fiyat, Kâr-K. Marx, - Sol Yayınları - 4 TL.
- B. 1. Ekonomi Politikin Eleştirisine Katkı - K. Marx - Sol Yayınları - 15 TL.
2. Felsefenin Sefaleti-K. Marx - Sol Yayınları - 10 TL.
3. Kapital - Karl Marx - Sol Yayınları (1. cilt 5 kitap) - 50TL.
4. Anti - Dühring - F. Engels - Sol Yayınları (İki cilt bir arada) - 20 TL.

KONU : SINIF MÜCADELELERİ TOPLUMLARIN TARİHİ, BURJUVA VE MİLLİ DEMOKRATİK DEVRİMLER

- A. 1. Sovyetler Birliği Komünist Partisi Tarihi P.D. Aydınlık Yayınları - 20 TL.
2. İlkel Toplum, Köleci Toplum, Feodal Toplum Zubritsky vs. -Sol Yayınları - 10 TL.
3. Kapitalist Toplum - Zubritsky vs.- Sol Yayınları - 8 TL.
4. Devlet ve İhtilâl- Lenin-Bilim ve Sos. Yayınları -10 TL.
5. Leninizm'in İlkeleri - J. Stalin- Sol Yayınları- 10 TL.
6. Ne Yapmalı? - Lenin - Sol Yayınları - 10 TL.
7. Yaşasın Halk Savaşının Zaferi - Lin Piao Bilim ve Sos. Yayınları - 4 TL.
8. Emperyalizmle Mücadele - Mao Tse Tung - Sol Yayınları - 7.5 TL.
9. Sağ ve Sol Sapmalar Üzerine - J. Stalin - Sol Yayınları - 10 TL.
10. Halk Savaşı Halk Ordusu - Giap - Sol Yayınları - 7.5 TL.

Not: (A) Bölümleri Temel Okuma için

(B) Bölümleri Derinliğine Okuma için

Yukarıda verilen teorik eğitim programı sistematik bir biçimde izlenirse olumlu sonuçlar vereceği açıktır. Ama gerek maddi olarak ve gerekse başka nedenlerden dolayı bu programı izleyemeyecek durumda olanlara mutlaka okunması ama satır satır derinliğine hazmederek okunması gereken şu iki kitabı salık veriyoruz.

1 - FELSEFENİN TEMEL İLKELERİ

G. Politzer - Sol Yayınları - 20 TL.

2 - SOVYETLER BİRLİĞİ KOMÜNİST PARTİSİ TARİHİ

P. D. Aydınlık Yayınları - 20 TL.

İLERİ'Yİ DÜZENLİ ÇIKARABİLMEK

Dev-Genç İleri'yi teorik eğitimi gerçekleştirmede merkezi ve işlevsel bir araç olarak görüyor. Ancak İleri'nin aylık periyotlarını tutturamaması, yaygın bir dağıtım ağının kurulmaması ve ekonomik sıkıntılar Dev-Genç için bile sorun oluşturabiliyor. Buna dikkat çekmek gerek. 48 derneğin ve buna yakın sayıda da öğrenci örgütünün bağlı olduğu Dev-Genç yönetiminin bu türden bir sorunla yüz yüze olması şaşırtıcı görünüyor. TDGF merkezinin bütün Dev-Genç militanlarına İleri imzasıyla yazdığı açık mektubu buraya alıyorum. Yayının işlevini, sorunları ve yapılması gerekeni yazıyorlar.

MERKEZİ YAYIN SORUNU

Arkadaş,

Sosyalist hareketimizin devrimci aydınlardan ve gençlerden işçilere ve köylülere ulaştığı bir dönemdeyiz. Proleter devrimci hareketimiz Türkiye'de yaşayan bir güç haline gelmiştir. Emperyalizmin ve işbirlikçilerinin devrimci hareketimize yönelttiği baskı ve terör hareketleri devrimci düşüncenin yığınlara ulaşmasını engelleyememektedir. Bundan böyle de, nice Taylan'lar, Necmettin'ler, Battal'lar şehit edilirse edilsin devrim bayrağını yükseldiği yerden indirmeyeceğiz. O yüce bayrağın, devrim bayrağının ardında saf tutanlar, işçisinden üniversitelisine, köylüsünden, aydınına kadar, kanlarıyla Türkiye'nin tarihini yazıyorlar.

ILERİ bu kutsal devrim savaşında, hareketimizin genel siyasi çizgisi doğrultusunda, her türlü tehlikeyi göğüsleyerek mücadele yürüten proleter devrimci kadrolarımıza günlük siyasi hedefler gösterebilmek yolunda çaba harcamak için çıkmaktadır. ILERİ dünyanın birçok yerinde halkların emperyalizme karşı yürüttükleri mücadelenin zengin deneyinden Türkiye'li proleter devrimcilerinin de yararlanmalarını sağlayabilmek umuduyla çıkmaktadır.

ILERİ kadrolarımıza teorik meselelerde yardımcı olabilmek amacıyla çıkmaktadır. Günlük deneylerimiz Anadolu'nun dört bir yanında mücadele yürüten proleter devrimcilerin de böyle bir özlemi duyduğuna bizi inandırmaktadır.

ILERİ'nin bundan sonraki yayınını muntazaman sürdürebilmesini sağlamak için ILERİ'ye mutlaka abone sağlamalısınız. Bundan başka bulunduğunuz yerde dergiyi satabilecek kişi veya kitapçı varsa bunların adreslerini bize bildiriniz. Çevre-
nizde olan olayları (devrimcilere baskı, toprak işgali, miting, yürüyüş v.s.) bize mutlaka iletiniz.

ILERİ'nin abonelere de muntazam olarak gitmediğini biliyoruz. Elbette ki bu konuda derginin hataları olmuştur. Ama esas neden bu değildir. Postahanelerden dergiler toplanmakta ve bu yüzden de abonelere ulaşmamaktadır. Eğer bundan önce yayınlanan sayılardan elinize geçmeyenleri bize bildirirseniz dergiler adresinize yeniden gönderilecektir. Bulduğunuz il veya ilçede ILERİ'ye abone olanlara dergiyi iletme olanağınız varsa bize en kısa zamanda bildirmenizi rica ederiz. Böylece dergilerin abonelere iletilmesi kolaylaşmış olabilecektir. Devrimci mücadelede yerini alan ILERİ'ye yukarıda yazdığımız konularda yardımcı olmanız bir devrimci olarak görevinizdir. Devrimci Selâmlar.

SELAM OLSUN DÜNYA HALKLARINA

Dev-Genç'te kuramsal eğitimin, bilgilendirmenin somut bir yanı Türkiye ise diğer yanı da özgürlük mücadelesi veren bütün dünya halkları idi. Dev-Genç Türkiye'yi kapalı bir kutu olarak görmüyor, ufkunu sınırların

ötesine taşıyarak dünya halklarıyla dayanışmanın, ortak coşkuyu yaşamının çabasını veriyordu. Bu, İleri'de: "İleri, dünyanın birçok yerinde halkların emperyalizme karşı yürüttükleri mücadelenin zengin deneylerini aktarmayı amaçlıyor" şeklinde açıklanıyordu. Bir örnek Dev-Genç'in dünya devrimci hareketine yüklediği anlamı ifade etmeye yetebilir sanırım. İleri dergisinin Ekim 1970 tarihli 4. sayısında başta Ekim Devrimi olmak üzere, Ortadoğu, Filistin sorunu, Latin Amerika, Şili'de halk iktidarı, Alman militarizmi ve Ho Şi Minh, konusunda birçok kapsamlı yazı yer alıyordu.

Bunlardan "Ekim Devrimi 53 Yaşında" başlıklı yazıda: "Ekim Devrimi ezeli düşmanımız çarlığın yıkılışını sağlamıştır. Yerine kurulan ilk sosyalist ülkenin devrimci iktidarı bizim Milli Kurtuluş Savaşı'mızda biricik kara gün dostumuz olmuştur. Bu yüzden Ekim Devrimi'ne düşmanlık sosyalist-ten vazgeçtik azıcık milli duygusu olan bir Türk'e yakışmaz" denildikten sonra şöyle devam ediliyordu.

EKİM DEVRİMİ

7 Kasım (Eski Rus takvimiyle 25 Ekim), Ekim Devrimi diye bilinen büyük Sovyet Sosyalist Devrimi'nin emperyalist dünya sisteminin çökmekte olduğu, sosyalist düzenlerin kurulduğu çağımızın bir dönüm noktasıdır. Ekim Devrimi, burjuva demokratik devrimler çağının kapandığı, dünya üzerinde milli demokratik devrimler çağının başladığı bir tarihi olaydır. Ekim Devrimi, dünyada ilk defa bir ülke proletaryasının en yakın müttefiki olan yoksul köylülerle birlikte sınıfsal iktidarı gerçekleştirmesinin başlangıcıdır. Proletarya tarih sahnesinde ilk kez 1848 Burjuva devrimleriyle görülmüştür. Ama onun tarih sahnesinde kazandığı ilk zafer ise Ekim Devrimi'nde olmuştur. Bu kadar önem taşıyan bu olayın, Türkiye'de milli kurtuluş mücadelesi verenlerin hiçbir zaman akıldan çıkarmamaları tarihi deneylerinden çıkarılmış derslerden yararlanmaları gereken çok büyük özellikler vardır. Hiçbir devrimcinin 1917 Devrimi'ni, onun özel şartlarını ve onun pratiğinden çıkan evrensel gerçeği bilmeden mücadelesini sağlam olarak yürütmesine imkân yoktur. Yarı-sömürge yarı-feodal bir yapıya sahip, her türden küçük burjuva düşüncesinin ve oportünizminin, proleter ideolojisinin içinde at oynattığı Türkiye'mizde Ekim Devrimi'nin doğru olarak anlaşılması şarttır. Amerikan Emperyalizminin, kendi ihraç malı anti-Komünizm silahının etkisiyle halkımızın Ekim Devrimi'ni doğru olarak değerlendirmesine engel olunmuştur.

Çarlık Rusya'sının yıkıntısı üzerinde Lenin'in önderliğinde inşa edilmiş olan Sovyetler Birliği, kuruluşundan itibaren dünyadaki milli kurtuluş hareketlerini bütün gücü ile desteklemiştir. Emperyalizmin hegemonyasındaki yoksul halklar kurtuluş mücadelelerinde, her türlü sıkıntılar içinde bulunan dünyanın ilk sosyalist devletinin desteğini görmüşlerdir.

Aynı şekilde, sosyalizmi kuran ülkelerin de emperyalizmin boyunduruğu altında olan ve kurtuluş savaşı veren ülkelerin mücadelelerinin güçlenmesine ihtiyacı vardır. Çünkü kendisi için de en büyük tehlike emperyalizmden gelebilecektir. Emperyalistlere karşı silahlı mücadele içinde olan Mustafa Kemal'in önderliğindeki emekçi Türkiye halkı Sovyetler Birliği halkının büyük desteğini görmüştür. Emperyalizmin güçlerinin Rusya'da karşı-devrimi gerçekleştirmek istedikleri kurtuluş savaşımız döneminde, Sovyet hükümeti Kemalistleri destekleyerek emperyalistlerin gücünün zayıflamasını sağlamıştır. 1923 Kemalist Türkiye'si ile Lenin'in Sovyetler Birliği dost idiler. Dostlukları bütün dünyayı yutmak isteyen emperyalizme karşı olmalarındandı. Bugün ise Türkiye Nato'nun ileri karakoludur ve halkımıza hem emperyalizm ve işbirlikçileri tarafından ve hem de onların sosyalist hareket içindeki ajanları tarafından Sovyetler Birliği'ne düşmanlık bilinci aşılanmaktadır.

Ekim Devrimi, Bolşevik Partisi'nin, iktidarı, burjuvazi ve onunla işbirliği eden partilerden aldığı bir harekettir. Proletarya ve en yakın müttefiki yoksul köylüler, yönetimi ele almışlar ve Sovyetler Birliği'nde sosyalizmin kurulması yolunda mücadelelerini sürdürmüşlerdir. 1917 Burjuva Demokratik Devrimi'nden önce ve sonra, Lenin ve partisi proletarya diktatörlüğünün kurulması için Marks ve Lenin'in koyduğu ilkeleri ve dünyanın somut şartlarını birleştirmişler, buna uygun strateji ve taktikleri uygulayarak başarıya ulaşmışlardır.

Sonuç olarak Ekim Devrimi, ezeli düşmanımız çarlığın yıkılışını sağlamıştır. Yerine kurulan ilk sosyalist ülkenin devrimci iktidarı bizim Milli Kurtuluş Savaşımızda biricik kara gün dostumuz olmuştur. Bu yüzden Ekim Devrimi'ne düşmanlık sosyalistten vazgeçtik azıcık millî duygusu olan bir Türk'e yakışmaz. Ekim Devrimi doğunun ezilen halklarının, emekçi yığınlarının asırlar boyu süren uyuşukluğuna son veren ve onları dünya emperyalizmine karşı mücadeleye yönelten önemli bir tarihi etken olmuştur.

TAYLAN ÖZGÜR'ÜN ANILMASI VE GİRİTLİOĞLU'NUN ÖLÜMÜ

Eylül 1969 Taylan Özgür Ankara'da öldürülüyor. Eylül 1970 Taylan Özgür Ankara'da "Taylan Özgür Harekatıyla" anılıyor. Özgür ODTÜ öğrencisiydi ve Dev-Genç'in gençlik hareketinin önünde yürüyen faal militanlarından. Öldü. Ölümü Vedat Demircioğlu, Atalay Savaş'tan sonra gençliğin 3. şehidi oldu. Taylan yiğitliğiyle örnek bir kişi olarak tanınıyordu.

Dev-Genç Taylan'ın ölümünün 1. yıldönümünde bir Taylan Özgür haftası düzenledi. Siyasal'da ve ODTÜ'de forumlarla anıldı, o günlerde

Filistin gerillalarına karşı düşmanca davranan Ürdün elçiliğine karşı yapılan gösterilerle anıldı. Taylan'ın babası emekli binbaşı Hasan Özgür diyor-
du ki: "Yavrumun akan kanı helal olsun. Benim bir oğlum gittiye on bin-
lercesi yani sizler varsınız. Taylan'ın kanı elbette ki onları boğacaktır."

Ancak Taylan burukça anılıyordu. Yapı İşçileri Sendikası'nın (YİS) ör-
gütleyicisi, emekçisi, Necmettin Giritlioğlu kiralık katillerce öldürülüyor-
du. Dev-Genç'in nitelemesiyle devrimcilerin elindeki tek sendikanın baş-
kanı İzmir Aliğa rafinerisindeki grev sırasında öldürülüyordu. Dev-Genç
açıklamasında:

"Necmettin'i İzmir ve Ankara'daki cenaze törenlerinde Amerikan em-
peryalizmine ve bütün yerli köpeklerine karşı sonuna kadar mücadele ede-
ceklerine yemin eden işçiler, meselelerinin örgütlenerek milli demokratik
devrim mücadelesinin en önünde kavgaya girmek ve devrimi sürdürerek
siyasi iktidarı ele geçirmek olduğunu anlamaya başladılar. İçleri, bu zor
kavgayı sürdürerek zafere ulaşabilmek için en gerekli ve en keskin silâh
olan kendi sınıflarının ideolojisini, yani proletaryanın devrimci ideolojisi-
ni öğrenme hırsıyla dolup taşı. Böylece, ekonomik nitelikteki bir işçi gre-
vi Necmettin'in ölümü ve oradaki proleter devrimci arkadaşların doğru
yöndeki çalışmalarıyla politik bir nitelik kazandı.

Ne Necmettin arkadaşımızın, ne de diğer proleter devrimci arkadaşla-
rımızın öldürülmeleri gelişen milli demokratik devrim mücadelemizi dur-
durabilir. Ezilen halkımız, diğer devrimci dünya halklarının da dayanışma-
sı ile emperyalizmi Türkiye'mizden mutlaka kovacak, dökülen bütün dev-
rimci kanlarının hesabı en yakın zamanda sorulacaktır" deniliyordu.

ÇAYAN ÇEVRESİNİN DÖNEM DEĞERLENDİRMESİ

Yusuf Küpeli'nin kaleme aldığı, Kurtuluş Yayınları'ndan çıkan Dev-
Genç broşüründe Çayan'ın önderlik ettiği çevre yaşanan 10 aylık süreci
değerlendiriyor ve ayırım çizgilerini koyarak müdahaleci bir tutuma yöne-
liyordu. Ekim ayına gelirken Çayan çevresi bütün olarak Dev-Genç önder-
liğini devralırken Aydınlik Sosyalist Dergi yazı kurulunda birlikte oldukla-
rı Mihri Belli çevresi ile köprüleri atıyorlardı. Burada artık eleştiriler Dev-
Genç içinde belirli ölçüde etkinlik gösteren Proleter Devrimci Aydınlik
grubuna ve Mihri Belli'ye yöneliyordu.

Broşürde ayrıca sosyalist teoriyle donanmış olmanın önemi belirtiliyor
ve profesyonel devrimciliğin unsurları sıralanıyor. Küpeli'nin hayli sert bir
üşlup taşıyan yazısını buraya alıyorum.³

GENÇLİĞİN GELİŞEN EYLEMİ

Yusuf KÜPELİ

1968'in sonlarında akademik nedenlerle başlayan üniversite gençliğinin hareketleri, sosyalist gençliğin öncülüğü ile giderek anti-emperyalist gösteriler halini aldı. Kavgada kullanılan taşlar ve sopalar yerini ateşli silahlara bıraktı. Gelişen, güçlenen anti-emperyalist gençlik hareketlerinin ve halkımızın kendiliğinden gelişen ekonomik ve demokratik mücadelelerinin yanı sıra daha örgütlü, güçlü ve saldırgan bir karşı-devrim hareketi de gelişti. Siyasi cinayetlere kurban giden devrimci gençlerin sayısı hızla artmaya başladı. Emperyalizme ve yerli köpeklerine karşı dövüşüp de hapishaneyi veya nezareti boylamayan hemen hemen hiçbir genç kalmadı. Gençliğin ve halkımızın gelişen devrimci mücadelesi karşısında parlamentoda da tam bir gerici ittifak kuruldu, Sesini yığitçe yükseltebilen birkaç milliyetçi-devrimci tabii senatörün dışında, suratına ilerici maskesi takan Ecevit sahtekarından en ümmetçisine kadar hepsi, işçi, köylü, gençlik hareketleri söz konusu olunca, aralanındaki "çıkar çelişkilerini" bir yana bırakıp birleşmeye ve küfretmeye başladılar. Sanki devrimci hareketi durdurabilecekmiş gibi ceza kanunlarını ağırlaştırdılar ve daha da ağırlarını getirebilmek için hazırlıklara giriştiler. Gerici parlamenter bir ittifakın mı, yoksa bir Yahya Han formülünün mü Amerikan emperyalizminin ve işbirlikçi sermayenin daha çok işine yarayacağı meselesini tartışmaya başladılar.

İşçilerin, köylülerin mücadeleleri ve şehirlerde yapılan anti-emperyalist gösteriler bir sürü genci eğitti, düzenle bağlarını koparmasına yardımcı oldu. Nasıl gençlik hareketleri işçi ve köylü kitlelerini etkilemişse, işçi ve köylü hareketleri içine giren gençler de bu hareketlerden etkilendiler. Teoriye daha sıkı sarılma ve amatörce çalışma tarzını terk ederek örgütlü, disiplinli eyleme girme isteğini duydular. Geniş işçi ve köylü kitlelerinin, öncü kadronun en aktif disiplinli mücadelesi ile eyleme sokulabileceğini, geniş halk kitlelerine ekonomik ve demokratik mücadelelerin yeterli olmadığını, devrimin aktif mücadele ile gerçekleşebileceğini göstermenin gerekliliğini anladılar. Yalnız, bazı gençlik yöneticileri, hareketin kendiliğinden gelme niteliğini ve gençlerin bu hareketler içinde yaptıkları çalışmaların amatörce olduğunu, sağlam işçi ve köylü kadrolar çıkartılmasına ve ciddi bir örgütlenmeye yönelmediğini kavrayamadılar. Sanki her şey bir anda kolaycacık oluvermiş ve olacakmış, bütün bu hareketler gençliğin sistemli siyasi ajitasyonu ve propagandası sonucu ortaya çıkmış gibi yanlış eğilimlere kapıldılar. Bu ve bunun gibi çeşitli yanlış eğilimlerin ortaya çıkışının başta gençliğe "anarşistler" diye küfreden ve bir teori fetişizmi yaratan Proleter Devrimci Aydınlik oportünizminin ve küçük hesaplarla aynı gençliğe gerektiğinde (!) duygusal methiyeler düzen Mihri

Belli fraksiyonu ve bütün küçük burjuva oportünist fraksiyonların büyük etkileri oldu. Buna gençlik kitlesinin küçük burjuva bir kökene dayanması dezavantajı da eklenirse yanlış eğilimlerin ne kadar kolay ortaya çıkabileceği gerçeği daha iyi anlaşılır.

Bu yanlış eğilimlerden birincisi, teoriyi küçümsemektir. Proleter Devrimci(!) Aydınlik oportünizminin pratikten kopuk entelektüel gevezelikleri, yaratmaya çalıştığı teori fetişizmi ve Mihri Belli'nin "Türkiye'nin şartları başkadır" diyerek evrensel milli demokratik devrim tezini tahrif etmesi, en temel ilkeleri üzerinde tutarsız, birbiriyle çelişkili, günden güne değişen saçma sapan beyanlarda bulunması bazı genç arkadaşların teoriye şüpheyile bakmalarına, teoriyi küçümsemelerine sebep oldu. Teoriyi bilmek, pratikte doğru tavırlar takınabilmek, teorinin kılavuzluğundan şaşmadan zafere yürüyebilmek için gerekli değil de, sanki entelektüel teorik tartışmalar ve demagojik spekülasyonlar yapmak için gerekiymiş gibi düşünceler uyandı. "Bırakın işin teorisini teorisyenler yapsın. Önemli olan pratiktir. Biz eyleme girelim, eylem içinde doğru yolu her zaman buluruz..." gibisinden yanlış düşünceler, teoriyi pratikten metafizik şekilde ayıran düşünceler ortaya çıktı. Bu teori düşmanlığının en somut, sivri örneği, birinin kalkıp TDGF toplantısında "arkadaşlar, ille de devrim anlayışı, çalışma tarzı, örgüt anlayışı konularında bir görüşe mi sahip olacağız? Bizim düşüncelerimizi bunlarla sınırlamak istiyorlar! Bakın, bir Hikmet Kıvılcımlı, bir Kebek Kurtuluş Cephesi bir Tupamaros var..." diyerek deli saçması laflar etmesidir! Aynı kişi, öbür toplantılarda da kalkıp milli mesele üzerine nutuk atarken, "arkadaşlar, Türkiye'de yalnız Kürt meselesi mi var? Türkiye'de Süryaniler, Lazlar, Çerkezler, Ermeniler de vardır..." derse ve yine "arkadaşlar, bugün Türkiye'de bir kriz vardır. Devrimciler ağır basarsa, karşı-devrimci kriz olur..." gibisinden saçma sapan laflarla ML'ye orijinal katkılarda bulunursa (!) doğrusu bu büyük "pratisyen" karşısında pes edilir (!). Şüphesiz, baştan da belirttiğimiz gibi çok sivri, istisna teşkil eden bir örnektir bu. Birkaç başarılı gençlik hareketinden sonra, kişilerin hemen kahraman ilan ediliverdiği bu küçük burjuva ortamında, teorinin eylem kılavuzluğunun azıcık küçümsemesi, kişiyi kendinde keramet aramaya götürür ve kişi üstün yetenekleriyle (!) pratik içinde en doğru yolu bulacağını zanneder! Kişi, başarısızlıklardaki payını demagojik ifadelerle başkalarının üzerine atmaya çalışırken, yoldaşlarının başarılarıdaki payını, oportünizme karşı verdikleri ideolojik mücadelenin kendi yönetimine nasıl güç kazandırdığını, başarılı eylemlerde diğer merkez yürütme kurulu ve dövüşen bütün yerli ve mahalli militanların payını unutturur! Önemli olan, gençlik hareketi içindeki kişilerin ucuz kahramanlar yaratmaya pek meraklı bu küçük burjuva ortamının sahte büyüüne kapılmadan küçük burjuva kişiliklerinde devrim yapmaya, kendilerini yenilemeye, örgütlü bir çalışma içinde proletaryanın

davasına gerçekten hizmet etmeye kararlı olmalarıdır. Eyleme giren kişiler, "teori, teorisyenlerin işidir" demeden asgari bir ML formasyona sahip olmaya çalışmırlardır ki, oportünizmin yapışkan balığı bacaklarını ağırlaştırmadan proletaryanın zaferi için emperyalizmin üzerine koşar adım saldırabilenler!

Diğer bir yanlış eğilim de, örgütlü çalışma alışkanlığının ve disiplininin gelişmesidir. Şüphesiz, gençliğin kitle örgütü olan ve üyelerinin küçük burjuva sınıfsal kökene dayandığı TDGF'yi bir proletarya partisi gibi disiplin altına almak ve örgütlü çalıştırmak imkansızdır. Ama, en azından bu örgütün en önündekilerin daha örgütlü ve disiplinli çalışmaları mümkündür. Bu zaaf, daha çok kendini teorisiyle ve pratiğiyle kabul ettirmiş, emperyalizme karşı amansız savaş veren bir proletarya partisinin yokluğundan gelmektedir.

Bir yanlış da, bazı kişilerde lümpen eğilimlerin ortaya çıkmasıdır. Ve bu kişiler, kendilerine "profesyonel devrimci" sıfatını yakıştırabilmektedirler. Profesyonel devrimciliğin şartları şöyle özetlenebilir: 1- Diyalektik ve tarihi materyalizmi dünya görüşü olarak kabul etmek ve kavramak. 2- Bilimsel sosyalizmin klasiklerini, yurt ve dünya meselelerinin, yurt ve dünya pratiğini okuyup öğrenmekle kendini yükümlü görmek. 3- Devrim işinin dışında bu düzenin şu veya bu kurumu ile bütün ilişkileri ya kesmiş olmak, ya da bir işaretle kesebilecek düzeyde sürdürmek. 4- Her çeşit "tantana" ve eyyamcılıktan uzak, yaptığı işleri ilan etmeden çekirdekten yetişmiş olmak, hareket içinde pişmek. 5- Parti üyesi olmak. Eğer parti dercesinde bir örgütlenme yoksa, belli bir devrimci mihrakın disiplinine tabi olmak. En önemli bir zaaf, yanlış eğilim de, hareketin küçük burjuva sınıfsal kökene dayanmasından gelmektedir. "Solcu" laf ebelikleri yaparak hareketin saf elemanları üzerinde etkin olmaya çalışmak; hiçbir ilke birliğine ve proleter yoldaşlığına dayanmayan "ahbap çavuş birlikleri" kurmak; taban temsilciliği pozları takınıp, yanlış ve hastalıklı eğilimleri pohpohlayarak kendi kariyerizmini kitle dileği şeklinde göstermek; bazen saygılı ve masum tavırlar, bazen Don Kişotvari olduğundan fazla görülmeler, çığırtkanca övünmeler ve yakınmalar şeklinde kendini göstermektedir bu yanlış eğilim. Küçük burjuva sınıfsal köken, proletaryanın ideolojisine sınıksı sarılıp, onun kavgası içine samimiyetle girilerek küçük burjuva kişiliklerde devrim yapılmadığı sürece bütün saymaya çalıştığımız yanlış eğilimlere de kaynaklık etmektedir.

Samimiyetle saymaya çalıştığımız bütün yanlış eğilimler, yaptığımız ve yapacağımız eleştiriler, bazıları tarafından kişisel bir düşmanlığın, garazın tezahürü olarak kabul edilebilir! İşte bu da bir diğer önemli yanlış eğilim, eleştiriye tahammülsüzlüktür. Nasıl kabul edilirse edilsin! devrimciler kimsenin nabzına göre şerbet vermezler, kitle dalkavukluğu yapmazlar, yanlış eğilimlere göz yummazlar. Sınıf savaşının bir yanı da yanlış eğilimlere karşı mücadele etmektir!

PDA'CILAR NE DIYOR?

Aynı zaman dilimine ilişkin olup bitenleri bir de PDA'cılarının ağzından dinlemek ilginç olacak. Dev-Genç yönetiminin dışına itilen TDGF yönetiminin "oportünistlikle" suçlanan PDA çevresi İlkesiz Birlik Cephesi olarak niteledikleri Çayan-Belli çevresini "revizyonist" olarak değerlendiriyor ve "burjuva devlet tahlillerine ve burjuva milliyetçiliğine sırt dayamakla" suçluyordu.*

İLKEŞİZ BİRLİK CEPHESİNİN ÇÜRÜYÜŞÜ

İlkesiz Birlik Cephesi yöneticilerine bağlı TDGF yönetici kligi tıpkı Aren-Boran kligine bağlı eski FKF yöneticileri gibi, dar klikçi, rekabetçi bir tavırla kendi dışındaki ilerici örgütlere karşı yanlış bir politika izledi. Örgütün içinde bulunduğu dağınık durum Atilla Sarp yönetiminde daha da arttı. Dağınıklık ve disiplinsizlik devrimci bir tutum gibi gösterilmeye çalışıldı. Zaman zaman Kemalizm yağcılığı yapıldı. Gençlik hareketi içinde pozculuk, palavracılık TDGF yöneticileri tarafından teşvik edildi. Örgüt içinde eğitim yapılmadı ve ideoloji düşmanlığı körüklendi. Bireyci çalışma tarzı kadrolar arasında yayılmak istendi. Bütün bunlara rağmen gençlik hareketi yurt çapında gelişti. Devrimci gençlik demekleri yurdun dört bir yanında kuruldu. Halkımızın gelişen sınıf mücadelesi bu gençlik örgütlerinin kurulmasını ve gelişmesini sağladı. Bu mahalli gençlik örgütleri halkımızın yükselen mücadelesine katıldılar.

Mihri Belli'ye bağlı TDGF yöneticileri ise halkın gelişen mücadelesinin gerisinde kaldılar. İstanbul'daki 15-16 Haziran şanlı işçi mücadelesini bastırmak için getirilen sıkıyönetim ve doğuda halkımıza yapılan zulüm karşısında teslim bayrağını çektiler. Burjuva devlet tahlillerine ve burjuva milliyetçiliğine sırt dayayan İlkesiz Birlik Cephesi'nin sosyal barışçı politikasına hizmet ettiler. Devrimci gençliğin halkımızın mücadelesine katılma yönündeki isteklerine karşı durdular. Pozculuk ve palavracılık, hakim sınıfların baskısı karşısında pasifizme dönüştü.

TDGF içindeki proleter devrimci kadrolar İlkesiz Birlik Cephesi ile mücadele içinde güçlendi. Çağımızın M-L'si olan Mao Zedung düşüncesi gençlik saflarında da hızla kavranmaya başlandı. İlkesiz Birlik Cephesi yönetici kligi ve bu arada TDGF yöneticileri devrimci muhalefetin ideolojik bombardımanı ve halkımızın şiddetlenen sınıf mücadelesi sonucu parçalandı. İlkesiz Birlik Cephesi'nin bazı unsurları, liderleri Mihri Belli'ye karşı Aren'in Aybar'a karşı yürüttüğü cinsten sahte bir muhalefete girişti. İlkesiz Birlik Cephesi'nin revizyonist görüşleri kadrolar önünde iyice açığa çıktı. TDGF tabanının yanlışlarını düzeltme, doğruları kavrama yolunda hızla ilerlemesi üzerine, TDGF yöneticileri paniğe kapıldılar. Tüzüğü

çiğneyerek oy cambazlıklarına başvurdular. Devrimci Gençlik Derneklerinin proleter devrimci yönetim kurullarını fesih yoluna gittiler. Örgütlere en geri, sosyalizme yabancı unsurları doldurdular. Bu unsurlara dayanarak seçim kazanmaya çalıştılar. Bütün bunlar, devrimci yöndeki gelişmeyi önlemekte yetersiz kalınca, devrimci fikirlerin yayılmasını önlemek için zorbalıkta çare aradılar. Devrimcilerin konuştuğu toplantıları basarak, İşçi-Köylü'nün satılmasını yasaklamaya çalışarak, devrimci yayın organlarının bürolarına saldırarak gerici bir tutuma saplandılar. Bu tutumları onların çöküşünü daha da hızlandırdı. 1970 Ekim ayına bu koşullar altında girildi.

V. KURULTAY:

"AYNILAR AYNI YERE"

Mahir'in çok sevip kullandığı bir söz var: "Aynılar aynı yere, ayrılar ayrı yere". Dev-Genç'in son kurultayı da uzlaşmalarla oluşan Dev-Genç yönetimlerine son veriyor ve örnek bir yönetimin olanaklarını ortaya çıkarıyordu. Yani Mahir'in sevdiği söz hayat buluyordu. Gerçi bu bütünüle bir olumluluk ifadesi değildi. "Kıran kırana" bir tartışmayla kurultay tamamlanırken Çayan çizgisi Dev-Genç yönetiminin tek hakimiydi artık.

Atilla Sarp'ın genel başkanlığı döneminde yapılan çalışmalar genel başkanın yokluğunda sorgulanıp tartışıldı. Çünkü tam da kurultaydan bir gün önce TDGF genel başkanı Atilla Sarp ve merkez yürütme kurulunun diğer üyeleri polis tarafından evlerinden alınıyor, çıkarıldıkları mahkemede ise tutuklanıyorlardı. Ayrıca taşradaki bazı devrimci gençlik dernekleri yöneticileri de gözaltına alınıyor, İstanbul bölge yürütme kurulunun üç üyesi de tutuklanıyordu.

TDGF'nin olağan V. Kurultayı yine Ankara Siyasal Bilgiler Fakültesi'nin büyük anfisinde toplandı. Takvimler 17 Ekim 1970 Cumartesi günü gösteriyordu.

Kurultay açıldığında ilkin Dev-Genç örgütlülüğüne yönelen son saldırıların bir değerlendirilmesi yapılıyor ve bu saldırıları kınayan bir açıklama yapılıyordu. Açıklamayı buraya alıyorum.

BASKILAR BİZİ YILDIRAMAZ...

Türkiye Devrimci Gençlik Federasyonu'nun olağan kurultayından bir gün önce TDGF yine işbirlikçi iktidarın saldırısına uğradı. Genel Başkan ve Merkez Yürütme Kurulu üyeleri polis tarafından evlerinden alındı. Bir gün sonra çıkarıldıkları mahkemede de tutuklandılar, Ayrıca Malatya, Gaziantep, Adana, Balıkesir Dev-

rimci Gençlik Dernekleri ve Tarsus Fikir Kulübü'ne polis baskın yaptı. Taşradaki Devrimci Gençlik Dernekleri yöneticilerinin evleri arandı ve bunlardan bazıları nezaret altına alındı. TDGF İstanbul Bölge Yürütme Kurulu üyeleri hakkında tutuklama kararı çıkarıldı. İstanbul BYK üyelerinden üçü tutuklandılar. DEV-GENÇ yöneticileri TCK' nun 141/1 maddesini ihlalle, yani sınıf esasına dayanan gizli örgüt kurmakla suçlandırılmışlardır. Aynı gün Devrimci Doğu Kültür Ocakları yöneticileri de 141. maddenin 4. bendini ihlal ettikleri gerekçesiyle, yani ırkçılığa dayanan gizli örgüt kurdukları iddiasıyla tutuklandılar.

İşbirlikçi iktidar Türkiye halkının kurtuluş mücadelesinde en önde dövüşen Türkiye Devrimci Gençlik Federasyonu'na karşı yeni bir saldırıya geçmiştir. Yöneticileri hapsederek, taşradaki DEV-GENÇ örgütlerine ve bu örgütlerin yöneticilerine saldırılarda bulunarak, gençliğin kitle teşkilatının yurt çapındaki mücadelesini durdurmaya, çalışmakta ve DEV-GENÇ içinde dağınıklık yaratmak istemektedir. Ama DEV-GENÇ bu türden baskılar, tutuklamalar ve saldırılarla kolay kolay yıkılmayacak bir örgüt olduğunu bugüne kadarki pek çok deneyde ispatlamıştır. Savcılık DEV-GENÇ'in Amerikan emperyalizmine, işbirlikçilerine ve bütün gericiilere karşı yürüttüğü eylemleri teker teker sayıp bunların ancak gizli ve kanun dışı bir örgüt tarafından yapılabileceğini iddia etmiştir. DEV-GENÇ'in gücünü halkının devrimci mücadelesinden, bu mücadele içindeki öğrenci kitlesinden ve devrimci ideolojisinden aldığını bilmeyenler bugünkü kavganın içinde gizli teşkilatlar arama çabası içine girmişlerdir.

Oysa DEV-GENÇ'in gençliğin kitle teşkilatı olmasından ötürü örgütlenme seviyesi çok yüksek değildir. DEV-GENÇ'in mücadelesinin derinlemesine bir programı yoktur. Mücadelesini, halk yığınlarının devrimci kavgası içine girmekle, Amerikan emperyalizmine ve yerli işbirlikçilerine karşı eylemler ortaya koymakla vermektedir. Ama öte yandan gençliğin kitle teşkilatının görevlerinin ötesinde bugün pek çok görevler de yüklenmiştir. Gençliğin, yeniye ve ileriye dönük niteliği ve halkının devrimci kavgası içine girebilmesinin sonucu olarak, devrimci gençlik hareketinin ulaştığı aşama ve ayrıca da proleter devrimci hareketimizin bugünkü örgütlenme seviyesi DEV-GENÇ'in bu değişik ve ağır görevleri de yüklenmesini zorunlu kılmıştır. Bütün bunlara rağmen DEV-GENÇ'in örgütlenme seviyesi halk yığınlarının, tüm ezilenlerin öncüsü bir siyasi örgütün örgütlenme seviyesi hiç değildir ve olamaz da.

DEV-GENÇ'in işçi sınıfı arasındaki, köylülük arasındaki, öteki milli sınıf ve tabakalar arasındaki –aslında yetersiz olan– çalışmasından ve Amerikan emperyalizmine karşı yürüttüğü mücadeleden korkuya düşen işbirlikçi iktidar, bu eylemlerin arkasında gizli teşkilatların bulunduğunu ileri sürmektedir. Aslında devrimci hareketi halk yığınlarının desteğinden yoksun bırakmak, yabancı ülke ajanlarının

işiymiş gibi göstermek için yıllardır bu tür oyunlar sahneye konmaktadır. Ve bugünkü mücadelenin gücü, etkinliği, halk yığınlarının desteği ve halkın devrimci kavgasının gücü ölçüsünde bu tertipler daha sık ve daha hesaplı olarak hazırlanmaktadır. Ve yine bu türden bir tertiple DEV-GENÇ bugün devrimci mücadelesinin en ön safında yürüten bir örgüt olduğu için genel merkezi, bölge yürütme kurulları ve taşra örgütleriyle birlikte işbirlikçi iktidarın saldırısına uğramıştır. Proleter devrimcileri bu saldırıları etkisiz hale getirmek için emperyalizmin ve işbirlikçilerinin, proleter devrimcilerinden ve onların teşkilatlarından ne derece rahatsız olduklarını iyi değerlendirmeli ve bu saldırılara karşı uyanık ve hazırlıklı olmalıdırlar.

BU DÖNEM NELER YAŞANDI

Kurultayda daha sonra IV. dönemin çalışma raporunun okunmasına geçiliyor. Bu çalışma raporunun bütünü bulmamız mümkün olmadı. Ancak sıkıyönetim askeri savcısının iddianamesine yazdığı ve hükme de alınan birkaç cümleyi derleyebildik. Bu eksikliği bir ölçüde Dev-Genç İzmir Bölge Yürütme Kurulu'nun kaleme aldığı, dönemi değerlendiren bir broşürle gidermeye çalıştık. Buraya önce broşürden, sonra da iddianameden aktarılan cümleleri alıyorum.⁵

GENÇLİK VE MÜCADELESİ

"Gençler, toplumdaki en aktif ve canlı güçtür. Öğrenmeye en fazla istek gösteren ve düşüncelerinde en az tutucu olan gene onlardır. Bu, özellikle emperyalizme karşı halk savaşlarının ve sosyalizmin bütün dünyayı kapsayan zafere doğru hızla ilerlediği çağımızda böyledir."

Bugün, ezilen ve sömürülen dünya hakları, emperyalizme ve onun jandarmalığını yapan Amerikan emperyalizmine karşı, tek bir vücut gibi ayağa kalkıyor. Halk savaşlarının öldürücü yağmuru vuruyor. Yaralı Amerikan domuzuna öldürücü yağmuru vuran halk savaşlarında toplumun en aktif ve canlı gücü olan gençlik, bütün dünyada önemli bir yer tutuyor.

Dünya halklarına kudurmuş bir köpek gibi saldıran Amerikan emperyalistlerinin ve o köpeğin zavallı yavrularının napalm bombalarına ve mitralyözlerine karşı, savaş ve zafer naraları arasında doğan, bir avuç pirinç ve zafer azmiyle beslenen kahraman Vietnam savaşçılarının yaş ortalaması 17'dir. Orta Doguda, vahşi Amerikan saldırganlığına, onun çömezi İsrail Siyonizm'ine ve gerici Arap rejimlerine karşı Filistin İhtilali'nin yüce bayrağını yükselten gerilla örgütlerinde gençler büyük çoğunluktadır. Yurdumuzu işgal eden emperyalistlere karşı halkımızın verdiği ilk

milli kurtuluş savaşımızda gençliğin yeri büyüktür. Yurdumuzu Amerikan emperyalistlerine açıktan satışı çıkararak hain DP iktidarının yıkılışında yurtsever gençlik kanını dökerek mücadele etmiş ve şerefli 28-29 Nisanları yaratmıştır. Eğer halkımızın, gençliğin bu mücadelesi olmasaydı, 27 Mayıs gerçekleşmezdi. 27 Mayıs sonrası halkımızın bağımsızlık ve demokrasi özlemlerini geniş ölçüde gençler dile getirdi. Devrimci mücadelemizin yurt çapında yayılmasında aktif rol oynadı. Bugün de gençlik, dövüşerek ölen ve güneşe gömülen Taylan'ların, Vedat'ların, Kuseyri'lerin, Necmettin'lerin yolundan ilerliyor. Onların tutuşturduğu bağımsızlık meşalesini elden bırakmıyor. Milli kurtuluş bayrağını yükseltiyor. Gençliğin devrimlerdeki önemine işaret eden M. Kemal, devrimlerin koruyuculuğunu ve ilerletilmesini bize emretmiştir.

Vahşi Amerikan emperyalizminin ve onun yerli işbirlikçilerinin sömürü ve zulüm çarkını kırmak için, halkımızın İkinci Milli Kurtuluş Savaşı'nda biz gençlere çok önemli görevler düşmektedir. Bu görevlerin bilincinde olalım ve halkımızın kurtuluş mücadelesine var gücümüzle katılalım.

Onlarca ve onlarca şehit, halk uğruna kanlarını kahramanca vermişlerdir. Onların bayraklarını en yücelerde turalım ve kanlarıyla boyanmış yol boyunca ileri doğru yürüyelim.

Nasıl bir dünyada yaşıyoruz?

Halkımızın devrimci mücadelesini doğru olarak anlayabilmemiz için nasıl bir dünyada yaşadığımızı bilmek zorundayız. Eğer bunu bilirse, dünya çapında devrimci mücadelenin, halkımızın devrimci mücadelesiyle olan ilişkisini doğru tespit edebiliriz. Yani halkımızın dünya çapında dostları kimlerdir, düşmanları kimlerdir, bunları anlarız.

Çağımız, emperyalizmin toptan çöküşüne doğru hızla yol aldığı ulusal kurtuluş savaşlarının ve sosyalist devrimlerin bütün dünyayı kapsayan bir zafere doğru ilerlediği ve kapitalizmden sosyalizme geçiş çağıdır.

Bugün dünyadaki bütün mücadeleler son tahlilde sosyalizmin güçleriyle, kapitalizmin güçleri arasındadır. Çünkü, emperyalizme amansız darbeler indiren milli kurtuluş hareketleri ve sosyalist devrim hareketleri emperyalizmin yıkılışını ve dünya toplumlarının sosyalizme geçişini hızlandırmaktadır. Bu açıdan bakıldığında, tarihin akışını hızlandıran bütün ileri hareketler, bütün milli kurtuluş savaşları dünya çapında sosyalizmin zaferine yönelmektedir. Günümüzde, kapitalizm çürüyüp çöken bir sistem, sosyalizm ise gelişen, güçlenen bir sistemdir.

İçinde yaşadığımız dönemde, insanların içinde bulunduğu bütün acıların, açlığın, savaşların, geniş halk yığınlarının özgürlükten ve insanca yaşama imkânlarından yoksun bırakılmasının temelinde "can çekişen kapitalizm" yani emperyalizmin sömürüsü vardır. Emperyalizm, tehlikeye düşen varlığını sürdürmek, sömürüsü

altındaki insanların köleliğini devam ettirmek için her türlü baskı, zulüm, şiddet ve saldırıya başvurmaktadır.

İnsanlığın aklıktan, zulüm ve baskıdan, savaşlardan kurtuluşu, gerçek özgürlüğe, barışa ve insanca yaşayışa kavuşması, emperyalizmin bütün dünya çapında tam olarak yıkılışına ve sosyalizmin bütün dünyada zafere ulaşmasına bağlıdır.

Emperyalizm can çekişiyor!

Bütün dünya halklarının baş düşmanı emperyalist sistemi tarih sahnesinden silbilmek için, onu iyi tanımamız gerekir. Emperyalizmi bilimsel bir şekilde tanımlayıp, onun bütün işleyişini tam olarak kavrayamazsak emperyalizme karşı doğru mücadele yürütemeyiz.

Emperyalizm kapitalizmin en son aşamasıdır... Yani geberen kapitalizmdir. Burjuvazi (üretim araçlarına sahip olan sınıf), feodal (derebeylik) üretim biçimini yıkıp, yerine kendi üretim biçimi olan kapitalizmi getirdi. Bu ilk dönem, kapitalizmin rekabetçi dönemidir. Kapitalizm bu dönemde ilerleme halindedir. Sermaye gruplarının rekabetleri sonucunda bu dönemde bazılarının iflâsa, bazılarının ise daha da güçlenmeye doğru gittiğini görüyoruz.

Böylece sermaye belli ellerde yoğunlaştı. Tekeller ve tröstler doğdu. Banka sermayesiyle sanayi sermayesi birleşerek finans kapitali (mali oligarşi) oluşturdu. Ve bunlar kapitalist devleti tam anlamıyla kendisine tâbi kıldı. Yani tekелci devlet kapitalizmi ortaya çıktı. Kapitalizmin tekелci dönemine emperyalizm denir. Rekabetçi kapitalizm döneminde, kapitalizm öncesi toplumlara endüstri malları satışı ve karşılığında ucuz hammadde alımı şeklinde olan sömür; emperyalist dönemde yerini, sermaye ihracı ve borçlandırmak yoluyla sömürüye bıraktı.

Emperyalizm, sömürdüğü kapitalizm öncesi toplumlarda kendisine tamamen bağlı ekonomik ve sosyal bir yapı yarattı. Kapitalizmin eşit olmayan gelişme kanununa göre, henüz ilkel bir kapitalizm dönemindeki ülkeleri, ya da derebeyliğin hâkim olduğu ülkeleri kendisine bağımlı kıldı. Emperyalist sermaye karşısında yerli sermayenin rekabeti söz konusu olamazdı. Bu yüzden yerli sermaye çevreleri emperyalizmle işbirliği kurdular. Emperyalizm bir yandan işbirlikçi sermayeyle ittifak ederken, öte yandan en geri üretim ilişkilerinin temsilcisi olan derebeylik kalıntılarıyla da ittifaklar kurdu. Böylece yerli hakim sınıflar ittifakının hâkimiyetine dayanarak, sömürülen ülkelerde hâkimiyetini perçinledi. Emperyalizmin bütün dünyadaki bu işleyişi ülkemizde de böyle olmuştur.

Dünyada olaylara yön veren belli başlı dört zıtlık vardır.

İkinci emperyalist dünya savaşı, birinci emperyalist dünya savaşında paylaşılmış olan dünyanın, yeniden paylaşılması için emperyalistler arasında çıkan bir savaştı. Bu savaş sonunda dünya şu görünümü kazandı: Bir yanda sosyalist ülkeler, öte yanda emperyalist ülkeler ve ona bağımlı ülkeler...

Sosyalist ülkeler; dünya emperyalist sistemine düşman, işçi sınıfının iktidarında ve sömürünün bütün biçimlerinin ortadan kalkmasına doğru ilerleyen ve proletaryanın kolektif mülkiyetini sağlamaya yönelmiş ülkelerdir.

Emperyalist ülkeler, tekeli sermayenin hâkimiyetindedir ve dünyanın bütün yoksul halklarını sömürmekte ve baskı altında tutmaktadır. Bu ülkelerin başında emperyalist Amerika gelmektedir. Emperyalist ülkeler bu yüzden bütün dünya halklarının; yoksul halkların, kendi ülkesinin halklarının ve sosyalist ülkeler halklarının baş düşmanıdır,

İşte karmaşık gibi görünen dünya olaylarına yön veren başlıca dört çelişme (zıtlık) şunlardır:

- 1 - Ezilen uluslar ve halklarla emperyalizm arasındaki çelişme.
- 2 - Kapitalist emperyalist ülkelerde işçi sınıfı ile sermaye sınıfları arasındaki çelişme.
- 3 - Sosyalist dünya sistemi ile kapitalist dünya sistemi arasındaki çelişme.
- 4 - Emperyalist devletler ve tekeli gruplar arasındaki çelişme.

Çağımızın hâkim çelişmesi, ezilen halklarla emperyalizm arasındaki çelişmedir. Bu, şu demektir: Ezilen ve sömürülen dünya halklarının emperyalizme karşı yürüttüğü devrimci mücadele dünya devrimci mücadelesinin esas gücüdür. Dünya halkları emperyalizme karşı verdikleri halk savaşlarında zaferler kazanarak, emperyalizmi her gün yenilgiye uğratacaklardır. Emperyalist sistem gitgide kendi kabuğuna çekilecektir. Bir yandan emperyalistler arasındaki çelişmeler keskinleşecek, öte yandan emperyalist ülkelerin işçi sınıfı ve tüm halkı ile olan çelişmesi keskinleşecektir. Bu ise emperyalizmi kaçınılmaz yıkılışına götürecektir.

Türkiye'de emperyalist sömürü hakimdir.

İkinci Dünya Savaşından sonra ülkemiz yeniden emperyalizmin sömürüsü altına girmiştir. Harp sonrası, vurguncular, karaborsacılar, sermayedarlar ve toprak ağaları iktidarı ele geçirmişler ve emperyalizmle işbirliğine geçmişlerdir. Yerli hakim sınıfların hain iktidarı çok geçmeden ülkemizi emperyalist sömürüye peşkeş çekmiştir. Her alanda emperyalistlerin hâkimiyetini sağlamasına çanak açmıştır.

Bugün ülkemizin petrolü, bakır, demiri, boraksı, kromu tüm yeraltı zenginlikleri, tarım ürünlerimiz ve ülkemizdeki bütün bankalar, devletin bütün kurumları Amerikan emperyalistlerinin kontrolü altındadır. 1968 yılında ülkemizde en çok kâr eden yabancı şirketler: Uniroyal, Pirelli, Shell'dir. 1968 yılında Türkiye'ye 12 milyon dolar yabancı sermaye girmiştir. Buna karşılık 29 milyon dolarlık kâr transfer edilmiştir. Gelen yabancı sermaye montaj tesislerine akmaktadır. Emperyalizm bu sanayisi yoluyla, ülkemizdeki ham madde ve yarı ham madde kaynaklarını gümrüksüz kullanma hakkını, ürettiği malların yurt içinde pazarlama hakkını elde etmiştir. Ucuza satın aldığı işçilerimizin emeği ile üretilen malları, kendi ülkesindeki değerinden halkımıza satarak, muazzam bir soygunculuk yapmaktadır.

İşbirlikçiler de ilâcından, çikolatasına dek ürettikleri her şeyi halkımıza, Amerika'daki fiyatlar üstünden satmaktadırlar. Böylece, küçük üreticinin mallarını pazarlamasını önlemekte, onları yutmaktadır. Milli gelirin % 45'ine nüfusun % 2'sini oluşturan mutlu azınlık el koymuştur. 1963 yılından beri Türkiye'nin yeni kapitülasyonlarını AID (Amerikan Yardım Teşkilâtı) tespit etmektedir. Coca-Cola, Pepsi, Fruko, Elvan... gibi renkli yanki gazozları; Vita, Sana gibi yağları ile; ilaç ambalaj fabrikaları ile, emperyalizm; ülkemizin gıda maddelerine kadar el atmıştır. Ülkemizin iç ve dış borçları toplamı faizleri ile birlikte 83 milyar lirayı bulmuştur. (Devalüasyondan önce bu rakam 50 milyar lira idi.)

Ortaçağ'dan kalma üretim ilişkilerinin temsilcisi ağalık hâlâ yaşamaktadır. 491 ağanın elinde 4 milyon 56 bin dönüm toprak vardır. Kredi dağılımı, toprak dağılımı, yatırımlar bir avuç çıkarcının kontrolündedir. 50-60 köyün bütün insanlarına ve topraklarına ağaların sahip olduğu bölgelerimiz vardır. Tarımla uğraşan nüfusun % 31'i toprakların % 75'ini işletmektedir. Geri kalan % 69 nüfus ise toprakların % 25'ine sahiptir. Verilen 480 milyon lira kredinin 35 milyon lirasını 642 soyguncu paylaşıyor. Bir milyon 335 bin çiftçi ailesine ise 350 lira civarında kredi düşmektedir.

Kısaca Türkiye ekonomik bakımdan Amerikan emperyalizmine bağımlı ve içerisinde ortaçağ artığı feodal kalıntıları barındıran bir ülkedir.

Amerikan emperyalizmi ekonomik sömürsünü askeri güçlerle de garanti altına almaktadır. Bu amaçla 35 milyon metrekare vatan toprağı üzerinde 10 Amerikan üssü bulunmakta ve buralarda bütün sömürülen dünya halklarının ve Türkiye halkının baş düşmanı A.B.D.'nin bayrağı dalgalanmaktadır. Ordumuz, Anayasaya aykırı olarak, Amerikan emperyalizminin saldırganlık örgütü olan NATO kumandanlığının emrine verilmiştir. Ayrıca askeri anlaşmalarla harp sanayimiz yok edilmiştir. Emperyalist Amerika ile işbirlikçilerinin dışında tüm halkımızın elini kolunu bağlayan yabancılara ülkemize müdahale hakkı veren, kimisinin metninin dahi bulunmadığı 55'den fazla ikili anlaşma imzalanmıştır. Amerikan emperyalizminin deniz aşırı ülkelerdeki sömürsünü koruyan ve ezilen ulusların Milli Kurtuluş Savaşlarını bastırmak için zorba gücü katil 6. Filo Türkiye'deki işbirlikçilerini korumak için sık sık sularımızı kirletmektedir. Kıbrıs'ta kendi çıkarları ile ilgili hareketlere müsaade eden bizim savaş filomuzun önüne çıkan, Kurtuluş Savaşı'nda Yunan askerini İzmir'e sevk eden bu Amerikan filosudur. Geçtiğimiz günlerde aynı Altıncı Filo, Arap halklarının kurtuluş mücadelesine karşı Amerikan emperyalizminin Ortadoğu'daki karakolu İsrail siyonizminin ve gerici Arap rejimlerinin yanında yer almıştır.

Bağımlı bir ekonominin üst yapısı, Amerikan emperyalizminin hegemonyası altında bulunan bütün ülkelerde olduğu gibi gerici parlamentarizmi ve Filipin tipi

sahte demokrasidir. "Ülkemizde de, halkımızın karşısına dört yıldan dört yıla işbirlikçi burjuvalar ve ağalar çıkarılarak halkımız finans-kapitale koşturulan oy da-varları haline sokulmuştur."

Amerikan emperyalizmi, hegemonyasını sürdürebilmek için gangster filmleri, fotoromanlar yolu ile bireyciliği aşıl原因 ve halkımızın milli benliğini köreltmek için kozmopolit Yanki kültürünü sokmaktadır. Amerikan emperyalizmi doğal müttefiki feodalitenin ilericiliğe karşı olan ideolojisi, irticayı beslemekte, halkımızın dini duygularını istismar ederek, dindar kesimleri faşizmin kaba gücü haline getirmek istemektedir. ABD'nin kanlı başkanı Nixon, gittiği müslüman ülkelerde Kur'an okuyor...

Birçok ülkelerde ve yurdumuzda Amerikan beslemeli ve direktifli uşaklar dini kendilerine âlet ederek yurtseverleri katlediyorlar. Konya olayları, Kayseri olayları, Silvan, Osmaniye olayları, Kanlı Pazarlar gibi olaylar tertipliyorlar.

Kısaca, Türkiye Amerikan emperyalizminin hegemonyası altında YARI BAĞIMLI, YARI FEODAL bir ülkedir...

Toplumumuzdaki sınıflar

1 - BURJUVAZİ: Üretim araçlarını özel mülkiyeti altında tutan sınıf.

a) İşbirlikçi burjuvazi: Emperyalizmin sermayedarlarına doğrudan doğruya hizmet eden, onlar tarafından beslenen sınıftır. Bu halk düşmanı hainler güruhunun taşradaki feodal kuvvetlerle sayısız bağları vardır. Direniş ve birliğe zararlı, gayri milli gerici bir politika izlerler. 5-10 büyük merkezde 30-40 şirket içinde yuvalanmışlardır. Birkaç yüz kişidir. Gerici sömürgecilik öz gücüdür.

b) Milli burjuvazi: İkili bir nitelik taşır. Bir yandan emperyalizm tarafından ezilmekte, feodalizm tarafından zincirlenmektedir. Bir yandan da kendi milli pazarında işçi sınıfının emeğini sömürmektedir. İşçi hareketlerine karşı çıkmakta ve onlardan korkmaktadır. Emperyalizme karşı mücadelede çıkarı gereği canlılık gösterebilir, tarafsız olabilir. Devrime ancak, devrimin en kızgın olduğu anda katılabilir. Fakat bu sınıf yer yer işbirlikçi burjuvazi saflarında, onun tamamlayıcısı da olabilir.

2 - FEODAL MÜTEGALLİBE: (Toprak ağaları, tefeci-bezirgân takımı).

Köylüleri sömüren ve baskı altında tutan, antika (ortaçağ) bir sınıftır. Halkımızın zaaf ve geleneklerini dini duygularını mükemmelen istismar etme gücü vardır. Ekonomik ve kültürel gelişimi baltalayan, ilericiliğe düşman emperyalizmin tortulaşmış doğal müttefikidir. Emperyalizmin büyük istismarlarının ve anti-komünist silahın özü, bu sınıfın ideolojisi, irtica (dini siyasete âlet ederek gericiğin perçinleşmesi)dir. Emperyalizm ile birlikte, insanların demokratik haklarını elinden alan bu sınıf, işsizliğin ve cehaletin kaynaklarından biridir. Türkiye'de 5-6 yüz kasabada da çöreklenmiştir. Eşraf ve Agavat adlı birkaç kişidir. Gerici sömürgeciliğin yedek gücüdür.

3 - KÜÇÜK BURJUVAZİ: Genel olarak üretim araçlarına sahip olup hem başkalarını çalıştıran, hem de kendi üretim gücünü kullananlar.

Bu sınıf emperyalizm, işbirlikçi burjuvazi, feodal mütegalibe baskısı altında git-tikçe iflâs ve yoksulluğa sürüklenen, fakat burjuva da olabilmek özlemini taşıyan sallantılı bir sınıftır. Ekonomik hayattaki yerini iğreti ideolojisinde de yansıtır. Burjuva ideolojisi ile proletarya ideolojisi arasında yalpalar.

a) Köylüler: Toplumumuzun % 76'sını oluşturur. Temel ekonomik güçtür.

– Zengin köylüler: Topraklarının bir bölümünü kiralayan, tefecilikle uğraşan, tarım işçilerini sömüren yarı-feodal veya kapitalist karakterli bir zümredir. Sayıca çok az olduklarından ve kendileri de işe katıldıklarından köylülerin bir parçasıdır. Bu zümre genellikle, köylü yığınlarının anti-emperyalist mücadelesine ve top-rak ağalarına karşı verilen mücadeleye katılabilirler.

– Orta köylüler: Genellikle başkalarını sömürmezler. Ekonomik bakımdan ken-dilerine yeterlidirler. Siyasal hakları yok diyecek kadar azdır. Devrime katılmak-la kalmayıp, sosyalizmi de kabul edebilirler. Bu bakımdan proletaryanın güveni-lir bir müttefiki olabilirler. Devrimin saflarındadırlar. Devrimin zaferini geniş öl-çüde etkilerler.

– Yoksul köylüler: Hiç toprağı olmayan ya da yetersiz toprağı olan (köy proletar-yası veya yarı proleter) köylülerdir. Kırsal nüfusun büyük çoğunluğunu oluşturan yoksul köylüler proletaryanın en doğal ve en güvenilir müttefiki, devrimci kuv-vetlerin temel dayanağıdır. Yoksul köylüler devrimin en büyük itici gücüdür. Yal-nız ve ancak proletaryanın önderliği altında yoksul ve orta köylüler kurtuluşa ka-vuşabilirler. Ve ancak proletarya, yoksul ve orta köylülükle sağlam bir ittifak ku-rarak devrimi zafere götürebilir.

b) Aydınlar ve gençlik: Amerikan emperyalizmine bağlanmış olanların dışında ay-dın ve öğrenci gençliğin çoğunluğu Amerikan emperyalizmi, işbirlikçiler ve feo-dal mütegalibe tarafından ezilmekte, istismar edilmekte, işsizlik ve öğrenimlerini sürdürememe korkusu içinde yaşamaktadırlar. İlerici fikirleri ve sosyalizmi be-nimseyebilirler. Sosyalizmi benimsediklerinde ve mücadeleye girdiklerinde işçi sınıfının bir parçası durumuna gelirler.

c) Küçük esnaf: Genellikle bir iki yardımcı çalıştıran yahut hiç çalıştırmayan kü-çük dükkân sahipleridir. Emperyalizm, işbirlikçi burjuvazi ve tefecilerin sömürü-süyle iflâs tehdidi altında yaşarlar. Devrime katılabilirler.

d) Zanaatçılar: Sayıları epeyce fazladır. Sahip oldukları üretim araçlarında ya hiç işçi çalıştırmaz, ya da bir iki çırak veya yardımcı çalıştırır. Durumları orta köy-lüye çok benzer.

4 - PROLETARYA (İŞÇİ SINIFI):

İşgücünden başka satacak hiçbir şeyi olmayan sınıf. Şehir ve köy proletaryası

(tarım proletaryası) vardır. Bütün dünya halklarının olduğu gibi, halkımızın kurtuluşu işçi sınıfının kurtuluşuna bağlıdır. İşçi sınıfımız, Amerikan emperyalizmi, işbirlikçi burjuvazi, feodal mütegalibe ittifakının dayanılmaz ağırlığı altında kalmıştır. Toplu halde oluşu nedeniyle de güçlü bir örgüt ve disiplin anlayışı, birleştirici gücü vardır. En yığıt unsurları içinde barındıran işçi sınıfı devrim ordusunun başkomutanıdır. Sayısı 3.000.000'u aşkındır. 1 milyona yakın işçimiz, emperyalizmin uydusu san sendikaların (Türk-İş'in) kontrolü altındadır.

* * *

İçinde yaşadığımız dünya şartları ve toplumumuzun bugünkü sınıfsal yapısı önümüzdeki devrim adımını belirlemekte, "ne yapmalı?" sorusuna cevap anahtarını bize göstermektedir.

Emperyalizmin hegemonyası altında bulunan ve yer yer feodal üretim ilişkilerinin hâkim olduğu (Yarı-bağımlı, yarı-feodal yapılı) Türkiye'de önümüzdeki devrimci adım MİLLÎ DEMOKRATİK DEVRİM'dir. Millî Demokratik Devrim Mücadelesi, millî sınıfların, emperyalizme ve işbirlikçilerine karşı mücadelesidir. Yığınlara dayanan demokratik halk hareketidir. Emperyalizmin baş temsilcisi Amerikan Emperyalizmi ve onun Türkiye'deki ortakları olan işbirlikçi burjuvazi ve feodal kalıntılar, halkımızın bağımsızlık ve demokrasi mücadelesine karşı direnen güçlerdir. Emperyalizm, "Anti-komünizm silahıyla" bütün millî hareketleri, bilinçsiz yığınların gözünden düşürmeye uğraşmaktadır. Emperyalizm, işbirlikçi burjuvazi, feodal mütegalibe ittifakı, emperyalizme en zıt olan, bütün gelişmelerin objektif mirasçısı, en tutarlı, en devrimci güç olan işçi sınıfının ideolojik, politik, örgütsel ve askercil öncülüğünde diğer millî sınıf ve tabakaların işçi-köylü ittifakı üzerinde oluşturacakları millî cephe ve halk savaşı ile yenilecektir. Millî cephede sınıflar, kendi bağımsız, siyasî örgütleriyle mevzilenirler.

Bütün dünyada bu yüce kavga dev gibi büyüyor, ülkemizde de millî demokratik devrim mücadelesi, emperyalizm ve işbirlikçilerinin toplumumuz üzerindeki hâkimiyetini parçalamaya doğru gelişmektedir. İşbirlikçi egemen sınıflar, ekonomik ve politik krizlerin içinde yuvarlanmaktadır. İşsizlik ve pahalılığın her geçen gün artması, sömürünün her geçen gün ağırlaşması, kökleri halkımızın tarihteki bağımsızlık ve eşitlik mücadelelerinde olan millî varlığımızın çiğnenmesi karşısında uyanan ve II. Millî Kurtuluş saflarında toplananların hızla çoğalması emperyalistleri ve işbirlikçilerini sert tedbirler almaya, terör ve baskı uygulamaya zorlamaktadır. Tedbir Kanunları hazırlanmakta, işbirlikçi güçler, büyük polis orduları kurarak, halkımızın "Kuvayı Milliye"ci evlatlarına karşı "kuvayı inzibatiye" görevi vererek, onları kendi halkına karşı kullanma planları geliştirmektedir. "Millî Kurtuluş hareketlerini" barutun icadından beri en tehlikeli silah olarak niteleyen emperyalizm, millî demokratik devrim mücadelesinin yığınlara mal olmasını engellemek

için Pentagon ve CIA'nın millî kurtuluş hareketine uyguladığı yöntemleri Türkiye'de de geliştirmekte, Atatürk düşmanlığını körükleyerek gerici güçleri devrimci güçlere karşı örgütlemektedir. Ama bütün bunlar, sonunda emperyalizm ve işbirlikçilerini kaçınılmaz sonlarından asla kurtaramayacaktır. Gerçek kahraman kurtuluş bayrağı altında saf tutmaya başlayan halkımızdır. Emperyalizm ve işbirlikçi egemen sınıfların vebadan korkar gibi korktukları II. Millî Kurtuluş Mücadelesi günden güne ilerlemekte, yayılmaktadır. İşbirlikçiler işçi sınıfımızın büyük uyanışını engelleyebilmek için, işçilerin özgürce sendikalaşma ve diğer demokratik haklarını kısıtlamaya ve 274-275 sayılı faşist kanun tasarısını tezgahlamaya kalktılar. İstanbul ve Kocaeli'nden havaya kalkan 100.000 işçinin çelik yumruğunu karşılarında bulunca, ordu ve polis birliklerini işçilerin karşısına diktiler. Sıkıyönetim ilân ederek işçi ve devrimci öğrenci avına çıktılar. 70 işçi sendikası ve bütün devrimci kuruluşlar işbirlikçi güçlerin işçilere yaptığı baskı ve zulümü lanetlediler. Gene emperyalizm ve işbirlikçilerin en fazla sömürdükleri Doğu bölgesindeki halkımızın uyanışı karşısında silâh arama paravanasıyla geniş bir sindirme hareketine başvurdular. Binlerce insan, çocuk ve kadına insanlık dışı işkence metotları uyguladılar. İşçilerin, köylülerin, ezilen, sömürülen, horlananların yani tüm halkımızın kurtuluşu uğruna kahramanca mücadele eden devrimci gençleri alçakça kurşunladılar, haislere tıktılar, CIA hediyeleri cereyanlı makinelere işkence ettiler ve etmekte. Bin bir hile ve tertiple devrimci yayın organlarının yayılıp dağılmasını önlemeye çalışmaktalar. On binlerce öğretmenin hak isteyen sesi sürgünlerle, saldırılarla boğulmaya, topraksız köylülerin ve tüm üreticilerin demokratik hakları yok edilmeye çalışılmaktadır. Bütün bunlar kapitalist emperyalist sistemin toptan geberiş döneminde bulunduğu şu dönemin ülkemizdeki yansımasıdır. İşbirlikçi egemen sınıflar, ekonomik ve politik kriz içinde sürüklenirken halkımız üzerinde geniş bir baskı uygulanmaktadır. Halkımızın üzerinde faşizmin demir ökçeleri gezinmeye başlamıştır. Faşizm, emperyalizmin geberme döneminde en alçak, açık tedhiş ve kaba kuvvete dayanan sermaye diktatörlüğüdür. Bu diktatörlüğün elindeki iki yanı keskin kılıç devlet mekanizması ve onun silâhlı koruyucu güçleridir. Bugün gerici sömürgeci Türkiye yığınlarını o en domuzuna örgütlü ve gizli çalışan, telli kurşun ve yalın süngü gücüne dayanan kanunsuz vurgunlar, çapullar mekanizması ile tekelinde tutuyor ve tahakkümünü sürdürüyor...

Asya-Afrika-Latin Amerika halklarının kurtuluş savaşları, saldırgan Amerikan yarı domuzunu kendi inine tıkmak üzeredir. Bir halk emperyalizm ve işbirlikçilerine karşı silâha sarılmaya görsün, bu coşkun akışın önünde en güçlü atom silâhları bile gücünü yitirir. Emperyalizm için "Millî Kurtuluş Savaşları" gerçekten barutun icadından sonra "en tehlikeli silâh". Orta-Doğuda Filistin halkının kurtuluş

savaşı emperyalizmin karanlığında parlayan yeni ve güçlü bir kıvılcımdır. Amerikan emperyalizmi özellikle Orta Doğu halklarının kurtuluşunu bastırmak için jeopolitik konumu nedeniyle çok çok önemli gördüğü Türkiye'yi sıçrama tahtası olarak kullanmayı planlamıştır. Orta Doğu'da mücadelenin kızıştığı dönemde emperyalizmin saldırgan savaş filosu 6. Filo'nun Filistin sahillerine çıkması, İncirlik Hava üssüne Amerikan uçaklarının inmesi ve bunun kurtarıcı ekibi, yardım ekibi diye yutturulmaya çalışılması, Kıbrıs'taki İngiliz birliklerinin alarına geçmesi, egemen sınıfların baskı ve tertiplerini yoğunlaştırması, Amerikan Emperyalizminin Türkiye'ye verdiği önemi açıklamaya yeterlidir.

Amerikan emperyalizmi, işbirlikçi burjuvazi, feodal mütegalibe ittifakının halkımız üzerindeki yoğunlaşan faşizmine karşı mücadelede biz gençlere önemli görevler düşmektedir. Yanı-bağımlı, yanı-feodal yapıları bir ülkenin gençleri olarak II. Milli Kurtuluş savaşı içinde yer tutmamız, emperyalizmin ve ajanlarının maskeleyini düşürüp kendilerini tecrit etmek kutsal görevinin *birinci* içinde halkımızın ordulaşmasına, teşkilatlanmasına var gücümüzle katılmalıyız. İşçi sınıfımız bilinçlenmedikçe, onun en yigit öncü kadroları oluşmadıkça, kısaca işçi sınıfımızın bir örgütü olmadıkça, halkımız teşkilatlanamaz, emperyalizm ve işbirlikçilerinin kökü tam olarak kazınamaz. Emperyalizmin yenilmesi, halkımızın ordulaşması, başta işçi sınıfımızın örgütlenmesine bağlıdır.

SAVCININ KURULTAY TUTANAKLARI

Dev-Genç'lilerin bu anlatımını askeri savcının iddianamesine aldığı cümlelerle sürdürelim⁶: "Çalışma Raporunda yanlış ve birçok oportünist görüş ve tezlerin geçmiş dönemde mahkum edildiği belirtilerek emperyalizme karşı yürütülen silahlı mücadeleleri küçümseyip bunları küçük burjuva devrimciliği ve maceracılıkla suçlandırarak aslında ülkemiz devrimcilerini pasifize etmeyi amaçlayan provokasyonları ve yanlış görüşleri ile proleter devrimci unsurları dergicilik ve entelektüel gevezeliklerle dar mücadele alanları içine hapseden yanlış çalışma tarzları ve pratik mücadele önerilerinin mahkum edildiği savunulmaktadır.

Raporun eğitim kısmında "TDGF içinde teorik eğitim çalışmalarının planlı bir şekilde yürütülmesi şüphesiz sosyalist gençlik hareketi açısından daha yararlı olacaktır. Ancak pratik mücadelenin yoğunluğu nedeniyle bu konuda merkezi bir çalışma yapılamamıştır" denilirken sonuç bölümü "örgütümüzün durumunu TDGF militanları olarak daha da güçlendirelim. **Ve** üzerimize düşen görevleri önümüzdeki dönemde de layıkıyla yerine **getirebilmek** için var gücümüzle çalışalım" sözleri ile bitirilmiştir."

SU YÜZÜNE ÇIKAN AYRILIKLAR

Kurultaydaki asıl tartışma Çayan çevresi ile Perinçek çevresi arasında geçmiştir. Çayan çevresinin Mihri Belli ile bir alıp veremediklerinin bulunmadığı görülüyor bu sırada. Ancak bir ay bile dolmadan aradaki ipler bütün bütün kopacaktır. Yani ünlü ASD'ye Açık Mektup broşürü henüz oluşum halindedir.

Kurultay tartışmalarını ancak bu iki çevrenin kaynaklarından aktarabiliyoruz. Yetersiz olduğu açık. Fakat ilgimi çeken ve de garip olan birşey var; O da TDGF yayın organı İLERİ'de kurultaya yalnızca bir sütunluk yerin ayrılmış olması. Nedenini anlamak güç. Binlerce insanın üye olduğu bir örgüt kurultay topluyor ve örgütün merkez organı bunu önemsemiyor. Anlaşılır gibi değil.

Buraya önce Perinçek çevresinin kurultay değerlendirmesini alıyorum. Yazı 1 Kasım 1970 tarihli Proleter Devrimci Aydınlık dergisinde yayımlanıyor.

KULİSTE HAZIRLANAN SON KURULTAY

Son TDGF kurultayı, İlkesiz Birlik Cephesi'nin parçalanmış klikleri arasında kapalı odalarda yapılan anlaşmalarla tezgahlandı. Dar klik menfaatlerini gençliğin ve halkın mücadelesinin üstünde tutan ilkesiz birlikçi yöneticiler, hazırladıkları burjuva oyununu kurultayda uyguladılar. Çöken ve dağılan İlkesiz Birlik Cephesi sahte bir görünüm yaratılarak ayakta tutulmaya çalışıldı. Proleter devrimcilerinin mücadeleleri sonucunda yıkılan Mihri Belli'nin oportünist ve revizyonist görüşlerine karşı, gençlik tabanından gelen devrimci eleştiriler bastırılmak istendi. Kurultayda proleter devrimcilere karşı bir küçük burjuva terörü havası estirilerek tartışma önlendi. Kürsüde konuşan devrimcilere arkadan tekmeler atıldı. En edepsizce burjuva hareketlerine, tükürük püskürtmek vb. paçavra usullerine başvuranlar oldu. Başkanlık Divanını ele geçiren İlkesiz Birlik Cephesi'nin oportünist kligi için önemli olan seçimlerdi. İlk gün devrimci arkadaşımız Oral Çalışlar'ın konuşması yanda kesildi. Erdoğan Güçbilmez ancak bir cümle söyledi ve konuşmasını engellendi. Kurultayın ikinci günü arka arkaya söz alan altı arkadaşımızın ilki Doğu Perinçek arkadaşın konuşması yanda kesildi ve Divan Başkanı "seçimlere geçildiğini" ilan etti. Devrimci fikirlerin yayılmasından ve ikiyüzlülüklerinin ortaya çıkmasından korkan İlkesiz Birlikçiler, bu kurultayın yalnız seçim kısmıyla ilgilidiler.

İŞİKSİZ KURULTAY

Kurultay devrimci gençliğin ve halkımızın hiç bir meselesine ışık tutmadan seçimlerle sonuçlandı. Bununla beraber ikiye bölünme ve devrimci düşüncüyü zorbalıkla bastırma tutumu bir kere daha açığa çıktı. Aydınlik Sosyalist Dergi ve Kurtuluş'un oportünist ve revizyonist fikirlerinin devrimci saflarda tepki görmesi karşısında, bu yayın organlarının bir kısım sorumlularının giriştiği sahte ve ikiye bölünme muhalefet bir kere daha açığa çıktı.

Oportünist ve revizyonist fikirlerin oybirliğiyle yayınlanmasına katılanlar, dar klik menfaatleri ve devrimci eleştirilerin baskıları arasında ikiye bölünme bir tutum içindedirler. Bunlar esas olarak devrimci eleştiricileri bastırarak Mihri Belli liderliğindeki İksiz Birlik Cephesi'ni ayakta tutmaya çalışmaktadırlar. Diğer yandan gene bu ikiye bölünme tutuma saplananlar, Mihri Belli'yle beraber kararlaştırdıkları yazıların hesabı sorulunca, sahte bir muhalefetin şampiyonları kesilmektedirler. Devrimci kadroları ve gençliği aldatacaklarını sanmaktadırlar. Bu ikiye bölünme tutumun sözcüleri Mihri Belli'nin oportünist görüşlerinin baş köşeye yerleştiği Aydınlik Sosyalist Dergi ve Kurtuluş'u benimsediklerini kurultayda defalarca ilan ettiler. Gene bunlar, Marksizm-Leninizm-Mao Zedung düşüncesinin "bir kısmını doğru, bir kısmını yanlış" bulduklarını belirterek, proletarya düşüncesi üzerinde şüpheler uyandırmaya çalıştılar ve çağımızın Marksizm-Leninizm'i olan Mao Zedung düşüncesinin özüne ve can alıcı fikirlerine sinsice saldırdılar. Sıkıştıkları yerde başında oldukları akımı bir kenara atıp, şahıslarını savundular ve bireyciliğin zirvesinde dolaştılar. Tahrif ve yalanı baş mücadele aleti olarak kullandılar. Devrimci mücadelenin pratik meselelerini gözlerden kaçırmak için, akademik konferanslar verdiler. Devlet ve iktidar meselesini, sıkıyönetim ve ordu ile ilgili tahlilleri, halklar meselesini bulandırmak için uğraştılar. Bugünkü mücadelemize ışık tutacak ve oportünist tutumlarını açıkça ortaya serecek bu konulardaki Marksist-Leninist ilkeleri örtbas etmeye çalıştılar. Böylece sınıf mücadelesinin her şiddetlendiği anda ortaya çıkan ve çıkacak olan teslimiyetçi tutumlarını gizlemek istediler.

GERİYE KALAN KAFA KARIŞIKLIĞI

Kurultay, devrimci hareketimizin meselelerini birçok arkadaşın kafasında bulanık bırakarak kapandı. Proleter devrimcileri kulislere pazarlıkla hazırlanan kurultayın bu niteliğini değiştiremediler, bu önemli görevi başaramadılar. İkinci gün arka arkaya söz sırasına giren altı arkadaşımıza söz verilmeksizin geçilen seçimler, kulisçiliği ve İksiz Birlik Cephesi'nin parçalanışını bir kere daha gözler önüne serdi. Proleter devrimci fikirler karşısında uzlaşan yönetici klikler, sandalye

pazarlığında kulislerde birbirine girdi. Burjuva mevki düşkünlüğü ve burjuva örgütlerine has gerici ve çürüyen tutumlar açığa çıktı.

DEVİRCİLİK VE OPORTÜNİSTLERİN YOLLARI

Çayan çevresi ise Dev-Genç broşüründe kurultayı Yusuf Küpeli'nin kaleminden "devrimciler ile bütün oportünistlerin arasına kesin çizginin çekildiği" bir oluşum olarak değerlendiriyordu. Bu değerlendirmeyi de belge olarak alıyorum.

ÇEKİLEN KESİN ÇIZGI

Beşinci TDGF kurultayı geldiğinde, piyasaya "Mao"cu kılığında çıkıp modern revizyonizmin kapitalist olmayan yol tezini apaçık bir şekilde savunan proleter devrimci (!) Aydınlik oportünizmi, beceriksizce kılık değiştirip bu sefer de keskin "sol" şiarlarla "Mao"culuğunu sürdürmeye çalışmış; Kastro'ya, Guevera'ya ve bütün Latin Amerikalı gerillalara "küçük burjuva anarşistleri" diye küfretmeye başlamış; dünya sosyalist hareketi içinde metafizik sınıflamalar yapmış; Türkiye'deki Amerikan emperyalizminin varlığını unutturacak şekilde "Sovyet sosyal emperyalistleri" diye çıgırtkanlık yapmaya başlamış; dünya sol hareketinin trafik polisliğini üstlenmişti! Mihri Belli ise, Aydınlik Sosyalist Dergi içindeki bütün muhalefete rağmen, eleştirileri olumlu karşılıyormuş havası takınıp, ayrılıkların üzerine gitmekten hassasiyetle kaçınarak sağ çizgisini ortaya koyduğu yazılarını çeşitli emri-vakilerle veya habersizce dergiye sokmuştu. Bu sağ çizgisiyle, doğrulan bile ahlaksızca tahrif etmekten kaçınmayan, fideliginde yetiştirdiği proleter devrimci(!) Aydınlik oportünizminin ve oportünizmin bütün fraksiyonlarının oluşmakta olan proleter devrimci saflara saldırılarına uygun ortam yaratmış; savaşımaya kararlı saf militanların kafalarını bulandırdığı gibi, oportünizm tarafından da bulandırılmasına hizmet etmiş, böylece saflarda belirli ölçüde bir dağınıklık, umutsuzluğun ve dolayısıyla çeşitli yanlış eğilimlerin gelişmesine sebep olmuştur! Proleter devrimci (!) Aydınlik oportünizminin bu kısa dönem içinde çizdiği büyük zikzaklar, "Mao"culuğun görülmemiş enteresan tipleri, entelektüel bozuntusu şımarık burjuvalara has bir Campus "Mao"culuğudur.

"Mao"cular kılıktan kılığa girerek proleter devrimci hareketi provoke ederlerken, Mihri Belli de boş durmamış, sağ çizgisi ile fideliginde yetiştirdiği bu oportünist fraksiyona güç kazandırmış, proleter devrimci saflarda dağınıklık yaratmıştır. Aydınlik Sosyalist Dergi'nin 21. sayısında "Büyük İşçi Direnişi" adlı başyazısıyla işçi hareketini tam sağ bir görüşle değerlendirmiş, daha çok ordu üzerine hamasi övgüler yazmıştır. Bu durum eleştirildiği zaman ise, "ne yapayım, hareketin içinde

yoktum, ancak bu kadar yazabildim..." diyerek işi geçiştirmiş ve ciddi bir özeleştiri yapmaktan her zaman kaçınmıştır. Yine derginin aynı sayısında, Aydınlık'ın Tutumu adlı yazısı ile de revizyonizm meselesini polemik konusu yapmıştır. 23. sayıda, "Devrimci Milliyetçilik ile Proleter Enternasyonalizmi Birbirini Tamamlar" yazısı ile, modern revizyonizm meselesini gündemin başına oturarak, Proleter Devrimci (!) Aydınlık oportünizmine karşı sağ bir çizgiden saldırıya kalkışmıştır. Marks, Engels, Lenin, Stalin, Mao dururken, kendisine haklı çıkartabilmek için Jean Jaures'in sözünü almış ve onu da hesabını veremeyeceği bir şekilde tahrif etmiştir. "Revizyonizm, Marksizmin resmen inkarı olarak ortaya çıkmıştır" diyerek Bernstein'den bu yana revizyonist bir akımın var olmadığını söylemiştir. Kaustsky revizyonizminin ve çağımızda sosyal reformist bir çizgi izleyen bütün modern revizyonist "komünist" partilerinin varlığını akıl almaz şekilde inkar etmiştir. "Sovyetler Birliği Komünist Partisi ve bu partinin görüşlerini genellikle paylaşan dünyadaki öteki proleter partileri Marksizm-Leninizm'e bağlı olduklarını iddia etmektedirler.... Burada Marksizm-Leninizm'e resmen karşı çıkmak, bilimsel sosyalizmi reddetmek durumu olmadığına göre, hiç değilse bu bakımdan revizyonizm söz konusu olamaz." diyen Mihri Belli, aslında kendi revizyonizmini gizleme çabası içindedir.

Bu son yazının arkasından yapılan eleştirilere ve bütün engelleme çabalarına rağmen, SBF'de verdiği "revizyonizm" konulu konferansta, hiç eleştirilmediği, bu konuda kendisiyle tartışılmadan arkasındaki yanlış görüşleri tekrarlamıştır. Bu durum karşısında, bizler de, görüşlerimizi açıklamak zorunda kalmış ve kısaca şunları söylemiştik: "Revizyonizm Marksizm-Leninizm'in resmen inkarı değil, Marksizm-Leninizm'in özünün gayri resmi inkarıdır. Bernstein'den bu yana revizyonizm kılık değiştirmiştir. Çağımızda Leninizm'in 'barış içinde bir arada yaşama' ilkesini tahrif eden, kapitalist olmayan yoldan sosyalizme geçişin mümkün olduğunu söyleyen modern revizyonist 'komünist' partileri vardır. Yalnız bizler, halk savaşını verme durumunda olan bir ülkenin proleter devrimcileri olarak, Sovyetler Birliği Komünist Partisi'ne küfredemeyiz. Ama bu demek değildir ki, Türkiye'deki revizyonist, oportünist fraksiyonlara karşı en amansız mücadeleyi vermeyelim!..." Bütün bu yaptıkların arkasından, Aydınlık Sosyalist Dergi'nin 24. sayısına son anda gizlice soktuğu baş yazı ile, "Türkiye proleter devrimci hareketinin en önemli bir meselesi legalite uğruna mücadeledir" diyerek kendisinden daha sinsice sosyal pasifizmi, küçük burjuva kuyrukçuluğunu "Mao'culuk maskesi altında savunan oportünistlere demagoji yapma, proleter devrimci saflara saldırma imkanı sağlamıştır. Savaşa kararlı militanların kafalarını kanştırmıştır. Şu iyice bilinmelidir ki, Marksist-Leninistler "legalite uğruna mücadele" vermezler, legal imkanları sonuna kadar kullanırlar. Ama bu sadece mücadelenin bir yanındır. Eğer

kişi, "vardığımız bu dönüm noktasında, hareketimiz legalite uğruna, işçi sınıfına ve yoksul köylülüğe ulaşma hakkı uğruna (altını biz çizdik), demokrasi uğruna mücadeleyi başarıyla sürdürecektir." diyorsa, ancak burjuvazinin şemsiyesi altına girerek mücadele verebileceğiz; burjuvazi müsaade ettiği nispette işçi sınıfına ve köylülüğe ulaşabileceğiz diyordur. Bunun artık gizlenecek, saklanacak, kıvırtacak bir yanı yoktur. Bu, daha önce söylenen "Filipin demokrasiciliği şartlarında proletaryanın kendi öz siyasi örgütüyle politika alanında yer alması imkansızdır." sözü ile partisiz soyut cephe çılgınlıklarıyla, Türk Solu hareketinin kuyrukçu çizgisiyle tam bir uyum halindedir. Yani, bayımız gibilerin de yardımıyla iktidara gelecek olan küçük burjuva radikalizminin, açtığı yoldan ancak işçi sınıfına ulaşabileceğiz(!) Hayır, Marksist-Leninistler işçi sınıfına ve yoksul köylülüğe ulaşmak için kimseden icazet almazlar. Her şart altında bütün mücadele yöntemlerini uygulayarak, en amansız savaşı vererek işçileri ve köylüleri örgütlerler. Marksist-Leninist kadronun öncülüğü, işçi sınıfının öncülüğü olmadan ne milli demokratik devrim ne de sosyalist devrim adımı atılabilir. Marksizm-Leninizm bunu öğretmektedir; dünya sosyal pratiği bunu göstermektedir; Türkiye'deki mücadele de bunu gösteriyor! Campus "Mao"istleri ve Mihri Belli, kafaları bulandırmaya, hedef şaşırtmaya çalışırken, beşinci TDGF kurultayı da toplandı. TDGF'de yönetimi alan proleter devrimciler, hiçbir oportünist fraksiyonla anlaşma çareleri aramadan, görüşlerini gizlemeden kurultaya geldiler. Kurultayda campus "Mao"istlerine karşı kısaca yazıldığı gibi ideolojik mücadele verildi. Bütün temel konular üzerinde görüşler açıklandı; hareketin zaafı ortaya kondu; eleştirilen eski Kurtuluş Gazetesi ve Aydınlik Sosyalist Dergi'deki yazılardan dolayı özeleştiri yapıldı. Aslında, sağ bir ideolojiyi dile getiren eski Kurtuluş ve Aydınlik'da yayınlanan yazıların esas sorumluluğu M. Belli ve çevresine aitti. Fakat o zaman kendimizi samimiyetle aynı hareketin içinde gördüğümüz ve yoldaş bildiğimiz kişilerin görüşlerini değiştireceklerine inandığımız için, böyle davrandık. Yoldaş bildiklerimiz, ayrılıkların üzerine gitmekten hassasiyetle kaçınarak, görüşlerini değiştirecekleri yolunda devamlı bizlere umut veriyorlardı. Bu nedenle ve temel konulardaki görüşleri de tam anlamıyla billurlaşmadığı için "revizyonizm", "milliyetçilik" vb. konularındaki görüş ayrılıklarını nüans ayrılıkları olarak görüyor ve öyle açıklıyorduk. 29-30 Ekim toplantısında, örgütlenme, çalışma tarzı, devrim anlayışı gibi en temel konulardaki ve diğer konulardaki yanlış görüşlerini açıkça ortaya koyan Mihri Belli, revizyonizmin bataklığında kulaç atmaya kararlı olduğunu, bizleri şimdiye kadar boş yere oyaladığını, nüans ayrılıkları gibi görmeye çalıştığımız ayrılıkların temelinde iki farklı dünya görüşünün yattığını gösterdi. Bu kurultayda kesin ideolojik yenilgiye uğrayan campus "Mao"istleri aday çıkartmaya cesaret edemedikleri gibi, şimdi bizlere karşı olduklarını söyleyenler ne

aday çıkartılar, ne de kurultayda kalkıp tek söz söylediler. TDGF kurultayında ilk kez Ertuğrul Kürkçü başkanlığındaki Merkez Yürütme Kurulu bütün görüşlerini açıklayarak, hiçbir oportünist fraksiyona taviz vermeden ve ahbap çavuş birliklerinden herhangi biriyle anlaşmadan yönetime seçildi.

SAG SAPMANIN YENILGISI

İleri dergisinin tek sütunluk kurultay haberinde tartışma başlıkları veriliyor. Ve şöyle deniliyor:

"Gündemin bu maddesinde TDGF içinde artık etkisiz hale gelmiş olan yeni oportünizmin eleştirisine ağırlık verildi. Yeni oportünizmin temsilcilerinin yayın organlarında ileri sürdükleri yanlış görüşler bir kere daha çürütüldü. Yeni oportünizmin keskin görünme çabası içinde kılık değiştirmesi ortaya konuldu.

Ayrıca Türkiye Devrimci Gençlik Federasyonu'nun gençliğin kitle teşkilatı olarak ve proleter devrimcilerin yönetimdeki en güçlü en etkili örgüt olarak görevleri ortaya kondu. DEV-GENÇ'in grevler, boykotlar, yürüyüşler gibi işçi hareketlerindeki; köylülerin toprak işgali, miting, yürüyüş vb. gibi direnişlerindeki çalışmaları, öteki milli sınıf ve tabakalar arasındaki çalışmaları, üniversite gençliği içindeki çalışmaları, anti-emperyalist eylemleri ve bu eylemlerdeki eksiklikleri tartışıldı. Bundan başka bugüne kadar yapılan hatalar, DEV-GENÇ'in taşra örgütlenmesindeki yetersizliği üzerine konuşuldu. DEV-GENÇ'in görevlerinin yüklü olduğu bir dönemde, ülkemizde proleter devrimci hareketimizin örgütlenme meselesi de eleştiriler kısmında tartışıldı.

Kurultay DEV-GENÇ'in taşra örgütlerinin TDGF'ye bağlanması meselesini Genel Yönetim Kurulu'na ve Merkez Yürütme Kurulu'na bıraktı.

Sağ sapmanın kesin yenilgisiyle sonuçlanan kurultayda yapılan seçimlerde bir tek genel yönetim kurulu listesi oylandı ve kabul edildi.

DEV-GENÇ bu kurultaydan Amerikan emperyalizmine ve yerli işbirlikçilerine karşı mücadelede daha kararlı ve azimli olarak çıktı. DEV-GENÇ'in bu güne kadar sürdürdüğü yığıtçe mücadele, bundan sonra da devam edecek, hatta daha da gelişecek ve güçlenecektir. İşçilerin, köylülerin, tüm yurtseverlerin devrimci kavgası devam ettiği sürece DEV-GENÇ'de gençliğin kitle teşkilatı olarak üzerine düşen görevleri mutlaka yerine getirecektir."

Sosyalist Kültür Ansiklopedisi'nde Osman S. Arolat, kurultaydaki tartışmalar hakkında: "Kurultay sırasında sık sık M-L bir siyasi örgütün, savaş partisinin gerçekleştirilmesi konusu tartışıldı. Mahir Çayan devrimin

işçi-köylü ittifakı temelinde emperyalizmin etkisinin en zayıf olduğu kırlardan kentlere yöneleceğini belirten konuşmasını yaptı. Halk savaşıyla devrimin gerçekleştirileceğini söylerken temel gücün köylülük önder gücün proletarya olduğu üzerinde durdu. Buna karşı bazı delegeler kentten başlayan devrimin kırlara yöneleceğini öne sürdüler. Bu tartışmalar kongrede sonuçlanmadı." diye yazacaktı.⁷

Tartışmalardan sonra seçimlere geçiliyordu. Genel yönetim kurulu seçimleri için ne Perinçek çevresi ne de Mihri Belli çevresi aday çıkarttılar. Çayan çevresinin hazırladığı tek bir genel yönetim kurulu listesi oylandı ve kabul edildi.

DEV-GENÇ'İN YENİ YÖNETİMİ

Genel yönetim kurulu kendi içinden Dev-Genç'in yeni merkez yürütme kurulunu seçti. MYK şu üyelere oluşuyordu.

Başkan:	Ertuğrul KÜRKÇÜ ODTÜ Mimarlık
Genel Sekreter:	Sinan Kazım ÖZÜDOGRU
	Oğuzhan Müftüoğlu
	Zafer Kutlu (SBF)
	Hüseyin Yavuz (DTCF) Levent Eren (HÜ Diş Hekimliği)
	Fevzi Bal (Ziraat Fak.)
	Şaban İba (Ankara İTİA)
	Cemal Salman Pakoğlu (ODTÜ)

İSTANBUL YÖNETİCİLERİ

İstanbul bölge yürütme kurulunun başına Ömer Güven seçiliyordu. Diğer üyeler ise şunlardı:

Namık Kemal Boya
 Necati Sağır
 Hamzat Özkan
 Mustafa Karşıl原因
 Münir Danışman
 Kayhan Edip Sakarya
 Gökalp Eren
 Necmi Demir
 Kürşat İstanbullu

Kurultay sona erdikten sonra yapılan ilk Merkez Yürütme Kurulu toplantısında Kurul, işbölümü yaparak nicelik ve niteliğe göre iki gruba ayırdı. 1. grupta Ertuğrul Kürkçü, Oguzhan Müftüoğlu, Sinan Kazım Özudoğru vardı. Bunlar Merkez Yürütme Kurulu'nun asli görevlerini üstlenmişlerdi. Yani Bölge Yürütme Kurullarıyla olan irtibatları, diğer kitle örgütleriyle ilişkileri, genel kampanyaların açılmasını, İleri Dergisi'nin yayınlanmasını ve propaganda faaliyetlerini yürütmekle görevli olacaktı. Diğer yandan Ankara çeşitli bölgelere ayrılarak Merkez Yürütme Kurulu'nun bazı üyeleri bu bölgelerin savunuculuğunu üstlenecekti. Cemal Salman ODTÜ Bölgesi'ne, Hüdayi Arıkan Beşevler Bölgesine, Zafer Kutlu Siyasal ve Hukuk Bölgesi'ne, Levent Eren Hacettepe Bölgesi'ne, Fevzi Bal Ziraat Bölgesi'ne bakacaklardı. Ayrıca Şaban İba, H. Arıkan ve Z. Kutlu'ya yardımcı olacaktı. Bölge sorumluları bölgedeki Fikir Kulübü üyelerini teorik yönden canlı tutarak eylemlerde disiplini sağlayacak olağanüstü durumlarda Merkez Yürütme Kurulu adına müdahale edecek ve gerekirse öncülük yapacaktı.

Ertuğrul Kürkçü'nün Askeri Savcılığa verdiği ifadede Fevzi Bal ve Levent Eren'in görüş ayrılığı nedeniyle Merkez Yürütme Kurulu'ndan ayrıldıklarını, buna rağmen L. Eren'in Kurul toplantılarına katıldığını, Cemal Salman'ın fiilen kendilerinden ayrılmadığını, ancak pasif ve kalp hastası olduğunu öğreniyoruz. Yine Kürkçü'nün ifadesinden TDGF'nin bu dönemde saymanlığını Zafer Kutlu'nun yaptığını, kasalarında 170.000-180.000 TL'nin olduğunu öğreniyoruz,

18 Ekim 1970 pazar günü Kurultayın bitiminde Siyasal Bilgiler Fakültesi bahçesinde Dev-Genç'liler sloganlar atarak Dev-Genç'e yapılan saldırıları, tutuklamaları kınıyor, baskı ve terörü protesto ediyorlardı.

29-30 EKİM TOPLANTISI VE ASD'YE AÇIK MEKTUP

Fırtınalı 1971 yılı yaklaşırken Milli Demokratik Devrim Cephesi'ndeki devrimci kesimin ayrışma ve netleşme süreci büyük bir hız kazanıyordu. Daha önce MDD'nin başlıca yayın organı ASD'den Perinçek cephesi ayrılmıştı. Dev-Genç Kurultayı sırasında ise yine ASD içindeki bir ayrım, Mihri Belli ile Çayan çevresinin ayrılığı iyice su yüzüne çıkmıştı. Daha 1970 yılı bitmeden Deniz Gezmiş önderliğindeki THKO örgütü de kendisini resmen ilân edecekti.

ASD Yazı Kurulunun organize ettiği 29-30 Ekim toplantısı bu cephe-
deki kesin bir ayrılığı da noktaladı. Dev-Genç'te hakimiyeti ele geçiren Çayan çevresi, Mihri Belli ile bütün köprüleri atacak ve THKP-C olarak

kendisini ilân edecekti.

Türkiye İşçi Partisi'nin 4. büyük kurultayı ile aynı gün toplanan "devrimcilerin sohbet toplantısı" ya da "devrimci TIP kurultayı" Ankara Birlik Sahnesi'nde yapıyordu. TIP içinde milli demokratik devrimi savunan delegeler ile "doğu" dan gelen bazı delegeler TIP kurultayı yerine bu toplantıya katılıyordu. Bu durum daha sonra TIP'i bütünüyle oportünistlere bırakan yanlış bir tutum olarak eleştiri konusu yapılacaktı.

Aydınlık Sosyalist Dergi'nin Ağustos 1970 sayısında 'Aydınlık Komitesi' imzasıyla yayımlanan çağrı metninde şöyle deniliyordu.

"Proleter devrimci hareket saflarında birliği, disiplin ve dayanışmayı sağlayacak olan bir merkezi irtibat organının teşkili meselesi en âcil meselemiz haline gelmiştir. Şu anda proleter devrimci hareketin tarihi görevini başarması böyle bir merkezileşmeyi gerçekleştirmemize geniş ölçüde bağlıdır. Hareketimizin, büyük bir hızla devrimci bilince varmakta olan işçilerin ve köylülerin gerçek temsilcisi durumuna gelmesi geniş ölçüde buna bağlıdır. Hareketimizin bütün kolları arasında disiplinli, irtibatlı ve ahenkli çalışmayı gerçekleştirmemiz ve Türkiye'de yükselmekte olan devrim dalgasının başında yerimizi gerektiği gibi doldurmamız, saflarımızda birlik ve disiplini perçinleyecek merkezileşmeyi gerçekleştirmemize bağlıdır. Örgütlenme, teorik eğitim, kadro, ajitasyon ve propaganda meselelerimizi çözüme bağlamamız hep buna bağlıdır. Bir merkezi irtibat kurulu teşkili meselesi birinci meselemiz olmuştur. Bu meseleyi tartışmak üzere bir toplantı düzenledik. Bu toplantıya katıl."

Çağrı metninden de anlaşıldığı gibi toplantı bir örgüt-parti kurmanın zeminini yoklamak, koşullarını tartışmak amacını güdüyordu. Dev-Genç yönetiminde ve ASD yazı kurulunda bulunan Çayan çevresi doğal olarak toplantının aynı zamanda ev sahibi kimliğini paylaşıyordu.

Aydınlık'ta çağrının yayınlanmasından sonra 17 Eylül'de toplanan kişiler "siyasi program tasarısı hazırlayacak ve bunu devrimciler kurultayına sunacak" bir danışma komitesi seçiyor ve aldıkları kararları açıklıyorlardı. 29-30 Ekim'de yapılan toplantının anlamını ve önemini ortaya koymak için Danışma Komitesi Kararını buraya belge olarak alıyorum:

DEVİRİMCİ HAREKETİN PROGRAM

TASLAĞININ İLKELERİ

Proleter devrimci hareketin örgüt meselesine bir çözüm yolu aramak ve bu hareketin ayrı ayrı kolları arasında irtibatı sağlamak ve saflardaki ilke birliğini güçlen-

dirmek amacıyla, 17 Eylül 1970 günü, Aydınlık dergisinin daveti üzerine toplanan Danışma Komitesi aşağıdaki kararları oybirliği ile almıştır:

1. Danışma Komitesi, proleter devrimci militanların teorik eğitimini sağlamak ve proleter devrimci saflardaki ilke birliğini güçlendirmek amacıyla, konferanslar, açıkoturumlar, seminerler, söyleşiler düzenlenmesini sağlayacaktır.

Bütün proleter devrimcileri, bu görevin yerine getirilmesinde ellerindeki bütün olanakları kullanarak Danışma Komitesine yardımcı olacaklardır.

2. Danışma Komitesi, proleter devrimci hareketin siyasî programı tasarsını hazırlayacaktır. Komite siyasî program tasarsının en geniş proleter devrimci çevrelere iletilerek okunup açıklanmasını ve bu çevrelerin tasarı hakkındaki görüşlerinin saptanmasını sağlayacaktır. Bütün proleter devrimcileri, bu görevin yerine getirilmesinde ellerindeki bütün olanakları kullanarak Danışma Komitesine yardımcı olacaklardır.

3. Danışma Komitesi, proleter devrimci tabandan gelen görüş ve teklifleri göz önünde tutarak Siyasî Program Tasarsı'na nihai şeklini verecektir. Bu şekilde hazırlanan program tasarsının uygun bir zamanda ve yerde toplanacak olan bir proleter Devrimci Kurultay'ın onayına sunulması ve böylelikle Proleter Devrimci hareketin kendi siyasî programına kavuşturulması düşünülmektedir.

4. Danışma Komitesi uygun görülecek zaman aralıklarıyla toplantılarını yapacaktır. Bu toplantılar arası zaman süresi içinde, Danışma Komitesi üyelerinden seçilecek yedi kişilik bir İrtibat Komitesi, Danışma Komitesi'nin temsilcisi olarak hareket edecek, Danışma Komitesinin görevlerini yerine getirecektir, irtibat Komitesi üyeliğine Mihri Belli, Atilla Sarp, Vahap Erdoğan, Mahir Çayan, Muzaffer Erdost, Erim Süerkan, İhsan Memoglu seçilmişlerdir.

5. İrtibat Komitesi, proleter devrimci hareketin ideolojik organı olan Aydınlık dergisinin yazı kurulu görevini yerine getirecek ve bu sıfatıyla Aydınlık'ı bağlayan yazılardan sorumlu olacaktır.

6. Danışma Komitesi ve İrtibat Komitesi'nin, kendi yetkileri dahilinde verecekleri kararlar bütün proleter devrimcilerini bağlar.

DEVİRCİLER KURULTAYI

Bütün proleter devrimciler açısından bağlayıcı kararlar alabilme yetki-siyle donanmış danışma komitesinin bir üyesi de Mahir Çayan. 17 Eylül'de komite oluşuyor, 18 Ekim'de TDGF kurultayı ve 29-30 Ekim'de Devrimciler Kurultayı toplanıyor. Ve son olayın üzerinden bir ay geçmeden Çayan çevresi bağımsız bir hareket olarak varlığını ilân ediyor.

Dev-Genç başkanı Ertuğrul Kürkçü'nün de katılarak "Türkiye'de sosyalistlerin Dev-Genç'in düzeyinden daha yüksekte bir örgüte ihtiyaçlarının

olduğunu" belirten bir konuşma da yapmasına karşın toplantı fazla yankı bulmuyor. Bunun en önemli nedenini sanırım THKO'nun radikal bir çıkışla kendini açıklamasının ardından toplantının kitle tabanını-özgücünü oluşturan Çayan çevresinin de bu oluşumdan koparak THKP-C'ye varmaları oluşturuyor.

29-30 Ekim toplantısı somut pratik bir adım atılmadan sona eriyor. Teorik önderliğini yapan Mihri Belli'nin tezleri ve önerileri fazla etkili olmuyor. Bunlara rağmen toplantı Dev-Genç genel başkanın da imzasının bulunduğu bir ortak bildiri ile son buluyor. Tarihi bir belge olarak buraya alıyorum.

29-30 EKİM TOPLANTISI BİLDİRİSİ

"TEMEL GÖREV: DEVRİMCİ SİYASİ ÖRGÜTÜN YARATILMASI"

Türkiye'de proleter devrimci hareketi bir ölçüde temsil etme durumunda bulunan ve bu hareketin özelemlerini ifade ettiği inancında olan toplantımız, aşağıdaki bildiriyi kamuoyuna duyurmayı gerekli bulmuştur.

Proleter devrimci hareketimiz bir dönüm noktasına varmış bulunmaktadır. TIP'i bugüne dek bir eylem alanı olarak kabul eden proleter devrimcileri, bu örgüt çatısı altında verdikleri mücadele ile bu partinin başındaki oportünist yönetici kliğinin, sosyalizm davasına ihanetini yığınların gözü önünde ispat etmiştir. TIP içindeki gerçek sosyalistlerin hemen tümü proleter devrimci davaya kazanılmıştır.

Bu şartlarda Türkiye işçilerinin ve yoksul köylülerin devrimci siyasi örgütünü yaratma meselesini bir an önce çözüme bağlama görevi karşımıza dikilmiş bulunmaktadır.

Proleter devrimci örgüt, çetin ve çok yönlü mücadelemiz sonucu, emperyalizme ve onun yerli işbirlikçisi sömürücü sınıflara rağmen, onların sol kanattaki beşinci kolu oportünizmin çeşitlerine rağmen yaratılacaktır.

Proleter devrimci örgüt uğruna mücadele, Filipin demokrasiciliği denen anti-demokratik düzenin sınırlarının aşılması uğruna mücadeledir.

Bu mücadelemizin başarıya ulaşması, saflarımızda teorik düzeyin yükseltilmesine, ilke birliğinin gerçekleştirilmesine, bu saflarda irtibatlı, disiplinli çalışma ortamının yaratılmasına bağlıdır.

Bu ortamın yaratılması için:

Proleter devrimcilerin yönetiminde olan kuruluşlar ve yayın organları kendilerine düşeni yapmalıdırlar. Proleter devrimci hareketin siyasi platform tasarısı, en kısa zamanda hazırlanmalı ve hareketimiz içindeki ilke birliği, demokratik merkezîyetçilik ilkesine uygun olarak son şeklini alacak olan bu platform çerçevesinde

gerçekleştirilmelidir.

Proleter devrimci örgütü yaratma yolunda ilk adımı atarken, hazırlık çalışmalarında, ülkenin çeşitli bölgelerindeki proleter devrimci çevreler arasında irtibatı sağlamak ve platform tasarısını hazırlamak amacı ile, proleter devrimci hareketin ideolojik organı olan Aydınlik Dergisinin Yazı kurulu görevlendirilmiştir.

Toplantıya katılan proleter devrimciler adına :

Sırrı Öztürk, İhsan Memoglu, Halil Oyman, Hüseyin Kaya, Veli Kasımoğlu, Ertuğrul Kürkçü, Ziya Yılmaz.

DEV-GENÇ KENDİ YOLUNDAN YÜRÜYOR

Bu bildirinin yayınlanmasının üstünden daha bir hafta bile geçmeden Mahir Çayan'ın isteği üzerine imzacı Dev-Genç'lilerden Ertuğrul Kürkçü ve Ziya Yılmaz imzalarını geri alacaklardır. Bu çevrenin devrimci TİP Kurultayını değerlendirmesini Yusuf Küpeli'nin kaleminden dinleyelim. Görüleceği gibi burada ASD'ye Açık Mektup broşürünün ipuçları da sergilenmektedir.

DEVİRCİLER KURULTAYI

GERÇEK YÜZLERİ AÇIĞA ÇIKARDI

29-30 Ekim toplantısı, proleter devrimcilerine o güne kadar yoldaş bildiklerinin gerçek yüzlerini gösterdi. Bu toplantıda bizler, bir özeleştirme ortamının yaratılacağını ve böylece hareketimizin daha sağlıklı bir çizgiye gireceğini umarak gayet ılımlı bir dille Türk Solu ve ondan sonra Aydınlik'da devam eden sağ çizgiyi eleştirdik. Bütün yoldaşça eleştirileri kişisel bir düşmanlığın tezahürü gibi kabul eden ve özeleştirme yapmaktan ısrarla kaçarak yılan gibi kıvrılmayı adet edinen Mihri Belli, uzun zamandan beri içinde biriken zehri kustı.

Toplantı tarihinden 9 ay önce Aydınlik Sosyalist Dergi'nin 15. sayısında "Türkiye'de proleter devrimci kadrolar, bir iki yıl öncesinde kıyasla çok daha yüksek bir bilinç düzeyine erişmiş bulunmaktadır" diye yazan Mihri Belli, bu sefer de aynı kadrolardan kişiler kendisini eleştirmeye kalkınca, "eskiden proleter devrimci militan bomba gibiydi. Sordüğümüz her suale doğru cevap hazırdı. Şimdi ise durum değişiktir. Bir okumama adeti gelmiştir. Saflarımızda ideolojik bir gerileme vardır" diyerek proleter devrimci hareketin kendisi demek olduğunu; kendi sübjektif niyetini her zaman objektif gerçeğin yerine oturtmaya çalıştığını; kendinden başka hiçbir şeye inanmayan bir sübjektif idealistten başka bir şey olmadığını açıkça ortaya koydu!

Büyük işçi direnişini sağ bir görüşle yorumlayan, aynı günlerde revizyonizm ve

milliyetçilik meselesi üzerinde Proleter Devrimci(!) Aydınlık oportünizmi ile sağ bir çizgiden polemige girerek revizyonizm meselesini gündemin başına oturtan, bütün engelleme çabalarımıza rağmen SBF'de revizyonizm konulu konferansı veren Mihri Belli, 29-30 Ekim toplantısında utanmadan işçi mezarları üzerine edebiyat yaparak, "modern revizyonizm densin mi, denmesin mi diyerek vakit öldürmek tam bizantinizmdir" diye akları sıra bizleri suçlamaya kalkıştı. Burada kimin bizantinizm bataklığında kulaç attığı gün gibi ortadadır. Yalancılığın, demagojinin bu kadarı da artık tam anlamıyla hokkabazlık olmaktadır.

Örgüt meselesini devamlı yokuşa süren "Filistin tipi demokrasiciliğin şartlarında proletaryanın kendi öz örgütü ile politika sahnesine çıkması imkansızdır" der Mihri Belli, örgüt istekleri çoğalmaya başlayınca, aynı toplantıda "Selim Sırmı Tarcan'da binlerce işçinin katılacağı bir toplantı yapacağız işçi ve köylüler sayıca ağır basacaklardır" diyerek işçilere Aybar'ın yaptığı gibi sahtekarca övgüler dizmiş ve daha ilk etapta işçi-aydın genç ayrımı yapmıştır. Böylece, menşevizmin örgüt görüşünü, Leninizm'in 65 yıl önce mahkum ettiği örgüt görüşünü dile getirmiştir! Ne gariptir ki, yine aynı konuşmada, "bizim örgüt kurmamız demek, bir ölçüde düzen değişikliği demektir, siyasi düzen değişikliği demektir" diyerek, menşevik de olsa aslında örgüt kurmaya falan pek niyetli olmadığını, bütün umudu küçük burjuva radikalizminin hareketine bağladığını, menşevik örgüt edebiyatını da sırf etrafındaki düzeyleri geri fakat iyi niyetli kişileri dağıtmamak için yaptığını ortaya koymuştur!

Toplantıda, siperlerden siperlere savaşa savaşa(!) Filipin demokrasiciliğinin sınırlarını nasıl genişlettiklerini, yani burjuvazinin şemsiyesi altında icazetli sosyalizmi nasıl tezgahlamaya çalıştıklarını, şaşkınlıkla, Mihri Belli şöyle itiraf ediyor: "Bir mevziden öteki mevziye atlayarak. Bazen gerileyerek, tekrar hücumla geçerek vereceğiz dedik. Bugüne dek de mücadelemizi hep böyle verdik. 27 Mayıs'dan sonraki on yılın tarihine bir göz atalım: 1960'ların başında 'sosyalist' lafı yasaktı, tabii idi. Yön dergisi, 'sosyalizm' sözcüğünü kullandığı zaman, işte Nasır sosyalizmi, bilmem İsveç sosyalizmi, İsrail sosyalizmi filan diye sosyalist olmayan ülkelere örnek gösterip 142. maddeden kaçmaya çalışırdı (Mihri Belli de aynı dergide derginin politikasına uygun E. Tüfekçi adıyla yazılar yazardı). Sosyalizm sözcüğü bugün kullanılıyor artık..." Bir de hamasi edebiyat yaparak, kahramanlık destanı anlatır gibi milleti nasıl aldatıklarını, 142. maddenin korkusundan nasıl sustuklarını ve burjuvazi müsaade ettiği nispette bilimsel sosyalist (!) olduklarını söylediklerini anlatıyor. Ve sözüne de şöyle devam ediyor: "Siyasi örgüt meselesinde de böyle davranacağız. Siyasi örgütü yaratırken siper siper mücadele edeceğiz, her alanda çok yönlü mücadele vereceğiz. Ve o mücadelede Filipin demokrasiciliğini gerilemeye mecbur edeceğiz ve bizim anladığımız anlamda gerçek demokrasi

doğrultusunda mesafe alarak gideceğiz." Bütün revizyonistler, sosyal pasifistler, kuyrukçular hep böyle mücadele ederler zaten. O genişleyecek sınırların, toplanmaların, gevezeliklerin, adım adım kazanılacak hakların sonu bir türlü gelmez. Devrimin objektif şartları bir türlü oluşmaz; devrimci inisiyatif bir türlü harekete geçemez. Bilimsel sosyalizm adına yoksul emekçi kitlelerin önüne sürülen afyonlu bir macun, "Hazreti Eyüp sabrı"dır hep. Azıcık ileri gidilip de burjuvaziden bir tokat yendi mi susulur, sonra yine yavaş yavaş gayet temkinli fare deliklerinden dışarı çıkılmaya başlanır. İşte o hamasi "siperlerden sipere" edebiyatının gerisindeki gerçek budur! Şüphesiz o siperlerden sipere mücadeleyi, ileri geri taktiklerini Rus, Çin, Küba ve devrimi gerçekleştiren bütün ülkelerin öncü kadroları uygulamışlardır. Ama bir an bile komünist olduklarını gizlemeksizin, siyasi propaganda ve ajitasyonu durdurmaksızın, burjuvaziden icazet almaksızın ve mücadeleyi politikleşmiş bir askeri mücadele olarak vermesini bilerek uygulamışlardır. Çağımızda bu işi Mihri Belli'nin dediği gibi yapan "komünist" partileri doludur! Alın işte, Latin Amerika'da bütün açık faşizme rağmen, "Mao"cu, Moskova'cı, bilmem neci bir sürü "komünist" partisi vardır. Onlar da devamlı burjuvazinin iktidarının sınırlarını geriletmeye, bol "Marksizm" edebiyatıyla yeni yeni haklar elde etmeye çalışır dururlar. Burjuvazinin en sert diktası bile bu fukaralara dokunmaz. Aralarında bir danışıklı döğüştür sürer gider. Faşizm, sadece gerillalar, silahlı mücadeleyle milli bunalımı derinleştirmeye çalışanlar, sömürülen geniş halk kitlelerine "Hazreti Eyüp Sabrı"nı bir yana atıp silahlı mücadelenin gerekliliğini göstermeye çalışanlar için gelir. Ama Mihri Belli, Latin Amerika'daki o revizyonist partilerin yöneticilerinin yaptığı yapabilecek kadar da kabiliyetli gözükmemektedir! Toplantıda Kürt meselesini de tam bir şovenist, bir küçük burjuva milliyetçisi gibi ele almıştır Mihri Belli. "Türkiye'de aşağı-yukarı dört milyon Kürt yaşıyor. Bu Kürt topluluğu ile, Türklerin kardeşliği tarihin sınavından geçmiştir. 19. yüzyıla kadar, Kürtler, Osmanlı İmparatorluğu'nun doğu sınırlarını korudular. 1880'den 1925 Şeyh Said isyanına kadar sözü edilecek bir Kürt isyanı olmadı. O dönem, Osmanlı İmparatorluğu'nun dağıldığı, bölündüğü dönemdir. Milli toplulukların hemen hepsi isyan etti. Ermeni'si, Rumu, Bulgarı, Arabı. Ama Kürtler isyan etmediler o çöküş döneminde." Bu lafları edenin Mihri Belli olduğunu bilmesen, Osmanlı Hanedanının son şehzadesinin konuştuğunu zannedersin. Daha milli şuurun uyanmadığı bir dönemde Kürtlerin feodal beylerinin emrinde Osmanlı İmparatorluğunun doğu sınırlarını korumasını; feodal beylerin baskısı altında uluslaşmamış iki halkın aynı sınırlar içinde yaşamasını, Birinci Dünya Savaşı'nda iki halkın bilinçsizce emperyalist güçlerden birinin ve yerli hakim sınıfların kontrolunda omuz omuza cepheye sürülmelerini övgüye değer bir şeymiş, sanki iki halk hep ortak menfaatleri için savaşmışlar ve bu yüzden aralarında geleneksel bu

dostluk doğmuş gibi göstermeye çalışmaktadır Mihri Belli. Artık işin bu kadarına da ne demeli, "deli saçması" mı demeli bilemiyoruz? Ve Bay Mihri Belli devam ediyor, "ve proleter devrimcileri bütün milli davaların savunucusu oldukları gibi, Türkiye'nin toprak bütünlüğünün de en tutarlı savunucularıdır. Ve Türkiye'nin toprak bütünlüğü bu 1970 yılında bir tek şekilde savunulabilir. Kürt halkına eşit haklar tanımakla, onun varlığını tanımakla, bu halka ana dilini konuşma hakkını tanımakla ve bu halkın gönül rızasıyla Türkiye'de kardeş Türk halkıyla birlikte yaşamayı istemesini sağlamakla, biz meseleyi böyle koymaktayız." Arkasından hemen bilimsel sosyalizmin de meseleyi böyle koyduğunu! ilave ediveriyor! Aslında her zaman olduğu gibi Mihri Belli, sosyalistlere değil, küçük burjuva radikallerine hitap etmektedir burada da. Onlara, "sakın bizim hakkımızda yanılmayın, bizler enternasyonalist değil, gerçek milliyetçileriz. Siz, bize dokunmayın, biz de sizin gerinizden emekleyerek gelelim, sizlere omuz verelim, Bu arada sakın ha sizden öncekilerin yaptığı gibi yanılıp da Kürtler üzerinde asimilasyon politikası falan da uygulamaya kalkmayın. Akıllılık edip onlara kendi dillerini konuşma ve kültürlerini geliştirme hakkını lütfederseniz milli sınıfları daha iyi koruyabilirsiniz!" diyor. Marksist-Leninistlerin bütün meselelere halkların gerçek mutluluğunu, gerçek barışı sağlayacak olan sosyalist hareketi güçlendirme açısından bakacaklarını ve milli meseleye de bu açıdan bakmak gerektiğini, şartlara göre ayrılma, bölgesel özerklik, federasyon haklarının savunulacağını veya sadece asimilasyon politikasına karşı çıkılacağını unutuyor! Aslında bir küçük burjuva radikalinden pek farklı olmayan bu kerameti kendinde kişiyi sanki Marksist-Leninist'miş gibi eleştirmeye kalkmak da biraz tuhaf oluyor!

Yine aynı toplantıda utanmadan bizlerin DEV-GENÇ'i hareketin merkezi, proletarya partisiymiş gibi gösterdiğimizi söylemiş ve hazırladığı bildiriye bir emrivaki ile toplantı bildirisi yazmakla görevli kurula kabul ettirmiştir. "Proleter devrimci örgütü uğruna mücadele, Filipin demokrasiliği denen anti-demokratik düzenin sınırlarının aşılması uğruna mücadeledir" denen ve böylece her zaman Mihri Belli'nin iddia ettiği gibi "Filipin demokrasiliğinin şartları altında proletaryanın öz örgütünün kurulamayacağı" ifade eden bu yüz karası bildiriye, büyük bir hata işleyerek bizlerle aynı görüşte olan bazı arkadaşlar da imza atmışlardır. Aslında hata yalnız o arkadaşlarda değil, o toplantıya katılan bütün arkadaşlarımızda, hepimizdedir. Mihri Belli'nin artık birlik-eleştiri-birlik ilkesini açıkça çiğnemesinden, "hareket demek ben demek" diyerek proleter yoldaşlığını hiçe saymasından sonra, hâlâ gereken proleter devrimci kararlılığı göstermeyerek meseleyi bütün açıklığıyla koymamamız ve daha bir süre duyduklarımıza inanmak istemeyerek ve iyimser yorumlar yapmaya çalışarak mütereddit davranmamız en sert biçimde eleştirilmeye değer bir tavidir!

Mihri Belli ve çevresinin görüşlerinin iyice billurlaştığı bu toplantı, artık yollarımızın kesinlikle ayrı olduğunu; nüans ayrılıkları gibi görmeye çalıştığımız ayrılıkların temelinde iki ayrı dünya görüşünün yattığını; artık aynı saflarda kalmanın proletaryanın kavgasına ihanet olacağını bizlere kesinlikle gösterdi.

DEV-GENÇ'İN SİYASİ YOLU

29-30 Ekim toplantısının ertesinde Aydınlik Sosyalist Dergi (ASD) içinde yer alan Çayan çevresi artık Mihri Belli ile daha fazla birlikte olunamayacağını söyleyerek ASD'den ayrıldılar. İçerisinde Dev-Genç genel başkanı Ertuğrul Kürkçü'nün de bulunduğu Dev-Genç'in dört ileri gelen kişinin imzasıyla ayrılığın nedenlerini anlatan iki formalık ADS'ye açık mektup adı ile bir broşür yayınlandı.

THKP-C'nin bir manifestosu sayılabilecek bu küçük broşürde "devrim anlayışı, çalışma tarzı, örgüt anlayışı" Mihri Belli'den farklılıklar şeklinde ifade ediliyordu. Bu dört imzalı "açık mektup"un giriş bölümünü buraya alıyorum. Görüleceği gibi bir ayrılık daha tamamlanıyor. Dev-Genç kendisine bir yol çiziyor. Ve siyasal bir oluşuma yönelirken bağımsız çizgisini de ilari ediyor.

ASD'YE AÇIK MEKTUP

Mahir Çayan

Yusuf Küpeli

Ertuğrul Kürkçü

Münir Ramazan Aktolga

Aydınlik Sosyalist Dergi'den ayrılmamız üzerine söylentilerin ve spekülasyonların yoğunlaştığı şu günlerde bu yazılı açılımı zorunlu görmekteyiz:

Bu kısa yazıda ayrılmamızın nedenlerini ve görüş ayrılıklarımızı çok kısa bir şekilde özetleyeceğiz. Türkiye Devrimci Hareketi'nin meselelerine (genel olarak devrimin yolu, Türkiye'nin sınıfsal ilişki ve çelişkilerini, sol'un tarihinin değerlendirilmesi ve Türkiye'ye özgü yol) ilişkin görüşlerimizi etraflı bir şekilde ayrıca koyacağız. Hakim sınıfların sınırlı demokratik hakları rafa kaldırma hazırlıkları içinde oldukları, proleter devrimci hareketi ezmek için oyunların tezgahlandığı şu günlerde, ilk bakışta saflarımızdaki bu bölünme hoş bir şey değildir. Ve hareketimize sempati duyan, ama gerçek duruma yabancı olan pek çok arkadaşta bu ayrılmanın derin bir endişe ve üzüntü yaratacağı açıktır.

Gerçekten de ayrılmaların, bölünmelerin hoş olduğunu iddia edecek değiliz. Ne var ki, bütün gayretlerimize rağmen, birlik amacı ile birlik-eleştiri-birlik mekanizmasını

kullanarak, Aydınlık Sosyalist Dergi'deki sağcı ideolojiyi bertaraf edemedik. Aydınlık Sosyalist Dergi'deki sağcı ideolojiyi tartışma ile bertaraf etmenin ortamı olmadığına ve de iki ideolojinin ortasının bulunmayacağına göre, ayrılık zorunlu olmuştur. Çünkü, gerçek anlamda birlik, bilimsel sosyalizmin temeli üzerinde kurulabilir. Birlik şu veya bu kişinin etrafında kümelenme değildir. Hareketin birliği, Leninizm'in ilkeleri üzerindeki birliktir. Ve bu uzlaşmaz durumdan dolayı Aydınlık sosyalist dergiyi bıraktık. Unutmayalım ki, bugün için kötü olan yarın için iyi bir şey olabilir. Ve bugün, devrimci ilkeler üzerinde kurmaya başladığımız birlik, onun üzüntü ve endişelerini memnuniyete çevirecek kadar güçlüdür.

Devrim yolu engebeli, dolambaçlı ve dikenli bir yoldur. Devrimci hareketin meseleleri, karmaşık ve çözümü güç meselelerdir. Bu şartlar altında sosyal sınıf pusulasının ayarındaki bozukluklardan dolayı, bir devrimci harekete, hareketin ilkelerini değişik yorumlayan, "ufak görüş ayrılıkları"nın varlığı, sağ ve sol kanatların varlığı kaçınılmaz bir olgudur. Bu kaçınılmaz olguda önemli olan, birlik isteğiyle yola çıkmak ve karşılıklı saygı çerçevesi içinde bu görüş ayrılıklarının temeline inerek, bilimsel sosyalizmin devrimci ilkeleri üzerinde var olan bu farklılıkları giderek, işbirliği sağlamaktır. Devrimci tutum budur. Yani görüş ayrılıklarını karşısındaki devrimci tutum, bazı arkadaşların yaptığı gibi, bu ayrılıkları örtbas etmek değil üstüne gitmektir.

Biz daima ikinci yolu tercih ettik. Sahte birlik çılgınlıklarına karşı koyarak varolan ideolojik farklılıkların üstüne üstüne gittik. Bunu ayrılıkçı bir tutumla değil birleştirici bir tutumla, birlik-eleştiri-birlik ilkesine bağlı kalarak yaptık.

Baştan beri bizim Mihri Belli arkadaşla görüş ayrılıklarımız vardı. Fakat biz M. Belli arkadaşın geçmişini, tecrübesini dikkate alarak, onun bir proleter devrimciye yaraşmayacak tavır ve davranışlarına karşı geniş bir tolerans havası içinde hareketin birliğini savunduk. Bunu yaparken hiçbir zaman idare-i maslahatçılık içine girmedik. Doğru bildiğimiz ilkeden hiçbir zaman taviz vermedik. Görüşlerimizi her zaman, her yerde açıkça ortaya koyduk; yazdık ve söyledik. Çünkü birlikçi tutum ilkelerde uzlaşmak demek değildir.

Bizim bu tutumumuz karşısında M. Belli ve etrafındaki arkadaşları ne yaptılar?

M. Belli arkadaş, kendi görüşleri ile bizimkiler arasında temelde önemli bir fark olmadığı söyleyerek, milliyetçilik, revizyonizm, örgüt meselesi, vb. gibi konulardaki görüşlerini düzeltme yoluna gittiğini ima ediyordu. Böylece saflarımızdaki sağ görüşler arkadaşça yürütülen eleştiri mekanizması ile bertaraf ediliyordu. Ne var ki, olaylar umutlarımızı boşa çıkaran bir yönde gelişti. Ve 29-30 Ekim tarihindeki toplantı, M. Belli arkadaşın bu tutumunda samimi olmadığını ortaya koydu. M. Belli arkadaş bu toplantıda tam bir ayrılıkçı ve bölücü tutumla, terk ettiğini imâ ettiği eski sağ görüşünü ileri sürerek; bu görüşlerle çelişki içinde olan

görüşlerin tamamen yanlış görüşler olduğunu söyleyerek, "İlkelerimiz demek, ben demektir; arkamdan gelen gelir, gelmeyen gelmez" diyerek birlik-eleştiri-birlik ilkesini çiğnedi.

Yapılan hatalar, körü körüne üstüne gidilerek düzeltilmez. Hele de üstünü örterek, yanlış görüşler yok edilemez. Her eleştiriye kendisine karşı bir kinin ifadesi sayan insanlardaki eleştiriye tahammülsüzlük "küçük görüş ayrılıklarının" altında, koskoca bir ideolojik ayrılık uçurumunun yattığını sanırlar. Bu yanlışların ve sağ görüşlerin düzelmesine ilişkin yapılan ciddi bir ihtar hele bu kişilerin üzerinde, artık her şeyi parçalamanın zamanı geldi duygusunu uyandırır. Ve mesele 29-30 Ekim günlerindeki toplantıda olduğu gibi umulmadık bir anda patlak verir. Bu toplantıdaki Aydınlık sosyalist dergideki sağ kanat, görüşlerini Aydınlık sosyalist derginin görüşleri olarak, kendi kendine gelin güvey olarak ilân etti.

Bu durumda hareket bölünmesin diye, proletaryanın devrimci ilkelerinin çiğnenmesine, Leninizm'in bayrağının oportünizm batağına sokulmasına göz yumacak mıydık? Hayır, bin kere hayır!

Biz mutlaka, barış ve birlik aracı değiliz, görüş ayrılıklarını asla saklamamaya ve bütün çıplaklığı ile ortaya koymaya mecburuz. Biz mutlaka, ayrılıkçı ve nifakçı da değiliz. Sapıtmaları yola getirmek, doğrulamak için, kullandığımız bütün imkânlar tükenirse, dünyanın en uzlaşmazlarıyız."

Bizim için ayrılık ne zaman parola olur? Kargaşalık gerek teorik, gerekse pratik ilerleyişe engel olmaya başladığı zaman.

Artık M. Belli'nin sağcı görüşlerinden dolayı harekete tam bir kargaşa hakim olmuştur. Bu kargaşa, hareketin hem teorik, hem de pratik ilerleyişine engel olmaya başlamıştı.

Artık, ayrılık parolamızdır.

Ve proletaryanın devrimci ilkelerini her şeyden üstün tutan, devrimci şerefi ve namusu olan her devrimcinin yapacağı gibi Mihri Belli ve onun temsil ettiği akımla bütün organik bağlarımızı kestik!

DEV-GENÇ GENEL BAŞKANI KONUŞUYOR

Dev-Genç genel başkanı Ertuğrul Kürkçü Ankara Bayram gazetesinin çağrılısı olarak Sosyal Demokrasi Dernekleri Federasyonu ve Ülkü Ocakları Birliği başkanlarıyla "silahları bırakın" konulu tartışma toplantısına katılıyor ve Dev-Genç'in dönem ve gençlik hareketlerine ilişkin görüşlerinin ayrıntılı bir değerlendirmesini yapıyordu. Konuşma 2-3 Aralık tarihli gazetelerde yayınlanıyordu. Konuşma Dev-Genç'in geldiği noktayı ve önündeki sürece bakış açısını sergilemesi açısından oldukça önemli görünüyor. Dev-Genç'i 1971'e girerken bu metin kadar özlü anlatan bir belge daha

bulmak güç. Bu tartışmalı toplantıda diğer konuşmacılar da görüş açıklıyorlar. Ben yalnız Kürkçü'nün sözlerini buraya alıyorum.

GENÇLİK DİNAMİTİN FİTİLİDİR

Ertuğrul KÜRKÇÜ

Son gençlik olayları kamuoyunda geniş yankılar yarattı. Hükümet Başkanı ve Ana Muhalefet Lideri ölümle sonuçlanan bu tip olayları şiddetle kınadılar. Silahlı öğrencinin Atatürk'ün emanetine varis olmayacağı Sayın İnönü tarafından ifade edilmiştir. Bu konuda görüşünüz nedir?

Son gençlik olayları demek bence yanlış. Bu gençlik olaylarının ne başı ne sonu. Başladı ve Türkiye halklarının kurtuluşuna kadar devam edecek ve gençlik olayları devamlı var olacak. Devrimci gençlik toplumsal dinamitin fitilidirler ve toplumsal dinamit patlayana kadar bu fitil rolünü oynayacaktır. Bundan sonra görev elbette işçi ve köylü yığınları üzerine geçecek. Bizim burada yapmak istediğimiz de şudur; biz işçi sınıfının ideolojisi olan bilimsel sosyalizmi benimsemiş gençleriz. Biz bu ideolojiyi, bu düşünceyi halk yığınlarına kavratmak ve bunu bir maddi güç haline dönüştürmek isteyen gençleriz. Bizim mücadelemiz buradadır. Ve bizim varlığımızdır ki, Türkiye'deki sınıflar mücadelesinin varlığıdır ki emperyalizme karşı mücadelenin varlığıdır ki, bizim sağımızdaki güçleri bize karşı yaratmakta, bize karşı harekete geçirmektedir. Yani bu olaylar ne bir anlık olaydır, ne de küçük bir süredir. Bu Türkiye halklarının, Amerikan emperyalizminin ve yerel işbirlikçilerinin sömürsünden kurtuluncaya kadar sürecektir elbette. Ve bizim mücadelemiz devam edecektir.

Başbakan'ın ve İnönü'nün söylediği lafları kendi yerlerine oturtmak gerekir. Başbakan'ın bizim hakkımızda konuşmaya ve laf söylemeye hakkı yoktur. Biz onunla ancak mücadele ederiz. İsmet İnönü ise, Atatürk'ün gençliğinden bahsedecek adam İsmet İnönü değildir elbette.

İsmet İnönü Atatürk'ün mirasına ihanet etmiştir. Atatürk'ün tam bağımsızlık ilkesini reddetmiş, Türkiye'yi yarı bağımlı, yarı feodal bir ülke haline getirmekte başrolü oynamıştır. Bunların ortadan kaldırılması konusundaki fikirleri ise, kendine aittir. Bunların, bizi ortadan kaldırmaya tarihsel olarak imkân yoktur. Türkiye'deki işçiler, köylüler, Dünya halklarının mücadelesi var oldukça biz de var olacağız. Mücadelemize devam edeceğiz.

TÜRKİYE EMPERYALİZMİN EGEMENLİĞİ ALTINDADIR

Türkiye'nin geleceğinin inşası hangi siyasal ve ideolojik temele dayandırılmalıdır?
Bugün Türkiye'nin geleceğinin nasıl olacağını bilmek, ortaya koyabilmek için

bilimsel yöntemleri, bilimsel tahlilleri kullanmak gerekli ki, bunları da bilimsel sosyalizmin ışığında değerlendirmek elbette en bilimsel gerçeğe en uygun çözümleri getirmek, ancak bilimsel sosyalizmin ışığında meselelere bakmakla mümkün olur. Türkiye nasıl bir ülkedir. Her şeyden önce bunu ortaya koymak gerek. Türkiye'nin geleceğini buna göre tayin etmek gerekir. Türkiye, Amerikan emperyalizminin egemenliği altında yarı bağımlı, yarı feodal bir ülkedir. Türkiye'nin yarı bağımlılığı ekonomisinin, politikasının askeri meselelerin Amerikan emperyalizmine bağlı olmasından gelmektedir. Türkiye'nin temel özelliği budur. Ve bu yapının değiştirilmesiyle ki, ancak bir gelecekte bahsetmemiz mümkün olabilir. Bu günü bileceğiz ki, geleceği söylemek mümkün olsun. Türkiye yarı bağımlı, yarı feodal bir ülkedir dedik. Nedir Türkiye'deki çözüm, nedir yarı bağımlı, yarı feodal yapıyı kırmamanın metotları?

Biz bilmekteyiz ki, ve bütün dünya tarihi bize şunu göstermektedir ki, Türkiye'deki Amerikan emperyalizmine, işbirlikçilerine karşı verilecek, sınıfsal bir mücadeledir. Ve bu sınıfsal mücadele baştan bütün toplumların, bu en dinamik unsur olan, en devrimci olan işçi sınıfı öncülüğünde yoksul köylülerin, küçük esnaf ve sanatkârların, asker ve sivil aydınların yürüteceği bir mücadele ile ortadan kalabilecektir. Amerikan emperyalizmine kesin darbe ancak böyle vurulacaktır. Yani bugün Türkiye'nin meselesi, emperyalizm ve halk arasındaki çelişkidir. Bizim nihai amacımız sosyalizmi gerçekleştirmektir. Sosyalist bir toplum kurmaktır. Nihai amacımız budur. Bizim çağımızda, yarı bağımlı, yarı feodal ülkelerin önünde kesintisiz devrim sürecini öneren iki aşamalı bir devrim süreci vardır. Bunun birincisi demokratik devrimler, ikincisi sosyalist devrimler. Bunlar tek bir tablodurlar. Türkiye'nin bugün önündeki devrimci adımı demokratik devrim adımıdır. Türkiye'nin devrimci adımı budur, bilimsel sosyalizmin işçi sınıfı ideolojisini kavramış ve bütün bunları halk yığınlarına kavratıp maddi bir güç haline getirmeye çalışan gençler olarak önümüzdeki devrimci adımı milli demokratik devrim adımı bilerek davranmaktayız.

ÇÖZÜM MİLLİ DEMOKRATİK DEVRİMDEDİR

Nedir bu demokratik devrim? Milli demokratik devrim, işçi sınıfının öncülüğünde bütün ezilen halk sınıf ve tabakalarının Amerikan emperyalizmine ve onun yerli işbirlikçilerine karşı vereceği mücadele sonucunda birleştirecek olan devrimdir. Bu devrimin ideolojik politik örgütsel meseleleri nelerdir? Devrimin sosyal, siyasi ve ekonomik programları nelerdir? Bunları açıkça ortaya koymak gerek. Biz diyoruz ki: Tam bağımsız ve gerçekten demokratik Türkiye'yi kurmak istiyoruz. Ve bu Türkiye'den sosyalizme geçmek istiyoruz. Tam bağımsız ve gerçekten demokratik Türkiye nasıl kurulabilir? Bunu ideolojik politik ve örgütsel, devrimin

sosyal siyasi ve ekonomik programları neler olmalıdır?

Bir kere, Türkiye'de şu noktayı bilmek gerekir. Bu mücadele nasıl olmalıdır. Söylediğimiz gibi, emperyalizmle mücadelenin tek yolu emperyalizme karşı kurtuluş savaşı verme yoludur. Türkiye bugün, birinci kurtuluş savaşından sonra, tekrar yarı bağımlı, yarı feodal bir ülke haline gelmiş, bunun sebepleri nelerdir, bunları araştırmak gerekir. Türkiye birinci kurtuluş savaşından zaferle çıktı. Türkiye'deki bütün sosyal tabakalar zaferde gereken rolü oynadılar. Ancak bu devrim, milli kurtuluş savaşımızdan sonra gerçekleştirilen devrimler, başarısızlıkla sonuçlanmışsa, bugün Türkiye'nin karşı devrim ordusu varsa ve bugün Türkiye'de karşı devrimciler iktidardaysa bunun sebebi nedir. Bunun sebebi şudur. Çünkü bu devrimlere, işçi sınıfı, örgütü kumanda etmemiştir. Çünkü bu devrimlere, bütün devrimlerin unsuru olan çağımızda ki en ilerletici güç olan işçi sınıfı öncülük etmemiştir de bundan Türkiye yarı bağımlı yarı feodal bir ülke haline gelmiştir. Bu tarihi şartların zorunlu bir sonucuydu. Bunu kimse engelleyemezdi ve Türkiye'de karşı devrimin kaçınılmaz sonucunu kimse engelleyemezdi. Türkiye önümüzdeki milli demokratik süreci tamamlandıktan sonra Türkiye'nin devlet yapısı, Türkiye'nin sosyal ve siyasi ve ekonomik yapısı olacaktır. Türkiye'deki devrim, başta proletaryanın ağır bastığı, bütün milli sınıf ve tabakalar tarafından temsil edilen bir devlet kuracaktır.

Bugün Türkiye'de Amerikan emperyalizmi ve işbirlikçileri devlet mekanizmasını kontrol etmektedir. Devlet bunların egemenliği altındadır. Ama milli demokratik devrimde ezilen sınıflara, şimdiye kadar ezilen sınıflar, yoksul sınıflar iktidarda olacaklar. Bugüne kadar işçi sınıfına tanınmayan örgütlenme hakkı, işçi sınıfının yürüteceği mücadele sonunda zaten var olmuş olacaktır. Bunun dışındaki bütün milliyetçi sınıf ve tabakalar, yani emperyalizmle dövüşen bütün sınıf ve tabakalarda örgütlenme hakkı elbette mümkün olacaktır. Milli demokratik devrimde ekonomik devrim programı şudur. Milli demokratik devrimin ekonomik programında bütün büyük işletmeler, bütün toplumsal alanları etkileyebilecek işletmelerin işçi ve köylünün ağır bastığı devletin denetiminde olması vardır. Özel mülkiyet tam olarak ortadan kalkmayacaktır, özel mülkiyet bir ölçüde var olacaktır. Küçük köylü mülkiyeti var olacaktır. Bunun dışında küçük esnaf ve sanatkarların kendi özel mülkiyetleri var olacaktır.

HAYATIN HER ALANINDA DEVRİM

Bu devrimin statüsü ne olacaktır. Bu devrimin statüsü şu olacaktır. Bu devrimin statüsünde yani işte hukuk, sanat gibi olayları belirleyen üst yapıda var olmuş olacaktır. Bu da toplumun üzerindeki ağır emperyalizm kalktığından uluslaşma süreci geniş ölçüde tamamlanmış olacaktır. Ulusal kültür egemen olacaktır. Sosya-

lizme geçildiğinde ise proletaryanın kültürü bütün toplumun kültürü halinde gelişecektir. Gelecekte gördüğümüz Türkiye'de diğer bütün hukuk kurumları elbette değişecektir. Bütün toplumun yararına bir hukuk kurumu kurulacaktır. Türkiye'de, şimdi arkadaşların biraz önce üzerinde durdukları bir mesele de, Türkiye'deki etnik gruplar arasındaki farklılıklar nelerdir? Bunların devrim sürecinde alacakları yerler neler olacaktır? Biz biliyoruz ki, Amerikan emperyalizmi bir dünya sistemidir. Emperyalizm bütün halkları sömürmekte ve ezmektedir. Emperyalizm işbirlikçisi olan bütün gerici sınıflar halkları ezmekte ve sömürmektedir. Bu yüzden bütün halkların Amerikan emperyalizmine ve yerli gericiilere karşı ortak bir mücadelesi söz konusu. Türkiye'de bulunan Türk halkı dışındaki diğer etnik gruplar da bu kavgada Türk halkıyla birlikte omuz omuza savaşacaklardır. Bunlarla halklar arasında objektif bir çelişki hiçbir zaman olamaz. Ezilenler sömürülenler arasında objektif bir çelişki hiçbir zaman varolmaz...Ancak bu şoven unsurlar tarafından körüklenebilir. Bugün Türkiye'de iki halk içinde bulunan şoven unsurlar, bu iki halk arasında çelişki yaratabilir. Düşman kamplara bölmek ve özellikle Amerikan emperyalizmine yardımcı olabilmek için şoven duyguları körüklemektedirler. Bizim yapacağımız, halkların kardeşliği ilkesinden çıkarak halkların ortak mücadele ilkesinden çıkaran şoven unsurlara karşı ya da gerici sınıflara karşı bütün gerici sınıf ve tabakalara, Amerikan emperyalizmine karşı halkları ortak mücadeleye sokmak olmalıdır. Türkiye'de Türk halkından başka etnik gruplar vardır. Bunların yok olduğu sürece meseleye bilimsel olarak bakmamak, ayakları havada gitmek olur. Türkiye'nin bu halkları vardır. Kendi ayrı kültürel gelenekleri vardır. Kendi tarihsel gelenekleri vardır ve yapacağımız mücadele elbette Amerikan emperyalizminin hışmına uğrayacaktır. Biz bunları bilmekteyiz. Ama halkların mücadelesinin ortak olduğunu da bilmekteyiz. Uluslaşma sürecini tam olarak tamamlayamamış bir unsurun yer üzerinde baskı kurması, elbette ortadan kaldırılması gereken bir durumdur, özetlersek, Türkiye Amerikan emperyalizminin egemenliği altında, yani yarı bağımlı yarı feodal bir ülkedir. Türkiye halklarının kurtuluşu, Amerikan emperyalizmine ve gerici sınıflara karşı yani işbirlikçi burjuvazi ve toprak ağalarına karşı ortak mücadele ile olacaktır. İşçi sınıfının öncülüğünde gerçekleştirilmeyen bütün devrimler karşı devrimle sonuçlanmaya mahkumdurlar. Bir süre için başarı gösterebilirler, fakat bir süre sonra başarısızlıkla sonuçlanmaya tekrar Amerikan emperyalizminin egemenliği altına girmeye mahkumdurlar. Türkiye Devrimci Gençlik Federasyonu yani Türkiye'de işçi sınıfının ideolojisi olan bilimsel sosyalizmi benimsemiş gençler olarak bizim mücadelemiz halk yığınları içerisinde sürecektir. Bizim mücadelemiz sadece demokratik üniversite mücadelesi olarak kalmayacaktır. Biz halk yığınlarının mücadelesi içerisine işçi sınıfının ve yoksul köylünün mücadelesi içerisine doğrudan katılacağız.

Diğer arkadaşın söylediği gibi Türkiye'de bir sınıflar mücadelesi yaratılmak isteniyor ve metafizik, gerçek olmayan bilimsel bir laftır. Türkiye'deki ideolojiler bunu ortaya koymaktadır. Türkiye'de sınıflar mücadelesi vardır. Sınıflar varolduktan bu yana sınıflar mücadelesi vardır ve bu sınıflar mücadelesinde elbette tarihin tekerlüründen her zaman görülebildiği gibi, işçi sınıfı ve yoksul köylü galip çıkacaktır.

BİZ ÖNCÜLERİZ

Birbirinizle niçin kavga ediyorsunuz, ? Bunların Türk toplumu için zararlı mı, yararlı mı olduğu inancındasınız?

Öğrenciler arasında, çeşitli öğrenci grupları arasındaki kavgalar ve dövüşler elbette ki Türkiye'deki mücadeleden, bağımsızlıktan... Türkiye'deki köylüler, işçiler sömürüden kurtulmak için mücadele etmektedirler ve biz onların mücadelesine öncülük etmek durumundayız. Çünkü biz, bilimsel namusumuzu kullanarak Türk devrimci ideolojinin, işçi sınıfı ideolojisi olduğunu bilimsel sosyalizm olduğunu bilerek davranmaktayız. Halk devrimi mücadelesine öncülük etmek durumundayız.

Biz halk devrimi mücadelesini temsil ediyoruz. Ama devrimci mücadele Amerikan emperyalizmi ve yerli gericiler tarafından bastırılmak isteniyor. Bu birinci olarak polis gücüyle bastırılmak isteniyor. İşçilerin ve köylülerin mücadelesi, polis gücüyle bastırılmak isteniyor. Şimdiye kadar işçiler, köylüler ve devrimci gençler, onlarca şehit verdiler, onlarca öldü verdiler. Bizim karşımızda, bizim mücadelemizin üniversite içerisinde bastırılıp, bizim üniversitelerde teksif etmek, bizim halk yığınlarımızla bağlarımızı koparmak, halk yığınlarına girmemizi engellemek isteyen bir başka grup var. Şimdiye kadar bütün anti-emperyalist topluluk ve göstericilere saldıran bu grup, bütün anti-emperyalist düşünce taşıyanlara saldıran bu grup elbette bize karşı mücadele edecektir. Bunların bağı gericiler ve emperyalizmdir elbette mücadele bundan çıkmaktadır, mücadele somut bir mücadele değildir. Halk yığınlarının Amerikan emperyalizmi ile mücadelesi elbette daha yukarılarda daha üst seviyelerde yansıyacaktır. Mücadele buradan çıkmaktadır. Biz kesin olarak silahlı bir çatışma yapmak istemiyoruz. Fakat biz kendi meşru savunmamızı kurmak zorundayız, biz kendimizi savunmak durumundayız. Biz kendimizin malı değiliz, biz halkın malıyız. Kendimizi korumamız aslında halkın mücadelesini korumamızdır ve biz bu bakımdan şimdiye kadar hiçbir saldırgan durumda olmadık ve şimdiye kadar daima savunma durumunda kaldık, biz kendimizi savunmaktan başka hiçbir iş yapmadık. Polis gücüne karşı ve eli silahlı gruplara karşı. Karşımızdaki güçlerin elindeki silah neyse, bizde kendimizi öyle korumak zorundayız. Başka güvenlik hakkımız yoktur. Biz kendi varlığımızı korumak durumundayız. Biz halkın mücadelesini korumak için kendimizi ko-

rumak durumundayız. Bu bakımdan bize karşı yapılacak bütün saldırılardan kendimizi korumamız gerekmektedir. Bu açık, bu gayet açık bir şey. Şimdi bu mücadele nasıl kalkabilir, nasıl üniversitelerde devrimci gençler diğer gruplar arasında çatışma ortadan kalkabilir. Bu ancak şöyle ortadan kalkabilir.

Bu ancak Amerikan emperyalizminin yerli işbirlikçisi olan işbirlikçi burjuvazi ve toprak ağalarının bir sınıf olarak egemenliğini kaybetmesiyle ortadan kalkabilir. Amerikan emperyalizmi ve yerli işbirlikçileri Türkiye'deki işçileri, yoksul köylüleri diğer halk sınıfı ve tabakalarını sömürmeye devam ettikçe bu mücadele var olacaktır ve mücadele ortadan kalkmayacaktır. Bizim varlığımızdır ki, halkın mücadelesinin varlığıdır ki, bizim karşıımızdaki grupları doğurmaktadır. Yani bu ikisi birbiri içerisinde diyelim ki bir bütündür ve sınıflar mücadelesi var oldukça Türkiye'deki kurtuluş mücadelesi var oldukça, Amerikan emperyalizminin sömürsünden kurtulma mücadelesi var oldukça bu kavgalar var olabilir. Ama bazen olmayabilir de. Karşı grup kendini güçsüz hissettiği zaman, saldırgan tavır takınmadığı zaman elbette bu ortadan kalkacaktır. Şimdiye kadar, bize saldırılmadığı durumda biz kimseye saldırmadık. Şimdiye kadar bize vurulmadığı durumda biz kimseye vurmadık ve bundan sonra da vurmayacağız. Sosyalistlerin politikası budur. Sosyalistlerin durumu budur. Sosyalistler savaşın çıkmasını istemezler. Ama savaş, mücadele ortaya çıktığı zaman da, ona bütün varlıklarıyla kaulırlar. Bu mücadele halkın mücadelesidir. Biz kesin olarak üniversitelerde silahlı çatışmaya girmek istemiyoruz. Çünkü bizim mücadele yöntemlerimize aykırı. Biz halk sınıfları içerisinde, halkın mücadelesi içerisinde var olmak istiyoruz. Ama üniversitelerde bizim devrimci fikirlerimizin genç yığınlar arasında paylaşıldığı, genç yığınların arasında gittikçe yayıldığı bir dönemde bunu engellemek isteyenler vardır ve bize karşı bunların bu fikirlerimizi yaymamızı engellemek için silahla çıkmasını, o zaman bizde onlara aynen öyle cevap vermek durumundayız.

BİZ HALKIN DEMOKRASİSİNİ İSTİYORUZ

Son çalkantıların demokratik düzenin çökmesine totaliter bir dikta rejiminin kurulmasına yol açacağı görüşü yaygındır. Siz ne dersiniz?

Demokratik rejimin çökmesinden bahsediliyor. Türkiye'de zaten demokrasi yoktur. Türkiye'de demokrasi ancak halk yığınlarını sömürmek için vardır. Elbette Türkiye'de demokrasi var ama bu işbirlikçilerin emperyalizmin demokrasisi. Biz halkın demokrasisini istiyoruz. Biz bunu istiyoruz ve bunun için savaşıyoruz. Bizim bütün savaşımız zaten bu. Türkiye'de bir parlamento vardır. Türkiye'deki parlamentodaki bütün partiler birbirlerinin arasına ufak farklar koymakla beraber hepsi birbirinin aynıdır. Türkiye'de gerici parlamentarizm vardır. Biz parlamentonun kendisine, parlamenter sisteme bütünüyle karşı değiliz. Ama biz gerici

parlamentarizme karşıyız. Bunu ortaya koymak gerekir. Türkiye'de demokratik düzen zaten yoktur ki ortadan kalsın.

Kavganızdan ne gibi bir sonuç bekliyorsunuz? Siz iktidara gelseniz kuracağınız rejimin ekonomik ve siyasal hedefleri neler olacaktır?

Şimdi elbette kavganın sonucunu nihai sonucu bizim öğrencilerin arasındaki, farklı grupların çatışmaları tayin etmeyecektir. Nihai sonucun, halk sınıf ve tabakalarının, işçi sınıfının, yoksul köylünün, küçük esnaf ve sanatkarların Amerikan emperyalistlerin işbirlikçi burjuvazi ve toprak ağalarıyla aracı ve tefecileriyle mücadelesi tayin edecektir. Biz nihai sonucu bizim tayin edeceğimiz gibi, halk yığınlarının tayin edeceğini biliyoruz. Bizim kavgamız aslında halk yığınlarına düşüncemizi kavratma, devrimci düşünceyi halk yığınlarına mal ederek onun maddi bir güç haline getirmek kavgasıdır. Mustafa Kemal konusunun bu işin içine nereden girdiği bilinmiyor. Aslında bu, soruda yoktu; fakat arkadaşların söylediklerinin bir anlamda cevap ve bir anlamda da bizim bundan ne düşündüğümüzü açıklamak bakımından şunu eklemek gerekir; Mustafa Kemal ne sosyalistti, ne sosyal demokrat ne de Turancıydı. Mustafa Kemal bir milli kurtuluşçuydu ve biz milli kurtuluş savaşı vermek durumunda olan ülkenin gençleri olarak Mustafa Kemal'in tam bağımsızlık ilkesine sıkı sıkıya sarılmış insanlarız. Biz Mustafa Kemal'in tam bağımsızlık ilkesini Amerikan emperyalizmine karşı en kesin, en sert mücadelesi olarak göstermekteyiz.

Bu gün Türkiye'de baş mesele Sovyet ve Çin emperyalizmidir diye, falan filan diye böyle saçma sapan, bilimsel, hiçbir niteliği olmayan lafları getirenler aslında ne kadar Mustafa Kemal'den yana olduklarını ortaya koymak durumundadırlar. Mustafa Kemal açıkça söylemiştir, şunu söylemiştir; "Biz, bizi mahvetmek isteyen emperyalizme ve bizi yok etmek isteyen kapitalizme karşı savaşılan emekçi yığınları" diye söylemiştir. Biz Mustafa Kemal'den bunları da öğrendik. Mustafa Kemal bize baş düşmanın Amerikan emperyalizmi olduğunu, bütün kuvvetlerin birleştirilip emperyalizme vurulması gerektiğini öğretmişti. Burada halkın mücadelesinden bahsedenler, halkın mücadelesinden söz edenler, halkın mücadelesini ya savunurlar, ya da gerici sınıflarla yok olurlar. Biz sosyalistiz, biz bilimsel sosyalizmi öneriyoruz. Mustafa Kemal sosyalist değildi bunu da biliyoruz. Ama eğer sosyalistler gerçekten bilimi kullanıyorlarsa, gerçekten sosyalizmi biliyorlarsa yani bağımlı, yani feodal ülkelerde birinci meselenin milli bağımsızlık meselesi yerine kurtuluş meselesi olduğunu bilirler. Bizde bunu bilmekteyiz ve bizim Mustafa Kemal'den öğrendiğimiz, öğreneceğimiz çok şey vardır, bizde bunları öğrenmek zorundayız. Ama Mustafa Kemal'in kendi sosyal kültürü itibarıyla kendi düşünce ve bilimsel sosyalizmi ışığında meselelere bakmadığı itibarıyla (zaten bunlara bakmasını kimse istemiyor, kimse isteyemez bu tarihi gerçeği de yitirmek mümkün

degildir.) Mustafa Kemal'in yapamadığı şeyler varsa bunları açık açık ortaya koymak gerekir ki yapılabilsin. Biz Mustafa Kemal'in şu sloganlarına sahip çıkıyoruz ve bunların en kararlı savaşılarıyız. Ya istiklâl, ya ölüm. Bizi mahvetmek isteyen emperyalizme ve bizi geri bırakmak isteyen kapitalizme karşı mücadele. Biz Mustafa Kemal'in bu sloganının en kararlı takipçisiyiz. Biz Mustafa Kemal'den bunları öğrendik ve öğreneceğimiz en kutsal derstir bizim.

Öğrencilerin silahsızlandırılması fikrine ne dersiniz? Böyle bir çağrının başarı şansı var mıdır?

Silahlı çatışmaların üniversitelerde ortadan kalkması ileri düşünce, güzel, çok güzel bir düşünce ama, biz kendi varlığımızı korumak durumunda olduğumuz sürece polis gericilerle birlikte, gericileri üzerimize saldırtarak, çatışmada gericilerin yanını tutarak bizim üzerimize baskı kurmaya devam ettiği sürece ortadan kalkmasına imkan yok. Aslında Türkiye'deki sınıflar mücadelesi, Türkiye'nin Amerikan emperyalizminden kurtuluş mücadelesi sona ermedikçe, bana öyle gelir ki, bizim üzerimizdeki, bizim üzerimize gelen silahlı mücadele ortadan kalkmayacaktır. Bu konuda pek iyimser değilim. Biz meşru savunma durumunda olduğumuz her dönemde düşmanın elindeki silah neyse, üzerimize saldıran gücün elindeki silah neyse bizde kendimizi korumak durumundayız. Çünkü, bizim kendimizi korumaktan başka yapacağımız bir iş yok. Ama, bizim üzerimizdeki saldırılar eksilirse, elbet bu çatışmalar ortadan kalkabilir. Yalnız burada büyük bir devrimci sözünü ortaya koymak gerekir, çok doğru bir söz, "eğer düşmanlarımız bizim yaptıklarımızı beğenmiyorlarsa, bizi yok etmek istiyorlarsa, biliniz ki yaptığımız şey doğrudur." Biz yaptığımız şeyin doğru olduğuna ve mücadelemizin doğru olduğunu ve akli bir mücadele olduğunu biliyoruz. Bu bakımdan bize saldırımasından yakınmıyoruz. Yapılan saldırılar bizim haklı olduğumuzu göstermektedir. Biz bunları göğüsleyeceğiz elbette. Ama biz üniversitelerin dışında halkla birlikte mücadele edebilmek için bunların ortadan kaldırılması gerektiğine inanmaktayız. Yalnız bu bizim elimizdeki bir mesele değil. Bizim dışımızdaki objektif, maddi bir meseledir. Bu objektif mesele ortadan kalkarsa, silahlanma meselesi de elbette ortadan kalkabilir. Bugün silahsızlanmanın çaresi, geçici bir anlaşmayla silahlanma çaresidir. Bana kalırsa bunlar bana oyun gibi geliyor. Bize saldırı olmadığı sürece muhakkak ki biz de elimize silah almayız. Kendimizi korumak için alıyoruz silahı elimize.

BİZ KENDİMİZİ KORUYORUZ

Silahsızlanma çağrısının başarı şansı yoktur. Fakat gerici düşünceleri ortadan kaldırmak çağrısının şansı vardır.

Deminde söylediğim gibi, son gençlik olayların ne sonudur, ne de başıdır. Gençlik

olayları bir süre daha devam edecektir. Halk yığınları gerçekten mücadeleye katılınca kadar gençlik olayları denen çatışmalarda hangi grupların mevcut olduğuna da bunların niçin çatıştıklarına bakmak gerekir. Ve diğer işte, hükümet Başkanındır, muhalefet liderinin yerlerine koymak ve bunların da cevaplarına o yönden bakmak gerekir. Şimdi biz, iki grupta birbiriyle çatışan Sosyal Demokratlarla biz genellikle özel durumlarda çatışmaktayız. İki grup arasındaki çatışmanın sebebi nedir, kaynağı nedir? Kaynağı şudur: Biz halkın Amerikan emperyalizminin ve yerli gericiiler tarafından işbirlikçiler tarafından sömürüldüğünü bilmekteyiz ve biz sömürünün ortadan kalkması için bu sömürüye karşı mücadele metotlarını halka öğretmeye, halka kavratmaya halk yığınları içinde çalışmaya uğraşan gençleriz. Bizim karşımızdaki grup ise tamamen yetersizlik, çağ dışı, şimdiye kadar ulusların ve halkların ölümleriyle sonuçlanan bir ideolojinin kitle halinde katlanmaya yöneticileri olan görüşlerin savunucusudurlar.

Bizim mücadelemizi engellemek isteyen grupturlar. Biz halkın mücadelesini savundukça halka karşı olan bu grup da elbette mevcut olacak. Biz Amerikan emperyalizmine karşı mücadeleyi savundukça, Amerikan emperyalizmini gerçekten karşı olmaya sadece soğuk laflarla yetinen bu grup da elbette bizim karşımızda mevcut olacaktır. Ve bu çatışmalardan sınıf doğacak. Fakat bu demektir ki halk yığınları gerçekten devrimci iktidarlarını kurarlar bütün gerici ideolojilere son verirler ve bütün çalışmalar da böylece ortadan kalkmış olur. Hükümet başkanı ve Ana Muhalefet Partisi lideri görüşlerine gelince şimdiye kadar bu gerici grubun bu eli silahlı grubu üzerimize salan ve polis himayesinde tutan Başbakanın bunlardan üzülmesi diye bir şey söz konusu değil elbette. Bunlara için için sevinmekte ama tabii gerektiği zaman da konuşabilmekte. Kendi istediği gibi aslında bu grupları yetiştirmek, beslemek ve onları kendi eliyle büyütme bir gün gelip bunlara vuruşmayı ve elbette bize de vurmayı kararlaştırdığından kamu oyununda kendisini halklı çıkartmak istediğindendir. Ana Muhalefet Partisi Lideri'nin görüşlerine gelince; Ana Muhalefet Partisi şimdi bizim, yeniden ikinci defa kurtuluş mücadelesi verme durumuna gelmemizi sağlamak, Amerikan emperyalizminin Türkiye'ye girişini sağlayan, NATO'ya girişimizi sağlayan kendisidir. Bu mücadelenin verilmesinin bazı sebeplerinden birisi de kendisidir. Bağımsızlık politikasına karşı koyan kendisidir. Türkiye bağımlı bir devlettir diye kendi görüşlerini savunan gençleri bile yanından kovan kendisidir. Onun görüşlerine de elbette bu açıdan bakmak gerekir. Bu biz Vietnam halkının mücadelesini bastırmak için görev yapan ve bu görevi Türkiye'de tazelemeye gelen Commer'in arabasını yaktığımız zaman Devrimci Gençler bunu tutuşturdukları zaman Commer'e geçmiş olsun demeye giden ilk adam da kendisidir. Onun da görüşlerini bu bakımdan değerlendirmek gerekir.

Dördüncü soru ne idi?

– *Özellikte gençlik olaylarının ve daha geniş anlamıyla...*

– Tamam. Şimdi bir şeyin yeni demokratik düzenin çökeceğinden bahsediliyor. Deminde söyledim, Türkiye'de gerçekten bir demokrasi mevcut değildir. Buna da birkaç somut örnek vermek gerekir. Biz kendi görüşlerimizi ve kendi düşüncelerimizi yayma olanağına sahip değiliz. Biz sokaklara afişlediğimiz zaman polis tarafından ve faşistler tarafından dövülmekteyiz ve afişlerimiz, bildirilerimiz polis tarafından toplatılmaktadır. Biz halk yığınlarıyla bağ kurmaya, halk mücadelesine katılmaya vardığımız zaman köylerde jandarma tarafından takip edilmekte, işkence görmekteyiz. İşçi sınıfının içerisinde devrimci fikirleri yaymak çabasında olduğumuz her zaman devrimci arkadaşlarımız ve devrimci işçiler ve köylülerle birlikte sürekli işkence görmektedirler. Halk yığınlarının demokratik hareketleri engellenir. Sendika seçimi özgürlüğü ortadan kaldırılmıştır. Sadece ortalıkta biçimsel bir seçim sistemi vardır. Amerikan emperyalistleri, kimin halkı soyacağını kararlaştırmaktadır. Türkiye'deki demokrasi adına söylenecek olan tek şey budur. Gerçekten Amerikan emperyalizmine ve yerli işbirlikçilerine karşı çıkan bütün gruplara karşı ve halk sınıf ve tabakalarına karşı demokrasi yoktur. Bunlara karşı zulüm ve baskı vardır. Bu suretle altıncı soru için faşist arkadaşımız kendisinin silah zoruyla fikirlerini kabul ettirmeye yetkili olmadığı yalanını açıkça burada söylemekte, kendi halk yararına bağ kurarken köylerde, fabrikalarda işçilerin, köylülerin arasında çalışırken, kendileri komando kamplarında parasının nereden geldiği de pek belli olmayan, pek belli olmayan mermilerle, silahlarla talim yapmakta, silah atma, adam öldürme talimleri yapmaktadırlar.

Komando kampları kurmaktadırlar. Kendileri zaten böyle bir mücadeleye hazırlanmaktadırlar. Ondan sonra da kalkıp kendilerini dövüş kararlı olmadıklarını, Marksistler olmasa bu kavganın olmayacağını söylemektedirler. Gerçekten Marksistler olmasa bu kavga olmaz. Ama Marksistler de olmasa Türkiye'deki ezilen tabakalar da kurtulamazlar.

KURTULUŞ

"Devrim İçin Savaşmayana Sosyalist Denmez"

ASD'den ayrılan Çayan çevresi Kurtuluş gazetesini çıkarmaya başladı. Daha önce Aydınlığın kitle organı olarak Mihri Belli ile ortak çıkartılan Kurtuluş, 'işçilerin-köylülerin gazetesi' alt başlığıyla yayınlanmıştı. Yeni Kurtuluş ise 'devrim için savaşmayana sosyalist denmez' alt başlığını kullanıyordu. Kurtuluş'un biri özel sayı olmak üzere 3 sayısını inceleyebildim. Illegal olarak basılan bir sayıdan daha söz ediliyor, ancak onu göremedim. Kurtuluş incelendiğinde Dev-Genç'in faaliyetlerine genişçe yer verdiği

görülebilecektir. Açıklanan görüşler kuşkusuz Dev-Genç yönetimiyle ortaklık arz etmektedir. Kurtuluş'u 1971 başında şekillenmeye başlayan THKP/C hareketinin asli, Dev-Genç'in ise tâli yayın organı olarak algılamak da söz konusu olabilir.

Kurtuluş'ta yayınlanan "mücadele yolunda ileri" başlıklı yazıdan bir bölüm aktarıyorum.

DEV-GENÇ NEYİN KAVGASINI VERİYOR

Devrim cephesinin en önemli eksikliği örgütlenme seviyesinin düşük olmasıdır. Bugün elimizdeki, tek militan örgüt Dev-Genç'tir. Dev-Genç, devrimci gençliğin kitlevi teşkilatıdır. Ne var ki, bugün ülkemizde devrim cephesi içinde mücadeleyi yönlendirecek bir siyasi partinin olmaması Dev-Genç'in bu görevi de üstlenmesi zorunluluğunu ortaya çıkarmıştır. Bu, çeşitli aksamalara sebep olsa da Türkiye için pratiğidir, objektif bir durumdur.

Gençlik hareketleri ve Dev-Genç'in mücadelesi. Fakültelerin dar çerçevesiyle sınırlı değildir. Bugün işçilerle ve köylülerle devrimci gençler bağlar kuruyor. Gözünü kapmadan onlar ölüme gidiyor. Saldırıları elbetteki onlara yönelecektir. Elbette ki hakim sınıflar ellerindeki bütün imkanları kullanarak devrimci gençleri yığınlardan koparmaya, tecrit etmeye çalışacaklardır. Basın ve radyo, Dev-Genç'in bildirilerine yer verip vermemekte, yapılan hareketleri kitlelere eksik ve yanlış ulaştırmaktadır. Daha geçenlerde öldürülen devrimci arkadaşımız Nail Karaçamın cenaze töreni sırasında kim tarafından kırıldığı bilinmeyen ve Atatürk'e ait olmayan bir sözün yanındaki Atatürk resmini, karşı devrimcilerin ne kadar kullandıkları, bunun en yakın örneğidir. Yerden biter gibi ortaya çıkan sözde "Atatürkçü" bir sürü örgüt bildiriler yayınladı. Gençler, Atatürk düşmanı ilan edildi. Ertesi gün devrimci gençler kınlan panonun yerine Mustafa Kemal'in "Ya İstiklal Ya ölüm" sözlerini yazan yenisini asarlarken, polis gençlere saldırdı. Dev-Genç genel başkanı Ertuğrul Kürkçü ve 7 arkadaşını yakalayıp hapse götürdü. Arkasından bir dizi hareketler düzenlendi. Türk-İş'e bomba kondu. Ve bu devrimci gençlerin üstüne atıldı.

Bütün bunlar da açıkça gösteriyor ki, ülkemizde sınırlı özgürlük ortamı gittikçe tükeniyor. Faşizm bütün iğrenç iki yüzlüğüyle ortadadır. Bir ülke ki, onun Cumhurbaşkanı faşist, gerici örgütleri över, "bunlar milliyetçi gençlerdir" diyerek komando bozuntularına açıkça arka çıkar, orada artık özgürlük ortamı falan yoktur. Ancak faşizme karşı mücadeleden söz edilebilir. Mücadelenin biçimini de, devrimciler değil, karşı devrimciler tayin ederler. Devrimcilere karşı silahlı tedhiş grupları varsa, gençler sokak ortasında vuruluyorsa orada silahlı mücadele var demektir...

Dev-Genç, bugünkü teşkilat yapısıyla bu mücadeleyi nereye kadar götürebilir? Unutmayalım ki, daha üst seviyede bir örgüt ancak bu mücadelenin içinden çıkabilir. Bugün, bütün eksik ve yetersiz yanlarına rağmen, proleter devrimci ideolojinin yönetiminde olduğu sürece devrim cephesi içinde, ancak Dev-Genç bir toparlanma sağlayabilir. Dev-Genç'in sesine kulak verilmelidir. Faşizme karşı herkes uyanık olmalı, asgari müştereklerde bir dayanışma sağlanmalıdır. Bütün güç ve imkanlarımızı seferber etmenin zamanı gelmiştir. Teşkilatlanmalı ve Dev-Genç'le ilişki kurmalıyız. Her türlü mücadeleye hazır olmalıyız.

Gazetenin özel sayısı Ocak 1971'de yayınlanmıştı. İlk sayısı ise 12 Mart'tan üç gün sonra 15 Mart'ta çıkmıştı. On beş günlük gazetenin ikinci sayısı 1 Nisan'da çıkarken, üçüncü sayı 1 Mayıs'ta tek sayfa teksir edilmiş olarak illegal şekilde basılmıştı. Dev-Genç'in merkezi yayın organı ile ise 1971'de yalnızca 6 sayısını yayınlatabilmişti.

Çayan çevresi gerek Dev-Genç kurultayında gerekse daha sonraki yazı ve konuşmalarında bir gençlik örgütünün ilerisinde daha yüksek düzeyde bir örgütlenmeye gereksinim olduğunu ısrarla vurgulamışlar ve bunun için pratik adımlar atmışlardı. Çayan Dev-Genç kurultayında: "Milli Demokratik Devrim stratejisi bir savaş stratejisidir. Bu devrimci savaşın görevlerini bir gençlik örgütü olan Dev-Genç asla yerine getiremez. Bunun bir parti örgütlenmesi içerisinde çözümlenmesi gerekir" derken, Ertuğrul Kürkçü "gençliğin gücünün haddinden fazla abartılmasının işçi ve köylü yığınlarının gücünde bir azımsamaya yol açacağını, bunun ise hareketi değer yitimine uğratacağını, Dev-Genç'in ülkede proleter devrimci bir oluşumun olmadığı dönemde ağır görevler yüklenmek zorunda kaldığını" belirterek ileri bir örgütlenmenin gerekliliğini vurguluyordu.

Çayan çevresinin bu perspektifi giderek Dev-Genç üst yönetici kadrolarının THKP-C hareketini oluşturmalarına eviriliyordu.

Son Dev-Genç Merkez Yürütme Kurulu üyelerinden Ertuğrul Kürkçü, Zafer Kutlu, Oğuzhan Müftüoğlu, Sinan Kazım Özudoğru, Şaban İba THKP-C hareketi içerisinde yer almaktan sanık olarak yargılanacaklardı.

1971 yılı devrimci, sosyalist güçler açısından yeni hareketlerin örgütlenmesiyle başlıyordu. THKO ve THKP-C'ye adım atılıyor ve doğrudan siyasal iktidar mücadelesi verecek yapılar söz konusu ediliyordu.

Dev-Genç'in ve Dev-Genç'li olmanın ise ayrı bir yeri vardı. Dev-Genç kavgacılığıyla, militanlığıyla, coşkusuyla, haklı ve meşru taleplere kitlesel biçimde sahip çıkmasıyla yüksek bir prestij kazanmıştı. Dev-Genç'li olmak da bir farklılık, bir itibar işaretiydi.

Sosyalist cephede büyük bir moral ve canlanma söz konusu iken

ülkede emekçiler için ayrı bir ekonomik sıkıntı kendisini duyuruyordu. Halkın istemlerini sahiplenene sola karşı doğrudan silahlı saldırılarda bulunacak faşist komando kampları açılıyor ve bu "milliyetçi çocuklara" iktidar çevrelerince övgüler diziliyordu. Ekonomik ve siyasal alandaki baskılar yoğunlaştıkça örgütlü olarak mücadele vermek bir zorunluluk olarak ortaya çıkıyordu.

Günün koşullarını değerlendiren ve işçileri-emekçileri mücadeleye çağıran Dev-Genç bildirisini buraya alıyorum. Bildiri günün havasını bütün boyutlarıyla yansıtmakta.

İŞÇİLER, KÖYLÜLER, ÖĞRETMENLER, YURTSEVER ASKERLER, TÜM DEVRİMCİLER, HALKIMIZ:

Halkın gelişen ve güçlenen mücadelesi emperyalistlerin ve uşaklarının yüreklerine korku sahtiyor. Amerikan uşağı iktidar siyasi, ekonomik bir bunalım içindedir. İşçilerin grev ve işgalleri patronların belini her gün daha çok büküyor. Yoksul köylüler ağaların topraklarına el koyuyor. Devrimci gençliğin mücadelesi halkın mücadelesi ile birleşti. Memurlar, öğretmenler Amerikan uşaklarının iktidarına başkaldırdılar. Amerikan uşakları kendi bankalarına bile sahip olamaz durumda. Bugün artık Amerika ve uşakları halkı istedikleri gibi yönetemiyor. Sömürünün gücü halkın gücü karşısında geriliyor.

Amerika ve Uşakları Ne İstiyor?

Amerika ve uşakları sömürülerinin sürmesini, halkın yoksullaşmasını, bütün çalışan yığınların açlığına karşılık kendilerinin her şeye sahip olmalarını istiyor. Bu yüzden halkın gelişen mücadelesini bastırmak istiyorlar. İşçilerin grev hakkını elinden almak istiyorlar. Köylülerin birleşmesini engellemek, yükselen toprak mücadelesini bastırmak istiyorlar. Memurların, öğretmenlerin, teknik personelin direnişlerini dizginlemek istiyorlar. Devrimci gençliğin mücadelesini durdurmak, halk yığınlarının önünde koşanları yok etmek istiyorlar.

Amerika ve Uşakları Halka Zulmediyor!

Hainler halkın kurtuluş bayrağını en yüksekte tutan devrimcileri öldürüyorlar. Yiğitleri sokakta, meydanlarda köpeklerine sinsice vurduruyorlar. Devrimcileri ve halka polis copu, jandarma, komando süngüsüyle işkence ediyorlar, işçileri kendi sarı sendikaları Türk-İş'e girmediği için dövüyor, öldürüyorlar. Düzeni bojkot eden memurları kovuyor, halkın davasını savunan öğretmenleri kıyıyorlar. Kendilerinden başka herkese zulüm ediyorlar.

Emperyalistler ve Uşakları Ne Yapacaklar?

Bugün halkın güçlenen haklı davası karşısında bacakları titreyen hainler artık halkın ve devrimcilerin üzerine bütün silahlarıyla, "meclislerinden" çıkan zulüm kanunlarıyla geliyorlar. Grev hakkımızı, sendika seçme hakkımızı, direniş hakkımızı, gösteri hakkımızı, düşünce özgürlüğümüzü, üniversite özerkliğini, anayasada yazılı her hakkımızı elimizden alacaklar.

Halkın Gücü Zalimin Copunu, Süngüsünü

Yere Çalar!

Hainlerin planı boşunadır. Emperyalistler tek dişi kalmış canavarlardır. Halkın gücü onları yıkar. Çünkü ezilenler bütün halk, ezenler ise can çekişen bir avuç haindir. İşçilerin, köylülerin, çalışanların güçleri dünyayı değiştiriyor; onların da oyununu bozacaktır.

İşçiler, köylüler, öğretmenler, yurtsever askerler, devrimci gençler BİRLEŞİN, düşmanın üstüne varın, ZALIMLERİ YERE VURUN.

Emperyalistlerin ve ortaklarının, ağaların, beylerin, patronların zorbalıklarına ve zulümlerine dur diyelim. İşçiler fabrikalarda, köylüler tarlalarda, devrimciler her yerde, bütün halk omuz omuza birleşelim. Zalimlerin zulüm kanunlarına karşı koyalım.

Dünyada hiçbir güç birleşen halkın gücüne karşı koyamaz.

Halk düşmanlarının üstüne cesaretle ileri.

DEV-GENÇ

12 MART MUHTIRASI

12 Mart'a gelindiğinde ülke ekonomisi derin bir bunalıma girmişti. Her alanda işçisiyle, köylüsüyle, öğrencisiyle toplumsal muhalefet büyük boyutlara ulaşmıştı. Sol bir askeri darbe beklentisi yaygınlaşıyor, TIP parlamenter çizgiyi meclis binasına hapsediyordu. Bir çıkış aranıyordu.

Generaller durumu çok özlü biçimde ifade ettiler:

"Toplumsal uyanış ekonomik gelişmeyi aştı."

12 Mart günü radyonun öğle haberlerinde meşhur muhtıra okundu. General Memduh Tağmaç imzalamıştı. Muhtıra hükümete ve parlamento-yaya yönelikti. Fakat en fazla solcular payını aldılar bu işten. Şöyle diyordu generaller:

"Parlamento ve hükümet siyasal tutum, görüş ve icraatlarıyla yurdu-muzu anarşi, kardeş kavgası, siyasal ve ekonomik huzursuzluklar içine sürüklemiş, Atatürk'ün bize hedef verdiği çağdaş uygarlık düzeyine ulaşma umudu yitirilmiş ve Anayasanın öngördüğü reformlar yapılmamış, TC'nin geleceği ağır bir tehlike içine düşmüştür." Generaller ayrıca "ordunun üzüntü ve ümitsizlik içinde olduğunu" belirttikten sonra güçlü bir hükümet

kurulmasını ve kardeş kavgasını durdurarak reformları yapmasını istiyorlar. Bu gerçekleşmediği takdirde doğrudan idareye el koyacaklarını söylüyorlardı.

Fazla beklmeleri gerekmiyor. Günün başbakanı Demirel daha muhtıranın okunduğu gün istifasını verip şapkasını alıyor ve gidiyor.

12 Mart'ın anlamı çok açık: Amerikanın ve yerli ortaklarının 12 Mart'tan beklediği, ekonomik gelişmenin ilerisine geçtiğini düşündükleri toplumsal uyanışın durdurulması, tekelci burjuvazinin ekonomik gelişmesinin önündeki engellerin kaldırılması ve bu amaçla Anayasal ve yasal yeni düzenlemelere gidilmesi.

12 MART DARBESİNE KARŞI

DEV-GENÇ'İN TUTUMU

Muhtıra karşısında sol önce büyük bir şaşkınlık içine düşüyor. Sosyalist hareketin o gün için Marksist bir devlet-ordu tahlili yapamamış olmasının yanı sıra bunda ordudan ilerici-devrimci bir hareket bekleme anlayışının büyük payı söz konusu.

Dev-Genç'in muhtıradan hemen sonra yayınladığı bildiriye buraya alıyorum. Generallerin hareketine doğrudan bir karşı çıkış söz konusu değil. Bildiride görüleceği gibi Dev-Genç kendi istemlerini sıralayarak "bunları yaparsanız sizi destekleriz" diyor. Bunda dönemi bütün niteliğiyle tahlil edememenin şaşkınlığı görülüyor.

DEV-GENÇ'İN KOMUTANLARIN MUHTIRASININ HEMEN ARKASINDAN YAYINLADIĞI BİLDİRİ

İşçiler, Köylüler, Gençler, Yurtsever Askerler, Bütün Halkımız!
Devrimci gençliğin Amerikan emperyalizmine ve yerli köpeklerine karşı yürüttüğü amansız mücadele her geçen gün etkisini göstermektedir.
Gençliğin yaktığı ateş, giderek işçi ve köylü kitlelerini de sarmış, işçilerin ve köylülerin ekonomik ve demokratik mücadeleleri görülmemiş biçimde artmıştır.
Emperyalizm döneminde zaten var olan bunalım, gençlik, işçi köylü hareketleriyle giderek daha da derinleşmiştir.

Kendi aralarında çeşitli menfaat gruplarına bölünen hakim sınıflar, ülkeyi yönetemez hale gelmişler, kendi yaptıkları kanunları çiğneyerek her türlü zor metodlarına başvurmaya başlamışlar; örgütledikleri resmi ve sivil güçleriyle devrimci gençleri, işçileri, köylüleri öldürmeye, hapisanelere doldurmaya, üniversiteleri polis karakolları haline getirmeye başlamışlardır.

Bu şartlar altında, doğal olarak, ordudaki radikal subaylar da harekete geçmişlerdir. Giderek ordu ve bütün devlet kurumlarında emperyalizmin lehine, kendi aleyhlerine bozulan dengeyi düzeltme; anti-emperyalist yönde bir çıkış yapma hazırlıklarına girişmişlerdir.

Türkiye'mizdeki varlığını her şeye rağmen sürdürmek isteyen Amerikan emperyalizmi de, yıpranan sağcı Demirel iktidarının yerine bir yenisini getirme; radikal genç subaylara oyun oynama; Türkiye'mizdeki sınıf mücadelesini durdurma çabalarına hız vermiştir.

Amerikan emperyalizmi, milliyetçi devrimci diye lanse ettiği bazı yüksek rütbeli subaylar vasıtasıyla, radikal subayların hareketini kontrol altına alma; onların bağımsız örgütlerini dağıtma; hareketlerini pasifize etme oyununu ustalıkla oynamaya başlamıştır.

Genelkurmay Başkanının ve Ordu Komutanlarının verdiği muhtıra sonucu, yıpranan sağcı Demirel hükümeti istifa ettirilmiş ve böylece radikal subayların hareketi bir süre daha ertelenmiş, Amerikan emperyalizmi oynadığı oyunda zaman kazanma fırsatına sahip olmuştur.

Anti-emperyalist mücadelesini sürdüren ve olayların gelişmesini dikkatle izleyen devrimci gençlik, ancak şu şartlar yerine getirildiği takdirde ordudan gelecek her ilerici hareketi sonuna kadar desteklemeye hazırdır. Devrimci gençlik bütün yurt-severleri bu ilkeler uğruna sonuna kadar mücadeleye çağırır.

1. Amerikan emperyalizminin ülkemizdeki bütün üslerine derhal el konulmalı, ikili anlaşmalar feshedilmeli ve Nato'dan çıkılmalıdır.
2. Bütün yabancı sermaye, dış ticaret ve bankalar derhal millileştirilmelidir.
3. Ağaların elindeki bütün topraklar derhal yoksul köylülere dağıtılmalıdır.
4. İşçilerin üzerindeki bütün baskılar derhal kaldırılmalı ve genel grev hakkı tanınmalıdır.
5. İşsizliğe, pahalılığına, konut problemine acil çareler bulunmalı; gelir dağılımı adaletli bir şekle sokulmalı; sanayileşme yolunda ciddi adımlar atılmalıdır.
6. Bugüne kadar devrimci gençlere, işçilere ve köylülere karşı işlenen cinayetler ve yapılan zulümler derhal durdurulmalı ve bunların hesabı sorulmalıdır.
7. Toplum polisi teşkilatı ve bütün faşist kuruluşlar derhal dağıtılmalıdır.
8. Ceza kanunundaki 141. ve 142. maddeler kaldırılmalı ve derhal bir genel af çıkartılmalıdır.
9. Doğu'da yoksul Kürt köylüleri üzerindeki zulme, hakim sınıfların ve emperyalistlerin uyguladığı şoven ırkçı politikaya, asimilasyona son verilmelidir. (Ancak böyle bir politika bütün Türkiye halkını emperyalizme karşı birleştirebilir. Emperyalizmin istediği Doğu halkına baskıların artırılması ve şoven (ırkçı) politikanın şiddetle uygulanmasıdır. Böylece onlar, Türkiye Halkını birbirine

düşürmek, bölmek ve sömürü düzenlerini kolayca sürdürmek istemektedirler. Türkiye halkını emperyalizme ve gericiliğe karşı tek birleştirici ve emperyalizmin oyununu bozucu politika, zulmü ve baskıyı durduran, şoven olmayan politikadır.)

10. Emperyalizme karşı mücadele veren mazlum dünya halklarının yanında yer alınmalıdır.
11. Sosyalistlerin işçi ve köylü kitlelerinin devrimci bir ruhla örgütlemelerine herhangi bir şekilde karşı çıkılmamalı; hiçbir devrimci örgütün varlığına dokunulmamalıdır.

Devrimci gençlik, ancak bu kısaca sayılmaya çalışılan şartlar yerine getirildiği takdirde hareketin anti-emperyalist ve demokratik yönde geliştiğine inanır ve onu sonuna kadar destekler.

Devrimci gençlik, Türkiye'nin gerçek kurtuluşunun işçilerin, köylülerin, gençlerin, devrimci askerlerin ve bütün sömürülen halk kitlelerinin ortak ve zor bir mücadelesi sonucu gerçekleşeceğine inanır.

Devrimci gençlik, her şart altında, eskiden beri verdiği amansız anti-emperyalist mücadelesini sürdürmeye kararlı ve hazırdır.

YAŞASIN İŞÇİLERİN, KÖYLÜLERİN, GENÇLERİN VE BÜTÜN YURTSEVERLERİN ANTI-EMPERYALİST MÜCADELESİ! YAŞASIN DÜNYA HALKLARININ EMPERYALİZME KARŞI VERDİKLERİ HALK SAVAŞLARI!

DURUMUN VAHAMETİ FARK EDİLİYOR

Dev-Genç'in bildirisi ihtiyatlı bir dille kaleme alınmış. Aynı şeyi generallerin muhtırası için de söyleyebiliriz. Muhtırada da oldukça temkinli bir anlatım görülüyor. Muhtıranın bir özelliği daha var. Görüldüğü gibi yalnız iktidarı ve parlamentoyu suçluyor.

Ancak "kabak" yine tam anlamıyla sosyal demokratından komünistine ne kadar solcuların başına patlıyor. Erim hükümeti kuruluyor. Mecliste programını okuyor. "Muazzam" bir sayıyla güvenoyu alıyor. Ve hemen arkasından sıkıyönetim ilan ediyor: "Anarşinin kökünü kazıyacağız!" Bu söz çok geçmeden "solun kökünü kazıyacağız"a dönüşüyor.

12 Mart'ın temkinli tavrı netleştikçe Dev-Genç de tavrını açıkça ortaya koymaya başlıyor. 25 Nisan tarihli gazeteler şu haberi geçiriyor:

"DEV-GENÇ HÜKÜMETE KARŞI ÇIKTI"

Altında genel başkan Ertuğrul Kürkçü'nün açıklaması. Kürkçü diyor ki: Erim'in iktidara getirilmesindeki asıl amaç ortaya çıkmıştır. Anti-

emperyalist mücadeleyi durdurmak ve devrimci hareketin legal imkanlarını yok etmek istiyorlar. Bunu yaparken Atatürkçülükten bahsediyorlar. Fakat Atatürkçülüğün temel ilkesi anti-emperyalizmdir. Onların hedef aldığı çevreler de anti-emperyalist mücadeleyi sürdürenlerdir.

Bizim amacımız bellidir. Amacımız tam bağımsız ve Amerikasız bir Türkiye kurmaktır. Bugün milli kurtuluş meclisi binası emperyalistlerin bayraklarının dalgalandığı CENTO merkezi olmuştur.

Erim iktidarını Demirel iktidarından ayıran hiçbir şey yoktur. O da işçi sınıfı hareketine karşı çıkmış üniversiteleri kapatmıştı.

Büyük kapitalist çevrelerden yardım gören Erim hükümetini hiç bir zaman desteklemeyiz. Ayrıca Erim Türkiye'deki devrimcileri elinde hiçbir belge olmadan dışarıdan para almakla suçluyor. Erim'in bütün tehditleri sınıf çıkarları tehlikeye giren burjuvaziyi korumak içindir.

Banka soygunlarına gelince: bugün Türkiye'de Dev-Genç'ten başka örgütler de vardır. Onlar ne yaptıklarını sık sık açıklamaktadırlar. Ben şunu söylemek isterim ki eğer bu gibi hareketler halkın baş düşmanı ABD'ye yönelmemişse, devrimci sınıfların düşmanlarına yönelmemişse bizden destek göremezler ve adi bir zabıta vakası olurlar."

12 Mart Muhtırası'nın ardından ilk günlerin sarsıntısını atlatan DEV-GENÇ kısa zamanda durumun vahametini anlayarak darbeye karşı açıkça tavır aldı. Yeni Dev-Genç bildirisi darbenin asıl hedefinin devrimciler olduğunu belirtiyor ve darbeye karşı topyekun bir muhalefet çağrısı yapıyordu. Bildiri 20 Nisan tarihli...

İŞÇİLERE, KÖYLÜLERE, GENÇLERE, YURTSEVER SUBAYLARA, BÜTÜN YURTSEVERLERE

Komutanların, muhtırasal darbesiyle bilindiği gibi bir hükümet değişikliği oldu. Değişen, daha önce de belirttiğimiz gibi emperyalizmin yeni bir kadrosudur sadece! Emperyalizmin Türkiye'mizdeki menfaatlerini eskisinden çok daha iyi koruma çabası içinde olan Erim hükümeti, yeni oyunlar peşindedir. Ordu ve bütün devlet kurumlarında kendi bürokrasisini sağlamlaştırma yolunda olan emperyalizm, faşizmi yukarıdan aşağıya adım adım tezgahlamaktadır. Amerikan emperyalizminin uşağı Erim hükümeti, küçük burjuva kamu oyunu yanına çekmek ve sosyalistleri yalnız bırakmak için, sahtekarca Kemalizm'e sahip çıkmakta ve reformcu gözükmeye çabalamaktadır. Bu arada "komando" adlı satılmış faşist köpekleri bağımsızlık savaşçılarının kalesi olan yurtlara ve üniversitelere polisle birlikte saldırmakta, yiğit bağımsızlık savaşçılarını kahpece vurdurtmakta ve peşinden de yurtları

ve üniversiteleri polisin kontrolüne terk ederek kapatmaktadır. Saldırgan faşist köpekler polis tarafından korunurken bağımsızlık savaşçıları tevkif edilmekte, hapishanelere doldurulmakta ve eskisi gibi korkunç işkencelere maruz bırakılmaktadırlar. Bağımsızlık savaşçılarına daha büyük darbeler vurmanın, daha geniş tevkifatlara girişmenin ortamını yaratmak için de, kişiliği belli olan bir Generalin kapısında zararsız bir dinamit patlatılmakta ve peşinden de "bu bütün Türk ordusuna yapılmış bir saldırdır" diye yaygara kopartılmaktadır! Sözde Kemalist olan bu generale yapılan zararsız saldırı, kendi deyimleriyle "aşırı sola", Dev-Genç'e yükletilmeğe çalışılmaktadır!

Dev-Genç'in bu olayla bir ilişkisi yoktur. Sözde suçlu olarak yakalananlarında bu olayla bir ilişkisi olduğuna Dev-Genç inanmamaktadır. Bu adı bir provokasyondan başka bir şey değildir. Bütün halkımızı ve yurtsever subayları uyarınız! Erim hükümeti, Amerikan uşağı faşist bir hükümettir. Kemalizm'e ve reformculuğa sahip çıkma çabaları, sahtekarlığın en büyüğüdür. Tekrar söylüyoruz, bütün yurtseverler uyanık olmalı ve emperyalizmin oyunlarına artık kanmamalıdırlar. Küçük burjuva kamu oyunu yanına çekmeğe çabalayan emperyalist uşağı Erim hükümeti, bütün yurtseverlere ağır bir darbe vurmanın hazırlıkları içindedir.

Bütün Yurtseverler Emperyalizme

Karşı Birleşiniz.

Türkiye Devrimci Gençlik Federasyonu

Dev-Genç

Generaller muhtırada belirttikleri gibi fazla beklemediler. Emirlerinin sivil bir hükümetle yerine getirilmeyeceğini görür görmez yine şu ünlü askeri iç hizmet kanununa dayanarak idarenin başına geçtiler.

Tarihler 26 Nisan 1971'i gösteriyordu.

11 İLDE SIKIYÖNETİM İLAN EDİLDİ...

VE EMEKÇİLER İÇİN DEVRİMCI GÜÇLER İÇİN

KARA BİR DÖNEME GİRİLMİŞ OLDU...

BALYOZ HAREKATI BAŞLADI...

Sendikaların faaliyetleri durduruldu. Grevler yasaklandı. ABD'nin isteği üzerine haşhaş ekimi yasaklandı.

Başta Türkiye İşçi Partisi olmak üzere, tüm demokratik kitle örgütlerinin kapılarına kilit vuruldu, çalışmaları durduruldu.

VE BAŞLADI GÖZALTILAR...

VE BAŞLADI İŞKENCELER...

VE BAŞLADI GÖSTERMELİK YARGILAMALAR...

VE İNSANLAR ZINDANLARA DOLDURULMAYA BAŞLANILDI...

Sendikacısından profesörüne, generalinden işçisine sosyalistinden gecekondulu halkına kadar herkes payını aldı BALYOZ'dan.

"ARANIYOR" afişleri asıldı şehrin dört bir yanına.

RADYODAN ADLARI ANONS EDİLDİ...

VE SONUÇTA DEV-GENÇ'Lİ OLUP DA 12 MART'LA TANIŞMAYAN KİMSE KALMADI...

VE SONUÇTA İNSAN OLUP DA 12 MART'LA TANIŞMAYAN KİMSE KALMADI...

GENERALLERİN EMRİ VAR!

DEV-GENÇ KAPATILIYOR...

12 Mart generalleri kardeş kavgasının doğrudan sorumlusu olarak gördükleri Dev-Genç'i daha sıkıyönetimin 2. gününde süresiz olarak kapatıyorlardı.

Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 27 Nisan 1971 günü yayımladığı 2 no'lu bir bildiri ile;

"BUGÜNE KADARKİ FAALİYETLERİ İLE ANKARA HALKININ HUZURUNU BOZAN DEV-GENÇ SÜRESİZ OLARAK KAPATILMIŞTIR" diyerek Dev-Genç'in hukuksal varlığına son veriyordu.

Altıncı Bölüm

DEV-GENÇ MARŞI AFİŞ VE SLOGANLAR

DEV-GENÇ MARŞI

1970 de sözleri anonim bir şekilde yazılan Dev-Genç Marşı yine forumlarda, boykotlarda, alanlarda anonim bir şekilde söyleniyor ve besteleniyordu. Bozuk bir biçimiyle de Dev-Genç'in gerekçeli karar ve hükmüne geçiyordu.

Dev-Genç Marşı'nın ilk iki dördlüğü adeta bir MDD stratejisini dile getiriyor. İlk dördlükte temel çıkış anti-emperyalizm. Bu da "1. Kurtuluş Savaşı'nda" olduğu gibi yine emperyalistlerin ülkeden silah zoruyla atılmasıyla gerçekleştirilecek. İkinci dördlükte ise devrimde milli cephenin unsurları sıralanmış: İşçi-köylü-gençlik-asker. Bu kuşkusuz MDD'nin değişik bir yorumu. Ama yine de "zinde güçlere" göz kırıyor.

Sözlerine, içeriğinin ne anlattığına bakılmaksızın, her şeye rağmen Dev-Genç Marşı coşkuyla söyleniyor. Evet coşkuyla söyleniyor ve 1970'lerin ortalarına kadar bütün sol çevrelerce sahipleniliyor.

Dev-Genç marşını buraya Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 1 No'lu Askeri Mahkemesinin 1973/4 Esas sayılı dosyasından aktarıyorum. Askeri yargıçlar marşı bozmuşlar. Ben düzeltiyorum.¹

DEV-GENÇ MARŞI

HEY DEV-GENÇLİ, HEY DEV-GENÇLİ
SAVAŞ VAKTI YAKLAŞTI
AL SİLAHINI ELİNE
EMPERYALİZME KARŞI

İŞÇİ, KÖYLÜ, GENÇLİK, ASKER
DEVİRİM İÇİN ÖLÜRÜZ
BİZ GÜÇLÜ DEVRİMCİLERİZ
EN SONUNDA YENERİZ

VEDAT, TAYLAN, MEHMET, BATTAL
DEVİRİM İÇİN ÖLDÜLER
DEVİRİMCİLER ÖLÜR AMA
DEVİRİMLER DURMAZ SÜRER

Askeri Savcılık Dev-Genç Marşı'na Türkiye Öğretmenler Sendikası (TÖS) davasında iki marş daha ekliyor. Bu marşları da buraya alıyorum.²

MDD MARŞI

Ankara'nın taşına bak
Gözlerimin yaşına bak
Yanke bizi esir almış
Şu düzenin işine bak

Ankara'nın taşıtır yolu
Yanke sarmış sağı solu
Sen gösterdin halk savaşı
Devrim için doğru yolu

Zulüm bir gün duracaktır
Halk zinciri kıracaktır
İşçi-Köylü yoksul halkım
İktidarı alacaktır

KURTULUŞ TÜRKÜSÜ

Gündoğdu hep uyandık
Siperlere dayandık
Bağımsızlık uğruna
Al kanlara boyandık

Yolumuz devrim yoludur
Gelin gardaşlar gelin
Yurdumuza yanke dolmuş
Vurun gardaşlar vurun

DEV-GENÇ KİMLİĞİ

Dev-Genç kimliği geniş çağrışımlar yapıyor. Dev-Genç kimliğini değil, yalnızca kimlik kartını yazmak istiyorum. Kimlik kartı gerek Ankara ve İstanbul Dev-Genç iddianamelerinde, gerekse gerekçeli karar ve hükümde bir suç unsuru gibi gösteriliyor. Kimlik kartı ile Dev-Genç'in amacına aykırı faaliyette bulunduğu kanıtlanmaya çalışılıyor. Şöyle diyor Askeri Savcı;

"Dev-Genç Federasyonu tarafından bastırılarak üyelerine dağıtılan kimlik kartının önyüzünde sol yumruğunu havaya kaldırmış bir gerillacı resmi, arka yüzünde de CHE GUEVARA'nın "ölüm nereden ve nasıl gelirse gelsin savaş sloganlarımız kulaktan kulağa yayılacaksa ve silahlarımız elden ele geçecekse ve başkaları mitralyöz sesleri ile ve de savaş ve zafer nalları ile cenazemize ağıt yakacaksa, ölüm hoş geldi sefa geldi sözü yazılmıştır"³

Gerekçeli karar ve hükümde de kimlik kartına ilişkin: "Kartın önyüzünde TDGF kimlik kartı ibaresi, üyenin adı, soyadı, bağlı olduğu örgütteki görevi ve kan grubu yazıldıktan sonra Vietnamlı bir gencin sol kolu yukarı kalkmış ve eli yumruk haline getirilmiş bir resmi" bulunuyor diye yazıyordu. Yine Diyarbakır Devrimci Gençlik Demeg'i'nin üye kimlik kartında "Yaşasın emperyalizme ve kapitalizme karşı çıkanlar, yaşasın ezilen halkların devrimci mücadelesi, devrimciler ölür, devrimler yaşar" sloganlarının yer aldığını belirtiyor.

Iddianamede ve hükümde bu bilgiler yer alırken Dev-Genç başkanlarından Atilla Sarp farklı konuşuyor. Askeri savcıya verdiği ifadede Sarp, "üyelere dağıtmak üzere bir kimlik kartı bastırılmasına karar alındığını, bu görevin ODTÜ'den bir arkadaşlarına verildiğini, ancak bu kişinin hazırladığı kimlik kartını beğenmediklerinden imha ettiklerini, fakat kendi bilgileri dışında bir kısmının dağıtılmış bulunduğunu" söylüyor.⁴

DEVİRİMCİ GENÇLİĞİN ANDI

Mitinglerde, boykot ve forumlarda, işgallerde ve her türden eylemlerde Dev-Gençlilerin içtikleri andı buraya alıyorum.⁵

BİZ DEVİRİMCİLER

BİZİ MAHVETMEK İSTEYEN EMPERYALİZME

BİZİ GERİ BIRAKMAK İSTEYEN FEODALİZME KARŞI

HEYET-İ MİLLİYECE

VE HEYET-İ UMUMİYECE

SAYIMIZIN AZLIĞINA
DÜŞMANIN ÇOKLUĞUNA
BAKMADAN
BIKMADAN
YORULMADAN
USANMADAN
KORKMADAN
SAVAŞACAĞIMIZA AND İÇERİZ!

AFİŞ VE SLOGANLAR

Dev-Genç'in kullandığı afiş ve sloganlar Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesi'nin "Gerekçeli Karar ve Hükmünde" ayrıntılı olarak yer alıyordu. Mahkeme ayrıca Dev-Genç'in sloganlara yüklediği anlamları da açıklıyordu. Belge olarak olduğu gibi buraya alıyorum.⁶

AFİŞLER

TDGF merkezi ve yerel devrimci gençlik örgütleri tarafından çıkarılıp soruşturmalarda ele geçirilen afişlerden bazıları aşağıda sıralanmıştır. TRABZON' da bulunan afişler;

– Bütün lise mezunlarının üniversiteye girebilmesi için direnelim devrimci liseliler.

– Beyaz zemin üzerine sıkılmış dört sol yumruk kırmızı renkte,

– Yaşasın emperyalizme ve Siyonizme karşı yürütülen Filistin kurtuluş savaşı DEV-GENÇ (elinde tüfek Filistin komandosu resmi ve yüzü peçeli).

– Amerika'ya faşist Yunan cuntası ve işbirlikçi iktidara karşı mücadele TDGF (bir insan topluluğu ve sol eller sıkılmış kırmızı zemin),

– Aydınlık Sosyalist Dergi devrimci mücadelenin ideolojik silahı,

– İleri-Türkiye Devrimci Gençlik Federasyonu yayın organı-İleri,

– Kahrolsun faizciler, kahrolsun tüccarlar, yaşasın fındık üreticileri birliği,

– Bağımsızlık için omuz omuza (elinde kitap bir öğrenci, elinde buji anahtarları bir işçi, elinde kazma bir çiftçi, omuzun da tüfek fişeklik miğfer bir asker resmi.)

– Altıncı filoya karşı diren, kahrolsun Amerika (toplu olarak eller sıkılmış halk topluluğu resmi),

– Arkadaş, milli demokratik devrim mücadelesini güçlendirelim hedef 10.000,

- İlaç sömürüne paydos (sol elin yumruk edilmiş resmi),
- Devrimci grup (sol el yumruk edilmiş - İleri Dergisi sayısı kapağındaki resim),
- Kahrolsun emperyalizm ve işbirlikçileri, (sol el sıkılmış, İleri Dergisindeki birinci sayısı kapağı resmi),

ADANA'da bulunan afişler: (Adana TÖS şubesinde yapılan aramada):

- Arap halkına ölüm saçan, Amerikan üslerine hayır DEV-GENÇ (elinde silahı, yüzü peçeli Arap gerillası resmi),
- Halk düşmanlarına karşı işçi sınıfının öncülüğünde savaşıcağız (elinde buji anahtarı işçi, elinde tırpan ve yabası olan köylü, elinde çekiç işçi ve elinde Türk Bayrağı olan bir şahıs resmi),
- Bütün lise mensuplarının üniversiteye girebilmesi için direnelim,
- Halk çocukları üniversiteye DEV-LİSE'li,
- Amerikan emperyalizmini, işbirlikçi burjuvaziye, toprak ağalarını yıkacağız, (elinde buji anahtarı işçi, elinde tapan ve yaba olan, köylü, elinde çekiç işçi ve elinde bayrak olan bir şahıs resmi),

- Köylü birlik olunca ağa dediğin ne ki... (işçi, köylü gazetesi ve adresi yazısı, bayrak, yaba, bel ve sıkılmış eller olan köylü resimleri)

DIYARBAKIR'da bulunan afişler (Devrimci Gençlik Derneği'nde yapılan aramada) Yaşasın halk savaşı (İleri Dergisi birinci sayısının kapak resmi),

- Yaşasın emperyalizme ve Siyonizme karşı yürütülen Filistin kurtuluş savaşı DEV-GENÇ (elinde silahı Arap komandosu resmi),
- Türkiye halkı için Amerikancı iktidarın soygununa karşı direniş kampanyası, devrimci örgütler vergi, zam, adaletsiz personel kanununa hayır,
- Üniversiteye girmek için direnelim DEV-LİS,
- Kardeşler üniversiteye girmek için direnelim (altında sol eller sıkışmış gençlerin resimleri)

- İşçi ve köylünün devrimci iktidarı kuruluncaya kadar uğraşımız devam edecektir. Kahrolsun Amerikan emperyalizmi, yaşasın ulusal kurtuluş savaşları,

- Bağımsız Türkiye DEV-GENÇ (Bayrak ve sol el sıkılı şahıslar topluluğu)

- Yaşasın halk savaşı - devrimciler (dört sol yumruk sıkılı),
- Ölenlerin öcünü alacağız (çekiç tutan bir el resmi)
- Kanlı pazar birinci yıl kahrolsun Amerika emperyalizmi ve irtica TDGF Kurtuluş gazetesi (işçi, köylü ve tekerlek resmi)
- Kahrolsun toprak ağaları (elinde yaba tutan bir köylünün resmi)
- Yaşasın halk savaşı (sol elde tüfek olan bir şahıs resmi)

- KARS devrimci gençlik derneğinde bulunan afişlerden,
- Köylüler toprak reformunu kendi elleri ile yapacak;
  - Toprak davamızda birleşelim DEV-GENÇ,
  - Kahrolsun toprak ağaları DEV-GENÇ,
  - Bütün emperyalistler ve gericiler, kâğıttan kaplanlardır, (altında Mao Zedung yazılı, üzeri kâğıtla kapatılmış ve yerine DEV-GENÇ yazılmış),
  - Kahrolsun süt ağaları, (inek ve ağa resmi),
  - Yaşasın halk savaşının zaferi DEV-GENÇ,
  - Che'nin ölüm sözü ve altında Che yazılı,
  - Devrimciler ölür-devrimler sürer,
  - Devrimci grup (sol eller sıkılmış resimler)
  - İşbirlikçi iktidarın katil polisi gene kan döktü -TDGF (elinde jopu bir toplum polisi resmi),
  - Devrimciler ölür silahı beraber gömülmez,
  - Taylan ÖZGÜR, emperyalizme karşı dövuştü DEV-GENÇ,
  - İşsizliğe, pahalılığa paydos,
  - İlaç sömürüsüne paydos,
  - Ankara DEV-GENÇ merkezinde yapılan aramada elde olunan afişler: Bizim de devrimci insanlarımız vardır. (Yazısı altında Che'nin resmi ve Che yazısı),
  - O.D. bir bütündür. Arap halklarının savaşı halkımızın da savaşıdır. DEV-GENÇ (silahlı Arap gerillası resmi),
  - Yaşasın işçilerin köylülerin mücadelesi Kurtuluş Gazetesi (işçi, köylü ve tekerlek resmi),
  - Faşist baskı ve zulme karşı birleşelim, savaşalım DEV-GENÇ,
  - Birleşelim, zalimlerin zulüm kanunlarını yere çalalım DEV-GENÇ (sol eller kaldırılmış bir topluluk resmi),
  - DEV-GENÇ genel af istiyor (eller yumruk yapılmış ve kelepçe takılmış),
  - Altıncı filoya karşı diren (bir topluluk resmi),
  - İleri TDGF 'nin yayın organı,
  - Tütün ekicisi arkadaş birleş, diren (sol eller yumruk yapılmış ve kaldırılmış),
  - İlaç sömürüsüne paydos (sol el kaldırılmış el yumruk yapılmış),
  - Üslerden arınmış bağımsız, demokratik, federatif Kıbrıs için mücadele (TDGF),
  - Haşhaş mitingine katıl, DEV-GENÇ (7 Eylül Pazartesi saat 10,00'da hükümet meydanında yazısı, elde çekiç, yaba olan işçi köylü ve sol eli

kalkmış öğrenci resmi),

- Haşhaş ekimini yasaklayan Amerika'ya karşı birleş DEV-GENÇ,
- İşkenceye dayığa hayır, DEV-GENÇ (polis resmi),
- Bağımsız Türkiye (elde çekiç, yaba ve sol kol kalkmış işçi, köylü, öğrenci resmi),
- İşçi-köylü el ele milli cephede (yaba ve buji anahtarı tutan eller),
- İşsizlik ve pahalılığa karşı birleş (sıkılmış yumruklar).

Yürüyüşlerde kullanılan ve aynı mahiyette sözler taşıyan pankartlar (bütün bu belgeler dosya ekinde çuvallar halinde mevcuttur),

SLOGANLAR

Gerek bildirilerde, gerek afişlerde, gerekse şiir yazı ve pankartlarda DEV-GENÇ tarafından kullanılan sloganlar, önce demokratik devrim sonra sosyalist devrim görüşünü benimsemiş, aşın solun uygulama safhasına koyduğu milli demokratik devrim stratejisine uygun şekilde seçilmiş, Ma-o, Lenin, Marks ve Che'nin sözlerinden alınmış parçalan ve onların fikirlerini işleyen sloganlar olup, bu sloganlar etrafında halkın birleşerek eyleme geçmeleri sağlanmaya çalışılmıştır.

DEV-GENÇ ve onun çevresinin ortaya attığı temel sloganlardan dikkati çeken bazıları şunlardır:

Cici demokrasiye paydos,
Devrimciler el ele milli cephede,
Fabrika işçinin-toprak köylünün,
Gerici parlamentarizme hayır,
Hak, sahibinin eli ile alınır.
İşçi-Köylü-Gençlik-Ordu el ele.
İşçiler birleşiniz,
Kahrolsun Amerikan emperyalizmi ve yerli işbirlikçileri,
Kahrolsun halkımıza zulüm eden toprak ağaları,
Milli ordu,
Milli sanayi,
Milli iktidar,
NATO'ya hayır,
Ne Amerika ne Rusya tam bağımsız Türkiye,
Parlamento dışı muhalefet,
Tam bağımsız ve gerçekten demokratik Türkiye,

Toprak işleyen su kullananın
 Yaşasın halk savaşı,
 Yaşasın işçi ve emekçilerin devrimci iktidarı,
 Yaşasın dünya halklarının zaferi,
 Yaşasın işçi sınıfının devrimci mücadelesi, Yaşasın Türkiye
 halklarının devrimci mücadelesi;
 Yaşasın halk savaşının zaferi.
 Yaşasın ezilen halkımızın emperyalizme karşı savaşı,
 Bağımsız Türkiye'yi kuracağız,
 Yaşasın işçi-köylü-asker ve gençliğin devrimci dayanışması,
 Kahrolsun petrol sahalarını kapatan yabancı petrol şirketleri,
 Yaşasın Amerikan emperyalizmine ve yerli
 ortaklarına karşı savaşan tüm Türkiye halkı,
 Ya bağımsızlık ya ölüm,
 Yaşasın bağımsızlık ve demokrasi savaşçıları,
 Halkın mücadelesine, devrimci gençlerle birlikte katılalım,
 Kahrolsun katil Amerikan filosu
 Altıncı filo defol, altıncı filoya karşı diren.
 Yaşasın emperyalizme karşı dövüşen dünya halkları,
 Yaşasın işçilerin devrimci eylemleri,
 Dünya halkları güzelim bir dünya kuracaklardır.
 Yaşasın ikinci milli kurtuluş savaşımız,
 Devrimci kavgada saf tutalım,
 işsizliğe ve pahalılığa karşı birleş,
 İşçi köylü el ele milli cephe,
 Devrimciler ölür, devrimler yaşar,
 Devrimciler ölür, silahı beraber gömülmez,
 Birleşelim zalimlerin zulüm kanunlarını yere çalalım.
 Milli demokratik devrim mücadelesini güçlendirelim,

SIKIYÖNETİM SAVCISINDAN SLOGAN YORUMLARI

Yukarıya çıkarılan sloganların gerçek anlamlarını açıklamakta yarar büyüktür. Zira acı bir gerçektir ki, bu sloganlarla yıllarca aydınlar zümresi dahil aldatılmış, bilerek veya bilmeyerek yargı organı dahil, devletin temel kuruluşlarında görevli aydınlar, memurlar bu sloganları kullanmışlar, yahut bu sloganların öncülüğündeki yürüyüşlere, eylemlere katılmışlardır.

Cici demokrasiye paydos:

Kapitalist ülkelerdeki hakim sınıf olan burjuva demokrasisidir ve hâkim sınıflardan

yanadır. Çalışan ve sömürülen halkın menfaatlerini göz önüne alamaz. Kapitalist üretim ilişkileri herkesin eşit olması, insana her yönden fırsat eşitliği tanınması, insanca yaşanmasına imkân sağlamaz, gerçek demokrasi sınıfsız toplumlarda yani sosyalist toplumda vardır. Böyle bir demokrasiye ulaşmak için bugünkü hâkim sınıflardan yana olan demokrasi müesseseleri ile mücadele edilmelidir. Bu sloganla mevcut demokratik düzenin kötü olduğu fikri empoze edilmeye çalışılmakta, en iyi rejimin sosyalist rejim olduğu görüşü benimsetilmek istenilmektedir.

Devrimciler el ele milli cephede:

Burada devrimden yana olan sosyal güçler mücadele için bir safta toplanmaya davet edilmekte, emperyalizme karşı verilen bu mücadeleye millilik vasfı verilerek kamuoyu nezdinde güç kazanılması istenmekte olup mücadelenin asıl amacı saklanmakta ve halkın milli duyguları istismar edilerek milli demokratik devrim gidererek sosyalizm yönünde kanalize edilmeye çalışılmaktadır. Bu husus Marksist Leninistlerin cephe politikasının bir uygulamasından başka bir şey değildir.

Fabrika işçinin, toprak köylünün:

İşçinin çalıştığı fabrikaya, köylünün işlediği toprağa sahip çıkması kastedilerek, işçi ve köylüyü kanunsuz eylemlere itip mücadeleye bir halk savaşı niteliği kazandırılmak istenmektedir. Esasen demokratik devrimin amacı da budur.

Gericî parlamentarizme hayır:

Türkiye Amerika tarafından sömürülmektedir. Bu sömürü, ülkede sömürüden çıkarı olan hâkim sınıflar aracılığı ile yürütülmektedir. Parlamento hâkim sınıfların elindedir, bu nedenle halktan yana değil, sömürüden yanadır. Bu sebeple ilerici değil, gericidir. Parlamentonun emekçilerin haklarını savunur bir hale getirilmesi için mücadele edilmelidir. Ashında bilindiği üzere Marksist-Leninistler devlet müessesesine ve parlamenter sisteme karşıdırlar. Onlara göre, her kapitalist ülkede olduğu gibi, Türkiye'de de devlet ve onun tabii bir gereği olan parlamento hâkim burjuva sınıfının çalışan işçi sınıfı üzerinde baskı aracıdır. Bu sloganda seçim yolu ile iktidara gelen siyasi kuruluş veya kuruluşlardan meydana gelen hükümetlerce yürütülen iktidara ve parlamenter sisteme hücum edilerek yıpratılmak istenmektedir.

Hak, sahibinin eli ile alınır:

Kapitalist ülkelerde sistemin faaliyeti icabı işçi sınıfı sömürülmektedir, işçiye emeğin karşılığı ödenmediği gibi kendisinin sırtından geçinen bir hâkim sınıf vardır. İşçinin hakkının verileceğini umması bekleme boşunadır. İşçi sınıfı emeğin karşılığı olan hakkını kendisi almalıdır. İşçi ve diğer çalışanların haklarını kanunsuz yollarla almaları için harekete girişmeleri gerekir. Ve böylece işçi sınıfı eylemlere itilerek mücadeleye bir halk savaşı niteliği kazandırılmak istenmektedir.

İşçi-köylü-gençlik el ele:

Türkiye bağımlı bir ülkedir. Ve sömürülmektedir. Bağımsızlığa kavuşmak dış ve iç sömürüden kurtulmak için işçi-köylü-gençlik ve ordu yan yana mücadele etmelidir, kurtuluş yolu budur. Gerçekte ise bu slogan ile kastedilmek istenen husus, milli demokratik devrim, müşterek cephe veya birleşik cephe politikasını zorunlu kıldığından devrimin gereği icabı dayanışmaya davet edilmekte, bu arada özetle ordunun bu amaca kanallıze edilmesi ve bu olmadığı takdirde hiç olmazsa pasifize edilmesine gayret sarf olunmakta ve birleşik cepheye katılan veya katılmayan sosyal güçlere ordunun da kendileri ile beraber olduğu fikri empoze edilmeye çalışılmaktadır.

İşçiler birleşiniz:

Kapitalist toplumlarda iki ana sınıf vardır. Bunlardan birisi sömüren, diğeri de sömürülen sınıftır. İşçi sınıfı her kapitalist ülkede olduğu gibi, Türkiye'de de sömürülen sınıftır. Sömürüden kurtulmanın tek çıkar yolu işçilerin birleşerek hareket etmeleri, eylemlere geçmeleri ve sosyalizmi gerçekleştirmeleridir. Marks da işçilere aynı emri vermişti.

Kahrolsun Amerikan emperyalizmi ve yerli işbirlikçileri:

Amerika emperyalizmin baş temsilcisidir. Bugünkü güçlü durumunun nedeni bütün geri kalmış ülkeleri çeşitli şekillerde sömürmesidir. Amerika'nın güçlü oluşu sömürüye dayanır. Türkiye'de bu sömürü alanına giren ülkelerden biridir. Ve Amerika tarafından sömürülmektedir. Bu durum devam eder ve Amerika emperyalizmin sömürüsünü devam ettirebilmek için geri kalmış ülkelerde kendine yerli işbirlikçileri bulur ve sömürüsünü bunlar aracılığı ile yürütür. Bu işbirlikçiler de sömürüden çıkarı olan ülkedeki hâkim sınıflardır. Bu bakımdan gerek dış ve gerek iç sömürücülerine karşı mücadele vermelidir. Bu sloganın gerçekte belirtmek istediği husus, sosyalist teoriye göre, sosyalizmin kapitalizmden sonraki üretim biçimidir. Kapitalizm, mahiyet itibarıyla sömürüye dayanır. Bu nedenle yıkılmaya mahkum olup mutlaka sosyalizmin yerleşeceği inancı vardır. Bu görüşe göre sosyalizmin gerçekleşmesi ancak kapitalizmin yıkılması ile mümkün olacaktır. Halbuki kapitalizm doğduğu günden bu yana güçlenmekte ve yapısındaki çelişkiler azalmaktadır. Amerika'nın kapitalist sistemin baş temsilcisi olması, Amerika'nın Marksistlerce hedef alınmasının yegâne sebebidir. Gerçekte hücumlar ve saldırılar Amerika'ya değil, kapitalist sisteme karşıdır. Maksat kapitalizmin yıkılması sosyalizmin kurulmasıdır.

Kahrolsun halkımıza zulüm eden toprak ağaları:

Geri kalmış ülkelerde halkı emperyalizme, yerli iş birlikçileri ve feodal mütegalibe üçlüsü sömürmektedir. Toprak ağaları mütegalibe takımındandır. Bu sebeple fakir ve topraksız köylü büyük toprak sahibi ağalar tarafından sömürülmektedir.

Bu nedenle toprak ağaları, bu bozuk düzenin devamından çıkarı olan emperyalizme hizmet eden kimselerdir. Emperyalizmin diğer yerli işbirlikçileri gibi bunlarla da mücadele edilmelidir. Aslında bu sloganla feodal mütegalibeye karşı verilen demokratik devrim mücadelesi aşamasına geçilmesi ve bu devrimin yapılabilmesi için köylü ile toprak ağalarının, karşı karşıya getirilmesi ve aralarında bir çatışmanın yaratılması, köylünün toprak sahiplerine karşı baş kaldırması, anarşik ortamın yaratılması istenmektedir. Bu suretle meydana gelecek eylemlerden milli demokratik devrim mücadelesi ve onun devamı olan sosyalist devrim yararlanacak ve zafere ulaşacaktır.

Milli ordu:

Batı ülkeleri ile mevcut askeri ilişki ve antlaşmalar ordumuzu bağımlı hale getirmektedir. Askeri gücümüzün büyük bir kısmı NATO'nun emrinde olduğundan, Türkiye'yi ordunun müdafaası hususunda yetersiz kılmaktadır. Bu sebeple NATO'daki askeri gücümüz geri çekilmeli, antlaşmalar feshedilmelidir. Burada istenilen amaç, Amerika ile mevcut askeri antlaşma ve münasebetimizin bozulmasının sağlanması, ordumuzun güçlenmesi için gerekli yardımlar hususunda sosyalist ülkelere teveccüh edilmesi ve bu ülkelerle ilişkiler kurularak halkımızın komünist devletlere karşı sempati ve yakınlık duymasının teminine çalışılmaktadır. İstenen husus Türkiye'nin batı bloğundan tecrit edilerek, bağlarının koparılacak doğu bloğu devletleri ile münasebet içine sokulmaktadır.

Milli iktidar:

Bu sloganla, işçi ve emekçilerin parlamentoya ağırlığını koymaları, işçi ve köylü kesiminden gelen parlamenterlerin ekseriyette olmaları, böyle bir iktidarın ancak millilik vasfında bulunabileceği, aslında hükümetin ülkeyi bağımlı kıldığı, bu durumun düzeltilmesi için işçi sınıfının iktidara gelmesinin gerekli olduğu fikri empoze edilmektedir.

NATO'ya hayır:

Bu sloganla işlenen fikir NATO'nun emperyalist Amerika tarafından sosyalist ülkelere karşı kurulmuş askeri bir blok olduğu, amacının, Amerika'nın sömürsünü sürdürmeye matuf bulunduğu, Amerika'nın Rusya ile girişeceği bir savaşta stratejik nedenlerle Türkiye'nin ilk hedeflerinden biri olacağı ve büyük kayıplara uğrayacağı, Türk halkını bu kadar büyük tehlikeye atmaya hiç kimsenin hakkı olmadığı, Türkiye'nin NATO'dan ayrılması ve buna bağlı olarak yapılan antlaşmaların bozulması istegidir. Ancak burada güdülen amaç şudur: NATO bilindiği gibi batılı hür devletlerin emperyalist Rusya'nın muhtemel saldırılarına karşı koymak amacı ile kurdukları bir askeri kuruluştur. NATO ayakta durduğu ve mevcudiyetini devam ettirdiği müddetçe Rusya'nın dünyaya yayılma arzu ve çabasına set çekecek ve böylece komünizmin yayılmasına büyük bir engel teşkil edecektir.

Türkiye'nin NATO'dan çıkmasının istenmesinin temel gayesi NATO'yu parçalamak, Türkiye'yi batı bloğundan kopararak sosyalist bloğa kazandırmak, NATO'nun güçsüz hale getirilmesine çalışmak, bu suretle de komünizmin yayılmasını sağlamaktır.

Tam bağımsız ve gerçekten demokratik Türkiye;

Bu slogan milli demokratik devrimin mahiyet ve nihai amacım dile getirir. Yerli komünist düşünceye göre bugünkü Türkiye bağımsızlığını yitirmiş, Türk halkı Amerika ve onun yerli ortakları tarafından sömürülmektedir. Bağımsızlığın kazanılması, Türk halkının insanca yaşama düzeyine çıkarılması için Amerikan emperyalizmine ve onun yerli işbirlikçilerine karşı mücadele edilmesi ile mümkün olacaktır. Bu sloganla güdülen gaye yapılmak istenilen milli demokratik devrim ve sosyalist devrimin gerçekleştirilmesi mücadelesidir.

Yaşasın halk savaşı:

Marksist-Leninist düşünceye göre sömürüden kurtulma ve bağımsızlığın kazanılması için verilecek mücadelenin başarıya ulaşabilmesi tüm halkın mücadeleye katılması ve bilinçlendirilmesi ile mümkün olacaktır. Bu mücadele ve yapılacak savaş halkın zaferi ile sona erecektir.

Burada kastedilen amaç işçi-köylü ve millici çevrelerin sosyalizmin gerçekleşmesi için ayaklanması ve hâkim sınıflara karşı savaşmaları ve savaşla, ihtilâl yolu ile meşru hükümetlerin düşürülmesi ve verilen mücadele ile sosyalizmin gerçekleştirilmesidir.

Yaşasın işçi ve emekçilerin devrimci iktidarı:

Bu sloganla mevcut düzen ve iktidar yerilmekte işçi sınıfı tarafından kurulacak sosyalist yönetimin en iyi idare tarzı olduğu için mücadele edildiği kastedilmekte olup, istenen nihai hedef gösterilmektedir. İstenen nihai hedef ise işçi iktidarına dayanan bir idare tarzı olup proletarya diktatörlüğüdür.

Yaşasın dünya halklarının savaşı ve zaferi:

Komünist anlayışa göre çağımızda kapitalizm yavaş yavaş hızını kaybetmekte kendi kendini yok etmektedir. Sosyalist üretim biçimine geçilmektedir. Tüm emperyalizm altındaki dünya devletleri bağımsızlığını kazanmak, sömürüden kurtulmak için emperyalizme karşı savaş vermektedir. Dünya halklarının emperyalizme karşı verdikleri bu savaş desteklenmeli ve başarıları paylaşılmaktadır. Emperyalizme karşı savaşan halklar er geç zafere kavuşmuş olacaktır.

Yedinci Bölüm

DEV-GENÇ DAVALARI VE DEV-GENÇ SANIKLARI

ANKARA DAVASI

Dev-Genç Ankara Davası Ankara 4. Kolordu Komutanlığı 1 numaralı sıkıyönetim mahkemesi savcılarını Hakim Albay İlhan Şenel ve Hava Hakim Yüzbaşı Ali Hüner tarafından 257 sanık hakkında çeşitli suç iddialarıyla 26 Kasım 1971 gün ve 1971/211 E. ve 1971/153 K sayılı iddianame ile Ankara Dev-Genç davasını 31 Aralık 1971 tarihinde mahkemeye intikal ettirdiler. Dava dosyaları açılıştaki 88 klasörden meydana geliyordu.

21 Şubat 1972 tarihinde başlayan davanın başkanlığını Tuğgeneral Ali Elverdi, üyeliklerini Hakim Albay Mehmet Turan ve Hakim Kıdemli Yüzbaşı Selçuk Erim yapıyorlardı. Çoğu zaman haftada 4 gün ve sürekli 8 saat olarak yapılan duruşmalar 174 işgününde kararın okunmasıyla son buldu. Dava dosyası karara geldiğinde 133 klasör ve eklerinden meydana gelmekteydi.

Ankara Dev-Genç davasında 226 kişi sanık sıfatıyla iddianamede yer alıyordu.

Bu kişiler iddianamedeki sıraya göre:

Tuncer Eşsizhan	H. Tuğrul Çakın
Mehmet Demir	Bingöl Erdumlu
Aydın Karagözoğlu	Erkan Bezmez
Mustafa Unsal	Fikri Aytan
F. Bumin Güner	Ruhi Koç

İrfan Uçar
 Gün Zileli
 Hüseyin Yavuz
 Ertan Şimşek
 Şakir Keçeli
 Latif Karadağ
 Serdal Mun
 Reha Pekerten
 Ramazan Karakale
 Vasıf Zeytinci
 Necati Uludağ
 Mustafa Ulusoy
 Mustafa Kemal Çamkıran
 Sema Karagözoğlu
 Fikret Babuş
 Yüce N. Bayram
 Ahmet Bozkurt
 Sinan Bora Yücel
 C. Salman Pakoğlu
 Şeref Gürler
 Aziz Ekşi
 Nihat Özoktay
 Çelik Cesur
 Nedim Ötaz
 Saim Koç
 Ferhat Soykan
 Aybey Takan
 Galip Renklidağ
 Kenan Karbek
 Yılmaz Akalın
 Suat Kızılyalı
 Hamdi Havuçcuoğlu
 A. Metin Altuğ
 Hasan Barutçu
 Mehmet Yücel
 Mustafa Kavruk
 Aşkın Kocaçimen
 Aydınal Altıntaş

Oral Çalışlar
 Levent Eren
 Metin Ayçiçek
 Uğur Cilasun
 S. Şükrü Kundakçı
 Merih Cessan
 Tuncer Sezer
 Nevzat Demirbaş
 Zeynel Fazlılar
 Hakkı Baha Pars
 Erdoğan Güçbilmez
 Süleyman Coşkun
 Şirin Cemgil
 Kamus Öztürk
 Atilla Sarp
 Tuncay Çelen
 Şaban İba
 Aktan İnce
 Hasan Nebil Ergun
 Dursun Akçam
 Özgül Nas
 Mehmet Çavuş
 Halim Bahadır
 Emin Keçeci
 Mutlu Aydın
 Tuna Akıncılar
 Şeref Hoşadam
 Ahmet Otlı
 Tahir Ö. Balköse
 Seyhan Erdoğan
 Şükrü Atacan
 Ali Artun
 Sait Kozacıoğlu
 Mükremin Neşeli
 Mehmet Tokun
 Ahmet Dirisu
 Çetin Erinç
 Ender Tuncaalp

Hüseyin Gürcan
 Şefik Şenel
 Muzaffer Yazkurt
 Habip Dağasan
 Sabri Uyar
 Feridun Tamirer
 Rifat Öztürk
 Cevat Kara
 Öner Yağcı
 Naciye Öncül
 Hakan Taşkıran
 Timur Erkmen
 Okan Alpar
 Tanju İpek
 Uğur Güler
 Macit İnegöl
 Ahmet Akgün
 Gündüz Yurtman
 İbrahim İlhanoglu
 Özkan Başer
 Ahmet D. Sümbüller
 Ali Karşıl原因
 Akın Dirik
 Süleyman Güney
 İlker Yıldırım
 Tayfun Cinemre
 Muhammed Aşık
 Melih Altınoklar
 Hüseyin Sünger
 Hasan Çolak
 Mehmet Özdcmir
 Mehmet İncel
 Yaşar Kılıç
 Akif Atasayan
 Mustafa Uslu
 İbrahim Sevimli
 Hilmi Akpınar
 Turan Külahlıoğlu

Cemil Kaya
 Mehmet Kusursuz
 Adnan Altıparmak
 Hüseyin Alkan
 Ali Kaplan
 İbrahim Hızlier
 Halil Yapağılı
 Celal Polat
 İsmet Topuz
 Çetin Özkarar
 Hüseyin Gürkan
 Hasan Küçükdede
 Sedat Doğan
 Zekayi Bakar
 Nuh Naci Kaplan
 M. Sabri Ülge
 Burhan Atalay
 Hüseyin Yanık
 Tufan Tekin
 Gülsüm Balköse
 Tayfun Mater
 Halil Çelimli
 Bora Işık
 Salih Deveci
 Taner Akdoğan
 Bülent Vargel
 Ahmet Karagöcük
 Teoman Göral
 Mehmet Eroğlu
 Faruk Döngör
 Savaş Güvezne
 Mehmet Ali Kabakoğlu
 Cem Uyar
 Ahmet Nergis
 Zeki Sarıhan
 Sami Ünver
 Akın Özdcmir
 Yusuf Uzun

Şemsettin Evrensel
 Nazım Arslan
 Yaşar İllez
 Mevlüt Doğan
 Osman Kılıç
 Selami Sözer
 Alattin Sabancı
 Abdülmecit Öztürk
 Bilge Tunali
 Süleyman Kızılcabölük
 Ali Tek
 Alaattin Esenyel
 Seçim Yıldırım
 Şemsettin Bayar
 İlkaz İzer
 Mehmet Özpınar
 Muammer Aksoy
 Fahri Doğu
 Lokman Şahin
 Selçuk Arın
 Kemal Çetinkaya
 Bahtiyar Emanet
 Mustafa İşler
 Celal Salman
 Mehmet Cantosun
 Güney Özcebe
 Suat Şükrü Kundakçı
 Muzaffer Erdost
 Ömer Balköse

Uğur Ergen
 Kadir Çetinkol
 Erdal Eroğlu
 Kenan Önen
 Ali Rıza İllez
 Muzaffer Tezel
 Mustafa Kılıç
 Mustafa Arlı
 Nurettin Yıldırak
 Yavuz Kaçar
 Mustafa İşler
 Ali Demir
 Semay Tanari
 Erman Tamur
 Mevlüt Bayraktar
 Mehmet Muammer Menderes
 Cüneyt Oğuztüzün
 Erdal Öztürk
 Behzat Usta
 Ferit Uzun
 Teoman Ermete
 Behram Yıldız
 Hasan Sanal
 Uğur Kökten
 Mehmet Ormancı
 Avni Tok
 Hüseyin Tüysüz
 Ayhan Saruhan

Iddianamedeki bu sanıklara daha sonra davanın seyri sırasında yeni eklemeler yapıyor:

N. Şükrü Özsabuncu
 Sedat Özkol
 Esin Akdeniz
 Yusuf Küpeli
 Halis Özkan
 Oktay Etiman

Muzaffer Doyum
 Abdurruhım Korukçu
 İrfan Cüre
 Mustafa Ulusoy
 Ertuğrul Kürkçü
 Selim Gültekin

Sedat Kesim	Pınar Erdemil
Bayram Çam	Halil İbrahim Abla
Ertuğrul Uslu	Işık Alamur
Salih Vural	A.Buhran Gürca
Hikmet Özdemir	Kazım Budak
Ö.Fikret Fettullahoğlu	M.Ali Canbaz
M.Ramazan Aktolga	Çağatay Anadol
Ercan Enç	Oğuzhan Müftüoğlu
Zafer Kutlu	Aktekin Berkman
Ali Başpınar	Abdullah Başarır
İsmet Dal	Faruk Yüksel
Ali Çiftetepe	Hüseyin Kutlutürk
Sina Ciladır	İlhami Akman

SUÇ: SINIFSAK TEMELLİ ÖRGÜT

Davada temel olarak TCK' nın 141. maddesinin "sınıfsal temelli cemiyet kurmak" ve bu cemiyete "üye olmak" eylemlerini suç sayan 1. ve 5. maddesini temel alan suçlamalar üzerinde duruldu. Ayrıca, aynı konuda propaganda yapmayı yasaklayan 142. madde, "Türkiye Cumhuriyeti'ni tamamen veya kısmen tağyir, tebdil ve ilgaya cebren teşebbüs" diye tanımlanan 146. madde ve onun 5. fıkrasını içeren "fer'i faillik", gibi suçları esas alan bir yargılama yapıldı. Suçlamalar bu maddeler ve benzeri maddelere dayandırıldı. Suça temel alınan eylemler 8 Mayıs 1971 tarihinden önceki eylemler olarak tanımlandı. Ve dava dosyaları içinde delillerinin yer aldığı belirlendi.

Sanıkların durumlarının tek tek irdelendiği 1066 büyük boy sayfadan meydana gelen davanın gerekçeli hükmü 1973/4 esas ve 1973/60 karar sayısı ile 25 Aralık 1973 tarihinde açıklandı.

Gerekçeli hükümde 79 sanığın beraat ettiği belirtildi. 47 sanık TCK'nın 141/1. maddesi, 24 sanık 146/3. maddesi 3 sanık 168, 9 sanık diğer maddeler uyarınca cezalandırıldı. 4 sanık kaçak olduğu için haklarındaki dava tatil edildi. 2 sanık hakkında yetkisizlik, 2 sanık hakkında görevsizlik ve 14 sanık hakkında da başka suçlardan davaları başka sıkıyönetim mahkemelerinde sürmekte olduğu için birleştirme kararı verildi. Kararların çoğunluğu oy birliği ile verilmesine karşın, duruşma hakimleri ve başkan bazı sanıklarla ilgili olarak muhalefet şerhleri koydular. Mahkeme başkanı Ali Elverdi, sanıklardan Metin Ayçiçek, İbrahim İlhanoglu ve

Pınar Erdemgil'in beraat; Önder Tunçal'n cezalandırılması kararlarına muhalefet etti. Hakim Albay Mehmet Turan, sanıklardan Ayhan Dizlek ve Ferhat Soykan'm beraatleri ile Hakkı Baha Pars ve Cemil Kaya'ya ceza verilmesine muhalefet etti. Hakim Kıdemli Yüzbaşı Selçuk Erim ise, sanıklardan Yılmaz Akalın, Aydınel Altıntaş, İbrahim Hızlıer, Cevat Kara ve Mustafa Turan hakkında verilen beraat karan ile Nevzat Demirbaş, Muzaffer Tezel, Macit İnegöl, Ertan Şimşek, Ömer Balköse, Mustafa Uslu, Şeref Gürle ve Fahri Doğu hakkında verilen mahkumiyet kararlarına muhalefet serhi koydu.

Dava sonunda 108 sanık 141. madde uyarınca cezalandırıldı. Bunlar arasında 141/1. madde uyarınca cezalandırılan 47 sanık şunlardı: "Tuncer EŞSİZHAN, Mehmet DEMİR, Süleyman COŞKUN, Atilla SARP, İrfan UÇAR, Ahmet BOZKURT, Ruhi KOÇ, Tuncay ÇELEN, Şaban İDA Salman PAKOĞLU, Levent EREN, Aktan İNCE, Suat Şükrü KUNDAKÇI, Mehmet ÇAVUŞ, Reha PEKERTAN, Tuncay SEZER, Halim BAHADIR, Ramazan KARAKALE, Nevzat DEMİRBAŞ, Ne-dim ÖZTAŞ, Adnan ALTIPARMAK, Mehmet Ali KABAĞOĞLU, Sabri UYAR, Hüseyin AVKAN, Şefik ŞENEL, Mehmet ÖZDEMİR, Mehmet KORKUSUZ, Savaş GÜVEZNE, Habip DAĞAŞAN. Ali KAPLAN, Ahmet NERGİS, Rıfat ÖZTÜRK, İbrahim SEVİMLİ, Zeki SARIHAN, Timur ERKMAN, Şemsettin EVRENSEL, Hüseyin GÜRKAN, Yusuf UZUN, Nazım ARSLAN, Ali DEMİR, Mevlüt BAYRAKTAR, Avni TOK, Ali TENK, Bahtiyar EMANET, Teoman ERMETE, Sedat ÖZKOL ve Muzaffer DOYUM.

141. maddenin 5. fıkrasınca ise, 61 sanık cezalandırıldı:

"Erdogan GÜÇBİLMEZ, Mustafa Kemal ÇAMKIRAN, Mustafa UNSAL, Fikret BABUŞ, Erkan BEZMEZ, Kamus ÖZTÜRK, Fehmi Bumin GÜNERİ, Yüce Nebi BAYRAK, Mehmet Muammer MENDERES, Hasan Nebil ERGUN, Şakir KEÇELİ, Serdar MUN, Çelik CE-SUR, Merih CESSAN, Lokman ŞAHİN, Cüneyt OĞUZTÜZÜN, Emin KEÇECİ, Necati ULUDAĞ, Hakkı Baha PARS, Mustafa ULUSOY. Ahmet OFLU, Dilaver SÜMBÜLLER, Sevhan ERDOĞDU, Halil CE-LİMLİ, Mehmet YÜCEL, Mükremin NEŞELİ, Bülent VARSEL, Melih ALTINOKLAR, Çetin ERDİNÇ, Hüseyin GÜRCAN, Hasan ÇOLAK. Önder TUNÇALP, Mehmet EROĞLU, Akif ATASAYAN Fikri AYTAN, Cem UYAR, Feridun TAMİRER, Cemil KAYA, Faruk DÖNGER, Muzaffer YAZKURT, Mehmet İNCEL, Halil YAPAGLI, Vahdet KADIOĞLU, Öner YAĞCI, Celal POLAT, Ayhan SARIHAN, Okan ALPAR, Uğur ERGEN, Tanju İPEK, Kadir ÇETİNKOL, Macit İNEGÖL, Osman KILIÇ, Ayşe Eksi TUNALI, Behzat USTA, Süleyman KARABÖCEK, Kemal

Çetin KAYA, Abdullah Burhan GÜRCAN, Selim GÜLTEKİN, Sina CİLADIR, Işık ALAMUR, ve İlhami AKMAN.

Dava sonunda 24 sanık 146/3. madde uyarınca cezalandırıldılar:

"Fahri DOĞU, Ömer BALKÖSE, Tayfun MATER, Hamdi HAVUÇOĞLU, Akın DİLEK, Şükrü ATACAN, Abdurrahman Metin ALTUĞ, Saik KAZICIOĞLU, Aşkın KOCAÇİMEN, Hüseyin SÜRÇEN, Ali BAŞPINAR, Sadet KESİM, Mustafa İŞLER, Alaaddin ESENSEZ, Behram YIDIZ, İrfan CÜRE, Abdullan BAŞARIR, İsmet DAL, Bayram ÇAM, Faruk YÜKSEL, Halil İbrahim ABLAN, Ali ÇİFTTETEPE, Ertuğrul USLU ve Hüseyin KUTLUTÜRK.

Sanıklardan Muştala USLU, Şeref GÜRLE ve Ertan ŞİMŞEK TCK'nın 168.maddesi uyarınca cezalandırıldılar .Aydın KARAGÖZOĞLU, Latif KARADAĞ, Nihat ÖZOKTAY, Özgün NAS, Mutlu AYDIN, Semay TANERİ, Aziz EKŞİ, Selami SÖZER ve Muzaffer TÜZEL çeşitli suçlardan hüküm giydiler.

Gerekçeli hüküm içinde Naciye ÖNCÜL ve Hilmi AKPINAR haklarında görevsizlik, Mustafa ULUSOY ve Teoman GÜROL hakkında da yetkisizlik kararı verildiği konusu yer aldı.

Bingöl ERDUMLU, Hüseyin Yavuz, Ertuğrul KÜRKÇÜ, Zafer KUTLU, Oktay ETİMAN, Yusuf KÜPELİ, Münir Ramazan AKTOLGA ve Oğuzhan MÜFTÜOĞLU'nun davaları İstanbul da yapılan THKP-C davası ile Gün ZİLELİ, Oral ÇALIŞLAR, Ali KARŞILAYAN, Ercan ENÇ ve Halis ÖZKAN'ın davaları TİHKP davasıyla Muzaffer ERDOST'un davası Vahap ERDOĞDU ve Arkadaşları isimli davalarla birleştirilmesi konularında gerekçeli hüküm içinde yer aldı.

Mahkeme ayrıca 79 sanık hakkında da suçun "subut bulmadığı" gerekçesiyle beraat kararı verdi: Haklarında beraat kararı verilen sanıklar:

Hakkı Tuğrul ÇAKIN, Sema KARAGİOĞLU, Şirin CEMGİL, Metin AYÇİÇEK, Saim KOÇ, Ayhan DULEK, Vasıf ZEYTİNCİ, Edip AKARSU, Zeynel FAZLILAR, Ferhat SOYKAN, Aybey TAKAN, Tuna AKINCILAR, Burhan ATALAY, Galip RENKLIĞ, İbrahim İLHANOĞLU, Şeref HOŞADAY, Hüseyin YANIK, Kenan KARBEC, Özkan BAŞER, Tufan PEKİN, Yılmaz AKALIN, Suat KIZIL YALI, Süleyman GÜNEY, Ali ARTUN, Bora İŞİK, Hasan BARUTÇU, İlker YILDIRIM, Salih DEVECİ, Tayfun CİNEMRE, Taner AKDOĞAN, Muammer İŞİK, Mehmet TOKUL, Ahmet DURUSU, Ahmet KARAGÖÇÜK, Aydinel ALTINDAŞ, Yaşar KILIÇ, Cevat KARA, Mustafa TURAN, Zekai BALKAR, Yaşar İLLEZ, Sedat DOĞAN, Mevlüt DOĞAN, Erdal EROĞLU, Hasan KÜÇÜKDEDE, Nuh Naci KAPTAN, Kenan

ÖNEN, Ali Rıza İLLEZ, Ahmet AKGÜN, Gündüz YURTMAN, Abdülmecit ÖZTÜRK, Erdal ÖZTÜKR, Selçuk AKIN, Ferit UZUN, Alaaddin SABANCI, M. Sabri ÜLGE, Mustafa ARLI, Nurettin YILDI-RAK, Metin YELDAN, Uğur GÜLER, Serpil KURTGÖZÜ, Mustafa KILIÇ, Celal SARMAN, Seçim YILDIRIM, Şemsettin BAŞEL, Mehmet CANTOSUN, Uğur GÖKTEN, İlkay İZLER, Erman TAMUR, Günel ÖSCEBE, Mehmet ORMANCI, Mehmet ÖZPINAR, Muammer AKSOY, Çağatay ANADOL, Abdurrahim KORUKÇU, Ömer Fikret FETTULLAHOĞLU, Esin AKDENİZ, Mehmet Ali CANBAZ, Aytekin BERGMAN ve Pınar ERDEMİL.

İSTANBUL DAVASI

28 Kasım 1972 tarihinde 1972/154-230 sayı ile İstanbul Sıkıyönetim komutanlığı Askeri Savcılığının soruşturma savcıları Hakim Yarbay Naci Gür, Hakim Yarbay Doğan Dülgergil, Hakim Kıdemli Yüzbaşı Metin Yurdabak ve Deniz Hakim Kıdemli Yüzbaşı Ülger Sözer tarafından hazırlanan iddianamede 154 sanık hakkında 12 Haziran 1968 ile 28 Aralık 1971 tarihleri arasında meydana gelen 51 olay esas alınarak ceza yasasının 29 maddesi uyarınca cezalandırılmaları istenmekteydi.

İstanbul Dev-Genç davasında 154 kişi iddianamede sanık sıfatıyla yer alıyordu.

Bu kişiler iddianamedeki sıraya göre şunlardı:

Ömer Güven	Demir Küçükaydın
Haşmet Atakan	Tarık Almaç
Bülent Arman	Mustafa Karşıl原因
Aydoğan Şahin	Nail Satlıgan
Adil Ovalıoğlu	Fahri Aral
Mustafa Lütfi Kıyıcı	Namık Kemal Boya
Ömer Erim Süerkan	Tümen Önder
Taner Kutlay	Tuncay Altuğ
İbrahim Özdemir	Necati Sağır
Zeki Teke	Esat Korkmaz
Mehmet Ümit Devrim	İbrahim Sara
Hilmi Baştopçu	Selim Ergüenalp
Barış Tırak	Bünyamin Gürler
Hüseyin Üstün	Kürşat İstanbullu
Kayhan Edip Sakarya	Bekir Sıtkı Coşkun
Savaşkan Oral	Metin Eşrefoğlu

Boğas Masis Kürkçigil
Hasan Yalçın
Mustafa İlker
Gürkan Öcal Okay
Rasim Özkan
Mehmet Ulusoy
N.Eyüp yıldırım
Abdulgani Yağcı
Turan Gürcan
Sümmani Can
Yavuz Hakyemez
Rafeal Avidor
Işıtan Gündüz
Salman Kaya
Adem Ercan
Arif Üzer
Mustafa Aynur
Zülfükar Dicleli
Hamza Özkan
Veysi Kemal Sansözen
Ahmet Ayhan
Taner Mersin
Mehmet Altun
Celal Doğan
Cemal Sarıyer
Harun Karadeniz
Mehmet Bekar
Beysafa Turan
Ural Yıldırımoglu
Tayfur Demir
Ersin kaya
Mehmet Sürücü
M.Güneş Şahirer
Cihat Sar
Atilla Özdemiroğlu
K.Rıfki Ertuğrul
Süleyman Arslan
Ali Rıza Görener

Ertuğrul Tığlay
Rahmi Aydın
M. Mehti Başpınar
Mustafa Buzkırın
Çetin Uygur
Selahattin Uzunismail
Erkan Şimşek
Hüseyin Karanlık
Ezer İnanc
Mustafa Zülkadiroğlu
Gökarp Eren
Mehmet Erken Mete
Cavit İyigün
Hüsnü Akkaya
Avni Deniz
Savaş Tuncaboylu
Melih Uzel
Mehmet Öztürk
Münir Danışman
Güray Tekinöz
Nihat Fındıklı
Nabi Yağcı
Ahmet Mete Sönmez
İ.Yusuf Bahagürçan
Metin Karavelioğlu
Süleyman Balkan
Ali Uzun
Bozkurt Nuhoglu
Yusuf Kayabaşı
Ömer Özsökmenler
Targan Ülbeyli
İsmet Oran
Kaşif Enginyurt
Kemal Bingöllü
Yüksel Baştürk
Akın Çıtakoğlu
Cahit Tan
Fatma Genç

İlker Hekimoğlu
 Ayhan Özer
 Hilkat Öder
 Ahmet Turan Celayir
 Atıf Uğurlu
 Münip Coşkun
 Halit Feridun Sakar
 Bora Berzerç
 Mehmet Cavit Kavak
 Yücel Gürsel
 Şükrü Muslu
 Şafak Morgül
 Serdar Yıldırım
 Salih Alev Er
 Bahadır Azyüksel
 Hasan Yalçın
 İ.Cihan Şenoğuz
 Yahşi Karamollaoğlu
 Garbis Altıroğlu
 Hasan F. Kurtoglu
 Suayip Dilmen

Ahmet Özdemir
 Zeki Erginbay
 Yaşar Yılmaz
 Fatma Özgen
 Ali Kırmızıçiçek
 Atilla Coşkun
 Necmettin Büyükkaya
 Kazım Kolcuoğlu
 Necla Özgür
 Yücel Özbek
 İhsan Çaralan
 Osman S.Arolat
 Hakkı Karadeniz
 Erkut Selçuk
 Tahir Kaymak
 Zeki Baştürk
 Ali O. Altın
 S.Asaf Taneri
 Sağkal Özbek
 Zekai Bostancı
 Nihat Berhamoğlu

İddianamede adı geçen 154 sanıktan 30'unun kaçak birinin öldürülmesi nedeniyle, dava sonunda 123 sanık hakkında esas hakkındaki mütalaada ceza talebinde bulunuldu. Sanıklar esas olarak TCK'nun 141/1. ve 141/5. maddesi uyarınca yargılandılar. Ayrıca 171 sayılı toplantı ve gösteri yürüyüşleri yasasına muhalefetten, 159 sayılı hükümet ve emniyet kuvvetlerinin manevi şahsiyetini alenen tahrik ve tezyif etmek, yabancı bir hükümetle münasebetleri bozacak tarzda hasmane hareketlerde bulunmak, ammeye ait binayı tahrip etmek, faili gayri muayyen surette adam öldürmek, resmi sığata haiz bir memura ifa ettiği vazifeden dolayı veya vazifesi esnasında kavlen ve fiilen taarruz ve harekette bulunmak, faili gayri muayyen surette silahla yaralamak, görevli memuru öldürmeye tam teşebbüs, ölüm veya yaralamayla son bulan kavgaya dahil olmak, kanunun cürüm saydığı fiili yayın yoluyla açıkça övmek, bir suçun işlenmesini yayın yoluyla aleni olarak tahrik etmek, hürriyeti tehdit, salahiyetli makamların emirlerine riayetsizlik, cürüm işleyeni saklamak, silah tehdidi ile gasp ve benzeri suçlar da iddianame içinde yer aldı.

FKF, Dev-Genç İddianamesi olarak isimlendirilen Hakim Yarbay Naci Gür'ün imzasını taşıyan iddianamede yer alan 51 olaydan ilki 12 Haziran 1968 tarihli İstanbul Üniversitesi'ne bağlı muhtelif fakültelerin "işgali" idi. Bunu Amerikan 6. Filo'sunu protesto olayları, Vedat Demircioğlu'nun ölümü nedeniyle yapılan izinsiz yürüyüş, 17 ocak tarihinde Maçka Teknik okulunda Amerikan bayrağının yakılması, adliye'de gösteri, İstanbul Üniversitesi rektörüne hakaret, 9-10 haziran 1969 Hürriyet Meydanı olayları, gibi olaylar izliyordu.

Ayrıca ITÜ Öğrenci Birliği, Dev-Genç ve benzeri kuruluşların çeşitli dönemlerde yayınladıkları bildiriler de iddianamenin içerisindeki suç sıralaması içinde yer alıyordu. İddianamede ayrıca 8 Haziran 1970 günü Edebiyat Fakültesi'nde öldürülen Yusuf İmamoğlu ile 28 Nisan 1971 günü otele Aziz Kuran'ın öldürülmesi olayları da konu ediliyordu.

İddianamenin deliller bölümünde, emniyet makamlarından ve adli mercilerden çeşitli dosyaların intikal ettiği belirtilerek, bunlar içinde yeminli ve yeminsiz kamu tanıklarının ifadelerinin bulunduğu açıklanıyordu. Ayrıca yazılı deliller dosyaları içinde "emniyet ve MIT raporları, afiş, pankart, dergiler, bildiriler, el ilanı, Üniversite Rektör ve fakülte dekanlarının raporları, Dev-Genç kurultay sonuçlarını gösterir Emniyet komiser raporu" gibi delillerin bulunduğu belirtiliyordu.

Suçun kanuni unsurları üzerinde durulurken genel olarak 141/1 ve 5. maddelerinin dava ile bağlantısı üzerinde durulduktan sonra aralarında giyabi tutukluluğu olan üyeler de dahil 79 sanık hakkında 141/1. madde uyarınca yargılanma yapılması isteniyordu. 62 sanığın ise 141. maddenin 5. maddesi uyarınca yargılanmaları uygun görülüyordu.

İddianamenin daha sonraki bölümünde tek tek bütün sanıkların diğer olaylar ve dosyaları uyarınca TCK'nın başkaca hangi maddelerinden yargılanmaları gerektiği belirtiliyordu.

28 Haziran 1972 tarihinde başlayan duruşmanın gerekçeli hükmü 20 Eylül 1974 tarihinde verildi. Kayıt numarası 974/2001, Esas numarası 941/1 ve karar numarası 974/24 olan İstanbul 2 Numaralı Askeri mahkemesinin kararı sırasında mahkeme başkanlığını Topçu Albay Mümtaz Onay, Duruşma hakimliğini üye hakim yarbay Ferruh Şenerdem ve diğer üye hakimliği Hakim Binbaşı Hamdi Öncüoğlu görev yapıyorlardı. Savcılık makamında ise Binbaşı Metin Yurdabak bulunuyordu.

Savcılık iddianamesinde haklarında 141/1 maddesinin uygulanması istenen 61 sanık bulunuyordu. Bu sanıklar sırasıyla, "Ömer GÜVEN, Selahattin UZUNISMAIL, Demir KÜÇÜKAYDIN, Neşet Eyüp YILDIRIM,

Yüksel GÜRSEL, Erkan ŞİMŞEK, Tanık ALMAÇ, Hüseyin KARANLIK, Aydoğan ŞAHİN, Turan GÜRCON, Nail SATILGAN, Ezel INANÇ, Sümmani CAN, Fahri ARAL, Mustafa Lütli KIYICI, Namık Kemal BOYA, Gökalp EREN, Ömer Erim SÜERKAN, Rafeal AVIDOR,

Tümer ÖNDER, Mehmet Erkan METE, Taner KUTLAY, Isitan GÜNDÜZ, Tuncay ALTUĞ, Cavit İYİGÜN, İbrahim ÖZDEMİR, Salman KAYA, Necati SAĞIR, Hüsnü AKKAYA, Adem ERCAN, Esat KORKMAZ, Avni DENİZ, Mehmet Ümit DEVRİM, Arif ÜZER, İbrahim SARA, Savaş TUNCABOYLU, Hilmi BAŞTOPÇU, Mustafa AYNUR, Selim ERGÜNALP, Melih UZEL, Zülfikar DİCLELİ Bünyamin GÜRLER, Mehmet ÖZTÜRK, Hamzat ÖZKAN, Metin EŞREFOĞLU. Nihat FIDIKLI, Boğas Masis KÜRKÇÜGİL, Taner MERSİR, Kürşat İSTANBULLU, Münir DANIŞMAN, Savaşkan ORAL, Ahmet AYHAN, Ertuğrul TİĞLAY, Hasan YALÇIN (İTÜ'İü), Mehmet ALTUN, Rahmi AYDIN ve Yavuz HAKYEMEZ.

Bu talep bu kişilerin İstanbul Bölge Yürütme , Genel Yönetim ve Dernek kuruluşlarında yönetici olmalarına dayandırılıyordu. Bu örgüt ve organizasyonun üyesi oldukları iddiasıyla 62 sanık hakkında da 141/5 maddesinin uygulanması isteniyordu, Haklarında bu maddenin uygulanması istenen sanıklarda sırasıyla Celal DOĞAN, Mehmet Mehdi BEŞPINAR, İbrahim YUSUF, Baha GÜRCAN. Öcal OKAY, Cemal SARIYER, Mustafa BUZKIRAN. Metin KARAVELİOĞLU, Harun KARADENİZ, Çetin UYGUR, Süleyman BALKAN, Mehmet ULUSOY, Ali UZUN, Ali KIRMIZIÇİÇEK, Beysafa TARHAN, Münip COŞKUN. Bozkurt NUHOĞLU, Atilla COŞKUN, Ural YILDIRIMOĞLU, Feridun SAKAR, Yusuf KAYABAŞI, Bora BERZENÇ, Ersin KAYA, Kazım KOLCUOĞLU, Mehmet Cavit KAVAK, Mehmet SÜRÜCÜ, Necla ÖZGÜL, Yücel GÜRSEL, Şükrü MUSLU, Kaşif ENGİN YURT, İhsan ÇAR ALAN, Cahit ŞAR, Şafak MORGÜL, Kemal BİNGÖLLÜ, Osman Saffet AROLAT, Atilla ÖZDEMİROĞLU, Serdar YILDIRIM, Yüksel BAŞTÜRK, Hakkı KARADENİZ, Kenan Rıfkı ERTUĞRUL, Şalin Alev ER, Süleyman ASLAN, Bahadır AZYÜKSEL, Cahit TAN, Tahir KAYMAK, Ali Rıza GÖRENER, Hasan YALÇIN, İlker HEKİMOĞLU, İbrahim Cihan ŞENOĞUZ, Ali Osman ALTIN, Yahşi KARAMOLLAOĞLU, Zeki ERGİNBAŞ, Süleyman Asaf TANERİ, Garbis ALTINOĞLU, Yaşar YILMAZ, Sağkal ÖZBEK, Ahmet Turan CELAYİR, Hasan Faruk KURDOĞLU, Fatma Levin ÖZGEN, Atıf UĞURLU, Şuayip DİLMEN, Erdoğan ÖZGÜN ve Nihat BEHRAMOĞLU'ydu.

Sanıklar hakkında yine birçok başka maddeden cezalandırılma talebinde de bulunulmuştu. Sanık Ertuğrul Günay hakkında ise ek iddiana-

me ile 4 Ağustos 1972 tarihinde açılan davaya uygun olarak TCK'nın 516/17-b maddeleri ve 145. maddesinin uygulanması istenmişti. 30 firar-da bulunan kişinin dava dosyaları ayrılmış ve sandık cinayeti adı verilen olayda öldürülen Adil Ovalıoğlu hakkındaki dava da düşürülmüştü.

141/5. madde uyarınca cezalandırılmaları istenen 62 sanıkla ilgili olarak mahkeme heyeti, bu sanıkların suçlarının 1803 sayılı Af yasasının istisnaları kapsayan maddesini Anayasa mahkemesi kararı ile iptal edilmesi üzerine Af Kapsamı şümulüne girdiğinden bu suçtan açılan davanın ortadan kaldırılması kararını verdi.

Af kapsamı içine giren diğer birçok suçla ilgili yargılama da yine aynı şekilde ortadan kaldırıldı.

141/1 maddesi uyarınca yargılanan sanıkların 13'ü dışında kalan 48'inin yönetici olmadıkları konusunda karara varan mahkeme heyeti bu sanıkların suçlarının 141/5. maddeye girebileceğini belirterek 1803 sayılı Af Yasası uyurunca bu sanıklarla ilgili davaların da ortadan kaldırılmasına karar vermiştir.

Diğer 13 sanıktan Necati Sağır'ın daha önce 146/3 madde uyarınca 15 yıl hüküm giydiği ve bu hükmün kesinleştiği belirtilerek, bu dava da Dev-Genç içindeki eylemlerinin de değerlendirildiği gerekçesiyle ayrıca cezalandırılmasına gerek olmadığı belirtilmiştir.

Ömer Güven ve Gökalp Eren ağırlaştırıcı nedenlerle 12'şer yıl, Demir Küçükaydın, Münir Danişman, Hamzat Özkan, Namık Kemal Boya, Rafeal Avidor, Tümer Önder, Kayhan Edip Sakarya, Mustafa Karşıl原因, Taner Kutla ve Savaşkan Oral' da 8'er yıl cezaya çarptırılmışlar; Ancak, 1803 sayılı Af kanunu uyarınca bu sanıkların da "cezalarının çektirilmesine mahal olmadığı" mahkemenin gerekçeli kararı içinde yer almıştır.

FKF, Dev-Genç İstanbul mahkemesi yaklaşık iki yıl devam etti. Mahkemenin ilk oturumları Davutpaşa Kışlası içindeki bir bölümde yapıldı. Daha sonraki oturumlarına ise, Selimiye Kışlası'nda devam edildi. İlk tutuklamaları 1972 yılının Mart ayında yapılan davanın Haziran ayında başlamasına kadar 167 sanık gözaltına alındı. Dava tutukluları Davutpaşa Kışlası'nda kaldılar. İlk tutuklamadan davanın açılışına kadar çeşitli tahliye talepleri kabul edildiği için davanın başladığı sırada tutuklu sanık sayısı 67 idi. Daha sonra bu sayı daha da azaldı. Davanın son dönemlerinde hemen hemen hiç tutuklu sanık kalmadı.

NOTLAR

I. KİTAP

Birinci Bölüm

- 1 Forum, 15 Şubat 1956, Başyazı
- 2 Azgelişmişlik sürecinde Türkiye s. 753.
- 3 Forum, 15 Şubat 1956, s. 4.
- 4 SBF Hadisesi ve İlim Hürriyet, s. 128, Derleyen: TG
- 5 Agy,s. 132.
- 6 Agy, s. 28.
- 7 Yalçın Küçük'le Ekim '86 da yaptığımız söyleşiden
- 8 AKİS, 30 Mayıs 1960, s. 301.

İkinci Bölüm

- 1 YÖN, 20 Aralık 1961, sayı 1.
- 2 Yalçın KÜÇÜK, Türkiye Üzerine Tezler 3, s. 276.
- 3 Aktaran, Kıvılcımlı Hikmet, YÖN Hareketinin Sınıfsal Eleştirisi, 1970.
- 4 İleri, Rasih Nuri,TİP'de Oportinist Merkeziyetçilik 1987, s. 19.
- 5 İleri, agy, s. 20.
- 6 Dev-Genç İddianamesi, İlhan Şenel, 1971, s. 129. Ayrıca bkz. Küçük Y., agy s. 322.
- 7 FKF'lilerle Söyleşi, Ekim 1987'de yapılan toplantıya katılanlar: Alper Aktan, Kudret Ulutürk, Salih Er, Erhan Tezgör, Ayhan Başaran.
- 8 Akşam, 18 Mart 1965
- 9 Dönüşüm, 1 Kasım 1966,

- 10 Kudret Ulutürk, FKF'lilerle Söyleşi.
- 11 Salih Er, FKF'lilerle Söyleşi.
- 12 20.1.1987 Ankara Kapalı Cezaevinde avukat görüşü sırasında" Nihat Sargın kısaca konya ilişkin sorumu yanıtladı.
- 13 Alper Aktan, FKF'lilerle Söyleşi
- 14 Kudret Ulutürk, FKF'lilerle Söyleşi.
- 15 YÖN, 16 Şubat 1966.
- 16 Tercüman 20-21-22 Nisan 1966
- 17 Kudret Ulutürk, Kavga 18 Ocak 1967, sayı 2
- 18 Kavga, 18 Ocak 1967, Sayı 2.
- 19 Kavga, sayı 2.
- 20 Kavga, sayı 2, İmzasız
- 21 1965-71 Türkiye'sinde Devrimci Mücadele ve Dev-Genç s. 4.
- 22 Alper Aktan, FKF'lilerle Söyleşi.
- 23 13,14, 11.1966, Akşam, Tercüman.
- 24 FKF'lilerle söyleşi, katılanların genel kamısı
- 25 FKF'lilerle Söyleşi, Kudret Ulutürk.
- 26 Kavga, 25 Ocak 1967, Sayı 2. 3. Bölüm

Üçüncü Bölüm

- 1 Kavga, Sayı 3, 25 Ocak 1967
- 2 Kavga, Sayı 4, 15 Nisan 1967
- 3 Naci Gür, İddianame (FKF-Dev-Genç) Esas no: 1972/214 Karar no: 1972/106, İstanbul 1972, s. 23
- 4 Kavga, Sayı, 5, 30 Nisan 1967
- 5 Kavga, Sayı 6, 16 Mayıs 1967
- 6 Kavga, Sayı 5,6
- 7 Ant, Sayı 44, 31 Ekim 1967
- 8 Ant, Sayı 42, 17 Ekim 1967
- 9 Harun Karadeniz, Olaylı Yıllar ve Gençlik, İst 1977 Sf.90
- 10 Türk Solu, Nisan 1968
- 11 Türk Solu, Nisan 1968
- 12 NaciGür,Agy,Sf24
- 13 Doğu Perinçek, Gökyüzü Sayı 17, Temmuz 87
- 14 Yusuf Küpeli, 1965-71 Türkiye'sinde Devrimci Mücadele ve Dev-Genç, Kurtuluş Yay. 1971 Sf.1 1
- 15 Osman Saffet Arolat, FKF üstüne yaptığımız söyleşiden. Ekim 1986

- 16 Işıtan Gündüz ile FKF üstüne yaptığımız söyleşiden.
- 17 FKF'lilerle yapılan söyleşiden.
- 18 Doğu Perinçek, FKF, Dev-Genç Üstüne Söyleşi, Ekim 1986 Gökyüzü, agy.

Dördüncü Bölüm

- 1 PDA Sayı 25, Devrimci Gençlik Hareketinin Tecrübeleri ve Dev-Genç Kurultayı, Kasım 1970.
- 2 Türk Solu, Nisan 1968, Açık Oturum: Ankara'lı Gençler Devrimci Çizgiyi Tartışıyor.
- 3 Forum Dergisi, Nisan 1968, Dergi haberinde Şahlanmış Mitingine bir kaç gün kala devrimciler güç birliği yaptı biçiminde veriyor. Şahlanmış Mitingi 30 Martta yapıldığına göre Dev-Güç'ün kuruluş tarihinde 26-27 Mart olmalı.
- 4 Perinçek, Gökyüzü sayı 17.
- 5 Perinçek, Gökyüzü, Agy.
- 6 Türk Solu Haziran 1968, Sayı 31.
- 7 Ant, 18 Haziran 1968.
- 8 Türk Solu, Ağustos 1968.
- 9 Proleter Devrimci Aydınlik Sayı 25, Kasım 1970.
- 10 Doğu Perinçek FKF Dev-Genç Üstüne Söyleşi, Ekim 1986.
- 11 Yusuf Küpeli, 1965-1971 Türkiye'sinde Devrimci Mücadele ve Dev-Genç, Kurtuluş Yay. 1971, s. 13.
- 12 Savcı Naci Gür ve diğerleri, İstanbul FKF-DEV-GENÇ iddianamesi 1971. s.. 84-85.
- 13 Harun Karadeniz, Olaylı Yıllar ve Gençlik, İst. 1977, s. 148.
- 14 Türk Solu, 31 Ağustos 1968.
- 15 FKF 3 Dönem Çalışma Raporu, Teksir, s. 6.
- 16 26 Ağustos 1968.
- 17 Mustafa Lütfü Kıyıcı ile. FKF, Dev-Genç üstüne söyleşi Ekim 1986.
- 18 PDA, Sayı 25
- 19 Yusuf Küpeli, Agy
- 20 Ant, 14 Ocak 1969. s. 10-11

Beşinci Bölüm

- 1 Proleter Devrimci Aydınlik, sayı 25, Kasım 1970.
- 2 Yusuf Küpeli, 1965-71 Türkiye'sinde Devrimci Mücadele ve Dev-Genç, Kurtuluş Yayınları, 1971.

- 3 Yarbay Naci Gür ve diğerleri, FKF Dev-Genç İddianamesi, İstanbul, 1972, s. 26 - 27
  - 4 Dev-Genç Gerekçeli Karar ve Hüküm, s. 120.
  - 5 Yusuf Küpeli, Agy
  - 6 Karadeniz, Olaylı Yıllar ve Gençlik, İstanbul 1977, s. 166 vd.
  - 7 Harun Karadeniz, Agy
  - 8 Yusuf Küpeli, Agy
  - 9 Ant, 4 Mart 1969.
  - 10 FKF Bülteni BAĞIMSIZ TÜRKİYE, tek yaprak olarak yayınlanmış. Üzerinde tarih yok. Ama Kanlı Pazar'dan hemen sonra yayınlandığı anlaşıyor. Milli Kütüphane derleme tarihi ise 29 Mart 1969. Bu bültenin bir ikincisine raslayamadım. Bağımsız Türkiye'de yayınlanan 6. Filo bildirisi şöyle: "Amerikan Gavuruna Karşı Birleşelim:
- * 100 binlerce işçi, köylö, genç Amerikan sömürgeciliğine ve içişimizdeki ortaklarına karşı yürüyorlar!.. Sömürgeci Amerikan şirketlerinin, tefecilerin, talancı tüccarların ve ağaların bekçisi zalim 6'ncı Filoyu istemedikleri için yürüyorlar!.. Gâvur Amerikan bayraklarının dalgalanmadığı bağımsız Türkiye için: işsizliğin olmadığı, çalışanların haklarını aldıkları bir Türkiye için yürüyorlar!..
  - * Silahla içimize giremeyen Amerikan gâvuru, hileyle "dost" adı altında 35 binden fazla askeri yurdumuza soktu. Şehit kanıyla sulanan topraklarımızın üzerinde, subaylarımızın ve erlerimiz için girmedikleri 100'den fazla Amerikan askeri üssü kuruldu. Bunun yanında, karasularımıza 6'ncı Filosunu sokmaya, limanlarımızı denizcileri için fuhuş yatağı olarak kullanmaya başladı Amerikan gâvuru!.. İşsizlerimiz sokakta gezer, hastalarımız hastane bulamaz, çocuklarımız ilaçsızlıktan kırılırken; Amerikalı denizcilerin fuhuş yapması için oteller kapatılıyor. Amerikan 6'ncı Filosunun ahlâhsız komutanı Amiral Charbonatt dansözün etekliğini beline takıp, yoksulluğumuzla alay edercesine göbek atıyor!.. Üniforma giyiniş zavallı kardeşlerimiz, işlerini iyi yapsınlar diye soğuğun altında Amerikalıları bekliyorlar!..
  - * Aldatılmış Müslüman kardeşlerimiz, gâvur Amerikan 6. Filo'suna karşı namaz kılip bağımsızlık yürüyüşü yapan diğer Müslüman kardeşlerine saldırtılıyorlar!.. Müslamanlar, gâvur bayraklarının altında namaz kılmazlar. Müslamanlar o bayrakları kovuncaya kadar savaşırlar. Cihat, bağımsızlık isteyen kardeşlere karşı değil, sömürücü gâvur Amerika'ya karşı açılır!.. Hürriyetimiz, ekmeğimiz, na-

musumuz için gâvur Amerika'ya ve ortaklarına karşı birleşelim, dövüşelim!.."

- 11 Yusuf Küpeli, Agy
- 12 Hanın Karadeniz, Agy
- 13 Yarbay Naci Gür vd. Agy, s.. 28
- 14 Yusuf Küpeli, Agy
- 15 Türk Solu, 22 Nisan 1969, sayı 75.
- 16 Yusuf Küpeli, Agy
- 17 Forum, 1 Mayıs 1969.
- 18 Yusuf Küpeli, Agy
- 19 Yusuf Küpeli, Agy
- 20 PDA, Say 25, Kasım 1970

II. KİTAP

Birinci Bölüm

- 1 Dünya'da Türkiye'de Devrimci Mücadele ve Gençlik, FKF Hacettepe Üniversitesi, Sosyalist Fikir Kulübü Şenyuva matbaası, Ankara 1969.
- 2 Emek Sayı 13,20 Ekim 1969, s. 11-12
- 3 Ant, 11 Ekim 1969, s.. 7
- 4 Güray Öz, Ant, 9 Aralık 1969, s. 7
- 5 ASD, Sayı 13, Kasım 1969, s. 5-11 arasında.
- 6 Proleter Devrimci Aydınlik, Sayı 23,1 Kasım 1970
- 7 Yusuf Küpeli, 1965-71 Türkiye'de Devrimci Mücadele ve Dev-Genç, Kurtuluş Yayınları, Ankara 1971.
- 8 M. Çayan, "Sağ Sapma Devrimci Pratik ve Teori" ASD sayı 15'den özetlenerek alındı.
- 9 Yusuf Küpeli, Agy.
- 10 Osman Saffet Arolat, Sosyalist Kültür Ansiklopedisi, Dev-Genç Maddesi, Cilt 6, s. 343. İst. 1980
- 11 Türk Solu, 14 Ekim 1969, Sayı 100
- 12 Dev-Genç Ankara Davası, Gerekçeli Karar ve Hüküm s. 130-132
- 13 Türk Solu, 21 Ekim 1969, Sayı 101. ASD Kasım 1969
- 14 Türk Solu, 28 Ekim 1969, Sayı 102, s. 13.

İkinci Bölüm

- 1 İleri, Sayı 3, Mayıs 1970
- 2 İleri, agy.

- 3 Albay Naci Gür, Dev-Genç İstanbul İddianamesi, 81. 50-51
- 4 Albay Naci Gür, Agy, s. 52, Anlatım bozuklukları olduğu gibi bıraktı.
- 5 Agy, Sf, 51
- 6 Yusuf Küpeli, 1965-71 Türkiye'sinde Devrimci Mücadele ve Dev-Genç, Kurtuluş Yayınları, 1971
- 7 Sırrı Öztürk - Turgay Arınır, İşçi Sınıfı, Sendikalar ve 15/16 Haziran, Sorun Yayınları, Şubat 1976 Sf, 342-48, Ayrıca İst 2. Nolu SYM, 1970/39 Esas sayılı dosyanın içerisinde.
- 8 Yarbay İlhan Şenel vd., 1971/211 Esas sayılı Ankara Dev-Genç İddianamesi.
- 9 İleri, Sayı 4, Ekim 1970
- 10 İleri, Sayı 5, Kasım 1970, s. 16-25.

Üçüncü Bölüm

- 1 Yusuf Küpeli 1965-71 Türkiye'de Devrimci Mücadele ve Dev-Genç, broşür 1971.
- 2 Dev-Genç Gerekçeli Karar ve Hüküm, s. 152
- 3 Türk Solu, 9 Aralık 1969. sayı 108
- 4 Türk Solu, 21 Kasım 1969, sayı 101
- 5 TÖS iddianamesi
- 6 Türk Solu, 16.12.1969, sayı 109
- 7 İbrahim Kaypakaya, "Bağımsızlık Savaşından Dönülmez" Türk Solu, 23.12.1969, sayı 110'dan özetlenerek alındı.
- 8 Türk Solu, 23.12.1969. sayı 110
- 9 Yusuf Küpeli, Agy. Türk Solu, 30.12.1969, sayı 111
- 10 Ankara Dev-Genç iddianamesi. (227)
- 11 TÖS Esas hakkında mütalaa s. 65
- 12 TÖS, Esas hakkında mütalaa s. 69
- 13 Türk Solu ve Aydınlik Sosyalist Dergi'nin çıkışı hakkında ayrıntılı bilgi için Rasih Nuri İleri'nin " Mihri Belli olayı 1", adlı yapıtına bakılabilir.
- 14 Ant, 270 Ocak 1970, s. 4.
- 15 Ant Agy, s. 5
- 16 Türk Solu, 27 Ocak 1970, s. 115
- 17 Dev-Genç, Gerekçeli Karar ve Hüküm s. 123
- 18 Dev-Genç, Gerekçeli Karar ve Hüküm s. 123, ve İstanbul Dev-Genç İddianamesi s. 33

- 19 ASD ve Dev-Genç'in ortak görüşü ayrıntılı olarak ASD sayı 17, Şubat 1970'e PDA'nın görüşü için bak. PDA sayı 2, Şubat 1970.
- 20 Ant, 17 Ocak 1970, s. 4-5
- 21 Dev-Genç Gerekçeli Karar ve Hüküm, s. 153
- 22 Türk Solu, 3 Şubat 1970, sy. 116, s. 1. 4. Bölüm

Dördüncü Bölüm

- 1 İLERİ, TDGF Yayın organı, Mart 1970, Sayı 1
- 2 İleri, Agy, s. 11-12
- 3 Dev-Genç Gerekçeli Karar ve Hüküm, s.
- 4 Aydınlık Sosyalist Dergi, Mart 1970
- 5 İleri, Mart 1970, sayı 1.
- 6 Türk Solu 23 Mart 1970, sayı: 123, s. 405
- 7 İleri, 20 Nisan 1970, sayı 2
- 8 Türk Solu, 14 Nisan 1970, sayı 126
- 9 Münir Aktolga, İleri, Mart 1970, sayı 1, s. 26-28
- 10 İleri, 20 Nisan 1970 sayı 2, Türk Solu 17.3.1970, sayı 122
- 11 İleri, Agy, s. 5
- 12 Ant, Nisan 1970
- 13 İleri, Mayıs 1970, sayı 3, Yusuf Küpeli, Dev-Genç Broşürü.
- 14 Arkadaş Z. Özger, Sevdadır, Mayıs Yayınları, 4. baskı, Ankara 1988
- 15 İleri, Mayıs 1970, sayı 3

Beşinci Bölüm

- 1 Aydınlık Sosyalist Dergi. Eylül 1970, s. 244
- 2 İleri, Ekim 1970, sayı 4, s. 28-30
- 3 Yusuf Küpeli, "1965-71 Türkiye'sinde Devrimci Mücadele ve Dev-Genç", broşür 1971
- 4 Proleter Devrimci Aydınlık, 1 Kasım 1970 sayı 25, ve PDA seçmeler Cilt II, s. 48-49, Aydınlık Yay, 1979
- 5 Devrimci Mücadele ve Dev-Genç, TDGF İzmir Bölge Yürütme Kurulu, Kasım 1970
- 6 Dev-Genç, Gerekçeli Karar ve Hüküm Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 1 No lu Askeri Mahkemesi Dosya Esas No: 1973/4 s. 150, 155, Ankara 1975
- 7 Sosyalist Kültür Ansiklopedisi, 6. cilt, s. 343, May yayınları 1st.1980

Altıncı Bölüm

- 1 Devrimci Mücadele ve Gençlik. TDGF İzmir Bölge Yürütme Kurulunun broşürü içinde, Kasım 1970
- 2 TÖS İddianamesi.
- 3 Dev-Genç İstanbul İddianamesi, Esas No: 1972/214 s. 83.
- 4 Dev-Genç, Gerekçeli Karar ve Hüküm, s. 278.
- 5 Bak. Not 1.
- 6 Dev-Genç Gerekçeli Karar ve Hüküm, s. 160-167

FKF DEV-GENÇ TARİHİ

1965 - 1971 belgelerle bir dönemin serüveni

FKF-DEV-GENÇ devrimci gençlik hareketinin tarihinde özgün yeri olan bir örgüt. İlk olmanın acemiliklerini taşıyor. Her şeyi kendi keşfediyor, buluyor. Yerli yerine koymaya uğraşıyor. Ulusal yönü ağır basan, anti-emperyalist bir çıkış noktasından bilimsel sosyalizme evrilmeyi adım adım yaşıyor. FKF-DEV-GENÇ kendi deneyimleriyle demokratik kitle örgütüne ilişkin soruları bir bir yanıtlıyor. Örgütün yapısı, örgütlenmesi, ideolojisi, çalışma tarzı, siyasal örgütlenmeyle ilişkisi açıklığa kavuşuyor.

FKF-DEV-GENÇ'in tarihi 60'lı yılların sosyalist hareketinin de tarihi. Eylem zemininden, tartışma gündemine dek her şeyi orada izlemek olası. TİP ve sosyalist devrim çizgisi, YÖN, Türk Solu, Aydınlık Sosyalist Dergi ve Millî Demokratik Devrim çizgisi, bölünmeleriyle, çatışmalarıyla FKF-DEV-GENÇ'in oluşumunda gözlenebiliyor.

İşçi sınıfı partisinin yokluğunun gençlik örgütüne yüklediği işlevler, teorinin bulunup şekillendirilmesi, 70'li yılların örgütlenmelerine kaynaklık eden ayrımlar DEV-GENÇ'in bağrında, filizleniyor.

Ali Yıldırım, belgesel nitelikteki bu çalışmasıyla Türkiye'nin yakın tarihinin toplumsal/siyasal gelişimine tanıklık ediyor. Bir tür "toplumsal bellek" sunuyor okurlarına.

ALİ YILDIRIM

Doruk Tarih

ISBN 978-975-553-479-4

9 789755 534794

www.dorukyayimcilik.com

